

Universiteit
Leiden

The Netherlands

**Brazilië in de Nederlandse archieven (1624-1654) : Oude West
Indische Compagnie : correspondentie van de Heren XIX en notulen
van de Hoge en Secrete Raad van Brazilië = O Brasil em arquivos
neerlandeses (1624-1654) : Companhia das Índias Ocidentais velha :
Cartas enviadas pelos Diretores XIX atas diárias do Alto e Secreto
Conselho do Brasil**

Wiesebron, Marianne L.

Citation

Wiesebron, M. L. (Ed.). (2011). *Brazilië in de Nederlandse archieven (1624-1654) : Oude West Indische Compagnie : correspondentie van de Heren XIX en notulen van de Hoge en Secrete Raad van Brazilië = O Brasil em arquivos neerlandeses (1624-1654) : Companhia das Índias Ocidentais velha : Cartas enviadas pelos Diretores XIX atas diárias do Alto e Secreto Conselho do Brasil*. Leiden University Press. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/21370>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/21370>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Brazilië in de
Nederlandse
archieven
*O Brasil em
arquivos
neerlandeses*
(1624-1654)

marianne WIESEBRON ed.

MAURITIANA
vol 4

BRAZILIË IN DE NEDERLANDSE
ARCHIEVEN (1624–1654)

O BRASIL EM ARQUIVOS
NEERLANDESES (1624–1654)

BRAZILIË IN DE NEDERLANDSE
ARCHIEVEN (1624–1654):

OUDE WEST INDISCHE COMPAGNIE:
CORRESPONDENTIE VAN DE HEREN XIX EN NOTULEN
VAN DE HOGE EN SECRETE RAAD VAN BRAZILIË

O BRASIL EM ARQUIVOS NEERLANDESES
(1624–1654):

COMPANHIA DAS ÍNDIAS OCIDENTAIS VELHA:
CARTAS ENVIADAS PELOS DIRETORES XIX
ATAS DIÁRIAS DO ALTO E SECRETO CONSELHO DO
BRASIL

Marianne L. Wiesebron (ed.)

Leiden University Press

Deze uitgave werd mogelijk gemaakt door:

Esta edição foi realizada graças ao apoio de:

Nederlandse Ambassade te Brasília

Nationaal Archief te Den Haag

Ministério da Cultura

Serie: Mauritiana

Vol. 4

Editor: M.L. Wiesebron

Translation: Maria Celeste Augusto, Maria Oosterhoff

Text design/technical editing: Nel Buve-Kelderhuis

Cover design: Xpressie | communicatie

Cover illustration: Voorkant/*Da capa*: Casparis Barlæi, 'Friburgum', *Rerum per Octennium in Brasilia*, (UB Leiden, COLL BN 20069 A2, nr. 38)

Achterkant/*Da contracapa*: Idem, 'Mauritiopolis', (UB Leiden, COLL BN 20069 A2, nr. 40)

ISBN 978 90 8728 110 6

e-ISBN 978 94 0060 029 4

NUR 685

© Leiden University Press, 2011

All rights reserved. Without limiting the rights under copyright reserved above, no part of this book may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means (electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise) without the written permission of both the copyright owner and the author of the book.

INHOUD/SUMÁRIO

Voorwoord	8
<i>Marianne L. Wiesebron</i>	
Prefácio	9
<i>Marianne L. Wiesebron</i>	
Inleiding	12
<i>Marianne L. Wiesebron</i>	
Introdução	13
<i>Marianne L. Wiesebron</i>	
Het directoraat van Dominee Jodocus van Stetten, anno 1645, over een veronderstelde zilvermijn aan de Rio Sucurú in Paraíba	24
<i>B.N. Teensma</i>	
O directorado do Predicante Jodocus van Stetten no ano 1645, sobre uma suposta mina de prata nas margens do Rio Sucuru na Paraíba.....	25
<i>B.N. Teensma</i>	
Het 'Secreet Dessein' van 1655 tot stichting van een Nederlandse kolonie aan de Baai van Tamandaré in Pernambuco	48
<i>B.N. Teensma</i>	
'O Projeto Secreto' de 1655 para fundar uma colônia neerlandesa na Baía de Tamandaré em Pernambuco.....	49
<i>B.N. Teensma</i>	

Onherkend want anoniem en zonder jaar.	60
Georg Marcgraf's braziliaanse manuscriptkaarten uit 1643	
<i>B.N. Teensma</i>	
Encoberto por ser anônimo e não ter data.	61
Os mapas brasileiros manuscritos de Georg Marcgraf, de 1643	
<i>B.N. Teensma</i>	
Kaarten uit de collectie Bodel Nijenhuis van de Universiteitsbibliotheek Leiden die betrekking hebben op Nederlands Brazilië.....	74
<i>Raymond Buve</i>	
<i>Martijn Storms</i>	
Mapas da coleção Bodel Nijenhuis da biblioteca Universitária de Leiden relacionados com o Brasil Neerlandês	75
<i>Raymond Buve</i>	
<i>Martijn Storms</i>	
Oude West Indische Compagnie, toegangscod 1.05.01.01.....	88
<i>Lucia Werneck Xavier</i>	
Companhia das Índias Ocidentais velha, número de chamada 1.05.01.01	89
<i>Lucia Werneck Xavier</i>	
Register van namen en instellingen / Índice de nomes próprios e instituições	
Register van schepen / Índice de navios e embarcações	
Dagelijkse notulen.....	264
<i>Lucia Werneck Xavier</i>	
<i>Bruno Miranda</i>	
Atas diárias.....	265
<i>Lucia Werneck Xavier</i>	
<i>Bruno Miranda</i>	
Register van namen en instellingen / Índice de nomes próprios e instituições	
Register van schepen / Índice de navios e embarcações	

Thema's/Temas 599

Auteurs.....608

Autores.....609

Kaarten/Mapas 613

VOORWOORD

Marianne L. Wiesebron

Dit boek is het vierde deel van de serie *Mauritiana*, de voortgang van twee in de tijd samenvallende initiatieven. Aan het begin van deze eeuw nam het Nederlandse Ministerie van Economische Zaken het initiatief om, bij wijze van cadeau aan de toenmalige Vice-President van Brazilië, Marco Maciel, de documentatie over Nederlands Brazilië (1624–1654) toegankelijker te maken voor Braziliaanse onderzoekers. Hierin werd het Ministerie bijgestaan door een aantal Braziliaanse en Nederlandse bedrijven. Dit project kreeg de naam: *De Nederlandse erfenis in Brazilië, Handreiking aan Braziliaanse wetenschappers Brazilië in de Nederlandse Archieven (1624–1654)*. Daarna was het Ministerie van Buitenlandse Zaken bij dit project betrokken. Bij dit vierde deel is de Nederlandse Ambassade te Brasília betrokken.

Het tweede initiatief betreft het al enkele jaren lopende *Projeto Resgate de Documentação Histórica Barão do Rio Branco* van het Braziliaanse Ministerie van Cultuur. Dit project heeft tot doel alle in Brazilië en in Europa aanwezige documenten die betrekking hebben op de geschiedenis van koloniaal en negentiende-eeuws Brazilië toegankelijker te maken voor Braziliaanse historici. Dit gebeurt door het betreffende archiefmateriaal op microfilms te brengen en Portugeestalige catalogi te vervaardigen. Het Nederlandse deel van het *Projeto Resgate*, werd ons echter pas bekend toen het project *De Nederlandse erfenis in Brazilië* al liep maar beide projecten worden inmiddels gezamenlijk bewerkt.

Deze vierde catalogus is de voortgang van beide projecten. Dit keer betreft het uitsluitend inventarissen van de Oude West Indische Compagnie (OWIC), enerzijds de dagelijkse Notulen van de Hoge en Secrete Raad van Brazilië, anderzijds reisverslagen van de Heren XIX. Deze inventarissen worden voorafgegaan door een drietal artikelen van Ben Teensma die op grond van een tot nog toe onbekende kaart en documenten die in eerdere delen van de serie *Mauritiana* zijn beschreven, een levendige schets presenteert van enkele specifieke situaties, een stukje microgeschiedenis, uit deze turbulente periode. Wederom zijn er kaarten toegevoegd uit de Collectie Bodel Nijenhuis van de Universiteitsbibliotheek Leiden, die eerder gepresenteerd werden door Raymond Buve en Martijn Storms. Tevens zijn er registers met namen van mensen en schepen. Voor het *Projeto Resgate* worden de

PREFÁCIO

Marianne L. Wiesebron

Este volume, o quarto da série Maurítiana, é a continuação de duas iniciativas concomitantes. No início deste século, o Ministério Neerlandês da Economia tomou a iniciativa de, sob a forma de uma oferta ao então Vice-Presidente do Brasil, Marco Maciel, melhorar o acesso, à comunidade científica brasileira, da documentação que se reporta ao Brasil Neerlandês (1624–1654). Neste empreendimento foi o referido Ministério apoiado por uma série de empresas brasileiras e neerlandesas. Este projeto foi chamado: A herança neerlandesa no Brasil, guia para investigadores brasileiros; Brasil nos Arquivos Neerlandeses (1624–1654). Posteriormente o Ministério dos Negócios Estrangeiros passou a fazer parte deste projeto. Para este quarto volume contribuiu a Embaixada Neerlandesa em Brasília.

A segunda iniciativa refere-se ao Projeto Resgate de Documentação Histórica Barão do Rio Branco, do Ministério da Cultura Brasileiro, já em curso. Este projeto tem como objetivo dar melhor acesso, para todos os historiadores brasileiros, a toda a documentação existente no Brasil ou Europa que se relacione com a história do Brasil colonial e do século XIX. Este intento é levado a cabo registrando em microfilme todo o material dos arquivos e elaborando catálogos em português. Na verdade, apenas tivemos conhecimento da existência da parte neerlandesa no Projeto Resgate quando o projeto A herança neerlandesa já estava em andamento. Entretanto, porém, ambos os projetos estão a ser elaborados em conjunto.

Este quarto catálogo representa a continuação de ambos os projetos. Desta vez integra exclusivamente, inventários da Velha Companhia das Índias Ocidentais, (OWIC), por um lado as Atas diárias do Alto e Secreto Conselho do Brasil, por outro lado os relatos de viagem dos Senhores XIX. Estes inventários são precedidos por três artigos de Ben Teensma que, a partir de um mapa, até à data desconhecido, e de documentos, que foram descritos em volumes anteriores da série Maurítiana, apresentam um vivo panorama de algumas situações específicas, um pedaço de microhistória deste período turbulento. De novo são acrescentados mapas, dessa vez da Coleção Bodel Nijenhuis da Biblioteca Universitária de Leiden, que anteriormente foram apresentados por Raymond Buve e Martijn Storms. Também encontramos registros com os nomes de pessoas e de navios. Para o Projeto Resgate os documentos foram digitalizados sob a forma de microfilme

documenten op microfilm gezet door het Braziliaanse Ministerie van Cultuur, door het Nationaal Archief te Den Haag gedigitaliseerd en tenslotte op CD-Rom gezet.

De uitgave van dit vierde deel is mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage van de **Nederlandse Ambassade te Brasília** en de continue bijdragen van het **Braziliaanse Ministerie van Cultuur**. Dankzij deze financiële steun uit verschillende hoek kunnen wij een nuttige bijdrage leveren aan deze projecten en vooral aan het onderzoek van deze boeiende periode.

Bij de Nederlandse Ambassade te Brasília willen wij onze dank in het bijzonder uitspreken aan Z.E. de Ambassadeur, Kees Rade, en aan de medewerkers van de Culturele Afdeling: Mariëlle C.W. van Miltenburg, Martinus F. Mertens, en Josselien Verhoeve.

Bij het Braziliaanse Ministerie van Cultuur is Esther Bertoletti verantwoordelijk voor het gehele Resgate project. Wij danken haar voor de steun die zij ons steeds geeft.

Op het Nationaal Archief hebben met name Roelof Hol, Mara de Groot en Gijs Boink ons bijzonder gesteund. Wij zijn hen zeer erkentelijk voor alle aandacht die zij voor dit project hebben en steun die zij geven.

De Braziliaanse Ambassade te Den Haag verdient een speciale vermelding: de steun van Ambassadeur José Artur Denot Medeiros en diens medewerkers is onmisbaar bij deze onderneming. Onze bijzondere dank gaat ook uit naar Minister Carlos Alberto Asfora, die altijd bereid is om ons bij te staan met dit project en ook ditmaal weer zijn medewerking heeft verleend.

Een aantal mensen betrokken bij dit project verdienen speciale aandacht en dank. Bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn dat Jeroen Louis Martens en Christina Jansen.

Wij willen in het bijzonder Nel Buve-Kelderhuis bedanken. Zij zorgt voor het technische aspect van de uitgave, steekt zeer veel tijd en energie in dit lastige project en zorgt telkens weer voor een mooie uitgave.

Lucia Werneck Xavier heeft, deze keer met medewerking van Bruno Miranda, circa de helft van de Dagelijkse Notulen van de Hoge en Secrete Raad bewerkt. De volgende helft komt in Mauritiana 5 aan de orde. Verder heeft zij Inventarisnummer 1.05.01.01 van de Oude West Indische Compagnie van 1630 tot en 1644 beschreven, waarbij er geen documenten zijn voor 1637 en 1638. Deze inventarissen betreffen uitvoerige brieven van de Heren XIX die ook vrij uitgebreid zijn weergegeven.

Evenals in de vorige delen is er een register van namen en een register van schepen, elke keer weer een ingewikkeld werk wegens de vele verschillende schrijfwijzen van een zelfde naam, zowel van mensen als van schepen. Bij deze laatste categorie is een additionele complicerende factor dat schepen die van de vijand in beslag zijn genomen een andere naam krijgen.

Wij willen Raymond Buve en Ben Teensma bedanken voor hun immer grote inzet en tijd die zij hierin hebben geïnvesteerd, onder meer om correcties uit te voeren.

Last but not least, zijn wij dankbaar dat Leiden University Press de nieuwe uitgever is en hiermee het CNWS vervangt. Wij willen Yvonne van Twisk bedanken voor haar bijdrage aan deze onderneming.

Het vierde deel van de serie Mauritiana komt uit in het jaar Nederland-Brazilië!

pelo Ministério da Cultura Brasileiro e pelo Arquivo Nacional em Haia e por fim em CD-Rom.

A edição deste quarto volume foi possível graças a uma contribuição da **Embaixada Neerlandesa em Brasília** e as contribuições contínuas do **Ministério da Cultura Brasileiro**. Graças a este apoio financeiro vindo de vários quadrantes podemos contribuir proficuamente para estes projetos e, sobretudo, para a investigação deste interessante período.

Na Embaixada Neerlandesa em Brasília queremos manifestar a nossa especial gratidão a S. E. o Embaixador Kees Rade e aos funcionários da Seção Cultural: Mariëlle C.W. van Mitelburg, Martinus F. Mertens e Josselien Verhoeve.

No Ministério da Cultura Brasileiro a responsável por todo o projeto Resgate é Esther Bertoletti. Agradecemos-lhe o apoio que sempre nos dá.

No Arquivo Nacional ajudaram-nos especialmente Roelof Hol, Mara de Groot e Gijs Boink. Estamos muito reconhecidos pela atenção e apoio que dispensaram a este projeto.

A Embaixada Brasileira em Haia merece uma menção especial: o apoio do Embaixador José Artur Denot Medeiros e dos seus colaboradores foi imprescindível neste empreendimento. O nosso especial agradecimento vai também para o Ministro Carlos Alberto Asfora que esteve sempre pronto para nos apoiar neste projeto e que também desta vez dispensou a sua ajuda.

Uma série de pessoas esteve implicada neste projeto e merece uma atenção particular e agradecimento. No Ministério dos Negócios Estrangeiros são elas Jeroen Louis Martens e Christina Jansen.

Queremos de maneira especial agradecer a Nel Buve-Kelderhuis. Se encarrega do aspeto técnico da edição, deu muito do seu tempo e energia para este trabalhoso projeto e empenhou-se em fazer uma bela edição.

Lucia Werneck Xavier teve a seu cargo a preparação, desta vez com a colaboração de Bruno Miranda, cerca da metade das Atas Diárias do Alto e Secreto Conselho. A outra metade aparecerá integrada no Mauritiana 5. Além disso, descreveu o Inventário número 1.05.01.01 da Velha Companhia das Índias Ocidentais de 1630 a 1644, exceto os anos 1637 e 1638 par os quais não havia documentos. Estes inventários apresentam detalhadas cartas dos Senhores XIX, que foram igualmente pormenorizadamente registradas.

Exatamente como nos volumes anteriores, há um registro de nomes e um registro de navios, de novo uma tarefa árdua devido às diferentes ortografias de um mesmo nome, isto quer se trate do nome de pessoas quer do nome de navios. Nesta última categoria deparamos com um fator adicional na medida em que aos navios apreendidos ao inimigo é dado um outro nome.

Queremos exprimir a nossa gratidão a Raymond Buve e a Ben Teensma pelo seu grande empenho e tempo investido nesta edição, entre outros nas correções que fizeram.

Last but not least, estamos gratos por ser a Leiden University Press o nosso novo editor, substituindo assim o anterior CNWS. Queremos expressar o nosso agradecimento a Yvonne van Twisk pela sua contribuição positiva neste empreendimento.

O quarto volume da série Mauritiana sai no ano Holanda-Brasil!

INLEIDING

Marianne L. Wiesebron

Het Braziliaanse project Resgate en Nederland

Mauritiana 4, het vierde deel van de tweetalige serie catalogi in Nederlands en Portugees, is het resultaat van de samenwerking van Braziliaanse en Nederlandse instanties die beiden als doelstelling hebben de Nederlandse archieven betreffende Nederlands Brazilië in de zeventiende eeuw voor onderzoekers toegankelijk te maken. De geschiedenis van Nederlands Brazilië betrof maar een korte periode, namelijk van 1624 tot en met 1654, maar de voorbereidingen tot dit veroveringsproject en de politieke en financiële nasleep, na de verdrijving van de Nederlanders in 1654, bedroeg meer dan een eeuw.

Van Braziliaanse kant is het vooral het Braziliaanse Ministerie van Cultuur, dat het *Projeto Resgate de Documentação Histórica Barão do Rio Branco* heeft opgezet, een zeer ambitieus project met als doelstelling alle documenten betreffende koloniaal en negentiende-eeuwse Brazilië, aanwezig in Brazilië zelf en in Europa, te inventariseren, de inventarissen in catalogi uit te brengen, de documenten op microfilm te zetten en daarna op Cd-rom te plaatsen. Deze catalogi en de Cd-rom's worden daarna bewaard in de Nationale Bibliotheek in Rio de Janeiro en verschaft aan het Nationaal Archief, aan alle deelstatelijke archieven en aan alle federale universiteiten in Brazilië. Dit omvangrijke project heeft de steun van UNESCO. Voor het maken van de microfilms van het Nederlandse deel van het Projeto Resgate, heeft ook de Braziliaanse *Fundação Vitae* bijgedragen.

Van Nederlandse zijde is dit project aanvankelijk gesteund door het Ministerie van Economische Zaken, tezamen met een aantal Braziliaanse en Nederlandse bedrijven. Na het Ministerie van Economische Zaken was het Ministerie van Buitenlandse Zaken bij dit project betrokken en bij deel vier neemt de Nederlandse Ambassade te Brasília deel aan het project evenals het Nationaal Archief in Den Haag, naast de doorlopende steun van het Braziliaanse Ministerie van Cultuur, aangezien er nu een intensieve samenwerking tussen beide projecten voor de verwerking van de documentatie inzake

INTRODUÇÃO

Marianne L. Wiesebron

O Projeto Brasileiro Resgate e os Países-Baixos

Mauritiana 4, o quarto volume da série bilíngüe de catálogos em neerlandês e português, é o resultado da colaboração entre instâncias brasileiras e neerlandesas, tendo ambas como propósito permitir o acesso aos investigadores dos arquivos neerlandeses relacionados com o Brasil neerlandês, no século XVII. O Brasil neerlandês constitui apenas de um curto período, isto é de 1624 a 1654 inclusivamente, mas as preparações para este projeto de conquista e as implicações políticas e financeiras, depois da expulsão dos neerlandeses em 1654, comportam mais de um século.

Do lado brasileiro foi sobretudo o Ministério da Cultura Brasileiro que iniciou o Projeto Resgate de Documentação Histórica Barão do Rio Branco, um projeto bastante ambicioso com o intuito de inventariar todos os documentos referentes ao Brasil colonial e do século XIX, que se encontram no Brasil mesmo ou na Europa, de editar em catálogos todos os inventários e de passar os documentos, primeiro para microfilme e depois para Cd-rom. Estes catálogos e os Cd-rom's vão ser posteriormente guardados na Biblioteca Nacional no Rio de Janeiro e disponibilizados para o Arquivo Nacional, para os arquivos de todos os estados e para todas as universidades federais no Brasil. Este imenso projeto é apoiado pela UNESCO. Para a produção dos microfilmes da parte neerlandesa do Projeto Resgate contribuiu, igualmente, a Fundação Vitae, que é brasileira.

Do lado neerlandês este projeto foi, inicialmente, apoiado pelo Ministério dos Assuntos Econômicos, juntamente com uma série de empresas brasileiras e neerlandesas. Depois, foi a vez do Ministério dos Negócios Estrangeiros colaborar neste projeto e no volume quarto tomou parte a Embaixada neerlandesa em Brasília assim como o Arquivo Nacional em Haia, isto para além do apoio permanente do Ministério Brasileiro da Cultura, uma vez que presentemente há uma intensa cooperação entre os dois projetos tendo em vista organizar a documentação relativa ao Brasil neerlandês. O Arquivo Nacional em Haia pretende digitalizar e disponibilizar através da internet os documentos neerlandeses.

Nederlands Brazilië bestaat. Het Nationaal Archief te Den Haag wenst de Nederlandse documenten te digitaliseren en beschikbaar te stellen op internet.

De uitgave van de catalogi in de Serie Mauritiana heeft dezelfde doelstelling als het Braziliaanse project *Resgate*, maar dan beperkt tot Nederland: De opzet is het toegankelijk maken van de collecties documenten over het Nederlands Brazilië van de zeventiende eeuw voor Braziliaanse en andere wetenschappers, vandaar de titel van de serie catalogi *Brazilië in de Nederlandse Archieven / O Brasil em arquivos neerlandeses (1642–1654)*.¹

Elk deel van de serie Mauritiana bevat een aantal wetenschappelijke artikelen die deze complexe periode beter helpen begrijpen. Daarachter komen een aantal inventarissen van archiefcollecties, waarin elk document wordt gepresenteerd met een kort resumé. Belangstellenden kunnen hierdoor een eerste indruk krijgen van de documenten en nagaan welke documenten daarna op microfilm, c.q. Cd-Rom of digitaal voor verder onderzoek dienen te worden geraadpleegd. Daarna volgt in ieder deel van de serie Mauritiana een katern met kaarten en afbeeldingen die te maken hebben met Nederlands Brazilië, de zeeroutes en de forten op de Afrikaanse kust die door de Nederlanders werden veroverd. De verzameling kaarten wordt in een artikel toegelicht. Achter in het boek registers van namen en van schepen. Namen en schepen worden in documenten vaak op verschillende wijze geschreven maar er wordt in het register één schrijfwijze aangehouden. Voor schepen kon een complicerende factor zijn dat sommige schepen werden gekaapt en dan onder een andere naam weer de zee opgingen.

Deel vier van de serie Mauritiana

In deel vier worden drie artikelen gepubliceerd door de Nederlandse specialist in de Portugese overzeese geschiedenis, Ben Teensma.

Het eerste artikel luidt: *“Het Directoraat van Dominee Jodocus van Stetten, anno 1645, over een veronderstelde zilvermijn aan de Rio Sucurú in Paraíba”* Het betreft de onderneming van Jodocus van Stetten die in 1645 meende zilver te vinden in Paraíba. Van Stetten die waarschijnlijk uit Pommeren of Mecklenburg kwam, was reeds in 1635 in Brazilië, als veldprediker in Paraíba, maar het idee om zilver te vinden trok hem uiteindelijk meer aan dan zijn ambt. In 1645 werd hij directeur van een bedrijf tot mijnontginning, waar hij in 1645 en 1646 over correspondeert. De vermeende zilvermijn bevond zich aan de Rio Sucurú in Paraíba. Er zijn monsters van de daar gevonden ertsen naar Recife gestuurd voor analyse.

¹ In dit werk zal de term Holland vooral gebruikt worden voor de provincie, voor het land zal de term Nederland gebezigd worden om verwarring te voorkomen.

A edição dos catálogos na Série Mauritianiana tem o mesmo propósito que o projeto brasileiro Resgate, mas limita-se aos Países Baixos: a intenção é permitir o acesso a coleções de documentos sobre o Brasil neerlandês do século XVII a investigadores brasileiros ou outros, daí o título da série de catálogos *Brazilië in de Nederlandse Archieven / O Brasil em arquivos neerlandeses (1642–1654)*.¹

Cada um dos volumes da série Mauritianiana se compõe de vários artigos científicos, que ajudam a compreender melhor este período complexo. Seguidamente vem um número de inventários de coleções de arquivos, sendo cada um desses documentos apresentado com um resumo breve. Os interessados podem, a partir daqui, obter uma primeira impressão dos documentos e ver quais os que depois precisam de consultar em microfilme, ou em Cd-Rom ou até digitalmente para uma pesquisa aprofundada. Além do mais, cada volume da série Mauritianiana inclui um caderno com mapas e gravuras relacionados com o Brasil neerlandês, as rotas marítimas e os fortes na costa africana que foram conquistados pelos neerlandeses. A coleção de mapas se encontra explicada num artigo. No final do volume há registros de nomes e de navios. Nomes e navios encontram-se frequentemente registrados nos documentos com diversa ortografia, porém, no registro apenas se mantém uma única forma ortográfica. Quantos aos navios há um fator que pode complicar a situação, visto que alguns dos navios capturados foram de novo lançados às águas com outro nome.

O volume quatro da série Mauritianiana.

No volume quatro publicam-se três artigos de Ben Teensma, especialista neerlandês da história marítima portuguesa.

O primeiro artigo é intitulado “O directorado do predicante Jodocus van Stetten, no ano 1645, acerca de uma suposta mina de prata nas margens do rio Sucuru na Paraíba”. Trata-se do empreendimento de Jodocus van Stetten, que em 1645 julgava poder encontrar prata na Paraíba. Van Stetten que era provavelmente da Pomerânia ou de Mecklenburgo, já se encontrava no Brasil em 1635, como predicante de campo na Paraíba, mas a idéia de encontrar prata interessava-lhe mais do que o ofício de predicante. Em 1645 ficou como diretor de uma empresa de exploração mineira, sobre a qual ele, em 1645 e 1646, trocara correspondência. A suposta mina de prata encontrava-se no Rio Sucurú na Paraíba. Amostras do minério foram enviadas para análise para o Recife.

Van Stetten trabalhava no Rio Sucurú num local muito isolado, com um pequeno grupo, composto por mineiros e alquimistas, como era usual na época. O grupo integrava também uns tantos militares assim como escravos e índios que participavam

¹ Nesta obra o termo Holland / Holanda será sobretudo usado para designar a província, para o país será empregue Nederland / Países Baixos, isto para evitar possíveis confusões.

Van Stetten was aan de Rio Sucurú werkzaam op een zeer geïsoleerde plaats en met een klein gezelschap, dat bestond uit bergwerkers [=mijnwerkers] en alchemisten, zoals toen gebruikelijk was. Verder bestond het gezelschap uit een aantal militairen, evenals slaven en indianen die als verkenner aan deze onderneming meededen. Het was een bont gezelschap, waar directeur van Stetten niet gemakkelijk mee omging zeker gezien de moeilijke omstandigheden. Het werk was zeer zwaar, en werd uitgevoerd in grote hitte met gebrek aan water, aangezien de rivier Sucurú grote delen van het jaar droog is. Van Stetten ontsloeg een aantal werknemers omdat die in zijn ogen opstandig waren. Hij gedroeg zich zeer puriteins en was waarschijnlijk minder goed onderlegd in het werk in mijnen en in alchemie dan de meeste van zijn medewerkers. Enkele werknemers verdwenen met stille trom. De oplossingen die van Stetten voor de problemen bedacht boden niet veel soelaas. Bovendien begon in dat jaar (1645) de opstand van de Portugese inwoners tegen de Nederlandse aanwezigheid. De Portugezen werden gesteund door een bataljon Indianen, onder leiding van Felipe Camarão, en Van Stetten beschikte over de Tapuias, Indianen die de Nederlanders hielpen. Teensma concludeert dan ook dat van Stetten geen bekwaam directeur was. Hij toonde weinig begrip voor de moeilijke omstandigheden. Het ontbrak hem aan takt en hij was geen expert in mijnbouw of mineralogie. Bovendien bleek er helemaal geen zilver aanwezig te zijn in Paraíba of omgeving. Hij had nooit tot directeur mogen worden benoemd, mede gezien zijn persoonlijke omstandigheden als recent weduwnaar en vader van vijf kinderen, waaronder twee die nog erg klein waren. Een beroemde collega van Van Stetten, de dominee Vincent Joachim Soler beschrijft van Stetten als een dronkaard, iemand die verward en niet capabel is. De vraag is uiteraard of deze beschrijving wel klopt. Of zou hij gedeprimeerd zijn door het verlies van zijn vrouw? Het ontginnen van de zilvermijn onder zijn leiding loopt in ieder geval op niets uit en in 1647 is hij weer werkzaam als predikant. Van Stetten kreeg als opdracht om Jacob Rabe gevangen te nemen, die als Duitse Tapuia leider voor veel onrust zorgde. Hij werd later zelf gevangen genomen door de Portugezen en in 1651 op een schip naar Portugal gezet waar zijn spoor bijster raakt.

Jodocus van Stetten laat wel een bijzonder interessante kaart na, waar niet alleen de ligging van de mijn wordt aangegeven, maar ook zijn huis als directeur en dat van de andere aanwezigen en ook allerlei andere details zoals een timmermanswerf, latrines en een hondenhek. Bovendien staat op die kaart ook nog commentaar van Jodocus van Stetten zelf. Deze en alle andere kaarten bevinden zich in het katern met de kaarten. Volgens Teensma was de hele onderneming een fiasco maar het was een bijzonder interessante onderneming en ook mislukkingen zijn onderdeel van de geschiedenis.

Het tweede artikel van Teensma betreft eveneens een onderneming die niet geslaagd is, beter gesteld, nooit van de grond is gekomen: *“Het Secreet Dessein” van 1655 tot stichting van een Nederlandse kolonie aan de Baai van Tamandaré in Pernambuco*. Ook hier speelt een kaart een belangrijke rol. In 1655 werd “Het Secreet Dessein” anoniem aan de Staten-Generaal aangeboden en stelde voor om in Pernambuco het *Punto B.*, weer te heroveren nadat de Nederlanders in 1654 Brazilië hadden moeten verlaten. Dit *Punto*

neste empreendimento como batedores. Era um grupo variado, com o qual o diretor van Stetten não lidava facilmente, tendo em conta as circunstâncias difíceis. O trabalho era muito duro e era realizado debaixo de um grande calor e com falta de água, porque o rio Sucurú está seco grande parte do ano. Van Stetten despediu alguns trabalhadores, que segundo ele, se tinham revoltado. Comportava-se de modo muito puritano e muito provavelmente tinha menos preparação para o trabalho nas minas e em alquimia do que a maior parte dos seus empregados. Alguns mineiros partiram sorrateiramente. As soluções encontradas por van Stetten para os problemas não foram muito eficazes. Além disso, começou nesse ano (1645) a revolta dos residentes portugueses contra a presença dos neerlandeses. Os portugueses eram auxiliados por um batalhão de índios, sob o comando de Felipe Camarão, e van Stetten tinha um grupo de Tapuias, índios que ajudavam os neerlandeses. Teensma conclui também que van Stetten não era um diretor capaz. Mostrava pouca compreensão relativamente às situações difíceis. Tinha pouca habilidade e não era nenhum especialista em questões mineiras ou de mineralogia. Além disso, parece não haver quaisquer minas de prata na Paraíba ou arredores. Ele nunca deveria ter sido nomeado diretor, até devido à sua situação pessoal, viúvo recente e pai de cinco filhos, dos quais dois eram ainda muito pequenos. Um célebre colega de van Stetten, o predicante Vincente Joachim Soler, descreve van Stetten como um bêbado, um desmiolado e um incapaz. A questão é saber se esta descrição está correta. Ou estava deprimido por causa da perda da mulher? A exploração da mina de prata sob a sua direção resultou em nada e, em 1647, ele é de novo predicante. Van Stetten recebeu a ordem de aprisionar Jacob Rabe, um alemão, que como comandante de tapuias, causava grandes transtornos, mas ele próprio foi preso pelos portugueses em 1651, posto num navio para Portugal, onde se perdeu seu rasto.

Jodocus van Stetten deixou um mapa interessante, que não só apresenta a situação da mina, mas também a da sua casa como diretor e a dos outros residentes, assim como toda a espécie de detalhes, por exemplo oficina de carpinteiro, latrinas e casa do cachorro. Além disso, sobre o mapa há igualmente comentários do próprio Jodocus van Stetten. Este e outros mapas encontram-se no caderno reservado aos mapas. Segundo Teensma, este empreendimento, embora muito interessante foi um fiasco, mas os fracassos também pertencem à história.

O segundo artigo de Teensma trata igualmente de um empreendimento que não resultou, dizendo melhor, nem sequer foi iniciado: “O plano secreto” de 1655 para fundar uma colônia neerlandesa na baía de Tamandaré no Pernambuco”. Neste caso também um mapa tem um papel central. Em 1655, O plano secreto foi apresentado, anonimamente, aos Estados-Gerais propondo a reconquista em Pernambuco do Punto B. depois de os neerlandeses terem tido de abandonar o Brasil em 1654. Este Punto B foi escolhido devido à sua situação, profundidade das águas, ser pouco assolado pelo vento e, não menos importante, devido à proteção natural que oferecia contra o inimigo. Segundo Teensma, só pode tratar-se da Baía de Tamandaré, que até aos nossos dias tem sido cantada por causa da sua beleza e situação.

B werd gekozen vanwege de ligging, de diepte van de wateren, de geringe last van wind en, niet onbelangrijk, de natuurlijke bescherming die het tegen vijanden biedt. Volgens Teensma kan het alleen de Baai van Tamandaré betreffen die tot aan vandaag wordt bezongen wegens haar schoonheid en haar ligging.

Het document beschrijft zeer nauwkeurig wat nodig is om dit project te kunnen uitvoeren: om te beginnen de materiële en personele aspecten, dat wil zeggen: de aantallen manschappen, de bevelstructuur, de bijbehorende typen schepen, en hoeveel kannonnen de oorlogsschepen aan boord moeten hebben. Dan volgen de topografische aspecten: hierin wordt aangegeven hoe diep het water is, hoeveel schepen in de haven kunnen liggen, wel duizend, en die kunnen met de aanwezige wind zowel binnen varen als naar buiten zeilen. Ook is er voldoende drinkwater aanwezig. Als *Punto B* veroverd en versterkt is dan zal het geen geld kosten om deze plaats te behouden. Ze kan worden behouden dankzij de rijke buit die dan is binnengehaald. In het politieke deel van het voorstel is de auteur, aldus Teensma, weinig realistisch omdat hij meent dat Brazilianen (= Indianen) en de zwarten naar de komst van de Nederlanders zouden 'verlangen'. Hij noemt specifiek Henrique Dia, die 4000 *negros* als manschappen heeft en zou samenwerken met 2000 Brazilianen onder leiding van Antônio Mendes. Teensma geeft aan dat de verwachte steun van de *negros* en Brazilianen op 'wensdromen' berustten.

In het kader van de viering van de 400ste geboortedag van Georg Marcgraf in 2010 volgt nog een derde artikel van Teensma, waarin hij aangeeft welke weg hij bewandeld heeft om te kunnen bepalen dat een reeks tot nog toe anonieme kaarten uit 1643 het werk van Marcgraf zijn. Georg Marcgraf was een Duitser die onder meer in Leiden heeft gestudeerd en naar Brazilië is gegaan alwaar hij, ondanks een relatief kort verblijf (1638-1643) op het gebied van astronomie, botanie, cartografie, meteorologie en zoölogie een indrukwekkende wetenschappelijke erfenis heeft nagelaten. In Recife heeft hij het eerste sterrenkundig observatorium van het zuidelijk halfrond opgezet. Hij heeft als eerste het weer van Recife systematisch bijgehouden. In de *Historia Naturalis Brasiliae*, uitgegeven samen met Willem Piso heeft hij het onderdeel fauna en flora voor zijn rekening genomen.² Hij was tevens een goede wiskundige en gaf aan hoeveel tijd nodig was om een bepaalde afstand af te leggen in verschillende tijdseenheden. Daarnaast deed hij, zoals gebruikelijk was in die tijd, ook aan astrologie.

Marcgraf was op vele gebieden een pionier maar in dit artikel betreft het zijn kwaliteiten als cartograaf van noordoost Brazilië. Dankzij het speurwerk van Teensma, in onder meer de *Rerum per octennium in Brasilia* van Caspar Barlaeus, werd duidelijk dat de anonieme en ongedateerde manuscripten in Atlas 4.VEEL.Y uit het Nationaal Archief te Den Haag het werk van Marcgraf zijn.³ Deze kaarten geven topografische,

² Marcgrave George & Willem Piso, *Historia Naturalis Brasiliae... in qua non tantum plantae et animalia, sed et indigenarum morbi, ingenia et mores describuntur et iconibus supra quingentas illustrantur*. Lugdun. Batavorum, apud Franciscus Hackium et Amstelodami apud Lud. Elzevirium, 1648.

³ Caspar Barlaeus, *Rerum per Octennium in Brasilia et alibi nuper gestarum, sub Praefectura*

O documento descreve muito acuradamente o que é necessário para se poder realizar este projeto: em primeiro lugar os aspectos materiais e pessoais, isto é, a quantidade de efetivos militares, a estrutura organizativa, o tipo de navios adequados e a quantidade de canhões que os navios de guerra deviam ter a bordo. Seguem-se os aspectos topográficos: aqui indica-se a profundidade da água, quantas embarcações podem ancorar no porto (à volta de mil) e podem, se houver vento, entrar ou sair. Também há água potável em quantidade suficiente. Se o *Punto B* for conquistado e fortificado não implicará qualquer despesa manter este lugar. Poderá ser mantido graças ao rico despojo que então se recolhe. Na parte política do projeto o autor, segundo Teensma, é pouco realista porque entende que Brasileiros (= Índios) e os negros “desejariam” a vinda dos neerlandeses. Refere-se especificamente a Henrique Dias, que tinha 4000 negros em suas tropas e teria contado com a colaboração de 2000 Brasileiros sob o comando de Antônio Mendes. Teensma diz que o apoio previsto dos negros e brasileiros se baseava num “sonho impossível de se realizar”.

No âmbito da celebração do IV centenário do nascimento de Georg Marcgraf em 2010, segue ainda um terceiro artigo de Teensma, em que ele descreve o percurso seguido para poder determinar que uma série de mapas, até então anônimos de 1643, eram da autoria de Marcgraf. Georg Marcgraf era um alemão que estudou em Leiden, entre outros lugares, e que foi para o Brasil, onde ele, apesar de uma relativamente curta estadia (1638-1643), deixou uma importante herança de cunho científico nas áreas da astronomia, botânica, cartografia, meteorologia e zoologia. No Recife edificou o primeiro observatório astronômico do hemisfério sul. Foi o primeiro que recolheu sistematicamente dados climáticos do Recife. Na *Historia Naturalis Brasiliae*, editada em colaboração com Willem Piso, a parte fauna e flora estiveram a seu cargo.² Foi igualmente um bom matemático e indicou quanto tempo era necessário para cobrir uma determinada distância em diferentes unidades de tempo. Como era normal nessa época, também praticou a astrologia.

Marcgraf foi em vários campos um pioneiro, porém, este artigo é sobre as suas qualidades de cartógrafo do nordeste do Brasil. Graças ao trabalho de detetive de Teensma, entre outros no *Rerum per octennium in Brasilia* de Caspar Barlaeus, fica assente que os manuscritos anônimos e sem data no Atlas 4.VEL.Y do Arquivo Nacional em Haia são da autoria de Marcgraf.³ Estes mapas oferecem dados topográficos, geográficos e hidrográficos e graças a Barlaeus fica esclarecido que foi Marcgraf quem os fez a pedido

² Marcgrave George & Willem Piso *Historia Naturalis Brasiliae... in qua non tantum plantae et animalia, sed et indigenarum morbi, ingenia et mores describuntur et iconibus supra quingentas illustrantur*. Lugdun. Batavorum, apud Franciscus Hackium et Amstelodami apud Lud. Elzevirium, 1648.

³ Caspar Barlaeus, *Rerum per Octennium in Brasilia et alibi nuper gestarum, sub Praefectura Illustrissimi Comitis I. Mauritii Nassoviae, &c. Comitis, nunc Vesaliae Gubernatoris & Equitatus Foederatorum Belgii Ordd. sub. Auriaco Ductoris, Historia*. Amsterdam: Joan Blaeu, 1647. *Nederlandsch Brazilie onder het bewind van Johan Maurits Grave van Nassau 1637-1644*.

geografische en hydrografische gegevens weer en dankzij Barlaeus is het duidelijk dat Marcgraf deze gemaakt heeft in opdracht van Johan Maurits van Nassau. Dat wordt bevestigd door cartograaf Johan Blaeu. Bovendien verwijst het commentaar bij de kaarten in het geval van Porto Calvo zonder twijfel naar Marcgraf. Enerzijds omdat er vele deskundige natuurhistorische details in staan en anderzijds door de aanwezigheid van een flink aantal germanismen, in het werk van een Duits auteur die het Nederlands niet behoorlijk beheerste. Bovendien zijn de kaarten van een zeer goede kwaliteit. Barlaeus stelde al dat Marcgraf een “uitstekende aardrijkskundige” was. Zoals destijds gebruikelijk zijn de kaarten ook nog mooi geïllustreerd. Teensma verzucht dat hij dolgraag Marcgraf had willen ontmoeten tijdens een van zijn vele tochten door het veld terwijl hij aantekeningen aan het maken was. Marcgraf was een groot wetenschapper en daarom is ook van groot belang dat hij als de maker van de anonieme kaarten is getraceerd. Een becommentarieerde uitgave van de Atlas 4.VEL.Y, door Ben Teensma en Henk den Heijer, wordt uitgegeven door het Nationaal Archief in Den Haag en komt uit in oktober 2011.

Het daaropvolgende artikel is van Raymond Buve en Martijn Storms. Hierin wordt de keuze van de selectie van de kaarten toegelicht die dit keer niet uit het Nationaal Archief komen, zoals in de eerste drie delen van de serie Mauritiana, maar uit de Collectie Bodel Nijenhuis van de Universiteitsbibliotheek te Leiden. Johannes Tiberius Bodel Nijenhuis was een collectioneur die een indrukwekkende kaartencollectie aanlegde betreffende de Nederlandse geschiedenis. Hij verzamelde ruim 700 kaarten en 200 topografische prenten inzake Midden en Zuid Amerika, die vooral betrekking hebben op Suriname, de Nederlandse Antillen en Nederlands Brazilië. In dit artikel is een keuze gemaakt van kaarten over Nederlands Brazilië tussen 1624 en 1651.

In deze collectie bevinden zich kaarten van de verovering van Bahia door Piet Heijn in 1624, de tweede tocht van Piet Heijn in 1627, wanneer hij wel de Allerheiligenbaai binnen vaart en enige schepen buit maakt maar tevergeefs probeert de door de Nederlanders al weer verlaten hoofdstad São Salvador opnieuw in te nemen. Bij een schetskaart van de verovering van Olinda in 1630 heeft Bodel Nijenhuis een commentaar geschreven en aangegeven dat de betreffende kaart onjuist is want de ligging van Olinda, Recife en het eiland Antonio Vaz is precies andersom. De kaart is derhalve verkeerd overgetekend.

Ook zijn verschillende kaarten opgenomen van de veroveringen die de Nederlandse aanwezigheid in Recife, later Mauritsstad, het eiland Antonio Vaz en Paraiba op verschillende momenten weergeven. Een andere kaart geeft de verovering van de stad

Illustrissimi Comitis I. Mauritii Nassoviae, &c. Comitis, nunc Vesaliae Gubernatoris & Equitatus Foederatorum Belgii Ordd. sub. Auriaco Ductoris, Historia. Amsterdam: Joan Blaeu, 1647. *Nederlandsch Brazilie onder het bewind van Johan Maurits Grave van Nassau 1637-1644.* [Rerum per octennium un Brasilia]. Uitgegeven door S. P. l'Honoré-Naber. Den Haag: Martinus Nijhoff, 1923.

de João Maurício de Nassau. Este fato é confirmado pelo cartógrafo Johan Blaeu. Além disso, o comentário adjunto aos mapas, no caso de Porto Calvo, remete sem qualquer dúvida para Marcgraf. Por um lado, porque registra muitos detalhes de história natural e, por outro lado, porque sendo o trabalho de um autor alemão que não domina bem o neerlandês, apresenta uma quantidade razoável de germanismos. Acrescente-se o fato de os mapas serem de muito boa qualidade. Barleus já tinha dito que Marcgraf era um “excelente geógrafo”. Tal como na época era hábito os mapas estão lindamente ilustrados. Teensma confessa que gostaria imenso de ter encontrado Marcgraf durante um dos seus inúmeros passeios através do campo enquanto ele tirava as suas notas. Marcgraf foi um grande cientista e, por isso, se revela de grande importância o fato de ter sido revelado que ele foi o autor dos mapas anônimos. Uma edição comentada do Atlas 4.VEL.Y por Ben Teensma e Henk den Heijer, será publicada pelo Arquivo Nacional em Haia e sairá em outubro 2011

O artigo seguinte é da autoria de Raymond Buve e de Martijn Storms. Neste texto se explica a escolha dos mapas, que desta vez não pertencem ao Arquivo Nacional, como nos três primeiros volumes da série Maurítiana, mas à Coleção Bodel Nijnhuis da Biblioteca da Universidade de Leiden. Johannes Tiberius Bodel Nijenhuis era um colecionador que criou uma coleção espantosa de mapas relacionados com a história neerlandesa. Colecionou mais de 700 mapas e 200 imagens topográficas sobre a América Central e do Sul, principalmente sobre o Suriname, as Antilhas neerlandesas e o Brasil neerlandês entre 1624 e 1651.

Nesta coleção encontram-se mapas da conquista da Bahia por Piet Heijn em 1624, e da segunda viagem de Piet Heijn em 1627, quando de fato entrou na Baía de Todos os Santos, apreendeu alguns navios mas em vão procurou de novo conquistar a cidade de São Salvador, que anteriormente fora abandonada pelos neerlandeses. Num mapa esboço da conquista de Olinda em 1630, Bodel Nijenhuis escreveu um comentário e diz que o referido mapa está errado, porque a situação de Olinda, do Recife e da ilha Antônio Vaz está precisamente ao invés. O mapa, por conseguinte foi mal copiado.

Também se apresentam vários mapas das conquistas que em diferentes momentos refletem a presença holandesa no Recife, mais tarde em Mauritsstad, na ilha Antônio Vaz e na Paraíba. Um outro mapa apresenta a conquista da cidade Frederica (hoje João Pessoa) assim como as fortalezas próximas. Em 1645, quando a revolta dos moradores começou, Frederica e arredores foram perdidos novamente..

Alguns mapas são muito detalhados, tais como “Afteyckeninge van het fort Schooneborgh, de bay van Mucuriba en den Berg Ytarema gelegen in Siara [Ceará]. Op den 20 Aprilis 1649”. [Desenho do forte Schooneborgh, de baía de Mucuriba e do Monte Ytarema situado no Ceará. A 20 de abril de 1649]. O autor não só indica onde os fortes e os rios se situavam, mas também onde ele esteve, onde os Brasileiros [Índios] se encontravam, onde ele permaneceu e onde os mineiros trabalhavam. Nesse momento

[*Rerum per octennium un Brasilia*]. Editado por S.P. l' Honoré-Naber. Den Haag: Martinus Nijhoff, 1923.

Frederica (nu João Pessoa) en fortten aan. In 1645, bij de opstand van de *moradores* ging Frederica en omgeving weer verloren.

Sommige kaarten zijn zeer gedetailleerd, zoals de “Afteyckeninge van het fort Schooneborgh, de bay van Mucuriba en den Berg Ytarema gelegen in Siara [Ceará]. Op den 20 Aprilis 1649”. De auteur geeft niet alleen aan waar fortten en rivieren zich bevinden maar ook waar hij halt heeft gehouden, waar de Brazilianen [Indianen] zich bevonden, waar hij kwartier heeft gemaakt en waar bergwerkers [mijnwerkers] bezig zijn. Op dat moment is de militaire situatie voor de Nederlanders al kritiek door de succesvolle opstand van de Portugezen. Het artikel eindigt dan ook met een kaart uit het boek van Moreau (1651) over de laatste troebelen vlak voor de overgave van Recife aan de Portugezen. Het vasteland is dan al in handen van de Portugezen die daar hun versterkingen hebben.

Na dit deel volgen twee reeksen uit collecties van het Nationaal Archief te Den Haag, ten eerste documenten van de Oude West Indische Compagnie toegangscode 1.05.01.01, inventarissen 8 en 9, die bestaan uit kopieën van brieven van de Heren XIX, uit de periode 1630 tot 1644, uitgezonderd de jaren 1637 en 1638 waarvan geen brieven aanwezig zijn. Voor de erg lange brieven worden slechts de belangrijkste onderwerpen in de lemmata opgenomen.

De tweede reeks betreft de inventarisnummers 68, 69 e 70, eveneens van de Oude West Indische Compagnie, de *Dagelijkse Notulen van Politieke Raad*, later genoemd *de Hoge en Secrete Raad van Brazilië*. Omdat deze notulen zeer omvangrijk zijn betreft het in dit deel alleen de *Dagelijkse Notulen* van 1635 tot en met 1644. De volgende jaartallen komen in Mauritiana 5 aan bod. Omdat er geen index van deze notulen bestaat is er ditmaal op een andere manier te werk gegaan, namelijk door het maken van registers, en wel als volgt: het eerste register is opgedeeld in vijf grote onderwerpen: administratie, economie, maatschappij, dagelijks leven en militaire zaken. Er zijn nog verdere onderverdelingen. Het tweede register behelst de namen van mensen en instellingen. Het derde register betreft de namen van schepen. Deze registers zijn naar jaartal ingedeeld. Elk jaar wordt eerst ingeleid met de elementen die voor dat jaar specifiek van belang zijn geweest.

Zowel de artikelen als de inventarissen, kaarten en registers maken weer eens duidelijk hoeveel verschillende mensen, afkomstig uit veel landen met verschillende taken en doelstellingen bij Nederlands Brazilië betrokken waren. Sommige mensen hebben een geweldige erfenis nagelaten zoals Marcgraf, anderen, zoals van Stetten, waren de verkeerde mensen op de verkeerde plaats, met ideeën die tot niets hebben geleid, maar die wel voor interessant materiaal hebben gezorgd. Mauritiana 4 zal ook weer de mogelijkheid geven tot nieuwe ontdekkingen en nieuw onderzoek.

a situação militar já era crítica para os neerlandeses devido à revolta bem sucedida dos portugueses. O artigo termina então com um mapa do livro de Moreau (1651) sobre os últimos distúrbios anteriores à entrega do Recife aos portugueses. A parte continental já se encontrava então na mão dos portugueses, que aí tinham os seus reforços.

Depois desta parte seguem duas séries saídas de coleções do Arquivo Nacional em Haia, a primeira com documentos da Velha Companhia das Índias Ocidentais, com o número de chamada 1.05.01.01, inventários 8 e 9, que são compostas por cópias de cartas dos Senhores XIX, do período que vai de 1630 a 1644, excetuando os anos 1637 e 1638, em cujo período não se encontrou correspondência. Em relação às cartas muito longas, apenas se registram nos lemas os assuntos mais importantes.

A segunda série relaciona-se com os inventários número 68, 69 e 70, também da Velha Companhia das Índias Ocidentais, e com as *Dagelijkse Notulen van de Hoge en Secrete Raad van Brazilië* [Atas diárias do Alto e Secreto Conselho do Brasil]. Em virtude da grande quantidade de documentos, no Mauritiana 4 se trabalhou as *Atas Diárias* de 1635 a 1644 inclusive. Os anos seguintes serão incluídos no volume 5 da série Mauritiana. Não havendo um índice destas atas, operou-se desta vez de um outro modo, isto é, fazendo registros da seguinte forma: o primeiro registro compreende cinco grandes temas: administração, economia, sociedade, vida quotidiana e assuntos militares. Há ainda outras subdivisões. O segundo registro inclui os nomes de pessoas e instâncias. O terceiro registro refere-se aos nomes de navios. Estes registros estão divididos por anos. Para cada ano foi feita uma introdução com os elementos específicos que são importantes para aquele ano.

Quer os artigos quer os inventários, mapas e registros mostram mais uma vez quantas diferentes pessoas diversas, originários de numerosos países, com diferentes tarefas e objetivos estiveram envolvidas no Brasil neerlandês. Algumas pessoas deixaram uma herança extraordinária como Marcgraf, outros como Van Stetten eram as pessoas erradas no lugar errado, com idéias não levaram a nada, mas que no entanto, proporcionaram material interessante. Mauritiana 4 de novo dará a possibilidade de novas descobertas e novas pesquisas.

HET DIRECTORAAT VAN DOMINEE JODOCUS VAN STETTEN, ANNO 1645, OVER EEN VERONDERSTELDE ZILVERMIJN AAN DE RIO SUCURÚ IN PARAÍBA¹

B.N. Teensma

I. Zilver als alternatieve inkomstenbron? Geen suiker maar zilver!

Met de inname van Pernambuco in 1630 wilde de WIC de Portugezen uit hun comfortabele monopoliepositie van suikerproducenten dringen. Maar omdat de Nederlanders van de deskundigheid van de Portugese producenten afhankelijk waren, en er geen sprake was van een harmonieuze samenwerking, beantwoordden de economische resultaten nooit aan de veel te hooggespannen verwachtingen. Pernambucaanse suiker werd geen winstproduct maar verliespost voor de WIC. In een poging op een of andere manier compensatie te vinden stimuleerde de Compagnie daarom herhaaldelijk speurtochten naar zilvermijnen. Het best bekende mijnbouwproject werd in de jaren vijftig van de 17e eeuw door Mathias Beck in Ceará geleid.² Een minder bekende poging werd in 1645

¹ De voor dit artikel gebruikte documenten van Jodocus van Stetten staan geregistreerd in: Marianne L. Wiesebron (ed), *Brazilië in de Nederlandse archieven (1624–1654). De West-Indische Compagnie, overgekomen brieven en papieren uit Brazilië en Curaçao*, Leiden 2005; en wel met onderstaande nummers, bladzijden en omschrijvingen. In mijn volgorde werd de chronologie als criterium gehanteerd. Waar nodig werden in de omschrijvingen correcties aangebracht.

86: 396. Brief, Fort Keulen, Rio Grande, 30 April 1645, van JvS aan de Hoge Raden (Document I).

75: 394. Brief, Recife. 24 Juni 1645, van JvS aan de Heren XIX (Document II).

76: 394. Kaart van de mijn aan de Rio Sucurú in Paraíba, Juni 1645, getekend door JvS, aan de Heren XIX (Document III).

210: 413. Brief, Fort Margarita, Paraíba, 1 September 1645, van JvS aan de Hoge Raden (Document IV).

35: 433. Brief, Recife, 13 April 1646, van JvS aan de Heren XIX (Document V).

² Krommen, Rita, *Mathias Beck und die Westindische Compagnie. Zur Herrschaft der Niederländer*

O DIRETORADO DO PREDICANTE JODOCUS VAN STETTEN NO ANO 1645, SOBRE UMA SUPOSTA MINA DE PRATA NAS MARGENS DO RIO SUCURU NA PARAÍBA¹

B.N. Teensma

I. Prata, uma fonte alternativa de renda? Prata em vez de açúcar!

Em 1630, com a tomada de Pernambuco, a Companhia das Índias Ocidentais pretendia expulsar os portugueses da sua confortável posição monopolista de produtores de açúcar. Mas, os resultados econômicos jamais corresponderam às grandes expectativas havidas, uma vez que os neerlandeses dependiam da perícia dos produtores portugueses e não se podia falar em cooperação harmoniosa entre eles. Para a Companhia, o açúcar pernambucano não foi um produto lucrativo mas sim uma fonte de prejuízo. Por isso, por várias vezes, a Companhia incentivou expedições às minas de prata, tentando de uma maneira ou de outra, obter uma compensação. Na década de cinquenta do século XVII, Mathias Beck² conduziu o projeto de exploração mineira mais conhecido no Ceará. Em

¹ Os documentos de Jodocus van Stetten utilizados neste artigo encontram-se registrados em: Marianne L. Wiesebron (ed), *Brazilië in de Nederlandse archieven (1624–1654). De West-Indische Compagnie, overgekomen brieven en papieren uit Brazilië en Curaçao*, Leiden 2005; com os números, páginas e descrições abaixo indicados. Na ordem que segui, optei pelo critério cronológico. Sempre que necessário introduzi correções nas descrições.

86: 396. Carta, Forte Keulen, Rio Grande, 30 de abril de 1645, de JvS aos Altos Conselheiros (Documento I).

75: 394. Carta, Recife. 24 de junho de 1645, de JvS aos Senhores XIX (Documento II).

76: 394. Mapa da mina no Rio Sucuru na Paraíba, Junho de 1645, desenhado por JvS, aos Senhores XIX (Documento III).

210: 413. Carta, Forte Margarita, Paraíba, 1 de setembro de 1645, de JvS aos Altos Conselheiros (Documento IV).

35: 433. Carta, Recife, 13 de abril de 1646, de JvS aos Senhores XIX (Documento V).

² Krommen, Rita, *Mathias Beck und die Westindische Compagnie. Zur Herrschaft der Niederländer*

door de predikant Jodocus van Stetten in Paraíba ondernomen. Het hier aangeboden artikel, dat geheel op in het Nationaal Archief in Den Haag bewaarde archivalia werd gebaseerd, is aan dat onfortuinlijke zilveravontuur gewijd. Hun inventarisnummers zijn:

Document I: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.nr. 60;

Document II: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.nr. 75;

Document III: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.nr. 76;

Document IV: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.nr. 210;

Document V: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.nr. 62.

II. Inleiding

In 1632 was Justus alias Jodocus van Stetten als predikant voor de Duitstalige WIC-militairen in Pernambuco aangekomen. De schaarse over hem beschikbare biografische gegevens moeten uit F. L. Schalkwijk's boek *The Reformed Church in Dutch Brazil*, en uit de dertien van hem in het Nationaal Archief in Den Haag bewaarde brieven bijeengesprokkeld worden.³ Vermoedelijk zal hij rond 1600 in Mecklenburg of Pommeren geboren zijn, want zijn achternaam verwijst naar de stad Stettin aan de benedenloop van de rivier de Oder. In 1635 was hij veldprediker in Paraíba, waar hem geruchten over veelbelovende zilvermijnen in de binnenlanden ter ore kwamen. En omdat snelle rijkdom en mineralogie hem vermoedelijk meer dan het predikambt boeiden, zal hij vanuit Frederiksstad geregeld op zijn paard naar het Westen zijn gereden om zulke mijnen te vinden. Niet voor niets zou Vincent Joachim Soler—zijn collega-predikant voor de francofone WIC-soldaten—hem in December 1637 als *yvrogne, escervelé et incapable* karakteriseren.⁴ In 1644 werd Van Stetten tot dominee in het Nederlandse fort aan de Augustinuskaap benoemd, begin 1645 stond hij aan het hoofd van een mijnontginningsbedrijf in Paraíba, en eind 1645 moest hij proberen wraakbeluste Tapuia-indianen onder leiding van Jacob Rabe van een massamoord op de Portugese kolonisten in Rio Grande do Norte te weerhouden. In 1647 was hij opnieuw als predikant werkzaam, maar toen in het Fort Mauritius aan de Rio São Francisco. Daar werd hij in dat jaar door de Portugezen gevangengenomen, naar Bahia gebracht, en in 1651 op een schip naar Portugal gezet. Het is onbekend wat er sindsdien van hem geworden is.

im kolonialen Ceará, Arbeitspapiere zur Lateinamerika Forschung der Universitat Köln, II-01, 2001; Xavier, Lúcia F. W., *Mathias Beck and the quest for silver. Dutch adaptability to Brazil*, ongepubliceerde Master Thesis, Erasmusuniversiteit Rotterdam 2006.

³ Schalkwijk, F. L., *The Reformed Church in Dutch Brazil, 1630–1654*, Zoetermeer 1998. Zie ook noot 167, in: Joan Nieuhof, *Memorável viagem marítima e terrestre ao Brasil. Traduzido do inglês por Moacir N. Vasconcelos. ... Notas, crítica bibliográfica e bibliografia por José Honório Rodrigues*, São Paulo 1981, pp.99–100.

⁴ Soler, Vicente Joaquim, *Dezessete cartas francesas escritas no Recife, Brasil, entre 1636 e 1643. Traduzidas para o português por B.N. Teensma*, Rio de Janeiro 1999, pp. 42,46; Teensma, B. N., 'De Braziliaanse brieven van ds. Vincent Joachim Soler', in: *Documentatieblad voor de Geschiedenis van de Nederlandse Zending en Overzeese Kerken*, jrg. 4, nr. 1, 1997, pp. 1–21.

1645, o predicante Jodocus van Stetten empreendeu, na Paraíba, uma tentativa menos divulgada. O presente artigo, que se baseia inteiramente na documentação arquivada no Arquivo Nacional de Haia, é dedicado a essa infeliz aventura argêntea. Os números dos inventários são os seguintes:

Documento I: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.n. 60;

Documento II: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.n. 75;

Documento III: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.n. 76;

Documento IV: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.n.210;

Documento V: NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.n. 62.

II. Introdução

Justus, aliás Jodocus van Stetten, chegou em 1632 em Pernambuco, como predicante para os soldados germano-falantes da Companhia. A escassa informação biográfica que sobre ele existe, deve encontrarse-se no livro de F. L. Schalkwijk *The Reformed Church in Dutch Brazil* e nas treze cartas que escreveu e se encontram guardadas no Arquivo Nacional de Haia³. Muito provavelmente terá nascido em Mecklenburgo ou Pomerânia por volta de 1600, visto que o seu apelido remete para a cidade Stettin, no curso inferior do rio Oder. Em 1635, era predicante na Paraíba, onde lhe chegaram aos ouvidos rumores de prometedoras jazidas de prata no interior. É provável que a exploração de minério e um enriquecer rápido lhe interessassem mais do que o ofício de predicante. Assim, terá freqüentemente ido a cavalo de Frederiksstad⁴ em direção ao Ocidente, a fim de encontrar tais minas. Não foi sem razão que Vicente Joaquim Soler—o colega predicante dos soldados francófonos da Companhia—o caracterizou, em dezembro de 1637, como bêbedo, desmiolado e incapaz.⁵ Em 1644, Van Stetten foi nomeado predicante no forte holandês, situado no Cabo de Santo Agostinho; no início de 1645 dirigia a exploração da mina na Paraíba, e nos finais do mesmo ano, teve de tentar impedir os índios Tapuias, sedentos de vingança e comandados por Jacob Rabe, de massacrar colonos portugueses no Rio Grande do Norte. Em 1647, era de novo predicante, mas agora no Forte Maurício, no Rio São Francisco. Nesse ano foi aprisionado pelos portugueses, levado para a Bahia e,

im kolonialen Ceará, Arbeitspapiere zur Lateinamerika Forschung der Universität Köln, II-01, 2001; Xavier, Lúcia F. W., *Mathias Beck and the quest for silver. Dutch adaptability to Brazil*, Tese de mestrado inédita, Erasmusuniversiteit Rotterdam 2006.

³ Schalkwijk, F. L., *The Reformed Church in Dutch Brazil, 1630–1654*, Zoetermeer 1998. Ver também a nota 167, em: Joan Nieuhof, *Memorável viagem marítima e terrestre ao Brasil. Traduzido do inglês por Moacir N. Vasconcelos. ... Notas, crítica bibliográfica e bibliografia por José Honório Rodrigues*, São Paulo 1981, pp. 99–100.

⁴ [Nota dos tradutores:] Nome atual é João Pessoa.

⁵ Soler, Vicente Joaquim, *Dezessete cartas francesas escritas no Recife, Brasil, entre 1636 e 1643. Traduzidas para o português por B.N. Teensma*, Rio de Janeiro 1999, pp. 42, 46; Teensma, B. N., ‘De Braziliaanse brieven van ds. Vincent Joachim Soler’, in: *Documentatieblad voor de Geschiedenis van de Nederlandse Zending en Overzeese Kerken*, jrg. 4, nr. 1, 1997, pp. 1–21.

In deel 2 van Marianne Wiesebron's inventaris *Brazilië in de Nederlandse archieven* staan dertien van Jodocus van Stetten bewaard gebleven brieven geregistreerd, maar omdat wij in dit artikel ons uitsluitend bezighouden met 's-mans activiteiten als directeur van een mijnontginningsbedrijf in 1645, komt hier alleen zijn desbetreffende correspondentie uit de jaren 1645 en 1646 als bronnenmateriaal in aanmerking. Ter inleiding citeer ik als volgt uit zijn brief uit Recife aan de Heren XIX van 24 Juni 1645:

Alsoo ick van de XIX ende de Ed. Heeren Hooge Raeden sijn versocht geworden om den sertam (= wildernis) wat breeder te ontdecken ende de mine—soo ick voor seven ofte meer jaeren aangewesen—te openen, opdat men eenmael soude mogen weten off sij goedt ofte quaet is; daertoe Haer Ed. mij met eenige noodicheden versien ... is van mij in Godes H. Naem aengenommen ende begonnen worden den laesten Feb(ruari) anno 1645 ... Nu dese reyse heeft geduirt tot den 22en Martii, alwaer ick—Godt loff en danck—aen de mij welbekende ende bewuste plaets sijn gecomen. (Doc. II, fol. 1)

Het moment voor die onderneming had niet slechter gekozen kunnen worden, want op 13 Juni 1645 brak de Opstand der Portugese Kolonisten tegen hun Nederlandse overheersers uit. Binnen enkele weken hadden de Hollanders het gros van hun troepen en daarmee hun controle over het platteland verloren, en werden zij in hun fortificaties rond Recife en Mauritsstad belegerd. Ook de gouverneur van Paraíba, Paulus de Linge, moest eerlang zijn binnenlandse bestuurspost in Frederiksstad verlaten, en zich in het kustfort Margaretha bij Cabedelo terugtrekken.⁵ Daarmee was ook de positie van Van Stetten's geïsoleerde kampement met zijn handjevol medewerkers—enkele Europese bergwerkers, een tiental blanke militairen, dertien slaven en een groepje indiaanse verkenners—in zwaar weer gekomen. Blijkens een mededeling in de aanhef van zijn brief uit Recife van 13 April 1646 aan de Heren XIX werd hij eind April 1645 al door bevriende Tapuia-indianen geïnformeerd over dreigende acties in Paraíba en Rio Grande van de troepen van Antonio Filipe Camarão, opperbevelhebber der Portugeesgezinde indianen in Brazilië:

Als ic nun tot mijn gedestenerten plats was gecommen, hebbe aldaer omtrent een mant of meer gewesen, crege avisen van den Tappuiers van het quade voornemen van Camaron en der rebellen, maer liete mij niet afschrecken. (Doc. V, fol. 1)

Zoals hij in zijn brief uit Natal aan de Hoge Raden van eind April 1645 schreef, is hij toen onmiddellijk voor nadere gegevens over de toestand, en ook om het inmiddels versleten instrumentarium te laten herstellen, met zijn mensen naar het Fort Keulen getrokken. Daarvandaan keerden zij op 1 Mei naar de mijn terug:

Hyerbij comt de quade tijdinge van den vijant, soodat wij—vermits onse instrumenten alle gebroocken, stomp en afgearbeyt sijn—geresolveert sijn de mijne te stoppen ende naer Rio Grande te gaen om die te laeten repareren, ende meteen te vernemen watter is van die roep; ende soo daer niet van is, sullen wederkeren naer de sartão (= wildernis) om ons werck te vervorderen. Ende hebben alsoo de mijne gestopt, ende dat niet conden medenemen begraven,

⁵ Ávila Lins, Guilherme Gomes da Silveira d', *Governantes da Paraíba no Brasil colonial (1585–1808). Uma revisão crítica da relação nominal e cronológica*. João Pessoa 2002, pp. 63–65.

em 1651, posto a bordo de um navio e enviado para Portugal. Desde então, desconhece-se o que lhe aconteceu.

No segundo volume do inventário *O Brasil em Arquivos neerlandeses*, editado por Marianne Wiesebron, mencionam-se treze cartas de Jodocus van Stetten, que ainda se conservam. Como no presente artigo nos debruçamos exclusivamente sobre as suas atividades como diretor de uma empresa de exploração mineira em 1645, apenas iremos considerar como fontes a correspondência relativa aos anos 1645 e 1646. Como introdução, cito o trecho seguinte, retirado de uma carta sua, enviada do Recife, a 24 de junho de 1645, aos Senhores XIX:

Como os XIX e os Nobres Altos Conselheiros me pediram para explorar mais amplamente o sertão e abrir a mina—que eu há sete ou mais anos indiquei—a fim de se verificar se se trata de uma mina boa ou má; para tal os Nobres Senhores concederam-me alguns utensílios aceitei em nome de Deus e comecei no último dia de fevereiro de 1645 ... Após esta viagem que durou até 22 de março, cheguei—graças e louvores sejam dados a Deus—ao referido lugar que eu conhecia bem. (Doc. II, fol.1)

O momento escolhido para este empreendimento não podia ter sido pior porque, a 13 de junho de 1645, rebentou a revolta dos colonos portugueses contra os dominadores neerlandeses. Dentro de poucas semanas os neerlandeses tinham perdido o grosso das tropas e, deste modo o controle no interior, ficando sitiados, nas suas fortificações em volta do Recife e Cidade Maurícia. Também o governador da Paraíba, Paulus de Linge, teve, em breve, de abandonar o seu lugar de comando em Frederiksstad, e de refugiar-se no forte costeiro Margaretha, no Cabedelo.⁶ Assim tornou-se precária a posição do isolado acampamento de Van Stetten, com apenas uma mão cheia de homens, alguns mineiros europeus, uns dez militares brancos, treze escravos e um grupo de índios batedores. De acordo com uma informação apensa à carta enviada do Recife, a 13 de abril de 1646, aos Senhores XIX, Van Stetten fora já informado nos fins de abril de 1645, por amigos Tapuias, sobre as atuações iminentes, das tropas de António Filipe Camarão, comandante chefe no Brasil dos índios portugueses, na Paraíba e em Rio Grande:

Quando cheguei ao meu local de destino e me encontrava lá, há mais ou menos um mês, recebi avisos dos Tapuias informando-me das más intenções de Camarão e dos rebeldes, mas não me deixei intimidar. (Doc. V, fol.1)

Como escreve na carta de fins de abril de 1645, enviada de Natal aos Altos Conselheiros, Van Stetten partiu então de imediato com os seus homens para o Forte Keulen, para obter mais pormenores da situação e também para mandar consertar as ferramentas, entretanto já gastas. Daí voltaram à mina no dia 1 de maio:

Com isto vieram as más notícias do inimigo, de modo que—em virtude de as nossas ferramentas estarem quebradas, rombas e gastas—resolveu-se parar com o trabalho na mina, ir para Rio Grande, aí mandá-las consertar e procurar saber o que havia de verdade nos rumores; e sendo falsos voltaríamos para o sertão para continuar o nosso trabalho. Tendo parado com o trabalho

⁶ Ávila Lins, Guilherme Gomes da Silveira d', *Governantes da Paraíba no Brasil colonial (1585–1808). Uma revisão crítica da relação nominal e cronológica*. João Pessoa 2002, pp. 63–65.

ende sijn op Paesche-avond vertrocken. (Doc. I, fol. 4) ... De instrumenten sijn in Rio Grande gerepareert , alsoo sij gants verdorven waeren: 12 picken, 10 ijsers, 2 moockers, 8 fockios (= facões, grote messen), 8 houwers, 4 ijsere schoppen, 6 spaden, 4 bijlen, 4 kapmessen, 3 ijsere wiggen. (Doc. I, fol. 6)

Het ontginningswerk verliep ondertussen naar wens. Op 5 April werd een ertsader van 6 duim hoog en 4 duim breed gevonden, en op 31 Mei een tweede van 12 duim hoog en 6 duim breed. Daarmee had men in Van Stetten's termen twee takken van een onderaardse 'ertsboom' gevonden, zodat de hoop gewettigd leek weldra ook zijn stam en wortels aan te treffen.

Ende wanneer mij Godt Almachting sijn segen sal geven dat wij doorcoomen ende den rechten boom met sijne tacken gesien te hebben, sal niet ophouden bij nacht noch bij dage te reysen om bij Uwe Edele E(erntfeste) te coomen. (Doc. I, fol. 5)

Belofte maakt schuld, en dus is hij vermoedelijk in de loop van Juni met een ertsmonster naar Recife gereisd, waar hij op de 20e van die maand aankwam. Het graafwerk in de schacht werd ondertussen onverdroten voortgezet.

(Mijn soon) Sander hebbe met mij in de mine genoomen, alwaar hij noch is ende de rantsoen dagelijks uytgeeft aen het werckvolck; die tot verder ordre int werck voort sijn gaende. (Doc. II, fol. 2) ... Albier den 20en Juny uyt den sertam de Sararu—alwaer de mine light—geluckigh gearryveert. (Doc. II, fol. 3)

Het is niet duidelijk of Van Stetten daarna nog naar het mijnkampement is teruggekeerd. Uit zijn brief van 1 September 1645 uit het Fort Margaretha bij Cabedelo weten wij dat hij ondertussen van de Hoge Raden de spoedopdracht had gekregen om in Rio Grande de amokmakende Duitse Tapuia-leider Jacob Rabe te arresteren. Die zaak houdt geen verband met de Paraibaanse zilvermijn. Maar in die brief wordt wel terloops in één zinnetje vermeld dat het werk aan de mijn ondertussen was gestaakt: *Ick sende wegens U Ed. E(erntfeste) ordre het volck van de mine en elf negros wederomme. (Doc. IV, fol. 3)*

III. De lokatie van de mijn

In zijn brief van 24 Juni 1645 noemt Van Stetten de "Sertão de Sararu" als plaats van zijn zilvermijn, maar niemand heeft ooit geweten waar die plek lag. Ook de Braziliaanse historicus Alfredo de Carvalho, die zich in een artikel uit 1904 met Van Stetten's mijnexploitatie uit 1645 heeft beziggehouden, kon die lokatie niet duiden, en maakte zich lichtvaardig van het probleem af in het zinnetje: *a situação da mina (ficou) à margem de um rio, provavelmente o Cunhau*.⁶ Het is daarom nuttig zich te realiseren dat het toponiem Sararu in de brief van 24 Juni 1645 (Doc. II, fol. 3) door een klerk genoteerd werd die Van Stetten's Duitsgetinte proza moest verholландsen en in het net schrijven. Aan die man is het te wijten dat de bedoelde naam Securu (= Sucurú) verhaspeld werd

⁶ Carvalho, Alfredo de, *Minas de ouro e prata no Brasil oriental. Explorações holandesas no século XVII*. Reimpresso in: idem, *Aventuras e aventureiros no Brasil*. Rio de Janeiro 1929, pp.109–128.

na mina e enterrado o que não se podia levar conosco, partimos na véspera da Páscoa. (Doc. I, fol.4) ... As ferramentas foram consertadas em Rio Grande, porque estavam completamente estragadas: 12 picões, 10 ferramentas, 2 marretas, 8 facões, 8 picaretas, 4 pás quadradas de ferro, 6 pás redondas, 4 machados, 4 machetes, 3 cunhas de ferro (Doc. I, fol.6).

Entretanto, o trabalho de exploração decorria a contento. A 5 de abril descobriu-se um veio de minério de 6 polegadas de altura e 4 polegadas de largura, e a 31 de maio um segundo veio de 12 polegadas de altura e 6 de largura. Significa isto, nas palavras de Van Stetten, que se tinham encontrado dois ramos de uma “árvore de minério” subterrânea, de modo que a esperança em encontrar também o tronco e a raiz parecia ter fundamento.

E se Deus Todo Poderoso me desse a sua bênção para conseguirmos ver a árvore boa com seus ramos, nada me impediria de viajar quer de noite quer de dia para chegar junto de Vossas Ilustres Senhorias. (Doc. I, fol.5)

Como o prometido é devido, crê-se que no decorrer do mês de junho, tenha ido com uma amostra do veio de minério para o Recife, aonde chegou no dia 20 desse mês. Entretanto, o trabalho de extração na mina continuou imperturbavelmente.

(O meu filho) Alexandre, que levei comigo para a mina, onde ele ainda está e distribui diariamente a ração aos trabalhadores, que até novas ordens continuam a trabalhar. (Doc. II, fol.2) ... cheguei bem aqui no dia 20 de junho, vindo do sertão de Sararu—onde se encontra a mina (Doc. II, fol.3).

Não se sabe ao certo se Van Stetten depois regressou ao acampamento da mina. Por carta sua de 1 de setembro de 1645, enviada do Forte Margaretha no Cabedelo, ficamos sabendo que, entretanto, ele tinha recebido dos Altos Conselheiros a missão urgente de prender, no Rio Grande, Jacob Rabe, o comandante alemão dos Tapuias, que causava distúrbios. Uma questão sem qualquer relação com a mina de prata na Paraíba. Mas na referida carta menciona-se, por alto, numa única frase, que, entretanto, o trabalho na mina tinha parado: *De acordo com ordem de Vossas Ilustres Senhorias, mando de volta os homens da mina e onze negros. (Doc. IV, fol.3)*

III. A localização da mina

Na carta de 24 de junho de 1645, Van Stetten indicava o “Sertão Sararu” como o lugar da sua mina de prata, mas jamais alguém soube onde ficava esse lugar. Nem mesmo o historiador brasileiro Alfredo de Carvalho, que, num artigo de 1904, se ocupou da exploração mineira de Van Stetten de 1645, pôde assinalar a sua localização, tendo-se libertado facilmente da questão numa pequena frase: a mina (situava-se) na margem de um rio, provavelmente o Cunhau.⁷ Por isso, convém referir que o topônimo Sararu, na carta de 24 de junho de 1645 (Doc. II, fol.3), foi registrado por um escrivão que teria de holandisar e de passar a limpo a prosa alemanisada de Van Stetten. É graças a este

⁷ Carvalho, Alfredo de, *Minas de ouro e prata no Brasil oriental. Explorações holandesas no século XVII*. Reimpresso em: idem, *Aventuras e aventureiros no Brasil*. Rio de Janeiro 1929, pp.109–128.

tot het niet bestaande toponiem Sararu. Deze interpretatie kan gestaafd worden door te verwijzen naar het door Van Stetten eigenhandig getekende en in ongecorrigeerd Duits-Nederlands idioom toegelichte situatieschetsje van de mijn, dat het onderwerp van dit artikel is (Doc. III). Want precies op de vouw van dat kaartblad staat de naam Rio Sekuru iets onder het midden, verticaal naast “onse huys”, vermeld. Het handschrift van de commentaren op dat kaartje is identiek aan het handschrift van Van Stetten's eveneens ongecorrigeerde en autografische brief uit Recife van 13 April 1646 aan de Heren XIX (Doc. V). De aantekeningen bij de nummers 75 en 76 op bladzijde 394 in Marianne Wiesebron's hierboven reeds vermelde inventaris dat de mijn in kwestie in Rio Grande do Norte zou liggen, en dat Roelof Baro het kaartje geschetst zou hebben, zijn daarmee onjuist, want het mijnbedrijf lag in Paraíba aan de Sucurú geheten zijrivier van de Rio Paraíba, en de Nederlander Roelof Baro kan niet in staat geacht worden om in Van Stetten's persoonlijke handschrift Germano-Hollands idioom te produceren. Dat de rivier Sararu/Securu/Sucurú in Paraíba gezocht moet worden blijkt ten overvloede uit het in de linkerbenedenhoek van het kaartje genoteerde toponiem Serdan Copaova (= Sertão de Copaova), omdat het Copaoba-gebergte zoals bekend in de binnenlanden van de bewuste deelstaat ligt. Een voormalige gouverneur van Paraíba, Elias Herckmans, had het gebied in het najaar van 1641 bezocht, en diens uitvoerige expeditieverslag werd in Gaspar Barlaeus' *Rerum per octennium in Brasilia gestarum historia* uit 1647 opgenomen.

In het bij dit kaartje gevoegde aanbiedingsbriefje uit 1645 had Van Stetten geschreven:

Diet hebbe ic U. E(dele) E(erntfeste) met haest alsoo getecknet om enig sicht en kennisse van de mijne en het ancleven van dien souden mogen hebben, tot wij het breter en beter sallen connen geven (Doc. III).

Daaruit blijkt dat hij eind Juni 1645 de ernst en de onomkeerbaarheid van de door de opstand veroorzaakte politieke situatie nog niet had begrepen, en de illusie koesterde weldra naar zijn kampement aan de Rio Sucurú te kunnen terugkeren. Dat blijkt ten overvloede uit het bepaald overmoedige verzoek aan de Heren XIX dat aan het eind van zijn brief aan hen uit Recife van 24 Juni 1645 te lezen staat:

Tot desen eynde, soo U. Ed. gelegentheyt hadde op voorn(oemd) verhaelde ende het berghwerck in de alten dependentie van dien gelieven sijnen voortganck te laten hebben, mij ende de mijnen te beneficeeren met het ampt en de dienst als Generael Berghverwalter in Brasil; dewelcke wel een swaer bedieningh is, en ooc goede kennisse ende wetenschap vereyscht wordt. U.Ed. siet mede dat (ick) in geen mankement blijve sooveel in eenigh dingh van de mine vereyscht wort ende aengaet. Daarom twijffele niet off U. Ed. sal ons voor andere helpen; oock mede dat U. Ed. ons sullen belofte houden, soo U. Ed. int druck voor desen hebben laten uyngaen, sijnde wegen de beneficie van den 10 part suyver voor thien jaren langh; want het mij niet recht toecomt, alsoo ick den autheur daarvan sijn, hebbe alle het voors(eghde) meede aen de E. Ed. Heeren XIX geschreven (Doc. II, fol. 3).

Ten gevolge van het uitbreken van de opstand der Portugese kolonisten van Nederlands Brazilië hebben de Heren XIX er vermoedelijk geen moment over gedacht op dit onbescheiden voorstel van dominee Van Stetten te reageren.

homem, que o pretendido nome Securu (=Sucurú) foi estropiado no topônimo, não existente, Saruru. Esta interpretação pode comprovar-se ao remetermos para o esboço da situação da mina, anotado e feito pela mão do próprio Van Stetten, numa mistura não corrigida de alemão-neerlandês, que constitui o assunto do presente artigo (Doc. III). Porque precisamente na dobra da folha desse mapa, um pouco abaixo do meio da folha e verticalmente ao lado da anotação “onse huys” [a nossa casa], figura o nome Rio Sekuru. A caligrafia dos comentários no mapa é idêntica à caligrafia da carta de Van Stetten, autógrafa e também não corrigida, que foi enviada do Recife, a 13 de abril de 1646, aos Senhores XIX (Doc. V). Por isso, estão errados os comentários aos números 75 e 76 da página 394 no acima já mencionado inventário, editado por Marianne Wiesebron, que dizem que a mina, em questão, se deve situar no Rio Grande do Norte e que terá sido Rodolfo Baro quem desenhou o mapa. Isto porque a exploração da mina ficava na Paraíba, no afluente do Rio Paraíba chamado Sucuru, e é impensável que o holandês Rodolfo Baro fosse capaz de escrever na caligrafia pessoal de Van Stetten e na sua linguagem germano-holandesa. Deduz-se do topônimo Serdan Copaoba, indicado no canto inferior esquerdo do mapa, que o rio Sararu/Securu/Sucurú deve procurar-se na Paraíba; isto porque a serra Copaoba, tal como se sabe, fica no interior do referido estado. Um governador anterior da Paraíba, Elias Herckmans, visitou a região, no outono de 1641, e o seu minucioso relatório de viagem foi incluído na obra de Gaspar Barlaeus *Rerum per octennium in Brasilia gestarum historia* de 1647.

Na carta de 1645 que acompanha este mapa Van Stetten escreveu:

Desenhei isto apressadamente para Vossas Ilustres Senhorias, a fim de lhes dar uma idéia e conhecimento da mina e da sua situação, até que nós possamos vir a fazê-lo de uma forma mais alargada e melhor (Doc.III).

Daqui se depreende que ele, no fim de junho de 1645, ainda não percebera a gravidade e irreversibilidade da situação política, causada pela revolta, e que acalentava a ilusão de, em breve, poder regressar ao seu acampamento no Rio Sucuru. É o que se infere do pedido, certamente audacioso, aos Senhores XIX, como se pode ler no fim da carta que enviou, do Recife, a 24 de junho de 1645:

Assim com base no relatório acima mencionado, se Vossas Senhorias tiverem oportunidade de prosseguir com a exploração da mina, peço o favor de a mim e aos meus descendentes beneficiarem com o posto e o encargo de Inspetor Geral das minas do Brasil. É certamente um serviço pesado e exige igualmente bom conhecimento e ciência. [Mas] Vossas Senhorias também sabem que eu não descuro nada do que se exige em relação à mina. Por isso não duvido que Vossas Senhorias nos ajudem antes de ajudarem outros; e que também mantereis a promessa que nos foi feita, tal como já por Vós foi registrada por escrito, especialmente no que se refere ao benefício de 10 por cento líquidos durante dez anos o que não me parece justo sendo eu o descobridor; tudo o que acima se encontra foi também por mim escrito aos Ilustríssimos Senhores XIX (Doc. II, fol.3).

Como conseqüência do rebentar da revolta dos colonos portugueses do Brasil neerlandês, os Senhores XIX, provavelmente, nem sequer pensaram em dar uma resposta a esta proposta insolente.

IV. De situatieschets uit 1645

Na deze algemene inleiding over de persoon van Jodocus van Stetten, zijn directorale ambities, en de juiste lokatie van zijn mijnbedrijf in Paraíba kunnen wij aandacht schenken aan de topografische, politieke en mineralogische informatie die zijn situatieschets uit 1645 verschaft (zie pag.I). Daartoe moet men die tekening eerst nauwkeurig bestuderen.

Aan de randen van de kaart staan de vier windrichtingen genoteerd, en wel W = West links van het midden in de bovenmarge; N = Noord in de bovenhelft van de rechtermarge; O = Oost rechts van het midden in de ondermarge; en S = Zuid in de onderhelft van de linkermarge. Verder staan er diverse toelichtende zinnen op geschreven. Om de lezer te gerieven heb ik die getranscribeerd en van een volgnummer voorzien. Daartoe heb ik het kaartblad denkbeeldig in vier kwarten ingedeeld. Met **vak 1** wordt het linkerbovenkwart bedoeld; met **vak 2** het rechterbovenkwart; met **vak 3** het rechteronderkwart; en met **vak 4** het linkeronderkwart.

Vak 1: zie pag.IV

1. Achter diet gebergte is noch veel en grote ding verborg.
2. Sallen met helpen van Gott ooc de kennisse haest hebben soo ons den viant niet belet.
3. Water Water.
4. Dese 4cante tecken (= vierkantige tekens) bedeuten schahen (= schachten) notwendig om te commen tot een boom daer wij die 2 tack off aders aff hebben, obdat wij den boomstam en wurttel noch metten Ersten hebben en becommen onbeschadigt.
5. Minne 1.
6. Soldathuys.

Vak 2: zie pag.II

7. Quartier van Cracará Dapuiers ob een rechte pas naer de Maragnon gemaect. Dese wegh gaet recht door de minne, en macht ons van den afvalligen onvrij.
8. Een berg van groenen steen so de Dapuiers en Brasilianen in de kinnen dragen.
9. Minerdershuys.

Vak 3: zie pag.V

10. Quartier van Comentaura met sijn Dapuiers. Pas nagr de Maragnon langs strand van Rio Granden over Syra (= Ceará) groot en klein.
11. Onse huys.
12. Rio Sekuru. (Verticaal, links van "onse huys")
13. Een berg van Cristal de Mondane (= Mourane/Murano). (Op zijn kop)
14. ... ob 's-viands anschlag, dat niet van de Baia noch Maragnon soude connen ons dootslaen. (Tweede helft van zin 20)

Vak 4: zie pag.IV

15. Dit 2te schah (= Deze tweede schacht) sal dienen als de mineral uyt sijn tot een puit om water.
16. Serdam (= sertão) Copaova.

IV. Desenho do local da mina feito em 1645

Depois desta introdução sobre a pessoa de Jodocus van Stetten, suas ambições diretoriais e a exata localização da sua empresa de exploração mineira na Paraíba, podemos dedicar à informação topográfica, política e mineira, que determinaram o seu desenho de 1645. (veja pag. I) Para isso vamos ter primeiro de analisar meteticulosamente o desenho.

Nas margens do mapa encontram-se os quatro pontos cardeais, sendo W = Ocidente, na margem superior, à esquerda do meio; N = Norte, na metade superior da margem direita; O = Oriente, na margem inferior, à direita do meio; e S = Sul, na metade inferior da margem esquerda. Além disso, há várias frases explicativas. Para facilitar a sua leitura transcrevi-as e atribui-lhes um número de ordem. Assim, imaginei o fôlio do mapa dividido em quadrantes. A **seção 1** refere-se ao quadrado superior esquerdo; a **seção 2** ao quadrado superior direito; a **seção 3** ao quadrado inferior direito; e a **seção 4** ao quadrado inferior esquerdo.

Seção 1: veja pag. IV

1. Atrás desta serra escondem-se ainda muitas e grandes coisas.
2. Em breve teremos este conhecimento, se Deus nos ajudar e o inimigo não nos impedir]
3. Água água.
4. Estes sinais quadrados significam túneis necessários para chegar a uma árvore da qual já temos dois ramos ou veios, e assim [através destes túneis] conseguiremos obter intactos o tronco e a raiz com os ramos.
5. Mina 1.
6. Casa dos soldados.

Seção 2: veja pag. II

7. Acampamento dos índios Tapuias de Cracará, construído numa passagem em direção ao Maranhão. Este caminho vai direito à mina o que nos torna susceptíveis relativamente a possíveis ataques dos dissidentes.
8. Uma montanha de pedra verde como os Tapuias e os Brasileiros usam no maxilar.
9. Casa dos mineiros.

Seção 3: veja pag. V

10. Acampamento de Comentaura e dos seus Tapuias. Passagem para o Maranhão ao longo da praia de Rio Grande, através do Ceará grande e pequeno.
11. A nossa casa.
12. Rio Sekuru (verticalmente, à esquerda de “a nossa casa”).
13. Uma montanha de cristal de Murano (de cabeça para baixo).
14. (segunda metade da frase 20:) ... que os ataques do inimigo da Baía ou do Maranhão nos possam matar.

Seção 4: veja pag. IV

15. Este segundo poço irá servir de depósito de água depois da extração do minério.
16. Sertão Copaova.

17. Alhier onder dit gebergte gaet een verborgen ons onbekenten weg voor de viandt daer hij ons tot noch toe veel quat gedan ward. Hij compt van de Baía, maer nun hem het tellicken mael belet wordt, want den sertão van onsse volck te bekent is.
18. 4 barg is een flachte (= vlakke) seer lüstig.
19. Den weg naer de mijn. (Verticaal)
20. Hier is quartier van Jan de Wij (= Nhanduí): dese quartier zijn also geleit om de lant ... (Eerste helft van zin 14)

Het is duidelijk dat deze schets geen volledig beeld van de werkelijkheid geeft. Behalve een directeurswoning en huizen voor de mijnwerkers en de soldaten moeten er toch ook een ossenstal, magazijnen, latrines, een hondenhok, een smederij, een timmermanswerkplaats, een keukenloods, en verblijven voor de indianen en de slaven zijn geweest. Wel toont het kaartje aan dat het kampement aan een van west naar oost lopende rivier lag, wat met de stroomrichting van de Rio Sucurú overeenstemt.

De misschien niet volledig duidelijke boodschap uit commentaarzin 4 wordt toegelicht in een passage uit Van Stetten's brief aan de Heren XIX van 13 April 1646, waarin hij schrijft:

Een mijnne staet wel enigins in den berg als een boom op een berg, maer de früchten groeien gants ongelijk. Want an een boom moet men se booven an de tacken soecken, maer in de mijnne onder an de wortel. Hoe diepper hoe beeter; dat sal de ervarenheyt leeren. (Doc. V, fol. 2).

Want door de 17e-eeuwse Europese bergwerkers werd vaak de toen gangbare alchemistische gemeenplaats aangehangen dat ertslagen als een boom met takken en wortels in de grond staken. En uit de bewaard gebleven correspondentie zal nog blijken dat zulke alchemistische deskundigen ook op de mijn aan de Rio Sucurú aanwezig zijn geweest.

In de commentaarzinnen 2, 7, 14 en 17 is sprake van kwaadwillige vijanden en afvalligen, waartegen de nederzetting beschermd moest worden door een ring Tapuia-detachementen onder commando van de welbekende hoofdmannen Nhanduí, Carcará en Comendaúra.⁷ Hun aanwezigheid vloeide voort uit de politieke onrust in de eerste maanden van het jaar 1645, toen de kolonistenopstand al volop in voorbereiding was, en het overal van de desbetreffende geruchten gonsde. Van Stetten bevestigt die vijandige

⁷ Over deze Tapuia-indianen en hun hoofdmannen consultere men: Boogaart, E. van den, 'Infernal Allies. The Dutch West India Company and the Tarairiú, 1631–1654' in: idem (ed), *Johan Maurits van Nassau Siegen, 1604–1679. A Humanist Prince in Europe and Brazil*, The Hague 1979, pp. 519–538; Teensma, B. N., 'Roelof Baro's Tarairiú-monument', in: *Yumtzilob. Tijdschrift over de America's*, jrg. 11, nr. 3, 1999, pp. 351–373. Over Comendaúra noteert Joannes de Laet in deel 4, 's-Gravenhage 1937, p. 50, van zijn *laerlijck Verhael*: "Commendaoura: de soone van Jandoví's (= Nhanduí's) suster. Dese suster was in alsoo grooten aensien bij de Tapuya's als Jandoví selfs, ende naer het seggen van alle de wilde, soo hadde haer soon Commendaoura, naer de afflijghheit van Jandoví, in de regeeringhe te succederen, gheen ghebruyck bij haer wesende dat de soonen den vader volghden,"

17. Aqui debaixo desta serra esconde-se um caminho do inimigo que nós desconhecemos, mas que nos tem prejudicado muito. Este vem da Bahia mas, como agora os nossos conhecem melhor o sertão, está sendo cada vez mais repellido.
18. Na quarta serra há um planalto muito bonito.
19. Caminho para a mina (na vertical).
20. (primeira metade da frase 14:) Aqui é o acampamento de Nhanduí: este acampamento está instalado de modo a impedir

É evidente que este esboço não oferece uma imagem integral da realidade. Excluindo uma habitação para o diretor e casas para os mineiros e os soldados, tinha de haver também um estábulo, armazéns, latrinas, casa para os cachorros, oficina de ferreiro, oficina de carpinteiro, barracas para servir de cozinha, e estabelecimentos para os índios e os escravos. O mapa, porém, mostra que o acampamento estava situado junto a um rio que corria de ocidente para oriente, o que concorda com a direção do caudal do Rio Sucuru.

O significado, talvez não totalmente claro, do comentário 4, está esclarecido numa passagem da carta de Van Stetten, de 13 de abril de 1645, aos Senhores XIX, em que ele escreve:

É bem verdade que uma mina fica num monte tal como uma árvore, mas os seus frutos crescem de modo muito diferente. Porque no caso de uma árvore tem de se procurar no alto dos ramos, mas no caso da mina é em baixo, junto à raiz. Quanto mais fundo melhor; como a experiência nos ensina. (Doc. V, fol. 2)

Os mineiros europeus do século XVII acreditaram no clichê alquimista, corrente nesta altura, segundo o qual os veios de minério estavam enterrados como uma árvore com suas raízes e ramos. A correspondência, que chegou até nós, mostra que tais peritos alquimistas também estiveram presentes na mina do Rio Sucuru.

Nos comentários 2,7, 14 e 17 fala-se em inimigos e dissidentes mal intencionados, contra os quais o acampamento tinha de ser protegido por meio de uma linha de destacamentos de Tapuias, sob o comando dos bem conhecidos chefes Nhanduí, Carcará e Comendaúra.⁸ A sua presença provinha da agitação política nos primeiros meses do ano 1645, quando a revolta dos colonos já se encontrava em plena preparação e, por toda

⁸ Sobre estes índios Tapuias e os seus chefes consulte-se : Boogaart, E. van den, 'Infernal Allies. The Dutch West India Company and the Tarairiú, 1631–1654' in: idem (ed), *Johan Maurits van Nassau Siegen, 1604–1679. A Humanist Prince in Europe and Brazil*, The Hague 1979, pp. 519–538; Teensma, B. N., 'Roelof Baro's Tarairiú-monument', in: *Yumtzilob. Tijdschrift over de America's*, jrg. 11, nr. 3, 1999, pp. 351–373. Sobre Comendaúra Joannes de Laet registra no volume 4, 's-Gravenhage 1937, p. 50, de *Iaerlijck Verhael*: "Commendaúra: o filho da irmã de Jandovi (= Nhanduí). Esta irmã foi também muito importante para os Tapuias, tal como o foi o próprio Jandovi, e, segundo os selvagens, o filho Comendaúra teria sucedido como chefe a Jandovi, depois da morte deste, não sendo, porém, costume que os filhos sucedam ao pai.

stemming op het platteland in zijn brief uit Natal van eind April 1645 aan de Hoge Raden te Recife:

Daeghs daeraen hebbe seer quade tijdinge becoomen ... alsdat Camarão door de sartão marcheerde om sich met die van de noort te coniungeren ende Rio Grande aen te tasten, ende dat wij derhalven op onse hoede soude wesen (Doc. I, fol. 2). ...Aengaende den roep van den vijant, soo zijn aller menschen monden daervan vol sonder den gront ofte oorspronck te weten; doch laet sich aensien dat het meest uyt de Portugesen comt, dewelcke hare vacqueiros soudē belast hebben wegh te loopen naer de sartão ende de beesten met haer derwars te drijven. Ende soo dat geschiet, dient het nergens toe als tot voedingh, hulp ende versterckinge van den vijant ... Want alle de curalen in de sartão sijn wegh, dat men niet syen en can waer sij gebleven sijn, alwaer ick in minen tijdt als (ick) in de mijne was duysent beesten ende wilde paerden sagh, nu geen en sie. ... Men siet oock de wapenen der Portugesen overal wel blincken ende seer trots. Wat sij daarmede in den sin hebben, is mij onbekent. ... (Doc. I, fol. 5).

Het ligt voor de hand dat Roelof Baro, die in de inhoudsomschrijving van de hier behandelde kaart met een vraagteken als tekenaar ervan wordt voorgesteld, een rol heeft gespeeld bij de overkomst van de bewakingsdetachementen der Tapuia's uit het thans helaas Serra de Santana genoemde Macaguá-gebergte in Rio Grande do Norte. In de literatuur worden herhaaldelijk zijn vriendschappelijke betrekkingen met de Tapuia's vermeld, en niet voor niets wordt hij in Van Stetten's brief van eind April 1645 met name als leverancier van een waakhond alias "gardisaen" genoemd (Doc. I, fol. 2). Dankzij een passage uit Barlaeus' hagiografie van Johan Maurits van Nassau weten wij bovendien dat hij geassocieerd moet worden met het geheimzinnige "Cristal de Mondane" waarvan in het commentaarzinnetje 13 sprake is. Want tot twee keer toe vermeldt Gaspar Barlaeus —wiens werk bepaald niet vrij van corruptelen is—dat in de Serra de Copaoba bij de Paraíba-rivier een berg van Moscovisch glas lag: in 1641 door Elias Herckmans, en in 1643 door Roelof Baro aangetroffen.⁸ En op deze kaart van 1645 verschijnt die berg voor de derde maal, maar nu als een berg van "Cristal de Mondane". De naam Mondane zou men inderdaad gemakkelijk als Moscovico kunnen lezen, maar logischer is het hem als beschrijving van Mourane, de Franse schrijfwijze van de naam van het beroemde Venetiaanse glasblazerscentrum Murano te duiden.

Want dankzij de commentaren van S. P. l'Honoré Naber op Pieter de Marees' *Beschrijvinghe ... van het goutkoninckrijk van Gunea*,⁹ en van K. Ratelband op de *Vijf*

⁸ Van Caspar Barlaeus consultere men: 1. *Rerum per octennium in Brasilia gestarum historia*, Amsterdam 1647. — 2. *Nederlandsch Brazilië onder het bewind van Johan Maurits, Grave van Nassau, 1637-1644. Naar de Latijnsche uitgave van 1647 voor het eerst in het Nederlandsch bewerkt door S. P. l'Honoré Naber*, 's-Gravenhage 1923. — 3. *História dos feitos recentemente praticados durante oito anos no Brasil. Tradução e anotações de Cláudio Brandão. Prefácio e notas de Mário G. Ferri*, São Paulo 1974.

⁹ Marees, P. de, *Beschrijvinghe ende historische verhael van het goutkoninckrijk van Gunea, anders de Goutcuste de Mina genaemt, liggende in het deel van Africa. Uitgegeven door S. P. l'Honoré Naber*, 's-Gravenhage 1912, pp. 273–278.

a parte, se ouviam rumores. Van Stetten confirma esse ambiente hostil na província, na carta de finais de abril de 1645, enviada de Natal aos Altos Conselheiros no Recife:

No dia seguinte recebi uma notícia muito má ... Camarão marchava pelo sertão para se juntar aos do norte e atacar Rio Grande. Isto significava que nós tínhamos de estar de sobreaviso (Doc.I, fol.2) ... toda a gente falava sobre o rumor da chegada do inimigo, sem saberem o seu fundamento ou a sua origem. Mas parece que a maior parte disto vinha dos Portugueses, que tinham mandado os seus vaqueiros retirar para o sertão, levando os animais com eles. Se tal acontecer, apenas servirá para encorajar, ajudar e fortalecer o inimigo... Desapareceram do sertão todos os currais, não se sabendo para onde foram; no meu tempo na mina, podia ver por lá mil animais e cavalos bravos e agora não se vê nenhum ... Por todo o lado, se vê também o armamento dos portugueses, muito brilhante e bastante aguerrido. Desconheço o seu objetivo ... (Doc.I, fol. 5)

É evidente que Rodolfo Baro, que na descrição do conteúdo do mapa aqui tratado é apresentado como seu provável desenhista, esteve implicado na transferência dos destacamentos de guarnição dos Tapuias da Serra Macaguá em Rio Grande do Norte, infelizmente agora chamada Serra de Santana. Na literatura, menciona-se frequentemente a relação amigável que gozava com os Tapuias, e não é por nada que, na carta de Van Stetten de fins de abril de 1645, o seu nome é mencionado por lhe ter aranjado um cão de guarda ou “gardisaen” (Doc.I, fol. 2). Além disso, graças a uma passagem da hagiografia de João Maurício de Nassau da autoria de Barleus, ficamos a saber que ele deve estar associado ao misterioso “Cristal de Mondane” [Cristal de Murano], objeto do comentário 13. Porque por duas vezes Gaspar Barleus—cuja obra de resto não está isenta de corruptelas—menciona que, na Serra de Copaoba junto ao rio Paraíba, se situava uma montanha de vidro da Moscóvia, encontrada em 1641 por Elias Herckmans e em 1643 por Rodolfo Baro.⁹ Neste mapa de 1645, aparece esta montanha pela terceira vez, mas desta vez como uma montanha de “Cristal de Mondane”. De facto, o nome “Mondane” podia facilmente ler-se como Moscovo, mas seria mais lógico interpretá-lo como uma deturpação de “Mourane”, a grafia francesa do nome Murano, o famoso centro de produção de vidro por sopro de Veneza.

Graças aos comentários de S. P. l'Honoré Naber sobre a obra de Pieter de Marees *Beschrijvinghe ... van het goutkoninckrijk van Gunea*,¹⁰ e de K. Ratelband sobre *Vijf dagregisters van het kasteel São Jorge aan de Goudkust*,¹¹ sabemos que a Companhia

⁹ De Caspar Barleus consulte-se: 1. *Rerum per octennium in Brasilia gestarum historia*, Amsterdam 1647. — 2. *Nederlandsch Brazilië onder het bewind van Johan Maurits, Grave van Nassau, 1637-1644. Naar de Latijnsche uitgave van 1647 voor het eerst in het Nederlandsch bewerkt door S. P. l'Honoré Naber*, 's-Gravenhage 1923. — 3. *História dos feitos recentemente praticados durante oito anos no Brasil. Tradução e anotações de Cláudio Brandão. Prefácio e notas de Mário G. Ferri*, São Paulo 1974.

¹⁰ Marees, P. de, *Beschrijvinghe ende historische verhael van het goutkoninckrijk van Gunea, anders de Goutcuste de Mina genaemt, liggende in het deel van Africa. Uitgegeven door S. P. l'Honoré Naber*, 's-Gravenhage 1912, pp. 273–278.

¹¹ *Vijf dagregisters van het kasteel São Jorge da Mina (Elmina) aan de Goudkust (1645–1647). Uitgegeven door K. Ratelband*, 's-Gravenhage 1953, pp. ciii-civ.

*dagregisters van het kasteel São Jorge aan de Goudkust*¹⁰ weten wij dat de WIC in haar Zuid-Atlantische ruilhandel veelvuldig van glazen kralen uit Venetië als betaalmiddel gebruik maakte. Die bonte kralen speelden voor de Indianen dezelfde opsmukrol als de groene natuurstenen waarvan in commentaarszinnetje 8 sprake is. Bij het corrigeren van het fragment over Elias Herckman's tocht naar de wildernis van Copaoba had Gaspar Barlaeus geen gelukkige dag, omdat hij toen op bladzijde 215 van de Amsterdamse editie uit 1647 van zijn *Rerum per octennium in Brasilia gestarum historia* in plaats van *ad instar vitri Muranitici quod crystallum vocant* de foute versie *ad instar vitri Moscovitici quod talcum vocant* liet passeren. Datzelfde overkwam hem ook op bladzijde 249 in de zin: *Solum in montem inciderunt ubi talcum sive vitrum Moscovicum*, waar toch echt: *Solum in montem inciderunt ubi crystallum sive vitrum Muranicum* bedoeld wordt. Sindsdien neemt het argeloze publiek, ook in de Nederlandse en Braziliaanse Barlaeusvertalingen van respectievelijk 1923 en 1974 kennis van de absurditeit dat Moskovisch glas hetzelfde als talk zou zijn. Het 13e commentaarszinnetje van Van Stetten komt die ongerijmdheid herstellen, want vitrum is geen talcum maar wel crystallum. Vermoedelijk zal Barlaeus in de manuscriptversie van zijn tekst wel degelijk crystallum hebben geschreven, maar dat woord later voor *quod talcum* hebben aangezien.

V. Jodocus van Stetten als falend bedrijfsleider

Het optreden van de directeur is bepalend voor de werksfeer in een onderneming. Was Jodocus van Stetten inderdaad de onbekwame leeghoofdige dronkenlap waar dominee Soler hem in 1637 voor versleet? Omdat alle gegevens over de gang van zaken op de mijn door hem zelf geschreven werden, en een bedrijfsleider zich in zijn zakelijke correspondentie niet aan psychologische zelfanalyse pleegt over te geven, kunnen wij de sfeer op de mijn uitsluitend door een zorgvuldige beschouwing van de concreet door hem vermelde gebeurtenissen benaderen.

Uit zijn brief van 24 Juni 1645 weten wij dat Van Stetten tijdens zijn verblijf aan de Rio Sucurú bericht ontvangen had dat zijn vrouw Margarita op 6 April 1645 in de legerplaats van het Nederlandse fort aan de Augustinuskaap was overleden (Doc. II, fol. 2). Van zijn vijf kinderen werkten de drie oudsten, jongens, al voor de WIC: Johannes Jacobus in het levensmiddelenmagazijn in Recife, Justus in een niet omschreven functie aan de Augustinuskaap, en Sander als rantsoenuitgever op de mijn van zijn vader. Maar over de twee jongsten, zijn dochtertje Maria en de zuigeling Christiaan—*welcke door mijn affwesen in een taphuys bestelt is*—zou hij terecht bezorgd geweest kunnen zijn. Wij weten niet of en in hoeverre die gebeurtenissen van invloed zijn geweest op zijn humeur en zijn gedrag, maar gaan ervan uit dat zij dat wel degelijk waren.

Als gekweld gezinshoofd, geëxalteerd predikant en ondeskundig geoloog moest Jodocus van Stetten op een primitieve lokatie leiding geven aan een heterogene groep

¹⁰ *Vijf dagregisters van het kasteel São Jorge da Mina (Elmina) aan de Goudkust (1645–1647). Uitgegeven door K. Ratelband, 's-Gravenhage 1953, pp. ciii-civ.*

das Índias Ocidentais utilizou, freqüentemente, contas de vidro de Veneza como moeda no seu comércio de troca no Atlântico Sul. Essas contas coloridas tinham para os índios a mesma função de adorno que as pedras naturais verdes de que se fala no comentário 8. Quando Gaspar Barleus corrigiu o fragmento sobre a expedição de Elias Herckman para o sertão de Copaoba, não estava num dos seus dias, porque na página 215, da edição de Amsterdam de 1647, do seu *Rerum per octennium in Brasilia gestarum historia*, em vez de *ad instar vitri Muranitici quod crystallum vocant*, deixou passar a versão errada *ad instar vitri Moscovitici quod talcum vocant*. O mesmo lhe aconteceu na página 249, na frase: *Solum in montem inciderunt ubi talcum sive vitrum Moscovicum*, onde, de certeza, deveria estar: *Solum in montem inciderunt ubi crystallum sive vitrum Muranicum*. Desde então, também nas traduções holandesa e brasileira de 1923 e de 1974, respetivamente, o público na sua ingenuidade vê-se confrontado com o absurdo que é o vidro de Moscúvia ser tomado por talco. O décimo terceiro comentário de Van Stetten corrige este lapso, porque vitrum não é talcum mas sim crystallum. Na verdade, Barleus terá provavelmente escrito na versão manuscrita do seu texto, crystalum, mas esta palavra foi posteriormente tomada por *quod talcum*.

V. Jodocus van Stetten, um administrador malgrado

Numa empresa a atuação do administrador é determinante para o ambiente de trabalho. Era Jodocus van Stetten, de facto, o bêbedo desmiolado, como o predicante Soler o caracterizou em 1637? Porque todos os dados sobre o andamento das coisas na mina foram por ele próprio escritos, e um administrador na sua correspondência comercial não costuma fazer uma auto-análise psicológica, apenas poderemos ajuizar do ambiente na mina através de uma avaliação dos acontecimentos concretos que ele narrou.

Pela carta de 24 de Junho de 1645, ficamos sabendo que Van Stetten, durante a sua estadia no Rio Sucuru, recebeu a notícia do falecimento da sua esposa Margarita, no dia 6 de Abril de 1645, no acampamento militar do forte holandês, situado no Cabo de Santo Agostinho (Doc. II, fol.2). Dos seus cinco filhos, os três mais velhos, rapazes, já trabalhavam para a Companhia: Johannes Jacobus no armazém de mantimentos no Recife, Justus, com uma ocupação não especificada no Cabo de Santo Agostinho, e Alexandre, como distribuidor das rações na mina do pai. Mas a respeito dos dois mais jovens, sua filha Maria e uma criança de peito, Cristiano,—*o qual, devido à minha ausência foi alojado numa taberna*—é possível que ele se tenha preocupado, e com razão. Não sabemos se tais acontecimentos influenciaram a sua disposição e o seu comportamento, e em que medida isso aconteceu, mas partimos do princípio de que tenha ocorrido uma tal influência.

Como pai de família preocupado, predicante exaltado e geólogo incompetente, Jodocus van Stetten teve de, numa situação primitiva, chefiar um grupo de subalternos heterogêneos. Os seus escravos africanos, mineiros de educação alquimista, soldados recrutados na Europa e índios batedores naturais do sertão brasileiro, tiveram de realizar

ondergeschikten. Zijn Afrikaanse slaven, alchemistisch geschoolde bergwerkers, in Europa geronselde soldaten en in de Braziliaanse wildernis opgegroeide indiaanse verkenneren moesten onder oorlogsdreiging, schaarste, hitte en dorst zwaar lichamelijk werk verzetten. Water was er vrijwel niet, omdat de rivier het grootste deel van het jaar droog stond:

In den bergh is een linnen cleet voor 14 dagen; cousen en schoenen connen oock niet langer tegenhouden, alsoo wij geen water hebben om te wasschen, maer liever tselve drincken (Doc. I, fol. 5).

Onder dergelijke omstandigheden kunnen conflicten moeilijk uitblijven.

In de correspondentie wordt nergens aandacht aan de dertien slaven geschonken, terwijl die van hun kant de blanke baas nauwlettend geobserveerd zullen hebben. De andere categorieën waren geenszins afwezig. “De ongehoorsaemste ende wederspannichste” elementen, “te weeten den Meester Mineur met sijn hoop” hoorden tot de bergwerkers, en die zullen hun directeur zijn dilettantisme als mijnbouwkundige duidelijk hebben laten voelen. Van Stetten zag zich genoodzaakt een deel van hen te ontslaan en naar Recife terug te sturen:

Insonderheyt de godtlose lastermuyt den timmerman, die doch Spaens bloet is, ende niemant ... ontsiet, wenshende dat dese bergh met alles watter aen vast is, ende alle die daertoe raet en daet hadden gegeven, soudens versincken in den afgront der hellen ende voor alle duyvelen, over welcke grouwelycken lasteringe ick hem ter presentie van sijn maet berispte ende in bijwesen van alle mineurs (Doc. I, fol. 4).

Hier waren religieuze sentimenten in werking gezet, die door Van Stetten's ostentatieve domineesgedrag geprovoceerd werden. Want bij ieder succesje in de mijn dwong hij zijn medewerkers tot buitensporige dankdiensten, die de niet-gereformeerde onder hen van afkeer moeten hebben vervuld.

... met en in aller de nodicheyt gevoude handen, geboogen kniën, hertelijck suchtende; ende door aenroepinge der H. Drievuldicheyt mij met den H. Geest te gelieven te erneeren ende geleyden tot soodanich werck, ende alsoo te beginnen, beleggen ende uyt te voeren tot loffprijs ende eere der H. Drie-eenicheyt; ... ende dat de Gemeynthe Jesu Christus hier ende in allen landen geholpen werden ende de vijanden Godes van Sijns Heyligen Woorts te niet gebracht mochte werden—dewelcke seer veel sijn die tegenwoordich rasen—ende mogelijk om desen rijcke seggen haer selven meer ende meer dagelijcx sich vermeerderen ... (Doc. II, fol. 7).

Want onder de ontslagen en weldra verwijderde bergwerkers bevonden zich andersdenkenden, zoals blijkt uit de boeken die in hun achtergelaten bagage werden aangetroffen van alchemistische auteurs als Salomon Trismosinus, Theophrastus Bombastus alias Paracelsus en Leonhardt Thurneysser, wier namen door de directeur in de brief van 24 Juni 1645 uit onkunde danig werden verhaspeld, en zelfs aangevuld

trabalhos físicos duros, num ambiente de guerra iminente, escassez de tudo, calor e sede. Água quase que não havia, uma vez que o rio estava seco na maior parte do ano:

No monte uma camisa de algodão dura 14 dias; meias e sapatos não oferecem proteção por mais tempo, porque nos falta a água para lavá-los, uma vez que preferimos bebê-la. (Doc. I, fol.5).

Nestas circunstâncias os conflitos eram inevitáveis.

Em parte alguma da correspondência, se dá atenção aos treze escravos, enquanto estes, por seu lado, devem ter observado perspicazmente o seu chefe branco. Os outros grupos não estavam de modo algum ausentes. Os elementos “*mais desobedientes e rebeldes, isto é, o Mestre Mineiro e o seu banda*” pertenciam aos mineiros, e estes devem ter feito sentir ao diretor o seu diletantismo como engenheiro de minas. Van Stetten sentiu-se obrigado a despedir uma parte deles e a mandá-los de volta para o Recife:

Especialmente o carpinteiro, um má-língua depravado, que tem sangue espanhol e que não ... respeita ninguém, e que desejou que este monte e tudo à sua volta e todos os que para ele contribuem se afundassem no abismo por entre os diabos. Por esta difamação repreendi-o, em presença do seu companheiro e de todos os mineiros. (Doc. I, fol.4).

Nestas condições, provocadas por Van Stetten e pelo seu comportamento ostensivamente puritano, desencadearam-se sentimentos religiosos. Ao mais pequeno êxito na mina, obrigava todos a assistir a desmedidas orações de graças, o que, certamente, devia ter repellido os seus colaboradores não protestantes.

... numa atitude de quem precisa, com as mãos postas, os joelhos dobrados, ardentemente suspirando; e invocando a Santíssima Trindade, peço que me alimente com o Espírito Santo e me guie para começar, preparar e executar este trabalho em louvor e honra da Santíssima Trindade; ... e que a assembléia de Jesus Cristo, aqui e em todo o lado, seja auxiliada e que sejam vencidos pela sua Palavra Sagrada os inimigos de Deus—que são muitíssimos hoje em dia os que vociferam—e que, se possível, essa bênção majestosa se multiplique todos os dias (Doc. II, fol.1).

Entre os mineiros despedidos e os que em breve serão afastados, achavam-se dissidentes, como se depreende dos livros que foram encontrados nas bagagens deixadas. Trata-se de livros de autores alquimistas como Salomon Trismosinus, Theophrastus Bombastus aliás Paracelsus e Leonhardt Thurneysser, cujos nomes foram estropiados pela ignorância do diretor, numa carta de 24 de junho de 1645, e até acrescentados com o autor inexistente Roosen Creuyster, aliás *Rozenkruisers* (Doc. II, fol.9).¹² Note-se que tal literatura e ideologia já se estudavam no interior da Paraíba, na margem norte do Rio Sucuru, nos primeiros meses do ano de 1645, e que a Associação Rosa Cruz no Brasil deveria, por tal razão, considerar a hipótese de aí colocar uma lápida comemorativa.

Depois da expulsão dos elementos insurretos, o predicante completou a equipa de mineiros com alguns jovens obedientes e leais, ou seja, com quatro soldados de

¹² Sobre esse assunto consultem-se os compêndios: Roob, Alexander, *Das Hermetische Museum: Alchemie & Mystik*. Köln etc. 1996; Abraham, Lyndy, *A Dictionary of Alchemical Imagery*. Cambridge University Press, 1998. Ou visite-se a *Bibliotheca Philosophica Hermetica* em Amsterdam.

met de niet-bestaande auteur Roosen Creuytser, alias Rozenkruisers (Doc. II, fol. 9).¹¹ Het is van belang vast te stellen dat zulke literatuur en gedachtegoed al in de eerste maanden van het Jaar 1645 in de binnenlanden van Paraíba aan de noordelijke oever van de Rio Sucurú werden bestudeerd, en het Braziliaanse Rozenkruisergenootschap zou in overweging kunnen nemen daar een gedenksteen te plaatsen.

Na de verwijdering der opstandige elementen vulde de dominee het bergwerkersteam met een paar ongetwijfeld gedweë en gezagsgetrouwe jongelingen aan, en wel vier soldaten uit respectievelijk Amsterdam, de Palts, Hessen en Pommeren, de timmerman Cornelis Pietersz, en de barbier Nicolaas Meyndertsz:

die tsamen eenstemmich beloofden bij mij te blijven ende met mij te leven ende te sterven ... Dese stelden met mij haer betrouwen op God Almachtigh, den welcken wij oock met hartelijcken suchten hebben aen-geroepen ... Zijn gelijckerhant elck met ijser ende moocker met groote moed ende couragie in het werck getreden, ende soo gearbeyt dat de voncken ons opt lijff sprongen als kolen ende vyer (Doc. I, fol. 1).

Maar daarmee was de goede vrede niet hersteld, want prompt daarop sprong de vonk der opstandigheid op de Europese militairen over. Dat moet een bewakingspeloton van zo'n veertien soldaten zijn geweest, onder commando van luitenant Jan de Wael en onderofficier Kuiper (Doc. I, fol. 2). Om in het nijpend watergebrek te voorzien kreeg de luitenant opdracht om met drie ossenkarren de lege vaten te gaan vullen. Drie weken zou hij afwezig zijn, en omdat ossenmennen en vatenvullen geen werk voor blanken was—Braziliaanse ossen verdragen geen geur van witmensen—zal zeker ook de helft van de beschikbare slaven aan de expeditie hebben deelgenomen. De populatie van het kampement was daarmee vrijwel gehalveerd, met de over vuurwapens beschikkende indiaanse verkenners als grootste groepering. Tussentijds kreeg onderofficier Kuiper het bevel over de vier achterblijvende Europese soldaten toegewezen.

Maar luitenant De Wael was nog niet uit het zicht verdwenen of de ondercommandant kwam zich “met een heftig gelaet ende trotse woorden” bij Van Stetten melden om brandewijn te eisen. Daar volgde ruzie en een handgemeen op:

Hij begon naer mij te tasten; ik grijpe de gardisaen (= waakhond) soo Roeloff Baro hyer hadde gelaten, en sette se hem opt lijff. ... Hyerdoor is hij ver wegh gejaen ende was hij mij van den wegh gejaecht (Doc. I, fol. 2).

De volgende ochtend bleek hij echter met zijn vier mannen uit het kaap gedrost te zijn, en naar hun verdere lot kunnen wij nu slechts gissen.

Van hen sloeg de onvrede op de indiaanse verkenners over, waarvan wij het exacte aantal helaas niet kennen. Voor deze mensen hadden het landschap en de natuur van de sertão geen geheimen. Zij waren het best van allen tegen de hitte en de droogte van de streek bestand. Met hun vuurwapens zwierven zij door de omgeving van het kampement

¹¹ Over dergelijke literatuur raadplege men handboeken als: Roob, Alexander, *Das Hermetische Museum Alchemie & Mystik*, Köln etc. 1996; Abraham, Lyndy, *A Dictionary of Alchemical Imagery*, Cambridge University Press, 1998. Ofwel men bezoeke de *Bibliotheca Philosophica Hermetica* in Amsterdam.

Amesterdão, do Palatinado, de Hessen e da Pomerânia respectivamente, o carpinteiro Cornelis Pietersz e o barbeiro Nicolas Meynderts:

que unanimemente me prometeram que todos ficavam comigo e comigo viveriam e morreriam. ... Como eu, confiavam no Deus Todo Poderoso, que nós invocamos com suspiros ardentes ... começámos a trabalhar em conjunto corajosamente e com ânimo, cada um com sua ferramenta e marreta, e trabalhámos de tal maneira que as faúlhas saltavam-nos ao corpo como carvão e fogo (Doc. I, fol.1).

Mas isto não bastou para restabelecer a paz, porque pouco tempo depois a chama da rebeldia brotou do meio dos soldados europeus. Deve ter-se tratado de um pelotão de guarda constituído por cerca de 14 soldados e comandado pelo tenente Jan de Wael e pelo sargento Kuiper. (Doc. I, fol.2).

Para remediar a penosa falta de água, o tenente foi encarregado de ir, com um carro de bois, encher três barris vazios. A sua ausência duraria três semanas e, visto que isso não era trabalho de branco—os bois brasileiros não suportam o cheiro de branco—pelo menos metade dos escravos de que dispunham devia ter feito parte da expedição. Por conseguinte, ficou mais ou menos a metade da população do acampamento, sendo o maior grupo constituído por índios batedores com as suas armas. Nesse meio tempo, o sargento Kuiper recebeu o comando sobre os quatro soldados europeus que ficaram. Mas, o tenente De Wael mal tinha partido, quando o sargento com “*uma cara muito agitada e palavras provocantes*” se aproximou de de Van Stetten e exigiu aguardente. Seguiu-se uma desavença e uma cena de pancadaria:

Ele começou a agarrar-me; eu chamei o cão de guarda, que Rodolfo Baro aqui tinha deixado, e incitei-o contra ele. ... Por tal razão ele afastou-se e eu fiquei livre dele (Doc.I, fol. 2).

Na manhã seguinte constatou-se que ele e os seus quatro homens tinham abandonado o acampamento, e sobre o seu destino apenas podemos conjecturar. Em seguida espalhou-se o descontentamento entre os batedores índios, cujo número, infelizmente, não sabemos ao certo. Para estes homens, o terreno e a natureza do sertão não tinham segredos. De todos, eles eram os que melhor estavam acostumados ao calor e à seca da região. Com as suas armas de fogo, rondavam pelos arredores do acampamento para apanhar caça para cozinhar, procurar mel natural e água potável, dar o alarme em caso de perigo iminente e, obviamente, funcionar como tradutor se a ocasião se proporcionasse. A deserção inesperada dos militares europeus levou-os à idéia de também eles próprios se esquivarem:

... foram para as suas casas, e carregaram as suas espingardas, bacamartes e mosquetes com munição dupla. E tendo duas balas na boca [da espingarda] vieram para mim dizendo que queriam partir, senão, eles chamariam os Tapuias para nos matar (Doc. I, fol.3).

Felizmente para o predicante, os mineiros, que lhe eram leais, conseguiram desarmá-los, levar as armas para a casa do diretor, e aí passar a noite orando e tremendo. Na manhã seguinte, os índios tinham-se acalmado e reconsiderado. Até pediram desculpa pelo que acontecera:

om wild voor de keuken te schieten, wilde honing en drinkwater te zoeken, bij naderend onheil alarm te slaan, en uiteraard ook om in voorkomende gevallen als tolk op te treden. De onverwachte desertie der Europese militairen had hen op het idee gebracht ook zelf aan de haal te gaan:

... ende gingen in hare huysen, ende laden hare snaphanen, roers ende musquetten met dobbeld scherp. Ende yeder twee kogels in de mondt hebbende quaemen seggen dat sij nu gaen wilden, ofte sij souden de Tãpoias halen die ons alle den hals souden breecken (Doc. I, fol. 3).

Gelukkig voor de dominee slaagden zijn gezagsgetrouwe bergwerkers er echter in hun wapens af te nemen, die naar de directeurswoning te brengen, en daar de nacht biddend en bevend door te brengen. De volgende ochtend waren de indianen weer tot rust en inzicht gekeerd. Zij boden zelfs excuses voor het voorval aan:

Wij bidden dat U.E. ons dit gelieft te vergeven ende ons geweer te restitueeren, ende sullen uytgaen om te jagen ende sien waeter te becoomen, al souden wij hetselve seven à acht mijlen halen. Hetwelcke sij oock gedaen hebben, doch wij hebben haer alles wel moeten betalen: soowel het volck als ick hebbe aen haer gegeven hemden, cousen, schoenen, ja alles wat wij hadden, alsoo den noot ons daertoe constringeerde (Doc. I, fols. 3/4).

Maar op die manier had Van Stetten wel zijn gezag in handen der indianen gelegd, en een goed directeur had dat nooit zover mogen laten komen. Wij mogen ons dan ook afvragen of hij eigenlijk wel een goed directeur geweest is. Wij vermoeden, ook door zijn querulantisme en tactloosheid, dat dat niet het geval is geweest. Omdat hij niets van mineralogie, geologie en mijnbouw afwist hadden de Hoge Raden in Recife hem trouwens nooit tot directeur van een dergelijke onderneming mogen benoemen. Zijn uit dilettantisme voortspuitende onzekerheid, gevoegd bij een opvliegende natuur en door familieomstandigheden veroorzaakte depressiviteit maakten hem voor die leidinggevende functie ongeschikt. Bovendien bevat de bodem van noordoost-Brazilië geen zilver. Daarmee was de Paraibaanse missie van Jodocus van Stetten op voorhand tot mislukking gedoemd. Maar het verhaal leest als een roman. En ook fiasco's horen tot het terrein der geschiedenis.

Rogamos a vossa mercê que nos perdoe e nos restitua as nossas armas, e iremos caçar e buscar água, mesmo que tenhamos de percorrer 7 ou 8 léguas. Fizeram isto, mas tivemos de recompensá-los: quer os homens quer eu demos-lhes camisas, meias, sapatos, sim tudo o que possuíamos, por força das circunstâncias (Doc. I, fol. 3/4).

Mas deste modo Van Stetten pôs a sua autoridade nas mãos dos índios e um bom diretor nunca deveria ter deixado as coisas chegarem. Na verdade, devemo-nos perguntar se ele foi um bom diretor. Supomos que, devido à sua atitude queixosa e à sua falta de tacto, tal não foi o caso. Aliás, os Altos Conselheiros nunca o deveriam ter nomeado diretor de tal empresa, devido à sua falta de conhecimentos de exploração mineira, de geologia e de engenharia de minas. Ele era incompetente para desempenhar a função de chefia, devido à insegurança que brotava do seu diletantismo, combinado com um carácter irascível e uma depressão por circunstâncias familiares. Além disso, no solo do nordeste brasileiro não existe prata. Assim, a missão paraibana de Jodocus van Stetten foi, à priori, uma missão condenada ao fracasso. Mas lê-se como um romance. Os fracassos também pertencem à história.

HET 'SECREET DESSEIN' VAN 1655 TOT STICHTING VAN EEN NEDERLANDSE KOLONIE AAN DE BAAI VAN TAMANDARÉ IN PERNAMBUCO

B.N. Teensma

Inleiding

Een rechtgeaarde koloniale natie poogt na verlies van een overzees gebied de vermeende Rijkseenheid in een revanchistische actie te herstellen. Zo ook de Republiek. Anderhalf jaar nadat zij zich uit Brazilië had moeten terugtrekken kregen de Staten-Generaal in Augustus 1655 een anoniem *Secreet Dessein* aangeboden, met het uitgewerkte plan tot verovering van een *Punto B* genoemde plaats op de Pernambucaanse kust.¹ Die plaats lag volgens de toelichting op 9 graden zuiderbreedte, en kan dus min of meer nauwkeurig op de kaart gevonden worden. Het zou kunnen zijn dat hij *Punto B* genoemd werd, omdat hij ten zuiden van de baai aan de Augustinuskaap: *Punto A* lag. Maar voor de verovering van zo'n *Punto A* op de Braziliaanse kust is geen project in de archieven aanwezig. Als marinebasis zou *Punto B* echter geenszins voor de haven aan de Augustinuskaap onderdoen. Aan het *Secreet Dessein* werd een gekleurde en bijna idyllisch geschetste vogelvluchtplattegrond van het beoogde kustsegment toegevoegd, compleet met twee liefelijke fortjes, een strand, de havenkom met Nederlandse schepen, oeverbos, riviermond, en een kustgebergte vol dartelende bokken. Als plaats voor *Punto B* komt uitsluitend de Baai van Tamandaré in aanmerking. (zie kaarten VI–VIII).

In die baai stroomt de Rio Formoso in zee, en onder die naam staat de baai dan ook in Johannes de Laet's manuscript *Beschrijvinge van de custen van Brasil* uit 1637 geregistreerd, op 8 graden en 40 minuten zuiderbreedt.² De Nederlanders kenden die

¹ Zie: Marianne L. Wiesebron (ed.), *Brazilië in de Nederlandse Archieven (1624–1654): Documenten in het Koninklijk Huisarchief en in het Archief van de Staten-Generaal*. Leiden 2008, p. 554. NL-HaNA_SG 1.01.01.07, inv.nr. 12582.8 (1–4): "Memorie over de gelegenheid van een plaats genoemd Punto B, die negen graden ten zuiden van de evenaar ligt."

² João de Laet. *Descrição das Costas do Brasil*. Manuscripto da John Carter Brown Library, Providence.

'O PROJETO SECRETO' DE 1655 PARA FUNDAR UMA COLÔNIA NEERLANDESA NA BAÍA DE TAMANDARÉ EM PERNAMBUCO

B.N. Teensma

Introdução

Depois de perder um território além-mar, uma verdadeira nação colonial, vai procurar restabelecer a pressuposta unidade do Império, através de uma ação revanchista. Portanto, o mesmo vale para a República.¹ Em Agosto de 1655, os Estados- Gerais, ano e meio após terem sido obrigados a retirar-se do Brasil, receberam um projeto secreto anônimo que continha um plano detalhado para conquistar um local chamado *Punto B* na costa pernambucana.² Este ponto, segundo a informação, estava a 9 graus de latitude sul e, por conseguinte, pode localizar-se no mapa, de forma mais ou menos exata. É possível que esse local fosse denominado *Punto B*, porque estava situado a sul da baía no cabo de Santo Agostinho [punto A]. Porém, nos arquivos não se encontra qualquer projeto relativo a um tal *Punto A*. Como base naval, o *Punto B* não seria em nada inferior ao porto do Cabo de Santo Agostinho. Anexo ao plano estava um mapa da faixa costeira almejada, aéreo e colorido, quase idilicamente concebido, com dois fortes encantadores, uma praia, uma bacia do porto com navios neerlandeses, com uma mata costeira, a foz de um rio e uma floresta costeira cheia de bodes saltando. Somente a Baía de Tamandaré pode ser apontada como localização do *Punto B*. (veja mapas VI–VIII).

Nesta baía desemboca o Rio Formoso, e com esse nome a baía está registrada no manuscrito de Johannes de Laet *Beschrijvinge van de custen van Brasil* de 1637, a uma latitude sul de 8 graus e 40 mintutos.³ Os neerlandeses conheciam muito bem a baía,

¹ [Nota dos tradutores:] “A República” era a designação corrente para a “República das Províncias Unidas” que, entre 1588–1795, era o nome oficial do atual estado de Holanda.

² Ver: Marianne L. Wiesebron (ed.), *Brazilië in de Nederlandse Archieven (1624–1654): Documenten in het Koninklijk Huisarchief en in het Archief van de Staten-Generaal*. Leiden 2008, p. 554. NL-HaNA_SG 1.01.01.07, inv. n. 12582.8 (1–4): “Memorie over de gelegenheid van een plaats genoemd Punto B, die negen graden ten zuiden van de evenaar ligt.”

³ João de Laet. *Descrição das Costas do Brasil*. Manuscrito da John Carter Brown Library, Providence.

baai maar al te goed, onder meer omdat Gornelis Lichthart daar op 9 September 1645 de vloot van de Portugese admiraal Jerónimo Serrão de Paiva vernietigd had.³ De Portugese kosmograaf Manuel Pimentel (1650–1719) omschreef haar als "*the most beautiful bay on all this coast, capable of containing the largest fleet, having good anchorage, with clear ground and six or seven fathoms at its entrance; and within, four or five*".⁴ De *Grand Dictionnaire Universel du XIXe Siècle* 19, p. 1431, geeft bij het trefwoord *Tamandaré* de verklaring:

rivière de Brésil (Pernambuco. Elle coule a l'E. -S. -E. et se jette dans l'Atlantique, après un cours peu étendu, sous 9° 11' 34" de Latit. S. et 37° 18' 30" de Longit. O, à 45 kilom. S.-S.-O. du Cap Saint-Augustin, par une embouchure qui forme un des meilleurs ports de la côte.

En de Spaanse *Enciclopedia Universal Ilustrada Europeo-Americana* 59, p. 173, vult die verklaring aan met de vermelding: *El puerto tiene capacidad para navíos de 18 pies de calado y está bastante abrigado contra todos los vientos.*

Vanzelfsprekend moest de anonieme auteur zo'n veelomvattend project nauwkeurig naar doelstelling, vereiste aantallen manschappen en schepen, topografie van het doelgebied, en politieke achtergronden toelichten. In zijn begeleidende tekst heeft hij zich daar gewetensvol van gekwetend. Al zijn verklaringen zijn steekhoudend en goed doordacht, met uitzondering van de politieke paragraaf over de mogelijke militaire steun van de plaatselijke Indiaanse en Afrikaanse bevolking, die op wensdromen berust.

Doelstelling

Eigentijdse archivariissen van de Staten-Generaal hebben het manuscript van twee inhoudsaanduidingen voorzien, die de doelstelling van het project scherper omschrijven dan de beide weinigzeggende titels van de auteur zelf. Zij luiden achtereenvolgens:

1. Secreet Dessein raekende een haven van importantie te nemen en te houden op die kust van Brasyl, aengegeven aen Haer Hoochmogenden in Augusto 1655, die den lande soude kunnen dienen tot een Duinkerken tegens hare vianden in die gewesten.
2. Secreete Casse West-Indiën. Stucken raekende seeker secreet dessein om een haven van importantie in te nemen ende te behouden op de custe van Brazyl, aengegeven aen Haer Hoog-Mogende in Augusto 1655.
3. [Van de auteur] Memorie vanweghen de gelegentheyte van een plaes die men vast soude connen maecken, in Brasil, volgens dit nevenbijgaende caertje, & dat de viant niet en can beletten.

Transcrito, traduzido e anotado por B. N. Teensma. Petrópolis 2007, pp. 171, 175. Eveneens in het tweede deel van De Laet's *Iaerlyck Yerhael* uitgegeven door S. P. l'Honoré Naber, 's-Gravenhage 1932, p. 189.

³ C. R. Boxer, *Salvador de Sá and the Struggle for Brazil and Angola 1602–1686*. London 1952, pp. 206–209.

⁴ Manoel Pimentel, *The Brazilian Pilot*. London 1809, p. 10.

entre outros porque foi aí que Cornelis Lichthart derrotou a frota do almirante português Jerónimo Serrão de Paiva, a 9 de setembro de 1645.⁴ O cosmógrafo português Manuel Pimentel (1650–1719) descreveu-a como “*the most beautiful bay on all this coast, capable of containing the largest fleet, having good anchorage, with clear ground and six or seven fathoms at its entrance; and within, four or five*”.⁵ O *Grand Dictionnaire Universel du XIXe Siècle* 19, p. 1431, registra na entrada *Tamandaré* a explicação que segue:

rivière de Brésil (Pernambuco). Elle coule à l'E. -S. -E. et se jette dans l'Atlantique, après un cours peu étendu, sous 9° 11' 34" de Latit. S. et 37° 18' 30" de Longit. O, à 45 kilom. S.-S.-O. du Cap Saint-Augustin, par une embouchure qui forme un des meilleurs ports de la côte.

E a *Enciclopedia Universal Ilustrada Europeo-Americana* 59, p. 173, acrescenta à explicação o seguinte: *El puerto tiene capacidad para navíos de 18 pies de calado y está bastante abrigado contra todos los vientos.*

É evidente que o autor anônimo de um projeto tão abrangente tinha de pormenorizar os objetivos, os efetivos militares e navios, a topografia da região e o enquadramento político. No texto apenso cumpriu, conscientemente. Todas as suas afirmações são válidas e bem pensadas, excluindo o parágrafo de carácter político e ilusório sobre o possível apoio militar da população local indígena e africana.

Objetivo

Na época, os arquivistas dos Estados Gerais deram ao manuscrito dois títulos, que descrevem de uma forma mais precisa o objetivo do que os dois rudimentares títulos dados pelo próprio autor. São os seguintes:

1. *Secreet Dessein raeckende een haven van importantie te nemen en te houden op die kust van Brasyl, aengegeven aen Haer Hoochmogenden in Augusto 1655, die den lande soude kunnen dienen tot een Duinkerken tegens hare vianden in die gewesten.* [Projeto secreto relativo à tomada e defesa de um porto importante, na costa do Brasil, dado a conhecer aos Ilustríssimos Senhores, em agosto de 1655, porto esse que poderia servir como um Dunquerque contra os inimigos nestas regiões].
2. *Secreete Casse West-Indiën. Stucken raekende seeker secreet dessein om een haven van importantie in te nemen ende te behouden op de custe van Brazyl, aengegeven aen Haer Hoog-Mogende in Augusto 1655.* [Caixa Secreta das Índias Ocidentais. Documentação acerca de um certo projeto secreto para tomar e defender um porto importante na costa do Brasil, dado a conhecer aos Ilustríssimos Senhores,

Transcrito, traduzido e anotado por B. N. Teensma. Petrópolis 2007, pp. 171, 175. Também no segundo volume de De Laet Iaerlyck Verhael editado por S. P. l'Honoré Naber, 's-Gravenhage 1932, p. 189.

⁴ C. R. Boxer, *Salvador de Sá and the Struggle for Brazil and Angola 1602–1686*. London 1952, pp. 206–209.

⁵ Manoel Pimentel, *The Brazilian Pilot*. London 1809, p. 10.

4. [Van de auteur] ... cleyn dessein om daermeede een vaste plaes te overrompelen, ofte aent vastelandt van Brasil een vaste plaes te maecken volgens het caertien hiernevens gaende, 'twelcke dienen soude voor een Duynkercken gelijk de Spaense tegens onsen Staet een Duynkercken gehadt heeft; & sal naerder mondelinge verclaert werden.

Materiele en Personele aspecten

De auteur heeft de voor zijn expeditie benodigde schepen en manschappen in twee bijlagen begroot, die korthedshalve samengevat zullen worden. Hij wenste te beschikken over:

4 oorlogsschepen,		
elk voorzien van 28 a 30 kanonnen bemand met:	400 soldaten	
4 jachten	bemand met:	200 soldaten
4 kleine fregatten	bemand met:	120 soldaten
4 grote fluitschepen	bemand met:	600 soldaten
		1320 soldaten
6 grote sloepen		
1 fluitschip vol vivres voor de Brazilianen & ander natie die ons soude moghen toevallen.		
Levensmiddelen voor 14 maanden. Enkele grote en kleine visnetten.		

De 1320 soldaten moesten in een regiment van 8 compagnieën gegroepeerd worden, in de volgende bevelsstructuur:

Kolonel:	220 man	Kapitein:	150 man
Overste:	175 man	Kapitein:	150 man
Majoor:	175 man	Kapitein:	150 man
Kapitein:	150 man	Kapitein:	150 man
		Totaal	1320 man

Toegevoegd was een lijst van twaalf officieren met langdurige Braziliaanse ervaring, die voor een traktement van één of twee "ruiters paaien" (cavalerie-wedden) van 25 gulden per maand aangeworven zouden kunnen worden. "Anders sullen dese officieren uyt den landen vertrecken, die ten hoogste groote dienst in Brasiliën connen doen, als hebbende veel jaren daer gediend, gelijk in margine aengetekent is."

De topografische en politieke paragrafen van het Secreet Dessein hoeven niet nader door mij toegelicht of samengevat te worden, omdat de auteur ze zelf duidelijk onder woorden heeft gebracht.

em agosto de 1655, porto esse que poderia servir qual Dunquerque contra os inimigos nestas regiões.]

3. (Do autor:) *Memorie vanweghen de gelegentheyt van een plaes die men vast soude connen maecken, in Brasil, volgens dit nevenbijgaende caertje, & dat de viant niet en can beletten.* [Memória acerca da oportunidade de poder manter um lugar no Brasil sem ser impedido pelo inimigo, de acordo com o mapa em anexo].
4. (Do autor:) ... *cleyn dessein om daermee een vaste plaes te overrompelen, ofte aent vastelandt van Brasil een vaste plaes te maecken volgens het caertien hiernevens gaende, 'twelcke dienen soude voor een Duynercken gelijck de Spaense tegens onsen Staet een Duynercken gehadt heeft; & sal naerder mondelinge verclaert werden.* [Pequeno projeto para atacar de surpresa um local permanente, ou para construir, no Brasil continental, um tal lugar, de acordo com um pequeno mapa anexo, lugar este que poderia servir como um Dunquerque, assim como os espanhóis tiveram um Dunquerque contra o nosso Estado. Isto será explicado verbalmente.]

Aspectos relativos ao material e ao pessoal

Em dois anexos que a seguir se resumem, expôs o autor a sua estimativa em relação aos navios e efetivos militares necessários para a expedição. Desejava poder dispor de:

4 navios de guerra, cada um equipado com 28 a 30 canhões,	
	com uma tripulação de: 400 soldados
4 iates	com uma tripulação de: 200 soldados
4 fragatas pequenas	com uma tripulação de: 120 soldados
4 navios de abastecimento	com uma tripulação de: 600 soldados
	1320 soldados
6 chalupas grandes	
1 navio grande de abastecimento, cheio de víveres para os <i>brasileiros</i> e outras nacionalidades que se juntariam a nós.	
Mantimentos para 14 meses. Algumas redes de pesca, grandes e pequenas.	

Os 1320 soldados deveriam ser agrupados num regimento de 8 companhias, conforme a seguinte linha de comando:

Coronel	220 homens	Capitão	150 homens
Sargento	175 homens	Capitão	150 homens
Major	175 homens	Capitão	150 homens
Capitão	150 homens	Capitão	150 homens
		total	1320 homens

Juntou-se uma lista de 12 oficiais com grande experiência no Brasil, que poderiam ser contratados com uma remuneração de um ou dois "*ruiters paaen*" [soldo de um militar

Topografische Aspecten

"Wat aengaet Punto B leght op neghen graden aen de Linie. Het is een bequaeme haven ofte gadt om met swaere & groote scheepen in een besloote baye te vaaren, daer op hoogh water ten minsten 5 vadem waters is, & wel duysent scheepen cunnen leggen, & daer in connen loopen, met alle winden vrijelyck uyt loopen, 'tsij voor de wint ofte halve wint, & tegens de wint cunnen laveren, alsoo het incomen van het gadt breed genoegh is. Het vloeytter & ebt er 8 à 9 voeten ordinaris.

Voornoemd Punto B heeft een cleyn revierken, dewelcke meest met de ebbe in de mondt droogh loopt, ende can met cleyn vaertuygh met de vloet gebruyckt werden om de suyckeren in de voorsegde baye te brengen, doordien daer 4 suyckermolens omtrent sijn; voraen het revierken is het soudt water, ende hooger int landt is het vers water.

De voornoemde Punto B leght gelegen volgens dit bijgaende kaartje. Daer is vers water genoegh te becomen door de gelegentheyt van putten te maecken; van gelijcke brandthoudt. Groote & cleyne scheepen connen tegens de strant setten ende schoon maecken.

Van de voornoemde Punto B can men over het vaste landt te landewaert in, 'twelcke mondeling verclaert sal werden.

De viant can niet beletten dat wij daer eenige fortten maecken, doordien onder aen den bergh moeras & krekewbosch (vloedbos, mangrove) is, ende maer weinige passen te voet doorloopen, ende moeten nootsaeckelijck over de strandt comen, 'twelcke lichtelijck te beletten is, met weinige sterkte te maecken van niet overvallen te werden; ende onse scheepen de strandt connen defenderen.

De voornoemde Punto B leght extraordinaris gelegen om den viant te water afbrueck te doen, alsoo men altoos uyt het gadt can seylen als het maer niet en stormt, ende ons al daer can dienen als een Duynkercken de Spaensche gedient heeft; 'twelcke mondeling verclaert sal werden.

Wat aengaet een plaes van importantie met surprinse (bij verrassing) te becomen, daer is wel goede gelegentheyt toe soo die niet beter versien en is als die versien was doen ons gevangen en lest daervandaen gegaen sijn, ende wijluyden naer de advertentie die wij op de kust soude vernemen connen reguleren; 'twelcke naerder mondeling verclaert sal werden.

De voornoemde Punto B gemaect & gesterckt hebbende, twijffle niet ofte sullen onsselve daer soo lange onderhouden, sonder onkosten van het landt (door den beuyt), totdat Haer Hoog-Mogende gelegentheyt sal sijn om met het groote desseyen ons te secoureren."

de cavalaria], no montante de 25 florins por mês. “Caso contrário, irão abandonar país estes oficiais que poderiam prestar os maiores serviços no Brasil, uma vez que aí serviram durante muitos anos, como está anotado à margem”.

Não será necessário resumir ou comentar mais os parágrafos topográficos e políticos do Projeto Secreto, porque o seu autor exprimiu-os muito claramente.

Aspectos topográficos

“Quanto ao Punto B, este encontra-se a 9 graus [a sul] da Linha [do Equador]. Este porto ou enseada é um lugar adequado à navegação de navios pesados e grandes, numa baía resguardada; porque na maré alta há uma profundidade de pelo menos 5 braças, poderiam ali ancorar bem uns mil navios, e poderiam entrar, e com qualquer tipo de vento sair, isto é, a favor do vento ou a meio-vento, e poderiam ainda bordejar visto a entrada da enseada ser suficientemente larga. Entre a maré alta e a baixa há geralmente 8 a 9 pés.

O Punto B, acima mencionado, tem um ribeiro que na maior parte das vezes, durante a maré baixa, seca na foz, e na maré alta pode-se trazer açúcar para a baía com um barco pequeno, visto que aí se situam 4 engenhos. A primeira parte do ribeiro tem água salgada e mais para dentro a água é doce.

O Punto B, acima mencionado, está situado segundo o mapa. Tem água doce suficiente para fazer poços. Há também [bastante] lenha. Na praia podem atracar e serem calafetados navios grandes e pequenos.

Do Punto B, acima mencionado, pode-se ir terra adentro, mas isto será explicado oralmente.

O inimigo não nos pode impedir de aí construir alguns fortes, porque no sopé da serra há pântanos e um mangal, havendo poucas passagens que se possam atravessar a pé, o que obriga a usar a praia como acesso. Construindo uma pequena fortificação contra os assaltos, esse acesso será facilmente bloqueado e os nossos navios podem defender a praia.

O Punto B, acima mencionado, está muitíssimo bem situado para, por mar, fustigar o inimigo, porque se pode sempre sair da enseada desde que não haja tempestade. Isto pode nos servir como Dunquerque serviu os espanhóis. Isto será explicado oralmente.

São boas as condições para surpreender e conquistar um lugar importante desde que se tenham mantido os mesmos equipamentos, como no tempo em que os nossos prisioneiros de lá saíram, e se nós pudermos atuar conforme as notícias que recebermos da costa. Isto será explicado oralmente.

Tendo construído e fortificado o Punto B, acima mencionado, não duvido que nos possamos manter (através dos despojos) sem o país fazer despesa até que Vossas Senhorias tenham oportunidade de nos ajudar, no âmbito do grande plano.”

Politieke Aspecten

"Wat aengaet de Brazilianen, negros & diergelijke natie van die natie, is tegenwoordich soo gelegen dat den overste met namen Henderico Dias niet heeft connen accorderen met Don Francisco Baretti die aldaer goeverneur is;⁵ de voornoemde Henderico Dias heeft aen sich getrocken 4000 negros, soewel diegeene die bij den viant gedient hebben als bij ons, & is daermeede geconijungeert met 2000 Brazilianen daer Anthoni Mendes ⁶ het meeste commendement over heeft; ende verlanght maer naer onse coompste, alsoo hij belooft heeft aen eenige van onse officieren dat hij naer ons leste vertreck twee jaren naer onse coompste sal wachten, ende sijn haerluyden in de sertans⁷ onthoudende, daer de Portugysen haerluyden hebben gesocht te slaen, maer hebben de Portugysen selver geslaegen, dat sijn haer hebben met schande moeten retireren.

Soodat dese gelegentheyt niet behoort versuymt te worden om de voorsegde negros & Brazilianen met wapenen & amonitiën nevens eenige linwaeten ende andere vereeringe te assisteren, om alsoo de voornoemde negros ende Brazilianen aen onse sijde te trekken, eer de Portugysen daerin versien; ende laeten die natie ondertussen den oorlogh te lande doen, ende wijluyden te water, totdat het grote secour comt. De voornoemde Henderico Dias heeft doch laeten weten dat hij geneghen is om bij ons met sijn bijhebbende volckeren te koomen, & wijluyden gelegentheyt hebben om hetselve aen hem te laeten weten soo der maer bij de Staet wat goets bij de handt genomen wert. Ende de verdere redenen hiertoe dienende sullen mondeling verclaert werden."

Nawoord

In besloten bittergenootschappen van voormalige koloniale gezagsdragers kan revanchistisch gedachtegoed soms nog een enkel decennium gekoesterd worden. Daarna is het gedoemd te vervluchtigen. Op de kastplanken blijven wat brieven, memoires, biografieën, ambtelijke stukken en souvenirs liggen, waar de erfgenamen doorgaans

⁵ "dat den oversten met namen Henderico Dias niet heeft connen accorderen met Don Francisco Baretti die aldaer goeverneur is." — Het is algemeen bekend dat Henrique Dias op gespannen voet stond met de Mestre-de-Campo General Francisco Barreto de Meneses. Zie: José Antônio Gonsalves de Mello, *Henrique Dias, governador dos pretos, crioulos e mulatos do Estado do Brasil*. Recife 1954, p. 37 ss. Die onenigheid heeft echter nooit Henrique Dias' loyaliteit aan de Portugese Zaak betroffen, want die was onwankelbaar.

⁶ Anthoni Mendes (anno 1654). Zie: José Antônio Gonsalves de Mello, *Tempo dos Flamengos. Influência da ocupação holandesa na vida e na cultura do norte do Brasil*. 4a ed. Rio de Janeiro 2001, p. 204: "Havia, também, do lado dos flamengos, um certo capitão Antônio Mendes, que tinha sob as suas ordens uma companhia de índios tupis, mulatos e negros." — In Nederlandse vertaling in: Idem, *Nederlanders in Brazilië (1624–1654). De invloed van de Hollandse bezetting op het leven en de cultuur in Noord-Brazilië*. Zutphen 2001, p. 197: "De Hollanders hadden ook een zekere kapitein Antonio Mendes in dienst, die het bevel voerde over een gemengde compagnie van Tupi-Indianen, negers en mulatten."

⁷ Sertans = prt. sertões. Binnenlanden.

Aspectos políticos

“Quanto aos brasileiros, negros e outras raças desta nação, na presente situação o major chamado Henrique Dias não pôde chegar a um acordo com Dom Francisco Barreto, que é aí governador,⁶ o Henrique Dias, acima mencionado, juntou ao seu redor 4.000 negros, tanto os que estavam ao serviço do inimigo como os que estavam ao nosso, e uniu-se a 2.000 brasileiros, a maior parte dos quais estava sob o comando de Antônio Mendes.⁷ Ele [Henrique Dias] deseja a nossa chegada, visto que tinha prometido a alguns dos nossos oficiais que, depois da nossa partida, esperaria por nós dois anos. [Eles] estão permanecendo no sertão, onde os portugueses procuraram derrotá-los, mas sendo estes derrotados por eles, de modo que, humilhados, bateram em retirada.

Não se deve deixar passar esta oportunidade de ajudar os negros e brasileiros mencionados com armas, munições e também alguma roupa e outros presentes, para que possamos atrair para o nosso lado os tais negros e brasileiros já referidos, antes que os portugueses o façam. Deixemos que estas gentes façam a guerra no interior e, entretanto, nós fazemo-la por mar, até que chegue o grande auxílio. Uma vez que Henrique Dias deu a saber que se encontra disposto a juntar-se a nós com as suas gentes, eu poderei contatá-lo sobre o assunto, desde que o Estado tome medidas favoráveis. E as outras razões serão dadas oralmente.”

Epílogo

Nas associações exclusivistas das ressentidas ex-autoridades coloniais, as idéias revanchistas podem, por vezes, ser acarinhadas no máximo durante uma década. Depois, o seu destino é esfumar-se. Nas prateleiras restam algumas cartas, memórias, biografias, papéis administrativos e recordações com o que os herdeiros não sabem o que fazer. Chega então, o tempo do cesto de papéis, do comprador de papel velho ou do arquivo. Este último destino oferece a maior oportunidade de uma nova apreciação, mesmo que seja apenas séculos mais tarde. Por exemplo, quando se encontram gravuras das baías tropicais, de fortalezas impressionantes, e de embarcações de três mastros orgulhosamente engalanadas, onde os trompetes de guerra emudeceram. “*South of Porto de Galinhas, the best place to turn into the coast again before Maceió is TAMANDARÉ, 10 km. from the main*

⁶ “que o major chamado Henrique Dias não pôde chegar a um acordo com Dom Francisco Barreto, que é aí governador” - Sabe-se que Henrique Dias se dava mal com o Mestre de Campo General Francisco Barreto de Meneses. Ver: José Antônio Gonsalves de Mello, *Henrique Dias, governador dos pretos, crioulos e mulatos do Estado do Brasil*. Recife 1954, p. 37 ss. Esta discórdia nunca teve qualquer influência na inabalável lealdade de Henrique Dias para com os Portugueses. Ver também: Pedro Calmon, *Francisco Barreto, restaurador de Pernambuco*. Lisboa, 1940.

⁷ Antônio Mendes (anno 1654). Ver: José Antônio Gonsalves de Mello. *Tempo dos Flamengos. Influência da ocupação holandesa na vida e na cultura do norte do Brasil*. 4a ed. Rio de Janeiro 2001, p. 204: “Havia, também, do lado dos flamengos, um certo capitão Antônio Mendes, que tinha sob as suas ordens uma companhia de índios tupis, mulatos e negros.”

weinig raad mee weten. Dan komt de tijd van prullenmand, opkoper of een archief. Laatstgenoemde bestemming biedt de meeste kans op herwaardering, zij het soms eeuwen later. Bijvoorbeeld als men prenten vindt van tropische baaien, stoere forten en trots bevlagde driemasters waarop de krijgstrompetten zwijgen. *"South of Porto de Galinhas, the best place to turn into the coast again before Maceió is TAMANDARÉ, 10 km. from the main highway on a good road. This is a small fishing village with a few restaurants and a couple of cheap hotels. It's busy on weekends, but during the week the beach is idyllic and you can see the 17th-century Forte Santo Inácio."*⁸ Een fort dat reeds in 1655 voor "Vervallen Werck" werd uitgemaakt.

⁸ *Lonely Planet, BRAZIL*. 5th ed. Melbourne etc. 2002, p 256.

*highway on a good road. This is a small fishing village with a few restaurants and a couple of cheap hotels. It's busy on weekends, but during the week the beach is idyllic and you can see the 17th-century Forte Santo Inácio*⁸. Uma fortaleza que, já em 1655, foi desdenhosamente qualificada como “construção em ruínas”.

⁸ *Lonely Planet, BRAZIL*. 5th ed. Melbourne etc. 2002, p 256.

ONHERKEND WANT ANONIEM EN ZONDER JAAR.

GEORG MARCGRAF'S BRAZILIAANSE MANUSCRIPTKAARTEN UIT 1643

B.N. Teensma

Begin 1996 had ik enkele Nederlands-Braziliaanse documenten uit de Leidse Universiteitsbibliotheek en het Nationaal Archief in Den Haag in Portugese vertaling voor uitgave gereed liggen. Om een Braziliaanse uitgever te vinden wendde ik mij in maart van dat jaar tot de Braziliaanse Ambassade in Den Haag. Binnen tien dagen ontving ik een lange adressenlijst van de toenmalige Chefe do Setor Cultural: Carlos Alberto Asfora. Mijn aanbiedingsbrieven naar Brazilië resulteerden in een oriëntatiebezoek aan Leiden op 14 juni 1996 van de directeurs van Editora Index uit Rio de Janeiro: mevrouw Cristina Ferrão en de heer José Paulo Monteiro Soares. In 1997 en in 1999 publiceerden zij bovengenoemde Nederlands-Braziliaanse documenten in vier keurig verzorgde volumes.¹

Die uitgaven waren in hartelijke samenwerking tot stand gekomen, zodat wij contact bleven onderhouden. Sindsdien veranderde Editora Index haar naam in Kapa Editorial, en verhuisde zij van Rio de Janeiro naar Itaipava in de gemeente Petrópolis. Daar publiceerden zij in 2007 onder de titel *Descrição das costas do Brasil* mijn Portugese vertaling van Johannes de Laet's Braziliaanse routeboek uit 1637.² In het voorbereidende

¹- A. Dutch Brazil 1, Documents in the Leiden University Library. B. N. Teensma, "The Mission of Rudolph Baro in Search of Nhandui in the Macaguá Mountains", 1647. Vicente Joachim Soler, "Brief and Curious Report of Some Peculiarities of Brazil", 1639. B. N. Teensma, "The Brazilian Letters of Vicente Joachim Soler," Rio de Janeiro, Index, 1997.

– B. "Uma carta esquecida de Martim Correia de Sá", 1630. Rio de Janeiro, Index, 1999.

– C. "Dois manuscritos portugueses (1624, 1625) sobre a conquista neerlandesa e a reconquista luso-espanhola de Salvador da Bahia no Brasil." Rio de Janeiro, Index, 1999.

– D. "Dezessete cartas de Vicente Joaquim Soler", 1636–1643. Rio de Janeiro, Index, 1999.

² Laet, João de, *Roteiro de um Brasil desconhecido. Descrição das costas do Brasil, 1637. Manuscrito da John Carter Brown Library, Providence; transcrito, traduzido e anotado por B. N. Teensma.* Petrópolis, Kapa, 2007.

– Idem. *Suiker, verfhout & tabak. Het Braziliaanse handboek van Johannes de Laet, 1637. Bezorgd*

ENCOBERTO POR SER ANÔNIMO E NÃO TER DATA.

OS MAPAS BRASILEIROS MANUSCRITOS DE GEORG MARCGRAF, DE 1643

B.N. Teensma

Nos começos de 1996, tinha aprontado para editar em tradução portuguesa alguns documentos neerlandó-brasileiros da biblioteca universitária de Leiden e do Arquivo Nacional de Haia. A fim de encontrar uma editora brasileira, dirigi-me, em março desse ano, à embaixada brasileira em Haia. No espaço de 10 dias recebi uma longa lista de endereços do então Chefe do setor Cultural: Carlos Alberto Asfora. As minhas cartas com a oferta do texto resultaram numa visita de orientação a Leiden, no dia 14 de Junho de 1996, dos diretores da Editora Índex do Rio de Janeiro: senhora Cristina Ferrão e senhor José Paulo Monteiro Soares, que, em 1997 e em 1999, publicaram os acima mencionados documentos neerlandó-brasileiros em 4 esmerados volumes¹.

As edições foram levadas a cabo numa cooperação amigável de modo que nos mantivemos em contacto. Desde então a Editora Índex passou a chamar-se Kapa Editorial e mudou-se do Rio de Janeiro para Itaipava no município de Petrópolis. Foi aí que, em 2007, publicaram a minha tradução portuguesa do roteiro de Johannes de Laet de 1637, com o título *Descrição das costas do Brasil*.² Na fase preparatória visitamos a 2 de maio de

¹ - A. Dutch Brazil 1, Documents in the Leiden University Library. B. N. Teensma, "The Mission of Rudolph Baro in Search of Nhandui in the Macaguá Mountains", 1647. Vicente Joachim Soler, "Brief and Curious Report of Some Peculiarities of Brazil", 1639. B. N. Teensma, "The Brazilian Letters of Vicente Joachim Soler," Rio de Janeiro, Index, 1997.

– B. "Uma carta esquecida de Martim Correia de Sá", 1630. Rio de Janeiro, Index, 1999.

– C. "Dois manuscritos portugueses (1624, 1625) sobre a conquista neerlandesa e a reconquista luso-espanhola de Salvador da Bahia no Brasil." Rio de Janeiro, Index, 1999.

– D. "Dezessete cartas de Vicente Joaquim Soler", 1636–1643. Rio de Janeiro, Index, 1999.

² Laet, João de, *Roteiro de um Brasil desconhecido. Descrição das costas do Brasil, 1637. Manuscrito da John Carter Brown Library, Providence; transcrito, traduzido e anotado por B. N. Teensma.* Petrópolis, Kapa, 2007.

– Idem. *Suiker, verfhout & tabak. Het Braziliaanse handboek van Johannes de Laet, 1637. Bezorgd*

stadium brachten wij op 2 mei 2006 bezoeken aan de Universiteitsbibliotheek in Leiden en het Nationaal Archief in Den Haag om geschikt zeventiende-eeuws illustratiemateriaal uit te zoeken. In Den Haag kregen wij de anonieme en ongedateerde manuscriptatlas 4.VEL.Y: Corte Beschrijving inhoudende de Cust van Brazil voorgelegd, waaruit de kaarten van de Allerheiligenbaai, Pernambuco en Ceará werden uitgekozen. Die atlas bevat naast 70 bladzijden verklarende tekst achttien uitzonderlijk mooi getekende kaarten en 12 niet minder fraaie landopdoeningen.

Zo mooi en zo fraai dat zij in de herinnering van mevrouw Ferrão en de heer Monteiro Soares bleven hangen. Ruim dertig maanden na dat bezoek belden zij mij op 12 maart 2009 op om te vragen of ik bereid was een Braziliaanse editie van die atlas te verzorgen, en zo ja of zij in mei langs konden komen voor preciserende besprekingen. Ik vroeg belet bij het Nationaal Archief, en zette het doel van ons bezoek uiteen. Op 25 mei 2009 werden wij daar door de heer Frans van Dijk, Coördinator Internationale Zaken, ontvangen, die een samenwerkingsverband voorstelde omdat deze atlas belangrijk genoeg was om niet alleen in een Braziliaanse, maar ook in een Nederlandse editie te verschijnen. Mij werd gevraagd de filologische werkzaamheden voor de beide uitgaven te verzorgen, dr. Henk den Heijer werd benaderd voor een cartografische inleiding, en van het manuscript werd een fotocopie op ware grootte besteld. Op 3 juli 2009 kreeg ik die thuis bezorgd, en kon met de bestudering van de tekst en de afbeeldingen begonnen worden.

In de periode van 23 januari 1637 tot 22 mei 1644 dat Johan Maurits van Nassau gouverneur van Nederlands Brazilië was, bestond het opperbestuur van de kolonie uit de vier leden tellende Hoge en Secrete Raad, onder voorzitterschap van de gouverneur. Op 19 januari 1638 verzond dat college vanuit Recife een *Sommier Discours over den Staet van de vier Geconquesteerde Capitania's ... in de Noorderdeelen van Brasil*³ naar de Heren XIX ofwel de directie van de West-Indische Compagnie in Nederland. Men vindt daarin het volgende voornemen geformuleerd:

*Bij dese descriptie soude wel gevought hebben dat deselve landen als mede andere Capitaniën in een caerte afgeteeckent hiernevens gegaen hadden, maer ... sullen het hierbij laeten totdat [wij] eene bequame gelegentheijd vinden om een generale caert te doen ontwerpen van de streckingen van dese cust, hare rivieren, havenen, baeijen, haere diepten en ondiepten, en oock de streckinge en situatie en distantie van de rivieren, steden en ingenhos te landewaert.*⁴

In dat project is sprake van een generale kaart die zowel geografische als hydrografische informatie moest verschaffen. Die twee aspecten werden daarom duidelijk in de projectomschrijving vermeld, met grote nadruk op de hydrografie. En terecht, want de Nederlanders hadden ondertussen opgemerkt dat de kusten van noordoost-Brazilië

en ingeleid door B. N. Teensma. Zutphen 2009. Werken uitgegeven door de Linschoten Vereniging, 108.

³ "Sommier Discours van de vier geconquesteerde capitania's Parnambuco, Itamaricá, Paraíba ende Rio Grande in de noorderdeelen van Brasil", in: *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht* 2 (1879); pp. 257–317.

⁴ Sommier Discours, op.cit.: p. 259.

2006 a biblioteca universitária de Leiden e o Arquivo Nacional de Haia para procurar material de ilustração do século dezessete que fosse apropriado. Em Haia apresentaram-nos o atlas manuscrito, anônimo e sem data 4.VEL.Y : *Corte Beschrijving inhoudende de Cust van Brazil* [Breve descrição da costa do Brasil] de que se selecionaram os mapas “Bahia de Todos os Santos”, “Pernambuco” e “Ceará”. O atlas contém, para além de 70 páginas de texto informativo, dezoito mapas extraordinariamente bem desenhados e doze não menos rigorosos perfis costeiros.

Eram tão bonitos e tão perfeitos que ficaram na memória da senhora Ferrão e do senhor Monteiro Soares. Mais de 30 meses após esta visita, telefonaram a 12 de março de 2009, para perguntarem se eu estava disposto a elaborar uma edição brasileira do referido atlas, e, em caso afirmativo, se eles em maio poderiam vir para se ter conversa mais precisa. Pedi para ser recebido no Arquivo Nacional e expus o propósito da nossa visita. No dia 25 de maio de 2009, fomos recebidos pelo senhor Frans van Dijk, coordenador dos Assuntos Estrangeiros, que propôs um acordo de cooperação, uma vez que este atlas era suficientemente importante para aparecer numa edição não só brasileira mas também holandesa. Pediram-me para elaborar o comentário filológico para ambas as edições, ao senhor dr. Henk den Heijer foi pedida uma introdução de caráter cartográfico e encomendou-se uma fotocópia do manuscrito em formato original. Esta foi-me entregue, em casa no dia 3 de julho, e assim eu podia começar com a análise do texto e dos mapas desenhados.

No período de 23 de janeiro de 1637 a 22 de maio de 1644, em que João Maurício de Nassau foi governador do Brasil neerlandês, a administração superior da colônia era composta pelos quatro membros do Alto e Secreto Conselho, sob a presidência do governador. A 19 de janeiro de 1638, a referida administração enviou do Recife um *Sommier Discours over den Staet van de vier Geconquesteerde Capitanias ... in de Noorderdeelen van Brasil* [Breve Discurso sobre o Estado das quatro Capitanias Conquistadas ... nas Regiões setentrionais do Brasil]³ aos Senhores XIX, isto é à junta diretiva da Companhia das Índias Ocidentais, na Holanda. Aí se encontram registrados os seguintes propósitos:

*Teria sido conveniente ter incluído nesta descrição um mapa em que estivessem desenhadas as referidas terras assim como outras capitanias, mas ... fiquemos por aqui até que [nós] encontremos uma oportunidade adequada para mandar desenhar um mapa geral dos contornos desta costa, de seus rios, de seus portos, de suas baías, de seus pegos, de seus vaus, e ainda dos contornos e posição e extensão dos rios, cidades e engenhos terra adentro.*⁴

Nesse projeto se fala de um mapa geral que teria de oferecer informação geográfica e hidrográfica. Dois aspectos que foram, por isso mesmo, anunciados com clareza na descrição do projeto, acentuando-se, de sobremaneira, o aspecto hidrográfico. E com

en ingeleid door B. N. Teensma. Zutphen 2009. Werken uitgegeven door de Linschoten Vereeniging, 108.

³ “Sommier Discours van de vier geconquesteerde capitanias Parnambuco, Itamaricá, Paraíba en de Rio Grande in de noorderdeelen van Brasil”, in: *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht* 2 (1879); pp. 257–317.

⁴ Sommier Discours, op.cit.: p. 259

uitermate lastig en gevaarlijk voor de scheepvaart waren. Niet voor niets leest men in een andere passage van dat Sommier Discours:

*alle rivieren, hoe schone stroomen die oock binnen 's lants hebben, hebben evenwel int incomen of periculeuse clippen die het incomen incommoderen, ofte bancken die door de afwateringe van de rivieren ende het hart aenrollen ende barnen van de zee meest voor alle rivieren van dese custe opgeworpen sijn.*⁵

Tijdens het Braziliaanse bewind van Johan Maurits werd bovenvermeld cartografisch project kennelijk uitgevoerd, want na zijn terugkeer in Nederland heeft hij zich in een *Vertoogh* aan de Staten-Generaal van september 1644 als volgt daarover uitgelaten:

*[Evenmin sal ick mij] amuseren met een wijtloopige lantbeschrijvinge ende 'geene de geographie eigentlijck betreft, gernerckt [ick] den geheelen stuck van Rio Reael tot aen Rio Grande hebbe doen brengen in een accurate caerte vervattende de situatie, hoogte, lengte en verdeijlinge van voornoemde capitaniën, mitsgaders hare castelen, steden, dorpen, vlekken aldaer, curallen van beesten, soutpannen, fontainen, staende wateren, promontoriën, bergen, havens, rivieren, riffen, clippen, diepten, anckergronden, engenhos, partidos, kercken, cloosters en huijsen, alles gestelt op haer behoorlijke mate en distantie.*⁶

In deze tweede omschrijving is sprake van een accurate kaart met vooral topografische en geografische gegevens, hoewel hydrografische als rivieren, riffen, klippen, diepten en ankergronden niet ontbreken. Die accurate kaart pretendeerde een generale kaart te zijn die in herkenbare kaartsymbolen zowel geo- als hydrografische informatie over het gebied van Rio Real op de grens tussen de kapiteinschappen Bahia en Sergipe in het zuiden, tot Rio Grande in het noorden verschaft. Anders gezegd betrof het een kaart van Nederlands Brazilië voor zowel zeevarenden als landreizigers. En wel op een kaart die in de periode 1638-1644 daadwerkelijk gemaakt was. Bestaat die nog, en wie was zijn cartograaf?

Uiteraard moet men voor de beantwoording van zulke vragen Caspar Barlaeus' in het Latijn geschreven geschiedenis uit 1647 van Johan Maurits' Braziliaanse bewind raadplegen.⁷ In de Nederlandse vertaling van dat boek die in 1923 door S. P. l'Honoré Naber werd uitgegeven⁸ leest men daar de volgende nauwkeurige gegevens over:

Vier kaarten welke de eeuwen aan Nassau's mildheid danken, vertoonen Staatsch Brazilië. ... De eerste gaat van de Rivier Potiipeba [= Rio Real] tot die van S. Francisco en vertoont het door Maurits' wapenen aan het gezag van de Compagnie toegevoegde Sergipe del Rey. ... Hier opent

⁵ Sommier Discours, op.cit.: p. 258.

⁶ NA, SG 5757, Johan Maurits van Nassau. "Vertoogh aan de Hoogmogende Heeren der Staten-Generaal", 20 september 1644.

⁷ Barlaeus, Caspar. *Rerum per octennium in Brasilia et alibi nuper gestarum, sub praefectura Illustrissimi Comitis I. Mauritii Nassoviae &c Comitis, ... historia*. Amsterdam, Ioannes Blaeu, 1647.

⁸ Barlaeus, Caspar. *Nederlandsch Brazilië onder het bewind van Johan Maurits, Grave van Nassau, 1637-1644*. 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1923.

razão, uma vez que os neerlandeses tinham, entretanto, verificado que as costas do nordeste brasileiro eram extremamente problemáticas e perigosas para a navegação. Não é por nada que se lê numa outra passagem desse *Sommier Discours*:

*todos os rios, mesmo tendo percursos bonitos no interior têm, porém, na foz ou perigosos recifes que dificultam a entrada, ou bancos formados pelo desaguar dos rios e pelo forte enrolar e bater das ondas.*⁵

O projeto cartográfico acima referenciado, parece ter sido levado a cabo durante o governo brasileiro de João Maurício, porque depois do seu regresso à Holanda ele pronunciou-se sobre o assunto num *Vertoogh* [comunicação] aos Estados-Gerais do seguinte modo:

*[Também] não me vou entreter com uma desmesurada descrição topográfica e com tudo o que se relaciona propriamente com a geografia, visto que [eu] mandei fazer um mapa preciso de toda a região que vai do Rio Real até o Rio Grande, contendo a situação, altura, comprimento e divisão das mencionadas capitanias, e também dos seus castelos, cidades, aldeias, povoados, currais de animais, salinas, fontes, lagoas, promontórios, montes, portos, rios, recifes, rochedos, pegos, ancoradouros, engenhos, partidos, igrejas, mosteiros e casas, tudo representado de acordo com a sua própria medida e posição.*⁶

Nesta segunda descrição se fala de um mapa feito com rigor e apuro com dados sobretudo topográficos e geográficos, embora não falem hidrográficos como rios, recifes, rochedos, pegos e ancoradouros. Este mapa cuidado pretendia ser um mapa geral que, em símbolos cartográficos reconhecidos, disponibilizasse informação geográfica e hidrográfica sobre a região de Rio Real a sul na fronteira entre as capitanias de Baía e Sergipe, até o Rio Grande ao norte. Por outras palavras, consistia num mapa do Brasil neerlandês para mareantes e viajantes. E tudo isto num mapa realmente feito no período entre 1638 e 1644. Será que este mapa ainda existe? E quem foi o seu cartógrafo?

Obviamente, para se responder a tais questões se tem de consultar a história de 1647 de Caspar Barlaeus, escrita em latim acerca do governo brasileiro de João Maurício.⁷ Na tradução holandesa desse livro feita em 1923 por S. P. l'Honoré Naber,⁸ se podem ler os seguintes dados precisos:

Quatro mapas, que os séculos devem agradecer à generosidade de Nassau, apresentam a parte do Brasil sob o domínio da República. ... O primeiro vai do Rio Potiipeba [= Rio Real] até ao de S. Francisco e mostra o Sergipe del Rey acrescentado ao comando da Companhia pelas tropas de Maurício. ... Aqui abre o ... rio S. Francisco o seu estuário e, através de curvas profundas,

⁵ Sommier Discours, op.cit.: p. 258.

⁶ NA, SG 5757, Johan Maurits van Nassau. "Vertoogh aan de Hoogmogende Heeren der Staten-Generaal", 20 september 1644.

⁷ Barlaeus, Caspar. *Rerum per octennium in Brasilia et alibi nuper gestarum, sub praefectura Illustrissimi Comitis I. Mauritii Nassoviae &c Comitis, ... historia*. Amsterdam, Ioannes Blaeu, 1647.

⁸ Barlaeus, Caspar. *Nederlandsch Brazilië onder het bewind van Johan Maurits, Grave van Nassau, 1637-1644*. 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1923.

*de ... rivier S. Francisco hare mondingen en dringt zij met tal van bochten diep landwaarts in; zij staat bekend om hare eilanden, klippen en wateren. De tweede en derde kaart stellen de capitania van Pernambuco met die van Tamarica [= Itamaracá] voor oogen. De vierde kaart vertoont de capitánias van Parayba en van Rio Grande. ...*⁹

*Hij [Johan Maurits] heeft, met groote zorg en op zijn eigen kosten, landkaarten doen graveeren waarop met wonderbaarlijke nauwkeurigheid staan aangeteekend: de steden, dorpen, forten, veekralen, poelen, bronnen, voorgebergten, reeden, stroomen, havens, riffen, suikermolens, kerken, kloosters, aanplantingen, grenslijnen, lengten, breedten enz., uitgevoerd door Georg Marcgraf, een uitstekend aardrijks- en sterrekundige ...*¹⁰

Ten overvloede vermeldt het colofon van de in 1647 eveneens bij Johan Blaeu verschenen wandkaart van Nederlands Brazilië het jaar waarin bovenvermelde cartografische opdracht door Marcgraf werd uitgevoerd:

*Brasiliae Geographica & Hydrographica Tabula nova ... quam proprijs observationibus ac dimensionibus ... superstruebat & delineabat Georgius Marggraphius Germanus Anno Christi 1643.*¹¹

Kortom: het voorbereidende werk voor de vier in 1647 in Gaspar Barlaeus' *Rerum per octennium afgedrukte kaarten van Nederlands Brazilië*, en voor de eveneens in 1647 verschenen wandkaart van Brazilië, was in 1643 in opdracht van Johan Maurits van Nassau door Georg Marcgraf verricht. Zouden de originele schetsen daarvan nog ergens bewaard gebleven zijn? Het antwoord is ja, maar onherkend want anoniem en zonder jaar. Bovendien vergezeld van uitvoerige teksten in autochtoon Nederlands, terwijl uit andere bronnen bekend is dat Georg Marcgraf zich alleen van zwaar gegermaniseerd Nederlands bediende.¹² Het betreft de vijftien Braziliaanse kaarten in de manuscriptatlas 4.VEL.Y van het Nationaal Archief in Den Haag.

Vijf jaar geleden had ik me in mijn artikel *De handgeschreven Braziliaanse roteiros van Hessel Gerritsz en Johannes de Laet*¹³ al met dat manuscript beziggehouden, zonder toen de datum en de naam van de cartograaf bevroed te hebben. De begeleidende geografische teksten in dat volume zijn duidelijk als bloemlezing bijeengezocht, en het zou heel goed mogelijk zijn dat de in zulk anthologisch werk bedreven WIC-directeur Johannes de Laet daarvoor verantwoordelijk is geweest. Maar de identiteit van de kaartenmaker werd mij pas duidelijk toen ik op 10 september 2009 bij de bestudering van de afbeeldingen in 4.VEL.Y op het idee kwam die anonieme kaarten naast die in Barlaeus'

⁹ Barlaeus, op.cit.: p. 31.

¹⁰ Barlaeus, op.cit.: p. 346.

¹¹ Bijlage bij de Latijnse uitgave van Caspar Barlaeus, op.cit.

¹² Boogaart, Ernst van den, & Rebecca Parker Brien, *Informações do Ceará de Georg Marcgraf, junho-agosto de 1639*. Petrópolis, Index, 2002.

¹³ Teensma, B. N. "De handgeschreven Braziliaanse roteiros van Hessel Gerritsz en Johannes de Laet", in: Marianne L. Wiesebron (ed.), *Brazilië in de Nederlandse archieven, 1624–1654*. Leiden, CNWS, 2005: pp. 43–56.

*entra na terra firme; este é conhecido pelas sua ilhas, rochedos e águas. O segundo e terceiro mapas dão-nos a ver a capitania de Pernambuco e a de Tamarica [= Itamaracá]. O quarto mapa mostra as capitanias de Paraíba e de Rio Grande ...*⁹

*Ele [João Maurício] mandou gravar, com grande cuidado e às suas custas, mapas onde se encontram assinalados com extraordinária precisão: as cidades, aldeias, fortes, currais, lagoas, fontes, promontórios, ancoradouros, cursos de água, portos, recifes, engenhos de açúcar, igrejas, mosteiros, terras cultivadas, fronteiras, comprimentos, larguras, etc. tudo executado por Georg Marcgraf, um excelente geógrafo e astrônomo ...*¹⁰

O colofone do mapa mural do Brasil neerlandês, publicado em 1647 por Johan Blaeu, indica, escusadamente, o ano em que a encomenda cartográfica acima mencionada foi executada por Marcgraf:

*Brasiliae Geographica & Hydrographica Tabula nova ... quam proprijs observationibus ac dimensionibus ... superstruebat & delineabat Georgius Marggraphius Germanus Anno Christi 1643.*¹¹

Resumindo: o trabalho preparatório para os quatro mapas do Brasil neerlandês, impressos em 1647 no *Rerum per octennium* de Gaspar Barlaeus, assim como para o mapa mural do Brasil publicado em 1647, foi encomendado por João Maurício de Nassau e executado por Georg Marcgraf. Será que os esboços originais se encontram ainda algures guardados? A resposta é afirmativa, mas estão encobertos, porque são anônimos e não têm data. Além do mais, se fazem acompanhar por textos em neerlandês autóctone, conquanto por outras fontes se saiba que Georg Marcgraf se servia apenas de um neerlandês bastante germanizado.¹² Trata-se de 15 mapas brasileiros inseridos no atlas manuscrito 4.VEL.Y, do Arquivo Nacional em Haia.

Há cinco anos, no meu artigo *De handgeschreven Braziliaanse roteiros van Hessel Gerritsz en Johannes de Laet*¹³ já me tinha debruçado sobre este manuscrito, sem na altura ter conjecturado acerca da data e do nome do cartógrafo. Os textos geográficos explicativos insertos no volume foram certamente pensados como antologia, e é muito provável que tenham sido da responsabilidade do diretor da WIC [Companhia das Índias Ocidentais], Johannes de Laet, homem hábil neste tipo de trabalho antológico. Todavia, a identidade do cartógrafo só me pareceu evidente, quando, a 10 de setembro de 2009 ao estudar os mapas desenhados no volume 4.VEL.Y, me veio à idéia pôr estes mapas anônimos em paralelo com os

⁹ Barlaeus, op.cit.: p. 31.

¹⁰ Barlaeus, op.cit.: p. 346.

¹¹ Anexo à edição em latim de Caspar Barlaeus.

¹² Boogaart, Ernst van den, & Rebecca Parker Brien, *Informações do Ceará de Georg Marcgraf, junho-agosto de 1639*. Petrópolis, Index, 2002.

¹³ Teensma, B. N. "De handgeschreven Braziliaanse roteiros van Hessel Gerritsz en Johannes de Laet" [Os roteiros manuscritos brasileiros de H.G. e de J.d.L.], in: Marianne L. Wiesebron (ed.), *Brazilii in de Nederlandse archieven, 1624–1654*. Leiden, CMS, 2005: pp. 43–56.

Rerum per octennium te leggen. De overeenkomst in hun kustlijnen en rivierlopen is zo groot dat vergissing uitgesloten is: ook de Braziliaanse kaarten in 4.VEL.Y zijn het werk van Georg Marcgraf geweest. En het aanmaak jaar 1643 kan vrij nauwkeurig bevestigd worden uit enerzijds de vermelding op folio 11v van het op 12 juni 1641 tussen Portugal en de Republiek gesloten bestand, en anderzijds uit Johan Maurits' verklaring in het van september 1644 dat zijn Braziliaanse kaart toen voltooid was.

Naast overeenkomst bleek er echter ook verschil te zijn. De vijftien Braziliaanse kaarten van manuscriptatlas 4.VEL.Y bevatten overvloedig hydrografische gegevens als zandbanken, ondieptes, riffen, klippen en dieptegetallen in vademmen, terwijl die op de vier Barlaeuskaarten en de wandkaart sterk gereduceerd werden. Kennelijk behartigde Johan Maurits als gouverneur van een kolonie met moeilijk bevaarbare kustwateren andere belangen dan als mecenasisch sponsor van voor het Europese patriciaat bestemde luxe-edities. Ten onrechte staat daarom in het colofon van de Braziliaanse wandkaart vermeld dat het een Tabula Geographica & Hydrographica betreft. In feite is het vooral een Tabula Geographica.¹⁴

Ook een tweede fenomeen wijst onder voorbehoud op Georg Marcgraf's deelname aan deze atlas. Het volume is namelijk per hoofdstuk van geanonimiseerde economische en geografische, en soms ook natuurhistorische toelichtingen voorzien. Een niet-genoemde redacteur heeft die uit verschillende bronnen verzameld, en vooralsnog konden daarvan slechts enkele zinnen uit het oeuvre van Joan Nieuwhoff geïdentificeerd worden. Al die commentaren zijn in ordentelijk Nederlands geredigeerd, en omdat Marcgraf geen ordentelijk Nederlands schreef moet hij als auteur uitgesloten worden. Maar Hoofdstuk XII bevat op de folio's 32v tot-en-met 39v een aan Porto Calvo gewijd onderhoofdstuk met zoveel deskundige natuurhistorische details dat hij de enige logische kandidaat voor het auteurschap is. Want Marcgraf was, zoals bekend, naast cartograaf ook natuurvorser, en Barlaeus heeft dat als volgt onder woorden gebracht:

*Ook bij deze studiën heeft hij die naarstigheid betoond waarmede hij dieren van velerlei aard, de wonderlijke gedaanten van zoogdieren, vogels, visschen, kruiden, kruipend gedierte, insecten en de afwijkende vormen van kleeding en wapentuig der volken kunstiglijk heeft laten uitschilderen ...*¹⁵

Bij nauwkeurige lezing van dat *Cort verhael van de gelegenheijt der frijgasije* [= *freguesia*] ofte *juerisdicktie van Porto Calvo* stuit men op folio 37r ineens op het onbegrepen woord voorgelesen in de betekenis van *Voegelchen* = *Vögelchen*. En bij herhaalde lezing op een reeks onmiskenbare germanismen als eertnooten, hoendereijer, marcksteen, ontallijck, oraniënnappel en schackieren. De redacteur van de bloemlezing heeft hier overduidelijk nogal slordig een tekst uit het Duits vertaald. En daarmee is op zowel thematische als

¹⁴ *Brasiliae Geographica & Hydrographica Tabula Nova ... quam ... superstruebat & delineabat Georgius Marggraphius ... 1643*. Volgens mij heeft niemand zich ooit afgevraagd wat de raadselachtige woorden CUM ITAPUAMA in deze titel betekenen. Het is een verschrijving van CAPITANEASq.

¹⁵ Barlaeus, op.cit.: p. 416.

que estão no *Rerum per octennium* de Barlaeus. A correspondência entre as linhas costeiras e os cursos de água é tão perfeita que qualquer engano fica excluído: também os mapas brasileiros do volume 4.VEL.Y foram trabalho de Georg Marcgraf. E 1643, como data da sua realização, pode ser perfeitamente confirmado, por um lado pelo registro no folio 11v das tréguas assinadas entre Portugal e a República e, por outro lado, pela declaração de João Maurício no Discurso de Setembro de 1644 de que seu mapa do Brasil estava terminado.

Na verdade, para além de semelhanças, parecia também haver diferenças. Os quinze mapas brasileiros do atlas manuscrito 4.VEL.Y incluem excessivos dados hidrográficos como: bancos de areia, baixios, recifes, rochedos e medidas de profundidade em braças enquanto estes acidentes nos quatro mapas de Barlaeus e no mapa mural se encontram fortemente reduzidos. Aparentemente, João Maurício, como governador de uma colônia com águas costeiras difíceis de navegar, defendia outros interesses para além dos de mecenas de edições de luxo destinadas aos patrícios europeus. Assim, injustificadamente, está registrado no colofone do mapa mural brasileiro, que se trata de uma *Tabula Geographica & Hydrographica*. De fato, é primordialmente, uma *Tabula Geographica*.¹⁴

Um segundo fenômeno aponta, com uma certa ressalva para a colaboração de Georg Marcgraf neste atlas. Pois o volume dispõe em cada capítulo de comentários anônimos de caráter econômico e geográfico e, por vezes, também de história natural. Um redator, não mencionado, reuniu-as a partir de várias fontes, e, por enquanto, apenas algumas frases se reconhecem como extraídas da obra de Joan Nieuhoff. Todos estes comentários estão redigidos num neerlandês correto, e como Marcgraf não escrevia neerlandês corretamente, terá de ser excluído como relator. Mas o Capítulo XII contém, nos fólhos 32v até 39v inclusive, um subcapítulo dedicado a Porto Calvo com tantos detalhes científicos de história natural de que apenas ele pode ser o único candidato plausível. Porque Marcgraf, como se sabe, além de cartógrafo era um naturalista, fato que Barlaeus transmitiu em palavras como se segue:

*Também neste tipo de estudos ele mostrou o desvelo com que mandou pintar, artisticamente, animais de toda a espécie, maravilhosas manifestações dos mamíferos, aves, peixes, ervas, animais rastejantes, insetos e as diferentes formas de vestuário e armamento dos povos. ...*¹⁵

Através de uma leitura ponderada desse *Cort verhael van de gelegentheijt der frijgasij ofte juerisdicktie van Porto Calvo*, deparamos no folio 37r com a palavra incompreensível *voorgelesen* no sentido de *voegelchen* = *vögelchen* [passarinho]. E, em outras leituras, depara-se também com uma série de inconfundíveis germanismos como *eertnooten*, *hoendereijer*, *marcksteen*, *ontallijck*, *oraniënnappel* e *schackieren*. Não há dúvida de que o

¹⁴ *Brasiliae Geographica & Hydrographica Tabula Nova ... quam ... superstruebat & delineabat Georgius Marggraphius ... 1643*. Volgens mij heeft niemand zich ooit afgevraagd wat de raadselachtige woorden CUM ITAPUAMA in deze titel betekenen. Het is een verschrijving van CAPITANEASq. [Penso que jamais alguém se perguntou o que significam as enigmáticas palavras deste título CUM ITAPUAMA. É uma corruptela de CAPITANEASq].

¹⁵ Barlaeus, op.cit.: p. 416.

taalkundige gronden ook Georg Marcgraf's auteurschap van dit onderhoofdstuk uit de manuscriptatlas 4.VEL.Y binnen de grenzen der waarschijnlijkheid gekomen. Ook Christoffel Artichevski en Elias Herckmans zijn mogelijke tekstschrijvers.

Tenslotte kon op 16 maart 2010 opnieuw een onbekende tekst van Georg Marcgraf geïdentificeerd worden. In 2008 signaleerde ik op bladzijde 44 van mijn convoluutbeschrijving van Johan Maurits' particulier archief "Brasilianische Sachen" ¹⁶ het anonieme manuscript *Wegwijser van de stad Mauritia tot aen 't fort Mauritius aen Ryo St. Francisco geleegeen* op de folio's 165–170 van die bundel. Bij nadere bestudering blijkt dat manuscript uit 1640 te dateren, en niet anoniem te zijn. Aan de hand van die reisgids is het mogelijk het in de titel genoemde traject op de twee aan Pernambuco gewijde kaarten in Caspar Barlaeus' *Rerum per octennium van mijl tot mijl te volgen*. Men vindt daarop zelfs hier en daar in stippellijntjes de destijds meest gebruikte wegen aangegeven. In die tekst krijgt een ruiter te paard in een lange reeks plaatsnamen voorgeschreven hoe hij van uur tot uur rijden moet om van de hoofdstad bij het Fort Mauritius te komen. De laatste dag langs het uitgestippelde Gouverneurspad.

Zowel op de twee genoemde kaart bladen in het boek *Rerum* als in de tekst van de *Wegwijser* zijn de volgorde en de spelling der plaatsnamen zó congruent dat het duidelijk is dat ze aan dezelfde bron ontleend werden. En omdat volgens Barlaeus' eerder in dit artikel geciteerde woorden "de uitstekende aardrijkskundige Georg Marcgraf" de maker van die landkaarten was, moet hij het dus ook van de tekst van de nu niet langer anonieme *Wegwijser* uit 1640 in de archief bundel KHA-A4-1454 geweest zijn. Een extra argument daarvoor is dat de daar gebezigde taal eveneens enkele germanismen als *alsbald* = terstond, *de strandt* = het strand, *lantweerts* = landwaarts, *nimpt* = neemt, en *slim* = erg bevat. De tekst in kwestie staat niet in Marcgraf's eigen handschrift genoteerd, en werd eveneens door een onbekende uit het Duits in het Nederlands vertaald.

Omdat Pernambuco veel rivieren heeft, worden er veel opgesomd, met de toen gebruikelijke manieren om ze over te steken: over een brug, per vaartuig of doorwaad. Bij herhaling wordt verder aangegeven waar gras en drinkwater voor de paarden te vinden was. "*Hier en is geen water, doch men can canzibas [= kuilen] maecken, is brack.*" Soms passeerde men visrijke meren, mangaba-bossen, moerassen of vlaktes vol acaju-bomen. Onder de toponiemen worden een Limoenenberg, een Melkhuis, een "Zuuckerhuis" en een Huis bij Twee Kokosbomen vermeld. En als goed mathematicus noteerde Marcgraf de voor ieder segment benodigde reistijd in hele, halve, kwart, en zelfs in achtste uren ofwel eenheden van 7 1/2 minuut.

Zo manifesteert hij zich als cartograaf te paard temidden van zijn dragers en assistenten, uurwerk in de hand en vlijtig aan het werk om alle opmetingen te registreren. Bovendien bezorgd om het welzijn van zijn paarden en zijn mensen. Hoe graag zouden

¹⁶ Teensma, B. N. "Koninklijk Huisarchief 's-Gravenhage, inv.nr. 1454: "Brasilianische Sachen 1636-1645; beredeneerde convoluutbeschrijving", in: Marianne L. Wiesebron (ed.), *Brazilië in de Nederlandse archieven, 1624–1654*. Leiden, CNWS, 2008: pp. 28–71.

redator da antologia fez aqui uma desleixada tradução do alemão. E, deste modo, e por motivos quer temáticos quer lingüísticos, se chega à provável conclusão de que é Georg Marcgraf o autor deste subcapítulo do atlas manuscrito 4.VEL.Y. Também Cristóvão Arciszewski e Elias Herckmans podem ser considerados como escritores eventuais.

Por fim, a 16 de março de 2010 se pôde, novamente, identificar um texto de Georg Marcgraf. Em 2008, assinalai, na página 44 da minha descrição do maço documental do arquivo particular de Johan Maurits “Brasilianische Sachen”¹⁶ o manuscrito anônimo *Wegwijser van de stad Mauritia tot aen 't fort Mauritius aen Ryo St. Francisco* [Guia do itinerário da cidade Maurícia até ao forte Maurício, no Rio S. Francisco] inserto nos fólios 165-170 da referida compilação. Um estudo mais detalhado parece permitir afirmar que se trata de um manuscrito de 1640, e que não é anônimo. Através deste guia de viagem, é possível seguir légua a légua o trajeto mencionado no título dos dois mapas dedicados a Pernambuco no *Rerum per octennium* de Caspar Barlaeus. Encontram-se mesmo, aqui e ali, inscritos com linhas ponteadas, os caminhos mais percorridos na altura. Pelo texto um cavaleiro fica sabendo, através de uma longa lista de nomes de lugares registrados, como é que, de hora a hora, deve seguir para da capital chegar ao Forte Maurício. No último dia, vai ao longo do indicado *Caminho do Governador*.

Quer nos dois referidos mapas do livro *Rerum* quer no texto do *Guia*, a ordem e a ortografia dos nomes de lugares são tão coerentes que é evidente que ambos foram extraídos de uma mesma fonte. E porque segundo as palavras de Barlaeus, já citadas neste artigo, “o excelente geógrafo Georg Marcgraf” era o autor dos mapas, deve ter sido ele também o autor do texto, a partir do agora não mais anônimo, *Guia* de 1640, incluído no arquivo com a cota KHA-A4-1454. Acresce-se um outro argumento, segundo o qual a linguagem usada contém igualmente alguns germanismos como *alsbald* [seguidamente], *de strandt* [a praia], *lantweerts* [terra adentro], *nimpt* [tira] e *slim* [muito]. O texto em questão não está anotado na caligrafia de Marcgraf e também foi traduzido do alemão para o neerlandês por um desconhecido.

Porque Pernambuco tem muitos rios, muitos deles foram enumerados do modo como então eram atravessados: por meio de uma ponte, por barco ou a vau. Repetidamente, se diz mais adiante onde se podia encontrar erva e água para os cavalos. “Aqui não há água, porém, podem fazer-se *canzibas* [covas], a que há é salobra”. Por vezes, atravessavam-se lagos ricos em peixe, matas de mangabas, pântanos ou planícies repletas de cajueiros. Sob a forma de topônimos registram-se um Monte de Limoeiros, uma Casa do Leite, uma Casa de Açúcar (um engenho de açúcar) e uma Casa dos dois Coqueiros. E como bom matemático, Marcgraf indicou para cada segmento o tempo de viagem necessário: uma hora, meia hora, um quarto de hora e mesmo unidades de 7 minutos e meio.

¹⁶ Teensma, B. N. “Koninklijk Huisarchief ‘s-Gravenhage, inv.nr. 1454: “Brasilianische Sachen 1636-1645; beredeneerde convoluutbeschrijving”, in: Marianne L. Wiesebron (ed.), *Brazilië in de Nederlandse archieven, 1624–1654*. Leiden, CNWS, 2008: pp. 28–71

wij hem zo in het veld ontmoet hebben, bijvoorbeeld bij de geheel verbrande Engenho Espírito Santo, waarvan de naam op folio 33v van het Kort Verhaal van de “Gelegentheijt” van Porto Calvo tot *ingenio Gijtatuba* [= Sprto. Sto.] verminkt werd. Maar op de kaart van Pernambuco's noordelijke helft in Barlaeus' boek *Rerum* prijkt hij als vanouds in het rijtje suikermolens Novo, Spirito Sancto, Bom Jesus en São João.

Assim, manifestou-se como um cartógrafo a cavalo no meio dos carregadores e assistentes, trabalhando diligentemente, de relógio na mão para registrar todas as medições. Além do mais, mostrou-se preocupado com o bem estar dos seus cavalos e dos seus homens. Como gostaríamos de o ter visto no campo, por exemplo, no queimado Engenho Espírito Santo, cujo nome sofreu uma corruptela no folio 33v da *Breve Relação da Freguesia do Porto Calvo* em Ingenio Gijtatuba [= Espírito Santo]. Mas no mapa da metade norte de Pernambuco do livro *Rerum* de Barlaeus, ele resplandece como antigamente na fila dos engenhos Novo, Espírito Santo, Bom Jesus e São João.

KAARTEN UIT DE COLLECTIE BODEL NIJENHUIS VAN DE UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK LEIDEN DIE BETREKKING HEBBEN OP NEDERLANDS BRAZILIË

*Raymond Buve
Martijn Storms*

Jurist en boekhandelaar Johanes Tiberius Bodel Nijenhuis (1792–1872) legateerde zijn enorme verzameling kaarten aan de Universiteitsbibliotheek Leiden. Toen Bodel Nijenhuis op tweejarige leeftijd zijn moeder Magdalena Henriëtta Luchtmans verloor werd hij door zijn grootvader, de Leidse uitgever Johannes Luchtmans, opgevoed in het bedrijfspand Rapenburg 69 in Leiden. Als laatste telg uit het geslacht Luchtmans was Bodel Nijenhuis voorbestemd om de zaak van zijn grootvader over te nemen, wat na afronding van zijn rechtenstudie ook geschiedde. Als directeur van het uitgevers- en veilinghuis Luchtmans verkeerde hij in een goede positie om zijn kaartencollectie te verrijken. Nadat zijn mede-eigenaar Johannes Brill zich in 1848 op tachtigjarige leeftijd uit het bedrijf terugtrok, besloot de bemiddelde kinderloze Bodel Nijenhuis de uitgeverij te liquideren en zich volledig te richten op zijn verzamelingen.

Eén van de belangrijkste drijfveren voor zijn verzamellust was de vergaring van bronnenkennis over de Nederlandse geschiedenis. Een groot deel van zijn collectie cartografie en topografie heeft dan ook betrekking op de Nederlanden en de Nederlandse handelsgebieden en koloniën. In de collectie Bodel Nijenhuis bevinden zich ruim 700 kaarten en bijna 200 topografische prenten van Latijns Amerika. Wanneer we stukken uit andere bijzondere collecties en kaarten die zich in atlassen en boeken bevinden meerekenen kan het totaal aantal kaarten en topografische prenten in de Leidse universiteitsbibliotheek met betrekking op Latijns Amerika op ruim 1000 stukken worden geschat. De nadruk ligt vooral op Suriname, de Nederlandse Antillen en Nederlands Brazilië en daarnaast in mindere mate op Mexico, Peru en Chili. In dit artikel wordt een selectie gepresenteerd uit de kaarten betreffende Nederlands Brazilië tussen 1624 en 1645.

MAPAS DA COLEÇÃO BODEL NIJENHUIS DA BIBLIOTECA UNIVERSITÁRIA DE LEIDEN RELACIONADOS COM O BRASIL NEERLANDÊS

*Raymond Buve
Martijn Storms*

O jurista e livreiro Johannes Tiberius Bodel Nijenhuis (1792–1872) legou sua enorme coleção de mapas à Biblioteca da Universidade de Leiden. Aos dois anos de idade, quando perdeu a mãe, Magdalena Henriëtta Luchtmans, Bodel Nijenhuis passou a ser criado pelo avô, o editor de Leiden Johannes Luchtmans, no edifício da editora, situado na rua Rapenburg 69, em Leiden. Como último descendente da família Luchtmans, Bodel Nijenhuis estava predestinado a seguir com o negócio do avô, o que, efetivamente, aconteceu depois de concluir os seus estudos de direito. O fato de ser diretor da editora e da casa leiloeira Luchtmans permitia-lhe engrandecer a sua coleção de mapas. Depois do seu co-proprietário Johannes Brill, com a idade de 80 anos, se ter retirado da empresa em 1848, Bodel Nijenhuis, que tinha meios e não tinha filhos, decidiu dissolver a editora e dedicar-se completamente às suas coleções.

O colir de fontes documentais sobre a história holandesa foi um dos mais importantes incentivos ao seu deleite em colecionar. Uma grande parte da sua coleção de cartografia e de topografia, por isso, relaciona-se com a Holanda e com as regiões comerciais e colônias holandesas. A coleção Bodel Nijenhuis contém mais de 700 mapas e cerca de 200 gravuras topográficas da América Latina. Se incluirmos peças de outras importantes coleções e mapas, inseridos em atlas e livros, o total de mapas e de gravuras topográficas que se encontram na Biblioteca da Universidade de Leiden relacionados com a América Latina pode ser estimado em mais de 1000 itens. A ênfase recai, principalmente, sobre o Suriname, as Antilhas Holandesas e o Brasil neerlandês e a seguir, em menor quantidade, sobre o México, o Peru e o Chile. Neste artigo se apresenta uma seleção dos mapas relacionados com o Brasil neerlandês entre 1624 e 1645.

COLLBN Port 191 N 2

Accuratissima Brasiliae Tabula. Amstelodam Joannes Jansonius. Oorspronkelijk uitgegeven in 1630 door Henricus Hondius.

De kleine kaarten bovenin herinneren aan de twee wapenfeiten waarmee het Braziliaanse avontuur begon. De *Baya de todos os Santos* die de Nederlanders in 1624 hadden veroverd, maar waar ze een jaar later weer werden uitgegoot. Een tweede keer is de verovering niet gelukt, noch door Piet Heijn (1627) noch door Johan Maurits van Nassau (1638). De tweede kleine kaart bovenin is van de *Villa d'Olinda de Pernambuco*, uiteindelijk in 1630 veroverd, maar later weer verlaten toen van commandeur Waerdenburgh zich vanwege de felle Portugese guerilla moest terugtrekken op het Rif. In de tekeningen van Indianen en hun activiteiten herkennen we de toenmalige visies van de Nederlanders op de Indianen.

COLLBN Port 191 N 68a

’t Neemen van de Suykerprijzen in de Bay Tode los Santos, anno 1627.

Piet Heijn voer in juni 1627 de Allerheiligenbaai binnen en maakte in een zijarm een aantal suikerschepen buit, maar hij slaagde er niet in om de hoofdstad São Salvador in te nemen. Vergelijk deze kaart met kaart VII *Tocht door den admiraal Pieter Pietersz Heijn voor de 2^e maal in de Baya de Todos os Santos den 10 juni 1627* in Mauritiana vol. III.

COLLBN 002-12-053

Vertooningh van de veroveringhe van de Stadt Olinda, geleghen in de Capitania van Pharmanbuco, door den E.E. manhaften gestrenghe Hendrick C. Lonck, Generael te Water ende te Lande, exc. Naer ’t leven afgebeeld ende met het Jacht De Braeck overgekomen.

Separaat van deze schetskaart is er een verklaring die de aandacht trekt, omdat de werkelijke ligging van Olinda, het Recief en het eiland Antonio Vaz precies andersom is. Volgens verzamelaar Bodel Nijenhuis is het een schetskaart vol fouten:

“Getrouw gecopieerd naar eene gravure van den jare 1630, die in Nederland (Amst.?) gewerkt was doch waarbij deze opmerkelijke fout plaats greep dat dezelve gesneden is?? geheel anders om dan de tekening was. Het blijkt toch duidelijk uit vergelijking met alle kaarten en platen van dit punt dat, uit zee, over het Rif heen gezien Olinda (de stad op den heuvel) niet zuidwaarts, niet links, maar noordwaarts en regts van het Recief en van ’t eiland Antonio Vaz gelegen was. Dezelfde fout is destijds, of eigenlijk iets later, bespeurd geworden in alle de platen van de Duitsche overzetting van: Reyten van Maurits en Fr. Hendr. van Nassau, fol.

Hieronder was nog gelijktijdige tekst met Duitsche letter, in 4 colommen, naar gissing 25 regels lang, doch zwaar gescheurd en beschadigd en daardoor soms onverstaanbaar, bevattende de verovering van Olinda, ’t Recyff en’t eild. Ant. Vaz - tezamen geheeten der Stadt en kontreyen van Pernambuco. De tekening zelve moet zeer onnaauwkeurig geweest zijn, wijl er (behalve het opgemerkte) noch meermalen afwijkingen zijn van de meeste andere schetsen.

COLLBN Port 191 N 2

Accuratissima Brasiliae Tabula. Amstelodam Joannes Jansonius. Originalmente editado em 1630 por Henricus Hondius.

Os pequenos mapas insertos na parte superior recordam as duas proezas que marcaram o começo da aventura brasileira. O primeiro representa *A Baya de todos os Santos*, que os holandeses tinham conquistado em 1624, mas de onde foram novamente expulsos um ano mais tarde. Da segunda vez a conquista falhou de novo não sendo concretizada nem por Piet Heijn (1627) nem por Johan Maurits van Nassau (1638). O segundo pequeno mapa na parte superior representa *Villa d'Olinda de Pernambuco*, finalmente conquistada em 1630, mas mais tarde, de novo abandonada, quando o comandante Waerdenburgh teve de bater em retirada para o Recife, devido à guerrilha conduzida pelos portugueses. Através dos desenhos dos Índios e de suas atividades reconhecemos a percepção que, na época, os holandeses tinham acerca dos Índios.

COLLBN Port 191 N 68a

O saque do Açúcar na Bahia de Todos os Santos, ano de 162.

Piet Heijn entrou na Bahia de Todos os Santos em junho de 1627 e saqueou uns tantos barcos de açúcar, não tendo, porém, conseguido tomar a capital São Salvador. Compare-se este mapa com o mapa VII *Tocht door den admiraal Pieter Pitersz. Heijn voor de 2e mael in de Baya de Todos os Santos den 10 juni 1627* [Entrada do almirante Pieter Pitersz. Heijn, pela segunda vez, na Bahia de Todos os Santos a 10 de junho de 1627] em Mauritiana vol. III.

COLLBN 002-12-053

Representação da conquista da Cidade de Olinda, situada na capitania de Pernambuco, pelo nobre e bravo Hendrick C. Lonck, capitão de mar e terra, etc. fielmente reproduzida e transportada no iate De Braeck.

Separada deste esboço, encontra-se uma declaração que chama a atenção, porque a verdadeira situação de Olinda, do Recife e da ilha Antônio Vaz é precisamente ao contrário. Segundo o colecionador Bodel Nijenhuis, trata-se de um esboço cheio de erros:

“Fielmente copiada de uma gravura do ano de 1630, que fora feita na Holanda (Amsterdam ?) mas onde está registrado um erro notável, resultante do fato de essa mesma gravura ter sido entalhada exatamente ao contrário do desenho. Comparando-se todos os mapas e gravuras deste ponto, é evidente que, vista do mar e para além do Recife, Olinda (a cidade sobre a colina) se situava não na direção do sul e não à esquerda mas sim em direção ao norte e à direita do Recife e da ilha Antônio Vaz. Este mesmo erro foi na altura, ou melhor um pouco mais tarde, encontrado em todas as gravuras da edição alemã de: Reyten van Maurits e Fr. Hendr. van Nassau, fol.

Abaixo, havia paralelamente um texto em caracteres góticos, em 4 colunas, provavelmente de 25 linhas de comprimento, porém, bastante rasgado e danificado e, por isso, por vezes incompreensível; este texto reporta a conquista de Olinda, do Recife e da ilha Ant. Vaz – chamados em conjunto a Cidade e arredores de Pernambuco.

Mijne copie der plaat is gemaakt 1853 door J.C. Wendel, te Leiden. De plaat is in't Acad. Plaatkabinet der Leidsche Hoogeschool."

COLLBN Port 191 N 4

Carte du Brésil Hollandais au XVII Siècle par P.M. Netscher 1853.

Observatie: deze kaart zal hebben behoord bij het boek van P.M. Netscher, *Les Hollandais au Brésil. Notice historique sur les Pays-Bas et le Brésil au XVII siècle* Den Haag 1853.

Het zijkaartje links onder betreft *Le Recife de Pernambuco et ses environs*, het kerngebied van de kolonie tussen Olinda en Mauritia. Het zijkaartje rechts onder betreft *S. Salvador possession hollandaise en 1624* met de *de Baie de tous les Saints*. De gestippelde grenslijn geeft [volgens Netscher] de grens aan van de kolonie onder het gouvernement van de Graaf *Joan Maurice de Nassau* in 1641. De kaart geeft een goed overzicht van het vooral door Johan Maurits veroverde gebied tussen in het noorden São Luis in Maranhão en de Rio Real in de capitania Sergipe. De Nederlanders zijn echter verder geweest dan Netscher lijkt aan te geven, want ze hebben in 1641 de monding van de Rio Para verkend en het *Île de Marajó* dat wordt vermeld als grond voor het verbouwen van tabak. Zie de kaarten XVIII, XIX en XX in Mauritania vol. III en beschrijving met veel details op p. 126.

COLLBN Port 191 N 42

Veroveringe van Rio Grande in Brasil anno 1633.

In het oog springt het Portugese fort *Reis Magos* [Drie Koningen] met aan de landzijde het kamp van de Nederlandse belegeraars. Vergelijk deze kaart met kaart IX *Rio Grande in Brasilia op 5 graad 30 min. Zuyder Brete*...in Mauritania vol. III. Die kaart dateert van één jaar na de verovering en het grote fort *Reis Magos* is hier vernoemd tot fort Keulen naar de Nederlandse commandeur die het heeft veroverd.

COLLBN Port 191 N 45

Abbildung der Stadt und Festung Parayba in der Landschaft Brasilia, 1635.

De schets is een weergave in detail van de wijze waarop de landing, de verovering van forten en de stad Frederica de Paraiba, nu João Pessoa, in 1634 onder bevelhebber Von Schoppe heeft plaatsgevonden. De stad ging in 1645 bij de opstand van de Portugese *moradores* weer verloren. Vergelijk deze kaart met kaart 12 uit Mauritiana Vol. II *Rio de Pariba en Frederikstadt*.

Het Portugese militaire kwartier lag aan de monding van de rivier Paraiba naast het fort S. Catharina. Daar lag ook het hoofdkwartier van bevelhebber Sigismund von Schoppe, een uitstekend officier. Hij werd vergezeld door de uit Polen afkomstige officier Artioski, verbastering van de naam Arciszewski. Zie over hem in Mauritiana vol. III het artikel van Lucia F. Werneck Xavier. De Nederlandse vloot voer de rivier op naar de stad die aan de linkerkant aan een havenbaai ligt. Bij de haven van de stad Paraiba is flink gevochten, want daar stonden Portugese artillerie, suikerpakhuizen en er lagen schepen. Men ziet aan de landzijde de Nederlandse troepen met de vlag voorop over de weg naar

O próprio desenho deve ter sido muito imperfeito, uma vez que (excluindo o que se observou) continha várias anomalias em comparação com os outros esboços.

A minha cópia da gravura foi feita em 1853 por J.C. Wendel, em Leiden. A gravura encontra-se na Sala de Gravuras da Escola Superior de Leiden”.

COLLBN Port 191 N 4

Mapa do Brasil Holandês no século XVII, por P.M. Netscher, 1853.

Observação: este mapa deve ter pertencido ao livro de P.M. Netscher *Les Hollandais au Brésil. Notice historique sur les Pays-Bas et le Brésil au XVII siècle* Den Haag, 1853.

O pequeno mapa inserto em baixo, à esquerda, representa *Le Recife de Pernambuco et ses environs*, a região principal da colônia entre Olinda e Mauritia. O pequeno mapa em baixo, à direita, representa *S. Salvador possession hollandaise en 1624 com a Baie de tous les Saints*. A linha marcada reproduz [segundo Netscher] a fronteira da colônia durante o governo do Conde *Joan Maurice de Nassau*, em 1641. O mapa oferece uma boa perspectiva, sobretudo, da região conquistada por João Maurício entre São Luis, no Maranhão, e o Rio Real, na capitania de Sergipe. Os holandeses avançaram realmente mais do que Netscher parece indicar, porque, em 1641, exploraram a foz do Rio Pará e a *Île de Marajó* que está registrada como terreno para a cultura do tabaco. Ver os mapas XVIII, XIX e XX em Mauritania vol. III e a descrição com muito detalhe na p. 126.

COLLBN Port 191 N 42

Conquista de Rio Grande no Brasil no ano de 1633.

Destaca-se o forte português *Reis Magos* e do lado continental o campo dos sitiadores holandeses. Compare-se este mapa com o mapa IX *Rio Grande in Brasilia op 5 graad 30 min. Zuyder Brete...* [Rio Grande em Brasília a 5 graus e 30 min. ao sul] em Mauritania vol. III. Este mapa data de um ano após a conquista e o forte Reis Magos é aqui chamado forte Keulen, segundo o comandante holandês que o conquistou.

COLLBN Port 191 N 45

Reprodução da cidade e forte da Paraíba no território brasileiro, 1635.

O esboço é uma reprodução detalhada do modo como, em 1634, foi levada a cabo a conquista dos fortes e da cidade Frederica da Paraíba, hoje João Pessoa, sob o comando de Von Scope. Em 1645, aquando da revolta dos *moradores* portugueses, os holandeses perderam a cidade. Compare-se este mapa com o mapa 12 da Mauritiana vol. II *Rio de Pariba en Frederikstadt*.

O quartel militar português se situava na foz do rio Paraíba, junto ao forte Santa Catarina. Aí se encontrava também o quartel principal do comandante Sigismund von Schoppe, um oficial extraordinário. Este se fazia acompanhar do oficial, de origem polaca, Artisioski, um abastardamento do nome Arciszewski. Sobre ele ver, em Mauritiana vol. III, o artigo de Lucia F. Werneck Xavier. A armada holandesa subiu o rio em direção à cidade que se situava na margem direita numa baía, que funcionava como porto. No porto da cidade de Paraíba lutou-se ferozmente, uma vez que a artilharia portuguesa e os armazéns de açúcar encontravam-se aí, assim como as embarcações. Vê-se do lado do

de stad Paraiba trekken. Voor de leesbaarheid volgen hier de nummers van de in het Duits aangegeven handelingen bij de verovering:

1. Hier ist die Armee angelandet.
2. Disen weg sind die Floten den Flusz hineingesegelt und die Vesting S Bonte mit sturmender handt erobert.
3. Die Iacht Schop auf eine Grundt.
4. Das Läger um die Zuyderschantz.
5. Die Aprochen.
6. Zuyderschantz S. Catharina.
7. NorderSchantz S. Anthoyne.
8. Der Portugese trenchement.
9. Wachtschiffe.
10. Hier sind die Hollaender na der Statt gangen.
11. Ein Closter mit Mauren umfangen.
12. Batterie mit 2 Stucken.
13. Bäckhäuser mit Zúcker und 2 Schiff verbrennt.
14. Schiffländer.

COLLBN 002-12-054

Le plan de l'Isle Anthony Vaz, Le Recife et Terre ferme au Havre de Pernambuco en Brésil.

Kaart gemaakt door Wilhelmus Hondius en Claes Jansz. Visscher in 1640.

De kaart betreft het *Recyffe met de Revier naer de Stat.* Op het Recyffe de fortificaties, zoals het *Landcasteel* en het *Watercasteel* staand op het Recyffe, de *Ronduyten* (redoutes), *Reede daer de schepen ter Reede* (ten anker) *komen*. Aan de landzijde het fort Waardenburch, genoemd naar de bevelhebber die Olinda veroverde en zich terug moest trekken op het Recyffe. Tegenover Recyffe het eiland Anthony Vaz met het stevige vijfhoekige Portugese *forte real*, eerder gebouwd door Matthías de Albuquerque om Pernambuco te verdedigen, de versterkingen, Aemilia [Amélia] en de *Revier naar de Vogades* [Affogados]. Een Portugese plattegrond van het vijfhoekige fort, kennelijk door de Nederlanders in beslag genomen, staat afgebeeld als plaat 13 in deel I van de serie Mauritiana.

Gecopiëerd mei 1855 door J.C. Wendel, naar het oorspronkelijk voorhanden in het archief der W.I. Comp. Kamer Middelburg, en gemaakt in de eerste helft der 17^e eeuw.

COLLBN 20069 A 2 no. 40

Mauritiopolis, Reciffo et Circumiacentia castra

Deze kaart is, in vergelijking met de vorige kaart vermoedelijk flink later, denk aan begin jaren 1640 en veel verder uitgewerkt. Het gedeelte op het eiland Anthony Vaz is nu tot een plattegrond geworden en het fort Waardenburgh ligt nu in het water ter bescherming van de stad. Helemaal links onder het fort Prins Willem, *Castrum principis*

continente as tropas holandesas com a bandeira içada em frente, a caminho da cidade Paraíba. Para facilitar a leitura, seguem-se os números das crônicas, escritas em alemão, referentes à conquista:

1. Aqui atracou a armada
2. Por este caminho os barcos subiram o rio e conquistaram ferozmente o Forte S. Bonte
3. O Iate Schop em terra
4. O acampamento ao redor da trincheira meridional
5. Aproximes¹
6. Trincheira meridional Sta. Catharina
7. Trincheira setentrional Sto. Antônio
8. As trincheiras portuguesas
9. Navio guarda-costas
10. Aqui seguiram os holandeses a caminho da cidade
11. Um convento murado
12. Uma bateria e duas peças de artilharia
13. Armazém de açúcar e dois barcos queimados
14. Barcos arribando

COLLBN 002-12-054

O plano da Ilha Antônio Vaz, O Recife e Costa no Porto de Pernambuco no Brasil.

Mapa feito por Wilhelmus Hondius e Claes Jansz. Visscher em 1640.

Mapa que representa o *Recife com o Rio em direção à Cidade*. No Recife as fortificações, assim como o *Landcasteel* [castelo em terra] e o *Watercasteel* [castelo sobre a água] situados no Recife, os *Ronduyten* [redutos exteriores], *Reede daer de schepen ter Reede komen* [Ancoradouro onde os barcos lançam âncora]. Do lado continental o Forte Waerdenburch, denominado segundo o comandante que conquistou Olinda e teve de bater em retirada para o Recife. Em frente ao Recife, a ilha Antônio Vaz com o sólido *forte real* português de forma pentagonal, anteriormente construído por Matthías de Albuquerque para defender Pernambuco, as fortificações, Aemilia [Amélia] e o *Revier naar de Vogades* [Rio que vai para Afogados]. Uma planta portuguesa do forte pentagonal, presumivelmente tomado pelos holandeses, encontra-se representada na gravura 13, na primeira parte da série Mauritiana.

Copiado em maio de 1855 por J.C. Wendel, segundo o original constante do arquivo da Companhia das Índias Ocidentais, Divisão de Middelburg, e feito na primeira metade do século XVII.

¹ [Nota dos tradutores:] Aproxime é palavra antiga que denomina o entrincheiramento feito pelos sitiadores de uma praça para se aproximarem dela e a atacarem.

Guilielmi. We zien ten zuiden van Mauritiopolis het fort Frederik Hendrik, genoemd naar de Prins van Oranje die zijn familielid Johan Maurits naar Brazilië stuurde. Van het marktplein loopt een straat naar de brug naar Reciffa. ten noorden van de stad zien we het fort Ernestus, de logementen en de bestuursgebouwen. Op het Reciffa zien we aan het einde het landkasteel en het waterkasteel, elk met hun schootsveld ter bewaking van de haven. Het fort Brun, verder op het rif, is op de kaart *castrum brunonis* en bestaat nog, nu als museum. Het ligt naar het noorden op de weg naar Olinda, *via Olindam versus*. De kaart lijkt in hoge mate op de *Caerte van de Haven van Pharmanboque en Dorp Reciffo en bijleggende forten met alle gelegentheden vandien*, gepubliceerd als kaart 7 in Mauritiana II.

COLLBN Port 191 N 66

Grond-Teyckening van het Eylandt Anthony Vaaz, het Reciffende Vaste Landt aen de haven van Pernambuco in Brasil met alle de Schansen, Redouten en andere wercken aldaer gemaekt. 1640.

Le plan de l'isle Anthony Vaz. Le Recif et terre ferme au havre de Pernambuco en Bresil avec toutes les fortifications. Wilhelme Hondius fecit. 1640.

De tweetalige kaart is uit de periode vóór de nieuwe uitleg van Mauritsstad. Er is nog géén verbinding te zien tussen het Recife en het versterkte kwartier op het vasteland. Het vijfhoekige vroegere Portugese fort heet nu Frederick Hendrick en is voorzien van hoornwerken. Daarachter het fort Amelia [Aemilia] en aan de andere zijde zien we het fort Waerdenburgh, genoemd naar de commandant van de verovering. Linksboven het fort *Efogades* [Afogados] met daaromheen het omgehakte bos, vermoedelijk in verband met het benodigde schootsveld. Het moerassige karakter van de ommelanden die bij vloed deels onderlopen komt in de kaart duidelijk tot uiting.

COLLBN 002-12-072

Afteyckeninge van het fort Schooneborgh, de bay Mucuriba en den Berg Ytarema gelegen in Siara. Op den 20 Aprilis 1649.

Copie van originele document in het archief der Kamer Middelburg van de W.I.C., mei 1855.

De tekstuitleg die correspondeert met de nummers op de kaart:

1. Hier zijn wij [de schrijver en tekenaar noemt zich niet] eerst gearriveert met ons vaertuigh in de bay Mucuriba ten ancker.
2. Hier hebben wij gerepenteert om ons volck te landen maar onbequaem door de groote stortinghe.
3. So syn wij hier gelant met het kleine vaertuigh.
4. Dit is een bequame haven voor barquen.
5. Hier lagen de Brazilianen doen wij te landen quamen.
6. Hier maeckten wij ons quartier op den berg Marajaitiba.
7. Revierken genaemt Marajaitiba.
8. Het fort Schonenborgh.

COLLBN 20069 A 2 no. 40

Mauritiopolis, Reciffo et Circumiacentia castra

Em comparação com o mapa anterior, este mapa foi feito, provavelmente bastante mais tarde, possivelmente no início dos anos 1640, e com muito detalhe. A parte situada na ilha Antônio Vaz está agora transformada em planta e aqui o forte Waardenburgh está dentro de água como proteção da cidade. Completamente à esquerda, abaixo do forte Prins Willem, o *Castrum principis Guilielmi*. Ao sul da cidade Maurícia vemos a fortaleza Frederick Hendrick, denominada segundo o Príncipe de Oranje, o familiar que enviara João Maurício para o Brasil. A partir da praça do mercado, sai uma rua em direção à ponte que leva ao Recife, a norte da cidade vemos o forte Ernestus, os alojamentos e os edifícios da administração. No Recife, vemos ao fundo o castelo em terra e o castelo na água, ambos com um alcance de tiro suficiente para proteger o porto. O forte Brun, mais adiante no Recife, situa-se no mapa *castrum brunonis* e ainda existe, hoje em dia como museu. Este está situado a norte, a caminho de Olinda, *via Olindam versus*. O mapa se parece em grande parte com o *Caerte van de Haven van Pharmanboque en Dorp Reciffo en bijleggende forten met alle gelegentheden vandien*, [Mapa do porto de Pernambuco e da aldeia do Recife e fortes adjacentes com todos os seus estabelecimentos, publicado como mapa 7, em Maurítiana II.

COLLBN Port 191 N 66

Grond-Teyckening van het Eylandt Anthony Vaaz, het Reciff ende Vaste Landt aen de haven van Pernambuco in Brasil met alle de Schansen, Redouten en andere wercken aldaer gemaekt. 1640.

Le plan de l'isle Anthony Vaz. Le Recif et terre ferme au havre de Pernambuco en Bresil avec toutes les fortifications. Wilhelme Hondius fecit. 1640.

[Plano da Ilha Antônio Vaz, do Recife e da parte continental junto ao porto de Pernambuco no Brasil, com todas as fortificações, redutos e outras construções lá edificadas. Feito por Wilhelm Hondius 1640].

O mapa bilingue data do período anterior à nova edificação da cidade de Maurícia. Ainda não se vê a ligação entre o Recife e o acampamento fortificado na costa. O antigo forte português das cinco pontas, chama-se hoje Frederick Hendrick e é uma fortificação abaluartada. Atrás, o forte Amélia [Aemilia], e do outro lado se vê o forte Waerdenburgh, chamado segundo o comandante da conquista. Em cima, à esquerda, o forte *Efogades* [Afogados] circundado pelo bosque de árvores cortadas, provavelmente devido à necessidade de haver alcance de tiro. O caráter pantanoso das terras circundantes, que em tempo de cheias ficam inundadas, está nitidamente representado no mapa.

COLLBN 002-12-072

Reprodução do forte Schooneborgh, da baía Mucuriba e do Monte Itarema situados no Siara. 20 de abril 1649.

Cópia do documento original depositado no arquivo da Companhia das Índias Ocidentais, Divisão de Middelburg, maio de 1855.

Explicação do texto correspondente aos números registados no mapa:

9. Het magasin.
10. De weg naer den Bergh Itarema.
11. Revierke genaemt Tipoig.
12. Revier van Siara.
13. Het oude fort genaemt St. Bastiaan.
14. Het huys van den ouden Caraja.
15. 'thuys van Francisco Aragiba.
16. Revierken genaemt Igcatu.
17. Revierken genaemt Pirascai.
18. De wegen loopend naar Siara.
19. Kleine Allegoa genaemt Inbecua ponga.
20. De groote Allegoa genaemt Monduig
21. Revier genaemt Itabepa.
22. De wegh naar de aldea genaemt Pirapeaiba.
23. Revierken genaemt Itarema Igcoaba.
24. 'tquartier van den commissaris Hendrick van Ham aen den Bergh Itarema.
25. Hier hebben de berghwerckers beginnen t'arbeiden, ende hebben ook minerael daar uyt gehaelt.
26. Pharinie ende Milie Rossen
27. Dit is de kleine kloove daer de Brasiliaenen van geseit hebben het minerael te syn
28. Dit is de groote cloove.
29. Dit is den Bergh genaemt Itarema.
30. Dit is den Bergh genaemt Moragoaba.

Toelichting

- A. 't Fort Schonenborgh liggende op den Bergh Marajaitiba, binnen de borstweer met pallisaten beset.
- B. 't logement van Mijnhr. Beck booven de poort.
- C. 'tmagasyn voor met pallisaten beset.
- D. 't oude magasin, segge quartier.
- E. 't oude logement van Mijnhr. Beck.
- F. 't oude magasin.
- G. De nieuwe gemaakte wegh naer de strant om de vivres op den Bergh te brengen.

Commentaar bijgevoegd door verzamelaar Bodel Nijenhuis, mei 1855:

[De teekenaar noemt zich niet. Zal het de gemelde Commissaris over de mijnwerkers zelf geweest zijn? De spelling toont den man van opvoeding destijds]

1. Foi aqui, na baía Mucuriba, que primeiramente ancoramos.
2. Aqui procuramos de novo levar as nossas tropas para terra, mas não o conseguimos, devido ao grande número de vítimas.
3. Aqui chegamos a terra com uma pequena embarcação.
4. Este é um porto apropriado para barças.
5. Aqui se situavam os brasileiros quando chegamos a terra.
6. Aqui, no monte Marajaitiba, fizemos o nosso acampamento.
7. Ribeiro chamado Marajaitiba.
8. O forte Schonenborgh.
9. O armazém.
10. O caminho para o monte Itarema.
11. Ribeiro chamado Tipoig.
12. Rio do Siara.
13. O velho forte chamado St. Bastiaan.
14. A casa do velho Caraja.
15. A casa de Francisco Aragiba.
16. Ribeiro chamado Igcatu.
17. Ribeiro chamado Pirascai.
18. Os caminhos que levam ao Siara.
19. Pequena Alagoa chamada Inbecua ponga.
20. Grande Alagoa chamada Monduig.
21. Rio chamado Itabepa.
22. O caminho para a aldeia chamada Pirapeaiba.
23. Ribeiro chamado Itarema Igcoaba.
24. O acampamento do comissário Hendrick van Ham no monte Itarema.
25. Aqui começaram os mineiros a trabalhar e daqui também extraíram minério.
26. Pharinie e Milie Rossen.
27. Isto é a pequena ravina, onde os brasileiros dizem que se encontra minério.
28. Isto é a grande ravina.
29. Isto é o monte chamado Itarema.
30. Isto é o monte chamado Moragoaba.

Esclarecimentos

- A. O Forte Schonenborgh situado no monte Marajaitiba, no interior os baluartes com paliçadas.
- B. O alojamento do senhor Beck na parte de cima do porto.
- C. O armazém tendo em frente as paliçadas.
- D. 'O antigo armazém, dito acampamento.
- E. O antigo alojamento do senhor Beck.
- F. O antigo armazém.
- G. O novo caminho para a praia para se levarem os víveres para o Monte.

COLLBN Port 191 N 68

Kaart van Recife uit het boekje van P. Moreau 'Beschrijving der leste beroerten en afvall der Portugg. in Brazil', vertld. door Glazemaker, Amst. 1654 4to 94 blz.

Aan de kaart te zien, met name de Portugese schansen rechts boven aan de overkant van de rivier Capibaribi vermeld als *retrencemen van de Portugesen en haer Schans St. Antoni*, moet dit zo ongeveer de laatste fase zijn geweest voor de overgave en vertrek in 1654. Rechts op de plattegrond van Mauritsstad het paleis Vrijburg [Friburgum]. Een schets van het paleis, afkomstig uit Casparis Barlaei *Rerum per Octennium in Brasilia*, staat op het omslag van Mauritiana vol. III.

Comentário acrescentado pelo colecionador Bodel Nijenhuis, maio de 1855:

(O desenhista não se indentifica. Terá sido o próprio Comissário dos trabalhadores da mina? A ortografia remete para um homem educado da época)

COLLBN Port 191 N 68

Mapa do Recife extraído do livro de P. Moreau *Histoire des derniers troubles du Brésil* (Parijs 1651), traduzido por Glazemaker, Amst. 1654, 4to, 94 pags.

Tendo em conta o que se vê no mapa, sobretudo as trincheiras portuguesas em cima, à direita, do outro lado do rio Capibaribi mencionadas como *trincheiras dos portugueses e sua fortificação St. Antônio*, isto deve representar a última fase da entrega e partida em 1654. À direita, na planta da cidade de Maurits, o palácio Vrijburg [Friburgum]. Um esboço do palácio, extraído da *Rerum per Octennium in Brasilia* de Casparis Barlei, figura na capa da Mauritiana, vol. III.

OUDE WEST INDISCHE COMPAGNIE

TOEGANGSCODE 1.05.01.01

Lucia Werneck Xavier

De inventarissen 8 en 9 van de collectie Oude West-Indische Compagnie bestaan uit kopieën van brieven van de Heren XIX. Voor het doel van deze catalogus zullen de brieven uit de periode 1630 tot 1644 worden beschreven. De in de genoemde inventarissen aanwezige documenten zijn allemaal gelijk. Vaak hebben brieven gericht aan verschillende personen dezelfde datum. In de originelen staat één keer de datum geschreven en staat in de linkermarge de naam van de geadresseerde. Voor de organisatie van deze catalogus is hetzelfde model overgenomen. De lemma's zijn dus als volgt georganiseerd: briefhoofd vet gedrukt met de datum van de brief en een samenvatting van de inhoud. De namen van de geadresseerden van één bepaalde datum staan cursief gedrukt. Inhoudelijk herhalen de brieven zich vaak, hoewel de geadresseerden verschillend waren. In zulke gevallen wordt de inhoud slechts één keer genoemd, in de eerste brief waarin die staat. De samenvattingen zijn gemaakt op onderwerp, door thema's te groeperen, niet altijd in dezelfde volgorde als waarin ze in de brieven staan.

We merken op dat er geen exemplaren zijn van brieven uit de jaren 1637 en 1638. Mochten er in die jaren toch brieven zijn geschreven die tot onze tijd bewaard zijn gebleven, dan bevinden deze zich niet in de hierboven genoemde inventarissen. Het bestaan van die brieven in het Nationaal Archief te Den Haag is mij niet bekend.

Het valt op te merken dat sommige brieven zeer uitgebreid zijn en verscheidene onderwerpen bevatten. Om praktische redenen hebben we ervoor gekozen hier alleen de meest relevante onderwerpen uit elke brief te noemen.

Inventaris 8, toegangscode 1.05.01.01

1 1630, juni, 17; Den Haag

Aan kolonel Waerdenburch. Uitwisseling van informatie: het jacht *Brack* en het schip *Domburch* waren aangekomen met het bericht dat de versterkingen van negen schepen in Brazilië waren aangekomen. Enkele brieven van Dom Frederico, gestationeerd in Cartagena, waren onderschept en delen ervan naar Brazilië gestuurd.

Militaire kwesties: De Heren XIX hadden verwacht dat de kolonel het eiland Itamaracá en Paraíba al had veroverd. Ze raadden aan langs de kust schepen te

COMPANHIA DAS ÍNDIAS OCIDENTAIS VELHA, NÚMERO DE CHAMADA 1.05.01.01

Lucia Werneck Xavier

Os inventários 8 e 9 da coleção *Oude Westindische Compagnie* (Companhia das Índias Ocidentais velha) constam de cópias das cartas enviadas pelos Diretores XIX. Para os propósitos desse catálogo, serão descritas as cartas dos anos de 1630 a 1644. Os documentos presentes nos referidos inventários são todos iguais. Muitas vezes, cartas destinadas a pessoas diferentes têm a mesma data. Nos originais, a data aparece escrita uma vez, e na margem esquerda o nome do destinatário. Para a organização desse catálogo, adotou-se o mesmo padrão. Assim, os verbetes estão organizados da seguinte forma: cabeçalho em negrito com a data da escrita da carta e resumo do conteúdo da mesma. Em itálico, aparecem os nomes dos diversos destinatários dentro de uma data específica. Amiúde, o conteúdo das cartas repetia-se, embora os destinatários fossem diferentes. Quando isso acontece, menciona-se somente uma vez, na primeira carta que aparecer. Os resumos foram confeccionados por assuntos, agrupando temas, e nem sempre seguindo a ordem com que eles aparecem nas cartas.

Destacamos que para os anos de 1637 e 1638 não há cópias de cartas. Caso cartas tenham sido escritas nesses anos e tenham chegado aos nossos dias, não estão nos inventários acima. Desconheço a existência de tais cópias no Arquivo Nacional em Haia.

Cabe ressaltar que algumas cartas são muito extensas, contendo variados assuntos. Por uma questão prática, optou-se por mencionar aqui somente os assuntos mais relevantes de cada carta.

Inventário 8, número de chamada 1.05.01.01

1 **1630, junho, 17; Haia**

Para o coronel Waerdenburch. Troca de informações: chegou o iate Brack e o navio *Domburch* informando que o reforço de nove navios chegara ao Brasil. Algumas cartas de Don Frederico, estacionado em Cartagena, foram confiscadas e extratos das mesmas enviadas ao Brasil.

Questões militares: Os XIX esperavam que o coronel já tivesse conquistado a ilha de Itamaracá e a Paraíba. Recomendam que se estacionem navios ao longo da

stationeren, hetzij in noordelijke richting tot de Potengi rivier in Rio Grande, hetzij zuidwaarts, om op die manier te voorkomen dat de vijand voorraden zou ontvangen en tegelijkertijd om schepen in beslag nemen en de tekorten aan te vullen. Admiraal Adriaen Jansz. Pater was met een vloot van zeventien schepen naar West-Indië vertrokken, met Cuba als hoofdbestemming, en rekende op de steun van de schepen uit Brazilië om die gebieden te veroveren. Het welzijn en het slagen van de expeditie van Waerdenburch waren de belangrijkste zorg van de Heren XIX, reden waarom zij meer middelen naar Brazilië zouden sturen. De brief eindigt met een lijst van goederen die binnenkort naar Brazilië zouden worden gestuurd.

Aan generaal Lonck. Vergelijkbare brief met die aan kolonel Waerdenburch.

Aan de Politieke Raad. Begint met dezelfde tekst als de brief aan kolonel Waerdenburch. Draagt de Politieke Raad op verspilling te vermijden en alle middelen te benutten om de gevluchte “moradores” (Portugese plantagehouders) terug te lokken door hen vrijhandel te beloven, de soldaten uit hun huizen verwijderen en hen ook dezelfde vrijheden te bieden als de koning van Spanje hen bood. De Heren XIX beloven zo snel mogelijk instructies te sturen voor het werk van de soldaten en de vrijheden van de *moradores*. Er zou ook geld gestuurd worden om de soldaten te betalen. Op diverse gekeerde schepen waren negers aan boord, die gebruikt moesten worden bij het werk aan de forten. Zij moesten hun kost krijgen, maar geen geld ontvangen. Het was de soldaten niet toegestaan deze negers als hun eigen slaven te houden. Er zouden koopwaren gestuurd worden om koopmanschappen op te zetten, het belangrijkste doel van de Compagnie. Er kwamen ook meer mensen naar Brazilië, waaronder predikanten. Kolonel van Elst, ingenieur Commersteijn en dominee Barsin dienden de Heren XIX te schrijven, zoals in hun instructies stond, waarbij het aan de Raad was hen daartoe te stimuleren.

Ze vragen informatie over de beste manier om met de Portugezen en de inheemse bevolking om te gaan op het gebied van godsdienst en wat er op dat gebied gedaan was, alsmede informatie over de strijdmacht van Mathias de Albuquerque en een mogelijke manier om hem te verslaan.

Aan Jan Jonas. De schepen die naar de Zuiderzee zouden vertrekken moesten bevoorraad worden en enkele schepen waren overhaast vertrokken, waardoor er zekere verwarring in de administratie was ontstaan. De inventaris van de schepen moest deugdelijk opgemaakt worden om de verwarring weg te nemen.

Ondertekend te Den Haag op de hierboven genoemde datum door: Galeijn ten Half; Rombout Jacobszoon; Jean Van der Poorten; Kiliaen van Renselaer; C. Nicolaij; Claes Sijmonsens Dolphijn; D. Scherff (Diderich Scharff)

N.B. Sommige van deze brieven zijn op 4 juni 1630 geschreven.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr.8

2 1630, juli, 13; Den Haag

Aan ingenieur Commersteijn. De Heren XIX bevestigen de ontvangst van zijn brief van 3 april en feliciteren hem met de successen bij de verovering van Olin-

costa, seja para o norte até o rio Potengi no Rio Grande, seja para o sul, evitando assim que o inimigo receba suprimentos e ao mesmo tempo confiscando navios e suprindo a falta de recursos. O almirante Adriaen Jansz Pater partira com uma armada de dezessete navios para as Índias Ocidentais, principalmente Cuba, e contava com apoio de navios vindos do Brasil para conquistar aquelas possessões. O bem estar e o sucesso da expedição de Waerdenburch eram a principal preocupação dos XIX, por isso enviariam mais recursos para o Brasil. A carta termina mencionando os recursos a serem enviados para o Brasil em breve.

Para o general Lonck. Carta semelhante à do coronel Waerdenburch.

Para o Conselho Político. Começa com o mesmo texto da carta a Waerdenburch. Recomenda que o Conselho Político evite o desperdício e que use todos os meios para atrair de volta os moradores fugidos, prometendo-lhes livre comércio, retirando-se os militares das casas dos moradores e oferecendo-lhes também, as mesmas liberdades que o rei da Espanha. Prometem enviar o mais rápido possível instruções sobre o trabalho dos soldados e sobre as liberdades dos moradores. Seria enviado também dinheiro para o pagamento dos soldados. Nos diversos navios capturados havia negros, estes deveriam ser usados no trabalho das fortificações. Os mesmos deveriam receber o seu sustento, mas não dinheiro. Não era permitido aos militares manter os referidos negros como seus escravos. Seriam enviadas mercadorias para iniciar-se algum tipo de negócio, que era o principal objetivo da Companhia. Seguiam para o Brasil também mais pessoas, inclusive predicantes. O coronel Van Elst, o engenheiro Commersteijn e o predicante Barsin deveriam escrever aos XIX como estava determinado em suas instruções, cabendo ao Conselho incentivá-los a isso.

Solicitam informações sobre qual a melhor maneira para relacionar-se com os portugueses e indígenas em termos de religião e o que fora feito para isso, bem como informações sobre a força de Mathias de Albuquerque e uma possível maneira de vencê-lo.

Para Jan Jonas. Os navios que partiriam para o Mar do Sul deveriam ser abastecidos e

alguns navios partiram apressadamente e por isso havia uma certa confusão na administração. Os mesmos deveriam ser inventariados propriamente para então se remediar a situação.

Assinada em Haia, na data acima, por: Galeijn ten Half; Rombout Jacobzoon; Jean Van der Poorten; Kiliaen van Renselaer; C Nicolaij; Claes Sijmonsens Dolphijn; D. Scherff (Diderich Scharff)

N.B. Algumas das cartas acima foram escritas em 4 de junho de 1630.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

2 1630, julho, 13; Haia

Para o engenheiro Commersteijn. Os XIX anunciam o recebimento de sua carta de 3 de abril e felicitam-no pelos bons feitos na conquista de Olinda e

da en Recife, hem aanmoedigend zijn goede werk voort te zetten bij de fortificatie van de veroverde pleinen. Ze willen graag dat de ingenieur nog drie jaar in dienst van de Compagnie in Brazilië blijft, waarvoor hij 25 gulden per maand extra zou krijgen. In het geval de ingenieur niet langer in Brazilië wilde blijven, omdat hij niet goed tegen het klimaat kon, moest hij de Heren XIX tijdig op de hoogte stellen, zodat deze andere ingenieurs konden sturen. Alle middelen waarom hij gevraagd had, waren opgestuurd.

Aan kolonel van Elst. Bevestigt ontvangst van zijn brief van 3 april. Zoals eerder vermeld, dienden de veroverde pleinen gefortificeerd te worden, waarbij rekening gehouden moest worden met de lokale omstandigheden van Brazilië. Ze vragen de kolonel langer in Brazilië te blijven, zodat zijn ervaring en goede naam aangewend kunnen worden tegen de koning van Spanje, mocht deze besluiten zijn verloren gebied terug te veroveren.

Aan kolonel Waerdenburch. Het materiaal waarom Jan Jonas had gevraagd was dubbel verzonden. De kolonel moest niet klagen over de hardhouten uitrustingen en deze in Brazilië produceren, waar hout in overvloed was. Door het overhaaste vertrek van de schepen was er administratieve verwarring ontstaan. Zodra de schepen in Brazilië waren aangekomen, moest direct de inventaris van de schepen worden opgemaakt, ook voor de betaling van de leveranciers.

De stad Olinda mocht niet verlaten worden, ook al was ze moeilijk te verdedigen. Er zouden Nederlandse, Duitse, Franse en Engelse soldaten gestuurd worden. De soldaten moesten aangemoedigd worden aan het werk te blijven en zouden daarvoor extra betaald worden en enkele honoraria ontvangen, bijvoorbeeld Franse of Spaanse wijn. Er zouden levende ganzen gestuurd worden om een ganzenkwekerij op te zetten. De kolonel moest proberen ingenieur Commersteijn in Brazilië te houden tot de nieuwe ingenieur was aangekomen. Pieter van Buren zou een salaris van 50 gulden per maand ontvangen.

Aan generaal Lonck. Voegt weinig toe aan de brief van 4 juni, behalve dat de Heren XIX verwachtten dat de gebieden ten noorden van Pernambuco veroverd waren, zoals opgedragen. Mocht dat niet het geval zijn, dan moest dat zo snel mogelijk gebeuren, voor de vijand nog sterker zou worden in die gebieden.

Er mochten geen lege schepen naar het vaderland terugkeren. Lege schepen die naar het vaderland werden gestuurd, zouden eerst naar Tortuga of Buenos Aires moeten varen om daar hout of zout te laden om de reis lucratiever te maken. De Spaanse, Portugese en andere gevangenen moesten naar Terceira gestuurd worden met de schepen die naar het vaderland gingen. De soldaten moesten beloond worden met kleine gratificaties zodat ze niet aflatend hard zouden blijven doorwerken aan de fortificaties.

Aan de Politieke Raad. De Heren XIX sturen een kopie van de vorige brief en voegen er het volgende aan toe: Olinda, Recife en het eiland Antonio Vaz moesten zo snel mogelijk gefortificeerd worden. De stad Olinda mocht niet verlaten worden en het oude jezuïtenklooster moest worden gefortificeerd. Het bos rondom Recife en Olinda mocht niet in brand gestoken worden, maar er moest gezorgd worden

Recife, incentivando-o a continuar com os bons trabalhos na fortificação das praças conquistadas. Desejam que o engenheiro permaneça 3 anos a serviço da Companhia no Brasil, pelo que receberia 25 Florins adicionais por mês. Caso o engenheiro não mais quisesse permanecer no Brasil devido à sua indisposição ao clima, deveria avisar aos XIX a tempo para que estes possam enviar outros engenheiros. Todos os recursos solicitados pelo engenheiro foram enviados.

Para o coronel Van Elst. Anuncia o recebimento de carta de 3 de abril. Conforme escrito anterior, dever-se-ia fortificar as praças conquistadas levando-se em conta as condições ambientais do Brasil. Solicitam que o coronel permaneça mais tempo no Brasil para que sua experiência e bom nome possam ser usados contra o rei da Espanha caso este decida reconquistar o que perdeu.

Para o coronel Waerdenburch. O material solicitado por Jan Jonas foi enviado em dobro. O coronel não deveria se queixar sobre equipamentos de madeira dura e sim produzi-los no Brasil onde havia madeira em abundância. Devido à partida apressada dos navios, houve confusão administrativa. Tão logo os navios chegassem no Brasil, deveriam ser inventariados, inclusive para pagamento dos fornecedores.

A cidade de Olinda não deveria ser abandonada, mesmo que fosse de difícil defesa. Seriam enviados soldados neerlandeses, alemães, franceses e ingleses. Os soldados deveriam ser encorajados a permanecer no trabalho e para isso receberiam pagamento extra e algumas honrarias, vinho francês ou espanhol por exemplo. Seriam enviados gansos vivos para iniciar-se uma criação. O coronel deveria tentar que o engenheiro Commersteijn permanecesse no Brasil até a chegada de novo engenheiro. Pieter van Buren receberia salário de 50 Florins ao mês.

Para o general Lonck. Pouco tem a acrescentar à carta de 04 de junho, apenas que esperavam que as localidades ao norte de Pernambuco tivessem sido conquistadas, conforme ordenado. Caso não as tenham conquistado, que o façam o mais rápido possível antes que o inimigo se torne ainda mais forte nas referidas localidades.

Não deveriam retornar à Pátria navios vazios. Os que estivessem vazios e seriam enviados para a Pátria deveriam ir primeiro a Tortuga ou Buenos Aires para carregarem madeira ou sal, tornando sua viagem assim, mais lucrativa. Os prisioneiros espanhóis, portugueses ou outros deveriam ser enviados para Terceira com os navios que fossem para a Pátria. Os soldados deveriam ser premiados com pequenas gratificações para que continuassem firmes nos árduos trabalhos de fortificação.

Para o Conselho Político. Enviam cópia de carta anterior e acrescentam o seguinte: Olinda, Recife e a ilha de Antonio Vaz deveriam ser fortificadas o mais rápido possível. A cidade de Olinda não deveria ser abandonada e o antigo mosteiro dos Jesuítas deveria ser fortificado. As matas ao redor do Recife e de Olinda não deveriam ser queimadas, mas dever-se-ia procurar abrir passagens para o interior para chegar nos engenhos. O Recife deveria ser fortificado para torná-lo

voor doorgangen naar het binnenland om bij de suikerplantages te komen. Recife moest gefortificeerd worden om het onneembaar te maken. Er was geen zoet water in Recife. De Heren XIX stellen voor te proberen putten te graven. In een andere passage van de brief beschrijven ze het bestuur van Olinda vóór de verovering.

Volgens de inlichtingen die de Heren XIX hadden ontvangen zou de Spaanse koning geen vloot uitrusten om Pernambuco terug te veroveren, maar kleine schepen sturen met personeel en weinig levensmiddelen. Daarom moesten de schepen voor de kust varen om te proberen die middelen te kapen. Aldus, door gebrek aan middelen en correspondentie met de buitenwereld, zouden de Portugezen geen andere optie hebben dan zich over te geven. Het eiland Terra de Virgia, waar veel suikerplantages waren, moest veroverd worden om de molens te bezetten en in werking te zetten, teneinde met zaken te beginnen. Ze stellen tevens voor het eiland Itamaracá te veroveren.

De gevraagde goederen zouden binnen een jaar verzonden worden. Ze leggen een lijst voor van oorlogsmateriaal dat zou worden opgestuurd. De nodige maatregelen zouden genomen worden om te voorkomen dat veel goederen bedorven in Brazilië aankwamen. Naast voorraden zouden personen en predikanten gestuurd worden. Er wordt melding gemaakt van een goud-en zilvermijn in de São Francisco rivier.

De slaven zouden gevoed kunnen worden met meel en andere lokale landbouwproducten. Ze zouden gebruikt moeten worden om aan de fortificaties te werken om de soldaten van dat zware werk te verlossen, dat door de warmte extra zwaar was.

Ze verzoeken dat er elke twee maanden rapporten worden opgestuurd, zodat ze altijd op de hoogte kunnen zijn van de gebeurtenissen in Brazilië en tegelijkertijd de Politieke Raad kunnen informeren over de bezigheden van de vijand. *Aan Jan Gijsbrechtsen Booneter*. Brief over het eskader van Booneter en zijn misserie naar de eilanden in het Caraïbisch gebied, geen verband met Brazilië.

Ondertekend door: G. ten Haeff; Rombout Jacobsz; C. Nicolaij; Claes Sijmons Dolphijn; P. IJsbrantz; Wouter Theunemans; Kiliaen van Renselaer.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

3 1630, juli, 17; Den Haag

Aan kolonel Waerdenburch. Er valt niet veel toe te voegen aan de brief van 17 juni 1630. De Kamers bereidden de vrachten met de bestellingen van Waerdenburch voor en alles zou spoedig naar Brazilië vertrekken. Na lezing van enkele rapporten van niet met name genoemde personen, bevelen de Heren XIX opnieuw de verovering van Paraíba en Rio Grande. Paraíba was belangrijk omdat daarlangs de voorraden van de Spaanse koning voor de Portugezen Brazilië binnenkwamen en in Rio Grande waren veel vee en inheemse forten. Deze indianen waren vijanden van de Portugezen en zouden dus bondgenootschappen sluiten met de Nederlanders. Het eiland Santo Aleixo moest gefortificeerd worden, want het deed dienst als haven voor grote schepen uit Spanje. Er moest langs de kust

impenetrável. Não havia água fresca no Recife. Os XIX sugerem que se tente cavar poços. Em outro trecho da carta, descrevem o governo de Olinda antes da conquista.

Pelas informações que tinham recebido, o rei da Espanha não equiparia uma armada para reconquistar Pernambuco, mas enviaria pequenos navios com pessoal e poucos víveres. Por isso é que os navios deveriam cruzar na costa para tentar capturar tais reforços. Assim, por falta de recursos e de correspondência com o mundo exterior, os portugueses não teriam outra opção a não ser renderem-se. A ilha “Terra de Virgia” que possuía muitos engenhos deveria ser conquistada para que os engenhos fossem ocupados e postos a funcionar, iniciando-se assim, os negócios. Sugerem também a conquista da ilha de Itamaracá.

Os recursos solicitados seriam enviados no prazo de um ano. Apresentam uma listagem do material bélico a ser enviado. Tomariam as medidas necessárias para evitar que muitos recursos chegassem apodrecidos no Brasil. Além de suprimentos seriam enviados pessoas e predicantes.

Menciona mina de ouro e prata no Rio São Francisco.

Os escravos poderiam ser alimentados com farinha e outros frutos da terra. Deveriam ser usados nos trabalhos de fortificação para assim, liberar os soldados dos pesados trabalhos, ainda mais pesados devido ao calor.

Solicitam que relatórios sejam enviados com a frequência de dois meses para que assim possam estar sempre informados dos acontecimentos no Brasil e ao mesmo tempo possam informar ao Conselho Político das movimentações do inimigo.

Para Jan Gysbrechtsen Booneter. Carta sobre a esquadra de Booneter e sua missão nas ilhas do Caribe, sem relação com o Brasil.

Assinada por: G. ten Haeff; Rombout Jacobsz.; C. Nicolaij; Claes Sijmonsens Dolphijn; P Ijsbrantz; Wouter Theunemans; Kiliaen van Renselaer.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

3 1630, julho, 17; Haia

Para o coronel Waerdenburch. Não há muito a acrescentar à carta escrita em 17 de junho de 1630. As Câmaras estavam preparando carregamentos com os pedidos de Waerdemburch e tudo seguiria em breve para o Brasil. Após a leitura de alguns relatórios de pessoas não nomeadas, ordenam novamente que se conquiste a Paraíba e o Rio Grande. A Paraíba era importante pois era por lá que o rei da Espanha fazia entrarem suprimentos para os portugueses e, no Rio Grande, havia muito gado e fortificações indígenas. Tais índios eram inimigos dos portugueses e logo formariam aliança com os neerlandeses. A ilha de Santo Aleixo deveria ser fortificada pois era porto para grandes navios originados da Espanha. Deveriam continuar patrulhando a costa para aprisionar o maior número possível de navios inimigos. De todo navio capturado, deveria ser feito inventário rigoroso da carga. Não havia notícias de que o rei da Espanha armasse

gepatrouilleerd blijven worden om zoveel mogelijk vijandige schepen te kapen. Van elk gekaapt schip moest een nauwkeurige inventaris van de vracht gemaakt worden. Er waren geen berichten dat de koning van Spanje een groot eskader aan het bewapenen was, in ieder geval zolang Dom Frederico in West-Indië was (Caraïbische eilanden).

Ondertekend door: Rombout Jacobsz; Wouter Theunemans; Claes Sijmonsens Dolphijn; Pieter Isbrants.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

4 juli, 18, 1630; Den Haag

Aan de Politieke Raad. De Heren XIX zijn verbaasd dat de Raad ondanks de hele strijdmacht die zich in Brazilië bevindt, nog geen enkel succes heeft weten te boeken ten zuiden noch ten noorden van Recife en nog minder in staat is gebleken de aanvoeroute van de vijand volledig af te snijden. Daarnaast was het noodzakelijk de vijandelijke schepen te kapen, daar vele Portugezen, uit angst, hun goederen de kolonie uit stuurden. Ze verzoeken de Raad dringend meer aandacht te besteden aan de instructies uit het vaderland. Ze roepen generaal Lonck terug naar het vaderland en stellen nogmaals voor Paraíba aan te vallen, omdat de *moradores* aldaar, met hun geringe middelen, zouden vluchten zodra ze de machtige Nederlandse vloot zagen naderen. Vertrouwend op het succes van de voorgestelde aanval sturen ze instructies voor de bezetting van het veroverde gebied. Ze noemen dezelfde motieven voor de verovering van Paraíba en Rio Grande als in de brief van 17 juli 1630. Ze sturen een beschrijving van de noordkust van Brazilië, van Pernambuco tot de Camosipo rivier.

De Heren XIX vragen informatie over het gebied Salinas in Rio Grande. Het zout uit dat gebied zou gebruikt kunnen worden om de schepen te vullen die naar het vaderland terugkeerden om te voorkomen dat ze leeg zouden terugkeren. Mocht het zout van slechte kwaliteit zijn of als het onmogelijk was de schepen te laden, dan moesten de schepen eerst naar het Caraïbisch gebied en vervolgens naar de Nederlanden varen.

Er was geen bericht dat de koning van Spanje een grote vloot aan het opbouwen was om Brazilië aan te vallen. De koning stuurde juist kleine schepen. De vloot van Dom Frederico was in Spanje aangekomen, maar daar was verder niet veel over bekend. Tenslotte betwijfelden de Heren XIX dat enige vloot Brazilië zou lastig vallen vanwege de problemen van Spanje met de koning van Denemarken en de stad Hamburg.

Koopwaren van in beslag genomen goud en zilver moesten zo snel mogelijk naar de Nederlanden gestuurd worden. De berichten aan de Heren XIX moesten duidelijker zijn om hen op de hoogte te houden van wat er in Brazilië gebeurde. Er wordt gemeld dat er geld en voorraden gestuurd worden, voornamelijk door de Kamer van Amsterdam, en militaire versterkingen. De schepen *Meerminne*, *Harinck*, *Goeree*, *Fernanbouck* en *Ter Veere van Zeelant* zouden spoedig vertrekken en vele zouden volgen.

uma grande esquadra, pelo menos enquanto d. Frederico estivesse nas Índias Ocidentais (Ilhas do Caribe).

Assinada por: Rombout Jacobsz., Wouter Theunemans; Claes Symonsen Dolphijn; Pieter Isbrants.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

4 1630, julho, 18; Haia

Para o Conselho Político. Os diretores estão surpresos que, mesmo com toda a força que no Brasil se encontra, o Conselho ainda não conseguiu nenhum sucesso nem ao sul nem ao norte do Recife e muito menos cortar completamente a entrada de suprimentos para o inimigo. Além disso, era preciso capturar os navios inimigos pois muitos portugueses, com medo, enviavam seus bens para fora da colônia. Urgem ao Conselho que prestem mais atenção às instruções recebidas da Pátria. Convocam o general Lonck de volta à Pátria e mais uma vez sugerem um ataque à Paraíba pois quando os moradores de lá, com poucos recursos, vissem a potente armada neerlandesa chegando, fugiriam. Confiando no sucesso do ataque sugerido, enviam instruções sobre como ocupar a região conquistada. Mencionam os motivos para a conquista da Paraíba e Rio Grande que estão também na carta de 17 de julho de 1630. Envia uma descrição da costa norte do Brasil, de Pernambuco até o rio *Camosipo*.

Pedem informações sobre a região de Salinas no Rio Grande. O sal da região poderia ser usado para encher os navios que voltassem para a Pátria evitando, assim, que voltassem vazios. Caso o sal fosse ruim ou não houvesse condição de carregar os navios, estes deveriam ir primeiro para o Caribe e em seguida para os Países Baixos.

Não havia notícia de que o rei da Espanha equipasse uma grande frota para atacar o Brasil. Ao contrário, o rei enviava navios pequenos. A armada de d. Frederico chegou à Espanha mas não havia maiores informações sobre isso. Por fim, os XIX duvidavam que alguma armada fosse incomodar o Brasil devido aos problemas da Espanha com o Rei da Dinamarca e com a cidade de Hamburgo. Mercadorias de ouro e prata confiscados deveriam ser enviadas aos Países Baixos o mais rápido possível. Os escritos enviados para os XIX deveriam ser mais claros, para mantê-los informados do que se passa no Brasil. Menciona o envio de dinheiro, suprimentos principalmente pela Câmara de Amsterdam e reforço militar. Os navios *Meerminne*, *Harinck*, *Goeree*, *Fernanbouck*, *Ter Veere van Zeelant* partiriam em breve e muitos outros seguiriam.

Assinada por: G. ten Haeff, Rombout Jacobsz., W. Theunemans, C. Nicolaij, Claes Sijmonsens Dolphijn, P. Isbrants.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

Ondertekend door: G. ten Haeff, Rombout Jacobsz; W. Theunemans; Claes Sijmonsens Dolphijn; P. Isbrants.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

5 1631, februari, 10

Aan de Politieke Raad. Het was de Heren XIX ter kennis gekomen dat over uiterlijk twee maanden een grote vloot uit Spanje zou vertrekken om Brazilië aan te vallen.¹ De Politieke Raad moest zich voorbereiden op die aanval, met behulp van de vloot van admiraal Pater. Uit de Nederlanden zouden vijfentwintig schepen volgen met hulpmiddelen van allerlei aard. Bovenal moesten zij voorbereid zijn, om te voorkomen dat de goederen die de vloot meebracht in handen van de Portugezen zouden vallen. Dit zou de aanval op Albuquerque niet mogen verhinderen. Ondertekend door: G. van Arnhem, Jan Van der Merckt, Adriaen Pietersen, Cornelis Sweers, Hendrick Broen en Sygert Siggers.

N.B. Deze brief is een bijlage bij de brief van 15 februari 1631. Om chronologische redenen wordt hij hier behandeld.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

6 1631, februari, 15; Den Haag

Aan de Politieke Raad.

Over het religieuze leven: De Heren XIX waren tevreden over de invoering van een dag van gebed en moedigden dat gebruik aan. Ze vragen respect en steun voor hen die de het woord Gods dienen. Predikant Latomus vroeg zijn ontslag en dat werd verleend.

Over de administratie van de kolonie: Op 7 september 1630 was een geheime lijst gestuurd van de prijzen van de gestuurde koopwaren en er wordt een gedetailleerde nota gevraagd van de in Brazilië gedreven handel. Ze vragen om een zending zout en meer zorgvuldigheid bij het opstellen van de lijsten van overledenen, alsmede bij het sluiten van hun boeken en de bonnen van de verkoop van hun goederen, daar de beampten in de Nederlanden problemen hebben met het sluiten van de rekeningen omdat ze constant worden lastig gevallen door de weduwen en erfgenamen.

De functies equipagemeester en bootsman (equivalent aan sergeant) dienden gescheiden te worden en te worden uitgeoefend door verschillende personen. Bovenal moest de Raad niet dralen bij het treffen van de maatregelen die de Heren XIX of de directeuren van de betrokken Kamers hadden opgedragen. Eén van de brieven van de Kamer van Zeeland was niet goed ontvangen, waardoor er onenigheid was ontstaan tussen de Raad en genoemde Kamer. De datum en de inhoud van de brief worden niet vermeld.

Lege schepen die terugkeerden naar de Verenigde Provincies moesten eerst aanleggen op St. Maarten, in het Caraïbisch gebied, om daar personeel en han-

¹ Het betreft de vloot onder bevel van Antônio de Oquendo.

5 1631, fevereiro, 10

Para o Conselho Político. Chegou ao conhecimento dos XIX que em no máximo dois meses partiria da Espanha uma grande armada para atacar o Brasil.¹ O Conselho Político deveria preparar-se para tal ataque, utilizando para isso a armada do almirante Pater. Dos Países Baixos seguiriam vinte e cinco navios com reforços de toda natureza. Sobretudo, deveriam estar preparados para evitar que os portugueses recebessem os reforços levados pela armada. Tal fato não poderia impedir que atacassem Albuquerque. Assinada por G. van Arnhem, Jan Van der Merckt, Adriaen Pietersen, Cornelis Sweers, Hendrick Broen e Sygert Siggers. N.B. Essa carta aparece como anexo à carta de 15 de fevereiro de 1631. Por uma questão cronológica, foi apresentada aqui.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

6 1631, fevereiro, 15; Haia

Para o Conselho Político.

Sobre a vida religiosa: Os XIX estavam satisfeitos com a introdução de um dia de oração e encorajam tal prática. Pedem respeito e apoio aos que servem a palavra divina. O predicante Latomus pediu sua demissão e foi concedida.

Sobre a administração da colônia: Em 07 de setembro de 1630 foi remetida uma lista secreta com os preços das mercadorias enviadas e solicita-se nota detalhada do comércio praticado no Brasil. Solicitam o envio de sal, e mais cuidado na confecção da lista dos falecidos, bem como o fechamento de suas contas e nota da venda de seus bens, pois os empregados nos Países Baixos estão com dificuldades de fechar as contas, sendo constantemente importunados pelas viúvas e herdeiros.

As funções de mestre de equipagem e *bootzman* (equivalente a sargento) deveriam ser separadas e exercidas por duas pessoas diferentes. Sobretudo, o Conselho não deveria retardar-se na introdução de medidas ordenadas pelos XIX ou pelos diretores das respectivas Câmaras. Uma das cartas enviadas pela Câmara da Zelândia não foi bem recebida e por isso houve atrito entre o Conselho e a referida Câmara. Não menciona nem a data nem o conteúdo da mesma.

Os navios que retornariam às Províncias Unidas e que estivessem vazios, deveriam parar primeiro na ilha de St. Maarten, no Caribe, para lá conseguirem pessoal e mercadorias. Os seguintes navios deveriam ser abastecidos para, em seguida, partirem do Brasil: *Domburch, Otter e Phenix*.

As pessoas que partiram sem autorização do Conselho Político e os capitães de navios que as transportaram ilegalmente seriam punidos severamente. O Conselho não deveria autorizar a partida de ninguém, seja civil ou militar, antes que o prazo de permanência estivesse esgotado. Ainda sobre a administração de pessoal, informam que o fiscal do almirante Pieter Adriaensz. Yta recebeu

¹ Trata-se da armada comandada por d. Antônio de Oquendo.

delswaar te regelen. De volgende schepen dienden bevoorraad te worden om vervolgens uit Brazilië te vertrekken: *Domburch*, *Otter* en *Phenix*.

De mensen die waren vertrokken zonder toestemming van de Politieke Raad en de kapiteins van de schepen die hen illegaal hadden vervoerd zouden streng worden gestraft. De Raad mocht niemand toestemming geven te vertrekken, of het een soldaat of een burger betrof, voordat de termijn van zijn verblijf was verstreken. De Heren XIX berichtten verder met betrekking tot de personeelsadministratie, dat het salaris van de fiscaal van admiraal Pieter Adriaensz. Ita was verhoogd naar 72 gulden per maand, wat buitensporig was, omdat de andere fiscalen 45 gulden verdienden. De verhoging moest ongedaan gemaakt worden. Ze vragen monsters te sturen van allerlei soorten hout dat in de omgeving van Recife groeit om goede kennis te hebben van de mogelijkheden voor de handel in Holland.

Elke drie maanden diende de Raad de voorzittende Kamer twee kopieën te sturen van aangenomen besluiten en gewezen vonnissen, zodat de directeurs volledig op de hoogte bleven van wat er in de kolonie gebeurde.

Als er buit was, moest deze nauwkeurig geïnventariseerd worden en deze inventarissen moesten naar de Heren XIX worden gestuurd.

De Raad diende aandacht te besteden aan de kwaliteit van de administratieve assistenten die de levensmiddelen verdeelden, door hen regelmatig te vragen de boekhouding te overleggen en deze naar de Heren XIX te sturen om zo een gebrek aan levensmiddelen in de kolonie te voorkomen.

Over de soldaten: De betaling van de soldaten die terugkeerden naar het vaderland geschiedde op normale wijze, met uitzondering van de soldaten van kapitein Arciszewski wegens het ontbreken van de benodigde documenten. Niemand mocht een paspoort krijgen zonder zijn wapens in te leveren. Deze dienden goed te worden bewaard om aan de nieuw aangekomen soldaten uit te delen. De Raad moest proberen het misbruik van gewichten voor de distributie van lout terug te dringen. Ook moest de Raad uitzoeken wie zonder toestemming munitie voor musketten en kanonnen had gestuurd om hem te kunnen berechten. De Heren XIX beschrijven het verzonden oorlogsmateriaal echter zonder de exacte hoeveelheid te noemen. De fortificatie van het Morro de São Paulo zou nogmaals overwogen worden, maar als de Raad het mogelijk en gunstig achtte, moest ze zonder nieuwe bevelen beginnen.

Ze berichtten, wederom, dat de Raad een aanval van de vijand moest verwachten en daarom voorzichtig moest zijn met de distributie van de in de kolonie aanwezige middelen en dat ze de aankomst van meer voorraden konden verwachten. Om wanorde te voorkomen zou de Raad van tijd tot tijd rapporten en inventarissen moeten inleveren bij de gouverneur.

De stad Olinda moest niet verlaten maar juist gefortificeerd worden, ook al zou dat vele middelen vergen. Echter, als de vijand in staat zou blijken een grote strijdmacht aan land te brengen, moest de Raad de stad verlaten en verwoesten. De beste strategie om het conflict te beëindigen zou zijn om alle openingen waardoor de

aumento de salário para 72 Florins ao mês, o que era excessivo pois os outros fiscais recebiam 45 Florins. O aumento deveria ser desfeito.

Solicitam o envio de amostras de todo tipo de madeira que cresce ao redor do Recife para que possam ter bom conhecimento das possibilidades de comércio na Holanda.

De 3 em 3 meses o Conselho deveria enviar para a Câmara presidencial duas cópias das resoluções adotadas e das sentenças pronunciadas, para que os diretores ficassem a par de tudo o que acontecia na colônia.

Quando houvesse espólios, estes deveriam ser inventariados detalhadamente e tais inventários remetidos para os XIX.

O Conselho deveria prestar atenção à qualidade dos auxiliares administrativos que distribuíam os víveres, solicitando prestação de contas regularmente e enviando as mesmas para os XIX, evitando, assim, que houvesse falta de víveres na colônia.

Sobre os militares: O pagamento dos soldados que retornaram à Pátria acontecia normalmente, menos os do capitão Arciszewski, devido à falta dos documentos pertinentes. Ninguém deveria receber passaporte sem ter entregue suas armas. Essas deveriam ser bem guardadas para serem distribuídas aos novos soldados que chegassem. O Conselho deveria tentar coibir os abusos nos pesos para a distribuição de pavios. Também deveriam investigar quem enviou sem autorização munição para mosquete e canhões para que pudesse ser processado. Descrevem o material bélico enviado, mas sem a quantidade exata. A fortificação do Morro de São Paulo seria ainda considerada, mas caso o Conselho ordenasse como possível e vantajosa, deveriam proceder sem receber novas ordens.

Informam, ainda, que o Conselho deveria esperar um ataque do inimigo e por isso deveria ser cuidadoso na distribuição dos recursos existentes na colônia, e que poderia esperar a chegada de mais suprimentos. Para evitar desordem, o Conselho deveria entregar, de tempos em tempos, relatórios e inventários ao Governador.

A cidade de Olinda não deveria ser abandonada mas sim fortificada, mesmo que isso exigisse muitos recursos. Mas, caso o inimigo consiga desembarcar uma grande força, o Conselho deve então abandonar a cidade e destruí-la. A melhor estratégia para encerrar o conflito seria fechar todas as brechas por onde o inimigo conseguia receber recursos e praticar algum comércio.

Para combater a armada do rei da Espanha, foi enviado um Almirante General, não mencionado. Nesse confronto muitos prisioneiros seriam feitos. A gente comum deveria ser transportada o mais breve possível para outras localidades e os oficiais deveriam ficar no Brasil.

A carta termina pedindo mais agilidade nos ataques a Albuquerque para este possa ser vencido num prazo curto, o que levaria os moradores e os indígenas a pedirem proteção aos neerlandeses.

vijand in staat was middelen te verkrijgen en enige handel te drijven, af te sluiten. Om de vloot van de Spaanse koning te bestrijden was een admiraal-generaal gestuurd, niet bij naam genoemd. Bij deze confrontatie zouden vele krijgsgevangenen gemaakt worden. Het gewone volk moest zo snel mogelijk naar andere plaatsen gebracht worden en de officieren moesten in Brazilië blijven.

De brief eindigt met een verzoek om meer soepelheid bij de aanvallen van Albuquerque om deze op korte termijn te kunnen verslaan, wat er toe zou leiden dat de *moradores* en de inheemse bevolking de Nederlanders bescherming zouden vragen. Ondertekend door: G. van Arnhem, Jehan van der Merckt, J. de Laet, Rombout Jacobsz., A. Pieterszons, S. Siggers (Jr. Sygert Syghers). Na de handtekeningen bevinden zich bijlagen voor de volgende personen:

Aan de gouverneur: Jan de Bruijne en kapitein Laurens van Rembach hadden de Heren XIX geïnformeerd dat de hoofdofficieren niet langer in dienst van de WIC wilden blijven, sinds de Kamer van Zeeland een brief had gestuurd (waarvan de datum en de inhoud niet genoemd worden) met het bevel dat de Politieke Raad belasting moest heffen over enkele producten die door de officieren waren verdeeld. Deze waren het daar niet mee eens en vroegen gezamenlijk ontslag. De Heren XIX hadden gezegd dat ze aan de kant van de officieren stonden en dat ze de opdrachten van de Kamer van Zeeland dus niet hoefden op te volgen. Om de kosten van de Compagnie voor het levensonderhoud van de soldaten te beperken, werd besloten dat de soldij licht moest worden verhoogd, de soldij in Brazilië zou worden betaald en dat de prijzen van de producten die door de administratieve assistenten verkocht werden redelijk zouden zijn om de soldaterij niet in gevaar te brengen. De Politieke Raad en de Militaire Raad moesten het onderwerp in het geheim bespreken en de Heren XIX laten weten hoe ze deze maatregelen zouden inplementeren.

Kapitein Laurens Rembach was gepromoveerd tot sergent majoor.

Aan de Politieke Raad: Jan de Bruijne en Pieter de Vroo waren verschenen bij de vergadering van de Heren XIX met geloofsbrieven van de Politieke Raad waarin de Raad het sturen van de twee rechtvaardigt om de geschillen tussen de Politieke Raad en de Militaire Raad uit te leggen. Na overleg waren de Heren XIX het erover eens geworden dat de aangedragen argumenten niet sterk genoeg waren en dat ze daarom de verplaatsing van de bovengenoemde personen niet rechtvaardigden. De Ze dringen er bij beide raden op aan tot een akkoord te komen en geen mensen meer naar de Nederlanden te sturen zonder hun uitdrukkelijke toestemming.

Aan admiraal Pater. Commandant Dirck Sijmonssen was ziek. Admiraal Pater moest onderzoeken wat de toestand van de commandant was. Als het niet ernstig was, moest hij in Brazilië blijven. Als het wel ernstig was, moest hij terugkeren naar de Nederlanden.

Aan commandant Jan Gysbrechtsen Booneter. Booneter had de belofde versterkingen niet ontvangen omdat het niet mogelijk was geweest schepen voor de kust van Brazilië vrij te maken wegens de geruchten over een Portugees-Spaanse vloot. De Heren XIX informeerden de commandant dat de vloot van

Assinada por: G. van Arnhem, Jehan van der Merckt, J. de Laet, Rombout Jacobsz., A. Pieterszons, S. Siggers (Jr. Sygert Syghers). Após as assinaturas, aparecem anexos para as seguintes pessoas:

Para o Governador. Jan de Bruijne e o capitão Laurens van Rembach informaram aos XIX que os oficiais superiores não mais queriam permanecer no serviço da CIO depois que a Câmara da Zelândia enviou carta (não se menciona a data nem o conteúdo da mesma) ordenando que o Conselho Político taxasse alguns produtos distribuídos pelos oficiais. Esses não concordaram e pediram demissão em conjunto. Os XIX disseram que estavam ao lado dos oficiais e portanto estes não precisavam cumprir as ordens da Câmara da Zelândia.

Para diminuir os gastos da Companhia com a manutenção dos soldados, decidiu-se que o soldo dos soldados deveria ser aumentado moderadamente, os soldos seriam pagos no Brasil e os preços dos produtos vendidos pelos auxiliares administrativos seriam razoáveis para não prejudicar a soldadesca. O Conselho Político e o Conselho Militar deveriam debater o tema secretamente e comunicar aos XIX como implementariam tais medidas.

O capitão Laurens Rembach foi promovido a sargento major.

Para o Conselho Político. Jan de Bruijne e Pieter de Vroo compareceram à reunião dos Diretores XIX, apresentando credencial do Conselho Político na qual o Conselho justifica o envio dos dois para explicar as diferenças entre o Conselho Político e o Conselho Militar. Após deliberação, concordaram que os motivos apresentados não são fortes o suficiente e portanto, não justificam o deslocamento das pessoas acima nomeadas. Os XIX instam ambos os conselhos a chegarem a um acordo e não mais enviarem pessoas para os Países Baixos sem a expressa autorização deles.

Para o almirante Pater. O comandante Dirck Sijmonssen estava doente. O almirante Pater deveria averiguar qual o real estado do comandante. Caso não fosse tão grave, deveria permanecer no Brasil. Caso fosse, deveria retornar aos Países Baixos.

Para o comandante Jan Gysbrechtsen Booneter. Booneter não recebeu os reforços prometidos pois não foi possível liberar navios da costa do Brasil devido aos rumores de uma armada luso-espanhola. Informam ao comandante que a frota da Terra Firme chegou na Espanha sem a frota da Nova Espanha e por isso, segundo instruções já dadas, deveria Booneter com sua armada tentar interceptar a mesma. Caso seus mantimentos acabassem ou a temporada chegasse ao fim, deveria retornar à Pátria e no caminho de volta tentar capturar alguma coisa. Menciona a rota a ser seguida na viagem de volta.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

Terra Firme in Spanje was aangekomen zonder de vloot van Nieuw Spanje en daarom, volgens reeds eerder gegeven instructies, moest Booneter met zijn vloot proberen deze te onderscheppen. In geval zijn voorraden op raakten of het seizoen eindigde, moest hij terugkeren naar het vaderland en onderweg proberen iets te kapen. Melding van de te varen route op de terugreis.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

7

1631, november, 1 (?); Amsterdam

Aan gouverneur Waerdenburch. Antwoord op de brieven van de gouverneur van 1 april, 31 mei en 3 augustus 1631. In zijn brief van 1 april klaagt de gouverneur over de slechte staat van de levensmiddelen. De Heren XIX hopen dat met de aankomst van een overvloed aan goederen, die deels al gestuurd zijn en deels nog gestuurd zullen worden, deze situatie inmiddels is verholpen. Na het sluiten van de rekeningen waren er voldoende voorraden gestuurd, en zouden er nog gestuurd worden, voor negen duizend personen tot december 1632. De schepen die terugkeerden naar het vaderland dienden voor negen maanden te worden bevoorraadt. Zoals de gouverneur kon zien aan de buitensporige hoeveelheid goederen die gestuurd was, was het nodig de handel met de Portugezen op gang te brengen en lokale landbouwproducten te benutten, anders zou het onmogelijk zijn de Compagnie te handhaven.

Er was geen teken dat de koning van Spanje de Nederlandse bezittingen in Brazilië zou aanvallen, maar de Heren XIX geloven dat het beleid van die koning is dat de Nederlanders het door hun veroverde gebied zouden verlaten wegens tekort aan middelen. Zo had hij een kleine vloot met ongeveer twee tot drie duizend man gestuurd om de havens ten noorden en ten zuiden van Pernambuco te bezetten. De gouverneur diende daarom Olinda te verlaten en totaal te verwoesten en zijn troepen te concentreren in Recife om Paraíba en de Kaap van Santo Agostinho aan te kunnen vallen en de handel van de Portugezen onmogelijk te maken.

Militaire zaken: Aanvallen op de vijand moesten worden gedaan met grote groepen en niet met kleine compagnieën. Om de soldaten aan te moedigen, moest de gouverneur hen de mogelijkheid tot toegang tot de lokale landbouwproducten beloven.

Er is een beschrijving van de staat van fort Bruin. Het door de gouverneur geleverde werk is erg goed, maar de Heren XIX geloven dat het allemaal soberder en minder nobel zou kunnen om onnodige kosten bij de fortificaties te vermijden. Tenslotte geven ze de gouverneur opdracht het voorbeeld van de vijand te volgen en forten te bouwen van zand en riet. Er zouden meer buskruit en lont gestuurd worden. De Heren XIX zijn verheugd over de verovering van het eiland Itamaracá en geven toestemming voor het bouwen van een fort op het eiland. Ze vragen om meer informatie over het eiland, welke landbouwproducten er groeien, of er vee is, hoeveel huizen er staan, hoeveel suiker er is en van welke kwaliteit en tenslotte welke voordelen de bezetting van het eiland de Compagnie zou kunnen opleveren. Het sturen van majoor-generaal Honcx was bij de Heren XIX niet in goede

7 1631, novembro, 01(?); Amsterdam

Para o governador Waerdenburch. Resposta às cartas do governador de 01 de abril, 31 de maio e 03 de agosto de 1631. Na carta de 01 de abril, o governador reclama do péssimo estado dos víveres. Os XIX esperam que a situação já tenha sido remediada com a chegada de recursos em abundância, enviados e ainda por enviar. Fechadas as contas, foi e ainda seria enviado abastecimento suficiente para nove mil pessoas até dezembro de 1632. Os navios que retornassem à Pátria deveriam ser abastecidos para nove meses.

Como o governador poderia observar pela quantidade excessiva de recursos enviados, fazia-se necessário estabelecer comércio com os portugueses e aproveitar os frutos da terra, pois sem isso não seria possível manter a Companhia.

Não havia sinal de que o rei da Espanha atacasse as possessões holandesas no Brasil, mas os XIX acreditam ser política do referido rei que os holandeses abandonem o que conquistaram por falta de recursos. Assim, enviou uma pequena armada com cerca de dois a três mil homens para ocuparem os portos ao sul e ao norte de Pernambuco. O governador deveria então, abandonar Olinda e destruí-la totalmente, concentrando suas forças no Recife e assim conseguir atacar a Paraíba e o Cabo de Santo Agostinho, impedindo o comércio dos portugueses.

Assuntos militares: As investidas contra o inimigo deveriam ser feitas com grandes grupamentos e não pequenas companhias. Para encorajar os soldados, o governador deveria prometer a possibilidade de acesso os frutos da terra.

Presente uma descrição do estado do forte Bruin. O trabalho feito pelo governador é muito bom, mas os XIX acreditam que tudo poderia ser mais sóbrio e menos nobre para poupar custos desnecessários com fortificações. Recomendaram por fim que o governador siga o exemplo do inimigo, construindo suas fortificações de areia e vime. Seriam enviados mais pólvora e pavios. Os XIX alegam-se com a conquista da ilha de Itamaracá e aprovam a construção de um forte nela. Solicitam mais informações sobre a ilha, que frutos lá crescem, se há gado, quantas casas há, se há engenhos, quantos e a qualidade do açúcar e por fim, quais vantagens a Companhia poderia ganhar com a ocupação da ilha. O envio do major general Honcx não era visto com bons olhos pelos XIX pois Waerdenburch agiu por conta própria, sem consultá-los. Um reforço de 600 homens seguiria em breve, e cada companhia deveria ter 150 homens.

Com relação ao desentendimento entre o governador e o Conselho Político sobre os impostos das mercadorias vendidas aos soldados, o valor de 50% parece alto, mas os que retornaram à Pátria não reclamaram disso. Porém, a recomendação dos XIX era de que os produtos fossem taxados a 25%, ou seja, metade do que era praticado no Brasil.

Na carta de 03 de agosto de 1631 havia um relatório sobre a ilha de Itamaracá, o que muito agradou aos XIX. A produção do açúcar deve começar o mais rápido possível e deve-se tentar estabelecer relações amigáveis com os moradores da ilha para se conseguir seu açúcar. A ilha de Antonio Vaz e todo o território sob o comando holandês deveria ser usado na plantação de cana, tabaco, frutos da terra

aarde gevallen, want Waerdenburch had op eigen houtje gehandeld, zonder hen te raadplegen. Versterking van 600 man zou spoedig volgen, 150 man voor elke compagnie.

Met betrekking tot het misverstand tussen de gouverneur en de Politieke Raad over de belastingen op de handelswaren die aan de soldaten werden verkocht, lijkt 50% hoog, maar de soldaten die waren teruggekeerd naar het vaderland hadden er niet over geklaagd. Toch was de aanbeveling van de Heren XIX de goederen met 25% te belasten, oftewel de helft van wat er in Brazilië gebeurde.

In zijn brief van 3 augustus 1631 stond een rapport over het eiland Itamaracá, wat de Heren XIX erg was bevallen. Er moest zo spoedig mogelijk begonnen worden met de productie van suiker en er moest geprobeerd worden vriendschappelijke banden aan te knopen met de *moradores* op het eiland om hun suiker te bemachtigen. Het eiland Antonio Vaz en het gehele gebied onder Nederlands gezag moest gebruikt worden voor het planten van suikerriet, tabak, plaatselijke landbouwproducten en het fokken van vee om de Compagnie onnodige kosten te besparen. Ondanks de beschrijving van de vijandelijke troepen die de soldaten hadden gegeven, vonden de Heren XIX dat ze hadden overdreven en dat het met een grote strijdmacht mogelijk was de vijand snel te verslaan. Ze vragen om geïnformeerd te worden over alles wat er nodig is om Arraial en de gebieden ten noorden en ten zuiden van Pernambuco definitief te bezetten, om hier nog in de zomer in te voorzien. Waerdenburch vertelt gepassioneerd over het aantal en de moed van de Portugezen, die echter in het niet valt bij het aantal en de moed van de Nederlanders. Een groot deel van het door Jan Jonas Loewijcx gevraagde oorlogsmateriaal was al verzonden en de rest zou snel volgen, echter niet in de hoeveelheid die de commissaris had gevraagd, want die was buitensporig. Er zouden twaalf trompetters en een arts gestuurd worden. Waerdenburch had gevraagd om een secretaris en dat was goedgekeurd. Door het korte tijdsbestek hadden ze er echter nog geen gevonden. Ze raden hem aan een van de administratieve assistenten te kiezen. Er werden veel wapens verspild doordat ze niet werden schoongemaakt en onderhouden. De korporaals van elke compagnie moesten strenger zijn met betrekking tot het schoon maken en onderhouden van de wapens om schade voor de Compagnie te voorkomen. Het sturen van zieke of ongewenste personen was niet goed voor het imago van de Compagnie, want zij maakten de moeilijkheden van de onderneming wereldkundig. De Raad moest gerespecteerd worden en wie haar niet respecteerde moest gestraft worden. De gouverneur moest admiraal Pater zes volledige compagnieën leveren van 125 tot 130 man elk voor het uitvoeren van een bepaalde geheime missie die niet genoemd wordt. De soldaat of soldaten die gouverneur Mathias van Albuquerque gevangen namen en/of uitleverden, dood of levend, zouden een beloning ontvangen van 400 *Reais de Oito* ontvangen. De Kamer van Amsterdam nam de zorg voor het eiland Fernando de Noronha op zich. N.B. De brief is niet ondertekend. De datum is november 1631. Daar de volgende brieven van 31 oktober 1631 zijn, is 1 november als datum genomen om de index van de namen van personen en schepen te maken.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

e criação de gado para liberar a Companhia dos custos desnecessários. Apesar da descrição das forças do inimigo feita pelos militares, os XIX acham que estes exageram e que com o uso de grande força em grande número, é possível vencer o inimigo rapidamente. Pedem que se informe todo o necessário para a ocupação definitiva do Arraial e dos territórios ao sul e ao norte de Pernambuco, para que ainda no verão seja providenciado. Waerdenbuch discorre apaixonadamente sobre o número e a coragem dos portugueses que, porém, não são nada quando comparados com a coragem e o número de neerlandeses. Boa parte do material bélico solicitado por Jan Jonas Loewijcx já fora enviada, e o resto seguiria em breve, mas não na quantidade pedida pelo comissário, pois esta era excessiva. Seriam enviados doze trompeteiros e um médico. Waerdenbuch solicitou um secretário e foi aprovado. Porém devido à urgência do tempo, não localizaram alguém. Recomendam que ele escolha um entre os diversos auxiliares administrativos. Havia muito desperdício de armas por falta de limpeza e manutenção. Os cabos de cada companhia deveriam ser mais rigorosos na limpeza e na manutenção das armas para evitar prejuízos para a Companhia. O envio de pessoas doentes ou indesejadas prejudicava a imagem da Companhia, pois estas pessoas anunciavam ao mundo as dificuldades da empresa. O Conselho deveria ser respeitado e quem o desrespeitasse, deveria ser punido. O governador deveria fornecer ao almirante Pater seis companhias completas de 125 a 130 homens cada, para a execução de certa missão secreta não mencionada. O soldado ou soldados que capturassem e/ou entregassem o governador Mathias de Albuquerque, vivo ou morto, receberia uma recompensa de quatrocentos Reais de Oito. A Câmara de Amsterdam assumiu o cuidado da ilha de Fernando de Noronha.

N.B. Não está assinada. A data é de Novembro de 1631. Como as cartas seguintes são de 31 de outubro de 1631, adotou-se a data como 01 de novembro para a confecção do índice de nomes de pessoas e de navios.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

8 1631, oktober, 31; Amsterdam

Aan de Politieke Raad in Pernambuco. Antwoord op de brieven van de Raad van 3 en 16 april, 6 en 30 mei en 31 juli 1631.

Over de administratie: De schepen *Walck* en *Swaen* waren leeg aangekomen, terwijl ze langs het eiland St. Maarten hadden moeten varen om zout te halen. Omdat ze in zeer slechte staat waren, was het onmogelijk geweest die reis te maken. Na nauwkeurige inspectie van de schepen werd geconstateerd dat ze inderdaad beschadigd waren en waren de kapiteins niet gestraft. De volgende schepen waren eveneens aangekomen: Voor de Kamer van Amsterdam: *Gelderlant*, *Fortuijn*, *Naerden*, *Waerdenburch* (karveel) en *Swol*.

Voor de Kamer van Zeelant: *Neptunus* en *Regenboge*.

Voor de Kamer op de Maze: *David*

Voor de Kamer van Noord-Holland: *Jonge Prins Maurits*

Het jacht *Naerden* had ter hoogte van Rio Grande een lading wijn gekaapt. Na het kapen van die lading was het moeilijk navigeren en werd besloten terug naar huis te keren. De Heren XIX geloofden dit verhaal niet en zouden de kapitein, de officieren, noch de matrozen betalen, totdat ze de waarheid hadden verteld. Ze waren evenmin tevreden over de bemanning van de platbodem *Waerdenburch*. De schepen *Gelderlant* en *Neptunus* waren aangevallen, maar langs het eiland St. Maarten gevaren om zout te halen. Ze hadden echter geen zout aan boord. Het was een enorme schadepost dat die schepen leeg waren teruggekeerd naar het vaderland. De schepen zouden worden geïnspecteerd en als er fouten werden geconstateerd, zouden de kapiteins gestraft worden om als voorbeeld te dienen voor de andere. De Raad moest de kapiteins van de schepen die naar de kust van Brazilië voeren waarschuwen dat ze, als ze door tegenwind of stroming niet dichtbij de kust konden komen, tot boven de evenaar moesten varen en de tegenovergestelde route varen om weer aan de kust van Brazilië te komen. Wie dat verzuimde zou gekort worden op zijn salaris.

De schepen *Swol*, *Regenboge* en *Jonge Prins Maurits* hadden grote vreugde veroorzaakt met hun vracht, bijna geheel bestaande uit buit.

Het schip *Swarten Leeuw* was niet aangekomen en er was geen hoop meer dat het nog zou aankomen. Ze betreurden het verlies van het schip, maar vooral van de trouwe dienaren van de Compagnie die aan boord waren. Ook het ongeluk van het schip *Volge Struijs* had hen veel verdriet gedaan.

De verrader Verdonck (Adriaen?)² was gestraft na te zijn gemarteld. De Raad moest zulke misdadigers streng straffen. Deze brachten de Compagnie schade

² José Antonio Gonsalves de Mello vertelt ons het volgende over Verdonck: Waarschijnlijk was hij rond 1618 in Pernambuco aangekomen. "In 1630, na enige tijd de bezetters te hebben gediend, was hij in werkelijkheid trouw gebleven aan de Portugees-Brazilianen (...) maar, toen zijn banden met dezen waren ontdekt, werd hij in 1631 door de Nederlanders berecht". 'Document 3'. In: Mello, José Antonio Gonsalves de. Recife: MinC-Secretaria da Cultura, 4ª Diretoria Regional da SPHAN, Fundação Nacional Pró-Memória, 1981, pp. 33-46. (herziening van de vertaling door J.A.G.M.), p. 33.

8 1631, outubro, 31; Amsterdam

Para o Conselho Político em Pernambuco. Resposta às cartas enviadas pelo Conselho em 03 e 16 de abril, 6 e 30 de maio e 31 de julho de 1631.

Sobre a administração: Os navios *Walck* e *Swaen* chegaram vazios embora devessem ter passado na ilha de St. Maarten para pegar sal. Como estavam em péssimo estado de conservação, não foi possível fazer tal viagem. Após inspeção detalhada dos navios, constatou-se que estavam de fato avariados, e seus capitães não foram punidos. Chegaram também os seguintes navios:

Para a Câmara de Amsterdam: *Gelderlant*, *Fortuijn*, *Naerden*, *Waerdenburch* (caravela) e *Swol*.

Para a Câmara da Zelândia: *Neptunus* e *Regenboge*.

Para a Câmara do Mosa: *David*.

Para a Câmara da Holanda do Norte: *Jonge Prins Maurits*.

O iate *Naerden* capturou uma carga de vinho na altura do Rio Grande. Depois de capturada a carga, ficou difícil navegar, e resolveram voltar para casa. Os XIX não acreditaram na história e não pagariam o capitão, nem os oficiais e nem os marinheiros, até que estes contassem a verdade. Também não estavam satisfeitos com a tripulação do patacho *Waerdenburch*. Os navios *Gelderlant* e *Neptunus* foram atacados mas passaram na ilha de St Maarten para pegar sal. Mas não havia sal algum neles. Era um prejuízo enorme que tais navios retornassem vazios para a Pátria. Tais navios seriam inspecionados e se faltas fossem constatadas, seus capitães seriam punidos para servirem de exemplo para os outros. O Conselho deveria avisar aos capitães dos navios que fossem cruzar na costa do Brasil que se, devido a ventos contrários ou correntes, não chegassem perto da costa, deveriam ir até o norte do equador e fazer rota contrária para chegarem de volta à costa do Brasil. Quem não cumprisse com isso, seria punido em seu salário.

Já os navios *Swol*, *Regenboge* e *Jonge Prins Maurits* causaram grande alegria pela sua carga, quase toda ela espólios.

O navio *Swarten Leeuw* não chegou e não havia mais esperança de que chegasse. Lamentam a perda do navio mas principalmente dos leais servidores da Companhia que nele estavam. O acidente do navio *Volge Struijs* causou grande tristeza também.

O traidor Verdonck (Adriaen?)² foi punido depois de ter sido torturado. O Conselho deveria punir com rigor tais malfetores. Estes prejudicavam a Companhia ao passarem informações sobre as forças militares ao inimigo. Assim o Conselho deveria impedir a expansão de tal mal. Os XIX estavam estupefatos

² José Antonio Gonsalves de Mello nos informa o seguinte sobre Verdonck: Provavelmente chegou em Pernambuco por volta de 1618. “Em 1630, tendo servido por algum tempo aos invasores, na verdade conservou-se fiel aos luso-brasileiros (...) mas, descobertas suas ligações com estes, foi justicado pelos holandeses em 1631”. ‘Documento 3’. In Mello, José Antonio Gonsalves de. Recife: MinC–Secretaria da Cultura, 4ª Diretoria Regional da SPHAN, Fundação Nacional Pró-Memória, 1981, pp. 33–46. (revisão da tradução de J.A.G.M), p 33.

toe door informatie over de strijdmacht aan de vijand door te spelen. De Raad moest zo de verspreiding van dit kwaad voorkomen. De Heren XIX waren stomverbaasd dat de Raad zo blind had vertrouwd op een onbekende persoon die uit het vijandelijk kamp was gedeserteerd. Ze besluiten dat ze voortaan niet meer op zulke personen moeten vertrouwen. Cornelis Janssen van Haerlem moest als verrader naar het vaderland teruggestuurd worden.

Claes Florisen, kapitein van de *Halve Maene*, moest berispt worden voor het hebben toegelaten dat zijn mannen ongewapend van boord gingen.

Hendrick Nispen, fiscaal, werd goedgekeurd als secretaris van de Politieke en de Militaire Raad. Sicke de Groot, ingenieur, had een salarisverhoging gekregen van de Politieke Raad, maar dat was niet goedgekeurd door de Heren XIX. Ze verzoeken de Raad voorzichtiger te zijn bij het goedkeuren van salarisverhogingen. Om een voorbeeld te stellen moest Salomon Wensels gestraft worden voor het uit Brazilië smokkelen van geld en overhemden.

De maatregel privégegoederen in beslag te nemen die werden vervoerd op schepen van de Compagnie of die door de Compagnie werden bevracht, maar die niet voorkwamen op de lijsten van de kapiteins was terecht, en de Raad moest hiermee doorgaan en altijd een complete lijst opsturen van wat er in beslag genomen was. Daarna volgen enkele administratieve maatregelen. In eerdere brieven waren problemen met de facturen van enkele schepen ter sprake gekomen. De Raad had de Heren XIX de fouten die ze gevonden had opgestuurd, hetgeen zeer gewaardeerd was. Het sturen van zoveel middelen naar Brazilië was erg duur voor de Compagnie. Daarom vragen ze de Raad de distributie van de levensmiddelen en de kwaliteit van de administratieve assistenten te controleren door van hen periodiek verantwoording te vragen en tegelijkertijd de pakhuizen persoonlijk te inspecteren.

Er moesten ongeveer 20 tot 25 jachten en schepen langs de kust van Brazilië patrouilleren. De overige 25 die nog in Brazilië waren moesten voor negen maanden bevoorraad worden en zouden in maart uitvaren onder bevel van admiraal Pater en vice-admiraal Thijssen voor een expeditie naar West-Indië, oftewel de Caraïbische eilanden.

In het wijnpakhuis en andere pakhuizen moesten twee betrouwbare administratieve assistenten komen met, indien nodig, twee of meer assistenten. De ene zou verkopen en de ander zou noteren wat er werd verkocht. De Raad moest daar streng op toezien om fraude te voorkomen. Het was ten strengste verboden in het wijnpakhuis te drinken. De administratieve assistenten moesten wekelijks de rekening presenteren van alles wat ze hadden verkocht en het geld dat ze hadden ontvangen inleveren.

De Heren XIX vonden het goed dat particulieren handelswaren naar Brazilië zonden, omdat er dan zeker geen tekort aan voorraden zou zijn in Brazilië. Echter, er hadden zich in Brazilië weinig particulieren gemeld om handel mee te drijven. Daarom had de Compagnie besloten de transportkosten met een derde te verlagen; ook de waarde van de alfandega zou verminderd worden maar men vermeldt de nieuwe waarden niet.

Om een kist witte suiker van 54 arroba van Brazilië naar de Nederlanden te transporteren zou dus 80 gulden betaald worden in plaats van 120 zoals daar-

que o Conselho tivesse confiado tão cegamente numa pessoa desconhecida e que desertou do inimigo. Determinam que dali em diante não mais confiem em tais pessoas. Cornelis Janssen van Haerlem deveria ser enviado para a Pátria de volta, como traidor.

Claes Florisen, capitão do navio *Halve Maene*, deveria ser repreendido por ter permitido que seus marinheiros desembarcassem sem armas.

Hendrick Nispen, fiscal, foi aprovado como secretário dos Conselhos Político e Militar. Sicke de Groot, engenheiro, recebeu aumento de salário do Conselho Político mas não foi autorizado pelos XIX. Estes pedem que o primeiro seja mais cauteloso na autorização de aumentos de salário.

Salomon Wensels deveria ser punido como exemplo por ter contrabandeado para fora do Brasil dinheiro e camisas.

A medida de confiscar bens particulares enviados em navios da Companhia ou fretados por ela, mas que não constem nas listagens dos capitães, é apropriada, e o Conselho deve continuar com tal prática, enviando sempre listagem completa do que foi confiscado. Depois disso, seguem algumas medidas administrativas. Em cartas anteriores foram mencionados problemas nas faturas de alguns navios. O Conselho enviou aos XIX os erros encontrados, o que foi muito bem recebido. O envio de tantos recursos para o Brasil era muito custoso para a Companhia. Por isso pedem ao Conselho que controle a distribuição dos víveres e a qualidade dos auxiliares administrativos, cobrando destes prestações de contas periódicas e ao mesmo tempo inspecionando os armazéns pessoalmente.

A costa do Brasil deveria ser patrulhada por cerca de 20 a 25 iates e navios. Os outros 25 que ainda estavam no Brasil deveriam ser abastecidos para nove meses e partiriam em março sob o comando do almirante Pater e do vice almirante Thijssen para uma expedição às Índias Ocidentais, ou seja, as Ilhas do Caribe.

No armazém dos vinhos e outros deveriam ser colocados dois auxiliares administrativos de confiança com dois ou mais assistentes se necessário. Uns venderiam e outros anotariam o que foi vendido. O Conselho deveria manter isso tudo sob árduo controle para evitar fraudes. Era terminantemente proibido beber no armazém dos vinhos. Os auxiliares administrativos deveriam semanalmente apresentar contas de tudo o que venderam e entregarem o dinheiro que receberam.

Os XIX viam com bons olhos o envio de mercadorias por particulares pois, assim, era certo não haver falta de suprimentos no Brasil. Porém, poucos particulares no Brasil se apresentaram para começarem negócios. Por isso, a companhia resolveu diminuir os custos do transporte em 1/3; seria diminuído também o valor da alfândega mas não se menciona os novos valores do mesmo.

Logo, para transportar uma caixa de açúcar de 54 arrobas de açúcar branco do Brasil para os Países Baixos, seriam pagos 80 Florins ao invés dos antigos 120. Para os produtos enviados dos Países Baixos para o Brasil, seria cobrado o mesmo valor de transporte do que o praticado com os fretadores de navios. A alfândega seria de 6% adiantado, sobre o valor dos produtos. Os direitos pagos

voor. Voor producten die uit de Nederlanden naar Brazilië gestuurd werden, zou hetzelfde gerekend worden als wat gebruikelijk was voor de bevrachters van schepen. De douanerechten zouden 6% van de waarde van de producten bedragen, vooraf te betalen. De hoogte van de rechten die de Portugezen betaalden aan de koning van Spanje zou gelijk blijven, oftewel 20% van alle producten die ze naar Brazilië wilden sturen in natura.

Gekaapte goederen moesten nauwkeurig geïnventariseerd worden en vervolgens gekenmerkt worden als eigendom van de WIC, want als een schip onverwacht in een haven in Frankrijk of Engeland moest aanleggen, zou de WIC die goederen niet zou verliezen.

De boekhouding moest elke drie maanden opgestuurd worden. Er is een lijst van diverse fouten bij het boeken van posten, voornamelijk van soldaten die in vier of vijf verschillende boeken geboekt stonden.

Paulo Pinto, een Portugese inwoner van Amsterdam, had toestemming gevraagd om in Bahía een schip met suiker te bevrachten en naar Amsterdam te halen. Hij kreeg toestemming, mits hij 25% van de belasting over zijn vracht betaalde.

Bevoorrading van de kolonie: Omdat er gebrek was aan vis, werd het vlees snel opgegeten. De Heren XIX stuurden, met deze brief, vlees mee, want ze hadden tussen de 1200 en 1300 ossen voor de slacht gekocht. Meer levensmiddelen, oorlogsmateriaal en personeel zouden worden opgestuurd. De levensmiddelen waren voor de soldaten, aan land of aan boord van een schip.

De Raad zou een bedrag van 162.000 gulden toegestuurd krijgen voor drie maanden soldij van 36 compagnieën, in totaal 5.400 man. Om de handel te vergemakkelijken, moest al het geld dat uit het vaderland gestuurd werd voor de betaling van de soldaten worden toevertrouwd aan een penningmeester of “Algemeen Ontvanger” die, samen met zijn assistenten, elke maand de soldaten moest uitbetalen, op vertoon van de geloofsbriefen van de betrokken kapiteins. Dezelfde assistenten dienden tevens elke week samen met de administratief assistenten die handelswaren verkochten het kasgeld op te halen en het terug te brengen in de kas.

Omdat muizen veel schade veroorzaakten in de pakhuizen, zouden er katten gestuurd worden.

Over Fernando de Noronha: Michael Paauw had zijn recht op het eiland opgegeven door het met de daar aanwezige munitie, kleding, handelswaren en landbouwproducten over te dragen, waarbij de Compagnie een contract met de gouverneur moest sluiten. De Kamer van Amsterdam nam de verantwoordelijkheid op zich om een capabele gouverneur en kolonisten naar het eiland te sturen om, samen met de Afrikanen daar, vee te fokken en de grond te bewerken.

Over de militairen: Het eskader van admiraal Pater was aangekomen in Brazilië, maar was er niet in geslaagd het hele eiland Itamaracá te veroveren. Het was jammer dat het Spaanse fort op Itamaracá niet was veroverd, want vandaaruit ontving Mathias de Albuquerque voorraden en versterkingen uit Spanje. Er dienden kleine expedities te worden georganiseerd om het eiland te verkennen en de Heren XIX te informeren over de mogelijkheden van het eiland, de aanwezigheid van molens (tenminste twee)

pelos portugueses ao rei da Espanha seriam mantidos no mesmo valor, ou seja 20% em espécie, de todos os produtos que desejarem enviar ao Brasil.

Os bens capturados deveriam ser inventariados propriamente e em seguida remarcados como pertencentes à CIO pois se, em caso de imprevistos, algum navio precisasse aportar na França ou na Inglaterra, a CIO não perderia tais bens.

Os livros de contabilidade deveriam ser enviados de 3 em 3 meses. Há uma listagem de vários erros na entrada dos livros, principalmente de soldados que têm conta em 4 ou 5 livros diferentes.

Paulo Pinto, português morador em Amsterdam, pediu permissão para carregar um navio com açúcar na Bahia e trazê-lo para Amsterdam. Foi concedido, desde que pagasse 25% de impostos sobre sua carga.

Abastecimento da colônia: Como faltava peixe, a carne era consumida com muita rapidez. Os XIX enviam, junto com essa carta, carne, pois compraram entre 1200 e 1300 bois para corte. Seriam enviados mais víveres, material bélico e pessoal. Os víveres eram para os soldados, em terra ou a bordo dos navios.

Seria enviada para o Conselho a soma de 162 mil Florins para pagamento de 3 meses de soldos de 36 companhias, num total de 5400 homens. Para que os negócios andassem mais facilmente, todo o dinheiro enviado da Pátria para pagamento dos soldados deveria ser confiado a um tesoureiro ou “Recebedor Geral” que, junto com seus assistentes, deveria realizar o pagamento dos soldados mensalmente, mediante apresentação de credencial dos respectivos capitães. Os mesmos assistentes deveriam recolher semanalmente junto aos auxiliares administrativos que vendiam mercadorias o numerário e retorná-lo ao caixa.

Como os ratos causavam grandes estragos nos armazéns, seriam enviados gatos.

Sobre Fernando de Noronha: Michael Paauw abriu mão do seu direito à mesma, transferindo-a, junto com a munição, roupas, mercadorias, frutos lá existentes, devendo a Companhia fazer um contrato com seu governador. A Câmara de Amsterdam assumiu para si a responsabilidade de enviar um governador capaz e colonos para a referida ilha para, junto com os africanos lá, criarem gado e cultivarem a terra.

Sobre os militares: A esquadra do almirante Pater chegou ao Brasil, mas não conseguiu conquistar por inteiro a ilha de Itamaracá. Era lamentável que o forte espanhol em Itamaracá não tivesse sido conquistado, pois de lá Mathias Albuquerque recebia mantimentos e reforços vindos da Espanha. Pequenas expedições de exploração da ilha deveriam ser organizadas para informarem aos XIX das possibilidades da mesma, da existência de engenhos (pelo menos 2) e da presença de gado. Se tais expedições já tivessem acontecido, os caminhos que levam ao forte inimigo seriam conhecidos, o que facilitaria a tomada do mesmo. Os oficiais superiores Sutton e Honcx chegaram aos Países Baixos, o que não alegra os XIX. Sutton era conhecido por ser desobediente e por falta de habilidade para comandar. Fugira do Brasil pois fora-lhe prometido que se o ataque a Itamaracá fosse bem sucedido, poderia voltar para a Pátria. Não lhe foi permitido partir,

en de aanwezigheid van vee. Als zulke expedities al hadden plaatsgevonden, zouden de wegen die naar het vijandelijke fort leidden bekend zijn, wat het innemen van het fort zou vergemakkelijken.

De hoofdofficieren Sutton en Honcx waren in de Nederlanden aangekomen, waar de Heren XIX niet blij mee waren. Sutton stond bekend om zijn ongehoorzaamheid en zijn gebrek aan leidinggevende capaciteiten. Hij was uit Brazilië gevlucht omdat hem beloofd was dat hij zou mogen terugkeren naar het vaderland als de aanval op Itamaracá geslaagd was. Hij kreeg geen toestemming kreeg, dus was hij gevlucht. Omdat deze zaak grote consequenties had, was genoemde Sutton gestraft om een voorbeeld te stellen; hij zou geen cent van zijn salaris zien. Honcx was al betaald en ontheven van dienst van de Compagnie, want zijn geval was minder belangrijk. Daarom moest de Raad voorzichtiger zijn bij het naar huis sturen van goede hoofdofficieren op grond van geruchten die door soldaten verspreid waren. Hoewel de Raad het wegsturen van Honcx had gerechtvaardigd op grond van documenten die zijn verraad bewezen, hadden ze deze niet naar de Heren XIX gestuurd. De volgende keer dat ze een hoofdofficier wegstuurden zou de Raad tevens alle documentatie die een dergelijke maatregel rechtvaardigde, moeten meesturen.

Het gebruik van buskruit en lont voor saluutschoten diende te worden gecontroleerd om verspilling te voorkomen.

Gedurende een hele periode (er wordt niet vermeld welke) werd geen poging ondernomen tegen Albuquerque, omdat de soldaten bezig waren wat er nog over was van de stad Olinda (?) en het detachement op Itamaracá te verwoesten. Ze hoopten dat in de volgende zomer (er wordt niet gezegd of het de Europese of de Braziliaanse zomer betreft) de forten van Albuquerque werden aangevallen en verwoest en dat er suiker in beslag zou worden genomen en naar de Nederlanden zou worden gestuurd om de kosten van de Compagnie te verlichten. Daarvoor zou een zeeverkenningstocht worden ondernomen onder leiding van Martin Thijssen, de vice-admiraal, om de Spaanse vloot op te wachten en af te slachten. De Prins van Oranje had al berichten ontvangen, via Antwerpen, dat de Nederlandse vloot de Spaanse vloot in Brazilië had vernietigd, maar dit bericht was nog niet bevestigd. Ze vragen de Raad dit bericht te bevestigen of te ontkrachten.

Eerst schrijven de Heren XIX over hun ontevredenheid over de ontwikkeling van de militaire activiteiten. Ze vinden het onbegrijpelijk waarom de Militaire Raad zo voorzichtig is met betrekking tot de troepenmacht van Mathias de Albuquerque, wetende dat die is gereduceerd en dus niet in staat is zich tegen de Nederlandse troepenmacht te verweren. Echter, bij gebrek aan aanvallen op de vijand, achtte de koning van Spanje het niet nodig een koninklijke vloot te sturen te sturen en beperkte hij zich tot het sturen van voorraden en personeel. Ze benadrukken daarom het belang van de verovering van het gebied ten noorden van Pernambuco. Tot slot berichten zij dat zij zullen pogen zo veel mogelijk informatie te krijgen, zowel in Spanje als in Portugal, via hun geheime correspondenten aldaar. De stad Olinda moest worden verlaten. Ze noemen nogmaals de prijs voor het vangen van Mathias de Albuquerque, 400 Realen van acht. Daarna volgt een lange instructie voor militaire expedities die moeten wor-

então fugiu. Como o caso era de grandes conseqüências, o referido Sutton foi punido para servir de exemplo; não receberia nem um centavo de seu soldo. Já Honcx foi pago e dispensado do serviço da Companhia pois seu caso era de menor importância. Por isso, o Conselho deveria ser mais prudente ao enviar para casa oficiais superiores de qualidade, baseado em rumores espalhados por soldados. Embora o Conselho tenha justificado a expulsão de Honcx citando documentos que provam seus atos de traição, não enviaram nenhum para os XIX. Da próxima vez que expulsassem um oficial superior deveriam enviar também toda a documentação justificando tal medida.

O uso de pólvora e pavio para tiros de honra deveria ser controlado, para evitar desperdício.

Durante uma temporada inteira (não menciona qual) nada foi tentado contra Albuquerque, pois os militares estavam ocupados em demolir tudo o que sobrou na cidade de Olinda (?) e arruinando o destacamento em Itamaracá. Esperavam que no próximo verão (não menciona se o europeu ou o do Brasil) as fortificações de Albuquerque fossem atacadas e destruídas e que açúcar fosse confiscado e enviado para os Países Baixos para aliviar os gastos da Companhia. Para isso, seria lançada uma expedição naval sob o comando de Martin Thijssen, vice-almirante, para esperar e abater a armada espanhola. O Príncipe de Orange já recebera, via Antuérpia, notícias de que a frota neerlandesa destruíra a frota espanhola no Brasil, mas não havia confirmação desta informação. Pedem que o Conselho confirme ou desminta tal notícia.

Primeiro, os XIX escrevem sobre sua insatisfação com o desenvolvimento das atividades militares. Para eles, é incompreensível o porquê do Conselho Militar ser tão cauteloso com relação ao efetivo de Mathias Albuquerque, uma vez que sabem que tal efetivo é reduzido e, portanto, não é capaz de resistir à força holandesa. Porém, devido à falta de ataques ao inimigo, o Rei da Espanha acha desnecessário enviar uma armada real, limitando-se a enviar suprimentos e pessoal. Reiteram portanto, a importância da conquista da região ao norte de Pernambuco. Por fim, informam que da sua parte, tentam obter a maior quantidade possível de informação tanto na Espanha quanto em Portugal, através de seus correspondentes secretos nesses lugares. A cidade de Olinda deveria ser abandonada. Mencionam novamente o preço pela captura de Mathias Albuquerque, 400 Reais de Oito. Em seguida, há uma instrução longa de expedições militares a serem realizadas no Brasil com o objetivo duplo de derrotar o inimigo e ao mesmo tempo aproveitar dos frutos da terra, liberando a Companhia dos altos custos de manutenção.

Para encorajar os soldados, deveria ser comunicado que em Vlissingen havia um capitão português que passara para o lado neerlandês, fornecendo informações valiosas sobre a terra.

Para favorecer os negócios no Brasil, os XIX apresentam uma lista com os preços de diversas mercadorias a serem vendidas para os soldados. Em seguida, aparecem as instruções para o pagamento dos mesmos. Grosso modo, no Brasil

den ondernomen in Brazilië met als dubbel doel de vijand te verslaan en tegelijkertijd de lokale landbouwproducten te benutten om de Compagnie te bevrijden van de hoge kosten voor het levensonderhoud.

Om de soldaten te bemoedigen moest er gecommuniceerd worden dat zich in Vlissingen een Portugese kapitein bevond die was overgelopen naar de Nederlanders en waardevolle informatie over het land had verstrekt.

Om de handel in Brazilië te stimuleren presenteerden de Heren XIX een lijst van de prijzen van diverse handelswaren die aan soldaten werden verkocht, gevolgd door instructies over de betaling ervan. Grosso modo zouden ze in Brazilië maandelijks een kleine toelage ontvangen om in hun levensonderhoud te voorzien, maar hun uiteindelijke soldij zouden ze pas in het vaderland betaald krijgen na aftrek van wat ze al in Brazilië hadden ontvangen. De plaatsen waar “droge en natte vivres” gekocht konden worden genoemd.

Tenslotte zouden er nieuwe compagnieën van schutters gevormd worden.

Over de inheemse bevolking: De indianen uit de baai van Traição die door Bouwer Hendricxsen naar de Nederlanden waren meegenomen, moesten door de Raad worden gebruikt. Ze werden echter weinig gebruikt. Er moest een delegatie naar de indianen van Ceará en Rio Grande gestuurd worden om allianties met hen te sluiten en militaire versterking te verkrijgen. De indianen moesten goed behandeld worden, in tegenstelling tot wat de Portugezen hadden gedaan toen ze in Brazilië aankwamen. *Aan admiraal Pater.* Antwoord op de brieven van de admiraal van 5 en 30 mei en 4 augustus 1631. In antwoord op zijn brief van 5 mei delen de Heren XIX mee dat er brood zou worden gestuurd zoals gevraagd en ook bakkers en timmerlieden. Ze hoopten dat het eiland Itamaracá eindelijk veroverd was, want de Compagnie zat financieel steeds krapper. Ze spreken hun vertrouwen in de admiraal uit om de situatie ten gunste van de Compagnie te keren om nog meer financiële problemen voor de Compagnie te voorkomen. Daarom moedigen ze hem aan de verdediging van de Braziliaanse kust voort te zetten om zoveel mogelijk vijandelijke vaartuigen te kapen.

Met betrekking tot wat hij zegt over de Spaanse vloot, delen ze mede dat deze uit hooguit twee tot drie duizend soldaten bestaat. Pater moest zijn best doen om koste wat kost te voorkomen dat die aan land kwamen en zodra hij nieuws had, dat direct naar de Nederlanden sturen. Ze vragen ook om een lijst van alle vaartuigen, groot of klein, die zich aan de kust van Brazilië bevonden en daar nog een jaar konden blijven.

Pater werd gepromoveerd tot admiraal-generaal met onder zich, als tweede man, Marten Thijssen. De stuurman Hugo Masson moest worden ingelijfd in de vloot van Pater omdat hij de havens van West-Indië erg goed kende.

Aan vice-admiraal Marten Thijssen. De schepen die naar de Verenigde Provincies waren gestuurd, waren aangekomen, sommige met buit, waar de Heren XIX erg verheugd over waren. Ze geven opdracht bootjes en sloepen over de rivieren te laten blijven varen om kleine vaartuigen die bevracht werden te kapen. De brief vervolgt met dezelfde onderwerpen als die in de brief aan admiraal Pater.

receberiam mensalmente uma pequena ajuda de custo para se manterem, mas o seu soldo final seria pago na Pátria depois de descontado o que foi fornecido no Brasil. Menciona também os lugares onde poderiam ser adquiridos os bens secos e molhados.

Por fim, seriam criadas novas companhias de atiradores de fogo.

Sobre indígenas: Os indígenas da baía da Traição levados para os Países Baixos por Bouwer Hendricxsen deveriam ser utilizados pelo Conselho. Entretanto, eram pouco empregados. Assim, deveria ser enviada uma representação aos índios do Ceará e Rio Grande para formar alianças e conseguir reforços militares. Os índios deveriam ser bem tratados, ao contrário do que fizeram os portugueses quando chegaram ao Brasil.

Para o almirante Pater. Resposta às cartas do almirante de 05 e 30 de maio e 04 de agosto de 1631. Em resposta à carta de 05 de maio, os XIX afirmam que seria enviado pão conforme pedido e também padeiros e marceneiros. Esperam que a ilha de Itamaracá esteja finalmente conquistada pois a Companhia estava ficando cada vez mais apertada financeiramente. Expressam sua confiança no almirante para reverter a situação a favor da Companhia para evitar ainda mais dificuldades financeiras para a mesma. Por isso, incentivam-no a continuar na defesa da costa brasileira para capturar o maior número possível de embarcações inimigas.

No que diz respeito à frota espanhola, afirmam que esta consta de no máximo 2 a 3 mil soldados. Pater deveria fazer seu melhor para evitar a qualquer custo que os mesmos desembarcassem e tão logo tivesse notícias, deveria enviá-las aos Países Baixos. Solicitam também o envio de uma lista de todas as embarcações, grandes ou pequenas que estejam na costa do Brasil e que possam permanecer lá ainda por um ano.

Pater fora promovido a almirante general e abaixo dele, como segundo, Marten Thijssen. O piloto Hugo Masson deveria ser incorporado à frota de Pater por conhecer muito bem os portos das Índias Ocidentais.

Para o vice almirante Marten Thijssen. Os navios enviados para as Províncias Unidas chegaram, alguns com espólios, o que agradou muito aos XIX. Solicitam que barcas e chalupas continuem cruzando nos rios para capturarem pequenas embarcações que estejam sendo carregadas. A carta continua então com os mesmos assuntos mencionados na carta ao almirante Pater.

Para o conselheiro político Paulus Jansen Serooskercke. Começa agradecendo o envio de várias cartas. No que toca ao pedido de retornar para as Províncias Unidas no mês de junho de 1632, perguntam se não gostaria de continuar no serviço da Companhia no Brasil devido às suas qualidades. Terminam pedindo a atenção do mesmo para as novas medidas administrativas referentes aos soldados.

Para o conselheiro político Johannes a Walbeeck. Em resposta à carta de 20 de maio de 1631, os XIX afirmam que não receberam nada que difamasse Walbeeck e que tinham plena confiança nos serviços por ele prestados. Na referida carta, Walbeeck escreve sobre a condição das forças inimigas. Segundo os XIX, tanto

Aan Politiek Raadslid Paulus Jansen Serooskercke. De brief begint met het bedanken voor het sturen van meerdere brieven. Wat betreft zijn verzoek om in juni 1632 te mogen terugkeren naar de Verenigde Provinciën, vragen ze of hij niet in dienst van de Compagnie in Brazilië zou willen blijven om zijn kwaliteiten. Ze sluiten af met een verzoek om zijn aandacht voor de nieuwe administratieve maatregelen met betrekking tot de soldaten.

Aan Politiek Raadslid Johannes a Walbeek. In antwoord op zijn brief van 20 mei 1631 laten de Heren XIX weten dat ze niets belastends over hem hebben ontvangen en dat ze volledig vertrouwen hebben in de door hem verleende diensten. In genoemde brief schrijft Walbeek over de toestand van de vijandelijke troepen. Volgens de Heren XIX waren zowel hij als de anderen voor de gek gehouden over de omvang van het vijandelijke leger, want ze kregen regelmatig berichten dat de troepen in Brazilië niet voldoende zouden zijn om de Nederlandse troepen tegen te houden. Daarom moesten ze zo snel mogelijk de vijand aanvallen en verslaan om uitputting van de middelen van de Compagnie te voorkomen.

Aan luitenant- kolonel Hartman Godfrid van SteijnCallenfelts. De Heren XIX kunnen zich niet vinden in zijn verzoek om ontslag, maar laten het aan hem over te kiezen of hij blijft of terugkeert naar de Verenigde Provinciën.

Aan fiscaal Hendrick van Nispen. Er heerste wanorde in de maten en gewichten. Daarom was besloten de maten en gewichten te gebruiken die in Amsterdam werden gebruikt (Amsterdams gewicht en maaten). Zodra de gezondheid van de *fiscal* het toeliet, moest hij elke drie maanden kopieën van de akten van de Politieke Raad, de Militaire Raad, van de uitgesproken vonnissen en alle administratieve besluiten opsturen. De Heren XIX dringen er op aan het recht te blijven handhaven. Daarom besluiten ze dat hij de wijze waarop hij het recht toepast niet hoeft te veranderen, de gewoonte van de Verenigde Provinciën volgend. Hij zou niet worden gepromoveerd tot de positie van secretaris van de Militaire Raad of van de rechtbank (scheepsraet). N.B. Geen van de brieven van deze datum is ondertekend.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

9 1632, januari, 3; Amsterdam

Aan de Politieke Raad. Antwoord op de brief van 7 oktober 1631. De Heren XIX beginnen met het verlies van admiraal Pater te betreuren. Vervolgens dringen ze er bij de Raad op aan een aantal niet met name genoemde kapiteins te straffen voor hun delicten, bij wijze van voorbeeld. Aan de andere kant moesten degenen die dat verdienden beloond worden. Ze dringen er bij de Raad, samen met de Militaire Raad, op aan de rechtsgang niet te belemmeren. De stad Olinda diende te worden verlaten en verwoest. Nieuwe gebieden, ten noorden en ten zuiden van Recife, moesten worden veroverd om toegang te hebben tot lokale landbouwproducten. De volgende gebieden moesten voorrang krijgen: Cabo de Santo Agostinho, de belangrijkste aanvoerhaven van de vijand; de rivier Pojuca en Tamaracá. Over de soldaten benadrukken ze verder nogmaals dat de vijandelijke strijdmacht geringer is dan de Raad had berekend. Tot slot manen ze tot zuinigheid in het gebruik van buskruit en de distributie van levensmiddelen.

ele quanto os outros estavam enganados no que se refere ao quantitativo do exército inimigo, pois recebem freqüentemente informações de que as forças no Brasil não seriam suficientes para frear as forças neerlandesas. Portanto, deveriam atacar o inimigo e vencê-lo o mais rápido possível para evitar o esgotamento dos recursos da Companhia.

Para o tenente coronel Hartman Godfrid van SteijnCallenfelts. Os XIX não vêem com bons olhos o pedido de demissão do tenente coronel, mas dão-lhe a liberdade de escolher se fica ou se retorna para as Províncias Unidas.

Para o fiscal Hendrick van Nispen. Havia desordem nos pesos e medidas. Por isso, ficou resolvido usarem-se pesos e medidas utilizados em Amsterdam (*amsterdams gewicht en maaten*). Tão logo a saúde do fiscal permitisse, deveria enviar, trimestralmente, cópias das atas do Conselho Político, do Conselho Militar, das sentenças pronunciadas e de todas as decisões administrativas. Urgem-no a continuar com a prática da justiça. Por isso, decidem que o fiscal não deve alterar a forma de aplicar a justiça, seguindo os costumes das Províncias Unidas. Não seria promovido à posição de secretário do Conselho Militar e do banco de justiça (*schepsvraet*).

N.B. Nenhuma das cartas na data acima está assinada.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

9 1632, janeiro, 3; Amsterdam

Para o Conselho Político. Resposta à carta de 07 de outubro de 1631. Os XIX começam lamentando a perda do almirante Pater. Em seguida, instam o Conselho a punir exemplarmente, por seus delitos, certos capitães não nomeados. Por outro lado, os que merecem, deveriam ser recompensados. Urgem ao Conselho que, juntamente com o Conselho Militar, não obstruam a aplicação da justiça. A cidade de Olinda deveria ser abandonada e destruída. E dever-se-ia conquistar novos lugares, ao sul e ao norte do Recife para se ter acesso aos frutos da terra. As seguintes regiões deveriam ter prioridade: o Cabo de Santo Agostinho, principal porto de entrada de recursos para o inimigo; o rio Pojuca e Tamaracá. Ainda sobre os militares, reiteram que a força inimiga é menor do que calculada pelo Conselho. Por fim, recomendam sobriedade no uso de pólvora e distribuição dos víveres.

Devido ao falecimento do almirante Pater, Jan Mast seria provisoriamente o comandante da frota que estava no Brasil.

Estavam à procura de predicantes adequados, principalmente que pudessem pregar em Alemão e Francês. Foi enviado Johannes Everhardus Brock, médico.

Para o governador Waerdenburch. Resposta à carta de 07 de outubro de 1631. Mais uma vez, os XIX mostram-se insatisfeitos com a falta de confrontos com o inimigo. Embora tenham enviado muitos recursos (mais que as possibilidades da Companhia inclusive), Waerdenburch ainda relata que passam falta de recursos e que não conseguira abandonar a cidade de Olinda. Além disso, como mencionado em outras cartas, Waerdenbuch sobrestimou as forças inimigas

Als gevolg van het overlijden van admiraal Pater werd Jan Mast voorlopig de bevelhebber van de vloot in Brazilië.

Ze waren op zoek naar geschikte predikanten, vooral naar predikanten die in het Duits en Frans konden preken. Johannes Everhardus Brock, een arts, was gestuurd. *Aan Gouverneur Waerdenburch.* Antwoord op zijn brief van 7 oktober 1631. Wederom tonen de Heren XIX zich ontevreden over het gebrek aan confrontaties met de vijand. Hoewel ze vele middelen hebben gestuurd (zelfs meer dan waartoe de middelen van de Compagnie reikten), blijft Waerdenburch volhouden dat ze gebrek lijden en dat hij de stad Olinda niet kan verlaten. Bovendien, zoals in andere brieven al was gemeld, overschatte Waerdenburch de vijandelijke strijdmacht en had hij vele kansen laten schieten. Ze concluderen dat Waerdenburch slechts in staat was geweest een nutteloos gebied zonder grondstoffen te veroveren, dat de Compagnie tot dan toe niets had opgeleverd. Bovendien deden zowel in hoge als lage kringen denigrerende geruchten over de koloniel de ronde, maar in enkele geschriften wordt hij geprezen. Wat de Heren XIX echter het liefst wilden, was dat hij eindelijk de grond veroverde om de Compagnie te verlossen van de hoge kosten.

De Heren XIX hopen dat degenen die de admiraal-generaal in de steek hadden gelaten streng gestraft werden, om een voorbeeld te stellen. Ze keren op dit onderwerp terug in de brief aan admiraal Thijssen. Tenslotte dringen ze er op aan dat de gouverneur samen met de Politieke Raad de vijand aanvalt en daarbij vijf compagnieën gebruikt.

Aan admiraal Marten Thijssen. Antwoord op zijn brief van 8 oktober 1631. Ze beginnen met hem te bedanken voor zijn heldenmoed tijdens de confrontatie met de Spaanse vloot. Ze vragen om een zending van enkele schepen beladen met iets dat de gemaakte hoge kosten kan verlichten. Tot slot, Thijssen moest de artillerie halen die zich bij Jochen Gijsen op Kaaiman bevonden.

Aan Jan Mast. Vanwege zijn trouw en bewezen diensten werd hij gepromoveerd tot bevelhebber van de kust van Brazilië en zou hij het bevel voeren over alle daar aanwezige schepen. Hij moest met sloepen en jachten de rivieren afvaren om de vijand op te jagen en zo veel mogelijk te kapen en naar het vaderland sturen. Als hij verzuimde het bevel op te volgen, zou hij voor straf geen salaris ontvangen. N.B. Deze brieven zijn niet ondertekend.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

10 1632, april, 17; Amsterdam

Aan de Politieke Raad. Antwoord op de brief van 6 januari 1632. De Heren XIX zijn tevreden dat Olinda op 24 november 1631 eindelijk was verlaten en afgebrand. Ze hopen daarmee, en met de vele opgestuurde middelen, de vijand te hebben ontmoedigd en verjaagd van het Arraial. Ze zouden van tijd tot tijd nieuwe recruten blijven sturen. De Heren XIX benadrukken dat ze tijdens hun vergadering delibereren over verscheidene, niet genoemde, onderwerpen met betrekking tot de administratie van de kolonie.

Ze tonen zich verrast over het gebrek aan nieuws over het incident in het fort aan de rivier Paraíba, over de verkenning van de Rio Grande en van Ceará.

e deixou muitas oportunidades passarem. Concluem que Waerdenburch foi apenas capaz de conquistar um território inútil e sem recursos e que até aquele momento nada rendera à Companhia. Sobretudo, circulavam, entre as pessoas de alta e baixa esfera, rumores denigrantes sobre o coronel, mas alguns escritos elogiavam-no. Porém, o que mais desejam era que o mesmo tivesse finalmente conquistado a terra para liberar a Companhia das grandes despesas.

Os XIX esperam que aqueles que abandonaram deslealmente o almirante general fossem punidos exemplar e severamente. Voltam a esse assunto na carta ao almirante Thijssen. Por fim, insistem que o governador ataque o inimigo junto com o Conselho Político, usando para isso, 5 companhias.

Para o almirante Marten Thijssen. Resposta à carta de 08 de outubro de 1631. Começam agradecendo a coragem heróica de Thijssen durante o confronto com a armada espanhola. Solicitam que sejam enviados alguns navios carregados com algo que possa aliviar os custos altos já incorridos. Por fim, Thijssen deveria pegar as peças de artilharia que estavam com Jochen Gijzen em Caijman.

Para Jan Mast. Devido à lealdade e bons serviços prestados, seria promovido a comandante da Costa do Brasil, comandando todos os navios lá presentes. Deveria subir e descer os rios com chalupas e iates para perseguir o inimigo e capturar o máximo que pudesse e enviar para a Pátria. Caso não cumprisse suas ordens, seria punido com a perda de seu soldo.

N.B. Essas cartas não estão assinadas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

10 1632, abril, 17; Amsterdam

Para o Conselho Político. Resposta à carta de 06 de janeiro de 1632. Os XIX estão satisfeitos que Olinda foi finalmente abandonada e queimada em 24 de novembro de 1631. Esperam com isso e com a chegada dos muitos recursos enviados, terem desanimado e desalojado o inimigo do Arraial. Não deixariam de enviar de tempos em tempos novos recrutas. Ressaltam que na reunião dos XIX estão deliberando sobre vários assuntos não nomeados, relativos à administração da colônia.

Mostram-se surpresos com a falta de notícias sobre o incidente no forte em frente ao Rio Paraíba; sobre a exploração do Rio Grande e do Ceará.

Assuntos militares: Embora os XIX tenham apresentado algumas opções para Olinda arruinada, receberam diferentes planos para a mesma e o Conselho acabou optando pela medida mais difícil, mas não menciona qual medida foi. Esperam que os militares tivessem retornado do Rio Grande tendo alcançado lá uma grande vitória. Caso não, o Conselho deve procurar outra oportunidade para atacar o Rio Grande novamente.

Alguns armamentos solicitados foram enviados e outros o seriam em breve. Recomendam porém, mais cuidado no manuseio e conservação dos mesmos, pois custaram muito à Companhia.

Militaire zaken. Hoewel de Heren XIX een aantal opties hadden voorgesteld om Olinda te verwoesten, hadden ze hiervan afwijkende plannen ontvangen en had de Raad gekozen voor de moeilijkste hiervan, maar er wordt niet vermeld welk plan dat was.

Ze hoopten dat de soldaten van Rio Grande waren teruggekeerd nadat ze daar een grote overwinning hadden behaald. Zo niet, dan moest de Raad een nieuwe gelegenheid zoeken om Rio Grande opnieuw aan te vallen.

Sommige wapens waarom gevraagd was, waren opgestuurd en andere zouden binnenkort gestuurd worden. Toch raadden ze aan zorgvuldiger te zijn bij het hanteren en het onderhoud van de wapens, daar ze de Compagnie veel geld hadden gekost.

De Raad moest bij het patrouilleren langs de kust zijn uiterste best doen om te voorkomen dat middelen voor de vijand Brazilië konden bereiken of verlaten. Daarnaast berichtten de Heren XIX dat er geen bewijs was voor het bestaan van een grote vloot in Portugal. Voorts verzochten ze de Raad de ontvangen regels op te volgen en niet te volharden in ongeoorloofde activiteiten als de verovering van fort Elmina.

Over de algemene toestand van de bezittingen: De Heren XIX stellen voor naast Recife een opening te maken in de verdedigingswerken om hout en vers voedsel te verzamelen, wat hard nodig was, vooral na de verovering van Itamaracá. Ze dringen wederom aan op toepassing van het recht om te voorkomen dat misdadigers naar het vaderland vluchten en ze daar moeten worden vervolgd.

Ze sturen meer geld om de kas te aan te vullen. Het moet gebruikt worden om degenen te betalen die hadden gewerkt aan de verdedigingswerken. Naast geld hadden ze alles gestuurd waar de Raad om had gevraagd. De Heren XIX manen tot zorgvuldigheid bij het bewaren van het hout dat ze hadden gestuurd voor de bouw van pakhuizen. Dit had de Compagnie veel geld gekost. Ook was materiaal gestuurd voor de uitrusting, het herstel en het onderhoud van schepen. Deze moesten worden gescheiden van de goederen voor het ondersteunend personeel.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

11 1632 , september, 28

Aan de Politieke Raad. Conform de brief van de vergadering van de Heren XIX van 8 juni 1632,³ zouden de vertegenwoordigers van de WIC Mathias van Ceulen en Jan Gijseling spoedig afreizen naar Brazilië om hun gezag te doen gelden. Ze zouden hun instructies en een uitgebreide strijdmacht meebrengen. Ze vragen de Raad hen hoffelijk te ontvangen en hen op een geschikte plaats onder te brengen. Bovendien dienden Van Ceulen en Gijseling bijgepraat te worden over de toestand van het bestuur en de kolonie. Er was mee ingestemd dat gouverneur Waerdenburch Brazilië zou verlaten en naar de Verenigde Provinciën

³ Een kopie van deze brief bevindt zich in de collectie Oude Westindische Compagnie, toegangscodes 1.05.01.01, inventaris 2, bladen 75–77.

O Conselho deveria empenhar-se muito na patrulha da costa para evitar a entrada e a saída de recursos para o inimigo. Além disso, os XIX informam que não há evidência de uma grande armada em Portugal. Mais ainda, pedem que o Conselho siga as regras recebidas e que não se empenhe em atividades não autorizadas, como, por exemplo, a conquista do Castelo da Mina.

Sobre a situação geral das possessões: Sugerem que próximo ao Recife seja construída nas defesas uma abertura para recolher madeira e alimentos frescos, o que era muito necessário, principalmente depois da conquista de Itamaracá. Novamente insistem na prática da justiça para evitar que malfeitores fujam para a Pátria e lá tenham que ser perseguidos.

Enviam mais dinheiro para reforçar o caixa. O mesmo deveria ser usado para pagar aqueles que trabalharam nas fortificações. Além do dinheiro, foi enviado tudo o que foi pedido pelo Conselho. Os XIX recomendam cautela na conservação da madeira enviada para a construção de armazéns. A mesma custou muito caro para a Companhia. Foi enviado também material de equipagem, restauração e manutenção de navios. Estes deveriam ser separados dos recursos enviados para o pessoal da ajudância.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

11 1632, setembro, 28

Para o Conselho Político. Conforme carta da reunião dos XIX de 08 de junho de 1632,³ embarcariam em breve para o Brasil os representantes da CIO Mathias van Ceulen e Jan Gijsseling, para darem um tom de autoridade. Levariam suas instruções e ampla força militar. Pedem que o Conselho receba-os cordialmente e instale-os em alojamentos apropriados. Além disso, Ceulen e Gijsseling deveriam ser inteirados da situação do governo e da colônia. Foi consentido que o governador Waedenburch deixasse o Brasil e retornasse às Províncias Unidas. O comandante temporário dos militares deveria ser escolhido pelo Conselho até novas instruções dos XIX.

Assinada por Pr. Olijcan, Hendrick Broen, Marcus van Valckenburch, Cornelis Sweersz., Johan Robbertsen, Jan van der Mert.

Para o governador Waerdenburch. Os XIX resolveram modificar a direção da colônia e, somado a isso, devido aos repetidos pedidos de Waerdenburch, resolveram consentir que o mesmo se desligue do governo e retorne às Províncias Unidas. Gostariam que o governador recebesse os representantes da CIO Ceulen e Gijsseling amigavelmente e os inteirassem detalhadamente da situação das possessões; do estado dos negócios e do efetivo militar inimigo.

Assinada por Pr. Olijcan (?), Hendrick Broen, Jan van der Mert, Marcus van Valckenburch, Cornelis Sweersz. e Johan Robbertsen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

³ Cópia dessa carta encontra-se no coleção Oude Westindische Compagnie, número de chamada 1.05.01.01, inventário 2, fólhos 75–77.

terug zou keren. De voorlopige bevelhebber van de soldaten moest door de Raad worden gekozen tot nieuwe instructies van de Heren XIX.

Ondertekend door Pr. Olijcan, Hendrick Broen, Marcus van Valckenburch, Cornelis Sweersz., Johan Robbertsen, Jan van der Mert.

Aan gouverneur Waerdenburch. De Heren XIX hadden besloten het bestuur van de kolonie te wijzigen en gezien zijn herhaaldelijke verzoeken, hadden ze er daarbij mee ingestemd dat Waerdenburch uit het bestuur zou stappen en zou terugkeren naar de Verenigde Procincies. Ze zouden het waarderen als de gouverneur de gedelegeerden van de WIC Van Ceulen en Gijseling hartelijk zou ontvangen en hen tot in detail zou informeren over de situatie van de bezittingen; van de zaken en van troepenmacht van de vijand.

Ondertekend door Pr. Olijcan(?), Hendrick Broen, Jan van der Mert, Marcus van Valckenburch, Cornelis Sweersz en Johan Robbertsen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

12 1633, juli, 7; Amsterdam

Aan François van Lunenburg, tweede man aan de Kust van Guinea. Antwoord op zijn brief van 1 juni 1633. Ze melden de aankomst van de volgende schepen: *Witte Leeu, Goude Sonne, Edam, Haerlem* en *Postpaert*. De Heren XIX tonen zich tevreden met het behaalde succes in Afrika. Ze hoopten dat het met de nieuwe vracht mogelijk zou zijn de Engelsen uit te sluiten van de Afrikaanse handel. Voor de continuïteit van de zaken in Guinea zouden ze binnen vier of vijf weken het schip *Valck* sturen. Ook waren ze jachten aan het klaar maken om de Fransen uit de regio te zetten.

Aan generaal Jan Jochumssen Sticker. Ze bevestigen de ontvangst van zijn brief van 7 februari 1633. Deze was 1 juni 1633 aangekomen. De levensmiddelen in het fort (er wordt niet gezegd welk fort) waren schaars. Uit noodzaak had Sticker besloten middelen te kopen in Afrika, wat tot grote uitgaven geleid had. De Kamer van Amsterdam zou daarom het schip *Valck* goed beladen sturen. Ze leggen uit wat de plannen van de diverse kamers zijn voor het sturen van middelen naar Guinea. De Heren XIX zijn het eens met de gebruikte strategie om het vertrouwen van de bewoners van de regio te winnen en de Engelsen en Fransen uit de regio te verwijderen, en steunen die strategie. Er wordt niet gezegd wat de strategie is.

Er waren enkele recruten gestuurd om de recruten die niet meer konden dienen te vervangen. Er zouden regelmatig soldaten gestuurd worden met datzelfde doel. De schepen *Nassau* en *Postpaert* hadden een confrontatie gehad met enkele Spaanse karvelen en hadden die schade toegebracht, maar de nieuwe gouverneur van fort Elmina was erin geslaagd van boord te komen en in veiligheid gebracht door een groep Afrikanen. De middelen voor de versterking van fort Nassau zouden worden gestuurd voor zover dat mogelijk was.

De Heren XIX dringen er bij de bestuurders op aan het goud aan boord daadkrachtig en gedetailleerd te controleren, want er waren enkele fouten in gecon-

12 1633, julho, 7; Amsterdam

Para François van Lunenburg, segundo na Costa da Guiné. Resposta à carta do mesmo de 01 de junho de 1633. Informam a chegada dos seguintes navios: *Witte Leeu*, *Goude Sonne*, *Edam*, *Haerlem* e *Postpaert*. Os XIX mostram-se satisfeitos com o sucesso alcançado na África. Esperavam com o novo carregamento ser possível impedir o acesso dos ingleses ao comércio africano. Para dar continuidade aos negócios na Guiné, enviariam dentro de 4 ou 5 semanas o navio *Valck*. Estavam preparando também iates para expulsar os franceses da região.

Para o general Jan Jochumssen Sticker. Confirmam o recebimento da carta escrita pelo mesmo em 07 de fevereiro de 1633. A mesma chegou em 01 de junho de 1633. Os víveres no forte (não menciona qual forte) estavam escassos. Por necessidade, Sticker resolveu adquirir recursos na África, incorrendo assim em grandes gastos. Por isso, a Câmara de Amsterdam enviaria o navio *Valck* bem carregado. Explicam quais os planos das diversas câmaras para o envio de recursos para a Guiné. Os XIX concordam e apoiam a estratégia empregada para ganhar a confiança dos moradores da região e afastar os ingleses e os franceses de lá. Não menciona qual a estratégia.

Foram enviados alguns recrutas para substituírem os que não podiam mais servir. Periodicamente seriam enviados soldados com a mesma finalidade.

Os navios *Nassau* e *Postpaert* enfrentaram e avariaram algumas caravelas espanholas mas o novo governador do Castelo da Mina conseguiu desembarcar e foi colocado em segurança por um grupo de africanos. Os recursos para a fortificação do forte Nassau seriam enviados na medida do possível.

Os XIX instam os dirigentes a controlarem enérgica e detalhadamente o ouro embarcado pois constaram-se algumas falhas no mesmo. Para evitar que particulares desviem ouro, os malfeitores deveriam ser punidos rigorosamente.

O pedido de demissão de Sticker não foi aceito. O mesmo deveria permanecer na África por mais um ano, a contar de 01 de janeiro de 1634.

O predicante Laurentius Benderius informou os XIX do magro resultado da pregação aos “negros” pois estes desconhecem o idioma Neerlandês. Para remediar a situação, seria enviado nos navios Amersfort um mestre escola para ensinar aos jovens o referido idioma. O pedido de demissão do predicante foi aceito. Porém, devido ao conhecimento que este adquiriu sobre a região e das nações, pedem que ele considere a permanência de mais um ano, principalmente para assistir o novo mestre escola que nada sabia sobre a região.

N.B. Essas cartas não estão assinadas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

13 1633, julho, 8; Amsterdam

Aos Diretores Delegados. Resposta à carta de 07 de março de 1633. Os navios *Winthont* e *Pernambuco* partiram de Texel no dia 05 de maio de 1633. Nessa ocasião, o Conselho dos XIX estava reunido e, embora esperassem receber

stateerd. Om te voorkomen dat particulieren goud verduisterden, dienden misdadigers streng worden gestraft.

Het verzoek om ontslag van Sticker was niet aanvaard. Hij moest nog één jaar in Afrika blijven, geteld vanaf 1 januari 1634.

Predikant Laurentius Benderius had de Heren XIX geïnformeerd over het magere resultaat van het preken voor de “negers”, omdat deze de Nederlandse taal niet kenden. Om het probleem op te lossen zou op het schip *Amersfort* een schoolmeester meekomen die de jongeren zou onderwijzen in de Nederlandse taal. Het verzoek om ontslag van de predikant werd aanvaard. Omdat hij de regio en de naties goed had leren kennen, vroegen ze hem echter te overwegen nog een jaar te blijven, vooral om de schoolmeester, die niets wist over de regio, te helpen.

N.B. Deze brieven zijn niet ondertekend.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

13 1633, juli 8; Amsterdam

Aan de Gedelegeerde Bestuurders. Antwoord op de brief van 7 maart 1633. De schepen *Winthont* en *Pernambuco* waren op 5 mei 1633 vertrokken van Texel. Bij die gelegenheid had de Raad van de Heren XIX vergaderd en, hoewel ze hadden gehoopt nieuws te ontvangen van Ceulen en Gijseling, hadden ze geen enkel rapport uit Brazilië ontvangen behalve dat van 13 november 1632. Tussen 26 en 27 juni 1633 waren de volgende schepen aangekomen: *Eendracht*, *Blauwen Leeu*, *Haringh* en het jacht *Tamaraca*, met gouverneur Waerdenburch en Johannes van Walbeeck aan boord. Wegens het tekort aan levensmiddelen waren ze in Ierland gestopt om wat voorraden in te slaan. Het schip *St. Pedro* was gekaapt. De vracht was in beslag genomen en het schip zelf was in brand gestoken, omdat het zwaar beschadigd was.

Het verloren gewaande schip *Ouwerckerck* was eindelijk met haar vracht in Pernambuco aangekomen. De volgende schepen hadden koers gezet naar Brazilië: *Bontenkoe*, *Witte Duijf*, *Vijgeboom*, *St. Jacob*, *Swarte Winthont*, *Connick van Sweden*, *Miser Boer* en *Rob*. Zij vervoerden het grootste deel van de voorraden voor het jaar 1633. Er is een beknopte lijst van de gestuurde middelen.

De belangrijkste gebeurtenissen tussen de aankomst van Ceulen en Gijseling en het vertrek van Waerdenburch waren de voortzetting van de patrouilles langs de kust, de inbeslagname en vernietiging van Portugese schepen en de verwoesting van enkele suikerplantages. Daarom waren duizend kisten suiker in Holland aangekomen.

De volgende Portugezen dienden een beloning te krijgen voor bewezen diensten aan de Compagnie: Domingos Fernandes Calabar, Francisco Martines en Francisco Faria. De hoogte van de beloning wordt niet genoemd.

De Kamer van Amsterdam stuurde directeur Glimmer om het eiland Fernando de Noronha te besturen. Het grootste deel van de middelen voor 1633 was reeds verzonden. De Kamers die vertraagd waren, zouden de rest zo spoedig mogelijk sturen, inclusief recruten en predikanten. Elbert Gerritsen Smint was

notícias de Ceulen e Gijseling, não chegou relatório algum do Brasil, a não ser o de 13 de novembro de 1632. Entre 26 e 27 de junho de 1633, chegaram os seguintes navios: *Eendracht*, *Blauwen Leeu*, *Haringh*, e o iate *Tamaraca*, trazendo o governador Waerdenburch e Johannes van Walbeeck. Devido à falta de víveres, pararam na Irlanda para lá abastecerem um pouco. Foi capturado o navio *St. Pedro*; sua carga foi confiscada e o navio em si, por estar muito avariado, foi queimado.

O navio *Ouwerkerck*, considerado perdido, finalmente chegara a Pernambuco com sua carga. Os seguintes navios partiram rumo ao Brasil: *Bontenkoe*, *Witte Duijf*, *Vijgeboom*, *St. Jacob*, *Swarte Winthont*, *Connick van Sweden*, *Miser Boer* e *Rob*. Transportavam a maior parte dos suprimentos para o ano de 1633. Há uma lista sumária dos recursos enviados.

Entre a chegada de Ceulen e Gijseling e a partida de Waerdenburch, o mais importante que aconteceu foi a continuação da patrulha da costa; confisco e destruição de navios portugueses e arrasamento de alguns engenhos. Devido a isso, chegaram na Holanda mil caixas de açúcar.

Os seguintes portugueses deveriam receber prêmios por bons serviços prestados à Companhia: Domingos Fernandes Calabar, Francisco Martines e Francisco Faria. Não se menciona o valor do prêmio.

A Câmara de Amsterdam enviou o diretor Glimmer para administrar a ilha de Fernando de Noronha. A maior parte dos recursos para o ano de 1633 já fora enviada. As Câmaras que estivessem em atraso enviariam o restante o mais rápido possível, inclusive recrutas e predicantes. Elbert Gerritsen Smint foi enviado com alguns navios para explorar o Ceará. Os XIX esperam receber relatório pormenorizado sobre os resultados da referida expedição. Jan Mast deveria assumir o posto de Jan Janssen van Hoorn e este o de Mast na Costa do Brasil. Os XIX pedem informações adicionais sobre como se desenvolveu o caso do representante Tapuia que procurou o governo neerlandês do Brasil. A exploração do Ceará criaria outras oportunidades de contato e aproximação com os diversos grupos Tapuias naquela região. Por isso, os delegados deveriam enviar anualmente uma chalupa para lá.

Assuntos militares: Uma possível estratégia para atacar o inimigo seria afundar embarcações inúteis em portos pequenos, tornando-os assim, inúteis. O inimigo seria então, forçado a usar os portos maiores, ficando mais vulneráveis ao ataque holandês.

Os portugueses enviaram Pedro Álvares para renovar a oferta de fornecer alguns milhares de caixas de açúcar para que os holandeses deixassem o Brasil. A resposta de Ceulen foi chamar os moradores para negociar, circulando para isso uma carta aberta (não menciona o conteúdo dessa carta).

As pequenas embarcações solicitadas seriam enviadas. Cada 1/9 parte enviaria chalupas duplas ou outras embarcações menores. Tais embarcações transportariam 450 novos recrutas para substituírem os que viajaram junto com Waerdenburch. Alguns desses, aliás, retornariam ao Brasil. Os soldados

er met enkele schepen op uit gestuurd om Ceará te verkennen. De Heren XIX verwachtten een gedetailleerd rapport van de resultaten van die expeditie. Jan Mast diende de post van Jan Janssen van Hoorn te krijgen en deze de post van Jan Mast aan de kust van Brazilië.

De Heren XIX vragen aanvullende informatie over de ontwikkelingen rond de vertegenwoordiger van de Tapuias, naar wie de Nederlandse regering van Brazilië had gezocht. Door de verkenning van Ceará waren nieuwe mogelijkheden ontstaan voor contact en toenadering tot de diverse groepen Tapui in die regio. De gedelegeerden moesten daarom elk jaar een sloep die kant op sturen.

Militaire zaken: Een mogelijke strategie om de vijand aan te vallen was het tot zinken brengen van nutteloze vaartuigen in kleine havens, waardoor deze onbruikbaar zouden worden. De vijand zou dan genooddaakt zijn de grotere havens te gebruiken en daardoor kwetsbaarder zijn voor een aanval van de Nederlanders. De Portugezen hadden Pedro Alvares gestuurd om hun aanbod van enkele duizenden kisten suiker in ruil voor het vertrek van de Nederlanders uit Brazilië te vernieuwen. Als antwoord nodigde Ceulen de *moradores* uit om te onderhandelen, door een open brief te laten circuleren (de inhoud van de brief wordt niet vermeld).

De kleine scheepjes waarom gevraagd was zouden worden gestuurd. Elk negende deel zou dubbele sloepen of andere kleinere bootjes sturen. Deze vaartuigen zouden 450 nieuwe recruten aan boord hebben om de recruten die met Waerdenburch waren meegereisd te vervangen. Sommige van hen zouden overigens terugkeren naar Brazilië. De soldaten van wie de verblijfstermijn was verstreken en die dat wilden, zouden in Brazilië gehouden moeten worden om dubbele reiskosten te voorkomen. Kopieën van de rapporten van Waerdenburch en Walbeek waren naar de Prins van Oranje en de Staten-Generaal gestuurd om te laten zien dat er vooruitgang was geboekt bij de verovering van Brazilië en om zo als grond te dienen voor het verzoek om subsidie voor het sturen van 3000 man, levensmiddelen en oorlogsmateriaal.

De Compagnie had van de Prins van Oranje een regiment ervaren soldaten gekocht om naar Brazilië te sturen. De naam van de commandant van dat regiment wordt echter niet genoemd. De Prins wilde het regiment echter nog wel gebruiken. Deze soldaten zouden daarom pas in de zomer in Brazilië aankomen. Er waren geruchten dat in Portugal een vloot werd opgebouwd om naar Brazilië te sturen. Volgens sommige berichten bestond de vloot uit 40 schepen en 12.000 man onder bevel van Dom Frederico. Volgens andere berichten waren deze speculaties onjuist en werd er bijna niets voorbereid.

N.B. De brieven zijn niet ondertekend.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

14 1634, september, 8

Aan de Gedelegeerde Directeuren en de Politieke Raad van Brazilië. Antwoord op de brief van 18 april 1634. De volgende schepen waren aangekomen: *Overijssel*,

cujo tempo de permanência tivesse se esgotado e que quisessem, deveriam ser mantidos no Brasil para evitar os custos da dupla viagem.

Cópias dos relatórios de Waerdenburch e Walbeeck foram enviadas para o Príncipe de Orange e para os Estados Gerais a fim de mostrarem o bom andamento das conquistas no Brasil e, assim, servirem de base no pedido de subsídios para o envio de três mil homens, viveres e material bélico.

A Companhia comprou do Príncipe de Orange um regimento de soldados experientes para enviar ao Brasil. Mas não menciona o nome do comandante do referido regimento. Porém, o Príncipe ainda queria usar o regimento. Logo, somente no verão é que tais soldados chegariam ao Brasil.

Chegaram rumores de que em Portugal uma armada estava sendo montada para ser enviada ao Brasil. Algumas notícias diziam que constava de 40 navios e doze mil homens sob o comando de D. Frederico. Outras notícias diziam que eram falsas tais especulações e que quase nada estava sendo preparado.

N.B. As cartas não estão assinadas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

14 1634, 8, setembro

Para os diretores delegados e o Conselho Político do Brasil. Resposta à carta de 18 de Abril de 1634. Chegaram os seguintes navios: *Overijssel, Swol, Leeuw, Zeeridder, Eendracht* e *Vos*. Com eles, chegou o relatório do tenente coronel Balthazar Bijma.⁴

Os XIX estão organizando um regulamento para o bom governo e manutenção das conquistas, permitindo assim, a divulgação da palavra divina, a derrota do inimigo, o aumento do comércio, o povoamento da terra e a criação de gado.

Com relação à distribuição de terras, casas e engenhos conquistados, elaboram para breve regras que guiariam tais transações. Pretendem, assim, evitar que a Companhia tivesse prejuízo com tais negócios. Baseiam suas decisões em relatórios diversos que informavam o valor das propriedades durante o governo português.

Para conselheiro político foi enviado Jacob Stachouwer e, para reforçar os militares, o coronel Arciszewski e seus regimentos. Foi enviado também Johannes Listrij para, segundo sua capacidade, ocupar uma ou outra função.

Recomendam um novo ataque à Paraíba, local de entrada e saída de recursos para e do inimigo. Conquistada a região, todo o norte do Brasil estará nas mãos da WIC.

Fazem diversas recomendações ao Conselho Político para melhor administrarem a colônia tendo sempre em vista o bem estar da comunidade e os interesses da Companhia. Descrevem algumas das competências do referido conselho.

Embora os rumores sobre o envio de uma armada espanhola fossem falsos, o

⁴ Cópia desse relatório encontra-se na coleção Cartas e Papéis vindos do Brasil, número de chamada 1.05.01.01, inventário 50, documento 83.

Swol, Leeuw, Zeeridder, Eendracht en Vos. Zij hadden het rapport van de luitenant-kolonel Balthazar Bijma meegebracht.⁴

De Heren XIX zijn regelgeving aan het organiseren voor goed bestuur en handhaving van de veroverde gebieden, om aldus de verspreiding van Gods woord, de onderwerping van de vijand, toename van de handel, bevolking van het land en het fokken van vee mogelijk te maken.

Met betrekking tot de distributie van het veroverde land, huizen en suikerplantages, zijn ze bezig regels op te stellen als richtlijnen voor die transacties. Zo willen ze voorkomen dat de Compagnie door die transacties schade lijdt. Ze baseren hun beslissingen op diverse rapporten waarin de waarde van de stukken grond onder Portugees bestuur wordt genoemd.

Jacob Stachouwer was als Politiek Raadslid gestuurd en kolonel Arciszewski en zijn regimenten waren gestuurd om het leger te versterken. Ook was Johannes Listrij gestuurd om één of andere functie te bekleden, al naar gelang van zijn capaciteiten.

De Heren XIX geven opdracht voor een nieuwe aanval op Paraíba aan, de plaats via welke middelen de vijand bereiken en verlaten. Als dat gebied eenmaal veroverd is, is heel het noorden van Brazilië in handen van de WIC.

Ze doen diverse aanbevelingen aan de Politieke Raad om de kolonie beter te administreren, waarbij het welzijn van de gemeenschap en debelangen van de Compagnie nooit uit het oog mogen worden verloren. Ze beschrijven enkele competenties van de genoemde raad.

Hoewel de geruchten over een Spaanse vloot vals waren, moest de Raad zijn ogen goed open houden en moesten de troepen in staat van paraatheid zijn om te voorkomen dat de reeds veilig gestelde veroverde gebieden schade zou worden toegebracht. Wederom vragen ze om gedetailleerde rapporten over de toestand van de kolonie, want op grond van die rapporten neemt de Raad van de Heren XIX haar beslissingen over het bestuur van Brazilië.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

15 1634, december, 24

Aan Sigmund von Schoppe, eerste kolonel en commandant van de soldaten in Brazilië. Vanwege zijn goede diensten en zijn kwaliteiten verzoeken de Heren XIX Schoppe nog een tijdje in Brazilië te blijven.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

16 1635, januari, 3

Vergelijkbare inhoud als van de brief hierboven.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

17 1634, december, 16

Aan Sigmund von Schoppe. Derde brief van een serie van drie aan Schoppe, waarin hem gevraagd wordt in Brazilië te blijven.

⁴ Een kopie van dit verslag bevindt zich in de collectie *Brieven en Papieren uit Brazilië*, toegangscode 1.05.01.01, inventaris 50, document 83.

Conselho deveria manter os olhos abertos e as tropas em condição de combaterem para evitar danos às conquistas já asseguradas.

Novamente solicitam o envio de relatórios detalhados sobre a situação da colônia, pois é com base nesses relatórios que o Conselho dos XIX toma as decisões sobre o governo do Brasil.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

15 1634, Dezembro, 24

Para Sigismund von Schoppe, primeiro coronel e comandante dos militares no Brasil.

Devido aos bons serviços prestados e às qualidades de Schoppe, os XIX solicitam que o mesmo permaneça ainda um pouco mais no Brasil.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

16 1635, janeiro, 3

Conteúdo semelhante à carta acima.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

17 1634, Dezembro, 16

Para Sigismund von Schoppe. Terceira carta numa série de 3 para Schoppe solicitando sua permanência no Brasil.

Para o coronel Arciszewski. Os XIX elogiam o mesmo pelo bom relacionamento com Schoppe e com o Conselho Político. Caso fosse aprovado por ambos, Arciszewski poderia destruir pequenos fortes para utilizar as guarnições dos mesmos para reforçar a infantaria. Esperam que a Paraíba e Nazareth (Cabo de Santo Agostinho) já tenham sido conquistadas. Pedem que Arciszewski mantenha o moral da tropa alto.

Para o comandante Lichthart. Resposta à carta de 1 de Setembro de 1634. Para que Lichthart continuasse no Brasil, seu salário passaria a ser de 150 Florins por mês.

Para o Conselho da Igreja Reformada no Brasil. Os XIX incentivam o trabalho dos religiosos e se mostram satisfeitos com o aumento da comunidade, pois a igreja já não mais comporta o número de pessoas que comparecem para assistir ao serviço dominical. Porém, nem tudo são flores pois alguns religiosos não se comportam como deveriam, envolvendo-se em bebedeiras, por exemplo. Os católicos e os pagãos causam desordens e o Conselho deveria cuidar da ordem dos negros e suas crianças, batizando-os e educando-os.

N.B. As cartas acima não estão assiantadas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

18 1635, Abril, 19; Amsterdam

Para o Conselho Político no Brasil. Resposta à carta de 01 de Janeiro de 1635. Os XIX estão muito satisfeitos com a conquista da Paraíba. O acordo com os portugueses e brasileiros foi muito bem elaborado e certamente contribuirá para

Aan kolonel Arciszewski. De Heren XIX prijzen hem om zijn goede relatie met Schoppe en de Politieke Raad. Als het door beiden werd goedgekeurd, mocht Arciszewski kleine forten verwoesten om de garnizoenen daarvan te gebruiken voor de versterking van de infanterie. Ze hopen dat Paraíba en Nazareth (Cabo de Santo de Agostinho) reeds zijn veroverd. Ze vragen Arciszewski het moreel van zijn troepen hoog te houden.

Aan commandant Lichthart. Antwoord op de brief van 1 september 1634. Lichthart zou een salaris van 150 gulden per maand gaan verdienen, opdat hij in Brazilië zou blijven.

Aan de Gereformeerde Kerkeraad in Brazilië. De Heren XIX moedigen het werk van de predikanten aan en tonen zich tevreden met de groei van de gemeente, want de kerk kan het aantal mensen dat verschijnt om de zondagsdienst bij te wonen niet meer aan. Er is echter ook een punt van kritiek, want sommige predikanten gedragen zich niet zoals het hoort, door zich te bedrinken bijvoorbeeld. Katholieken en ongelovigen veroorzaken chaos en de Raad zou moeten zorgen voor de orde van de negers en hun kinderen, door ze te dopen en te scholen.

N.B. De brieven hierboven zijn niet ondertekend.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

18 1635, april; 19, Amsterdam

Aan de Politieke Raad in Brazilië. Antwoord op de brief van 1 januari 1635. De Heren XIX zijn zeer tevreden over de verovering van Paraíba. Het bestand met de Portugezen en de *Brazilianen* was zeer goed uitgewerkt en zou zeker bijdragen aan een goed bestuur, het bewaren van de orde en aan het opbloeien van de handel. Ze willen weten hoeveel mensen zich bij de Nederlanders hadden gevoegd en de staat van hun suikerplantages om precies uit te kunnen rekenen hoeveel middelen ze moesten sturen. Zodra de onderhandelingen met de Portugezen begonnen, zouden ook particulieren hun waren sturen voor de handel. Daarnaast sturen ze een reeks besluiten die de Raad moest implementeren in de administratie van de kolonie.

De Raad diende haar best te doen om steeds meer Portugezen aan de kant van de Nederlanders te krijgen. Ze moest echter hard zijn in de omgang met de vijand, of die nu Portugees was of afkomstig uit een andere natie.

De Heren XIX geven de Raad toestemming om suiker te ruilen voor producten die net uit Europa waren aangekomen. Alle suiker, brazielhout en andere, opgesloten, handelswaren moesten zo snel mogelijk naar het vaderland gestuurd worden. Verder vertellen ze over de economie dat opdracht was gegeven voor de handel in slaven aan de kust van Afrika, omdat ze wisten dat die in Brazilië nodig zouden zijn. De slaven zouden van de kust van Guinea gestuurd worden en door de Raad verkocht worden aan wie ze wilde kopen. Wel moest de Raad ervoor zorgen dat de slaven op zon- en feestdagen rust kregen. Daarvoor konden ze rekenen op de hulp van predikanten die moesten verbieden dat de negers slecht behandeld werden door hun meesters. Tot slot, het was officieren niet toegestaan slaven in dienst te hebben en de slaven die voor de soldaten werkten, moesten elders worden ingezet.

um bom governo, para a manutenção da ordem e para o desenvolvimento do comércio. Solicitam o número de pessoas que se associaram aos neerlandeses e o estado de seus engenhos para calcularem exatamente a quantidade de recursos a serem enviados. Tão logo as negociações com os portugueses comecem, particulares enviarão também suas mercadorias para o comércio. Além dessa medida, enviam uma série de resoluções para o Conselho implementar na administração da colônia.

O Conselho deveria fazer o seu melhor para atrair cada vez mais portugueses para o lado neerlandês. Porém, deveria ser duro no trato com o inimigo, fosse ele português ou de outras nações.

Os XIX autorizam o Conselho a trocar açúcar por produtos recém-chegados da Europa. Já todo açúcar, pau-brasil e outras mercadorias aprisionadas deveriam ser enviadas para a Pátria o mais rápido possível. Ainda sobre a economia, relatam que foi dada ordem para o comércio de escravos na costa da África pois sabem que esses eram necessários no Brasil. Os negros seriam enviados da Costa da Guiné e vendidos pelo Conselho a quem quisesse comprá-los. Cabia ao Conselho ainda, cuidar que os escravos descansassem aos domingos e nos dias de festa. Para isso, contariam com a ajuda dos religiosos que deveriam proibir que os negros fossem tão mal tratados por seus senhores. Por fim, não era permitido que os oficiais usassem negros, e os que estavam a serviço dos militares deveriam ser deslocados para outras atividades.

Com base num diário do coronel Arciszewski, pedem que o Conselho explore o rio Monguappe (não se menciona a localização do mesmo) pois a nascente do mesmo estaria situada mais para o interior do continente do que a do Rio Grande e lá existiriam muitas riquezas. Não menciona a data dos referidos diários.

Devido ao aumento da quantidade de trabalho, seriam enviadas pessoas capazes para ocuparem a função de comissário de mercadorias e comissário dos víveres. Mesmo com esse aumento, solicitam do Conselho uma listagem das propriedades confiscadas e/ou abandonadas e que estejam ocupadas por leigos ou por religiosos. Informam que o material enviado pelo fiscal Ridder apresentava falhas e abusos do fiscal. Não se menciona quais, nem a punição do fiscal. Reclamam que recebem diariamente muitas queixas de viúvas e herdeiros pois a documentação referente aos mortos não chega à Holanda como deveria. Os responsáveis deveriam ser severamente advertidos. Ressaltam que para regularizar a situação já haviam sido enviados formulários de testamentos e regulamentos específicos.

Sobre os militares, informam que para reforçar a esquadra seriam enviadas chalupas duplas do modelo zeelandês e do modelo biscaio. Com relação à organização militar, ficou resolvido que as companhias deveriam constar de 150 homens e, sempre que possível, serem mantidas completas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

Op grond van een journaal van kolonel Arciszewski verzoeken ze de Raad de Monaguappe rivier te verkennen (waar deze rivier zich bevindt, wordt niet gezegd), daar de plaats waar deze ontspringt verder landinwaarts zou liggen dan de plaats waar de Rio Grande ontspringt en zich daar vele rijkdommen zouden bevinden. De datum van het genoemde journaal wordt niet genoemd.

Omdat de hoeveelheid werk was toegenomen, zouden er capabele mensen gestuurd worden om de functie van commissaris van handelswaar en commissaris van levensmiddelen te vervullen. Ondanks die toename vroegen ze de Raad toch om een lijst van de in beslag genomen en/of verlaten stukken grond en of die gebruikt worden door prerdikanten of leken. Ze berichtten dat het materiaal dat door fiscaal Ridder was gestuurd fouten bevatte en misbruik door de fiscaal. Welke fouten, noch de straf van de fiscaal worden vermeld. Ze klagen dat ze dagelijks veel klachten krijgen van weduwen en erfgenamen, omdat de documentatie met betrekking tot de overledenen de Nederlanden niet naar behoren bereikt. De verantwoordelijken moesten ernstig worden gewaarschuwd. Ze benadrukken dat ze al formulieren van testamenten en specifieke reglementen hebben gestuurd om de situatie te normaliseren.

Over de soldaten berichten ze dat ze ter versterking van het eskader Zeeuwse en Biscayaanse dubbele sloepen zouden sturen. Met betrekking tot de militaire organisatie hadden ze besloten dat de compagnieën uit 150 man moesten bestaan en, zo mogelijk, compleet moesten blijven.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

19 1635, augustus, 1; Amsterdam

Aan de Politieke Raad in Brazilië. De Heren XIX informeren dat de schepen *Harnick*, *Wapen van Hoorn* en *Ter Veere* zijn aangekomen.

De Politieke Raad en de officieren hebben een voorbeeldfunctie voor de bevolking in het algemeen. Ze moeten daarom onderling hoffelijk blijven.

Over godsdienst: Het aantal prerdikanten zou toenemen tot acht of negen. De Heren XIX waren op zoek naar capabele mensen van onbesproken gedrag om te sturen. De Raad moest de kerk en het godsdientonderwijs van de *Brazilianen* en anderen steunen. Om de eersten te scholen, moest de Raad op zoek gaan naar mensen die de taal van de inheemse bevolking wilde leren. De inheemse kinderen moesten de Nederlandse taal en de gebruiken van de Republiek leren. Tot slot verzochten de Heren XIX de Raad dringend een gedetailleerde lijst te sturen van de kerkelijke goederen die de jezuïten en andere ordes hadden achtergelaten. Met betrekking tot godsdienstvrijheid moest de Raad voorzichtig zijn en haar ogen open houden om toe te zien op de handel en de correspondentie tussen prerdikanten die buiten de grenzen van het door de Nederlanders veroverde gebied woonden, voornamelijk in de Spaanse gebieden. Correspondentie van of naar de monniken mocht alleen na censuur worden verzonden.

Verderop in de brief komen ze op dit onderwerp terug en bepalen dat Ipo IJssens de jezuïten van het eiland Itamaracá moet verwijderen, omdat ze vijanden van de Nederlandse regering zijn.

19 1635, Agosto, 1; Amsterdam

Para o Conselho Político no Brasil. Os XIX comunicam a chegada dos navios *Harnick, Wapen van Hoorn e Ter Veere*.

O Conselho Político e os oficiais são exemplo para a população em geral. Por isso deveriam continuar com as relações corteses entre eles.

Sobre a religião: O número de religiosos aumentaria para oito ou nove. Os XIX estavam à procura de pessoas capazes e de vida respeitável para enviar. O Conselho deveria apoiar a igreja e a catequese dos brasileiros e de outros. Para educar os primeiros, o Conselho deveria procurar pessoas interessadas em aprender o idioma dos nativos. As crianças nativas deveriam aprender o idioma neerlandês e as maneiras civis da República. Por fim, instam o Conselho a enviar uma lista detalhada dos bens eclesiásticos abandonados pelos jesuítas e outras ordens.

Com relação à liberdade de religião, o Conselho deve ser cuidadoso e manter os olhos abertos para controlar o comércio e a correspondência entre religiosos que morem fora dos limites das conquistas neerlandesas, principalmente nas possessões espanholas. Nenhuma correspondência dos monges ou para eles poder circular sem a prévia censura.

Mais adiante na carta voltam a esse tema, determinando que Ipo IJssens expulse os jesuítas da ilha de Itamaracá, pois estes eram inimigos do governo neerlandês.

Sobre a política e administração da colônia: Em razão do aumento do tamanho da conquista, o número de conselheiros políticos passaria para nove. A Câmara de Amsterdam enviava, assim, Elias Harckmans para tal cargo. Algumas poucas mudanças seriam feitas nas instruções do Conselho, mas essas precisavam ser discutidas com os Estados Gerais. O objetivo é implementar no Brasil a forma de governo e as leis neerlandesas. Com isso, toda comunicação com Portugal deveria ser cortada. Isso não significava, porém, abolir radicalmente os costumes antigos e os privilégios particulares. O último teria que ser analisado caso a caso. No tocante à justiça, apresentam superficialmente as bases da mesma. Algumas práticas precisavam de melhorias. O Conselho enviara alguns prisioneiros para novo interrogatório na Holanda. Tal prática deveria ser suspensa, pois o que não foi descoberto pelo Conselho no Brasil não seria descoberto também nas Províncias Unidas, e o transporte de prisioneiros custa muito à Companhia.

Para o governo dos nativos seriam enviadas instruções posteriormente. Porém, é necessário que o Conselho cative a amizade dos indígenas. Para tal, os XIX sugerem o uso da mesma estratégia que o rei espanhol; oferecer presentes e honrarias para os líderes e os mais capazes.

Aliás, outro costume espanhol seguido pelos XIX foi o envio de criminosos para áreas remotas. Sugerem, assim, que Fernando de Noronha seja povoada por criminosos condenados no Recife.

O comércio foi aberto a particulares e as regras para tal foram aprovadas pelos

Over de politiek en de administratie van de kolonie: Vanwege de toename van de omvang van het veroverde gebied, zou het aantal leden van de Politieke Raad toenemen tot negen. De Kamer van Amsterdam stuurde Elias Harckmans voor die post. Er zouden wat wijzigingen worden aangebracht in de instructies voor de Raad, maar die moesten nog worden besproken met de Staten-Generaal. Het doel was om in Brazilië de Nederlandse staatsvorm en de Nederlandse wetten in te voeren. Verder moest alle communicatie met Portugal worden afgebroken. Dat betekende echter niet dat de oude gewoonten en particuliere privileges radicaal moesten worden afgeschaft. De laatste moesten van geval tot geval worden bekeken.

Wat betreft justitie worden de fundamenteen ervan oppervlakkig uiteengezet. Sommige praktijken moesten verbeterd worden. De Raad had enkele gevangenen naar Holland gestuurd om opnieuw te worden ondervraagd. Die praktijk moest worden afgeschaft, want wat de Raad in Brazilië niet ontdekte zou in de Verenigde Provinciën evenmin worden ontdekt en het transport van gevangenen kostte de Compagnie veel geld.

Voor het bestuur van de inheemse bevolking zouden later instructies gestuurd worden. Het was echter noodzakelijk dat de Raad de goedgezindheid van de inheemse bevolking voor zich zou winnen. Daartoe suggereren ze dezelfde strategie als de koning van Spanje: cadeautjes en eerbewijzen voor de leiders en de meest capablen.

Overigens was een andere Spaanse gewoonte die de Heren XIX hadden overgenomen het sturen van criminelen naar afgelegen gebieden. Zo suggereren ze het eiland Fernando de Noronha te bevolken met in Recife veroordeelde criminelen.

Particulieren mochten nu ook handel drijven en de regels daarvoor waren goedgekeurd door de Staten-Generaal en naar de Raad gestuurd. Sommige regels worden in de brief genoemd.

Ze hopen dat er inmiddels geen vijanden meer in het kapiteinschap Pernambuco zijn, zodat de stad Olinda weer kan worden opgebouwd. Ze merken op dat ze in dat verband een aantal verzoeken hebben ontvangen. Eerst en vooral was het nodig dat de Raad een lijst opstelde van de huizen en verlaten of in beslag genomen stukken grond. Tot verbazing van de Heren XIX had de Raad zonder die lijst echter al enkele stukken grond verkocht en waren sommige suikerplantages herwonnen voor de productie.

In tegenstelling tot de vorige brief vragen ze zo veel mogelijk brazielhout en ander hout te sturen. De prijs die met Johan ter Weijden in Rio Grande was overeengekomen voor het leveren van brazielhout was erg hoog. Daarom werd het contract ontbonden en moest de Raad een nieuwe sluiten. Om dezelfde reden waren meer contracten ontbonden, inclusief dat met Servaes Carpentier. Ook merken ze op dat in alle contracten de prijzen veel hoger zijn dan in de tijd van de Portugezen gebruikelijk was.

Alle suiker die werd verkregen moest snel worden verzonden zodat de Compagnie het snel kon verkopen en zo een beetje uit de financiële problemen te komen. De Raad mocht in het geheel geen suiker in Brazilië houden.

De Heren XIX bepalen dat de Raad de zoutpannen aan de kust moet onderzoeken en, als die rendabel bleken te zijn, de benodigde rechten voor de verkenning

Estados Gerais. As mesmas seriam enviadas para o Conselho. Algumas dessas regras são mencionadas na carta.

Esperam que a capitania de Pernambuco já esteja livre de inimigos pois assim a cidade de Olinda por ser reconstruída. Destacam que receberam alguns pedidos nesse sentido. Antes de tudo, era necessário que o Conselho fizesse uma lista das casas e das propriedades abandonadas ou confiscadas. Porém, para surpresa dos XIX, mesmo sem essa lista, o Conselho já vendera algumas propriedades e alguns engenhos estavam sendo recuperados para produzirem.

Ao contrário de carta anterior, pedem o envio da maior quantidade possível de pau-brasil e outras madeiras. O preço do contrato de fornecimento de pau-brasil firmado com Johan ter Weijden no Rio Grande era muito alto. Por isso, o contrato foi anulado e o Conselho deveria confeccionar um novo. Pelo mesmo motivo, outros contratos também foram cancelados, inclusive o de Servas Carpentier. Destacam, também, que todos os contratos estavam com valores muito acima do valor praticado no tempo dos portugueses.

Todo açúcar obtido deveria ser enviado rapidamente para que a Companhia pudesse vendê-lo e assim sair um pouco do sufoco financeiro. Não era permitido ao Conselho reter açúcar algum no Brasil.

Os XIX determinam que o Conselho investigue as salinas na Costa e, caso fossem viáveis, deveriam recolher os devidos direitos de exploração e comércio do sal, bem como enviar sal para Curaçao e Cabo de la Vela.

Era função do Conselho inspecionar o pedágio no Passo da Várzea para assegurar o recolhimento dos 20% que lá eram pagos. Não se menciona 20% sobre o quê. Foi aprovada a nomeação de Gerrit Barbier como regidor dos brasileiros. Os XIX encarregam-no de relatar como pretendia governar os nativos e como os empregaria.

Cargas de navios capturados úteis ao tráfico negreiro deveriam ser armazenadas no Brasil e, na melhor oportunidade, enviadas para a Costa da Guiné. Os navios que chegassem ao Brasil com escravos e ouro deveriam permanecer o menor tempo possível, partindo para a Pátria tão logo descarregassem o que deveria ficar no Brasil e se reabastecessem.

Assinada por G. van Arnhen, J. Pauw, Albert Coenraeds Burgh, Adriaen van der Dussen, Abraham Bisschop, J. de Laet, Johan de Voocht, Pieter Dirksz. Ben, Jr. Diderich Scharff.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

20 1635, Julho, 31; Amsterdam

Para o coronel Schoppe. Os XIX alertam o coronel para uma pouco provável armada espanhola. Schoppe deveria manter as tropas em condição de enfrentar o inimigo.

Para o coronel Arciszewski. Agradecem a carta escrita em 25 de Março de 1635

en handel in zout aanvragen en zout naar Curaçao en Cabo de la Vela sturen. Het was de taak van de Raad om de tol bij de Passo da Varzea te controleren om er zeker van te zijn dat de 20% die daar betaald moesten worden, werden geïnd. Er wordt niet gezegd waarover 20% betaald moest worden.

De benoeming van Gerrit Barbier tot *regidor*, een soort bestuurder, van de *Brazilianen* was goedgekeurd. De Heren XIX dragen hem op uiteen te zetten hoe hij van plan was de indianen te besturen en hoe hij ze zou gebruiken.

Vrachten van gekaapte schepen die nuttig waren voor de slavenhandel, moesten worden opgeslagen in Brazilië en, bij de beste gelegenheid, naar de kust van Guinea gestuurd worden. De schepen die in Brazilië aankwamen met slaven en goud aan boord, moesten zo kort mogelijk blijven en direct vertrekken naar het vaderland zodra de vracht, voor zover die in Brazilië moest blijven, was gelost en nieuwe voorraden waren geladen.

Ondertekend door G. van Arnhen, J. Pauw, Albert Coenraeds Burgh, Adriaen van der Dussen, Abraham Bisschop, J. de Laet, Johan de Voocht, Pieter Dirksz. Ben, Jr. Diderich Scharff.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

20 1635, juli, 31; Amsterdam

Aan kolonel Schoppe. De Heren XIX maken de kolonel attent op een weinig waarschijnlijke Spaanse vloot. Schoppe moest de troepen paraat houden voor een confrontatie met de vijand.

Aan kolonel Arciszewski. Ze bedanken hem voor de brief van 25 maart 1635 en de opgestuurde journaals (dagboeken).⁵ Ze vragen hem dringend die gewoonte voort te zetten. Ze besluiten met te zeggen dat ze vol verwachting uitzien naar het bericht dat Arraial do Bom Jesus veroverd is.

Aan het Politieke Raadslid Servaes Carpentier. Ze bedanken hem voor de brief van 6 april. Ze vertrouwen erop dat Carpentier zich zal blijven inzetten om de loyaliteit van de Portugezen die de eed van gehoorzaamheid hebben gezworen, te behouden. Carpentier en de overige raadsleden moesten waakzaam blijven ten opzicht van de Portugezen en vooral alle correspondentie tussen hen onderscheppen om de communicatie met ongewenste elementen te verbreken. Ongehoorzamen dienden streng te worden gestraft.

Ze spreken wederom de wens uit dat de negers goed behandeld worden en onderwezen in de Gereformeerde godsdienst.

Aan de Gereformeerde Kerkeraad in Brazilië. De brief van 15 maart 1635 was ontvangen. De Heren XIX prijzen het goede werk bij het opbouwen en handhaven van de Gereformeerde Kerk in Brazilië. Ze verzoeken de gelovigen dringend streng te zijn en geen enkel begrip te tonen voor mensen die niet bij de Gereformeerde Kerk horen. De gelovigen, van de lage predikanten tot de predikanten, moesten zich voorbeeldig gedragen om hun autoriteit niet te ondermijnen.

⁵ Volgens de bewijzen is het niet aannemelijk dat deze dagboeken vandaag de dag nog bestaan.

e o envio dos jornais (diários).⁵ Instam o coronel a continuar com tal prática. Concluem dizendo que aguardam ansiosamente a notícia da conquista do Arraial do Bom Jesus.

Para o conselheiro político Servaes Carpentier. Agradecem a carta de 06 de Abril. Confiavam que Carpentier continuará com os bons serviços para manter a lealdade dos portugueses que prestaram voto de obediência.

Carpentier e os demais conselheiros não deveriam descuidar da vigilância aos portugueses, sobretudo confiscar toda a correspondência dos mesmos; cortando assim a comunicação com elementos indesejados. Os desobedientes deveriam ser punidos rigorosamente.

Mencionam novamente o desejo de que os negros sejam bem tratados e catequizados na religião reformada.

Para o Conselho da Igreja Reformada no Brasil. A carta de 15 de Março de 1635 foi recebida. Os XIX elogiam os bons trabalhos na construção e manutenção da Igreja Reformada no Brasil. Urgem os religiosos a serem rígidos e a não oferecerem nenhuma compreensão aos que estão fora da religião reformada. Os religiosos, desde o baixo clero até os predicantes, deveriam se comportar exemplarmente para não corromperem sua autoridade.

Os XIX estavam à procura de religiosos capazes para servirem no Brasil a fim de alcançarem o número desejado de religiosos na colônia. Enquanto tais reforços não chegassem, sugerem que se busque no Brasil mesmo, pessoas capazes para educarem os nativos e os negros.

Alguns jesuítas esconderam-se para não serem expulsos. Caso o Conselho soubesse de algum, deveria informar ao Conselho Político para que tais inimigos da fé e do Estado fossem expulsos.

Para o comandante Lichthart. As notícias sobre os feitos de Lichthart em Porto Calvo chegaram até os XIX, que as receberam com satisfação.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

21 1635, Novembro, 12; Amsterdam

Para o Conselho Político no Brasil. A carta segue o mesmo padrão de carta enviada anteriormente pelo Conselho do Brasil, sem no entanto, mencionar a data da mesma.

Assuntos militares:

1. Víveres. Os XIX fazem o seu melhor para enviarem a maior quantidade de víveres possível. Muito já fora enviado e ainda havia navios por partir. Pedem que o Conselho seja cuidadoso na conservação, distribuição e controle dos referidos víveres. Principalmente, urgem o Conselho a melhor fiscalizar a distribuição de rações, observando que não sejam fornecidas rações para falecidos.

Foi enviado um comissário geral dos víveres, com as instruções para se regular essa função. Não se menciona o nome do mesmo.

⁵ A evidência sugere que tais diários não sobreviveram até os nossos dias.

De Heren XIX zijn op zoek naar capabele kerkelijke functionarissen om in Brazilië te dienen om het gewenste aantal godsdienstigen in de kolonie te behalen. Zolang die versterkingen uitblijven, stellen ze voor in Brazilië zelf te zoeken naar capabele personen om de indianen en de negers te onderwijzen.

Sommige jezuïten hadden zich verborgen om niet uitgezet te worden. Als de Raad van zo een wist, moest de Politieke Raad op de hoogte gebracht worden zodat die vijanden van het geloof en van de staat uitgezet konden worden.

Aan commandant Lichthart. Het nieuws over zijn daden in Porto Calvo had de Heren XIX bereikt, die het met tevredenheid hadden ontvangen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

21 1635, november, 12; Amsterdam

Aan de Politieke Raad in Brazilië. De brief volgt hetzelfde patroon als de brief die eerder door de Raad van Brazilië was verstuurd, echter zonder de datum van die brief te vermelden.

Militaire zaken:

1. Levensmiddelen. De Heren XIX doen hun best zo veel mogelijk levensmiddelen te sturen. Er was al veel gestuurd en er waren schepen die nog moesten vertrekken. Ze verzoeken de Raad voorzichtig te zijn bij het bewaren en verdelen van, en de controle over de genoemde levensmiddelen. Ze vragen de Raad vooral beter toezicht te houden op de verdeling van de rantsoenen en erop te letten dat er geen rantsoenen voor overledenen werden verstrekt.

Er was een algemeen commissaris van levensmiddelen gestuurd met instructies om die functie te reguleren. Zijn naam wordt niet genoemd.

2. Munitie en andere militaire benodigdheden. De noodzakelijke maatregelen werden getroffen om tekort aan middelen in Brazilië te voorkomen. Ze vragen om matiging bij het gebruik van buskruit door, bijvoorbeeld, geen saluutschoten te lossen. Zo vervult ieder zijn taak: de Heren XIX doen hun best om de kolonie te bevoorraden, terwijl de Politieke Raad zorg draagt voor het redelijke gebruik van de middelen.

Er zouden houthakkers en timmerlieden met hun gereedschap gestuurd worden. Ze zouden ook meer recruten sturen.

3. Militair personeel en matrozen. Daar het militair personeel sterk in aantal was gedaald, zou het niet mogelijk zijn hun aantal te doen toenemen met nieuwe recruten alleen. Er zouden soldaten en 450 matrozen gestuurd worden. Het aantal soldaten wordt niet genoemd.

4. Versterkingen. De Raad moest samen met de hoofdofficieren zorg dragen voor het slopen van de overbodige forten en tegelijkertijd nieuwe bouwen waar dat nodig was.

5. Geld. Ze vragen de boekhouding op te sturen met de documentatie met betrekking tot de besteding van het geld dat de gedelegeerde bestuurders in kas hadden gelaten. De salarisverhoging van Sebastiaen Keller was goedgekeurd.

Het was besloten dat het transport van handelswaren in Brazilië betaald zou worden en dat het niet toegestaan was goederen van particulieren mee te nemen uit de pakhuizen van de Compagnie of ze van de schepen te lossen zonder vooraf

2. Munição e outras necessidades militares. As medidas necessárias estavam sendo tomadas para evitar a falta de recursos no Brasil. Pedem moderação no uso da pólvora, evitando, por exemplo, tiros de honra. Assim, cada lado cumpre sua função: os XIX fazem o melhor para suprir a colônia e o Conselho Político cuida do uso racional dos recursos.

Seriam enviados cortadores de madeira e carpinteiros levando consigo seus instrumentos de trabalho. Enviariam também mais recrutas.

3. Pessoal militar e marinheiros. Como o número de pessoal militar diminuiu muito, não seria possível aumentá-lo somente com novos recrutas. Seriam enviados soldados e 450 marinheiros. Não se menciona o número de soldados.

4. Fortificações. O Conselho, junto com os oficiais superiores, deveria cuidar da demolição das fortificações desnecessárias e, ao mesmo tempo, construir novas onde fosse necessário.

5. Dinheiro. Solicitam o envio de prestação de contas com os documentos pertinentes do uso do numerário deixado no caixa pelos diretores delegados. Foi aprovado o aumento de salário para Sebastiaen Keller.

Foi decidido que o valor do transporte de mercadorias seria pago no Brasil e não era permitido retirar bens de particulares dos armazéns da Companhia ou descarregá-los de navios sem antes pagar em dinheiro o valor do transporte. Além do transporte, deveria ser cobrada uma taxa de “avaria” de 10 florins por tonelada de carga, independente do carregamento ser embarcado em navio da Companhia ou fretado.

A única intenção dos XIX é a expulsão do inimigo da capitania de Pernambuco e assegurar as conquistas, não desejando os XIX pensar em novas conquistas antes de garantir o que já conquistaram tão amargamente. Não recomendam que o Conselho Político expanda as conquistas para o sul, mas somente que causassem destruição aos portos.

Sobre os assuntos religiosos, escreveriam diretamente para o Conselho da Igreja Reformada. Apenas lembram ao Conselho Político de suas obrigações na manutenção da ordem. Os jesuítas poderiam habitar a colônia, desde que longe ou separados dos outros moradores.

Outros assuntos tratados na carta:

A. Polícia: Assunto de grandes consequências e que, portanto, requer muita deliberação. Antes de decidirem sobre o mesmo, querem consultar os Estados Gerais e o Príncipe de Orange. Ao mesmo tempo, os XIX desejam aguardar para ver o desenvolvimento do governo dos portugueses e assim, poderem tomar decisões mais apropriadas. Enquanto aguarda as instruções, o Conselho Político deveria estar sempre atento para manter a ordem e a paz nas conquistas.

Com relação aos brasileiros só tomariam novas decisões após o relatório do regidor Gerrit Barbier.

Seriam enviados dois novos conselheiros políticos para completar o número de 9: Hendrick Schilt e Paulus Serooskercke.

de prijs van het transport te voldoen in geld. Naast het vervoer diende ook een averijbelasting van 10 gulden per ton vracht te worden betaald, ongeacht of de vracht werd geladen aan boord van een schip van de Compagnie of een gehuurd schip.

De enige intentie van de Heren XIX was de uitzetting van de vijand uit het kapiteinschap Pernambuco en de veroverde gebieden veilig te stellen. De Heren XIX wilden niet denken aan nieuwe veroveringen voordat dat wat ze al, met pijn en moeite, veroverd hadden, gegarandeerd was. Ze gaven de Raad opdracht het veroverde gebied niet naar het zuiden uit te breiden, maar slechts de havens te verwoesten.

Over godsdienstige zaken zouden ze rechtstreeks aan de Gereformeerde Kerkeraad schrijven. Ze herinneren de Politieke Raad alleen aan haar verplichtingen bij het bewaren van de orde. Er mochten jezuïten in de kolonie wonen, maar ver weg of gescheiden van de andere bewoners.

Andere onderwerpen die in de brief worden behandeld:

A. Politie: Een onderwerp met grote gevolgen en waar dus goed over nagedacht moest worden. Alvorens hierover een besluit te nemen, wilden de Heren XIX het bespreken met de Staten-Generaal en de Prins van Oranje. Tegelijkertijd willen ze de ontwikkeling van het bestuur van de Portugezen afwachten om zo betere beslissingen te kunnen nemen. In afwachting van instructies moet de Raad altijd alert zijn om de orde en de vrede in het veroverde gebied te bewaren. Met betrekking tot de *Brazilianen* zouden er pas nieuwe beslissingen worden genomen na het rapport van de bestuurder Gerrit Barbier.

Er zouden twee nieuwe leden van de Politieke Raad gestuurd worden om hun aantal op negen te brengen: Hendrick Schilt en Paulus Serooskercke.

B. Economie en handel: Het was de verantwoordelijkheid van de Raad de activiteiten van schadelijke en nutteloze personen die uitsluitend de levensmiddelen van de Compagnie consumeerden zonder de Compagnie iets op te leveren in de vorm van werk, goed in de gaten te houden. Omdat er tegen luiheid geen middel bestaat, moesten deze bij de eerste gelegenheid naar Fernando de Noronha worden gebracht. Degenen die hun plichten vervulden, moesten worden beloond.

Om een tekort aan handelswaar te voorkomen werd het, voorlopig, particulieren toegestaan handel te drijven. De Heren XIX herinnerden er alleen aan dat de handelswaar pas na inspectie uit de pakhuizen van de Compagnie mocht worden meegenomen, waarvan niemand was vrijgesteld, zelfs de aandeelhouders van de Compagnie niet.

De Heren XIX werkten geschikte regels uit met betrekking tot de handel ("slavenhandel") en hoopten dat de Raad ondertussen de reglementen van 14 juli 1635 had opgevolgd.

De Raad moest tijdelijk, totdat er nieuwe regels opgesteld waren, doorgaan met het verkopen en verpachten van in beslag genomen molens.

Tot hier het antwoord op de brief van de Raad. Nu volgen de overwegingen van de Heren XIX.

B. Economia e negócios: Era responsabilidade do Conselho observar rigidamente as atividades dos elementos inúteis e preguiçosos que apenas consomem os víveres da Companhia sem dar-lhe nenhum retorno em forma de trabalho. Como não havia remédio para a preguiça, os mesmos deveriam ser transportados na primeira oportunidade para Fernando de Noronha. Já os que cumprem seus deveres, deveriam ser recompensados.

Para evitar a falta de mercadorias, foi concedida, provisoriamente, a liberdade de comércio a particulares. Os XIX lembram apenas que as mercadorias só poderiam ser retiradas dos armazéns da Companhia depois da devida inspeção, não estando ninguém dispensado da mesma, nem sequer os acionistas da Companhia.

Com relação ao tráfico ("negócio dos negros"), os XIX elaboravam as regras apropriadas. Nesse ínterim, esperavam que o Conselho tivesse seguido as regulamentações de 14 de Julho de 1635.

Temporariamente, até que fossem redigidas novas regulamentações, o Conselho deveria continuar vendendo ou alugando os engenhos confiscados.

Até esse ponto, tivemos a resposta à carta do Conselho. Em seguida, entram as considerações dos XIX.

Cabia ao Conselho regularizar e controlar o carregamento dos navios, pois muitas falhas foram constatadas na carga da Companhia.

Era obrigação do Conselho cuidar que os militares não abusassem da população civil. Os moradores que passaram para o lado neerlandês deveriam ser tratados com respeito, evitando assim, queixas. Os XIX, enviam em anexo a essa carta, uma listagem de queixas já apresentadas, para que as mesmas sejam investigadas e resolvidas pelo Conselho. Tal anexo não está presente.

Assinda por G. van Arnehn, P. Pauw, J. de Laet, Jean van der Poort, J. de Voocht, D. Codde van der Burch, D. Scherff.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

22 1635, Novembro, 9; Amsterdam

Para o coronel Schoppe. As cartas e relatórios enviados com o capitão Jan Hicke foram encaminhados ao Príncipe de Orange. Este ficou tão satisfeito com os sucessos de Schoppe que enviaria mais recursos militares ao Brasil, de pessoal a material bélico e suprimentos.

Para o coronel Arciszewski. Os pedidos de todos os tipos de reforços foram atendidos conforme a carta geral para o Conselho Político.

Para o almirante Lichthart. Os XIX pedem que o almirante permaneça no Brasil até que o trabalho por ele iniciado tenha sido concluído efetivamente. Aprovam a decisão do Conselho Político de promover o almirante e aumentar seu salário. Seriam enviados 450 novos marinheiros.

Para o Conselho da Igreja Reformada. Os XIX informam o recebimento da carta de 18 de junho de 1635. Para facilitar o trabalho dos religiosos, seriam enviadas

De Raad moest de vrachten van de schepen in orde maken en controleren, want er werden veel fouten geconstateerd in de vracht van de Compagnie.

De Raad was verplicht ervoor te zorgen dat de soldaten geen misbruik maakten van de burgerbevolking. De Portugeze bewoners die waren overgelopen naar de Nederlanders moesten met respect worden behandeld om klachten te voorkomen. De Heren XIX sturen in een bijlage bij de brief een lijst van de reeds ingediende klachten zodat de Raad die kan onderzoeken en oplossen. Die bijlage is niet aanwezig.

Ondertekend door G. van Arnehn, P. Pauw, J. de Laet, Jean van der Poort, J. de Voocht, D. Codde van der Burch, D. Scherff.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

22 1635, november, 9; Amsterdam

Aan kolonel Schoppe. De brieven en rapporten die met kapitein Jan Hicke waren meegestuurd, waren op weg naar de Prins van Oranje. Deze was zo tevreden over de successen van Schoppe, dat hij meer militaire middelen naar Brazilië zou sturen, van personeel tot oorlogsmateriaal en voorraden.

Aan kolonel Arciszewski. De bestelling van de meest uiteenlopende soorten versterking waren in behandeling genomen conform de algemene brief aan de Politieke Raad.

Aan admiraal Lichthart. De Heren XIX vragen de admiraal in Brazilië te blijven tot het werk waar hij mee is begonnen daadwerkelijk af is. Ze keuren het besluit van de Politieke Raad tot promotie en salarisverhoging van de admiraal goed. Er zouden 450 nieuwe matrozen gestuurd worden.

Aan de Gereformeerde Kerkeraad. De Heren XIX bevestigen de ontvangst van de brief van 18 juni 1635. Om het werk van de predikanten te verlichten, zouden er meer mensen gestuurd worden. De Heren XIX prijzen het godsdientonderwijs aan de *Brazilianen* en dringen erop aan hun inspanningen voort te zetten. Zij zouden dan blijven zoeken naar geschikte personen om in Brazilië te dienen.

Het was niet nodig inheemsen naar de Republiek te sturen om Nederlands te leren. Het was het best om ze in Brazilië te onderwijzen, zodat ze hun eerste taal niet zouden vergeten; dat dit een vaststaand feit was, hadden eerdere ervaringen bewezen.

De predikanten Jodocus à Stetten en Cornelis van der Poel zouden een salaris van 100 gulden verdienen en Hartman en Neptoux 60 gulden.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

23 Brief naar Afrika

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

24 1636, juni, 14

Aan de Politieke Raad in Brazilië. De Heren XIX berichten dat elf schepen waren aangekomen en hoewel ze hadden gehoopt op de terugkeer van een schip met vracht, was die hoop niet verwezenlijkt.

mais pessoas. Os XIX elogiam o trabalho de catequese dos brasileiros e instam o Conselho a continuar com os esforços para tal. Da sua parte, continuam procurando pessoas capazes para servirem no Brasil.

Não era necessário enviar indígenas para a República a fim de aprenderem o Neerlandês. O mais apropriado seria instruí-los no Brasil pois, assim, não esqueceriam seu primeiro idioma; fato este já comprovado por experiências anteriores.

Os predicantes Jodocus à Stetten e Cornelis van der Poel receberiam salário de 100 florins e Hartman e Nepteux, de 60 florins.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

23 Carta para a África

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

24 **1636, Junho, 14**

Para o Conselho Político no Brasil. Os XIX comunicam a chegada de 11 navios e embora esperassem receber algum retorno com a carga, tal esperança não se concretizou.

Junto com o conselheiro Servaes Carpentier, discutiriam a situação da colônia para então tomarem as decisões pertinentes à manutenção da mesma.

Reforçam que cada conselheiro político e oficial superior deve escrever detalhadamente à Reunião dos XIX bem como para cada Câmara em separado, sobre a situação religiosa, militar, política e da justiça na colônia. Para facilitar, eram enviados formulários (modelos) de relatórios.

N.B. Como já mencionado anteriormente, caso os Diretores XIX tenham escrito cartas para o Brasil no período de 1637 e 1638, essas não se encontram no inventário aqui descrito. Ressalta-se que tais cartas não foram localizadas no Arquivo Nacional dos Países Baixos em Haia.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

25 **1639, Janeiro, 28; Middleburg**

Para o Classis do Brasil. Os XIX confirmam o recebimento da carta de 04 de março de 1639 com as boas notícias sobre o progresso do trabalho dos religiosos. Procuravam pessoas para enviar para, assim, alcançarem o número de 6 predicantes, conforme solicitado.

As Bíblias e outros livros pedidos pelo Classis estavam a caminho e podiam ser esperados. Para o tratamento dos judeus, deveriam ler a carta geral para o governador e Alto Conselho.

Assinada por: Duijst van Voorhout, J. D. Knuijt, Pieter Joosten Duyvelaer, Hendrick Hamel, J. de Laet, Jacob Schagen Hooghlandt.

Ze zouden samen met raadslid Servaes Carpentier de toestand van de kolonie bespreken om de juiste beslissingen te kunnen nemen voor het behoud van de kolonie.

Ze benadrukken dat alle leden van de Politieke Raad en alle hoofdofficieren aan de Vergadering van de Heren XIX en elke afzonderlijke Kamer in detail moeten schrijven over de godsdienstige, militaire en justitiële toestand in de kolonie. Om het makkelijker te maken waren er formulieren (modellen) van rapporten gestuurd.

N.B. Zoals al eerder gezegd, als de Heren XIX in de periode van 1637 tot 1638 brieven naar Brazilië hadden gestuurd, dan bevinden die zich niet in de hier beschreven inventaris. Het zij benadrukt dat die brieven niet zijn gevonden in het Nederlands Nationaal Archief in Den Haag.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

25 1639, januari, 28; Middelburg

Aan de Classis van Brazilië. De Heren XIX bevestigen ontvangst van de brief van 4 maart 1639 met het goede nieuws over de vooruitgang van het werk van de predikanten. Ze waren op zoek naar mensen om te sturen om het totale aantal predikanten op zes te brengen, zoals gevraagd.

De bijbels en andere boeken waar de Classis om gevraagd had, waren onderweg en konden verwacht worden. Voor wat betreft de behandeling van joden moesten ze de algemene brief aan de gouverneur en de Hoge Raad lezen.

Ondertekend door: Duijst van Voorhout, J.D. Knuijt, Pieter Joosten Duyvelaer, Hendrick Hamel, J. de Laet, Jacob Schagen Hooghlandt.

Aan Zijne Excellentie, Graaf Maurits. De Heren XIX bevestigen ontvangst van de brief van 6 oktober 1638.⁶ Nassau had gevraagd om betaling van zijn commissie voor de gekaapte goederen volgens artikel 12 van zijn contract. Genoemd artikel gaat echter alleen over roerende goederen en zegt niets over onroerende goederen. Hij zou daarom niets krijgen, want de suikerplantages waren al veroverd voordat Nassau in Brazilië was aangekomen.

Aan Zijne Excellentie Graaf Maurits en de Hoge Raad. Antwoord op de brieven van 30 juli en 6 oktober 1638. Omdat er nog geen vergadering van de Heren XIX was geweest, waren vele brieven uit Brazilië nog niet beantwoord, inclusief de brieven die geschreven waren tijdens de expeditie naar Bahía. Gebruik makend van de vergadering in Middelburg, zouden ze een aantal brieven beantwoorden.

De Heren XIX zijn van mening dat de aanval op Bahía vergeten moest worden vanwege vermoedelijke rebellie tegen de Graaf en ook omdat het een hachelijke onderneming was. Aan de andere kant was de expeditie van admiraal Jol zeer positief uitgevallen voor de Compagnie. Om situaties als die in Bahía te voorkomen zouden ze constant versterkingen in de vorm van materiaal en personeel blijven sturen.

De zuidgrens, langs de São Francisco rivier, moest worden gefortificeerd om te voorkomen dat ongewenste of gevaarlijke personen konden binnendringen.

⁶ Zie voor een kopie van deze brief Brieven en Papieren uit Brazilië, registrummer 1.05.01.01, inventaris 53, document 143.

Para sua excelência, o Conde Maurício. Informam o recebimento de carta de 06 de Outubro de 1638.⁶ Nassau pediu o pagamento de sua comissão pelos bens capturados segundo o artigo 12º de seu contrato. Entretanto, o referido artigo diz respeito a bens móveis e não bens imóveis, assim não receberia nada pois os engenhos já haviam sido conquistados antes da chegada de Nassau ao Brasil.

Para sua excelência, conde Maurício e o Alto Conselho. Resposta as cartas de 30 de Julho e 06 de Outubro de 1638. Como não houvera reunião dos Diretores XIX, muitas cartas enviadas do Brasil ainda estavam sem resposta, inclusive as escritas durante a expedição à Bahia. Aproveitando a reunião em Middelburg, responderiam a diversas cartas.

Os XIX são de opinião que o ataque à Bahia deve ser esquecido, devido às suspeitas levantadas contra o Conde, e também por ser um negócio de consequências perigosas. Por outro lado, a expedição do Almirante Jol foi muito positiva para a Companhia. Para evitar situações como a da Bahia, enviariam constantemente reforço de material e pessoal.

A fronteira sul, ao longo do rio São Francisco, deveria ser reforçada para evitar a penetração de pessoas indesejadas ou perigosas.

Para ocupar o inimigo na Bahia, deveriam ser enviados navios e pessoal para lá destruírem engenhos e causar muitos danos.

Com relação aos leilões públicos, os XIX querem serem informados de tempos em tempos e destacam que os cálculos devem ser bem feitos para evitar prejuízos. Desenvolvem em seguida as regras para a elaboração dos relatórios sobre arrendamentos, impostos e emolumentos que fossem cobrados em benefício da Companhia.

Foram enviadas instruções sobre o uso e conservação dos armamentos para acabar de uma vez com as queixas sobre os mesmos.

Os XIX cobram a promessa de Nassau e do Alto Conselho de enviarem um grande carregamento de frutos da terra.

O comércio foi aberto e com isso esperavam que muitas pessoas se dirigissem para a colônia a fim de povoá-la.

O mapa do interior da colônia encomendado por Nassau estava a caminho. Os XIX enviavam também anotações sobre os campos de cana, roças e currais.

Os XIX mostram-se surpresos que os processos contra uma série de portugueses indesejados ainda não tenham começado. Não menciona os nomes dos portugueses e nem porque eram indesejados.

Um elevado número de navios já partira levando muito pessoal militar e muitos outros estavam em preparação e partiriam em breve.

Com relação à manutenção dos fortes, os XIX estão satisfeitos com os serviços e iniciativas de Nassau. Ainda sobre assuntos militares, informam que muitos

⁶ Para cópia dessa carta, ver Cartas e Papéis vindos do Brasil, número de chamada 1.05.01.01, inventário 53, documento 143.

Om de vijand in Bahía te verslaan zouden schepen en mensen gestuurd moeten worden om daar suikerplantages te verwoesten en veel schade aan te richten.

De Heren XIX willen van tijd tot tijd op de hoogte gehouden worden van de openbare veilingen en delen mee dat er juiste berekeningen moeten worden gemaakt om schade te voorkomen.

Vervolgens zetten ze de regels uiteen voor het uitwerken van rapporten inzake huur, belastingen en emolumenten die geïnd werden ten gunste van de Compagnie.

Instructies voor het gebruik en onderhoud van wapens waren opgestuurd om voor eens en altijd een eind te maken aan de klachten over de wapens.

De Heren XIX komen de belofte aan Nassau en de Hoge Raad na een grote vracht landbouwproducten te sturen.

De handel was open gesteld en ze hoopten dat veel mensen naar de kolonie zouden vertrekken en de kolonie zouden bevolken.

De kaart van het binnenland van de kolonie die Nassau had besteld, was onderweg. De Heren XIX stuurden ook aantekeningen over de suikerrietvelden, plantages en Currais.

De Heren XIX tonen zich verbaasd dat de processen tegen een aantal ongewenste Portugezen nog niet zijn begonnen. De namen van de Portugezen worden niet genoemd, noch waarom ze ongewenst waren.

Een groot aantal schepen was al vertrokken met aan boord veel militair personeel en veel andere schepen bereidden zich voor en zouden spoedig vertrekken.

Met betrekking tot het onderhoud van de forten zijn de Heren XIX tevreden met de diensten en initiatieven van Nassau. Voorts berichten ze over militaire zaken, dat veel soldaten geen uniform hadden. De Heren XIX zouden er meer sturen, maar wijzen erop dat veel soldaten hun uniform verkochten aan Portugezen of anderen en het geld verkwistten of gebruikten om zich te bedrinken.

Ze vragen Nassau en de Raad streng te zijn bij het selecteren van de regidores van de Brazilianen opdat deze loyaal bleven aan de Nederlanders.

In tegenstelling tot wat besloten was, moesten Nassau en de Hoge Raad vanaf het moment van ontvangst van deze brief uitsluitend de aanwijzingen van de Heren XIX volgen voor de administratie van de kolonie en de Compagnie.

Het geval van de sergeant van het schip Winthont van Amsterdam, dat door Portugezen was gekaapt voor de kust van Angola, wordt beschreven. De naam van de sergeant wordt niet genoemd.

De brief bevat vele besluiten over het sturen van suiker naar de Republiek.

Ondertekend door: Duijst van Voorhout, J. de Knuijt, P. Duyvelaer, J. de Laet, Pieter Snych en H. Hamel.

26 Brief naar Afrika
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

27 Brief naar Afrika
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

soldados estavam sem uniforme. Os XIX enviariam mais, mas chamam a atenção para o fato de que muitos soldados vendiam seus uniformes para os portugueses ou outros e desperdiçavam o dinheiro ou usavam-no para embriagarem-se. Pedem que Nassau e o Conselho sejam rigorosos na escolha dos regedores dos brasileiros para que estes continuem leais aos holandeses.

Ao contrário do que fora determinado, a partir desta carta Nassau e o Alto Conselho deveriam seguir somente as orientações dos Diretores XIX para a administração da colônia e da Companhia.

Descreve o caso do sargento do navio *Windthont van Amsterdam* que foi capturado por portugueses na costa de Angola. Não menciona o nome do sargento.

Há nessa carta várias resoluções sobre o envio de açúcar para a República.

Assinada por: Duijst van Voorhout, J. de Knuijt, P. Duyvelaer, J. de Laet, Pieter Snych e H. Hamel.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

26 Carta para a África

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

27 Carta para a África

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

28 Carta para a África

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

29 **1639, Junho, 24; Middelburg**

Para sua excelência e o Alto Conselho no Brasil. Os navios *Trouw*, *Júpiter*, *Leeuwinne* e *Adam & Eve* chegaram trazendo carta de Nassau de 05 de Março de 1639. Os XIX esperam que nessa ocasião os reforços enviados com o coronel Arciszewski já tivessem chegado para, assim, assegurar as conquistas.

Dentro de pouco tempo, vários navios partiriam de Texel levando o restante de um reforço de 2.700 soldados. Para o envio de tal reforço, foi necessário que os acionistas novamente aumentassem o capital da Companhia.

Para melhor informarem a particulares, os XIX pedem que Nassau envie os mapas que mandou confeccionar e relatórios detalhados sobre a situação da colônia. Pedem também o envio das contas e dos livros da administração. Ressaltam que nunca receberam um balanço dos livros.

Como alguns conselheiros políticos viajavam para administrar a justiça nas conquistas, o Alto Conselho ficava incompleto e a justiça tardava. Para remediar isso, seriam enviados mais quatro conselheiros, além dos nove já no Brasil.

Sobre a disputa de jurisdição entre Recife e Olinda, enviavam resoluções em anexo à carta, não presentes.

- 28 Brief naar Afrika
 NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

29 **1639, juni, 24; Middelburg**

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. De schepen Trouw, Jupiter, Leeuwinne en Adam & Eva waren aangekomen met de brief van Nassau van 5 maart 1639. De Heren XIX hopen dat de versterkingen die met kolonel Arciszewski waren meegestuurd inmiddels zijn aangekomen om zo de veroveringen veilig te kunnen stellen.

Binnenkort zou een aantal schepen van Texel vertrekken met aan boord de rest van versterkingen van 2.700 soldaten. De aandeelhouders hadden voor die versterkingen het kapitaal van de Compagnie opnieuw moeten verhogen.

Om particulieren beter te kunnen informeren verzoeken de Heren XIX Nassau de kaarten, voor het maken waarvan hij opdracht had gegeven, en gedetailleerde rapporten over de situatie van de kolonie op te sturen. Ook vragen ze de boekhouding op te sturen. Ze benadrukken dat ze nooit een balans hebben ontvangen.

Omdat sommige Politieke Raadsleden op reis waren om de rechtspraak in de veroverde gebieden te organiseren, was de Hoge Raad niet compleet en liep de rechtspraak vertraging op. Om dat op te lossen zouden nog vier raadsleden gestuurd worden, naast de negen die al in Brazilië waren.

In een bijlage bij de brief stuurden de Heren XIX besluiten mee met betrekking tot het juridictiegeschil tussen Recife en Olinda. De bijlage ontbreekt.

Hoewel Elias Harckmans Paraíba al geruime tijd bestuurde, had hij nog geen verslag gedaan van zijn bestuur en daarom vroegen de Heren XIX hem dat te doen. Ook vroegen ze een verslag van in beslag genomen goederen, te land en ter zee, om de rechten die aan de Prins van Oranje betaald moesten worden te kunnen berekenen.

In tegenstelling tot de eerdere brief, delen de Heren XIX mee dat elke Kamer rechtstreeks contact zal opnemen met Nassau en de Hoge Raad. Bovendien moeten deze kopieën van de Akten van de besturen van de kapiteinschappen opsturen.

Ze bepalen dat Nassau en de Raad een expeditie zullen organiseren naar de São Francisco rivier om te kijken of er salpeter is. Particulieren zouden de exploratie op zich kunnen nemen en degene die voorraden vindt, zou het exploratierecht krijgen. Met betrekking tot administratieve maatregelen, er is regelgeving voor de betaling van de soldaten. Hoewel in de Dagelijkse Akten staat hoeveel de leveranciers van brazielhout betaald moeten krijgen, komt de hoeveelheid hout die in de Republiek ontvangen wordt niet overeen met het betaalde bedrag. Nassau en de Raad moeten zo veel mogelijk brazielhout sturen.

Het salaris van 2 patacas per dag dat Portugese timmerlieden betaald werd, was erg hoog. Het moest aangepast worden, niet alleen in het belang van de Compagnie, maar ook om te voorkomen dat andere arbeiders salarisverhoging zouden vragen. Bovendien zouden er Nederlandse timmerlieden gestuurd worden.

De Heren XIX geven opdracht de, vooral door Portugezen, tot slaaf gemaakte indianen vrij te laten.

Embora já governasse a Paraíba há algum tempo, Elias Harckmans ainda não prestara contas de seu governo e por isso os XIX pedem que o faça. Solicitam também o envio das relações dos bens confiscados no mar e na terra para que possam calcular os direitos a serem pagos ao Príncipe de Orange.

Ao contrário da carta anterior, afirmam que cada Câmara entrará em contato direto com Nassau e o Alto Conselho. Além disso, cabia a eles enviar cópias das Atas dos governos das capitânias.

Determinam que Nassau e o Conselho organizem uma expedição ao rio São Francisco para investigar a existência de salitre. A exploração do mesmo poderia ser feita por particulares e aquele que descobrisse depósitos, receberia o direito de exploração. Ainda sobre medidas administrativas, há regulamentação para o pagamento dos soldados. Apesar de nas Atas Diárias estar mencionado o valor pago aos contratadores de pau-brasil, a quantidade de madeira recebida na República não confere com o dinheiro gasto. Nassau e o Conselho deveriam enviar a maior quantidade possível de pau-brasil.

O salário de 2 patacas por dia aos carpinteiros portugueses era muito alto. Deveria ser modificado, não só para benefício da Companhia como também para evitar que outros trabalhadores pedissem aumento de salário. Além disso, seriam enviados carpinteiros neerlandeses.

Recomendam que índigenas escravizados, principalmente por portugueses, fossem libertados.

Incentivam o plantio de mandioca e a produção de farinha. Apoiam também a produção de índigo e de cerâmica (potes). No caso do índigo, poderia ser plantado e fabricado por particulares mediante o pagamento de dízimo à Companhia.

Os XIX aprovam o envio de navios para as salinas e recomendam que o preço do alqueire do sal seja de 30 *stuivers*, ao invés dos 15 e 18 já pedidos por Nassau e o Conselho. Somado a isso, há regras para o comércio mais largo de sal, com base no modelo veneziano.

Para evitar novas fraudes, principalmente o contrabando, foram tomadas duas resoluções. Foi nomeado um superintendente de duana e o transporte de mercadorias seria realizado, na medida do possível, por navios da Companhia.

O “negócio dos negros” era o sustento da Companhia e, por isso, estudavam maneiras de aumentar a quantidade de negros transportados.

Cada 1/9 parte envia 3 mil Florins em moedas pequenas e apresentam o câmbio do Florim em relação à pistoleta.

Seriam enviadas embarcações menores e era autorizada a construção de pequenos barcos no Brasil. Enviam também, com a carta, as armas, talhadas em prata, da administração superior do Brasil.

As instruções para o coronel Arciszewski foram confeccionadas com orientação dos Estados Gerais e do Príncipe de Orange. Com relação ao regimento do coronel, enviam anexada à carta, cópia das regras para o mesmo, não presente.

Ze moedigen het planten van maniok en de productie van meel aan. Ook steunen ze de productie van indigo en keramiek (potten). Voor indigo geldt dat dit zou mogen worden geplant en gefabriceerd door particulieren tegen betaling van een tiende aan de Compagnie.

De Heren XIX keuren goed dat er schepen naar de zoutpannen gestuurd worden en dragen op de prijs van het zout op 30 stuivers te stellen, in plaats van de 15 en 18 stuivers die Nassau en de Raad eerder gevraagd hadden. Daarbij zijn er regels voor de handel in zout, gebaseerd op het Venetiaans model.

Om nieuwe gevallen van fraude, vooral smokkel, te voorkomen, waren twee besluiten genomen. Er was een hoofdintendant van douane benoemd en handelswaren zouden, zo veel als mogelijk, vervoerd worden door schepen van de Compagnie.

Slavenhandel was de bron van inkomsten van de Compagnie en daarom werden manieren bestudeerd om meer negers te kunnen vervoeren.

Elk negende deel stuurt drie duizend gulden in kleingeld en de koers van de gulden ten opzichte van de pistolet wordt gepresenteerd.

Er zouden kleinere schepen gestuurd worden en het werd toegestaan in Brazilië kleine schepen te bouwen. Ook sturen de Heren XIX met de brief de wapens van het hoge bestuur van Brazilië, gesmeed van zilver, mee.

De instructies voor kolonel Arciszewski waren gemaakt met aanwijzingen van de Staten-Generaal en de Prins van Oranje. Met betrekking tot het regiment van de kolonel sturen ze in een bijlage bij de brief een kopie van de regels voor het regiment. De bijlage ontbreekt echter.

Ondertekend door: Wilhelm Lintelo, Duijst van Voorhout, J. d. Knuijt, Pr. Duyvelaer, Henric Hamel, S. Blommaert, W. Schade, Jan Jans Sus, A. Wisfrink.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

30 1639, juni, 30; Middelburg

Aan graaf Maurits. Antwoord op de brief van 18 februari 1639. De brief behandelt enkele beschuldigingen van Nassau aan het adres van een paar niet bij name genoemde soldaten. Deze zouden met opzet hebben gefaald bij het veroveren van de zilvertroep. Ondanks die mislukking stuurde de Compagnie 2.700 man en vele voorraden aan versterkingen, dankzij de kapitaalsverhoging en de subsidies van de Staten-Generaal.

Aan de Hoge Raad van Brazilië. Antwoord op de brief van 25 februari 1639 met enkele verzoeken om ontslag. Sommige raadsleden, wier termijn binnenkort zou aflopen, waren vastbesloten op 1 augustus in te schepen. De Heren XIX zouden hun best doen om nieuwe raadsleden te sturen om de oude op te volgen. Ze vragen deze niet te vertrekken voor ze hun taken naar behoren hebben overgedragen aan de nieuwe raadsleden.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

31 1639, juni, 28; Middelburg

Aan Gideon Morris, in Sierra Leone. De Heren XIX berichten zijn rapport over Ceará van 24 augustus 1638 te hebben ontvangen. Het schip Cameel zou naar

Assinada por: Wilhelm Lintelo, Duijst van Voorhout, J. d. Knuijt, Pr. Duyvelaer, Henric Hamel, S. Blommaert, W. Schade, Jan Jans Sus, A. Wisfrink.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

30 1639, Junho, 30; Middelburg

Para o conde Maurício. Resposta à carta de 18 de Fevereiro de 1639. Trata de algumas acusações de Nassau contra alguns militares não nomeados. Estes teriam falhado propositadamente em conquistar a frota de prata. Apesar desse fracasso, a Companhia mandou um reforço de 2.700 homens e muitos suprimentos, graças ao aumento de capital e dos subsídios dos Estados Gerais.

Para o Alto Conselho do Brasil. Resposta à carta de 25 de Fevereiro de 1639 com alguns pedidos de demissão. Alguns conselheiros, cujo tempo expiraria em breve, estavam determinados a embarcar no dia 1º de Agosto. Os XIX fariam o melhor possível para enviar novos conselheiros para sucederem os antigos. Pedem que não partam antes de terem passado o cargo apropriadamente para os novos conselheiros.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

31 1639, Junho, 28; Middelburg

Para Gideon Morris, em Serra Leoa. Informam o recebimento do relatório sobre o Ceará de 24 de Agosto de 1638. O navio *Cameel* iria a Serra Leoa resgatá-lo junto com sua gente e a carga que transportavam. A carga deveria seguir de Serra Leoa para a Guiné, onde a mesma permaneceria até outra correspondência.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

32 1639, Julho, 1; Middelburg

Para o coronel Arciszewski. Solicitam que na primeira oportunidade, devido à indisposição do coronel, envie relatório sobre a colônia e o estado dos armazéns. Lembram que o Conde de Nassau é o governador e comandante geral dos militares, devendo ser tratado com o maior respeito e obediência.

Para Sua Excelência e o Alto Conselho. Muitos assuntos presentes nas cartas gerais deveriam ser mantidos em segredo e portanto deveriam fazer parte das Atas Secretas. Pedem, por isso, que doravante sejam enviados por correspondência secreta. Não menciona quais assuntos. Essa última carta é datada de 30 de Junho de 1639.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

33 1639, setembro, 10; Amsterdam

Para Sua Excelência e o Alto Conselho do Brasil. A última correspondência enviada pelos XIX datou de 24 de Junho de 1639. Nessa havia instruções sobre o levantamento da moeda e como executar as mesmas. Tais medidas deveria ser suspensas até o envio de novas instruções pelos XIX.

Sierra Leone gaan om hem, zijn mensen en hun vracht te redden. De vracht diende van Sierra Leone naar Guinea te worden vervoerd, waar ze tot nader order zou blijven.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

32 Middelburg, 1 juli 1639

Aan kolonel Arciszewski. Wegens zijn ziekte verzoeken ze hem om bij de eerste gelegenheid een rapport te sturen over de kolonie en de staat van de pakhuizen. Ze herinneren eraan dat de Graaf van Nassau de gouverneur en de opperbevelhebber van de strijdkrachten is en met het grootste respect en gehoorzaamheid bejegend moet worden.

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad. Veel zaken die in de algemene brieven worden behandeld zouden geheim moeten blijven en derhalve deel moeten uitmaken van de Geheime Akten. Ze vragen daarom deze in het vervolg met de geheime post te sturen. Om welke zaken het gaat, wordt niet gezegd. Deze laatste brief is van 30 juni 1639.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

33 1639, september, 10; Amsterdam

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad van Brazilië. De laatste correspondentie die de Heren XIX hadden gestuurd was van 24 juni 1639. Deze bevatte instructies voor het devalueren van de munt en voor de uitvoering van die instructies. De maatregelen moesten worden uitgesteld totdat de Heren XIX nieuwe instructies hadden gestuurd. De Heren XIX bevestigen de ontvangst van de brieven van Nassau en de Raad van 24 mei, 15 juni en 10 juli. Daarin informeren ze dat ze bericht hebben ontvangen uit Bahía over een waarschijnlijke aanval op Nederlandse bezittingen. Ze berichten dat er veel schepen uit Portugal waren vertrokken om mensen en voorraden van niet met naam genoemde eilanden naar Bahía te vervoeren.

Deze brief dient ook om het begin van de vergadering van Raad van de Heren XIX aan te kondigen. Zodra de opbrengst die uit Brazilië was gestuurd de Compagnie had bereikt, zouden ze versterkingen en voorraden sturen, bovenop de even voor de aanvang van de vergadering gestuurde schepen, in totaal negen à tien schepen per Kamer. Ondertekend door Duijst van Voorhout, P. Coroock, W. Ripperda, Henrick Hamel, Gerrit de Graeff, Pieter Huijgh, Johan Rufelaer, Fred. van Berch.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

34 Brief aan het Bestuur van Afrika.

Deze brief begint met het noemen van één van de Akten van de Vergadering van de Raad van de Heren XIX van 22 september 1639. Deze Akte handelt over zaken betreffende het bestuur van Afrika.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

Comunicam o recebimento das cartas escritas por Nassau e pelo Conselho em 24 de maio, 15 de junho e 10 de julho. Nessas informam que chegou notícia da Bahia de um provável ataque às possessões neerlandesas. Os XIX comunicam que vários navios partiram de Portugal para levar homens e suprimentos das ilhas, não nomeadas, para a Bahia.

Essa carta serve também para informar o início da reunião do Conselho dos XIX. Tão logo chegue à Companhia o valor dos retornos enviados do Brasil, enviariam reforços e suprimentos, além dos enviados pouco antes do começo da reunião, num total de 9 a 10 navios por Câmara.

Assinada por: Duijst van Voorhout; P. Coroock; W. Ripperda; Henrick Hamel; Gerrit de Graeff; Pieter Huijgh; Johan Rufelaer; Fred. van Berch.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

34 Carta para a Administração da África.

Essa carta vem introduzida por uma entrada das Atas da Reunião do Conselho dos XIX de 22 de setembro de 1639. A referida Ata trata de assuntos relativos à administração da África.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

35 **1639, Outubro, 24; Amsterdam**

Para Sua Excelência e o Alto Conselho. Os XIX começam informando que já enviaram grande carregamento de víveres, principalmente farinha de trigo, e que esperam que o referido carregamento tenha remediado a falta de víveres na colônia. Lamentam que a plantação de mandioca e a produção de farinha não se desenvolva como esperado e solicitam, por fim, que anualmente seja enviado um cálculo das necessidades dos armazéns para evitar crises de fome.

Sugerem que seja iniciada uma plantação de gengibre pois, junto com o açúcar, é uma fonte de recursos para a Companhia. Por outro lado, o envio de pau-brasil diminuiu, embora muita madeira tenha sido extraída no Rio Grande. Pedem medidas de Nassau para reverter a situação. Elbert Gerritsz. Smient recebeu permissão para ocupar as salinas no norte do Rio Grande para extrair sal e enviar para a Holanda.

Foram nomeados 4 novos conselheiros políticos: Jan Alewijn, Cornelis Nieuwlandt, Adriaen Becker e Abraham Struijs. Como advogado fiscal foi enviado Heijndrick de Moucheron. O Alto Conselho queria deixar a colônia pois seu tempo expirara. Os antigos conselheiros só poderiam partir depois que os novos chegassem e que os livros contábeis estivessem apropriadamente fechados. O contador geral Jacob Aldrichs pediu demissão do seu cargo, foi aceito. O mesmo tinha inclinação para a função de conselheiro político. Poderia assumir a mesma somente depois de ter transmitido seu cargo a seu sucessor, instruído o mesmo no preenchimento dos livros e principalmente depois que seus livros fossem cuidadosamente examinados.

35 1639, oktober, 24; Amsterdam

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad. De Heren XIX beginnen met het bericht dat ze al een grote vracht levensmiddelen hadden gestuurd, hoofdzakelijk tarwemeel, en dat ze hopen dat met deze vracht het tekort aan levensmiddelen in de kolonie wordt opgelost. Ze betreuren het dat de maniokplantage en de productie van meel zich niet ontwikkelen als gehoopt en verzoeken, tot slot, jaarlijks een berekening te sturen van de benodigdheden van de pakhuizen om hongersnood te voorkomen.

Ze stellen voor een gemberplantage te beginnen, want samen met suiker is dat een bron van inkomsten voor de Compagnie. Aan de andere kant nam de het verzonnen brazierhout in hoeveelheid af, hoewel nog steeds veel hout uit Rio Grande werd gewonnen. Ze vragen Nassau maatregelen te nemen om de oude situatie herstellen. Elbert Gerritsz. Smient kreeg toestemming om de zoutpannen ten noorden van Rio Grande in te nemen om zout te winnen en naar Holland te sturen.

Vier nieuwe leden van de Politieke Raad waren benoemd: Jan Alewijn, Cornelis Nieuwlandt, Adriaen Becker en Abraham Struijs. Heijndrick de Moucheron was gestuurd als schout. De Hoge Raad wilde de kolonie verlaten, want hun termijn zat erop. De oude raadsleden mochten echter pas vertrekken als de nieuwe gearriveerd waren en de boeken behoorlijk waren gesloten. De boekhouder-generaal Jacob Aldrichs vroeg ontslag van zijn taak, wat werd verleend. Hij wilde graag de functie van Politiek Raadslid. Hij mocht deze functie bekleden nadat hij zijn taak had overgedragen aan zijn opvolger, hem had uitgelegd hoe de boeken moesten worden ingevuld en vooral nadat zijn boeken zorgvuldig waren onderzocht.

De diensttermijn van predikanten en degenen die de zieken troostten, werd verlengd van drie naar vier jaar.

De Heren XIX vragen wederom de boekhouding van de kolonie op te sturen en willen weten hoe de financiële situatie van de Compagnie in Brazilië is.

Ze spreken de hoop uit dat de Nederlandse schepen die tegenover Bahía varen erin geslaagd zijn de schepen die levensmiddelen en personeel vervoerden ter versterking van de vijand te kapen. Zonder die versterkingen zou de vijand niets kunnen ondernemen tegen de Nederlandse bezittingen. Om de manschappen in Brazilië te versterken en de vijand te ontmoedigen werd besloten een vloot van 27 schepen onder bevel van Jan Cornelissen Lichthart te sturen, die benoemd was tot admiraal van de kust van Brazilië.

Net als in de vorige brief geven ze instructies om bepaalde onderwerpen, hoofdzakelijk de financiële toestand van de kolonie en van de Compagnie, op te nemen in de geheime brieven, aangezien de algemene brieven door iedereen gelezen kunnen worden.

Het besluit van 24 juni over de devaluatie van de munt ging niet door. In de kolonie moest even veel betaald worden voor Spaanse specerijen als in de Republiek.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

36 Brief naar Afrika

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

O tempo de serviço dos predicantes e dos confortadores de doentes passou de 3 para 4 anos.

Novamente os XIX pedem o envio dos registros de contabilidade da colônia e também o envio da situação financeira da companhia no Brasil.

Os XIX expressam sua esperança de que os navios neerlandeses que cruzam em frente à Bahia tenham conseguido capturar os navios que transportavam víveres e pessoal para reforçar o inimigo. Sem tais reforços, não seria possível ao inimigo tentar nada contra as possessões neerlandesas. Para reforçar o efetivo militar no Brasil e desmoralizar o inimigo, ficou resolvido enviar uma armada com o total de 27 embarcações sob o comando de Jan Cornelissen Lichthart, nomeado almirante da costa do Brasil.

Assim como na carta anterior, instruem para que determinados assuntos, principalmente a situação financeira da colônia e da Companhia, sejam incluídos nas cartas secretas, pois as cartas gerais podem ser lidas por qualquer um.

A resolução de 24 de Junho sobre o avanço da moeda foi anulada. As espécies espanholas deveriam ter na colônia o mesmo valor que tinham na República.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

36 Carta para a África

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

37 Carta para a África

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

38 **1639, dezembro, 17; Amsterdam**

Para Sua Excelência e o Alto Conselho do Brasil. Muitos navios que vinham do Brasil paravam na Irlanda para se abastecer de água fresca. Um deles, o *Mercurius*, foi capturado por *dunquerquers*. Solicitam que Nassau e o Alto Conselho abasteçam melhor os navios para evitar tais acontecimentos. Além do prejuízo financeiro causado pela perda do carregamento, junto com os navios estavam também cartas relatando o estado da colônia. Tais informações eram certamente preciosas para o inimigo. Para evitar tais perdas, deveriam recomendar aos que transportassem correspondência secreta que esta fosse lançada ao mar em caso de ataque. Assim, não seria apreendida por ninguém. Já para prevenir os ataques, os navios deveriam navegar em esquadras.

Os XIX aprovam todas as sentenças pronunciadas por Nassau e o Alto Conselho contra “delinquentes conspiradores”, principalmente Pantaleão Correia.

Para suprir a carência de numerário, foi enviada muita mercadoria para aquecer o comércio e também 27 mil florins em moedas pequenas.

Os portugueses desleais deveriam ser desarmados e foi aprovada a medida que criou os inspetores de engenhos.

Ainda não chegaram notícias sobre os feitos dos navios que cruzavam em frente à Bahia, mas os XIX esperam que o inimigo tivesse sido bem afetado.

- 37 Brief naar Afrika
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

38 1639, december, 17; Amsterdam

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad van Brazilië. Veel schepen die uit Brazilië kwamen, stopten in Ierland om zich te voorzien van vers water. Eén van die schepen, de Mercurius, was gekaapt door Duinkerkers. Nassau en de Hoge Raad werden verzocht de schepen beter te bevoorraden om zulke gebeurtenissen te voorkomen. Naast de financiële schade door het verlies van de vracht, hadden de schepen ook brieven aan boord waarin de staat van de kolonie werd beschreven. Die informatie was zeker erg waardevol voor de vijand. Om dit voortaan te voorkomen dienden Nassau en de Hoge Raad degenen die geheime post vervoerden opdracht te geven deze bij een aanval overboord te gooien. Zo zou niemand de geheime post kunnen onderscheppen. Om aanvallen te voorkomen dienden de schepen in eskaders te varen.

De Heren XIX keuren alle door Nassau en de Hoge Raad tegen “samenzwervende delinquenten” gewezen vonnissen goed, vooral dat van Pantaleão Correia.

Om het gebrek aan contanten te ondervangen waren vele handelswaren gestuurd om de handel te doen opbloeien, en 27.000 gulden in kleingeld.

Niet loyale Portugezen moesten worden ontwapend en de maatregel die de inspecteurs van suikerplantages in het leven riep, werd goedgekeurd.

Er was nog steeds geen nieuws over de schepen die voor de kust van Bahía voeren, maar de Heren XIX hoopten dat de vijand een flinke klap was toegebracht. Als het mogelijk was het gekaapte schip Alckmar te herstellen, moest het gebruikt worden voor de slavenhandel.

Johannes a Walbeek was gecontracteerd als assessor van de Politieke Raad. Albert van Breugel was benoemd tot boekhouder-generaal, als vervanger van Jacob Aldrichs. Twee nieuwe Politieke Raadsleden werden benoemd: Hendrick Hamel en Dirck Codde van den Burch. De oude raadsleden moesten de komst van de nieuwe afwachten om te vertrekken.

Omdat het moeilijk was predikanten te vinden die belangstelling hadden om in Brazilië te dienen, verzoeken de Heren XIX Nassau en de Hoge Raad de termijn van de reeds in de kolonie aanwezige predikanten, zoals Vincente Joaquim Soler, te verlengen.

Ze beëindigen de brief met het verzoek om de Dagelijkse Akten en de Geheime Akten van de diverse Kamers van Brazilië.

Ondertekend door: Duijf van Voorhout; Hendrick Hamel; D. Bant (?); Pieter Burgh (?); Christoffel van Eussum.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

39 1640, april, 4; Amsterdam

Aan Zijne Excellentie Graaf Maurits en de Hoge Raad van Brazilië. Antwoord op de brieven van 8 en 27 oktober 1639. Het voormalige Politieke Raadslid Adri-

O navio capturado *Alckmar*, caso fosse possível repará-lo, deveria ser utilizado no “comércio dos escravos”.

Johannes a Walbeeck foi contratado como assessor do Conselho Político. Como contador geral, para substituir Jacob Aldrichs, foi nomeado Albert van Breugel. Dois novos conselheiros políticos foram nomeados: Hendrick Hamel e Dirck Codde van der Burch. Os antigos conselheiros deveriam esperar a chegada dos novos para então partirem.

Como estava difícil achar novos predicantes interessados em servir no Brasil, os XIX solicitam que Nassau e o Conselho prolonguem o tempo dos que já estão na colônia, como o pastor Vincente Joaquim Soler.

Terminam a carta solicitando as Atas Diárias e Atas Secretas das diversas câmaras do Brasil.

Assinada por: Duijf van Voorhout; Hendrick Hamel; D. Bant (?); Pieter Burgh (?); Christoffel van Eussum.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

39 1640, Abril, 4; Amsterdam

Para Sua Excelência, conde Maurício e o Alto Conselho do Brasil. Resposta às cartas de 08 e 27 de outubro de 1639. O ex-conselheiro político Adriaen van der Dussen apresentou, junto com as cartas acima, seu relatório sobre a situação da colônia.⁷ A partir desse relatório e das medidas para diminuir a escassez de dinheiro, os XIX concluem que há na colônia mais dinheiro do que nas Províncias Unidas.

Nos engenhos movidos a tração animal ficava proibido o abate de gado, pois o valor do mesmo diminuiria, logo a Companhia sofreria prejuízos.

Até 28 de Fevereiro de 1640 não fora confirmada nas Províncias Unidas informação alguma sobre a chegada a Portugal ou Espanha de frota vinda da Bahia. Acreditam que os tais navios ou estejam perdidos ou tenham ido para as ilhas do Caribe.

Do Brasil partiram alguns iates para a África para participarem no “comércio dos negros”. Os XIX enviariam alguns das Províncias Unidas para auxiliarem também, principalmente no transporte de correspondência. O auxiliar administrativo na África, Cornelis Heijndrickxz., deveria corresponder-se com Nassau e o Alto Conselho para que os últimos fornecessem o necessário para o “comércio dos negros”.

Como na carta anterior, voltam ao tema do perigo de navios *dunckerkers*, e reforçam as instruções para a viagem dos navios que partem do Brasil para as Províncias Unidas.

Os XIX solicitam que Nassau e o Alto Conselho investiguem a existência de depósitos de salitre para a fabricação de pólvora, pois o rei da Dinamarca

⁷ Para o relatório de Van der Dussen, ver Maurítiana III, páginas 30–33 e 152–153.

aen van der Dussen had zijn rapport over de situatie in de kolonie⁷ gepresenteerd, samen met de hierboven genoemde brieven. Op grond van dit rapport en de maatregelen die genomen waren om geldgebrek tegen te gaan, concludeerden de Heren XIX dat er in de kolonie meer geld was dan in de Verenigde Provinciën. In de molens die op dierkracht werkten, werd het verboden het vee te slachten, omdat de waarde van het vee daardoor zou dalen en de Compagnie schade zou lijden.

Tot 28 februari 1640 was in de Verenigde Provinciën geen enkel bericht bevestigd over de aankomst van een uit Bahía afkomstige vloot in Spanje of Portugal. Ze geloven dat die schepen verloren gegaan zijn of naar de Caraïbische eilanden zijn gegaan.

Uit Brazilië waren enkele jachten naar Afrika vertrokken om deel te nemen aan de slavenhandel. De Heren XIX zouden er een paar uit de Verenigde Provinciën sturen om ook te helpen, voornamelijk met het aansluitende transport. De administratief assistent in Afrika, Cornelis Heijndrickxz. zou met Nassau en de Hoge Raad moeten corresponderen opdat de laatste het nodige voor de slavenhandel zouden aanleveren. Evenals in de vorige brief, komen de Heren XIX terug op het gevaar van de Duinkerker schepen en verscherpen ze de instructies voor de reis voor de schepen die van Brazilië naar de Verenigde Provinciën varen.

De Heren XIX verzoeken Nassau en de Hoge Raad de aanwezigheid van salpetervoorraden te onderzoeken om buskruit te maken, daar de koning van Denemarken de belasting op salpeter had verhoogd en er in de Verenigde Provinciën een gebrek begon te ontstaan.

Tot slot, het was besloten de troepenmacht te verkleinen. Zo hoefden posities die door overlijden of vertrek van soldaten open waren gevallen niet te worden opgevuld.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

- 40** Brief naar Afrika
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

- 41** Brief naar Afrika
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

- 42** **1640, juni, 30; Amsterdam**

Aan de schepenen in Paraíba. De Heren XIX bevestigen de ontvangst van de brief van 1 januari 1640. Ze betreuren het dat ze nog steeds niet veel van de Spaanse en Portugese taal begrijpen en verheugen zich dat het Nederduits (Nederlands-Duits) langzamerhand in Brazilië wordt ingevoerd. Met betrekking tot het verzoek van de schepenen, ze zouden rechtstreeks schepen met handelswaren naar Paraíba sturen om de hoge kosten van het transport van Recife naar Paraíba te vermijden.

Om de concurrentie van de suiker uit het oosten aan te kunnen, zouden de Heren XIX de kolonie overspoelen met handelswaren en negers, waardoor de suikerprijs weer op "normale niveaus" zou komen en de suiker uit het oosten minder concurrerend werd.

⁷ Zie voor het verslag van Van der Dussen Mauritiana III pp. 30–33 en 152–153.

aumentou o imposto sobre o mesmo, e nas Províncias Unidas começava a faltar. Por fim, ficou resolvido diminuir o efetivo militar. Assim, as posições em aberto devido ao falecimento ou à partida de militares não deveriam ser preenchidas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

- 40** Carta para a África
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

- 41** Carta para a África
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

- 42** **1640, junho, 30; Amsterdam**

Para os escabinos na Paraíba. Os XIX comunicam o recebimento da carta de 01 de janeiro de 1640. Lamentam que ainda compreendam pouco dos idiomas Espanhol e Português e alegam-se que o idioma “nederduist” (neerlandês-alemão) esteja aos poucos sendo implementado no Brasil. Atendendo ao pedido dos escabinos, enviariam diretamente para a Paraíba navios carregados com mercadorias para evitar o alto custo de transporte do Recife para a Paraíba.

Para mitigar a concorrência com o açúcar do oriente, os XIX inundariam a colônia com mercadorias e com negros e, com isso, o preço do açúcar voltaria a “níveis normais”, tornando o açúcar do oriente menos competitivo.

Por fim, já escreveram a Nassau e ao Alto Conselho sobre a questão da justiça, para que esta andasse mais rápido.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

- 43** **1640, julho, 1; Amsterdam**

Para S. E., conde Maurício e o Alto Conselho do Brasil. Os seguintes navios partiram em 31 de maio: *Overijssel*, *Enckhuijsen*, *Abrahams Offerhande* e *Bontekoe*, levando os conselheiros políticos Hendrick Hamel e Dirck Codde van der Burgh. Já o conselheiro Bullestrate partiria em breve pois houve atraso nos seus negócios. Transportando mercadorias partiram em 18 de Junho *Postpaert*, *Bontekoe* (Câmara Amsterdam), *Thuijs van Schaagen* e *Zeeridder*.

Comunica a chegada dos seguintes navios: *Leeuwinne*, *Stockvisch*, *Lieffde*, *Susanna*, *Soutcas* e *Hoope*. Traziam um total de 267 caixas de açúcar branco, 119 de moscavados e 345 de panela. Entretanto, no navio *Befaemde Susanna* havia 45 caixas vazias.

Os XIX recomendam que Nassau e o Conselho investiguem minuciosamente o caso dos monges presos em Itamaracá e, caso seja comprovada a culpa deles, que os expulsem da colônia.

No que se refere à falta de numerário, esta era causada pela desconfiança da população local e das Províncias Unidas. A primeira entesourava suas moedas e a segunda não enviava numerário para o Brasil. Avançar a moeda não era solução

Tot slot, de Heren XIX hadden Nassau en de Hoge Raad al over de kwestie van de rechtspraak geschreven, zodat deze sneller zou verlopen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

43 1640, juli, 1; Amsterdam

Aan Z.E. Graaf Maurits en de Hoge Raad van Brazilië. De volgende schepen waren op 31 mei vertrokken: Overijssel, Enckhuijsen, Abrahams Offerhande en Bontekoe, met aan boord de Politieke Raadsleden Hendrick Hamel en Dirck Codde van der Burgh. Het raadslid Bullestrate zou binnenkort vertrekken, want zijn zaken hadden vertraging opgelopen. Postpaert, Bontekoe (Kamer Amsterdam), Thuijs van Schaagen en Zeeridder waren op 18 juni vertrokken met handelswaren aan boord.

Bericht dat de volgende schepen waren aangekomen: Leeuwinne, Stockvisch, Liefde, Susanna, Soutcas en Hoope. In totaal hadden deze 267 kisten witte suiker, 119 kisten ruwe suiker en 345 kisten bruine suiker aan boord. Het schip Befaeemde Susanna had echter 45 lege kisten bij zich.

De Heren XIX gaven Nassau en de Raad opdracht de zaak van de gevangengenomen monniken op het eiland Itamaracá grondig te onderzoeken en deze, als hun schuld was bewezen, de kolonie uit te zetten.

Wat betreft het tekort aan contant geld, dit werd veroorzaakt door het gebrek aan vertrouwen van de plaatselijke bevolking en dat van de Verenigde Provincies. De eerste spaarde haar munten op en de tweede stuurde geen contant geld naar Brazilië. De munt devalueren was geen oplossing voor het probleem, want dat zou leiden tot stijging van de prijzen van de handelswaren en de consumptiegoederen.

Met betrekking tot de economie van de kolonie moedigen de Heren XIX het verbouwen van indigo, gember, katoen, rijst, peper en olijven aan. Net als naar suiker, is er in Europa veel vraag naar deze producten en zijn de prijzen erg hoog. Ze stellen voor dat Nassau probeert de plantageheren te overtuigen hun productie diversificeren.

Ondanks de constante zendingen van ambtenaren en commiezen, had de Compagnie een tekort aan kantoorpersoneel en liep ze achter met het werk. Om dit probleem op te lossen zouden er binnenkort nog vijf mensen worden gestuurd.

Ze keuren de stichting van Mauritsstad goed, maar herinneren eraan dat de rechtspraak in de stad goed georganiseerd moet worden. Verder tonen ze zich verrast dat er in Paraíba geen rechtspraak is en dat zelfs gewezen vonnissen niet worden uitgevoerd. Als test zouden de Heren XIX een schip rechtstreeks naar Paraíba sturen met handelswaren aan boord. Ze vreesden dat er bij aankomst in de haven veel zou worden gefraudeerd en gesmokkeld. Ze verzochten Nassau en de Raad de bestuurder van Paraíba op de hoogte stellen van de aankomst van dat schip, zodat hij betrouwbare mensen kon opdragen dat schip te lossen. Daarbij dienden die mensen een verslag te schrijven van wat de vracht opleverde of schade aan de vracht.

Bij aanvang van het bewind van Nassau was een onderzoek gedaan naar de troepenmacht in de kolonie. Drie jaar later was het nodig een nieuw onderzoek te doen. Ze verzoeken in het vervolg, zo mogelijk, vier keer per jaar een lijst van de soldaten te sturen.

para tal problema pois acarretaria um aumento de preços das mercadorias e dos bens de consumo.

Ainda sobre a economia da colônia, os XIX incentivam o cultivo de índigo, gengibre, algodão, arroz, pimenta e azeitona. Junto com o açúcar, todos esses produtos são muito procurados na Europa, com preços muito altos. Sugerem que Nassau tente convencer os senhores de engenho a diversificarem sua produção. Apesar do envio constante de funcionários e comissários, ainda falta pessoal no escritório da Companhia e, por isso, o trabalho estava atrasado. Para tentar remediar o problema, seriam enviadas, em breve, mais 5 pessoas.

Aprovam a criação de Maurícia, lembrando que a justiça na cidade deveria ser bem administrada. Ainda sobre a justiça, mostram-se surpresos que na Paraíba não havia prática da justiça e que nem mesmo as sentenças já pronunciadas foram executadas.

Como teste, enviariam diretamente para a Paraíba um navio transportando mercadorias. Temiam que, ao chegar no porto, muitas fraudes e contrabando fossem praticados. Pedem que Nassau e o Conselho notifiquem o diretor da Paraíba sobre a chegada desse navio para o mesmo encarregue pessoas confiáveis para descarregarem o referido navio. Além disso, tais pessoas deveriam confeccionar um relatório sobre as vantagens ou prejuízos de tal carregamento. Logo no início do governo de Nassau foi feito um levantamento do efetivo militar na colônia. Três anos depois, era necessário fazer outro. Pedem que, se possível, a partir de então, sejam enviadas listagens de soldados quatro vezes ao ano.

Para surpresa dos XIX, chegaram incompletas várias estimativas de arrecadação no Brasil. Pedem que as mesmas sejam devidamente preenchidas e novamente enviadas para os Países Baixos, assim poderiam deduzir quais atividades eram lucrativas e quais eram deficitárias.

Nos depósitos da Companhia havia muita carne e bacon e diariamente chegava mais. Brevemente seria enviado ao Brasil. Por isso, ficava proibido o abate de gado na colônia por dois anos.

Finalmente, não era possível aumentar o salário dos predicantes. Para melhorar a sorte dos que tinham família no Brasil, seria acrescentado 6 florins por criança ao salário mensal.

Assinada por: Samuel Bloemaert, Pr. Pinelaer, A. Halewijn, G. van Arnhen, A. van der Dussen, Frederick van Berch, A. de Groot.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

44 1640, Junho, 30; Amsterdam

Para os escabinos de Maurícia e Sirinhaem. A carta de 01 de Janeiro de 1640 foi recebida. Os XIX incentivam os escabinos a continuarem com tal prática, de periodicamente escrever para o Conselho.

Informam que ainda entendem pouco do Espanhol e do Português e alegram-se que o idioma “nederduist” (neerlandês-alemão) esteja aos poucos sendo

Tot verrassing van de Heren XIX waren meerdere schattingsformulieren van inkomsten niet volledig ingevuld uit Brazilië aangekomen. Ze verzoeken deze behoorlijk in te vullen en opnieuw naar de Nederlanden te sturen, zodat ze daaruit konden afleiden welke activiteiten winstgevend waren en welke verliesgevend.

In de pakhuizen van de Compagnie lag veel vlees en spek en elke dag kwam er meer binnen. Binnenkort zou het naar Brazilië gestuurd worden. Daarom werd het voor twee jaar verboden in de kolonie vee te slachten.

Tot slot, het was niet mogelijk de salarissen van de predikanten te verhogen. Om het lot van hen die in Brazilië familie hadden te verbeteren, zou hun salaris met zes gulden per kind per maand verhoogd worden.

Ondertekend door: Samuel Bloemaert, Pr. Pinelaer, A. Halewijn, G. van Arnhem, A. van der Dussen, Frederick van Berch, A. de Groot.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

44 1640, juni, 30; Amsterdam

Aan de schepenen van Mauritsstad en Sirinhaem. De brief van 1 januari 1640 was aangekomen. De Heren XIX moedigden de schepenen aan de gewoonte de Raad periodiek te schrijven voort te zetten.

Ze berichtten dat ze nog weinig begrepen van Spaans en Portugees en verheugden zich dat de Nederlandse taal (Nederlands-Duits) langzamerhand in Brazilië ingevoerd werd. Met betrekking tot de concurrentie met de suiker uit het Oosten, berichtten ze dat ze de markt hadden overspoeld met negers en handelswaren om de prijzen hiervan te laten dalen en de plantageëigenaren ertoe te bewegen hun suiker voor een “beschaafde prijs” te verhandelen. Daar voegden ze aan toe dat de suiker uit het Oosten van veel slechtere kwaliteit was dan de Braziliaanse.

Over het versoepelen van de toepassing van het recht, herhaalden de Heren XIX wat ze rechtstreeks aan Nassau en de Raad hadden geschreven.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

45 Brief naar Afrika

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

46 1640, december, 22; Amsterdam

Aan Graaf Maurits en de Hoge Raad. Antwoord op de brieven van 13 september en 7 mei. Ze berichten dat in september twaalf schepen uit Brazilië zijn aangekomen, waaronder Faem, Groot Hoorn en Zout Bergh.

De Heren XIX komen weer terug op het probleem van het laden van de schepen. Weer zijn er lege en beschadigde kisten aangekomen, wat de particulieren irriteert en leidt tot geschillen tussen hen en de Compagnie. Ze dringen er wederom bij Nassau en de Raad op aan goed op te letten bij het laden van de schepen en de verpakking van de kisten suiker.

De Heren XIX klagen dat ze geen bericht hebben ontvangen over wat er is gebeurd met de schepen die voor Rio de Janeiro voeren. Ze dragen Nassau en de Raad we-

implementado no Brasil. No tocante à concorrência do açúcar do Oriente, informam que inundaram o mercado com mercadorias e negros, para assim, abaixar o preço dos mesmos, levando os senhores de engenho a negociarem seus açúcares por um “preço civil”. Somado a isso, informam que a qualidade do açúcar oriental é muito inferior à do brasileiro.

Sobre como agilizar a prática da justiça, reforçam o que foi escrito diretamente a Nassau e ao Conselho.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

45 Carta para a África

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

46 1640, dezembro, 22; Amsterdam

Para o Conde Maurício e o Alto Conselho. Resposta às cartas de 13 de setembro e 07 de maio. Comunicam a chegada em setembro de 12 navios vindos do Brasil, entre eles, *Faem, Groot Hoorn e Zout Bergh*.

Voltam mais uma vez ao problema do carregamento dos navios. Novamente vez chegaram caixas vazias e outras danificadas, o que irrita os particulares e leva a desentendimentos entre esses e a Companhia. Novamente instam Nassau e o Conselho a dedicarem muita atenção ao carregamento dos navios e acondicionamento das caixas de açúcar.

Os XIX reclamam que não receberam notícias do que aconteceu com os navios que cruzavam em frente ao Rio de Janeiro. Outra vez recomendam que Nassau e o Conselho vigiem os navios que passam com destino à Bahia e ao Rio da Prata, para evitar o desembarque de reforços e também para tentar capturar o que for possível.

Para surpresa dos XIX, alguns monges estavam soltos. Estes eram perigosos pois normalmente arrumavam um modo de se corresponder com o inimigo na Bahia, passando-lhe informações essenciais sobre o estado das possessões neerlandesas. Por isso, ordenam que todos os portugueses hostis aos neerlandeses, inclusive os religiosos, sejam expulsos da colônia.

Ainda sobre justiça, mencionam que receberam muitas queixas sobre a lentidão da mesma.

Os impostos do açúcar na Paraíba deveriam ser pagos em espécie.

Os XIX espantam-se que alguns editais perdoando a dívida de particulares tenham sido publicados e pedem que Nassau e o Conselho executem as dívidas atrasadas.

Não houve mudança no salário dos predicantes a não ser a inclusão de 6 florins por cada criança que mantinham no Brasil.

Sobre os militares, mencionam a troca de prisioneiros com a Bahia e o salário de alguns oficiais superiores.

Os trabalhadores solicitados seriam enviados, bem como os suprimentos que faltavam na colônia. Para surpresa dos XIX, Nassau e o Conselho pediram pão.

derom op de schepen die voorbij varen op weg naar Bahía en de Río de la Plata in de gaten te houden om te voorkomen dat versterkingen aan land kunnen komen en om te proberen die te kapen, als dat mogelijk was.

Tot verbazing van de Heren XIX liepen sommige monniken vrij rond. Deze waren gevaarlijk, want gewoonlijk lukte het ze een manier te vinden om met de vijand in Bahía te corresponderen en die informatie toe te spelen over de staat van de Nederlandse gebieden. Daarom gaven ze opdracht alle Portugezen die de Nederlanders vijandig gezind waren, inclusief de predikanten, de kolonie uit te zetten.

Over de rechtspraak zeggen de Heren XIX voorts dat ze veel klachten krijgen over de traagheid ervan.

Ze zijn geschrokken dat enkele geschriften waarin de schulden van sommige particulieren worden kwijtgescholden, openbaar zijn gemaakt en vragen Nassau en de Raad de achterstallige schulden in te vorderen.

Er is geen verandering in de salarissen van de predikanten, behalve de extra zes gulden per kind dat ze in Brazilië onderhielden.

Met betrekking tot soldaten maken ze melding van de uitwisseling van gevangenen met Bahía en het salaris van sommige hoofdofficieren.

De gevraagde arbeiders zouden worden gestuurd, evenals de voorraden waaraan in de kolonie tekort was. Tot verrassing van de Heren XIX hadden Nassau en de Raad om brood gevraagd. De Heren XIX stellen voor dat in de kolonie te bakken, want aan meel was geen gebrek.

Wederom stellen ze voor gember, peper, katoen en olijven te verbouwen.

Generaal Arent Jacobsz. was opgedragen de “negers” niet te lang aan de kust van Afrika laten blijven. De generaal had uitgelegd dat alle schepen die bestemd waren voor de slavenhandel bij aankomst in Brazilië daar werden vastgehouden. Ook de watervaten en de bonen bleven in Brazilië achter, waardoor veel “negers” door gebrek daaraan waren overleden. De Heren XIX schrokken daarvan, want de schepen, watervaten en de bonen waren in Brazilië niet nodig. Ze bepaalden dat de boten met goud uit Guinea twee keer per jaar naar Brazilië moesten vertrekken, op 1 april en op 1 november. Zodra de slaven van boord waren, moest de suiker geladen worden, en moesten de schepen zo snel mogelijk naar de Verenigde Provinciën uitvaren.

Sommige personen die Brazilië waren uitgezet, waren op de één of andere manier teruggekeerd. De Heren XIX wijzen erop dat aan deze praktijk een eind diende te worden gemaakt.

Sommige groepen soldaten waren gestationeerd op de meest afgelegen suikerplantages om ze te beschermen tegen vijandelijke aanvallen. Dat zou kunnen leiden tot minder militaire discipline, daar deze groepen niet onder bevel van een hoofdofficier stonden. Ze stelden voor detachementen te vormen die zich erin specialiseerden landinwaarts te varen om vijandelijke guerilleros te achtervolgen.

Ondertekend door: A. van der Dussen, Jacques de Lanune (?), Johan van Roubergen, Johan Wijens, A. Alewijn, Jacob Schaghen Hooghlandt en A. Wijsaouck.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

Os XIX sugerem que o mesmo seja feito na colônia pois lá não faltava farinha . Mais uma vez sugerem o cultivo do gengibre, pimenta, algodão e azeitonas. Foi recomendado ao general Arent Jacobsz. que os “negros” não ficassem muito tempo na costa da África. O general explicou que todos os navios destinados ao tráfico, ao chegarem no Brasil, eram lá mantidos. Ficavam no Brasil também os barris de água e o feijão. Por falta desses dois últimos, muitos “negros” morriam. Isso espanta aos XIX pois os navios, os barris de água e o feijão não eram necessários no Brasil. Estabelecem que os navios com ouro da Guiné devem partir duas vezes por ano para o Brasil, em 1º de Abril e 1º de Novembro. Tão logo os escravos sejam desembarcados, o açúcar deve ser carregado, partindo as embarcações o mais rápido possível para as Províncias Unidas. Algumas pessoas que foram expulsas do Brasil voltaram, de uma forma ou outra. Os XIX chamam a atenção de Nassau e do Conselho que é preciso acabar com tal prática.

Alguns grupamentos foram estacionados nos engenhos mais afastados para protegê-los dos ataques inimigos. Isso poderia levar à diminuição da disciplina militar, já que tais grupamentos não eram comandados por oficial superior. Sugerem a criação de destacamentos especializados em cruzar no interior para perseguir guerrilheiros inimigos.

Assinada por: A. van der Dussen, Jacques de Lanune (?), Johan van Roubergen, Johan Wijens, A. Alewijn, Jacob Schaghen Hooghlandt e A. Wijsaounck.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

47 1641, julho, 10; Amsterdam

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. Comunicam a assinatura do tratado de paz com o rei português e da suspensão das hostilidades no Brasil. Devido a essas mudanças, conjecturam sobre a melhor maneira de governar o Brasil.

Essa carta toca um assunto muito frequente nas Atas Diárias, a prática de realização de casamento por padres. Os XIX afirmam que o casamento e os filhos oriundos dessa união só seriam legais quando reconhecidos por magistrados da Igreja Reformada.

Fica proibida a escravidão de indígenas, ainda que sejam tribos inimigas como os potiguares.

Os XIX aprovam as medidas tomadas por Nassau e o Alto Conselho para o melhor andamento da justiça. Não se menciona quais medidas foram essas.

Para evitar contrabando e fraudes, o açúcar deveria ser pesado nas balanças antes de entrar nos navios. O peso padrão passava a ser a libra e não a arroba. Ainda sobre a economia, instam Nassau e o Conselho a continuarem com o tráfico. Lembram que os navios que partissem do Brasil para a costa da África fossem bem abastecidos de feijão e tonéis de água. Solicitam o envio de um grande carregamento de madeira para uso na construção.

47 1641, juli, 10; Amsterdam

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. De Heren informeren over de ondertekening van het vredesverdrag en de opschorting van de vijandelijkheden in Brazilië. In verband met die veranderingen was het gissen naar de beste manier om Brazilië te besturen.

Deze brief behandelt een in de Dagelijkse Akten veelvoorkomend onderwerp, namelijk de gewoonte huwelijken te laten voltrekken door priesters. De Heren XIX stellen dat kinderen die zijn voortgekomen uit die huwelijken alleen wettig zijn als ze zijn erkend door de functionarissen van de Gereformeerde Kerk.

Slavernij van de inheemse bevolking wordt verboden, tenzij het vijandelijke stammen als de Potiguaren betreft.

De Heren XIX keuren de maatregelen voor de verbetering van de rechtspraak van Nassau en de Hoge Raad goed. Er wordt niet gezegd welke maatregelen dat zijn. Om fraude en smokkel te voorkomen moet de suiker op een weegschaal worden gewogen alvorens in de schepen te worden geladen. Het standaardgewicht zou de pond worden in plaats van de arroba. Nog over de economie dringen de Heren XIX er bij Nassau en de Raad op aan de (slaven)handel voort te zetten. Ze herinneren eraan dat de schepen die uit Brazilië naar Afrika vertrokken goed bevoorraad moesten zijn met bonen en watervaten. Ze vragen een grote vracht hout te sturen om in de bouw te gebruiken.

De toelage voor de betaling van de huur werd afgeschaft voor alle ambtenaren van de Compagnie behalve voor predikanten.

Ondertekend door: A. van der Dussen, F. V Pona, Gerrit de Graeff, S. Blommaert, Jacob Schagen Hoochlandt, A.L Alwewijn, Jan van Luijsz., Jr. Christoffel van Eussem.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

48 1641, juni, 4; Amsterdam

Aan de Gereformeerde Kerkeraad. De Heren XIX verheugen zich over de vooruitgang in het godsdientonderwijs van de Brazilianen. Ze stellen voor dat de predikanten de Nederlands-Duitse taal aan de inheemse en de Portugese jeugd onderwijzen, zodat deze langzamerhand de officiële taal van de kolonie wordt. Tot slot dragen ze de Raad op het werk van de predikanten Doreslaer en Eduardus te steunen.

Aan Graaf Maurits. Antwoorden op zijn brieven van 10 januari en 20 februari 1641. De Heren XIX geven geen toestemming voor zijn maatregel alle schepen aan de kust van Brazilië te houden voor een toekomstige aanval op de vijand. Ze rechtvaardigen hun beslissing met de mededeling dat ze Nassau de inhoud van een aantal onderschepte brieven hebben gestuurd met het bericht dat er geen versterkingen naar Bahía zouden worden gestuurd wegens de opstand van de Portugezen.⁸

De Heren XIX merken op dat er, ondanks hun bevel, nog kleine detachementen op suikerplantages gestationeerd zijn. Ze benadrukken dat dat niet de beste manier is om

⁸ Het gaat om de opstand tegen de Spaanse koning die een einde maakte aan de Dubbelmonarchie.

A ajuda de custo para pagamento de aluguel foi suspensa para todos os funcionários da Companhia, menos para os predicantes.

Assinada por: A. van der Dussen, F. V Pona, Gerrit de Graeff, S. Blommaert, Jacob Schagen Hoochlandt, A. L Alwewijn, Jan Luijsz., Jr. Christoffel van Eussum.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

48 1641, maio, 4; Amsterdam

Para o Conselho da Igreja Reformada. Os XIX alegram-se com o progresso da catequização dos *brasilianen*. Sugerem aos predicantes que ensinem o idioma “neerland-alemão” à juventude indígena e portuguesa para que assim, aos poucos, o mesmo se torne o idioma oficial da colônia. Por fim, recomendam o apoio do Conselho ao trabalho dos predicantes Doreslaer e Eduardus.

Para o Conde Maurício. Respostas às cartas de 10 de janeiro e 20 de fevereiro de 1641. Os XIX não autorizam a medida de Nassau de reter todos os navios na costa do Brasil para futuro ataque ao inimigo. Justificam sua decisão explicando que enviaram a Nassau o conteúdo de várias cartas interceptadas informando que devido à revolta dos portugueses,⁸ nenhum reforço seria enviado à Bahia.

Os XIX reparam que, apesar das ordens, ainda alguns pequenos destacamentos estavam estacionados em engenhos. Reforçam que essa não é a melhor maneira de capturar guerrilheiros e pedem que Nassau tome as medidas necessárias para cumprir o ordenado da Holanda.

Reforçam a ordem de expandir os limites das conquistas, utilizando para isso toda a força naval e terrestre e a maior quantidade possível de indígenas.

Por fim, informam a Nassau que chegou o novo embaixador de Portugal, Tristão de Mendonça Furtado, e que este procurava fechar aliança com as Províncias Unidas contra o rei espanhol.

Assinada por: S. Blommaert, Pieter Biscop, A. Boijens, A. van der Dussen, A. Halewijn, Jr. Christoffel van Eussum.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

49 1642, Fevereiro, 21

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. A notícia da conquista de São Paulo de Luanda pelos neerlandeses não foi bem recebida em Portugal. O ex-embaixador Tristão de Mendonça Furtado deixou Portugal com uma esquadra composta de 17 embarcações para assegurar a posse da ilha Terceira e presume-se que de lá partiria para o Brasil. Há uma descrição detalhada da força da referida esquadra.

Destacam que o ex-embaixador estaria em correspondência com diversos portugueses moradores nas conquistas neerlandesas mas que se encontravam em Portugal. Não menciona o nome dos mesmos.

⁸ Trata-se aqui da revolta contra o rei espanhol que terminou com a União Ibérica.

guerrilleros te vangen en verzoeken Nassau de nodige maatregelen te nemen om het bevel uit Holland ten uitvoer te leggen.

Ze herhalen het bevel de grenzen van het veroverde gebied uit te breiden met behulp van de gehele strijdmacht ter zee en te land en zo veel mogelijk indianen.

Tot slot informeren ze Nassau dat de nieuwe ambassadeur uit Portugal is gearriveerd, Tristão de Mendonça Furtado, en dat deze een alliantie wil sluiten met de Verenigde Provinciën tegen de koning van Spanje.

Ondertekend door: S. Blommaert, Pieter Biscop, A. Boijens, A. van der Dussen, A. Halewijn, Jr. Christoffel van Eussum.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

49 1642, februari, 21

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. Het nieuws van de verovering van São Paulo de Luanda door de Nederlanders was in Portugal niet goed ontvangen. De ex-ambassadeur Tristão de Mendonça Furtado had Portugal verlaten met een eskader van 17 vaartuigen om het bezit van het eiland Terceira veilig te stellen en aangenomen werd dat hij van daar naar Brazilië zou vertrekken. Er is een gedetailleerde beschrijving van het genoemde eskader.

Ze benadrukken dat de ex-ambassadeur zou corresponderen met diverse Portugezen die woonachtig waren in de Nederlandse gebieden, maar zich in Portugal bevonden. Hun namen worden niet genoemd.

Tot slot, in verband met het bovenstaande zou elk negende deel versterking van 100 soldaten sturen.

Aan de bestuurder van São Paulo de Luanda. Ze verzoeken hem de noodzakelijke maatregelen te nemen om een waarschijnlijke aanval van de vloot van Tristão de Mendonça Furtado af te weren.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

50 Brief aan de bestuurder van São Paulo de Luanda

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

51 Brief aan de bestuurder van São Paulo de Luanda

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

52 1642, februari, 19

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. Ondanks gebrek aan meer gedetailleerde berichten, besluiten de Heren XIX de bestuurder van Angola te benoemen, zonder zijn naam te noemen. Ze informeren Nassau en de Hoge Raad dat het bestuur van Angola het prerogatief van de bestuurder van daar is, volgens zijn eigen instructies. Ze verbieden iedere wijziging in die instructies. Ze zouden het jacht Brack sturen met levensmiddelen en voorraden.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

Por fim, devido ao acima, cada 1/9 parte enviaria um reforço de 100 soldados. *Para o diretor de São Paulo de Luanda.* Pedem que o mesmo tome todas as medidas necessárias para rechaçar um provável ataque da armada de Tristão de Mendonça Furtado

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

50 Carta para o diretor de São Paulo de Luanda.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

51 Carta para o diretor de São Paulo de Luanda.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

52 **1642, Fevereiro, 19**

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. Apesar da falta de informações mais detalhadas, os XIX resolvem confirmar o diretor de Angola, sem mencionar o nome. Informam a Nassau e ao Alto Conselho que a direção de Angola é prerrogativa do diretor de lá, segundo as instruções do mesmo. Proíbem qualquer mudança nas referidas instruções. Enviaram o iate *Brack* com víveres e suprimentos.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 8

Inventaris 9, toegangscode 10.05.01.01

1 Amsterdam, 18 april 1642

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. De Heren XIX bevestigen het besluit van 3 december 1641 om de officieren die daarom gevraagd hadden verlof te geven, zodra hun verplichte termijn was verstreken. De militairen zouden nu in Brazilië worden uitbetaald.

Om mensen te stimuleren naar Brazilië te vertrekken, zou het transport van de lading niet betaald hoeven worden, zou een vergoeding worden verstrekt voor de verhuizing van de Verenigde Provinciën naar Brazilië en zou elke passagier zo veel bagage mogen meenemen als hij nodig achtte, zonder limiet. Om de vrijluiden in de kolonie te houden, zouden de hierboven genoemde kosten dubbel in rekening gebracht worden. De functionarissen van de Compagnie die familie hadden in Brazilië zouden een salarisverhoging van 25% krijgen om immigratie in Brazilië te stimuleren.

Over de bevolkingsadministratie werd voorts besloten dat ambtenaren die rechtstreekse schulden hadden aan de Compagnie, deze mochten verrekenen met hun salaris.

Over de administratie van de functionarissen van de Compagnie houden de Heren XIX vast aan de beslissing het recht op huisvesting op te schorten om de kosten van de administratie van de kolonie te besparen. Alleen predikanten hadden recht op huisvesting, zoals in eerder correspondentie was bepaald. Het salaris van de leden van de Politieke Raad en de Raad van Justitie zou 200 gulden bedragen, zonder toelage.

Op grond van een aantal brieven uit Brazilië concluderen de Heren XIX dat de opdracht de grenzen van de kolonie uit te breiden niet naar behoren is uitgevoerd. Ze tonen zich hierover behoorlijk ontevreden en herhalen dat het argument van Nassau en de Hoge Raad dat hun strijdmacht daarvoor niet toereikend is, onjuist is aangezien er wel voldoende strijdmacht en middelen in Brazilië zijn.

De Heren XIX klagen wederom dat er te weinig Akten van aan de regering ondergeschikte instanties gestuurd worden. Ze dringen er bij Nassau en de Hoge Raad op aan de Kamers en de colleges van justitie en financiën te laten betalen voor het versturen van het gevraagde materiaal.

Toestemming voor de verkiezing van de burgemeester van Mauritsstad werd gegeven. Ook werd toestemming gegeven voor het ambt van pensionaris (openbaar aanklager) van Mauritsstad. Voor de functie van opperschout werd echter geen toestemming gegeven en zodra deze brief was ontvangen, diende de persoon die deze functie bekleedde te worden ontslagen.

Er waren wijzigingen in de instructies voor de rechtspraak opgestuurd. Er wordt niet gezegd wat die veranderingen zijn. Wat de rechtspraak betreft, werd verder in een bijlage (niet aanwezig) de oplossing gepresenteerd voor het geval van kapitein J. Wijnants van het schip Lam. Wijnants was beschuldigd van smokkel.

Inventário 9, número de chamada 10.05.01.01

1 1642, abril, 18; Amsterdam

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. Os XIX confirmam a resolução de 3 de dezembro de 1641 de conceder licença aos oficiais que solicitassem, desde que o tempo obrigatório estivesse expirado. Já o pagamento dos militares seria feito no Brasil.

Para incentivar pessoas a partirem para o Brasil, não mais seria cobrado o transporte de carga, seria oferecida uma ajuda de custo para a mudança das Províncias Unidas para o Brasil e cada passageiro poderia levar a quantidade de bagagem que julgasse necessária, sem limites. Já para manter as pessoas livres na colônia, seria cobrado o valor dobrado das despesas acima. Os funcionários da Companhia que tivessem família no Brasil receberiam um aumento de salário de 25%, como forma de incentivar a imigração para o Brasil.

Ainda sobre a administração da população, ficou decidido que funcionários que estivessem endividados diretamente com a Companhia poderiam pagar suas dívidas com seus salários.

Sobre a administração dos funcionários da Companhia, mantém-se a decisão de suspender o direito a moradia, para cortar custos da administração da colônia. Somente os predicantes terão direito a moradia, como afirmado em correspondência anterior. O salário dos conselheiros políticos e de justiça seria de 200 florins, sem ajuda de custo.

Com base em algumas cartas do Brasil, os XIX concluem que as ordens para expandir os limites da colônia não foram cumpridas como deveriam. Mostram-se bastante insatisfeitos com isso e reforçam que o argumento de Nassau e do Alto Conselho de que não dispunham de força suficiente para tal não era verdadeiro já que havia força e recursos suficientes no Brasil.

Mais uma vez, os XIX reclamam da falta de envio de Atas das instâncias subalternas do governo. Instam Nassau e o Alto Conselho a cobrarem das Câmaras e dos colégios de justiça e de finanças o envio do material solicitado.

Foi autorizada a eleição de prefeito para Maurícia. Foi autorizado também o cargo de pensionário (procurador público) de Maurícia. Mas o cargo de “auditor do fiscal” não foi aprovado e tão logo essa carta fosse recebida, a pessoa que ocupava tal posição deveria ser demitida.

Foram enviadas mudanças nas instruções sobre a justiça. Não se menciona quais eram essas alterações. Ainda sobre a justiça, apresentam em anexo (não presente) a solução do caso do capitão J. Wijnants do navio *Lam*. Wijnants foi acusado de contrabando. A pena para os funcionários do armazém de Maurícia não era suficiente, apenas criava a condição para mais deslealdades.

Já para a administração das finanças, foi criado o Conselho de Finanças e redigidas as instruções para o mesmo.

Os seguintes direitos da Companhia deveriam ser arrendados: cinco centavos pelo transporte para o interior, dois florins por caixa de açúcar transportada

De straf voor de functionarissen van het pakhuis van Mauritsstad was te laag en zou alleen maar leiden tot meer disloyaliteit.

Voor de financiële administratie was de Raad van Financiën in het leven geroepen en werden de instructies voor deze raad opgesteld.

De volgende rechten van de Compagnie moesten worden verpacht: vijf cent voor het transport naar het binnenland, twee gulden per kist suiker die op bootjes naar Recife werden vervoerd, belasting over zout en overige. De prijs van vlees moest omhoog. Om het onnodig slachten van vee te voorkomen, moest de vleesprijs zeer hoog worden vastgesteld. Ook bevat de brief enkele wijzigingen voor de inning van sommige belastingen. Om de inkomsten van de Compagnie te doen toenemen, verzoeken ze verder grote vrachten brazielhout te sturen.

Ook zijn er wijzigingen in de verkoop van slaven. Deze mochten alleen met geld betaald worden en de verkoop mocht alleen plaats vinden op openbare veilingen. Met betrekking tot slaven begrijpen de Heren XIX niet waarom 52 negers in dienst zijn bij functionarissen van de Compagnie. Bovendien konden sommige slaven handwerkvaardigheden bijgebracht worden, zodat er binnenkort in Brazilië stukken hout, schepen en vervoermiddelen geproduceerd zouden kunnen worden, immers in Brazilië “is hout genoeg”.

De Heren XIX zijn teleurgesteld dat er zo weinig maniok is geplant en, daardoor, de productie van meel zo karig is. Die problemen zijn ontstaan doordat Nassau en de Raad zo veel vrijstellingen hadden verleend. Aan de andere kant moest de productie van meel gestimuleerd worden, want het meel zou ook gebruikt worden bij de slavenhandel, als voedsel voor de slaven tijdens het vervoer van Afrika naar Brazilië om zo de kosten van de Compagnie te verlagen. Daarnaast zouden de magazijnen van de forten worden verhuurd aan particulieren die een bepaalde hoeveelheid meel en zout op voorraad moesten hebben.

De Heren XIX geloven dat er bij de werkzaamheden aan de brug tussen Recife en Antonio Vaz onvoldoende vooruitgang wordt geboekt. De aannemer zou een hoge geldboete moeten worden opgelegd. Ze geloven dat een bootverbinding tussen Recife en Antonio Vaz beter en goedkoper zou zijn.

Veel functionarissen liepen achter met het afleggen van verantwoording, inclusief de oude boekhouder-generaal Jacob Aldrichs. Ze moesten allemaal te worden ontheven van hun functie, oud of nieuw, en gedwongen worden de boeken te sluiten en klaar te maken om deze naar de Heren XIX te sturen. Wie dat niet deed, zou zwaar worden gestraft.

Wat de godsdienst betreft, een aantal zaken was opgelost conform de kopie van de besluiten van de Vergadering van de Raad van de Heren XIX van 27 september 1641, niet aanwezig.⁹

Sommige Portugezen hadden geklaagd dat, na het vertrek van de jezuïten, hun kinderen geen Latijn meer konden spreken en dat ze, door gebrek aan oefening,

⁹ Bij het maken van deze catalogus, vond ik enkele fragmenten van deze besluiten in inventaris 9410 van de collectie Staten-Generaal, toegangscode 1.01.03. Volgens het bewijs heeft het geheel van deze besluiten onze tijd niet bereikt.

por barcas com destino ao Recife, imposto sobre o sal e outros. O preço da carne deveria ser mais alto. Para evitar o abate desnecessário de gado, a carne deveria ser taxada em valor muito alto. Presentes nessa carta também, algumas modificações na cobrança de alguns impostos. Ainda para aumentar os ganhos da Companhia, pedem o envio de carregamentos volumosos de pau-brasil.

Há mudanças também na venda de escravos. Estes deveriam ser pagos em dinheiro e a venda só poderia ser efetuada em leilões públicos. Ainda sobre os escravos, os XIX não entendem porque 52 negros estão emprestados para funcionários da Companhia. Além disso, alguns negros deveriam ser instruídos nos trabalhos manuais para que em breve possam ser produzidos no Brasil peças de madeira, navios e meios de transporte, pois no Brasil “há madeira suficiente”. Os XIX mostram-se decepcionados com a plantação limitada de mandioca e, conseqüentemente, parca produção de farinha. Tais problemas acontecem devido às muitas dispensas fornecidas por Nassau e pelo Conselho. Por outro lado, a produção de farinha deveria ser incentivada pois esta seria usada também no tráfico negreiro para alimentação dos negros durante o transporte da África para o Brasil, diminuindo os gastos da Companhia com isso. Além disso, os armazéns dos fortes seriam arrendados a particulares que deveriam manter um estoque determinado de farinha e sal.

Os XIX acreditam que os trabalhos na ponte entre Recife e Antonio Vaz não estão progredindo como deveriam. O empreiteiro deveria ser multado em grande soma de dinheiro. Acreditam que seria melhor e mais barato que a ligação entre Recife e Antonio Vaz fosse feita com um barco.

Muitos funcionários estavam atrasados nas suas prestações de contas, inclusive o antigo contador geral Jacob Aldrichs. Todos deveriam ser suspensos de suas funções, novas ou antigas, e forçados a fecharem e aprontarem seus livros para serem enviados para os XIX. Quem não o fizesse, seria punido severamente.

No tocante à religião, vários assuntos foram resolvidos conforme cópia das resoluções da Reunião do Conselho dos XIX de 27 de novembro de 1641, não presente.⁹

Alguns portugueses reclamaram que, depois da partida dos jesuítas, seus filhos não podiam praticar o Latim e, pela falta de uso do idioma, não poderiam estudar em Roma. Ficou decido então, criar uma escola de Latim em Maurícia, sob direção de Bartholomeu Cool.

A suspeita de que alguns portugueses moradores nas possessões holandesas trocassem correspondência suspeita com Portugal não era fundamentada. Os suspeitos são Fernando de Morão e Antonio de Azevedo, moradores da Paraíba. Os XIX pedem que Nassau e o Conselho observem os dois discretamente.

Christoffel Barentsen servia em Luanda como comissário. Porém fora acusado no

⁹ No momento de elaboração deste catálogo, localizei apenas alguns fragmentos dessas resoluções no inventário 9410 da coleção Estados Gerais, número de chamada 1.01.03. A evidência sugere que o total dessas resoluções não sobreviveu até os nossos dias.

niet in Rome zouden kunnen studeren. Daarom werd besloten in Mauritsstad een school voor Latijn te beginnen onder leiding van Bartholomaeus Cool. De verdenking dat sommige Portugezen die in Nederlands gebied woonden verdachte correspondentie uitwisselden met Portugal was ongegrond. De verdachten waren Fernando de Morão en Antonio de Azevedo, woonachtig in Paraíba. De Heren XIX verzochten Nassau en de Raad de twee discreet in de gaten houden.

Christoffel Barentsen diende in Luanda als commissaris. Hij was er in Brazilië echter van beschuldigd de priester van de suikerplantage Obu te hebben vermoord. De Heren XIX gaven de bestuurders in Luanda opdracht hem op te pakken en hem geketend naar Brazilië te sturen, waar Barentsen de passende straf voor de door hem begane misdaad zou ondergaan.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

2 Amsterdam, 18 april 1642

Aan Zijne Excellentie. Persoonlijke brief aan Nassau. Ze bevestigen de ontvangst van zijn twee brieven, één van 29 februari 1640 en één van 9 mei 1640, waarin hij om zijn ontslag en terugkeer naar de Verenigde Provinciën vraagt. Het verzoek is gerechtvaardigd, maar de omstandigheden overwegende, het goede werk van de prins en de geruchten uit Portugal, vragen ze Nassau nog een jaar in Brazilië te blijven.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

3 Brief aan de bevelhebber in Guinea

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

4 19 juni 1642

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. Antwoord op de brief van 28 februari 1642 en andere geschriften die samen met die brief zijn opgestuurd.

De verschillende verzoeken om uitzondering van betaling moesten om verschillende redenen niet worden ingewilligd. Alvorens te weigeren moesten de verzoeken één voor één worden beoordeeld, lettend op de persoon van de verzoeker. Het was in ieder geval ten strengste verboden dat molens niet konden functioneren vanwege de executie van schulden. Slaven, ossen en onderdelen van de molen mochten dus niet in beslag genomen worden. De bestellingen van de inners van de Tienden en van de suikercontractanten waren onderweg naar de respectievelijke Kamers en zouden vervolgens geanalyseerd worden. Het antwoord zou daarna opgestuurd worden. Ze sturen enkele nieuwe instructies met betrekking tot de competentie van commiezen.

De Heren XIX keuren het voorlopige contract met Nuno Olpherdi voor de bevolking van Sergipe Del Rei niet goed.

Het verzoek van de bewoners van Mauritsstad om vrijstelling van belasting over vee en “natte vivres” was afgewezen. Een dergelijke vrijstelling zou slechts een voedingsbodemp kunnen zijn voor fraude en excessen.

De praktijk slaven te verkopen met gesloten contracten was niet goedgekeurd door de Heren XIX. Zij geven de voorkeur aan de oude gewoonte van betaling in geld. Met

Brasil por ter assassinado o padre vigário do engenho Obu. Os XIX ordenaram aos diretores em Luanda que prendessem o mesmo, enviando-o acorrentado para o Brasil, onde Barentsen sofreria a punição correspondente ao crime que perpetrara.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

2 1642, abril, 18; Amsterdam

Para Sua Excelência. Carta particular para Nassau. Confirmam o recebimento de duas cartas de Nassau, uma de 29 de fevereiro de 1640 e outra de 9 de maio de 1640, solicitando sua demissão e retorno às Províncias Unidas. O pedido é justificado, mas considerando-se as circunstâncias, o bom trabalho do príncipe e os rumores vindos de Portugal, solicitam que Nassau permaneça mais um ano no Brasil.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

3 Carta para o comandante na Guiné.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

4 1642, junho, 19

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. Resposta à carta de 28 de fevereiro de 1642 e outros escritos enviados juntos com a mesma.

Os vários pedidos de exceção de pagamento não deveriam ser aceitos por diferentes razões. Porém, antes de serem recusados, todos os pedidos devem ser avaliados caso a caso, observando-se sobretudo a pessoa do solicitante. Em todo caso, fica terminantemente proibido que engenhos não possam funcionar devido à execução de dívidas. Assim, escravos, bois e partes do engenho não podem ser confiscados. Já os pedidos dos dizimeiros e dos contratadores do açúcar foi encaminhado às respectivas Câmaras e seria posteriormente analisado. A resposta seria enviada posteriormente.

Sobre a competência dos comissários, enviam algumas novas instruções.

Os XIX não aprovam o contrato provisório feito com Nuno Olpherdi para a povoação de Sergipe Del Rei.

Não foi aceito o pedido dos moradores de Maurícia para isenção de impostos sobre o gado e bens molhados. Tal isenção só serviria para fomentar fraudes e excessos.

A prática de vender escravos com contratos fechados não foi autorizada pelos XIX. Esses preferem o costume antigo do pagamento em dinheiro. Ainda sobre a economia, cobram o envio do partido de pau-brasil armazenado entre Alagoas e o rio São Francisco.

Os XIX aprovam uma expedição ao quilombo dos Palmares e pedem que, no momento oportuno, sejam enviados notícias e relatórios.

betrekking tot de economie vragen ze verder betaling voor de zending van een partij brazielhout dat opgeslagen is tussen Alagoas en de São Francisco rivier.

De Heren XIX geven toestemming voor een expeditie naar de quilombo van Palmares en vragen op een geschikt moment nieuws en rapporten te sturen.

Nu er vrede heerste in de kolonie en de Heren XIX hoopten dat dat blijvend was, zouden ze niet langer een openbare apotheek aanhouden en werden de chirurg Abraham Duurcoop en de barbier Claes Abrahamsz. ontheven van hun functies.

Het verzoek van de aannemer van de werkzaamheden aan de brug tussen Mauritsstad en Recife was in behandeling genomen. Hij mocht mensen zoeken om hem te helpen bij de werken, maar de Heren XIX weten niet wat voor mensen hij zoekt. Ze vragen meer informatie.

Er zijn nieuwe klachten over gebrek aan correcte documentatie van de goederen van overledenen. Dat onderwerp komt steeds weer terug in de brieven, vanaf het begin van de bezetting.

Ze benadrukken, over het godsdienstonderwijs van de inheemse kinderen, dat het werk in de dorpen erg traag verloopt en dat overwogen moet worden de kinderen bij hun ouders weg te halen en van kleins af aan op school te zetten. Met betrekking tot de “papen”, de Heren XIX hadden in het door de Raad van de Gereformeerde Kerk voorgelegde document niets ontdekt dat de gewetensvrijheid van de papen beperkte. Er wordt niet vermeld welk document het betreft of van wanneer het is.

Terugkerend op het thema van de administratie van de kolonie, blijken de Heren XIX niet in staat het bestuur van Maranhão enige richtlijn te geven, omdat ze te weinig informatie hebben ontvangen over de omstandigheden in dat gebied. Daarom keuren ze de maatregelen van Nassau en de Hoge Raad goed.

Om transportkosten van oud buskruit te voorkomen werd besloten in Brazilië een buskruitmolen te bouwen.

Ondertekend door C. van Beunnel, S. Blommaert, W. van der Heijden, Gerrit de Graeff, Gerrit Jansz. De Vau, Pr. Isbrantsz.

Aan de bestuurders van de kust van Afrika. Valt buiten het bestek van deze inventaris.

Aan de Hoge en Geheime Raad van Brazilië. De Heren XIX vroegen de Raad iemand te noemen om Nassau op te volgen als deze vertrok. Deze persoon zou hetzelfde salaris krijgen (behandeling) krijgen als Nassau, maar geen toelage, noch zou hij het recht hebben om een hof te houden. Ze informeerden ook dat er in de Verenigde Provinciën geruchten waren dat de financiën van Brazilië werden bepaald door particuliere belangen en niet door de belangen van de Compagnie. Ze herinnerden er daarom aan dat de raadsleden de Compagnie in Brazilië vertegenwoordigden en dat hun bevoegdheden stonden beschreven in de instructies die ze hadden ontvangen.

Aan Graaf Maurits. De Heren XIX accepteren het verzoek om décharge van luitenant-kolonel Jems Hinderson [James Henderson]. Ze geven Nassau toestemming kapitein Philips Andries te benoemen als commandant van de troepen in São Paulo de Luanda.

Já que a colônia estava em paz e os XIX esperavam que tal paz fosse duradoura, não mais manteriam uma farmácia pública e o cirurgião Abraham Duurcoop e o barbeiro Claes Abrahamsz. foram dispensados de suas funções.

O pedido do arrendatário das obras da ponte entre Maurícia e Recife foi atendido. Ele poderia arrumar pessoas para auxiliá-lo nas obras, mas os XIX não sabem que tipo de pessoas ele procura. Pedem mais informações.

Há novas queixas sobre a falta de documentação correta sobre os bens dos falecidos. Esse tema é recorrente nas cartas, desde o início da ocupação.

Sobre o ensino religioso das crianças indígenas, destacam que o trabalho nas aldeias é muito lento e que se deve considerar tirar as crianças do convívio com os pais e colocá-las na escola desde muito novos. Com relação aos “papistas”, os XIX não viram no documento entregue pelo Conselho da Igreja Reformada nada que limitasse a liberdade de consciência dos mesmos. Não se menciona qual documento é esse nem de quando.

Voltando ao tema da administração da colônia, os XIX se revelam incapazes de darem qualquer direção para o governo no Maranhão, pois não receberam informações suficientes sobre as condições daquela região. Por isso, aprovam as medidas tomadas por Nassau e pelo Alto Conselho.

Para evitar os custos de transporte da pólvora velha, resolveu-se construir no Brasil um moinho de pólvora.

Assinada por: C. van Beunneel, S. Blommaert, W. van der Heijden, Gerrit de Graeff, Gerrit Jansz. de Vau, Pr. Isbrantsz.

Para os diretores da costa da África. Foge ao escopo deste inventário.

Para o Alto e Secreto Conselho do Brasil. Pedem que o conselho indique um nome para ocupar a posição de Nassau quando este partir. Tal pessoa teria o mesmo salário (tratamento) que Nassau, mas não receberia ajuda de custo, nem teria direito a manter uma corte. Informam também que corria boato nas Províncias Unidas que as finanças do Brasil eram reguladas de acordo com interesses particulares e não segundo os interesses da Companhia. Lembram, por isso, que os conselheiros representam a Companhia no Brasil e que suas atribuições estão descritas nas instruções que receberam.

Para o Conde Maurício. Os XIX aceitam o pedido de baixa do tenente coronel Jems Hinderson [James Henderson]. Autorizam Nassau a nomear o capitão Philips Andries no comando das tropas em São Paulo de Luanda.

Para Hans Mols. Nomeação desse para diretor na Costa do Ouro na Guiné.

Para A. van der Gissen, governador de São Cristóvão. Foge ao escopo deste inventário.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

5 1642, outubro, 10;

Para Sua Excelência conde Maurício e o Alto Conselho do Brasil. Resposta às cartas de 30 de abril e 25 de junho de 1642.

Embora tenham chegado muitas queixas sobre o corte na ajuda de moradia, os

Aan Hans Mols. Benoeming van deze als bestuurder van de Goudkust in Guinea.
Aan A. van der Gissen, gouverneur van São Christovão. Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

5 10 oktober 1642

Aan Zijne Excellentie Graaf Maurits en de Hoge Raad van Brazilië. Antwoord op de brieven van 30 april en 25 juni 1642.

Hoewel er veel klachten zijn ontvangen over het korten op de woontoelage, bleven de Heren XIX bij hun besluit van 18 april: geen enkele functionaris van de Compagnie had nog recht op gratis huisvesting, behalve predikanten.

Tot verrassing van de Heren XIX hadden Nassau en de Raad de besluiten over de inning van belasting in het binnenland niet afgewacht en simpelweg de bewoners vrijgesteld van die belasting. De Heren XIX herinnerden eraan dat geen enkele bewoner, waar hij ook woonde, was vrijgesteld van de gebruikelijke belastingen zonder uitdrukkelijke opdracht van de Raad van de Heren XIX.

In het algemeen diende er geen paspoort te worden verstrekt aan schuldeisers van de Compagnie of personen die borg stonden voor schulden aan de Compagnie. De Heren XIX benadrukten echter dat elk geval apart bekeken moest worden.

Sommige pachters van Tienden vroegen vrijstelling van betaling wegens de slechte oogst. De Heren XIX wezen dat verzoek af.

Het was een risico de schulden van Jorge Homem Pinto, die bijna 300.000 gulden bedroegen, over te nemen. De Heren XIX hoopten dat Nassau en de Hoge Raad discreet en voorzichtig waren geweest bij de onderhandelingen van dit contract met de betrokken personen.

Er was een pamflet gepubliceerd om kolonisten naar Alagoas en Sergipe Del Rei te trekken. De voorwaarden van het aanbod staan in het besluit van de Vergadering van de Raad van de Heren XIX van 3 oktober 1642, als bijlage met die brief meegestuurd. De bijlage is niet aanwezig en ik heb geen kopie van die besluiten gevonden. De negers die door de Graaf van Sonho naar de bestuurders in Luanda waren gestuurd en in Brazilië waren verkocht, werden niet beschouwd als eigendom van de bestuurders, maar als goederen van de Compagnie. De bestuurders zouden gecompenseerd worden voor goede diensten.

Jan Trist was benoemd tot bestuurder van São Thomé. De gouverneur die door Nassau en de Hoge Raad was benoemd, moest daarom worden ontslagen.

De schout Hendrick de Moucheron moest de functies van schout en Raad van Justitie niet in zich verenigen. Binnenkort zouden er nieuwe leden van de Raad van Justitie gestuurd worden.

In het geval van executie van schulden van plantageëigenaren was het niet mogelijk de ossen, negers en het koperwerk van de molen in beslag te nemen, want zonder deze waren de molens niets waard. Om de situatie van de plantageëigenaren met schulden te verlichten werd het rentetarief verlaagd naar 8% per jaar.

De Heren XIX keuren het contract met Balthazar da Fonseca voor de bouw van de

XIX mantêm-se na resolução de 18 de abril: nenhum funcionário da Companhia tinha mais direito a moradia gratuita, exceto os predicantes.

Para surpresa dos XIX, Nassau e o Conselho não esperaram as resoluções sobre a cobrança de impostos no interior e simplesmente liberaram os moradores de pagarem os referidos impostos. Os XIX lembram que nenhum morador, onde quer que este resida, está liberado do pagamento dos impostos costumeiros sem ordem expressa do Conselho dos XIX.

No geral, não deveria ser concedido passaporte para credores ou fiadores de dívidas com a Companhia. Porém, ressaltam que todos os casos devem ser estudados isoladamente.

Alguns arrendatários dos dízimos pediram liberação do pagamento devido à má safra. Os XIX negaram tal pedido.

Assumir as dívidas de Jorge Homem Pinto que somam quase 300 mil florins era um risco. Os XIX esperam que Nassau e o Alto Conselho tenham sido discretos e prudentes ao negociar tal contrato com as pessoas envolvidas.

Foi publicado panfleto para atrair moradores para Alagoas e Sergipe Del Rey. As condições oferecidas estão nas resoluções da Reunião do Conselho dos XIX de 03 de outubro de 1642, enviadas em anexo a essa carta. Tal anexo não está presente e não achei cópia de tais resoluções.

Os negros enviados pelo Conde do Sonho aos diretores em Luanda e vendidos no Brasil não seriam considerados propriedades dos diretores e sim bens da Companhia. Os diretores receberiam recompensa por bons serviços.

Jan Trist foi nomeado diretor de São Thomé. O governador nomeado por Nassau e o Alto Conselho, Christiaen van Boeschott deveria, portanto, ser demitido.

O advogado fiscal Hendrick de Moucheron não deveria acumular as funções de fiscal e conselheiro de justiça. Deixaria de ser fiscal e assumiria a função de conselheiro. Em breve seriam enviados novos conselheiros de justiça.

No caso de execução de dívidas dos senhores de engenho, não era possível confiscar os bois, negros e cobres dos engenhos, pois esses sem os mesmos não valem nada. Para aliviar a situação dos senhores de engenhos endividados, reduziu-se a taxa de juros para 8% ao ano.

Os XIX não aprovam o contrato fechado com Balthazar da Fonseca para a construção da ponte entre Maurícia e Recife. Reforçam que a continuação da obra só pode acontecer se a comunidade fornecer os meios para tal, pois os meios da Companhia não podem ser empregados em tal projeto. Se a comunidade não fornecer o valor necessário, a obra deve ser suspensa.

Para manter a aparência de que o capital dos principais participantes (acionistas) não foi empregado em vão, solicitam que Nassau e o Conselho enviem o restante dos dentes de elefante e do cobre da Guiné juntamente com outros retornos do Brasil.

Presente nessa carta também, o caso de Gaspar Dias Ferreira que comprou a barca *Diemen* que estava fazendo água. A mesma foi reparada muito rápido e Gaspar Dias Ferreira enviou-a para comercializar na África e retornar para vender seus

brug tussen Mauritsstad en Recife niet goed. Ze benadrukken dat dit werk alleen kan worden voortgezet als de gemeenschap daarvoor de middelen verstrekt, want de middelen van de Compagnie kunnen hiervoor niet worden aangewend. Als de gemeenschap het benodigde bedrag niet ter beschikking stelt, moet het project worden afgeblazen.

Om de schijn op te houden dat het kapitaal van de belangrijkste deelnemers (aandeelhouders) niet tevergeefs is gebruikt, verzoeken de Heren XIX Nassau en de Raad het restant van de olifantenslagtanden en koper uit Guinea te sturen, samen met andere opbrengsten uit Brazilië.

Ook komt in deze brief de zaak van Gaspar Dias Ferreira aan de orde, die het bootje *Diemen* had gekocht, dat lek was. Het bootje was snel gerepareerd en Gaspar Dias Ferreira had het naar Afrika gestuurd om daar handel te drijven en terug te keren om zijn producten in Bahía te verkopen. De handel tussen kolonisten van de WIC en Portugezen uit Bahía was ten strengste verboden door het vredesverdrag en Ferreira had geen toestemming om handel te drijven binnen de grenzen van het Privilege van de Compagnie.

Gonsalves Ortis Marciel, de oude kapitein van het in beslag genomen schip *Espírito Santo*, was bij de Staten-Generaal geweest met een petitie om schadeloosstelling voor zijn in beslag genomen vracht. De documentatie betreffende deze zaak was onderweg naar Nassau en de Hoge Raad.¹⁰

N.B. Niet ondertekend. Aan het eind van de brief staat een kort fragment uit de brief van 15 november 1642 aan de regering in Brazilië. De tekst is doorgestreept, wat het lezen moeilijk maakt. Het lijkt erop dat die passage buiten beschouwing is gelaten.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

6 Amsterdam, 22 mei 1643

Aan de Hoge Raad in Brazilië. Na het vertrek van de gouverneur-generaal was het aan de Hoge Raad de bezittingen in Brazilië te besturen.

Aan Zijne Excellentie, Graaf Maurits. De Heren XIX gaven Nassau toestemming het bestuur van Brazilië neer te leggen, het over te dragen aan de Hoge Raad en terug te keren naar de Verenigde Provinciën.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

7 Amsterdam, 21 mei 1643

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad. Antwoord op de brieven van 29 september, 25 oktober 1642 en 8 januari 1643.

De Heren XIX informeren dat wegens de beperking van het aantal manschappen, elk schip dat naar Brazilië vertrok vijftien soldaten zou meebrengen onder commando van kadetten, want er was een excessief aantal officieren in de kolonie. Ze bepalen ook dat officieren niet gepromoveerd zouden worden tot kapitein, luitenant of aspirant officier. De posten die open vielen, moesten open blijven. Al het hulppersoneel dat niet langer noodzakelijk was, moest ontslagen worden.

¹⁰ Enkele documenten over dit proces bevinden zich in de collectie Staten-Generaal, toegangscode 1.01.07, inventarissen 12564.15 en 12564.16.

produtos na Bahia. O comércio entre colonos da WIC e moradores da Bahia era terminantemente proibido pelo tratado de paz e Ferreira não dispunha de permissão para comercializar dentro dos limites do Privilégio da Companhia. Gonsalves Ortis Marciel, antigo capitão do navio confiscado Espírito Santo, entrou com petição nos Estados Gerais para receber ressarcimento da carga confiscada. A documentação referente ao caso foi encaminhada para Nassau e o Alto Conselho.¹⁰

N.B. Sem assinatura. Ao final dessa carta aparece um pequeno trecho de carta de 15 de novembro de 1642 para o governo do Brasil. O conteúdo está riscado, dificultando a leitura. A evidência sugere que tal trecho foi desconsiderado.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

6 1643, maio, 22; Amsterdam

Para o Alto Conselho no Brasil. Após a partida do governador geral, caberia ao Alto Conselho governar as possessões no Brasil.

Para Sua Excelência, o conde Maurício. Os XIX autorizam Nassau a deixar o governo do Brasil, transferi-lo ao Alto Conselho e retornar às Províncias Unidas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

7 1643, maio, 21; Amsterdam

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. Resposta às cartas de 29 de setembro, 25 de outubro de 1642 e 08 de janeiro de 1643.

Os XIX informam que devido à redução do efetivo militar na colônia, cada navio que partisse para o Brasil levaria cerca de 15 soldados sob o comando de cadetes pois na colônia havia número excessivo de oficiais. Determinam também que não haveria promoção de oficiais a capitão, tenente ou aspirante a oficial. Os postos que ficassem abertos, deveriam permanecer assim. Todo e qualquer pessoal da ajudância que não mais fosse necessário, deveria ser dispensado.

Os soldados que partissem para as Províncias Unidas eram obrigados a entregar seu armamento no Brasil. Porém, se durante a viagem houvesse encontro com inimigos, nada poderiam fazer. Por isso, os XIX revogam essa medida e determinam que os soldados embarquem com seu armamento completo. Os homens livres deveriam levar ou um mosquete ou um atirador de fogo para se defenderem e defenderem o navio.

Era preciso regulamentar o uso dos “negros” da Companhia. Os oficiais não tinham direito ao uso de escravos e cada predicante ganharia um “negro” ao invés de um serviçal. O uso de escravos da Companhia por oficiais privava a mesma do ganho da venda de “negros”.

As liberdades oferecidas à população em geral seriam publicadas, tanto no Brasil quando nas Províncias Unidas. Os XIX pretendiam, com isso, atrair mais população para o Brasil, favorecendo, assim, o cultivo da terra.

¹⁰ Alguns documentos sobre esse processo encontram-se na coleção Estados Gerais, número de chamada 1.01.07, inventários 12564.15 e 12564.16

De soldaten die naar de Verenigde Provincies vertrokken waren verplicht hun wapens in Brazilië in te leveren. Als ze tijdens de reis de vijand tegenkwamen, zouden ze echter niets kunnen doen. Daarom herroepen de Heren XIX deze maatregel en bepalen ze dat soldaten met hun volledige uitrusting inschepen. De vrijluiden moesten een musket of een vuurwapen bij zich hebben om zichzelf en het schip te beschermen.

Het was noodzakelijk het gebruik van de “negers” van de Compagnie te reglementeren. Officieren hadden niet het recht slaven in dienst te hebben en elke predikant zou een “neger” krijgen in plaats van een bediende. Doordat officieren slaven in dienst hadden, liep de Compagnie de winst van de verkoop van “negers” mis.

De vrijheden die de bevolking in het algemeen werden geboden, zouden gepubliceerd worden, zowel in Brazilië als in de Verenigde Provincies. De Heren XIX beoogden daarmee meer mensen naar Brazilië te lokken en zo de landbouw te bevorderen.

De Heren XIX blijven bij hun besluit dat het slachten van vee verbiedt, want er was een grote hoeveelheid zout vlees gestuurd.

Daar de afschaffing van de woontoelage tot grote ontevredenheid had geleid onder de functionarissen, vooral in de Raad van Justitie, vroegen de Heren XIX Nassau en de Hoge Raad rapporten te maken van welke functionarissen deze toelage wel zou moeten worden aangeboden en aan welke functionarissen niet.¹¹ Tegelijkertijd moest worden aangekondigd dat deze maatregel was afgeschaft. De woontoelage zou pas worden afgeschaft als de verplichte periode was verstreken, want de Compagnie zou geen huisvesting betalen voor ex-functionarissen. Om de functionarissen tevreden te stellen, diende de salarisverhoging van 25% voor hen die een gezin hadden in Brazilië onmiddellijk in te gaan.

De Heren XIX keuren de benoeming van twee burgemeesters van Mauritsstad niet goed. De functie van burgemeester impliceert veel verantwoordelijkheid en een hoog salaris, buiten de limieten van de Compagnie. Het bestuur van Mauritsstad diende te worden gevoerd door de Kamer van de Schepenen die ook als taak had de rechtspraak te administreren. Dan volgt een verhandeling over de jurisdictie van de Raad van Justitie en de Kamers van de Schepenen.

Om de Raad van de Justitie te versterken waren twee nieuwe raadsleden benoemd: Willem van Alphen en Joan van Raetvelt.

Met betrekking tot de rechtspraak geven de Heren XIX verder opdracht alle disloyale Portugezen uit Maranhão en São Thomé te straffen om een voorbeeld te stellen.

De functie van “algemeen ontvanger” werd in het leven geroepen ter vervanging van de twee penningmeesters.

Gillis Venant was gecontracteerd om indigo te planten en te produceren.

De oprichting van een grafisch centrum in Recife was goedgekeurd. Het gilde van tekenaars zou op de hoogte gebracht worden van de beslissing van de Heren

¹¹ Zie voor de impact van deze maatregel in de kolonie de Dagelijkse Akten van de Hoge en Geheime Raad van Brazilië van het jaar 1642.

Os XIX mantêm-se na resolução que proibia o abate de gado devido ao envio de grande quantidade de carne salgada.

Como a suspensão da ajuda de moradia causou grande descontentamento entre os funcionários, principalmente no Conselho de Justiça, os XIX pedem que Nassau e o Conselho enviem relatórios sobre para quais funcionários tal ajuda deveria ser oferecida e para quais não.¹¹ Ao mesmo tempo, deve ser comunicado que tal medida foi abolida. A ajuda de moradia seria suspensa apenas quando o tempo obrigatório expirasse pois a Companhia não pagaria moradia para ex funcionários. Para agradar os funcionários, deveria ser implementado imediatamente o aumento de 25% no salário dos que tivessem família no Brasil. Não aprovam a nomeação de dois prefeitos para Maurícia. A posição de prefeito implica em muita responsabilidade e alto salário, fora dos limites da Companhia. O governo de Maurícia deveria ser exercido pela Câmara dos Escabinos, que tinha como responsabilidade, também, administrar a justiça. Discorrem em seguida sobre a jurisdição do Conselho de Justiça e das Câmaras dos Escabinos. Para reforçar o Conselho de Justiça foram nomeados dois novos conselheiros: Willem van Alphen e Joan van Raetvelt.

Ainda sobre a justiça, os XIX ordenam que todos os portugueses desleais do Maranhão e de São Thomé sejam punidos exemplarmente.

Foi criado o cargo de “recebedor geral” no lugar dos dois tesoureiros.

Gillis Venant foi contratado para plantar e produzir índigo.

Foi autorizada a criação de uma gráfica no Recife. A corporação dos gráficos seria informada da decisão dos XIX para que pudesse indicar um mestre para ocupar tal posição no Brasil.

Os XIX aprovam a criação de uma escola de Latim. O reitor deveria ensinar o idioma sem “ofensa à religião de ninguém”.

As resoluções da reunião do Conselho da Igreja Reformada não foram aprovadas pelos XIX. Não se menciona quais resoluções eram essas. Mas foi autorizada a construção de uma igreja em Maurícia na qual seria praticada a religião católica. A decisão dos XIX era contra a decisão dos Estados Gerais que não permitiram tal construção.

O antigo cobrador Pieter Kelderman apresentou aos XIX uma listagem de devedores da companhia. Muitos desses devedores não pagavam suas dívidas há pelo menos dois anos. Os XIX insistem que tais dívidas sejam cobradas, independente da pessoa do credor.

Nassau e o Conselho deveriam enviar constantemente carregamentos de pau-brasil e outras madeiras. Diversas câmaras aguardavam o envio de retorno em açúcar para cobrir as despesas de abastecimento de Luanda e São Thomé.

Depois de muita demora, Hector de La Calce, coronel napolitano, deixou o Recife a bordo do navio *Deventer*. Nassau recomendou ao capitão do navio

¹¹ Para o impacto dessa medida na Colônia, ver as Atas Diárias do Alto e Secreto Conselho do Brasil do ano de 1642.

XIX om een meester aan te wijzen om deze positie in Brazilië in te nemen. De Heren XIX keuren de oprichting van een school voor Latijn goed. De rec-tor zou de taal moeten onderwijzen zonder “de godsdienst van niemand te beledigen”.

De besluiten van de vergadering van de Gereformeerde Kerkeraad waren niet goedge-keurd door de Heren XIX. Er wordt niet gezegd welke besluiten dat waren. Maar de bouw van een kerk waarin het katholieke geloof zou worden beleden, in Mauritsstad, was wel goedgekeurd. Het besluit van de Heren XIX was in strijd met het besluit van de Staten-Generaal, die de bouw niet hadden goedgekeurd.

De voormalige deurwaarder Pieter Kelderman had de Heren XIX een lijst van schul-denaren van de Compagnie voorgelegd. Veel van deze schuldenaren betaalden al min-stens twee jaar hun schulden niet. De Heren XIX stonden erop dat die schulden geïnd werden, ongeacht de persoon van de schuldeiser. Nassau en de Raad zouden constant vrachten brazierhout en andere houtsoorten moeten sturen. Diverse kamers wacht-ten de zending van de opbrengst in suiker af om de kosten van de bevoorrading van Luanda en São Thomé te dekken.

Na veel vertraging had Hector de La Calce, een Napolitaanse kolonel, Recife verlaten aan boord van het schip *Deventer*. Nassau had de kapitein van het schip opgedragen Calce te behandelen naar zijn rang en kwaliteit. Calce, op zijn beurt, had zich misdragen, was zonder toestemming in Engeland van boord gegaan en had zelfs de Spaanse ambassadeur geïnformeerd over de conditie van het schip *Snouck*. Dat schip was door piraten uit Duinkerken gekaapt, waardoor de Compagnie veel schade had geleden. De Heren XIX geven Nassau opdracht het ontvangen geld te innen bij de vrienden van Calce, die nog in Recife waren. Ondertekend door: drk Wijkerck, Albert Burgh, Willem van der Heijden, J. de Laet, Gerrit de Graeff, PR de Ben, Hr. Xoijen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

8 Brief aan de bestuurders van São Paulo de Luanda.

Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

9 Amsterdam, 3 augustus 1643

Aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. Antwoord op enkele punten uit de brief van Nassau en de Hoge Raad van 2 april 1643.

Een groot deel van de voorraden was al verstuurd, inclusief tarwemeel. Weder-om herhalen de Heren XIX dat Nassau en de Raad het planten van maniok en de productie van meel moeten stimuleren om een tekort aan meel in de kolonie te voorkomen. Naast het voorkomen van hongersnood zou die maatregel de kosten van de kamers voor het sturen van tarwemeel verlagen.

Om Nassau en de Raad te ontlasten van het onderzoek naar smokkelzaken, was het noodzakelijk dat de Staten-Generaal de instructies voor de Hoge Raad uit-breidden. Ze hadden dat nog niet gedaan. Nassau en de Raad dienden daarom

que tratasse Calce de acordo com sua posição e qualidade. Calce, por sua vez, comportou-se mal, desembarcou sem autorização na Inglaterra e ainda comunicou ao embaixador espanhol a condição do navio Snouck. Esse navio foi capturado por piratas de *Dunkerke*, causando grande prejuízo à Companhia. Os XIX ordenam a Nassau que cobre dos companheiros de Calce, que ainda estavam no Recife, o dinheiro recebido.

Assinada por: drk Wijkerck, Albert Burgh, Willem van der Heijden, J. de Laet, Gerrit de Graeff, PR de Ben, Hr. Xoijen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

8 Carta para os diretores em São Paulo de Luanda.

Foge ao escopo deste inventário.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

9 1643, agosto, 3; Amsterdam

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. Resposta a alguns pontos da carta de Nassau e do Alto Conselho de 02 de abril de 1643.

Já fora enviada uma boa quantidade de suprimentos, inclusive farinha de trigo. Mais uma vez os XIX reforçam que para evitar falta de farinha na colônia, Nassau e o Conselho devem incentivar o plantio de mandioca e produção de farinha. Além de evitar crises de fome, tal medida diminui os gastos das câmaras com o envio de farinha de trigo.

Para liberar Nassau e o Alto Conselho da investigação dos crimes de contrabando, era preciso que os Estados Gerais ampliassem as instruções do Alto Conselho. Ainda não haviam feito tal ampliação. Portanto, Nassau e o Alto Conselho deveriam, em casos de contrabando, seguir as instruções de um edital impresso já enviado ao Brasil. Não se menciona o título do edital nem quando foi enviado. Solicitam que Nassau e o Conselho sejam cuidadosos ao permitirem o prolongamento do pagamento de dívidas e ao fornecerem liberação de pagamentos.

Mais uma vez os XIX cobram de Nassau e do Conselho o envio de retornos para as Províncias Unidas. Sem retornos do Brasil seria impossível manter a Companhia e a Conquista. Até aquele momento, tudo o que foi enviado do Brasil não fora suficiente para permitir melhoras financeiras da CIO.

Os “negros” deveriam ser vendidos em leilões públicos, por lotes, e o pagamento feito em dinheiro. Isso valia inclusive para os altos funcionários da companhia e oficiais superiores. Ilustram isso com o caso de antigo diretor Pieter Morthamer e do tenente Jems Hinderson [James Henderson] que receberam alguns negros mediante débito em suas contas.

O pensionário de Maurícia, Jacob Le Maire, escreveu aos XIX sobre o problema dos emolumentos dos secretários da Câmara dos Escabinos de Maurícia. Nassau e o Conselho tinham uma opinião diferente e pediram a decisão do Conselho dos XIX. Esses não tinham nada a dizer sobre esse assunto a não ser que, por ocasião

in smokkelzaken de instructies volgen uit een gedrukt geschrift dat reeds eerder naar Brazilië was gestuurd. De titel van dit geschrift en wanneer het was verzonden wordt niet vermeld.

De Heren XIX verzoeken Nassau en de Raad terughoudend te zijn bij het verlenen van uitstel van betaling en kwijtschelding van schulden.

Wederom verzoeken de Heren XIX Nassau en de Raad de opbrengsten naar de Verenigde Provinciën te sturen. Zonder opbrengsten uit Brazilië zou het onmogelijk zijn de Compagnie en de Verovering te handhaven. Alles wat tot dat moment uit Brazilië was opgestuurd was nog onvoldoende voor een verbetering van de financiële toestand van de WIC.

De “negers” moesten op openbare veilingen worden verkocht, in partijen, en betaald worden in geld. Dat gold ook voor de hoge functionarissen van de Compagnie en hoofdofficieren. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van de gevallen van de oude bestuurder Pieter Morthamer en luitenant Jems Hinderson [James Henderson] die enkele slaven hadden ontvangen op rekening.

De pensionaris van Mauritsstad, Jacob Le Maire, had de Heren XIX geschreven over het probleem van de emolumenten van de secretarissen van de Kamer van de Schepenen van Mauritsstad. Nassau en de Raad hadden een andere mening en hadden de Raad van de Heren XIX om een beslissing gevraagd. Zij hadden niets over het onderwerp te zeggen behalve dat bij het contracteren van Le Maire was bepaald dat hij dezelfde emolumenten als de Hollandse secretarissen zou ontvangen. Met betrekking tot Mauritsstad keurden ze verder de oprichting van een gerecht voor kleine zaken goed. Aan de andere kant gaven ze geen goedkeuring voor de oprichting van een Kamer in Santo Antônio do Cabo. Dat gebied viel onder de jurisdictie van Mauritsstad en dat moest zo blijven.

Ze keurden de verbouwing van fort Ceulen, die 50.000 gulden zou kosten, niet goed. Het zou beter zijn dat fort te verlaten. Een muur om Recife heen bouwen zou erg duur zijn en de Compagnie beschikte over onvoldoende middelen voor zo’n onderneming.

Ze gaven toestemming voor de expeditie naar de *quilombo* van Palmares, om dat te vernietigen, daar degenen die daar wonen de bezetting en de landbouw in Alagoas bemoeilijken.

Over de rechtspraak klagen de Heren XIX dat het proces dat Nassau had aangespannen tegen de Compagnie nog niet beslist was, noch het proces tegen J. Wijnants. Ze besluiten met de mededeling dat ze geloofden dat die traagheid wellicht opzettelijk was.

Hoewel de Heren XIX Nassau hadden verboden materiaal en arbeiders van de Compagnie in privé te gebruiken, was die praktijk niet afgeschaft. Ze vragen om opheldering. Over de brug tussen Recife en Mauritsstad hadden ze niets nieuws ontvangen, louter herhalingen van eerdere overwegingen.

De Heren XIX tonen zich tevreden dat de geschillen tussen enkele predikanten zijn opgelost. De geschillen, noch de betrokkenen worden genoemd.

Het was particulieren verboden wapens als handelswaar te sturen. Nassau en de

da contratação de Le Maire, ficou estabelecido que ele receberia os mesmos emolumentos que os secretários holandeses. Ainda sobre Maurícia, aprovam a criação de um tribunal de pequenas causas. Por outro lado, não aprovam a criação de uma Câmara em Santo Antônio do Cabo. Essa região estava dentro da jurisdição de Maurícia e deveria assim permanecer.

Não aprovam a reforma do Forte Ceulen, que somaria 50 mil florins. Melhor seria abandonar o referido forte. Construir uma muralha ao redor do Recife seria muito caro e a Companhia não dispõe de meios suficientes para tal empreitada. Autorizam a expedição ao quilombo de Palmares, para destruí-lo pois os que lá habitam dificultam a ocupação e o cultivo das Alagoas.

Ainda sobre a prática da justiça, reclamam que o processo que Nassau moveu contra a Companhia ainda não tenha sido decidido, nem o processo contra J. Wijnants. Concluem dizendo que acreditam que tal lentidão talvez seja proposital.

Embora tivessem proibido que Nassau usasse material e trabalhadores da Companhia em seu serviço particular, tal prática não foi suspensa. Pedem explicações sobre isso. Sobre a ponte entre Recife e Maurícia, não receberam nada de novo, apenas repetições de considerações anteriores.

Os XIX mostram-se satisfeitos que as diferenças entre alguns eclesiásticos tenham sido resolvidas. Não se menciona quais diferenças e nem os envolvidos.

Era proibido a particulares enviarem armamento como mercadoria. Nassau e o Conselho deveriam observar cuidadosamente as faturas dos navios recém chegados, principalmente para evitar que tal armamento fosse vendido a portugueses. As pessoas livres que fossem para a colônia, partindo das Províncias Unidas, poderiam levar suas armas, desde que as mesmas fossem registradas. Duas vezes por ano deveriam tais pessoas apresentar suas armas para inspeção e ao deixarem a colônia, eram obrigados a levá-las consigo.

Pedem orientação de Nassau e do Alto Conselho sobre a criação da posição de “recebedor geral”. A dúvida dos XIX é se o caixa da Companhia deveria ser administrado pelo Conselho de Finanças ou se junto a esse conselho deveria haver um “recebedor geral”.

Voltam, de novo, ao problema da venda dos bens dos falecidos. Chegaram novas notícias, de fonte segura, de que no Brasil reinava desordem total na venda de tais bens. Novamente recomendam que Nassau e o Conselho sigam as instruções há muito enviadas que regulam tais procedimentos. Caso não consigam achar tais instruções, recomendam que empreguem Hendrick Jndijck, que estava no Brasil com essa responsabilidade.

Pieter van Geel, comissário de equipagem, mudou várias vezes de função por ordem de Nassau. Entretanto, não era confiável em nenhuma função, sobretudo por ter atrasado a partida de várias embarcações. Caso Geel não melhorasse, deveria ser enviado para as Províncias Unidas.

Cornelis Niewland, diretor em Luanda, reclamou que pediu de Nassau informação sobre os militares que estavam na África, para assim, confeccionar

Raad zouden de facturen van de net aangekomen schepen zorgvuldig moeten controleren, voornamelijk om te voorkomen dat dat aan Portugezen wapentuig werd verkocht. De vrijluiden die naar de kolonie vertrokken mochten bij het vertrek uit de Verenigde Provinciën hun wapens meenemen, mits deze werden geregistreerd. Twee keer per jaar moesten deze personen hun wapens ter inspectie tonen en bij het verlaten van de kolonie moesten ze hun wapens meenemen. De Heren XIX vragen Nassau en de Hoge Raad om een richtlijn omtrent de nieuwe functie van “algemeen ontvanger”. De Heren XIX twijfelen of de kas van de Compagnie moet worden beheerd door de Raad van Financiën of dat er naast deze raad een “algemeen ontvanger” moet zijn.

Ze komen, nogmaals, terug op het probleem van de verkoop van de goederen van de overledenen. Er waren nieuwe berichten gekomen, uit betrouwbare bron, dat er in Brazilië totale wanorde heerste bij de verkoop van deze goederen. Ze geven Nassau en de Raad wederom opdracht de instructies voor deze procedure die lang geleden zijn opgestuurd te volgen. Als ze die instructies niet konden vinden, moesten ze Hendrick Indijck raadplegen, die met die verantwoordelijkheid in Brazilië was.

Pieter van Geel, commissaris van equipage, was verscheidene keren van functie veranderd op bevel van Nassau. Ondertussen was hij op geen enkele post betrouwbaar, vooral omdat hij het vertrek van meerdere schepen had vertraagd. Als Van Geel niet beter werd, moest hij worden teruggestuurd naar de Verenigde Provinciën.

Cornelis Nieuwland, bestuurder in Luanda, had geklaagd dat hij Nassau om informatie had gevraagd over de soldaten die in Afrika waren om zo zijn boeken te kunnen opmaken. Hij had niets ontvangen. De Heren XIX verzoeken Nassau en de Raad zo snel mogelijk die informatie te sturen.

Wegens de situatie in de kolonie zou elke negende veertig soldaten sturen in plaats van vijftien, zoals eerder was besloten.

Onderaan de brief staat een model voor de aangifte van de goederen van overledenen. Dan volgt een uiteenzetting van de Heren XIX, nog steeds met betrekking tot het probleem van de boekhouding van overledenen, over fraude in de boeken van de toelagen van soldaten met een aantal voorbeelden van onjuiste rekeningen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

10 19 september 1643

Kopie van de minuut van de brief aan Zijne Excellentie en de Hoge Raad. De Heren XIX delen mee dat de volgende schepen zijn aangekomen: *Saijer*, *Buren*, *Haerlem*, *Wittehoop*, *Princes*, *Souteland*, *Regenbooch*, *Wapen van Dort*, *Elisabeth* en *Gouden Leeu*. Ze herhalen dat elke negende veertig soldaten zou sturen om de troepenmacht te versterken.

Er waren berichten uit Portugal met de mededeling dat twee schepen werden voorbereid om illegaal naar de Nederlandse bezittingen te gaan. Dat was in strijd met het Vredesverdrag. Ze geven opdracht de schepen de eerste keer dat de schepen aankwamen geen toestemming zouden krijgen om aan te leggen. De tweede keer zouden ze moeten worden in beslag genomen ten gunste van de Compagnie.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

seus livros. Não recebeu nada. Os XIX pedem que Nassau e o Conselho enviem o mais rapidamente possível tais informações.

Devido à situação na colônia, cada 1/9 parte enviaria 40 soldados ao invés de 15, como resolvido anteriormente.

Presente ao final dessa carta um modelo de declaração dos bens de falecidos. Em seguida, ainda dentro do problema das contas dos falecidos, os XIX discorrem sobre as fraudes nos livros da ajuda de custo dos soldados. Presente vários exemplos de contas erradas.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

10 1643, setembro, 19

Cópia de minuta de carta para Sua Excelência e o Alto Conselho. Os XIX informam a chegada dos seguintes navios: *Saijer, Buren, Haerlem, Wittehoop, Princes, Souteland, Regenbooch, Wapen van Dort, Elisabeth e Goude Leeu.*

Reforçam que cada 1/9 parte enviaria 40 soldados para reforçar o efetivo no Brasil.

Chegaram notícias de Portugal informando que dois navios estavam sendo preparados para irem ilegalmente às possessões neerlandesas. Isso era contra o Tratado de Paz. Recomendam que, na primeira vez que os navios chegarem não recebam permissão para atracar. Na segunda vez, devem ser confiscados em benefício da Companhia.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

11 1643, outubro, 29

Para Sua Excelência e o Alto e Secreto Conselho no Brasil. O caixa da Companhia estava vazio e não era possível fazer os pagamentos necessários sem o envio de numerário. A falta de numerário era tão grave que poderia ser prejudicial para a Companhia, levando muitos a desertarem. Para resolver o problema, os XIX sugerem que Nassau e o Conselho enviem a maior quantidade possível de retorno para as Províncias Unidas e que cobrem as dívidas atrasadas. Com a venda dos retornos será então possível, enviar numerário na primavera do ano seguinte. Os XIX explicam que por “retorno” entendem os impostos do açúcar recebidos nas Províncias.

Segunda carta para Sua Excelência e o Alto e Secreto Conselho no Brasil. Resposta a duas cartas do Brasil, uma de 02 de abril e a outra de 12 de junho de 1643. Primeiro respondem à carta de 02 de abril.

Os XIX enviam um relatório não presente, sobre a criação de gado em Sergipe Del Rei. Tal relatório fora elaborado por Pieter Mortamer.¹²

O Forte Ceulen poderia ser reparado com madeira, seguindo o exemplo do que acontecia nas Províncias Unidas. Nassau e o Conselho deveriam iniciar as obras o mais rápido possível.

¹² Durante a confecção deste inventário, não localizei cópia desse relatório.

11 29 oktober 1643

Aan Zijne Excellentie en de Hoge en Geheime Raad in Brazilië. De kas van de Compagnie was leeg en het was niet mogelijk de noodzakelijke betalingen te verrichten zonder het sturen van contant geld. Het tekort aan contanten was zo ernstig, dat de Compagnie er schade door zou kunnen lijden doordat velen zouden deserteren. Om het probleem op te lossen stelden de Heren XIX voor dat Nassau en de Raad een zo groot mogelijke opbrengst naar de Verenigde Provinciën stuurden en achterstallige schulden inden. Met de verkoop van de opbrengsten was het dan mogelijk volgend voorjaar contant geld te sturen. De Heren XIX lichtten toe onder “opbrengsten” de in de Provinciën ontvangen belastingen op suiker te verstaan.

Tweede brief aan Zijne Excellentie en de Hoge en Geheime Raad in Brazilië. Antwoord op twee brieven uit Brazilië, één van 2 april en één van 12 juni 1643. Eerst beantwoordden de Heren XIX de brief van 2 april.

Ze sturen een niet aanwezig rapport over het fokken van vee in Sergipe Del Rei. Dit rapport was gemaakt door Pieter Mortamer.¹²

Fort Ceulen kon met hout worden gerepareerd zoals in de Verenigde Provinciën gebeurde. Nassau en de Raad moesten zo snel mogelijk beginnen met de werkzaamheden.

Er was een verschil van 11.900 gulden in de boekhouding van Pieter Mortamer met betrekking tot zijn bestuur in Angola. Dat verschil had betrekking op handelswaren die waren gestolen, verdwenen of bedorven en die zich in Brazilië bevonden. Deze post had niet moeten worden opgenomen in de boeken van Mortamer, want het bestuur van Luanda en Brazilië was al gescheiden. Over de administratie van Angola klagen de bestuurders verder dat ze geen facturen hadden ontvangen van de soldaten die Brazilië hadden verlaten en in Afrika waren. Na de punten hierboven gingen de Heren XIX verder met de beantwoording van de brief van 12 juni.

Ondanks de versterkingen die Nassau had gestuurd, was de situatie in Maranhão en in São Thomé nog erg armoedig. Hoewel de Kamer van Amsterdam al een schip met voorraden naar São Thomé had gestuurd, wisten de Heren XIX niet hoe de situatie in die twee gebieden het best verbeterd kon worden.

De koning van Congo had als geschenk slaven naar Brazilië gestuurd. Deze slaven waren verdeeld, maar de Compagnie was niet betrokken geweest bij die verdeling. De Heren XIX herinnerden eraan dat, volgens de inhoud van de brief van genoemde koning, de slaven toebehoorden aan de Compagnie, daar ze waren gestuurd om de uitgaven te dekken die bijvoorbeeld voor de verovering van Luanda en de bescherming van de onderdanen van die koning waren gedaan.

Jacob Vinckenborch zou het bestuur van het ziekenhuis op zich nemen na het vertrek van Williem Piso. Zijn salaris zou 250 gulden per jaar bedragen, net als in het Gewest Holland.

¹² Tijdens het maken van deze inventaris heb ik geen exemplaar van dit verslag gevonden.

Havia uma discrepância de 11.900 florins nas contas de Pieter Mortamer relativas ao seu governo em Angola. Esse valor referia-se a mercadorias furtadas, desaparecidas ou estragadas que estavam no Brasil. Tal entrada não deveria constar nos livros de Mortamer pois o governo de Luanda e o do Brasil já foram separados. Ainda sobre a administração de Angola, os diretores reclamam que não receberam as contas dos soldados que deixaram o Brasil e que estavam na África.

Depois dos pontos acima, passam a responder à carta de 12 de junho.

Apesar dos reforços enviados por Nassau, a situação no Maranhão e em São Thomé ainda era de muita penúria. Embora a Câmara de Amsterdam já tivesse enviado um navio com suprimentos para São Thomé, os XIX ainda não estavam certos sobre qual seria a melhor maneira de remediar a situação nesses dois lugares.

O rei do Congo enviou escravos de presente para o Brasil. Esses escravos foram repartidos, mas a Companhia não foi incluída nessa divisão. Os XIX lembram a Nassau que, pelo conteúdo da carta do referido rei, tais escravos pertenciam à Companhia, pois foram remetidos para cobrir os gastos incorridos, por exemplo, na conquista de Luanda e na proteção dos súditos do mencionado rei.

Jacob Vinckenborch assumiria a direção do hospital após a partida de Williem Piso. Seu salário seria, como no Estado da Holanda, de 250 florins anuais.

Reclamam que não há notícias sobre a ponte entre Recife e Maurícia. Acreditam que a mesma jamais fique pronta, mas gostariam de saber sobre o andamento da obra.

Os XIX voltam ao problema da ajuda de moradia. Nassau recebeu vários pedidos de ajuda com a moradia, e cada pedido foi tratado de maneira diferente. Os XIX são da opinião de que todos devem ser tratados igualmente. Os predicantes tinham direito a essa ajuda, mas consideram que melhor seria construir um alojamento no qual os predicantes pudessem residir, pagando um aluguel razoável. Pedem que Nassau investigue um lugar adequado para tal alojamento. Nassau e o Conselho não eram cuidadosos ao assumirem dívidas de particulares em nome da Companhia. Fizeram um acordo com Jorge Homem Pinto num valor exorbitante, mas, até aquele momento, os XIX não viram resultado algum de tal acordo. Outra prova do descuido de Nassau e do Conselho foi que o contrato com Jacques van der Neese foi avalizado por seu filho Simon Van der Neese, um menor de idade. Concluem, assim, que os interesses da Companhia não eram prioridade para os governantes do Brasil.

Outro assunto recorrente é a desordem administrativa da colônia. De novo, os XIX lembram que era obrigação do Conselho de Finanças receber trimestralmente prestação de contas e enviá-la para os XIX.

Os XIX acham que o número de escravos falecidos durante o transporte para o Brasil era excessivo. Acreditam que muitos capitães de navios estejam

De Heren XIX klagen dat er geen nieuws is over de brug tussen Recife en Maritsstad. Ze geloven dat de brug nooit afkomt, maar willen weten of er vooruitgang is in de werkzaamheden.

Ze komen terug op het onderwerp van de woontoelage. Nassau had vele verzoeken gehad om een toelage voor huisvesting, en elk verzoek was verschillend behandeld. De Heren XIX waren van mening dat ze allemaal op dezelfde manier moesten worden behandeld. Predikanten hadden recht op die toelage, maar ze dachten dat het beter zou zijn een logement te bouwen waar predikanten een pension konden krijgen tegen betaling van een redelijke huur. Ze verzochten Nassau een geschikte plek te vinden voor een dergelijk pension.

Nassau en de Raad waren niet terughoudend bij het overnemen van schulden van particulieren in naam van de Compagnie. Ze hadden voor een exorbitant bedrag een akkoord gesloten met Jorge Homem Pinto, maar tot op dat moment hadden de Heren XIX geen resultaat van dat akkoord gezien. Een ander bewijs voor de onvoorzichtigheid van Nassau en de Raad was dat de minderjarige zoon van Jacques van der Neese, Simon van der Neese, zich garant had gesteld voor het contract met zijn vader. De Heren XIX concludeerden derhalve dat de belangen van de Compagnie geen prioriteit waren voor de bestuurders in Brazilië. Een andere terugkerende zaak was de administratieve wanorde in de kolonie. Wederom herinnerden de Heren XIX eraan dat de Raad van Financiën elke drie maanden de boekhouding moest ontvangen en naar de Heren XIX sturen.

Ze zijn van mening dat het aantal slaven dat overleed tijdens het transport naar Brazilië excessief was. Ze geloven dat veel kapiteins van schepen betrokken zijn bij frauduleuze praktijken en gebruik maken van het overlijden van slaven om smokkel te verbergen. Daarom vragen ze Nassau en de Raad de schepen die in Brazilië aankomen en afkomstig zijn uit Afrika minutieus te inspecteren. Daarbij moesten ze alle facturen, documenten en getuigenissen naar de Verenigde Provinciën te sturen om opnieuw te worden geïnspecteerd en zo meer fraude en misbruik te voorkomen.

Ze vragen, ook om fraude en misbruik te voorkomen, om een volledige lijst van de negers van de Compagnie en bij wie die in dienst waren. Als een neger overleed diende degene bij wie hij in dienst was die gebeurtenis te melden. Hij zou geen andere neger krijgen totdat de oorzaak van overlijden van de vorige neger was onderzocht.

De Heren XIX kondigden enkele wijzigingen aan in de administratie van de slavenhandel. De negers, olifantenslagtanden en koper die uit Afrika aankwamen moesten worden genoteerd in een apart boek. De omzet van de slavenhandel, of dat in contanten was, suiker of een promisse, moest in een aparte kas worden bewaard. Dit alles moest naar de Verenigde Provinciën gestuurd worden.

Er is een korte lijst van oorlogsmateriaal dat naar Brazilië is gestuurd. Ook wordt de staat van sommige onderdelen van het oorlogsmateriaal die zich in de kolonie bevonden beschreven, inclusief wapentuig, en wat er mee moest gebeuren.

De schepenen van Mauritsstad klagen over de moeilijkheden, niet genoemd, die zijn ontstaan door de aanwezigheid van Portugezen in het Gerecht van Kleine

envolvidos em práticas fraudulentas, usando do falecimento de escravos para cobrirem contrabando. Por isso, pedem que Nassau e o Conselho inspecionem minuciosamente os navios que partiram da África e chegaram no Brasil. Somado a isso, todas as faturas, documentos e atestados deveriam ser encaminhados para as Províncias Unidas para que fossem novamente inspecionados e, assim, evitar mais fraudes e abusos.

Ainda para diminuir os abusos e fraudes, solicitam uma listagem completa dos negros da Companhia e a quem estavam emprestados. No caso de falecimento de negros, a pessoa deveria comunicar tal acontecimento. Não receberia outro negro até que fosse investigada a causa da morte do negro anterior.

Apresentam algumas mudanças na administração do tráfico negreiro. Os negros, dentes de elefante e cobres que chegam da África devem ser anotados num livro à parte. O montante arrecadado com a venda dos negros, seja numerário, açúcar ou nota promissória, deveria ficar num caixa separado. Tudo isso deveria ser enviado para as Províncias Unidas.

Presente pequena listagem de material bélico enviado para o Brasil. Descreve-se também, o estado de diferentes materiais bélicos, inclusive armamento, que estavam na colônia, e o que deveria ser feito com eles.

Os escabinos de Maurícia reclamam das dificuldades, não mencionadas, surgidas devido à presença de Portugueses no Tribunal de Pequenas Causas. Os mesmos escabinos solicitam que na próxima eleição somente representantes neerlandeses sejam escolhidos. Os XIX recomendam que os portugueses continuem, na medida do possível, no Tribunal de Pequenas Causas.

Lamentam que tenham surgido diferenças entre o Conselho de Finanças e Nassau. Ressaltam que a criação do referido conselho não tinha como objetivo diminuir a autoridade de Nassau.

Dirck Codde Van der Burch apresentou uma proposta para pagamento dos soldados. Tal proposta, não presente, foi aprovada pelos XIX e deveria ser posta em prática, caso ainda não tivesse sido implementada. Funcionários do escritório central que fossem inúteis e pouco produtivos deveriam ser despedidos. Seus lugares deveriam ser preenchidos com funcionários em outras posições. Já o pedido de aumento do contador Jan van der Dussen foi postergado até que os XIX recebessem novas informações sobre a prestação e o mérito do mesmo.

Como vários comissários ameaçaram pedir demissão, pois suas funções eram muito exigentes, foram nomeados mais dois comissários, Eppo Goxkinga e Davidt Davidtsz. Maerscholck, ambos com o salário (tratamento) de 116 Florins. Não se menciona se ao mês ou ao ano.¹³

Seriam enviados cerca de 180 “lasten” (medida de peso) de farinha de trigo para resolver a falta da mesma na colônia. Ressaltam, novamente, que o plantio da mandioca e a produção de farinha deveria ser incentivado.

¹³ Nessa mesma carta há menção ao salário de cirurgião no valor de 250 florins ao ano. Em carta de 03/08/1643, os XIX informam que o salário do almirante Lichthart era de 400 florins ao ano. Acredito assim que o salário de comissário fosse de 116 florins ao ano.

Zaken. Deze schepenen vragen dat bij de volgende verkiezing alleen Nederlandse vertegenwoordigers zullen worden gekozen. De Heren XIX raden aan, voor zover mogelijk, de Portugezen in het Gerecht van Kleine Zaken te behouden. Ze betreuren het dat er geschillen zijn ontstaan tussen de Raad van Financiën en Nassau. Ze benadrukken dat de oprichting van die Raad niet ten doel had de autoriteit van Nassau te ondermijnen.

Dirck Codde Van der Burch had een voorstel gedaan voor de betaling van de soldaten. Dit voorstel, niet aanwezig, was goedgekeurd door de Heren XIX en diende te worden uitgevoerd, als dit nog niet was gebeurd. Functionarissen van het centrale kantoor die overbodig en weinig productief waren, dienden te worden ontslagen. Hun plaatsen moesten worden opgevuld door functionarissen van andere posten. De gevraagde verhoging voor de boekhouder Jan van der Dussen was uitgesteld totdat de Heren XIX nieuwe informatie over de boekhouding en zijn verdienste hadden ontvangen.

Omdat meerdere commiezen met hun ontslag dreigden, omdat hun functies erg veeleisend waren, werden er nog twee commiezen benoemd, Eppo Goxkinga en Davidt Davidtsz. Maerscholck, beiden met een salaris van (behandeling) van 116 gulden. Er wordt niet gezegd of dit per jaar was of per maand.¹³

Er zouden ongeveer 180 “lasten” (gewichteenheid) tarwemeel gestuurd worden om het gebrek daaraan op te lossen. De Heren XIX benadrukten, nogmaals, dat het planten van maniok en het produceren van meel moest worden gestimuleerd. Er waren nieuwe besluiten genomen om fraude en misbruik bij het transport van suiker te voorkomen. Er wordt niet gezegd wat die nieuwe maatregelen waren. Veel ambachtslieden, vooral timmerlieden, moesten in Brazilië blijven om de negers hun beroep te leren. Dan was het niet langer nodig zulke ambachtslieden uit de Verenigde Provinciën te sturen.

De schepen die naar Brazilië gingen, hadden enkele vrachten van verschillende soorten hout aan boord. De belastingen waren in de Verenigde Provinciën echter niet correct betaald. Ze gaven Nassau en de Raad opdracht de schepen die waren aangekomen nauwkeurig te inspecteren om de verplichte belastingen te innen. De Kamer van Zeeland stuurde het schip *Jager* naar Madeira om wijn te kopen en deze vervolgens te verhandelen in Brazilië. De gehele afrekening van deze transactie behoorde toe aan de genoemde Kamer.

De belasting van 1% over de handelswaaren die in Brazilië aankwamen en die van een halve *pataca* over elke kist suiker die Brazilië verliet, was zonder toestemming van de Heren XIX door Nassau ingevoerd. Beide belastingen waren nadelig voor de particuliere handelaren. De Heren XIX gelastten de opschorting van deze belastingen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

¹³ In dezelfde brief wordt melding gemaakt van het salaris van een chirurg van 250 gulden per jaar. In de brief van 3/8/1643 berichten de Heren XIX dat het salaris van admiraal Lichthart 400 gulden per jaar bedroeg. Ik denk daarom dat het salaris van een commissaris 116 gulden per jaar was.

Foram tomadas novas resoluções para evitar fraudes e abusos no transporte de açúcar. Não se menciona quais eram essas novas medidas.

Muitos trabalhadores qualificados, principalmente cortadores de madeira, deveriam permanecer no Brasil para ensinarem sua profissão aos negros. Com isso, não seria mais necessário enviar tais trabalhadores das Províncias Unidas.

Nos navios que seguiam para o Brasil havia alguns carregamentos de diferentes tipos de madeira. Porém os impostos não foram pagos devidamente nas Províncias. Recomendam que Nassau e o Conselho inspecionem cuidadosamente os navios que chegaram, para, então, cobrarem os impostos devidos.

A Câmara da Zelândia enviou o navio *Jager* para a Madeira para comprar vinho e, em seguida, comercializar o mesmo no Brasil. Todo o faturamento de tal transação pertencia à referida câmara.

O imposto de 1% sobre todas as mercadorias que chegavam ao Brasil e o de meia pataca sobre cada caixa de açúcar que saísse do Brasil foi implementado por Nassau, mas sem autorização dos XIX. Ambos os impostos eram prejudiciais aos comerciantes particulares. Os XIX ordenam a suspensão dos mesmos.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

12 1643, outubro, 19

Para o Conselho de Finanças. Os XIX comunicam o recebimento das cartas de 02 de abril e 09 de junho de 1643, ambas com o mesmo conteúdo. Resposta às cartas acima, ponto por ponto. Mencionaremos apenas alguns.

Não seriam enviados novos ajudantes para o Conselho. Havia gente demais no escritório geral. Nenhum conselho nas Províncias Unidas tinha tantos auxiliares quanto o Conselho de Finanças no Brasil.

Pedem, novamente, o envio dos livros do pagamento dos soldados.

O Conselho estabeleceu que não aceitaria mercadorias para pagamento de dívidas, a não ser que o devedor possuísse ordenanças. Nesse caso, a troca não deveria ser demorada, pois assim, os devedores não teriam motivos para queixas. Ainda sobre o pagamento das ordenanças, os XIX concordam com a decisão do Conselho de Finanças de que as mesmas só seriam pagas se estivessem assinadas por dois Alto Conselheiros.

Havia rumores sobre problemas no recolhimento do imposto de 5%, não se menciona sobre o quê. Os XIX acreditam que não seja verdade e pedem ao Conselho de Finanças que apresentem provas de são apenas rumores.

Para Pieter Van der Hagen, conselheiro de finanças no Brasil. Receberam as cartas de 16 de abril e 12 de junho de 1643. Agradecem o envio de informações sobre as condições do Brasil e pedem que Hagen continue escrevendo. Não autorizam a partida de Hagen para as Províncias Unidas e lembram-no de que enquanto estiver no Brasil, deve cumprir sua função.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

12 19 oktober 1643

Aan de Financiële Raad. De Heren XIX bevestigen de ontvangst van de brieven van 2 april en 9 juni 1643, beide met dezelfde inhoud. Antwoord op de bovengenoemde brieven, punt voor punt. Wij zullen er slechts enkele noemen.

Er zouden geen nieuwe assistenten worden gestuurd naar de Raad. Er waren te veel mensen op het algemeen kantoor. Geen enkele raad in de Verenigde Provinciën had zoveel assistenten als de Raad van Financiën in Brazilië.

Ze vragen wederom om de boeken van betaling van de soldaten.

De Raad had bepaald dat ze geen handelswaren zou accepteren als betaling van schulden, tenzij de schuldenaar een betalingsordonnantie bezat. In dat geval diende de ruil onverwijld te geschieden, want dan hadden de schuldenaren geen reden tot klagen. Verder zijn de Heren XIX het met de beslissing van de Raad van Financiën eens dat ordonnanties alleen betaald moesten worden als ze waren ondertekend door twee leden van de Hoge Raad.

Er waren geruchten over problemen bij het innen van de 5% belasting, er wordt niet gezegd waarover. De Heren XIX geloven dat dit niet waar is en vragen Raad van Financiën bewijzen te presenteren dat dit slechts geruchten zijn.

Aan Pieter Van der Hagen, lid van de Raad van Financiën in Brazilië. De Heren XIX hadden de brieven van 16 april en 12 juni 1643 ontvangen. Ze bedanken hem voor het sturen van informatie over de omstandigheden in Brazilië en vragen hem te blijven schrijven. Ze geven hem geen toestemming om naar de Verenigde Provinciën te vertrekken en herinneren hem eraan dat hij zijn functie moet vervullen zolang hij in Brazilië is.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

13 Brief aan Jacob Ruijchaver, bestuurder in Guinea.

Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

14 Brief aan Hans Mols, bestuurder in São Paulo de Luanda.

Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

15 16 januari 1644

Aan de Gereformeerde Kerkeraad in Brazilië. Vier Nederlandse predikanten zouden binnenkort naar de Verenigde Provinciën vertrekken en nog drie niet-Nederlandse predikanten stonden klaar om ook te vertrekken. Zo zou het belijden van de godsdienst in de kolonie beperkt blijven of ophouden. De Heren XIX vragen de Raad een aantal predikanten te proberen over te halen nog een tijd te blijven, totdat zij capabele mensen hebben gevonden om te sturen.

Aan Zijn Excellentie en de Hoge Raad in Brazilië. De Heren XIX bevestigen ontvangst van de algemene brief van 31 augustus 1643 en van de bijlagen bij de brief.

13 Carta para Jacob Ruijchaver, diretor na Guiné. Foge ao escopo deste inventário.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

14 Carta para Hans Mols, diretor em São Paulo de Luanda.
Foge ao escopo deste inventário.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

15 **1644, janeiro, 16**

Para o Conselho da Igreja Reformada no Brasil. Quatro predicantes neerlandeses partiriam em breve para as Províncias Unidas e outros três não-neerlandeses estavam prontos para partirem também. Assim, o serviço religioso na colônia ficaria limitado ou deixaria de existir. Pedem que o Conselho tente convencer alguns predicantes a ficarem mais tempo, até que os XIX achem pessoas capazes para enviarem.

Para Sua Excelência e o Alto Conselho no Brasil. Os XIX comunicam o recebimento da carta geral de 31 de agosto de 1643 e dos anexos a essa.

As hostilidades entre neerlandeses e portugueses na região do rio Bengo em Angola nada mais foram do que a resposta dos neerlandeses às hostilidades dos portugueses em São Thomé e no Maranhão.¹⁴

Foram enviados suprimentos para São Thomé, mas era apenas o necessário para a manutenção da ilha. Recomendam que os navios *Hope*, *Loando* e *Medenblick* partam do Brasil, levando suprimentos e militares, sob o comando do capitão Mulder, para assegurarem a posse da ilha.

Incumbem Nassau e o Conselho de ocupar o Maranhão, mas com o menor custo possível para a Companhia.

Como mencionado em carta anterior, seriam enviados 180 “lasten” (medida de peso) de farinha de trigo. Mais uma vez, ressaltam a importância do cultivo da mandioca para produção de farinha. Tão logo fosse produzida no Brasil farinha em abundância, não mais teriam que esperar o envio de farinha das Províncias Unidas e, assim, não haveria tanta crise de fome. A melhor maneira de aumentar a produção de mandioca seria povoar e cultivar as Alagoas.

Os XIX não aprovam que Nassau e o Conselho confiem o sustento das guarnições mais externas a devedores da Companhia. Propõem que, ao invés de fornecerem para as guarnições, os devedores devem fornecer farinha para a Companhia, para pagamento de suas dívidas.

As salinas na região de Marituba não eram rentáveis. Os XIX esperavam que Nassau já tivesse tomado as medidas necessárias para o abandono da região.

Para total surpresa dos XIX, Nassau recolheu os impostos do açúcar no Brasil. Tal prática não era permitida, além de ser prejudicial para a Companhia.

Fernando Reis de Bulhões, secretário na Paraíba desde os tempos da conquista,

¹⁴ Alguns documentos sobre os acontecimentos na região do rio Bengo encontram-se no inventário 12564.12, coleção Estados Gerais. Para os mesmos, ver Maurítiana III, pp. 224–227.

De vijandelijkheden tussen de Nederlanders en de Portugezen in de omgeving van de rivier Bengo in Angola waren niets meer dan het antwoord van de Nederlanders op de vijandelijkheden van de Portugezen op São Thomé en Maranhão.¹⁴ Er waren voorraden naar São Thomé gestuurd, maar dit was net genoeg om het eiland te handhaven. Ze droegen op de schepen *Hope*, *Loando* en *Medenblick* uit Brazilië te laten vertrekken onder bevel van kapitein Mulder, met voorraden en soldaten aan boord om het bezit van het eiland zeker te stellen.

Nassau en de Raad krijgen de taak Maranhão te bezetten, maar tegen zo laag mogelijke kosten voor de Compagnie.

Zoals gezegd in een eerdere brief, zouden er 180 “lasten” (eenheid van gewicht) tarwemeel gestuurd worden. Nogmaals benadrukken ze het belang van het verbouwen van maniok om meel te produceren. Zodra er in Brazilië voldoende meel geproduceerd werd, hoefden ze niet meer te wachten op meelzendingen uit de Verenigde Provinciën en zouden er niet zoveel voedselcrises zijn. De beste manier om de productie van maniok te verhogen was Alagoas te bevolken en de grond te cultiveren.

De Heren XIX keuren het niet goed dat Nassau en de Raad de bevoorrading van de meest afgelegen garnizoenen toevertrouwen aan schuldenaars van de Compagnie. Ze stellen voor dat de schuldenaren meel moeten leveren aan de Compagnie om hun schulden af te lossen in plaats van de garnizoenen te bevoorraden. De zoutpannen in de regio Marituba waren niet rendabel. De Heren XIX verwachtten dat Nassau reeds de nodige maatregelen had getroffen om de regio te verlaten.

Tot grote verrassing van de Heren XIX had Nassau de belastingen op de suiker in Brazilië geïnd. Dat was niet toegestaan en ook nadelig voor de Compagnie. Fernando de Reis de Bulhões, secretaris in Paraíba sinds de dagen van de verovering, had rechtstreeks aan de Heren XIX gevraagd om salarisverhoging en om de hem beloofde emolumenten en gratificaties te ontvangen. Dat was goedgekeurd. Twee pachters van de Tienden in Paraíba hadden om kwijtschelding van hun schulden gevraagd. De Heren XIX kunnen niet over de zaak beslissen, daar ze de gevolgen van die kwijtschelding niet kennen. Ze laten de beslissing aan Nassau en de Raad over.

Maranhão heeft de Compagnie weinig te bieden. De kosten voor de handhaving van het gebied moeten daarom minimaal zijn. Om het bezit veilig te stellen, stellen ze voor het belangrijkste fort, dat van São Luís, te bezetten met maximaal 200 man en de rest van het gebied te verlaten. De Heren XIX begrijpen niet waarom Nassau en de Raad de gevangenen Portugezen als vijanden beschouwen en hen zelfs rantsoenen hebben aangeboden. Dat was in strijd met het vredesverdrag en bovendien was dit verdrag niet van toepassing op die gevangenen. Ze zijn tevreden dat een goed deel van de negers was verkocht voor geld. Dat was

¹⁴ Sommige documenten over de gebeurtenissen in de omgeving van de rivier Bengo bevinden zich in inventaris 12564.12, collectie Staten-Generaal. Zie hiervoor Mauritiana III, pp. 224–227.

pediu aos XIX, diretamente, aumento de salário e para receber os emolumentos e gratificações a ele prometidos. Foi autorizado.

Dois contratadores de dízimos na Paraíba pediram perdão de suas dívidas. Os XIX não podem decidir sobre o assunto pois desconhecem as conseqüências de tais perdões. Deixam a resolução para Nassau e o Alto Conselho.

O Maranhão tem pouco a oferecer à Companhia. Portanto, os custos de manutenção do território devem ser mínimos. Para assegurar a posse, sugerem a ocupação do principal forte, o de São Luís, com no máximo 200 homens, e o abandono do resto do território. Os XIX não entendem o porquê de Nassau e o Conselho terem considerado os portugueses prisioneiros como inimigos e ter-lhes oferecido inclusive rações. Isso era contra o tratado de paz e, sobretudo, tal tratado não incluía tais prisioneiros.

Estão satisfeitos que uma boa quantidade de negros foi vendida por dinheiro. O mesmo foi utilizado para pagar ordenanças de víveres e peças de navios. Isso não deveria acontecer. Tais ordenanças deveriam ser pagas com o dinheiro recebido pelo pagamento de dívidas antigas. O dinheiro da venda de escravos deveria ser empregado na compra de carga a ser enviada para Angola, impulsionando, assim, o comércio naquela região.

Antes de partir, Nassau deveria tomar todas as medidas necessárias para que as conquistas não corressem nenhum perigo e para que a desordem não se instalasse novamente.

Repetem que receberam informação de que algumas caravelas estavam sendo preparadas em Lisboa para viajarem a uma das possessões neerlandesas. Reforçam que se tais caravelas chegarem de fato ao Brasil, simplesmente deveriam ser expulsas das possessões. Porém, para surpresa dos XIX, foram informados de que ao menos uma das caravelas já estivera no Brasil, onde teve grandes lucros. Por isso, modificam sua resolução. Qualquer navio português que se aproximasse da costa brasileira deveria ser confiscado em nome da Companhia.

Todos os funcionários que não fecharam e prestaram contas antes de sua partida da colônia, eram punidos. A punição seria, no dia da partida, a suspensão dos salários e das ajudas de custo.

Os XIX receberam queixa do Príncipe de Orange sobre a falta de pagamento dos direitos sobre bens confiscados. Para saldarem tal pagamento, pedem o envio dos inventários de algumas expedições do ano de 1641.

Por fim, pedem maiores informações sobre o imposto sobre o soldo e a ajuda de custo dos militares que estavam fora do Brasil, cobrado por Nassau. Os XIX perceberam, nas novas contas que chegaram, que tal imposto era cobrado, mas não sabiam os detalhes sobre o mesmo. Assim, não tinham como lidar com as diversas queixas recebidas de oficiais e soldados descontentes.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

gebruikt om bestellingen van levensmiddelen en scheepsonderdelen te betalen. Dat mocht niet gebeuren. Dergelijke bestellingen moesten worden betaald van het geld dat ontvangen was voor betalingen van oude schulden. Het geld van de verkoop van slaven moest worden gebruikt voor de koop van de vracht die naar Angola zou worden gestuurd om de handel in die regio een impuls te geven. Alvorens te vertrekken diende Nassau alle maatregelen te nemen die nodig waren om te zorgen dat de veroveringen geen enkel risico liepen en er niet opnieuw chaos zou ontstaan.

De Heren XIX herhalen dat ze informatie hadden ontvangen dat er in Lissabon een aantal karvelen werd klaargemaakt om naar één van de Nederlandse gebieden te varen. Ze herhalen dat als die karvelen daadwerkelijk in Brazilië aankwamen, deze simpelweg moesten worden weggestuurd. Tot verbazing van de Heren XIX hadden ze echter bericht ontvangen dat minstens één van die karvelen zich al in Brazilië bevond en daar grote winst maakte. Daarom veranderden zij hun besluit. Ieder Portugees schip dat in de buurt van de Braziliaanse kust kwam, diende in beslag te worden genomen in naam van de Compagnie.

Alle functionarissen die de boeken niet hadden afgesloten en geen verantwoording hadden afgelegd voordat ze de kolonie verlieten, werden gestraft. De straf bestond uit de opschorting van twee salarissen en toelagen op de dag van vertrek. De Heren XIX hadden een klacht ontvangen van de Prins van Oranje, dat de rechten over de in beslag genomen goederen niet waren betaald. Om die te betalen verzochten ze de inventarissen van enkele expedities uit het jaar 1641 te sturen.

Tot slot vragen ze om meer informatie over de belasting over de soldij en de toelagen van de soldaten die buiten Brazilië waren, die door Nassau werden geïnd. De Heren XIX hadden in de nieuwe cijfers die waren aangekomen, gezien dat die belasting werd geïnd, maar kenden de details daarvan niet. Ze wisten dus niet hoe ze met de diverse klachten die ze van ontevreden officieren en soldaten hadden ontvangen moesten omgaan.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 16** Brief aan de bestuurder van Guinea. Valt buiten het bestek van deze inventaris.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

17 31 augustus 1644

Aan de Hoge en Geheime Raad in Brazilië. Antwoord op de brief van 8 januari 1644. Helaas zouden sommige matrozen direct terug naar Brazilië moeten varen, op hetzelfde schip, zonder van boord te gaan. Hoewel dat tegen de gewoonte van de Compagnie was, moesten sommige Kamers wegens omstandigheden naar dat middel grijpen opdat de schepen niet onbeschermd zouden zijn.

De Heren XIX houden vast aan hun besluit dat negers alleen mochten worden verkocht voor geld. Zoals duidelijk bleek uit de brief van de Hoge Raad, mochten kopers die niet met geld konden betalen en dan was het het best om toe te staan dat ze met suiker betaalden.

- 16 Carta para o diretor da Guiné. Foge ao escopo deste inventário.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

17 **1644, agosto, 31**

Para o Alto e Secreto Conselho no Brasil. Resposta à carta de 08 de janeiro de 1644. Infelizmente, alguns marinheiros teriam que ir e voltar ao Brasil no mesmo barco, sem desembarcar. Embora isso fosse contra os costumes da Companhia, devido às circunstâncias, algumas Câmaras eram obrigadas a recorrer a tal expediente para que navios não ficassem sem proteção.

Os XIX persistem na resolução de que negros só poderiam ser vendidos com pagamento em dinheiro. Como ficou claro na carta do Alto Conselho, os compradores não tinham como pagar com dinheiro, então o melhor seria mesmo permitir que pagassem com açúcar.

Já os impostos sobre o açúcar deveriam ser pagos, de preferência, em dinheiro nas Províncias Unidas.

O imposto de 10% nas contas dos soldados foi cancelado.

O comissário Sweerts pediu demissão por incompatibilidade com o Conselho de Finanças. Sobretudo porque ele Sweerts era responsável pelos auxiliares administrativos, dificultando seu serviço. Porém, segundo as instruções que recebera, Sweerts deveria prestar, trimestralmente, contas dos auxiliares administrativos ao Conselho de Finanças.

Os bens de pessoas que deixavam a colônia muitas vezes eram confiscados pela Companhia. Por isso, algumas pessoas moviam processo contra a WIC alegando terem direito a tais bens. Tal prática deveria ser evitada. Assim, era necessário que tais pretensões fossem resolvidas de forma prática e barata, na própria colônia.

Adriaen van der Perre, antigo auxiliar administrativo em Sirinham foi nomeado Comissário. Mas, ainda não prestara contas da sua função anterior. Antes de assumir a nova função, deveria prestar contas. Lembram ao Alto Conselho que cabia ao Conselho de Finanças apresentar os nomes para as funções de Comissário, e ao Alto Conselho cabia escolher dentre os nomes propostos e informar os XIX de sua decisão.

Thomas Aguirre e o capelão-mor D. Juan de Mazo chegaram às Províncias Unidas e desejavam partir o mais rápido possível de lá. Porém, recusavam-se a ressarcir a Companhia dos gastos incorridos na sua manutenção. Os XIX recomendam ao Alto Conselho que não mais enviem pessoas com tratamento tão elevado. Os castelhanos presos no Brasil deveriam ser tratados com rigor, como os prisioneiros neerlandeses eram tratados no Caribe. Já o seu sustento, tais prisioneiros deveriam ganhar com trabalho.

As “cartas de ração” voltaram a circular no Brasil. Era função do Alto Conselho evitar que tais cartas circulassem, pois eram prejudiciais aos soldados.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

De belastingen op suiker moesten bij voorkeur in de Verenigde Provincies worden betaald met geld.

De belasting van 10% over de rekeningen van de soldaten werd afgeschaft.

Commies Sweerts had ontslag gevraagd wegens onverenigbaarheid van die functie met de Raad van Financiën. Vooral omdat Sweerts verantwoordelijk was voor de administratieve assistenten, hun dienst bemoeilijkend. Echter, volgens zijn instructies moest Sweerts elk kwartaal de cijfers van de administratieve assistenten overleggen aan de Raad van Financiën.

De goederen van de mensen die de kolonie verlieten werden vaak in beslag genomen door de Compagnie. Daarom had een aantal een proces aangespannen tegen de WIC, betogend dat zij recht hadden op die goederen. Dit moest worden vermeden. Het was daarom nodig deze aanspraken in de kolonie zelf op te lossen op een goedkope en praktische manier.

Adriaen van der Perre, voormalig administratief assistent in Serinhaem, was benoemd tot Commissaris. Hij had echter nog geen verantwoording afgelegd van zijn vorige functie. Alvorens zijn nieuwe functie op te nemen, moest hij verantwoording afleggen. De Heren XIX herinneren de Hoge Raad eraan dat het aan de Raad van Financiën is namen voor te dragen voor de functie commissaris en het was aan de Hoge Raad uit de voorgedragen namen te kiezen en de Heren XIX te informeren over hun beslissing.

Thomas Aguirre en de hofkapelaan D. Juan de Mazo waren in de Verenigde Provincies aangekomen en wensten daar zo snel mogelijk weer te vertrekken. Echter, ze weigerden de Compagnie te compenseren voor de gemaakte kosten voor hun onderhoud. De Heren XIX dragen de Hoge Raad op geen mensen meer te sturen van zulke verheven behandeling. De Castilianen die gevangen waren in Brazilië moesten streng worden behandeld, zoals de Nederlandse gevangenen in het Caraïbisch gebied werden behandeld. Die gevangenen dienden hun eigen levensonderhoud te verdienen met arbeid.

De “rantsoenkaarten” circuleerden weer in Brazilië. Het was de taak van de Hoge Raad te voorkomen dat die kaarten circuleerden, want dat was nadelig voor de soldaten.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

18 17 september 1644

Aan de Hoge Raad in Brazilië. Antwoord op de brieven van 5 april en 10 mei 1644.

Nu de vrije handelaren geen belastingen op suiker wilden betalen met promissen, diende de Hoge Raad die in Brazilië in suiker te ontvangen en naar de Verenigde Provincies te sturen in geld.

Herhaaldelijk hadden de Heren XIX instructies gestuurd voor de bezetting van Maranhão. Ze hadden echter bericht ontvangen dat dat gebied verlaten was door commandant Wildtschritt was wegens gebrek aan levensmiddelen en de constante aanvallen van de Portugezen. De Hoge Raad moest het gebied opnieuw innemen.

18 1644, setembro, 17

Para o Alto Conselho no Brasil. Resposta às cartas de 05 de abril e 10 de maio de 1644.

Já que os comerciantes livres não queriam pagar os impostos do açúcar com notas promissórias, o Alto Conselho deveria recebê-los no Brasil em açúcar e enviar para as Províncias Unidas em dinheiro.

Repetidas vezes os XIX enviaram instruções sobre a ocupação do Maranhão. Porém receberam notícia de que o mesmo fora abandonado pelo comandante Wildtschrit por falta de víveres e devido aos constantes ataques dos portugueses. O Alto Conselho deveria reocupar a região.

A violência dos Tapuias do Ceará contra os neerlandeses foi uma resposta dos primeiros aos maus tratamentos imputados pelos segundos. No futuro, para evitar tais atos, o mais sensato era tratar os indígenas com toda cortesia. Já a educação dos brasileiros nas aldeias continuaria somente se o Alto Conselho percebesse algum progresso. As crianças deveriam aprender o Neerlandês e trabalhos manuais.

Pieter Janssen Bas e Paulus de Lingen, conselheiros de justiça, pediram para serem dispensados do serviço da Companhia. Tal pedido ficaria em suspenso até que os XIX deliberassem sobre a nova forma de governo da colônia. Precisavam também deliberar sobre a pessoa de Jacob Aldirchts, que acumulava a função de conselheiro de justiça e tesoureiro.

Os motivos apresentados pelo Alto Conselho para a falta de numerário no caixa da companhia não são justificados. Cada devedor da companhia deveria pagar suas dívidas primeiro para a Companhia e depois para os credores particulares. Ilustram sua declaração com o caso de Gaspar Dias Ferreira. As pessoas a quem ele devia teriam prioridade no recebimento das dívidas. Os XIX proibem ao Alto Conselho fornecerem direito de preferência para credores particulares. Tal direito só poderia ser oferecido, como costume nas Províncias Unidas e em outras terras, no caso de dívidas de arrendamentos e contratos.

O pedágio na ponte de pedra foi arrendado por quatro meses. Para evitar que o arrendatário, não nomeado, usasse as moedas que recebesse para saldar dívidas antigas e somente pagasse a Companhia por último, ele deveria a cada quinze dias depositar suas moedas na tesouraria.

Não era permitido o envio de grandes frotas. Essas deveriam ser compostas de no máximo 6 embarcações. Caso houvesse mercadorias em quantidade suficiente, principalmente açúcar, o Alto Conselho deveria enviar uma vez por mês um iate ou barco menor com tal carregamento e também com correspondência sobre a situação da colônia.

A redução do efetivo militar para um total de 18 companhias foi muito bem executado. Ressaltam que os oficiais reformados não deveriam receber soldos nem ajudas de custo. O total do pessoal da ajudância ainda era muito elevado. Sugerem que muitos sejam dispensados do serviço, principalmente os que ganham seu sustento de outras maneiras.

Het geweld van de Tapuias in Ceará tegen de Nederlanders was een antwoord van de eersten op de slechte behandeling door de tweeden. In de toekomst was het, om zulke daden te voorkomen, het verstandigst om de inheemse bevolking hoffelijk te behandelen. Het onderwijs van de *Brazilianen* in de dorpen zou alleen voortgezet worden als de Hoge Raad enige vooruitgang zag. De kinderen moesten Nederlands en handvaardigheid leren.

Pieter Janssen Bas en Paulus de Lingen, leden van de Raad van Justitie, hadden gevraagd te worden vrijgesteld van dienst voor de Compagnie. Het verzoek zou worden opgeschort tot de Heren XIX de nieuwe bestuursvorm van de kolonie bespraken. Ze moesten ook de persoon Jan Aldrichs bespreken, die zowel de functie van Raad van Justitie als die van penningmeester bekleedde.

De redenen die de Hoge Raad had aangedragen voor het gebrek aan contanten in de kas van de Compagnie waren niet terecht. Elke schuldenaar van de Compagnie moest eerst zijn schulden aan de Compagnie betalen en daarna die aan particuliere schuldeisers. Ze illustreren hun verklaring met het geval van Gaspar Dias Ferreira. De mensen aan wie hij schulden had, hadden voorrang gekregen bij het ontvangen van betaling. De Heren XIX verboden de Hoge Raad het recht van voorrang aan particuliere crediteuren te geven. Dat recht mocht alleen worden aangeboden, zoals gebruikelijk in de Verenigde Provincies en andere landen, in geval van pachtschulden en contracten.

De tol voor de stenen brug was voor vier maanden verpacht. Om te voorkomen dat de pachter, niet met naam genoemd, de munten die hij ontving gebruikte om oude schulden af te lossen en de Compagnie pas als laatste zou betalen, moest hij elke twee weken zijn munten in de schatkist storten.

Het was niet toegestaan grote vloten te sturen. Vloten mochten uit maximaal zes vaartuigen bestaan. Als er handelswaren in voldoende hoeveelheid waren, vooral suiker, moest de Hoge Raad één keer per maand een jacht of een kleiner schip sturen met die lading en ook met de correspondentie over de situatie in de kolonie.

De afname van de troepenmacht naar een totaal van 18 compagnieën was zeer goed uitgevoerd. Ze benadrukken dat gepensioneerde officieren geen soldij of toelagen hoefden te ontvangen. Het totaal van het hulppersoneel was nog steeds erg groot. Ze stellen voor er vele vrij te stellen van dienst, vooral degenen die op een andere manier in hun levensonderhoud voorzien.

Na de algemene volkstelling werd duidelijk dat er in de boeken veel meer mensen waren dan volgens de lijsten die de Hoge Raad gemaakt had. De Heren XIX stellen voor te onderzoeken wie zich aan die fraude hebben schuldig gemaakt, zodat deze een passende straf zullen krijgen.

Ze accepteren het rapport van Dirck Codde van de Burch over de huishoudelijke negers.¹⁵ Op grond hiervan concluderen ze dat er geen reden is voor de leden van de Raden van Justitie en Financiën om hierover te klagen. Ze hadden

¹⁵ Toen deze inventaris gemaakt werd, was dit document niet gevonden.

Depois da contagem geral da população, percebeu-se que havia muito mais pessoas nos livros do que nas listagens feitas pelo Alto Conselho. Os XIX sugerem que seja investigado quem são os autores de tais fraudes para que os mesmos recebam a punição pertinente.

Aceitam o relatório de Dirck Codde van de Burch sobre os negros domésticos.¹⁵ Com base no mesmo, concluem que não há motivo para os conselheiros de justiça e de finança reclamarem sobre esse assunto. Perceberam também que muitos comissários tinham número elevado de negros, maior do que realmente precisavam. O Alto Conselho deveria investigar se tal informação tinha fundamento e fica proibido aos comissários terem mais negros do que realmente necessitam.

Os escabinos de Maurícia desrespeitaram repetidas vezes a autoridade do Alto Conselho e do Conselho de Justiça. Os XIX reforçam que os escabinos estavam submetidos à autoridade dos dois conselhos e que não poderiam agir conforme bem quisessem sem consultar um ou outro conselho.

O envio dos livros de contabilidade continua atrasado. Sem os mesmos não era possível saber o estado das finanças da Companhia no Brasil. Lembram ao Alto Conselho que os funcionários da Companhia são obrigados, conforme as instruções que receberam, a periodicamente apresentar relatórios aos XIX. A desordem administrativa era tanta que o mestre de equipagem Cornelis Dirksen Moen, embora devesse a soma de 26.310 Florins, ainda recebia favores e recomendação do Alto Conselho. Os XIX recomendam que Moen seja punido exemplarmente para mostrar que os bens da Companhia devem ser administrados cuidadosamente.

O pensionário de Maurícia não podia cobrar para investigar processos. Tais custos estavam embutidos em seus salários. Se tal prática fosse adotada, os custos da justiça ficariam muito altos.

As Alagoas deveriam ser ocupadas por duas companhias de soldados, de preferência casados. Cada um receberia um pedaço de terra para plantar mandioca, tabaco ou gengibre. Os soldados receberiam soldos integrais e ajuda de custo. Philips Andries foi promovido a major.

Procuram médicos que queiram ir para o Brasil. Se não acharem voluntários, contratariam um.

Os XIX não são capazes de estabelecer o valor das diárias de viagem dos conselheiros de finança e de justiça. Sugerem que o Alto Conselho indique o valor das mesmas, pois sabem melhor do valor de tais viagens. Tal valor deveria então ser aprovado ou não pelos XIX.

Assinada por: Gijsbert Rudolphij.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

¹⁵ No momento de confecção desse inventário, não se localizou tal documento.

ook gezien dat veel commiezen een groot aantal negers hadden, meer dan ze werkelijk nodig hadden. De Hoge Raad moest uitzoeken of die informatie gefundeerd was en het werd de commiezen verboden meer negers te hebben dan ze werkelijk nodig hadden.

De schepenen van Mauritsstad hadden herhaaldelijk het gezag van de Hoge Raad en de Raad van Justitie gedisrespecteerd. De Heren XIX herhalen dat de schepenen onderworpen zijn aan het gezag van beide Raden en niet mochten doen wat ze wilden zonder de ene of de andere Raad te raadplegen.

Het opsturen van de boekhouding gebeurt nog steeds met vertraging. Zonder deze was het niet mogelijk de financiële staat van de Compagnie in Brazilië te kennen. Ze herinneren de Hoge Raad eraan dat de functionarissen van de Compagnie verplicht waren, volgens de instructies die ze hadden ontvangen, periodiek hun rapporten aan de Heren XIX te presenteren. De administratieve chaos was zodanig, dat de equipagemeester Cornelis Dirckse Moen, hoewel hij het bedrag van 26.310 gulden schuldig was, nog steeds gunsten en aanbeveling kreeg van de Hoge Raad. De Heren XIX geven opdracht Moen exemplarisch te straffen om te laten zien dat goederen van de Compagnie nauwkeurig moesten worden geadministreerd.

De pensionaris van Mauritsstad mocht geen geld vragen voor het onderzoeken van processen. Deze kosten waren in zijn salaris ingebouwd. Als dit gebruik werd overgenomen zouden de kosten van justitie zeer hoog worden.

Alagoas moest worden bezet door twee compagnieën soldaten, bij voorkeur getrouwde. Elk zou een stuk grond krijgen om maniok, tabak of gember te verbouwen. De soldaten zouden integrale salarissen krijgen en een toelage. Philip Andries werd bevorderd tot majoor.

Ze zochten dokters die naar Brazilië wilden. Als ze geen vrijwilligers vonden, zouden ze er één contracteren.

De Heren XIX zijn niet in staat de dagelijkse reistarieven van de financiële raadsleden vast te stellen. Ze stellen voor dat de Hoge Raad het bedrag hiervan bepaalt, want zij kennen de bedragen van die reizen beter. Het bedrag zou dan wel of niet door de Heren XIX worden goedgekeurd.

Ondertekend door: Gijsbert Rudolphij.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

19 Amsterdam, 25 november 1644

Aan de Hoge Raad in Brazilië. Hoewel de vergadering van de Raad van de Heren XIX nog niet was afgelopen, hadden ze besloten enkele zaken die al wel besloten waren op te sturen.

De Heren XIX hoopten dat het gezag van de Hoge Raad in de kolonie niet was aangetast. Ze herinnerden eraan dat ze hard werkten aan het opstellen van nieuwe regels voor het bestuur van Brazilië na het vertrek van Nassau en de ondertekening van het Vredesverdrag met Portugal. Deze regels dienden ook om de autoriteit van de Hoge Raad te verstevigen.

19 1644, novembro, 25; Amsterdam

Para o Alto Conselho no Brasil. Embora a reunião do Conselho dos XIX ainda não tivesse acabado, resolveram enviar alguns assuntos já resolvidos.

Os XIX esperam que a autoridade do Alto Conselho não tenha sido afetada na colônia. Lembram que trabalham fervorosamente na confecção de novas regras para o governo do Brasil após a saída de Nassau e a assinatura do Tratado de Paz com Portugal. Tais regras servirão também para reforçar a autoridade do Alto Conselho.

Esperam um bom carregamento de pau-brasil. Envia em anexo, não presente, as novas regras para futuros contratos de extração e fornecimento de pau-brasil. Lembram ao Alto Conselho que deveriam seguir tais regras.

A Companhia contratou Manoel de Moraes por dois anos para fornecimento de pau-brasil. O mesmo recebera alguns negros e bois para cumprir tal contrato. Porém, não era pessoa confiável, e o Alto Conselho deveria manter os olhos bem abertos para que Moraes cumprisse seu contrato.

Instam o Alto Conselho a trabalhar para que a plantação de mandioca e a produção de farinha aconteça, como predeterminado. Neerlandeses, portugueses e brasileiros deveriam cumprir sua quota.

Cada 1/9 parte enviaria 1.000 florins em moedas pequenas.

Os brasileiros e tapuias que acompanharam Nassau receberam permissão para retornar ao Brasil. Partiriam no navio *Amsterdam*.

Para manter a lealdade dos Tapuias, bem como mantê-los em paz, Jacob Rabbi deveria continuar no serviço da Companhia, com salário de 28 florins ao mês.

Assinada por: Hendrick van der Cappele toe Rijssel, Carlos Lotens, Jan Louijs Atalewijn, B. Julcinx, T. Semeins

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

20 1644, novembro, 18; Amsterdam

Para o tenente coronel Hans. Os militares deveriam ser mantidos em ordem, exercitarem-se e cumprir suas funções apropriadamente. Cabia também aos militares respeitar a autoridade do Alto Conselho. Aqueles que desrespeitassem a autoridade do Alto Conselho, portugueses ou de outra nação, deveriam ser punidos exemplarmente.

Assinada por: Hendrick Van der Capelle Toe Rijssel, A. Halevwijn, Charles Lotens, Jan Louijs, b. Julsina, T. Semeijns.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

21 Carta para os diretores do Distrito do Sul da África.

Foge ao escopo deste inventário.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

De Compagnie had Manoel de Morais voor twee jaar gecontracteerd om braziel-hout te leveren. Deze had enkele negers en ossen ontvangen om dit contract uit te kunnen voeren. Hij was echter niet betrouwbaar en de Hoge Raad moest zijn ogen goed open houden opdat hij zich aan het contract zou houden.

Ze drongen erbij de Hoge Raad op aan zich in te zetten voor het planten van maniok en de productie van meel, zoals eerder bepaald. Nederlanders, Portugezen en Brazilianen zouden hun quotum moeten halen.

Elk negende deel zou 1.000 gulden sturen in kleine munten.

De *Brazilianen* en Tapuias die Nassau hadden vergezeld hadden toestemming gekregen naar Brazilië terug te keren. Ze zouden op het schip *Amsterdam* vertrekken. Om de loyaliteit van de Tapuias te behouden, en om ze rustig te houden, moest Jacob Rabbi in dienst van de Compagnie blijven, met een salaris van 28 gulden per maand.

Ondertekend door: Hendrick van der Capelle toe Rijssel, Carlos Lotens, Jan Louijs Atalewijn, B. Julcinx, T. Semeins.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

20 Amsterdam, 18 november 1644

Aan luitenant-kolonel Hans. De orde onder de soldaten moest bewaard worden, ze moesten oefenen en hun plichten naar behoren vervullen. De soldaten moesten ook de autoriteit van de Hoge Raad respecteren. Wie de autoriteit van de Hoge Raad niet respecteerde, Portugees of van een andere natie, zou exemplarisch worden gestraft.

Ondertekend door: Hendrick van der Capelle toe Rijssel, A. Halevwijn, Charles Lotens, Jan Louijs, b. Julsina, T. Semeins.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

21 Brief aan de bestuurders van het Zuidelijk District van Afrika.

Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

22 Brief aan de bestuurders van het Zuidelijk District van Afrika. V

alt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

23 Amsterdam, 30 november 1644

Aan de Hoge Raad in Brazilië. De Heren XIX informeren dat de volgende schepen zijn aangekomen: *Hollandia*, *Mauritus*, *Ter Veer* en *Huijs te Merwe*, die onder andere de brief van de Hoge Raad van 26 juli 1644 meebracht.

De Heren XIX geloofden dat er geen reden is tot klagen over gebrek aan constanten in de kas van de Compagnie. De particuliere handelaren zouden geld ontvangen van de plantageëigenaren en zo hun schulden aan de Compagnie betalen. Om dit probleem op te lossen diende de Hoge Raad voorts de suiker

- 22 Carta para os diretores do Distrito do Sul da África.
Foge ao escopo deste inventário.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

23 **1644, novembro, 30; Amsterdam**

Para o Alto Conselho no Brasil. Os XIX comunicam a chegada dos seguintes navios: *Hollandia, Mauritius, Ter Veer* e *Huijs te Merwe*, trazendo, entre outras coisas, carta do Alto Conselho de 26 de julho de 1644.

Acreditam que não há motivo para reclamação sobre a falta de numerário no caixa da Companhia. Os comerciantes particulares receberiam dinheiro dos senhores de engenho e pagariam assim, suas dívidas com a CIO. Ainda para remediar o problema, o Alto Conselho deveria recolher os açúcares direto nos engenhos. O rendimento dos arrendamentos era mais do que suficiente para o pagamento dos soldados, desde que os arrendatários fossem constrangidos a depositarem suas moedas no caixa da Companhia.

Também para economizar, o Alto Conselho deveria suspender o pagamento da ponte cara. Não se menciona qual ponte, mas era provavelmente a ponte entre Recife e Maurícia. Por fim, ressaltam que o numerário deveria ser usado exclusivamente para pagamento dos soldados.

Para incentivar o cultivo da terra, deveriam ser fornecidos aos soldados interessados um ou dois negros, com pagamento parcelado.

Havia muita fraude com os escravos falecidos. Muitos eram, de fato, entregues vivos. Para diminuir ou eliminar tais fraudes, em cada navio que chegasse da África com escravos deveriam ser colocados 3 a 4 soldados como vigias. Quando os negros fossem desembarcados, deveriam ser colocados sob vigilância extra para que não fugissem e nem fossem roubados.

As notícias de envio de reforços de Portugal para Angola não eram confiáveis. De qualquer modo, os XIX enviariam reforços para a costa de Angola.

Era função do Alto Conselho incentivar a plantação de mandioca e a produção de farinha. Cada morador deveria ser forçado a fornecer uma quantidade pré fixada de farinha. Tal imposição deveria ser discreta para não ofender os moradores e levá-los a desobedecer.

Bezerros, cabritos (ovelhas jovens) e porcos novos não deveriam ser abatidos. Se o fossem, não seria possível expandir os rebanhos na colônia. Cabia ao Alto Conselho supervisionar o abate de gado para evitar o abate de animais jovens.

O pensionário e alguns escabinos de Maurícia não convocavam o tribunal de pequenas causas com frequência. Isso era favorável aos portugueses malfeitores que, assim, livravam-se da justiça. Os XIX não aprovavam essa prática e urgem o Alto Conselho a pressionar o pensionário a cumprir suas obrigações apropriadamente.

O mestre de equipagem Cornelis Dircksen Moen devia 26.310 florins. Pedem que o Alto Conselho seja mais cuidadoso, para evitar que a Companhia sofra mais prejuízos.

rechtstreeks van de plantages op te halen. De opbrengst van de pachters was meer dan voldoende om de soldaten te betalen, sinds de pachters verplicht waren hun munten in de kas van de Compagnie te storten.

Ook om te bezuinigen diende de Hoge Raad betaling van de dure brug op te schorten. Er wordt niet gezegd om welke brug het gaat, maar waarschijnlijk gaat het om de brug tussen Mauritsstad en Recife. Tot slot benadrukten ze dat de contanten uitsluitend aangewend moesten worden voor de betaling van soldaten.

Om bewerking van de grond te stimuleren zouden geïnteresseerde soldaten één of twee negers moeten krijgen, met betaling in termijnen.

Er was veel fraude met overleden slaven. Vele stonden inderdaad als levend te boek. Om deze fraude te beperken of te elimineren zouden op elk slavenschip dat aankwam drie of vier soldaten moeten worden gezet als bewakers. Als de negers van boord werden gehaald, moesten ze extra bewaakt worden, zodat ze niet zouden vluchten of zouden worden gestolen.

De berichten over de Portugese versterkingen die naar Angola werden gestuurd waren niet betrouwbaar. Hoe dan ook, de Heren XIX zouden versterkingen naar de kust van Angola sturen.

Het was de taak van de Hoge Raad het verbouwen van maniok en de productie van meel te stimuleren. Elke bewoner zou verplicht moeten worden een vooraf vastgestelde hoeveelheid meel te leveren. Deze maatregel zou discreet moeten worden opgelegd om de bewoners niet voor het hoofd te stoten en hen ongehoorzaam te doen zijn.

Kalveren, lammeren (jonge schapen) en biggen mochten niet geslacht worden. Werden ze dat wel, dan zou het niet mogelijk zijn de veestapel in de kolonie uit te breiden. Het was aan de Hoge Raad toezicht te houden op de slacht van vee om het slachten van jonge dieren te voorkomen.

De pensionaris en enkele schepenen uit Mauritsstad hadden het Gerecht van Kleine Zaken niet regelmatig opgeroepen. Dat was in het voordeel van Portugese misdadigers die zo berechting ontliepen. De Heren XIX keurden die praktijk niet goed en drongen er bij de Hoge Raad op aan de pensionaris onder druk te zetten zijn taken naar behoren te vervullen.

De equipagemeester Cornelis Dircksen Moen was 26.310 gulden schuldig. De Heren XIX verzochten de Hoge Raad voorzichtiger te zijn om te voorkomen dat de Compagnie meer schade zou lijden.

Ze verzoeken de Hoge Raad al het benodigde te leveren zodat Gillis Venant het planten en produceren van indigo kon voortzetten. Zodra Venant een monster had, moest hij dat naar de Heren XIX sturen, zodat deze konden beoordelen of de productie van indigo al dan niet rendabel was. Ze vroegen ook de mening van de Hoge Raad over dit thema.

De Staten-Generaal en Nassau zouden enkele aanspraken van laatstgenoemde in Brazilië bespreken, zoals bijvoorbeeld de tol voor de brug over de Capibariba rivier. Zolang er geen definitieve beslissing was, zou de Hoge Raad de tol namens

Pedem que o Alto Conselho forneça todo o necessário para que Gillis Venant continue com o plantio e produção de índigo. Tão logo Venant já tenha alguma amostra, deve enviar aos XIX para que esses possam avaliar se a produção de índigo é rentável ou não. Pedem, também, a opinião do Alto Conselho sobre esse tema.

Os Estados Gerais e Nassau discutiriam sobre algumas pretensões do segundo no Brasil, como por exemplo o pedágio da ponte no rio Capibaribe. Enquanto não houvesse uma decisão final, o Alto Conselho deveria arrendar tal pedágio em nome de Nassau, receber o valor do arrendamento e enviar para o conde nas Províncias Unidas.

Embora o Alto Conselho procurasse atiradores de fogo para comprar, não achou. Os XIX explicam que a venda de atiradores de fogo na colônia era proibida. Alguns foram enviados e não retornaram e, portanto, deveriam ser procurados nos armazéns da Companhia.

Embora toda obra pública estivesse sujeita à aprovação dos XIX, o Alto Conselho mandou construir uma ponte nos Afogados no valor de 6.000 florins. Pela última vez seria permitida a construção, desde que, quando estivesse acabada, o pedágio fosse arrendado.

Os XIX estão aborrecidos que um português (papista) e o capitão Schut receberam alguns negros em pagamento pelo fornecimento de pau-brasil. Isso não pode acontecer outra vez. Os negros são para serem vendidos em benefício da Companhia.

Assinada por: Hendrick van der Capellen toe Ryssel, Simon Van der Does, Joh Pillettier.

Para o fiscal Gun (?). Escreveram ao diretor, não menciona de onde, para que auxiliasse o fiscal com meio de transporte e outras coisas para que o fiscal pudesse cumprir sua função apropriadamente.

Assinada por: Hendrick Van der Capellen Toe Rijssel, A. Halewijn, Charles Lotens, Joh Pillettier, B. Julssing.

Para o fiscal Van der Wel, no Castelo da Mina. Foge ao escopo desse inventário.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 24 Carta para o general Ruijchaver. Fogue ao escopo desse inventário.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 25 Carta para o comandante Muller em São Thomé.

Foge ao escopo deste inventário.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 26 Carta para o diretor dos Distritos do Sul na África.

Foge ao escopo deste inventário.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

Nassau moeten verpachten, de pacht innen en dit naar de Verenigde Provincies sturen.

Hoewel de Hoge Raad vuurwapens had gezocht om te kopen, had ze die niet gevonden. De Heren XIX verklaarden dat de verkoop van vuurwapens in de kolonie verboden was. Er waren vuurwapens gestuurd en niet teruggekomen, dus moesten ze in de magazijnen van de Compagnie gezocht worden.

Hoewel alle publieke werken de goedkeuring van de Heren XIX behoefden, had de Hoge Raad opdracht gegeven voor de bouw van een brug ter waarde van 6.000 gulden in de Afogados. Voor de laatste keer werd de bouw toegestaan, mits de tol werd verpacht, zodra de brug klaar was.

Het irriteerde de Heren XIX dat een Portugees (paaps) en kapitein Schut een paar negers hadden ontvangen als betaling voor de levering van brazielhout. Dat mocht niet meer gebeuren. De negers waren om te worden verkocht teneinde de Compagnie winst op te leveren.

Ondertekend door: Hendrick van der Capelle toe Rijssel, Simon Van der Does, Joh Pillettier.

Aan fiscaal Gun (?). De Heren XIX hadden de bestuurder geschreven, er wordt niet gezegd van waar, opdat hij de fiscaal zou helpen met vervoermiddelen en andere zaken, zodat de fiscal zijn taak naar behoren kon vervullen.

Ondertekend door: Hendrick Van der Capelle Toe Rijssel, A. Halewijn, Charles Lotens, Joh Pillettier, B. Julssing.

Aan fiscaal Van der Wel, in fort Elmina. Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 24** Brief aan generaal Ruijchaver. Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 25** Brief aan commandant Muller in São Thomé.

Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 26** Brief aan de bestuurder van de Zuidelijke Districten in Afrika.

Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 27** Brief aan de bestuurder van de Noordelijke Districten in Afrika.

Valt buiten het bestek van deze inventaris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

- 28** **Amsterdam, 5 december 1644**

Aan de Hoge Raad in Brazilië. Een paar mensen hadden de Heren XIX het proces voorgelegd dat ze hadden aangespannen tegen Jan Paulo, die een aanzienlijke, niet gespecificeerde, hoeveelheid geld van hen had gestolen. De Heren XIX be-

- 27 Carta para o diretor dos Distritos do Norte na África.
Foge ao escopo deste inventário.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9
- 28 **1644, dezembro, 5; Amsterdam**
Para o Alto Conselho no Brasil. Algumas pessoas apresentaram aos XIX o processo que moveram contra Jan Paulo que lhes roubara boa quantia de dinheiro, não especificada. Os XIX ordenam que o advogado fiscal aplique a justiça e ao mesmo tempo investigue outros roubos na Paraíba.
A pedido do rei da França, 3 padres capuchinhos poderiam permanecer na colônia. Os XIX pedem que o Alto Conselho investigue como tais padres chegaram ao Brasil, onde estão e como é a vida deles. Os mesmos deveriam permanecer onde não fosse pregada a religião reformada.
Assinada por: Hendrick van der Capelle toe Rijssel, N. ten Hove, Charles Loten, Johan Ghijselin, T. Semeyms, B. Julsing
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9
- 29 **1644, dezembro, 13; Amsterdam**
Para o Alto Conselho no Brasil. Comunicam a chegada dos seguintes navios: *Erasmus, Tempel Salomons, Eyckerboom*. Lamentam o falecimento de Dirck Codde van der Burgh.
Incentivam o Alto Conselho a continuar a consultar os conselhos de Finanças e Justiça, o que favorece o bom governo da colônia.
Cabia ao Alto Conselho manter os militares em ordem. Para isso, os soldados deveriam receber o soldo e a ração sem atrasos.
Seria enviado material de artilharia.
Os XIX ordenaram ao diretor em Angola que mantivesse o secretário Croesen até que este apresentasse as contas dos espólios feitos no rio Bengo. Porém, Croesen estava no Brasil. O Alto Conselho deveria, então, cobrar do mesmo as suas contas. Além disso, não estava autorizada a partida de Croesen do Brasil até que seus negócios estivessem em ordem.
Assinada por: Hendrick van der Capelle Toe Rijssel, N. ten Hove, Charles Loten, Johan Ghysseling, T. Semeyns, B. Julsinx.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9
- 30 **1644, dezembro, 14; Amsterdam**
Para o coronel H. Hans. Resposta à carta de 03 de outubro de 1644. Seriam enviados suprimentos para os diversos armazéns. Garantem também os soldados continuaram a receber o soldo normalmente.
Assinada por: Hendrick van der Capelle Toe Rijssel, N. ten Hove, Charles Loten, Johan Ghysseling, T. Semeyns.

velen dat de schout het recht toepast en tegelijkertijd andere diefstallen in Paraíba onderzoekt.

Op verzoek van de koning van Frankrijk mochten drie capucijner priesters in de kolonie blijven. De Heren XIX vragen de Hoge Raad uit te zoeken hoe deze priesters in Brazilië terecht waren gekomen, waar ze zich bevonden en hoe hun leven eruit zag. Ze zouden ergens moeten verblijven waar de Gereformeerde godsdienst niet werd beleden.

Onderteken door: Hendrick van der Capelle toe Rijssel, N. ten Hove, Charles Loten, Johan Ghijselin, T. Semeyms, B. Julsing.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

29 Amsterdam, 13 december 1644

Aan de Hoge Raad in Brazilië. De Heren XIX berichten dat de volgende schepen zijn aangekomen: *Erasmus*, *Tempel Salomons*, *Eyckerboom*. Ze betreuren het overlijden van Dirck Codde van der Burgh.

Ze moedigen de Hoge Raad aan de Raden van Financiën en Justitie te blijven raadplegen, hetgeen goed bestuur van de kolonie ten goede komt.

Het was aan de Hoge Raad de soldaten onder controle te houden. Daartoe moesten de soldaten hun soldij en rantsoen zonder vertraging ontvangen.

Er zou artilleriesmateriaal worden gestuurd.

De Heren XIX hadden de bestuurder in Angola bevolen secretaris Croesen daar te houden totdat deze verslag had gedaan van de op de rivier Bengo gemaakte buit. Croesen was echter in Brazilië. De Hoge Raad diende hem dus vragen verslag te doen. Bovendien was het Croesen niet toegestaan Brazilië te verlaten, voordat zijn zaken in orde waren.

Ondertekend door: Hendrick van der Capelle Toe Rijssel, N. ten Hove, Charles Loten, Johan Ghysseling, T. Semeyns, B. Julsinx.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

30 Amsterdam, 14 december 1644

Aan kolonel H. Hans. Antwoord op de brief van 3 oktober 1644. Er zouden voorraden voor de diverse pakhuizen worden gestuurd. Ook garanderen de Heren XIX dat de soldaten hun soldij gewoon zullen blijven ontvangen.

Ondertekend door: Hendrick van der Capelle Toe Rijssel, N. ten Hove, Charles Loten, Johan Ghysseling, T. Semeyns.

N.B. Aan het eind van deze brief staan drie lijsten van documenten die met de volgende schepen zijn verstuurd: *Moriaen* naar Brazilië, *Zeelandia* naar Guinea en *Soutelande* naar Luanda.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

N.B. Presentes ao final da carta 3 listas de papéis enviados nos seguintes navios:
Moriaen para o Brasil, *Zeelandia* para Guiné e *Soutelande* para Luanda.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 9

Inventarisnummer 40

Uittreksels van Resoluties van de Staten-Generaal en de Staten van Holland, Zeeland en andere Statencolleges, brieven en afschriften van brieven van de Raad van State, het Haags Besoigne en enkele afschriften van minuten van brieven en verzoekschriften aan de Staten-Generaal, de Raad van State en de Staten van Holland en de Staten van Zeeland, 1640, 1644–1651.

N.B. Bovengenoemde inventaris bestaat uit uittreksels van resoluties. De Resoluties van de Staten-Generaal met betrekking tot de WIC zelf bevinden zich in de collectie Staten-Generaal, toegangscode 1.01.03, inventaris 4845. De Resoluties van de Statencolleges bevinden zich daarentegen in de collectie Statenresoluties, toegangscode 1.12.01.

Voor de Resoluties van de Staten van Holland, zie: 1640, inventaris 600;

Voor de periode 1644-1651, inventarissen 602–606;

Voor de Resoluties van de Staten van Zeeland, zie 1640, inventaris 115;

Voor de periode 1644-1651, inventarissen 119–126.

Inventarisnummer 41

De inventaris bestaat uit contracten tussen de Kamer van Zeeland en de steden Middelburg, Vlissingen en Veere, en uit documenten over de inmenging van de Staten van Zeeland in zaken met betrekking tot de openstelling van de handel en de kolonisatie van de noordkust van Zuid-Amerika (de “Wilde Kust”) tussen 1624 en 1662.

1 [1624]

Goederen waarvoor de steden Middelburgh, Vlissingen en Veere zich hadden verenigd ten behoeve van de handel van de WIC.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

2 [zonder datum] Middelburg

Twee uittreksels van documenten.

Het eerste is een uittreksel van de agenda van de Staten van Zeeland van 1635 inzake het verzoekschrift dat de directeuren van de WIC ter goedkeuring van de Staten van Zeeland hadden ingediend. Het verzoekschrift betreft het de openstelling van de handel op Brazilië.

Het tweede document is een uittreksel van de Resoluties van de Staten van Zeeland uit het jaar 1646.

N.B. In de rechter bovenhoek staat het nummer 373–376. Het moet dus uit een collectie van documenten afkomstig zijn. Aan de andere kant, in de linker bovenhoek staat met potlood: “b”

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

3 1644, 24 november, Middelburg

Brief, zonder afzender, aan de Staten van Zeeland. In overeenstemming met de ontvangen instructies zou een gedeputeerde van de Staten van Zeeland naar de vergadering van de Heren XIX in Amsterdam gestuurd worden.

Número de inventário 40

Extratos das Resoluções dos Estados Gerais e também do Estado da Holanda, Estado da Zeelândia e outros Estados Provinciais, cartas e cópias de cartas do Conselho de Estado, *Haags Besoigne* e algumas cópias de minutas de cartas e petições aos Estados Gerais, Conselho de Estado, Estado da Holanda e Estado da Zeelândia, 1640, 1644–1651.

N.B. O inventário acima consta de extratos das resoluções. O corpo principal das Resoluções dos Estados Gerais referentes à WIC encontram-se na coleção Estados Gerais, número de chamada 1.01.03, inventário 4845. Já as Resoluções dos Estados Provinciais encontram-se na coleção Resoluções Provinciais, número de chamada 1.12.01.

Para as Resoluções do Estado da Holanda, ver: 1640, inventário 600;

para o período de 1644–1651, inventários 602–606.

Para as Resoluções do Estado da Zeelândia, ver: 1640, inventário 115;

para o período 1644–1651, inventários 119–126.

Número de inventário 41

O inventário consta de contratos entre a Câmara da Zeelândia e as cidades Middelburgh, Vlissingen e Veere e também documentos sobre a interferência do Estado da Zeelândia nos negócios relativos à abertura do comércio e colonização da costa Norte da América do Sul (“Wilde Kust”), entre 1624 e 1662.

1 [1624]

Artigos sobre os quais as cidades de Middelburg, Vlissingen e Veere uniram-se para o negócio da Companhia das Índias Ocidentais.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

2 [S/D] Middelburg

Dois extratos de documentos.

O primeiro é extrato da agenda do Estado da Zeelândia do ano de 1635. Encaminha a petição entregue pelos diretores da Companhia das Índias Ocidentais para apreciação do Estado da Zeelândia. A petição trata da abertura do comércio no Brasil.

O segundo documento é Extrato das Resoluções do Estado da Zeelândia, do ano de 1646.

N.B. No canto direito superior numerado 373–376. Deve ser então, extrato de alguma coleção de documentos. Na frente, canto superior esquerdo, a lápis “b”.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

3 1644, novembro, 24; Middelburg

Carta, sem remetente, para o Estado da Zeelândia. Conforme instruções recebidas, seria enviado um representante do Estado da Zeelândia para a reunião do Conselho dos XIX em Amsterdam

N.B. vooraan, met potlood, staat “c”.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

4 1646, 24 en 26 mei, Middelburg

Uittreksel van de Resoluties van de Staten van Zeeland. De vergadering met de Heren XIX zou, voor de derde keer, plaatsvinden in Den Haag. Dat was in strijd met het Privilege van de Compagnie en was schadelijk voor de provincies.

N.B. vooraan staat, met potlood, “d”. In het jaar 1638 protesteerde de Kamer van Zeeland ook al tegen het houden van de vergadering van de Heren XIX in een andere plaats dan Middelburg. Zie voor dat conflict Mauritania III, pp. 202–203, om slechts een voorbeeld te noemen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

5 1646, 29 en 30 mei, Middelburg

Uittreksel van de Resoluties van de Staten van Zeeland. Komt terug op het probleem van de derde vergadering van de Heren XIX in Den Haag. Bericht over de ontvangst van de agenda van de vergadering. Na een uiteenzetting van de argumenten voor en tegen die vergadering werd besloten dat het gepaster was de vergadering in Den Haag te houden, onder toezicht van de Staten-Generaal. N.B. vooraan staat, met potlood “e”.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

6 1648, 10 maart

Brief zonder afzender aan de Staten van Zeeland. Sommige particulieren in de provincie Holland hadden toestemming gekregen handel te drijven op de Goudkust van Guinee. Deze toestemming was niet alleen in strijd met het Privilege van de Compagnie, maar ook schadelijk voor de WIC zelf. De niet genoemde afzender of afzenders verzoeken de Staten van Zeeland te protesteren bij de Staten-Generaal en op de volgende vergadering van de Heren XIX, en te benadrukken dat deze toestemming verboden zou moeten worden.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

7–11 vallen buiten het bestek van deze inventaris.

Inventarisnummer 43

Deze inventaris bestaat uit slechts één document, te weten “Verslag van de reis op het schip *Neptunus*, vertrokken van Veere en in dienst van de West-Indische Compagnie door Willem Cunyngham, koopman op genoemd schip. Uiteengezet aan de directeuren van de genoemde Compagnie in de Kamer van Zeeland te Middelburgh”.

N.B. Het schip *Neptunus* maakte deel uit van de vloot onder bevel van admiraal Andries Verón. Van deze expeditie maakten generaal Dircxsen Lam en Boudewin Heijndricxsen deel uit. 17 maart 1625 -19 juni 1626.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 43

N.B. Na frente, a lápis, “c”.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

4 1646, maio, 24 e 26; Middelburg

Extrato das resoluções do Estado da Zeelândia. A reunião do Conselho dos XIX aconteceria, pela terceira vez, em Haia. Isso era contra o Privilégio da Companhia e era prejudicial às províncias.

N.B. Na frente, a lápis, “d”. No ano de 1638, a Câmara Zeelândia também protestou sobre a realização da reunião do Conselho dos XIX em outro lugar que não Middleburg. Para tal disputa, ver Mauritiana III, pp. 202–203, para dar somente um exemplo.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

5 1646, maio, 29 e 30; Middelburg

Extrato das Resoluções do Estado da Zeelândia. Volta novamente ao problema da terceira reunião do Conselho dos XIX em Haia. Comunica o recebimento da pauta da reunião. Depois da apresentação dos argumentos pró e contra tal reunião, resolveu-se que seria mais apropriado que tal reunião fosse mesmo em Haia, sob os auspícios dos Estados Gerais.

N.B. Na frente, a lápis, “e”

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

6 1648, março, 10

Carta sem remetente para o Estado da Zeelândia. Alguns particulares da Província da Holanda receberam permissão para comercializar na Costa do Ouro na Guiné. Tal permissão era contrária ao Privilégio da Companhia além de ser prejudicial à própria WIC. O remetente ou remetentes não nomeados pedem que o Estado da Zeelândia proteste perante os Estados Gerais e na próxima reunião do Conselho dos XIX, destacando que tal permissão deveria ser proibida.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 41

7–11 fogem ao escopo deste inventário.

Número de inventário 43

Esse inventário consta de apenas um documento, a saber “Relatório e apresentação da viagem realizada no navio ‘Neptunus’, partindo de Veere e a serviço da Companhia das Índias Ocidentais por Willem Cunyngham, comerciante no mencionado navio. Exibido aos diretores da referida Companhia na Câmara Zeelândia em Middelburgh”.

N.B. O navio ‘Neptunus’ fazia parte da frota comandada pelo almirante Andries Verón. Faziam parte dessa expedição o general Jan Dirksen Lam e Boudewin Heijndricxsen. 17 de março de 1625–19 de junho de 1626.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 43

Inventarisnummer 44

Deze inventaris bestaat merendeels uit documenten met betrekking tot de reis van Hendrick Brouwer naar Chili.

1–34 documenten met betrekking tot de reis van de vloot van Hendrick Brouwer naar Chili in 1643.

34 [Z/D]

Consideraties van onbekende auteur over de situatie in Brazilië, over de recente veroveringen in Angola, enz. en argumenten over de mogelijke additionele veroveringen.

D. Tristão de Mendonça Furtado heeft om teruggave en compensatie verzocht voor de laatste verovering door beide compagnieën VOC en WIC.

De verovering van Angola was een actie in strijd met het vredesbestand. Bovendien waren de Portugezen nooit vijanden van de Nederlanders geweest. Het veroveren van de eigendommen van niet vijandige naties was een onwettige actie. Daarom zouden de laatste veroveringen vrijwillig terug moeten worden gegeven aan de voormalige bezitters.

Het teruggeven van de veroveringen kon alleen gebeuren als ze onwettig verkregen waren. Indien de kroon van Portugal nog tot de Spaanse Kroon had behoord, hadden de Zeven Provincies wettige redenen gehad om oorlog te voeren. Omdat Portugal echter vrij is van Spanje is zijn de meest recente veroveringen onwettig. Een ander argument van de ambassadeur van Portugal voor de teruggave is dat de Portugezen als slaven van de koning van Spanje gedwongen waren om tegen de Nederlanders te vechten. De auteur voert daartegen aan dat de Portugezen nooit slaven zijn geweest maar de Afrikanen wel; en de Afrikanen hebben nooit de wapens tegen de Nederlanders opgenomen.

Volgens de auteur, is een sterk argument tegen het verzoek van Tristão de Mendonça Furtado dat de koning van Portugal, de Hertog van Bragança, nooit tot legitieme troonopvolger was verklaard en dat zijn positie dus onwettig is.

Bovendien waren de Portugezen, niet de Nederlanders, traag met het ratificeren van het vredesverdrag. Ondanks dat het verdrag op tijd in Portugal was aangekomen hadden de Portugezen dermate veel tijd genomen voor de ratificatie dat ze het verdrag in die tijd wel drie maal geratificeerd konden hebben.

Verder heeft, volgens de auteur, de regering van Bahia voortdurend de vredesaanbiedingen van de graaf Maurits van Nassau afgeslagen. Bovendien heeft de regering van Bahia avonturiers gesteund die de Nederlandse bezittingen aanvielen om de suikerschepen te verwoesten en het vee te doden, dit tot grote schade van de “senhores de engenho” (suiker planters).

Ten slotte stelt de auteur een aantal represailles voor die betrekking hebben op de zouthandel waar de rijkdom van Portugal van afhankelijk is. Ten eerste moeten de Provincies voor een zeer lage prijs zout aan Frankrijk leveren, ten nadele van

Número de Inventário 44

Esse inventário consta principalmente de documentos sobre a viagem ao Chile realizada pela esquadra de Hendrick Brouwer.

1–34 documentos sobre a viagem ao Chile em 1643 da esquadra de Hendrick Brouwer.

34 [S/D]

Considerações sem autoria sobre a situação do Brasil e sobre as conquistas recentes de Angola etc e que ainda podem ser realizadas.

D. Tristão de Mendonça Furtado solicitou restituição e ressarcimento pelas conquistas recentes das duas companhias, a VOC e a WIC.

A conquista de Angola foi um ato de traição ao tratado de paz. Além disso, os portugueses jamais foram inimigos dos neerlandeses. E tomar as possessões dos amigos era um ato de traição. Portanto, tais conquistas deveriam ser voluntariamente devolvidas aos seus donos anteriores.

A restituição das conquistas só poderia acontecer caso a mesma fosse ilegal. Enquanto Portugal estava sob o julgo espanhol, as Províncias Unidas tinham o direito de fazer-lhes a guerra mas quando novamente separaram-se, as novas conquistas eram ilegais.

Outro argumento apresentado pelo embaixador de Portugal para a restituição é que os portugueses foram obrigados a pegarem em armas e a lutarem contra os neerlandeses, como escravos que eram do rei da Espanha. O autor argumenta que escravos os portugueses nunca foram mas os africanos que o eram; e que esses sim, nunca pegaram em armas contra os neerlandeses.

Outro argumento defendido pelo autor para recusar o pedido de Tristão de Mendonça Furtado é que o senhor de Portugal, o Duque de Bragança, nunca foi declarado herdeiro legítimo do trono e portanto sua posição era ilegal.

Somado a isso, a lentidão da ratificação do tratado não do lado neerlandês e sim português, pois o mesmo fora enviado a Portugal no prazo correto e pelo tempo que os portugueses levaram para ratificá-lo, poderiam ter ratificado 3 vezes o mesmo tratado.

Há ainda também que ser considerado, segundo o autor, o fato que o governo da Bahia não aceitou alguns pedidos de paz de Nassau e ainda por cima, apoiou alguns aventureiros que invadiam as possessões neerlandesas, destruíam barcas carregadas de açúcar e matavam o gado, causando grandes prejuízos os senhores de engenho.

O autor sugere represálias financeiras contra Portugal. A primeira delas diz respeito ao sal. boa parte da riqueza de Portugal dependia do comércio deste. Assim, enviar sal para a França por um preço bem reduzido seria uma maneira de prejudicar os lusos. Segundo, extrair sal no Ceará.

de Portugese handelaars. Ten tweede moeten de Nederlanders zout gaan winnen in (het al door hen veroverde) Ceará.

Om Nederlands Brazilië beter te beschermen was er dringend meer Nederlandse bevolking nodig. De auteur stelt verschillende manieren voor waarop Brazilië kan worden bevolkt.

N.B: ondanks de titel, is het document een antwoord op het verzoek van Tristão de Mendonça Furtado tot het ongedaan maken van de veroveringen door de WIC na 1641. Na de argumenten tegen de teruggave, stelt de auteur een aantal overwegingen voor met betrekking tot het bevolken van Brazilië met Nederlanders. Uit de context blijkt het een document uit 1642 te zijn.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr.44

Inventarisnummer 45

Deze inventaris bestaat uit twee groepen documenten. De eerste drie documenten zijn verklaringen die zijn afgelegd op het schip *Geunieerd Provintien*, onder bevel van admiraal Martheen Thijssen. Eén van de verklaringen werd op 6 augustus 1632 afgelegd en de volgende twee op 2 september 1632. Admiraal Maerten Thijssen, de vice-admiraal, Jan Cornelissen Keerdeke, majoor Cornelis Cray en de administratief assistent Jacques Camin waren aanwezig. De volgende gevangenen legden een verklaring af: Francisco Dias de Villa Nova, Emanuel Vieres de Port a Port en Balthasar Fernandus de Villa Nova.

De tweede groep documenten betreft het “Boek van Resoluties en instructies van admiraal Maerten Thijssen en de Politieke Raad van Recife op het schip *Zeven Provinciën*, in de periode 32 september 1631 tot 10 oktober 1632”. Het zij benadrukt dat de opnamen niet chronologisch zijn en dat er lange periodes zijn zonder opname.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 45

Inventarisnummer 46

1 [1637; Recife]

Rapport (kopie) van Artichefsky geschreven kort voor zijn vertrek in 1637. Voor een uitgebreide beschrijving hiervan, zie Mauritiana III, bladzijdes 190–191.

N.B. Kopie van document 2, inventaris 9217 van de collectie Staten-Generaal, toegangsnummer 1.01.05.

Uitgegeven in het Nederlands in *Kroniek Historisch Genootschap Utrecht XXV* (1869), pp. 253–349. Er is geen Portugese vertaling.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

2 1638, september, 24; Den Haag

Kort relaas en enkele beschrijvingen van het land, de steden en de forten veroverd onder het bevel van de Geotrooieerde West-Indische Compagnie. Geschreven door de heer Willem Schott, gewezen Politiek Raad in Brazilië. De beschrijving begint bij de *capitania* Ceará zuidwaarts tot de *capitania* Pernambuco.

Para melhor proteger o Brasil, o ideal seria enviar população neerlandesa para povoar a terra. Seguindo a isso, o autor apresenta formas de favorecer o povoamento do Brasil em curto prazo.

N.B: apesar do título, trata-se de uma resposta ao pedido de restituição feito por Tristão de Mendonça Furtado, das conquistas feitas pela WIC após 1641. Depois dos argumentos contra tal restituição, o autor desconhecido oferece algumas considerações sobre como povoar o Brasil com neerlandeses. Pelo contexto, acredito tratar-se de um documento de 1642.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr.44

Número de inventário 45

Este inventário consta de dois grupos de documentos. Os três primeiros documentos são depoimentos tomadas no navio *Geunieerd Provintien*, comandando pelo almirante Martheen Thijssen. Os depoimentos aconteceram um em 6 de agosto de 1632, e os dois seguintes em 2 de setembro de 1632. Estavam presentes o almirante Maerten Thijssen, o vice-almirante, Jan Cornelissen Keerdecoe, o major Cornelis Cray e o auxiliar administrativo Jacques Camin. Os deponentes eram os seguintes prisioneiros: Francisco Dias de Villa Nova, Emanuel Vieres de Port a Port e Balthasar Fernandus de Villa Nova.

O segundo grupo de documentos, trata-se do “Livro de Resoluções e instruções do almirante Maerten Thijssen e do Conselho Político do Recife, no navio *Zeven Provincië*, no período de 32 de setembro de 1631 até 10 outubro de 1632”. Ressalta-se as entradas não são cronológicas e que há grandes períodos sem registros.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 45

Número de Inventário 46

1 [1637; Recife]

Relatório (cópia) do coronel Artichefsky escrito pouco antes de sua partida em 1637. Para uma descrição mais detalhada do conteúdo do Memorial, ver Maurítiana III, páginas 190–191.

N.B. Cópia do documento 2, inventário 9217 na coleção dos Estados Gerais, 1.01.05.

Publicado em Holandês no *Kroniek Historisch genootschap Utrecht* XXV (1869) 253-349. Não há uma versão em Português.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

2 1639, setembro, 24; Haia

Breve descrição da terra, cidades e fortificações conquistadas no Brasil sob as armas da CIO, apresentada aos Estados Gerais pelo ex-Conselheiro Político do Brasil, Willem Schott. O relatório começa a partir da capitania do Ceará em direção ao sul, até a capitania de Pernambuco.

De auteur was niet in Ceará geweest. Daarom beperkte hij zich tot het melden van de bevolking daarvan, de Indianen; de grond is zanderig. Er is een klein fortje, in het bezit van de Nederlanders.

Ten zuiden van Ceará ligt de *capitania* Rio Grande, waarvan de naam ontleend is aan de belangrijke gelijknamige rivier. Het gebied heeft veel rivieren en verschillende soorten landbouwproducten. Er zijn *engenhos* (suikerplantages), de belangrijkste daarvan is Cunhaú. Het gebied wordt door Fort Ceulen beschermd. Het ligt aan de mond van Rio Grande. In het gebied wonen een aantal Tapuia Indiaanse volken.

Vervolgens wordt de *capitania* Paraíba beschreven. De belangrijkste forten in het gebied zijn Margrita (Margareta, of het voormalige fort Santa Catharina) en Fort Santo Anthonio. Na de verovering was de stad Philipéia Frederica genoemd. Het gebied is net zo rijk in hout en landbouwproducten als Rio Grande. Er zijn ongeveer twintig *engenhos* met een goede productiecapaciteit.

De volgende *capitania* die wordt beschreven is het eiland Itamaracá. De auteur benadrukt dat het Fort Orange, ontworpen door de Nederlanders, op het eiland ligt. Er is ook het dorp Schoppe. Er zijn circa twintig *engenhos*, maar alleen één van deze is in het bezit van de Nederlanders. Er zijn veel indiaanse *aldeas* (dorpjes) maar het merendeel is onvolkt.

Ten zuiden van Itamaracá ligt de grootste, rijkste en beroemdste *capitania*: Pernambuco. De auteur begint met het beschrijven van de forten binnen en rond Recife: Fort Bruijn, Castel São Jorge, Fort Ernestus op het eiland Antonio Vaz, Fort Prins Willem, Fort Gijseling (in het Pontal). Het tweede onderwerp is de aanwezigheid van *engenhos*, in totaal 109. Landinwaarts zijn er veel Tapuia Indianen. Er zijn ook diverse soorten dieren en landbouwproducten in overvloed. Na de fysieke beschrijving, meldt de auteur wat geproduceerd kan worden in de in 1638 veroverde gebieden.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

3 1639, juli, 1; Recife de Pernambuco

Algemene beschrijving van de *capitania* Paraíba, door Elias Herkmans. Het verslag bestaat uit drie delen:

- 1) Geografische beschrijving van de *capitania*, met de namen en de plaatsbepaling van rivieren, meren en andere geografische kenmerken; plaatsbepaling en aandrijving van de *engenhos* en veehouderijen, de namen van *aldeas* (indianendorpjes);
- 2) Beschrijving van de natuurlijke landbouwproducten en van de mogelijkheden tot cultiveren van het land.
- 3) Korte beschrijving van de Tapuias Indianen.

N.B. De beschrijving is uitgegeven in de *Bijdragen en Mededelingen van het Historisch genootschap gevestigd te Utrecht*, II (1879) pp. 318–367. In het Portugees: Elias Herckmans, *Descrição geral da Capitania da Paraíba*. in: MELLO, José Antonio Gonsalves de (org.). *Fontes para a história do Brasil holandês*—vol. 2: A administração da conquista. Recife: MINC/SPHAN, 1985, pp. 59–112.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

Como o autor não esteve no Ceará, limita-se a mencionar que a região é povoada principalmente por indígenas, o solo é arenoso, e há um pequeno fortim, agora tomado pelos holandeses.

Ao sul do Ceará, encontra-se a capitania do Rio Grande, cujo nome deriva do principal rio. Região com vários rios e grande variedade de frutos naturais da terra. Há engenhos, o principal desses sendo o de Cunhaú. A região é protegida pelo Forte Ceulen, que fica na foz do Rio Grande. Há vários grupos de Tapuias. Em seguida vem a capitania da Paraíba. O forte principal região é o Margrita (Margareta, antigo forte Santa Catharina), e o forte Santo Anthonio. Após a conquista, a cidade Philipéia foi renomeada de Frederica. A região é tão rica em madeira e frutos da terra quanto o Rio Grande. Há cerca de vinte engenhos, todos ocupados, com boa perspectiva de produção.

A capitania seguinte é a de Itamaracá. O autor destaca a presença na ilha do Forte Orange, desenvolvido pelos holandeses. Há também a cidadezinha Schoppe. Há na capitania cerca de vinte engenhos, mas somente um deles pertence aos holandeses. Embora haja várias aldeias indígenas, muitas delas estão desabitadas. Ao sul, vem a maior, a mais rica e a mais famosa das capitanias: Pernambuco. Sobre essa capitania, o autor começa apresentando os fortes dentro e em torno do Recife: Forte de Bruijm, Castel São Jorge, Forte Ernestus na Ilha de Antonio Vaz; Forte Prins Willem, Forte Gijsseling (no Pontal). O segundo tema é a presença de engenhos da região, num total de 109. Em direção ao interior há várias nações de Tapuias. Há também animais variados e frutas da terra em abundância.

Após a descrição física do lugar, o autor apresenta o que toda a região conquistada pode produzir para a companhia no ano de 1638.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

3 1639, julho, 1; Recife de Pernambuco

Descrição da capitania da Paraíba, por Elias Herkmans. O relato pode ser dividido em três partes:

- 1) Descrição da geografia da capitania, indicando nomes e localização de rios e lagoas e outros acidentes geográficos; localização e força motriz dos engenhos e currais, e localização e nomes de aldeias indígenas;
- 2) Descrição de produtos agrícolas naturais e possíveis de serem cultivados na região;
- 3) Breve descrição da vida dos Tapuias.

N.B. Em Holandês, foi publicado no *Bijdrage en Mededelingen van het Historisch genootschap gevestigd te Utrecht*, II (1879) pp.318–367. Em Português, Elias Herckmans, *Descrição geral da Capitania da Paraíba*. in: MELLO, José Antonio Gonsalves de (org.). Fontes para a história do Brasil holandês –vol. 2: a administração da conquista. Recife: MINC/SPHAN, 1985, pp. 59–112.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

4 1639, december, 10; op het schip *Overijssel*

Rapport over de staat van de veroverde landen in Brazilië, overhandigd aan d'Edele Gecommitteerde Heren ter Vergadering der XIX.

Het verslag begint met een geografische beschrijving van de Nederlandse bezittingen in Brazilië. Het meldt de namen en grenzen van de capitánias en de jurisdictie waar zij onder vielen. Het geeft ook de namen van rivieren en hun stroomgebieden; de locatie, het belang en de namen van engenhos en van suikervelden. Het tweede deel omvat beschrijvingen van de bewoners van het gewest, die in twee groepen zijn ingedeeld: de vrije luiden en de slaven. De vrije luiden zijn de Nederlanders, Portugezen en de allochtone Indianen. De slaven zijn de Afrikanen, Tapuia Indianen uit Maranhão en diverse typen gemengdbloedigen of, met andere woorden, mulatten en mammelukken.¹ Verder beschrijft de auteur de economische mogelijkheden van Brazilië, waarvan suiker en de overzeese handel de belangrijkste zijn. Het vierde onderwerp is de politieke organisatie van de kolonie, met een uitleg hoe de kolonie was opgezet. Na de politieke situatie, beschrijft het verslag de staat van de verschillende gebieden. Het zesde deel gaat over de militairen en hun mogelijkheden tot bescherming van bezittingen tegen de vijand. Het vermeldt ook de locatie en staat van diverse forten. Ten slotte gaat de auteur uitvoerig in op de financiële toestand, de staat van de magazijnen van de Compagnie en van de vivres.

N.B. Er is geen uitgave in het Nederlands. In het Portugees: Adriaen van der Dussen, *Relatório sobre as capitánias conquistadas no Brasil pelos holandeses (1639). Suas condições econômicas e sociais. Tradução, introdução e notas de José Antônio Gonsalves de Mello*. Rio de Janeiro: Publicações do Instituto do Açúcar e do Alcool, 1947. Série História, 3. Een kopie hiervan bevindt zich in het Koninklijk Huisarchief, zie Mauritiana III, bladzijden 30–33.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

5 1640, september, 13; Recife

Instructie van de gouverneur J. Maurits Graaf van Nassau en de Hoge en Secreten Raden Matthias van Ceulen en Johan Ghijseling aan de Staten Generaal, Zijne Hoogheid en de Vergadering der XIX aangaande de huidige toestand in dit veroverde gebied en de middelen die behoren aangewend te worden om het gebied tegen de vijand te kunnen beschermen.

Ten eerste gaat de instructie over verschillende militaire zaken, met name: de redenen waarom de aanval op Bahia halverwege werd gestaakt; het stationeren van troepen in het gebied om Rio Real; het vertrekken van de vloot van admiraal Cornelis Cornelisz. Jol naar Oost-Indië en de gevolgen daarvan; de macht van de vijandelijke militairen; de militaire kracht in Brazilië. Aangaande de administratieve zaken zijn de volgende onderwerpen behandeld: een lijst opgesteld van genomen administratieve maatregelen (het meldt niet welke, noch de data, van de betreffende maatregelen); de bronnen van inkomsten en uitgaven

¹. In deze context betekent *mammeluk* een kind van een blanke vader en een Indiaanse moeder.

4 1639, dezembro, 10; no navio *Overijssel*

Relatório do estado das terras conquistadas no Brasil, apresentado por Adriaen van der Dussen aos Estados Gerais.

O relato começa com uma descrição geográfica das possessões holandesas no Brasil, mencionando nomes e limites das capitanias e das jurisdições nas quais estas estavam divididas; indicando rios e seus cursos, localização, nomes e capacidades dos engenhos de cada capitania bem como de plantações de cana somente. A segunda parte diz respeito aos moradores da região, sendo estes divididos em pessoas livres e escravos. As pessoas livres podem ser divididas em holandeses, portugueses e indígenas naturais da terra. Os escravos são africanos, tapuias do Maranhão, e todos os tipos de mestiços, ou seja, mulatos e mamelucos. Em seguida, o autor discorre sobre as diversas possibilidades econômicas do Brasil, sendo a principal a produção de açúcar e o comércio ultramarino. O quarto tema é a organização política da colônia, explicando a organização da estrutura política da colônia. Após a política, vem o estado das diferentes religiões presentes. Em sexto lugar, vem o estado das forças militares que defendem as possessões contra as ações do inimigo, bem como a localização e situação dos diversos fortes. Por fim, o autor discorre longamente sobre a situação financeira da colônia e da condição das mercadorias e víveres nos armazéns da Companhia.

N.B. Não há uma publicação do original em Holandês. Em Português: Adriaen van der Dussen, *Relatório sobre as capitanias conquistadas no Brasil pelos holandeses (1639). Suas condições econômicas e sociais. Tradução, introdução e notas de José Antônio Gonsalves de Mello*. Rio de Janeiro: Publicações do Instituto do Açúcar e do Alcool, 1947. Série História, 3. Há uma cópia no arquivo da Casa Real, ver Mauritiana III, p. 30–33.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

5 1640, setembro, 13; Recife

Relatório de Maurício, Conde de Nassau, Matthias van Ceulen e Johan Ghijselin para a reunião do Conselho dos XIX sobre as atuais condições das conquistas e também de tudo o que foi feito para impedir as ações inimigas.

O relatório começa tratando de diversos assuntos militares, a saber: os diversos motivos pelos quais a expedição à Bahia retirou-se no meio dos conflitos; o estacionamento de tropas na região do Rio Real; a partida da frota comandada pelo almirante Cornelis Corneliss. Jooll para as Índias Orientais e as consequências de tal partida; o estado das forças militares do inimigo; a situação e composição das tropas holandesas. Com relação aos assuntos administrativos da colônia, os seguintes temas estão presentes: descrição de várias medidas administrativas tomadas (não menciona as datas de tais decisões); as origens dos ganhos e as despesas da CIO; o preço do açúcar; a manutenção da colônia, o comércio e outras atividades econômicas e, finalmente, algumas coisas necessárias para a melhoria da colônia.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

van de WIC; de prijs van suiker; het onderhoud van de kolonie; de handel en andere economische praktijken; en ten slotte diverse noodzakelijkheden om de kolonie te ontwikkelen.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

6 1641, februari, 4; Den Haag

Rapport van de heer Gijselling aan de Staten Generaal.

Het doel van het verslag is de belangrijke gebeurtenissen van de regering van graaf Maurits van Nassau te presenteren. De auteur begint met de wapenfeiten van het leger en van de marine onder het leiderschap van Nassau. Vervolgens rechtvaardigt hij de gebeurtenissen tijdens de mislukte aanval op Bahia; Tenslotte legt hij uit dat het traag sturen van versterkingen naar Brazilië slecht is voor het onderhouden van de kolonie.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

7 [1637]

Rapport (kopie) van Jacques Ouseel, gewezen fiscaal en secretaris van Tobago aangaande de toestand van Trinidad, Margareta, Punta Araijs, Cumana, Caracas, Cartagena en Havana.

De auteur begint met zijn reis naar de eilanden Trinidad en Tobago. Hij meldt de geografische ligging en de namen van havens en andere geografische kenmerken. Hij beschrijft oppervlakkig de Indianen. Na Trinidad, reisde hij naar het eiland Margareta. Hiervan beschrijft hij opnieuw de geografische ligging en de namen van havens en dieren, voornamelijk van muggen. Zijn derde stopplaats was Punta Araijs. Hier is er een sterk fort. Nogmaals beschrijft hij de namen van havens en bergen. Van Punta Araijs gaat zijn reis door naar Caracas, een stad bevolkt voornamelijk door oorlogszuchtige Spanjaarden en bewaakt door twee bewapende forten. De voorlaatste haven van zijn reis is Cartagena. De stad is bijna verlaten; bewaakt alleen door een oud, klein fort, bewapend met 2 of 3 stukken artillerie. De laatste haven is Havana. In de havenmond zijn twee kastelen. De haven is een volmaakte plaats voor het ankeren van schepen en met capaciteit tot 600 schepen. Het verslag eindigt met een kort dagboek van de gebeurtenissen op zijn reis na 1 mei 1637, toen het schip van Cadix was vertrokken.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

8 [1637, december]

Rapport van Jacques Oussel, gewezen fiscaal en secretaris van Tobago aangaande de aanval van de gouverneur van Guyana en Trinidad op Essequibo, Berbice en Seramanibe, overhandigd aan de Kamer van Amsterdam.

De auteur beschrijft de gebeurtenissen rondom de bovengemelde aanval.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

6 1641, fevereiro, 4; Haia

Relatório apresentado aos Estados Gerais por Gijsseling. O relatório visa apresentar acontecimentos importantes do governo do Conde Maurício de Nassau. O autor começa comentando os feitos militares da marinha e do exército sob o comando de Nassau e justificando os acontecimentos durante o ataque fracassado à Bahia, e finalmente explica que o atraso no envio de reforços tem dificultado a manutenção do Brasil.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

7 [1637]

Relatório (cópia) de Jaques Oussel, antigo fiscal e secretário da ilha de Tobago sobre o estado da ilha de Trinidad, e de Margarita, Punta Araiia, Cumana, Caracas, Cartagena e Havana.

O autor começa sua viagem nas ilhas de Trinidad e Tobago, mencionando localização e nomes de portos e outros acidentes geográficos, bem como descrevendo superficialmente nações indígenas presentes nas ilhas. Após Trinidad, a viagem segue para a ilha Margarita, da qual o autor descreve a geografia e nomes de portos e animais, principalmente mosquitos. A terceira parada da viagem é Punta Araiia, que tem uma fortaleza bem equipada. Novamente o autor menciona nomes de portos e cadeias de montanhas. Seguindo viagem, chega a Caracas, cidade habitada principalmente por espanhóis belicosos e defendida por dois castelos bem armados. A penúltima parada é em Cartagena, antes do destino final, Havana. Cartagena encontra-se praticamente abandonada, sendo defendida por um velho pequeno forte munido de apenas 3 ou 4 peças de artilharia. Em Havana, logo na entrada do porto, encontram-se dois castelos. O porto é excelente para o ancoradouro de navios, podendo comportar até 600 (seiscentos) navios. O relato termina com um diário sumário dos acontecimentos da viagem após 1 de maio de 1637, quando o navio partiu para Cádiz.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

8 [1637, dezembro]

Relatório de Jaques Ouseel, ex-fiscal e secretário de Tobago, sobre o comércio das Índias Ocidentais, entregue à Câmara de Amsterdam.

O autor relata o encontro entre a frota na qual estava e alguns navios flamengos que foram capturados pelo almirante Cornelis Jol e levados para a Holanda.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

9 [1638, novembro]

Descrição do Maranhão e do rio Amazonas feita por um morador que lá esteve por cerca de 13 a 16 anos.

O autor começa descrevendo a ilha do Maranhão em suas características geográficas e os habitantes do local. Antes da chegada dos europeus, o Maranhão era habitado por Tapuias e Tupinambás, tendo sido ambas as nações massacradas

9 [1638, november]

Beschrijving van Maranhão en van de rivier Amazonas opgesteld door Jacob van den Neer die daar 14 jaar resident en gevangene is geweest.

De auteur begint met de beschrijving van de geografische kenmerken en van de bewoners van het eiland Maranhão. Voor de komst van de Europeanen werd Maranhão bevolkt door Tapuias en Tupinambá Indianen; maar beide volkeren werden door de Portugezen uitgeroeid. De overlevenden waren naar het woud gevlucht. De stad St. Filipe heeft weinig bevolking omdat het merendeel van de bewoners in de boerderijen wonen waar zij hun brood verdienen. Er is nog een klein fort bewapend met 5 of 6 kanonnen. De grond is vruchtbaar, vooral voor het telen van de maniok, dat veel gebruikt werd in het dagelijkse leven van de inwoners. De rivier Itapicuru krijgt aandacht in het verslag wegens de aanwezigheid van suikermolens en van een fort, bewapend met 16 stuks artillerie. Naast de natuurlijke middelen beschrijft de auteur ook de koopmanschappen van de lokale handel. Voorts is er een korte beschrijving van Pará en de handel aldaar. Als bijlage, een brief van de auteur Jacob van den Neere van 10 september 1638, geschreven in Middelburg.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

10 1638, januari, 31; *Vlissingen*

Kleine beschrijving van de wijze waarop Jacob van den Neere zijn reis naar de Amazone organiseerde.

Na het vertrek uit Nederland heeft het konvooi eerst Ceará aangedaan. Vervolgens is het konvooi doorgevaren naar Maranhão. Het verslag bestaat uit beschrijvingen van de havens en forten in het betreffende gebied; van de voordelige landbouwproducten en van diverse economische mogelijkheden, vooral suikermolens. Het gebied is vis- en veerijk. De Indianen waren vriendelijk en behulpzaam voor de reizigers wanneer het nodig was. Vanuit Maranhão is het konvooi noordwaarts tot de stad Paeralanden (?) gevaren. Van daaruit is het konvooi naar de rivier de Amazone gegaan. De rivier ligt omtrent 6 reisdagen van Maranhão. Het konvooi bleef langere tijd in de Amazonas. De auteur beschrijft geografische kenmerken van het gebied en vermeldt oppervlakkig de kenmerken van de inwoners van het gebied. Vanuit Amazonas zijn zij naar Nederland teruggekeerd.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

11 1637, oktober, 22; *Middelburg*

Beschrijving van Maranhão, Ceará, Grand Pará en andere rivieren liggende in het stroomgebied van de rivier van Amazonas.

De auteur begint met de beschrijving van Maranhão, een eiland in de mond van twee rivieren: Tapicuru (= Itapicuru) e Merij (= Mearim). De stad wordt bewaakt door twee forten met niet meer dan 20 of 24 artilleriestukken. Het gewest is vruchtbaar en er zijn diverse soorten fruit en vee te vinden. Volgens

pelos portugueses. Os sobreviventes se retiraram para a mata. A cidade de St. Filipe é pouco povoada, pois grande parte da população mora nas fazendas, de onde tira o seu sustento. Há também na cidade um pequeno forte, equipado com 5 ou 6 peças de artilharia. O solo da ilha é fértil, principalmente para o plantio de mandioca, muito usada na vida diária dos habitantes. O rio Itapicurú também merece destaque no texto pela presença de engenhos de açúcar e de um forte, armado com cerca de 16 peças de artilharia. Além dos recursos naturais, o autor descreve as várias mercadorias transacionadas no comércio local. Além da descrição do Maranhão, há também uma breve descrição do Pará e de seu comércio. Em anexo aos dois documentos encontra-se carta do autor, Jacob van de Neere, de 10 de setembro de 1638, escrita em Middelburg.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

10 1638, janeiro, 31; *Vlissingen*

Breve descrição de viagem ao Rio Amazonas por Jacob van den Beere. Após a partida da Holanda, o comboio parou primeiro no Ceará e de lá seguiu viagem para o Maranhão. O relatório contém descrições dos portos e fortes da região; recursos naturais aproveitáveis e algumas possibilidades econômicas, principalmente engenhos. A região como um todo é rica em peixes e gado. Os indígenas são amigáveis e confiáveis, auxiliando os viajantes sempre que necessário. Do Maranhão o comboio seguiu para o norte, chegando à cidade de Paerlanden (?). De lá, partiu para o rio Amazonas, que fica a cerca de seis dias de viagem. No Amazonas, o comboio se demora mais, descrevendo detalhes geográficos da região e mencionando também algo sobre os habitantes da região. Do Amazonas retorna para a Holanda.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

11 1637, outubro, 22; *Middelburg*

Relatório de Gedion Morris de Jonge sobre o Maranhão, Ceará, Grão Pará e de outros rios da bacia do Amazonas. O autor começa descrevendo o Maranhão, uma ilha localizada na foz de dois rios: Tapicuru (= Itapicuru) e Merij (= Mearim). A cidade é protegida por dois fortes com no máximo 20 a 24 peças de artilharia. A região é muito fértil, sendo possível encontrar diversas frutas e gado. Segundo o autor, a região pode ser considerada como Paraíso Terrestre. Em seguida o autor demonstra o que a região produz anualmente e outras possibilidades para futura exploração do Maranhão. Do Maranhão, a viagem prossegue rumo ao Grão Pará, passando por diversas ilhotas no meio do caminho. O Grão Pará é um lugar de difícil acesso a partir da costa pois no litoral se juntam diferentes rios. A região é protegida por apenas um único forte. Do Grão Pará a viagem segue ainda mais para o norte e em seguida retorna ao Maranhão. Segundo os cálculos do autor, ao longo de cerca de quatrocentas milhas de costa há cerca de quatrocentos a quinhentos portugueses e quarenta mil indígenas, tanto livres

de auteur is het gebied de hemel op aarde. Daarna somt hij op wat er in het gebied jaarlijks geproduceerd werd en noemt hij de toekomstige economische mogelijkheden. Van Maranhão reist de auteur naar Grão Pará, langs een aantal eilandjes liggende op de route. Het is moeilijk Grão Pará te naderen vanaf de kust omdat daar veel rivieren samenkomen. Het gewest wordt beschermd door een enkel fort. Van Grão Pará, reist de auteur terug naar Maranhão. Naar inschatting van de auteur zijn er ongeveer vierhonderd tot vijfhonderd Portugezen en veertig duizend vrije zwarten, slaven en Indianen aanwezig in het omtrent 400 mijlen lange kustgebied. De Nederlanders kunnen dit vruchtbare en rijke gebied met een macht van duizend militairen gemakkelijk veroveren.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

12 1640, februari, 3; *Vlissingen*

Kort verslag over Maranhão door Gedion Morris en John Maxwell

Het is het tweede verslag gepresenteerd door Gedion Morris om de Raad van Brazilië te overtuigen het gebied te veroveren. Morris begint met het melden dat John Maxwell tien jaar daarvoor in het gebied rond Maranhão was geweest en hij dus bekend is met de omgeving en de ligging van diverse mijnen. Gedurende zijn afwezigheid waren er drie nieuwe suikermolens in Grão Pará opgericht; in november 1637 zijn in het gebied een aantal Spanjaarden uit Quito aangekomen.² Ze waren de eersten die de route over de rivier de Amazonas tussen Peru en Brazilië hebben ontdekt. Het verhaal is een grondige beschrijving van de reis van Peru naar Maranhão. Een andere verandering in het gebied was de aankomst van een groot aantal soldaten met de nieuwe gouverneur Vincente Mariel. Na het vermelden van de veranderingen in het gebied tijdens hun afwezigheid geven de auteurs hun argumenten voor een militaire aanval en het veroveren van de gebieden van Maranhão en Grão Pará.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

13 1640, maart, 3; *Vlissingen*

Samenvatting van het rapport van Gedion Morris de Jong, gepresenteerd aan de Vergadering der XIX door Tho: Morris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

14 1643, juni, 29; *Zeeland*

Schriftelijk rapport van Pieter Mortamer, gewezen Raad van Justitie en Directeur in Luanda de St. Paulo, over de tocht en het fortuinlijke succes in Angola.

N.B. Uitgegeven door S.P. l'Honoré Naber, *Nota van Pieter Mortamer over het gewest Angola*, in: Bijdrage en Mededelingen van het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht LIV (1933), pp. 1–42. Het is onbekend of er een Portugese versie van het document bestaat.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

² Tegenwoordig ligt Quito in Ecuador, maar toendertijd was het niet zo. Hier wordt het gemeld zoals in het originele document.

quanto escravos e que com apenas uma força de mil homens facilmente os holandeses poderiam conquistar essa região tão fértil e rica.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

12 1640, fevereiro, 3; *Vlissingen*

Relatório de Gedion Morris e John Maxwell sobre o Maranhão. Trata-se de um segundo relatório apresentado por Gedion Morris, dessa vez para tentar convencer o Conselho do Brasil a conquistar a região. O autor começa mencionando John Maxwell, que esteve por dez anos na região do Maranhão e conhece inclusive a localização de diversas minas. Durante o período em que esteve ausente, três novos engenhos foram construídos no Grão Pará; em Novembro de 1637, chegaram na região alguns espanhóis vindos de Quito no Peru,¹ sendo estes o primeiros a acharem finalmente a passagem ao longo do Rio Amazonas ligando o Brasil ao Peru. Há uma descrição detalhada de como se deu a viagem do Peru ao Maranhão. Outra mudança ocorrida na região foi a chegada de uma quantidade enorme de soldados com o novo governador Vicente Mariel. Após apresentar as mudanças ocorridas durante sua ausência, os autores argumentam a favor de uma ação militar para a conquista da região do Maranhão e Grão Pará.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

13 1640, março, 3; *Vlissingen*

Resumo do relatório de Gedion Morris de Jong apresentado à reunião do Conselho dos XIX por Tho: Morris.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

14 1643, junho, 29; *Zelândia*

Relatório de Pieter Mortamer, antigo Conselheiro de Justiça e Diretor de Luanda de São Paulo, sobre a expedição e o seu sucesso em Angola.

N.B. Publicado em Holandês por S.P. l'HONORÉ NABER, *Nota van Pieter Mortamer over het gewest Angola*, in: *Bijdrage en Mededelingen van het Historisch genootschap gevestigd te Utrecht* LIV (1933) 1- 42. Acredito que não haja uma versão em Português.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

15 [S/D]

Breve descrição da cidade de Luanda de São Paulo e da costa de Angola por Pieter Zegers, ressaltando principalmente os rios e os fortes. O autor começa descrevendo as fortificações e sua capacidade de defesa. A cidade de São Paulo está construída em cima de uma montanha. Depois dos fortes, vem uma descrição da bacia hidrográfica da região. Depois da geografia, o autor menciona

¹. Atualmente, Quito fica no Equador, mas naquela época não. Optou-se aqui, por manter a descrição contida no original.

15 [zonder datum]

Korte beschrijving van de stad Luanda de São Paulo en de Angolese kust door Pieter Zegers, met vooral aandacht voor de rivieren en forten. De auteur begint met een beschrijving van de fortificaties en hun verdedigende capaciteit. De stad São Paulo is op een bergtop gebouwd. Na de forten volgt een beschrijving van het hydrografisch bekken van de regio. Na de geografie beschrijft de auteur kort de relaties met de Afrikanen die langs de verscheidene rivieren in de regio woonden en hoe de koperhandel liep. Tot slot volgt een verhandeling over de beste manier om de regio militair te bezetten.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv.nr. 46

16 [zonder datum]

Beknopte beschrijving van de belangrijkste plaatsen in Angola, te weten: Comma, Goebij, Maiomba, Loango, Cacongo, Maleemba, Zarij, Sonho en Congo. Behalve de plaatsen worden ook de bewoners van de kuststreek en de handel die ze drijven beschreven. Ondertekend door F. Cappelle.

Na de geografische beschrijving van de hierboven genoemde plaatsen, beschrijft de auteur de plaatselijke bevolking. De adel van de Congolese natie kleepte zich op zijn Portugees, sommigen droegen zelfs mantels van zijde en linnen, terwijl de niet-edelen hun schaamdelen bedekten met palmbladeren. De koning van Congo was niet dol op de Portugezen, maar tolereerde ze om aan de handel met hen te verdienen. Er is ook een korte beschrijving van het inheemse genezingsritueel. De schrijver vervolgt met een verhandeling over de economische mogelijkheden van de regio en wat de meest gebruikte ruilmiddelen voor slaven zijn. Het laatste deel is gewijd aan de godsdienst, wetten en handel van de Afrikaanse inheemse bevolking.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

Inventarisnummer 47

Journal van een reis naar Guiné, buiten het doel van dit boek.

Inventarisnummer 48

Deze inventaris bestaat uit één enkel document.

1636, augustus, 22, Den Haag

“Instructies van de Ho: Mo: h^m Staaten Generl: der Verenichde Nederlanden voor d Ho ende Lage Regeringe der Geoctroijeerde Westindische Comp^{ie} naer dwelcke voordst aenbeleidt ende Gedirigeerdtsullen worden alle het bewindt ende saecken met d’aencleven van die voorvallende ende noch voortvallen inde

brevemente como eram as relações com os africanos que habitavam ao longo dos diversos rios da região e como se dava o comércio de cobre. Finalmente, há uma breve dissertação sobre a melhor maneira de se guarnecer militarmente a região.
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

16 [S/D]

Breve descrição das principais localizações em Angola, a saber: Comma, Goebij, Maiomba, Loango, Cacongo, Maleemba, Zarij, Sonho, Congo. Além dos lugares, também há descrição das pessoas do litoral e do comércio que praticam. Assinada por F. Cappelle.

Após a descrição geográfica dos lugares mencionados acima, o autor descreve a gente do lugar. A nobreza da nação congolesa se veste à maneira dos portugueses, alguns inclusive trajando mantos de seda e linho. Já os não nobres cobrem suas vergonhas com folhas de palmeiras. O rei do Congo não gosta muito dos portugueses mas os tolera para poder ganhar com o comércio com os mesmos. Presente também uma breve descrição do ritual de cura médica dos nativos. Em seguida, o autor discorre sobre as possibilidades econômicas da região e quais os objetos mais utilizados em trocas por escravos. A última parte do tratado é dedicada à religião, leis e comércio dos naturais da África.

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 46

Número de inventário 47

Diário de uma viagem a Guiné, fuge ao escopo deste inventário.

Número de inventário 48

O inventário consta de um único documento.

1636, Agosto, 22, Haia

“Instruções dos Estados Gerais das Províncias Unidas para a Direção da Companhia das Índias Ocidentais sobre as quais devem se orientar na direção dos negócios e tudo o que diz respeito as terras conquistadas e por conquistar no Brasil”.

Artigos 1 Sobre o Alto Governo

Artigos 2 – 10 Sobre o Governador

Artigos 11 – 19 Sobre o Alto e Secreto Conselho

Artigos 20 – 22 Sobre o Assessor

Artigos 23 – 29 Sobre o Conselho Político

Artigos 29 – 34 Sobre a Religião e assuntos religiosos

Artigos 35 – 41 Sobre os militares e todos os sargentos militares

conquasterende capitanien steden fortten ende plaetsen in Brasil ende die noch
namaels geconquesteerdt sullen worden.”

Artikel 1 Van de Hooge Regeringe

Artikelen 2 – 10 Van den Gouverneur

Artikelen 11 – 19 Van de Hooge en de Secreten Raden

Artikelen 20 – 22 Van den Assessor

Artikelen 23 – 28 Van den Politiquen Raedt

Artikelen 29 – 34 Van den godtsdienst en de Kercklijcken saecken

Artikelen 35 – 41 Van den Militen ende alle militairen sargien

Artikelen 42 – 45 Van de Crimenele Justitie

Artikelen 46 – 56 Van de Civile Justitie

Artikelen 57 – 68 Van den Finantien

Artikelen 69 – 72 Van den boeckhouder

Artikelen 73 – 75 Van de Fortifqaatien

Artikelen 76 – 79 Politique Regeringe

Artikel 80 Van de onbekende huijsen en de landen

Artikel 81 Van de veroverde goederen der Zee

Artikelen 82 – 84 Van de mineralen en de gesteenten

Artikelen 85 – 86 Van de negros ofte slaven

Artikelen 87 – 89 Van de Brasillianen en de naturellen

Artikelen 90 – 100 Publijcken Schrifften en de Registers

NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 48

Artigos 42 – 45 Sobre a Justiça Criminal
Artigos 46 – 56 Sobre a Justiça Civil
Artigos 57 – 68 Sobre as Finanças
Artigos 69 – 72 Sobre o Contador
Artigos 73 – 75 Sobre as fortificações
Artigos 76 – 79 Sobre o Governo Político
Artigo 80 Sobre terras e casas desconhecidas
Artigo 81 Sobre bens conquistados no mar
Artigos 82 – 84 Sobre minerais e pedras
Artigos 85 – 86 Sobre os negros ou escravos
Artigos 87 – 89 Sobre os *Brasilianos* e os naturais da terra
Artigos 90 – 100 Escritos Públicos e Registros
NL-HaNA_OWIC 1.05.01.01, inv. nr. 48

REGISTER VAN NAMEN EN INSTELLINGEN

A

Abrahams, Claes, barbier in Paraiba
19/06/1642
Advocaat Fiscaal 05/12/1644
Aguirre, Thomas 31/08/1644
Alberti, Daniel 04/04/1640
Albuquerque, Mathias de, oud-
Gouverneur van Pernambuco
04/06/1630, 10/02/1631, 15/02/1631,
31/10/1631, 01/11/1631, 08/07/1633,
12/11/1635
Aldrichs, Jacob, Boekhouder-generaal tot
17/12/1639
24/10/1639, 17/12/1639, 04/04/1640,
18/04/1642, 17/09/1644
Alphen, Willem van, Raad van Justitie
21/05/1643
Alvares, Pedro, portugees soldaat
08/07/1633
Alwijn, Jan, Politieke Raad 24/10/1639,
17/12/1639, 10/07/1641
Ancquer, Cornelis van den 16/01/1644
Andries, Philips, kapitein in het leger
19/06/1642, 17/09/1644
Arciszewski, Christoffel, Poolse kapitein
15/02/1631,
later bevorderd tot kolonel 08/09/1634,
16/12/1634, 19/04/1635, 31/07/1635,
01/08/1635, 09/11/1635, 24/06/1639,
30/06/1639, 30/06/1639
Arnhem, Gerhardt van, Bewindhebber
van de WIC 10/02/1631, 15/02/1631,
12/11/1635, 01/07/1640
Azevedo, Antonio de, Portugees inwoner
van Paraiba 18/04/1642

B

Bacx, kapitein veroordeeld omdat hij
nergens voor dient 31/10/1631
Banning, Johannes Bodecherus, Politieke
Raad 24/06/1639
Barbier, Gerrit, Chef van de Indianen
01/08/1635, 12/11/1635
Barentsen, Christoffel, gevluchte
gevangene 18/04/1642, 10/10/1642
Barsins, predikant 04/06/1630,
13/07/1630
Bas, Pieter Janssen 16/01/1644,
17/09/1644
Becker, Adriaen, Politieke Raad
24/10/1639
Belsel, Claes Jacobsz. van 03/08/1643
Bemmel, Casijn van, Bewindhebber van
de WIC 22/05/1643
Ben, Pieter de, Bewindhebber van de
WIC 21/05/1643
Ben, Thomas 03/08/1643
Benderius, Laurentius, predikant
07/07/1633
Berch, Frederick van, Bewindhebber van
de WIC 10/09/1639, 17/12/1639,
01/07/1640
Beummel, C. van, Bewindhebber van de
WIC 19/06/1642
Bicker, Andries, burgemeester van
Amsterdam 31/10/1631
Bijma, Balthasar, Luitenant-kolonel
08/09/1634
Biscop, Pieter, Bewindhebber van de
WIC 04/05/1641
Blanckene, Jan, Luitenant 31/10/1631

ÍNDICE DE NOMES PRÓPRIOS E INSTITUIÇÕES

A

Abrahams, Claes, barbeiro na Paraiba
19/06/1642
Advogado Fiscal 05/12/1644
Aguirre, Thomas 31/08/1644
Alberti, Daniel 04/04/1640
Albuquerque, Mathias de, antigo
governador de Pernambuco
04/06/1630, 10/02/1631, 15/02/1631,
31/10/1631, 01/11/1631, 08/07/1633,
12/11/1635
Aldrichs, Jacob, Contador Geral até
17/12/1639
24/10/1639, 17/12/1639, 04/04/1640,
18/04/1642, 17/09/1644
Alphen, Willem van, conselheiro de
justiça 21/05/1643
Alto e Secreto Conselho 28/01/1639,
24/06/1639, 30/06/1639, 10/09/1639,
24/10/1639, 17/12/1639, 04/04/1640,
30/06/1640, 01/07/1640, 22/12/1640,
19/02/1642, 18/04/1642, 19/06/1642,
10/10/1642, 21/05/1643, 22/05/1643,
03/08/1643, 19/09/1643, 29/10/1643,
16/01/1644, 31/08/1644, 17/09/1644,
25/11/1644, 30/11/1644, 05/12/1644
Alvares, Pedro, militar português
08/07/1633
Alwijn, Jan, conselheiro político
24/10/1639, 17/12/1639, 10/07/1641
Ancquer, Cornelis van den 16/01/1644
Andries, Philips, capitão 19/06/1642,
17/09/1644
Arciszewski, Christoffel, capitão polonês
15/02/1631

coronel polonês 08/09/1634,
16/12/1634, 19/04/1635, 31/07/1635,
01/08/1635, 09/11/1635, 24/06/1639,
30/06/1639, 30/06/1639
Arnhem, Gerhardt van, diretor da CIO
10/02/1631, 15/02/1631, 12/11/1635,
01/07/1640
Azevedo, Antonio de, morador na Paraiba
18/04/1642

B

Bacx, capitão condenado por ser inútil
31/10/1631
Banning, Johannes Bodecherus,
conselheiro político 24/06/1639
Barbier, Gerrit, regidor dos brasileiros
01/08/1635, 12/11/1635
Barentsen, Christoffel, presoneiro fugido
18/04/1642, 10/10/1642
Barsins, predicante 04/06/1630,
13/07/1630
Bas, Pieter Janssen 16/01/1644,
17/09/1644
Becker, Adriaen, conselheiro político
24/10/1639
Belsel, Claes Jacobsz. van 03/08/1643
Bemmel, Casijn van, diretor da CIO
22/05/1643
Ben, Pieter de, diretor da CIO
21/05/1643
Ben, Thomas 03/08/1643
Benderius, Laurentius, predicante
07/07/1633
Berch, Frederick van, diretor da CIO
10/09/1639, 17/12/1639, 01/07/1640

Blommaert, Samuel, Bewindhebber van de WIC 24/06/1639, 30/06/1639, 01/07/1640, 04/05/1641, 10/07/1641, 19/06/1642

Boeschott, Christiaen van koopman op St. Thomas (2N p. 564) 10/10/1642

Bogaert, Joost van den 10/10/1642

Boijens, A., Bewindhebber van de WIC 04/05/1641

Booneter, Jan Gysbrechtsen, Commandant 13/07/1630, 15/02/1631

Boudt, Davidt, bewindhebber van de WIC. Kamer Zeeland 17/12/1639

Brande, Cornelis van den, Majoor en regimentscommandant (2N p.564) 22/12/1640

Brugel, Albert van, Boekhouder-generaal 17/12/1639, 04/04/1640, 30/11/1644

Brugel, Thomas van, commies. Hij staat in 1645 vermeld als lid Kerkeraad 03/08/1643

Brock, Johannes Everhardus, arts 03/01/1632

Broen, Hendrick, Bewindhebber van de WIC 10/02/1631, 28/09/1632

Brouwer, Hendrick, politieke raad 10/10/1642, 31/08/1644

Bruijne, Jan de 15/02/1631

Buijckers, Pieter, Scheepskapitein 31/10/1631

Buijl, Willem 21/05/1643

Buijtenwech, Frederich 03/08/1643

Bulhões, Fernando Reis de, Secretaris van Paraíba 16/01/1644

Bulhões, Francisco Rodrigues de 05/12/1644

Bullestraete, Adriaen van, Politieke Raad 04/04/1640, 01/07/1640

Burch, Albert Coenraets 17/12/1639, 10/07/1641, 21/05/1643

Burch, Dirck Codde van der, Bewindhebber van de WIC 12/11/1635

Politieke Raad vanaf 17/12/1639 17/12/1639, 04/04/1640, 01/07/1640, 22/12/1640, 10/07/1641, 29/10/1643, 16/01/1644, 17/09/1644, 14/12/1644

Burch, Dirck Codde van der, Bewindhebber van de WIC 12/11/1635

Buren, Pieter van 13/07/1630

C

Cadena, Pedro de 01/07/1640

Calabar, Domingo Fernandes, Portugees 08/07/1633

Calce, Hector de La, Napolitaans kolonel 18/04/1642, 21/05/1643

Callenfelts, Steijn, Luitenant 17/04/1632

Câmara da Paraíba 30/06/1640

Capitão Colster, Kapitein van het schip *Nieunederlant* 17/04/1632

Capitão van der Weeven 08/09/1634

Capelle Toe Rijssel, Hendrick van der, 18/11/1644, 25/11/1644, 30/11/1644, 05/12/1644, 14/12/1644, 14/12/1644

Cardoso, Augustijn 03/08/1643

Carmelion, Kapitein veroordeeld omdat hij nergens voor dient, 31/10/1631

Carpentier, Servaes 31/10/1631, 31/07/1635, 01/08/1635

Carvalho, Emanuel 08/09/1634

Ceulen, Anselmus van (Selrue) 31/10/1631

Ceulen, Mathias van Gedelegeerd Bewindhebber WIC en politieke raad, 28/09/1632, 08/07/1633, 04/04/1640, 22/12/1640

Cleve, Conradus, predikant 08/07/1633

Codde, Jan, chirurgijn 10/10/1642

Codde, Pieter 03/01/1632

Coets, Pieter 17/09/1644

Comandante Malburch 17/12/1639

Beummel, C. van, diretor da CIO
19/06/1642

Bicker, Andries, prefeito de Amsterdam
31/10/1631

Bijma, Balthasar, tenente coronel
08/09/1634

Biscop, Pieter, diretor da CIO
04/05/1641

Blanckene, Jan, tenente 31/10/1631

Blommaert, Samuel, diretor da CIO
24/06/1639, 30/06/1639, 01/07/1640,
04/05/1641, 10/07/1641, 19/06/1642

Boeschott, Christiaan van, comerciante na
São Tomé (2P p. 562) 10/10/1642

Bogaert, Joost van den 10/10/1642

Boijens, A., diretor da CIO 04/05/1641

Booneter, Jan Gysbrechtsen, comandante
13/07/1630, 15/02/1631

Boudt, Davidt, bewindhebber van de
WIC. Kamer Zeeland 17/12/1639

Brande, Cornelis van den, major, (2P
562) 22/12/1640

Breugel, Albert van, contador geral
17/12/1639, 04/04/1640, 30/11/1644

Breugel, Thomas van, funcionário público
03/08/1643

Brock, Johannes Everhardus, médico
03/01/1632

Broen, Hendrick, diretor da CIO
10/02/1631, 28/09/1632

Brouwer, Hendrick, conselheiro político
10/10/1642, 31/08/1644

Bruijne, Jan de 15/02/1631

Buijckers, Pieter, capitão de navio
31/10/1631

Buijl, Willem 21/05/1643

Buijtenwech, Frederich 03/08/1643

Bulhões, Fernando Reis de, secretário na
Paraíba 16/01/1644

Bulhões, Francisco Rodrigues de
05/12/1644

Bullestraete, Adriaen van, conselheiro
político 04/04/1640, 01/07/1640

Burch, Albert Coenraets 17/12/1639,
10/07/1641, 21/05/1643

Burch, Dirck Codde van der, diretor da
CIO 12/11/1635

conselheiro político a partir de
17/12/1639 17/12/1639, 04/04/1640,
01/07/1640, 22/12/1640, 10/07/1641,
29/10/1643, 16/01/1644, 17/09/1644,
14/12/1644

Burch, Dirck Codde van der, diretor da
CIO 12/11/1635

Buren, Pieter van 13/07/1630

C

Cadena, Pedro de 01/07/1640

Calabar, Domingo Fernandes, português
08/07/1633

Calce, Hector de La, coronel napolitano
18/04/1642, 21/05/1643

Callenfelts, Steijn, tenente 17/04/1632

Câmara da Paraíba 30/06/1640

Capitão Colster, capitão do navio
Nieunederlant 17/04/1632

Capitão van der Weeven 08/09/1634

Capelle Toe Rijssel, Hendrick van der,
18/11/1644, 25/11/1644, 30/11/1644,
05/12/1644, 14/12/1644, 14/12/1644

Cardoso, Augustijn 03/08/1643

Carmelion, capitão condenado por ser
inútil 31/10/1631

Carpentier, Servaes 31/10/1631,
31/07/1635, 01/08/1635

Carvalho, Emanuel 08/09/1634

Ceulen, Anselmus van (Selrue)
31/10/1631

Ceulen, Mathias van 28/09/1632,
08/07/1633, 04/04/1640, 22/12/1640

Cleve, Conradus, predicante 08/07/1633

Codde, Jan, cirurgião 10/10/1642

Codde, Pieter 03/01/1632

Coets, Pieter 17/09/1644

Comandante Malburch 17/12/1639

Commersteijn, ingenieur 04/06/1630,
13/07/1630, 15/02/1631
Conde do Sonho, Paulo 28/01/1639,
10/10/1642
Conde Maurício de Nassau-Siegen
05/12/1644
Constant, Carel, secretaris van de
Financiële Raad 19/06/1642
Constant, Pieter, Kapitein van het schip
Princesse Emilia 04/04/1640
Cool, Bartholomeus, Leraar Latijnse
School 18/04/1642
Cornelis, Willem, Vice admiraal voor de
Braziliaanse Kust 24/10/1639
Cornelissen, Willem, Admiraal
Cornelisz., Claes 21/05/1643
Coroock, P., Bewindhebber van de WIC
10/09/1639
Correia, Pantaleão, Indiaan 17/12/1639
Craeij, kapitein in het leger 31/10/1631
Craijesteijn, Gerrit, gevangene onder
bewaking (Het is in 1641 een grote
rechtszaak) 10/07/1641
Crispinsen, Elbert 31/08/1644
Cruijvanger, Gerrit, Boekhouder-generaal
in 1644, 30/11/1644
Cumsux, Adriaen Paulissen 05/12/1644
Cunha, Antonio da, gevangene
22/12/1640

D

Daiva (Paiva?), Jeronimo de 01/08/1635
Dansick, Gerrit Smit van 31/10/1631
Dieu, Daniel de, veevanger en verkoper
(2N p. 568) 16/01/1644
Dircksz., Cornelis 29/10/1643
Does, Simon van der, Bewindhebber van
de WIC 30/11/1644
Dolphijn, Claes Symonsen,
Bewindhebber van de WIC
04/06/1630, 17/07/1630, 18/07/1630

Dom Frederico de Toledo(?) 04/06/1630
17/07/1630, 18/07/1630, 03/01/1632
Dom Miguel, afgezant van de Conde do
Sonho 03/08/1643
Dom Oquendo, Antonio de, Spaanse
admiraal 04/04/1640
Doncker, Willem, commissaris generaal
10/10/1642
Doreslaer, David a, predikant
04/05/1641
Dortmond, Balthasar van, raad van
Financiën 19/06/1642, 29/10/1643
Doutreleau, commissaris 31/10/1631
Drago, Simão 04/06/1630
Duijnen, Jan van, gevluchte Hamburger
19/06/1642
Dussen, Adriaen van der 04/04/1640,
Dussen, Eewout van der 22/05/1643
01/07/1640, 22/12/1640, 04/05/1641
Dussen, Jan van der, boekhouder
29/10/1643, 30/11/1644
Duurcoop, Abraham, apotheker
18/04/1642, 19/06/1642, 10/10/1642,
03/08/1643
Duyvelaer, Pieter Joosten, Bewindhebber
van de WIC 28/01/1639, 24/06/1639,
30/06/1639

E

Eduardus, Johannes, predikant
04/05/1641
Eijssens, Ipo, Politieke Raad van Brazilië
01/08/1635
Elst, Adolf van, kolonel 04/06/1630,
13/07/1630
Eussum, Jr. Christoffel van 17/12/1639,
04/05/1641, 10/07/1641

F

Faria, Francisco, Portugees 08/07/1633
Ferreira, Gaspar Dias 10/10/1642,
03/08/1643, 16/01/1644, 17/09/1644
Fils, Andries, Politieke Raad 18/04/1642

Commersteijn, engenheiro 04/06/1630,
13/07/1630, 15/02/1631
Conde do Sonho, Paulo 28/01/1639,
10/10/1642
Conde Maurício de Nassau-Siegen
05/12/1644
Conselho da Igreja Reformada
03/01/1634, 31/07/1635, 01/08/1635,
09/11/1635, 12/11/1635, 16/01/1644
Conselho de Finanças 18/04/1642,
21/05/1643, 19/10/1643, 29/10/1643,
16/01/1644, 14/12/1644
Conselho de Justiça 19/06/1642,
10/10/1642, 21/05/1643, 03/08/1643,
16/01/1644, 05/12/1644, 14/12/1644
Conselho Político 04/06/1630,
13/07/1630, 13/07/1630, 17/07/1630,
18/07/1630, 31/10/1631, 03/01/1632,
17/04/1632, 16/12/1634, 19/04/1635,
09/11/1635, 12/11/1635, 22/12/1640,
18/04/1642
Constant, Carel, secretário do conselho de
finanças 19/06/1642
Constant, Pieter, capitão do navio
Princesse Æmilia 04/04/1640
Cool, Bartholomeus, mestre escola de
Latim 18/04/1642
Cornelis, Willem, vice-almirante da costa
do Brasil 24/10/1639
Cornelissen, Willem, almirante
01/07/1640
Cornelisz., Claes 21/05/1643
Coroock, P., diretor da CIO 10/09/1639
Correia, Pantaleão, indígena 17/12/1639
Craeij, capitão 31/10/1631
Craijesteijn, Gerrit, escolteto 10/07/1641
Crispinsen, Elbert 31/08/1644
Cruijvanger, Gerrit, contador geral em
1644, 30/11/1644
Cumsux, Adriaen Paulissen 05/12/1644
Cunha, Antonio da, prisioneiro
22/12/1640

D

Daiva (Paiva?), Jeronimo de 01/08/1635
Dansick, Gerrit Smit van 31/10/1631
Dieu, Daniel de, (2P 267) 16/01/1644
Dircksz., Cornelis 29/10/1643
Diretores XIX 17/07/1630
Does, Simon van der, diretor da CIO
30/11/1644
Dolphijn, Claes Symonsen, diretor
da CIO 04/06/1630, 17/07/1630,
18/07/1630
Dom Frederico de Toledo(?) 04/06/1630
17/07/1630, 18/07/1630, 03/01/1632
Dom Miguel, embaixador do Conde do
Sonho 03/08/1643
Dom Oquendo, Antonio de, almirante
espanhol 04/04/1640
Doncker, Willem, comisario geral
10/10/1642
Doreslaer, David a, predicante
04/05/1641
Dortmond, Balthasar van, conselheiro de
finanças 19/06/1642, 29/10/1643
Doutreleau, comissário 31/10/1631
Drago, Simão 04/06/1630
Duijnen, Jan van, hamburguês fugitivo
19/06/1642
Dussen, Adriaen van der 04/04/1640,
Dussen, Eewout van der 22/05/1643
01/07/1640, 22/12/1640, 04/05/1641
Dussen, Jan van der, contador
29/10/1643, 30/11/1644
Duurcoop, Abraham, apotecário
18/04/1642, 19/06/1642, 10/10/1642,
03/08/1643
Duyvelaer, Pieter Joosten, diretor da CIO
28/01/1639, 24/06/1639, 30/06/1639

E

Eduardus, Johannes, predicante
04/05/1641

Florano, Antonio, Fiscaal 16/01/1644
 Florissen, Claes, Kapitein van het schip
Halve Maene 31/10/1631
 Fonseca, Balthasar da, pachter van de
 brug tussen Recife en Mauritsstad
 19/06/1642, 10/10/1642
 Fonseca, Rodrigo Alvares de 12/11/1635
 Furtado, D. Tristão de Mendonça,
 gezantschap van Portugal 04/05/1641,
 21/02/1642

G

Gabbesz., Arent, Kapitein van het schip
Buren 29/10/1643
 Geel, Philips van 03/08/1643
 Geel, Pieter van, Commissaris der
 equipages 03/08/1643
 Gereformeerde Kerkeraad 03/01/1634,
 31/07/1635, 01/08/1635, 09/11/1635,
 12/11/1635, 16/01/1644
 Geurtsz., Abraham, Kapitein van het
 schip *Graeff Maurits* 17/12/1639
 Ghyseling, Johan, Bewindhebber van de
 WIC 05/12/1644, 14/12/1644
 Gijseling, Jehan 28/09/1632,
 04/04/1640, 22/12/1640
 Gijsen, Jochen 03/01/1632
 Gilssemans, Isaack 17/04/1632
 Glarges, Gillis de, korporaal 03/08/1643
 Glimmer, Willem Joosten 08/07/1633,
 01/08/1635, 28/01/1639
 Goedenhuijs, Cammiel van 03/08/1643
 Goedenhuijs, Samuel 31/08/1644
 Goliat, Cornelis Sebastiaensz.,
 kartografisch tekenaar 18/04/1642
 Gomes, Duarte, ongewenste Portugees
 28/01/1639
 Gouterus, Johannes, contractant inner
 van de suikertienden 10/10/1642
 Govertsz., Cristiaen 18/04/1642
 Gokkinga, Eppo, commissaris
 29/10/1643

Graeff, Gerrit de, Bewindhebber van
 de WIC 10/09/1639, 19/06/1642,
 21/05/1643
 Groot, A. de, Bewindhebber van de WIC
 01/07/1640
 Groot, Sicke de, ingenieur 31/10/1631

H

Haeff, Galeyn ten, Bewindhebber van
 de WIC 04/06/1630, 13/07/1630,
 18/07/1630
 Haen, Daniel de, koopman en
 contractant voor vivres en vee
 28/01/1639
 Haerlem, Cornelis Janssen van
 31/10/1631
 Hagen, Pieter van der, 1643 raad van
 Financiën 19/06/1642, 19/10/1643
 Haijbertsz., Teunus 03/08/1643
 Halewijn, A., Bewindhebber van de WIC
 01/07/1640, 04/05/1641, 10/07/1641,
 18/11/1644, 30/11/1644
 Halewijn, Jan Louijs, Bewindhebber van
 de WIC 18/11/1644, 25/11/1644
 Hamel, Hendrick, Politieke Raad vanaf
 17/12/1639
 17/12/1639, 04/04/1640, 01/07/1640,
 22/12/1640
 Hamel, Hendrick, Bewindhebber van
 de WIC 28/01/1639, 24/06/1639,
 30/06/1639, 10/09/1639
 Hamersted, Simon van, luitenant
 03/08/1643
 Hans, Henric, luitenant 31/08/1644,
 18/11/1644, 30/11/1644
 Hans, Henric, luitenant-kolonel
 14/12/1644
 Hase, Cornelis Pietersen, Kapitein van
 het schip *Soutelande* 14/12/1644
 Heefsters, David 10/10/1642
 Heijden, W. van der, Bewindhebber van
 de WIC 19/06/1642, 21/05/1643

Eijssens, Ipo, conselheiro político do
Brasil 01/08/1635

Elst, Adolf van, coronel 04/06/1630,
13/07/1630

Engenho dos Palmares 19/06/1642

Escabinos de Maurícia 10/10/1642

Escabinos de Maurícia e Sirinhaem
30/06/1640

Estados Gerais 04/06/1630, 13/07/1630,
17/07/1630, 18/07/1630, 08/09/1634,
16/12/1634, 01/08/1635, 12/11/1635,
30/06/1639, 10/10/1642, 22/05/1643,
03/08/1643, 17/09/1644

Eussum, Jr. Christoffel van 17/12/1639,
04/05/1641, 10/07/1641

F

Faria, Francisco, português 08/07/1633

Ferreira, Gaspar Dias 10/10/1642,
03/08/1643, 16/01/1644, 17/09/1644

Fils, Andries, conselheiro político
18/04/1642

Florano, Antonio, fiscal 16/01/1644

Florissen, Claes, capitão do navio *Halve
Maene* 31/10/1631

Fonseca, Balthasar da, arrendatário
da ponte entre Maurícia e Recife
19/06/1642, 10/10/1642

Fonseca, Rodrigo Alvares de 12/11/1635

Furtado, D. Tristão de Mendonça,
embaixado de Portugal 04/05/1641,
21/02/1642

G

Gabbesz., Arent, capitão do navio *Buren*
29/10/1643

Geel, Philips van 03/08/1643

Geel, Pieter van, comissário de equipagem
03/08/1643

Geurtsz., Abraham, capitão do navio
Graeff Maurits 17/12/1639

Ghyseling, Johan, diretor da CIO
05/12/1644, 14/12/1644

Gijseling, Jehan 28/09/1632,
04/04/1640, 22/12/1640

Gijsen, Jochen 03/01/1632

Gilsemans, Isaack 17/04/1632

Glarges, Gillis de, cabo 03/08/1643

Glimmer, Willem Joosten 08/07/1633,
01/08/1635, 28/01/1639

Goedenhuijs, Cammiel van 03/08/1643

Goedenhuijs, Samuel 31/08/1644

Goliath, Cornelis Sebastiaensz., cartógrafo
18/04/1642

Gomes, Duarte, português indesejado
28/01/1639

Gouterus, Johannes, contratador dos
dízimos do açúcar 10/10/1642

Govertsz., Cristiaen 18/04/1642

Gokkinga, Eppo, comissário 29/10/1643

Graeff, Gerrit de, diretor da CIO
10/09/1639, 19/06/1642, 21/05/1643

Groot, A. de, diretor da CIO 01/07/1640

Groot, Sicke de, engenheiro 31/10/1631

H

Haeff, Galeyn ten, diretor da CIO
04/06/1630, 13/07/1630, 18/07/1630

Haen, Daniel de, contratador de vivres e
gado 28/01/1639

Haerlem, Cornelis Janssen van
31/10/1631

Hagen, Pieter van der, conselheiro de
finanças 19/06/1642, 19/10/1643

Haijbertsz., Teunus 03/08/1643

Halewijn, A., diretor da CIO
01/07/1640, 04/05/1641, 10/07/1641,
18/11/1644, 30/11/1644

Halewijn, Jan Louijs, Diretor da CIO
18/11/1644, 25/11/1644

Hamel, Hendrick, conselheiro político a
partir de 17/12/1639
17/12/1639, 04/04/1640, 01/07/1640,
22/12/1640

Heijndrickxz., Cornelis, commies in
África 04/04/1640

Heijns, Baptista, ondercommissaris
19/06/1642

Heijnsius, Hosdannis, predikant in
Utrecht 21/05/1643

Hendrickz., Boudwijn 24/06/1639

Hendricxsen, Bouwen 31/10/1631

Henriques, Bento 24/10/1639

Heolinuns, Dominus, predikant
31/10/1631

Herckmans, Elias, Politieke Raad van
Brazilië 01/08/1635, 12/11/1635,
24/06/1639, 04/04/1640

Heren Negentien 17/07/1630

Hicke, Jan, kapitein 09/11/1635

Hinderson, Jems, luitenant kolonel
22/12/1640, 19/06/1642, 21/05/1643,
03/08/1643

Hoge en Secrete Raad 28/01/1639,
24/06/1639, 30/06/1639, 10/09/1639,
24/10/1639, 17/12/1639, 04/04/1640,
30/06/1640, 01/07/1640, 22/12/1640,
19/02/1642, 18/04/1642, 19/06/1642,
10/10/1642, 21/05/1643, 22/05/1643,
03/08/1643, 19/09/1643, 29/10/1643,
16/01/1644, 31/08/1644, 17/09/1644,
25/11/1644, 30/11/1644, 05/12/1644

Hoijen, Hr. Bewindhebber van de WIC
21/05/1643

Honcx, major general 31/10/1631,
01/11/1631

Hoogebeen, Sebastiaen 24/06/1639

Hooghlant, Jacob Schaghen,
Bewindhebber van de WIC
22/12/1640, 10/07/1641

Hoorn, Claes Willems van 21/05/1643

Hoorn, Jaecques van 10/07/1641

Hoorn, Jan Janssen van 08/07/1633

Houtten, Cornelis van, commissaris voor
de suiker 03/08/1643

Hove, N. ten, Bewindhebber van de WIC
05/12/1644, 14/12/1644

Huijgen, Jacob, admiraal 01/07/1640

Huijgh, Pieter, Bewindhebber van de
WIC 10/09/1639, 17/12/1639

I

Ijperen, Claes van, generaal op de kust
van Afrika 17/12/1639, 22/12/1640

Illan, Juan de 01/07/1640

Isbrants, Pieter, Bewindhebber van
de WIC 17/07/1630, 18/07/1630,
19/06/1642

Ita, Pieter Adriaensz., Zeeuws admiraal
15/02/1631

J

Jacobsz., Arent, generaal 04/04/1640,
22/12/1640

Jacobsz., Rombout, Bewindhebber van
de WIC 04/06/1630, 13/07/1630,
17/07/1630, 18/07/1630, 15/02/1631

Jandui, chef van de *Tapuias* 25/11/1644

Jans, Wijntge, Kapitein van het schip
Wapen van Medenblicq 19/04/1635

Jansen, Adriaen, Kapitein van het schip
Zeelandia 14/12/1644

Janssen, Marais 28/06/1639

Jansz., Pieter, drukker in Hoorn
19/06/1642, 03/08/1643

Jndijck, Hendrick 03/08/1643

Jol, Cornelis Cornelissen, admiraal
28/01/1639, 18/04/1642

Joosten, Cornelis, scheepskapitein
31/10/1631

Julcinx, B., Bewindhebber van de WIC
18/11/1644, 25/11/1644, 30/11/1644,
05/12/1644, 14/12/1644

K

Kelderman, Pieter, oud deurwaarder (zie
2N 58-23) 21/05/1643, 16/01/1644

Keller, Sebastiaen, schatmeester
12/11/1635, 01/07/1640

Kemp, Thomas, predikant 19/06/1642

Hamel, Hendrick, diretor da CIO
28/01/1639, 24/06/1639, 30/06/1639,
10/09/1639
Hamersted, Simon van, tenente
03/08/1643
Hans, Henric, tenente 31/08/1644,
18/11/1644, 30/11/1644
Hans, Henric, tenente coronel
14/12/1644
Hase, Cornelis Pietersen, capitão do navio
Soutelande 14/12/1644
Heefters, David 10/10/1642
Heijden, W. van der, diretor da CIO
19/06/1642, 21/05/1643
Heijndrickxz., Cornelis, funcionário
público na África 04/04/1640
Heijns, Baptista, sub comissário
19/06/1642
Heijnsius, Hosdannis, predicante em
Utrecht 21/05/1643
Hendrickz., Boudwijn 24/06/1639
Hendricxsen, Bouwen 31/10/1631
Henriques, Bento 24/10/1639
Heolinuns, Dominus, predicante
31/10/1631
Herckmans, Elias, conselheiro político
do Brasil 01/08/1635, 12/11/1635,
24/06/1639, 04/04/1640
Hicke, Jan, capitão 09/11/1635
Hinderson, Jems, tenente coronel
22/12/1640, 19/06/1642, 21/05/1643,
03/08/1643
Hojjen, Hr. diretor da CIO 21/05/1643
Honcx, major general 31/10/1631,
01/11/1631
Hoogbeem, Sebastiaen 24/06/1639
Hooghlandt, Jacob Schaghen, diretor da
CIO 22/12/1640, 10/07/1641
Hoorn, Claes Willems van 21/05/1643
Hoorn, Jaecques van 10/07/1641
Hoorn, Jan Janssen van 08/07/1633
Houtten, Cornelis van, comissário do
açúcar 03/08/1643

Hove, N. ten, diretor da CIO
05/12/1644, 14/12/1644
Huijgen, Jacob, almirante 01/07/1640
Huijgh, Pieter, diretor da CIO
10/09/1639, 17/12/1639

I
Ijperen, Claes van, general na costa da
África 17/12/1639, 22/12/1640
Illan, Juan de 01/07/1640
Isbrants, Pieter, diretor da CIO
17/07/1630, 18/07/1630, 19/06/1642
Ita, Pieter Adriaensz., almirante da
Zelândia 15/02/1631

J
Jacobsz., Arent, general 04/04/1640,
22/12/1640
Jacobsz., Rombout, diretor da CIO
04/06/1630, 13/07/1630, 17/07/1630,
18/07/1630, 15/02/1631
Jandui, chefe dos Tapuias 25/11/1644
Jans, Wijntge, capitão do navio *Wapen
van Medenblicq* 19/04/1635
Jansen, Adriaen, capitão do navio
Zeelandia 14/12/1644
Janssen, Marais 28/06/1639
Jansz., Pieter, gráfico em Hoorn
19/06/1642, 03/08/1643
Jndijck, Hendrick 03/08/1643
Jol, Cornelis Cornelissen, almirante
28/01/1639, 18/04/1642
Joosten, Cornelis, capitão de navio
31/10/1631
Julcinx, B., diretor da CIO 18/11/1644,
25/11/1644, 30/11/1644, 05/12/1644,
14/12/1644

K
Kelderman, Pieter, antigo cobrador (veja
2P 58-23) 21/05/1643, 16/01/1644
Keller, Sebastiaen, tesoureiro 12/11/1635,
01/07/1640

Kenselaer, Kiliaen van, Bewindhebber van de WIC 04/06/1630
 Knuijt, J, Bewindhebber van de WIC 28/01/1639, 24/06/1639, 30/06/1639
 Koin, Hans van, kolonel 22/12/1640, 03/08/1643

L

Laet, Joannes de, Bewindhebber van de WIC 15/02/1631, 12/11/1635, 28/01/1639, 21/05/1643
 Lanune, Jacques de, Bewindhebber van de WIC 22/12/1640
 Latonus, Lambertus, predikant 15/02/1631
 Lems, Adriaen, raad van financiën 19/06/1642
 Lichthart, Jan Cornelissen, admiraal 16/12/1634, 31/07/1635, 09/11/1635, 28/01/1639, 24/10/1639, 04/04/1640, 22/12/1640, 03/08/1643
 Linge, Paulus de, raad van financiën 17/09/1644
 Lintelo, Wilhelm van, Bewindhebber van de WIC 24/06/1639, 30/06/1639
 Lion, Manuel Nues de 01/07/1640
 Listrij, Johannes 08/09/1634
 Lodwijksz., Johan Jonas, commissaris 04/06/1630, 13/07/1630, 01/11/1631
 Lonck, Cornelisz, Kapitein van het schip *Domburch* 04/06/1630
 Lonck, Hendrick Cornelisz, generaal 04/06/1630, 13/07/1630, 17/07/1630, 15/02/1631
 Lotens, Carlos 25/11/1644
 Lotens, Carlos (Charles) 18/11/1644, 30/11/1644, 05/12/1644, 14/12/1644
 Luijsz., Jan 10/07/1641
 Lunenburch, François, tweede koopman op de kust van Guinee 07/07/1633

M

Macht van Enckhuijsen 04/04/1640

Maerscholck, Davidt Davidtsz, commissaris in Paraiba 29/10/1643
 Mair, Jacob Le, pensionaris van Mauritsstad 19/06/1642, 03/08/1643, 16/01/1644
 Manricque, commissaris 19/06/1642, 31/08/1644
 Marciel, Gonsalves Ortis, Kapitein van het schip *Espírito Santo* 10/10/1642
 Masson, Hugo, loods 31/10/1631
 Mast, Jan, admiraal 03/01/1632, 08/07/1633
 Maxvelt, N, gevlucht voor de justitie 17/09/1644
 Mazo, D. Juan de, eerste kapelaan 31/08/1644
 Meijnerts, Jacob, oud-Kapitein van het schip *Wapen van Edam* 24/10/1639
 Merckt, Johan van der, Bewindhebber van de WIC 10/02/1631, 15/02/1631
 Mert, Jan van der, Bewindhebber van de WIC 28/09/1632
 Milder, kapitein 16/01/1644
 Moen, Cornelis Dircksen, equipagemeester 17/09/1644, 30/11/1644
 Molijn, Jacques de 19/06/1642, 29/10/1643
 Mols, Hans 28/06/1639, 19/06/1642
 Monscheijm, kapitein 17/09/1644
 Monteiro, Francisco de 24/10/1639
 Morais, Manoel de 10/10/1642, 25/11/1644
 Morão, Fernando, Portugees inwoner van Paraiba 18/04/1642
 Morris, Gideon 28/06/1639, 10/07/1641, 18/04/1642, 19/06/1642, 10/10/1642
 Morthamer, Pieter, directeur Angola in São Paulo de Luanda 19/06/1642, 10/10/1642, 21/05/1643, 03/08/1643, 29/10/1643

Kemp, Thomas, predicante 19/06/1642
 Kenselaer, Kiliaen van, diretor da CIO
 04/06/1630
 Knuijt, J, diretor da CIO 28/01/1639,
 24/06/1639, 30/06/1639
 Koin, Hans van, coronel 22/12/1640,
 03/08/1643

L

Laet, Joannes de, diretor da CIO
 15/02/1631, 12/11/1635, 28/01/1639,
 21/05/1643
 Lanune, Jacques de, diretor da CIO
 22/12/1640
 Latonus, Lambertus, predicante
 15/02/1631
 Lems, Adriaen, conselheiro de finanças
 19/06/1642
 Lichthart, Jan Cornelissen, almirante
 16/12/1634, 31/07/1635, 09/11/1635,
 28/01/1639, 24/10/1639, 04/04/1640,
 22/12/1640, 03/08/1643
 Linge, Paulus de, conselheiro de finanças
 17/09/1644
 Lintelo, Wilhelm van, diretor da CIO
 24/06/1639, 30/06/1639
 Lion, Manuel Nues de 01/07/1640
 Listrij, Johannes 08/09/1634
 Lodwijksz., Johan Jonas, comissário geral
 04/06/1630, 13/07/1630, 01/11/1631
 Lonck, Cornelisz, capitão do navio
Domburch 04/06/1630
 Lonck, Hendrick Cornelisz, general
 04/06/1630, 13/07/1630, 17/07/1630,
 15/02/1631
 Lotens, Carlos 25/11/1644
 Lotens, Carlos (Charles) 18/11/1644,
 30/11/1644, 05/12/1644, 14/12/1644
 Luijsz., Jan 10/07/1641
 Lunenburch, François, segundo na Costa
 da Guiné 07/07/1633

M

Macht van Enckhuijsen 04/04/1640
 Maerscholck, Davidt Davidtsz, comissário
 na Paraíba 29/10/1643
 Mair, Jacob Le, pensionário de Maurícia
 19/06/1642, 03/08/1643, 16/01/1644
 Manricque, comissário 19/06/1642,
 31/08/1644
 Marciel, Gonsalves Ortis, capitão do
 navio Espírito Santo 10/10/1642
 Masson, Hugo, piloto 31/10/1631
 Mast, Jan, almirante 03/01/1632,
 08/07/1633
 Maxvelt, N, fugitivo da justiça
 17/09/1644
 Mazo, D. Juan de, capelão mor
 31/08/1644
 Meijnerts, Jacob, antigo capitão do navio
Wapen van Edam 24/10/1639
 Merckt, Johan van der, diretor da CIO
 10/02/1631, 15/02/1631
 Mert, Jan van der, diretor da CIO
 28/09/1632
 Milder, capitão 16/01/1644
 Moen, Cornelis Dirksen, mestre de
 equipagem 17/09/1644, 30/11/1644
 Molijn, Jacques de 19/06/1642,
 29/10/1643
 Mols, Hans 28/06/1639, 19/06/1642
 Monscheijm, capitão 17/09/1644
 Monteiro, Francisco de 24/10/1639
 Morais, Manoel de 10/10/1642,
 25/11/1644
 Morão, Fernando, morador na Paraíba
 18/04/1642
 Morris, Gideon 28/06/1639,
 10/07/1641, 18/04/1642, 19/06/1642,
 10/10/1642
 Morthamer, Pieter, diretor de São Paulo
 de Luanda 19/06/1642, 10/10/1642,
 21/05/1643, 03/08/1643, 29/10/1643

Moucheron, Heijndrick de, advocaat-fiscaal 24/10/1639, 10/10/1642, 21/05/1643, 16/01/1644, 17/09/1644
 Muller, Hans, gouverneur Nederlandse regiment op São Thomé 30/11/1644, 14/12/1644

N

Nassau-Siegen, Johan Mauritz van, gouverneur-generaal 28/01/1639, 24/06/1639, 30/06/1639, 10/09/1639, 24/10/1639, 17/12/1639, 04/04/1640, 30/06/1640, 01/07/1640, 22/12/1640, 04/05/1641, 10/07/1641, 19/02/1642, 18/04/1642, 19/06/1642, 10/10/1642, 21/05/1643, 22/05/1643, 03/08/1643, 19/09/1643, 29/10/1643, 16/01/1644, 31/08/1644, 17/09/1644, 25/11/1644
 Nassau, Conde Johan Ernst van 01/07/1640
 Necker, Jonathan de, Kapitein van het schip *Domburch* 15/02/1631
 Neese, Jacques van der 29/10/1643
 Neese, Simon van der 29/10/1643
 Nicolaij, Cornelis, Bewindhebber van de WIC 04/06/1630, 18/07/1630, 13/07/1644
 Nieulandt, Cornelis, Politieke Raad, directeur Angola in São Paulo de Luanda 24/10/1639, 19/06/1642, 10/10/1642, 03/08/1643,
 Nispen, Hendrick van, fiscaal 31/10/1631

O

Olijcan, Pr. 28/09/1632
 Olpherdi, Nuno, Politieke raad 19/06/1642
 Osterdag (Oosterdach in 2N p. 579), Johannes (Hartmann), predikant 09/11/1635

P

Paauw, Michael 31/10/1631

Padre Furtado 19/06/1642
 Pater, Adriaen Jansz, admiraal 04/06/1630, 13/07/1630, 10/02/1631, 15/02/1631, 31/10/1631, 01/11/1631, 03/01/1632
 Paulo, Jan 05/12/1644
 Pauw, Pieter, Bewindhebber van de WIC 12/11/1635
 Penha, Simão Alvares de la, Franciscaner pater 16/01/1644
 Penha, Simão de la, chirurgijn 29/10/1643
 Peres, Bartolomeus, Portugees verklikker 31/10/1631
 Perre, Adriaen van der, comissaris 31/08/1644
 Piere, Maistre 18/04/1642
 Pieterssons, Adriaen, Bewindhebber van de WIC 10/02/1631, 15/02/1631
 Pietersz., Jan, Kapitein van het geaapte schip *Heijndrick* 17/12/1639
 Pietersz., Rutger, chirurgijn 03/08/1643
 Pillettier, Joh, Bewindhebber van de WIC 30/11/1644
 Pinelaer, Pr., Bewindhebber van de WIC 01/07/1640
 Pinto, Jorge Homem 01/07/1640, 10/10/1642, 03/08/1643, 29/10/1643, 17/09/1644
 Pinto, Paulo, Portugees inwoner van Amsterdam 31/10/1631, 03/01/1632
 Piso, Willem, doctor (2N p. 580) 29/10/1643
 Pistorus, Wilhelmus, predikant 08/07/1633
 Poel, Cornelis van der, predikant 09/11/1635, 01/07/1640
 Politieke Raad 04/06/1630, 13/07/1630, 13/07/1630, 17/07/1630, 18/07/1630, 31/10/1631, 03/01/1632, 17/04/1632, 16/12/1634, 19/04/1635, 09/11/1635, 12/11/1635, 22/12/1640, 18/04/1642

Moucheron, Heijndrick de, advogado
fiscal 24/10/1639, 10/10/1642,
21/05/1643, 16/01/1644, 17/09/1644
Muller, Hans, comandante em São
Thomé 30/11/1644, 14/12/1644

N

Nassau-Siegen, Johan Mauritz van,
governador geral 28/01/1639,
24/06/1639, 30/06/1639, 10/09/1639,
24/10/1639, 17/12/1639, 04/04/1640,
30/06/1640, 01/07/1640, 22/12/1640,
04/05/1641, 10/07/1641, 19/02/1642,
18/04/1642, 19/06/1642, 10/10/1642,
21/05/1643, 22/05/1643, 03/08/1643,
19/09/1643, 29/10/1643, 16/01/1644,
31/08/1644, 17/09/1644, 25/11/1644

Nassau, Conde Johan Ernst van
01/07/1640

Necker, Jonathan de, capitão do navio
Domburch 15/02/1631

Neese, Jacques van der 29/10/1643

Neese, Simon van der 29/10/1643

Nicolaij, Cornelis, diretor da CIO
04/06/1630, 18/07/1630, 13/07/1644

Nieulandt, Cornelis, conselheiro político
e diretor em São Paulo de Luanda
24/10/1639, 19/06/1642, 10/10/1642,
03/08/1643,

Nispen, Hendrick van, fiscal 31/10/1631

O

Olijcan, Pr. 28/09/1632

Olpherdi, Nuno, conselheiro político
19/06/1642

Osterdag (Oosterdach in 2P p. 578),
Johannes (Hartmann), predicante
09/11/1635

P

Paauw, Michael 31/10/1631

Padre Furtado 19/06/1642

Pater, Adriaen Jansz, almirante
04/06/1630, 13/07/1630, 10/02/1631,
15/02/1631, 31/10/1631, 01/11/1631,
03/01/1632

Paulo, Jan 05/12/1644

Pauw, Pieter, diretor da CIO 12/11/1635

Penha, Simão Alvares de la, padre
franciscano 16/01/1644

Penha, Simão de la, médico 29/10/1643

Peres, Bartolomeus, informante português
31/10/1631

Perre, Adriaen van der, comissário
31/08/1644

Piere, Maistre 18/04/1642

Pieterssons, Adriaen, diretor da CIO
10/02/1631, 15/02/1631

Pietersz., Jan, capitão do navio capturado
Heijndrick 17/12/1639

Pietersz., Rutger, cirurgião 03/08/1643

Pillettier, Joh, diretor da CIO
30/11/1644

Pinelaer, Pr., diretor da CIO 01/07/1640

Pinto, Jorge Homem 01/07/1640,
10/10/1642, 03/08/1643, 29/10/1643,
17/09/1644

Pinto, Paulo, português moradar em
Amsterdam 31/10/1631, 03/01/1632

Piso, Willem, médico (2P p. 580)
29/10/1643

Pistorus, Wilhelmus, predicante
08/07/1633

Poel, Cornelis van der, predicante
09/11/1635, 01/07/1640

Poort, Jean van der 04/06/1630,
12/11/1635

Post, Matheus, sub contador 10/07/1641,
18/04/1642, 10/10/1642, 21/05/1643

Pots, Bartholoemus, fiscal 18/07/1630

Principe de Orange 31/10/1631,
28/09/1632, 08/07/1633, 08/09/1634,
16/12/1634, 09/11/1635, 12/11/1635,
10/10/1642, 22/05/1643, 19/09/1643,
05/12/1644

Poort, Jean van der 04/06/1630,
12/11/1635
Post, Matheus, Onderboekhouder
10/07/1641, 18/04/1642, 10/10/1642,
21/05/1643
Pots, Bartholoemus, fiscaal 18/07/1630
Principe de Orange, Prins van Oranje
31/10/1631, 28/09/1632, 08/07/1633,
08/09/1634, 16/12/1634, 09/11/1635,
12/11/1635, 10/10/1642, 22/05/1643,
19/09/1643, 05/12/1644

R

Raad van Financiën 18/04/1642,
21/05/1643, 19/10/1643, 29/10/1643,
16/01/1644, 14/12/1644
Raad van Justitie 19/06/1642,
10/10/1642, 21/05/1643, 03/08/1643,
16/01/1644, 05/12/1644, 14/12/1644
Rabbi, Jacob 25/11/1644
Raetvelt, Joan van, Raad van Justitie
21/05/1643, 16/01/1644
Rasiere, Isaack de 07/07/1633
Reepmaecker, Jacob 10/10/1642
Regio, Caspar Correia 03/08/1643
Rembach, Laurens, kapitein in het leger
15/02/1631
Ridder, Nicolas de, fiscaal 19/04/1635
Riekercke, capitão 10/10/1642
Rios, Felix de los 16/01/1644
Ripperda, W., Bewindhebber van de
WIC 10/09/1639
Ritsma, Lambertus Alberti, predikant
29/10/1643
Robbertsen, Johan, Bewindhebber van de
WIC 28/09/1632
Rodrigues, Francisco 29/10/1643
Roeff, Abraham de, schout in Rio
Grande, gedeporteerd. (Hij is in 1643
notaris in Mauritsstad) 24/06/1639
Roubergen, Johan van 22/12/1640
Rover, Mathijs de, Kapitein van de
Alphabet 31/10/1631

Rudolphij, Gijsbert 17/09/1644
Rufelaer, Johan, Bewindhebber van de
WIC 10/09/1639
Rus, kapitein 31/10/1631

S

Saraiva, Duarte 08/09/1634
Schade, Willem, Bewindhebber van de
WIC 24/06/1639, 30/06/1639
Schagen, Daniel van, predikant
09/11/1635
Scharff, Diderich, Bewindhebber van de
WIC 17/06/1630, 12/11/1635
Schepenen van Mauricia 10/10/1642
Schepenen van Mauricia e Sirinhaem
30/06/1640
Schilt, Hendrick, politieke raad
12/11/1635
Schoppe, Sigismund von, Duits kolonel
16/12/1634, 24/12/1634, 03/01/1635,
31/07/1635, 09/11/1635, 24/10/1639
Seerts, Willem van Alphen, Raad van
Justitie 10/10/1642
Semeijns, T. 18/11/1644, 05/12/1644,
14/12/1644
Serão, Francisco, Portugese gevangene
01/08/1635
Serooskercke, Paulus Jansen, politieke
raad 31/10/1631, 12/11/1635,
28/01/1639
Sijmonsens, Dirck, comandant
18/07/1630, 15/02/1631
Smeins, T., Bewindhebber van de WIC
25/11/1644, 14/12/1644
Smient, Elbert Gerritsz., kapitein in het
leger 08/07/1633, 24/10/1639
Smith, Ridhardt 01/07/1640
Snych, Pieter 28/01/1639
Soares, Gabriel 18/04/1642
Soler, Vicente Joquim, predikant
17/12/1639
Sosse, Edmont de 19/06/1642

R

Rabbi, Jacob 25/11/1644
 Raetvelt, Joan van, conselheiro de justiça
 21/05/1643, 16/01/1644
 Rasiere, Isaack de 07/07/1633
 Reepmaecker, Jacob 10/10/1642
 Regio, Caspar Correia 03/08/1643
 Rembach, Laurens, capitão 15/02/1631
 Ridder, Nicolas de, fiscal 19/04/1635
 Riekercke, capitão 10/10/1642
 Rios, Felix de los 16/01/1644
 Ripperda, W., diretor da CIO
 10/09/1639
 Ritsma, Lambertus Alberti, predicante
 29/10/1643
 Robbertsen, Johan, diretor da CIO
 28/09/1632
 Rodrigues, Francisco 29/10/1643
 Roeff, Abraham de, escolteto no Rio
 Grande, deportado 24/06/1639
 Roubergen, Johan van 22/12/1640
 Rover, Mathijs de, capitão do *Alphabet*
 31/10/1631
 Rudolphij, Gijsbert 17/09/1644
 Rufelaer, Johan, diretor da CIO
 10/09/1639
 Rus, Capitão 31/10/1631

S

Saraiva, Duarte 08/09/1634
 Schade, Willem, diretor da CIO
 24/06/1639, 30/06/1639
 Schagen, Daniel van, predicante
 09/11/1635
 Scharff, Diderich, diretor da CIO
 17/06/1630, 12/11/1635
 Schilt, Hendrick, conselheiro político
 12/11/1635
 Schoppe, Sigismund von, coronel alemão
 16/12/1634, 24/12/1634, 03/01/1635,
 31/07/1635, 09/11/1635, 24/10/1639

Seerts, Willem van Alphen, conselheiro
 de justiça 10/10/1642
 Semeijns, T. 18/11/1644, 05/12/1644,
 14/12/1644
 Serão, Francisco, prisioneiro português
 01/08/1635
 Serooskercke, Paulus Jansen, conselheiro
 político 31/10/1631, 12/11/1635,
 28/01/1639
 Sijmonsens, Dirck, comandante
 18/07/1630, 15/02/1631
 Smeins, T., diretor da CIO 25/11/1644,
 14/12/1644
 Smient, Elbert Gerritsz., capitão
 08/07/1633, 24/10/1639
 Smith, Ridchart 01/07/1640
 Snych, Pieter 28/01/1639
 Soares, Gabriel 18/04/1642
 Soler, Vicente Joquim, predicante
 17/12/1639
 Sosse, Edmont de 19/06/1642
 Stachouwer, Jacob, conselheiro político
 08/09/1634
 Steenburch, Balthasar van 17/12/1639
 Steijn Calenfelts, Hartman Gottfrit
 van, tenente coronel (2P p. 583)
 31/10/1631
 Stetten, Jodocus à, predicante
 09/11/1635
 Sticken, Jan Jochumssen 07/07/1633
 Stricht, Abraham 03/08/1643
 Struijs, Abraham, conselheiro político
 24/10/1639, 10/10/1642, 21/05/1643
 Sus, Jan Jansz., diretor da CIO
 24/06/1639, 30/06/1639
 Suttens, Alexander, tenente coronel
 31/10/1631, 01/11/1631, 03/01/1632
 Sweerssz., Cornelis, diretor da CIO
 10/02/1631, 28/09/1632
 Sweerts, François de, comissário dos
 víveres 19/06/1642, 31/08/1644
 Syghers, Jr. Sygert, diretor da CIO
 10/02/1631, 15/02/1631

Stachouwer, Jacob, politieke raad van
 Brazilië 08/09/1634
 Staten Generaal 04/06/1630,
 13/07/1630, 17/07/1630, 18/07/1630,
 08/09/1634, 16/12/1634, 01/08/1635,
 12/11/1635, 30/06/1639, 10/10/1642,
 22/05/1643, 03/08/1643, 17/09/1644
 Steenburch, Balthasar van 17/12/1639
 Steijn Calenfelts, Hartman Gottfrit
 van, luitenant kolonel (2N p. 584)
 31/10/1631
 Stetten, Jodocus à, predikant 09/11/1635
 Sticken, Jan Jochumssen 07/07/1633
 Stricht, Abraham 03/08/1643
 Struijs, Abraham, politieke raad
 24/10/1639, 10/10/1642, 21/05/1643
 Suikermolen van Palmares 19/06/1642
 Sus, Jan Jansz., Bewindhebber van de
 WIC 24/06/1639, 30/06/1639
 Suttén, Alexander, luitenant kolonel
 31/10/1631, 01/11/1631, 03/01/1632
 Sweerssz., Cornelis, Bewindhebber van de
 WIC 10/02/1631, 28/09/1632
 Sweerts, François de, commissaris voor de
 vivres 19/06/1642, 31/08/1644
 Syghers, Jr. Sygert, Bewindhebber van de
 WIC 10/02/1631, 15/02/1631

T

Taetz., Davidt 10/07/1641
 Theunemans, Wouter, Bewindhebber van
 de WIC 17/07/1630, 18/07/1630
 Thijssen, Marten, vice-admiraal
 31/10/1631, 01/11/1631, 03/01/1632
 Thuijn, Hans van 24/06/1639
 Tiboul, Jacob 01/07/1640
 Tolck, Jacob Pietersen, equipagemeester
 19/04/1635
 Torquinius, Henricus Caspar, raad van
 financiën 19/06/1642, 19/10/1643,
 16/01/1644, 30/11/1644
 Torres, David, contractant inner van de
 suikertienden 10/10/1642

Touloop, Jacob Janssen, Kapitein van het
 schip *Wapen van Jarmout* 01/07/1640
 Tournalon, Charles de, kapitein van de
 Garde van Nassau 24/06/1639
 Trist, Jan, directeur van St. Thomas
 10/10/1642
 Tromp, Maarten Harpertsz, admiraal
 04/04/1640

V

Valckenburch, Marcus van,
 Bewindhebber van de WIC
 28/09/1632
 Van Houten, commissaris 19/06/1642
 Vau, Gerrit Jansz. de, Bewindhebber van
 de WIC 19/06/1642
 Vaux, Gilbert du, Frans predikant
 29/10/1643
 Venant, Gillis 21/05/1643, 17/09/1644,
 30/11/1644
 Verdonck, Adriaen 31/10/1631
 Vieira, João Fernandes 10/10/1642
 Vinckenborch, Jacob, arts 29/10/1643
 Visscher, Balthazaer de, "general van de
 recherches" 10/10/1642, 29/10/1643,
 17/09/1644
 Vlielant, Jan Jansz. van 29/10/1643
 Vogelius, predikant 30/11/1644
 Volbergen, Gerardt van, raad van
 financiën 19/06/1642
 Voocht, Johan de, Bewindhebber van de
 WIC 12/11/1635
 Voorhout, Duijst van, Bewindhebber van
 de WIC 28/01/1639, 24/06/1639,
 30/06/1639, 10/09/1639, 17/12/1639
 Vroe, Pieter de secretaris Politieke Raad
 (2N p.586) 15/02/1631

T

Taetz., Davidt 10/07/1641
 Theunemans, Wouter, diretor da CIO
 17/07/1630, 18/07/1630
 Thijssen, Marten, vice almirante
 31/10/1631, 01/11/1631, 03/01/1632
 Thuijn, Hans van 24/06/1639
 Tiboul, Jacob 01/07/1640
 Tolck, Jacob Pietersen, mestre de
 equipagem 19/04/1635
 Torquinius, Henricus Caspar, conselheiro
 de finanças 19/06/1642, 19/10/1643,
 16/01/1644, 30/11/1644
 Torres, David, contratador dos dízimos
 do açúcar 10/10/1642
 Touloup, Jacob Janssen, capitão do navio
Wapen van Jarmout 01/07/1640
 Tournalon, Charles de, capitão da guarda de
 Nassau 24/06/1639
 Trist, Jan, diretor de São Thomé
 10/10/1642
 Tromp, Maarten Harpertsz, almirante
 04/04/1640

V

Valckenburch, Marcus van, diretor da
 CIO 28/09/1632
 Van Houten, comissário 19/06/1642
 Vau, Gerrit Jansz. de, diretor da CIO
 19/06/1642
 Vaux, Gilbert du, predicante francês
 29/10/1643
 Venant, Gillis 21/05/1643, 17/09/1644,
 30/11/1644
 Verdonck, Adriaen 31/10/1631
 Vieira, João Fernandes 10/10/1642
 Vinckenborch, Jacob, médico
 29/10/1643
 Visscher, Balthazaer de, “general van de
 recherches” 10/10/1642, 29/10/1643,
 17/09/1644
 Vlielant, Jan Jansz. van 29/10/1643
 Vogelius, predicante 30/11/1644

Volbergen, Gerardt van, conselheiro de
 finanças 19/06/1642
 Voocht, Johan de, diretor da CIO
 12/11/1635
 Voorhout, Duijst van, diretor da CIO
 28/01/1639, 24/06/1639, 30/06/1639,
 10/09/1639, 17/12/1639
 Vroe, Pieter de secretario Conselho
 Politico (2P p. 586) 15/02/1631

W

Waerdenburch, Diederick van, coronel
 04/06/1630, 13/07/1630, 17/07/1630,
 01/11/1631, 03/01/1632, 28/09/1632,
 08/07/1633
 Walbeeck, Johannes van, conselheiro
 político 31/10/1631, 08/07/1633,
 17/12/1639, 17/09/1644
 Waldeck, capitão 10/10/1642,
 03/08/1643
 Weijden, Johan ter, contratador de pau-
 brasil 01/08/1635
 Wensels, Salomon, auxiliar administrativo
 31/10/1631
 Wessen, Godefroij van 03/08/1643
 Wiel, Albert Adriaensen van der
 05/12/1644
 Wijbes, Gerrit 07/07/1633
 Wijens, Johan, diretor da CIO
 22/12/1640
 Wijkerck, diretor da CIO 21/05/1643
 Wijnants, J 22/12/1640, 10/07/1641,
 18/04/1642, 03/08/1643
 Wijsaounck, A., diretor da CIO
 22/12/1640
 Wildschut, comandante no Maranhão
 (2P p.587) 17/09/1644
 Willemsz., Daniel, gevangen loods
 22/12/1640
 Wilmerdoucx, Abraham 10/07/1641
 Wisfrick, W., diretor da CIO
 24/06/1639, 30/06/1639
 Wisschaert, contador para o pessoal da
 ajudância 21/05/1643

W

- Waerdenburch, Diederick van, 1633
kolonel, bevelhebber troepen
verovering Olinda en lid politieke raad
04/06/1630, 13/07/1630, 17/07/1630,
01/11/1631, 03/01/1632, 28/09/1632,
08/07/1633
- Walbeeck, Johannes van, politieke raad
31/10/1631, 08/07/1633, 17/12/1639,
17/09/1644
- Waldeck, kapitein in het leger
10/10/1642, 03/08/1643
- Weijden, Johan ter, contractant
Brazielhout (verfhout) 01/08/1635
- Wensels, Salomon, auxiliar administrativo
31/10/1631
- Wessen, Godefroij van 03/08/1643
- Wiel, Albert Adriaensen van der
05/12/1644
- Wijbes, Gerrit 07/07/1633
- Wijens, Johan, Bewindhebber van de
WIC 22/12/1640
- Wijkerck, Bewindhebber van de WIC
21/05/1643
- Wijnants, J 22/12/1640, 10/07/1641,
18/04/1642, 03/08/1643
- Wijsaounck, A., Bewindhebber van de
WIC 22/12/1640
- Wildschut, David commandeur van
Maranhão (2N p. 587) 17/09/1644
- Willemsz., Daniel, piloto prisioneiro
22/12/1640
- Wilmerdoucx, Abraham 10/07/1641
- Wisfrick, W., Bewindhebber van de WIC
24/06/1639, 30/06/1639
- Wisschaert, contador para o pessoal da
ajudância 21/05/1643

REGISTER VAN SCHEPEN / ÍNDICE DE NAVIOS E EMBARCAÇÕES

A

Aaron 17/12/1639, 04/04/1640
 Abrahams Offerhande 01/07/1640
 Adam & Eva 24/06/1639
 Alckmaer 01/07/1640
 Alckmaer, 28/01/1639, 17/12/1639
 Amersfoort 07/07/1633
 Amsterdam 21/05/1643, 25/11/1644,
 30/11/1644

B

Barque Longa 24/06/1639
 Befaeemde Susanna 28/01/1639,
 01/07/1640
 Blauen Baer 21/05/1643
 Blaeuwen Haen 03/08/1643
 Blauen Engel 17/12/1639, 04/04/1640
 Blauwen Leeu 08/07/1633
 Bontekoe 08/07/1633, 04/04/1640,
 01/07/1640
 Bontekoe, Câmara Amsterdam
 01/07/1640, 10/07/1641
 Brack 04/06/1630, 13/07/1630,
 03/01/1632, 19/02/1642, 18/04/1642
 Brandt van Troijen 17/12/1639,
 19/02/1642
 Bruijnvisch 21/05/1643, 16/01/1644
 Buren 19/12/1643

C

Cameel 08/07/1633
 Cameel, Câmara Amsterdam 28/06/1639
 Campen 17/04/1632
 Casteel Del Mina, Câmara Amsterdam
 10/07/1641
 Catte, 03/01/1632

Connick Davidt 19/06/1642,
 21/05/1643
 Connick van Sweden 08/07/1633

D

David, Câmara do Mosa 31/10/1631
 Deventer 15/02/1631, 10/10/1642,
 21/05/1643
 Diemen 10/10/1642
 Diemen, 10/10/1642, 21/05/1643,
 03/08/1643, 29/10/1643
 Dolphijn 19/02/1642
 Domburch 04/06/1630, 13/07/1630,
 15/02/1631

E

Edam 07/07/1633, 28/01/1639
 Eendracht 08/07/1633, 08/09/1634,
 24/06/1639, 10/07/1641
 Eenhoorn 03/01/1632, 28/01/1639
 Elias 16/01/1644
 Elisabeth 03/08/1643, 19/12/1643
 Engel 17/12/1639
 Engel Gabriel 16/01/1644
 Enkhuijsen 01/07/1640
 Eolus 17/07/1630
 Eolus, 18/07/1630
 Erasmus 30/11/1644, 14/12/1644
 Espírito Santo, 10/10/1642
 Eyckenboom 14/12/1644

F

Faem 22/12/1640
 Fernanbouck 18/07/1630
 Flora 19/06/1642
 Fortuijn 01/08/1635

Fortuijn, Câmara Amsterdam

31/10/1631

Frederick Hendrick 04/04/1640

G

Gelderland, Câmara Amsterdam

31/10/1631

Goede Samaritaen 16/01/1644

Goeree 18/07/1630, 01/07/1640

Goude Leeu 19/12/1643

Goude Leeuw (Groningen) 08/07/1633

Goude Sonne 07/07/1633

Goude Star 01/07/1640

Graeff Ernst 08/07/1633

Graeff Hendrick 21/05/1643

Griffioen 31/10/1631

Groenwijff 24/06/1639

Groot Hoorn 01/07/1640, 22/12/1640

Groot Postpaert 28/01/1639

Groote Gerrit 01/07/1640

Guldenvolck 29/10/1643

H

Haase 22/05/1643

Haen 19/06/1642

Haerlem 07/07/1633, 19/06/1642,
19/12/1643

Haes 24/06/1639, 16/01/1644

Haesken 18/07/1630

Harinck 18/07/1630

Haringh 08/07/1633, 31/07/1635,
01/07/1640, 18/04/1642

Harnick 01/08/1635

Hart 29/10/1643

Heijndrick 17/12/1639

Hollandia 30/11/1644

Hoope 24/06/1639, 10/09/1639,
04/04/1640, 01/07/1640, 10/10/1642

Hope 16/01/1644

Houttuijn 03/08/1643

Huijs te Merwe 19/12/1643, 30/11/1644

J

Jager, Câmara da Zelândia 29/10/1643

Jonge Prins Maurits, Câmara Holanda do
Norte 31/10/1631

Jupiter 24/06/1639

K

Keijserinne 28/01/1639

L

Lam 22/12/1640, 10/07/1641

Leeuw 08/09/1634

Leeuwinne 24/06/1639, 01/07/1640,
10/07/1641

Leeuwinne van Zeelandt 17/12/1639

Lieffde 01/07/1640, 19/02/1642,
21/05/1643, 16/01/1644, 17/09/1644

Loando 16/01/1644

M

Maeht van Enckhuijsen 04/04/1640,
17/04/1632

Matança 17/04/1632

Mauritius 03/08/1643, 30/11/1644

Medenblick 16/01/1644

Meermin van Medenblick 17/12/1639

Meerminne 18/07/1630

Melkmeijt 31/08/1644

Mercurius 17/12/1639

Middelburg 08/07/1633

Morgenstaer 03/08/1643

Moriaen 01/07/1640, 21/05/1643,
18/11/1644, 25/11/1644, 30/11/1644,
14/12/1644

Muijen 31/10/1631

N

Nachtegael 08/09/1634

Naerden, Câmara Amsterdam
31/10/1631

Nassau 07/07/1633

Neerden 04/06/1630
 Neptunus 18/07/1630
 Neptunus, Câmara da Zelandia
 31/10/1631
 Nieunederlant 17/04/1632
 Nieuw Deventer 16/01/1644
 Noorthollandt 16/01/1644

O

Omlandia 10/10/1642
 Orangie boom 31/10/1631
 Otter 15/02/1631
 Ouderkerck 18/07/1630
 Oudt Vlissingen, Câmara Zelândia
 31/10/1631
 Ouwerkerck 08/07/1633
 Overijssel 08/09/1634, 04/04/1640,
 01/07/1640, 29/10/1643

P

Paradijs vogel 12/11/1635
 Pernambuco 08/07/1633, 12/11/1635
 Phenix 18/07/1630, 15/02/1631,
 15/02/1631
 Pinas 18/07/1630
 Portier 21/05/1643
 Postpaert 07/07/1633, 24/06/1639
 Postpaert, Câmara Amsterdam
 01/07/1640
 Princes 19/12/1643, 16/01/1644,
 30/11/1644
 Princesse 03/08/1643
 Princesse Æmilia 04/04/1640
 Prins Hendrick 04/04/1640
 Prins Willem 31/10/1631

R

Regenboge, Câmara Zelandia
 31/10/1631, 19/06/1642
 Regenbooch 19/12/1643
 Rob 08/07/1633

S

Saeijer 04/04/1640, 19/12/1643,
 17/09/1644
 Salamander 03/08/1643
 Schilpad, Câmara Zeelandia 10/07/1641
 Snouck 10/07/1641, 21/05/1643
 Soutbergh 28/01/1639
 Soutcas 24/06/1639, 01/07/1640
 Souteland 19/12/1643, 14/12/1644
 St. Jacob 08/07/1633, 24/06/1639,
 04/04/1640, 10/10/1642
 St. Jan 17/12/1639
 S. João Baptista 10/10/1642
 St. Lourens 01/07/1640, 19/02/1642
 St. Michiel 17/12/1639
 St. Pedro 08/07/1633
 St. Pieter van Amsterdam 17/12/1639
 Stockvis 24/06/1639, 01/07/1640,
 10/07/1641
 Susanna 24/06/1639, 01/07/1640
 Swaen, Câmara da Zeelandia 04/04/1640
 Swaen, Câmara do Mosa 31/10/1631
 Swane, Câmara do Mosa 07/07/1633
 Swarte Beer 10/10/1642
 Swarte Ruijter 22/12/1640
 Swarte Winthont 08/07/1633
 Swarten Arent 04/04/1640, 18/04/1642
 Swarten Leeuw 31/10/1631
 Swol 08/09/1634
 Swol, Câmara Amsterdam 31/10/1631

T

Tamarica 08/07/1633, 01/08/1635
 Tempel Salomons 14/12/1644
 Ter Veere 31/07/1635, 01/08/1635,
 30/11/1644
 Ter Veere van Zeelant 18/07/1630
 Tholen 24/06/1639
 Thoolen 04/04/1640
 Thuijs van Schaagen 01/07/1640
 Tijger 08/07/1633
 Tijger 28/01/1639

Trouw 24/06/1639

U

Uytrecht 19/06/1642, 10/10/1642

V

Valck 07/07/1633

Valck, Câmara Amsterdam 31/10/1631

Valcken 22/12/1640

Vleermuijs 12/11/1635

Vlissingen 17/12/1639, 01/07/1640,
18/04/1642

Vogel Struijs 31/10/1631

Vos 18/07/1630, 08/09/1634

Vos 08/07/1633

Vijgeboom 08/07/1633

W

Waerdenburch Câmara Amsterdam
31/10/1631

Walcheren 21/05/1643

Wapen van Delft 19/02/1642,
19/06/1642

Wapen van Dort 19/12/1643,
16/01/1644

Wapen van Hoorn 31/07/1635,
01/08/1635

Wapen van Medenblicq 19/04/1635

Wapen van Warmont 01/07/1640

Waterhont 10/07/1641, 19/06/1642

Westvrieslant 03/08/1643

Westwouderkerck 24/06/1639

Winthont 03/01/1632, 08/07/1633,
19/04/1635

Winthont van Amsterdam 28/01/1639

Witte Duijf 08/07/1633

Witte Leeu 07/07/1633

Witte Leeuw 24/06/1639

Witte Paert 17/12/1639

Wittehoop 19/12/1643

Witten Hoorn 22/12/1640

Z

Zeelandia 21/05/1643, 14/12/1644

Zeerridder 08/09/1634, 22/12/1640

Zeerridder, Câmara Holanda do Norte
01/07/1640

Zeerobbe 24/06/1639

Zeeusche Jager 31/08/1644

Zout Bergh 22/12/1640

DAGELIJKSE NOTULEN

*Lucia Werneck Xavier
Bruno Miranda*

Inventarisnummers 68, 69 e 70

De bovenstaande inventarissen bestaan uit de *Dagelijkse Notulen van de Hoge en Secrete Raad van Brazilië*. Alle documenten hiervan zijn van dezelfde aard, namelijk notulen. De collectie is lastig door onderzoekers te raadplegen vanwege de omvang van informatie en het gebrek aan een handzame index van de inhoud. De onderzoeker moet de collectie grotendeels inzien om de benodigde informatie te kunnen vinden. Om de collectie toegankelijker te maken zijn er drie registers gemaakt.

1. Het eerste register is opgedeeld in vijf grote onderwerpen: administratie, economie, maatschappij, dagelijkse leven en militaire zaken. Ieder onderwerp is verder opgedeeld in een aantal sub onderwerpen. Voor een uitleg van de thema's, zie hoofdstuk Temas;
2. Het tweede register behelst de namen van mensen en instellingen;
3. Het laatste register betreft de namen van schepen.

Deze registers zijn naar jaartal ingedeeld. Per jaar is er als inleiding een oppervlakkige beschrijving van de bijzondere kenmerken of gebeurtenissen in het betreffende jaar; het doel is de bijzonderheden van een jaar te benadrukken.

1635

De nog bestaande Dagelijkse Notulen beginnen op 27 maart. Ondertussen zijn er verwijzingen naar meldingen uit het jaar 1634. Hieruit kan geconcludeerd worden dat deze documentatie helaas verloren is gegaan.

Het jaar 1635 wordt gekenmerkt door het intermenselijk verkeer. Het komt duidelijk naar voren dat de beheerders reisden om met elkaar te overleggen over het nemen van belangrijke maatregelen.

Daarnaast valt de nauwlettende zorg op waarmee het scheepsverkeer en het ontvangen en sturen van post waren geregistreerd. De belegering van *Arraial do Bom Jesus* trekt wat aandacht maar slechts met enkele sporadische meldingen. De val van het *Arraial* en de daarop volgende feesten zijn uitgebreid beschreven.

Tegen de verwachting in zijn er enkele meldingen over een beperkte productie en handel van suiker. Als de suiker economie op een laag pitje stond lag het kappen van brazielhout op een hoog niveau.

Tevens, dient er opgemerkt te worden dat er een actieve productie, handel en consumptie van maniokmeel in de kolonie was. Er was geen import van slaven, er werd sporadische binnen de kolonie slavenhandel bedreven. Af en toe werd een slaaf de vrijheid geschonken wegens goede diensten aan de WIC.

ATAS DIÁRIAS

Lucia Werneck Xavier

Bruno Miranda

Inventários 68, 69 e 70

As chamadas Atas Diárias do Alto e Secreto Conselho do Brasil formam um conjunto documental de difícil investigação por pesquisadores pelo volume de informações e pela falta de uma ferramenta de pesquisa, obrigando o pesquisador a consultar boa parte da documentação para achar o que realmente precisa. Pela natureza da documentação, para tornar-la mais acessível, organizaram-se três índices, separados por anos:

1. O primeiro deles de assuntos. Este está dividido em quatro: administração, economia, Sociedade e Vida cotidiana. Cada um desses apresenta subdivisões. (ver encarte para uma explicação detalhada dos subtemas);
2. O segundo de nome de pessoas e instituições;
3. O último de nomes de navios.

Antes de cada ano há uma pequena descrição das características mais peculiares do mesmo. A mesma não é exaustiva, visa apenas destacar peculiaridades de cada ano em relação aos demais.

1635

As Atas Diárias que chegaram até os dias de hoje começam em 27 de março. Entretanto, em algumas entradas desse ano, há referências a registros do ano de 1634, levando-nos a concluir que esse material infelizmente, perdeu-se.

O ano de 1635 chama a atenção pela circulação de pessoas. Percebe-se claramente que os diversos dirigentes viajavam muito para comunicarem-se com seus colegas principalmente antes de tomarem decisões importantes.

Destaca-se também, a preocupação em registrar a movimentação de navios e o envio e recebimento de cartas. O cerco do Arrail do Bom Jesus ganha alguma atenção, mas as informações são dispersas. A queda do mesmo e a celebração após tal evento são relatados com mais precisão.

Ao contrário do esperado, nota-se uma pequena produção e comércio de Suiker/Açúcar. Se esta estava em ritmo lento, a extração de pau-brasil continuava em bom ritmo.

Já há menções também de produção, compra e consumo de farinha de mandioca. Já o tráfico negreiro era inexistente, embora de vez em quando houvesse comércio interno de escravos e um ou outro escravo ganhasse a liberdade após ter prestado bons serviços à WIC.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

29/03/1635, 07/04/1635, 16/04/1635, 17/04/1635, 20/04/1635, 21/04/1635, 22/04/1635, 23/04/1635, 25/04/1635, 27/04/1635, 29/04/1635, 30/04/1635, 04/05/1635, 06/05/1635, 14/05/1635, 18/05/1635, 23/05/1635, 24/05/1635, 27/05/1635, 29/05/1635, 01/06/1635, 02/06/1635, 04/06/1635, 12/06/1635, 17/06/1635, 03/07/1635, 08/07/1635, 22/07/1635, 28/07/1635, 29/07/1635, 01/08/1635, 02/08/1635, 06/08/1635, 13/08/1635, 22/08/1635, 25/08/1635, 27/08/1635, 28/08/1635, 13/09/1635, 16/09/1635, 19/09/1635, 08/10/1635, 13/10/1635, 16/10/1635, 19/10/1635, 20/10/1635, 24/10/1635, 31/10/1635, 06/11/1635, 07/11/1635, 14/11/1635, 17/11/1635, 18/11/1635, 19/11/1635, 20/11/1635, 21/11/1635, 24/11/1635, 29/11/1635, 04/12/1635, 05/12/1635, 08/12/1635, 11/12/1635, 12/12/1635, 14/12/1635, 16/12/1635, 17/12/1635, 19/12/1635, 20/12/1635, 21/12/1635, 23/12/1635, 25/12/1635, 30/12/1635

Brazielhout/*Pau-brasil*

27/03/1635, 29/03/1635, 04/04/1635, 01/05/1635, 04/05/1635, 13/06/1635, 19/06/1635, 30/06/1635, 04/07/1635, 28/07/1635, 02/08/1635, 23/08/1635, 25/08/1635, 02/10/1635, 03/10/1635, 04/10/1635, 08/10/1635, 12/10/1635, 13/10/1635, 14/10/1635, 15/10/1635, 16/10/1635, 19/10/1635, 31/10/1635, 03/11/1635, 06/11/1635, 14/11/1635, 06/12/1635, 12/12/1635, 21/12/1635, 23/12/1635, 24/12/1635

Maniokmeel/*Farinha*

27/04/1635, 06/05/1635, 15/05/1635, 29/05/1635, 01/07/1635, 08/07/1635, 25/07/1635, 01/08/1635, 04/08/1635, 06/08/1635, 31/08/1635, 13/09/1635, 16/10/1635, 22/10/1635, 17/11/1635, 08/12/1635, 24/12/1635, 27/12/1635

Veehouderij/*Pecuária*

07/04/1635, 08/04/1635, 25/04/1635, 11/05/1635, 08/07/1635

Visserij/*Pesca*

21/12/1635

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

27/03/1635, 18/04/1635, 03/05/1635, 15/05/1635, 01/07/1635, 25/07/1635, 04/08/1635, 19/09/1635, 08/10/1635, 22/10/1635, 18/11/1635, 14/12/1635

Binnenlandse productie/*Produção interna*

06/04/1635, 07/04/1635, 08/04/1635, 10/04/1635, 13/04/1635, 23/04/1635, 26/04/1635, 28/04/1635, 05/05/1635, 17/05/1635, 19/05/1635, 27/05/1635, 18/06/1635, 13/08/1635, 18/08/1635, 29/08/1635, 06/09/1635, 13/09/1635, 25/09/1635, 16/10/1635, 24/10/1635, 06/11/1635, 13/11/1635, 19/11/1635, 21/11/1635, 19/12/1635, 21/12/1635, 24/12/1635

Bevoorrading/*Abastecimento*

01/04/1635, 02/04/1635, 05/04/1635, 08/04/1635, 11/04/1635, 12/04/1635, 20/04/1635, 23/04/1635, 27/04/1635, 01/05/1635, 06/05/1635, 11/05/1635, 03/06/1635, 06/06/1635, 14/06/1635, 19/06/1635, 20/06/1635, 22/06/1635,

24/06/1635, 27/06/1635, 05/07/1635, 18/07/1635, 20/07/1635, 22/07/1635,
01/08/1635, 02/08/1635, 08/08/1635, 16/08/1635, 30/08/1635, 31/08/1635,
02/09/1635, 11/09/1635, 28/09/1635, 04/10/1635, 07/10/1635, 08/10/1635,
10/10/1635, 17/10/1635, 22/10/1635, 31/10/1635, 04/11/1635, 09/11/1635,
17/11/1635, 20/11/1635, 25/11/1635, 29/11/1635, 01/12/1635, 05/12/1635,
06/12/1635, 07/12/1635, 08/12/1635, 10/12/1635, 21/12/1635, 22/12/1635,
23/12/1635, 30/12/1635

Economisch beleid/*Política econômica*

27/03/1635, 13/04/1635, 28/04/1635, 06/08/1635, 15/09/1635, 19/09/1635,
02/10/1635, 12/10/1635, 16/10/1635, 19/10/1635, 22/10/1635, 31/10/1635,
07/11/1635, 17/11/1635, 13/12/1635, 17/12/1635, 31/12/1635

Administratie/Administração

Administratie/*Administração*

27/03/1635, 28/03/1635, 29/03/1635, 30/03/1635, 01/04/1635, 02/04/1635,
05/04/1635, 07/04/1635, 10/04/1635, 11/04/1635, 12/04/1635, 13/04/1635,
14/04/1635, 16/04/1635, 18/04/1635, 20/04/1635, 21/04/1635, 22/04/1635,
23/04/1635, 24/04/1635, 25/04/1635, 26/04/1635, 27/04/1635, 28/04/1635,
30/04/1635, 01/05/1635, 04/05/1635, 05/05/1635, 06/05/1635, 07/05/1635,
08/05/1635, 09/05/1635, 11/05/1635, 12/05/1635, 14/05/1635, 15/05/1635,
16/05/1635, 18/05/1635, 19/05/1635, 20/05/1635, 21/05/1635, 23/05/1635,
24/05/1635, 27/05/1635, 29/05/1635, 01/06/1635, 04/06/1635, 05/06/1635,
06/06/1635, 12/06/1635, 14/06/1635, 15/06/1635, 18/06/1635, 19/06/1635,
20/06/1635, 22/06/1635, 27/06/1635, 28/06/1635, 29/06/1635, 30/06/1635,
01/07/1635, 03/07/1635, 05/07/1635, 06/07/1635, 17/07/1635, 19/07/1635,
22/07/1635, 07/08/1635, 09/08/1635, 10/08/1635, 19/08/1635, 21/08/1635,
24/08/1635, 26/08/1635, 27/08/1635, 30/08/1635, 02/09/1635, 03/09/1635,
12/09/1635, 13/09/1635, 20/09/1635, 22/09/1635, 08/10/1635, 12/10/1635,
13/10/1635, 17/10/1635, 27/10/1635, 05/11/1635, 07/11/1635, 08/11/1635,
10/11/1635, 19/11/1635, 20/11/1635, 01/12/1635, 05/12/1635, 08/12/1635,
10/12/1635, 13/12/1635, 14/12/1635, 15/12/1635, 16/12/1635, 18/12/1635,
23/12/1635, 24/12/1635, 25/12/1635, 27/12/1635, 29/12/1635, 31/12/1635

Politiek/*Política*

06/05/1635, 20/05/1635

Justitie/*Justiça*

21/04/1635, 25/04/1635, 29/04/1635, 10/05/1635, 11/05/1635, 21/05/1635,
29/05/1635, 30/05/1635, 04/07/1635, 22/07/1635, 26/07/1635, 28/07/1635,
16/09/1635, 17/09/1635, 19/09/1635, 12/10/1635, 31/10/1635, 14/11/1635,
17/12/1635

Heffingen/*Impostos*

28/04/1635, 04/06/1635, 24/10/1635, 17/11/1635, 08/12/1635, 24/12/1635

Salaris/Salário

06/04/1635, 25/04/1635, 27/04/1635, 01/05/1635, 08/05/1635, 11/05/1635,
 14/05/1635, 15/05/1635, 18/05/1635, 30/05/1635, 06/06/1635, 15/06/1635,
 16/06/1635, 18/06/1635, 19/06/1635, 20/06/1635, 03/07/1635, 09/07/1635,
 14/07/1635, 18/07/1635, 03/08/1635, 09/08/1635, 14/08/1635, 18/08/1635,
 28/08/1635, 04/09/1635, 05/09/1635, 14/09/1635, 15/09/1635, 19/09/1635,
 20/09/1635, 24/09/1635, 29/09/1635, 04/10/1635, 05/10/1635, 16/10/1635,
 17/10/1635, 18/10/1635, 20/11/1635, 23/11/1635, 28/12/1635, 31/12/1635

Boekhouding/Contabilidade

03/04/1635, 04/04/1635, 13/04/1635, 16/04/1635, 18/04/1635, 25/04/1635,
 27/04/1635, 01/05/1635, 03/05/1635, 11/05/1635, 15/05/1635, 23/05/1635,
 29/05/1635, 05/06/1635, 19/06/1635, 22/06/1635, 27/06/1635, 12/07/1635,
 06/08/1635, 13/08/1635, 14/09/1635, 17/09/1635, 02/10/1635, 12/10/1635,
 22/10/1635, 06/11/1635, 07/11/1635, 17/11/1635, 18/11/1635, 20/11/1635,
 21/11/1635, 01/12/1635, 18/12/1635, 31/12/1635

Personeelsadministratie/Administração de pessoal

27/03/1635, 02/04/1635, 16/04/1635, 25/04/1635, 27/04/1635, 01/05/1635,
 08/05/1635, 11/05/1635, 12/05/1635, 14/05/1635, 15/05/1635, 18/05/1635,
 24/05/1635, 30/05/1635, 01/06/1635, 04/06/1635, 06/06/1635, 16/06/1635,
 18/06/1635, 19/06/1635, 20/06/1635, 03/07/1635, 09/07/1635, 14/07/1635,
 18/07/1635, 03/08/1635, 07/08/1635, 09/08/1635, 18/08/1635, 28/08/1635,
 05/09/1635, 14/09/1635, 20/09/1635, 29/09/1635, 02/10/1635, 04/10/1635,
 05/10/1635, 07/10/1635, 12/10/1635, 13/10/1635, 16/10/1635, 18/10/1635,
 22/10/1635, 08/11/1635, 10/11/1635, 26/11/1635, 01/12/1635, 12/12/1635,
 18/12/1635, 24/12/1635, 28/12/1635, 31/12/1635

Overplaatsen van personeel/Remanejamento de pessoal

27/03/1635, 02/04/1635, 16/04/1635, 25/04/1635, 30/04/1635, 30/05/1635,
 01/06/1635, 04/06/1635, 06/08/1635, 09/08/1635, 10/08/1635, 14/08/1635,
 05/09/1635, 15/09/1635, 17/09/1635, 24/09/1635, 02/10/1635, 05/10/1635,
 16/10/1635, 17/10/1635, 18/10/1635, 19/10/1635, 27/10/1635, 03/11/1635,
 08/11/1635, 23/11/1635, 24/11/1635, 26/11/1635, 18/12/1635, 28/12/1635

Gebrek aan middelen/Falta de recursos

25/04/1635, 27/04/1635, 01/05/1635, 05/05/1635, 06/05/1635, 08/05/1635,
 11/05/1635, 21/05/1635, 23/05/1635, 27/05/1635, 29/05/1635, 31/05/1635,
 08/06/1635, 07/07/1635, 08/07/1635, 23/07/1635, 24/07/1635, 27/07/1635,
 13/08/1635, 17/08/1635, 21/08/1635, 28/08/1635, 13/09/1635, 02/10/1635,
 15/10/1635, 18/10/1635, 19/10/1635, 22/10/1635, 24/10/1635, 29/10/1635,
 31/10/1635, 07/11/1635, 17/11/1635, 08/12/1635, 14/12/1635, 15/12/1635,
 16/12/1635, 29/12/1635

Scheepsonderhoud/Manutenção de navios

02/04/1635, 13/04/1635, 19/04/1635, 21/04/1635, 05/05/1635, 14/05/1635,
 10/08/1635, 21/08/1635, 22/08/1635, 28/08/1635, 30/08/1635, 10/09/1635,

28/09/1635, 20/10/1635, 31/10/1635, 07/11/1635, 11/11/1635, 14/11/1635, 15/11/1635

Verpachtingen/Arrendamentos

02/10/1635, 24/10/1635, 13/11/1635, 31/12/1635

Correspondentie/Correspondência

28/03/1635, 29/03/1635, 30/03/1635, 31/03/1635, 02/04/1635, 03/04/1635, 04/04/1635, 05/04/1635, 06/04/1635, 07/04/1635, 08/04/1635, 10/04/1635, 11/04/1635, 12/04/1635, 13/04/1635, 14/04/1635, 15/04/1635, 16/04/1635, 18/04/1635, 20/04/1635, 21/04/1635, 22/04/1635, 23/04/1635, 24/04/1635, 25/04/1635, 26/04/1635, 27/04/1635, 28/04/1635, 30/04/1635, 01/05/1635, 03/05/1635, 04/05/1635, 05/05/1635, 06/05/1635, 07/05/1635, 08/05/1635, 11/05/1635, 12/05/1635, 15/05/1635, 16/05/1635, 17/05/1635, 19/05/1635, 20/05/1635, 21/05/1635, 23/05/1635, 27/05/1635, 29/05/1635, 12/06/1635, 13/06/1635, 14/06/1635, 19/06/1635, 29/06/1635, 30/06/1635, 01/07/1635, 03/07/1635, 05/07/1635, 06/07/1635, 08/07/1635, 12/07/1635, 15/07/1635, 20/07/1635, 21/07/1635, 22/07/1635, 23/07/1635, 27/07/1635, 28/07/1635, 01/08/1635, 02/08/1635, 04/08/1635, 06/08/1635, 08/08/1635, 10/08/1635, 13/08/1635, 14/08/1635, 16/08/1635, 17/08/1635, 19/08/1635, 20/08/1635, 21/08/1635, 24/08/1635, 28/08/1635, 30/08/1635, 31/08/1635, 02/09/1635, 03/09/1635, 06/09/1635, 08/09/1635, 11/09/1635, 12/09/1635, 24/09/1635, 30/09/1635, 04/10/1635, 05/10/1635, 07/10/1635, 08/10/1635, 12/10/1635, 13/10/1635, 15/10/1635, 17/10/1635, 20/10/1635, 31/10/1635, 06/11/1635, 07/11/1635, 08/11/1635, 09/11/1635, 17/11/1635, 20/11/1635, 26/11/1635, 29/11/1635, 01/12/1635, 02/12/1635, 07/12/1635, 08/12/1635, 10/12/1635, 11/12/1635, 13/12/1635, 14/12/1635, 15/12/1635, 16/12/1635, 17/12/1635, 22/12/1635, 25/12/1635, 27/12/1635, 29/12/1635, 30/12/1635

Stedelijke problemen/Questões urbanas

17/09/1635, 04/10/1635, 12/10/1635, 16/10/1635, 31/10/1635, 09/11/1635, 17/11/1635, 25/12/1635

Infrastructuur/Infraestrutura

13/04/1635, 20/04/1635, 21/04/1635, 24/04/1635, 30/04/1635, 16/05/1635, 01/06/1635, 13/09/1635, 13/11/1635, 28/12/1635, 31/12/1635

Maatschappij/Sociedade

Sociale interactie/Interação social

27/03/1635, 11/04/1635, 16/04/1635, 21/04/1635, 23/04/1635, 01/05/1635, 04/05/1635, 06/05/1635, 07/05/1635, 11/05/1635, 18/05/1635, 21/05/1635, 24/05/1635, 25/05/1635, 29/05/1635, 01/06/1635, 04/06/1635, 09/06/1635, 13/06/1635, 20/06/1635, 06/07/1635, 21/07/1635, 22/07/1635, 28/07/1635, 30/07/1635, 01/08/1635, 06/08/1635, 13/08/1635, 26/08/1635, 05/09/1635, 13/09/1635, 15/09/1635, 16/09/1635, 17/09/1635, 25/09/1635, 29/09/1635, 30/09/1635, 02/10/1635, 04/10/1635, 05/10/1635, 16/10/1635, 18/10/1635,

22/10/1635, 27/10/1635, 29/10/1635, 31/10/1635, 03/11/1635, 05/11/1635, 06/11/1635, 08/11/1635, 09/11/1635, 13/11/1635, 17/11/1635, 24/11/1635, 28/11/1635, 05/12/1635, 08/12/1635, 13/12/1635, 17/12/1635, 24/12/1635, 27/12/1635, 28/12/1635

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

23/04/1635, 30/04/1635, 01/06/1635, 04/06/1635, 06/06/1635, 12/06/1635, 15/06/1635, 26/07/1635, 06/08/1635, 12/09/1635, 19/09/1635

Indianen/*Indígenas*

11/04/1635, 21/08/1635, 22/08/1635, 14/09/1635, 25/09/1635, 04/10/1635, 05/12/1635, 13/12/1635, 27/12/1635, 30/12/1635

Slavernij/*Escravidão*

01/05/1635, 20/06/1635, 05/09/1635, 16/10/1635, 06/11/1635, 13/11/1635

Militaire Zaken/*Assuntos militares*

Militaire organisatie/*Organização militar*

28/03/1635, 29/03/1635, 31/03/1635, 02/04/1635, 03/04/1635, 07/04/1635, 11/04/1635, 12/04/1635, 15/04/1635, 17/04/1635, 19/04/1635, 23/04/1635, 25/04/1635, 27/04/1635, 07/05/1635, 12/05/1635, 16/05/1635, 21/05/1635, 29/05/1635, 31/05/1635, 10/06/1635, 24/06/1635, 01/07/1635, 19/07/1635, 20/07/1635, 01/08/1635, 06/08/1635, 13/08/1635, 15/08/1635, 16/08/1635, 21/08/1635, 30/08/1635, 02/09/1635, 04/09/1635, 05/09/1635, 11/09/1635, 13/09/1635, 17/09/1635, 19/09/1635, 22/09/1635, 23/09/1635, 05/10/1635, 12/10/1635, 15/10/1635, 20/10/1635, 29/10/1635, 08/11/1635, 23/11/1635, 26/11/1635, 27/11/1635, 28/11/1635, 05/12/1635, 13/12/1635, 17/12/1635, 24/12/1635, 27/12/1635, 30/12/1635

Missies/*Expedições*

29/03/1635, 30/03/1635, 02/04/1635, 03/04/1635, 08/04/1635, 11/04/1635, 15/04/1635, 25/04/1635, 28/04/1635, 12/05/1635, 13/05/1635, 19/05/1635, 29/05/1635, 22/07/1635, 13/08/1635, 25/08/1635, 19/09/1635, 31/10/1635, 07/11/1635, 24/12/1635

Gevechten en schermutselingen/*Batalhas e escaramuças*

15/04/1635, 15/07/1635, 17/07/1635, 24/07/1635, 28/08/1635, 27/12/1635

Bouwen en onderhouden van forten/*Construção e manutenção de fortificações*

31/03/1635, 03/04/1635, 04/04/1635, 16/05/1635, 29/05/1635, 27/06/1635, 29/06/1635, 04/09/1635, 19/09/1635, 05/10/1635, 12/10/1635, 14/10/1635, 25/10/1635, 17/11/1635, 20/11/1635

Administratie van militair personeel/*Administração de pessoal militar*

06/04/1635, 24/04/1635, 25/04/1635, 01/05/1635, 08/05/1635, 01/06/1635, 16/06/1635, 20/06/1635, 09/08/1635, 14/08/1635, 24/08/1635, 04/09/1635, 16/10/1635, 03/11/1635

Militaire justitie/*Justiça militar*

28/04/1635, 12/05/1635, 06/06/1635, 29/09/1635

Militaire logistiek/*Logística militar*

31/03/1635, 02/04/1635, 03/04/1635, 04/04/1635, 06/04/1635, 07/04/1635,
11/04/1635, 13/04/1635, 16/04/1635, 17/04/1635, 18/04/1635, 22/04/1635,
23/04/1635, 26/04/1635, 27/04/1635, 01/05/1635, 03/05/1635, 07/05/1635,
09/05/1635, 11/05/1635, 16/05/1635, 27/05/1635, 02/06/1635, 11/06/1635,
14/06/1635, 17/06/1635, 26/06/1635, 28/06/1635, 29/06/1635, 18/07/1635,
19/07/1635, 20/07/1635, 22/07/1635, 24/07/1635, 27/07/1635, 28/07/1635,
01/08/1635, 03/08/1635, 06/08/1635, 07/08/1635, 11/08/1635, 13/08/1635,
18/08/1635, 20/08/1635, 21/08/1635, 22/08/1635, 26/08/1635, 30/08/1635,
31/08/1635, 02/09/1635, 06/09/1635, 12/09/1635, 23/09/1635, 25/09/1635,
04/10/1635, 05/10/1635, 07/10/1635, 08/10/1635, 10/10/1635, 14/10/1635,
18/10/1635, 20/10/1635, 31/10/1635, 05/11/1635, 18/11/1635, 23/11/1635,
25/11/1635, 26/11/1635, 01/12/1635, 20/12/1635, 21/12/1635, 22/12/1635,
23/12/1635, 29/12/1635

Soldij/*Soldos*

06/04/1635, 16/04/1635, 25/04/1635, 15/05/1635, 01/07/1635, 14/09/1635,
25/09/1635

Oorlogsbuit/*Espólios*

15/04/1635, 11/05/1635, 25/05/1635, 22/06/1635, 30/06/1635, 12/07/1635,
15/07/1635, 22/07/1635, 27/07/1635, 02/08/1635, 02/09/1635, 13/09/1635,
19/09/1635, 07/10/1635, 08/10/1635, 11/10/1635, 14/10/1635, 20/10/1635,
27/10/1635, 05/11/1635, 09/11/1635, 17/11/1635, 18/11/1635, 26/12/1635

Inlichting/*Inteligência*

08/06/1635, 09/06/1635, 13/06/1635, 29/06/1635, 30/06/1635, 01/07/1635,
15/07/1635, 17/07/1635, 24/07/1635, 05/09/1635, 22/09/1635, 30/09/1635,
27/10/1635, 29/10/1635, 26/11/1635, 07/12/1635, 16/12/1635, 23/12/1635,
24/12/1635

Rantsoen/*Ração*

21/05/1635, 29/05/1635, 13/06/1635, 01/08/1635

Dagelijkse leven/*Vida cotidiana*

Scheepsverkeer/*Movimentação de navios*

27/03/1635, 28/03/1635, 29/03/1635, 30/03/1635, 31/03/1635, 01/04/1635,
02/04/1635, 03/04/1635, 04/04/1635, 05/04/1635, 06/04/1635, 07/04/1635,
08/04/1635, 12/04/1635, 13/04/1635, 15/04/1635, 16/04/1635, 19/04/1635,
20/04/1635, 21/04/1635, 23/04/1635, 24/04/1635, 25/04/1635, 26/04/1635,
27/04/1635, 28/04/1635, 01/05/1635, 04/05/1635, 05/05/1635, 06/05/1635,
07/05/1635, 08/05/1635, 11/05/1635, 12/05/1635, 14/05/1635, 17/05/1635,
18/05/1635, 19/05/1635, 22/05/1635, 23/05/1635, 24/05/1635, 25/05/1635,
27/05/1635, 29/05/1635, 26/06/1635, 27/06/1635, 28/06/1635, 29/06/1635,
20/07/1635, 23/07/1635, 25/07/1635, 28/07/1635, 29/07/1635, 30/07/1635,
01/08/1635, 02/08/1635, 03/08/1635, 04/08/1635, 06/08/1635, 07/08/1635,

08/08/1635, 09/08/1635, 11/08/1635, 14/08/1635, 15/08/1635, 16/08/1635,
 18/08/1635, 19/08/1635, 20/08/1635, 22/08/1635, 25/08/1635, 30/08/1635,
 01/09/1635, 02/09/1635, 06/09/1635, 07/09/1635, 12/09/1635, 18/09/1635,
 23/09/1635, 24/09/1635, 25/09/1635, 28/09/1635, 30/09/1635, 01/10/1635,
 03/10/1635, 04/10/1635, 05/10/1635, 08/10/1635, 10/10/1635, 11/10/1635,
 14/10/1635, 16/10/1635, 17/10/1635, 30/10/1635, 03/11/1635, 04/11/1635,
 09/11/1635, 11/11/1635, 12/11/1635, 14/11/1635, 15/11/1635, 19/11/1635,
 21/11/1635, 25/11/1635, 27/11/1635, 28/11/1635, 29/11/1635, 01/12/1635,
 02/12/1635, 03/12/1635, 04/12/1635, 05/12/1635, 06/12/1635, 07/12/1635,
 08/12/1635, 09/12/1635, 11/12/1635, 12/12/1635, 13/12/1635, 14/12/1635,
 15/12/1635, 16/12/1635, 19/12/1635, 20/12/1635, 21/12/1635, 22/12/1635,
 23/12/1635, 25/12/1635, 29/12/1635

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

28/03/1635, 31/03/1635, 03/04/1635, 08/04/1635, 10/04/1635, 11/04/1635,
 13/04/1635, 14/04/1635, 17/04/1635, 19/04/1635, 22/04/1635, 23/04/1635,
 24/04/1635, 28/04/1635, 29/04/1635, 04/05/1635, 09/05/1635, 10/05/1635,
 16/05/1635, 19/05/1635, 20/05/1635, 21/05/1635, 23/05/1635, 24/05/1635,
 27/05/1635, 28/05/1635, 30/05/1635, 07/06/1635, 09/06/1635, 10/06/1635,
 13/06/1635, 19/06/1635, 27/06/1635, 28/06/1635, 30/06/1635, 03/07/1635,
 06/07/1635, 10/07/1635, 15/07/1635, 20/07/1635, 21/07/1635, 25/07/1635,
 27/07/1635, 04/08/1635, 06/08/1635, 30/08/1635, 08/09/1635, 10/09/1635,
 13/09/1635, 14/09/1635, 30/09/1635, 08/10/1635, 22/10/1635, 25/10/1635,
 27/10/1635, 11/11/1635, 14/11/1635, 16/11/1635, 19/11/1635, 20/11/1635,
 27/11/1635, 28/11/1635, 13/12/1635, 15/12/1635, 17/12/1635, 23/12/1635

Zieken/Doentes

15/04/1635, 26/04/1635, 12/05/1635, 23/05/1635, 06/06/1635, 07/08/1635,
28/09/1635, 12/12/1635, 28/12/1635

Burgerwacht/Guarda civil

18/07/1635, 31/12/1635

Illegale praktijken/Práticas ilegais

29/04/1635, 11/05/1635, 12/05/1635, 30/05/1635, 13/06/1635, 15/06/1635,
04/07/1635, 19/09/1635, 22/09/1635, 29/09/1635, 30/09/1635, 04/10/1635,
12/10/1635, 22/10/1635, 13/11/1635, 17/11/1635, 05/12/1635, 17/12/1635,
28/12/1635

Feesten/Celebrações

12/06/1635, 07/07/1635

Bezetten van eigendom/Ocupação de propriedade

01/06/1635, 15/09/1635, 17/09/1635, 02/10/1635, 04/10/1635, 07/10/1635,
12/10/1635, 16/10/1635, 18/10/1635, 22/10/1635, 03/11/1635, 08/11/1635,
17/11/1635

Geografische kenmerken/Acidentes geográficos

28/03/1635, 30/03/1635, 12/04/1635, 13/04/1635, 16/04/1635, 24/04/1635,
01/05/1635, 11/05/1635, 24/12/1635, 31/12/1635

1636

De meldingen van dit jaar zijn overeenkomstig aan die van het jaar 1635. Evenals in 1635 is er een nauwlettende registratie van het scheeps- en menselijk verkeer. Het scheepsverkeer betreft rond de 54% van de meldingen.

Er zijn geen meldingen op:

- a. 15 en 20 februari. Op 22 februari zijn er twee meldingen. Voor dit register zijn ze als zijnde één melding behandeld. In de marge van de tweede melding is met potlood de datum 23 februari geschreven.
- b. 12 en 16 mei.
- c. 24 mei en 5 juni.
- d. 6 en 12 juni. De documenten van 5 juni tot 11 juni zijn beschadigd en daardoor moeilijk om te lezen.
- e. 16 tot en met 22 juni.
- f. 23 tot en met 28 juni.
- g. 23 en 28 augustus.
- h. 14 tot en met 20 september.

De meldingen van dit jaar stoppen plotseling op 23 september.

Maniokmeel was inbegrepen in het dieet van de kolonisten en van de militairen van de WIC. Sinds het begin van het jaar waren er maatregelen genomen om maniokmeel te kopen. Ook was de prijs van maniokmeel omhoog gebracht om de productie te stimuleren.

In januari reisde Servaes Carpentier door de veroverde gebieden. In de notulen zijn er enkele meldingen over de journalen van de betreffende reis. Kennelijk zijn deze journalen de documenten 24, 25 en 26 van inventaris 51 van de collectie Overgekomen Brieven en Papieren uit Brazilië. Voor een beschrijving van deze documenten, zie Mauritiana II, bladzijden 126 Nederlandse versie en 127 van de Portugese versie.

Ondanks dat de oorlogsintensiteit was gedaald en de toestand in de kolonie iets rustiger was geworden was er nog steeds geen slavenhandel. Net zoals in 1635 worden slaven in de notulen vermeld omdat ze de vrijheid krijgen of omdat ze in aanraking kwamen met justitie.

1636

As entradas deste ano são bastante semelhantes ao ano de 1635. Assim, precebe-se uma preocupação em mencionar a movimentação de navios e a circulação de pessoas; com o primeiro sendo mencionado em cerca de 54% das entradas.

Nos períodos abaixo não há registro:

- a. 15 e 20 de fevereiro não há entradas. Para o dia 22 de fevereiro há duas entradas, sendo, para esse index consideradas como uma só. Na segunda entrada, escrito na margem, a lapis, 23 de fevereiro.
- b. 12 e 16 de maio
- c. 24 de maio e 5 de junho
- d. 6 e 12 de junho. Cabe ressaltar que os originais com as entradas a partir de 5 de junho até 11 de junho estão bem danificados e difícil de ler.
- e. 16 de junho até 22 de junho.
- f. 23 de junho até 28 de junho.
- g. 23 de agosto e 28 de agosto.
- h. 14 de setembro até 20 de setembro.

As entradas para esse ano acabam abruptamente em 23 de setembro.

A farinha de mandioca já estava incorporada à dieta dos colonos e dos militares da CIO. Desde o início do ano, tomam-se medidas para a compra de farinha e também a fixação do preço da mesma num valor elevado para incentivar à produção.

Em janeiro, Servaes Carpentier fez uma viagem pelos territórios conquistados. Nas Atas, há uma menção sobre os relatos dessa viagem (*journalen*). Provavelmente trata-se dos documentos 24, 25 e 26, inventário 51 da coleção Cartas e Papéis vindos do Brasil. Para eles, verificar Maurítiana II, páginas 126 da versão holandesa e 127 da versão portuguesa.

Apesar da guerra aberta ter diminuído e a situação na colônia se tornado mais tranquila, o tráfico negreiro ainda continua inexistente. Seguindo o padrão de 1635, escravos ganham a liberdade ou são submetidos à Justiça.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

01/01/1636, 02/01/1636, 05/01/1636, 07/01/1636, 11/01/1636, 17/01/1636, 24/01/1636, 02/02/1636, 08/02/1636, 11/02/1636, 22/02/1636, 01/03/1636, 12/03/1636, 01/04/1636, 02/04/1636, 06/04/1636, 09/04/1636, 21/04/1636, 26/04/1636, 04/05/1636, 09/07/1636, 20/07/1636, 22/07/1636, 25/07/1636, 28/07/1636, 30/07/1636, 01/08/1636, 22/08/1636, 28/08/1636, 02/09/1636, 03/09/1636, 11/09/1636, 20/09/1636, 22/09/1636

Brazielhout/*Pau-brasil*

22/02/1636, 11/03/1636, 09/04/1636, 26/04/1636, 09/07/1636, 22/07/1636, 27/07/1636, 02/08/1636

Maniokmeel/*Farinha*

08/01/1636, 20/01/1636, 28/01/1636, 30/01/1636, 05/02/1636, 08/02/1636, 13/02/1636, 06/03/1636, 12/03/1636, 23/06/1636, 18/07/1636, 01/08/1636, 29/08/1636, 23/09/1636

Veehouderij/*Pecuária*

15/01/1636, 19/01/1636, 22/01/1636, 30/01/1636, 05/02/1636, 18/07/1636, 29/08/1636, 22/09/1636, 23/09/1636

Visserij/*Pesca*

16/01/1636, 28/01/1636, 01/02/1636

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

02/01/1636, 06/01/1636, 08/01/1636, 23/01/1636, 24/01/1636, 26/01/1636, 28/01/1636, 30/01/1636, 02/02/1636, 07/02/1636, 08/02/1636, 13/02/1636, 16/05/1636, 19/05/1636, 18/07/1636, 30/07/1636, 08/08/1636, 29/08/1636, 01/09/1636, 20/09/1636

Binnenlandse productie/*Produção interna*

02/02/1636, 03/02/1636, 06/02/1636, 09/03/1636

Bevoorrading/*Abastecimento*

02/01/1636, 03/01/1636, 08/01/1636, 09/01/1636, 10/01/1636, 11/01/1636, 17/01/1636, 19/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636, 22/01/1636, 25/01/1636, 27/01/1636, 28/01/1636, 31/01/1636, 05/02/1636, 06/02/1636, 11/02/1636, 12/02/1636, 14/02/1636, 20/02/1636, 22/02/1636, 26/02/1636, 12/03/1636, 15/03/1636, 17/03/1636, 18/03/1636, 23/03/1636, 24/03/1636, 26/03/1636, 27/03/1636, 29/03/1636, 06/04/1636, 08/04/1636, 17/04/1636, 01/05/1636, 06/05/1636, 09/05/1636, 12/05/1636, 16/05/1636, 22/06/1636, 02/07/1636, 04/07/1636, 05/07/1636, 07/07/1636, 22/07/1636, 29/08/1636, 23/09/1636

Economisch beleid/*Política econômica*

15/01/1636, 17/01/1636, 20/01/1636, 23/01/1636, 24/01/1636, 26/01/1636, 28/01/1636, 30/01/1636, 01/02/1636, 02/02/1636, 05/02/1636, 08/02/1636, 11/03/1636, 18/03/1636, 08/04/1636, 17/04/1636, 22/06/1636, 14/07/1636, 30/07/1636, 20/08/1636, 01/09/1636, 20/09/1636, 22/09/1636

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

06/01/1636, 09/01/1636, 10/01/1636, 17/01/1636, 31/01/1636, 04/02/1636, 08/02/1636, 11/02/1636, 12/02/1636, 06/03/1636, 12/05/1636, 19/05/1636, 05/06/1636, 02/07/1636, 07/07/1636, 16/07/1636, 17/07/1636, 22/07/1636, 24/07/1636, 25/07/1636, 28/07/1636, 05/08/1636, 07/08/1636, 12/08/1636, 18/08/1636, 01/09/1636, 03/09/1636, 20/09/1636

Politiek/*Política*

24/03/1636, 01/07/1636, 10/07/1636, 11/07/1636, 14/07/1636, 23/07/1636,
0 3 / 0 9 / 1 6 3 6

Justitie/*Justiça*

01/02/1636, 05/02/1636, 06/02/1636, 06/03/1636, 09/03/1636, 13/03/1636, 14/03/1636, 20/03/1636, 21/03/1636, 26/03/1636, 04/04/1636, 06/04/1636, 21/04/1636, 24/04/1636, 28/04/1636, 04/05/1636, 05/05/1636, 09/05/1636, 16/05/1636, 28/06/1636, 01/07/1636, 14/07/1636, 15/07/1636, 16/07/1636, 17/07/1636, 22/07/1636, 27/07/1636, 28/07/1636, 30/07/1636, 05/08/1636, 08/08/1636, 16/08/1636, 20/08/1636, 21/08/1636, 22/08/1636, 29/08/1636, 08/09/1636, 10/09/1636, 12/09/1636, 20/09/1636, 22/09/1636, 23/09/1636

Heffingen/*Impostos*

20/03/1636, 25/07/1636, 16/08/1636, 22/08/1636

Salaris/*Salário*

03/01/1636, 04/01/1636, 14/01/1636, 15/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636, 23/01/1636, 26/01/1636, 30/01/1636, 02/02/1636, 21/02/1636, 18/03/1636, 03/04/1636, 08/04/1636, 26/04/1636, 05/05/1636, 12/05/1636, 16/05/1636, 19/05/1636, 12/06/1636, 28/06/1636, 02/07/1636, 11/07/1636, 16/07/1636, 17/07/1636, 18/07/1636, 25/07/1636, 26/07/1636, 07/08/1636, 14/08/1636, 29/08/1636, 03/09/1636, 04/09/1636, 22/09/1636

Boekhouding/*Contabilidade*

02/01/1636, 05/01/1636, 11/01/1636, 14/01/1636, 15/01/1636, 16/01/1636, 19/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636, 22/01/1636, 23/01/1636, 24/01/1636, 25/01/1636, 26/01/1636, 28/01/1636, 30/01/1636, 01/02/1636, 02/02/1636, 13/02/1636, 15/02/1636, 20/02/1636, 22/02/1636, 09/03/1636, 11/03/1636, 12/03/1636, 14/03/1636, 22/03/1636, 27/03/1636, 31/03/1636, 02/04/1636, 05/04/1636, 05/06/1636, 12/06/1636, 02/07/1636, 15/07/1636, 16/07/1636, 18/07/1636, 25/07/1636, 01/08/1636, 02/08/1636, 19/08/1636, 02/09/1636, 03/09/1636

Personeelsadministratie/*Administração de Pessoal*

03/01/1636, 04/01/1636, 05/01/1636, 06/01/1636, 14/01/1636, 15/01/1636, 21/01/1636, 22/01/1636, 23/01/1636, 24/01/1636, 25/01/1636, 30/01/1636, 04/02/1636, 09/02/1636, 22/02/1636, 08/03/1636, 18/03/1636, 20/03/1636, 31/03/1636, 02/05/1636, 05/05/1636, 16/05/1636, 19/05/1636, 14/07/1636,

16/07/1636, 18/07/1636, 22/07/1636, 23/07/1636, 25/07/1636, 26/07/1636,
30/07/1636, 03/09/1636, 04/09/1636, 13/09/1636

Overplaatsen van personeel/*Remanejamento de pessoal*

03/01/1636, 14/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636, 22/01/1636, 23/01/1636,
26/01/1636, 30/01/1636, 31/01/1636, 04/02/1636, 09/02/1636, 21/02/1636,
22/02/1636, 03/04/1636, 26/04/1636, 12/05/1636, 19/05/1636, 12/06/1636,
28/06/1636, 02/07/1636, 18/07/1636, 25/07/1636, 26/07/1636, 30/07/1636,
05/08/1636, 07/08/1636, 13/09/1636

Gebrek aan middelen/*Falta de recursos*

08/01/1636, 10/01/1636, 11/01/1636, 24/01/1636, 02/02/1636, 13/02/1636,
13/03/1636, 18/03/1636, 12/05/1636, 19/05/1636, 22/06/1636, 23/06/1636,
04/07/1636, 15/07/1636, 17/07/1636, 27/07/1636, 30/07/1636, 20/09/1636

Scheepsonderhoud/*Manutenção de navios*

03/01/1636, 07/01/1636, 14/01/1636, 19/01/1636, 08/02/1636, 04/05/1636,
05/05/1636, 12/05/1636, 09/07/1636, 10/07/1636, 15/07/1636, 22/07/1636,
28/07/1636, 03/09/1636, 04/09/1636

Verpachtingen/*Arrendamentos*

02/02/1636, 16/05/1636, 25/07/1636, 28/07/1636, 30/07/1636, 05/08/1636,
16/08/1636, 19/08/1636, 21/08/1636, 22/08/1636

Correspondentie/*Correspondência*

01/01/1636, 03/01/1636, 08/01/1636, 09/01/1636, 17/01/1636, 18/01/1636,
19/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636, 22/01/1636, 24/01/1636, 26/01/1636,
27/01/1636, 28/01/1636, 01/02/1636, 05/02/1636, 13/02/1636, 14/02/1636,
21/03/1636, 27/03/1636, 19/05/1636, 15/06/1636, 22/06/1636, 23/06/1636,
28/06/1636, 01/07/1636, 04/07/1636, 09/07/1636, 10/07/1636, 14/07/1636,
15/07/1636, 16/07/1636, 22/07/1636, 23/07/1636, 27/07/1636, 01/08/1636,
05/08/1636, 07/08/1636, 12/08/1636, 14/08/1636, 17/08/1636, 18/08/1636,
20/08/1636, 21/08/1636, 29/08/1636, 08/09/1636, 13/09/1636, 23/09/1636

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

10/01/1636, 31/01/1636, 14/03/1636, 14/07/1636, 16/07/1636, 28/07/1636,
05/08/1636, 14/08/1636, 16/08/1636, 28/08/1636, 10/09/1636, 20/09/1636,
23/09/1636

Infrastructuur/*Infraestrutura*

14/01/1636, 26/07/1636, 30/07/1636

Maatschappij/*Sociedade*

Sociale interactie/*Interação social*

04/01/1636, 05/01/1636, 08/01/1636, 09/01/1636, 11/01/1636, 14/01/1636,
15/01/1636, 16/01/1636, 17/01/1636, 18/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636,
22/01/1636, 23/01/1636, 24/01/1636, 28/01/1636, 30/01/1636, 31/01/1636,
01/02/1636, 02/02/1636, 05/02/1636, 06/02/1636, 11/03/1636, 13/03/1636,
20/03/1636, 27/03/1636, 05/04/1636, 08/04/1636, 13/04/1636, 22/04/1636,

24/04/1636, 25/04/1636, 27/04/1636, 28/04/1636, 04/05/1636, 05/05/1636, 09/05/1636, 19/05/1636, 12/06/1636, 22/06/1636, 28/06/1636, 01/07/1636, 02/07/1636, 07/07/1636, 11/07/1636, 15/07/1636, 16/07/1636, 18/07/1636, 22/07/1636, 28/07/1636, 18/08/1636, 19/08/1636, 29/08/1636, 03/09/1636, 08/09/1636, 10/09/1636, 11/09/1636, 22/09/1636

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

07/01/1636, 06/02/1636, 07/02/1636, 08/04/1636, 02/05/1636, 19/05/1636, 02/07/1636, 23/07/1636, 28/07/1636, 22/09/1636

Indianen/*Indígenas*

03/01/1636, 17/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636, 28/01/1636, 02/02/1636, 04/02/1636, 06/03/1636, 13/03/1636, 08/04/1636, 18/04/1636, 21/04/1636, 27/04/1636, 22/06/1636, 02/07/1636, 15/07/1636, 23/07/1636, 01/08/1636, 07/08/1636, 20/08/1636, 29/08/1636, 01/09/1636, 02/09/1636, 10/09/1636, 23/09/1636

Slavernij/*Escravidão*

20/01/1636, 24/01/1636, 05/02/1636, 22/07/1636, 22/09/1636

Prijzen/*Prêmios*

15/01/1636, 19/01/1636, 21/01/1636, 25/01/1636, 16/05/1636

Militaire Zaken/*Assuntos militares*

Militaire organisatie/*Organização militar*

03/01/1636, 17/01/1636, 20/01/1636, 27/01/1636, 04/02/1636, 05/02/1636, 11/02/1636, 12/02/1636, 21/03/1636, 24/03/1636, 08/05/1636, 05/07/1636, 10/07/1636, 23/07/1636, 27/07/1636, 30/07/1636, 01/08/1636, 07/08/1636, 20/08/1636, 20/08/1636, 23/09/1636

Missies/*Expedições*

10/01/1636, 12/05/1636, 23/06/1636

Gevechten en schermutselingen/*Batalhas e escaramuças*

21/01/1636, 04/02/1636, 11/02/1636, 12/02/1636, 07/03/1636, 28/08/1636

Bouwen en onderhouden van forten/*Construção e manutenção de fortificações*

09/01/1636, 11/01/1636, 14/01/1636, 17/01/1636, 18/01/1636, 19/01/1636, 28/01/1636, 01/02/1636, 02/02/1636, 04/02/1636, 05/02/1636, 09/02/1636, 07/03/1636, 04/07/1636, 28/08/1636, 03/09/1636, 22/09/1636, 23/09/1636

Administratie van militair personeel/*Administração de pessoal militar*

09/01/1636, 14/01/1636, 19/01/1636, 28/01/1636, 13/02/1636, 06/03/1636, 09/03/1636, 05/05/1636, 19/05/1636, 02/07/1636, 14/07/1636, 17/07/1636, 05/08/1636, 12/08/1636, 29/08/1636

Militaire justitie/*Justiça militar*

22/06/1636, 20/08/1636, 08/09/1636

Militaire logistiek/*Logística militar*

01/01/1636, 02/01/1636, 03/01/1636, 07/01/1636, 10/01/1636, 17/01/1636, 18/01/1636, 19/01/1636, 26/01/1636, 05/02/1636, 20/02/1636, 24/02/1636,

27/02/1636, 29/02/1636, 12/05/1636, 23/05/1636, 23/06/1636, 22/07/1636,
01/08/1636

Soldij/Soldos

04/01/1636, 24/01/1636, 12/02/1636, 13/02/1636, 06/03/1636, 24/05/1636,
05/08/1636, 01/09/1636, 02/09/1636

Guerilla/Guerrilha

17/01/1636, 20/01/1636, 22/06/1636, 01/07/1636, 02/07/1636, 04/07/1636,
10/07/1636, 23/07/1636, 27/07/1636, 01/08/1636, 07/08/1636, 17/08/1636,
18/08/1636, 11/09/1636, 23/09/1636

Deserties/Deserções

10/09/1636

Inlichting/Inteligência

12/01/1636, 26/01/1636, 03/07/1636, 17/08/1636, 28/08/1636, 10/09/1636

Rantsoen/Ração

13/03/1636

Dagelijkse leven/Vida cotidiana

Scheepsverkeer/Movimentação de navios

01/01/1636, 02/01/1636, 03/01/1636, 07/01/1636, 08/01/1636, 09/01/1636,
10/01/1636, 12/01/1636, 17/01/1636, 18/01/1636, 19/01/1636, 20/01/1636,
21/01/1636, 22/01/1636, 24/01/1636, 26/01/1636, 27/01/1636, 28/01/1636,
31/01/1636, 01/02/1636, 03/02/1636, 04/02/1636, 05/02/1636, 06/02/1636,
08/02/1636, 10/02/1636, 11/02/1636, 12/02/1636, 13/02/1636, 14/02/1636,
20/02/1636, 22/02/1636, 24/02/1636, 26/02/1636, 27/02/1636, 29/02/1636,
01/03/1636, 04/03/1636, 05/03/1636, 06/03/1636, 07/03/1636, 09/03/1636,
12/03/1636, 14/03/1636, 15/03/1636, 17/03/1636, 18/03/1636, 20/03/1636,
21/03/1636, 22/03/1636, 23/03/1636, 24/03/1636, 26/03/1636, 27/03/1636,
29/03/1636, 31/03/1636, 01/04/1636, 02/04/1636, 07/04/1636, 09/04/1636,
10/04/1636, 11/04/1636, 13/04/1636, 15/04/1636, 18/04/1636, 24/04/1636,
25/04/1636, 26/04/1636, 29/04/1636, 01/05/1636, 04/05/1636, 05/05/1636,
06/05/1636, 07/05/1636, 08/05/1636, 09/05/1636, 11/05/1636, 12/05/1636,
16/05/1636, 19/05/1636, 21/05/1636, 23/05/1636, 24/05/1636, 28/06/1636,
02/07/1636, 04/07/1636, 05/07/1636, 07/07/1636, 10/07/1636, 14/07/1636,
20/07/1636, 22/07/1636, 25/07/1636

Menselijk verkeer/Circulação de pessoas

03/01/1636, 09/01/1636, 16/01/1636, 17/01/1636, 18/01/1636, 19/01/1636,
20/01/1636, 22/01/1636, 06/02/1636, 11/02/1636, 12/02/1636, 22/02/1636,
05/03/1636, 09/03/1636, 26/03/1636, 08/04/1636, 13/04/1636, 17/04/1636,
25/04/1636, 29/04/1636, 01/05/1636, 19/05/1636, 15/06/1636, 22/06/1636,
23/06/1636, 01/07/1636, 03/07/1636, 04/07/1636, 28/08/1636

Zieken/doentes

14/01/1636, 23/01/1636, 26/01/1636, 27/01/1636, 28/01/1636, 30/01/1636,
31/01/1636, 01/02/1636, 08/03/1636, 14/03/1636, 18/03/1636, 25/04/1636,
16/05/1636, 21/05/1636, 23/05/1636, 18/07/1636, 22/07/1636, 10/09/1636

Burgerwacht/Guarda civil

17/01/1636

Illegale praktijken/Práticas ilegais

10/01/1636, 21/01/1636, 28/01/1636, 06/02/1636, 14/03/1636, 26/03/1636,
04/05/1636, 05/05/1636, 16/05/1636, 12/06/1636, 28/06/1636, 09/07/1636,
22/07/1636, 05/08/1636, 08/08/1636, 16/08/1636, 20/08/1636, 22/08/1636,
20/09/1636

Feesten/Celebrações

07/02/1636

Bezetten van eigendom/Ocupação de propriedades

22/01/1636, 30/01/1636, 04/02/1636, 04/09/1636

Geografische kenmerken/Acidentes geográficos

03/01/1636, 14/01/1636, 17/01/1636, 19/01/1636, 20/01/1636, 02/02/1636,
14/03/1636, 26/03/1636, 28/04/1636, 11/09/1636, 23/09/1636

Plakkaten/Editais

18/01/1636, 16/08/1636

1637

Het bericht van de aankomst van de graaf Johan Maurits van Nassau-Siegen in Brazilië met de titel van Gouverneur, Kapitein- en Admiraal Generaal van Brazilië opent de Dagelijkse Notulen van het jaar 1637. In de loop van het jaar 1637 zijn typisch militaire onderwerpen gedocumenteerd zoals oorlogsmissies, het organiseren van de troepen, troepenbewegingen van de vijand en het bouwen en onderhouden van forten. Daarnaast is in de agenda van de Politieke Raad aan de orde de wetgeving voor de organisatie van het bewind en het reguleren van de politieke situatie in de kolonie en van het dagelijkse leven van de inwoners.

Eveneens betreffen de notulen bureaucratische onderwerpen voornamelijk over het civiele en militaire personeel in dienst van de WIC. Een voorbeeld hiervan is het registreren van het beëindigen van de dienstperiode van de WIC militairen, het overplaatsen van compagnie dienaren, de verloven van civiele en militaire dienaren en van de betalingen. Kortom, in de notulen zijn de economische, politieke, militaire en maatschappelijke onderwerpen van het jaar 1637 te vinden.

Wat de economische onderwerpen betreft valt vooral de aankoop van *engenhos* op, zoals dit in 1636 te zien is. Verder, omvatten de notulen het kopen van andere bezittingen, het handelen in vee en voedsel, vooral van maniokmeel, het kopen van manufacturen, het sturen van suiker en Brazielhout naar Europa, de aankomst van slaven uit Guinee en het vangen van slaven in het binnenland door de *Capitães do Campo*.

1637

O anúncio da chegada do Conde Johan Maurits van Nassau-Siegen ao Brasil, provido do cargo de Governador, Capitão e Almirante General do Brasil, inaugura o corpus de documentos que compõem as atas do ano de 1637. No decorrer de todo o ano de 1637, foram registrados assuntos de caráter estritamente militar, a exemplo de expedições bélicas, organização das tropas, movimentação de combatentes inimigos e a construção e manutenção de fortificações. Além dos temas militares, questões de ordem política estiveram na pauta dos conselheiros, como a elaboração de leis que regulamentavam a organização política da colônia e na vida cotidiana dos moradores.

Por sua vez, temas de caráter burocrático, principalmente a respeito do pessoal civil e militar da WIC, foram comentados nas nótulas, como foi observado no registro da saída de militares do serviço da Companhia, no remanejamento de cargos, nos licenciamentos e nos pagamentos. Grosso modo, as atas de 1637 trazem informações sobre a economia, a política, a sociedade e as atividades militares da colônia.

Transações de compra de engenhos—também observadas em 1636—e de outras propriedades, a comercialização de gado e de alimentos—principalmente farinha de mandioca—, a aquisição de manufaturas, o embarque de açúcar e pau-brasil para a Europa, a chegada de escravos da Guiné e a captura de negros no interior, pela ação de Capitães do Campo, compõem alguns dos temas econômicos no ano em destaque.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

29/01/1637, 30/01/1637, 05/02/1637, 07/02/1637, 10/02/1637, 23/02/1637, 24/02/1637, 25/02/1637, 01/03/1637, 02/03/1637, 24/03/1637, 30/03/1637, 05/04/1637, 06/04/1637, 07/04/1637, 08/04/1637, 20/04/1637, 24/04/1637, 27/04/1637, 28/04/1637, 30/04/1637, 04/05/1637, 05/05/1637, 07/05/1637, 13/05/1637, 14/05/1637, 20/05/1637, 25/05/1637, 26/05/1637, 27/05/1637, 28/05/1637, 30/05/1637, 03/06/1637, 06/06/1637, 08/06/1637, 09/06/1637, 10/06/1637, 11/06/1637, 13/06/1637, 15/06/1637, 17/06/1637, 18/06/1637, 19/06/1637, 20/06/1637, 23/06/1637, 02/07/1637, 03/07/1637, 06/07/1637, 10/07/1637, 11/07/1637, 12/07/1637, 14/07/1637, 16/07/1637, 24/07/1637, 28/07/1637, 31/07/1637, 06/08/1637, 07/08/1637, 08/08/1637, 10/08/1637, 11/08/1637, 12/08/1637, 26/08/1637, 03/09/1637, 07/09/1637, 12/09/1637, 14/09/1637, 18/09/1637, 24/09/1637, 25/09/1637, 30/09/1637, 06/10/1637, 27/10/1637, 28/10/1637, 04/11/1637, 09/11/1637, 11/11/1637, 14/11/1637, 16/11/1637, 17/11/1637, 18/11/1637, 19/11/1637, 24/11/1637, 25/11/1637, 27/11/1637, 11/12/1637, 12/12/1637, 14/12/1637, 17/12/1637, 18/12/1637, 19/12/1637

Brazielhout/*Pau-brasil*

02/02/1637, 03/02/1637, 06/02/1637, 20/02/1637, 23/02/1637, 02/04/1637, 20/04/1637, 21/04/1637, 22/04/1637, 05/05/1637, 08/05/1637, 09/05/1637, 19/05/1637, 30/05/1637, 01/06/1637, 08/07/1637, 14/07/1637, 23/07/1637, 28/08/1637, 03/09/1637, 21/09/1637, 15/10/1637, 24/10/1637, 17/11/1637, 26/11/1637, 27/11/1637, 02/12/1637, 07/12/1637, 11/12/1637, 17/12/1637

Maniokmeel/*Farinha*

19/02/1637, 23/02/1637, 25/02/1637, 12/03/1637, 19/03/1637, 24/03/1637, 02/04/1637, 04/04/1637, 07/04/1637, 20/04/1637, 24/04/1637, 11/05/1637, 12/05/1637, 13/06/1637, 15/06/1637, 16/07/1637, 05/08/1637, 07/08/1637, 11/08/1637, 21/08/1637, 26/08/1637, 31/08/1637, 04/09/1637, 07/09/1637, 12/09/1637, 19/09/1637, 26/09/1637, 28/09/1637, 30/09/1637, 02/10/1637, 06/10/1637, 08/10/1637, 10/10/1637, 21/10/1637, 18/11/1637, 27/11/1637, 30/11/1637, 02/12/1637, 14/12/1637, 16/12/1637, 21/12/1637, 31/12/1637

Veehouderij/*Pecuária*

16/02/1637, 17/02/1637, 23/02/1637, 07/03/1637, 10/03/1637, 11/03/1637, 19/03/1637, 29/03/1637, 02/04/1637, 04/04/1637, 10/04/1637, 22/04/1637, 11/05/1637, 03/06/1637, 03/07/1637, 04/09/1637, 30/09/1637, 01/10/1637, 12/10/1637, 14/10/1637, 16/10/1637, 17/10/1637, 21/10/1637, 27/10/1637, 11/11/1637, 14/11/1637, 18/11/1637, 21/11/1637, 30/11/1637, 03/12/1637, 07/12/1637, 14/12/1637, 15/12/1637, 16/12/1637

Visserij/*Pesca*

25/02/1637, 28/02/1637, 15/04/1637, 08/08/1637, 28/08/1637, 29/08/1637, 03/09/1637, 05/09/1637, 08/09/1637, 14/09/1637, 24/09/1637, 26/09/1637, 11/11/1637, 18/11/1637

Mijnexploitatie/*Mineração*

06/05/1637, 16/06/1637, 03/07/1637, 01/08/1637, 02/09/1637, 05/09/1637,
09/11/1637, 07/12/1637

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

29/01/1637, 30/01/1637, 02/06/1637, 03/06/1637, 04/06/1637, 03/07/1637,
08/07/1637, 18/07/1637, 25/09/1637, 25/10/1637, 26/10/1637, 30/10/1637,
01/12/1637

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

28/01/1637, 10/02/1637, 12/02/1637, 13/02/1637, 14/02/1637, 17/02/1637,
20/02/1637, 24/02/1637, 25/02/1637, 01/03/1637, 02/03/1637, 03/03/1637,
06/03/1637, 11/03/1637, 12/03/1637, 17/03/1637, 04/04/1637, 07/04/1637,
22/04/1637, 28/04/1637, 11/05/1637, 15/05/1637, 20/05/1637, 12/06/1637,
13/06/1637, 19/06/1637, 29/06/1637, 01/07/1637, 03/07/1637, 29/07/1637,
08/08/1637, 12/08/1637, 15/08/1637, 17/08/1637, 21/08/1637, 03/09/1637,
09/09/1637, 12/09/1637, 14/09/1637, 19/09/1637, 23/09/1637, 24/09/1637,
26/09/1637, 05/10/1637, 08/10/1637, 13/10/1637, 20/10/1637, 21/10/1637,
22/10/1637, 02/11/1637, 05/11/1637, 11/11/1637, 16/11/1637, 17/11/1637,
18/11/1637, 21/11/1637, 30/11/1637, 02/12/1637, 03/12/1637, 08/12/1637,
16/12/1637, 23/12/1637, 30/12/1637, 31/12/1637

Binnenlandse productie/*Produção interna*

28/01/1637, 12/02/1637, 02/03/1637, 09/03/1637, 11/03/1637, 13/06/1637,
08/08/1637, 10/08/1637, 11/08/1637, 13/08/1637, 03/09/1637, 07/09/1637,
12/09/1637, 19/09/1637, 23/09/1637, 21/10/1637, 14/11/1637, 17/11/1637,
26/11/1637, 27/11/1637, 02/12/1637, 08/12/1637, 19/12/1637, 30/12/1637

Bevoorrading/*Abastecimento*

29/01/1637, 06/02/1637, 07/02/1637, 14/02/1637, 15/02/1637, 16/02/1637,
17/02/1637, 19/02/1637, 23/02/1637, 25/02/1637, 28/02/1637, 09/03/1637,
10/03/1637, 11/03/1637, 14/03/1637, 16/03/1637, 25/03/1637, 02/04/1637,
20/04/1637, 24/04/1637, 04/05/1637, 07/05/1637, 11/05/1637, 14/05/1637,
13/06/1637, 22/12/1637

Economisch beleid/*Política econômica*

28/01/1637, 29/01/1637, 30/01/1637, 14/02/1637, 16/02/1637, 17/02/1637,
19/02/1637, 07/03/1637, 10/03/1637, 11/03/1637, 19/03/1637, 28/03/1637,
02/04/1637, 07/04/1637, 08/04/1637, 20/05/1637, 13/06/1637, 16/07/1637,
31/07/1637, 01/08/1637, 07/09/1637, 06/10/1637

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

28/01/1637, 29/01/1637, 30/01/1637, 31/01/1637, 02/02/1637, 03/02/1637,
05/02/1637, 07/02/1637, 14/02/1637, 10/04/1637, 15/04/1637, 17/04/1637,
18/04/1637, 23/04/1637, 24/04/1637, 27/04/1637, 30/04/1637, 05/05/1637,
07/05/1637, 09/05/1637, 13/05/1637, 18/05/1637, 25/05/1637, 06/06/1637,

10/06/1637, 02/07/1637, 09/07/1637, 12/07/1637, 14/07/1637, 28/07/1637,
29/07/1637, 15/08/1637, 21/08/1637, 16/09/1637, 18/09/1637, 17/10/1637,
28/10/1637, 06/11/1637, 04/12/1637, 12/12/1637, 15/12/1637, 18/12/1637

Politiek/Política

28/01/1637, 03/02/1637, 05/04/1637, 04/05/1637, 05/05/1637, 25/05/1637,
24/06/1637, 02/07/1637, 06/07/1637, 12/07/1637, 01/08/1637, 07/08/1637,
14/09/1637, 21/09/1637, 24/09/1637, 28/09/1637, 19/11/1637

Justitieel/Justiça

02/02/1637, 03/02/1637, 04/02/1637, 07/02/1637, 13/02/1637, 07/03/1637,
02/04/1637, 05/04/1637, 04/05/1637, 08/05/1637, 14/05/1637, 15/06/1637,
18/06/1637, 23/06/1637, 02/07/1637, 06/07/1637, 10/07/1637, 16/07/1637,
23/07/1637, 29/08/1637, 31/08/1637, 23/09/1637, 30/09/1637, 06/10/1637,
27/10/1637, 05/11/1637, 11/11/1637, 19/11/1637, 24/11/1637, 25/11/1637,
02/12/1637, 14/12/1637

Heffingen/Impostos

30/01/1637, 14/02/1637, 23/02/1637, 25/02/1637, 01/03/1637, 07/04/1637,
18/04/1637, 04/05/1637, 05/05/1637, 25/05/1637, 02/07/1637, 28/07/1637,
29/07/1637, 07/08/1637, 31/08/1637, 15/09/1637, 16/09/1637, 18/09/1637,
19/09/1637, 22/09/1637, 24/09/1637, 25/09/1637, 30/09/1637, 18/11/1637,
21/11/1637, 14/12/1637, 19/12/1637

Salaris/Salário

04/02/1637, 18/02/1637, 27/02/1637, 02/03/1637, 10/03/1637, 14/03/1637,
17/03/1637, 19/03/1637, 20/03/1637, 02/04/1637, 07/04/1637, 16/04/1637,
23/04/1637, 24/04/1637, 05/05/1637, 06/05/1637, 07/05/1637, 08/05/1637,
12/05/1637, 13/05/1637, 19/05/1637, 22/05/1637, 26/05/1637, 29/05/1637,
16/06/1637, 17/06/1637, 20/06/1637, 25/06/1637, 26/06/1637, 29/06/1637,
04/07/1637, 06/07/1637, 11/07/1637, 16/07/1637, 23/07/1637, 29/07/1637,
01/08/1637, 07/08/1637, 08/08/1637, 11/08/1637, 14/08/1637, 18/08/1637,
01/09/1637, 07/09/1637, 11/09/1637, 12/09/1637, 14/09/1637, 16/09/1637,
23/09/1637, 24/09/1637, 30/09/1637, 10/10/1637, 12/10/1637, 13/10/1637,
17/10/1637, 26/10/1637, 17/11/1637, 18/11/1637, 25/11/1637, 11/12/1637,
19/12/1637, 30/12/1637

Boekhouding/Contabilidade

31/01/1637, 02/02/1637, 03/02/1637, 04/02/1637, 06/02/1637, 09/02/1637,
10/02/1637, 12/02/1637, 13/02/1637, 14/02/1637, 15/02/1637, 16/02/1637,
17/02/1637, 18/02/1637, 19/02/1637, 20/02/1637, 21/02/1637, 24/02/1637,
01/03/1637, 02/03/1637, 03/03/1637, 04/03/1637, 09/03/1637, 11/03/1637,
12/03/1637, 14/03/1637, 19/03/1637, 20/03/1637, 24/03/1637, 25/03/1637,
28/03/1637, 02/04/1637, 04/04/1637, 06/04/1637, 07/04/1637, 08/04/1637,
09/04/1637, 11/04/1637, 16/04/1637, 17/04/1637, 18/04/1637, 20/04/1637,
21/04/1637, 22/04/1637, 24/04/1637, 27/04/1637, 28/04/1637, 01/05/1637,
04/05/1637, 05/05/1637, 06/05/1637, 08/05/1637, 11/05/1637, 12/05/1637,
14/05/1637, 15/05/1637, 20/05/1637, 26/05/1637, 27/05/1637, 28/05/1637,

29/05/1637, 30/05/1637, 01/06/1637, 02/06/1637, 03/06/1637, 04/06/1637, 06/06/1637, 09/06/1637, 10/06/1637, 11/06/1637, 12/06/1637, 13/06/1637, 15/06/1637, 16/06/1637, 17/06/1637, 18/06/1637, 19/06/1637, 20/06/1637, 23/06/1637, 25/06/1637, 26/06/1637, 27/06/1637, 29/06/1637, 02/07/1637, 03/07/1637, 04/07/1637, 06/07/1637, 07/07/1637, 08/07/1637, 10/07/1637, 12/07/1637, 14/07/1637, 16/07/1637, 18/07/1637, 22/07/1637, 23/07/1637, 24/07/1637, 25/07/1637, 28/07/1637, 31/07/1637, 01/08/1637, 04/08/1637, 05/08/1637, 07/08/1637, 08/08/1637, 10/08/1637, 11/08/1637, 12/08/1637, 13/08/1637, 14/08/1637, 15/08/1637, 17/08/1637, 18/08/1637, 21/08/1637, 28/08/1637, 31/08/1637, 01/09/1637, 03/09/1637, 04/09/1637, 05/09/1637, 07/09/1637, 09/09/1637, 10/09/1637, 12/09/1637, 14/09/1637, 15/09/1637, 16/09/1637, 18/09/1637, 19/09/1637, 21/09/1637, 23/09/1637, 24/09/1637, 25/09/1637, 26/09/1637, 28/09/1637, 30/09/1637, 01/10/1637, 05/10/1637, 06/10/1637, 07/10/1637, 08/10/1637, 12/10/1637, 13/10/1637, 14/10/1637, 15/10/1637, 16/10/1637, 17/10/1637, 20/10/1637, 21/10/1637, 22/10/1637, 23/10/1637, 24/10/1637, 25/10/1637, 26/10/1637, 27/10/1637, 28/10/1637, 30/10/1637, 02/11/1637, 05/11/1637, 07/11/1637, 09/11/1637, 10/11/1637, 11/11/1637, 13/11/1637, 14/11/1637, 16/11/1637, 17/11/1637, 18/11/1637, 19/11/1637, 21/11/1637, 23/11/1637, 24/11/1637, 26/11/1637, 27/11/1637, 30/11/1637, 01/12/1637, 02/12/1637, 03/12/1637, 07/12/1637, 08/12/1637, 10/12/1637, 11/12/1637, 12/12/1637, 14/12/1637, 15/12/1637, 16/12/1637, 17/12/1637, 19/12/1637, 21/12/1637, 23/12/1637, 28/12/1637, 30/12/1637, 31/12/1637

Personeelsadministratie/Administração de pessoal

04/02/1637, 06/02/1637, 10/02/1637, 12/02/1637, 14/02/1637, 18/02/1637, 19/02/1637, 20/02/1637, 24/02/1637, 26/02/1637, 28/02/1637, 02/03/1637, 03/03/1637, 04/03/1637, 07/03/1637, 09/03/1637, 13/03/1637, 17/03/1637, 19/03/1637, 24/03/1637, 06/04/1637, 11/04/1637, 15/04/1637, 16/04/1637, 17/04/1637, 22/04/1637, 23/04/1637, 24/04/1637, 30/04/1637, 06/05/1637, 09/05/1637, 19/05/1637, 22/05/1637, 29/05/1637, 05/06/1637, 18/06/1637, 23/06/1637, 25/06/1637, 30/06/1637, 07/07/1637, 12/07/1637, 27/07/1637, 29/07/1637, 31/07/1637, 07/08/1637, 13/08/1637, 15/08/1637, 18/08/1637, 31/08/1637, 01/09/1637, 07/09/1637, 11/09/1637, 12/09/1637, 15/09/1637, 24/09/1637, 12/10/1637, 13/10/1637, 17/10/1637, 20/10/1637, 04/11/1637, 06/11/1637, 13/11/1637, 18/11/1637, 19/11/1637, 11/12/1637, 12/12/1637, 24/12/1637, 30/12/1637, 31/12/1637

Overplaatsen van personeel/Remanejamento de pessoal

04/02/1637, 06/02/1637, 10/02/1637, 18/02/1637, 20/02/1637, 26/02/1637, 27/02/1637, 28/02/1637, 03/03/1637, 06/03/1637, 10/03/1637, 13/03/1637, 17/03/1637, 24/03/1637, 25/03/1637, 26/03/1637, 28/03/1637, 02/04/1637, 04/04/1637, 09/04/1637, 11/04/1637, 16/04/1637, 17/04/1637, 20/04/1637, 21/04/1637, 22/04/1637, 23/04/1637, 24/04/1637, 25/04/1637, 29/04/1637, 30/04/1637, 01/05/1637, 08/05/1637, 09/05/1637, 11/05/1637, 19/05/1637,

22/05/1637, 08/06/1637, 20/06/1637, 23/06/1637, 04/07/1637, 23/07/1637,
24/07/1637, 29/07/1637, 06/08/1637, 07/08/1637, 11/08/1637, 12/09/1637,
14/09/1637, 24/09/1637, 30/09/1637, 10/10/1637, 13/10/1637, 17/10/1637,
06/11/1637, 18/11/1637, 12/12/1637, 31/12/1637

Scheepsonderhoud/Manutenção de navio

14/03/1637, 20/03/1637, 25/03/1637, 30/03/1637, 02/04/1637, 05/04/1637,
06/04/1637, 07/04/1637, 08/04/1637, 09/04/1637, 20/04/1637, 24/04/1637,
28/04/1637, 06/05/1637, 07/05/1637, 08/05/1637, 11/05/1637, 28/05/1637,
08/06/1637, 09/06/1637, 11/06/1637, 04/07/1637, 10/08/1637, 12/08/1637,
08/09/1637, 09/09/1637, 18/09/1637, 25/09/1637, 30/09/1637, 02/10/1637,
03/10/1637, 05/10/1637, 02/11/1637, 04/11/1637, 19/11/1637, 24/11/1637,
28/12/1637

Verpachtingen/Arrendamentos

02/02/1637, 03/02/1637, 10/02/1637, 20/02/1637, 13/05/1637, 05/06/1637,
11/06/1637, 12/06/1637, 29/06/1637, 02/07/1637, 28/07/1637, 31/08/1637,
01/09/1637, 16/09/1637, 27/10/1637, 24/11/1637, 30/11/1637

Correspondentie/Correspondência

06/02/1637, 13/02/1637, 17/02/1637, 01/03/1637, 10/03/1637, 11/03/1637,
19/03/1637, 28/03/1637, 29/03/1637, 08/04/1637, 10/04/1637, 18/05/1637,
06/06/1637, 30/06/1637, 29/07/1637, 30/07/1637, 31/07/1637, 05/08/1637,
06/08/1637, 07/08/1637, 15/08/1637, 21/08/1637, 29/08/1637, 03/09/1637,
05/09/1637, 10/10/1637, 18/10/1637, 26/10/1637, 06/11/1637, 16/11/1637,
28/11/1637, 11/12/1637, 14/12/1637, 16/12/1637, 18/12/1637, 23/12/1637,
26/12/1637, 28/12/1637, 30/12/1637

Stedelijke problemen/Questões urbanas

29/01/1637, 30/01/1637, 14/02/1637, 16/02/1637, 19/02/1637, 21/02/1637,
23/02/1637, 04/03/1637, 13/03/1637, 08/04/1637, 16/05/1637, 17/06/1637,
14/07/1637, 07/09/1637, 18/09/1637, 21/09/1637, 22/09/1637, 23/09/1637,
24/09/1637, 25/09/1637, 29/09/1637, 07/11/1637, 18/11/1637, 10/12/1637,
11/12/1637

Infrastructuur/Infraestrutura

29/01/1637, 30/01/1637, 14/02/1637, 16/02/1637, 19/02/1637, 21/02/1637,
23/02/1637, 04/03/1637, 13/03/1637, 08/04/1637, 16/05/1637, 17/06/1637,
14/07/1637, 07/09/1637, 18/09/1637, 21/09/1637, 22/09/1637, 23/09/1637,
24/09/1637, 25/09/1637, 29/09/1637, 07/11/1637, 18/11/1637, 10/12/1637,
11/12/1637

Maatschappij/Sociedade

Sociale interactie/Interação social

13/02/1637, 14/02/1637, 16/02/1637, 10/03/1637, 11/03/1637, 19/03/1637,
26/03/1637, 08/04/1637, 07/05/1637, 25/05/1637, 02/07/1637, 29/07/1637,
17/08/1637, 29/08/1637, 30/09/1637, 08/10/1637

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

02/02/1637, 11/02/1637, 13/02/1637, 14/02/1637, 19/02/1637, 02/03/1637, 09/03/1637, 11/03/1637, 13/03/1637, 17/03/1637, 19/03/1637, 20/03/1637, 04/04/1637, 09/04/1637, 16/04/1637, 20/04/1637, 30/04/1637, 01/05/1637, 04/05/1637, 06/05/1637, 11/05/1637, 08/06/1637, 02/07/1637, 06/07/1637, 16/07/1637, 21/07/1637, 27/07/1637, 26/08/1637, 28/08/1637, 31/08/1637, 15/09/1637, 21/09/1637, 24/09/1637, 18/10/1637, 23/10/1637, 07/11/1637, 02/12/1637, 28/12/1637

Indianen/*Indígenas*

29/01/1637, 31/01/1637, 10/02/1637, 26/02/1637, 09/03/1637, 19/03/1637, 24/03/1637, 24/04/1637, 28/04/1637, 05/05/1637, 07/05/1637, 08/05/1637, 09/05/1637, 11/05/1637, 12/05/1637, 15/05/1637, 16/05/1637, 22/05/1637, 26/05/1637, 02/06/1637, 26/06/1637, 08/07/1637, 10/07/1637, 11/07/1637, 12/07/1637, 20/07/1637, 24/07/1637, 25/07/1637, 27/07/1637, 31/07/1637, 01/08/1637, 04/08/1637, 07/08/1637, 17/08/1637, 18/08/1637, 26/08/1637, 02/09/1637, 16/09/1637, 26/09/1637, 28/09/1637, 29/09/1637, 30/09/1637, 17/10/1637, 21/10/1637, 04/11/1637, 07/12/1637, 10/12/1637, 17/12/1637, 18/12/1637, 26/12/1637, 30/12/1637

Slavernij/*Escravidão*

31/01/1637, 01/02/1637, 03/02/1637, 04/02/1637, 05/02/1637, 06/02/1637, 07/02/1637, 08/02/1637, 09/02/1637, 17/02/1637, 19/02/1637, 04/03/1637, 06/03/1637, 09/03/1637, 10/03/1637, 14/03/1637, 16/03/1637, 19/03/1637, 26/03/1637, 02/04/1637, 04/04/1637, 18/04/1637, 21/04/1637, 24/04/1637, 25/04/1637, 28/04/1637, 01/05/1637, 04/05/1637, 05/05/1637, 18/05/1637, 22/05/1637, 23/05/1637, 25/05/1637, 26/05/1637, 28/05/1637, 06/06/1637, 11/06/1637, 02/07/1637, 04/07/1637, 06/07/1637, 14/07/1637, 16/07/1637, 28/07/1637, 04/08/1637, 05/08/1637, 07/08/1637, 13/08/1637, 14/08/1637, 17/08/1637, 26/08/1637, 28/08/1637, 29/08/1637, 07/09/1637, 14/09/1637, 17/09/1637, 23/09/1637, 24/09/1637, 28/09/1637, 29/09/1637, 30/09/1637, 01/10/1637, 11/10/1637, 13/10/1637, 18/10/1637, 25/10/1637, 27/10/1637, 28/10/1637, 02/11/1637, 09/11/1637, 11/11/1637, 12/11/1637, 16/11/1637, 23/11/1637, 24/11/1637, 01/12/1637, 07/12/1637, 11/12/1637, 12/12/1637, 14/12/1637, 15/12/1637, 16/12/1637, 17/12/1637, 18/12/1637, 19/12/1637, 30/12/1637, 31/12/1637

Militaire Zaken/*Assuntos militares*

Militaire organisatie/*Organização militar*

29/01/1637, 30/01/1637, 14/02/1637, 16/02/1637, 19/02/1637, 21/02/1637, 23/02/1637, 04/03/1637, 13/03/1637, 08/04/1637, 16/05/1637, 17/06/1637, 14/07/1637, 07/09/1637, 18/09/1637, 21/09/1637, 22/09/1637, 23/09/1637, 24/09/1637, 25/09/1637, 29/09/1637, 07/11/1637, 18/11/1637, 10/12/1637, 11/12/1637

Missies/Expedições

28/01/1637, 29/01/1637, 31/01/1637, 11/03/1637, 09/04/1637, 24/06/1637,
12/10/1637, 13/10/1637, 14/10/1637, 15/10/1637, 17/10/1637, 18/10/1637,
21/10/1637, 30/10/1637, 04/11/1637, 19/11/1637, 25/11/1637, 12/12/1637,
26/12/1637, 28/12/1637

Gevechten en schermutselingen/Batalhas e escaramuças

29/01/1637, 16/02/1637, 02/04/1637, 10/04/1637, 18/04/1637, 29/04/1637,
05/05/1637, 18/10/1637, 09/12/1637, 10/12/1637, 30/12/1637

Bouwen en onderhouden van forten/Construção e manutenção de fortificações

30/01/1637, 31/01/1637, 01/02/1637, 02/02/1637, 13/02/1637, 19/02/1637,
21/02/1637, 25/02/1637, 02/03/1637, 06/04/1637, 07/04/1637, 10/04/1637,
21/04/1637, 04/05/1637, 16/05/1637, 23/05/1637, 29/05/1637, 08/06/1637,
16/06/1637, 27/06/1637, 02/07/1637, 10/07/1637, 16/07/1637, 24/07/1637,
06/08/1637, 03/09/1637, 18/09/1637, 21/09/1637, 28/09/1637, 30/09/1637,
01/10/1637, 02/10/1637, 06/10/1637, 07/10/1637, 15/10/1637, 21/10/1637,
19/11/1637, 24/11/1637, 12/12/1637, 21/12/1637

Administratie van militair personeel/Administração de pessoal militar

30/01/1637, 31/01/1637, 01/02/1637, 02/02/1637, 13/02/1637, 19/02/1637,
21/02/1637, 25/02/1637, 02/03/1637, 06/04/1637, 07/04/1637, 10/04/1637,
21/04/1637, 04/05/1637, 16/05/1637, 23/05/1637, 29/05/1637, 08/06/1637,
16/06/1637, 27/06/1637, 02/07/1637, 10/07/1637, 16/07/1637, 24/07/1637,
06/08/1637, 03/09/1637, 18/09/1637, 21/09/1637, 28/09/1637, 30/09/1637,
01/10/1637, 02/10/1637, 06/10/1637, 07/10/1637, 15/10/1637, 21/10/1637,
19/11/1637, 24/11/1637, 12/12/1637, 21/12/1637

Militaire justitie/Justiça militar

04/05/1637, 13/05/1637, 15/06/1637, 24/09/1637, 30/09/1637

Militaire logistiek/Logística militar

28/01/1637, 29/01/1637, 31/01/1637, 02/02/1637, 05/02/1637, 07/02/1637,
10/02/1637, 13/02/1637, 14/02/1637, 18/02/1637, 19/02/1637, 23/02/1637,
25/02/1637, 02/03/1637, 09/03/1637, 11/03/1637, 14/03/1637, 16/03/1637,
02/04/1637, 15/04/1637, 20/04/1637, 21/04/1637, 24/04/1637, 28/04/1637,
30/04/1637, 01/05/1637, 04/05/1637, 14/05/1637, 16/05/1637, 18/05/1637,
05/06/1637, 08/06/1637, 13/06/1637, 01/07/1637, 16/07/1637, 22/07/1637,
24/07/1637, 12/08/1637, 17/08/1637, 02/09/1637, 03/09/1637, 04/09/1637,
07/09/1637, 09/09/1637, 12/09/1637, 15/09/1637, 26/09/1637, 28/09/1637,
29/09/1637, 02/10/1637, 07/10/1637, 17/10/1637, 21/10/1637, 04/11/1637,
07/11/1637, 10/11/1637, 12/11/1637, 18/11/1637, 26/11/1637, 27/11/1637,
30/11/1637, 02/12/1637, 12/12/1637, 24/12/1637

Soldij/Soldos

03/02/1637, 10/02/1637, 13/02/1637, 19/02/1637, 06/03/1637, 09/03/1637,
24/03/1637, 26/03/1637, 02/04/1637, 09/04/1637, 21/04/1637, 27/04/1637,
29/04/1637, 01/05/1637, 02/05/1637, 04/05/1637, 08/05/1637, 09/05/1637,
11/05/1637, 13/05/1637, 14/05/1637, 16/05/1637, 19/05/1637, 20/05/1637,

22/05/1637, 27/05/1637, 15/06/1637, 20/07/1637, 22/07/1637, 24/07/1637,
25/07/1637, 01/08/1637, 04/08/1637, 06/08/1637, 07/08/1637, 18/08/1637,
31/08/1637, 03/09/1637, 09/09/1637, 14/09/1637, 26/09/1637, 15/10/1637,
20/10/1637, 07/11/1637, 10/11/1637, 11/11/1637, 14/11/1637, 17/12/1637,
21/12/1637, 24/12/1637

Oorlogsbuit/*Espólios*

05/02/1637, 14/03/1637, 02/04/1637, 10/04/1637, 15/04/1637, 20/04/1637,
28/04/1637, 04/05/1637, 12/05/1637, 25/05/1637, 03/07/1637, 06/07/1637,
07/07/1637, 08/07/1637, 05/08/1637, 28/09/1637, 14/10/1637, 27/10/1637,
10/11/1637, 14/11/1637, 11/12/1637

Inlichting/*Inteligência*

08/08/1637, 10/08/1637, 11/08/1637, 12/08/1637, 13/08/1637, 14/08/1637,
15/08/1637, 18/08/1637, 21/08/1637, 12/11/1637

Dagelijkse leven/*Vida cotidiana*

Scheepsverkeer/*Movimentação de navios*

23/02/1637, 24/02/1637, 02/03/1637, 04/03/1637, 07/03/1637, 14/03/1637,
18/03/1637, 20/03/1637, 28/03/1637, 29/03/1637, 30/03/1637, 02/04/1637,
06/04/1637, 10/04/1637, 15/04/1637, 18/04/1637, 20/04/1637, 22/04/1637,
27/04/1637, 28/04/1637, 30/04/1637, 01/05/1637, 04/05/1637, 06/05/1637,
09/05/1637, 12/05/1637, 16/05/1637, 18/05/1637, 02/06/1637, 03/06/1637,
04/06/1637, 06/06/1637, 09/06/1637, 01/07/1637, 02/07/1637, 04/07/1637,
06/07/1637, 10/07/1637, 12/07/1637, 18/07/1637, 22/07/1637, 24/07/1637,
05/08/1637, 12/08/1637, 15/08/1637, 03/09/1637, 07/09/1637, 08/09/1637,
09/09/1637, 10/09/1637, 12/09/1637, 15/09/1637, 17/09/1637, 18/09/1637,
23/09/1637, 25/09/1637, 28/09/1637, 02/10/1637, 06/10/1637, 12/10/1637,
13/10/1637, 14/10/1637, 15/10/1637, 17/10/1637, 18/10/1637, 21/10/1637,
26/10/1637, 30/10/1637, 02/11/1637, 04/11/1637, 06/11/1637, 07/11/1637,
09/11/1637, 11/11/1637, 12/11/1637, 16/11/1637, 17/11/1637, 18/11/1637,
19/11/1637, 20/11/1637, 24/11/1637, 25/11/1637, 27/11/1637, 29/11/1637,
01/12/1637, 03/12/1637, 08/12/1637, 09/12/1637, 11/12/1637, 12/12/1637,
14/12/1637, 16/12/1637, 21/12/1637, 23/12/1637, 24/12/1637, 26/12/1637,
28/12/1637, 30/12/1637

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

18/02/1637, 19/02/1637, 25/02/1637, 27/02/1637, 28/02/1637, 03/03/1637,
06/03/1637, 07/03/1637, 10/03/1637, 12/03/1637, 14/03/1637, 18/03/1637,
19/03/1637, 20/03/1637, 28/03/1637, 29/03/1637, 30/03/1637, 06/04/1637,
09/04/1637, 16/04/1637, 20/04/1637, 22/04/1637, 23/04/1637, 28/04/1637,
30/04/1637, 04/05/1637, 05/05/1637, 06/05/1637, 16/05/1637, 23/05/1637,
26/05/1637, 03/06/1637, 06/06/1637, 06/07/1637, 16/07/1637, 24/07/1637,
25/07/1637, 29/07/1637, 04/08/1637, 12/08/1637, 02/09/1637, 05/09/1637,
07/09/1637, 15/09/1637, 23/09/1637, 28/09/1637, 29/09/1637, 12/10/1637,

13/10/1637, 14/10/1637, 17/10/1637, 18/10/1637, 20/10/1637, 26/10/1637, 27/10/1637, 28/10/1637, 30/10/1637, 12/11/1637, 17/11/1637, 18/11/1637, 26/11/1637, 01/12/1637, 03/12/1637, 09/12/1637, 10/12/1637, 16/12/1637, 18/12/1637, 21/12/1637, 26/12/1637, 28/12/1637, 30/12/1637

Zieken/Doentes

09/02/1637, 19/02/1637, 27/02/1637, 02/03/1637, 06/03/1637, 07/03/1637, 09/03/1637, 18/03/1637, 19/03/1637, 26/03/1637, 28/03/1637, 29/03/1637, 04/04/1637, 06/04/1637, 07/04/1637, 16/04/1637, 18/04/1637, 24/04/1637, 30/04/1637, 01/05/1637, 08/06/1637, 15/06/1637, 21/07/1637, 29/07/1637, 06/08/1637, 31/08/1637, 10/10/1637, 27/11/1637, 01/12/1637, 11/12/1637

Burgerwacht/Guarda civil

29/01/1637, 30/01/1637, 10/02/1637, 16/04/1637

Oproer/Desordem

28/03/1637, 28/04/1637, 04/05/1637, 05/05/1637, 22/05/1637, 16/09/1637, 24/09/1637, 28/12/1637

1638

In de Notulen van 1638 is de grondige beschrijving van de voorbereiding van de expeditie naar Bahia te vinden. Toen de expeditie eenmaal was vertrokken werd de berichtgeving minder. De expeditie keerde onverwachts terug maar de redenen hiervan zijn niet beschreven. Er zijn wel meldingen over een aantal brieven van Johan Maurits en Johan Ghijseling. Voor deze brieven zie *Mauritiana II*, bladzijd 171 Nederlandse en Portugese versies.

Een ander onderwerp dat vaak voorkomt is Justitie. Tientallen processen waren vertraagd of gestopt wegens de afwezigheid of vrijstelling van een aantal Politieke Raden. Om deze situatie te verbeteren werd op 29 April een tijdelijk Raad van Justitie opgericht. Er waren veel plakaten gepubliceerd om misdaden in de kolonie, van het plegen van moord tot nachtelijke onrust en dronkenschap, tegen te gaan.

Zoals gebruikelijk in die tijd werden diverse diensten verpacht. Voor een aantal verpachtingcontracten uit het betreffende jaar zie *Mauritiana II* bladzijden 184. (Nederlandse en Portugese versies).

Op 26 augustus was het schip *Alkmaar* aangekomen uit São Thomé en vroeg om toestemming om de lading te mogen verkopen. Dit omdat er in São Thomé geen handel gedreven kon worden. De schipper had geen vergunning om in Brazilië te handelen. Het schip en de lading werden daarom in beslag genomen. Voor het proces tegen het schip zie *Mauritiana III*, bladzijden 304–313. In de collectie Overgekomen Brieven en Papieren uit Brazilië in inventaris 53 zijn er enkele documenten betreffende het proces.

Feesten/Celebrações

11/02/1637, 21/10/1637, 23/10/1637, 18/12/1637

Bezetten van eigendom/Ocupação de propriedade

21/08/1637, 28/08/1637, 14/09/1637, 16/09/1637, 27/10/1637, 28/10/1637, 24/11/1637, 29/12/1637

Geografische kenmerken/Acidente geográfico

02/03/1637, 06/04/1637, 07/04/1637, 08/04/1637, 18/04/1637, 21/04/1637, 16/05/1637, 23/05/1637, 08/07/1637, 29/07/1637, 28/08/1637, 31/08/1637, 01/09/1637, 07/09/1637, 08/09/1637, 09/09/1637, 10/09/1637, 18/09/1637, 24/09/1637, 18/10/1637, 02/11/1637, 26/12/1637

1638

Está presente nas Atas para esse ano os preparativos, com muitos detalhes, para a expedição à Bahia. Quando a expedição parte, as notícias diminuem. De repente, a expedição retorna, e não está presente porque Nassau se retirou depois de pouco tempo. Para a correspondência entre Johan Ghijseling e João Maurício de Nassau com o Alto e Secreto Conselho durante a expedição, ver *Mauritiana II*, página 171. (Versão em Português e em Holandês)

Outro tema bastante recorrente para esse ano é a Justiça. Muitos processos estavam atrasados ou parados e muitas pessoas não eram punidas devido à ausência do Recife de conselheiros políticos e ao licenciamento de outros. Para remediar tal situação, no dia 29 de abril foi criado um Conselho de Justiça temporário. Tem-se também, a publicação de vários editais proibindo diversas práticas comuns na colônia, de assassinatos a agitações noturnas e bebedeiras.

Como o costume da época, vários serviços eram arrendados. Para alguns contratos de arrendamentos do ano em questão, ver *Mauritiana II*, página 184. (Versão em Português e em Holandês).

No dia 26 de agosto, o navio *Alkmaar* chegou de São Thomé e pediu para vender sua carga pois lá não fizera negócio algum. Infelizmente não tinha licença para tal. O navio e a carga foram apreendidos. Para a documentação do processo ver *Mauritiana III*, páginas 304–313. Na coleção Cartas e Papéis vindos do Brasil, inventário 53, há alguns documentos referentes a esse processo também.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

01/01/1638, 02/01/1638, 11/01/1638, 12/01/1638, 16/01/1638, 21/01/1638, 28/01/1638, 10/02/1638, 11/02/1638, 13/02/1638, 23/02/1638, 24/02/1638, 25/02/1638, 01/03/1638, 02/03/1638, 03/03/1638, 04/03/1638, 06/03/1638, 22/03/1638, 29/03/1638, 05/04/1638, 09/04/1638, 21/04/1638, 23/04/1638, 24/04/1638, 26/04/1638, 03/05/1638, 05/05/1638, 07/05/1638, 08/05/1638, 10/05/1638, 12/05/1638, 19/05/1638, 20/05/1638, 23/05/1638, 25/05/1638, 26/05/1638, 29/05/1638, 02/06/1638, 04/06/1638, 07/06/1638, 06/07/1638, 09/07/1638, 12/07/1638, 16/07/1638, 28/07/1638, 04/08/1638, 09/08/1638, 12/08/1638, 17/08/1638, 23/08/1638, 25/08/1638, 26/08/1638, 10/09/1638, 23/09/1638, 28/09/1638, 04/10/1638, 18/10/1638, 02/11/1638, 16/11/1638, 24/11/1638, 13/12/1638, 14/12/1638, 16/12/1638, 20/12/1638, 23/12/1638

Brazielhout/*Pau-brasil*

12/01/1638, 22/01/1638, 28/01/1638, 09/02/1638, 18/02/1638, 20/02/1638, 22/02/1638, 03/03/1638, 22/03/1638, 01/04/1638, 27/04/1638, 29/05/1638, 03/06/1638, 30/06/1638, 06/07/1638, 08/07/1638, 10/07/1638, 16/08/1638, 26/08/1638, 06/09/1638, 20/09/1638, 30/09/1638, 12/11/1638, 17/11/1638, 01/12/1638, 23/12/1638

Maniokmeel/*Farinha*

01/01/1638, 07/01/1638, 12/01/1638, 18/01/1638, 29/01/1638, 06/02/1638, 14/02/1638, 17/03/1638, 27/03/1638, 29/03/1638, 09/04/1638, 14/04/1638, 21/04/1638, 22/04/1638, 29/04/1638, 05/05/1638, 18/05/1638, 02/06/1638, 07/06/1638, 22/07/1638, 26/07/1638, 18/08/1638, 25/08/1638, 06/09/1638, 09/09/1638, 15/09/1638, 30/09/1638, 13/10/1638, 16/10/1638, 22/10/1638, 04/11/1638, 16/11/1638, 22/11/1638, 24/11/1638, 27/11/1638, 20/12/1638

Veehouderij/*Pecuária*

15/03/1638, 03/04/1638, 09/04/1638, 12/04/1638, 14/04/1638, 27/04/1638, 02/06/1638, 05/06/1638, 18/06/1638, 21/06/1638, 14/07/1638, 06/09/1638, 20/09/1638, 08/10/1638, 18/10/1638, 25/10/1638, 04/11/1638, 20/11/1638, 22/11/1638, 29/11/1638, 23/12/1638

Visserij/*Pesca*

05/01/1638, 30/01/1638, 02/06/1638, 21/08/1638, 20/12/1638

Mijnexploitatie/*Mineração*

15/04/1638

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

05/01/1638, 29/01/1638, 02/02/1638, 02/03/1638, 04/03/1638, 12/03/1638, 07/05/1638, 11/05/1638, 17/05/1638, 25/05/1638, 01/06/1638, 10/06/1638, 12/06/1638, 14/06/1638, 16/06/1638, 22/06/1638, 09/07/1638, 16/07/1638, 21/07/1638, 29/07/1638, 03/08/1638, 11/08/1638, 14/08/1638, 17/08/1638, 19/08/1638, 25/08/1638, 01/09/1638, 08/09/1638, 14/09/1638, 16/09/1638, 20/09/1638, 22/09/1638, 01/10/1638, 20/11/1638, 25/11/1638, 13/12/1638, 26/12/1638, 27/12/1638

Binnenlandse economie/*Economia interna*

11/01/1638, 19/01/1638, 27/01/1638, 30/01/1638, 01/02/1638, 06/02/1638, 23/02/1638, 03/03/1638, 09/03/1638, 27/03/1638, 06/04/1638, 19/04/1638, 24/04/1638, 08/05/1638, 10/05/1638, 14/05/1638, 29/05/1638, 02/06/1638, 03/06/1638, 04/06/1638, 25/06/1638, 28/06/1638, 02/07/1638, 06/07/1638, 08/07/1638, 16/07/1638, 20/07/1638, 29/07/1638, 10/08/1638, 11/08/1638, 14/08/1638, 24/08/1638, 28/08/1638, 01/10/1638, 05/11/1638, 09/11/1638, 16/11/1638, 20/11/1638, 26/11/1638, 29/11/1638, 01/12/1638, 10/12/1638, 23/12/1638, 28/12/1638

Binnenlandse productie/*Produção interna*

01/01/1638, 02/01/1638, 17/01/1638, 19/01/1638, 20/01/1638, 30/01/1638, 06/02/1638, 08/02/1638, 11/02/1638, 17/02/1638, 18/02/1638, 04/03/1638, 01/05/1638, 08/05/1638, 14/05/1638, 15/05/1638, 02/06/1638, 29/06/1638, 16/07/1638, 23/07/1638, 27/07/1638, 27/09/1638, 11/10/1638, 21/10/1638, 22/10/1638, 02/11/1638, 15/11/1638, 18/11/1638, 19/11/1638, 20/11/1638, 26/11/1638, 27/11/1638, 09/12/1638, 10/12/1638, 18/12/1638

Bevoorrading/*Abastecimento*

01/01/1638, 04/01/1638, 09/01/1638, 13/01/1638, 18/01/1638, 21/01/1638, 26/01/1638, 29/01/1638, 06/02/1638, 08/02/1638, 09/02/1638, 10/02/1638, 12/02/1638, 13/02/1638, 16/02/1638, 22/02/1638, 27/02/1638, 01/03/1638, 02/03/1638, 15/03/1638, 17/03/1638, 23/03/1638, 07/04/1638, 09/04/1638, 21/04/1638, 30/04/1638, 18/05/1638, 02/06/1638, 04/06/1638, 07/06/1638, 08/06/1638, 18/06/1638, 30/06/1638, 06/07/1638, 07/07/1638, 12/07/1638, 14/07/1638, 19/07/1638, 20/07/1638, 21/07/1638, 22/07/1638, 23/07/1638, 24/07/1638, 26/07/1638, 27/07/1638, 29/07/1638, 02/08/1638, 03/08/1638, 04/08/1638, 11/08/1638, 13/08/1638, 18/08/1638, 23/08/1638, 25/08/1638, 26/08/1638, 02/09/1638, 06/09/1638, 08/09/1638, 09/09/1638, 10/09/1638, 15/09/1638, 22/09/1638, 23/09/1638, 24/09/1638, 30/09/1638, 13/10/1638, 15/10/1638, 16/10/1638, 21/10/1638, 22/10/1638, 26/10/1638, 02/11/1638, 09/11/1638, 10/11/1638, 12/11/1638, 16/11/1638, 23/11/1638, 24/11/1638, 08/12/1638, 11/12/1638, 13/12/1638, 16/12/1638, 27/12/1638

Economisch beleid/*Política econômica*

25/03/1638, 14/04/1638, 29/11/1638, 04/12/1638

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

02/01/1638, 11/01/1638, 13/01/1638, 16/01/1638, 18/01/1638, 20/01/1638, 26/01/1638, 27/01/1638, 29/01/1638, 17/02/1638, 23/02/1638, 24/02/1638, 10/03/1638, 26/03/1638, 01/04/1638, 03/04/1638, 19/04/1638, 05/05/1638, 10/05/1638, 25/05/1638, 04/06/1638, 07/06/1638, 11/06/1638, 15/06/1638, 21/06/1638, 25/06/1638, 26/06/1638, 28/06/1638, 08/07/1638, 12/07/1638, 21/07/1638, 23/07/1638, 29/07/1638, 03/08/1638, 20/08/1638, 22/08/1638,

09/09/1638, 20/09/1638, 25/09/1638, 08/10/1638, 11/10/1638, 12/10/1638,
13/10/1638, 18/10/1638, 22/10/1638, 26/10/1638, 28/10/1638, 01/11/1638,
16/11/1638, 20/11/1638, 22/11/1638, 29/11/1638, 04/12/1638, 08/12/1638,
23/12/1638, 27/12/1638

Politiek/Política

04/01/1638, 05/01/1638, 07/01/1638, 04/03/1638, 26/03/1638, 01/04/1638,
14/04/1638, 22/04/1638, 07/05/1638, 12/05/1638, 27/05/1638, 29/05/1638,
07/06/1638, 09/06/1638, 18/06/1638, 25/06/1638, 26/06/1638, 30/06/1638,
06/07/1638, 07/07/1638, 19/07/1638, 21/07/1638, 13/08/1638, 23/08/1638,
26/08/1638, 08/09/1638, 16/09/1638, 20/09/1638, 04/10/1638, 20/10/1638,
26/10/1638, 27/10/1638, 29/10/1638, 08/11/1638, 09/11/1638, 13/11/1638,
15/11/1638, 18/11/1638, 19/11/1638, 20/11/1638, 22/11/1638, 23/11/1638,
24/11/1638, 25/11/1638, 27/11/1638, 02/12/1638, 18/12/1638, 24/12/1638

Justitie/Justiça

04/01/1638, 05/01/1638, 09/01/1638, 19/01/1638, 11/02/1638, 22/02/1638,
26/03/1638, 01/04/1638, 05/04/1638, 06/04/1638, 29/04/1638, 30/04/1638,
05/05/1638, 03/06/1638, 04/06/1638, 15/06/1638, 14/07/1638, 16/07/1638,
24/07/1638, 02/08/1638, 10/08/1638, 20/08/1638, 25/08/1638, 26/08/1638,
31/08/1638, 02/09/1638, 13/09/1638, 14/09/1638, 18/09/1638, 20/09/1638,
21/09/1638, 24/09/1638, 05/10/1638, 13/10/1638, 18/10/1638, 05/11/1638,
06/11/1638, 09/11/1638, 10/11/1638, 13/11/1638, 23/11/1638, 24/11/1638,
04/12/1638, 09/12/1638, 13/12/1638, 31/12/1638

Heffingen/Impostos

20/02/1638, 04/03/1638, 05/04/1638, 26/04/1638, 12/05/1638, 02/06/1638,
29/06/1638, 16/07/1638, 28/07/1638, 12/08/1638, 14/09/1638, 28/09/1638,
21/10/1638, 11/12/1638

Salaris/Salário

13/01/1638, 22/01/1638, 29/01/1638, 23/02/1638, 05/03/1638, 09/03/1638,
11/03/1638, 26/03/1638, 01/04/1638, 06/04/1638, 14/04/1638, 08/05/1638,
17/05/1638, 22/05/1638, 27/05/1638, 03/06/1638, 04/06/1638, 07/06/1638,
09/06/1638, 12/06/1638, 14/06/1638, 19/06/1638, 26/06/1638, 03/07/1638,
08/07/1638, 09/07/1638, 19/07/1638, 20/07/1638, 22/07/1638, 23/07/1638,
16/08/1638, 17/08/1638, 02/09/1638, 21/09/1638, 15/10/1638, 22/10/1638,
23/10/1638, 27/10/1638, 13/11/1638, 18/11/1638, 25/11/1638, 09/12/1638,
15/12/1638

Boekhouding/Contabilidade

01/01/1638, 09/01/1638, 11/01/1638, 12/01/1638, 19/01/1638, 20/01/1638,
21/01/1638, 22/01/1638, 27/01/1638, 29/01/1638, 30/01/1638, 01/02/1638,
02/02/1638, 09/02/1638, 10/02/1638, 11/02/1638, 14/02/1638, 18/02/1638,
19/02/1638, 20/02/1638, 22/02/1638, 23/02/1638, 25/02/1638, 27/02/1638,
03/03/1638, 04/03/1638, 05/03/1638, 10/03/1638, 11/03/1638, 15/03/1638,
17/03/1638, 22/03/1638, 27/03/1638, 29/03/1638, 31/03/1638, 01/04/1638,

03/04/1638, 05/04/1638, 06/04/1638, 07/04/1638, 09/04/1638, 12/04/1638,
14/04/1638, 16/04/1638, 19/04/1638, 21/04/1638, 22/04/1638, 24/04/1638,
26/04/1638, 27/04/1638, 29/04/1638, 30/04/1638, 01/05/1638, 03/05/1638,
08/05/1638, 10/05/1638, 14/05/1638, 15/05/1638, 19/05/1638, 20/05/1638,
22/05/1638, 23/05/1638, 26/05/1638, 29/05/1638, 02/06/1638, 03/06/1638,
04/06/1638, 05/06/1638, 07/06/1638, 08/06/1638, 09/06/1638, 10/06/1638,
11/06/1638, 12/06/1638, 14/06/1638, 18/06/1638, 19/06/1638, 26/06/1638,
28/06/1638, 30/06/1638, 03/07/1638, 09/07/1638, 10/07/1638, 12/07/1638,
14/07/1638, 16/07/1638, 17/07/1638, 19/07/1638, 20/07/1638, 23/07/1638,
24/07/1638, 27/07/1638, 29/07/1638, 30/07/1638, 31/07/1638, 02/08/1638,
07/08/1638, 09/08/1638, 10/08/1638, 11/08/1638, 12/08/1638, 13/08/1638,
14/08/1638, 18/08/1638, 19/08/1638, 21/08/1638, 23/08/1638, 25/08/1638,
26/08/1638, 28/08/1638, 29/08/1638, 31/08/1638, 06/09/1638, 08/09/1638,
10/09/1638, 11/09/1638, 15/09/1638, 18/09/1638, 23/09/1638, 25/09/1638,
27/09/1638, 01/10/1638, 02/10/1638, 04/10/1638, 11/10/1638, 12/10/1638,
14/10/1638, 16/10/1638, 18/10/1638, 22/10/1638, 23/10/1638, 26/10/1638,
27/10/1638, 04/11/1638, 05/11/1638, 06/11/1638, 09/11/1638, 13/11/1638,
15/11/1638, 16/11/1638, 17/11/1638, 19/11/1638, 20/11/1638, 22/11/1638,
24/11/1638, 26/11/1638, 27/11/1638, 01/12/1638, 03/12/1638, 04/12/1638,
09/12/1638, 10/12/1638, 11/12/1638, 13/12/1638, 16/12/1638, 17/12/1638,
18/12/1638, 20/12/1638, 23/12/1638, 27/12/1638, 31/12/1638

Personeelsadministratie/Administração de Pessoal

05/01/1638, 07/01/1638, 12/01/1638, 14/01/1638, 20/01/1638, 29/01/1638,
12/02/1638, 06/03/1638, 23/03/1638, 06/04/1638, 23/04/1638, 08/05/1638,
17/05/1638, 29/05/1638, 07/06/1638, 12/06/1638, 28/06/1638, 02/07/1638,
10/07/1638, 12/07/1638, 13/07/1638, 16/07/1638, 20/07/1638, 22/07/1638,
23/07/1638, 27/07/1638, 02/08/1638, 03/08/1638, 04/08/1638, 11/08/1638,
17/08/1638, 09/09/1638, 16/09/1638, 21/09/1638, 30/09/1638, 04/10/1638,
12/10/1638, 15/10/1638, 18/10/1638, 20/10/1638, 22/10/1638, 26/10/1638,
27/10/1638, 28/10/1638, 29/10/1638, 02/11/1638, 10/11/1638, 16/11/1638,
18/11/1638, 19/11/1638, 22/11/1638, 25/11/1638, 07/12/1638, 11/12/1638,
24/12/1638, 31/12/1638

Overplaatsen van personeel/Remanejamento de pessoal

04/01/1638, 07/01/1638, 12/01/1638, 27/01/1638, 29/01/1638, 04/02/1638,
10/02/1638, 11/02/1638, 22/02/1638, 01/03/1638, 11/03/1638, 23/03/1638,
26/03/1638, 01/04/1638, 08/05/1638, 28/05/1638, 25/06/1638, 26/06/1638,
08/07/1638, 09/07/1638, 10/07/1638, 12/07/1638, 22/07/1638, 02/08/1638,
04/08/1638, 02/09/1638, 09/09/1638, 20/09/1638, 18/10/1638, 09/11/1638,
26/11/1638, 29/11/1638, 07/12/1638, 31/12/1638

Gebrek aan middelen/Falta de recursos

29/01/1638, 13/02/1638, 23/02/1638, 27/02/1638, 11/03/1638, 23/03/1638,
01/04/1638, 22/07/1638, 02/08/1638, 19/08/1638, 22/10/1638, 04/11/1638

Scheepsonderhoud/*Manutenção de navios*

01/01/1638, 07/01/1638, 08/01/1638, 11/01/1638, 20/01/1638, 23/01/1638,
 27/01/1638, 16/02/1638, 18/02/1638, 24/02/1638, 27/02/1638, 04/03/1638,
 06/03/1638, 17/03/1638, 25/03/1638, 27/03/1638, 01/04/1638, 06/04/1638,
 19/04/1638, 22/04/1638, 03/06/1638, 04/06/1638, 09/06/1638, 12/06/1638,
 15/06/1638, 16/06/1638, 06/07/1638, 09/07/1638, 10/07/1638, 12/07/1638,
 14/07/1638, 22/07/1638, 02/08/1638, 11/08/1638, 30/08/1638, 20/09/1638,
 23/09/1638, 24/09/1638, 25/09/1638, 29/09/1638, 30/09/1638, 11/10/1638,
 18/10/1638, 21/10/1638, 22/10/1638, 23/10/1638, 26/10/1638, 04/11/1638,
 24/11/1638, 13/12/1638, 23/12/1638, 27/12/1638, 31/12/1638

Verpachtingen/*Arrendamentos*

05/01/1638, 28/01/1638, 18/02/1638, 19/02/1638, 04/03/1638, 12/04/1638,
 19/04/1638, 22/04/1638, 26/04/1638, 01/05/1638, 04/06/1638, 14/07/1638,
 28/07/1638, 29/07/1638, 09/08/1638, 12/08/1638, 14/08/1638, 16/08/1638,
 21/08/1638, 14/09/1638, 28/09/1638, 08/10/1638, 15/10/1638, 02/11/1638,
 16/11/1638, 22/11/1638, 04/12/1638, 11/12/1638

Bevrachtingen/*Fretamentos*

03/03/1638, 09/03/1638, 17/03/1638, 17/05/1638, 18/05/1638, 25/05/1638,
 06/07/1638, 20/07/1638, 13/08/1638, 14/08/1638, 04/10/1638, 18/11/1638

Correspondentie/*Correspondência*

05/01/1638, 12/01/1638, 22/01/1638, 28/01/1638, 29/01/1638, 06/02/1638,
 08/02/1638, 18/02/1638, 26/02/1638, 20/03/1638, 14/04/1638, 05/05/1638,
 10/05/1638, 12/05/1638, 29/05/1638, 07/06/1638, 08/06/1638, 16/06/1638,
 19/06/1638, 21/06/1638, 25/06/1638, 10/07/1638, 12/07/1638, 17/07/1638,
 20/07/1638, 26/07/1638, 30/07/1638, 14/09/1638, 16/09/1638, 22/09/1638,
 30/09/1638, 05/10/1638, 06/10/1638, 07/10/1638, 13/10/1638, 11/11/1638,
 16/11/1638, 02/12/1638, 04/12/1638, 26/12/1638, 29/12/1638, 31/12/1638

Schuldvorderingen/*Cobrança de dívidas*

03/05/1638, 13/10/1638, 22/10/1638, 18/11/1638, 20/12/1638

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

12/01/1638, 13/01/1638, 12/02/1638, 04/03/1638, 09/04/1638, 12/05/1638,
 26/06/1638, 30/06/1638, 07/07/1638, 09/07/1638, 24/08/1638, 25/09/1638,
 22/10/1638, 28/10/1638, 08/11/1638, 23/11/1638, 27/11/1638, 01/12/1638,
 02/12/1638, 14/12/1638

Infrastructuur/*Infraestrutura*

12/01/1638, 13/01/1638, 26/01/1638, 30/01/1638, 27/02/1638, 04/03/1638,
 12/04/1638, 19/04/1638, 21/04/1638, 30/04/1638, 17/07/1638, 23/07/1638,
 09/08/1638, 16/08/1638, 23/08/1638, 09/09/1638, 14/09/1638, 13/10/1638,
 14/10/1638, 18/10/1638, 22/10/1638, 08/11/1638, 19/11/1638, 20/11/1638,
 24/11/1638, 26/11/1638, 01/12/1638, 07/12/1638

Afrika/*África*

03/04/1638, 25/05/1638, 14/06/1638

Maatschappij/*Sociedade*

Sociale interactie/*Interação social*

02/01/1638, 04/01/1638, 05/01/1638, 09/01/1638, 11/01/1638, 12/01/1638,
15/01/1638, 19/01/1638, 20/01/1638, 27/01/1638, 28/01/1638, 29/01/1638,
04/02/1638, 05/02/1638, 11/02/1638, 18/02/1638, 23/02/1638, 26/02/1638,
27/02/1638, 04/03/1638, 06/03/1638, 11/03/1638, 15/03/1638, 31/03/1638,
01/04/1638, 06/04/1638, 14/04/1638, 16/04/1638, 30/04/1638, 14/05/1638,
15/05/1638, 19/05/1638, 20/05/1638, 22/05/1638, 27/05/1638, 28/05/1638,
03/06/1638, 08/06/1638, 18/06/1638, 19/06/1638, 24/07/1638, 28/07/1638,
04/08/1638, 07/08/1638, 11/08/1638, 16/08/1638, 23/08/1638, 31/08/1638,
06/09/1638, 08/09/1638, 14/09/1638, 16/09/1638, 20/09/1638, 21/09/1638,
22/09/1638, 24/09/1638, 05/10/1638, 12/10/1638, 13/10/1638, 16/10/1638,
18/10/1638, 04/11/1638, 06/11/1638, 08/11/1638, 09/11/1638, 13/11/1638,
16/11/1638, 18/11/1638, 04/12/1638, 11/12/1638, 13/12/1638, 14/12/1638

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

09/01/1638, 14/01/1638, 15/01/1638, 20/01/1638, 22/01/1638, 23/02/1638,
03/03/1638, 05/03/1638, 19/04/1638, 18/05/1638, 02/06/1638, 10/06/1638,
12/06/1638, 09/07/1638, 10/08/1638, 11/09/1638, 14/09/1638, 28/09/1638,
14/10/1638, 25/10/1638, 01/11/1638, 09/11/1638, 17/11/1638, 22/11/1638,
15/12/1638, 24/12/1638

Indianen/*Indígenas*

01/01/1638, 09/01/1638, 14/01/1638, 29/01/1638, 30/01/1638, 01/02/1638,
08/02/1638, 14/02/1638, 22/02/1638, 23/02/1638, 26/02/1638, 17/03/1638,
19/03/1638, 26/03/1638, 30/03/1638, 01/04/1638, 03/04/1638, 06/04/1638,
16/04/1638, 27/05/1638, 28/05/1638, 02/06/1638, 04/06/1638, 05/06/1638,
07/06/1638, 08/06/1638, 09/06/1638, 10/06/1638, 11/06/1638, 21/06/1638,
17/07/1638, 20/07/1638, 21/07/1638, 26/07/1638, 27/07/1638, 07/08/1638,
11/08/1638, 18/08/1638, 22/08/1638, 11/09/1638, 20/09/1638, 25/09/1638,
01/10/1638, 05/10/1638, 12/10/1638, 13/10/1638, 15/10/1638, 16/10/1638,
01/11/1638, 06/11/1638, 09/11/1638, 10/11/1638, 16/11/1638, 22/11/1638,
10/12/1638, 11/12/1638, 13/12/1638, 14/12/1638, 16/12/1638, 17/12/1638,
18/12/1638, 29/12/1638, 31/12/1638

Slavernij/*Escravidão*

09/01/1638, 11/01/1638, 12/01/1638, 29/01/1638, 04/02/1638, 05/02/1638,
06/02/1638, 08/02/1638, 20/02/1638, 26/02/1638, 05/03/1638, 16/03/1638,
17/03/1638, 14/04/1638, 15/04/1638, 19/04/1638, 30/04/1638, 05/05/1638,
06/05/1638, 07/05/1638, 11/05/1638, 12/05/1638, 17/05/1638, 25/05/1638,
27/05/1638, 28/05/1638, 01/06/1638, 10/06/1638, 12/06/1638, 16/06/1638,
22/06/1638, 28/06/1638, 13/07/1638, 16/07/1638, 24/07/1638, 29/07/1638,
03/08/1638, 14/08/1638, 17/08/1638, 19/08/1638, 25/08/1638, 01/09/1638,
06/09/1638, 07/09/1638, 08/09/1638, 09/09/1638, 14/09/1638, 16/09/1638,
20/09/1638, 21/09/1638, 22/09/1638, 20/10/1638, 29/10/1638, 05/11/1638,
16/11/1638, 14/12/1638, 20/12/1638, 23/12/1638, 26/12/1638, 30/12/1638

Prijzen/Prêmios

02/01/1638, 11/01/1638, 12/01/1638, 29/01/1638, 06/02/1638, 20/02/1638,
 26/02/1638, 22/03/1638, 14/04/1638, 08/06/1638, 18/06/1638, 28/06/1638,
 13/07/1638, 19/07/1638, 20/07/1638, 24/07/1638, 17/08/1638, 18/08/1638,
 28/08/1638, 31/08/1638, 06/09/1638, 09/09/1638, 16/09/1638, 18/10/1638,
 20/10/1638, 06/11/1638, 13/11/1638, 16/11/1638, 13/12/1638, 14/12/1638,
 17/12/1638, 23/12/1638

*Militaire Zaken/Assuntos militares**Militaire organisatie/Organização militar*

08/01/1638, 21/01/1638, 28/01/1638, 19/02/1638, 22/02/1638, 23/02/1638,
 26/02/1638, 01/03/1638, 02/03/1638, 03/03/1638, 09/03/1638, 26/03/1638,
 03/04/1638, 07/04/1638, 10/04/1638, 09/05/1638, 07/06/1638, 19/06/1638,
 21/06/1638, 09/07/1638, 15/07/1638, 21/07/1638, 20/08/1638, 06/09/1638,
 09/09/1638, 21/09/1638, 02/10/1638, 03/10/1638, 05/10/1638, 06/10/1638,
 07/10/1638, 16/10/1638, 01/11/1638, 02/11/1638, 11/11/1638, 02/12/1638,
 04/12/1638

Missies/Expedições

02/01/1638, 08/01/1638, 20/01/1638, 14/02/1638, 23/02/1638, 02/03/1638,
 09/03/1638, 10/03/1638, 16/03/1638, 17/03/1638, 23/03/1638, 26/03/1638,
 03/04/1638, 06/04/1638, 08/04/1638, 18/04/1638, 29/04/1638, 02/06/1638,
 19/06/1638, 21/06/1638, 06/07/1638, 17/07/1638, 16/10/1638, 01/11/1638,
 09/11/1638, 31/12/1638

Gevechten en schermutselingen/Batalhas e escaramuças

09/09/1638

Onderhoud van de forten/Manutenção de fortificações

11/01/1638, 12/01/1638, 18/01/1638, 05/02/1638, 19/02/1638, 25/02/1638,
 03/03/1638, 05/03/1638, 23/03/1638, 12/04/1638, 16/04/1638, 18/04/1638,
 21/04/1638, 27/04/1638, 01/05/1638, 03/05/1638, 15/05/1638, 09/07/1638,
 09/08/1638, 14/08/1638, 02/10/1638, 12/10/1638, 18/10/1638, 20/10/1638,
 28/10/1638, 22/11/1638, 03/12/1638, 09/12/1638

Administratie van militair personeel/Administração de pessoal militar

19/02/1638, 03/03/1638, 09/03/1638, 23/03/1638, 26/03/1638, 29/03/1638,
 01/04/1638, 06/04/1638, 08/05/1638, 28/05/1638, 08/06/1638, 09/06/1638,
 19/06/1638, 28/06/1638, 30/06/1638, 13/07/1638, 15/07/1638, 20/07/1638,
 23/08/1638, 02/09/1638, 04/09/1638, 11/10/1638, 19/10/1638, 26/10/1638,
 09/11/1638, 13/11/1638, 09/12/1638, 21/12/1638, 24/12/1638, 26/12/1638

Militaire justitie/Justiça militar

28/05/1638, 26/06/1638, 13/10/1638, 17/11/1638

Militaire logistiek/Logística militar

08/01/1638, 18/01/1638, 27/01/1638, 06/02/1638, 08/02/1638, 10/02/1638,
 12/02/1638, 13/02/1638, 18/02/1638, 23/02/1638, 03/04/1638, 09/04/1638,

22/04/1638, 27/04/1638, 14/05/1638, 04/06/1638, 19/06/1638, 02/07/1638,
06/07/1638, 12/07/1638, 14/07/1638, 21/07/1638, 23/07/1638, 26/07/1638,
02/08/1638, 02/09/1638, 10/09/1638, 20/09/1638, 30/09/1638, 12/10/1638,
20/10/1638, 10/11/1638, 12/11/1638, 20/12/1638

Soldij/Soldos

01/01/1638, 26/01/1638, 01/02/1638, 08/02/1638, 10/02/1638, 14/02/1638,
19/02/1638, 23/02/1638, 09/03/1638, 25/03/1638, 16/04/1638, 22/04/1638,
02/06/1638, 04/06/1638, 05/06/1638, 07/06/1638, 08/06/1638, 09/06/1638,
10/06/1638, 28/06/1638, 10/07/1638, 17/07/1638, 07/08/1638, 23/08/1638,
28/08/1638, 29/08/1638, 06/09/1638, 23/09/1638, 12/10/1638, 14/10/1638,
16/10/1638, 01/11/1638, 06/11/1638, 09/11/1638, 13/11/1638, 22/11/1638,
24/11/1638, 27/11/1638, 03/12/1638, 09/12/1638, 13/12/1638, 16/12/1638,
17/12/1638, 18/12/1638

Guerilla/Guerrilha

05/01/1638, 14/04/1638, 17/07/1638, 05/10/1638, 16/10/1638

Oorlogsbuit/Espólios

12/01/1638, 02/03/1638, 31/03/1638, 09/04/1638, 15/04/1638, 29/04/1638,
06/05/1638, 10/05/1638, 12/05/1638, 25/05/1638, 28/05/1638, 04/06/1638,
14/06/1638, 15/06/1638, 18/06/1638, 21/06/1638, 25/06/1638, 28/06/1638,
07/07/1638, 14/07/1638, 24/07/1638, 25/08/1638, 01/09/1638, 04/09/1638,
08/09/1638, 13/09/1638, 25/09/1638, 29/09/1638, 08/10/1638, 11/10/1638,
27/12/1638, 30/12/1638

Inlichtingen/Inteligência

05/01/1638, 06/01/1638, 22/01/1638, 26/01/1638, 12/07/1638, 17/07/1638,
25/08/1638, 26/11/1638, 27/12/1638

Rantsoen/Ração

01/02/1638, 14/02/1638, 05/04/1638, 05/06/1638, 07/06/1638, 08/06/1638,
09/06/1638, 11/06/1638, 15/10/1638, 22/10/1638, 26/10/1638, 04/12/1638,
11/12/1638, 16/12/1638

Dagelijkse leven/Vida cotidiana

Scheepsverkeer/Movimentação de navios

02/01/1638, 04/01/1638, 06/01/1638, 12/01/1638, 17/01/1638, 20/01/1638,
22/01/1638, 23/01/1638, 25/01/1638, 28/01/1638, 29/01/1638, 30/01/1638,
01/02/1638, 03/02/1638, 04/02/1638, 05/02/1638, 06/02/1638, 08/02/1638,
11/02/1638, 12/02/1638, 14/02/1638, 15/02/1638, 16/02/1638, 17/02/1638,
22/02/1638, 25/02/1638, 26/02/1638, 01/03/1638, 02/03/1638, 04/03/1638,
17/03/1638, 21/03/1638, 30/03/1638, 08/04/1638, 27/04/1638, 29/04/1638,
05/05/1638, 06/05/1638, 09/05/1638, 10/05/1638, 12/05/1638, 23/05/1638,
25/05/1638, 28/05/1638, 29/05/1638, 02/06/1638, 04/06/1638, 05/06/1638,
08/06/1638, 10/06/1638, 12/06/1638, 13/06/1638, 14/06/1638, 19/06/1638,
20/06/1638, 21/06/1638, 22/06/1638, 25/06/1638, 10/07/1638, 21/07/1638,

26/07/1638, 27/07/1638, 07/08/1638, 11/08/1638, 25/08/1638, 26/08/1638, 01/09/1638, 05/09/1638, 06/09/1638, 07/09/1638, 14/09/1638, 16/09/1638, 20/09/1638, 21/09/1638, 22/09/1638, 24/09/1638, 29/09/1638, 30/09/1638, 01/10/1638, 02/10/1638, 03/10/1638, 05/10/1638, 06/10/1638, 07/10/1638, 08/10/1638, 18/10/1638, 20/10/1638, 21/10/1638, 25/10/1638, 28/10/1638, 02/11/1638, 11/11/1638, 12/11/1638, 16/11/1638, 26/11/1638, 29/11/1638, 02/12/1638, 04/12/1638, 10/12/1638, 15/12/1638, 20/12/1638, 26/12/1638, 27/12/1638, 29/12/1638, 31/12/1638

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

12/01/1638, 19/01/1638, 25/01/1638, 04/02/1638, 14/02/1638, 15/02/1638, 16/02/1638, 18/02/1638, 22/02/1638, 01/04/1638, 08/04/1638, 23/05/1638, 28/05/1638, 05/06/1638, 08/06/1638, 22/06/1638, 20/07/1638, 27/07/1638, 07/08/1638, 09/08/1638, 11/08/1638, 05/10/1638, 15/10/1638, 18/10/1638, 02/11/1638, 04/11/1638, 10/11/1638, 13/11/1638, 20/11/1638, 22/11/1638, 26/11/1638, 10/12/1638, 11/12/1638, 26/12/1638

Zieken/*Doentes*

09/04/1638, 19/04/1638, 28/05/1638, 29/05/1638, 10/08/1638, 23/08/1638, 24/09/1638, 18/10/1638, 25/10/1638, 26/10/1638, 09/11/1638, 24/12/1638

Burgerwacht/*Guarda civil*

04/01/1638, 07/04/1638, 08/04/1638

Illegale praktijken/*Práticas ilegais*

01/01/1638, 09/01/1638, 14/01/1638, 15/01/1638, 19/01/1638, 29/01/1638, 03/02/1638, 11/02/1638, 23/02/1638, 26/02/1638, 09/03/1638, 10/03/1638, 26/03/1638, 05/04/1638, 14/04/1638, 16/04/1638, 19/04/1638, 05/05/1638, 18/05/1638, 28/05/1638, 04/06/1638, 15/06/1638, 25/06/1638, 26/06/1638, 28/06/1638, 08/07/1638, 14/07/1638, 16/07/1638, 24/07/1638, 02/08/1638, 31/08/1638, 11/09/1638, 20/09/1638, 25/09/1638, 28/09/1638, 12/10/1638, 13/10/1638, 25/10/1638, 06/11/1638, 08/11/1638, 09/11/1638, 22/11/1638, 29/11/1638, 11/12/1638, 18/12/1638, 31/12/1638

Plakkaten/*Editais*

01/01/1638, 05/01/1638, 15/01/1638, 21/01/1638, 03/02/1638, 11/02/1638, 26/03/1638, 05/05/1638, 10/05/1638, 15/06/1638, 26/06/1638, 25/09/1638, 28/09/1638, 13/10/1638, 18/10/1638, 22/10/1638, 06/11/1638, 07/12/1638, 18/12/1638

Feesten/*Celebrações*

09/03/1638

Bezetten van eigendom/*Ocupação de propriedades*

09/01/1638, 12/01/1638, 28/01/1638, 12/04/1638, 21/04/1638, 30/04/1638, 06/05/1638, 11/05/1638, 20/05/1638, 29/05/1638, 09/06/1638, 07/07/1638, 16/07/1638, 21/07/1638, 22/07/1638, 26/07/1638, 03/08/1638, 04/08/1638, 14/08/1638, 19/08/1638, 20/08/1638, 25/08/1638, 26/08/1638, 31/08/1638, 01/09/1638, 10/09/1638, 16/09/1638, 18/10/1638, 25/11/1638

Geografische kenmerken/*Acidentes geográficos*

05/01/1638, 07/01/1638, 14/01/1638, 26/01/1638, 27/01/1638, 29/01/1638,
 30/01/1638, 15/02/1638, 18/02/1638, 25/02/1638, 15/03/1638, 09/04/1638,
 12/04/1638, 14/04/1638, 19/04/1638, 21/04/1638, 30/04/1638, 19/05/1638,
 25/05/1638, 28/05/1638, 02/06/1638, 04/06/1638, 05/06/1638, 18/06/1638,
 21/06/1638, 26/06/1638, 16/07/1638, 17/07/1638, 21/07/1638, 23/07/1638,
 27/07/1638, 29/07/1638, 16/08/1638, 20/08/1638, 21/08/1638, 06/09/1638,
 13/10/1638, 18/10/1638, 21/10/1638, 25/10/1638, 02/11/1638, 04/11/1638,
 24/11/1638, 26/11/1638, 29/11/1638, 08/12/1638, 13/12/1638, 14/12/1638,
 18/12/1638, 27/12/1638, 31/12/1638

1639

De Notulen van het bovenstaande jaar worden gekenmerkt door de oppervlakkige berichten over het conflict tussen de gouverneur generaal Johan Maurits van Nassau-Siegen en de generaal van artillerie Christofel Artichou de Arciszewski. Daarnaast zijn andere onderwerpen, die in de voorgaande jaren van belang waren, nu niet aanwezig.

Wegens de vredige omstandigheden in de kolonie kreeg de wijze van samenwerking met de vijand een nieuwe tendens: illegale handel, deserties en correspondentie. Deze zaken waren strafbaar. De straf bestond meestal uit het uitwijzen uit de kolonie, maar in enkelen gevallen ook de doodstraf.

Het is ook te zien dat de hoofdstad van de kolonie, Recife, langzamerhand tweetalig wordt omdat plakaten in het Nederlands en in het Portugees gepubliceerd worden.

Wat de economie betreft is het opvallend dat het invorderen van schulden van de debiteuren van de Compagnie toeneemt, mogelijkwerijs een bewijs van de zwakke financiële situatie van de Compagnie. Om deze te verbeteren is het noodzakelijk om maatregelen te nemen om de heffingen binnen te krijgen. Derhalve werd er besloten dat, wanneer er geen suiker meer beschikbaar was om schulden mee te betalen, de schulden in contant geld betaald zouden moeten worden of door executaire verkoop van bezittingen. Terwijl de suiker economie langzamerhand herstelt, krimpt de productie van brazilhout aanzienlijk.

Wat de verhouding van de regering tot de Portugese burgerbevolking betreft, deze leidde tot meer samenwerking. De regering verleende de inwoners toestemming om een burgerwacht in Itamarca op te richten. De WIC zal de geweren leveren. Anderzijds koelt de verhouding af, omdat in Recife veel inwoners weigerden deel te nemen aan de burgerwacht. Daarom werden ze daartoe gedwongen op straffe van betaling van een hoge boete.

1639

As Atas do ano acima destacam-se principalmente pela informação superficial sobre o desentendimento entre o governador geral, João Maurício de Nassau-Siegen e o general de artilharia Chritofel Artichou de Arciszewski. Além desse, alguns temas ganham destaque, embora pouco ou nada presentes nos anos anteriores.

Apesar da situação na colônia ser relativamente pacífica, a colaboração com o inimigo assume diversas formas: comércio ilegal, deserção e correspondência. Todas recebiam punições. Essas variavam entre a expulsão da colônia, e chegando, em alguns casos, à pena capital.

Percebe-se também que aos poucos a capital da colônia, o Recife, ganha um caráter de bilingue, com editais publicados em Neerlandês e Português.

Em termos econômicos, a cobrança de dívidas dos credores da Companhia aumenta, indicando a frágil situação da empresa que necessita assim, arrecadar de todos os modos possíveis. Assim, foi estabelecido que quando não mais havia açúcar com o qual se pagar dívidas, essas deveriam ser pagas em dinheiro ou serem executadas. Enquanto a economia açucareira recupera-se aos poucos, a produção de pau-brasil sofre uma retração considerável.

Por fim, a relação entre a população civil e o governo neerlandês torna-se, de um lado cooperativa. O governou autorizou a criação de uma companhia de burgueses (guarda civil) em Itamaracá, atendendo a um pedido da população. As armas seriam fornecidas pela CIO. Por outro lado, essa relação esfria um pouco, pois no Recife, muitos moradores recusavam-se a participar da guarda civil, sendo assim, forçados a tal, sob pena de pagamento de multa elevada.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

04/01/1639, 13/01/1639, 17/01/1639, 18/01/1639, 25/01/1639, 31/01/1639, 02/02/1639, 04/02/1639, 05/02/1639, 09/02/1639, 10/02/1639, 15/02/1639, 17/02/1639, 25/02/1639, 01/03/1639, 02/03/1639, 10/03/1639, 12/03/1639, 14/03/1639, 19/03/1639, 24/03/1639, 30/03/1639, 01/04/1639, 05/04/1639, 06/04/1639, 14/04/1639, 18/04/1639, 26/05/1639, 28/05/1639, 06/06/1639, 08/06/1639, 27/06/1639, 04/07/1639, 14/07/1639, 21/07/1639, 23/08/1639, 29/08/1639, 03/10/1639, 07/10/1639, 11/10/1639, 13/10/1639, 17/10/1639, 22/10/1639, 05/11/1639, 08/11/1639, 13/11/1639, 14/11/1639, 05/12/1639, 21/12/1639

Brazielhout/*Pau-brasil*

09/02/1639, 28/02/1639, 10/03/1639, 08/06/1639, 20/06/1639, 27/06/1639, 09/11/1639, 15/11/1639

Maniokmeel/*Farinha*

18/01/1639, 22/01/1639, 26/01/1639, 09/02/1639, 12/02/1639, 24/02/1639, 01/03/1639, 02/03/1639, 04/03/1639, 17/03/1639, 24/03/1639, 28/03/1639, 01/04/1639, 04/04/1639, 07/04/1639, 12/04/1639, 23/04/1639, 28/04/1639, 30/04/1639, 07/05/1639, 09/05/1639, 16/05/1639, 19/05/1639, 20/05/1639, 21/05/1639, 30/05/1639, 06/06/1639, 10/06/1639, 21/06/1639, 23/06/1639, 24/06/1639, 22/07/1639, 26/07/1639, 01/08/1639, 06/08/1639, 08/08/1639, 12/08/1639, 16/08/1639, 20/08/1639, 23/08/1639, 27/08/1639, 03/09/1639, 06/09/1639, 08/09/1639, 10/09/1639, 17/09/1639, 21/09/1639, 04/10/1639, 15/10/1639, 27/10/1639, 28/10/1639, 29/10/1639, 31/10/1639, 01/11/1639, 02/11/1639, 08/11/1639, 09/11/1639, 10/11/1639, 11/11/1639, 13/11/1639, 15/11/1639, 16/11/1639, 17/11/1639, 21/11/1639, 01/12/1639, 02/12/1639, 14/12/1639, 15/12/1639, 16/12/1639, 21/12/1639, 22/12/1639, 23/12/1639, 27/12/1639, 28/12/1639

Veehouderij/*Pecuária*

15/01/1639, 04/03/1639, 15/03/1639, 24/03/1639, 21/04/1639, 22/04/1639, 29/06/1639, 15/07/1639, 20/07/1639, 11/11/1639, 21/11/1639, 26/11/1639, 29/11/1639

Visserij/*Pesca*

26/01/1639, 24/03/1639, 30/04/1639, 06/06/1639, 20/08/1639, 25/08/1639, 30/12/1639

Mijnexploitatie/*Mineração*

12/04/1639

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

03/01/1639, 20/01/1639, 21/01/1639, 26/01/1639, 28/01/1639, 07/02/1639, 14/02/1639, 05/04/1639, 06/04/1639, 13/04/1639, 14/04/1639, 26/04/1639, 29/04/1639, 03/05/1639, 05/05/1639, 12/06/1639, 14/06/1639, 21/06/1639,

02/07/1639, 11/07/1639, 30/07/1639, 08/08/1639, 29/08/1639, 28/09/1639,
10/10/1639, 12/10/1639, 19/10/1639, 25/10/1639, 29/11/1639

Binnenlandse handel/Comércio interno

20/01/1639, 26/01/1639, 03/02/1639, 11/02/1639, 12/02/1639, 15/02/1639,
16/02/1639, 17/02/1639, 22/02/1639, 24/02/1639, 02/03/1639, 03/03/1639,
17/03/1639, 24/03/1639, 31/03/1639, 02/04/1639, 04/04/1639, 06/04/1639,
07/04/1639, 12/04/1639, 14/04/1639, 15/04/1639, 19/04/1639, 21/04/1639,
22/04/1639, 23/04/1639, 28/04/1639, 29/04/1639, 10/05/1639, 12/05/1639,
26/05/1639, 06/06/1639, 07/06/1639, 08/06/1639, 17/06/1639, 23/06/1639,
24/06/1639, 02/07/1639, 05/07/1639, 06/07/1639, 06/07/1639, 14/07/1639,
16/07/1639, 19/07/1639, 27/07/1639, 29/07/1639, 02/08/1639, 06/08/1639,
08/08/1639, 20/08/1639, 23/08/1639, 25/08/1639, 02/09/1639, 06/09/1639,
14/09/1639, 15/09/1639, 06/10/1639, 17/10/1639, 25/10/1639, 26/10/1639,
27/10/1639, 28/10/1639, 29/10/1639, 31/10/1639, 01/11/1639, 07/11/1639,
10/11/1639, 11/11/1639, 14/11/1639, 15/11/1639, 16/11/1639, 17/11/1639,
21/11/1639, 22/11/1639, 23/11/1639, 28/11/1639, 13/12/1639, 20/12/1639,
23/12/1639, 31/12/1639

Binnenlandse productie/Produção interna

03/01/1639, 04/01/1639, 08/01/1639, 19/01/1639, 31/01/1639, 01/02/1639,
05/02/1639, 24/02/1639, 07/03/1639, 14/03/1639, 15/03/1639, 07/04/1639,
13/04/1639, 04/05/1639, 21/05/1639, 03/06/1639, 04/06/1639, 06/06/1639,
10/06/1639, 14/06/1639, 29/06/1639, 02/07/1639, 04/07/1639, 18/07/1639,
06/08/1639, 08/08/1639, 09/08/1639, 11/08/1639, 22/08/1639, 25/08/1639,
08/09/1639, 16/09/1639, 21/09/1639, 05/11/1639, 30/11/1639, 14/12/1639,
30/12/1639

Bevoorrading/Abastecimento

03/01/1639, 04/01/1639, 07/01/1639, 10/01/1639, 12/01/1639, 13/01/1639,
17/01/1639, 18/01/1639, 19/01/1639, 26/01/1639, 29/01/1639, 02/02/1639,
03/02/1639, 06/02/1639, 07/02/1639, 09/02/1639, 11/02/1639, 16/02/1639,
17/02/1639, 19/02/1639, 24/02/1639, 25/02/1639, 26/02/1639, 16/03/1639,
17/03/1639, 28/03/1639, 29/03/1639, 31/03/1639, 01/04/1639, 04/04/1639,
06/04/1639, 12/04/1639, 13/04/1639, 15/04/1639, 18/04/1639, 19/04/1639,
22/04/1639, 23/04/1639, 04/05/1639, 10/05/1639, 12/05/1639, 20/05/1639,
27/05/1639, 03/06/1639, 06/06/1639, 09/06/1639, 10/06/1639, 14/06/1639,
18/06/1639, 20/06/1639, 23/06/1639, 24/06/1639, 29/06/1639, 04/07/1639,
06/07/1639, 13/07/1639, 14/07/1639, 16/07/1639, 18/07/1639, 19/07/1639,
21/07/1639, 22/07/1639, 25/07/1639, 26/07/1639, 27/07/1639, 02/08/1639,
05/08/1639, 11/08/1639, 12/08/1639, 15/08/1639, 17/08/1639, 19/08/1639,
20/08/1639, 25/08/1639, 01/09/1639, 10/09/1639, 21/09/1639, 23/09/1639,
30/09/1639, 03/10/1639, 10/10/1639, 11/10/1639, 19/10/1639, 20/10/1639,
26/10/1639, 31/10/1639, 09/11/1639, 14/11/1639, 17/11/1639, 21/11/1639,
24/11/1639, 28/11/1639, 30/11/1639, 04/12/1639, 05/12/1639, 06/12/1639,
11/12/1639, 20/12/1639, 30/12/1639

Economisch beleid/*Política econômica*

11/01/1639, 12/01/1639, 13/01/1639, 25/01/1639, 26/01/1639, 31/01/1639,
 03/02/1639, 04/02/1639, 12/02/1639, 22/02/1639, 01/03/1639, 02/03/1639,
 04/03/1639, 07/03/1639, 17/03/1639, 12/04/1639, 13/04/1639, 14/04/1639,
 18/04/1639, 29/04/1639, 02/05/1639, 11/05/1639, 12/05/1639, 16/05/1639,
 03/06/1639, 06/06/1639, 07/06/1639, 08/06/1639, 21/06/1639, 12/07/1639,
 14/07/1639, 22/07/1639, 26/07/1639, 27/07/1639, 29/07/1639, 11/08/1639,
 22/09/1639, 17/10/1639, 01/11/1639, 17/11/1639, 23/11/1639

Administratie/*Administração*Administratie/*Administração*

03/01/1639, 06/01/1639, 07/01/1639, 12/01/1639, 15/01/1639, 17/01/1639,
 18/01/1639, 22/01/1639, 02/02/1639, 04/02/1639, 07/02/1639, 21/02/1639,
 24/02/1639, 03/03/1639, 05/03/1639, 14/03/1639, 15/03/1639, 21/03/1639,
 26/03/1639, 13/04/1639, 22/04/1639, 30/04/1639, 04/05/1639, 16/05/1639,
 23/05/1639, 28/05/1639, 08/06/1639, 10/06/1639, 18/06/1639, 24/06/1639,
 29/06/1639, 04/07/1639, 06/07/1639, 07/07/1639, 12/07/1639, 14/07/1639,
 15/07/1639, 22/07/1639, 28/07/1639, 30/07/1639, 06/08/1639, 08/08/1639,
 10/08/1639, 11/08/1639, 12/08/1639, 22/08/1639, 23/08/1639, 24/08/1639,
 26/08/1639, 27/08/1639, 29/08/1639, 30/08/1639, 03/09/1639, 08/09/1639,
 14/09/1639, 15/09/1639, 21/09/1639, 30/09/1639, 03/10/1639, 07/10/1639,
 13/10/1639, 15/10/1639, 17/10/1639, 22/10/1639, 31/10/1639, 02/11/1639,
 05/11/1639, 08/11/1639, 11/11/1639, 14/11/1639, 22/11/1639, 01/12/1639,
 02/12/1639, 03/12/1639, 07/12/1639, 14/12/1639, 15/12/1639, 17/12/1639,
 20/12/1639, 21/12/1639, 23/12/1639

Politiek/*Política*

02/01/1639, 01/02/1639, 12/02/1639, 07/06/1639, 10/06/1639, 15/06/1639,
 18/06/1639, 22/06/1639, 23/06/1639, 26/06/1639, 01/07/1639, 07/07/1639,
 13/07/1639, 15/07/1639, 21/07/1639, 23/07/1639, 08/08/1639, 23/08/1639,
 08/09/1639, 10/09/1639, 30/09/1639, 04/10/1639, 19/10/1639, 22/10/1639,
 24/10/1639, 27/10/1639, 28/10/1639, 11/11/1639, 14/11/1639, 16/11/1639,
 17/11/1639, 24/11/1639, 26/11/1639, 06/12/1639, 07/12/1639, 23/12/1639

Justitie/*Justiça*

06/01/1639, 12/01/1639, 12/02/1639, 15/02/1639, 24/02/1639, 11/03/1639,
 12/03/1639, 17/03/1639, 22/03/1639, 11/04/1639, 13/04/1639, 27/04/1639,
 05/05/1639, 06/05/1639, 12/05/1639, 27/05/1639, 07/06/1639, 14/06/1639,
 15/06/1639, 20/06/1639, 23/06/1639, 30/06/1639, 05/07/1639, 13/07/1639,
 15/07/1639, 20/07/1639, 21/07/1639, 22/07/1639, 02/08/1639, 03/08/1639,
 08/08/1639, 22/08/1639, 29/08/1639, 12/09/1639, 23/09/1639, 03/10/1639,
 14/10/1639, 22/10/1639, 29/10/1639, 02/11/1639, 05/11/1639, 14/11/1639,
 15/11/1639, 03/12/1639, 07/12/1639, 23/12/1639

Heffingen/Impostos

12/01/1639, 15/01/1639, 28/01/1639, 28/04/1639, 06/06/1639, 10/06/1639,
11/07/1639, 22/07/1639, 28/07/1639, 11/08/1639, 09/09/1639, 14/09/1639,
24/10/1639, 05/11/1639, 21/12/1639, 30/12/1639

Salaris/Salário

06/01/1639, 18/01/1639, 06/02/1639, 11/02/1639, 17/02/1639, 24/02/1639,
11/03/1639, 12/03/1639, 19/03/1639, 22/03/1639, 13/04/1639, 26/04/1639,
19/05/1639, 21/05/1639, 14/06/1639, 16/06/1639, 25/06/1639, 15/07/1639,
20/07/1639, 05/08/1639, 06/08/1639, 08/08/1639, 09/08/1639, 10/09/1639,
17/09/1639, 21/09/1639, 24/09/1639, 01/10/1639, 10/10/1639, 01/11/1639,
03/12/1639

Boekhouding/Contabilidade

01/01/1639, 03/01/1639, 04/01/1639, 06/01/1639, 08/01/1639, 14/01/1639,
15/01/1639, 17/01/1639, 20/01/1639, 22/01/1639, 26/01/1639, 27/01/1639,
29/01/1639, 31/01/1639, 01/02/1639, 02/02/1639, 03/02/1639, 06/02/1639,
07/02/1639, 09/02/1639, 12/02/1639, 14/02/1639, 15/02/1639, 16/02/1639,
17/02/1639, 18/02/1639, 22/02/1639, 23/02/1639, 25/02/1639, 26/02/1639,
28/02/1639, 02/03/1639, 03/03/1639, 04/03/1639, 07/03/1639, 12/03/1639,
15/03/1639, 16/03/1639, 17/03/1639, 24/03/1639, 25/03/1639, 26/03/1639,
28/03/1639, 31/03/1639, 01/04/1639, 02/04/1639, 04/04/1639, 05/04/1639,
07/04/1639, 08/04/1639, 09/04/1639, 12/04/1639, 13/04/1639, 15/04/1639,
19/04/1639, 21/04/1639, 22/04/1639, 23/04/1639, 28/04/1639, 29/04/1639,
30/04/1639, 03/05/1639, 05/05/1639, 07/05/1639, 09/05/1639, 10/05/1639,
11/05/1639, 12/05/1639, 19/05/1639, 20/05/1639, 21/05/1639, 26/05/1639,
27/05/1639, 28/05/1639, 06/06/1639, 07/06/1639, 08/06/1639, 09/06/1639,
10/06/1639, 11/06/1639, 15/06/1639, 17/06/1639, 18/06/1639, 20/06/1639,
21/06/1639, 22/06/1639, 23/06/1639, 24/06/1639, 25/06/1639, 01/07/1639,
02/07/1639, 04/07/1639, 05/07/1639, 06/07/1639, 06/07/1639, 11/07/1639,
12/07/1639, 13/07/1639, 14/07/1639, 15/07/1639, 16/07/1639, 18/07/1639,
19/07/1639, 20/07/1639, 21/07/1639, 22/07/1639, 26/07/1639, 27/07/1639,
28/07/1639, 29/07/1639, 30/07/1639, 01/08/1639, 02/08/1639, 05/08/1639,
06/08/1639, 08/08/1639, 09/08/1639, 10/08/1639, 13/08/1639, 16/08/1639,
20/08/1639, 23/08/1639, 24/08/1639, 25/08/1639, 30/08/1639, 01/09/1639,
03/09/1639, 10/09/1639, 17/09/1639, 20/09/1639, 24/09/1639, 01/10/1639,
05/10/1639, 06/10/1639, 10/10/1639, 17/10/1639, 18/10/1639, 21/10/1639,
22/10/1639, 25/10/1639, 27/10/1639, 28/10/1639, 29/10/1639, 31/10/1639,
01/11/1639, 02/11/1639, 03/11/1639, 05/11/1639, 07/11/1639, 09/11/1639,
10/11/1639, 11/11/1639, 12/11/1639, 14/11/1639, 15/11/1639, 16/11/1639,
17/11/1639, 21/11/1639, 24/11/1639, 25/11/1639, 26/11/1639, 28/11/1639,
29/11/1639, 30/11/1639, 01/12/1639, 05/12/1639, 07/12/1639, 10/12/1639,
12/12/1639, 13/12/1639, 16/12/1639, 17/12/1639, 21/12/1639, 22/12/1639,
23/12/1639, 24/12/1639, 27/12/1639, 28/12/1639, 29/12/1639, 31/12/1639

Personeelsadministratie/Administração de Pessoal

04/01/1639, 06/01/1639, 07/01/1639, 18/01/1639, 02/02/1639, 03/02/1639, 17/02/1639, 21/02/1639, 24/02/1639, 01/03/1639, 03/03/1639, 07/03/1639, 19/03/1639, 22/03/1639, 28/03/1639, 31/03/1639, 11/04/1639, 12/04/1639, 20/04/1639, 23/04/1639, 26/04/1639, 06/05/1639, 20/05/1639, 21/05/1639, 28/05/1639, 14/06/1639, 15/06/1639, 17/06/1639, 29/06/1639, 04/07/1639, 13/07/1639, 14/07/1639, 15/07/1639, 22/07/1639, 29/07/1639, 05/08/1639, 06/08/1639, 08/08/1639, 12/08/1639, 13/08/1639, 27/08/1639, 03/09/1639, 20/09/1639, 21/09/1639, 05/10/1639, 07/10/1639, 29/10/1639, 14/11/1639, 22/11/1639, 24/11/1639, 07/12/1639

Overplaatsingen/Remanejamento

06/01/1639, 07/01/1639, 27/01/1639, 01/02/1639, 02/02/1639, 03/02/1639, 17/02/1639, 21/02/1639, 03/03/1639, 22/03/1639, 28/03/1639, 31/03/1639, 04/04/1639, 11/04/1639, 12/04/1639, 26/04/1639, 06/05/1639, 19/05/1639, 21/05/1639, 14/06/1639, 20/07/1639, 06/08/1639, 08/08/1639, 09/08/1639, 12/08/1639, 20/08/1639, 07/10/1639, 14/11/1639, 22/11/1639

Gebrek aan middelen/Falta de recursos

18/01/1639, 19/01/1639, 11/03/1639, 22/03/1639, 26/03/1639, 12/04/1639, 13/04/1639, 18/04/1639, 05/05/1639, 16/05/1639, 20/05/1639, 30/05/1639, 06/06/1639, 10/06/1639, 14/06/1639, 15/06/1639, 29/06/1639, 12/07/1639, 13/07/1639, 14/07/1639, 19/07/1639, 22/07/1639, 26/07/1639, 11/08/1639, 26/08/1639, 06/09/1639, 04/10/1639, 15/10/1639, 18/10/1639, 08/11/1639, 17/11/1639, 21/11/1639, 26/11/1639, 30/11/1639, 16/12/1639, 20/12/1639, 21/12/1639, 28/12/1639

Scheepsonderhoud/Manutenção de navios

06/01/1639, 17/01/1639, 22/01/1639, 25/01/1639, 03/02/1639, 07/02/1639, 11/02/1639, 19/02/1639, 14/03/1639, 23/04/1639, 04/05/1639, 21/05/1639, 20/06/1639, 28/06/1639, 01/07/1639, 12/07/1639, 27/07/1639, 04/08/1639, 06/08/1639, 10/08/1639, 15/08/1639, 29/08/1639, 10/10/1639, 16/11/1639, 30/11/1639, 12/12/1639, 13/12/1639

Verpachtingen/Arrendamentos

28/01/1639, 28/04/1639, 06/06/1639, 28/06/1639, 09/07/1639, 28/07/1639, 29/07/1639, 11/08/1639, 13/08/1639, 09/09/1639, 03/10/1639, 07/10/1639, 29/10/1639, 05/12/1639

Correspondentie/Correspondência

04/01/1639, 17/01/1639, 18/01/1639, 26/01/1639, 19/02/1639, 22/02/1639, 25/02/1639, 05/03/1639, 08/03/1639, 14/03/1639, 22/03/1639, 11/04/1639, 14/04/1639, 05/05/1639, 10/05/1639, 13/05/1639, 26/05/1639, 03/06/1639, 08/06/1639, 10/06/1639, 12/06/1639, 15/06/1639, 17/06/1639, 30/06/1639, 01/07/1639, 02/07/1639, 06/07/1639, 10/07/1639, 13/07/1639, 18/07/1639, 23/07/1639, 06/08/1639, 08/08/1639, 23/08/1639, 29/08/1639, 01/09/1639, 07/09/1639, 10/09/1639, 14/09/1639, 20/09/1639, 28/09/1639, 03/10/1639, 12/10/1639, 13/10/1639, 19/10/1639, 21/10/1639, 22/10/1639, 24/10/1639,

27/10/1639, 28/10/1639, 02/11/1639, 05/11/1639, 08/11/1639, 13/11/1639,
14/11/1639, 19/11/1639, 25/11/1639, 26/11/1639, 03/12/1639, 10/12/1639,
16/12/1639, 21/12/1639, 22/12/1639, 26/12/1639, 27/12/1639

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

11/01/1639, 13/01/1639, 29/01/1639, 02/03/1639, 20/04/1639, 02/05/1639,
13/05/1639, 20/05/1639, 21/05/1639, 15/06/1639, 02/07/1639, 04/07/1639,
07/07/1639, 23/08/1639, 29/09/1639, 03/11/1639, 11/11/1639, 14/11/1639,
17/11/1639, 05/12/1639, 07/12/1639

Infrastructuur/*Infraestrutura*

17/01/1639, 19/01/1639, 27/01/1639, 05/02/1639, 11/02/1639, 05/03/1639,
11/03/1639, 14/03/1639, 02/05/1639, 13/05/1639, 21/05/1639, 11/06/1639,
15/06/1639, 04/07/1639, 07/07/1639, 10/07/1639, 24/09/1639, 03/10/1639,
13/10/1639, 01/12/1639, 07/12/1639, 15/12/1639

Maatschappij/*Sociedade*

Sociale interactie/*Interação social*

04/01/1639, 29/01/1639, 31/01/1639, 02/02/1639, 05/02/1639, 09/02/1639,
11/02/1639, 24/02/1639, 05/03/1639, 17/03/1639, 31/03/1639, 12/04/1639,
13/04/1639, 20/04/1639, 23/04/1639, 10/05/1639, 11/05/1639, 12/05/1639,
13/05/1639, 16/05/1639, 19/05/1639, 20/05/1639, 21/05/1639, 27/05/1639,
30/05/1639, 18/06/1639, 20/06/1639, 22/06/1639, 23/06/1639, 29/06/1639,
30/06/1639, 01/07/1639, 05/07/1639, 11/07/1639, 13/07/1639, 15/07/1639,
20/07/1639, 21/07/1639, 22/07/1639, 23/07/1639, 25/07/1639, 26/07/1639,
01/08/1639, 02/08/1639, 03/08/1639, 17/08/1639, 22/08/1639, 23/08/1639,
29/08/1639, 30/08/1639, 23/09/1639, 10/10/1639, 12/10/1639, 13/10/1639,
14/10/1639, 19/10/1639, 22/10/1639, 05/11/1639, 14/11/1639, 15/11/1639,
01/12/1639, 03/12/1639, 05/12/1639, 07/12/1639, 08/12/1639, 12/12/1639,
20/12/1639, 24/12/1639

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

04/01/1639, 06/01/1639, 17/01/1639, 27/01/1639, 16/03/1639, 26/03/1639,
13/04/1639, 21/04/1639, 22/04/1639, 26/04/1639, 06/05/1639, 11/05/1639,
16/05/1639, 21/05/1639, 18/06/1639, 22/06/1639, 06/07/1639, 06/07/1639,
01/08/1639, 24/08/1639, 10/10/1639, 03/11/1639, 30/11/1639, 05/12/1639,
07/12/1639, 23/12/1639

Indianen/*Indígenas*

04/01/1639, 06/01/1639, 22/01/1639, 29/01/1639, 02/02/1639, 03/02/1639,
06/02/1639, 07/02/1639, 21/02/1639, 23/02/1639, 25/02/1639, 26/02/1639,
28/02/1639, 02/03/1639, 04/03/1639, 16/03/1639, 17/03/1639, 22/03/1639,
24/03/1639, 04/04/1639, 08/04/1639, 13/04/1639, 26/04/1639, 28/04/1639,
30/04/1639, 03/05/1639, 05/05/1639, 10/05/1639, 16/05/1639, 29/06/1639,
15/07/1639, 23/07/1639, 09/08/1639, 12/08/1639, 16/08/1639, 17/08/1639,
23/08/1639, 30/08/1639, 10/10/1639, 12/10/1639, 17/10/1639, 18/10/1639,

19/10/1639, 21/10/1639, 22/10/1639, 13/11/1639, 15/11/1639, 21/11/1639,
24/11/1639, 26/11/1639, 28/11/1639, 29/11/1639, 03/12/1639, 05/12/1639,
19/12/1639, 22/12/1639, 27/12/1639, 28/12/1639

Slavernij/Esclavidão

04/01/1639, 12/01/1639, 25/01/1639, 31/01/1639, 05/02/1639, 12/03/1639,
24/03/1639, 30/03/1639, 31/03/1639, 11/04/1639, 18/04/1639, 21/05/1639,
26/05/1639, 03/06/1639, 18/06/1639, 07/07/1639, 11/07/1639, 03/08/1639,
27/08/1639, 30/08/1639, 05/11/1639, 21/11/1639, 02/12/1639

Militaire Zaken/Assuntos militares

Militaire organisatie/Organização militar

02/02/1639, 11/02/1639, 15/02/1639, 21/02/1639, 22/02/1639, 02/03/1639,
04/03/1639, 07/03/1639, 16/03/1639, 20/03/1639, 24/03/1639, 11/04/1639,
05/05/1639, 07/05/1639, 10/05/1639, 20/05/1639, 08/06/1639, 15/06/1639,
01/07/1639, 02/07/1639, 04/07/1639, 23/07/1639, 11/08/1639, 15/08/1639,
30/08/1639, 01/09/1639, 03/09/1639, 07/09/1639, 29/09/1639, 03/10/1639,
05/10/1639, 06/10/1639, 10/10/1639, 12/10/1639, 14/10/1639, 18/10/1639,
19/10/1639, 21/10/1639, 22/10/1639, 09/11/1639, 13/11/1639, 14/11/1639,
15/11/1639, 18/11/1639, 22/11/1639, 30/11/1639, 02/12/1639, 03/12/1639,
04/12/1639, 05/12/1639, 06/12/1639, 07/12/1639, 08/12/1639, 11/12/1639,
12/12/1639, 18/12/1639, 23/12/1639, 26/12/1639, 28/12/1639, 31/12/1639

Missies/Expedições

04/01/1639, 10/01/1639, 06/02/1639, 07/02/1639, 15/02/1639, 16/02/1639,
15/03/1639, 24/03/1639, 26/03/1639, 01/07/1639, 18/07/1639, 05/08/1639,
17/08/1639, 27/08/1639, 01/09/1639, 03/09/1639, 12/09/1639, 29/09/1639,
02/11/1639, 03/12/1639, 07/12/1639, 23/12/1639, 29/12/1639

Gevechten en schermutselingen/Batalhas e escaramuças

15/08/1639, 30/08/1639, 13/09/1639, 19/10/1639, 28/12/1639

Onderhoud van de forten/Manutenção de fortificações

01/02/1639, 03/02/1639, 06/02/1639, 07/02/1639, 09/02/1639, 17/02/1639,
18/02/1639, 23/02/1639, 03/03/1639, 05/03/1639, 07/03/1639, 14/03/1639,
11/04/1639, 12/04/1639, 13/04/1639, 18/04/1639, 19/04/1639, 23/04/1639,
11/05/1639, 21/05/1639, 27/05/1639, 03/06/1639, 06/06/1639, 08/06/1639,
14/06/1639, 15/06/1639, 16/06/1639, 22/06/1639, 01/07/1639, 05/07/1639,
06/07/1639, 09/07/1639, 14/07/1639, 15/07/1639, 16/07/1639, 18/07/1639,
21/07/1639, 22/07/1639, 29/07/1639, 09/08/1639, 13/08/1639, 15/08/1639,
20/08/1639, 01/09/1639, 03/10/1639, 06/10/1639, 07/10/1639, 28/10/1639,
08/11/1639, 09/11/1639, 10/11/1639, 21/11/1639, 05/12/1639

Administratie van militair personeel/Administração de pessoal militar

03/02/1639, 07/03/1639, 21/03/1639, 22/03/1639, 11/04/1639, 12/04/1639,
16/04/1639, 23/04/1639, 26/04/1639, 05/05/1639, 10/05/1639, 30/05/1639,
25/06/1639, 27/06/1639, 28/06/1639, 02/07/1639, 10/07/1639, 28/07/1639,

08/09/1639, 18/11/1639, 26/11/1639, 30/11/1639, 05/12/1639, 08/12/1639, 12/12/1639

Militaire justitie/*Justiça militar*

12/02/1639, 15/02/1639, 27/04/1639, 13/05/1639, 14/06/1639, 17/08/1639, 08/09/1639, 03/10/1639, 14/10/1639, 24/10/1639, 07/12/1639, 12/12/1639

Militaire logistiek/*Logística militar*

07/01/1639, 12/01/1639, 20/01/1639, 22/01/1639, 01/02/1639, 02/02/1639, 07/02/1639, 09/02/1639, 21/02/1639, 01/03/1639, 18/03/1639, 23/04/1639, 12/05/1639, 23/05/1639, 06/06/1639, 14/06/1639, 15/06/1639, 20/07/1639, 21/07/1639, 27/07/1639, 06/08/1639, 16/08/1639, 19/08/1639, 20/08/1639, 25/08/1639, 08/09/1639, 10/09/1639, 16/09/1639, 21/09/1639, 28/10/1639, 09/11/1639, 14/11/1639, 15/11/1639, 23/11/1639, 24/11/1639, 30/11/1639, 05/12/1639, 08/12/1639, 10/12/1639, 14/12/1639, 16/12/1639, 20/12/1639, 21/12/1639, 22/12/1639, 24/12/1639, 27/12/1639

Soldij/*Soldos*

03/01/1639, 27/01/1639, 06/02/1639, 09/02/1639, 25/02/1639, 26/02/1639, 28/02/1639, 04/03/1639, 12/03/1639, 16/03/1639, 17/03/1639, 24/03/1639, 01/04/1639, 04/04/1639, 07/04/1639, 11/04/1639, 13/04/1639, 21/04/1639, 28/04/1639, 29/04/1639, 30/04/1639, 03/05/1639, 05/05/1639, 21/05/1639, 09/06/1639, 10/06/1639, 14/06/1639, 20/06/1639, 13/07/1639, 16/08/1639, 17/08/1639, 20/08/1639, 01/09/1639, 10/09/1639, 17/10/1639, 18/10/1639, 21/10/1639, 22/10/1639, 31/10/1639, 03/11/1639, 24/11/1639, 26/11/1639, 28/11/1639, 29/11/1639

Guerilla/*Guerrilha*

13/10/1639, 14/10/1639, 15/11/1639, 07/12/1639

Oorlogsbuit/*Espólios*

24/01/1639, 31/01/1639, 23/02/1639, 01/03/1639, 12/03/1639, 12/06/1639, 27/06/1639, 29/06/1639, 01/08/1639, 05/08/1639, 28/09/1639, 15/11/1639, 19/11/1639, 02/12/1639, 08/12/1639

Inlichting/*Inteligência*

04/01/1639, 18/01/1639, 24/03/1639, 03/04/1639, 27/05/1639, 20/08/1639, 13/09/1639, 28/09/1639, 22/10/1639, 13/11/1639, 28/11/1639, 30/11/1639, 07/12/1639, 11/12/1639, 21/12/1639, 26/12/1639

Rantsoen/*Ração*

27/01/1639, 29/01/1639, 01/02/1639, 06/02/1639, 21/02/1639, 23/02/1639, 25/02/1639, 26/02/1639, 02/03/1639, 04/03/1639, 14/03/1639, 16/03/1639, 07/04/1639, 13/04/1639, 18/04/1639, 30/04/1639, 03/05/1639, 05/05/1639, 23/05/1639, 05/08/1639, 11/08/1639, 12/08/1639, 19/08/1639, 20/08/1639, 04/10/1639, 15/10/1639, 22/10/1639, 24/11/1639, 08/12/1639, 23/12/1639, 28/12/1639

Dagelijkse leven/*Vida cotidiana*

Scheepsverkeer/*Movimentação de navios*

06/01/1639, 07/01/1639, 08/01/1639, 10/01/1639, 12/01/1639, 18/01/1639,
 19/01/1639, 20/01/1639, 24/01/1639, 26/01/1639, 31/01/1639, 01/02/1639,
 05/02/1639, 06/02/1639, 09/02/1639, 17/02/1639, 19/02/1639, 22/02/1639,
 23/02/1639, 25/02/1639, 08/03/1639, 03/04/1639, 05/04/1639, 26/04/1639,
 27/04/1639, 02/05/1639, 07/05/1639, 10/05/1639, 03/06/1639, 04/06/1639,
 08/06/1639, 11/06/1639, 12/06/1639, 17/06/1639, 18/06/1639, 27/06/1639,
 28/06/1639, 02/07/1639, 04/07/1639, 05/07/1639, 16/07/1639, 18/07/1639,
 19/07/1639, 26/07/1639, 27/07/1639, 30/07/1639, 04/08/1639, 13/08/1639,
 15/08/1639, 20/08/1639, 23/08/1639, 27/08/1639, 07/09/1639, 10/09/1639,
 12/09/1639, 13/09/1639, 16/09/1639, 17/09/1639, 28/09/1639, 29/09/1639,
 05/10/1639, 06/10/1639, 07/10/1639, 15/10/1639, 19/10/1639, 20/10/1639,
 21/10/1639, 22/10/1639, 25/10/1639, 26/10/1639, 28/10/1639, 02/11/1639,
 05/11/1639, 09/11/1639, 10/11/1639, 12/11/1639, 13/11/1639, 19/11/1639,
 25/11/1639, 28/11/1639, 30/11/1639, 01/12/1639, 02/12/1639, 04/12/1639,
 05/12/1639, 07/12/1639, 08/12/1639, 10/12/1639, 11/12/1639, 13/12/1639,
 14/12/1639, 16/12/1639, 18/12/1639, 22/12/1639, 28/12/1639, 29/12/1639

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

29/01/1639, 01/02/1639, 06/02/1639, 07/02/1639, 17/02/1639, 19/02/1639,
 21/02/1639, 23/02/1639, 25/02/1639, 26/02/1639, 28/02/1639, 15/03/1639,
 16/03/1639, 20/03/1639, 05/04/1639, 11/04/1639, 27/04/1639, 26/05/1639,
 03/06/1639, 04/06/1639, 06/06/1639, 15/06/1639, 28/06/1639, 05/07/1639,
 15/07/1639, 22/07/1639, 23/07/1639, 08/08/1639, 16/08/1639, 17/08/1639,
 24/08/1639, 29/08/1639, 12/09/1639, 29/09/1639, 08/10/1639, 10/10/1639,
 12/10/1639, 15/10/1639, 18/10/1639, 22/10/1639, 05/11/1639, 24/11/1639,
 26/11/1639, 28/11/1639, 29/11/1639, 06/12/1639, 07/12/1639, 27/12/1639

Zieken/*Doentes*

15/01/1639, 31/01/1639, 21/02/1639, 26/03/1639, 28/03/1639, 20/04/1639,
 21/04/1639, 23/04/1639, 26/04/1639, 28/06/1639, 02/07/1639, 02/07/1639,
 06/07/1639, 07/07/1639, 15/07/1639, 22/10/1639, 02/11/1639, 13/11/1639,
 05/12/1639, 22/12/1639

Burgerwacht/*Guarda civil*

02/02/1639, 09/02/1639, 05/03/1639, 17/03/1639, 18/03/1639, 21/03/1639,
 11/07/1639, 25/07/1639, 13/08/1639, 30/11/1639, 08/12/1639, 21/12/1639

Illegale praktijken/*Práticas ilegais*

11/01/1639, 15/01/1639, 05/02/1639, 12/02/1639, 03/03/1639, 11/03/1639,
 16/03/1639, 22/03/1639, 26/03/1639, 31/03/1639, 11/04/1639, 13/04/1639,
 30/04/1639, 14/06/1639, 15/06/1639, 18/06/1639, 22/06/1639, 23/06/1639,
 05/07/1639, 06/07/1639, 13/07/1639, 15/07/1639, 22/07/1639, 01/08/1639,
 02/08/1639, 03/08/1639, 08/08/1639, 23/08/1639, 24/08/1639, 29/08/1639,
 08/09/1639, 09/09/1639, 03/10/1639, 13/10/1639, 14/10/1639, 22/10/1639,

27/10/1639, 02/11/1639, 05/11/1639, 21/11/1639, 24/11/1639, 26/11/1639,
03/12/1639, 07/12/1639, 08/12/1639, 16/12/1639

Feesten/Celebrações

11/05/1639, 30/11/1639, 23/12/1639

Geografische kenmerken/Acidentes geográficos

04/01/1639, 17/01/1639, 29/01/1639, 01/02/1639, 05/02/1639, 09/02/1639,
11/02/1639, 16/02/1639, 25/02/1639, 01/03/1639, 04/03/1639, 05/03/1639,
14/03/1639, 15/03/1639, 17/03/1639, 04/04/1639, 05/04/1639, 13/04/1639,
26/04/1639, 28/04/1639, 03/06/1639, 10/06/1639, 18/06/1639, 23/06/1639,
01/07/1639, 04/07/1639, 10/07/1639, 19/07/1639, 01/08/1639, 02/08/1639,
03/08/1639, 11/08/1639, 23/08/1639, 29/08/1639, 07/10/1639, 29/10/1639,
05/11/1639, 11/11/1639, 21/11/1639, 26/11/1639, 28/11/1639, 29/11/1639,
30/11/1639, 01/12/1639, 02/12/1639, 03/12/1639, 08/12/1639, 12/12/1639,
14/12/1639, 16/12/1639, 20/12/1639, 31/12/1639

1640

Evenals in de voorafgaande jaren zijn in de Notulen van het jaar 1640 diverse onderwerpen te vinden, vooral over de politiek, economie, maatschappij en de militaire toestand van de kolonie. Maar enkele onderwerpen komen vaker voor dan andere, zoals het grote aantal registers over de betaling van lokale leveranciers die de Compagnie voornamelijk voedsel leveren; het regelmatige sturen van geld voor de betaling van de garnizoenen; het gebrek aan munten voor de betaling van de militairen en de leveranciers; de aanvallen van de guerrilla's in het binnenland; zeeslagen voor de kust van het Noordwesten van Brazilië en het verkeer van vijandelijke troepen en van de troepen van de Compagnie. Er was ook een slavenveiling geregistreerd welke op de laatste dag van het jaar plaatsvond.

Er zijn enkele bijzonderheden over de Notulen van het jaar 1640: er waren slechts zes maanden van het jaar geregistreerd, januari, februari (slechts drie dagen), september (onvolledig), oktober, november en december. Als bijlagen zijn er drie documenten die niet tot de notulen behoren. Zij waren in het register van onderwerpen gebracht op de volgende data : 19-03-1640, 16-06-1640, 26-06-1640, 27-08-1640. De eerste drie data betreffen extracten uit de Resoluties van de Gouverneur en de Hoge en Secrete Raad en de laatste datum betreft de kopieën van de Notulen van de Generaele Vergadering van 1640 die Nassau en de Hoge Raden hebben bijeengeroepen in Mauritsstad en plaatsvond van 27 augustus tot en met 4 september van hetzelfde jaar. Er is een vertaling van gemaakt door José Hygino Duarte Pereira met de titel "*Atas da Assembléia Geral*" uitgegeven in de tijdschrift "*Revista do Instituto Arqueológico e Geográfico Pernambucano*".¹ Deze vertaling is door José Antonio Gonsalves de Mello bijgewerkt en gepubliceerd in "*Fontes para a História do Brasil Holandês*".²

¹ 'Atas da Assembléia Geral'. *Revista do Instituto Arqueológico e Geográfico Pernambucano*. Recife: deel 30, 1886, pp. 173–238. Vertaald door José Hygino Duarte Pereira.

² 'Documento 6'. In: Gonsalves de Mello, José Antonio. *Fontes para a História do Brasil Holandês*. 2. A Administração da Conquista. Recife: Min.C – Secretaria da Cultura, 4ª Diretoria Regional da SPHAN, Fundação Nacional Pró-Memória, 1985, pp. 301–380. In 2004 was er een nieuwe uitgave van 'Fontes para a História do Brasil Holandês' gepubliceerd in de reeks 'Série 350. Restauração Pernambucana', van Companhia Editora de Pernambuco.

1640

Semelhantemente aos anos anteriores, as Atas Diárias do ano de 1640 registraram assuntos distintos que trataram majoritariamente a respeito de aspectos políticos, econômicos, sociais e militares. No entanto, alguns assuntos foram repetidos com maior frequência, a exemplo da grande quantidade de registros de pagamento aos fornecedores locais, que proviam a Companhia principalmente com alimentos; os regulares envios de dinheiro para o pagamento das guarnições; a falta de moeda para remuneração dos militares e estipêndio dos fornecedores; os ataques da guerrilha no interior; os combates navais no litoral do Nordeste e a movimentação das tropas inimigas e da própria Companhia. Foi registrado também um leilão de escravos, no último dia do ano.

Algumas observações devem ser feitas a respeito das Atas de 1640: apenas seis meses do ano foram registrados, a saber: janeiro, fevereiro (apenas três dias), setembro (incompleto), outubro, novembro e dezembro. Anexados aos registros, encontraram-se alguns documentos que não são atas. Eles foram inseridos no índice temático de 1640 nas datas: 19-03-1640, 16-06-1640, 26-06-1640, 27-08-1640. Os três primeiros períodos são extratos de resoluções tomadas no Brasil por Nassau e pelo Alto e Secreto Conselho. O último é uma cópia das atas da Assembléia Geral de 1640 — *Generaele Vergadering* —, que Nassau e os altos conselheiros convocaram para reunir-se na cidade Maurícia e que estendeu-se até 4 de setembro do mesmo ano. Uma tradução dessas atas foi feita por José Hygino Duarte Pereira e publicada sob o título “Atas da Assembléia Geral”, na Revista do Instituto Arqueológico e Geográfico Pernambucano.¹ Essa mesma tradução foi revista e publicada posteriormente por José Antonio Gonsalves de Mello em “Fontes para a História do Brasil Holandês”.²

¹ ‘Atas da Assembléia Geral’. *Revista do Instituto Arqueológico e Geográfico Pernambucano*. Recife: número 30, 1886, páginas 173 a 238. Traduzida por José Hygino Duarte Pereira.

² ‘Documento 6’. In: Gonsalves de Mello, Jose Antonio. *Fontes para a História do Brasil Holandês*. 2. A Administração da Conquista. Recife: MinC – Secretaria da Cultura, 4ª Diretoria Regional da SPHAN, Fundação Nacional Pró-Memória, 1985, pp. 301–380. Em 2004, uma nova edição de ‘Fontes para a História do Brasil Holandês’ foi publicada na ‘Série 350. Restauração Pernambucana’, da Companhia Editora de Pernambuco.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

04/01/1640, 07/01/1640, 09/01/1640, 11/01/1640, 19/01/1640, 02/02/1640, 27/08/1640, 01/10/1640, 03/10/1640, 05/10/1640, 23/10/1640, 09/11/1640, 14/11/1640, 26/11/1640, 29/11/1640, 30/11/1640, 04/12/1640, 08/12/1640, 11/12/1640, 20/12/1640

Brazielhout/*Pau-brasil*

03/10/1640, 10/10/1640, 26/10/1640, 11/12/1640

Maniokmeel/*Farinha*

04/01/1640, 05/01/1640, 10/01/1640, 11/01/1640, 17/01/1640, 20/01/1640, 25/01/1640, 27/08/1640, 17/09/1640, 18/09/1640, 27/09/1640, 03/10/1640, 17/10/1640, 18/10/1640, 19/10/1640, 26/10/1640, 02/11/1640, 12/11/1640

Veehouderij/*Pecuária*

10/01/1640, 17/01/1640, 20/01/1640, 24/01/1640, 27/08/1640, 20/09/1640, 21/09/1640, 02/11/1640, 16/11/1640, 04/12/1640, 06/12/1640, 09/12/1640, 16/12/1640, 17/12/1640

Visserij/*Pesca*

27/08/1640, 22/09/1640, 20/10/1640, 29/10/1640

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

31/12/1640

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

03/01/1640, 05/01/1640, 11/01/1640, 18/01/1640, 20/01/1640, 17/09/1640, 19/09/1640, 27/09/1640, 17/10/1640, 18/10/1640, 05/11/1640, 15/11/1640, 28/11/1640, 01/12/1640

Binnenlandse productie/*Produção interna*

11/10/1640, 01/11/1640, 14/11/1640

Bevoorrading/*Abastecimento*

05/01/1640, 10/01/1640, 03/02/1640, 19/10/1640

Economisch beleid/*Política econômica*

27/08/1640, 20/12/1640

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

01/01/1640, 07/01/1640, 11/01/1640, 18/01/1640, 26/01/1640, 27/01/1640, 16/06/1640, 27/08/1640, 13/09/1640, 04/10/1640, 11/10/1640, 12/10/1640, 13/10/1640, 27/10/1640, 29/10/1640, 02/11/1640, 05/11/1640, 09/11/1640, 26/11/1640, 01/12/1640, 04/12/1640, 08/12/1640, 15/12/1640, 17/12/1640, 22/12/1640, 28/12/1640

Politiek/*Política*

27/08/1640, 14/09/1640, 02/11/1640

Justitie/*Justiça*

24/01/1640, 27/08/1640, 31/10/1640, 02/11/1640, 04/12/1640, 05/12/1640

Heffingen/Impostos

10/01/1640, 27/08/1640, 16/11/1640

Salaris/*Salário*

07/01/1640, 27/08/1640, 18/09/1640, 16/10/1640, 22/10/1640, 23/10/1640,
01/11/1640, 02/11/1640, 07/11/1640, 27/11/1640, 30/11/1640, 03/12/1640,
04/12/1640, 13/12/1640, 15/12/1640, 17/12/1640, 22/12/1640, 29/12/1640

Boekhouding/*Contabilidade*

01/01/1640, 03/01/1640, 05/01/1640, 07/01/1640, 11/01/1640, 18/01/1640,
23/01/1640, 25/01/1640, 26/01/1640, 27/01/1640, 15/09/1640, 17/09/1640,
18/09/1640, 19/09/1640, 20/09/1640, 21/09/1640, 22/09/1640, 25/09/1640,
29/09/1640, 01/10/1640, 05/10/1640, 06/10/1640, 08/10/1640, 09/10/1640,
10/10/1640, 13/10/1640, 15/10/1640, 17/10/1640, 18/10/1640, 19/10/1640,
22/10/1640, 26/10/1640, 27/10/1640, 29/10/1640, 02/11/1640, 05/11/1640,
06/11/1640, 07/11/1640, 08/11/1640, 09/11/1640, 10/11/1640, 12/11/1640,
13/11/1640, 14/11/1640, 15/11/1640, 19/11/1640, 20/11/1640, 23/11/1640,
27/11/1640, 28/11/1640, 01/12/1640, 03/12/1640, 04/12/1640, 07/12/1640,
09/12/1640, 12/12/1640, 13/12/1640, 15/12/1640, 16/12/1640, 17/12/1640,
20/12/1640, 22/12/1640, 31/12/1640

Personeelsadministratie/*Administração de pessoal*

07/01/1640, 26/01/1640, 16/10/1640, 17/10/1640, 22/10/1640, 23/10/1640,
26/10/1640, 01/11/1640, 06/11/1640, 10/11/1640, 23/11/1640, 27/11/1640,
30/11/1640, 04/12/1640, 13/12/1640, 15/12/1640, 17/12/1640, 20/12/1640,
29/12/1640

Overplaatsen van personeel/*Remanejamento de pessoal*

18/09/1640, 31/10/1640, 01/11/1640

Gebrek aan middelen/*Falta de recursos*

01/02/1640, 28/09/1640, 29/09/1640, 06/10/1640, 09/10/1640

Scheepsonderhoud/*Manutenção de navio*

10/01/1640, 13/01/1640, 19/01/1640, 05/10/1640, 02/11/1640, 03/11/1640,
04/12/1640

Verpachtingen/*Arrendamentos*

20/09/1640, 16/11/1640, 06/12/1640, 13/12/1640

Correspondentie/*Correspondência*

01/01/1640, 02/01/1640, 03/01/1640, 04/01/1640, 11/01/1640, 12/01/1640,
14/01/1640, 19/01/1640, 24/01/1640, 01/02/1640, 02/02/1640, 13/09/1640,
17/09/1640, 28/09/1640, 08/10/1640, 19/10/1640, 24/10/1640, 26/10/1640,
10/11/1640, 14/11/1640, 18/11/1640, 20/11/1640, 01/12/1640, 03/12/1640,
05/12/1640, 09/12/1640, 17/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640, 28/12/1640

Schuldvorderingen/*Cobrança de dívidas*

18/01/1640, 27/08/1640

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

27/08/1640, 19/09/1640, 24/09/1640, 02/11/1640, 05/12/1640, 08/12/1640

Infrastructuur/Infraestrutura

27/08/1640, 20/09/1640, 11/10/1640, 01/11/1640, 02/11/1640, 06/11/1640, 16/11/1640, 17/11/1640, 30/11/1640, 05/12/1640, 08/12/1640, 11/12/1640, 12/12/1640, 13/12/1640, 14/12/1640, 17/12/1640, 22/12/1640, 27/12/1640, 31/12/1640

*Maatschappij/Sociedade**Sociale interactie/Interação social*

27/08/1640, 02/10/1640, 03/10/1640, 17/10/1640, 22/10/1640, 02/11/1640, 07/11/1640, 17/11/1640, 23/11/1640, 26/11/1640, 27/11/1640, 09/12/1640, 17/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640, 27/12/1640

Indianen/Índigenas

02/01/1640, 12/01/1640, 17/01/1640, 19/01/1640, 20/01/1640, 24/01/1640, 27/08/1640, 19/09/1640, 03/10/1640, 06/10/1640, 09/10/1640, 18/10/1640, 22/10/1640, 26/11/1640, 27/11/1640, 09/12/1640, 13/12/1640, 17/12/1640

Slavernij/Escravidão

16/06/1640, 27/08/1640, 17/09/1640, 03/10/1640, 09/10/1640, 22/10/1640, 01/11/1640, 06/11/1640, 04/12/1640, 12/12/1640, 17/12/1640, 22/12/1640, 27/12/1640, 31/12/1640

*Militaire Zaken/Assuntos militares**Militaire organisatie/Organização militar*

04/01/1640, 12/01/1640, 24/01/1640, 27/08/1640, 02/10/1640, 03/10/1640, 01/12/1640

Missies/Expedições

06/01/1640, 12/01/1640, 23/01/1640, 02/02/1640, 19/03/1640, 26/06/1640, 22/09/1640, 28/09/1640, 05/10/1640, 18/11/1640, 09/12/1640, 17/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640, 31/12/1640

Gevechten en schermutselingen/Batalhas e escaramuças

01/01/1640, 02/01/1640, 03/01/1640, 04/01/1640, 11/01/1640, 12/01/1640, 14/01/1640, 15/01/1640, 17/01/1640, 19/01/1640, 20/01/1640, 24/01/1640, 01/02/1640, 19/03/1640

Bouwen en onderhouden van forten/Construção e manutenção de fortificações

25/01/1640, 03/02/1640, 17/09/1640, 01/10/1640, 09/10/1640, 17/10/1640, 19/10/1640, 25/10/1640, 05/11/1640, 07/11/1640, 09/11/1640, 12/12/1640, 17/12/1640, 20/12/1640

Administratie van militair personeel/Administração de Pessoal militar

10/01/1640, 27/01/1640, 19/03/1640, 18/09/1640, 25/09/1640, 01/10/1640, 27/10/1640, 29/10/1640, 31/10/1640, 06/11/1640, 14/11/1640, 30/11/1640, 01/12/1640, 22/12/1640, 29/12/1640

Militaire justitie/Justiça militar

26/10/1640, 02/11/1640

Militaire logistiek/*Logística militar*

02/01/1640, 04/01/1640, 05/01/1640, 06/01/1640, 09/01/1640, 10/01/1640,
16/01/1640, 20/01/1640, 21/01/1640, 24/01/1640, 25/01/1640, 27/01/1640,
30/01/1640, 31/01/1640, 01/02/1640, 19/03/1640, 26/06/1640, 17/09/1640,
19/09/1640, 22/09/1640, 26/09/1640, 27/09/1640, 29/09/1640, 01/10/1640,
05/10/1640, 06/10/1640, 08/10/1640, 09/10/1640, 10/10/1640, 12/10/1640,
13/10/1640, 18/10/1640, 19/10/1640, 20/10/1640, 22/10/1640, 02/11/1640,
05/11/1640, 12/11/1640, 17/11/1640, 04/12/1640, 13/12/1640, 20/12/1640

Soldij/*Soldos*

01/01/1640, 04/01/1640, 05/01/1640, 07/01/1640, 10/01/1640, 16/01/1640,
17/01/1640, 28/01/1640, 31/01/1640, 27/08/1640, 17/09/1640, 18/09/1640,
19/09/1640, 21/09/1640, 24/09/1640, 25/09/1640, 27/09/1640, 29/09/1640,
01/10/1640, 03/10/1640, 18/10/1640, 22/10/1640, 27/10/1640, 29/10/1640,
31/10/1640, 05/11/1640, 07/11/1640, 09/11/1640, 10/11/1640, 12/11/1640,
13/11/1640, 17/11/1640, 19/11/1640, 20/11/1640, 23/11/1640, 28/11/1640,
01/12/1640, 03/12/1640, 09/12/1640, 15/12/1640, 17/12/1640, 22/12/1640,
29/12/1640

Oorlogsbuit/*Espólios*

03/01/1640, 25/01/1640, 26/01/1640, 02/02/1640, 19/10/1640

Rantsoen/*Ração*

27/08/1640, 18/09/1640, 26/09/1640, 27/09/1640, 29/09/1640, 01/10/1640,
08/10/1640, 09/10/1640, 13/10/1640, 19/10/1640, 25/10/1640, 02/11/1640

Inlichting/*Inteligência*

28/09/1640, 06/10/1640

Guerilla/*Guerrilha*

11/01/1640, 12/01/1640, 15/01/1640, 17/01/1640, 19/01/1640, 23/01/1640,
24/01/1640, 19/03/1640, 27/08/1640, 03/10/1640, 06/10/1640, 08/10/1640,
18/10/1640, 19/10/1640, 23/10/1640, 09/11/1640, 11/11/1640, 14/11/1640,
18/11/1640, 09/12/1640

Dagelijkse leven/*Vida cotidiana*

Scheepsverkeer/*Movimentação de navios*

01/01/1640, 02/01/1640, 03/01/1640, 04/01/1640, 05/01/1640, 06/01/1640,
07/01/1640, 09/01/1640, 10/01/1640, 11/01/1640, 12/01/1640, 13/01/1640,
16/01/1640, 17/01/1640, 20/01/1640, 25/01/1640, 27/01/1640, 30/01/1640,
01/02/1640, 02/02/1640, 03/02/1640, 19/03/1640, 26/06/1640, 14/09/1640,
24/09/1640, 25/09/1640, 29/09/1640, 01/10/1640, 04/10/1640, 05/10/1640,
06/10/1640, 07/10/1640, 08/10/1640, 09/10/1640, 10/10/1640, 12/10/1640,
13/10/1640, 19/10/1640, 21/10/1640, 24/10/1640, 26/10/1640, 29/10/1640,
02/11/1640, 03/11/1640, 05/11/1640, 09/11/1640, 10/11/1640, 14/11/1640,
16/11/1640, 18/11/1640, 24/11/1640, 26/11/1640, 28/11/1640, 30/11/1640,
01/12/1640, 05/12/1640, 07/12/1640, 08/12/1640, 09/12/1640, 17/12/1640,
20/12/1640, 22/12/1640, 31/12/1640

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

01/01/1640, 02/01/1640, 03/01/1640, 04/01/1640, 06/01/1640, 11/01/1640, 12/01/1640, 14/01/1640, 15/01/1640, 17/01/1640, 19/01/1640, 20/01/1640, 23/01/1640, 24/01/1640, 30/01/1640, 01/02/1640, 19/03/1640, 13/09/1640, 17/09/1640, 21/09/1640, 24/09/1640, 25/09/1640, 28/09/1640, 06/10/1640, 09/10/1640, 22/10/1640, 29/10/1640, 09/11/1640, 14/11/1640, 18/11/1640, 27/11/1640, 30/11/1640, 01/12/1640, 09/12/1640, 15/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640, 29/12/1640, 31/12/1640

Zieken/Doentes

21/09/1640, 25/09/1640, 28/09/1640, 01/11/1640, 23/11/1640, 30/11/1640, 08/12/1640, 09/12/1640, 20/12/1640

Burgerwacht/*Guarda civil*

27/08/1640

1641

In de Notulen van dit jaar is een nieuw tendens op te merken, te weten de transcriptie van diverse documenten. Ze bevatten de inhoud van enkele door de regering gepubliceerde plakkatens en lijsten van in Brazilië aanwezige schepen. In de lijsten zijn de schepen gesorteerd op type, zoals jachten, galjoenen en barken; een eigen schip van de WIC of een bevracht schip; en nog wat extra informatie over de schepen. Vanaf dit jaar zijn er ook lijsten in de Notulen te vinden van de uitgaven van de Hoge en Secrete Raad die door de thesauriers zijn betaald. Er zijn veel verwijzingen naar de Secrete Resoluties van de Hoge Raad. Voor de periode van 6 Februari tot 5 April van 1641 zie Mauritiania II bladzijde 241, document 45. Betreffende het bestuur van de kolonie valt de zorg op waarmee de administratie geregeld is. De boekhouder generaal klaagt dat hij meer personeel nodig heeft om het werk bij te houden en de Heren XIX klagen dat de gestuurde boeken onvolledig en slordig zijn. Zie hiervoor het register van 15 November 1641 : “de missive van de Vergaderinge van de XIX op huijden ontfangen groote clachten inhield over de onvockomentheijt, incorreckheijt (...) die sij in sijne overgesonden boecken vindt (...)”.

Er waren ook diplomatieke missies naar Bahia en de ontvangst van de vertegenwoordigers van de Markies van Montalvão, “vice-roi” van Brazilië. De door Recife gestuurde documenten waren in het Latijns geschreven maar de door de Portugese regering gestuurde documenten waren in het Portugees geschreven en daarom in het Nederlands vertaald.

De documenten laten zien dat de maanden April en Mei besteed waren aan het voorbereiden van de expeditie van admiraal Jol naar Afrika.

Opvallend is de reeks aan maatregelen om het milieu te beschermen. Derhalve werd op 9 Juli het hakken van hout (behalve brazielhout) verboden voor particulier gebruik. Op 11 Juli werd het hakken van de cashewboom verboden.

De Notulen melden, ten slotte, ook een aantal opmerkingen met betrekking tot de uitbreiding van de grenzen van het WIC gebied en de voorbereiding van de veroveringsexpeditie van Maranhão.

Illegale praktijken/*Práticas ilegais*

23/01/1640, 27/08/1640, 05/12/1640, 09/12/1640

Feesten/*Celebrações*

01/02/1640, 22/12/1640

Taal/*Idioma*

17/10/1640, 09/11/1640, 14/12/1640

Bezetten van eigendom/*Ocupação de propriedades*

22/09/1640, 03/10/1640, 22/12/1640

Geografische kenmerken/*Acidente geográfico*

04/01/1640, 11/01/1640, 25/01/1640, 30/01/1640, 01/02/1640, 19/03/1640, 26/06/1640, 27/08/1640, 17/09/1640, 03/10/1640, 10/10/1640, 19/10/1640, 20/10/1640, 26/10/1640, 29/10/1640, 02/11/1640, 09/11/1640, 18/11/1640, 20/11/1640, 24/11/1640, 27/11/1640, 28/11/1640, 29/11/1640, 01/12/1640, 04/12/1640, 05/12/1640, 07/12/1640, 09/12/1640, 11/12/1640, 12/12/1640, 16/12/1640, 17/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640, 31/12/1640

1641

Nota-se que para esse ano, inclui-se transcrição de vários documentos no corpo das Atas. Assim, apresentam o conteúdo de vários editais publicados pelas autoridades no Brasil, listagem de navios presentes na costa. Os navios estão inclusive separados por tipo, iate, galeão ou barca; propriedade da WIC ou fretados e outras informações sobre os mesmos. Outro tipo de informação que também aparece a partir desse ano, são as relações das ordens de pagamento expedidas pelo Alto e Secreto Conselho e que foram pagas pelos tesoureiros. Há também muitas referências às Resoluções secretas. Para o período de 6 de fevereiro até 05 de abril de 1641, ver Maurítiana II, página 241, documento 45. Ainda dentro da administração da colônia, outro assunto que se destaca é a preocupação com a mesma. O Contador geral reclama que precisa de mais pessoal para poder fazer o trabalho bem feito, e os diretores XIX reclamam que os livros enviados estão mal feitos e muitas vezes inacabados. Ver dia 15/11/1641: “a carta da Assembleia dos XIX recebida hoje, contem severas queixas sobre as imperfeições, incorreções e pequenos defeitos que encontraram nos livros enviados (...)”

Há também missões diplomáticas para a Bahia e o recebimento de representantes do Marques de Montalvão, vice rei do Brasil. Os documentos enviados pelo Recife eram escritos em Latim, mas os enviados da Bahia em Português, e por isso, traduzidos para o Holandês.

Nota-se também que os meses de abril e maio foram dedicados principalmente ao preparo da expedição para a África, sob o comando do almirante Jol.

Um tema que chama ainda mais a atenção são algumas medidas tomadas para proteção do meio ambiente. Assim, em 9 de julho fica proibido a extração de madeira (menos pau-brasil) para uso particular. Em 11 de julho fica proibida a extração de cajueiros. Menciona também a ocorrência de algumas considerações sobre a expansão dos limites da WIC e os preparativos para a expedição de conquista do Maranhão.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

01/01/1641, 10/01/1641, 14/01/1641, 16/01/1641, 17/01/1641, 19/01/1641, 22/01/1641, 23/01/1641, 24/01/1641, 28/01/1641, 30/01/1641, 31/01/1641, 05/02/1641, 06/02/1641, 07/02/1641, 08/02/1641, 16/02/1641, 18/02/1641, 19/02/1641, 20/02/1641, 08/03/1641, 09/03/1641, 18/03/1641, 26/03/1641, 28/03/1641, 04/04/1641, 09/04/1641, 10/04/1641, 11/04/1641, 27/04/1641, 30/04/1641, 01/05/1641, 03/05/1641, 06/05/1641, 16/05/1641, 23/05/1641, 30/05/1641, 01/06/1641, 07/06/1641, 08/06/1641, 15/06/1641, 17/06/1641, 21/06/1641, 29/06/1641, 05/07/1641, 08/07/1641, 17/07/1641, 22/07/1641, 09/08/1641, 19/08/1641, 21/08/1641, 08/09/1641, 23/09/1641, 01/10/1641, 02/10/1641, 07/10/1641, 08/10/1641, 11/10/1641, 14/10/1641, 19/10/1641, 07/11/1641, 14/11/1641, 16/11/1641, 30/11/1641, 02/12/1641, 06/12/1641, 09/12/1641, 11/12/1641, 13/12/1641, 16/12/1641, 20/12/1641, 27/12/1641

Brazielhout/*Pau-brasil*

17/01/1641, 29/01/1641, 05/02/1641, 06/02/1641, 19/02/1641, 18/03/1641, 24/04/1641, 01/05/1641, 29/05/1641, 07/06/1641, 08/06/1641, 29/06/1641, 01/07/1641, 02/07/1641, 08/07/1641, 21/08/1641, 09/10/1641, 31/10/1641, 01/11/1641, 08/11/1641, 02/12/1641, 11/12/1641, 21/12/1641, 28/12/1641

Maniokmeel/*Farinha*

03/01/1641, 24/01/1641, 25/01/1641, 31/01/1641, 08/02/1641, 20/02/1641, 21/02/1641, 28/02/1641, 15/04/1641, 16/04/1641, 04/05/1641, 16/05/1641, 30/05/1641, 07/06/1641, 04/10/1641, 11/10/1641, 24/10/1641, 25/10/1641, 08/11/1641, 02/12/1641, 18/12/1641

Veehouderij/*Pecuária*

06/02/1641, 21/02/1641, 26/02/1641, 04/03/1641, 09/03/1641, 26/06/1641, 29/06/1641, 09/07/1641, 11/07/1641, 12/07/1641, 22/07/1641, 06/08/1641, 26/08/1641, 29/08/1641, 08/09/1641, 14/09/1641, 30/09/1641, 01/10/1641, 09/10/1641, 07/11/1641, 20/11/1641, 26/11/1641, 29/11/1641, 09/12/1641, 31/12/1641

Visserij/*Pesca*

06/02/1641, 06/06/1641, 11/06/1641, 03/09/1641, 24/09/1641

Mijnexploitatie/*Mineração*

13/02/1641, 16/07/1641, 26/08/1641

Handel met Afrika/*Comércio com a África*

30/04/1641, 11/05/1641, 28/05/1641, 03/09/1641

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

02/01/1641, 04/01/1641, 14/01/1641, 13/02/1641, 02/03/1641, 08/03/1641, 11/03/1641, 12/03/1641, 22/03/1641, 07/04/1641, 22/04/1641, 29/04/1641, 30/04/1641, 10/05/1641, 30/06/1641, 03/07/1641, 19/07/1641, 30/07/1641, 27/08/1641, 11/09/1641, 19/09/1641, 23/09/1641, 14/10/1641, 21/10/1641, 02/12/1641, 03/12/1641, 09/12/1641

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

14/01/1641, 22/01/1641, 31/01/1641, 20/02/1641, 21/02/1641, 06/05/1641, 16/05/1641, 23/05/1641, 03/07/1641, 12/07/1641, 25/07/1641, 31/07/1641, 16/08/1641, 13/09/1641, 23/09/1641, 26/09/1641, 11/10/1641, 17/10/1641, 28/11/1641, 14/12/1641

Binnenlandse productie/*Produção interna*

03/01/1641, 10/01/1641, 14/01/1641, 16/01/1641, 22/01/1641, 26/01/1641, 31/01/1641, 01/02/1641, 08/02/1641, 13/02/1641, 02/03/1641, 04/03/1641, 07/03/1641, 15/03/1641, 22/03/1641, 27/03/1641, 03/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 02/07/1641, 04/07/1641, 06/08/1641, 19/08/1641, 29/08/1641, 09/09/1641, 11/09/1641, 13/09/1641, 18/09/1641, 24/09/1641, 28/09/1641, 09/10/1641, 14/10/1641, 28/10/1641, 02/11/1641, 19/11/1641, 23/11/1641, 28/11/1641, 29/11/1641, 12/12/1641, 16/12/1641, 19/12/1641

Bevoorrading/*Abastecimento*

01/01/1641, 03/01/1641, 10/01/1641, 18/01/1641, 22/01/1641, 29/01/1641, 04/03/1641, 05/03/1641, 06/03/1641, 09/03/1641, 11/03/1641, 12/03/1641, 22/03/1641, 16/04/1641, 07/05/1641, 15/05/1641, 21/05/1641, 30/05/1641, 07/06/1641, 17/06/1641, 05/07/1641, 11/07/1641, 16/07/1641, 17/07/1641, 18/07/1641, 24/07/1641, 31/07/1641, 02/08/1641, 08/08/1641, 26/08/1641, 29/08/1641, 03/09/1641, 04/09/1641, 12/09/1641, 13/09/1641, 18/09/1641, 17/10/1641, 24/10/1641, 01/11/1641, 04/11/1641, 06/11/1641, 09/11/1641, 14/11/1641, 15/11/1641, 25/11/1641, 26/11/1641, 29/11/1641, 03/12/1641

Economisch beleid/*Política econômica*

04/02/1641, 05/03/1641, 07/03/1641, 30/04/1641, 04/05/1641, 05/06/1641, 09/07/1641, 11/07/1641, 02/08/1641, 03/08/1641, 04/09/1641, 16/09/1641, 18/11/1641

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

02/01/1641, 17/01/1641, 24/01/1641, 25/01/1641, 26/01/1641, 29/01/1641, 30/01/1641, 31/01/1641, 06/02/1641, 08/02/1641, 09/02/1641, 13/02/1641, 14/02/1641, 16/02/1641, 18/02/1641, 19/02/1641, 21/02/1641, 22/02/1641, 25/02/1641, 26/02/1641, 02/03/1641, 04/03/1641, 05/03/1641, 08/03/1641, 09/03/1641, 12/03/1641, 14/03/1641, 16/03/1641, 18/03/1641, 20/03/1641, 22/03/1641, 25/03/1641, 26/03/1641, 28/03/1641, 29/03/1641, 02/04/1641, 06/04/1641, 08/04/1641, 09/04/1641, 10/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 16/04/1641, 17/04/1641, 18/04/1641, 27/04/1641, 30/04/1641, 04/05/1641, 06/05/1641, 07/05/1641, 11/05/1641, 13/05/1641, 15/05/1641, 17/05/1641, 21/05/1641, 23/05/1641, 30/05/1641, 05/06/1641, 07/06/1641, 10/06/1641, 14/06/1641, 15/06/1641, 21/06/1641, 22/06/1641, 24/06/1641, 25/06/1641, 02/07/1641, 05/07/1641, 09/07/1641, 10/07/1641, 15/07/1641, 18/07/1641, 20/07/1641, 22/07/1641, 03/08/1641, 08/08/1641, 12/08/1641, 13/08/1641,

14/08/1641, 21/08/1641, 23/08/1641, 26/08/1641, 30/08/1641, 31/08/1641,
 03/09/1641, 06/09/1641, 07/09/1641, 09/09/1641, 18/09/1641, 19/09/1641,
 23/09/1641, 24/09/1641, 25/09/1641, 01/10/1641, 07/10/1641, 14/10/1641,
 19/10/1641, 23/10/1641, 28/10/1641, 29/10/1641, 30/10/1641, 01/11/1641,
 08/11/1641, 09/11/1641, 11/11/1641, 13/11/1641, 14/11/1641, 16/11/1641,
 18/11/1641, 21/11/1641, 22/11/1641, 23/11/1641, 25/11/1641, 27/11/1641,
 28/11/1641, 29/11/1641, 04/12/1641, 05/12/1641, 07/12/1641, 09/12/1641,
 10/12/1641, 12/12/1641, 13/12/1641, 16/12/1641, 19/12/1641, 23/12/1641,
 28/12/1641, 31/12/1641

Politiek/Politica

01/01/1641, 02/01/1641, 06/02/1641, 16/02/1641, 17/02/1641, 15/04/1641,
 17/04/1641, 03/06/1641, 04/06/1641, 07/06/1641, 08/06/1641, 17/06/1641,
 19/06/1641, 20/06/1641, 21/06/1641, 24/06/1641, 25/06/1641, 26/06/1641,
 29/06/1641, 02/07/1641, 06/07/1641, 08/07/1641, 22/07/1641, 16/08/1641,
 19/08/1641, 27/08/1641, 04/09/1641, 06/09/1641, 08/09/1641, 24/09/1641,
 04/10/1641, 07/10/1641, 08/10/1641, 11/10/1641, 21/10/1641, 22/10/1641,
 21/11/1641, 22/11/1641, 03/12/1641, 04/12/1641, 06/12/1641

Justitieel/Justiça

15/01/1641, 19/01/1641, 23/01/1641, 28/01/1641, 31/01/1641, 06/02/1641,
 08/02/1641, 12/02/1641, 13/02/1641, 22/02/1641, 25/02/1641, 27/02/1641,
 02/03/1641, 07/03/1641, 08/03/1641, 20/03/1641, 27/03/1641, 28/03/1641,
 05/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 23/04/1641, 24/04/1641, 27/04/1641,
 04/05/1641, 06/05/1641, 18/05/1641, 01/06/1641, 06/06/1641, 07/06/1641,
 11/06/1641, 13/06/1641, 14/06/1641, 17/06/1641, 18/06/1641, 21/06/1641,
 22/06/1641, 24/06/1641, 25/06/1641, 26/06/1641, 28/06/1641, 29/06/1641,
 02/07/1641, 04/07/1641, 05/07/1641, 06/07/1641, 08/07/1641, 09/07/1641,
 11/07/1641, 17/07/1641, 20/07/1641, 22/07/1641, 23/07/1641, 29/07/1641,
 30/07/1641, 06/08/1641, 08/08/1641, 15/08/1641, 16/08/1641, 19/08/1641,
 26/08/1641, 28/08/1641, 31/08/1641, 01/09/1641, 04/09/1641, 05/09/1641,
 08/09/1641, 09/09/1641, 13/09/1641, 14/09/1641, 16/09/1641, 21/09/1641,
 23/09/1641, 25/09/1641, 28/09/1641, 30/09/1641, 01/10/1641, 02/10/1641,
 04/10/1641, 05/10/1641, 07/10/1641, 10/10/1641, 12/10/1641, 16/10/1641,
 18/10/1641, 23/10/1641, 31/10/1641, 02/11/1641, 08/11/1641, 12/11/1641,
 15/11/1641, 16/11/1641, 18/11/1641, 19/11/1641, 20/11/1641, 21/11/1641,
 22/11/1641, 25/11/1641, 26/11/1641, 29/11/1641, 30/11/1641, 04/12/1641,
 05/12/1641, 06/12/1641, 07/12/1641, 10/12/1641, 13/12/1641, 16/12/1641,
 20/12/1641, 23/12/1641, 24/12/1641

Heffingen/Impostos

16/01/1641, 22/01/1641, 25/01/1641, 22/02/1641, 05/03/1641, 03/04/1641,
 04/04/1641, 09/04/1641, 04/05/1641, 07/05/1641, 07/06/1641, 10/06/1641,
 13/06/1641, 17/06/1641, 21/06/1641, 04/07/1641, 05/07/1641, 06/07/1641,
 19/07/1641, 22/07/1641, 23/07/1641, 27/08/1641, 09/09/1641, 27/09/1641,
 30/09/1641, 02/10/1641, 30/10/1641, 20/11/1641, 21/11/1641, 22/11/1641,
 06/12/1641, 16/12/1641, 28/12/1641

Salaris/Salário

03/01/1641, 04/01/1641, 21/01/1641, 24/01/1641, 30/01/1641, 05/02/1641, 09/02/1641, 13/02/1641, 19/02/1641, 20/02/1641, 25/02/1641, 01/03/1641, 07/03/1641, 16/03/1641, 29/03/1641, 15/04/1641, 16/04/1641, 23/04/1641, 25/04/1641, 27/04/1641, 07/05/1641, 18/05/1641, 21/05/1641, 05/06/1641, 08/06/1641, 25/06/1641, 04/07/1641, 11/07/1641, 16/07/1641, 17/07/1641, 19/07/1641, 23/07/1641, 26/08/1641, 23/09/1641, 09/10/1641, 15/10/1641, 26/10/1641, 18/11/1641, 22/11/1641, 26/11/1641, 30/11/1641, 28/12/1641

Boekhouding/Contabilidade

01/01/1641, 04/01/1641, 10/01/1641, 14/01/1641, 17/01/1641, 18/01/1641, 21/01/1641, 22/01/1641, 23/01/1641, 24/01/1641, 25/01/1641, 26/01/1641, 29/01/1641, 30/01/1641, 31/01/1641, 05/02/1641, 08/02/1641, 13/02/1641, 18/02/1641, 20/02/1641, 21/02/1641, 22/02/1641, 26/02/1641, 27/02/1641, 28/02/1641, 04/03/1641, 05/03/1641, 14/03/1641, 15/03/1641, 18/03/1641, 22/03/1641, 25/03/1641, 28/03/1641, 29/03/1641, 11/04/1641, 12/04/1641, 23/04/1641, 24/04/1641, 25/04/1641, 27/04/1641, 30/04/1641, 04/05/1641, 07/05/1641, 29/05/1641, 17/06/1641, 29/06/1641, 03/07/1641, 04/07/1641, 05/07/1641, 06/07/1641, 08/07/1641, 10/07/1641, 11/07/1641, 12/07/1641, 18/07/1641, 20/07/1641, 22/07/1641, 23/07/1641, 24/07/1641, 26/07/1641, 27/07/1641, 03/08/1641, 14/08/1641, 16/08/1641, 19/08/1641, 21/08/1641, 26/08/1641, 27/08/1641, 03/09/1641, 07/09/1641, 12/09/1641, 13/09/1641, 24/09/1641, 30/09/1641, 02/10/1641, 09/10/1641, 12/10/1641, 17/10/1641, 25/10/1641, 30/10/1641, 01/11/1641, 05/11/1641, 07/11/1641, 09/11/1641, 11/11/1641, 15/11/1641, 18/11/1641, 25/11/1641, 26/11/1641, 28/11/1641, 29/11/1641, 30/11/1641, 02/12/1641, 06/12/1641, 09/12/1641, 13/12/1641, 28/12/1641, 31/12/1641

Magazijnen/Armazéns

31/01/1641, 08/02/1641, 29/06/1641, 02/07/1641, 03/07/1641, 06/07/1641, 08/07/1641, 11/07/1641, 15/07/1641, 25/07/1641, 31/07/1641, 08/08/1641, 26/08/1641, 05/09/1641, 13/09/1641, 21/09/1641, 02/10/1641, 21/11/1641, 03/12/1641, 05/12/1641

Personeelsadministratie/Administração de pessoal

02/01/1641, 17/01/1641, 24/01/1641, 25/01/1641, 26/01/1641, 29/01/1641, 30/01/1641, 31/01/1641, 06/02/1641, 08/02/1641, 09/02/1641, 13/02/1641, 14/02/1641, 16/02/1641, 18/02/1641, 19/02/1641, 21/02/1641, 22/02/1641, 25/02/1641, 26/02/1641, 02/03/1641, 04/03/1641, 05/03/1641, 08/03/1641, 09/03/1641, 12/03/1641, 14/03/1641, 16/03/1641, 18/03/1641, 20/03/1641, 22/03/1641, 25/03/1641, 26/03/1641, 28/03/1641, 29/03/1641, 02/04/1641, 06/04/1641, 08/04/1641, 09/04/1641, 10/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 16/04/1641, 17/04/1641, 18/04/1641, 27/04/1641, 30/04/1641, 04/05/1641, 06/05/1641, 07/05/1641, 11/05/1641, 13/05/1641, 15/05/1641, 17/05/1641, 21/05/1641, 23/05/1641, 30/05/1641, 05/06/1641, 07/06/1641, 10/06/1641, 14/06/1641, 15/06/1641, 21/06/1641, 22/06/1641, 24/06/1641, 25/06/1641,

02/07/1641, 05/07/1641, 09/07/1641, 10/07/1641, 15/07/1641, 18/07/1641, 20/07/1641, 22/07/1641, 03/08/1641, 08/08/1641, 12/08/1641, 13/08/1641, 14/08/1641, 21/08/1641, 23/08/1641, 26/08/1641, 30/08/1641, 31/08/1641, 03/09/1641, 06/09/1641, 07/09/1641, 09/09/1641, 18/09/1641, 19/09/1641, 23/09/1641, 24/09/1641, 25/09/1641, 01/10/1641, 07/10/1641, 14/10/1641, 19/10/1641, 23/10/1641, 28/10/1641, 29/10/1641, 30/10/1641, 01/11/1641, 08/11/1641, 09/11/1641, 11/11/1641, 13/11/1641, 14/11/1641, 16/11/1641, 18/11/1641, 21/11/1641, 22/11/1641, 23/11/1641, 25/11/1641, 27/11/1641, 28/11/1641, 29/11/1641, 04/12/1641, 05/12/1641, 07/12/1641, 09/12/1641, 10/12/1641, 12/12/1641, 13/12/1641, 16/12/1641, 19/12/1641, 23/12/1641, 28/12/1641, 31/12/1641

Overplaatsen van personeel/*Remanejamento de pessoal*

04/01/1641, 26/01/1641, 01/02/1641, 06/02/1641, 07/02/1641, 09/02/1641, 15/02/1641, 20/02/1641, 22/02/1641, 07/03/1641, 27/03/1641, 09/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 23/04/1641, 25/04/1641, 26/04/1641, 01/05/1641, 03/05/1641, 07/05/1641, 18/05/1641, 21/05/1641, 28/05/1641, 10/06/1641, 09/07/1641, 12/07/1641, 19/07/1641, 17/08/1641, 27/08/1641, 28/08/1641, 30/09/1641, 01/10/1641, 31/10/1641, 15/11/1641, 22/11/1641, 30/11/1641

Gebrek aan middelen/*Falta de recursos*

02/01/1641, 14/01/1641, 16/01/1641, 18/01/1641, 26/01/1641, 31/01/1641, 01/02/1641, 08/04/1641, 12/04/1641, 24/04/1641, 27/04/1641, 02/07/1641, 29/07/1641, 05/08/1641, 16/08/1641, 30/08/1641, 13/09/1641, 26/09/1641, 21/10/1641, 24/10/1641, 31/10/1641, 07/11/1641, 15/11/1641, 18/11/1641, 20/11/1641, 21/11/1641, 25/11/1641, 29/11/1641, 10/12/1641, 18/12/1641

Scheepsonderhoud/*Manutenção de navios*

02/01/1641, 05/01/1641, 18/01/1641, 22/01/1641, 26/01/1641, 28/01/1641, 22/02/1641, 01/03/1641, 08/03/1641, 11/03/1641, 16/03/1641, 23/03/1641, 26/03/1641, 29/03/1641, 30/03/1641, 06/04/1641, 08/04/1641, 10/04/1641, 29/04/1641, 30/04/1641, 02/05/1641, 15/05/1641, 17/05/1641, 15/06/1641, 17/06/1641, 20/06/1641, 09/07/1641, 11/07/1641, 16/07/1641, 22/07/1641, 24/07/1641, 25/07/1641, 26/07/1641, 31/07/1641, 02/08/1641, 05/08/1641, 06/08/1641, 08/08/1641, 10/08/1641, 26/08/1641, 02/09/1641, 04/09/1641, 09/09/1641, 12/09/1641, 16/09/1641, 23/09/1641, 09/10/1641, 12/10/1641, 24/10/1641, 05/11/1641, 14/11/1641, 15/11/1641, 16/11/1641, 22/11/1641, 23/11/1641, 26/11/1641, 28/11/1641, 29/11/1641, 09/12/1641, 10/12/1641, 13/12/1641, 20/12/1641

Verpachtingen/*Arrendamentos*

17/01/1641, 19/01/1641, 25/01/1641, 29/01/1641, 31/01/1641, 06/02/1641, 11/02/1641, 13/02/1641, 14/02/1641, 18/02/1641, 22/02/1641, 26/02/1641, 07/03/1641, 18/03/1641, 27/03/1641, 02/04/1641, 11/04/1641, 13/04/1641, 24/04/1641, 17/05/1641, 28/05/1641, 06/06/1641, 11/06/1641, 14/06/1641, 15/06/1641, 17/06/1641, 20/06/1641, 22/06/1641, 29/06/1641, 05/07/1641, 08/07/1641, 16/07/1641, 22/07/1641, 23/07/1641, 29/07/1641, 16/08/1641,

24/08/1641, 28/08/1641, 29/08/1641, 03/09/1641, 04/09/1641, 19/09/1641,
24/09/1641, 30/09/1641, 01/10/1641, 02/10/1641, 03/10/1641, 10/10/1641,
23/10/1641, 09/11/1641, 14/11/1641, 19/11/1641, 26/11/1641, 29/11/1641,
02/12/1641, 10/12/1641, 23/12/1641, 31/12/1641

Bevrachtingen/*Fretamentos*

09/04/1641, 10/04/1641, 06/05/1641, 30/05/1641, 08/07/1641, 10/07/1641,
13/07/1641, 18/07/1641, 09/08/1641, 05/09/1641, 07/09/1641, 26/09/1641,
05/11/1641, 11/11/1641, 15/11/1641, 06/12/1641, 12/12/1641

Correspondentie/*Correspondência*

07/01/1641, 08/01/1641, 09/01/1641, 17/01/1641, 19/01/1641, 21/01/1641,
22/01/1641, 24/01/1641, 04/02/1641, 07/02/1641, 11/02/1641, 13/02/1641,
16/02/1641, 18/02/1641, 19/02/1641, 20/02/1641, 21/02/1641, 24/02/1641,
25/02/1641, 01/03/1641, 02/03/1641, 05/03/1641, 07/03/1641, 08/03/1641,
11/03/1641, 14/03/1641, 15/03/1641, 16/03/1641, 20/03/1641, 22/03/1641,
25/03/1641, 27/03/1641, 28/03/1641, 29/03/1641, 30/03/1641, 02/04/1641,
05/04/1641, 08/04/1641, 11/04/1641, 12/04/1641, 13/04/1641, 14/04/1641,
16/04/1641, 20/04/1641, 24/04/1641, 27/04/1641, 29/04/1641, 16/05/1641,
17/05/1641, 18/05/1641, 21/05/1641, 22/05/1641, 25/05/1641, 30/05/1641,
01/06/1641, 03/06/1641, 10/06/1641, 17/06/1641, 19/06/1641, 21/06/1641,
24/06/1641, 25/06/1641, 29/06/1641, 02/07/1641, 03/07/1641, 08/07/1641,
09/07/1641, 11/07/1641, 16/07/1641, 22/07/1641, 25/07/1641, 27/07/1641,
29/07/1641, 01/08/1641, 02/08/1641, 03/08/1641, 05/08/1641, 07/08/1641,
08/08/1641, 12/08/1641, 15/08/1641, 17/08/1641, 21/08/1641, 22/08/1641,
23/08/1641, 26/08/1641, 28/08/1641, 29/08/1641, 30/08/1641, 03/09/1641,
04/09/1641, 07/09/1641, 08/09/1641, 11/09/1641, 13/09/1641, 16/09/1641,
21/09/1641, 23/09/1641, 02/10/1641, 03/10/1641, 04/10/1641, 08/10/1641,
12/10/1641, 14/10/1641, 17/10/1641, 18/10/1641, 21/10/1641, 22/10/1641,
29/10/1641, 31/10/1641, 01/11/1641, 04/11/1641, 05/11/1641, 07/11/1641,
08/11/1641, 09/11/1641, 11/11/1641, 13/11/1641, 15/11/1641, 16/11/1641,
19/11/1641, 20/11/1641, 21/11/1641, 25/11/1641, 28/11/1641, 30/11/1641,
02/12/1641, 09/12/1641, 11/12/1641, 13/12/1641, 16/12/1641, 18/12/1641,
23/12/1641, 30/12/1641

Schuldvorderingen/*Cobrança de dívidas*

22/01/1641, 23/01/1641, 31/01/1641, 07/02/1641, 02/03/1641, 18/03/1641,
26/03/1641, 27/03/1641, 04/04/1641, 03/05/1641, 29/05/1641, 05/06/1641,
22/06/1641, 27/06/1641, 29/06/1641, 09/07/1641, 10/07/1641, 23/07/1641,
30/08/1641, 08/09/1641, 23/09/1641, 25/09/1641, 26/09/1641, 30/09/1641,
01/10/1641, 05/10/1641, 07/10/1641, 08/10/1641, 14/11/1641, 15/11/1641,
16/11/1641, 21/11/1641, 29/11/1641, 30/11/1641, 13/12/1641, 14/12/1641,
16/12/1641, 20/12/1641, 27/12/1641

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

10/01/1641, 17/01/1641, 19/01/1641, 21/01/1641, 31/01/1641, 02/02/1641,
04/02/1641, 09/02/1641, 05/03/1641, 09/03/1641, 27/03/1641, 17/04/1641,

30/04/1641, 30/05/1641, 03/06/1641, 07/06/1641, 08/06/1641, 10/06/1641,
 13/06/1641, 24/06/1641, 25/06/1641, 09/07/1641, 10/07/1641, 16/07/1641,
 23/07/1641, 27/07/1641, 06/08/1641, 17/08/1641, 19/08/1641, 27/08/1641,
 30/08/1641, 05/09/1641, 12/09/1641, 16/09/1641, 25/09/1641, 27/09/1641,
 28/09/1641, 01/10/1641, 07/10/1641, 10/10/1641, 17/10/1641, 23/10/1641,
 26/10/1641, 28/10/1641, 02/11/1641, 04/11/1641, 09/11/1641, 13/11/1641,
 14/11/1641, 16/11/1641, 20/11/1641, 26/11/1641, 28/11/1641, 02/12/1641,
 14/12/1641, 19/12/1641

Infrastructuur/*Infraestrutura*

14/01/1641, 15/01/1641, 17/01/1641, 21/01/1641, 22/01/1641, 25/01/1641,
 28/01/1641, 31/01/1641, 08/02/1641, 11/02/1641, 14/02/1641, 15/02/1641,
 18/02/1641, 19/02/1641, 22/02/1641, 26/02/1641, 09/03/1641, 12/03/1641,
 22/03/1641, 04/04/1641, 12/04/1641, 13/04/1641, 16/05/1641, 17/05/1641,
 23/05/1641, 30/05/1641, 31/05/1641, 04/06/1641, 07/06/1641, 14/06/1641,
 11/07/1641, 23/07/1641, 24/07/1641, 27/07/1641, 20/08/1641, 04/09/1641,
 05/09/1641, 09/09/1641, 25/09/1641, 03/10/1641, 09/11/1641, 13/11/1641,
 22/11/1641, 26/11/1641, 02/12/1641, 10/12/1641, 30/12/1641, 31/12/1641

Diplomatie/*Diplomacia*

25/01/1641, 11/02/1641, 14/03/1641, 18/03/1641, 15/04/1641, 16/04/1641,
 06/05/1641, 07/05/1641, 08/05/1641, 16/05/1641, 18/05/1641, 21/05/1641,
 25/05/1641, 11/06/1641, 15/06/1641, 18/06/1641, 22/06/1641, 11/07/1641,
 25/07/1641, 31/07/1641, 01/08/1641, 02/08/1641, 05/08/1641, 06/08/1641,
 10/08/1641, 12/08/1641, 15/08/1641, 28/08/1641, 29/08/1641, 30/08/1641,
 02/09/1641, 06/09/1641, 18/09/1641, 19/09/1641, 31/10/1641

Afrika/*África*

17/10/1641, 19/10/1641, 21/10/1641, 28/10/1641, 29/10/1641, 01/11/1641,
 09/11/1641, 19/11/1641, 20/11/1641, 25/11/1641, 29/11/1641, 30/11/1641,
 03/12/1641, 10/12/1641, 16/12/1641, 20/12/1641, 23/12/1641, 31/12/1641

Maatschappij/*Sociedade*

Sociale interactie/*Interação social*

03/01/1641, 04/01/1641, 14/01/1641, 16/01/1641, 18/01/1641, 21/01/1641,
 23/01/1641, 25/01/1641, 28/01/1641, 30/01/1641, 31/01/1641, 01/02/1641,
 02/02/1641, 06/02/1641, 07/02/1641, 08/02/1641, 09/02/1641, 11/02/1641,
 13/02/1641, 16/02/1641, 17/02/1641, 18/02/1641, 19/02/1641, 20/02/1641,
 21/02/1641, 25/02/1641, 27/02/1641, 04/03/1641, 05/03/1641, 07/03/1641,
 08/03/1641, 12/03/1641, 16/03/1641, 27/03/1641, 03/04/1641, 04/04/1641,
 05/04/1641, 12/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 17/04/1641, 24/04/1641,
 04/05/1641, 13/05/1641, 17/05/1641, 28/05/1641, 04/06/1641, 05/06/1641,
 06/06/1641, 07/06/1641, 11/06/1641, 15/06/1641, 17/06/1641, 18/06/1641,
 20/06/1641, 21/06/1641, 22/06/1641, 26/06/1641, 28/06/1641, 02/07/1641,
 04/07/1641, 05/07/1641, 08/07/1641, 09/07/1641, 10/07/1641, 11/07/1641,

12/07/1641, 13/07/1641, 16/07/1641, 17/07/1641, 19/07/1641, 20/07/1641, 24/07/1641, 25/07/1641, 30/07/1641, 06/08/1641, 08/08/1641, 12/08/1641, 15/08/1641, 16/08/1641, 19/08/1641, 21/08/1641, 28/08/1641, 04/09/1641, 05/09/1641, 08/09/1641, 09/09/1641, 12/09/1641, 13/09/1641, 14/09/1641, 18/09/1641, 19/09/1641, 24/09/1641, 25/09/1641, 01/10/1641, 02/10/1641, 04/10/1641, 05/10/1641, 12/10/1641, 14/10/1641, 16/10/1641, 18/10/1641, 21/10/1641, 23/10/1641, 30/10/1641, 07/11/1641, 19/11/1641, 20/11/1641, 21/11/1641, 22/11/1641, 25/11/1641, 07/12/1641, 14/12/1641, 16/12/1641, 20/12/1641, 23/12/1641, 31/12/1641

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

03/01/1641, 14/01/1641, 17/01/1641, 18/01/1641, 02/02/1641, 12/02/1641, 13/02/1641, 05/03/1641, 12/03/1641, 22/03/1641, 27/03/1641, 04/04/1641, 12/04/1641, 23/04/1641, 01/06/1641, 03/06/1641, 04/06/1641, 05/06/1641, 07/06/1641, 08/06/1641, 11/06/1641, 12/06/1641, 20/06/1641, 26/06/1641, 29/06/1641, 22/07/1641, 06/08/1641, 12/08/1641, 15/08/1641, 16/08/1641, 19/08/1641, 21/08/1641, 27/08/1641, 01/09/1641, 04/09/1641, 09/09/1641, 13/09/1641, 16/09/1641, 18/09/1641, 23/09/1641, 27/09/1641, 02/10/1641, 09/10/1641, 14/10/1641, 18/10/1641, 23/10/1641, 26/10/1641, 31/10/1641, 02/11/1641, 04/11/1641, 22/11/1641, 05/12/1641, 12/12/1641, 31/12/1641

Indianen/*Indígenas*

10/01/1641, 18/01/1641, 22/01/1641, 26/01/1641, 06/02/1641, 07/02/1641, 08/02/1641, 12/02/1641, 13/02/1641, 18/02/1641, 20/02/1641, 21/02/1641, 25/02/1641, 01/03/1641, 04/03/1641, 08/03/1641, 15/03/1641, 22/03/1641, 25/03/1641, 03/04/1641, 10/04/1641, 12/04/1641, 23/04/1641, 24/04/1641, 02/05/1641, 14/05/1641, 17/05/1641, 20/05/1641, 04/06/1641, 08/06/1641, 17/06/1641, 26/06/1641, 29/06/1641, 01/07/1641, 11/07/1641, 16/07/1641, 23/07/1641, 25/07/1641, 23/08/1641, 04/09/1641, 12/09/1641, 16/09/1641, 23/09/1641, 24/09/1641, 25/09/1641, 28/09/1641, 30/09/1641, 02/10/1641, 09/10/1641, 10/10/1641, 18/10/1641, 25/10/1641, 21/11/1641, 22/11/1641, 25/11/1641, 28/11/1641, 29/11/1641, 02/12/1641, 12/12/1641, 30/12/1641

Slavernij/*Escravidão*

18/01/1641, 08/02/1641, 21/02/1641, 27/03/1641, 09/04/1641, 11/04/1641, 15/06/1641, 01/07/1641, 08/07/1641, 10/07/1641, 12/07/1641, 17/07/1641, 29/07/1641, 30/07/1641, 15/08/1641, 27/08/1641, 11/09/1641, 01/10/1641, 21/10/1641, 26/10/1641, 31/10/1641, 01/11/1641, 11/11/1641, 16/11/1641, 21/11/1641, 30/11/1641, 03/12/1641

Prijzen/*Prêmios*

16/03/1641, 15/05/1641, 30/08/1641, 22/11/1641, 13/12/1641

Militaire Zaken/*Assuntos militares*

Militaire organisatie/*Organização militar*

18/01/1641, 08/02/1641, 12/02/1641, 13/02/1641, 19/02/1641, 20/02/1641, 21/02/1641, 06/03/1641, 08/03/1641, 12/03/1641, 18/03/1641, 22/03/1641, 11/04/1641, 12/04/1641, 16/04/1641, 20/04/1641, 23/04/1641, 03/05/1641, 09/05/1641, 13/05/1641, 14/05/1641, 20/05/1641, 21/05/1641, 22/05/1641, 23/05/1641, 24/05/1641, 25/05/1641, 27/05/1641, 28/05/1641, 26/07/1641, 01/08/1641, 03/08/1641, 08/08/1641, 30/08/1641, 06/09/1641, 09/09/1641, 12/09/1641, 20/09/1641, 28/09/1641, 08/10/1641, 09/10/1641, 10/10/1641, 12/10/1641, 22/10/1641, 24/10/1641, 25/10/1641, 26/10/1641, 28/10/1641, 04/11/1641, 07/11/1641, 23/11/1641, 28/11/1641, 03/12/1641, 04/12/1641, 18/12/1641

Missies/*Expedições*

30/01/1641, 13/02/1641, 22/02/1641, 24/02/1641, 01/03/1641, 05/03/1641, 07/03/1641, 08/03/1641, 19/03/1641, 20/03/1641, 10/04/1641, 11/04/1641, 12/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 16/04/1641, 23/04/1641, 29/04/1641, 07/05/1641, 09/05/1641, 14/05/1641, 20/05/1641, 21/05/1641, 22/05/1641, 23/05/1641, 24/05/1641, 25/05/1641, 27/05/1641, 30/05/1641, 16/07/1641, 30/08/1641, 08/09/1641, 19/09/1641, 20/09/1641, 04/10/1641, 08/10/1641, 09/10/1641, 10/10/1641, 11/10/1641, 12/10/1641, 15/10/1641, 17/10/1641, 24/10/1641, 25/10/1641, 29/10/1641, 20/11/1641

Gevechten en schermutselingen/*Batalhas e escaramuças*

12/04/1641, 10/06/1641

Bouwen en onderhouden van forten/*Construção e manutenção de fortificações*

21/01/1641, 29/01/1641, 08/02/1641, 26/02/1641, 19/04/1641, 16/05/1641, 20/05/1641, 22/05/1641, 11/06/1641, 13/06/1641, 14/06/1641, 08/07/1641, 09/07/1641, 23/07/1641, 19/08/1641, 20/08/1641, 22/08/1641, 24/08/1641, 02/09/1641, 04/09/1641, 19/09/1641, 03/10/1641, 25/10/1641, 07/11/1641, 09/11/1641, 13/11/1641, 16/11/1641, 14/12/1641, 19/12/1641

Administratie van militair personeel/*Administração de pessoal militar*

29/01/1641, 16/02/1641, 21/02/1641, 16/03/1641, 22/03/1641, 27/04/1641, 03/05/1641, 07/05/1641, 08/05/1641, 11/05/1641, 28/05/1641, 30/05/1641, 08/07/1641, 10/07/1641, 11/07/1641, 16/07/1641, 18/07/1641, 26/07/1641, 01/08/1641, 02/08/1641, 06/08/1641, 08/08/1641, 12/08/1641, 27/08/1641, 06/09/1641, 23/10/1641, 25/10/1641, 28/11/1641, 10/12/1641, 16/12/1641

Militaire justitie/*Justiça militar*

21/01/1641, 13/02/1641, 16/02/1641, 17/02/1641, 18/02/1641, 21/02/1641, 08/07/1641, 18/07/1641, 02/10/1641, 23/10/1641, 22/11/1641, 29/11/1641

Militaire logistiek/*Logística militar*

01/01/1641, 22/01/1641, 25/01/1641, 31/01/1641, 01/02/1641, 08/02/1641, 13/02/1641, 22/02/1641, 15/03/1641, 11/04/1641, 12/04/1641, 13/04/1641, 16/04/1641, 23/04/1641, 06/05/1641, 07/05/1641, 14/05/1641, 20/05/1641,

22/05/1641, 23/05/1641, 27/05/1641, 28/05/1641, 07/06/1641, 26/06/1641,
03/09/1641, 13/09/1641, 18/09/1641, 26/09/1641, 30/09/1641, 04/10/1641,
11/10/1641, 23/10/1641, 24/10/1641, 27/10/1641, 28/10/1641, 31/10/1641,
04/11/1641, 16/11/1641

Soldij/Soldos

10/01/1641, 18/01/1641, 21/01/1641, 22/01/1641, 26/01/1641, 18/02/1641,
15/03/1641, 22/03/1641, 25/03/1641, 03/04/1641, 12/04/1641, 23/04/1641,
24/04/1641, 02/05/1641, 17/05/1641, 17/06/1641, 08/07/1641, 10/07/1641,
23/07/1641, 26/07/1641, 12/08/1641, 15/08/1641, 16/08/1641, 12/09/1641,
25/09/1641

Oorlogsbuit/Espólios

19/01/1641, 27/02/1641, 28/03/1641, 23/04/1641, 03/05/1641, 13/07/1641,
16/07/1641, 19/08/1641, 20/08/1641, 26/08/1641, 02/09/1641, 07/09/1641,
14/09/1641, 16/09/1641, 19/09/1641, 27/09/1641, 28/09/1641, 12/10/1641,
21/10/1641, 23/10/1641, 24/10/1641, 05/11/1641, 08/11/1641, 11/11/1641,
13/11/1641, 25/11/1641, 01/12/1641, 12/12/1641, 17/12/1641

Rantsoen/Ração

08/02/1641, 09/03/1641, 11/03/1641, 15/03/1641, 15/06/1641, 02/07/1641,
30/09/1641, 07/11/1641, 03/12/1641

Inlichting/Inteligência

07/01/1641, 13/02/1641, 15/02/1641, 20/02/1641, 24/02/1641, 27/02/1641,
12/04/1641, 24/04/1641, 03/05/1641, 05/05/1641, 17/05/1641, 01/06/1641,
15/06/1641, 19/08/1641, 20/08/1641, 23/08/1641, 18/09/1641, 23/09/1641,
12/10/1641, 18/10/1641, 19/11/1641, 20/11/1641, 23/11/1641, 28/11/1641

Guerilla/Guerrilha

04/02/1641, 13/02/1641, 07/03/1641, 11/04/1641, 24/04/1641, 16/05/1641,
17/05/1641, 20/05/1641, 28/05/1641, 01/06/1641, 10/06/1641, 11/06/1641,
17/06/1641, 19/07/1641, 03/08/1641, 31/10/1641, 28/11/1641, 30/11/1641

Dagelijks leven/Vida cotidiana

Scheepsverkeer/Movimentação de navios

09/01/1641, 10/01/1641, 11/01/1641, 12/01/1641, 16/01/1641, 19/01/1641,
20/01/1641, 24/01/1641, 25/01/1641, 29/01/1641, 30/01/1641, 07/02/1641,
08/02/1641, 09/02/1641, 10/02/1641, 11/02/1641, 13/02/1641, 14/02/1641,
15/02/1641, 17/02/1641, 19/02/1641, 01/03/1641, 05/03/1641, 06/03/1641,
07/03/1641, 08/03/1641, 11/03/1641, 14/03/1641, 18/03/1641, 20/03/1641,
21/03/1641, 26/03/1641, 07/04/1641, 08/04/1641, 13/04/1641, 16/04/1641,
20/04/1641, 29/04/1641, 30/04/1641, 01/05/1641, 06/05/1641, 12/05/1641,
18/05/1641, 29/05/1641, 30/05/1641, 31/05/1641, 07/06/1641, 10/06/1641,
14/06/1641, 22/06/1641, 24/06/1641, 29/06/1641, 30/06/1641, 08/07/1641,
09/07/1641, 11/07/1641, 13/07/1641, 23/07/1641, 29/07/1641, 01/08/1641,

06/08/1641, 09/08/1641, 10/08/1641, 19/08/1641, 20/08/1641, 22/08/1641, 24/08/1641, 27/08/1641, 28/08/1641, 29/08/1641, 30/08/1641, 07/09/1641, 08/09/1641, 14/09/1641, 19/09/1641, 26/09/1641, 30/09/1641, 01/10/1641, 03/10/1641, 11/10/1641, 18/10/1641, 24/10/1641, 28/10/1641, 29/10/1641, 30/10/1641, 08/11/1641, 11/11/1641, 12/11/1641, 13/11/1641, 15/11/1641, 16/11/1641, 17/11/1641, 19/11/1641, 20/11/1641, 23/11/1641, 26/11/1641, 29/11/1641, 01/12/1641, 10/12/1641, 12/12/1641, 21/12/1641, 23/12/1641, 24/12/1641, 30/12/1641

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

15/02/1641, 23/02/1641, 04/03/1641, 07/03/1641, 08/03/1641, 09/03/1641, 16/04/1641, 17/04/1641, 18/04/1641, 19/04/1641, 20/04/1641, 05/05/1641, 22/06/1641, 11/07/1641, 24/07/1641, 29/07/1641, 10/08/1641, 24/08/1641, 02/09/1641, 09/10/1641, 01/11/1641, 06/11/1641, 16/11/1641, 19/11/1641, 22/11/1641

Ziekten/*Doentes*

18/01/1641, 21/01/1641, 15/03/1641, 29/04/1641, 28/06/1641, 29/07/1641, 30/07/1641, 07/08/1641, 13/09/1641, 16/09/1641, 23/09/1641, 17/10/1641, 02/11/1641, 20/11/1641, 21/11/1641, 25/11/1641, 30/12/1641

Burgerwacht/*Guarda civil*

06/02/1641, 29/06/1641, 05/08/1641, 21/08/1641, 26/08/1641, 17/09/1641, 23/10/1641

Ilegale praktijken/*Práticas ilegais*

01/01/1641, 03/01/1641, 18/01/1641, 21/01/1641, 23/01/1641, 07/02/1641, 08/02/1641, 16/02/1641, 25/02/1641, 27/02/1641, 01/03/1641, 12/03/1641, 14/03/1641, 15/03/1641, 25/03/1641, 27/03/1641, 29/03/1641, 12/04/1641, 15/04/1641, 18/04/1641, 23/04/1641, 26/04/1641, 01/05/1641, 03/05/1641, 06/05/1641, 18/05/1641, 30/05/1641, 05/06/1641, 07/06/1641, 17/06/1641, 21/06/1641, 26/06/1641, 29/06/1641, 02/07/1641, 03/07/1641, 05/07/1641, 08/07/1641, 13/07/1641, 16/07/1641, 18/07/1641, 22/07/1641, 26/07/1641, 30/07/1641, 06/08/1641, 08/08/1641, 14/08/1641, 15/08/1641, 16/08/1641, 17/08/1641, 21/08/1641, 27/08/1641, 28/08/1641, 04/09/1641, 08/09/1641, 09/09/1641, 13/09/1641, 19/09/1641, 01/10/1641, 04/10/1641, 05/10/1641, 07/10/1641, 09/10/1641, 16/10/1641, 18/10/1641, 19/10/1641, 21/10/1641, 23/10/1641, 25/10/1641, 30/10/1641, 31/10/1641, 11/11/1641, 14/11/1641, 15/11/1641, 20/11/1641, 21/11/1641, 22/11/1641, 25/11/1641, 26/11/1641, 28/11/1641, 29/11/1641, 05/12/1641, 13/12/1641, 20/12/1641, 28/12/1641

Plakkaten/*Editais*

15/01/1641, 18/01/1641, 19/01/1641, 25/01/1641, 08/02/1641, 13/02/1641, 13/02/1641, 16/02/1641, 18/02/1641, 26/02/1641, 27/02/1641, 15/03/1641, 20/03/1641, 27/03/1641, 08/04/1641, 30/04/1641, 14/05/1641, 23/05/1641, 28/05/1641, 03/06/1641, 04/06/1641, 07/06/1641, 22/06/1641, 02/07/1641, 09/07/1641, 17/07/1641, 08/09/1641, 12/09/1641, 28/09/1641, 05/10/1641, 08/10/1641, 23/10/1641, 11/11/1641, 22/11/1641, 30/11/1641, 18/12/1641

Openbare veilingen/*Leilões públicos*

19/01/1641, 29/01/1641, 31/01/1641, 05/02/1641, 13/02/1641, 25/02/1641,
22/03/1641, 22/04/1641, 10/05/1641, 06/06/1641, 10/06/1641, 29/06/1641,
02/07/1641, 04/07/1641, 06/07/1641, 19/07/1641, 31/07/1641, 26/08/1641,
27/08/1641, 11/09/1641, 13/09/1641, 19/09/1641, 28/09/1641, 02/10/1641,
21/10/1641, 16/11/1641, 22/11/1641, 02/12/1641, 09/12/1641, 17/12/1641

Taal/*Idioma*

21/01/1641, 11/02/1641, 24/06/1641, 25/06/1641, 02/07/1641, 05/08/1641,
06/08/1641, 12/08/1641, 15/08/1641, 19/08/1641, 09/09/1641, 12/09/1641,
04/10/1641, 31/10/1641, 23/11/1641, 04/12/1641, 10/12/1641, 13/12/1641

Feesten/*Celebrações*

09/05/1641, 12/10/1641, 16/10/1641

Bezetten van eigendom/*Ocupação de propriedade*

25/04/1641, 04/05/1641, 16/05/1641, 06/06/1641, 04/07/1641, 08/07/1641,
09/07/1641, 10/07/1641, 16/07/1641, 17/07/1641, 06/08/1641, 01/09/1641,
09/09/1641, 23/09/1641, 24/09/1641, 01/10/1641, 08/10/1641, 10/10/1641,
26/10/1641, 02/11/1641, 14/11/1641, 16/11/1641, 18/11/1641, 20/11/1641,
22/11/1641, 25/11/1641, 07/12/1641, 19/12/1641

Geografische kenmerken/*Acidentes geográficos*

03/01/1641, 07/01/1641, 14/01/1641, 19/01/1641, 23/01/1641, 30/01/1641,
02/02/1641, 06/02/1641, 07/02/1641, 13/02/1641, 13/02/1641, 20/02/1641,
21/02/1641, 22/02/1641, 04/03/1641, 05/03/1641, 07/03/1641, 15/03/1641,
29/03/1641, 04/04/1641, 12/04/1641, 15/04/1641, 16/04/1641, 18/04/1641,
20/04/1641, 23/04/1641, 24/04/1641, 25/04/1641, 14/05/1641, 16/05/1641,
17/05/1641, 23/05/1641, 01/06/1641, 04/06/1641, 05/06/1641, 06/06/1641,
11/06/1641, 14/06/1641, 15/06/1641, 24/06/1641, 26/06/1641, 29/06/1641,
30/06/1641, 02/07/1641, 09/07/1641, 16/07/1641, 29/07/1641, 06/08/1641,
19/08/1641, 23/08/1641, 26/08/1641, 27/08/1641, 28/08/1641, 29/08/1641,
31/08/1641, 02/09/1641, 09/09/1641, 11/09/1641, 18/09/1641, 23/09/1641,
24/09/1641, 25/09/1641, 30/09/1641, 01/10/1641, 02/10/1641, 10/10/1641,
17/10/1641, 22/10/1641, 26/10/1641, 31/10/1641, 02/11/1641, 14/11/1641,
16/11/1641, 18/11/1641, 20/11/1641, 22/11/1641, 23/11/1641, 25/11/1641,
26/11/1641, 27/11/1641, 28/11/1641, 01/12/1641, 02/12/1641, 03/12/1641,
12/12/1641, 14/12/1641, 16/12/1641, 19/12/1641, 24/12/1641, 27/12/1641,
30/12/1641

1642

Dit jaar is gekenmerkt als het jaar van verandering. De Politiek Raad wordt omgezet in de Raad van Justitie, de Raad van Financiën werd opgericht en het effectief van het leger wordt verminderd. De Notulen laten zien hoe de veranderingen in de kolonie werden geïmplementeerd. In sommige situaties is de invloed van deze veranderingen in het leven van de kolonie te merken.

Eind januari reisde Adrian van Bullestrate, politieke raad, door de Zuidelijke Districten. Zijn verslag maakt onderdeel uit van de collectie Overgekomen Brieven en Papieren uit Brazilië, inventaris 57, document 130. Daarnaast zijn in deze inventaris ook de rekeningen van de thesauriër Sebastiaan Keller te vinden. Voor deze brieven, zie document 122.

In mei zijn de registers van 23 en 24 Mei samengevoegd en op 29 hebben we “nichil actum”, of “geen register”. In de maand Juni zijn de registers van 18 en 19 Juni samengevoegd.

De notulen van 18 April bevatten meldingen over de inhoud van een brief van de XIX vermeld. De registers gaan oppervlakkig over de administratieve verandering besloten tijdens de Vergadering en hoe deze in de kolonie tot uitvoering gebracht moeten worden. Op 20 Augustus heeft de Raad van Justitie gezamenlijk zijn ontslag ingediend wegens de ingevoerde veranderingen. Op deze dag is er een transcriptie van de ontslagbrief van de betreffende Raad aanwezig. Eveneens waren de veranderingen van invloed op de predikanten; zij hebben een protestbrief ingediend bij de Hoge Raad van Brazilië. Door het verminderen van het effectief van het leger heeft Nassau ook ontslag ingediend.

In het register van 19 augustus, is een lijst van de Cost- en Leeninggeld dat wekelijks en maandelijks aan diverse personen betaald is. De lijst is opgesteld op basis van de functie. Van de predikanten wordt geen functie, maar alleen de naam vermeld.

In het register van 25 Augustus is de beschrijving van de toestand van de huizen en magazijnen in Recife, daarbij inbegrepen de namen van de inwoners of voormalige inwoners en de ligging van de panden.

1642

Esse ano pode ser caracterizado como o ano das mudanças. O Conselho Político passou a ser Conselho de Justiça, foi criado um Conselho de Finanças e o efetivo militar foi reduzido. As Atas revelam como tais mudanças foram efetuadas na colônia e em muitos casos, menciona-se também o impacto de uma ou outra medida.

No final de janeiro o conselheiro político Adrian van Bullestrate viajou pelos Distritos do Sul. O seu relato está na coleção Cartas e Papeis vindos do Brasil, inventário 57, documento 130. Nesse mesmo inventário temos as contas apresentadas pelo antigo tesoureiro Sebastiaen Keller. Para elas, ver documento 122.

No mês de maio, as entradas dos dias 23 e 24 são juntas, e no dia 29 de maio temos “nichil actum”, ou seja, “nenhum registro”. Para o mês de julho, temos 18 e 19 juntos.

Há algumas referências à carta de 18 de abril de 1642 enviada pela Assembléia dos XIX. As referências dizem respeito, grosso modo, a mudanças administrativas tomadas pela Assembléia e como as mesmas foram recebidas na colônia. No dia 20 de agosto, em função dessas mudanças, o Conselho de Justiça, antigo Conselho Político, demitiu-se conjuntamente. Na entrada do mesmo dia, presente uma transcrição do pedido de demissão assinado por todos os membros do referido conselho. Como essas medidas afetavam os predicantes, esses também entregaram uma carta de protesto junto ao Alto Conselho do Brasil. Devido aos cortes administrativos feitos pelos XIX, Nassau também pede demissão.

No dia 19 de agosto, consta uma listagem do “Cost” e “Leening geld” pago semanalmente e mensalmente a diversas pessoas. A lista foi organizada pela função, mencionando nomes somente de alguns predicantes.

No dia 25 de agosto, aparece uma descrição do estado de casas e armazéns do Recife, mencionando nomes de moradores ou antigos moradores e também a localização dos mesmos.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

02/01/1642, 04/01/1642, 06/01/1642, 07/01/1642, 14/01/1642, 24/01/1642, 27/01/1642, 28/01/1642, 03/02/1642, 05/02/1642, 06/02/1642, 11/02/1642, 16/02/1642, 17/02/1642, 18/02/1642, 03/03/1642, 07/03/1642, 08/03/1642, 11/03/1642, 13/03/1642, 24/03/1642, 01/04/1642, 03/04/1642, 07/04/1642, 08/04/1642, 09/04/1642, 14/04/1642, 12/05/1642, 14/05/1642, 04/06/1642, 18/06/1642, 04/07/1642, 08/07/1642, 12/07/1642, 23/07/1642, 31/07/1642, 01/08/1642, 05/08/1642, 08/08/1642, 16/08/1642, 26/08/1642, 05/09/1642, 08/09/1642, 12/09/1642, 23/09/1642, 26/09/1642, 06/10/1642, 08/10/1642, 03/11/1642, 12/11/1642, 25/11/1642, 11/12/1642

Brazielhout/*Pau-brasil*

19/02/1642, 10/11/1642, 13/12/1642

Maniokmeel/*Farinha*

10/01/1642, 31/01/1642, 04/02/1642, 06/02/1642, 13/02/1642, 26/02/1642, 14/03/1642, 20/03/1642, 27/03/1642, 16/04/1642, 05/05/1642, 07/05/1642, 02/06/1642, 12/06/1642, 30/07/1642, 19/08/1642, 20/08/1642, 21/08/1642, 26/08/1642, 27/08/1642, 28/08/1642, 30/08/1642, 01/09/1642, 04/09/1642, 05/09/1642, 16/09/1642, 17/09/1642, 18/09/1642, 24/09/1642, 26/09/1642, 27/09/1642, 29/09/1642, 30/09/1642, 01/10/1642, 02/10/1642, 04/10/1642, 06/10/1642, 07/10/1642, 08/10/1642, 09/10/1642, 11/10/1642, 13/10/1642, 15/10/1642, 16/10/1642, 24/10/1642, 27/10/1642, 29/10/1642, 04/11/1642, 17/11/1642, 08/12/1642, 10/12/1642, 13/12/1642

Veehouderij/*Pecuária*

03/01/1642, 06/01/1642, 23/01/1642, 28/01/1642, 20/03/1642, 04/04/1642, 06/05/1642, 11/07/1642, 03/09/1642, 19/09/1642, 08/12/1642, 10/12/1642

Visserij/*Pesca*

06/03/1642, 27/03/1642, 28/03/1642, 01/04/1642, 27/06/1642, 02/08/1642, 20/12/1642

Mijnexploitatie/*Mineração*

10/12/1642

Slavenhandel/*Tráfico negroiro*

03/01/1642, 07/02/1642, 23/02/1642, 24/02/1642, 11/03/1642, 20/03/1642, 24/03/1642, 29/03/1642, 31/03/1642, 02/04/1642, 05/04/1642, 11/04/1642, 07/06/1642, 11/06/1642, 12/06/1642, 20/06/1642, 23/06/1642, 28/06/1642, 01/07/1642, 15/07/1642, 21/07/1642, 08/08/1642, 18/08/1642, 22/09/1642, 31/10/1642, 07/11/1642, 10/11/1642, 12/11/1642, 19/11/1642, 20/11/1642, 05/12/1642, 21/12/1642, 30/12/1642

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

14/01/1642, 23/01/1642, 28/01/1642, 19/02/1642, 11/03/1642, 12/03/1642, 14/03/1642, 27/03/1642, 29/03/1642, 14/05/1642, 15/05/1642, 17/05/1642, 03/06/1642, 05/06/1642, 06/06/1642, 16/06/1642, 25/06/1642, 12/08/1642,

13/08/1642, 29/08/1642, 10/10/1642, 10/11/1642, 15/11/1642, 17/11/1642,
19/11/1642, 24/11/1642, 25/11/1642, 27/11/1642, 01/12/1642, 04/12/1642,
08/12/1642, 10/12/1642, 11/12/1642, 17/12/1642, 18/12/1642, 19/12/1642,
22/12/1642, 29/12/1642

Binnenlandse productie/*Produção interna*

28/01/1642, 04/02/1642, 13/02/1642, 19/02/1642, 10/03/1642, 08/05/1642,
14/08/1642, 31/10/1642, 11/12/1642

Bevoorrading/*Abastecimento*

14/01/1642, 14/02/1642, 28/05/1642, 04/06/1642, 25/06/1642, 08/07/1642,
14/07/1642, 22/07/1642, 06/08/1642, 02/09/1642, 04/09/1642, 09/09/1642,
26/09/1642, 09/10/1642, 23/10/1642, 01/12/1642, 08/12/1642, 11/12/1642,
12/12/1642, 13/12/1642, 19/12/1642, 27/12/1642

Economisch beleid/*Política econômica*

26/02/1642, 27/02/1642, 14/03/1642, 22/05/1642, 07/06/1642, 01/08/1642,
05/09/1642, 18/09/1642, 21/10/1642, 10/11/1642, 20/12/1642, 27/12/1642

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

02/01/1642, 03/01/1642, 23/01/1642, 30/01/1642, 31/01/1642, 01/02/1642,
04/02/1642, 11/02/1642, 13/02/1642, 19/02/1642, 21/02/1642, 22/02/1642,
28/02/1642, 04/03/1642, 05/03/1642, 10/03/1642, 14/03/1642, 18/03/1642,
25/03/1642, 27/03/1642, 28/03/1642, 02/04/1642, 12/04/1642, 14/04/1642,
26/04/1642, 02/05/1642, 06/05/1642, 07/05/1642, 08/05/1642, 09/05/1642,
13/05/1642, 15/05/1642, 17/05/1642, 20/05/1642, 23/05/1642, 28/05/1642,
03/06/1642, 05/06/1642, 06/06/1642, 07/06/1642, 12/06/1642, 20/06/1642,
21/06/1642, 24/06/1642, 26/06/1642, 02/07/1642, 04/07/1642, 06/07/1642,
12/07/1642, 14/07/1642, 15/07/1642, 18/07/1642, 23/07/1642, 24/07/1642,
25/07/1642, 28/07/1642, 30/07/1642, 02/08/1642, 04/08/1642, 08/08/1642,
10/08/1642, 14/08/1642, 15/08/1642, 18/08/1642, 19/08/1642, 20/08/1642,
22/08/1642, 30/08/1642, 09/09/1642, 10/09/1642, 12/09/1642, 13/09/1642,
15/09/1642, 27/09/1642, 01/10/1642, 04/10/1642, 06/10/1642, 07/10/1642,
09/10/1642, 15/10/1642, 22/10/1642, 23/10/1642, 27/10/1642, 28/10/1642,
04/11/1642, 06/11/1642, 08/11/1642, 10/11/1642, 14/11/1642, 15/11/1642,
21/11/1642, 28/11/1642, 01/12/1642, 02/12/1642, 03/12/1642, 06/12/1642,
08/12/1642, 09/12/1642, 10/12/1642, 16/12/1642, 18/12/1642, 20/12/1642,
30/12/1642, 31/12/1642

Politiek/*Política*

17/01/1642, 06/02/1642, 14/02/1642, 20/02/1642, 24/02/1642, 26/02/1642,
20/03/1642, 25/03/1642, 27/03/1642, 28/03/1642, 06/06/1642, 10/06/1642,
12/06/1642, 16/06/1642, 18/06/1642, 19/06/1642, 23/06/1642, 24/06/1642,
26/06/1642, 27/06/1642, 28/06/1642, 29/06/1642, 05/07/1642, 10/07/1642,
11/07/1642, 12/07/1642, 22/07/1642, 23/07/1642, 24/07/1642, 28/07/1642,

29/07/1642, 02/08/1642, 04/08/1642, 12/08/1642, 18/08/1642, 21/08/1642,
 22/08/1642, 26/08/1642, 27/08/1642, 28/08/1642, 30/08/1642, 01/09/1642,
 02/09/1642, 03/09/1642, 04/09/1642, 05/09/1642, 08/09/1642, 09/09/1642,
 13/09/1642, 17/09/1642, 18/09/1642, 19/09/1642, 20/09/1642, 22/09/1642,
 26/09/1642, 27/09/1642, 29/09/1642, 01/10/1642, 02/10/1642, 06/10/1642,
 07/10/1642, 08/10/1642, 09/10/1642, 13/10/1642, 15/10/1642, 17/10/1642,
 20/10/1642, 24/10/1642, 28/10/1642, 29/10/1642, 30/10/1642, 31/10/1642,
 03/11/1642, 06/11/1642, 10/11/1642, 13/11/1642, 14/11/1642, 15/11/1642,
 17/11/1642, 18/11/1642, 19/11/1642, 22/11/1642, 24/11/1642, 25/11/1642,
 27/11/1642, 28/11/1642, 01/12/1642, 06/12/1642, 09/12/1642, 10/12/1642,
 11/12/1642, 12/12/1642, 13/12/1642, 15/12/1642, 18/12/1642, 19/12/1642,
 20/12/1642, 29/12/1642, 30/12/1642

Justitie/Justiça

16/01/1642, 17/01/1642, 20/01/1642, 23/01/1642, 27/01/1642, 07/02/1642,
 13/02/1642, 14/02/1642, 19/02/1642, 20/02/1642, 22/02/1642, 04/03/1642,
 05/03/1642, 06/03/1642, 07/03/1642, 10/03/1642, 13/03/1642, 25/03/1642,
 28/03/1642, 01/04/1642, 02/04/1642, 05/04/1642, 07/04/1642, 08/04/1642,
 14/04/1642, 15/04/1642, 16/04/1642, 24/04/1642, 05/05/1642, 06/05/1642,
 07/05/1642, 13/05/1642, 14/05/1642, 15/05/1642, 20/05/1642, 28/05/1642,
 31/05/1642, 03/06/1642, 12/06/1642, 13/06/1642, 16/06/1642, 19/06/1642,
 04/07/1642, 11/07/1642, 12/07/1642, 15/07/1642, 22/07/1642, 23/07/1642,
 28/07/1642, 04/08/1642, 05/08/1642, 06/08/1642, 09/08/1642, 19/08/1642,
 20/08/1642, 21/08/1642, 22/08/1642, 26/08/1642, 27/08/1642, 28/08/1642,
 30/08/1642, 03/09/1642, 04/09/1642, 05/09/1642, 08/09/1642, 16/09/1642,
 17/09/1642, 19/09/1642, 22/09/1642, 26/09/1642, 27/09/1642, 04/10/1642,
 06/10/1642, 07/10/1642, 10/10/1642, 11/10/1642, 17/10/1642, 23/10/1642,
 29/10/1642, 30/10/1642, 08/11/1642, 10/11/1642, 17/11/1642, 18/11/1642,
 19/11/1642, 22/11/1642, 25/11/1642, 27/11/1642, 02/12/1642, 06/12/1642,
 08/12/1642, 09/12/1642, 11/12/1642, 12/12/1642, 15/12/1642, 19/12/1642,
 30/12/1642

Heffingen/Impostos

03/01/1642, 14/01/1642, 28/01/1642, 05/02/1642, 05/03/1642, 10/03/1642,
 11/03/1642, 18/03/1642, 20/03/1642, 22/05/1642, 18/06/1642, 19/06/1642,
 06/07/1642, 10/07/1642, 11/07/1642, 12/07/1642, 01/08/1642, 22/08/1642,
 03/09/1642, 13/09/1642, 15/09/1642, 19/09/1642, 26/09/1642, 02/10/1642,
 08/10/1642, 15/10/1642, 17/10/1642

Salaris/Salário

13/02/1642, 19/02/1642, 19/03/1642, 20/03/1642, 19/04/1642, 26/04/1642,
 02/05/1642, 22/05/1642, 30/05/1642, 25/06/1642, 11/07/1642, 12/07/1642,
 02/08/1642, 20/08/1642, 28/08/1642, 13/09/1642, 10/10/1642, 16/10/1642,
 17/10/1642, 21/10/1642, 31/10/1642, 03/11/1642, 05/11/1642, 13/11/1642,
 26/11/1642, 28/11/1642, 10/12/1642, 16/12/1642, 17/12/1642, 19/12/1642,
 20/12/1642

Boekhouding/*Contabilidade*

03/01/1642, 09/01/1642, 14/01/1642, 21/01/1642, 24/01/1642, 28/01/1642,
31/01/1642, 01/02/1642, 11/02/1642, 18/02/1642, 20/02/1642, 27/02/1642,
03/03/1642, 06/03/1642, 07/03/1642, 24/03/1642, 27/03/1642, 17/04/1642,
18/04/1642, 19/04/1642, 01/05/1642, 07/05/1642, 15/05/1642, 28/05/1642,
06/06/1642, 15/07/1642, 17/07/1642, 24/07/1642, 26/07/1642, 29/07/1642,
05/08/1642, 07/08/1642, 10/08/1642, 12/08/1642, 13/08/1642, 15/08/1642,
18/08/1642, 21/08/1642, 30/08/1642, 02/09/1642, 04/09/1642, 05/09/1642,
10/09/1642, 11/09/1642, 12/09/1642, 18/09/1642, 22/09/1642, 26/09/1642,
29/09/1642, 06/10/1642, 15/10/1642, 20/10/1642, 23/10/1642, 30/10/1642,
31/10/1642, 03/11/1642, 04/11/1642, 06/11/1642, 10/11/1642, 12/11/1642,
14/11/1642, 18/11/1642, 19/11/1642, 22/11/1642, 28/11/1642, 01/12/1642,
02/12/1642, 04/12/1642, 08/12/1642, 09/12/1642, 12/12/1642, 16/12/1642,
18/12/1642, 27/12/1642, 29/12/1642

Magazijnen/*Armazéns*

28/01/1642, 31/01/1642, 03/02/1642, 13/02/1642, 21/02/1642, 05/03/1642,
14/03/1642, 20/03/1642, 24/03/1642, 27/03/1642, 14/04/1642, 14/05/1642,
19/05/1642, 16/06/1642, 21/06/1642, 25/06/1642, 02/08/1642, 13/08/1642,
10/09/1642, 10/11/1642, 12/12/1642

Personeelsadministratie/*Administração de pessoal*

03/01/1642, 04/01/1642, 18/01/1642, 28/01/1642, 29/01/1642, 30/01/1642,
31/01/1642, 01/02/1642, 03/02/1642, 04/02/1642, 11/02/1642, 13/02/1642,
14/02/1642, 19/02/1642, 20/02/1642, 21/02/1642, 24/02/1642, 01/03/1642,
04/03/1642, 06/03/1642, 07/03/1642, 10/03/1642, 12/03/1642, 13/03/1642,
17/03/1642, 22/03/1642, 25/03/1642, 29/03/1642, 01/04/1642, 04/04/1642,
10/04/1642, 12/04/1642, 14/04/1642, 17/04/1642, 18/04/1642, 19/04/1642,
26/04/1642, 29/04/1642, 01/05/1642, 03/05/1642, 07/05/1642, 13/05/1642,
20/05/1642, 22/05/1642, 02/06/1642, 03/06/1642, 04/06/1642, 05/06/1642,
12/06/1642, 25/06/1642, 06/07/1642, 10/07/1642, 22/07/1642, 23/07/1642,
24/07/1642, 26/07/1642, 28/07/1642, 29/07/1642, 02/08/1642, 05/08/1642,
06/08/1642, 07/08/1642, 08/08/1642, 09/08/1642, 14/08/1642, 18/08/1642,
19/08/1642, 20/08/1642, 22/08/1642, 27/08/1642, 28/08/1642, 02/09/1642,
03/09/1642, 04/09/1642, 05/09/1642, 08/09/1642, 09/09/1642, 11/09/1642,
13/09/1642, 16/09/1642, 22/09/1642, 26/09/1642, 02/10/1642, 04/10/1642,
06/10/1642, 08/10/1642, 09/10/1642, 10/10/1642, 17/10/1642, 22/10/1642,
23/10/1642, 27/10/1642, 03/11/1642, 05/11/1642, 10/11/1642, 14/11/1642,
17/11/1642, 22/11/1642, 26/11/1642, 28/11/1642, 02/12/1642, 05/12/1642,
10/12/1642, 13/12/1642, 15/12/1642, 16/12/1642, 18/12/1642, 19/12/1642,
20/12/1642, 29/12/1642

Overplaatsen van personeel/*Remanejamento de pessoal*

06/01/1642, 10/01/1642, 27/01/1642, 30/01/1642, 31/01/1642, 13/02/1642,
11/03/1642, 19/03/1642, 22/03/1642, 25/03/1642, 29/03/1642, 01/04/1642,
04/04/1642, 03/05/1642, 13/05/1642, 05/07/1642, 10/07/1642, 09/09/1642,
26/09/1642, 17/12/1642, 18/12/1642

Gebrek aan middelen/*Falta de recursos*

02/01/1642, 06/01/1642, 09/01/1642, 27/01/1642, 13/02/1642, 14/02/1642,
 12/03/1642, 14/03/1642, 20/03/1642, 24/03/1642, 27/03/1642, 02/04/1642,
 16/04/1642, 08/05/1642, 09/05/1642, 14/05/1642, 19/05/1642, 28/05/1642,
 03/06/1642, 05/06/1642, 16/06/1642, 10/07/1642, 22/07/1642, 07/08/1642,
 19/08/1642, 20/08/1642, 16/09/1642, 18/09/1642, 19/09/1642, 26/09/1642,
 06/10/1642, 07/10/1642, 09/10/1642, 13/10/1642, 15/10/1642, 20/10/1642,
 24/10/1642, 27/10/1642, 27/11/1642, 09/12/1642, 10/12/1642, 16/12/1642

Scheepsonderhoud/*Manutenção de navios*

14/01/1642, 20/01/1642, 23/01/1642, 27/01/1642, 11/02/1642, 12/02/1642,
 13/02/1642, 16/02/1642, 18/02/1642, 19/02/1642, 20/02/1642, 21/02/1642,
 24/02/1642, 28/02/1642, 03/03/1642, 05/03/1642, 17/03/1642, 18/03/1642,
 19/03/1642, 20/03/1642, 21/03/1642, 25/03/1642, 29/03/1642, 08/04/1642,
 10/04/1642, 14/04/1642, 17/04/1642, 19/05/1642, 26/05/1642, 02/06/1642,
 04/06/1642, 05/06/1642, 07/06/1642, 11/06/1642, 12/06/1642, 24/06/1642,
 27/06/1642, 01/07/1642, 04/07/1642, 02/08/1642, 04/08/1642, 12/08/1642,
 14/08/1642, 16/08/1642, 20/08/1642, 23/08/1642, 25/08/1642, 26/08/1642,
 27/08/1642, 11/09/1642, 19/09/1642, 23/09/1642, 09/10/1642, 15/10/1642,
 31/10/1642, 10/11/1642, 12/11/1642, 15/11/1642, 19/11/1642, 22/11/1642,
 27/11/1642, 28/11/1642, 01/12/1642, 04/12/1642, 08/12/1642, 10/12/1642,
 11/12/1642, 12/12/1642, 14/12/1642, 19/12/1642, 29/12/1642, 30/12/1642

Verpachtingen/*Arrendamentos*

07/01/1642, 21/01/1642, 23/01/1642, 24/01/1642, 31/01/1642, 06/02/1642,
 11/02/1642, 12/02/1642, 20/02/1642, 26/02/1642, 06/03/1642, 08/03/1642,
 11/03/1642, 12/03/1642, 15/03/1642, 20/03/1642, 07/04/1642, 17/04/1642,
 30/04/1642, 28/05/1642, 27/06/1642, 09/07/1642, 12/07/1642, 23/07/1642,
 30/07/1642, 31/07/1642, 13/08/1642, 14/08/1642, 19/08/1642, 02/10/1642,
 03/11/1642, 10/11/1642, 28/11/1642, 20/12/1642, 30/12/1642

Bevrachtingen/*Fretamentos*

27/01/1642, 24/02/1642, 02/05/1642, 07/06/1642, 14/12/1642, 18/12/1642

Correspondentie/*Correspondência*

02/01/1642, 09/01/1642, 11/01/1642, 13/01/1642, 20/01/1642, 27/01/1642,
 31/01/1642, 04/02/1642, 06/02/1642, 07/02/1642, 10/02/1642, 13/02/1642,
 18/02/1642, 19/02/1642, 21/02/1642, 22/02/1642, 24/02/1642, 26/02/1642,
 28/02/1642, 01/03/1642, 02/03/1642, 03/03/1642, 05/03/1642, 08/03/1642,
 10/03/1642, 14/03/1642, 17/03/1642, 27/03/1642, 31/03/1642, 03/04/1642,
 08/04/1642, 15/04/1642, 18/04/1642, 28/04/1642, 01/05/1642, 03/05/1642,
 09/05/1642, 12/05/1642, 14/05/1642, 06/06/1642, 10/06/1642, 12/06/1642,
 18/06/1642, 23/06/1642, 25/06/1642, 03/07/1642, 06/07/1642, 09/07/1642,
 10/07/1642, 12/07/1642, 22/07/1642, 23/07/1642, 24/07/1642, 25/07/1642,
 26/07/1642, 28/07/1642, 29/07/1642, 02/08/1642, 07/08/1642, 09/08/1642,
 10/08/1642, 12/08/1642, 13/08/1642, 14/08/1642, 15/08/1642, 19/08/1642,
 20/08/1642, 30/08/1642, 02/09/1642, 04/09/1642, 05/09/1642, 09/09/1642,

11/09/1642, 12/09/1642, 16/09/1642, 18/09/1642, 22/09/1642, 23/09/1642, 24/09/1642, 25/09/1642, 26/09/1642, 29/09/1642, 30/09/1642, 01/10/1642, 02/10/1642, 06/10/1642, 07/10/1642, 08/10/1642, 10/10/1642, 13/10/1642, 14/10/1642, 15/10/1642, 20/10/1642, 24/10/1642, 25/10/1642, 26/10/1642, 27/10/1642, 30/10/1642, 01/11/1642, 03/11/1642, 04/11/1642, 05/11/1642, 10/11/1642, 17/11/1642, 27/11/1642, 02/12/1642, 08/12/1642, 10/12/1642, 11/12/1642, 13/12/1642, 16/12/1642, 18/12/1642, 19/12/1642, 20/12/1642, 23/12/1642, 26/12/1642, 27/12/1642, 29/12/1642, 31/12/1642

Schuldvorderingen/*Cobrança de dívidas*

04/01/1642, 16/01/1642, 17/01/1642, 04/02/1642, 08/02/1642, 17/02/1642, 20/02/1642, 26/02/1642, 03/03/1642, 04/03/1642, 25/03/1642, 29/03/1642, 03/04/1642, 10/04/1642, 15/04/1642, 30/04/1642, 05/05/1642, 16/05/1642, 21/05/1642, 26/05/1642, 04/06/1642, 13/06/1642, 28/06/1642, 30/06/1642, 08/07/1642, 09/07/1642, 12/07/1642, 17/07/1642, 06/08/1642, 13/08/1642, 14/08/1642, 15/08/1642, 19/08/1642, 28/08/1642, 19/09/1642, 22/09/1642, 24/09/1642, 30/09/1642, 16/10/1642, 17/10/1642, 20/10/1642, 21/10/1642, 23/10/1642, 29/10/1642, 03/11/1642, 04/11/1642, 06/11/1642, 25/11/1642, 05/12/1642, 06/12/1642

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

07/01/1642, 24/01/1642, 27/01/1642, 29/01/1642, 03/02/1642, 06/02/1642, 08/02/1642, 11/02/1642, 14/02/1642, 07/03/1642, 08/03/1642, 10/03/1642, 12/03/1642, 28/03/1642, 18/04/1642, 13/05/1642, 20/05/1642, 04/06/1642, 19/06/1642, 28/06/1642, 06/07/1642, 11/07/1642, 12/07/1642, 15/07/1642, 31/07/1642, 07/08/1642, 09/08/1642, 13/08/1642, 21/08/1642, 22/08/1642, 23/08/1642, 25/08/1642, 26/08/1642, 30/08/1642, 02/09/1642, 10/09/1642, 12/09/1642, 15/09/1642, 16/09/1642, 17/09/1642, 18/09/1642, 04/10/1642, 07/10/1642, 08/10/1642, 04/11/1642, 28/11/1642, 15/12/1642, 22/12/1642

Infrastructuur/*Infraestrutura*

20/01/1642, 21/01/1642, 24/01/1642, 31/01/1642, 06/02/1642, 11/02/1642, 12/03/1642, 14/03/1642, 22/03/1642, 28/03/1642, 07/05/1642, 20/05/1642, 19/06/1642, 11/07/1642, 22/07/1642, 21/08/1642, 02/09/1642, 09/09/1642, 04/10/1642, 19/11/1642, 22/11/1642, 25/11/1642, 10/12/1642, 15/12/1642, 30/12/1642

Diplomatiet/*Diplomacia*

08/01/1642, 07/02/1642, 27/04/1642, 30/04/1642, 08/05/1642, 09/05/1642, 10/05/1642, 20/05/1642, 04/07/1642, 30/07/1642, 02/08/1642, 05/08/1642, 12/08/1642, 18/09/1642, 22/09/1642, 26/09/1642, 29/09/1642, 30/09/1642, 01/10/1642, 08/10/1642, 10/10/1642, 13/10/1642, 14/10/1642, 18/10/1642, 21/10/1642, 31/12/1642

Afrika/*África*

07/01/1642, 13/01/1642, 07/02/1642, 12/02/1642, 14/02/1642, 23/02/1642, 24/02/1642, 02/03/1642, 11/03/1642, 13/03/1642, 29/03/1642, 02/04/1642, 07/04/1642, 10/04/1642, 15/04/1642, 16/04/1642, 17/04/1642, 18/04/1642,

22/04/1642, 26/04/1642, 09/05/1642, 14/05/1642, 17/05/1642, 23/05/1642,
 26/05/1642, 30/05/1642, 02/06/1642, 03/06/1642, 07/06/1642, 12/06/1642,
 14/06/1642, 18/06/1642, 28/06/1642, 04/07/1642, 10/07/1642, 08/08/1642,
 19/08/1642, 20/08/1642, 22/09/1642, 04/10/1642, 27/10/1642, 31/10/1642,
 10/11/1642, 28/11/1642, 16/12/1642, 30/12/1642

Maatschappij/*Sociedade*

Sociale interactie/*Interação social*

03/01/1642, 04/01/1642, 06/01/1642, 11/01/1642, 14/01/1642, 16/01/1642,
 17/01/1642, 20/01/1642, 21/01/1642, 23/01/1642, 24/01/1642, 27/01/1642,
 31/01/1642, 05/02/1642, 07/02/1642, 14/02/1642, 19/02/1642, 20/02/1642,
 24/02/1642, 06/03/1642, 08/03/1642, 13/03/1642, 27/03/1642, 01/04/1642,
 07/04/1642, 08/04/1642, 10/04/1642, 14/04/1642, 15/04/1642, 16/04/1642,
 17/04/1642, 19/04/1642, 24/04/1642, 07/05/1642, 09/05/1642, 10/05/1642,
 16/05/1642, 02/06/1642, 18/06/1642, 30/06/1642, 11/07/1642, 02/08/1642,
 06/08/1642, 26/08/1642, 28/08/1642, 05/09/1642, 08/09/1642, 18/09/1642,
 20/09/1642, 22/09/1642, 27/09/1642, 01/10/1642, 09/10/1642, 10/10/1642,
 24/10/1642, 29/10/1642, 31/10/1642, 04/11/1642, 05/11/1642, 10/11/1642,
 17/11/1642, 19/11/1642, 25/11/1642, 27/11/1642, 08/12/1642, 13/12/1642,
 18/12/1642, 19/12/1642, 24/12/1642, 27/12/1642, 29/12/1642, 30/12/1642

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

03/01/1642, 21/01/1642, 23/01/1642, 27/01/1642, 03/02/1642, 10/02/1642,
 11/02/1642, 13/02/1642, 20/02/1642, 26/02/1642, 08/03/1642, 13/03/1642,
 18/03/1642, 20/03/1642, 27/03/1642, 01/04/1642, 04/04/1642, 05/04/1642,
 10/04/1642, 16/04/1642, 17/04/1642, 01/05/1642, 05/05/1642, 07/05/1642,
 12/05/1642, 20/05/1642, 31/05/1642, 12/06/1642, 13/06/1642, 06/07/1642,
 10/07/1642, 11/07/1642, 12/07/1642, 23/07/1642, 29/07/1642, 30/07/1642,
 01/08/1642, 02/08/1642, 04/08/1642, 05/08/1642, 09/08/1642, 18/08/1642,
 20/08/1642, 21/08/1642, 22/08/1642, 01/09/1642, 02/09/1642, 20/09/1642,
 22/09/1642, 23/09/1642, 26/09/1642, 29/09/1642, 01/10/1642, 02/10/1642,
 04/10/1642, 09/10/1642, 10/10/1642, 15/10/1642, 17/10/1642, 31/10/1642,
 10/11/1642, 12/11/1642, 13/11/1642, 14/11/1642, 18/11/1642, 21/11/1642,
 22/11/1642, 24/11/1642, 25/11/1642, 26/11/1642, 27/11/1642, 09/12/1642,
 11/12/1642, 12/12/1642, 16/12/1642, 18/12/1642, 25/12/1642, 30/12/1642

Indianen/*Indígenas*

14/01/1642, 20/01/1642, 21/01/1642, 05/02/1642, 06/02/1642, 17/02/1642,
 18/02/1642, 20/02/1642, 01/03/1642, 10/03/1642, 13/03/1642, 25/03/1642,
 01/04/1642, 10/04/1642, 26/04/1642, 06/05/1642, 07/05/1642, 10/05/1642,
 14/05/1642, 20/05/1642, 02/06/1642, 12/06/1642, 13/06/1642, 25/06/1642,
 06/07/1642, 11/07/1642, 12/07/1642, 29/07/1642, 01/08/1642, 02/08/1642,
 28/08/1642, 23/09/1642, 02/10/1642, 04/10/1642, 09/10/1642, 15/10/1642,
 21/10/1642, 10/11/1642, 12/11/1642, 19/11/1642, 22/11/1642, 26/11/1642,
 22/12/1642, 26/12/1642

Slavernij/*Escravidão*

14/01/1642, 24/01/1642, 08/02/1642, 12/02/1642, 13/02/1642, 21/02/1642, 08/03/1642, 11/03/1642, 21/03/1642, 25/03/1642, 07/04/1642, 20/05/1642, 12/06/1642, 13/06/1642, 19/08/1642, 20/08/1642, 22/08/1642, 28/08/1642, 09/09/1642, 11/09/1642, 16/09/1642, 29/09/1642, 27/10/1642, 28/10/1642, 30/10/1642, 14/11/1642, 28/11/1642, 24/12/1642

Prijzen/*Prêmios*

23/07/1642, 20/08/1642, 31/10/1642, 02/12/1642

Militaire Zaken/*Assuntos militares*

Militaire organisatie/*Organização militar*

18/01/1642, 21/01/1642, 29/01/1642, 24/02/1642, 25/03/1642, 29/03/1642, 04/04/1642, 24/04/1642, 08/05/1642, 28/05/1642, 12/06/1642, 17/06/1642, 04/07/1642, 06/07/1642, 09/07/1642, 12/07/1642, 17/07/1642, 30/07/1642, 09/08/1642, 14/08/1642, 19/08/1642, 28/08/1642, 02/09/1642, 03/09/1642, 05/09/1642, 08/09/1642, 16/09/1642, 23/09/1642, 26/09/1642, 29/09/1642, 11/10/1642, 17/10/1642, 25/10/1642, 03/11/1642, 05/11/1642, 19/11/1642, 02/12/1642, 03/12/1642, 08/12/1642, 12/12/1642, 15/12/1642, 16/12/1642, 22/12/1642, 24/12/1642, 25/12/1642, 26/12/1642, 27/12/1642

Missies/*Expedições*

01/12/1642, 08/12/1642, 10/12/1642, 11/12/1642, 13/12/1642, 17/12/1642, 18/12/1642, 27/12/1642

Gevechten en schermutselingen/*Batalhas e escaramuças*

11/12/1642

Bouwen en onderhouden van forten/*Construção e manutenção de fortificações*

14/01/1642, 30/01/1642, 06/02/1642, 11/02/1642, 12/02/1642, 13/02/1642, 17/02/1642, 05/03/1642, 12/03/1642, 14/04/1642, 21/06/1642, 01/07/1642, 09/07/1642, 12/07/1642, 28/07/1642, 09/08/1642, 14/08/1642, 22/08/1642, 02/09/1642, 10/09/1642, 27/09/1642, 21/10/1642, 27/10/1642, 31/10/1642, 01/11/1642, 03/11/1642, 04/11/1642

Administratie van militair personeel/*Administração de pessoal militar*

06/01/1642, 21/01/1642, 06/02/1642, 01/03/1642, 08/03/1642, 13/03/1642, 03/04/1642, 14/04/1642, 15/04/1642, 09/05/1642, 05/06/1642, 06/06/1642, 11/06/1642, 14/06/1642, 17/06/1642, 04/07/1642, 06/07/1642, 09/07/1642, 10/07/1642, 09/08/1642, 19/08/1642, 23/08/1642, 27/08/1642, 28/08/1642, 29/08/1642, 30/08/1642, 02/09/1642, 03/09/1642, 05/09/1642, 06/09/1642, 12/09/1642, 16/09/1642, 18/09/1642, 19/09/1642, 23/09/1642, 29/09/1642, 11/10/1642, 14/10/1642, 25/10/1642, 30/10/1642, 03/11/1642, 05/11/1642, 15/11/1642, 18/11/1642, 01/12/1642, 02/12/1642, 03/12/1642, 17/12/1642, 20/12/1642, 29/12/1642

Militaire justitie/*Justiça militar*

18/02/1642, 24/02/1642, 11/03/1642

Militaire logistiek/Logística militar

11/02/1642, 12/02/1642, 14/02/1642, 25/03/1642, 14/04/1642, 24/07/1642,
30/08/1642, 15/10/1642, 08/12/1642, 10/12/1642, 12/12/1642, 14/12/1642,
18/12/1642, 22/12/1642

Soldij/Soldos

02/01/1642, 06/01/1642, 14/01/1642, 20/02/1642, 01/03/1642, 08/03/1642,
11/03/1642, 27/03/1642, 06/05/1642, 14/06/1642, 15/07/1642, 07/08/1642,
30/10/1642

Oorlogsbuit/Espólios

14/01/1642, 14/07/1642, 28/07/1642, 12/08/1642

Rantsoen/Ração

04/01/1642, 18/01/1642, 05/03/1642, 24/03/1642, 06/08/1642, 13/08/1642,
05/09/1642, 16/09/1642, 01/10/1642, 06/10/1642, 19/12/1642

Inlichting/Inteligência

02/01/1642, 08/01/1642, 13/01/1642, 29/01/1642, 07/02/1642, 11/02/1642,
02/03/1642, 18/03/1642, 21/03/1642, 26/04/1642, 17/10/1642, 21/12/1642,
30/12/1642

*Dagelijkse leven/Vida cotidiana**Scheepsverkeer/Movimentação de navios*

01/01/1642, 06/01/1642, 08/01/1642, 10/01/1642, 11/01/1642, 13/01/1642,
17/01/1642, 06/02/1642, 07/02/1642, 08/02/1642, 13/02/1642, 17/02/1642,
18/02/1642, 23/02/1642, 02/03/1642, 03/03/1642, 04/03/1642, 11/03/1642,
12/03/1642, 14/03/1642, 17/03/1642, 20/03/1642, 25/03/1642, 29/03/1642,
31/03/1642, 02/04/1642, 04/04/1642, 09/04/1642, 17/04/1642, 19/04/1642,
20/04/1642, 22/04/1642, 27/04/1642, 29/04/1642, 09/05/1642, 10/05/1642,
12/05/1642, 14/05/1642, 19/05/1642, 21/05/1642, 02/06/1642, 07/06/1642,
12/06/1642, 18/06/1642, 28/06/1642, 01/07/1642, 02/07/1642, 03/07/1642,
20/07/1642, 24/07/1642, 28/07/1642, 29/07/1642, 08/08/1642, 12/08/1642,
27/08/1642, 04/09/1642, 16/09/1642, 18/09/1642, 22/09/1642, 01/10/1642,
02/10/1642, 08/10/1642, 10/10/1642, 19/10/1642, 24/10/1642, 29/10/1642,
04/11/1642, 05/11/1642, 08/11/1642, 10/11/1642, 13/11/1642, 20/11/1642,
21/11/1642, 25/11/1642, 27/11/1642, 07/12/1642, 08/12/1642, 09/12/1642,
11/12/1642, 16/12/1642, 21/12/1642, 22/12/1642, 23/12/1642

Menselijk verkeer/Circulação de pessoas

24/01/1642, 08/02/1642, 11/02/1642, 15/03/1642, 17/03/1642, 25/03/1642,
27/03/1642, 14/04/1642, 10/05/1642, 22/05/1642, 28/05/1642, 04/08/1642,
12/08/1642, 18/09/1642, 10/10/1642, 17/10/1642, 24/10/1642, 21/11/1642,
09/12/1642, 11/12/1642, 22/12/1642, 24/12/1642, 26/12/1642, 29/12/1642

Gewonden en ziekten/Ferimentos e doenças

16/01/1642, 21/01/1642, 27/01/1642, 03/02/1642, 06/02/1642, 07/02/1642,
14/02/1642, 17/02/1642, 02/03/1642, 20/03/1642, 29/03/1642, 02/04/1642,

03/04/1642, 16/04/1642, 19/04/1642, 28/08/1642, 08/09/1642, 04/10/1642, 14/11/1642

Burgerwacht/*Guarda civil*

15/07/1642, 30/10/1642

Illegale praktijken/*Práticas ilegais*

04/01/1642, 09/01/1642, 10/01/1642, 21/01/1642, 23/01/1642, 27/01/1642, 29/01/1642, 30/01/1642, 03/02/1642, 06/02/1642, 13/02/1642, 14/02/1642, 17/02/1642, 19/02/1642, 10/03/1642, 11/03/1642, 20/03/1642, 25/03/1642, 27/03/1642, 07/04/1642, 15/04/1642, 02/05/1642, 07/05/1642, 08/05/1642, 09/05/1642, 20/05/1642, 28/05/1642, 02/06/1642, 27/06/1642, 29/06/1642, 11/07/1642, 14/07/1642, 15/07/1642, 24/07/1642, 25/07/1642, 29/07/1642, 05/08/1642, 18/08/1642, 20/08/1642, 28/08/1642, 02/09/1642, 04/09/1642, 05/09/1642, 09/09/1642, 11/09/1642, 12/09/1642, 16/09/1642, 19/09/1642, 23/09/1642, 07/10/1642, 08/10/1642, 09/10/1642, 10/10/1642, 15/10/1642, 17/10/1642, 10/11/1642, 15/11/1642, 25/11/1642, 09/12/1642, 11/12/1642, 20/12/1642, 27/12/1642, 30/12/1642

Plakkaten/*Editais*

10/01/1642, 14/01/1642, 27/01/1642, 04/02/1642, 26/02/1642, 27/02/1642, 28/02/1642, 05/03/1642, 11/03/1642, 20/03/1642, 27/03/1642, 01/04/1642, 07/04/1642, 28/04/1642, 12/05/1642, 13/05/1642, 05/07/1642, 02/08/1642, 19/08/1642, 05/09/1642, 11/09/1642, 08/11/1642, 18/11/1642, 03/12/1642, 13/12/1642, 16/12/1642, 20/12/1642

Openbare veilingen/*Leilões públicos*

02/01/1642, 28/01/1642, 06/02/1642, 11/02/1642, 18/02/1642, 24/03/1642, 11/04/1642, 16/04/1642, 30/04/1642, 07/05/1642, 23/06/1642, 14/07/1642, 21/07/1642, 09/08/1642, 12/08/1642, 18/08/1642, 25/08/1642, 30/08/1642, 24/09/1642, 26/09/1642, 04/10/1642, 10/10/1642, 21/10/1642, 22/10/1642, 23/10/1642, 04/11/1642, 07/11/1642, 10/11/1642, 17/11/1642, 19/11/1642, 20/11/1642, 04/12/1642, 05/12/1642, 15/12/1642, 30/12/1642

Taal/*Idioma*

16/01/1642, 04/02/1642, 13/02/1642, 27/02/1642, 04/03/1642, 06/03/1642, 12/03/1642, 13/03/1642, 25/03/1642, 27/03/1642, 10/04/1642, 13/05/1642, 12/06/1642, 10/07/1642, 23/07/1642, 29/07/1642, 05/08/1642, 26/09/1642, 06/10/1642, 09/10/1642, 13/10/1642, 30/10/1642, 19/11/1642, 03/12/1642, 13/12/1642, 16/12/1642, 30/12/1642

Feesten/*Celebrações*

14/01/1642, 04/07/1642, 16/07/1642

Bezetten van eigendom/*Ocupação de propriedade*

08/01/1642, 30/01/1642, 31/01/1642, 03/02/1642, 07/02/1642, 11/02/1642, 18/02/1642, 19/02/1642, 20/02/1642, 21/02/1642, 22/02/1642, 26/02/1642, 27/02/1642, 03/03/1642, 04/03/1642, 06/03/1642, 13/03/1642, 19/03/1642, 22/03/1642, 25/03/1642, 27/03/1642, 05/04/1642, 07/04/1642, 14/04/1642, 15/04/1642, 16/04/1642, 30/04/1642, 07/05/1642, 17/05/1642, 21/05/1642,

12/06/1642, 14/06/1642, 18/06/1642, 28/06/1642, 30/06/1642, 04/07/1642, 12/07/1642, 29/07/1642, 01/08/1642, 02/08/1642, 26/08/1642, 27/08/1642, 03/09/1642, 12/09/1642, 17/09/1642, 06/10/1642, 04/11/1642, 27/11/1642, 28/11/1642

Geografische kenmerken/*Acidentes geográficos*

01/01/1642, 02/01/1642, 08/01/1642, 20/01/1642, 28/01/1642, 29/01/1642, 31/01/1642, 03/02/1642, 04/02/1642, 06/02/1642, 08/02/1642, 11/02/1642, 13/02/1642, 17/02/1642, 18/02/1642, 19/02/1642, 20/02/1642, 21/02/1642, 22/02/1642, 26/02/1642, 27/02/1642, 06/03/1642, 08/03/1642, 10/03/1642, 14/03/1642, 19/03/1642, 20/03/1642, 25/03/1642, 07/04/1642, 29/04/1642, 08/05/1642, 19/05/1642, 28/05/1642, 31/05/1642, 02/06/1642, 12/06/1642, 14/06/1642, 27/06/1642, 12/07/1642, 18/07/1642, 23/07/1642, 02/08/1642, 02/09/1642, 03/09/1642, 04/09/1642, 13/09/1642, 24/09/1642, 30/09/1642, 06/10/1642, 08/10/1642, 11/10/1642, 29/10/1642, 03/11/1642, 10/11/1642, 25/11/1642, 02/12/1642, 10/12/1642, 11/12/1642, 29/12/1642, 30/12/1642

1643

Aan het begin van dit jaar zijn er een aantal registers over de voorbereidingen van de expeditie van Hendrick Brouwer naar Chili. Op het eind van het jaar keerde het schip Amsterdam terug uit Chili meebrengend Elbert Cryspynsz met brieven van Elias Harckmans en andere documenten. Voor het journaal van Brouwer, de documenten meegebracht door Cryspynsz en enkele kaarten van Chili zie de collectie Oude West-Indische Compagnie, toegangsnummer 1.05.01.01, inventaris 44.

Er zijn dubbele registers voor 12 februari en 12 maart. Er zijn echter geen registers van 14, 24, 25 en 26 mei. In september zijn de registers van 10 en 11 gelijk. De registers van 25 en 26 december is “Kerstmis”, dus geen notulen.

Opvallend is het tekort aan munten in de kolonie en de gevolgen daarvan. Blijkbaar heeft het tekort in het begin van 1643 zijn diepte punt bereikt. Zelfs de betaling van Nassau was daardoor verhinderd.

Op 27 juni kwam het jacht Coanca [sic] met 180 gevangenen Portugezen in Recife binnen. Voor de betreffende documenten zie Mauritiana III, bladzijden 226–227.

Johannes van Walbeeck en Hendrick de Moucheron zijn door Alagoas gereisd om het gebied daar te bezoeken. Toen ze waren teruggekeerd naar Recife hebben ze een mondeling en schriftelijk rapport gepresenteerd. Zie hiervoor Mauritiana II, bladzijde 381.

Een van de directeuren van het Zuidelijke District van Afrika was Hans Mols. Hij correspondeert vaak met Brazilië. Voor zijn correspondentie met de regering in Brazilië zie Mauritiana III, bladzijden 224–225.

Uiteindelijk, zijn er in de Notulen van dit jaar transcripties van de naar de XIX gestuurde brieven te vinden.

1643

No começo do ano, há várias referências aos preparativos para a expedição de Hendrick Brouwer. Trata-se da conhecida expedição do mesmo ao Chile. No final do ano chega o navio Amsterdam, retornando do Chile, trazendo Elbert Cryspynsz, com cartas de Elias Harckmans e outros documentos. Para o diário de Brouwer, os documentos transportados por Cryspynsz. e alguns mapas do Chile, ver Coleção Companhia das Índias Ocidentais Velhas [Oude West-Indische Compagnie], número de chamada 1.05.01.01, inventário 44.

Para os dias 12 de fevereiro, 12 de março há duas entradas. Já em 14, 24, 25 e 26 de maio não há entradas. Em setembro, os dias 10 e 11 têm a mesma entrada. Já para os dias 25 e 26 de dezembro temos “Natal”, sem entradas.

Um assunto recorrente nas Atas é a falta de moeda de contado na colônia e as consequências disso. Certamente, no início de 1643, a situação parece ter atingido o seu ponto crítico, dificultando também, o pagamento de Nassau.

No dia 27 de junho, chegou ao Recife o iate Coanca[sic], trazendo 180 prisioneiros portugueses. Para os eventos relativos a isso, ver Mauritiana III, páginas 226–227.

Johannes van Walbeeck e Hendrick de Moucheron fizeram viagem de inspeção a Alagoas. Ao retornarem, apresentaram um relatório, oral e escrito. Para o mesmo, ver Mauritiana II, página 381.

Um dos diretores dos Distritos do Sul, na África, era Hans Mols. Este correspondia-se freqüentemente com o Brasil. Para sua correspondência e governo ver Mauritiana III, páginas 224–225.

Por fim, cabe destacar que nesse ano é possível achar alguns resumos das cartas enviadas aos XIX.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

08/01/1643, 15/01/1643, 16/01/1643, 17/01/1643, 21/01/1643, 03/02/1643, 04/02/1643, 11/02/1643, 18/02/1643, 19/02/1643, 20/02/1643, 21/02/1643, 24/02/1643, 26/02/1643, 03/03/1643, 20/03/1643, 26/03/1643, 08/04/1643, 15/04/1643, 21/04/1643, 27/04/1643, 06/05/1643, 19/05/1643, 21/05/1643, 08/06/1643, 04/08/1643, 11/08/1643, 21/08/1643, 26/08/1643, 21/09/1643, 21/12/1643

Brazielhout/*Pau-brasil*

29/01/1643, 18/02/1643, 20/02/1643, 11/03/1643, 03/04/1643, 24/04/1643, 05/06/1643, 30/06/1643, 17/07/1643, 22/07/1643, 19/08/1643, 02/09/1643, 08/09/1643, 22/10/1643, 04/11/1643, 07/12/1643, 17/12/1643, 24/12/1643, 31/12/1643

Maniokmeel/*Farinha*

29/01/1643, 23/02/1643, 24/02/1643, 27/02/1643, 02/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643, 03/04/1643, 04/04/1643, 08/04/1643, 27/04/1643, 01/05/1643, 07/05/1643, 15/05/1643, 01/06/1643, 22/06/1643, 28/07/1643, 11/08/1643, 19/11/1643, 10/12/1643

Veehouderij/*Pecuária*

20/01/1643, 23/01/1643, 28/01/1643, 03/02/1643, 04/02/1643, 11/02/1643, 16/02/1643, 23/02/1643, 14/04/1643, 19/05/1643, 20/05/1643, 02/09/1643, 18/09/1643, 21/09/1643, 29/09/1643, 05/10/1643, 14/10/1643, 10/12/1643, 22/12/1643

Visserij/*Pesca*

19/01/1643, 27/01/1643, 04/09/1643, 11/12/1643

Mijnexploitatie/*Mineração*

16/02/1643

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

05/01/1643, 13/01/1643, 16/01/1643, 26/01/1643, 07/02/1643, 09/02/1643, 11/02/1643, 12/02/1643, 25/02/1643, 05/03/1643, 12/03/1643, 13/03/1643, 23/03/1643, 24/03/1643, 05/04/1643, 23/04/1643, 29/04/1643, 04/05/1643, 11/05/1643, 12/05/1643, 28/05/1643, 29/05/1643, 30/05/1643, 19/06/1643, 26/06/1643, 03/07/1643, 10/07/1643, 15/07/1643, 23/07/1643, 12/08/1643, 19/08/1643, 25/08/1643, 07/09/1643, 08/09/1643, 09/09/1643, 10/09/1643, 22/09/1643, 07/10/1643, 09/10/1643, 13/10/1643, 20/10/1643, 21/10/1643, 07/11/1643, 09/11/1643, 20/11/1643, 21/11/1643, 24/12/1643, 28/12/1643, 31/12/1643

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

10/01/1643, 15/01/1643, 27/01/1643, 06/02/1643, 10/02/1643, 20/02/1643, 21/02/1643, 25/02/1643, 27/02/1643, 05/03/1643, 07/03/1643, 24/03/1643, 26/03/1643, 30/03/1643, 17/04/1643, 04/05/1643, 20/05/1643, 01/06/1643, 08/06/1643, 08/07/1643, 22/07/1643, 29/07/1643, 11/08/1643, 27/08/1643,

28/08/1643, 01/09/1643, 02/09/1643, 04/09/1643, 10/10/1643, 17/10/1643, 19/10/1643, 03/11/1643, 04/11/1643, 06/11/1643, 09/11/1643, 10/11/1643, 13/11/1643, 24/11/1643, 03/12/1643, 05/12/1643, 09/12/1643, 15/12/1643, 17/12/1643, 22/12/1643, 29/12/1643

Binnenlandse productie/*Produção interna*

02/01/1643, 14/01/1643, 15/01/1643, 16/01/1643, 24/01/1643, 05/02/1643, 06/02/1643, 18/02/1643, 04/03/1643, 20/03/1643, 18/04/1643, 13/08/1643, 28/09/1643, 03/10/1643, 09/11/1643, 17/11/1643, 23/11/1643, 27/11/1643

Bevoorrading/*Abastecimento*

02/01/1643, 29/01/1643, 05/02/1643, 23/02/1643, 04/04/1643, 10/04/1643, 11/04/1643, 15/04/1643, 17/04/1643, 20/04/1643, 01/05/1643, 08/05/1643, 29/05/1643, 14/08/1643, 26/08/1643, 02/09/1643, 05/09/1643, 14/09/1643, 08/10/1643, 19/10/1643, 22/10/1643, 23/10/1643, 26/10/1643, 02/11/1643, 03/11/1643, 16/11/1643, 17/11/1643, 19/11/1643, 27/11/1643, 30/11/1643, 01/12/1643, 09/12/1643, 11/12/1643

Gebrek aan muntgeld/*Falta de moedas*

06/01/1643, 07/01/1643, 16/01/1643, 17/01/1643, 19/01/1643, 06/02/1643, 10/02/1643, 06/03/1643, 25/03/1643, 27/03/1643, 28/04/1643, 29/04/1643, 07/05/1643, 08/05/1643, 16/06/1643, 25/06/1643, 26/06/1643, 10/07/1643, 13/07/1643, 29/07/1643, 07/08/1643, 08/08/1643, 17/08/1643, 19/08/1643, 23/08/1643, 09/09/1643, 06/10/1643, 27/11/1643, 03/12/1643, 04/12/1643, 05/12/1643, 08/12/1643, 19/12/1643, 30/12/1643

Economisch beleid/*Política econômica*

28/01/1643, 30/01/1643, 10/02/1643, 11/02/1643, 18/02/1643, 26/02/1643, 03/03/1643, 12/03/1643, 24/03/1643, 18/04/1643, 01/05/1643, 02/06/1643, 11/08/1643, 19/08/1643, 09/09/1643, 18/09/1643, 19/09/1643, 22/09/1643, 14/10/1643, 23/10/1643, 21/11/1643

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

02/01/1643, 07/01/1643, 08/01/1643, 09/01/1643, 10/01/1643, 12/01/1643, 13/01/1643, 15/01/1643, 17/01/1643, 21/01/1643, 28/01/1643, 31/01/1643, 05/02/1643, 06/02/1643, 12/02/1643, 17/02/1643, 18/02/1643, 19/02/1643, 21/02/1643, 04/03/1643, 05/03/1643, 07/03/1643, 19/03/1643, 24/03/1643, 26/03/1643, 30/03/1643, 04/04/1643, 11/04/1643, 16/04/1643, 17/04/1643, 21/04/1643, 22/04/1643, 24/04/1643, 29/04/1643, 19/05/1643, 28/05/1643, 02/06/1643, 05/06/1643, 08/06/1643, 10/06/1643, 15/06/1643, 24/06/1643, 29/06/1643, 06/07/1643, 08/07/1643, 09/07/1643, 11/07/1643, 17/07/1643, 20/07/1643, 28/07/1643, 03/08/1643, 11/08/1643, 23/08/1643, 24/08/1643, 26/08/1643, 31/08/1643, 08/09/1643, 16/09/1643, 17/09/1643, 19/09/1643, 23/09/1643, 01/10/1643, 06/10/1643, 07/10/1643, 12/10/1643, 13/10/1643, 14/10/1643, 15/10/1643, 19/10/1643, 22/10/1643, 23/10/1643, 26/10/1643,

02/11/1643, 03/11/1643, 05/11/1643, 07/11/1643, 09/11/1643, 11/11/1643,
12/11/1643, 18/11/1643, 21/11/1643, 26/11/1643, 30/11/1643, 02/12/1643,
07/12/1643, 08/12/1643, 09/12/1643, 10/12/1643, 14/12/1643, 18/12/1643,
21/12/1643, 23/12/1643, 24/12/1643, 29/12/1643, 30/12/1643

Politiek/Política

02/01/1643, 03/01/1643, 07/01/1643, 08/01/1643, 09/01/1643, 13/01/1643,
14/01/1643, 16/01/1643, 20/01/1643, 21/01/1643, 22/01/1643, 23/01/1643,
27/01/1643, 28/01/1643, 30/01/1643, 02/02/1643, 03/02/1643, 05/02/1643,
09/02/1643, 10/02/1643, 11/02/1643, 12/02/1643, 16/02/1643, 17/02/1643,
18/02/1643, 19/02/1643, 20/02/1643, 23/02/1643, 24/02/1643, 25/02/1643,
26/02/1643, 28/02/1643, 03/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643, 07/03/1643,
09/03/1643, 10/03/1643, 12/03/1643, 14/03/1643, 16/03/1643, 17/03/1643,
19/03/1643, 23/03/1643, 24/03/1643, 26/03/1643, 27/03/1643, 28/03/1643,
31/03/1643, 10/04/1643, 16/04/1643, 20/04/1643, 22/04/1643, 24/04/1643,
27/04/1643, 29/04/1643, 01/05/1643, 06/05/1643, 15/05/1643, 01/06/1643,
02/06/1643, 03/06/1643, 04/06/1643, 06/06/1643, 08/06/1643, 13/06/1643,
15/06/1643, 17/06/1643, 19/06/1643, 22/06/1643, 23/06/1643, 25/06/1643,
29/06/1643, 01/07/1643, 06/07/1643, 08/07/1643, 09/07/1643, 10/07/1643,
11/07/1643, 14/07/1643, 15/07/1643, 17/07/1643, 18/07/1643, 21/07/1643,
03/08/1643, 04/08/1643, 05/08/1643, 06/08/1643, 10/08/1643, 11/08/1643,
12/08/1643, 18/08/1643, 22/08/1643, 27/08/1643, 01/09/1643, 02/09/1643,
04/09/1643, 08/09/1643, 09/09/1643, 17/09/1643, 24/09/1643, 28/09/1643,
30/09/1643, 02/10/1643, 05/10/1643, 06/10/1643, 12/10/1643, 13/10/1643,
14/10/1643, 17/10/1643, 22/10/1643, 23/10/1643, 29/10/1643, 02/11/1643,
04/11/1643, 10/11/1643, 11/11/1643, 13/11/1643, 16/11/1643, 19/11/1643,
21/11/1643, 23/11/1643, 02/12/1643, 11/12/1643, 15/12/1643, 24/12/1643

Justitie/Justiça

02/01/1643, 03/01/1643, 05/01/1643, 08/01/1643, 10/01/1643, 12/01/1643,
17/01/1643, 22/01/1643, 24/01/1643, 29/01/1643, 31/01/1643, 03/02/1643,
07/02/1643, 11/02/1643, 16/02/1643, 19/02/1643, 25/02/1643, 27/02/1643,
04/03/1643, 07/03/1643, 10/03/1643, 14/03/1643, 16/03/1643, 19/03/1643,
20/03/1643, 21/03/1643, 24/03/1643, 26/03/1643, 28/03/1643, 30/03/1643,
31/03/1643, 09/04/1643, 11/04/1643, 22/04/1643, 24/04/1643, 25/04/1643,
27/04/1643, 30/04/1643, 06/05/1643, 11/05/1643, 16/05/1643, 20/05/1643,
23/05/1643, 01/06/1643, 04/06/1643, 06/06/1643, 13/06/1643, 15/06/1643,
20/06/1643, 22/06/1643, 24/06/1643, 27/06/1643, 29/06/1643, 01/07/1643,
04/07/1643, 06/07/1643, 07/07/1643, 08/07/1643, 11/07/1643, 14/07/1643,
15/07/1643, 17/07/1643, 18/07/1643, 22/07/1643, 25/07/1643, 01/08/1643,
03/08/1643, 05/08/1643, 10/08/1643, 11/08/1643, 24/08/1643, 28/08/1643,
31/08/1643, 01/09/1643, 02/09/1643, 05/09/1643, 12/09/1643, 17/09/1643,
21/09/1643, 26/09/1643, 28/09/1643, 29/09/1643, 02/10/1643, 03/10/1643,
05/10/1643, 06/10/1643, 07/10/1643, 08/10/1643, 10/10/1643, 12/10/1643,
15/10/1643, 16/10/1643, 17/10/1643, 23/10/1643, 24/10/1643, 27/10/1643,

28/10/1643, 30/10/1643, 02/11/1643, 03/11/1643, 05/11/1643, 06/11/1643,
07/11/1643, 09/11/1643, 11/11/1643, 12/11/1643, 13/11/1643, 14/11/1643,
16/11/1643, 17/11/1643, 21/11/1643, 23/11/1643, 28/11/1643, 02/12/1643,
05/12/1643, 08/12/1643, 10/12/1643, 11/12/1643, 12/12/1643, 19/12/1643,
22/12/1643, 24/12/1643

Heffingen/Impostos

08/01/1643, 09/01/1643, 14/01/1643, 23/01/1643, 28/01/1643, 30/01/1643,
31/01/1643, 04/02/1643, 11/02/1643, 18/02/1643, 26/02/1643, 03/03/1643,
04/03/1643, 06/04/1643, 08/04/1643, 09/04/1643, 14/04/1643, 18/04/1643,
15/06/1643, 10/07/1643, 05/08/1643, 08/12/1643, 11/12/1643

Salaris/Salário

07/01/1643, 15/01/1643, 02/02/1643, 10/02/1643, 21/02/1643, 07/03/1643,
17/03/1643, 22/04/1643, 06/05/1643, 23/06/1643, 04/08/1643, 16/11/1643,
19/11/1643, 21/11/1643, 08/12/1643, 21/12/1643

Boekhouding/Contabilidade

02/01/1643, 05/01/1643, 15/01/1643, 19/01/1643, 20/01/1643, 26/01/1643,
30/01/1643, 06/02/1643, 18/02/1643, 20/02/1643, 21/02/1643, 23/02/1643,
24/02/1643, 25/02/1643, 26/02/1643, 28/02/1643, 24/03/1643, 03/04/1643,
04/04/1643, 06/04/1643, 08/04/1643, 09/04/1643, 15/04/1643, 20/05/1643,
11/06/1643, 15/06/1643, 16/06/1643, 18/06/1643, 19/06/1643, 02/07/1643,
06/07/1643, 08/07/1643, 09/07/1643, 16/07/1643, 17/07/1643, 20/07/1643,
21/07/1643, 22/07/1643, 29/07/1643, 04/08/1643, 20/08/1643, 21/08/1643,
25/08/1643, 27/08/1643, 01/09/1643, 05/09/1643, 07/10/1643, 09/10/1643,
28/10/1643, 03/11/1643, 19/11/1643, 23/11/1643, 24/11/1643, 25/11/1643,
03/12/1643, 08/12/1643, 14/12/1643, 17/12/1643, 19/12/1643

Magazijnen/Armazéns

27/02/1643, 27/03/1643, 29/04/1643, 08/06/1643, 02/07/1643, 08/07/1643,
18/09/1643, 19/10/1643, 24/11/1643, 01/12/1643

Personeelsadministratie/Administração de pessoal

03/01/1643, 06/01/1643, 07/01/1643, 08/01/1643, 09/01/1643, 13/01/1643,
14/01/1643, 15/01/1643, 21/01/1643, 02/02/1643, 09/02/1643, 10/02/1643,
12/02/1643, 17/02/1643, 20/02/1643, 21/02/1643, 26/02/1643, 03/03/1643,
04/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643, 07/03/1643, 09/03/1643, 10/03/1643,
12/03/1643, 17/03/1643, 25/03/1643, 27/03/1643, 28/03/1643, 30/03/1643,
07/04/1643, 11/04/1643, 15/04/1643, 16/04/1643, 17/04/1643, 20/04/1643,
21/04/1643, 22/04/1643, 06/05/1643, 27/05/1643, 01/06/1643, 02/06/1643,
03/06/1643, 04/06/1643, 05/06/1643, 09/06/1643, 10/06/1643, 15/06/1643,
22/06/1643, 23/06/1643, 25/06/1643, 29/06/1643, 01/07/1643, 06/07/1643,
08/07/1643, 14/07/1643, 21/07/1643, 28/07/1643, 04/08/1643, 06/08/1643,
12/08/1643, 17/08/1643, 18/08/1643, 29/08/1643, 31/08/1643, 04/09/1643,
14/09/1643, 21/09/1643, 24/09/1643, 01/10/1643, 05/10/1643, 08/10/1643,
17/10/1643, 22/10/1643, 23/10/1643, 28/10/1643, 29/10/1643, 02/11/1643,
03/11/1643, 04/11/1643, 05/11/1643, 06/11/1643, 09/11/1643, 10/11/1643,

11/11/1643, 16/11/1643, 17/11/1643, 18/11/1643, 19/11/1643, 21/11/1643,
27/11/1643, 30/11/1643, 01/12/1643, 05/12/1643, 08/12/1643, 09/12/1643,
14/12/1643, 19/12/1643, 21/12/1643, 22/12/1643

Overplaatsen van personeel/*Remanejamento de pessoal*

09/01/1643, 17/03/1643, 20/06/1643, 24/07/1643, 18/09/1643

Gebrek aan middelen/*Falta de recursos*

20/01/1643, 05/02/1643, 06/02/1643, 20/02/1643, 23/02/1643, 25/02/1643,
27/02/1643, 02/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643, 07/03/1643, 24/03/1643,
28/03/1643, 31/03/1643, 03/04/1643, 04/04/1643, 24/04/1643, 29/04/1643,
01/05/1643, 15/05/1643, 18/05/1643, 27/05/1643, 02/06/1643, 07/07/1643,
24/07/1643, 17/08/1643, 23/08/1643, 27/08/1643, 01/09/1643, 02/09/1643,
04/09/1643, 19/10/1643, 24/11/1643, 03/12/1643

Scheepsonderhoud/*Manutenção de navios*

02/01/1643, 05/01/1643, 06/01/1643, 14/01/1643, 15/01/1643, 16/01/1643,
24/01/1643, 05/02/1643, 09/02/1643, 12/02/1643, 20/02/1643, 26/02/1643,
27/02/1643, 28/02/1643, 02/03/1643, 04/03/1643, 05/03/1643, 15/04/1643,
17/04/1643, 19/05/1643, 27/05/1643, 29/05/1643, 09/06/1643, 10/06/1643,
21/07/1643, 24/07/1643, 03/08/1643, 13/08/1643, 14/08/1643, 18/08/1643,
21/08/1643, 26/08/1643, 27/08/1643, 07/09/1643, 01/10/1643, 07/10/1643,
19/10/1643, 24/10/1643, 27/10/1643, 06/11/1643, 13/11/1643, 01/12/1643,
05/12/1643, 09/12/1643, 14/12/1643, 19/12/1643, 21/12/1643

Verpachtingen/*Arrendamentos*

10/01/1643, 16/01/1643, 20/01/1643, 21/01/1643, 23/01/1643, 28/01/1643,
30/01/1643, 31/01/1643, 03/02/1643, 04/02/1643, 11/02/1643, 16/02/1643,
17/02/1643, 09/04/1643, 30/04/1643, 06/05/1643, 06/07/1643, 31/07/1643,
04/08/1643, 06/08/1643, 14/08/1643, 20/08/1643, 26/08/1643, 27/08/1643,
08/12/1643, 22/12/1643

Bevrachtingen/*Fretamentos*

26/03/1643, 27/03/1643, 04/05/1643, 09/06/1643, 22/08/1643

Correspondentie/*Correspondência*

03/01/1643, 07/01/1643, 08/01/1643, 09/01/1643, 10/01/1643, 13/01/1643,
14/01/1643, 15/01/1643, 16/01/1643, 17/01/1643, 20/01/1643, 21/01/1643,
22/01/1643, 28/01/1643, 29/01/1643, 03/02/1643, 06/02/1643, 07/02/1643,
09/02/1643, 10/02/1643, 12/02/1643, 17/02/1643, 23/02/1643, 24/02/1643,
26/02/1643, 28/02/1643, 04/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643, 14/03/1643,
16/03/1643, 17/03/1643, 20/03/1643, 24/03/1643, 26/03/1643, 30/03/1643,
01/04/1643, 02/04/1643, 03/04/1643, 08/04/1643, 11/04/1643, 12/04/1643,
23/04/1643, 09/05/1643, 12/05/1643, 15/05/1643, 16/05/1643, 27/05/1643,
08/06/1643, 11/06/1643, 18/06/1643, 19/06/1643, 23/06/1643, 26/06/1643,
04/07/1643, 06/07/1643, 08/07/1643, 10/07/1643, 14/07/1643, 15/07/1643,
17/07/1643, 22/07/1643, 04/08/1643, 10/08/1643, 12/08/1643, 13/08/1643,
14/08/1643, 21/08/1643, 28/08/1643, 29/08/1643, 31/08/1643, 01/09/1643,
02/09/1643, 07/09/1643, 08/09/1643, 09/09/1643, 20/09/1643, 28/09/1643,

29/09/1643, 30/09/1643, 02/10/1643, 05/10/1643, 06/10/1643, 07/10/1643, 08/10/1643, 22/10/1643, 29/10/1643, 02/11/1643, 03/11/1643, 04/11/1643, 05/11/1643, 07/11/1643, 26/11/1643, 27/11/1643, 30/11/1643, 01/12/1643, 21/12/1643, 23/12/1643, 28/12/1643, 30/12/1643

Schuldvorderingen/*Cobrança de dívidas*

06/01/1643, 07/01/1643, 09/01/1643, 13/01/1643, 16/01/1643, 19/01/1643, 20/01/1643, 23/01/1643, 04/02/1643, 06/02/1643, 24/02/1643, 04/03/1643, 17/03/1643, 27/03/1643, 28/03/1643, 03/04/1643, 10/04/1643, 14/04/1643, 16/04/1643, 17/04/1643, 18/04/1643, 21/04/1643, 23/04/1643, 28/04/1643, 29/04/1643, 30/04/1643, 06/05/1643, 07/05/1643, 13/05/1643, 15/05/1643, 01/06/1643, 09/06/1643, 15/06/1643, 24/06/1643, 26/06/1643, 01/07/1643, 03/07/1643, 09/07/1643, 13/07/1643, 24/07/1643, 27/07/1643, 29/07/1643, 03/08/1643, 07/08/1643, 08/08/1643, 28/08/1643, 02/09/1643, 14/09/1643, 17/09/1643, 24/09/1643, 29/09/1643, 02/10/1643, 08/10/1643, 15/10/1643, 16/10/1643, 05/11/1643, 19/11/1643, 02/12/1643, 03/12/1643, 04/12/1643, 05/12/1643, 08/12/1643, 11/12/1643, 16/12/1643, 17/12/1643, 21/12/1643, 31/12/1643

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

08/01/1643, 20/01/1643, 22/01/1643, 28/01/1643, 30/01/1643, 02/02/1643, 04/02/1643, 05/02/1643, 12/02/1643, 21/02/1643, 04/03/1643, 16/03/1643, 20/03/1643, 26/03/1643, 31/03/1643, 06/04/1643, 09/04/1643, 15/06/1643, 20/06/1643, 23/06/1643, 04/07/1643, 08/07/1643, 13/07/1643, 20/07/1643, 24/09/1643, 03/11/1643, 05/11/1643, 10/11/1643, 19/11/1643

Infrastructuur/*Infraestrutura*

04/02/1643, 31/03/1643, 27/04/1643, 07/07/1643, 05/08/1643, 16/09/1643, 03/11/1643, 16/11/1643

Diplomatiet/*Diplomacia*

10/01/1643, 17/01/1643, 21/01/1643, 10/02/1643, 17/02/1643, 02/03/1643, 04/03/1643, 24/03/1643, 28/03/1643, 22/04/1643, 20/05/1643, 22/05/1643, 23/05/1643, 01/06/1643, 05/06/1643, 09/06/1643, 29/06/1643, 27/07/1643, 18/08/1643, 27/09/1643

Afrika/*África*

02/01/1643, 10/01/1643, 15/01/1643, 16/01/1643, 28/01/1643, 29/01/1643, 06/02/1643, 09/02/1643, 10/02/1643, 12/02/1643, 18/02/1643, 06/03/1643, 12/04/1643, 23/04/1643, 12/05/1643, 20/05/1643, 02/06/1643, 19/06/1643, 10/07/1643, 17/07/1643, 21/07/1643, 10/08/1643, 12/08/1643, 13/08/1643, 14/08/1643, 05/09/1643, 07/09/1643, 08/09/1643, 07/10/1643, 07/11/1643, 16/11/1643, 17/12/1643, 28/12/1643

Chili/*Chile*

02/01/1643, 03/01/1643, 05/01/1643, 06/01/1643, 07/01/1643, 10/01/1643, 28/01/1643, 31/01/1643, 09/02/1643, 25/02/1643, 28/02/1643, 27/11/1643, 30/11/1643, 01/12/1643, 02/12/1643, 07/12/1643, 08/12/1643, 09/12/1643, 11/12/1643, 14/12/1643, 15/12/1643, 16/12/1643, 21/12/1643, 22/12/1643, 29/12/1643

Maatschappij/*Sociedade*

Sociale interactie/*Interaçõesocial*

02/01/1643, 14/01/1643, 22/01/1643, 23/01/1643, 28/01/1643, 05/02/1643, 11/02/1643, 12/02/1643, 23/02/1643, 24/02/1643, 25/02/1643, 26/02/1643, 05/03/1643, 06/03/1643, 11/03/1643, 13/03/1643, 26/03/1643, 27/03/1643, 31/03/1643, 10/04/1643, 01/05/1643, 07/05/1643, 12/05/1643, 15/05/1643, 20/05/1643, 27/05/1643, 02/06/1643, 03/06/1643, 06/06/1643, 27/06/1643, 29/06/1643, 01/07/1643, 08/07/1643, 10/07/1643, 15/07/1643, 17/07/1643, 28/07/1643, 05/08/1643, 11/08/1643, 12/08/1643, 18/08/1643, 04/09/1643, 17/09/1643, 24/09/1643, 28/09/1643, 29/09/1643, 30/09/1643, 01/10/1643, 02/10/1643, 06/10/1643, 08/10/1643, 12/10/1643, 14/10/1643, 22/10/1643, 24/10/1643, 27/10/1643, 29/10/1643, 03/11/1643, 12/11/1643, 13/11/1643, 19/11/1643, 27/11/1643, 02/12/1643, 07/12/1643, 11/12/1643, 30/12/1643

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

02/01/1643, 08/01/1643, 14/01/1643, 20/01/1643, 22/01/1643, 23/01/1643, 30/01/1643, 02/02/1643, 05/02/1643, 09/02/1643, 11/02/1643, 16/02/1643, 17/02/1643, 24/02/1643, 25/02/1643, 27/02/1643, 02/03/1643, 03/03/1643, 06/03/1643, 11/03/1643, 19/03/1643, 25/03/1643, 30/03/1643, 03/04/1643, 22/04/1643, 25/04/1643, 29/04/1643, 01/05/1643, 06/05/1643, 20/05/1643, 02/06/1643, 03/06/1643, 04/06/1643, 08/06/1643, 11/06/1643, 15/06/1643, 17/06/1643, 22/06/1643, 23/06/1643, 05/08/1643, 14/09/1643, 05/10/1643, 12/10/1643, 14/10/1643, 29/10/1643, 10/11/1643, 11/11/1643, 12/11/1643, 19/11/1643, 07/12/1643, 11/12/1643

Indianen/*Indígenas*

08/01/1643, 12/01/1643, 14/01/1643, 20/01/1643, 21/01/1643, 04/02/1643, 12/02/1643, 19/02/1643, 16/03/1643, 17/03/1643, 26/03/1643, 30/03/1643, 16/04/1643, 18/04/1643, 23/04/1643, 24/04/1643, 29/04/1643, 15/06/1643, 20/07/1643, 05/08/1643, 06/08/1643, 07/08/1643, 12/08/1643, 28/08/1643, 14/09/1643, 29/09/1643, 02/10/1643, 05/10/1643, 22/10/1643, 23/10/1643, 07/11/1643, 09/11/1643, 07/12/1643, 22/12/1643

Slavernij/*Escravidão*

08/01/1643, 10/01/1643, 20/01/1643, 28/01/1643, 12/02/1643, 20/02/1643, 25/02/1643, 05/03/1643, 27/03/1643, 16/04/1643, 20/04/1643, 24/04/1643, 27/04/1643, 07/05/1643, 19/05/1643, 20/05/1643, 27/05/1643, 03/06/1643, 20/07/1643, 14/08/1643, 29/09/1643, 02/10/1643, 08/10/1643, 11/11/1643

Prijzen/*Prêmios*

17/02/1643, 27/05/1643, 01/06/1643

Militaire Zaken/*Assuntos militares*

Militaire organisatie/*Organização militar*

06/01/1643, 07/01/1643, 09/01/1643, 15/01/1643, 27/01/1643, 02/02/1643, 09/02/1643, 10/02/1643, 30/03/1643, 18/05/1643, 18/06/1643, 13/08/1643,

01/10/1643, 23/10/1643, 05/11/1643, 10/11/1643, 13/11/1643, 19/11/1643,
07/12/1643

Missies/Expedições

02/01/1643, 05/01/1643, 06/01/1643, 10/01/1643

Bouwen en onderhouden van forten/Construção e manutenção de fortificações

07/01/1643 10/01/1643 29/01/1643 30/01/1643 02/02/1643 03/02/1643
09/02/1643 23/02/1643 20/03/1643 31/03/1643 09/04/1643 17/04/1643
20/04/1643 27/04/1643 29/04/1643 06/05/1643 07/07/1643 15/07/1643
21/07/1643 22/07/1643 08/08/1643 14/08/1643 20/08/1643 31/08/1643
28/09/1643 16/10/1643 19/10/1643 23/10/1643 04/11/1643 26/11/1643
08/12/1643 14/12/1643

Administratie van militair personeel/Administração de pessoal militar

03/01/1643, 06/01/1643, 07/01/1643, 15/01/1643, 21/01/1643, 28/01/1643,
29/01/1643, 17/02/1643, 25/02/1643, 26/02/1643, 06/03/1643, 16/03/1643,
25/03/1643, 31/03/1643, 12/04/1643, 01/05/1643, 01/06/1643, 02/06/1643,
03/06/1643, 05/06/1643, 15/06/1643, 07/08/1643, 13/08/1643, 18/08/1643,
26/08/1643, 01/09/1643, 08/09/1643, 14/09/1643, 16/09/1643, 24/09/1643,
30/09/1643, 01/10/1643, 02/10/1643, 03/11/1643, 04/11/1643, 05/11/1643,
09/11/1643, 10/11/1643, 16/11/1643, 17/11/1643, 19/11/1643, 26/11/1643,
01/12/1643, 07/12/1643, 11/12/1643, 15/12/1643, 16/12/1643, 21/12/1643,
22/12/1643, 28/12/1643

Militaire justitie/Justiça militar

06/02/1643, 15/06/1643, 14/08/1643

Militaire logistiek/Logística militar

06/01/1643, 07/01/1643, 10/01/1643, 20/01/1643, 27/02/1643, 09/04/1643,
20/04/1643, 21/05/1643, 01/06/1643, 30/06/1643, 16/07/1643, 17/07/1643,
21/07/1643, 24/07/1643, 14/08/1643, 02/09/1643, 02/11/1643

Soldij/Soldos

12/01/1643, 17/01/1643, 20/01/1643, 21/01/1643, 10/02/1643, 03/04/1643,
09/04/1643, 11/08/1643, 27/08/1643, 30/09/1643

Rantsoen/Ração

27/02/1643, 29/04/1643, 08/05/1643, 18/05/1643, 02/09/1643, 19/09/1643

Inlichting/Inteligência

13/01/1643, 27/01/1643, 29/01/1643, 05/02/1643, 09/02/1643, 12/02/1643,
23/02/1643, 26/02/1643, 17/03/1643, 28/03/1643, 12/05/1643, 15/05/1643,
18/06/1643, 22/06/1643, 27/06/1643, 06/08/1643, 02/09/1643, 24/09/1643

Guerilla/Guerrilha

03/02/1643, 09/02/1643

Portugese opstand/Revolta portuguesa

16/01/1643, 17/03/1643, 19/03/1643, 11/04/1643, 15/05/1643

Dagelijkse leven/*Vida cotidiana*

Scheepsverkeer/*Movimentação de navios*

06/01/1643, 13/01/1643, 17/01/1643, 19/01/1643, 22/01/1643, 27/01/1643, 05/02/1643, 06/02/1643, 07/02/1643, 12/02/1643, 17/02/1643, 03/03/1643, 05/03/1643, 12/03/1643, 19/03/1643, 20/03/1643, 10/04/1643, 11/04/1643, 23/04/1643, 27/04/1643, 09/05/1643, 11/05/1643, 12/05/1643, 16/05/1643, 17/05/1643, 20/05/1643, 02/06/1643, 12/06/1643, 17/06/1643, 19/06/1643, 26/06/1643, 27/06/1643, 04/07/1643, 06/07/1643, 08/07/1643, 10/07/1643, 17/07/1643, 12/08/1643, 26/08/1643, 04/09/1643, 07/09/1643, 12/09/1643, 27/09/1643, 30/09/1643, 07/10/1643, 28/10/1643, 01/11/1643, 02/11/1643, 07/11/1643, 14/11/1643, 27/11/1643, 30/11/1643, 07/12/1643, 08/12/1643, 09/12/1643, 24/12/1643, 29/12/1643, 31/12/1643

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

10/01/1643, 13/01/1643, 17/01/1643, 29/01/1643, 11/02/1643, 16/02/1643, 17/03/1643, 19/03/1643, 28/03/1643, 07/05/1643, 15/05/1643, 21/05/1643, 12/08/1643, 04/09/1643, 08/09/1643, 17/10/1643, 19/10/1643, 29/12/1643

Gewonden en ziekten/*Ferimentos e doenças*

16/01/1643, 20/01/1643, 29/01/1643, 12/02/1643, 05/03/1643, 13/03/1643, 25/03/1643, 22/04/1643, 24/04/1643, 19/05/1643, 01/06/1643, 02/06/1643, 07/07/1643, 10/09/1643, 19/09/1643, 07/10/1643

Illegale praktijken/*Práticas ilegais*

08/01/1643, 09/01/1643, 10/01/1643, 23/01/1643, 10/02/1643, 12/02/1643, 24/02/1643, 06/03/1643, 07/03/1643, 11/03/1643, 28/03/1643, 30/03/1643, 11/04/1643, 16/04/1643, 20/04/1643, 21/04/1643, 22/04/1643, 01/05/1643, 02/06/1643, 04/06/1643, 29/06/1643, 06/07/1643, 10/07/1643, 05/08/1643, 26/08/1643, 14/09/1643, 17/09/1643, 21/09/1643, 06/10/1643, 14/10/1643, 15/10/1643, 17/10/1643, 23/10/1643, 27/10/1643, 28/10/1643, 03/11/1643, 12/11/1643, 13/11/1643, 23/11/1643, 12/12/1643, 14/12/1643, 17/12/1643

Plakkatens/*Editais*

12/01/1643, 23/01/1643, 12/03/1643, 20/07/1643, 05/08/1643, 11/08/1643, 11/11/1643

Openbare veilingen/*Leilões públicos*

05/01/1643, 08/01/1643, 03/02/1643, 20/02/1643, 25/02/1643, 13/03/1643, 23/03/1643, 24/03/1643, 26/03/1643, 31/03/1643, 05/04/1643, 09/04/1643, 04/05/1643, 28/05/1643, 02/06/1643, 20/06/1643, 02/07/1643, 31/07/1643, 16/11/1643, 27/11/1643

Taal/*Idioma*

09/01/1643, 28/03/1643, 20/04/1643, 22/04/1643, 23/05/1643, 09/06/1643, 08/10/1643, 12/10/1643, 22/10/1643, 13/11/1643

Bezetten van eigendom/*Ocupação de propriedade*

21/01/1643, 27/01/1643, 18/02/1643, 17/03/1643, 23/03/1643, 26/03/1643,
02/04/1643, 16/04/1643, 20/04/1643, 04/06/1643, 10/06/1643, 06/07/1643,
20/07/1643, 27/08/1643, 22/10/1643, 26/10/1643, 27/10/1643, 04/11/1643,
11/11/1643, 13/11/1643

Geografische kenmerken/*Acidentes geográficos*

06/01/1643, 08/01/1643, 09/01/1643, 12/01/1643, 13/01/1643, 14/01/1643,
17/01/1643, 21/01/1643, 22/01/1643, 24/01/1643, 27/01/1643, 29/01/1643,
03/02/1643, 05/02/1643, 06/02/1643, 09/02/1643, 10/02/1643, 11/02/1643,
12/02/1643, 16/02/1643, 17/02/1643, 19/02/1643, 23/02/1643, 24/02/1643,
26/02/1643, 04/03/1643, 17/03/1643, 26/03/1643, 18/04/1643, 20/04/1643,
24/04/1643, 27/04/1643, 30/04/1643, 04/05/1643, 07/05/1643, 15/05/1643,
19/05/1643, 27/05/1643, 10/06/1643, 18/06/1643, 22/06/1643, 03/07/1643,
17/07/1643, 20/07/1643, 21/07/1643, 28/07/1643, 03/08/1643, 05/08/1643,
06/08/1643, 12/08/1643, 14/08/1643, 27/08/1643, 02/09/1643, 04/09/1643,
28/09/1643, 29/09/1643, 14/10/1643, 26/10/1643, 29/10/1643, 04/11/1643,
09/11/1643, 13/11/1643, 29/12/1643

1644

Dit jaar werd gekenmerkt door het faillissement van de *senhores de engenho* of heren van suilermolens. In de loop van het jaar hebben verschillende van hen financiële hulp aan de Compagnie gevraagd. De WIC zou hun schulden bij de particuliere crediteuren overnemen en de *senhores de engenhos* zouden allen debiteuren van de Compagnie worden. Op 22 Februari heeft de Raad van Justitie het overnemen van schulden door de Compagnie verboden. Desondanks bleven de Portugeese *senhores de engenho* aan de deur van de Hoge en Secrete Raad kloppen. Dus werd op 11, 12 en 13 augustus nogmaals de mogelijkheid om schulden over te nemen en de voorwaarden daarvoor in de Raad besproken.

Het tweede meeste opvallende onderwerp van dit jaar is het vertrekken van Nassau uit de kolonie. De Notulen laten duidelijk zien dat de aanwezigheid van Nassau werd gezien als een garantie voor de vrede. Er zijn wat registers of petitieën waarin Nassau wordt verzocht om langer in Brazilië te blijven.

De slavenhandel krijgt wat aandacht omdat steeds meer schepen uit Afrika in Brazilië aankomen; er is een onderzoek naar de redenen waarom zo veel Afrikanen tijdens de oversteek zijn overleden. Voorafgaand aan dit jaar was er een dergelijk onderzoek nooit geweest; wellicht is dit een aanwijzing van nieuwe regels voor de slavenhandel in het kader van de invoering van een nog strenger administratie beleid.

De registers van 18, 19 en 20 januari zijn samengevoegd; eveneens die van 5 en 6 April. Er zijn twee apart registers voor 5 oktober, 3 en 26 november.

Thomas d'Aguirre, oud *Provedor-geral* van de koning van Spanje en D. Juan de Mazo, oud *Capelão mor*, waren in Paraíba gevangen genomen en er was niemand in de Republiek die hen kon vertegenwoordigen en over hun vrijheid kon onderhandelen. Ze vroegen om met Nassau te mogen vertrekken en dat werd toegestaan. Voor de brief waarin om de vrijheid van Thomas d'Aguirre werd verzocht zie de collectie Staten Generaal, *Liassen*, toegangsnummer 1.01.04, inventaris 5757, documenten 654, 979 (kopie van 654), 1001 en 1010.

Een van de directeuren van het Zuidelijke District van Afrika was Hans Mols. Hij correspondeert vaak met Brazilië. Voor zijn correspondentie met de regering in Brazilië zie Mauritiana III, bladzijden 224–225.

Uiteindelijk, zijn er in de Notulen van dit jaar transcripties van de naar de XIX gestuurde brieven te vinden

1644

O ano em questão pode ser caracterizado pela falência dos senhores de engenho. Ao longo do ano, vários pediram socorro financeiro à Companhia para se livrarem dos credores particulares e dos juros altos, permanecendo devedores somente da Companhia. Em 22 de fevereiro, o Conselho de Justiça vetou o fechamento de contratos com particulares para compra de dívidas. Entretanto, senhores de engenho, majoritariamente portugueses, continuaram a bater na porta do Alto e Secreto Conselho e assim, nos dias 11, 12 e 13 de agosto, discutiu-se novamente sobre a possibilidade da Companhia assumir dívidas e quais as condições para tal.

O segundo tema que mais se destaca no referido ano é a partida de Nassau da colônia. Pelas entradas, percebe-se claramente que a presença de Nassau era considerada como causa da paz. Encontramos algumas referências a petições para que ele permanecesse no Brasil.

O tráfico ganha um certo destaque pois cada vez que chega um navio da África, há investigação sobre os africanos falecidos durante a viagem. Antes desse ano isso não acontece, indicando que, talvez, houvesse novas regras para o tráfico, dentro do quadro de um aperto na administração da colônia.

Em janeiro, as entradas dos dias 18, 19 e 20 estão juntas. 5 e 6 de abril também. Há duas entradas para 5 de outubro, 3 e 26 de novembro.

Thomas d'Aguirre, ex provedor-geral do rei da Espanha, e D. Juan de Mazo, capelão-mor estavam presos na Paraíba e não havia ninguém nas Províncias Unidas que pudesse intervir por sua liberdade. Pediram para partir com Nassau, o que foi concedido. Para carta solicitando a liberação de Thomas d'Aguirre, ver coleção Liassen, número de chamada 1.01.04, inventário 5757, documento 654, 979 (cópia do documento 654), 1001 e 1010.

Um dos diretores dos Distritos do Sul, na África, era Hans Mols. Este correspondia-se freqüentemente com o Brasil. Para sua correspondência e governo ver Maurítiana III, páginas 224–225.

Por fim, cabe destacar que nesse ano é possível achar alguns resumos das cartas enviadas aos XIX.

Economie/*Economia*

Suiker/*Açúcar*

13/01/1644, 21/01/1644, 11/02/1644, 02/03/1644, 08/03/1644, 15/03/1644,
18/03/1644, 21/03/1644, 29/03/1644, 30/03/1644, 01/04/1644, 12/04/1644,
16/04/1644, 26/04/1644, 27/05/1644, 06/06/1644, 01/07/1644, 12/07/1644,
15/07/1644, 01/08/1644, 02/08/1644, 26/08/1644, 01/09/1644, 07/09/1644,
21/09/1644, 23/09/1644, 26/09/1644, 07/10/1644, 31/10/1644, 08/12/1644,
20/12/1644, 21/12/1644

Brazielhout/*Pau-brasil*

21/01/1644, 17/02/1644, 01/03/1644, 02/03/1644, 09/04/1644, 13/04/1644,
24/05/1644, 21/06/1644, 23/06/1644, 27/06/1644, 28/07/1644, 09/08/1644,
15/08/1644, 19/08/1644, 29/08/1644, 27/09/1644, 10/10/1644, 12/10/1644,
25/10/1644, 18/11/1644, 06/12/1644, 08/12/1644, 13/12/1644

Maniokmeel/*Farinha*

06/01/1644, 04/02/1644, 13/02/1644, 15/02/1644, 17/02/1644, 18/02/1644,
23/02/1644, 29/02/1644, 03/03/1644, 04/03/1644, 08/03/1644, 14/04/1644,
06/06/1644, 20/06/1644, 29/06/1644, 04/07/1644, 07/07/1644, 11/07/1644,
12/07/1644, 21/07/1644, 28/07/1644, 09/08/1644, 19/08/1644, 22/08/1644,
23/08/1644, 10/09/1644, 21/09/1644, 28/09/1644, 10/10/1644, 10/12/1644,
20/12/1644, 22/12/1644

Veehouderij/*Pecuária*

01/02/1644, 08/02/1644, 13/02/1644, 29/02/1644, 08/03/1644, 30/05/1644,
04/07/1644, 07/07/1644, 11/07/1644, 12/07/1644, 21/07/1644, 09/08/1644,
15/08/1644, 18/08/1644, 10/09/1644, 28/09/1644, 10/10/1644, 10/12/1644,
12/12/1644, 22/12/1644, 27/12/1644, 30/12/1644

Visserij/*Pesca*

13/01/1644, 14/02/1644, 19/02/1644, 25/02/1644, 25/03/1644, 06/08/1644,
09/08/1644, 21/09/1644, 06/12/1644

Mijnexploitatie/*Mineração*

25/01/1644, 28/01/1644

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

05/01/1644, 11/01/1644, 13/01/1644, 18/01/1644, 22/01/1644, 26/01/1644,
31/01/1644, 15/02/1644, 14/03/1644, 15/03/1644, 19/03/1644, 31/03/1644,
05/04/1644, 08/04/1644, 14/04/1644, 18/04/1644, 19/04/1644, 22/04/1644,
25/04/1644, 26/04/1644, 27/04/1644, 09/05/1644, 21/05/1644, 30/05/1644,
07/06/1644, 12/06/1644, 19/06/1644, 20/06/1644, 27/06/1644, 05/07/1644,
06/07/1644, 08/07/1644, 11/07/1644, 20/07/1644, 23/07/1644, 29/07/1644,
02/08/1644, 15/08/1644, 22/08/1644, 31/08/1644, 05/09/1644, 06/09/1644,
01/10/1644, 04/10/1644, 05/10/1644, 07/10/1644, 15/10/1644, 17/10/1644,
20/10/1644, 21/10/1644, 24/10/1644, 26/10/1644, 20/11/1644, 21/11/1644,
26/11/1644, 01/12/1644, 07/12/1644, 19/12/1644

Binnenlandse handel/*Comércio interno*

11/01/1644, 12/01/1644, 21/01/1644, 03/02/1644, 04/02/1644, 08/02/1644,
11/02/1644, 15/02/1644, 18/02/1644, 23/02/1644, 27/02/1644, 03/03/1644,
08/03/1644, 10/03/1644, 19/03/1644, 23/03/1644, 30/03/1644, 01/04/1644,
07/04/1644, 20/04/1644, 02/05/1644, 09/05/1644, 19/05/1644, 20/05/1644,
09/06/1644, 24/06/1644, 28/06/1644, 11/07/1644, 19/07/1644, 05/08/1644,
09/08/1644, 11/08/1644, 15/08/1644, 29/08/1644, 14/09/1644, 20/09/1644,
23/09/1644, 27/09/1644, 11/10/1644, 22/10/1644, 09/11/1644, 26/11/1644,
19/12/1644, 30/12/1644

Binnenlandse productie/*Produção interna*

05/01/1644, 04/02/1644, 09/04/1644, 20/04/1644, 29/06/1644, 09/07/1644,
14/07/1644, 17/07/1644, 25/07/1644, 12/08/1644, 05/10/1644, 26/10/1644,
02/12/1644, 10/12/1644, 31/12/1644

Bevoorrading/*Abastecimento*

04/01/1644, 06/01/1644, 21/01/1644, 26/02/1644, 04/03/1644, 07/03/1644,
08/03/1644, 14/03/1644, 17/03/1644, 18/03/1644, 29/03/1644, 30/03/1644,
18/04/1644, 20/05/1644, 23/05/1644, 25/05/1644, 09/06/1644, 18/06/1644,
21/07/1644, 23/07/1644, 12/08/1644, 15/08/1644, 31/08/1644, 20/09/1644,
28/09/1644, 12/10/1644, 21/11/1644, 22/11/1644, 26/11/1644, 13/12/1644,
19/12/1644

Gebrek aan muntgeld/*Falta de moedas*

25/01/1644, 02/02/1644, 03/02/1644, 04/02/1644, 12/02/1644, 22/02/1644,
23/02/1644, 08/03/1644, 18/03/1644, 22/03/1644, 14/04/1644, 23/05/1644,
25/05/1644, 30/05/1644, 07/06/1644, 10/06/1644, 13/06/1644, 24/06/1644,
16/07/1644, 04/08/1644, 09/08/1644, 31/08/1644, 16/09/1644, 05/10/1644,
11/10/1644, 15/10/1644, 10/11/1644, 29/12/1644

Economisch beleid/*Política econômica*

21/01/1644, 04/03/1644, 10/03/1644, 11/03/1644, 28/04/1644, 09/08/1644,
02/09/1644, 21/09/1644, 19/11/1644, 22/12/1644

Administratie/*Administração*

Administratie/*Administração*

12/01/1644, 25/01/1644, 29/01/1644, 30/01/1644, 17/02/1644, 02/03/1644,
04/03/1644, 08/03/1644, 10/03/1644, 15/03/1644, 18/03/1644, 21/03/1644,
24/03/1644, 25/03/1644, 01/04/1644, 03/04/1644, 12/04/1644, 14/04/1644,
20/04/1644, 22/04/1644, 25/04/1644, 26/04/1644, 27/04/1644, 02/05/1644,
03/05/1644, 04/05/1644, 07/05/1644, 12/05/1644, 13/05/1644, 20/05/1644,
24/05/1644, 25/05/1644, 06/06/1644, 13/06/1644, 16/06/1644, 20/06/1644,
22/06/1644, 23/06/1644, 24/06/1644, 08/07/1644, 17/07/1644, 20/07/1644,
04/08/1644, 05/08/1644, 08/08/1644, 10/08/1644, 12/08/1644, 15/08/1644,
18/08/1644, 25/08/1644, 30/08/1644, 09/09/1644, 12/09/1644, 17/09/1644,
23/09/1644, 26/09/1644, 27/09/1644, 28/09/1644, 30/09/1644, 13/10/1644,

15/10/1644, 17/10/1644, 18/10/1644, 19/10/1644, 28/10/1644, 29/10/1644,
 01/11/1644, 03/11/1644, 09/11/1644, 11/11/1644, 12/11/1644, 15/11/1644,
 16/11/1644, 17/11/1644, 18/11/1644, 19/11/1644, 21/11/1644, 24/11/1644,
 25/11/1644, 26/11/1644, 02/12/1644, 05/12/1644, 09/12/1644, 10/12/1644,
 12/12/1644, 13/12/1644, 16/12/1644, 20/12/1644, 22/12/1644, 23/12/1644,
 27/12/1644, 29/12/1644, 31/12/1644

Politiek/Política

04/01/1644, 05/01/1644, 06/01/1644, 08/01/1644, 13/01/1644, 14/01/1644,
 15/01/1644, 21/01/1644, 26/01/1644, 29/01/1644, 04/02/1644, 17/02/1644,
 22/02/1644, 24/02/1644, 01/03/1644, 03/03/1644, 04/03/1644, 08/03/1644,
 09/03/1644, 11/03/1644, 21/03/1644, 22/03/1644, 23/03/1644, 25/03/1644,
 30/03/1644, 31/03/1644, 01/04/1644, 08/04/1644, 11/04/1644, 13/04/1644,
 14/04/1644, 16/04/1644, 18/04/1644, 26/04/1644, 27/04/1644, 02/05/1644,
 06/05/1644, 18/05/1644, 24/05/1644, 30/05/1644, 02/06/1644, 03/06/1644,
 04/06/1644, 06/06/1644, 07/06/1644, 08/06/1644, 09/06/1644, 11/06/1644,
 13/06/1644, 16/06/1644, 17/06/1644, 18/06/1644, 20/06/1644, 21/06/1644,
 22/06/1644, 23/06/1644, 25/06/1644, 27/06/1644, 28/06/1644, 29/06/1644,
 30/06/1644, 05/07/1644, 07/07/1644, 15/07/1644, 17/07/1644, 19/07/1644,
 20/07/1644, 21/07/1644, 30/07/1644, 04/08/1644, 05/08/1644, 06/08/1644,
 09/08/1644, 10/08/1644, 15/08/1644, 22/08/1644, 29/08/1644, 03/09/1644,
 07/09/1644, 09/09/1644, 10/09/1644, 19/09/1644, 21/09/1644, 22/09/1644,
 26/09/1644, 05/10/1644, 12/10/1644, 13/10/1644, 19/10/1644, 21/10/1644,
 24/10/1644, 25/10/1644, 28/10/1644, 31/10/1644, 02/11/1644, 03/11/1644,
 07/11/1644, 12/11/1644, 21/11/1644, 26/11/1644, 06/12/1644, 08/12/1644,
 14/12/1644, 15/12/1644, 17/12/1644, 20/12/1644, 28/12/1644

Justitie/Justiça

16/01/1644, 27/01/1644, 29/01/1644, 30/01/1644, 02/02/1644, 05/02/1644,
 10/02/1644, 13/02/1644, 19/02/1644, 20/02/1644, 22/02/1644, 27/02/1644,
 01/03/1644, 02/03/1644, 05/03/1644, 14/03/1644, 18/03/1644, 19/03/1644,
 21/03/1644, 23/03/1644, 31/03/1644, 08/04/1644, 20/04/1644, 12/05/1644,
 14/05/1644, 21/05/1644, 24/05/1644, 25/05/1644, 26/05/1644, 28/05/1644,
 01/06/1644, 02/06/1644, 04/06/1644, 07/06/1644, 11/06/1644, 13/06/1644,
 18/06/1644, 20/06/1644, 21/06/1644, 22/06/1644, 25/06/1644, 29/06/1644,
 30/06/1644, 04/07/1644, 07/07/1644, 08/07/1644, 14/07/1644, 15/07/1644,
 16/07/1644, 19/07/1644, 23/07/1644, 30/07/1644, 06/08/1644, 08/08/1644,
 09/08/1644, 13/08/1644, 15/08/1644, 18/08/1644, 19/08/1644, 20/08/1644,
 23/08/1644, 27/08/1644, 29/08/1644, 03/09/1644, 05/09/1644, 12/09/1644,
 13/09/1644, 15/09/1644, 16/09/1644, 17/09/1644, 19/09/1644, 21/09/1644,
 22/09/1644, 23/09/1644, 24/09/1644, 26/09/1644, 01/10/1644, 05/10/1644,
 15/10/1644, 17/10/1644, 20/10/1644, 22/10/1644, 24/10/1644, 27/10/1644,
 31/10/1644, 01/11/1644, 03/11/1644, 08/11/1644, 10/11/1644, 12/11/1644,
 15/11/1644, 16/11/1644, 19/11/1644, 23/11/1644, 24/11/1644, 25/11/1644,
 26/11/1644, 01/12/1644, 03/12/1644, 06/12/1644, 08/12/1644, 10/12/1644,
 12/12/1644, 17/12/1644, 19/12/1644, 23/12/1644, 29/12/1644

Heffingen/*Impostos*

08/03/1644, 11/04/1644, 19/07/1644, 22/08/1644, 01/09/1644, 21/09/1644,
01/11/1644, 12/11/1644, 26/11/1644, 20/12/1644, 29/12/1644

Salaris/*Salário*

03/06/1644, 09/08/1644, 12/08/1644, 30/09/1644, 25/10/1644, 05/11/1644,
14/12/1644, 16/12/1644, 28/12/1644

Boekhouding/*Contabilidade*

04/01/1644, 11/01/1644, 13/01/1644, 15/01/1644, 25/01/1644, 18/02/1644,
19/02/1644, 23/02/1644, 26/02/1644, 02/03/1644, 10/03/1644, 14/03/1644,
21/03/1644, 25/03/1644, 29/03/1644, 30/03/1644, 01/04/1644, 09/04/1644,
14/04/1644, 26/04/1644, 28/04/1644, 12/05/1644, 20/05/1644, 27/05/1644,
02/06/1644, 20/06/1644, 22/06/1644, 28/06/1644, 11/07/1644, 09/09/1644,
19/09/1644, 23/09/1644, 04/10/1644, 05/10/1644, 07/10/1644, 08/10/1644,
11/10/1644, 12/10/1644, 19/10/1644, 24/10/1644, 26/10/1644, 28/10/1644,
31/10/1644, 03/11/1644, 12/11/1644, 17/11/1644, 23/11/1644, 26/11/1644,
03/12/1644, 16/12/1644, 28/12/1644, 29/12/1644, 30/12/1644

Magazijnen/*Armazéns*

11/01/1644, 08/02/1644

Personeelsadministratie/*Administração de pessoal*

04/01/1644, 05/01/1644, 09/01/1644, 11/01/1644, 12/01/1644, 13/01/1644,
14/01/1644, 26/01/1644, 02/02/1644, 03/02/1644, 10/02/1644, 26/02/1644,
02/03/1644, 04/03/1644, 08/03/1644, 09/03/1644, 10/03/1644, 14/03/1644,
15/03/1644, 17/03/1644, 19/03/1644, 21/03/1644, 22/03/1644, 24/03/1644,
25/03/1644, 01/04/1644, 07/04/1644, 09/04/1644, 13/04/1644, 18/04/1644,
19/04/1644, 20/04/1644, 21/04/1644, 22/04/1644, 25/04/1644, 26/04/1644,
27/04/1644, 28/04/1644, 29/04/1644, 04/05/1644, 07/05/1644, 10/05/1644,
14/05/1644, 20/05/1644, 23/05/1644, 04/06/1644, 17/06/1644, 20/06/1644,
22/06/1644, 28/06/1644, 29/06/1644, 01/07/1644, 07/07/1644, 11/07/1644,
12/07/1644, 16/07/1644, 20/07/1644, 21/07/1644, 26/07/1644, 30/07/1644,
03/08/1644, 04/08/1644, 06/08/1644, 12/08/1644, 22/08/1644, 01/09/1644,
03/09/1644, 09/09/1644, 15/09/1644, 17/09/1644, 21/09/1644, 28/09/1644,
30/09/1644, 07/10/1644, 08/10/1644, 10/10/1644, 14/10/1644, 17/10/1644,
19/10/1644, 21/10/1644, 22/10/1644, 24/10/1644, 25/10/1644, 26/10/1644,
02/11/1644, 05/11/1644, 10/11/1644, 15/11/1644, 16/11/1644, 17/11/1644,
25/11/1644, 26/11/1644, 03/12/1644, 05/12/1644, 08/12/1644, 10/12/1644,
12/12/1644, 14/12/1644, 15/12/1644, 28/12/1644, 29/12/1644

Overplaatsen van personeel/*Remanejamento de pessoal*

20/05/1644, 03/06/1644, 21/07/1644, 09/08/1644, 09/09/1644, 16/09/1644,
21/09/1644, 14/12/1644, 28/12/1644

Gebrek aan middelen/*Falta de recursos*

03/02/1644, 04/02/1644, 08/02/1644, 23/02/1644, 26/02/1644, 03/03/1644,
10/03/1644, 30/03/1644, 09/05/1644, 19/05/1644, 01/06/1644, 06/06/1644,
24/06/1644, 11/07/1644, 31/08/1644, 14/09/1644, 23/09/1644, 11/10/1644,
22/10/1644, 05/12/1644, 10/12/1644, 12/12/1644, 29/12/1644

Scheepsonderhoud/Manutenção de navios

12/01/1644, 28/01/1644, 03/02/1644, 10/02/1644, 18/02/1644, 27/02/1644,
 01/03/1644, 04/03/1644, 08/03/1644, 14/03/1644, 18/03/1644, 22/03/1644,
 29/03/1644, 01/04/1644, 08/04/1644, 27/04/1644, 04/06/1644, 09/06/1644,
 16/06/1644, 18/06/1644, 12/07/1644, 05/08/1644, 15/08/1644, 25/08/1644,
 29/08/1644, 08/09/1644, 14/09/1644, 21/09/1644, 23/09/1644, 31/10/1644,
 09/11/1644, 15/11/1644, 05/12/1644, 10/12/1644, 17/12/1644, 19/12/1644,
 28/12/1644

Verpachtingen/Arrendamentos

07/01/1644, 11/01/1644, 21/01/1644, 23/01/1644, 01/02/1644, 08/02/1644,
 26/02/1644, 18/03/1644, 23/03/1644, 26/03/1644, 31/03/1644, 20/04/1644,
 10/05/1644, 14/05/1644, 18/06/1644, 24/06/1644, 27/06/1644, 08/07/1644,
 12/07/1644, 19/07/1644, 20/07/1644, 21/07/1644, 28/07/1644, 01/08/1644,
 02/08/1644, 03/08/1644, 05/08/1644, 08/09/1644, 20/09/1644, 21/09/1644,
 07/10/1644, 10/10/1644, 27/10/1644, 08/11/1644, 15/11/1644, 26/11/1644,
 03/12/1644, 08/12/1644, 10/12/1644, 20/12/1644, 27/12/1644

Bevrachtingen/Fretamentos

10/08/1644, 12/08/1644, 18/11/1644

Correspondentie/Correspondência

01/01/1644, 05/01/1644, 06/01/1644, 07/01/1644, 08/01/1644, 11/01/1644,
 12/01/1644, 21/01/1644, 24/01/1644, 27/01/1644, 30/01/1644, 06/02/1644,
 12/02/1644, 17/02/1644, 18/02/1644, 23/02/1644, 24/02/1644, 26/02/1644,
 06/03/1644, 08/03/1644, 09/03/1644, 15/03/1644, 17/03/1644, 20/03/1644,
 03/04/1644, 04/04/1644, 09/04/1644, 12/04/1644, 14/04/1644, 18/04/1644,
 19/04/1644, 20/04/1644, 22/04/1644, 25/04/1644, 27/04/1644, 28/04/1644,
 29/04/1644, 30/04/1644, 02/05/1644, 10/05/1644, 14/05/1644, 15/05/1644,
 01/06/1644, 08/06/1644, 12/06/1644, 23/06/1644, 12/07/1644, 13/07/1644,
 20/07/1644, 21/07/1644, 26/07/1644, 27/07/1644, 21/08/1644, 22/08/1644,
 26/08/1644, 27/08/1644, 09/09/1644, 10/09/1644, 16/09/1644, 20/09/1644,
 26/09/1644, 28/09/1644, 01/10/1644, 03/10/1644, 04/10/1644, 07/10/1644,
 10/10/1644, 12/10/1644, 13/10/1644, 18/10/1644, 19/10/1644, 21/10/1644,
 31/10/1644, 14/11/1644, 15/11/1644, 17/11/1644, 18/11/1644, 20/11/1644,
 02/12/1644, 05/12/1644, 08/12/1644, 16/12/1644, 19/12/1644, 20/12/1644,
 28/12/1644, 29/12/1644

Schuldvorderingen/Cobrança de dívidas

06/01/1644, 13/01/1644, 14/01/1644, 21/01/1644, 23/01/1644, 25/01/1644,
 29/01/1644, 01/02/1644, 03/02/1644, 05/02/1644, 12/02/1644, 13/02/1644,
 17/02/1644, 22/02/1644, 23/02/1644, 26/02/1644, 27/02/1644, 05/03/1644,
 08/03/1644, 09/03/1644, 14/03/1644, 16/03/1644, 21/03/1644, 22/03/1644,
 24/03/1644, 26/03/1644, 29/03/1644, 31/03/1644, 04/04/1644, 07/04/1644,
 08/04/1644, 12/04/1644, 13/04/1644, 14/04/1644, 18/04/1644, 20/04/1644,
 26/04/1644, 27/04/1644, 02/05/1644, 25/05/1644, 26/05/1644, 27/05/1644,
 30/05/1644, 01/06/1644, 02/06/1644, 07/06/1644, 13/06/1644, 18/06/1644,

27/06/1644, 28/06/1644, 12/07/1644, 15/07/1644, 17/07/1644, 21/07/1644,
23/07/1644, 28/07/1644, 30/07/1644, 03/08/1644, 04/08/1644, 06/08/1644,
10/08/1644, 11/08/1644, 12/08/1644, 13/08/1644, 15/08/1644, 19/08/1644,
22/08/1644, 23/08/1644, 24/08/1644, 31/08/1644, 01/09/1644, 02/09/1644,
07/09/1644, 08/09/1644, 10/09/1644, 15/09/1644, 20/09/1644, 21/09/1644,
22/09/1644, 26/09/1644, 28/09/1644, 30/09/1644, 03/10/1644, 04/10/1644,
05/10/1644, 07/10/1644, 12/10/1644, 13/10/1644, 14/10/1644, 15/10/1644,
25/10/1644, 27/10/1644, 28/10/1644, 01/11/1644, 02/11/1644, 05/11/1644,
10/11/1644, 11/11/1644, 15/11/1644, 22/11/1644, 24/11/1644, 25/11/1644,
26/11/1644, 30/11/1644, 01/12/1644, 02/12/1644, 03/12/1644, 05/12/1644,
06/12/1644, 10/12/1644, 12/12/1644, 14/12/1644, 15/12/1644, 20/12/1644,
21/12/1644, 22/12/1644, 23/12/1644, 28/12/1644, 29/12/1644, 30/12/1644

Stedelijke problemen/*Questões urbanas*

21/01/1644, 26/02/1644, 15/03/1644, 08/04/1644, 25/04/1644, 12/05/1644,
04/06/1644, 21/06/1644, 23/06/1644, 27/06/1644, 20/07/1644, 15/08/1644,
03/09/1644, 27/09/1644, 12/11/1644, 15/11/1644, 20/12/1644

Infrastructuur/*Infraestrutura*

27/01/1644, 30/01/1644, 03/02/1644, 17/02/1644, 26/02/1644, 01/03/1644,
14/03/1644, 21/03/1644, 24/03/1644, 26/03/1644, 08/04/1644, 12/04/1644,
20/04/1644, 24/05/1644, 06/06/1644, 09/06/1644, 29/06/1644, 04/07/1644,
10/09/1644, 21/09/1644, 12/10/1644, 15/10/1644, 17/10/1644, 31/10/1644,
08/11/1644, 21/11/1644, 03/12/1644

Diplomatiet/*Diplomacia*

05/01/1644, 06/01/1644, 07/01/1644, 08/01/1644, 12/01/1644, 25/01/1644,
04/02/1644, 09/04/1644, 16/06/1644, 27/08/1644, 29/08/1644, 27/09/1644,
28/09/1644, 03/10/1644, 18/10/1644

Afrika/*África*

08/01/1644, 12/01/1644, 31/01/1644, 15/03/1644, 17/03/1644, 03/04/1644,
09/04/1644, 20/04/1644, 28/04/1644, 12/06/1644, 24/06/1644, 20/07/1644,
05/08/1644, 11/08/1644, 22/08/1644, 25/08/1644, 26/08/1644, 29/08/1644,
31/08/1644, 04/10/1644, 21/10/1644, 25/10/1644, 20/11/1644, 21/11/1644,
26/11/1644, 10/12/1644, 13/12/1644, 19/12/1644, 22/12/1644, 27/12/1644

Chili/*Chile*

04/01/1644, 08/01/1644, 10/01/1644, 11/01/1644, 12/01/1644, 25/01/1644

Maatschappij/*Sociedade*

Sociale interactie/*Interação social*

07/01/1644, 08/01/1644, 13/01/1644, 26/01/1644, 04/02/1644, 17/02/1644,
19/02/1644, 22/02/1644, 26/02/1644, 01/03/1644, 08/03/1644, 09/03/1644,
11/03/1644, 15/03/1644, 16/03/1644, 21/03/1644, 29/03/1644, 15/04/1644,
27/04/1644, 28/04/1644, 14/05/1644, 18/05/1644, 21/05/1644, 06/06/1644,
07/06/1644, 08/06/1644, 23/06/1644, 04/07/1644, 06/07/1644, 11/07/1644,

17/07/1644, 21/07/1644, 04/08/1644, 09/08/1644, 10/08/1644, 09/09/1644,
10/09/1644, 05/10/1644, 31/10/1644, 14/11/1644, 16/11/1644, 25/11/1644,
06/12/1644, 12/12/1644, 23/12/1644, 27/12/1644, 29/12/1644

Religieuze zaken/*Assuntos religiosos*

13/01/1644, 28/01/1644, 02/02/1644, 10/02/1644, 01/03/1644, 07/03/1644,
11/03/1644, 24/03/1644, 08/04/1644, 12/04/1644, 13/04/1644, 15/04/1644,
13/05/1644, 19/05/1644, 21/05/1644, 24/05/1644, 02/06/1644, 10/06/1644,
17/06/1644, 20/06/1644, 23/06/1644, 24/06/1644, 27/06/1644, 01/07/1644,
13/07/1644, 14/07/1644, 20/07/1644, 25/07/1644, 27/07/1644, 30/07/1644,
09/08/1644, 17/08/1644, 18/08/1644, 27/08/1644, 13/09/1644, 17/09/1644,
20/09/1644, 27/09/1644, 15/10/1644, 17/10/1644, 18/10/1644, 19/10/1644,
26/10/1644, 27/10/1644, 12/11/1644, 14/11/1644, 24/11/1644, 01/12/1644,
05/12/1644, 15/12/1644, 20/12/1644, 29/12/1644

Indianen/*Indígenas*

01/01/1644, 13/01/1644, 21/01/1644, 24/01/1644, 25/01/1644, 15/02/1644,
29/02/1644, 08/03/1644, 09/03/1644, 15/03/1644, 20/03/1644, 21/03/1644,
23/03/1644, 24/03/1644, 25/03/1644, 13/04/1644, 29/04/1644, 02/06/1644,
10/06/1644, 11/06/1644, 13/06/1644, 16/06/1644, 21/06/1644, 25/06/1644,
28/06/1644, 29/06/1644, 04/07/1644, 14/07/1644, 17/07/1644, 23/07/1644,
30/07/1644, 05/08/1644, 12/08/1644, 25/08/1644, 26/08/1644, 30/08/1644,
07/09/1644, 09/09/1644, 16/09/1644, 17/09/1644, 20/09/1644, 27/09/1644,
12/10/1644, 18/10/1644, 19/10/1644, 31/10/1644, 14/11/1644, 15/11/1644,
16/11/1644, 18/11/1644, 21/11/1644, 23/11/1644, 02/12/1644, 05/12/1644,
10/12/1644, 28/12/1644, 29/12/1644

Slavernij/*Escravidão*

01/01/1644, 04/01/1644, 05/03/1644, 07/03/1644, 18/03/1644, 20/04/1644,
28/04/1644, 23/05/1644, 07/07/1644, 19/07/1644, 09/08/1644, 17/08/1644,
18/08/1644, 05/09/1644, 07/09/1644, 09/09/1644, 15/09/1644, 21/09/1644,
23/09/1644, 27/09/1644, 17/10/1644, 19/10/1644, 16/11/1644, 21/11/1644

Prijzen/*Prêmios*

09/06/1644, 05/09/1644, 25/10/1644, 26/11/1644

Militaire Zaken/*Assuntos militares*

Militaire organisatie/*Organização militar*

26/01/1644, 15/03/1644, 25/03/1644, 08/04/1644, 18/04/1644, 25/04/1644,
27/04/1644, 12/05/1644, 24/05/1644, 02/06/1644, 03/06/1644, 09/06/1644,
17/06/1644, 18/06/1644, 17/07/1644, 28/09/1644, 07/10/1644, 12/10/1644,
13/10/1644, 19/10/1644, 14/11/1644, 13/12/1644

Missies/*Expedições*

25/08/1644, 09/09/1644

Bouwen en onderhouden van forten/*Construção e manutenção de fortificações*

05/01/1644, 07/01/1644, 01/03/1644, 14/03/1644, 14/04/1644, 18/04/1644,
19/04/1644, 12/05/1644, 14/05/1644, 02/06/1644, 09/06/1644, 13/06/1644,
24/06/1644, 20/07/1644, 30/08/1644, 31/08/1644, 13/10/1644, 17/10/1644,
18/10/1644, 27/10/1644, 08/11/1644, 11/11/1644, 12/11/1644, 14/11/1644,
16/11/1644, 30/11/1644, 02/12/1644, 08/12/1644, 10/12/1644, 13/12/1644,
16/12/1644, 20/12/1644

Administratie van militair personeel/*Administração de pessoal militar*

05/01/1644, 11/01/1644, 13/01/1644, 27/01/1644, 08/02/1644, 26/02/1644,
27/02/1644, 02/03/1644, 09/03/1644, 15/03/1644, 18/03/1644, 22/03/1644,
24/03/1644, 25/03/1644, 30/03/1644, 09/04/1644, 11/04/1644, 15/04/1644,
09/05/1644, 10/05/1644, 14/05/1644, 25/05/1644, 02/06/1644, 08/06/1644,
10/06/1644, 04/07/1644, 28/07/1644, 08/08/1644, 27/09/1644, 07/10/1644,
10/10/1644, 21/11/1644, 24/11/1644, 16/12/1644, 20/12/1644, 21/12/1644,
27/12/1644, 29/12/1644

Militaire justitie/*Justiça militar*

08/01/1644, 12/01/1644, 13/01/1644, 24/05/1644, 30/05/1644, 06/06/1644,
07/06/1644, 25/06/1644, 18/08/1644, 12/09/1644, 08/12/1644

Militaire logistiek/*Logística militar*

24/05/1644, 18/06/1644, 25/08/1644, 30/09/1644, 19/10/1644, 14/11/1644,
05/12/1644, 20/12/1644

Soldij/*Soldos*

18/03/1644, 23/05/1644, 25/05/1644, 02/06/1644, 04/07/1644, 13/07/1644

Oorlogsbuit/*Espólios*

13/01/1644, 06/06/1644, 30/08/1644

Rantsoen/*Ração*

21/01/1644, 08/02/1644, 30/03/1644, 20/04/1644, 24/06/1644, 15/08/1644,
20/09/1644, 10/10/1644

Inlichting/*Inteligência*

20/03/1644, 20/04/1644, 11/06/1644, 10/09/1644, 10/12/1644

Revolta portuguesa

03/04/1644, 09/04/1644, 21/08/1644

Dagelijkse leven/*Vida cotidiana*

Scheepsverkeer/*Movimentação de navios*

02/01/1644, 05/01/1644, 10/01/1644, 11/01/1644, 12/01/1644, 22/01/1644,
27/01/1644, 28/01/1644, 31/01/1644, 14/02/1644, 29/02/1644, 06/03/1644,
08/03/1644, 09/03/1644, 14/03/1644, 15/03/1644, 17/03/1644, 20/03/1644,
29/03/1644, 03/04/1644, 11/04/1644, 22/04/1644, 30/04/1644, 26/05/1644,
11/06/1644, 12/06/1644, 14/06/1644, 19/06/1644, 08/07/1644, 13/07/1644,
20/07/1644, 27/07/1644, 22/08/1644, 26/08/1644, 28/09/1644, 04/10/1644,
12/10/1644, 15/10/1644, 21/10/1644, 14/11/1644, 17/11/1644, 20/11/1644,
08/12/1644, 16/12/1644, 19/12/1644

Menselijk verkeer/*Circulação de pessoas*

07/01/1644, 12/01/1644, 21/01/1644, 28/01/1644, 05/02/1644, 11/05/1644,
01/06/1644, 04/07/1644, 20/07/1644, 20/08/1644, 27/08/1644, 12/09/1644,
08/12/1644

Illegale praktijken/*Práticas ilegais*

08/01/1644, 13/01/1644, 24/01/1644, 25/01/1644, 03/02/1644, 12/02/1644,
02/03/1644, 03/03/1644, 15/03/1644, 09/04/1644, 27/04/1644, 29/04/1644,
18/05/1644, 30/05/1644, 08/06/1644, 20/06/1644, 22/06/1644, 23/06/1644,
28/06/1644, 30/06/1644, 04/07/1644, 07/07/1644, 08/07/1644, 14/07/1644,
21/07/1644, 08/08/1644, 09/08/1644, 10/08/1644, 15/08/1644, 03/09/1644,
13/09/1644, 14/09/1644, 22/09/1644, 28/09/1644, 21/10/1644, 25/10/1644,
07/11/1644, 16/11/1644, 17/11/1644, 21/11/1644, 23/11/1644, 24/11/1644,
25/11/1644, 26/11/1644, 01/12/1644, 05/12/1644, 16/12/1644, 20/12/1644,
23/12/1644, 30/12/1644

Plakkaten/*Editais*

01/03/1644, 02/03/1644, 04/03/1644, 09/06/1644, 20/06/1644, 27/06/1644,
07/07/1644, 21/07/1644, 22/08/1644, 07/09/1644, 23/09/1644, 05/10/1644,
07/10/1644, 18/10/1644, 27/10/1644, 24/11/1644, 26/11/1644, 19/12/1644

Openbare veilingen/*Leilões públicos*

01/02/1644, 15/02/1644, 31/03/1644, 05/04/1644, 02/05/1644, 14/05/1644,
29/07/1644, 24/10/1644, 08/11/1644, 10/12/1644, 17/12/1644, 23/12/1644,
30/12/1644

Taal/*Idioma*

13/05/1644, 21/05/1644, 09/06/1644, 23/06/1644, 20/07/1644, 28/09/1644,
16/11/1644

Feesten/*Celebrações*

06/05/1644, 17/08/1644

Bezetten van eigendom/*Ocupação de propriedade*

01/03/1644, 02/03/1644, 14/03/1644, 20/04/1644, 26/04/1644, 24/05/1644,
03/06/1644, 21/06/1644, 28/06/1644, 30/06/1644, 12/07/1644, 19/07/1644,
21/07/1644, 28/07/1644, 04/08/1644, 06/08/1644, 18/08/1644, 10/10/1644,
13/10/1644, 21/10/1644, 25/10/1644, 31/10/1644, 02/11/1644, 07/11/1644,
02/12/1644, 15/12/1644

Geografische kenmerken/*Acidentes geográficos*

01/01/1644, 02/02/1644, 17/02/1644, 18/02/1644, 26/02/1644, 01/03/1644,
02/03/1644, 09/03/1644, 14/03/1644, 15/03/1644, 21/03/1644, 25/03/1644,
10/06/1644, 11/06/1644, 28/06/1644, 29/06/1644, 04/07/1644, 07/07/1644,
12/07/1644, 14/07/1644, 17/07/1644, 28/07/1644, 05/08/1644, 09/08/1644,
12/08/1644, 21/08/1644, 25/08/1644, 16/09/1644, 15/10/1644, 18/10/1644,
29/10/1644, 31/10/1644, 02/11/1644, 14/11/1644, 16/11/1644, 20/11/1644,
23/11/1644, 02/12/1644, 03/12/1644, 05/12/1644, 08/12/1644

REGISTER VAN NAMEN EN INSTELLINGEN / ÍNDICE DE NOMBRES PRÓPRIOS E INSTITUIÇÕES

Er is volgens hetzelfde model als in eerdere delen een index gemaakt van de namen die voorkomen in de hoofden van de Dagelijkse Akten. Vanwege de grote hoeveelheid informatie is het tamelijk moeilijk alle variaties in de schrijfwijze van namen weer te geven, reden waarom ervoor gekozen is om hier één schrijfwijze aan te houden. Dat sluit niet uit dat er variaties voorkomen of zelfs dat één en dezelfde naam op twee verschillende manieren wordt geschreven. Waar mogelijk wordt er wat informatie gegeven over de persoon, zoals zijn beroep, militaire rang, maar ook zijn hoedanigheid als slaaf, inheems bewoner of vrij man, om slechts wat voorbeelden te noemen.

Veel soldaten worden alleen bij hun naam en rang genoemd, zoals kapitein Bout. Hetzelfde model wordt gebruikt bij de lijsten van betalingen en met betrekking tot schepen (monsterrol). Als het niet mogelijk was de volledige naam van de soldaat te achterhalen, is dit model aangehouden.

Namen alleen, zonder enige aanvullende informatie, zijn niet opgenomen. Tot slot zij benadrukt dat sommige namen helemaal niet voorkomen in de hoofden. Nassau wordt bijvoorbeeld steeds "Zijne Excellentie" genoemd, maar hier wordt hij met zijn volledige naam genoemd. Het meest voorkomend is de aanduiding van de functie, zoals in het jaar 1635. De toenmalige gouverneur was de Duitse generaal Sigismund von Schoppe. Hier is ervoor gekozen "Gouverneur" te gebruiken en tussen haakjes de naam van de persoon die deze functie vervulde. Hetzelfde geldt voor de functie van Schout en Penningmeester. Als het niet mogelijk was te bepalen wie de functie uitoefende, wordt alleen de functie genoemd.

Seguindo o padrão dos volumes anteriores, elaborou-se um índice com os nomes presentes nas entradas das Atas Diárias. Devido ao volume de informações, é bastante difícil apresentar todas as variações na grafia dos nomes, optando-se por apresentar aqui uma grafia única. Isso não exclui que variações sejam informadas ou até mesmo que um ou outro nome apareça grafado de duas formas diferentes. Sempre que possível informa-se algo sobre a pessoa, como profissão, ocupação, posto militar, mas também a condição, se escravo, indígena, homem livre, só para dar alguns exemplos.

Muitos militares são mencionados apenas por um nome e o seu posto, como Capitão Bout. O mesmo padrão é adotado em listagens de pagamentos e em relação de navios (monsterrol). Assim, manteve-se aqui tal padrão, quando não foi possível de modo algum, descobrir o nome completo do militar.

Nomes únicos, sem informações adicionais não foram incluídos. Finalmente, cabe ressaltar que alguns nomes nunca aparecem nas entradas. Nassau é sempre referido por Sua Excelência, mas aqui é indicado pelo nome completo. O mais frequente é o uso da função, como no ano de 1635. O então governador era o general alemão Sigismund von Schoppe. Aqui optou-se por usar Governador e entre parênteses o nome da pessoa que exercia tal função. O mesmo vale para a posição de Advogado Fiscal e Tesoureiro. Quando não foi possível identificar quem exercia, deixou-se apenas a função.

1635

A

Adrijas, N., *provedor*/provedor 25/05/1635
 Albuquerque, Mathias, *Governador*/
 Gouverneur de Pernambuco
 11/04/1635, 28/04/1635, 24/07/1635,
 27/07/1635, 13/08/1635, 30/08/1635,
 13/09/1635, 19/09/1635, 29/10/1635
 Almeida, Gonsalo de 29/04/1635
 Arciszewski, Christoffel, *coronel*
polonês/Pools kolonel 28/03/1635,
 30/03/1635, 31/03/1635, 04/04/1635,
 05/04/1635, 10/04/1635, 12/04/1635,
 13/04/1635, 14/04/1635, 16/04/1635,
 17/04/1635, 18/04/1635, 20/04/1635,
 21/04/1635, 22/04/1635, 23/04/1635,
 26/04/1635, 27/04/1635, 28/04/1635,
 04/05/1635, 07/05/1635, 09/05/1635,
 10/05/1635, 11/05/1635, 12/05/1635,
 16/05/1635, 17/05/1635, 21/05/1635,
 25/05/1635, 28/05/1635, 29/05/1635,
 31/05/1635, 13/06/1635, 28/06/1635,
 10/07/1635, 12/07/1635, 15/07/1635,
 17/07/1635, 24/07/1635, 27/07/1635,
 13/08/1635, 17/08/1635, 20/08/1635,
 21/08/1635, 28/08/1635, 30/08/1635,
 04/10/1635, 05/10/1635, 08/10/1635,
 12/10/1635, 31/10/1635, 08/11/1635,
 19/11/1635, 20/11/1635, 23/11/1635,
 26/11/1635, 03/12/1635, 07/12/1635,
 13/12/1635, 14/12/1635, 15/12/1635,
 24/12/1635, 27/12/1635, 29/12/1635
 Ardeliaen, Jooris, *secretário del*/secretaris
 van Carpentier 04/07/1635
 Audrick, Jan Westels van, *visitador de*
doentes/ziekebezoeker 06/06/1635

B

Baijer (Baijert), Cornelis, *major*/majoor
 31/03/1635, 03/04/1635, 01/05/1635,
 12/05/1635, 16/05/1635, 23/05/1635,
 27/06/1635, 17/11/1635

Bagnuoli, [Giovanni Vincenzo de San
 Felice] *Conde de*/Graaf van 13/09/1635
 Barbier, Gerrit, *diretor dos Índios*/chef van
 de Indianen 04/10/1635
 Bastiaenssen, Claes, *capitão*/kapitein
 12/05/1635
 Beijert, Jan, *capitão do iate*/schipper van
 het jacht Champhaen 17/07/1635
 Besterra (Bezerra?), Luis Barbalho
 13/06/1635
 Bij, Joost Pieterz. van der 03/08/1635
 Botelho, Cristophon (Cristovão),
português/Portugees 24/05/1635
 Boucheron, Charles 20/06/1635
 Bout, *capitão*/kapitein 31/05/1635

C

Calabar, Domingo Fernandes
 24/07/1635, 27/07/1635
Câmara/Kamer Amsterdam 27/04/1635,
 04/06/1635, 19/06/1635, 09/07/1635,
 08/08/1635, 27/08/1635, 30/08/1635,
 20/10/1635, 03/12/1635
Câmara Groningen/Kamer Stad
 en Ommelanden 20/07/1635,
 06/08/1635
Câmara Holanda do Norte/Kamer
 Noorderkwartier 24/06/1635,
 02/09/1635, 11/09/1635
Câmara Mosa/Kamer Maze 01/08/1635,
 06/08/1635, 16/08/1635, 07/10/1635
Câmara Zelândia/Kamer Zeeland
 28/03/1635, 14/06/1635, 14/08/1635,
 16/10/1635, 17/10/1635
 Camperden, Pierre 06/06/1635
 Carpentier, Johan 16/06/1635
 Carpentier, Roelandt de 01/05/1635,
 16/06/1635, 22/10/1635, 06/11/1635
 Carpentier, Servaes, *presidente do Conselho*
Político/president Politieke Raad
 05/04/1635, 13/04/1635, 16/04/1635,
 20/04/1635, 25/04/1635, 26/04/1635,
 01/05/1635, 06/05/1635, 08/05/1635,

- 19/05/1635, 20/05/1635, 21/05/1635, 27/05/1635, 29/05/1635, 31/05/1635, 13/06/1635, 19/06/1635, 01/07/1635, 04/07/1635, 22/07/1635, 06/08/1635, 13/08/1635, 08/09/1635, 12/09/1635, 05/10/1635, 08/10/1635, 12/10/1635, 14/11/1635, 16/11/1635, 26/11/1635, 28/11/1635, 15/12/1635
- Catz., Jan Crijmer, *funcionário da secretaria/ambtenaar ter secretarie* 26/07/1635
- Claes Jansen, *capitão do navio/schipper van het Waepen van Hoorn* 27/03/1635
- Conselho Político do Brasil/Politieke Raad* 06/05/1635, 17/05/1635, 01/06/1635, 16/06/1635, 07/08/1635, 04/09/1635, 05/09/1635, 13/09/1635, 15/09/1635, 16/09/1635, 17/09/1635, 19/09/1635, 29/09/1635, 30/09/1635, 05/10/1635, 07/10/1635, 12/10/1635, 22/10/1635, 31/10/1635, 03/11/1635, 07/11/1635, 14/11/1635, 17/11/1635, 20/11/1635, 10/12/1635, 14/12/1635, 18/12/1635, 22/12/1635, 27/12/1635
- Cop, Willen Cornelisz., *capitão de navio/scheepskapitein* 17/12/1635
- Corneliss., Frans, *comandante/commandant* 03/04/1635
- Corneliss., Rens, *capitão do navio/kapitein van het schip Fama* 08/04/1635
- Cornelisz., Willem, 10/09/1635, 14/09/1635, 28/11/1635, 07/12/1635
- Crispijns, *comissário/commies* 27/03/1635, 10/04/1635, 13/04/1635, 27/04/1635, 16/05/1635, 24/05/1635, 29/05/1635, 16/06/1635, 09/07/1635, 18/08/1635, 05/09/1635, 02/10/1635, 16/10/1635, 07/11/1635, 01/12/1635
- Christiaensz, Christiaen *predicante/predikant* 23/04/1635
- Cunha, Pedro da 16/09/1635, 17/09/1635
- D
- Dias, Domingos, *português/Portugees* 25/04/1635
- Dircxz., Matheus, *soldado português/Portugees soldaat* 21/07/1635
- Dircxz., Meijnder/barbier 20/06/1635
- Diretores XIX/Heren Negentien* 28/03/1635, 10/04/1635, 12/04/1635, 13/04/1635, 06/05/1635, 29/05/1635, 01/06/1635, 12/07/1635, 15/07/1635, 24/08/1635, 30/08/1635, 04/10/1635, 07/10/1635, 17/10/1635, 08/11/1635, 01/12/1635, 17/12/1635, 24/12/1635
- Doncker, Wilhelm, *comissário/commies* 06/06/1635, 14/08/1635, 04/09/1635, 05/10/1635, 16/10/1635, 20/11/1635, 28/12/1635
- Drillenborch, Vincent, *comissário/commies* 04/06/1635
- Duynkerker, Jacob, *capitão de navio/licenciado em/scheepskapitein ontslagen in* 1635 27/03/1635
- E
- Eeckeween, IJsebrant, *comissário de mercadorias/commies koopmanschappen* 25/04/1635
- Eijzens, Ipo, *conselheiro político/politieke raad* 04/04/1635, 08/04/1635, 13/04/1635, 14/04/1635, 23/04/1635, 26/04/1635, 28/04/1635, 01/05/1635, 05/05/1635, 06/05/1635, 19/05/1635, 20/05/1635, 21/05/1635, 27/05/1635, 29/05/1635, 31/05/1635, 13/06/1635, 16/06/1635, 19/06/1635, 01/07/1635, 21/08/1635, 03/09/1635, 08/09/1635, 12/09/1635, 19/09/1635, 12/10/1635, 17/10/1635, 20/10/1635, 06/11/1635, 07/11/1635, 11/11/1635, 20/11/1635, 26/11/1635, 27/11/1635, 28/11/1635, 05/12/1635, 10/12/1635, 13/12/1635,

15/12/1635, 17/12/1635, 25/12/1635,
27/12/1635, 29/12/1635

Ent, Hendrick van 16/06/1635

Evertss, Jan, *comissário de mercadorias*
licenciado/ontslagen commies
koopmanschappen 27/03/1653

F

Ferdinandt, Balthasar, *português*/
Portugees 01/05/1635

Ferdinandus, Manuel, *negro transformado*
em soldado/neger die tot soldaat is
gemaakt 01/05/1635

G

Garstman, George 02/09/1635,
30/09/1635, 20/10/1635

Gerritsz., Samuel, *comissário liberado*
em/commies vrijgelaten in 1635
01/12/1635

Goodlad, John (Bongarson), *major*/
majoor 06/08/1635, 02/12/1635

Governador (Sigismund von Schoppe)/
Gouverneur 30/03/1635, 03/04/1635,
04/04/1635, 06/04/1635, 14/04/1635,
15/04/1635, 16/04/1635, 18/04/1635,
21/04/1635, 23/04/1635, 26/04/1635,
01/05/1635, 05/05/1635, 07/05/1635,
08/05/1635, 11/05/1635, 12/05/1635,
15/05/1635, 17/05/1635, 23/05/1635,
25/05/1635, 29/05/1635, 31/05/1635,
01/06/1635, 02/06/1635, 06/06/1635,
09/06/1635, 11/06/1635, 13/06/1635,
26/06/1635, 28/06/1635, 01/07/1635,
06/07/1635, 07/07/1635, 17/07/1635,
21/07/1635, 24/07/1635, 27/07/1635,
13/08/1635, 17/08/1635, 20/08/1635,
21/08/1635, 28/08/1635, 31/08/1635,
05/09/1635, 06/09/1635, 12/09/1635,
14/09/1635, 16/09/1635, 24/09/1635,
25/09/1635, 04/10/1635, 05/10/1635,
12/10/1635, 20/10/1635, 29/10/1635,
31/10/1635, 03/11/1635, 23/11/1635,
26/11/1635, 17/12/1635, 24/12/1635

Governador da Bahial/Gouverneur van
Bahia 28/04/1635

H

Harckmans, Elias, *conselheiro político*
politieke raad 23/12/1635,
24/12/1635

Henderson, James, *major*/majoor
15/04/1635

Hendrikz., Joris, *português*/Portugees
20/06/1635

Herler, Geldoff Janssen van, *capitão*/
kapitein 18/04/1635

Herreman, Thomas, *comissário*/commies
26/11/1635

Hick, Jan, *capitão*/kapitein 24/04/1635

Hoeck, Gerrit, *auditor na Paraíba*
auditeur in Paraíba 01/06/1635

Hoffman, Salomon, *recruta*/recruit
05/12/1635

Hol, Aldert, *auditor*/auditeur 17/05/1635

Hornhooven, Cornelis, *escrivão*/schrijver
20/09/1635

Houcke, Bartholomeus, *secretário do*
Conselho Político/secretaris van de
Politieke Raad 23/11/1635

Huijbertz., Jan, 26/07/1635

J

Jacobz., Isac 16/06/1635

Jansz., Andert, *capitão*/kapitein
02/04/1635

Jansz., Dirck 16/06/1635

Jansz., Jan 19/06/1635

Jansz., Marcus 03/07/1635

K

Keller, Sebastiaen, *contador/boekhouder*
promovido a tesoureiro/boekhouder
tot penningmeester bevorderd
30/05/1635, 05/06/1635, 19/06/1635,
20/06/1635, 22/06/1635, 27/06/1635,
12/07/1635, 13/10/1635, 19/10/1635,

22/10/1635, 20/11/1635, 21/11/1635,
31/12/1635

Kolling, Hebbert, *soldado promovido
a armeiro*/soldaat bevorderd tot
wapensmid 20/06/1635

L

Lambert, Abraham 02/04/1635

Lichthart, Jan Cornelissen, *almirante/
admiraal* 03/04/1635, 04/04/1635,
07/04/1635, 23/04/1635, 24/04/1635,
28/04/1635, 03/05/1635, 05/05/1635,
12/05/1635, 23/05/1635, 24/05/1635,
29/05/1635, 31/05/1635, 11/06/1635,
16/06/1635, 01/07/1635, 03/07/1635,
14/07/1635, 24/07/1635, 25/07/1635,
26/07/1635, 03/08/1635, 06/08/1635,
09/08/1635, 22/08/1635, 28/08/1635,
19/09/1635, 09/10/1635, 22/10/1635,
27/10/1635, 23/11/1635, 26/11/1635,
28/11/1635, 12/12/1635, 15/12/1635,
18/12/1635

Listrij, Johannes *secretário*/secretaris
12/07/1635, 20/11/1635

Lubbertszoon, Jan, *comissário*/commies
01/12/1635

Lubbertz., Barent, 18/07/1635

M

Mariau, Jan, *soldado*/soldaat 06/06/1635

Mastemaecker, *capitão*/kapitein
21/07/1635

Maulpas, *capitão*/kapitein 27/04/1635,
07/05/1635, 18/07/1635, 14/08/1635

Merijn, Andries, *ex-governador do Arraial*
/voormalig Gouverneur van de Araial
09/06/1635

Michielss., Michiel 06/04/1635

Motta, Aleixo Pires da, *comerciante
português*/Portugees koopman
06/08/1635

N

Navarro, Moses 24/05/1635

O

Oosterdach, Johannes Hartman,
predicante/predikant 01/06/1635

Osthuijsen, Dirck Clasessen van, *capitão
do navio*/kapitein van het schip
Salamander 11/05/1635

P

Paes, Michiel, *senhor de engenho*/eigenaar
van suikermolen 30/04/1635

Pater, Adriaen Jansz, *almirante*/admiraal
04/06/1635

Peene, Lucas van 19/06/1635

Pels, François, *secretário do governador*/
secretaris van de gouverneur
06/06/1635

Peres, Mose, *soldado português*/Portugees
soldaat 21/07/1635

Pernau, Gilliaen, *soldado*/soldaat
06/06/1635

Petri, Jacobi, *capitão*/kapitein
06/04/1635, 08/04/1635, 10/04/1635,
23/04/1635, 26/04/1635, 27/04/1635,
28/04/1635, 01/05/1635, 05/05/1635,
19/05/1635, 06/06/1635

Piccardt, Alexander, *major*/majoor
13/04/1635, 23/04/1635, 31/05/1635

Pietersz., Jan 04/06/1635

Pietersz., Abel, *capitão de navio
e contratador de pau-brasil*
scheepskapitein en contractant
brazielhout 06/12/1635, 08/12/1635,
21/12/1635, 24/12/1635

Pieterz., Jacob 27/06/1635

Poel, Cornelis van de, *predicante*/
predikant 04/06/1635, 02/10/1635

Prins, Pieter Jacobz. 14/07/1635

R

Rafels, Daviet, *soldado transformado em intérprete de português*/soldaat die tolk Portugees is geworden 27/04/1635
 Regenstorst, Nicolas, *comissário dos víveres*/commies vivres 01/12/1635
 Ridder, August de, *fiscal*/fiscaal 08/04/1635, 11/04/1635, 24/04/1635, 27/05/1635, 29/05/1635, 30/05/1635, 06/06/1635, 12/06/1635, 24/06/1635, 03/07/1635, 04/07/1635, 05/07/1635, 08/07/1635, 12/07/1635, 15/07/1635, 17/07/1635, 27/07/1635, 04/08/1635, 17/09/1635, 07/10/1635, 22/10/1635
 Ridder, Nicolaes, *fiscal*/fiscaal 08/11/1635
 Rocha, Antonio da, português/Portugees 23/04/1635, 27/04/1635
 Rodrigues Barros, *morador em*/inwoner van Barra Grande 27/07/1635, 28/07/1635

S

Saraiva, Duarte, *português senhor de engenho*/Portugees eigenaar van suikermolen 01/06/1635, 13/09/1635, 05/10/1635, 07/11/1635, 09/11/1635
 Schoppe, Sigismund von 08/11/1635
 Schott, Wilhelm, *conselheiro político e tesoureiro até*/politieke raad en penningmeester tot 1635
 3 0/03/1635, 03/04/1635, 07/04/1635, 10/04/1635, 11/04/1635, 14/04/1635, 18/04/1635, 20/04/1635, 21/04/1635, 26/04/1635, 30/04/1635, 06/05/1635, 07/05/1635, 08/05/1635, 23/05/1635, 29/05/1635, 30/05/1635, 31/05/1635, 01/06/1635, 05/06/1635, 04/08/1635, 06/08/1635, 05/10/1635, 08/10/1635, 22/10/1635, 07/11/1635, 26/11/1635, 27/11/1635, 28/11/1635, 10/12/1635, 11/12/1635, 27/12/1635
 Sieniwertss., Cas 02/04/1635

Stachouwer, Jacob, *conselheiro político*/politieke raad 31/03/1635, 10/04/1635, 11/04/1635, 12/04/1635, 14/04/1635, 16/04/1635, 17/04/1635, 18/04/1635, 20/04/1635, 22/04/1635, 23/04/1635, 26/04/1635, 27/04/1635, 28/04/1635, 04/05/1635, 07/05/1635, 09/05/1635, 10/05/1635, 15/05/1635, 19/05/1635, 20/05/1635, 21/05/1635, 27/05/1635, 28/05/1635, 29/05/1635, 30/05/1635, 31/05/1635, 05/06/1635, 13/06/1635, 20/06/1635, 28/06/1635, 03/07/1635, 06/07/1635, 10/07/1635, 30/09/1635, 04/10/1635, 22/10/1635, 25/10/1635, 19/11/1635, 20/11/1635, 10/12/1635, 13/12/1635, 14/12/1635, 15/12/1635, 16/12/1635, 19/12/1635, 24/12/1635, 27/12/1635, 29/12/1635,
 Stentworts, Jan 15/05/1635
 Stetten, Jodocus à, *predicante*/predikant 23/04/1635, 19/09/1635

T

Taelboon, Jan, *capitão*/kapitein 26/11/1635
 Tolck, Jacob Pietersz., *mestre de equipagem*/equipagemeester 06/07/1635, 29/09/1635, 08/11/1635, 14/12/1635
 Tournalon, Charles de *capitão*/kapitein 05/09/1635

V

Valkerij, Samuel, *proponente*/proponent 15/06/1635
 Veneman, Arnoudt, *comissário de mercadorias licenciado*/ontslagen commies voor de koopmanschappen 25/04/1635, 30/05/1635
 Verporte, Adrias 16/04/1635
 Viana, Franscois, *capitão do navio*/kapitein van het schip *Nossa Senhora da Conceição* [Conceição] 12/07/1635

Viero (Viera?), Martijn, *capitão*/kapitein
01/06/1635

Vos, Jan Jansen, *capitão*/kapitein
02/04/1635, 27/05/1635, 22/06/1635

Vries, de, *major*/majoor 03/04/1635,
04/04/1635, 06/04/1635, 07/04/1635,
07/05/1635, 08/05/1635, 29/05/1635,
06/06/1635, 16/06/1635, 23/07/1635,
25/07/1635, 01/08/1635, 08/10/1635

W

Wachteloo, Christianus, *predicant*/
predikant 12/09/1635

Walbeeck, Johannes van, *conselheiro*
político/politieke raad 13/08/1635

Waldeek, *pirotécnico*/vuurwerkmaker
16/06/1635

Wielen, Jacob van der, *médico*/arts
06/08/1635, 07/08/1635

Wijnants, Johan, *comissário*/commies
27/03/1635

Wijntges, Balthasar, *presidente*/president
27/03/1635, 31/03/1635, 02/04/1635,
10/04/1635, 17/04/1635, 19/04/1635,
24/04/1635, 28/04/1635, 04/05/1635,
09/05/1635, 23/05/1635, 29/05/1635,
30/05/1635, 31/05/1635, 05/06/1635,
09/06/1635, 11/06/1635, 19/06/1635,
20/06/1635, 28/06/1635, 01/07/1635,
10/07/1635, 12/07/1635, 15/07/1635,
21/07/1635, 24/07/1635, 27/07/1635,
13/08/1635, 19/08/1635, 31/08/1635,
22/09/1635, 04/10/1635, 14/11/1635,
16/11/1635

Willem, *comandante*/commandant
22/07/1635

Winnen, Cheser, *assistente de comissário*/
ondercommies 09/07/1635

1636

A

Abreu, Gomes de, *capitão*/kapitein
27/03/1636

Aguiar, João Rodrigues de 11/09/1636

Aijerschottel, Christoffel 28/07/1636,
30/07/1636, 07/08/1636

Albuquerque, Anthonio de 13/03/1636

Albuquerque, Mathias de 27/03/1636

Alvares, Luis de 27/03/1636

Andrada, Gaspar de 22/06/1636

Andrade, Antonio de, *tenente português*/
Portugees luitenant 17/04/1636

Anselmo, Frei 10/09/1636

Arciszewski, Christoffel, *coronel*
polonês/Pools kolonel 01/01/1636,
04/01/1636, 10/01/1636, 17/01/1636,
19/01/1636, 21/01/1636, 26/01/1636,
28/01/1636, 20/02/1636, 13/03/1636,
26/03/1636, 13/04/1636, 17/04/1636,
19/05/1636, 15/06/1636, 23/06/1636,
03/07/1636, 04/07/1636, 07/07/1636,
17/07/1636, 22/07/1636, 27/07/1636,
28/07/1636, 01/08/1636, 05/08/1636,
14/08/1636, 20/08/1636, 21/08/1636,
28/08/1636, 29/08/1636, 10/09/1636,
13/09/1636, 23/09/1636

Arentsz., Christoffel, *comissário*/commies
08/08/1636

Arousa, Juan de, *capitão do matol*/jager op
bosnegers 05/08/1636, 19/08/1636

B

Baijert (Beijert), Cornelis, *major*/majoor
09/01/1636, 16/01/1636, 02/02/1636,
07/03/1636, 14/07/1636, 12/08/1636,
28/08/1636

Bagnuoli, [Giovanni Vincenzo de San
Felice] *Conde de*/Graaf van 25/04/1636

- Barbier, Gerraerd, *regidor dos brasileiros*/chef van de Brazilianen [Indianen] 09/02/1636
- Barros, Gregório de 22/06/1636, 01/07/1636, 04/07/1636, 22/09/1636, 23/09/1636
- Barros, Paulo de, *mulato*/mulat 11/07/1636
- Bogaerts, Joost van den, *comerciante livre*/vrij koopman 17/07/1636, 30/07/1636, 05/08/1636, 23/09/1636
- Bologius, Jan, *cirurgião*/chirurgijn 08/03/1636
- Bongerson, [Goodlad, John], *major*/majoor 06/02/1636, 01/07/1636, 09/07/1636
- Boucheron, Cherles (Charles) 13/04/1636
- Braga, Johan (João) Velljo (Velho), *comerciante português*/Portugees koopman 05/04/1636
- Brandt, Jan, *encadernador de livros*/boekbinder 20/02/1636
- C
- Cabbeljaeu, Abrahan, *comerciante livre*/vrij koopman 02/07/1636
- Caelboon, Johan, *capitão*/kapitein 23/09/1636
- Calabar, Domingos Fernandes 13/04/1636
- Calce, Hector de la, *comandante dos napolitanos*/commandant van de Napolitanen 05/02/1636
- Caldas, Gonsalvo Cabral de 20/01/1636
- Calvaert, Pieter de, *secretário do Conselho Político*/secretaris van de Politieke Raad 21/02/1636
- Câmara Amsterdam*/Kamer Amsterdam 21/01/1636, 08/02/1636, 21/03/1636, 27/03/1636, 16/05/1636, 12/06/1636, 02/07/1636, 14/07/1636, 17/07/1636
- Câmara de Goiana*/Raad van Goiana 03/09/1636
- Câmara de Justiça del* Raad van Justitie van São Lourenço 28/06/1636, 16/07/1636, 22/07/1636, 28/07/1636, 20/09/1636
- Câmara do Mosa*/Kamer Maze 12/06/1636, 14/07/1636, 16/07/1636
- Câmara Groninga*/Kamer Stad en Ommelanden 06/02/1636, 01/04/1636, 27/07/1636
- Câmara Holanda do Norte*/Kamer Noorderkwartier 06/02/1636, 16/07/1636
- Câmara Zelândia*/Kamer Zeeland 06/01/1636, 22/01/1636, 06/02/1636, 15/04/1636, 09/07/1636, 10/07/1636
- Camarão, d. Felipe 01/08/1636, 07/08/1636, 20/08/1636, 28/08/1636, 10/09/1636, 11/09/1636
- Carpentier, Johannes, *comissário*/commies 02/01/1636, 11/01/1636
- Carpentier, Roelandt 17/01/1636
- Carpentier, Servaes, *secretário do conselho*/secretaris van de Politieke Raad 03/01/1636, 17/01/1636, 18/01/1636, 19/01/1636, 20/01/1636, 04/02/1636, 20/02/1636, 22/02/1636, 14/07/1636
- Carreman, Thomas, *comerciante*/koopman 03/04/1636
- Carvalho, Bernardin, *juiz em*/rechter in São Lourenço 10/07/1636
- Carvalho, Isaacq 28/07/1636
- Carvalho, Manuel 28/07/1636
- Castro, Cosmo de, *vereador*/wethouder 23/07/1636
- Cavalcante, Antonio 28/07/1636
- Cavers, Art, *escrivão da Câmara de Justiça*/schrijver Kamer van Justitie São Lourenço 10/07/1636
- Coenen, Gillis 12/09/1636

Conselho da Igreja Reformada/Kerkeraad
Gereformeerde Kerk 02/07/1636,
23/07/1636

Conselho Político do Brasil/ Politieke Raad
van Brazilië 15/01/1636, 19/01/1636,
23/01/1636, 28/01/1636, 09/02/1636,
20/02/1636, 21/02/1636, 26/03/1636,
03/04/1636, 08/04/1636, 12/05/1636,
16/05/1636, 15/06/1636, 15/07/1636,
16/07/1636, 27/07/1636

Cornelisz., Pieter 22/02/1636,
18/07/1636

Cornelisz., Willem, *comandante na*
Paraíba/commandant in Paraíba
01/05/1636

Cunha, Pedro da 17/04/1636,
25/04/1636, 10/09/1636

D

Delijs (de Lins), Conrado, *vereador*
eleito em/wethouder gekozen in 1636
20/01/1636

Diretores XIX /Heren Negentien
27/03/1636, 05/06/1636, 14/07/1636,
16/07/1636, 16/07/1636, 22/07/1636,
21/08/1636, 20/09/1636

Dollaoda, Arnau, *vereador em*/wethouder
in São Lourenço 10/07/1636

Doncker, Wilhelm, *comissário*
commies 14/01/1636, 17/01/1636,
19/01/1636, 20/01/1636, 04/02/1636,
22/02/1636, 06/03/1636, 09/03/1636,
13/03/1636, 26/03/1636, 05/05/1636,
19/05/1636, 11/07/1636, 25/07/1636

Drillenborch, Vincent, *comissário*
commies 18/03/1636

Dubois, Joost, *visitador de doentes*
ziekenbezoeker 08/04/1636

Duijnkercker, Jacob, *contratador*
de pau-brasil /contractant
brazielhout 11/03/1636, 15/03/1636,
02/08/1636

E

Ebrecht, Abraham, *tenente*/luitenant
12/08/1636

Eijsens, Ipo, *conselheiro político*/
politieke raad van Brazilie 03/01/1636,
17/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636,
24/01/1636, 25/01/1636, 28/01/1636,
06/02/1636, 20/02/1636, 18/03/1636,
20/03/1636, 06/04/1636, 08/04/1636,
21/04/1636, 22/04/1636, 05/05/1636,
12/06/1636, 22/06/1636, 28/06/1636,
01/07/1636, 02/07/1636, 03/07/1636,
04/07/1636, 09/07/1636, 14/07/1636,
15/07/1636, 23/07/1636, 20/08/1636,
20/09/1636

Eldertsz., Harmen 22/02/1636

Ernst, *capitão*/kapitein 08/09/1636,
11/09/1636

Estados Gerais/StatenGeneraal
20/09/1636

F

Ferreira, Gaspar Dias 10/09/1636

G

Gama, Pedro Correa da, *sargento*/sergeant
13/04/1636

Garstman, George 19/01/1636,
20/01/1636, 28/01/1636, 30/01/1636,
04/02/1636, 05/02/1636, 29/08/1636

Geraeds, Christianen, *visitador de doentes*/
ziekenbezoeker 03/09/1636

Gilbert, *comandante*/commandant
16/07/1636

Godlad, *major*/majoor 14/07/1636,
15/07/1636

Gonzalves, Balthazar, *escrivão*/schrijver
23/07/1636

Goutiens, Jan 23/09/1636

Governador/Gouverneur (Sigismund von
Schoppe) 10/01/1636, 17/01/1636,
18/01/1636, 19/01/1636, 20/01/1636,

21/01/1636, 26/01/1636, 04/02/1636,
09/02/1636, 12/02/1636, 20/02/1636,
13/03/1636, 08/04/1636, 17/04/1636,
24/04/1636, 25/04/1636, 26/04/1636,
27/04/1636, 04/05/1636, 05/05/1636,
12/05/1636, 19/05/1636, 22/06/1636,
23/06/1636, 28/06/1636, 14/07/1636,
15/07/1636, 23/07/1636, 27/07/1636,
01/08/1636, 05/08/1636, 07/08/1636,
12/08/1636, 14/08/1636, 18/08/1636,
21/08/1636, 03/09/1636, 08/09/1636,
10/09/1636, 13/09/1636, 20/09/1636,
22/09/1636, 23/09/1636
Graci, Manuel 31/03/1636, 30/07/1636,
23/09/1636
Graswinkel, Hugo, *comerciante livre/vrij*
koopman 02/07/1636, 14/07/1636

H

Hack, Jaecques 13/04/1636, 11/09/1636
Henderson, James, *major*/majoor
14/07/1636, 23/09/1636
Hendricksz., Michiel 16/05/1636,
19/08/1636, 21/08/1636
Herckmans, Elias, *conselheiro político*/
politieke raad van Brazilië 17/01/1636,
19/01/1636, 20/01/1636, 21/01/1636,
26/01/1636, 12/02/1636, 07/03/1636,
20/03/1636, 29/04/1636, 10/07/1636,
14/07/1636, 16/07/1636, 22/07/1636,
25/07/1636, 01/08/1636, 08/08/1636,
08/09/1636, 20/09/1636

J

Janduij (Jandui), *líder dos tapuias*/chef van
de Tapuias 04/02/1636
Janss., Coenradt 22/08/1636,
12/09/1636
Janssen, Jacob 22/02/1636
Jansz., Bastiaen 16/05/1636
Jochems, Christiana, *parteira*/vroedvrouw
03/04/1636

K

Keller, Sebastian, *tesoureiro*/
penningmeester 14/01/1636,
15/01/1636, 16/01/1636, 19/01/1636,
20/01/1636, 21/01/1636, 23/01/1636,
25/01/1636, 28/01/1636, 01/02/1636,
02/02/1636, 11/02/1636, 13/02/1636,
13/02/1636, 20/02/1636, 22/02/1636,
09/03/1636, 12/03/1636, 14/03/1636,
22/03/1636, 27/03/1636, 02/04/1636,
05/04/1636, 06/04/1636, 05/06/1636,
18/07/1636
Koster, Jacob, *controlador na alfândega*/
belastingcontroleur 26/07/1636

L

Lichthart, Jan Cornelissen, *almirantel*/
admiraal 14/01/1636, 05/02/1636,
06/02/1636, 12/02/1636, 20/02/1636,
05/03/1636, 03/04/1636, 13/04/1636,
22/04/1636, 25/04/1636, 08/05/1636,
12/05/1636, 16/05/1636, 19/05/1636,
23/05/1636, 23/06/1636, 04/07/1636,
14/07/1636, 15/07/1636, 16/07/1636,
17/07/1636, 22/07/1636, 25/07/1636,
27/07/1636, 28/07/1636, 01/08/1636,
07/08/1636, 29/08/1636, 03/09/1636,
11/09/1636, 20/09/1636, 23/09/1636
Listrij, Johannes, *comissário*/commies
20/02/1636, 14/03/1636, 02/05/1636

M

Maertensz., Jan 06/04/1636
Mansvelt, *major*/majoor 03/07/1636
Martins, Domingos 13/03/1636
Maulpas, *capitão*/kapitein 17/01/1636,
20/01/1636, 08/04/1636, 25/04/1636,
12/08/1636
Mozeur, Pauls 12/03/1636

N

Navarro, Aaron 30/07/1636

Navarro, Moses 30/07/1636
 Nepveu, Daniel, *predicant*/predikant
 07/01/1636
 Noseman, Mathias 17/07/1636
 Nunes, Augustinho, *vereador eleito*
em/wethouder gekozen in 1636
 20/01/1636
 Nunes, Sijmon 30/07/1636

O

Orta, Balthazar Gonzalves da 22/07/1636

P

Pails, Jan (João Paes?) 16/04/1636
 Pangair, Thomas 22/08/1636
 Paz, Antonio Gonsalves de 29/08/1636
 Pereira, Gaspar, *procurador eml*
 administrateur des konings in São
 Lourenço 10/07/1636
 Pereira, Pedro da Cunha, *vereador*
em/wethouder in São Lourenço
 10/07/1636
 Pieterz., Abraham 18/07/1636
 Pinto, Rui Vaz 20/01/1636
 Pita, Anthonio, *procurador eleito eml*
 administrateur des konings gekozen in
 1636
 20/01/1636
 Pleijs, Margariet, *esposa de soldadol*
 echtgenote van soldaat 07/07/1636
 Poel, Cornelis van der, *predicant*
 predikant 07/01/1636, 23/07/1636
 Prevó, *capitão*/kapitein 12/08/1636

R

Rabelinho 17/04/1636, 25/04/1636,
 05/05/1636, 22/06/1636, 10/07/1636,
 23/07/1636, 19/08/1636
 Raij, Thomas 22/08/1636
 Raija, Jan de la 12/09/1636
 Reepmaker, Jacob 17/07/1636
 Rego, Francisco do 12/02/1636

Robberts, Johan, *conselheiro político*
 politieke raad van Brazilië 10/07/1636,
 11/07/1636, 14/07/1636, 16/07/1636,
 22/07/1636, 25/07/1636, 30/07/1636,
 08/08/1636, 28/08/1636, 20/09/1636,
 22/09/1636
 Roeff, Abraham de 04/05/1636
 Rojas y Borgia, d. Luis de 21/01/1636,
 06/02/1636
 Rolckey, Samuel, *predicante*/predikant
 22/09/1636

S

Saraiva, Duarte de, *português*/Portugees
 27/03/1636, 02/07/1636
 Schaep, Johan, *bombeiro*/artillerist
 07/08/1636
 Schagen, Daniel, *predicant*/predikant
 21/01/1636, 22/01/1636, 19/05/1636,
 02/07/1636, 23/07/1636
 Schilt, Hendrick 24/03/1636,
 26/03/1636, 29/04/1636, 12/05/1636,
 23/06/1636, 16/07/1636, 02/09/1636,
 10/09/1636
 Schott, Wilhelm, *conselheiro político*
 politieke raad van Brazilië 04/01/1636,
 08/01/1636, 16/01/1636, 17/01/1636,
 19/01/1636, 06/02/1636, 08/04/1636,
 12/05/1636, 05/06/1636, 12/06/1636,
 22/06/1636, 16/07/1636, 03/09/1636,
 20/09/1636, 22/09/1636, 23/09/1636
 Serooskercken, Paulus 15/04/1636,
 12/05/1636, 16/05/1636, 19/05/1636,
 14/07/1636, 01/09/1636, 20/09/1636,
 22/09/1636
 Sijmonsz., Jan, *comissário demitido*
 ontslagen commies 15/02/1636
 Silva, Gaspar da, *juiz em*/rechter in São
 Lourenço 10/07/1636
 Silveira, Cosmo de, *vereador eleito*
em/wethouder gekozen in 1636
 20/01/1636
 Silveira, Eduardo Gomes da 05/05/1636

Smient, Elbert, *comandante*/commandant
21/03/1636

Soarez, Simon 05/05/1636

Sta. Maria, Manoel de, *padre franciscano*/
Franciscaner pater 06/02/1636

Stachouwer, Jacob, *conselheiro politico*/
politieke raad van Brazilië 01/01/1636,
13/02/1636, 20/02/1636, 22/02/1636,
21/03/1636, 03/04/1636, 08/04/1636,
13/04/1636, 17/04/1636, 22/04/1636,
25/04/1636, 27/04/1636, 29/04/1636,
19/05/1636, 22/06/1636, 14/07/1636,
22/07/1636, 30/07/1636, 21/08/1636,
20/09/1636

T

Tavares, Ares, *escrivão*/schrijver
16/07/1636, 22/07/1636

Thourlon, Charles de, *capitão*/kapitein
18/07/1636

Tolk, Jacob Pieterssen, *mestre de*
equipagem/equipagemeester
16/07/1636

V

Veneman, Arnoudt, *comissário de*
mercadorias licenciado em/commies
van de koopmanschappen ontslagen in
1635
21/04/1636, 27/07/1636

Vielers, Pieter, *comissário no navio*/
commies op het schip Haerlen
26/03/1636

Vlugh, Jacob, *comerciante livre*/vrij
koopman 02/07/1636, 12/09/1636

Vraste, Cosmo de, *vereador em*/wethouder
in São Lourenço 10/07/1636

Vries, de major 17/01/1636,
19/01/1636, 20/01/1636, 22/01/1636,
27/01/1636

Vrijdach, Abraham, *secretário do*
conselho político/secretaris van de
Politieke Raad 21/02/1636

W

Warnaestsz., Jan, *alfaiate*/kleermaker
02/05/1636

Wijntges, Balthazar, *conselheiro politico*/
politieke raad van Brazilië 09/01/1636,
10/01/1636, 18/01/1636, 19/01/1636,
30/01/1636, 04/02/1636, 20/02/1636,
07/03/1636, 12/05/1636, 19/05/1636,
23/06/1636, 28/06/1636, 01/07/1636,
07/07/1636, 14/07/1636, 15/07/1636,
14/08/1636

Willemsz., Hans, *comandante dos*
índios/bevelhebber van de Indianen
23/07/1636

X

Ximenes, Gaspar Nunes, *senhor de*
engenhole/eigenaar van suikermolen
23/07/1636

1637

A

Abelsen, Hendrik, *comissário do navio*/
commies op het schip Zee Robbe
07/02/1637

Abraham, *capitão*/kapitein 28/01/1637,
04/07/1637

Abraham, *cirurgião*/chirurgijn
27/04/1637

Abrahamsz., Erent 20/02/1637

Abramsz., Dirck 07/08/1637

Adriaensz., Gerrit, *soldado*/soldaat
13/10/1637

Adriaensz., Jan 21/04/1637

Adriaensz., Sebastiaen 20/05/1637

Adrialiaen, Joris 25/02/1637

Aijschottel, Cristoffel 08/06/1637,
21/09/1637, 13/10/1637

Alberts, Hendrick 26/05/1637

Albertsz., Henc 20/04/1637

Albertsz., Jan 21/04/1637

- Albuquerque, Antonio de 15/06/1637
 Albuquerque, Jeronimo de 03/09/1637
 Albuquerque, Matias de 29/07/1637,
 04/08/1637, 16/12/1637
 Albuquerque, Pedro de Fragoso de
 03/07/1637
 Alcken, Fredrick 29/07/1637
 Alders, Jan 08/07/1637
 Aldrichs, Jacob, *contador geral* /
 boekhouder-generaal 31/01/1637,
 06/03/1637, 01/05/1637, 23/09/1637,
 30/09/1637, 16/10/1637, 20/10/1637,
 09/11/1637
 Alexandre, Guillame 04/07/1637
 Alfonso, Henrique 11/08/1637
 Alintes, Francisco 27/06/1637
 Alledage, Antonij 12/06/1637
 Almeida, João de, *negro*/neger
 28/04/1637
 Almeida, Manuel de 28/07/1637
 Alphen, Bartholomeus 04/07/1637
Alto e Secreto Conselho/Hoge en Secrete
 Raad 28/01/1637, 29/01/1637,
 30/01/1637, 31/01/1637, 03/02/1637,
 10/02/1637, 13/02/1637, 14/02/1637,
 17/02/1637, 18/02/1637, 19/02/1637,
 11/03/1637, 30/03/1637, 02/04/1637,
 09/04/1637, 16/04/1637, 18/04/1637,
 20/04/1637, 29/04/1637, 05/05/1637,
 13/05/1637, 14/05/1637, 25/05/1637,
 30/05/1637, 15/06/1637, 17/06/1637,
 02/07/1637, 12/07/1637, 16/07/1637,
 23/07/1637, 31/07/1637, 07/08/1637,
 12/08/1637, 18/08/1637, 24/09/1637,
 28/09/1637, 29/09/1637, 30/09/1637,
 17/10/1637, 18/10/1637, 27/10/1637,
 11/11/1637, 16/11/1637, 14/12/1637
 Alvares, *alfaiate*/kleermaker 28/04/1637
 Álvares, Antonio 11/08/1637
 Álvares, Balthazar 10/03/1637,
 01/10/1637
 Alvares, Cristóvão 30/09/1637
 Álvares, Francisco 30/07/1637,
 29/09/1637, 01/10/1637
 Alvares, Juan 31/07/1637
 Alvares, Manuel 27/11/1637
 Álvares, Pedro 11/08/1637
 Alveres, Francisco 03/09/1637
 Amplica, Corn. 31/12/1637
 Andreas, João 06/08/1637
 Andreas, Philips 28/01/1637
 Andries, Jurrien 09/09/1637
 Andries, Marten 04/07/1637
 Anjo, Francisco Fernandes 28/10/1637
 Anstein, Jan van 31/07/1637
 Anteunissen, Henr. 22/10/1637
 Anthonio, Jacques, *mulato*/mulat
 01/08/1637
 Antiaume, Jean, *sargento*/sergeant
 25/07/1637
 Antonio, Juan 09/09/1637
 Antunes, Diego 17/02/1637
 Araújo, Amador de 07/05/1637,
 19/06/1637, 31/12/1637
 Araújo, Antonio de 08/07/1637
 Araújo, Paulo de 08/07/1637
 Arciszewski, Christoffel [Arthichau
 de], *coronel polonês*/Pools kolonel
 28/01/1637, 28/03/1637, 01/05/1637,
 09/05/1637, 13/05/1637, 20/06/1637
 Areha, Belchior de 10/03/1637
 Arnao, João 04/08/1637
 Azevedo, Anthonio Mendez de
 03/03/1637
 Azevedo, Francisco de 03/07/1637
 Azevedo, Manoel de 07/08/1637
- B
- Bachelor, Samuel, *predicante inglês*/Engels
 predikant 30/04/1637, 01/05/1637
 Backer, Jan de 14/10/1637, 14/11/1637,
 21/11/1637, 19/12/1637
 Backman, Hans Wilhelm 14/09/1637

- Bagnuoli, Conde de [Giovanni Vincenzo de San Felice]/Graaf van 04/11/1637, 26/11/1637, 01/12/1637
- Bailho, Lucas da Cruz 16/11/1637
- Bajert [Baijert], Cornelis, *major*/majoor 14/02/1637, 19/02/1637, 23/02/1637, 28/02/1637, 02/03/1637, 07/03/1637, 11/03/1637, 05/04/1637, 07/04/1637, 30/04/1637, 04/05/1637, 13/05/1637, 23/05/1637, 25/05/1637, 08/06/1637, 29/09/1637, 30/09/1637, 14/10/1637
- Balaban, Jan 25/04/1637, 04/07/1637
- Balthazar, *capitão dos brasileiros*/chef van de Brasileanen 26/06/1637
- Bant, den, *capitão*/kapitein 28/01/1637
- Baracho, Antonio 22/04/1637
- Barbalho, Alvaro 19/12/1637
- Barbalho, Luis 05/05/1637, 26/11/1637, 30/11/1637
- Barbosa, Anthonio Pereira 26/05/1637, 17/06/1637
- Barents, Magdalena 12/07/1637
- Barreiros, Francisco 10/06/1637, 11/08/1637
- Barreto, Cristovão Pais 23/06/1637
- Barreto, João Paes 30/05/1637
- Barretto, Philippe Paes 16/07/1637
- Barro, Balthazar de 10/03/1637
- Barros, Bras 07/09/1637
- Barros, Gregorio 22/05/1637
- Barros, João de 12/08/1637
- Barros, Manuel de, *soldado e inspetor dos negros*/soldaat en inspecteur van de negers 03/02/1637
- Barros, Manuel de, *carcereiro*/gevangenisbewaarder 05/06/1637
- Bart, Henr., *comissário*/commies 10/06/1637, 30/06/1637, 13/10/1637
- Barteljo, Dioguo 26/06/1637
- Bartelotti, *alferes*/vaandrig 31/01/1637
- Bartelsz., Hert 30/04/1637
- Bartelsz., Jacob 12/09/1637
- Bartholome, Reve 19/05/1637
- Bartholomeij, Jeronimus 18/09/1637
- Batista, Cristoffel, *capitão*/kapitein 20/07/1637
- Baut, den, *capitão*/kapitein 12/10/1637
- Becx, Mathijs 08/06/1637, 21/09/1637
- Beijer, Hans Melchior 08/06/1637
- Beira, George de 01/08/1637
- Bel, Jan 25/04/1637
- Belle, Willem 12/12/1637
- Benjamins, Johannes 23/04/1637
- Berchem, Hendrick van, *engenheiro militar e desenhista*/militair/ingenieur en tekenaar 01/10/1637, 06/10/1637
- Berchem, Heur van 22/05/1637, 10/07/1637, 16/07/1637
- Berg, Pieter van 31/07/1637
- Berge, Diederigh te, *sargento*/sergeant 13/10/1637
- Bernat, Jan 30/12/1637
- Berstet, *major*/majoor 28/04/1637
- Besqaert, Nic. van, *aspirante*/aspirant 26/09/1637
- Betamon, *capitão*/kapitein 06/08/1637
- Beuer, Arnout 12/12/1637
- Beumen van, *tenente*/luitenant 28/09/1637
- Beun, Arent 11/05/1637
- Bezerra, Antonio da Rocha 12/06/1637, 04/08/1637
- Bezerra, Bento do Reguo 07/08/1637
- Bezerra, Bras 11/08/1637
- Bezerra, Francisco 30/03/1637, 08/07/1637
- Bezerra, Luiz Bras 21/09/1637
- Bezerra, Manoel 01/08/1637, 06/08/1637, 06/08/1637
- Bezerra, Miguel 17/02/1637
- Bierboom, Willem 28/09/1637
- Bijlarts, *capitão*/kapitein 08/06/1637, 10/10/1637
- Bijlevelt, Harman van 29/09/1637
- Bijma, Jan, *tenente*/luitenant 29/09/1637, 30/09/1637

- Bilert, Hendrick van 12/12/1637
- Blaer, Jan, *tenente*/luitenant 08/10/1637, 01/12/1637
- Blanckenberch, Dirck 12/12/1637
- Blau, Jacob, *capitão da embarcação* kapitein van het schip Mane 25/10/1637
- Blijenberch, Noth 09/11/1637
- Blijenbergh, Joos Jacobsz. 12/02/1637, 09/05/1637, 12/09/1637
- Blink, Harmen 20/10/1637
- Bloemsael, Nicolaes 16/05/1637, 21/10/1637
- Blonde, François 11/06/1637
- Bock, Jurriaen Jansz. 29/05/1637
- Boeckholt, Alexander, *comissário*/commies 25/02/1637, 02/04/1637, 07/04/1637, 24/04/1637, 01/05/1637, 11/05/1637, 12/05/1637, 07/09/1637, 18/12/1637, 30/12/1637
- Boeckholt, Arent 08/12/1637
- Boel, Hans 04/07/1637
- Boormeester, Henrick 14/10/1637, 14/11/1637
- Bol, Cornelis van, *oficial da companhia dos burgueses*/officier van de burgercompagnie 10/02/1637
- Bol, Joan van 28/07/1637
- Bolonge, Honnero de 21/04/1637
- Bonjour, *comissário de bordol* boordcommies 13/02/1637, 09/04/1637
- Boogaert, Joos van den, *capitão da companhia dos burgueses*/kapitein van de burgercompagnie 10/02/1637, 13/02/1637, 24/02/1637, 01/05/1637, 20/05/1637, 08/06/1637, 07/07/1637, 08/07/1637, 07/09/1637, 21/09/1637, 24/09/1637, 06/10/1637, 17/11/1637, 18/11/1637, 21/11/1637, 03/12/1637, 17/12/1637
- Bordenius, Jacob 29/05/1637, 24/09/1637, 16/12/1637
- Bordeu, Jan, *comandante do navio* commandant van het schip Amsterdam 03/02/1637
- Boucheron, Charles 01/05/1637
- Boucken, *comissário*/commies 26/05/1637
- Bourboin, Charles 24/04/1637
- Boutelho, Christophaen 10/07/1637
- Bouvens, Robbert 29/05/1637
- Bouwensz., Dirck 28/04/1637
- Brackman, Daniel *capitão* kapitein 22/12/1637, 28/12/1637
- Braens, Jan 14/02/1637
- Brakonie, Gillis 04/07/1637
- Brandão, Belchior Dias 30/07/1637
- Brandão, Diogo Dias 23/06/1637
- Brandão, Domingos da Costa 04/08/1637
- Brandão, Francisco Camelo 19/06/1637
- Brandão, Jorge Lopes 19/06/1637
- Brandão, Juriam 16/07/1637
- Brandão, Luis 19/06/1637
- Brande, Cornelis van den, *major*/majoor 28/01/1637, 29/06/1637, 16/07/1637, 06/08/1637
- Brande, van de, *capitão*/kapitein 06/07/1637
- Brandon, Thomas 12/10/1637
- Bras, Louis 27/05/1637, 11/08/1637 14/08/1637
- Bremen, Ernst van, *comandante* commandant 14/02/1637
- Breude, Thomas, *tenente*/luitenant 27/07/1637
- Brito, Francisco de 30/03/1637, 28/04/1637, 17/08/1637
- Brito, Francisco de Louge 14/09/1637
- Britos, José de Araujo 06/03/1637
- Broeck, Mathias 07/08/1637
- Brouckmaen, Albert 04/07/1637
- Brugge, Pieter van 01/07/1637
- Bruggers, Dirck 10/08/1637, 05/11/1637, 11/11/1637, 03/12/1637
- Brugulocht, Juriaen van 04/07/1637

Bruijn, Anthonis de 26/05/1637,
07/07/1637

Bulhões, Antonio de 13/08/1637,
21/09/1637, 23/09/1637, 24/09/1637,
05/11/1637

Bulhões, Bento da Costa 12/08/1637

Busmaecker, Gerrit 19/05/1637

C

Cabel, Hendrick 28/07/1637,
11/11/1637

Cabeljau, Abraham 08/06/1637,
31/08/1637, 24/09/1637, 05/11/1637

Cabral, Antonio 10/03/1637

Cabral, João Paes 24/07/1637

Calcanhudo, Manoel Fernandes
24/06/1637

Caldas, Francisco de 11/08/1637

Caldas, Gonsalo Cabral de 14/09/1637,
24/09/1637

Caldeiro, Orlando 24/03/1637

Calff, *comissário*/commies 20/10/1637

Calheiros, Diogo da Costa 02/03/1637

Calheiros, Jorge Pinto 02/03/1637

Calvaert, Pieter de 11/04/1637

Calvert, Sampson 19/03/1637

Calvo, Francisco 23/12/1637

Câmara de Amsterdam/Kamer Amsterdam
12/02/1637, 14/02/1637, 07/04/1637,
17/04/1637, 03/06/1637, 06/06/1637,
10/06/1637, 30/06/1637, 12/07/1637,
29/07/1637, 07/08/1637, 14/09/1637,
25/09/1637, 28/10/1637, 04/11/1637,
06/11/1637, 19/11/1637, 29/11/1637,
12/12/1637, 14/12/1637, 16/12/1637

Câmara de Delft/Kamer Delft
28/10/1637, 16/11/1637, 19/11/1637

Câmara de Dordrecht/Kamer Dordrecht
06/10/1637

Câmara de Groninga/Kamer Stad
en Ommelanden 24/03/1637,
05/04/1637, 16/04/1637, 06/07/1637,
01/08/1637, 07/08/1637, 10/08/1637,

12/10/1637, 04/11/1637, 06/11/1637,
25/11/1637

Câmara da Holanda do Norte/Kamer
Noorderkwartier 24/03/1637,
04/05/1637, 25/11/1637, 09/12/1637,
12/12/1637, 21/12/1637

Câmara do Mosa/Kamer Maze
18/09/1637

Câmara de Olinda/Raad van Olinda
06/07/1637, 24/09/1637, 10/12/1637,
14/12/1637, 30/12/1637

Câmara da Paraíba/Raad van Paraíba
02/07/1637

Câmara da Zelândia/Kamer Zeeland
05/02/1637, 27/06/1637, 07/07/1637,
09/07/1637, 09/09/1637, 12/10/1637,
07/11/1637, 13/11/1637, 14/11/1637,
19/11/1637, 07/12/1637, 12/12/1637,
16/12/1637, 22/12/1637

Câmara del/Raad van Goiana 24/09/1637

Câmara del/Raad van Igarassú
/24/11/1637

Câmara del/Kamer van Middelburg
01/06/1637

Câmara dol/Raad van Rio Grande
09/05/1637, 20/07/1637

Câmara del/Raad van São Lourenço
23/02/1637

Câmara del/Raad van
Serinhaém 06/07/1637, 28/09/1637

Camarão, d. Felipe Antônio 17/08/1637,
12/11/1637

Caminho, Anthonio Rodrigues
08/04/1637

Campos, Isac 11/05/1637

Campos, Manuel de 17/03/1637

Campus, Ignacio de 28/03/1637

Capitania de Itamaracá 14/09/1637

Capitania de Pernambuco 19/12/1637

Capitania do Rio Grande 26/12/1637

Cardinael, Carel 05/04/1637,
12/12/1637

Cardosa, Isabel 15/09/1637

- Cardoso, Domingos 28/09/1637
 Cardoso, Leonardo 03/12/1637
 Carneiro, Antonio Vieira 19/11/1637
 Carneiro, Domingos 30/07/1637,
 14/09/1637
 Carneiro, Fernando Fernandes
 28/09/1637
 Cernelho, Barnardin 10/03/1637
 Carpentier, Gerardt 22/04/1637,
 20/05/1637
 Carpentier, Jan 05/05/1637
 Carpentier, Johannis, *capitão da
 companhia dos burgueses*/kapitein van
 de burgercompagnie 10/02/1637,
 30/04/1637, 08/06/1637, 20/10/1637
 Carpentier, Roeland 14/09/1637,
 24/09/1637, 01/12/1637
 Carpentier, Servaes 14/05/1637,
 16/05/1637, 30/05/1637, 12/06/1637,
 17/06/1637, 08/07/1637, 08/08/1637,
 30/09/1637
 Carreira, Pedro 17/02/1637
 Carstens, Elders 16/04/1637
 Carstensen, Claes, *capitão do iatel*/kapitein
 van het jacht Haen 28/04/1637,
 12/09/1637
 Carvalho, Bernardin de 21/09/1637
 Carvalho, Manoel 12/08/1637,
 16/12/1637
 Carvalho, Simão 11/11/1637,
 14/12/1637, 16/12/1637
 Casa de Misericórdia 08/07/1637,
 21/07/1637
 Caspars, Henric, *cabo do*/korporaal op de
 Blauwe Leeuw 08/05/1637
 Castanho, Gabriel 08/07/1637,
 23/11/1637
 Casteel, Jan, *secretário del*/secretaris van
 Arciszewski 09/05/1637, 13/05/1637
 Castro, João Pais de 23/06/1637,
 28/07/1637, 23/11/1637
 Castro, Samuel 20/05/1637
 Cat, Henr. Jacobsz. 06/06/1637
 Caterberge, Pieter 04/07/1637
 Cauve, Philips de 04/07/1637
 Cavalcanti, Antonio 27/10/1637
 Cavalcanti, Jerônimo 30/05/1637
 Cavalcanti, Lourenço 08/08/1637
 Cavalcanti, Philips 27/10/1637
 Cvasco, Pedro Xara 22/04/1637
 Censen, Jacob 02/04/1637
 Cerpa, Antonio Coelho 24/06/1637
 Cessellerius, Fred. 02/12/1637
 Cestijn, Barent van 24/04/1637
 Ceulen, Bartholomeus van 21/09/1637,
 06/10/1637, 25/11/1637
 Ceulen, Mathias van, *conselheiro polícol*
 lid Hoge en Secrete Raad van Brazilië
 28/01/1637, 10/04/1637
 Ceutsen, Jacob 12/10/1637, 13/10/1637
 Chrispijnsz., Elbert 19/03/1637,
 05/05/1637, 14/05/1637, 19/05/1637,
 28/05/1637, 21/09/1637, 24/09/1637,
 27/10/1637
 Christiaensz., Christiaen 19/03/1637
 Christiaensz., Cornelis 15/04/1637
 Christoffel., Jan 29/05/1637
 Cioli, Cassibali 13/10/1637
 Claesen, Jacob, *sargento*/sergeant
 02/06/1637
 Claesen, Jacob, *confortador de doentes*/
 ziekentrooster 25/02/1637
 Claesz., Albert 04/07/1637
 Claesz., Andries 28/07/1637
 Claesz., Dirck 08/08/1637
 Claesz., Jan 20/04/1637, 30/04/1637,
 26/05/1637, 29/05/1637
 Claesz., Mathijs 29/09/1637
 Claesz., Rut 30/04/1637
 Claesz., Sacharias 25/04/1637,
 04/07/1637
 Classis de Utrecht 06/07/1637
 Clemente, João 28/08/1637, 08/09/1637
 Clerck, Daniel le 16/09/1637
 Clieck, Dirck Obters 24/11/1637

- Clock, Govert 09/03/1637, 28/03/1637, 27/04/1637, 20/05/1637, 17/12/1637
 Clock, Lambert 14/02/1637, 16/02/1637
 Cloet, François 13/06/1637, 04/09/1637
 Cloet, Hubert 04/09/1637
 Cloet, Jacob 12/12/1637
 Cnap, Jonger, *capitão do navio*/kapitein van het schip St. Pieter 28/04/1637
 Cobs., Jan Jacobsz 13/03/1637
 Cobus, Pieter 01/12/1637
 Cocx, Jan 29/09/1637
 Coeij, Jonge 20/06/1637
 Coelho, Balthasar 07/02/1637
 Coelho, Leonardo 14/10/1637, 01/12/1637
 Coenders, *capitão*/kapitein 28/09/1637, 13/10/1637, 01/12/1637
 Coenders, Jan 28/01/1637
 Coenen, Jan, *capitão do navio*/kapitein van het schip Middelburgh 15/10/1637
 Coerte, Bogart 04/07/1637
 Coets, Jacob 13/02/1637, 11/05/1637, 20/05/1637, 24/09/1637, 17/11/1637, 23/12/1637
 Coicheira, Estephaon de 14/09/1637
 Colck, Jacob Pietersz. 10/07/1637
 Collens, Jeronimo 16/04/1637
 Collens, Willem 24/04/1637
 Commersteijn, *engenheiro*/ingenieur 31/01/1637
Companhia das Índias Ocidentais/West-Indische Compagnie 28/01/1637, 24/02/1637, 25/05/1637, 16/07/1637
Companhia das Índias Orientais/Verenigde Oost-Indische Compagnie 12/07/1637
Conselho da Igreja Reformada/Kerkeraad van de gereformeerde Kerk 13/02/1637, 19/02/1637, 11/03/1637, 27/07/1637, 29/07/1637, 02/12/1637
Conselho de Guerra/Raad van oorlog 25/02/1637, 13/05/1637, 30/09/1637
Conselho de Justiça/Raad van Justitie 07/03/1637, 17/03/1637, 07/08/1637
Conselho dos XIX/Heren negentien 28/01/1637, 02/02/1637, 20/02/1637, 24/02/1637, 02/03/1637, 17/03/1637, 20/03/1637, 28/03/1637, 30/04/1637, 04/05/1637, 14/05/1637, 01/06/1637, 17/06/1637, 27/06/1637, 02/07/1637, 07/09/1637, 24/10/1637, 04/11/1637, 06/11/1637, 16/11/1637, 07/12/1637
Conselho Político/Hoge en Secrete Raad van Brazilië 28/01/1637, 30/01/1637, 31/01/1637, 01/02/1637, 02/02/1637, 03/02/1637, 04/02/1637, 05/02/1637, 10/02/1637, 12/02/1637, 17/02/1637, 07/03/1637, 14/03/1637, 24/03/1637, 05/04/1637, 16/04/1637, 22/04/1637, 24/04/1637, 30/04/1637, 07/05/1637, 09/05/1637, 11/05/1637, 12/05/1637, 14/05/1637, 20/05/1637, 26/05/1637, 06/06/1637, 08/06/1637, 10/06/1637, 15/06/1637, 17/06/1637, 24/06/1637, 27/06/1637, 02/07/1637, 04/07/1637, 06/07/1637, 09/07/1637, 12/07/1637, 16/07/1637, 28/07/1637, 29/07/1637, 12/08/1637, 18/08/1637, 21/08/1637, 31/08/1637, 14/09/1637, 21/09/1637, 23/09/1637, 24/09/1637, 30/09/1637, 05/10/1637, 26/10/1637, 09/11/1637, 11/11/1637, 14/11/1637, 24/11/1637, 25/11/1637, 12/12/1637, 23/12/1637
 Cooplant, Thomas 19/02/1637
 Cop, Jacob Jansz. 23/09/1637
 Cop, Willem Henricx 25/09/1637
 Copuapuba, *capitão*/kapitein 17/08/1637
 Corff, *capitão* 26/10/1637
 Cornelis., Remier 04/07/1637
 Cornelissen, Aris, *confortador de doentes*/ziekentrouster 28/02/1637
 Cornelissen, Dirck 17/09/1637
 Cornelissen, Meijndert, *comissário das mercadorias*/commies voor de

- koopmanschappen 30/01/1637,
09/11/1637
- Cornelissen, Willem, *vice-almirantel*/vice-
admiraal 20/04/1637, 27/04/1637,
28/04/1637, 29/04/1637, 08/05/1637,
26/05/1637, 04/08/1637, 10/08/1637,
12/08/1637, 08/09/1637, 14/09/1637,
19/09/1637, 12/12/1637
- Cornelisz., Hendrick 31/07/1637
- Cornelisz., Jacob, *sargento*/sergeant
04/07/1637, 25/07/1637, 12/11/1637
- Cornelisz., Jan, *comandante do navio*/
commandant van het schip Waterhont
07/02/1637, 23/04/1637, 25/11/1637
- Correa, Gaspar 10/08/1637
- Correa, João 10/03/1637, 01/08/1637
- Correa, Manuel Pires 14/05/1637,
15/06/1637
- Correa, Pantaleão, *capitão*/kapitein
11/07/1637
- Correa, Pedro 11/05/1637
- Correa, Simão Nunes 28/07/1637
- Cortemer, Pieter 30/04/1637
- Cosmo, Francisco Soares 11/08/1637
- Costa, Antonio da 06/08/1637
- Costa, Bernardo da 28/09/1637
- Costa, Diogo da 08/08/1637
- Costa, Diogo Gonsalves 23/09/1637
- Costa, Domingos da 10/06/1637
- Costa, Francisco da 08/07/1637,
29/07/1637, 12/11/1637
- Costa, Gaspar Francisco 14/07/1637
- Costa, João de Matos 24/06/1637,
12/07/1637
- Costa, Manoel da 19/03/1637,
22/04/1637, 16/07/1637, 07/09/1637
- Costa, Manoel Louis de 16/12/1637
- Costa, Marcos da 13/08/1637
- Costa, Matheus da 20/06/1637
- Courant, Nicolas 29/09/1637
- Coursel, Jan 04/07/1637
- Craeijesteijn, Gerrit, *comissário*/commies
31/01/1637, 07/11/1637, 27/11/1637
- Craevoet, Jan Maerts 04/07/1637
- Cranen, Paul, *estalajadeiro*/herbergier
13/02/1637
- Cremence, Jean 28/02/1637
- Crispijnsz., Elbert 04/04/1637,
08/07/1637
- Croche, Pierre 04/07/1637
- Croix, Jean du 10/03/1637
- Croon, Pieter 30/03/1637, 15/10/1637
- Cruger, Hans, *sargento*/sergeant
13/10/1637
- Cuijper, Pieter Theunis 16/12/1637
- Cunha, Francisco Soares 28/09/1637
- Cunha, Pedro da 17/08/1637,
24/09/1637, 14/10/1637
- D
- D'Abreo, Pedro da Gran 18/06/1637
- D'Albuquerque, Sijmanon 05/09/1637
- D'Almeida, Manoel 07/08/1637
- D'Altro, Julio Pais 24/07/1637
- D'Alvaz, Cristovão Roiz 26/05/1637
- D'Andrade, Antonio 04/12/1637
- D'Andrade, Francisco 21/09/1637
- D'Andrade, João Gomes 11/08/1637
- D'Andrade, Pedro da Cunha 21/09/1637
- D'Aranha, Andre 17/02/1637
- D'Aranzedo, Francisco 28/07/1637,
07/08/1637
- D'Araouge, Balthasar 23/11/1637
- D'Araújo, Antonio 11/08/1637
- D'Araujo, Cosmo 06/08/1637
- D'Araújo, Diogo 12/08/1637,
24/09/1637
- D'Araújo, Fernão 12/08/1637
- D'Araújo, João, *capitão de campo*/jager op
gevluchte slaven /11/1637
- D'Araújo, Paulo 21/09/1637
- D'Araújo, Simão 06/06/1637,
11/08/1637
- D'Assigne, Jacob 19/12/1637
- D'Ávila, Diogo Thomas 08/08/1637

- D'Azevedo, Diogo D'Araújo 21/09/1637, 19/11/1637
D'Ispinola, Francisco de Oliveira 06/08/1637
D'Olanda, Arnau 02/04/1637, 21/09/1637, 24/09/1637
D'Olanda, Jean Gomes 04/08/1637
D'Oliveira, Gaspar Fernandes 26/05/1637
D'Oliveira, Jacques 17/02/1637
D'Oliveira, Jeronimo 29/07/1637
D'Oliveira, Juan 01/08/1637
D'Oliveira, Leonardo 29/08/1637
D'Oliveira, Manoel 07/08/1637
D'Oliveira, Thomas 26/05/1637, 28/05/1637
D'Óráo, Simão 08/08/1637
Dabot, Guillaume 04/07/1637
Daems, Pieter 16/06/1637
Daeÿ, Marten Pietersen, *capitão*/kapitein 28/01/1637, 30/04/1637, 15/08/1637, 29/09/1637, 13/10/1637
Dallinga, *capitão*/kapitein 27/07/1637, 18/10/1637, 26/10/1637, 30/11/1637
Danen, Willebrord 12/10/1637
Daniel, Jan Wallet 14/02/1637
Danielsz., Symon, *sargento* /sergeant 25/07/1637
Dapper, Jacob 20/03/1637, 20/04/1637
Dautrij, Andries, *capitão*/kapitein 31/01/1637, 26/03/1637, 25/04/1637, 20/05/1637, 05/06/1637, 04/07/1637, 03/09/1637, 24/11/1637
Davidtsz., Davidt 21/04/1637
Davidtsz., Thomas 04/07/1637
Davits, Eduart 27/02/1637
Delgado, Assenso 10/03/1637
Den Boart, *capitão*/kapitein 26/03/1637, 29/06/1637
Denis, Manoel 10/03/1637
Denis, Manoel Gonsalves 10/03/1637
Deusdará, Manuel Alveres 04/02/1637
Dias, Antonio 30/07/1637, 13/08/1637
Dias, Cosmo 20/06/1637
Dias, Diogo 08/07/1637, 28/07/1637, 23/11/1637
Dias, Duarte 29/07/1637
Dias, Francisco 31/07/1637
Dias, Jean 11/03/1637
Dias, Leonardo 24/06/1637, 12/07/1637, 07/08/1637
Dias, Mauritio 13/08/1637
Dias, Salvador 18/08/1637
Dias, Sebastião 23/06/1637
Diemen, Abraham van 10/10/1637
Dien, Daniel de 11/06/1637, 29/06/1637
Dijck, Jan van, *tenente*/luitenant 08/05/1637, 26/09/1637
Dirckensz., *capitão da embarcação* kapitein van het schip Hollantsen Thuijn 11/08/1637
Dircksz., Cornelis 05/04/1637, 07/08/1637, 14/09/1637
Dircksz., Dirck 04/07/1637
Dircksz., Jacob 28/03/1637
Dircksz., Jan, *condestável*/constabel 24/09/1637
Dirckx., Trijn 01/06/1637
Dircxen, Carel 19/09/1637
Dircxen, Cornelis 01/09/1637
Dircxzoon, Jan, *cirurgião*/chirurgijn 10/02/1637
Dirgen, Arpen, *sargento*/sergeant 25/07/1637
Dittel, Hans 09/04/1637
Donbier, Daniel, *sargento*/sergeant 25/07/1637
Doncker, Willem, *comissário da artilharia*/commies voor de artillerie 28/01/1637, 29/01/1637, 02/02/1637, 14/02/1637, 06/03/1637, 27/04/1637, 04/05/1637, 05/05/1637, 08/05/1637, 16/05/1637, 22/05/1637, 23/05/1637, 27/05/1637, 28/05/1637, 08/06/1637, 12/06/1637, 15/06/1637, 22/06/1637,

29/06/1637, 08/07/1637, 11/08/1637,
21/09/1637, 24/09/1637
Doorschot, *capitão*/kapitein 17/09/1637
Doreslaer, David, *predicante*/predikant
20/04/1637
Dorn, Rochus van 16/09/1637
Dorsten, Jan van 21/04/1637
Dort, Jan Jansz. van 28/09/1637
Dostado, Sebastiaen, *negro*/neger
28/04/1637
Douglas, Jan 09/03/1637
Dourado, Gaspar Fernandes 07/08/1637
Du Cart, *capitão*/kapitein 13/03/1637
Duarte, Francisco 06/08/1637
Duarte, Manoel 17/02/1637
Duarte, Mario 22/04/1637
Duijnckerker, Jacob 03/12/1637
Duijnrijckhoff, Coert 29/05/1637
Dussen, Adriaen van der, *conselheiro*
político/lid Hoge en Secrete Raad van
Brazilië 28/01/1637, 10/04/1637,
01/05/1637, 18/05/1637, 27/06/1637,
07/08/1637, 28/10/1637, 19/11/1637

E

Ebrecht, Abraham, *capitão*/kapitein
26/10/1637, 14/11/1637
Eijckveen, Isebrandt, *comerciante*/
koopman 02/04/1637, 12/12/1637
Eijsens, Ippo 14/02/1637, 29/07/1637,
08/08/1637
Ellertsn., Pieter, *soldado*/soldaat
13/10/1637
Els, Martin van 21/12/1637
Engelbrecht, Johannes 14/11/1637
Engelbrecht, Johannes, *comissário*/
commies 12/05/1637, 23/07/1637,
13/10/1637, 20/10/1637, 04/11/1637,
06/11/1637, 11/11/1637, 12/12/1637
Engman, Johannes 16/04/1637
Envelgun, Hans van 06/03/1637

Ernst, *capitão*/kapitein 28/01/1637,
18/04/1637, 24/04/1637, 13/05/1637,
04/07/1637
Eschorche, Manoel 06/08/1637
Estados Gerais/Staten-Generaal
28/01/1637, 04/05/1637, 25/05/1637,
10/07/1637
Eusijn, Pierre 01/08/1637
Eustácio, Diogo 14/09/1637

F

Fabio, Luis 23/06/1637
Faille, Isac de la 20/05/1637
Falles, Antonio 06/03/1637
Falloo, Andries, *tenente*/luitenant
19/02/1637
Farias, Manoel de 08/08/1637
Farington, John 04/07/1637
Farintsijn, Jan 03/09/1637
Favilla, Bartolomeo 28/09/1637
Feckins, Fredrick 06/02/1637
Feijor, Antonio de 04/12/1637
Feitos, Manuel 12/11/1637
Felipe IV, *Rei da Espanha*/Koning van
Spanje 05/05/1637
Felon, Isacq 04/07/1637
Ferdinando, Caspare 25/03/1637
Fernandes, Andre 13/08/1637
Fernandes, Antonio 04/08/1637,
08/08/1637
Fernandes, *capitão*/kapitein 17/02/1637
Fernandes, Francisco 07/08/1637,
16/11/1637
Fernandes, Gaspar 29/09/1637
Fernandes, Henrico 07/08/1637
Fernandez, Manoel 07/05/1637
Fernandez., Antonio 17/02/1637
Fernandez., João 17/02/1637
Fernandez., Lorenzo 17/02/1637
Fernando, Domingo, *capitão*/kapitein
25/07/1637, 23/11/1637
Ferreira, Christophaeon 14/09/1637
Ferreira, Francisco 30/07/1637

Ferreira, Gaspar Dias 28/02/1637,
09/03/1637, 28/05/1637, 08/07/1637,
16/07/1637, 30/07/1637, 01/08/1637,
04/08/1637, 06/08/1637, 15/09/1637,
21/09/1637, 24/09/1637, 19/12/1637,
30/12/1637
Ferreira, João 04/08/1637, 06/08/1637
Ferreira, Manoel Pinto 28/09/1637
Ferreira, Maria 11/08/1637
Ferreira, Mateus Leite 15/12/1637
Ferreira, Paolo 30/07/1637
Ferreira, Sebastiana 28/07/1637
Ferreira, Simaon 10/03/1637
Ferreris, Helmich, *tenente*/luitenant
27/10/1637, 19/11/1637
Figueira, Estevão, Couseiro de
24/09/1637
Figueira, Joseph 07/08/1637
Figueredo, André Diaz de 24/06/1637,
12/07/1637, 23/07/1637, 04/08/1637,
24/11/1637
Floed, Lodewijck 30/04/1637
Florest, Jan du 18/09/1637
Florinsz., Claes 25/11/1637
Florisz., Claes 29/11/1637
Fockx, Jan 06/08/1637
Fom, Evert 12/12/1637
Fonseca, Cosmo Diaz 19/06/1637
Fonseca, Domingos da 04/08/1637
Fonseca, Manuel, *morador da Paraíba*
inwoner van Paraíba 03/02/1637,
25/04/1637, 04/07/1637
Framsen, Menso 07/08/1637
Francês, João Lourenço 24/06/1637,
30/07/1637
Francisco, *capitão*/kapiten 25/07/1637,
04/08/1637
Francisco, Don Carlos 27/05/1637
Francisco, Gasper 06/02/1637
Francisco, Juan 22/04/1637
Francisco, Manoel Velho 28/09/1637
Francisco, Manuel, *negro*/neger
28/04/1637

Franco, André Diaz 11/05/1637
Fransz., Hans 28/04/1637
Fransz., Mathijs 08/12/1637, 30/12/1637
Frazaon, Francisco 08/08/1637
Fredrich, Hendrick, *major*/majoor
28/01/1637
Freire, Domingos Velho 29/07/1637
Freitas, Antonio de 06/08/1637
Freitas, Diogo Figueira 14/09/1637,
27/10/1637
Frere, Jean Petit 13/03/1637
Freres, Helmich, *tenente*/luitenant
28/01/1637, 10/02/1637, 19/02/1637
Fretel, Jacob 19/02/1637
Frois, Leonardo 11/11/1637
Fuentes, Chatharina de 25/06/1637
Furtado, André 30/07/1637
Furtado, Simão 24/06/1637

G

Gago, Manoel João 06/08/1637
Gaiteres, João 08/07/1637
Gale, Evert van 26/10/1637
Garbrants, Pieter 09/12/1637
Garmain, Jacobs 20/05/1637
Garreiro, Antonio 06/08/1637
Gartsman, George, *major*/majoor
28/01/1637, 03/02/1637, 13/03/1637,
30/04/1637, 09/05/1637, 06/06/1637,
15/06/1637, 16/06/1637, 18/06/1637,
04/07/1637, 14/10/1637, 17/10/1637,
26/12/1637, 30/12/1637
Gautier, Anthonio 31/07/1637
Gave, Meijndert Cornelissen, *comissário*
e capitão da companhia dos burgueses
commies en kapitein van de
burgercompagnie 10/02/1637,
14/02/1637, 06/03/1637, 09/03/1637,
08/04/1637, 09/04/1637, 18/04/1637,
01/05/1637, 14/05/1637, 12/06/1637,
09/07/1637, 27/07/1637, 02/09/1637,
26/09/1637, 26/10/1637, 27/10/1637,
04/11/1637, 09/11/1637

- Geintas, Antoniette 19/03/1637
 Geo, Jean 16/06/1637
 George, Francisco 06/07/1637
 Geraets, Albert 28/01/1637, 08/07/1637
 Gerardt, *capitão dos mineiros*/kapitein
 van de bergwerkers (mijnwerkers)
 01/08/1637
 Gerardtsz., Samuel 20/05/1637,
 28/07/1637, 07/08/1637
 Gerritsz., Albert 11/06/1637, 23/06/1637
 Gerritsz., Dirck 04/07/1637
 Gerritsz., Elbert 20/05/1637,
 30/05/1637, 23/07/1637, 16/09/1637,
 17/09/1637
 Gerritz, Hendrick, *comandante do galeão*
 commandant van het galjoen Goijer
 03/02/1637, 30/09/1637, 02/10/1637
 Gerritsz., Jan 29/05/1637
 Gerritz., Sebastiaen 16/04/1637
 Gich, Jan 12/03/1637
 Ghijseling, Johan, *conselheiro político*
 politieke raad 25/02/1637,
 02/03/1637, 08/04/1637, 10/04/1637,
 09/05/1637, 12/05/1637, 27/05/1637,
 27/06/1637, 10/07/1637, 08/08/1637,
 10/08/1637, 12/08/1637, 18/08/1637,
 02/09/1637, 05/09/1637, 18/09/1637,
 06/10/1637, 17/10/1637, 27/10/1637,
 05/11/1637, 11/12/1637, 12/12/1637,
 15/12/1637, 21/12/1637, 23/12/1637
 Gil, Aswil 24/03/1637
 Gillissoon, Jan 28/05/1637
 Gillisz., Jan 19/03/1637
 Goch, Jan van, *sargento*/sergeant
 29/09/1637, 13/10/1637
 Gockinga, Rutger 18/11/1637
 Goddingh, Pieter 21/04/1637
 Godinho, Antonio 08/08/1637
 Goedenhuijse, Samuel 20/04/1637
 Goes, Hans van der 05/11/1637,
 03/12/1637
 Goethals, Jacques 29/05/1637
 Gomes da Silveira, Duarte 02/02/1637
 Gomes, Antonio 28/07/1637
 Gomes, Bartholomeu 07/08/1637
 Gomes, Cosmo 30/07/1637
 Gomes, Francisco 04/04/1637
 Gomes, Henrique 13/08/1637
 Gomes, Manoel 30/07/1637
 Gomes, Martin 12/08/1637
 Gomes, Mathijs 07/04/1637, 02/12/1637
 Gomes, Nicolaes 11/08/1637
 Gomez, Thomé 12/07/1637
 Gommez, Mathÿas 03/03/1637
 Gonçalves, Ferdinandes Lopes
 02/06/1637
 Gonçalves, Franco 10/06/1637
 Gondia, Gaspar Ribeiro 28/07/1637
 Gonsalves, André 03/02/1637
 Gonsalves, Francisco 16/03/1637,
 28/07/1637, 10/12/1637
 Gonsalves, João 14/09/1637
 Gonsalves, Louis 08/08/1637
 Gonsalves, Manoel 24/11/1637
 Gonsalves, Martin 08/08/1637
 Gonsalves, Miguel 08/08/1637
 Gonsalves, Salvador 28/03/1637,
 07/09/1637
 Gonzalves, Manoel 16/07/1637
 Gonzalves, Miguel 21/08/1637
 Goodlad, John (Bongarson), *major*/
 majoor 28/01/1637, 31/01/1637,
 05/02/1637, 07/03/1637, 09/03/1637,
 15/06/1637, 18/10/1637, 28/12/1637
 Gous, Ritfard 05/04/1637
 Gouter, Albert, *sargento*/sergeant
 13/10/1637
 Govertsz., Christiaen 03/06/1637,
 10/06/1637, 03/09/1637, 12/09/1637
 Gracehaven, Hendrick de 24/04/1637
 Graças, Joan 14/09/1637
 Grande, João, *negro*/neger 26/08/1637
 Grande, Pedro, *negro*/neger 26/08/1637
 Graon, Pero da 31/12/1637
 Gras, Jan 24/09/1637

Graswinckel, Hugo, *oficial da companhia dos burgueses*/officier van de burgercompagnie 09/02/1637, 10/02/1637, 04/04/1637, 27/04/1637, 30/05/1637, 01/06/1637, 23/06/1637, 23/07/1637, 24/10/1637, 14/12/1637
 Graswinckel, Jacob 03/02/1637, 20/05/1637
 Groes, Bijckert 25/06/1637
 Groes, *comissário*/commies 12/05/1637
 Groot, Francois de 04/07/1637
 Groot, Nicolaes de 12/12/1637
 Gruijter, Reinier, *tenente*/luitenant 29/09/1637, 30/09/1637
 Guarces, João 24/09/1637

H

Hack, Jacques 09/02/1637, 10/02/1637, 28/05/1637, 21/08/1637, 07/09/1637, 09/09/1637, 10/09/1637, 21/09/1637, 24/09/1637, 06/10/1637, 22/10/1637, 11/11/1637, 23/12/1637
 Hack, Nicolaes 11/11/1637, 23/12/1637
 Haen, Daniel de 17/06/1637, 28/07/1637, 08/08/1637, 12/08/1637, 15/08/1637, 21/08/1637, 14/09/1637, 20/10/1637, 21/11/1637
 Haen, Jacques 05/10/1637
 Haen, Nicolaes de 14/02/1637, 17/06/1637, 15/08/1637, 14/09/1637, 05/10/1637, 20/10/1637, 21/11/1637
 Haijen, Harmen 21/04/1637
 Hal, Artur 04/07/1637
 Halters, Samuel 02/03/1637, 13/03/1637, 08/04/1637, 20/05/1637, 31/08/1637, 23/09/1637, 10/11/1637, 14/12/1637
 Ham, Jan van 04/04/1637, 28/07/1637
 Ham, *tenente*/luitenant 16/09/1637, 17/10/1637
 Hamel, Hendrick, *administrador*/administrateur, later politieke raad en bewindhebber WIC. 04/02/1637

Hammon, Luc 19/03/1637
 Han, Jan van 07/12/1637
 Hanes, *capitão*/kapitein 26/12/1637
 Hans, *capitão*/kapitein 29/01/1637
 Hans, Lourens 17/11/1637
 Harderwijck, Jacobsz. van 13/05/1637
 Hardÿ, Robbert 28/01/1637
 Harmansz., Harman 01/07/1637
 Harmansz., Volckert 04/07/1637
 Harmensz., Dirck 12/07/1637
 Harmensz., Jan 21/04/1637, 04/07/1637
 Harrison, *capitão dos 'brasileiros'*/kapitein van de Brazilianen [Indianen] 28/09/1637, 29/09/1637
 Hartman, *sargento*/sergeant 31/01/1637
 Hartoge, Jacob de 21/09/1637
 Hattum, Hendrik van 18/04/1637
 Hecque, Pieter van 02/03/1637
 Heede, Pieter van, *comissário*/commies 21/08/1637, 21/09/1637, 02/10/1637, 12/10/1637, 22/10/1637
 Heijn, Pieter Claesz. 07/09/1637
 Heines, Louis 08/08/1637
 Helman, Christoffel 25/04/1637
 Henderson, James *major*/majoor 28/01/1637, 13/03/1637
 Hendr., Jan 28/12/1637
 Hendricksz., Dirck 25/04/1637, 04/07/1637, 08/12/1637, 30/12/1637
 Hendricksz., Gerrit 20/06/1637
 Hendricx, Harmen 31/07/1637
 Hendricx, Juriaen 19/02/1637
 Hendricx, Sara 19/03/1637, 28/12/1637
 Hendricxen, Michel 02/09/1637
 Hendriksz., Hans 07/10/1637
 Henr., Jan 04/07/1637
 Henr., Pieter 04/07/1637
 Henrick, *capitão*/kapitein 15/05/1637
 Henricksz., Michiel 08/07/1637, 03/09/1637, 07/09/1637, 21/09/1637
 Henricussen, Harman 30/01/1637
 Herckmans, Elias, *conselheiro político*/politieke raad, later lid Hoge en Secrete

- Raad 03/02/1637, 05/02/1637,
14/02/1637, 17/02/1637, 01/03/1637,
09/03/1637, 10/03/1637, 10/04/1637,
20/04/1637, 27/04/1637, 09/05/1637,
11/05/1637, 13/05/1637, 20/05/1637,
30/05/1637, 08/06/1637, 13/06/1637,
15/06/1637, 25/06/1637, 14/07/1637,
16/07/1637, 07/08/1637, 03/09/1637,
05/09/1637, 03/12/1637, 21/12/1637
- Hes, Jacob, *capitão do navio*/kapitein van
het schip Soutbergh 24/04/1637
- Heusden, Paulus 14/10/1637
- Heussen, Jasper van 13/06/1637,
14/10/1637
- Hick, Jan, *capitão*/kapitein 09/03/1637,
24/03/1637, 30/04/1637, 08/06/1637,
19/09/1637, 29/09/1637, 30/09/1637,
12/10/1637, 13/10/1637
- Hick, Job, *cabo*/korporaal 12/10/1637
- Hoecken, Barthelt van, *tenente da
companhia dos burgueses*/luitenant van
de burgercompagnie 10/02/1637
- Hoecken, Bartholomeus van 12/05/1637
- Hoffmans, Gommert 30/05/1637
- Hogehoeck, *comissário*/commies
14/02/1637
- Hoies, *capitão*/kapitein 28/01/1637
- Hol, Alardt, *auditor*/auditeur 09/04/1637,
28/07/1637, 31/08/1637
- Hollegeest, Willem, *comissário do navio*/
commies van het schip Adam en Eva
07/02/1637, 18/02/1637
- Holman, Christoffel 04/07/1637
- Hondius, Hendirck, *comissário*/commies
25/02/1637, 31/08/1637, 15/09/1637,
08/10/1637, 30/11/1637, 21/12/1637
- Hoochstraten, Diederick van
28/01/1637, 07/04/1637
- Hoogenhouck, Abraham 05/05/1637
- Hoorn, Jan van 06/03/1637, 13/03/1637
- Hoorn, Wilhelm van 07/09/1637,
24/09/1637
- Hornart, Manoel 14/09/1637,
27/10/1637
- Host, Jacob Harmansz., *comissário do
navio*/commies van het schip Hope
07/02/1637
- Houck, Johan 14/09/1637
- Houcke, Bartel van 04/07/1637
- Hous, *capitão*/kapitein 04/07/1637,
17/10/1637
- Houwart, Charles 30/04/1637
- Hozenberg, Diderick 24/04/1637
- Huijbert Meijnert 08/06/1637
- Huijbertsz., Christoffel 13/11/1637,
12/12/1637
- Huijbertsz., Corn. 13/05/1637
- Huijgen, *capitão* 18/12/1637
- Huijgen, Jacob 07/12/1637
- Huijgen, Jean 11/03/1637
- Huijgen, Lucas, sargento 12/10/1637
- Huijn, Henric, *sargento dos 'brasileiros'*/
sergeant van de Brazilianen [Indianen]
05/05/1637, 08/05/1637
- Hulpher, Jacques van 10/08/1637
- I
- Ielen, Isaacq 25/04/1637
- Índias Ocidentais*/Westindië 04/03/1637,
12/03/1637, 18/03/1637, 20/03/1637,
25/03/1637, 12/08/1637, 21/08/1637,
08/09/1637, 28/10/1637, 16/11/1637,
09/12/1637
- Ingela, Robbert 30/04/1637
- Iperen, Claes [Nicolaes] van, *general da
costa da Guiné*/generaal ter kust van
Guinee 18/10/1637, 26/10/1637,
27/11/1637
- Iporante, Francisco, frei 04/02/1637
- Isabella, *lavradora de roças*/landarbeidster,
vermoedelijk een slavin 29/07/1637
- J
- Jacobs, Jan 30/04/1637
- Jacobs, Phlsz. 14/11/1637

- Jacobson, Jacob, *comandante do navio*
commandant van het schip Zee Robbe
07/02/1637
- Jacobsz., Barent 02/04/1637
- Jacobsz., Floris 04/07/1637
- Jacobsz., Gregorius 12/12/1637
- Jacobsz., Henr. 04/07/1637
- Jacobsz., Jacob 09/03/1637, 19/03/1637,
13/11/1637
- Jacobsz., Jan 26/02/1637
- Jacobsz., Joost 14/12/1637
- Jacomo, Simão Ferreira 17/12/1637
- Jacques, D. 17/02/1637
- Janmare, Melchior 16/06/1637
- Jansen, Hendrick 10/03/1637
- Jansen, Meijndert 16/12/1637
- Janssen, Erasmus 30/09/1637
- Jansson, Floris, *comandante do navio*
commandant van het schip Hope
07/02/1637
- Jansz., Adam 31/07/1637
- Jansz., Albert 07/08/1637
- Jansz., Barent 21/04/1637
- Jansz., Claes 01/05/1637, 07/05/1637
- Jansz., Coenraet 08/06/1637, 04/07/1637
- Jansz., Cornelis 30/04/1637, 04/07/1637,
14/09/1637, 25/09/1637
- Jansz., Dirck van 29/05/1637
- Jansz., Gerrit 25/04/1637, 30/09/1637
- Jansz., Hans 08/12/1637, 30/12/1637
- Jansz., Harman 15/06/1637
- Jansz., Henrick 21/04/1637, 04/07/1637
- Jansz., Isacq 09/03/1637
- Jansz., Jacob 15/10/1637, 07/11/1637
- Jansz., Jan 06/03/1637, 25/04/1637,
28/04/1637, 29/05/1637, 09/06/1637,
18/06/1637, 04/07/1637
- Jansz., Klaes, *capitão dol*/kapitein van de
Blauwe Leeuw 08/05/1637
- Jansz., Laurens 07/08/1637
- Jansz., Marcus 12/10/1637
- Jansz., Marten 21/10/1637
- Jansz., 04/07/1637
- Jansz., Mathijs, *capitão*/kapitein
26/03/1637, 04/07/1637, 16/12/1637,
28/12/1637
- Jansz., Paulus 31/07/1637
- Jansz., Pieter 20/07/1637
- Jansz., Roeloff 04/07/1637
- Jansz., Sijmon 12/05/1637
- Jansz., Stephen 30/04/1637
- Jansz., Susanne 13/06/1637
- Jansz., Theunis 31/08/1637, 17/10/1637
- Jansz., Willem 02/04/1637
- Jasparsz, Jacob 29/05/1637, 04/07/1637
- Jaspersen, Dirck 29/09/1637
- Jassen, Cornelis 01/05/1637
- Jennins, Jan 30/04/1637
- Jochims, Christina 24/03/1637
- João, Manoel 03/07/1637, 08/07/1637,
19/11/1637
- João, Matias 06/08/1637
- Jochems, Jan 29/07/1637, 21/10/1637
- Jochumsz., Dirck 07/11/1637
- Johus, Robbert 13/03/1637
- Jong, Cornelis Dircxen de 07/08/1637
- Jong, Johan de 21/08/1637
- Jong, Pieter Seullin de 08/05/1637,
02/12/1637
- Jongewel, Jan Cornelis, *comissário*
das mercadorias/commies voor de
koopmanschappen 03/02/1637,
13/05/1637, 28/07/1637
- Jongknecht, Cornelis Adriaenssen,
conselheiro político/politieke raad
31/01/1637, 03/02/1637, 05/02/1637,
05/04/1637, 09/04/1637, 14/05/1637,
29/07/1637
- Jongknecht, Gerrit Gerritsz. 20/06/1637
- Joor, Hendrick 16/06/1637
- Joosten, Cornelis, *soldado*/soldaat
13/10/1637
- Joosten, Willem, *sargento*/sergeant
25/07/1637
- Jordaens, Jan, *comissário*/commies
15/10/1637, 17/11/1637

Jorge, Manoel Francisco 03/07/1637

Jumeau, Guillame 18/10/1637

Juriaen, Hans, *sargento*/sergeant
30/04/1637, 25/07/1637

Jurriens., Lucas 04/07/1637

K

Keerbergh, Christiaen 10/10/1637

Keijgel, Michiel 25/04/1637, 04/07/1637

Keijser, Lucas de 04/07/1637

Keijser, Reijer Gerritsz. 22/04/1637

Kelder, Jan Dirksz. 25/11/1637

Keller, Sebastiaen, *tesoureiro*/
penningmeester 04/02/1637,
10/02/1637, 13/02/1637, 14/02/1637,
16/02/1637, 17/02/1637, 18/02/1637,
19/02/1637, 21/02/1637, 23/02/1637,
24/02/1637, 26/02/1637, 03/03/1637,
04/03/1637, 06/03/1637, 14/03/1637,
19/03/1637, 20/03/1637, 24/03/1637,
25/03/1637, 28/03/1637, 02/04/1637,
04/04/1637, 07/04/1637, 08/04/1637,
11/04/1637, 16/04/1637, 21/04/1637,
22/04/1637, 28/04/1637, 01/05/1637,
04/05/1637, 05/05/1637, 06/05/1637,
11/05/1637, 13/05/1637, 16/05/1637,
20/05/1637, 22/05/1637, 27/05/1637,
29/05/1637, 08/06/1637, 13/06/1637,
15/06/1637, 20/06/1637, 31/07/1637,
28/08/1637, 25/09/1637, 22/10/1637,
07/11/1637, 11/11/1637, 07/12/1637,
12/12/1637, 16/12/1637, 21/12/1637

Kerckeling, Lucretia 13/03/1637

Kesslerus, Fridericus, *predicant*/predikant
28/12/1637

Kestel, David van 20/05/1637

Kien, Jacob Claes 04/07/1637

Kleder, Jan Dirksz. 29/11/1637

Klercq, Enoch 20/04/1637, 26/05/1637,
06/06/1637

Knap, Albertsz. 28/04/1637

Knocx, Jacques 07/03/1637

Koin, Hans van, *coronel*/kolonel
01/05/1637, 14/05/1637, 24/06/1637,
18/10/1637, 30/10/1637, 27/11/1637
Kouck, Joan 27/10/1637

L

La Faija, Joan de 13/02/1637

Lam, Pieter Claessen 't 11/12/1637

Lambersz., Velten 30/04/1637

Lambertsz., Bartholomens 19/03/1637

Lambertsz., Jacob 06/08/1637

Lambertsz., Joost 04/07/1637

Lambertsz., Theunis 11/08/1637

Lamon, Jean du 04/07/1637

Lancquere, Estienne 17/08/1637

Landin, Gaspar Pereira 19/11/1637

Lange, Cornelis de, *comissário*/commies
17/11/1637

Lange, Diogo Eustácio 24/09/1637

Langhman, Claes Arentsz. 25/03/1637,
07/09/1637, 17/10/1637

Lasschine, *capitão*/kapitein 01/12/1637

Laurens, Marten 06/02/1637

Lazaro, Jacinto 08/08/1637

Leão, Geraldo de Prado 18/04/1637

Leendersz., Jac 04/07/1637

Leeuwen, Adriaen van, *capitão do iatel*/
kapitein van het jacht Eenhoorn
06/05/1637, 03/07/1637, 18/07/1637

Leger, Ivan 04/07/1637

Leguers, Jean 27/04/1637

Leij, Caspar van Niehoff van 15/09/1637,
17/09/1637

Leijls, Thomas (alias Spangiaert)
18/11/1637

Leitão, Anthonio Rois 28/07/1637

Leitão, Balthazar 05/08/1637

Leitão, Eustacio 02/11/1637

Leitão, Manoel 17/02/1637

Lempereur, Theodosius 21/09/1637,
05/11/1637, 03/12/1637

Leti, Belchior 30/03/1637

Lettaen, Antonio Rodrigo 03/06/1637

- Letter, Hans de 30/04/1637
 Lichthart, Jan Cornelissen, *almirantel*
 admiraal 28/01/1637, 14/02/1637,
 12/03/1637, 14/03/1637, 19/03/1637,
 15/04/1637, 18/04/1637, 27/04/1637,
 04/05/1637, 07/05/1637, 08/05/1637,
 30/09/1637, 06/10/1637, 15/10/1637,
 17/11/1637, 27/11/1637, 28/12/1637
 Licottes, Pedro 13/10/1637
 Liesinck, Meijndert 15/04/1637
 Lievenson, Claes 02/04/1637,
 04/07/1637
 Lievensz., Lambert 18/11/1637
 Lijbergen, Aernout van 24/09/1637
 Lijnraet, Frans 09/07/1637
 Lima, Paulo Gomez 12/07/1637,
 23/07/1637
 Lins, Bartholomeo 10/07/1637,
 28/09/1637
 Lins, Conrado 14/09/1637, 27/10/1637
 Lintzenig, Jacob 29/07/1637
 Lira, Francisco 16/07/1637
 Lira, Michel Jacome 14/09/1637,
 27/10/1637
 Lisboa, Diogo 14/08/1637
 Listrij, Johannes, *comissário*/commies
 31/01/1637, 14/02/1637, 19/02/1637,
 20/02/1637, 25/02/1637, 02/03/1637,
 04/03/1637, 06/03/1637, 09/03/1637,
 12/03/1637, 14/03/1637, 20/03/1637,
 02/04/1637, 05/04/1637, 07/04/1637,
 15/04/1637, 22/04/1637, 27/04/1637,
 04/05/1637, 06/05/1637, 11/05/1637,
 28/05/1637, 03/06/1637, 08/06/1637,
 11/06/1637, 29/06/1637, 01/07/1637,
 05/08/1637, 26/09/1637, 28/09/1637,
 30/09/1637, 02/10/1637, 05/10/1637,
 02/11/1637, 17/11/1637, 23/11/1637,
 25/11/1637, 02/12/1637, 07/12/1637,
 24/12/1637
 Lobo, Diogo Lopes 27/10/1637
 Lobo, João Dias 08/08/1637
 Longras, *capitão do navio*/kapitein van het
 schip St. Helena 02/04/1637
 Loockemants, Denijs 11/05/1637
 Loos, Willem 30/06/1637
 Lopes, Balthazar 21/10/1637
 Lopes, Diogo 14/09/1637
 Lopes, Domingos 02/04/1637
 Lopes, George, *capitão*/kapitein
 04/08/1637
 Lopes, Gille 28/09/1637
 Lopes, Graniel 08/08/1637
 Lopes, João 04/08/1637
 Lopes, Manoel 28/07/1637
 Lopes, Michiel 01/08/1637
 Louis, Hans Willem, *comandante dos*
brasileiros/commandant van de
 Brazilianen [Indianen] 29/01/1637,
 31/01/1637, 10/02/1637, 30/05/1637,
 01/08/1637, 07/08/1637, 02/09/1637,
 14/09/1637, 17/10/1637
 Lucenha, Isabela 08/08/1637
 Lucifer, Cornelis, *mestre de equipagem*
equipagemeester 18/06/1637,
 15/10/1637
 Luck, Pieter Lenarts 01/09/1637
 Luddinton, Robbert 04/07/1637
 Lugo, Francisco de 27/10/1637
 Luijsen, Cornelis 07/08/1637
 Luis, Diogo 08/09/1637
 Luis, Domingos 07/08/1637
 Lutze, Melchior 25/04/1637
- M
- Macedo, Domingos de 24/06/1637
 Macedo, Francisco de 28/07/1637
 Machado, Ambrosio 30/03/1637,
 06/06/1637
 Machamines, Samuel 04/02/1637
 Mackaij, Daniel 30/04/1637
 Madeira, Francisco 28/04/1637
 Maertensz., Claes 28/02/1637
 Maestricht, Melchior van 24/04/1637
 Magalhães, Francisco 11/08/1637

- Magalhães, Manoel de 29/09/1637,
01/10/1637
- Maia, Domingos 11/08/1637
- Maij, Thomas, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Regart 14/11/1637
- Main, Albert 30/04/1637
- Malburgh, Walraven, *capitão*/kapitein
28/01/1637, 20/06/1637, 18/10/1637,
10/11/1637, 18/11/1637, 24/11/1637
- Malchens, Jorge 30/04/1637
- Manipasou, *capitão*/kapitein 25/07/1637
- Mansvelt, Andries Pietersz. 28/03/1637,
24/04/1637, 30/04/1637
- Marche, Henr. de 04/07/1637
- Marckgraeff, Christoffel 24/09/1637
- Marcus, *capitão dos 'brasileiros'*/kapitein
van de Brasileanen [Indianen]
26/06/1637, 12/07/1637
- Mareros, Luijs 30/03/1637, 17/12/1637
- Mareschal, Johannes 11/05/1637
- Mareschal, Joseas 14/09/1637,
03/12/1637
- Mariau, Michiel 17/11/1637
- Marinho, Francisco 23/09/1637
- Marion, Michiel 04/08/1637
- Mariz, João Carneiro de 18/06/1637,
20/06/1637, 21/09/1637, 24/09/1637
- Martel, Victor 04/07/1637
- Martelz., Sebastiaen 25/02/1637
- Martens, Gonzalvo 13/08/1637
- Martensz., Jacob 14/09/1637
- Marthijsz., Lucas 12/05/1637
- Martines, Manoel 31/07/1637
- Martins, Antonio 07/03/1637
- Martins, Sebastião 06/08/1637,
07/08/1637
- Martius, Francisco 30/09/1637
- Mast, Jan, *capitão* /kapitein 28/12/1637
- Masuer, Jan, *comissário*/commies
17/11/1637
- Matheus, André 03/07/1637
- Matos, Luis Pinto de 06/08/1637
- Matthijssen, Claes 26/03/1637
- Matto, Manoel Gonsalves de 28/03/1637
- Medemblicq, Schellinger van 25/11/1637
- Meere, Gaspar de 24/11/1637
- Meerenburgh, Michiel 29/06/1637,
24/11/1637
- Meij, Thomas 16/11/1637
- Meijndersz., Huijbert 10/04/1637,
16/04/1637, 20/05/1637, 15/06/1637
- Meijndersz., Jacob 09/06/1637
- Meijndersz., Samuel 10/11/1637
- Meijndertsz., Pieter 12/03/1637
- Meijndertsz., Willem 07/12/1637
- Mele, Pieter 30/04/1637
- Melisz., Adam 17/04/1637
- Mellingen, *comissário*/commies
10/02/1637
- Menar, Claude 04/07/1637
- Menda, Johannes de 30/04/1637
- Mendes, Antonio 22/04/1637
- Mendes, Francisco 04/04/1637
- Mendes, Jean 06/03/1637
- Mendes, Juan 01/10/1637
- Mendes, Miguel Rodrigues 21/04/1637,
20/05/1637
- Mendoza, Anthonio Pinto de 28/07/1637
- Mendoza, Gaspar de 08/07/1637
- Merse, Jacob van der, *comissário*/commies
22/10/1637
- Meschine, Jorge 12/10/1637,
14/10/1637, 19/12/1637
- Metcalff, Jan 12/12/1637
- Methoen, Daniel 30/12/1637
- Mettingh, *capitão*/kapitein 30/04/1637,
14/10/1637, 18/12/1637
- Meur, Jan 07/10/1637
- Meurs, Willem 30/04/1637
- Michiels., Claes 04/07/1637
- Michielsz., Claes 25/04/1637
- Micquenj., Coenraet 18/09/1637
- Mierop, Willem van 08/04/1637
- Mijeners, Pieter, *comandante do navio*
commandant van het schip St. Clara
07/02/1637

Milanen, *médico*/arts 05/04/1637,
 09/04/1637
 Milderts., Isacq van 24/02/1637
 Milligen, Bartholomeus van, *capitão*/
 kapitein 30/04/1637, 04/05/1637,
 14/10/1637
 Miranda, Antonio de 06/08/1637
 Miranda, Diogo de 06/08/1637
 Miranda, Manuel de 05/05/1637
 Moet, Hendrick 29/07/1637
 Mol, Pieter, *sargento*/sergeant 25/07/1637
 Molina, João Tenorio 23/06/1637,
 08/07/1637
 Monchy, Rene de 21/04/1637,
 03/09/1637
 Monteiro, Maria, *negra*/negerin
 26/08/1637
 Monteiro, Francisco 21/07/1637
 Monteiro, Jacomo 16/07/1637
 Monteiro, Luis Saraiva 28/09/1637
 Montera, Philippa 27/05/1637
 Monteiro, Francisco de 4/09/1637
 Montes, Bartel, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Domburgh 09/04/1637
 Mooe, Nataniel 23/12/1637
 Moor, Jan, *soldado*/soldaat 20/02/1637,
 05/04/1637
 Moreira, Antonio 10/03/1637,
 07/08/1637, 11/08/1637
 Moreira, Antonio Álvares 11/08/1637
 Moreira, Domingos 11/08/1637
 Moreira, Gonsalvo 14/09/1637
 Moreira, Manoel da Costa 05/11/1637
 Moreno, Balthazar Gonsalves 11/08/1637
 Mortemer [Morthamer], Pieter, *capitão*/
 kapitein 28/01/1637, 06/03/1637
 Morto, Louis da 22/04/1637
 Motte, Matheus Gonsalvos 24/06/1637
 Mottin, Hans van 23/04/1637
 Moulin, Jacob du 29/09/1637,
 30/09/1637
 Moura, Antonio de Sousa 26/08/1637
 Moura, Isabella de 17/06/1637

Mouro, Antonio de Souza 28/04/1637
 Muel, Jean de 19/05/1637
 Muijs, Antonij 31/08/1637
 Mulder, Dirck, *cadete*/cadet 09/05/1637,
 04/07/1637
 Munnickhove, Eduart 08/06/1637,
 28/07/1637, 07/08/1637

N

Naboris, Antonio Dias 10/03/1637
 Nagel, Jean Willemsz., 07/03/1637
 Naijbert, Hans 30/04/1637
 Nassau, Hans Ernst van, *conde*/graaf
tenente/luitenant 18/12/1637
 Nassau, Carel van 28/01/1637,
 29/01/1637, 31/01/1637, 03/02/1637
 Nassau-Siegen, Johan Maurits van,
governador geral/gouverneur-generaal
 28/01/1637, 31/01/1637, 01/02/1637,
 02/02/1637, 03/02/1637, 05/02/1637,
 07/02/1637, 13/02/1637, 14/02/1637,
 24/02/1637, 25/02/1637, 26/02/1637,
 07/03/1637, 09/03/1637, 11/03/1637,
 14/03/1637, 19/03/1637, 24/03/1637,
 29/03/1637, 07/04/1637, 08/04/1637,
 09/04/1637, 10/04/1637, 15/04/1637,
 16/04/1637, 20/04/1637, 22/04/1637,
 24/04/1637, 29/04/1637, 05/05/1637,
 08/05/1637, 14/05/1637, 16/05/1637,
 13/06/1637, 15/06/1637, 17/06/1637,
 02/07/1637, 04/07/1637, 06/07/1637,
 10/07/1637, 12/07/1637, 24/07/1637,
 27/07/1637, 06/08/1637, 07/08/1637,
 12/08/1637, 15/09/1637, 24/09/1637,
 26/09/1637, 28/09/1637, 29/09/1637,
 30/09/1637, 12/10/1637, 13/10/1637,
 17/10/1637, 18/10/1637, 26/10/1637,
 27/10/1637, 28/10/1637, 16/11/1637,
 18/11/1637, 25/11/1637, 26/11/1637,
 01/12/1637, 02/12/1637, 09/12/1637,
 11/12/1637, 12/12/1637, 14/12/1637,
 17/12/1637, 21/12/1637, 28/12/1637
 Navalhas, Manoel de 20/06/1637

Navarro, João Lostan 28/07/1637
 Navarro, Moises 19/03/1637,
 20/05/1637, 09/06/1637, 18/06/1637,
 08/07/1637, 05/08/1637, 07/08/1637,
 30/09/1637, 23/11/1637
 Neest, Pieter 15/06/1637
 Negentoon, J. 29/05/1637
 Negentoon, Willem van 08/08/1637,
 15/09/1637, 16/12/1637
 Nese, Jeronimo Correa van der
 03/07/1637
 Nesse, Jacques van der 08/07/1637,
 28/07/1637, 07/08/1637
 Net, Adriaen van der 29/05/1637
 Neto, Antonio 06/08/1637
 Niekercken, Jan 29/09/1637, 30/09/1637
 Nieulandt, Cornelis, *comissáriu*/commies
 12/07/1637, 14/07/1637
 Nollens, Jacob 04/07/1637
 Noorman, Dirck 04/07/1637
 Noren, François de 04/07/1637
 Noserma, Mathias 08/05/1637,
 29/06/1637
 Noten, Manoel 31/07/1637
 Nouten, Hans 05/04/1637
 Nouters, Bartel 05/04/1637
 Novo, Gonsalves 29/07/1637
 Nunes, Francisco 12/08/1637
 Nunes, Lourenço 07/04/1637,
 24/09/1637
 Nunes, Pedro 10/03/1637

O

Olanda, Augusto de 16/07/1637
 Olibeeq, Jan 04/07/1637
 Olijback, *comissáriu*/commies 13/02/1637
 Olinck, Harmen 07/04/1637
 Olinda, Manoel Gonsalves 25/06/1637
 Oliveira, Gonzalvo de, *negro*/neger
 28/04/1637
 Oliveira, João de 12/08/1637
 Oliveira, Leonardo de 07/05/1637
 Oliveira, Salvador 28/12/1637

Oliveiros, Francisco Diaz 12/07/1637,
 23/07/1637
 Ool, Jan van 15/06/1637, 08/07/1637,
 28/08/1637
 Oostende, Pieter van 08/04/1637
 Oosterdagh, Johannes 20/04/1637
 Oosthoff, Gerrit van 16/06/1637
 Orange, Nicolaus 16/12/1637
 Orosco, Francisco Lopes de 14/09/1637
 Overtsz., Volckert 21/04/1637

P

Pacheco, Manoel 30/05/1637
 Pais, Diogo, *negro*/neger 28/04/1637
 Pais, Ignacio 05/02/1637
 Pais, Manoel 03/12/1637
 Pais, Philipo 30/03/1637
 Pais, Steven 01/12/1637
 Pais, Zazoro 10/03/1637
 Paiva, Bartholomeu de 09/12/1637
 Pantaleão, *capitão*/kapitein 25/07/1637
 Pantorro, Diogo Fernandes 28/07/1637
 Paraupaba, Antonio, *capitão dos*
'brasileiros'/Kapitein van de Brasileanen
 [Indianen] 25/07/1637, 29/09/1637
 Paraupaba, Gaspar 11/05/1637
 Paul, Thomas 21/02/1637, 04/03/1637
 Paulus, Mr. 30/01/1637
 Paulus, Pieter, *capitão*/kapitein
 07/03/1637
 Pauly, Conrad 28/07/1637
 Pauwe, Michiel 26/03/1637, 29/06/1637
 Pauwels, Adriaen 10/08/1637
 Pean, Jacob 11/12/1637
 Pedrega, Francisco Vieira 24/11/1637
 Pedroso, Francisco 29/09/1637
 Peenen, Lucas van, *contador do Conselho*
Político/boekhouder van de Politieke
 Raad 04/02/1637, 18/02/1637,
 17/04/1637, 26/05/1637
 Pelgrom, Jan 01/09/1637, 18/09/1637
 Pellerin, Bevoit 19/05/1637
 Pelser, Bartolomeus 01/05/1637

- Pereira, Bento 08/08/1637
 Pereira, Bras 10/08/1637
 Pereira, Domingos 06/08/1637
 Pereira, Francisco de Brito 21/09/1637,
 24/09/1637
 Pereira, Jacinto 09/11/1637
 Pereira, João Róis 11/08/1637
 Pereira, Manoel Pinto 25/11/1637
 Pereira, Raphael 10/03/1637
 Pereres, Diogo 06/03/1637
 Peres, Domingos 23/05/1637
 Peres, Jean 21/09/1637
 Perguin, Piron 16/06/1637
 Persanha, Duarte 04/08/1637
 Pessoa, Adriano 30/07/1637
 Pessoa, Álvaro Fernado 11/08/1637
 Peters., Jacques 03/06/1637
 Petit, Louis 07/03/1637
 Petri, Jacobi, *capitão*/kapitein
 28/01/1637, 27/07/1637, 30/09/1637,
 11/10/1637
 Petrus, *tenente*/luitenant 23/02/1637
 Picera, Manuel 04/04/1637
 Piels, Dirck 04/04/1637
 Pieter, Carel 25/04/1637
 Pietersz., Abel 10/04/1637, 15/04/1637,
 18/04/1637, 20/04/1637, 06/05/1637,
 28/07/1637
 Pietersz., Baltesz. 30/04/1637
 Pietersz., Casten 30/04/1637
 Pietersz., Cornelis 24/02/1637
 Pietersz., Elias 10/11/1637
 Pietersz., Evert 12/12/1637
 Pietersz., Jacob 07/08/1637
 Pietersz., Jacques 29/12/1637
 Pietersz., Jan 30/04/1637
 Pietersz., Joost 22/05/1637, 14/09/1637
 Pietersz., Martensz. 14/09/1637
 Pietersz., Paulus 04/07/1637,
 28/07/1637, 12/09/1637
 Pietersz., Pieter 23/09/1637
 Pietersz., Wiggert 25/03/1637
 Pietersz., Willem 21/04/1637
 Pijper, Thomas 30/04/1637
 Pimenta, João 24/06/1637, 10/07/1637,
 12/07/1637, 08/08/1637, 21/08/1637
 Pimentel, João Lourenço 23/09/1637
 Pimentel, Manoel Rois 28/07/1637
 Pimentel, Rodriguez de Barros
 25/06/1637
 Pina, Graniel de 11/07/1637
 Pinto, Antonio 04/08/1637
 Pinto, Christovão 08/08/1637
 Pinto, George Homem 28/07/1637,
 07/08/1637, 03/12/1637
 Pinto, Melchior 23/05/1637
 Pinto, Rui Vaz 14/09/1637
 Pires, Antonio 02/04/1637, 30/09/1637
 Pires, Bartholomeus 12/05/1637
 Pires, Francisco 30/07/1637
 Pires, Jacques 28/09/1637
 Placcaerd, Guillaem 28/09/1637,
 08/10/1637, 23/11/1637
 Planck, Marten de 16/06/1637
 Plancquer, Guillan de 03/07/1637,
 10/10/1637
 Plant, Willem, *cabo*/korporaal
 10/02/1637
 Pleimios, Jean 27/04/1637
 Pluger, Hans 29/05/1637
 Plumioen, Abraham 24/02/1637
 Poe, Andries de 04/07/1637
 Poe, Raphael de 04/07/1637
 Poel, Cornelis van der, *predicant*
 predikant 14/02/1637, 19/02/1637,
 19/02/1637
 Poen, Jacob Jacobsz. 09/12/1637
 Pol, João van 07/08/1637
 Polhemius, Johannes Theodorus,
predicant/predikant 02/03/1637,
 24/12/1637
 Pomart, Valentijn 04/07/1637
 Poorten, Jan van 30/06/1637
 Porão, Jasper Pereira 22/04/1637
 Porto, Fernando do 20/07/1637
 Post, Matthias 21/08/1637

Posten, Jan van 24/12/1637
 Poti, Pedro, *capitão dos 'brasileiros'*
 kapitein van de Brasileanen [Indianen]
 12/05/1637, 29/09/1637, 30/09/1637
 Pouwels, Adriaen 31/08/1637,
 23/09/1637
 Pouwels, Pieter 30/04/1637
 Pras, Antoni 04/07/1637
 Preston, Jan, *tenenteluitenant*
 08/10/1637
 Pretorius, Johannes 08/07/1637
Príncipe de Orange/Prins van Oranje
 24/02/1637, 04/05/1637
 Put, Sijmos 08/04/1637

Q

Quaresma, Francisco 07/08/1637
 Quaresma, Maria 11/08/1637
 Quintijns, Abraham 12/12/1637

R

Rabelo, Francisco 08/08/1637
 Rabelo, Gaspar 08/08/1637
 Rabelo, Melchior 01/08/1637
 Ramalho, Balthazar Frz. 24/06/1637
 Ramalho, Manoel 23/09/1637
 Ramires, Carolo Francisco 30/03/1637
 Ramires, Francisco 30/07/1637
 Ramires, Luis 28/05/1637
 Ramos, Francisco, *capitão de campol*
 jager op gevluchte slaven 17/02/1637,
 04/03/1637, 02/04/1637, 04/04/1637,
 28/07/1637, 17/08/1637, 07/09/1637
 Rasiere, Isacq de, *capitão-tenente da*
 companhia dos burgueses/luitenant-
 kapiteit van de burgercompagnie
 10/02/1637, 19/02/1637, 11/03/1637,
 17/03/1637, 09/04/1637, 20/05/1637,
 19/06/1637, 08/07/1637, 28/07/1637,
 07/08/1637, 08/08/1637, 01/09/1637
 Ravalho, Pedro de Xaza 28/07/1637
 Rebello, Francisco 03/02/1637
 Rebus, Balthazar de 27/06/1637
 Reddeg, Jan 25/04/1637
 Regens., Nicolaes 04/07/1637
 Regenstorft, *comissário*/commies
 31/01/1637
 Rego, Francisco do 28/05/1637
 Rego, Gaspar Correa 28/09/1637
 Reietontsen, Pieter 14/12/1637
 Reijerts, Marritgen 30/05/1637
 Reijms, Jochem 14/08/1637
 Reijnes, Corneliss. 15/04/1637
 Reijs, Balthazar dos 04/08/1637
 Rembach, Lourens van, *capitão*/kapitein
 21/04/1637, 23/05/1637, 15/09/1637,
 29/09/1637, 13/10/1637
 Remmertsz., Remmert, *soldado*/soldaat
 06/03/1637
 Renier, *capitão dos 'brasileiros'*/kapitein
 van de Brasileanen [Indianen]
 29/09/1637
 Renis, Joachin 02/05/1637
 Ribeiro, Anthonio 02/04/1637,
 03/06/1637, 29/12/1637
 Ribeiro, Domingos 06/08/1637
 Ribeiro, Francisco 12/08/1637
 Ribeiro, Gonzalvo 15/12/1637
 Ribeiro, João 28/09/1637, 03/12/1637
 Ribeiro, Pero 21/08/1637
 Richelju [Richelieu], *cardeal francês*/Frans
 kardinaal 02/04/1637
 Ridder, Nicolaes de, *fiscal*/fiscal
 28/01/1637, 30/01/1637, 10/02/1637,
 23/04/1637, 30/05/1637, 13/08/1637,
 14/08/1637, 18/08/1637, 07/09/1637,
 21/09/1637, 11/10/1637
 Rijff, Juriaen 07/08/1637
 Risinda, Francisco 12/10/1637,
 14/10/1637
 Ritzema, Obbo 14/09/1637
 Rivet, Noe 26/03/1637
 Robbertsz., Johan, *conselheiro político*
 politieke raad 03/02/1637,
 06/02/1637, 14/02/1637, 25/02/1637,
 07/03/1637, 24/03/1637, 10/04/1637,

16/05/1637, 29/06/1637, 01/07/1637,
29/07/1637, 28/08/1637, 16/10/1637
Rocha, Adam Ferreira da 06/08/1637
Rocha, Antonio 18/04/1637,
01/08/1637, 06/08/1637, 07/08/1637,
10/08/1637
Rocha, Augusto 31/07/1637
Rocha, Jerônimo da 09/09/1637
Rocha, João Malheira 24/06/1637,
12/07/1637, 23/07/1637
Rocha, Manuel 18/04/1637, 06/08/1637
Roda, Luis de 30/03/1637
Rodrigos, Christiaen 08/08/1637
Rodrigos, Domingo 11/08/1637
Rodrigos [Rodrigues], Gaspar, *soldado e*
capitão dos negros/soldaat en aanvoerder
van de negers 03/02/1637
Rodrigos, Gregório 08/08/1637
Rodrigues, Baltazar 07/09/1637
Rodrigues, Bartholomeu 06/08/1637
Rodrigues, Francisco 11/07/1637
Rodrigues, Gaspar 07/08/1637
Rodrigues, João 11/08/1637, 16/12/1637
Rodrigues, Manoel 18/08/1637
Rodrigues, Paulo 07/08/1637
Rodriguez, Miguel 20/05/1637,
08/07/1637
Roeloffs, Joachim 17/02/1637
Roelofsz., Henrick 12/09/1637
Rois, Andre 04/08/1637
Rois, Domingos 07/08/1637
Rois, Estevão 06/08/1637
Romunde, Jan van 19/11/1637
Ropier, François 29/09/1637
Rosefert, Risaert 30/04/1637
Rosinda, Francisco de 14/11/1637
Rouff, Abraham de 29/06/1637
Rouge, Jean da, *capitão de campol*/jager op
gevluchte slaven 09/11/1637
Rouw, Coendert 25/04/1637,
04/07/1637

S

Sa, Antonio de 02/04/1637, 04/04/1637,
14/05/1637, 28/05/1637, 17/06/1637,
16/07/1637, 28/07/1637
Sá, Augustim de Moreira 12/11/1637
Sá, Miguel Fernandes de 28/09/1637
Sa, Philippa de 15/06/1637
Saboia, Migel Fz. 10/03/1637
Sael, Willem 04/07/1637
Saliger, Jacob Petri 29/09/1637
Samuelsen, Adriaen 12/10/1637
Sandersz., Jan 04/07/1637
Sandersz., Jan Victor 25/04/1637,
08/05/1637, 20/05/1637, 04/07/1637
Sangre, Antonio de la 30/04/1637
Santiago, Domingos 26/02/1637
Saraiva, Diogo 10/03/1637, 12/08/1637
Saraiva, Duarte 10/06/1637, 17/06/1637,
23/06/1637, 08/07/1637, 28/08/1637,
31/08/1637, 07/09/1637
Saraiva, Jorge 12/08/1637
Saraiva, Manoel 12/08/1637
Saraiva, Salvador 12/08/1637
Saramenha, João 13/08/1637
Savo, Antonio de 24/03/1637
Schaen, Jan Hendr. 28/12/1637
Schaep, Adam 04/07/1637, 21/09/1637
Schaep, Jan Hendricxen 18/08/1637,
28/08/1637
Schaep, Jan, *capitão*/kapitein 10/03/1637,
18/04/1637, 28/04/1637, 15/05/1637
Schaep, Mons. 16/02/1637
Schagen, Adriaen van 21/08/1637
Schagen, Daniel, *predicant*/predikant
09/04/1637, 20/04/1637, 28/04/1637,
06/07/1637, 26/08/1637, 28/08/1637
Schande, Maximiliaen 16/12/1637
Schapman, Jan 24/04/1637
Schilbanck, Jan 24/04/1637
Schilling, Barent, *comissário*/commies
31/08/1637, 03/09/1637, 28/09/1637,
08/10/1637, 10/10/1637, 30/11/1637

- Schilt, Hendrick, *conselheiro político*
politieke raad van Brazilië.31/01/1637,
01/02/1637, 02/02/1637, 03/02/1637,
05/02/1637, 14/02/1637, 15/02/1637,
20/02/1637, 25/02/1637, 02/03/1637,
06/03/1637, 04/04/1637, 27/04/1637,
04/05/1637, 08/05/1637, 16/05/1637,
18/06/1637, 19/06/1637, 27/06/1637,
09/07/1637, 12/08/1637, 21/09/1637,
23/09/1637, 24/09/1637, 30/09/1637,
26/10/1637, 02/12/1637, 31/12/1637
- Scholten, Marten 23/07/1637
- Schoppen, Sigismund van, *governador e coronel*/gouverneur en eerste kolonel
28/01/1637, 14/02/1637, 16/04/1637,
14/05/1637, 16/05/1637, 23/05/1637,
30/05/1637, 06/06/1637, 13/06/1637,
04/07/1637, 18/08/1637, 16/12/1637
- Schot, Everard 06/10/1637
- Schott, Wilhelm, *conselheiro político*
politieke raad van Brazilië 31/01/1637,
03/02/1637, 05/02/1637, 06/02/1637,
04/04/1637, 09/04/1637, 14/05/1637,
26/05/1637, 06/06/1637, 24/06/1637,
03/07/1637, 06/07/1637, 12/07/1637,
21/08/1637, 07/09/1637, 28/09/1637,
30/09/1637, 08/10/1637, 16/10/1637,
28/10/1637, 09/11/1637, 10/12/1637,
12/12/1637, 14/12/1637
- Schrangs, Albert 25/04/1637,
04/07/1637
- Sebastiaen, Claes, *capitão do iatel*/kapitein
van het jacht Sperwer 30/04/1637
- Seichos, Francisco Martins 12/09/1637
- Selens, Anthoni 21/08/1637
- Serooskercke, Paulus van, *conselheiro político*/politieke raad van
Brazilië 31/01/1637, 03/02/1637,
05/02/1637, 13/02/1637, 06/03/1637,
07/03/1637, 05/04/1637, 27/07/1637,
29/07/1637, 07/08/1637, 11/11/1637
- Serpa, Antonio Coelho 12/07/1637
- Serqueira, Vicente 12/07/1637
- Serrão, Louis D'Oliveira 15/12/1637
- Seuce, Jacques 04/07/1637
- Seullin, Pieter 23/02/1637, 08/07/1637,
23/09/1637, 30/11/1637
- Sevender, Jeronimus van 30/04/1637
- Sigfrid, Johannes, *comissário*/commies
18/11/1637, 01/12/1637
- Sijbersz., Dirck 28/04/1637
- Sijmaents, Cornelis, *capitão do navio*
kapitein van het schip 't Grauwe Paert
04/02/1637
- Sijmansz., Joost 30/04/1637
- Sijmensz., Abraham 30/04/1637
- Sijmon, Fereres 16/07/1637
- Sijmonsz., Barent 05/05/1637
- Sijmonsz., Sijmon 16/04/1637,
04/07/1637
- Silva, Anthonio Tellez da, *governador*/
gouverneur 21/09/1637
- Silva, Belchior 30/07/1637
- Silva, Clemente 08/08/1637
- Silva, Gaspar da 28/08/1637,
03/09/1637, 19/09/1637, 21/09/1637,
24/09/1637, 26/09/1637, 02/10/1637,
21/10/1637, 05/11/1637, 02/12/1637
- Silva, João da 11/08/1637
- Silva, Josep da 04/02/1637
- Silva, Manoel da 11/08/1637
- Silva, Pere da 07/08/1637
- Silveira, Cosmo da 27/10/1637
- Silveira, Duarte Gommès da 28/07/1637
- Silveira, Gaspar da 15/12/1637
- Silveira, Gregorio 14/08/1637
- Simoins, Anthonio, *lavrador*/planter
07/02/1637
- Siverts, Jan, *comandante do navio*/
commandant van het schip Adam en
Eva 07/02/1637
- Sluyter, Gerrit, *sargento*/sergeant
25/07/1637
- Smient, Albert Gerritsz., *contratador de pau-brasil*/contractant brazielhout

- 03/02/1637, 10/02/1637, 20/02/1637,
01/06/1637, 03/06/1637, 24/10/1637
Smit, Walter 21/09/1637
Smit, Wensel 29/09/1637, 30/09/1637
Smits, Lenart 06/03/1637
Sneebant, Jan Gerrits 19/03/1637
Soares, Gabriel 23/06/1637
Soarez, Andre 11/07/1637
Soarez, Maria 07/02/1637
Soler, Joachim Vincent, *predicant*
predikant 13/02/1637, 14/02/1637,
09/04/1637, 20/04/1637, 13/05/1637,
27/07/1637, 02/12/1637
Sousa, Francisco, *negrol*/neger 28/04/1637
Sousa, Gonsalvo 08/08/1637,
07/09/1637, 23/10/1637, 17/11/1637
Sousa, Jacinto de 13/08/1637
Sousa, Manoel de 06/08/1637
Sousa, Matheus de 10/12/1637
Sousa, Pedro 30/09/1637
Sousa, Pedro de, *negrol*/neger 28/04/1637
Sousa, Simão de 06/08/1637
Souto Maior, Ferdinando 18/06/1637
Souto Maior, João Borges 28/07/1637
Souto, João de 28/07/1637
Souza, Manoel de 17/02/1637
Spangiaert, Jan Jansz. 15/09/1637
Spinosa, Francisco D'Oliveira de
08/06/1637, 12/08/1637
Stabels, Jan van 11/05/1637,
04/07/1637, 26/11/1637
Stachouwer, Jacob, *conselheiro político*
politieke raad van Brazilië 30/01/1637,
31/01/1637, 01/02/1637, 02/02/1637,
03/02/1637, 05/02/1637, 10/02/1637,
14/02/1637, 02/03/1637, 08/05/1637,
16/05/1637, 27/05/1637, 29/06/1637,
01/07/1637, 08/07/1637, 09/07/1637,
12/07/1637, 29/07/1637, 08/08/1637,
14/08/1637, 21/09/1637, 24/11/1637
Staden, Johan de 20/07/1637
Staets, Melchior 14/02/1637,
16/04/1637, 03/06/1637
Stalpaert, *capitão*/kapitein 28/01/1637,
29/09/1637
Stein, Dirck Dircxen 31/07/1637
Stetten, Judocus à, *predicant*/predikant
05/02/1637, 06/05/1637, 02/09/1637,
07/12/1637
Stockein, Johannis van 03/03/1637
Striffrij, *capitão*/kapitein 30/04/1637,
11/05/1637, 29/09/1637
Stuardt, Daniel 30/04/1637
Stuart, Joris 04/07/1637
Stuijvesandt, Pieter, *comissário do navio*
commies van het schip Waterhont
07/02/1637
Sturpao, Francisco Feria de 01/12/1637
Sulphur, Gaspar van 12/08/1637,
16/11/1637
Swaer, Jaques 30/04/1637
Swanswijck, Johannes van 23/04/1637
Swart, Henr. 30/04/1637
T
Taeijhout, Willem Ceendertsz.
20/03/1637
Taelboom, Jan 28/01/1637
Taide, Salvador da 17/02/1637
Tamsz., Jacob 30/04/1637
Tapper, Abraham, *secretário de Johan*
Ghijseling/secretaris van Johan
Ghijseling, gedelegeerd bewindhebber
WIC. 09/05/1637, 15/08/1637
Teixeira, Antonio 08/08/1637
Teixeira, Domingos de 26/05/1637
Teles, Anthonio 04/08/1637
Tenorio, João Ramires 23/06/1637
Teunisz., Egbert 21/04/1637
Themmsz., Antgert 24/03/1637
Thien, Jean 30/04/1637
Thijmensz., Theunes 29/04/1637,
04/07/1637
Thijsz., Fem 30/05/1637
Thijsz., Pieter 09/03/1637

- Thomas, Morgan 04/07/1637,
09/12/1637
- Thomasz., Balthazar 20/04/1637
- Thomasz., Cornelis 09/03/1637
- Thomé, Antonio 07/09/1637
- Thuÿn, *capitão*/kapitein 21/04/1637,
27/05/1637
- Thuÿn, Israel 28/01/1637
- Tier, Philips Lodewÿca 28/01/1637
- Tier, Wilhelm de 29/09/1637
- Tomasz., Jan 07/09/1637, 23/09/1637,
28/09/1637, 30/12/1637
- Torres, Jan de 20/05/1637
- Torres, Sebastião de 06/08/1637
- Toscano, Alvaro Fragoso 28/09/1637
- Tourlon, Charles de, *capitão*/kapitein
28/01/1637, 03/02/1637, 07/03/1637,
23/04/1637, 29/09/1637, 30/09/1637
- Trihau, Gregorius 27/02/1637
- Trompetter, Jacob Pietersz. 07/12/1637
- Tryhou, Gregoius 25/02/1637
- Turnhout, Menso France 08/06/1637,
28/07/1637
- Tutche, Melchior 04/07/1637
- Twijn, *capitão*/kapitein 17/08/1637
- U
- Ummerick, Jan Cornelissen van
30/01/1637
- V
- Valcalas, Francisco Camelo de
07/08/1637
- Valck, *capitão*/kapitein 16/05/1637
- Valck, Edhard 14/03/1637
- Valckenburg, Willem van 22/05/1637
- Vale, Fernando, *senhor de engenhol*
eigenaar van suikermolen 21/09/1637
- Valha, Jan Vaes de 03/12/1637
- Vallet, *capitão*/kapitein 20/04/1637,
26/10/1637
- Vanelles, Francisco de Caldes 01/08/1637
- Varella, Anthonio 29/07/1637
- Vazconcelhos, Anthonio de 10/03/1637
- Vechten, Jan van 04/07/1637
- Velho, Domingos 30/07/1637,
04/08/1637, 18/11/1637
- Velho, João 15/08/1637
- Velthuijsen, Jacob, *comissário*/commies
07/04/1637, 20/10/1637
- Velthuijsen, Johannes 17/04/1637,
11/06/1637
- Veneman, Arnout, *comissário*/commies
31/01/1637, 14/05/1637
- Vera, Johan Lopez 08/07/1637
- Vera, Pedro Lopes de 27/06/1637,
28/07/1637, 18/08/1637, 28/08/1637,
03/09/1637, 12/09/1637, 21/09/1637,
06/10/1637, 16/10/1637
- Verdiens, *capitão do navio*/kapitein van
het schip Orange 08/09/1637
- Verdoes, *capitão*/kapitein 02/05/1637,
15/10/1637
- Verleme, Gerart de, *mineirol*
bergwerker=mijnwerker 06/05/1637,
03/07/1637
- Verlet, Daniel 18/09/1637
- Verlijn, Gerrit de 09/11/1637
- Vermeulen, Paulus 17/06/1637
- Vermeulen., Hendrick 04/07/1637,
01/12/1637
- Verpoorten, Andries 24/09/1637
- Verpoorten, Wilhelm 04/09/1637,
02/11/1637
- Verstel, *tenente*/luitenant 23/11/1637
- Vervoort, Franchoijs 24/04/1637
- Verwerven, *commandante*/commandeur
01/12/1637
- Viegas, Antonio Correa 28/09/1637
- Vieira, Anthonio 08/04/1637
- Vieira, Francisco 04/04/1637
- Vieira, João 08/07/1637
- Vieira, João Fernandes 10/04/1637
- Vijt, Pauwels 04/07/1637
- Villa Boas, Nicolau de 11/08/1637

Villa Real, Vicent Rodriguez 15/06/1637,
07/08/1637
Villet, Jan 17/03/1637
Vinck, Johan 06/11/1637, 12/12/1637
Vinck, Pieter 02/03/1637
Volgerij, Samuel, *predicant*/predikant
09/03/1637
Vos, *capitão dos 'brasileiros'*/kapitein van
de Brasileanen [Indianen] 29/09/1637
Vos, Jan de 10/02/1637, 13/11/1637
Vos, Jan Jansz. 11/04/1637, 25/09/1637,
12/10/1637
Vos, Jan Willensz. 12/05/1637
Vous, Juan da 16/12/1637
Vreeden, Gerrit van 12/12/1637
Vries, David de 01/12/1637
Vries, Jan de 29/09/1637
Vrij, Martten de 30/04/1637
Vrolijk, Caspar 24/09/1637
Vroon, Pieter 12/08/1637

W

Waecker, Francois 30/04/1637
Wael, Jan de 12/05/1637
Walbeek, Pieter 30/12/1637
Waldeck, Jan Gaspar van 29/09/1637
Wallet, Jan 09/02/1637
Warven, Pieter van 09/04/1637
Waterloo, Pierre 23/04/1637
Waterman, Michiel 04/04/1637
Weijden, Johannes ter 29/06/1637
Wel, van de, *comissário*/commies
28/03/1637
Wendels., Steven 23/04/1637
Wendelsz., Jan, *capitão*/kapitein
09/04/1637, 26/09/1637
Werstedt, *tenente*/luitenant 18/12/1637
Werven, Pieter van, *capitão*/kapitein
28/01/1637, 09/04/1637, 27/07/1637,
29/09/1637, 01/10/1637, 02/10/1637,
11/11/1637
Wesselsz., Wessel 22/05/1637,
04/07/1637

Westphalinck, Gerrit Jansz. 24/12/1637
Wevel, Isacq 10/03/1637
Wielen, Cornelis Stalpaert van der,
capitão/kapitein 13/10/1637
Wijden, Pieter ter 07/08/1637
Wijnantsz., Johan 07/08/1637,
08/08/1637, 14/09/1637, 24/09/1637,
25/09/1637
Wijntges, Balthazar, *conselheiro politico*
politieke raad van Brazilië 03/02/1637,
10/02/1637, 14/02/1637, 10/04/1637,
15/04/1637, 13/05/1637, 27/05/1637,
15/06/1637, 18/06/1637, 29/07/1637,
02/09/1637, 03/09/1637, 09/11/1637,
18/11/1637, 30/11/1637, 16/12/1637,
24/12/1637
Wilckin, Clement 24/03/1637
Willems, Richard 04/07/1637
Willensz., Gerrit 28/12/1637
Willensz., Hans 08/12/1637, 30/12/1637
Wit, Pouwels de 20/04/1637
Wolff, *sargento*/sergeant 08/06/1637
Wolsen, Hendrick 07/08/1637
Woutersz., Andries, *capitão*/kapitein
20/03/1637, 14/12/1637, 28/12/1637
Woutersz., Bartholomeus 12/10/1637
Woutersz., Jacob 08/07/1637
Woutersz., Jan 10/02/1637, 07/08/1637,
14/09/1637, 27/10/1637, 31/12/1637
Woutersz., Jems 15/10/1637

X

Xamusca, Bento Rois 31/08/1637

Y

Yckervents, Isbrant van, *comissário do*
navio/commies van het schip St. Clara
07/02/1637
Yckeven, De Cois 11/05/1637

1638

A

A[E]ijerschottel, Christoffel 27/01/1638,
27/02/1638, 25/06/1638
Abrahams, Dirck 17/03/1638,
26/11/1638
Abrahams, Jan 22/01/1638
Abreu, Francisco Coresino 10/09/1638
Albertij, Daniel 04/10/1638, 13/10/1638,
20/10/1638, 21/10/1638
Albuquerque, Lucia de 03/06/1638
Albuquerque, Mathias de, *governador*/
Gouverneur 29/04/1638, 29/10/1638
Aldrichs, Jacob, *contador*/boekhouder
29/04/1638, 20/07/1638, 02/08/1638,
13/09/1638, 16/09/1638,
18/09/1638, 14/10/1638, 26/10/1638
Allart, Jan 01/04/1638
Alto e Secreto Conselho/Hoge en Secrete
Raad 10/03/1638, 26/03/1638,
29/03/1638, 07/05/1638, 11/06/1638,
30/06/1638, 07/07/1638, 13/07/1638,
19/07/1638, 02/08/1638, 21/09/1638,
06/11/1638, 13/11/1638, 22/11/1638,
24/12/1638
Altrij, P. 05/10/1638
Alvares, Belchior 06/09/1638,
20/11/1638
Alvares, Francisco 20/01/1638
Alves, Christofão 09/07/1638
Andrade, Pedro da Cunha de
04/12/1638, 24/12/1638
Andries, Philips 12/04/1638,
16/04/1638, 21/04/1638, 12/05/1638,
10/07/1638, 26/07/1638, 09/09/1638,
18/10/1638, 19/10/1638, 13/11/1638,
21/12/1638, 24/12/1638
Anjo, Francisco F. 25/06/1638
Aranha, Juan 07/07/1638
Araújo, Diogno de 25/06/1638
Araújo, Lorenzo Guarro de 25/06/1638

Arciszewski, Christoffel, *coronel polonês*/
Pools kolonel 07/12/1638

Azevedo, Domingos Carvalho de
26/06/1638
Azevedo, Domingos R de 30/06/1638
Azevedo, Manoel de 18/06/1638

B

Backer, Jan de 25/10/1638
Backman, Hans Michel 21/07/1638
Baijert (Beijert), Cornelis, *major*/majoor
09/01/1638, 30/01/1638, 05/02/1638,
25/02/1638, 10/04/1638, 18/04/1638
Bakelaer, Jeems 20/09/1638
Baloso, Miguel 12/05/1638
Banania, João 26/06/1638
Banchort, Anthonio 02/10/1638
Bagnuoli, Giovanni Vincenze de San
Felice, *conde*/graaf 28/05/1638
Barbosa, Francisco Nunes 20/05/1638
Barents, Anna 18/05/1638
Barentse, Jan 26/07/1638, 16/09/1638,
20/09/1638
Barreto, Jan Pais 16/11/1638
Barreto, Miguel Pais 22/07/1638
Barreto, Simão Coelho 16/07/1638
Barreto, Simão Velho 08/09/1638
Barros, Rodrigo de 18/10/1638,
04/12/1638
Bart, Gerrit, *comissário*/commies
12/06/1638
Barthols, Adam 14/08/1638
Bas, Pieter Janssen 02/11/1638,
29/11/1638
Bastiaenssen, Cornelis 18/11/1638
Beck, Mathias 20/01/1638, 08/04/1638,
14/04/1638, 25/06/1638, 28/08/1638
Becx, Willem 14/08/1638
Beevers, Aernout 16/11/1638
Benning, Johannes Bodecherus
13/10/1638
Berckel, Lambert van 03/06/1638
Bergeron, Leonardt 26/08/1638

Bergh, Pieter van de 20/01/1638
 Berringel, Francisco 04/12/1638
 Betencor, Lorenzo Ferreira 27/05/1638
 Beuningh, Elto 22/01/1638, 23/02/1638,
 17/03/1638, 01/04/1638, 03/04/1638,
 17/07/1638, 25/09/1638, 05/10/1638,
 06/11/1638, 08/11/1638, 09/11/1638,
 31/12/1638
 Bezerra, Luis Braballo 25/06/1638,
 19/08/1638, 20/08/1638
 Bezeu, Manoel Vas 23/02/1638
 Bier, Pieter van 06/11/1638, 10/11/1638,
 20/11/1638, 27/11/1638
 Bijler, Pieter 12/10/1638, 09/11/1638,
 22/11/1638
 Bijma, Jan 23/12/1638
 Bitencor, Lourenço Ferreira 21/04/1638,
 27/04/1638
 Blaer, Jan 15/03/1638, 28/05/1638,
 07/09/1638, 08/09/1638
 Blance, Glaude le 20/07/1638
 Blanche, Mathias 08/09/1638
 Blijenbergh, Jacobson 01/02/1638
 Blommaert, Samuel 06/10/1638
 Bodecher, Johan 25/06/1638
 Boektenbusch, Daniel 23/02/1638
 Bogaert, Jan 12/07/1638
 Bogaerts, Joost van den 27/01/1638,
 01/02/1638, 03/03/1638, 08/04/1638,
 12/04/1638, 10/05/1638, 25/06/1638,
 21/07/1638
 Bolswaert, *capitão*/kapitein 16/10/1638,
 19/10/1638
 Borcken, Jan Holckers van 15/05/1638
 Bordenis, Jacob 05/05/1638
 Borne, Jan van 20/07/1638
 Bout, François 15/11/1638
 Bouwart, Jacob 27/01/1638
 Brackman, Daniel 02/01/1638
 Braga, Domingos Mendes 22/04/1638
 Brandão, Luciano 02/03/1638,
 04/03/1638

Brande, van der *major*/majoor
 20/08/1638, 12/10/1638
 Brantsum, Rutger 20/07/1638
 Breenen, Ernst van 26/07/1638
 Brest, Pieter Jacopsz. 09/11/1638
 Brito, Francisco Homem de 25/06/1638,
 21/07/1638
 Broecke, Matheus van 20/07/1638
 Bulhõens, Antonio de 25/06/1638,
 20/08/1638

C

Cabel, Heijndrick 26/11/1638
 Cabeljau [Cabelliouw], Abraham
 Francisco 14/04/1638, 30/06/1638,
 27/11/1638
 Cabral, Manoel 19/10/1638
 Caets, Jacob 11/08/1638
 Caldas, Gonsalo Cabral de 21/07/1638
 Calheiros, Domingos de Lima
 23/08/1638
Câmara/Kamer Amsterdam 05/02/1638,
 09/05/1638, 25/05/1638, 29/05/1638,
 10/06/1638, 21/06/1638, 28/06/1638,
 07/07/1638, 08/07/1638, 01/10/1638
Câmara del/Raad van Olinda 04/03/1638
Câmara del/Raad van Serinhaen
 22/01/1638
Câmara dol/Raad van Rio Grande
 27/05/1638
Câmara Groningen/Kamer Stad en
 Ommelanden 04/02/1638
Câmara Holanda do Nortel/Kamer
 Noorderkwartier 11/02/1638,
 01/03/1638
Câmara Mosa/Kamer Maze 04/02/1638,
 28/06/1638, 06/07/1638, 08/07/1638
Câmara Zeelândia/Kamer Zeeland
 07/01/1638, 17/02/1638, 22/02/1638,
 28/06/1638, 02/10/1638
 Camarão, D. Filipe Antonio 28/05/1638,
 08/06/1638, 29/12/1638
 Camela, Catharina 21/04/1638

- Caminha, Pedro da Costa 17/08/1638, 25/08/1638
- Campen, Jan Janssen 12/06/1638
- Campos, Manuel 20/01/1638
- Cardinael, Jan 14/04/1638
- Cardinal, Carel 12/07/1638
- Cardoso, Leonardo 04/11/1638
- Cardoso, Manoel Rodrigues 16/10/1638, 20/12/1638
- Carelsz., Carel, *visitador de doentes/ziekenbezoeker* 22/01/1638
- Carman, Michel Marion 17/11/1638
- Carneiro, Domingos 28/06/1638
- Carneiro, Jan 04/12/1638
- Carpentier, Roeland 21/07/1638
- Carpentier, Servaes, *conselheiro político/politieke raad van Brazilië* 04/01/1638, 24/02/1638, 23/03/1638, 29/04/1638, 23/05/1638, 28/05/1638, 21/06/1638, 25/06/1638, 02/07/1638, 20/07/1638, 02/08/1638, 20/08/1638, 12/10/1638
- Carrera, Vicente Dias 17/07/1638
- Carvalho, Bernardino de 25/06/1638, 04/12/1638
- Carvalho, Manoel de 08/05/1638, 29/05/1638
- Carvalho, Raphael 18/06/1638
- Carvalho, Simão 12/04/1638, 05/06/1638, 18/06/1638, 20/09/1638, 18/10/1638, 25/10/1638, 20/11/1638
- Casteel, Jan van 02/09/1638, 13/09/1638
- Castro, Ana de 29/04/1638
- Castro, Cosmo de 25/06/1638
- Castro, Manoel Mendes de 26/06/1638
- Cattcoopier, Lambert Janss 15/10/1638, 16/10/1638
- Ceesbergen, Harmen Hendricxsz. 15/10/1638
- Celens, Antonij 12/10/1638
- Ceulen, Bartholomeus van 22/02/1638, 21/04/1638, 29/04/1638, 02/06/1638, 20/07/1638, 02/08/1638, 04/08/1638, 02/09/1638, 24/09/1638, 16/10/1638, 09/11/1638, 11/12/1638, 16/12/1638
- Ceulen, Mathias van, *Delegado dos diretores/Gedelegeerd bewindhebber* 06/07/1638, 20/07/1638, 09/08/1638, 26/08/1638
- Chrispijnsz., Elbert 01/03/1638
- Claer, Anna 19/01/1638
- Claerbout, Joost 20/10/1638
- Claessen, Stoffel 26/06/1638
- Claesz., Claes 05/05/1638
- Classen, Thomas 23/02/1638
- Clement, Pierre 15/03/1638
- Clemente, Jan 21/08/1638
- Clock, Leenart 23/02/1638
- Cloet, Francisco 01/09/1638, 02/12/1638
- Cloet, François 27/03/1638, 18/05/1638, 30/06/1638, 11/08/1638, 14/12/1638
- Cloet, Huijbert 27/03/1638, 14/12/1638
- Cobbe, Jacob Janss. 27/07/1638
- Cobus, Christiaen 16/04/1638, 19/06/1638
- Cock, Gerrit 10/04/1638
- Cock, Jan 09/09/1638
- Coelho, Leonardo 27/09/1638, 26/11/1638
- Collens, Jeronimus 03/06/1638
- Colts, Jacob 27/01/1638, 06/04/1638, 08/05/1638
- Cometa, Catharina 27/05/1638
- Conde do Sonho 22/09/1638
- Conselho da Igreja Reformada/Gereformeerde Kerkeraad* 09/01/1638, 14/01/1638, 15/01/1638, 22/01/1638, 23/02/1638, 05/03/1638, 19/04/1638, 10/06/1638, 22/11/1638
- Conselho Político/Politieke Raad* 13/09/1638, 04/01/1638, 14/01/1638, 22/01/1638, 27/02/1638, 23/03/1638, 14/04/1638, 12/05/1638, 03/06/1638, 30/06/1638, 20/07/1638, 02/08/1638, 09/08/1638, 25/08/1638, 26/08/1638,

- 09/09/1638, 20/09/1638, 04/10/1638,
05/10/1638, 20/10/1638, 21/10/1638,
13/11/1638, 23/11/1638, 29/11/1638,
09/12/1638, 24/12/1638, 31/12/1638
Cornelis, Pieter 24/08/1638
Cornelisz., Cornelis 03/08/1638
Cornelisz., Jan 12/10/1638
Cornelisz., Willem, *vice almirantel* vice-
admiraal 03/04/1638, 12/07/1638,
24/07/1638, 30/09/1638, 07/10/1638,
18/10/1638, 21/10/1638, 23/10/1638,
26/10/1638, 01/11/1638, 13/11/1638,
16/11/1638, 26/11/1638
Correa, Gaspar 07/09/1638, 08/09/1638
Correa, Panteleon [Pantaleão]
09/11/1638
Correa, Simão Nunes 26/06/1638,
30/06/1638, 13/08/1638
Costa, Bernardo da 25/06/1638
Costa, Diogo Gonsalvo da 12/05/1638
Costa, Francisco da, *capitão do matol*
jager op bosnegers 11/01/1638,
06/02/1638, 14/12/1638
Costa, Gaspar Francisco da 12/11/1638
Costa, João de Matos da 25/06/1638
Costa, Manuel 18/10/1638, 19/11/1638,
26/11/1638, 09/12/1638
Costa, Mathias 19/04/1638, 12/06/1638
Craijesnteijn, Gerrit 13/01/1638,
22/04/1638, 05/05/1638, 10/07/1638,
14/09/1638, 18/10/1638, 16/11/1638
Craсто, Elias de 16/12/1638, 20/12/1638,
28/12/1638
Craсто, Thome de 23/12/1638
Crijnssen, Jacob 15/10/1638
Crispijnsen, Ellet 01/12/1638
Croeger, Cornelis Pietersz. 26/08/1638,
02/09/1638, 13/09/1638, 25/09/1638
Cromsteven, Willem Dircksen
06/07/1638, 10/07/1638
Crouger, Hans 28/08/1638
Cunha, Francisco Soares 25/06/1638
Cunha, Pedro da 25/08/1638
- D
D'Almeida, Manuel 16/11/1638
D'Aultrij, Andries, *capitão*/kapitein
07/04/1638, 14/05/1638, 22/10/1638
Daems, Paolo Antonij 15/10/1638
Dalmeida, Manoel 18/06/1638
Dammer, Maerten 20/07/1638
Dapper, Jacobus, *predicant*/predikant
09/01/1638, 14/01/1638, 22/01/1638,
23/02/1638, 19/04/1638, 18/05/1638,
11/09/1638, 14/10/1638, 01/11/1638
Daraujo, Juliaen 31/12/1638
Debbits, Jan 20/07/1638
Deuninger, Jochim 20/07/1638
Deurcoop, Abrahan 09/11/1638
Dias, Bento 05/01/1638
Dias, Henrique 05/01/1638
Dias, Leonardo 25/06/1638, 07/07/1638,
26/08/1638
Dijck, Charles 11/10/1638
Dijnis, Christiaen 15/03/1638
Dionijs, Gijsbert 18/06/1638
Dircxen, Cornelis 24/02/1638,
21/10/1638, 26/10/1638, 28/10/1638,
16/12/1638, 23/12/1638
Dircxen, Harman 23/02/1638
Diretores XIX/Heren Negentien
27/01/1638, 24/02/1638, 27/02/1638,
26/06/1638, 30/07/1638
Dollanda, Arnout 18/10/1638,
04/12/1638
Doncker, Willem 12/04/1638,
25/06/1638, 25/10/1638
Doreslaer, David a, *predicant*/predikant
09/01/1638, 11/09/1638, 22/11/1638
Dosterhoff, Gerrit van 20/07/1638
Dourado, Gaspar F. 18/06/1638
Duarte, Pedro 05/01/1638
Ducaet, Pieter 20/07/1638
Duercoop, Abraham 25/10/1638

Dussen, Adriaen van der, *conselheiro politico/politieke raad* 09/08/1638, 26/08/1638

E

Edler, Hendric 19/06/1638

Eijcken, Dirck 19/06/1638

Elsen, Jan van 20/07/1638

Engelbecht, Johan, *comissário/commies* 02/01/1638, 30/01/1638, 08/02/1638, 22/02/1638, 19/03/1638, 03/04/1638, 08/04/1638, 16/04/1638, 22/04/1638, 29/05/1638, 03/06/1638, 11/06/1638, 19/06/1638, 16/07/1638, 20/07/1638, 27/07/1638, 02/08/1638, 11/08/1638, 26/08/1638, 02/09/1638, 09/09/1638, 25/09/1638, 01/10/1638, 01/11/1638, 09/11/1638, 16/11/1638

Enochse, Jacob 16/07/1638, 23/07/1638

Enriques, Catharina 31/03/1638

F

Fagondes, Domingo 23/12/1638

Faija, Isac La 26/05/1638, 05/11/1638

Fallo, Andries 29/01/1638, 26/10/1638

Fernandes, Gonsalvo 02/12/1638

Ferreira, Gaspar Dias 12/01/1638, 05/04/1638, 25/06/1638, 26/06/1638, 29/07/1638, 20/11/1638

Ferreira, Gonsalvo 30/06/1638

Ferreira, Manuel Velho 25/06/1638

Figredo, Andre Diaz 03/06/1638

Figero, Gaspar 18/06/1638

Figueiredo, Andre Dias de 25/06/1638

Figueredo, Duarte de 03/08/1638, 04/08/1638

Filts, Andries 13/09/1638

Fletscher, Jan 09/04/1638

Floet, Lodewick 02/01/1638

Foleiro, Johannes 27/09/1638

Fonseca, Balthazar da 26/04/1638

Fonseca, Francisco Mendes da 26/06/1638, 13/08/1638

Fonseca, Sebastião Lopes da 22/04/1638

Foreres, Willem 30/06/1638

France, Menso 18/06/1638

Francês, João Lorenço 25/06/1638, 07/07/1638

Francisco, Felipe 26/06/1638

Francisco, Lazaro 18/06/1638

Francisco, Santos 30/06/1638

Franco, Antonio Gomes 13/08/1638

Freitas, Antonio de 19/08/1638, 20/08/1638, 31/08/1638

Furtado, João de Mendonça 14/05/1638

G

G(h)ijsseling, Johan, *delegado dos diretores, conselheiro politico/gedelegeerd bewindhebber en politieke raad* 15/02/1638, 09/03/1638, 10/03/1638, 03/04/1638, 08/04/1638, 05/05/1638, 06/05/1638, 10/05/1638, 17/05/1638, 29/05/1638, 02/06/1638, 05/06/1638, 12/06/1638, 15/06/1638, 25/06/1638, 07/07/1638, 20/07/1638, 24/07/1638, 04/08/1638, 20/08/1638, 18/10/1638, 20/10/1638, 29/11/1638, 08/12/1638, 09/12/1638, 10/12/1638, 31/12/1638

Gama, Fernando da 12/10/1638

Garces, João 21/07/1638

Garcia, Álvaro 25/08/1638

Garcia, Manuel 05/05/1638

Garenne, Noel Mahe La 21/07/1638

Garstman, George 01/01/1638, 02/01/1638, 09/01/1638, 12/01/1638, 30/01/1638, 26/06/1638

Gerritsz., Adriaen 23/12/1638

Gerritsz., Elbert 09/01/1638

Gerritsz., Lambert 01/02/1638

Gesta, Daniel 01/11/1638

Gijsen, Jochen 17/03/1638, 15/04/1638

Gilles, Luijcas 20/07/1638

Glimmer, Willem Joosten 08/02/1638, 22/02/1638, 03/05/1638, 15/05/1638,

27/05/1638, 26/06/1638, 28/06/1638,
27/07/1638, 10/09/1638, 16/09/1638
Gomes, Duarte 04/12/1638
Gomes, Matheus 11/10/1638
Gomes, Mathias 15/05/1638,
09/12/1638
Gonçalves, Salvador 20/11/1638
Goodlad, John (Bongarson), *major/*
majoer 19/02/1638, 26/03/1638,
09/06/1638, 30/06/1638, 13/07/1638,
20/07/1638
Goumaral, Gaspar 17/08/1638
Goumes, Mathias 02/08/1638
Govertsz., Christiaen, *comissário/commies*
13/02/1638, 18/02/1638, 03/03/1638,
23/04/1638, 20/07/1638
Graeff, Willem van 10/07/1638,
14/07/1638, 26/07/1638, 19/10/1638,
26/11/1638
Graswinkel, Hugo 09/01/1638,
08/04/1638, 14/08/1638, 16/08/1638
H
Hack, Jacques 23/03/1638, 19/04/1638,
28/08/1638
Haen, Daniel de 22/01/1638,
29/05/1638, 14/07/1638, 06/08/1638,
18/08/1638, 25/08/1638, 08/09/1638,
08/10/1638
Haen, Nicolaes de 22/01/1638,
29/05/1638
Halters, Samuel 19/01/1638, 25/06/1638
Ham, Hendrick van 08/06/1638
Ham, Jan van 20/07/1638, 26/07/1638,
27/07/1638
Harderwijck, Peijer Jacobsz. van
26/04/1638
Harmansz., Barent 08/05/1638
Haro, Hieronimo de 20/01/1638
Hart, Jhan 01/05/1638
Hartman, Joan 20/07/1638
Hecke, Pieter van 12/07/1638
Heden, Pieter van 04/08/1638

Heertjens, Claes 09/07/1638
Heijtmán, Maerten 20/07/1638
Hendricx, Sara 15/01/1638, 22/11/1638
Henricques, Cloeck 16/12/1638
Henricxss., Barent 02/08/1638
Henriques, Isacq 19/01/1638,
21/01/1638, 08/02/1638, 10/02/1638
Henriques, Jacob 08/02/1638,
10/02/1638
Henriques, Jacomo 19/01/1638,
21/01/1638
Herckmans, Elias, *governador da Paraíba*
gouverneur van Paraíba 09/01/1638,
21/01/1638, 22/01/1638, 06/02/1638,
19/02/1638, 09/04/1638, 18/05/1638,
23/05/1638, 03/06/1638, 18/06/1638,
26/06/1638, 12/07/1638, 13/07/1638,
26/07/1638, 11/08/1638, 25/08/1638,
23/09/1638, 25/09/1638, 13/10/1638,
28/10/1638, 04/11/1638, 22/11/1638,
07/12/1638
Hermans, Pieter 24/08/1638
Heusden, Gaspar van 30/07/1638
Hick, Jan 29/03/1638, 14/05/1638,
11/10/1638
Hogereen, Sebastiaen 12/06/1638,
25/06/1638, 24/08/1638
Holij, Antonij Muijs van 21/06/1638
Holl, Alart 28/01/1638, 08/04/1638,
29/07/1638, 18/08/1638, 14/12/1638
Hondius, Hendrick, *comissário/commies*
27/01/1638, 19/02/1638, 17/03/1638,
22/04/1638, 02/06/1638, 19/08/1638,
06/09/1638, 14/10/1638, 22/10/1638,
03/12/1638
Hoogstraten, Diederick 12/04/1638,
16/04/1638, 21/04/1638, 12/10/1638,
22/11/1638
Hooren, Jan 02/01/1638
Horn, Wilhelm van den 29/04/1638
Hous, *capitão*/kapitein 12/01/1638
Houwijn, *capitão*/kapitein 28/01/1638
Huijgen, Jacob 08/10/1638

Huijgen, Jan 05/03/1638

J

Jacobsen, Teunis 19/07/1638,
20/07/1638

Jacobson, Gregorius 07/01/1638

Janduí, *rei dos Tapuias*'koning' van de
Tapuias 01/04/1638

Jansen, Eijssen 12/07/1638, 02/09/1638

Jansen, Marcus 23/07/1638

Jansen, Rombout 12/07/1638

Janss., Adriaen 03/08/1638

Janss., Aert 18/10/1638

Janss., Jaspar 03/08/1638

Janssen, Albert 22/03/1638

Janssen, Barent 30/12/1638

Janssen, Harmen 22/10/1638

Janssen, Mathijs 21/01/1638

Janssen, Otto 16/11/1638

Janssen, Willem, *capitão de aldeia*/hoofd
van Indianendorp 04/01/1638

Jaspers, Jarck 25/10/1638

Jaspersz., Jarck 18/10/1638

Jochens, Dirck 14/09/1638

Jochensen, Jan 18/05/1638, 09/09/1638,
20/12/1638, 23/12/1638

Jol, Cornelis Cornelissen 08/06/1638,
12/06/1638, 19/06/1638, 21/06/1638,
22/06/1638, 26/12/1638, 29/12/1638

Jong, Gideon Moris de 23/07/1638

Jong, Johan de 12/10/1638

Jonge, Dirck Corneliss. de 12/07/1638,
22/07/1638, 04/11/1638

Jonge, Jan de 04/08/1638, 25/09/1638

Jonge, Seillin de 12/08/1638, 10/09/1638

Juews, Paulus 02/01/1638

Juriens, Schelte 11/08/1638

K

Keijser, Adriaen de 20/11/1638

Keller, Sebastian, *tesoureiro*/
penningmeester 01/01/1638,
20/01/1638, 21/01/1638, 22/01/1638,

27/01/1638, 29/01/1638, 30/01/1638,
09/02/1638, 10/02/1638, 22/02/1638,
23/02/1638, 25/02/1638, 27/02/1638,
03/03/1638, 04/03/1638, 05/03/1638,
17/03/1638, 27/03/1638, 29/03/1638,
31/03/1638, 07/04/1638, 09/04/1638,
10/04/1638, 14/04/1638, 16/04/1638,
19/04/1638, 21/04/1638, 22/04/1638,
26/04/1638, 27/04/1638, 29/04/1638,
03/05/1638, 08/05/1638, 10/05/1638,
12/05/1638, 14/05/1638, 17/05/1638,
26/05/1638, 02/06/1638, 03/06/1638,
05/06/1638, 07/06/1638, 08/06/1638,
09/06/1638, 26/06/1638, 30/06/1638,
03/07/1638, 09/07/1638, 14/07/1638,
16/07/1638, 17/07/1638, 19/07/1638,
20/07/1638, 23/07/1638, 24/07/1638,
30/07/1638, 04/08/1638, 10/08/1638,
12/08/1638, 14/08/1638, 19/08/1638,
26/08/1638, 02/09/1638, 23/09/1638,
04/10/1638, 06/11/1638, 17/11/1638,
17/12/1638, 27/12/1638

Kessel, David van 30/06/1638,
21/07/1638

Kessel, Hans 15/11/1638

Kesslerus, Fridericus, *predicant*/predikant
09/01/1638, 14/01/1638, 22/01/1638,
23/02/1638, 19/04/1638, 18/05/1638,
11/09/1638, 15/12/1638

Koin, Hans van 02/08/1638,
03/08/1638, 14/09/1638

Kunst, Johannes 29/07/1638

L

Laden, Lenard van der 20/07/1638

Lamars, Charles 27/04/1638

Lamberts, Willem 20/07/1638

Landra, Arnaldo 25/06/1638

Lange, Laurens 02/07/1638

Latour, Francisco 25/06/1638

Lauwdeij, R. 26/07/1638

Lauwdeij, Richard 12/10/1638,
23/12/1638, 24/12/1638

Leesten, Harman Janssen, *visitador de doentes/ziekenbezoeker* 18/05/1638
 Leij, Caspar van Niehof van der 25/06/1638, 22/07/1638
 Leitão, Antonj Rois (Reis?) 13/08/1638
 Leite, João Dias 25/06/1638
 Lemos, Manoel de 30/06/1638
 Lemporeur, Theodosius 08/10/1638, 15/12/1638
 Lichthart, Jan Cornelissen, *almirantel* admiraal, 02/01/1638, 12/01/1638, 20/01/1638, 22/01/1638, 25/01/1638, 26/01/1638, 01/02/1638, 24/02/1638, 27/02/1638, 26/03/1638, 05/05/1638, 13/07/1638, 24/07/1638, 11/08/1638
 Lievesson, Leenert 12/07/1638
 Lijls, Thomas 27/05/1638
 Lima, Paulo Gomes de 29/05/1638, 19/11/1638
 Lins, Conrado 21/07/1638
 Lintsenick, Jacob van, *comissário/commies* 21/01/1638, 18/04/1638, 02/06/1638, 16/12/1638
 Listrij, Johannes, *comissário/commies* 01/01/1638, 21/01/1638, 29/01/1638, 01/02/1638, 14/02/1638, 26/03/1638, 07/04/1638, 08/04/1638, 29/04/1638, 08/05/1638, 04/06/1638, 05/06/1638, 27/11/1638
 Littel, Joris 20/07/1638
 Loenen, Anna 19/04/1638
 Looman, David 11/12/1638, 13/12/1638, 18/12/1638
 Lopes, Diego 11/02/1638
 Lopes, Pedro 20/01/1638, 15/04/1638
 Lorenço, Diogo Diaz 29/05/1638
 Louijs, Hans Willem, *capitão dos Índios/* kapitein van de Indianen 14/01/1638, 11/02/1638
 Loures, Diogo Dias 26/06/1638
 Lucifer, Cornelis 28/01/1638, 16/06/1638, 28/06/1638

M

Machado, Estefão 26/06/1638
 Mackime, Coenraet Janss. 29/07/1638, 12/08/1638
 Mansvelt, Hendrick Frederick 06/02/1638, 08/02/1638, 26/02/1638, 23/07/1638, 26/07/1638, 25/08/1638, 28/08/1638, 31/08/1638, 01/09/1638, 21/09/1638, 01/10/1638
 Marechal, Josias 28/06/1638
 Mareschal, Johannes 26/03/1638, 01/04/1638
 Margits, Joris 01/02/1638
 Marichal, Johannes 28/09/1638
 Maris, João Carneiro de 29/04/1638, 03/05/1638, 25/06/1638, 26/06/1638, 06/07/1638, 24/09/1638
 Maris, Paulo Pereira de 29/04/1638
 Martins, Francisco 12/01/1638, 13/01/1638
 Massagão, Miguel Gonsalves 12/05/1638
 Mast, Jan 18/01/1638, 22/01/1638
 Masuer, Paulus 10/07/1638, 23/08/1638, 30/09/1638, 15/10/1638, 21/10/1638, 15/11/1638
 Meijnderssen, Jacob 26/10/1638
 Melchior, Hans 28/01/1638
 Mendes, Antonio Nunes 08/05/1638
 Mendes, Giraldo 18/06/1638
 Mendes, João 12/10/1638
 Mendes, Manoel 07/07/1638
 Mendonsa, Juan de 03/05/1638, 07/05/1638, 10/05/1638
 Mese, François 30/06/1638
 Mesquita, Miguel de 20/05/1638
 Metsue, Cornelis 22/01/1638
 Metting, Frederick 23/03/1638, 06/04/1638, 30/06/1638, 21/07/1638
 Metz, Daniel Hestade 12/06/1638
 Meulen, Adriaen Balthuss. 18/10/1638
 Meulen, Arent Balterssen 15/04/1638
 Michielsz., Jan 10/06/1638

Miguelsz., Jan 23/02/1638
 Molecque [Moleque], Anthonio
 01/10/1638
 Moll, Pieter 23/02/1638
 Monchi, Rene de 05/03/1638,
 29/04/1638, 01/05/1638, 03/05/1638,
 15/05/1638, 17/07/1638, 20/07/1638,
 13/10/1638, 22/10/1638, 01/12/1638
 Monssein, Arnhout van 05/01/1638,
 18/08/1638
 Moreira, Fernando 04/12/1638
 Moreira, João 12/10/1638
 Moreno, Balt[asar] Gonsalvo 20/12/1638
 Morreij, Willem 20/07/1638
 Mulder, Dirck 22/11/1638
 Munickhoven, Eduart 18/06/1638

N

Nassau-Siegen, Johan Mauritz van,
governador geral/gouverneur-
generaal 12/01/1638, 13/01/1638,
 18/01/1638, 01/02/1638, 19/02/1638,
 05/03/1638, 09/03/1638, 10/03/1638,
 23/03/1638, 26/03/1638, 29/03/1638,
 01/04/1638, 08/04/1638, 14/04/1638,
 21/04/1638, 06/05/1638, 10/05/1638,
 14/05/1638, 29/05/1638, 02/06/1638,
 05/06/1638, 11/06/1638, 12/06/1638,
 25/06/1638, 30/06/1638, 12/07/1638,
 13/07/1638, 15/07/1638, 19/07/1638,
 20/07/1638, 02/08/1638, 09/08/1638,
 12/08/1638, 02/09/1638, 04/09/1638,
 13/09/1638, 21/09/1638, 24/09/1638,
 25/09/1638, 30/09/1638, 05/10/1638,
 11/10/1638, 13/10/1638, 16/10/1638,
 18/10/1638, 19/10/1638, 26/10/1638,
 01/11/1638, 06/11/1638, 13/11/1638,
 20/11/1638, 22/11/1638, 09/12/1638,
 21/12/1638, 24/12/1638, 19/01/1639
 Navarro, João Bastioen 27/05/1638,
 26/06/1638
 Navarro, Moses 11/01/1638,
 29/01/1638, 23/02/1638, 26/04/1638,

04/06/1638, 28/07/1638, 11/08/1638,
 12/08/1638, 28/09/1638, 23/12/1638
 Neef, Pieter 23/07/1638
 Negenthoo, Willem 05/05/1638,
 14/05/1638
 Netto, Moses 09/08/1638
 Nieuburger, Jan de 03/08/1638
 Norre, Sander 20/07/1638
 Nunes, Antonio 07/05/1638
 Nunes, Gaspar 30/06/1638
 Nunes, Pedro 28/08/1638

O

Olbrantsen, Jan 20/11/1638
 Oliveira, Francisco Dias 25/06/1638
 Oliveira, Jeronimo de 18/10/1638
 Olpkendij [Olpherdi], Nunno
 04/10/1638
 Ool, Cornelis van 08/04/1638,
 09/06/1638, 28/06/1638, 01/12/1638
 Ool, Jan van 18/06/1638, 28/06/1638,
 01/12/1638
 Orosco, Francisco Lopes de 21/07/1638

P

Padres de São Bento/Paters Benedictijnen
 04/08/1638
 Pais, Antonio 15/10/1638, 04/12/1638
 Pais, Juan 19/05/1638
 Pais, Philipe 19/05/1638, 04/12/1638,
 31/12/1638
 Palma, Johannes 09/11/1638
 Paraupaba, Antônio 14/02/1638,
 17/12/1638
 Pasmoor, Richard 16/08/1638
 Pasteur, Jaecques 20/07/1638
 Pelnitz, Hans Ernst 19/10/1638
 Penhoixe, Joseph 13/08/1638
 Pereira, Balthasar, *indigena*/indiaan
 26/03/1638
 Pereira, Manuel Pinto 25/06/1638
 Pereira, Rodrigo 30/06/1638,
 02/11/1638

Perre, Melchior van der 02/06/1638
 Pesser, Bartholomeus 10/08/1638
 Petreus, Paulus 01/03/1638
 Piccard, Alexander, *major*/majoor
 02/03/1638, 07/04/1638, 12/04/1638,
 20/07/1638, 25/08/1638, 13/10/1638,
 17/12/1638
 Pieterss., Anthoni 28/06/1638
 Pieterss., Cornelis 03/08/1638
 Pieterss., Wiggert 18/10/1638
 Pietersz., Pieter 05/05/1638, 03/08/1638
 Pimenta, João 25/06/1638
 Pimentel, Manuel R. 26/06/1638,
 13/08/1638
 Pimentel, Rodrigo de Barros 12/05/1638,
 14/12/1638, 24/12/1638
 Pina, Benjamin de 12/08/1638
 Pinheiro, Manoel 26/06/1638
 Pinto, Domingos 30/06/1638
 Pinto, Jorge Homem 18/06/1638
 Pires, Antonio 09/07/1638
 Pires, Jacques 25/06/1638
 Piron, Isaac 20/07/1638
 Piso, Willem 29/07/1638, 16/09/1638
 Pithaen, *capitão*/kapitein 22/04/1638
 Placquer, Guillame 25/06/1638
 19/07/1638
 Pluger, Hans 26/04/1638
 Poel, Cornelis van de 10/06/1638,
 05/10/1638, 01/11/1638
 Point, Simon van 20/07/1638
 Porto, Francisco Rodrigues do
 13/10/1638
 Post, Matheus 20/07/1638
 Poti, Pieter [Pedro] 29/01/1638,
 30/01/1638, 06/11/1638, 10/11/1638
 Pouwelsz., Adriaen 27/01/1638,
 30/07/1638
 Preston, Jan 16/10/1638, 19/10/1638

Q

Quaresma, Simão Fernandes 07/06/1638
 Quast, Andries Claessen 26/06/1638

Queiroga, Miguel Camelo de 12/05/1638

R

Raben, Adam 20/07/1638
 Ramos, Francisco, *capitão do matol*/jager
 op bosnegers 12/01/1638, 16/11/1638
 Rasiere, Isaac de 18/06/1638,
 13/07/1638, 14/08/1638, 08/09/1638
 Regardo, Domingos 12/10/1638
 Rego, Gaspar Correa 25/06/1638
 Rego, Luis do 11/02/1638
 Reijnonts, Pieter 20/07/1638
 Rembach, [Lourens van] *capitão*/kapitein
 16/10/1638
 Ribeiro, Antonio Martinus 21/04/1638,
 30/06/1638, 04/12/1638
 Ribeiro, Matheo 04/03/1638
 Ribes, Balthazar de 09/08/1638
 De Ridder, August, *coronell*/kolonel
 08/04/1638
 Ridder, Nicolaes de 20/02/1638,
 22/03/1638, 06/04/1638, 12/04/1638,
 06/05/1638, 11/05/1638, 20/05/1638,
 23/05/1638, 09/06/1638
 Ritzma, Obbo 21/07/1638
 Rocha, João Malheiros da 25/06/1638
 Rodger, Antonio 20/07/1638
 Rodrigues, João 09/07/1638
 Rodrigues, Manoel 09/07/1638
 Rodrigues, Miguel 27/01/1638
 Roerseijck, Wolfert 20/07/1638
 Rouff de Jonge, Abraham de 27/05/1638
 Rouff, Abraham de 18/02/1638,
 26/03/1638, 01/04/1638, 08/11/1638,
 09/11/1638, 10/11/1638, 31/12/1638
 Rouge, Juliaen 04/12/1638
 Rouge, Sebastian 09/06/1638
 Ruijs, Cornelis 20/07/1638

S

Sa, Antonio Reis de 05/01/1638
 Sa, Manuel Ribeiro de 26/06/1638
 Saa, Miguel F 25/06/1638

- Saja, Isaacq de La 20/01/1638
 Sandelans, Robbert 20/07/1638
 Saraiva, Duarte 27/01/1638, 29/01/1638, 19/04/1638, 14/05/1638, 14/06/1638, 18/06/1638, 24/08/1638, 01/09/1638, 28/09/1638
 Saraman, Jan Thomasz 16/06/1638, 18/06/1638
 Schaep, Adam 15/12/1638
 Schaep, Jan 04/01/1638, 05/01/1638, 07/01/1638, 24/07/1638, 18/08/1638, 19/08/1638, 08/09/1638
 Schaep, Pieter Hendrixen 22/07/1638
 Schillinge, Barent 21/01/1638, 22/01/1638, 29/01/1638, 13/02/1638, 09/04/1638, 25/06/1638
 Schilt, Hendrick 16/07/1638, 17/07/1638, 21/07/1638, 07/08/1638, 28/08/1638, 16/10/1638
 Schoppe, Sigismund von 12/01/1638, 19/02/1638, 20/02/1638, 20/03/1638, 12/04/1638, 15/04/1638, 27/04/1638, 02/06/1638, 19/07/1638, 26/12/1638
 Schott, Wilhelm [Willem, Guihelmo], *conselheiro politico/politieke raad van* Brazilíe 06/03/1638, 26/03/1638, 24/04/1638 29/04/1638, 23/05/1638
 Schut, Gerrit 06/04/1638
 Schut, Jochen 23/02/1638
 Seijt, Hendrick 12/01/1638
 Serooskercken, Paulus 12/02/1638, 24/08/1638, 01/12/1638
 Serqueira, Estevão Canseiro de 21/07/1638
 Serqueira, Vicente 25/06/1638
 Seullin, Pieter 12/08/1638, 22/10/1638, 15/11/1638
 Sieches, Diogo 28/06/1638
 Sigfrid, Johannes 17/03/1638, 25/06/1638, 08/07/1638, 09/07/1638, 26/07/1638, 11/08/1638, 26/08/1638, 09/09/1638, 16/10/1638, 04/11/1638, 12/11/1638, 11/12/1638
 Silva, Antonio da 18/10/1638
 Silva, Gaspar da 12/01/1638, 28/01/1638, 09/02/1638, 27/03/1638, 21/04/1638, 07/06/1638, 09/06/1638, 15/09/1638, 17/11/1638, 22/11/1638, 01/12/1638
 Silveira, Duarte Gomes da 18/06/1638, 24/12/1638
 Simonsen, Joan 20/07/1638
 Slemming, Jacob 20/07/1638
 Smits, Walter 01/05/1638
 Soares, Gabriel 02/12/1638
 Soares, Gaspar 10/02/1638, 12/05/1638
 Soete, Jan 20/07/1638
 Soler, Joachin Vincent 26/10/1638, 01/11/1638
 Soto Maior, Fernando 29/04/1638
 Soto Maior, João Borges 26/06/1638
 Sousa, Andre de 09/11/1638
 Sousa, Antonio de 20/08/1638
 Sousa, Matheo de 21/04/1638, 16/08/1638
 Sousa, Samuel 12/10/1638
 Souto, João de 18/06/1638, 04/12/1638
 Souza, Manoel de 18/10/1638
 Spangiaert, Thomas 12/08/1638
 Stachouwer, Jacob 28/01/1638, 27/04/1638, 06/05/1638, 11/05/1638, 23/05/1638, 09/06/1638, 09/07/1638, 19/08/1638
 Staes, Melchior Johannes 16/07/1638, 19/08/1638, 31/08/1638, 01/09/1638, 08/09/1638, 21/09/1638
 Stanten, Jacob 15/05/1638
 Sterens, Francisco 05/06/1638
 Stetten, Jodocus à, *predicant*/predikant 09/06/1638
 Stiffrij, Abraham 27/01/1638
 Stuart, Joris 21/07/1638
 Swart, Pieter Pietersz 13/01/1638, 16/09/1638

T

Taborda, Antonio Gomme 05/01/1638
 Tapper, Abraham *secretario conselho da*
Justiça e interprete/ secretaris raad van
 Justitie en tolk 29/04/1638
 Tavares, Domingos 01/11/1638
 Tavares, Pedro 11/01/1638
 Tessel, Hans 31/12/1638
 Theer, Williem de 28/06/1638
 Theunissen, Cornelis 24/02/1638,
 27/02/1638
 Theunissen, Pieter 28/10/1638
 Thijssen, Dirck 24/02/1638, 27/02/1638
 Thomas, Morgan, *capitão dos índios*/
 kapitein van de Indianen 16/04/1638,
 08/06/1638
 Thourlon, Charles de, *capitão*/kapitein
 08/02/1638, 23/03/1638, 02/08/1638
 Toden, Joost 04/12/1638
 Tovar, Abraham de 17/05/1638
 Tropetter, Frans 29/05/1638

V

Vale, Antonio da Silva do 30/06/1638
 Vale, Fernando do, *senhor de engenho*,
 eigenaar van suikermolen 19/04/1638,
 21/04/1638, 26/04/1638, 19/05/1638,
 09/06/1638, 25/10/1638
 Vale, Gonzalvo de 05/01/1638
 Valiaçar, Francisco Camelo de
 18/06/1638
 Vaz, Francisco 30/06/1638, 02/11/1638
 Velho, Balthazar 10/09/1638
 Velho, Simão 05/11/1638, 10/12/1638
 Vera, Luijs 12/10/1638
 Vera, Pedro Lopes 02/02/1638,
 15/04/1638, 24/04/1638, 08/05/1638,
 11/05/1638, 09/06/1638, 26/07/1638
 Verdieux, Jan 17/03/1638, 26/03/1638
 Vergosa, Albert 23/02/1638
 Verguas, Domingos F. 25/06/1638
 Vermeulen, Jacob 20/05/1638

Vermeulen, Paulus, *Holandês*/
 Nederlander 23/12/1638
 Verpoorten, Willem 08/04/1638
 Vieira, João Fernandes 29/05/1638,
 09/06/1638, 22/06/1638, 12/08/1638,
 17/08/1638, 19/08/1638, 21/09/1638
 Vieira, Sebastião 22/04/1638
 Villarinho, Pero Ferreira 29/10/1638
 Villella, Antonio 26/06/1638
 Vinck, Elias 08/05/1638, 07/06/1638,
 08/06/1638, 09/06/1638, 11/06/1638,
 30/06/1638, 07/07/1638, 20/07/1638,
 02/08/1638, 04/08/1638, 26/08/1638,
 23/09/1638, 24/09/1638, 30/09/1638,
 15/10/1638, 16/10/1638, 21/10/1638,
 22/10/1638, 10/12/1638, 11/12/1638,
 16/12/1638
 Vos, Jacob 02/08/1638, 12/11/1638
 Vries, de *major*/majoor 11/01/1638
 Vries, David de 25/11/1638

W

Wachter, Sijmon, *comissário na África*/
 commies in Afrika 25/05/1638,
 26/12/1638
 Waldeck, Johan Caspar, *mestre*
pirotécnico/vuurwerkmaker 17/03/1638
 Walles, Tomas 20/07/1638, 25/08/1638
 Wallij, Thomas 01/05/1638
 Walscappel, François van 27/01/1638
 Wedderfeld, Eduart 19/06/1638
 Welthuijsen, Caspar 20/07/1638
 Wendels, Jan 27/01/1638
 Werven, van *comandante*/commandant
 10/03/1638
 Wijnants, Jan 14/01/1638, 02/06/1638,
 21/07/1638, 25/08/1638, 26/08/1638,
 11/12/1638
 Wijnants, Johan 26/08/1638
 Wijntges, Balthazar 05/01/1638,
 09/01/1638, 12/01/1638, 21/01/1638,
 08/02/1638, 22/02/1638, 23/04/1638
 Wilemsz., Sjoucke 17/12/1638

Willems, Evert 03/08/1638
 Willens, Jonas 02/01/1638
 Willens, Jonck 02/01/1638
 Wilson, David 20/07/1638
 With, Gijsbert de 04/12/1638,
 11/12/1638
 Wits, Roeloft Jacobsz. 08/05/1638
 Wiltshult, David 02/12/1638
 Wouters, Andries 08/01/1638
 Wouters, Jeems 01/04/1638,
 05/10/1638, 12/10/1638, 22/11/1638

Y

Yperen,[Nicolaes] Claes van 02/03/1638,
 25/05/1638, 26/12/1638

1639

A

Abendene, Mardachaij 22/11/1639
 Abit, Willem 14/09/1639
 Abrahamssen, Dirck, *comissário/commies*
 02/02/1639, 04/04/1639, 07/05/1639,
 31/10/1639, 10/12/1639
 Abreu, Francisco Quaresma de
 03/08/1639
 Adamsz., Jan 25/06/1639
 Adolfsz., Adam 02/07/1639
 Adriaens, Philips, *capitão do navio*
 kapitein van het schip St. Pieter
 21/09/1639
 Adriaensz., Reijnier, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Charitas
 08/12/1639
 Advocaet, Henric, *capitão*/kapitein
 25/02/1639
Advogado Fiscal/ Advocaat Fiscaal
 13/01/1639, 15/07/1639, 02/08/1639,
 14/10/1639
 Aecken, Gerrit 25/06/1639, 27/06/1639
 Aecken, Jacob van 17/11/1639
 Aernouts, Lourens 25/01/1639

Aijerschottel, Christoffel 04/02/1639,
 22/06/1639, 23/06/1639, 13/08/1639
 Alberti, Daniel, *diretor da Paraíba*
 directeur van Paraíba 21/02/1639,
 28/02/1639, 17/03/1639, 13/04/1639,
 19/04/1639, 27/05/1639, 06/06/1639,
 10/06/1639, 15/06/1639, 30/06/1639,
 10/07/1639, 13/07/1639, 18/07/1639,
 02/08/1639, 13/08/1639, 20/08/1639,
 23/08/1639, 03/09/1639, 08/09/1639,
 08/11/1639, 13/11/1639, 21/11/1639,
 28/11/1639, 21/12/1639

Albertsz., Pons 17/11/1639

Albuquerque, Mathias de 03/08/1639

Almeida, Manoel de 18/06/1639,
 17/10/1639

Almiscarado[sic], Antonio Miz
 19/11/1639

Alphen, Bartolomeu van 25/06/1639

Alrichs, Jacob, *contador geral*
 opperboekhouder 04/01/1638,
 24/02/1639, 16/05/1639, 10/06/1639,
 15/06/1639, 08/08/1639, 12/09/1639,
 07/10/1639, 17/10/1639, 31/10/1639

Alto e Secreto Conselho/ Hoge en Secrete
 Raad 03/03/1639, 06/05/1639,
 13/05/1639, 20/05/1639, 10/07/1639,
 26/07/1639, 03/08/1639, 08/08/1639,
 03/09/1639, 13/10/1639, 14/10/1639,
 28/10/1639, 23/12/1639, 28/12/1639

Alveres, Geraldo 31/01/1639

Alves, Belchior 29/06/1639

Amersfoort, Arent Jacobsz. van, *general*
 generaal 28/09/1639, 03/10/1639,
 06/10/1639, 22/10/1639

Andre, Simão 28/10/1639

Andries, Philips 19/02/1639,
 04/04/1639, 25/06/1639, 06/07/1639,
 22/07/1639, 06/10/1639, 17/11/1639

Antonio, *Índio Tupi prisioneiro na*
Paraíba/Tupi Indian gevangene in
 Paraíba 08/08/1639

Appel, Joannes Oosterdack van,
predicant/predikant 16/03/1639,
26/03/1639

Aragon, Johan 14/07/1639

Araujo, Pedro Xara de 08/09/1639

Arciszewski, Christoffel, *coronel*
polonês/Poolse kolonel 24/01/1639,
03/02/1639, 02/03/1639, 21/03/1639,
16/05/1639, 20/05/1639, 26/05/1639,
21/06/1639, 17/11/1639, 29/11/1639

Arnonts, Laurents 10/07/1639

Azevedo, Domingos Carvalho de
08/09/1639

Azevedo, Francisco de 18/06/1639

Azevedo, Manoel de 18/06/1639,
23/08/1639

Azevedo, Paulo Daraujio de 22/06/1639,
23/06/1639

B

Backman, Juan Michiel 26/06/1639

Baijer (Baijert), Cornelis, *major*/majoor
11/03/1639, 13/04/1639, 20/05/1639,
25/06/1639, 27/06/1639

Balhons[sic], Antonio de 22/06/1639,
23/06/1639

Banning, Johannes Bodecherus
21/02/1639, 20/05/1639, 04/07/1639,
13/07/1639, 03/08/1639

Barbosa, Antonio da Silva 22/06/1639

Barbosa, Francisco Nunes 24/02/1639

Barbosa, Juan 05/02/1639

Barentsz., Roeloff 10/12/1639,
20/12/1639

Barentsz., Willem 08/12/1639

Barentsen, Jan 12/05/1639, 26/07/1639,
09/08/1639, 06/09/1639, 14/09/1639,
05/11/1639

Barentsz., Wouter 25/06/1639

Barros, Marcos de 16/11/1639

Bas, Pieter Janssen 01/02/1639,
03/03/1639, 12/03/1639, 25/03/1639,
01/04/1639, 21/04/1639, 22/04/1639,

12/05/1639, 15/06/1639, 06/07/1639,
13/07/1639, 15/07/1639, 26/07/1639,
01/09/1639, 03/10/1639, 08/11/1639,
26/12/1639

Basette, Willem 28/06/1639,
17/11/1639, 30/11/1639

Beaumont, Sijmon van, *presidente Alto*
y Secreto Conselho, president Hoge en
Secrete Raad, 05/10/1639

Beck, Mathias 09/02/1639, 29/04/1639,
22/06/1639, 24/11/1639

Becx, William 27/01/1639, 19/04/1639

Beijdsals, Jan 01/03/1639, 01/12/1639

Beijdsals, Joost 02/08/1639, 15/11/1639,
12/12/1639, 27/12/1639

Berge, Jan ten 18/06/1639

Bergen, Willem ten 17/11/1639,
30/11/1639

Bergevaeder, Pieter Janssen 12/03/1639

Beserra, Luis Bras 22/06/1639,
23/06/1639

Beunnick, Elto 03/02/1639, 17/11/1639,
30/11/1639

Bijler, Pieter van, *comandantel*/
commandant Fort Ceulen 04/01/1639,
09/08/1639, 13/11/1639

Bijma, Nicolau van 30/11/1639

Bizerra, Manuel 04/01/1639

Blaer, Jan 13/07/1639, 22/10/1639

Blanck, Glaude le 25/06/1639,
27/06/1639

Bloemaert, Samuel 25/06/1639

Bodecher, *conselho politico*/lid Hoge en
Secrete Raad 15/07/1639

Boet, Willem Jansen 10/12/1639

Boheem, Caspar 04/05/1639,
14/06/1639, 13/08/1639, 25/08/1639,
29/10/1639

Boltancor, Lorenzo Ferreira 13/07/1639

Bonaer, Mathijs 08/09/1639

Boogaert, Joost van de 31/01/1639,
02/02/1639, 09/02/1639, 18/03/1639,

31/03/1639, 04/04/1639, 19/04/1639,
22/06/1639, 30/06/1639, 24/11/1639
Bordenis, Jacob 14/01/1639
Borne, Jan van 25/06/1639
Bosshuijzen, Vincent van 25/06/1639,
27/06/1639
Bouwewijns, Walterus 03/02/1639
Braems, Jan 24/08/1639
Braga, Domingos Mendes 01/07/1639
Branco, Estevão Domingo, *capitão da*
caravela/kapitein van het karveel *St.*
Antonio e St. Pedro 23/02/1639
Brande, Cornelis van der, *major*/majoor
20/01/1639, 25/06/1639, 23/07/1639,
17/11/1639, 30/11/1639
Brantom, Rotger 17/11/1639
Bras, Louijs 09/02/1639
Breiff, Adriaen 12/01/1639
Bremen, Ernst van 02/11/1639,
13/11/1639
Brest, Adriaen Jacobsz. 27/10/1639
Brest, Joris 02/09/1639
Brigas, Domingos Fernandes 13/07/1639
Brito, Francisco de Lugo de 26/06/1639
Britto, Francisco de 31/01/1639
Broeck, Bartholt 28/06/1639
Brugge, Dirck 22/02/1639
Bruijn, Casper 07/06/1639, 08/08/1639,
23/11/1639
Bulhões, Fernando Reis de 23/08/1639

C

Cabel, Heijndrick 07/01/1639,
12/04/1639, 18/06/1639, 31/12/1639
Cabeljauw [Cabeljou], Abraham François
04/01/1639, 28/03/1639, 07/06/1639,
08/08/1639, 23/11/1639, 24/11/1639,
26/11/1639
Caerdorp, Johannes 05/02/1639
Caldas, Gonsalvo Cabral de 26/06/1639
Camarão, d. Felipe 03/08/1639,
03/12/1639, 19/12/1639
Camin, Joannes, *comissário*/commies
10/12/1639, 24/12/1639, 31/12/1639
Camino, Francisco de Andrade
22/06/1639
Campen, Jan Blom van 06/05/1639
Cappel, Arent van, *capitão*/kapitein
22/02/1639, 29/04/1639, 30/04/1639,
21/09/1639, 01/12/1639
Cardinal, Jan 28/04/1639
Cardoso, d. Isabella 11/08/1639
Cardozo, Diogo Francisco 16/11/1639
Carneiro, Antonio 27/08/1639
Carpentier, Johannes 17/11/1639,
30/11/1639
Carpentier, Roelandt 13/07/1639,
13/08/1639
Carpentier, Servaes, *conselheiro político*
politieke raad van Brazilië 17/01/1639,
05/02/1639, 09/02/1639, 10/02/1639,
24/02/1639, 07/03/1639, 21/03/1639,
13/04/1639, 18/04/1639, 16/05/1639,
20/05/1639, 22/07/1639, 29/07/1639,
08/08/1639, 13/08/1639, 20/09/1639,
19/10/1639, 08/12/1639
Carvalho, Anthonio 12/01/1639
Carvalho, Francisco 05/11/1639
Carvalho, Pero 16/11/1639
Carvalho, Rafael 18/06/1639
Carvalho, Simão 21/11/1639
Castanho, Gabriel 20/08/1639
Casteel, Jan van 12/01/1639
Cattekooper, Lambert 10/01/1639
Ceijser, Luijcas 26/01/1639
Ceulen, Bartholomeu van 09/02/1639,
16/02/1639, 30/04/1639, 16/07/1639,
21/07/1639, 21/09/1639, 23/09/1639,
29/09/1639, 06/10/1639, 11/10/1639,
17/10/1639, 14/11/1639, 15/11/1639,
22/11/1639, 24/11/1639, 26/11/1639,
10/12/1639
Charter, Abraham 07/01/1639
Christoffelssen, Jan 11/03/1639
Claes, Jochum 10/12/1639

- Claesz, Anderies 08/09/1639,
 11/11/1639
 Claesz, Anthoni, *predicant*/predikant
 21/02/1639, 19/04/1639, 30/04/1639
 Classen, Jan, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Sampson 08/12/1639
 Claver, Joost 24/11/1639
 Clement, Pierre 25/06/1639, 27/06/1639
 Clinckenburch, Lourens van 27/01/1639
 Cloet, Francisco 26/07/1639
 Cloets, Jacop 31/01/1639, 09/02/1639
 Cob, Jacob Janssen 27/06/1639
 Cock, Jan 25/06/1639, 17/11/1639
 Codde, Adriaen 28/10/1639, 15/11/1639
 Coelho, Leonardo 08/06/1639,
 18/07/1639, 27/10/1639
 Coerant, Nicolaes, *tenent*/luitenant
 07/12/1639
 Coets, Jacob 22/06/1639, 23/06/1639,
 24/11/1639
 Coetz, Pieter 10/06/1639, 18/06/1639
 Coninck, Jacob Aldersz. 05/08/1639
Conselho Político/Politieke Raad,
 01/01/1639, 29/01/1639, 12/02/1639,
 21/02/1639, 05/04/1639, 13/07/1639,
 15/07/1639, 20/07/1639, 21/07/1639,
 08/08/1639, 12/09/1639, 30/09/1639,
 14/10/1639, 27/10/1639, 11/11/1639
Contador/Geral/boekhouder-generaal
 07/06/1639
 Cop, Jacob Janssen 29/07/1639
 Cornelis, Jan, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Zael 05/12/1639
 Cornelisz, Laurens 28/07/1639,
 02/08/1639, 11/08/1639, 22/11/1639
 Cornelisz, Leendert, *capitão da flotilha*
 kapitein van fluitschip Hoop
 22/10/1639, 05/11/1639
 Cornelisz, Theunis 14/06/1639
 Cornelisz, Thijs 11/02/1639
 Cornelisz, Willem, *almirante*/admiraal
 04/01/1638, 26/01/1639, 31/01/1639,
 06/02/1639, 07/02/1639, 11/02/1639,
 14/02/1639, 11/03/1639, 12/03/1639,
 20/05/1639, 23/05/1639, 27/05/1639,
 28/06/1639, 05/08/1639, 06/08/1639,
 24/08/1639, 30/08/1639, 01/09/1639,
 12/09/1639, 29/09/1639, 10/10/1639,
 15/10/1639, 20/10/1639, 02/11/1639,
 13/11/1639, 14/11/1639, 19/11/1639,
 25/11/1639, 29/11/1639, 07/12/1639,
 11/12/1639, 14/12/1639, 16/12/1639,
 22/12/1639, 23/12/1639, 26/12/1639,
 27/12/1639, 28/12/1639, 29/12/1639,
 31/12/1639
 Correa, Gillis 31/10/1639
 Correa, Pantalion, *indígena*/indiaan
 06/02/1639
 Correa, Simão Nunes 08/09/1639,
 28/10/1639
 Costa, Caspar Francisco da 10/03/1639,
 03/06/1639, 16/11/1639
 Costa, Diogo da 16/11/1639
 Costa, Diogo Gonsalves 15/06/1639,
 13/07/1639
 Costa, Francisco da 24/02/1639
 Costa, Isaack da 15/11/1639, 23/11/1639
 Costa, João de Matos da 01/07/1639
 Costa, Luis da 19/03/1639
 Costa, Manoel da 18/06/1639,
 21/12/1639
 Costa, Matheus da 31/01/1639
 Cout, Adam Adolfs 25/06/1639
 Crabbe, Jan Dircxen, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Saeijer
 26/10/1639
 Craije, Cornelis 08/06/1639, 10/07/1639
 Crastro, Cosmo de 24/11/1639
 Crebs, Hendrick 25/06/1639
 Crol, Gillis, *escabino*/deschepen van
 Mauritsstad, 10/06/1639, 09/08/1639,
 29/10/1639, 01/11/1639, 11/11/1639
 Cronstevan, Willem Dixssen
 18/12/1639
 Culentz, Jacob, *capitão*/kapitein
 21/10/1639, 22/10/1639

Cunha, Diogo Suores da 14/04/1639

D

D'Arouge [Araujo?], Antonio 01/04/1639

D'Aultrij, Andries, *capitão*/kapitein
12/02/1639, 11/03/1639, 13/04/1639,
11/05/1639, 25/06/1639, 27/06/1639,
28/06/1639, 02/07/1639, 01/09/1639,
14/11/1639, 30/11/1639

Daems, Paulo Antonio 18/06/1639,
26/06/1639, 13/08/1639, 30/09/1639

Dapper, Jacobus, *predicant*/predikant
04/01/1639, 27/01/1639, 26/03/1639,
21/04/1639, 26/04/1639

Deugt, Allert Pietersz. 14/07/1639

Dias, Leonardo 01/07/1639

Dias, Lorenzo, *mulato*/mulat 21/05/1639

Dias, Pascoal 15/02/1639

Dibbits, Jan 27/06/1639

Dieu, Daniel de 10/11/1639

Dircxen, Cornelis 11/02/1639,
21/02/1639, 27/04/1639, 06/05/1639,
22/08/1639, 24/11/1639, 30/11/1639

Dircxsen, Christoffel 21/11/1639

Dircxz., Hendrick 21/09/1639

Dircxzoon, Paulus Pieters 08/12/1639

Diretores XIX /Heren XIX 11/04/1639,
14/04/1639, 07/05/1639, 10/05/1639,
16/05/1639, 20/05/1639, 05/07/1639,
10/07/1639, 03/08/1639, 06/08/1639

Dolvaes [sic], João, *frei dominicanol*
dominicanerbroeder 17/01/1639

Domingues, Gonsalvo 15/06/1639

Doncker, Willem *comisario*/commies
03/02/1639, 07/02/1639, 26/02/1639,
28/02/1639, 22/06/1639, 23/07/1639,
23/08/1639, 13/11/1639, 15/11/1639,
21/11/1639, 29/11/1639, 03/12/1639,
05/12/1639, 22/12/1639, 27/12/1639

Donschot, Godefroij 12/03/1639

Doreslaer, David à, *predicant*/predikant
10/10/1639, 03/12/1639

Dorsten, Jan Juriaens van 17/02/1639

Duarte, Domingos 08/09/1639

Duartes, Sara 13/04/1639

Dubbits, Jan 25/06/1639

Duijnkercker, Jacop 10/01/1639,
29/01/1639, 02/02/1639, 03/10/1639,
10/12/1639

Duijptertjen, Agniet 01/08/1639

Dussen, Adriaen van der, *conselheiro*
político/politieke raad, lid Hoge
en Secrete Raad. 03/09/1639,
03/10/1639, 08/10/1639, 27/10/1639,
02/11/1639, 05/11/1639

Duurcoop, Abraham 06/07/1639,
09/08/1639

Duwaert, Hendrick 28/06/1639

E

Edelman, Filts 12/09/1639, 11/11/1639

Eduardus, Johannes, *predicant*/predikant
21/01/1639, 27/01/1639

Eesens, Henderick van 30/11/1639

Eeckholt, Rabirius, *predicante*/predikant
23/12/1639

Eijzens, Ipo 15/01/1639

Els, Marten van 11/04/1639,
25/06/1639, 05/12/1639

Enochs, Jacob, *capitão da fragada*/kapitein
van het fregat Samson 13/04/1639,
16/09/1639

Essens, Hendrick van 17/11/1639

Estados Gerais 20/05/1639

Estuardt, Jorge 26/06/1639

Everaris, Severo 28/06/1639

Evertsz., Dirck 22/11/1639, 24/11/1639

Evertsz., Jan, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Jongenboer 07/12/1639

Ewoutssen, Evout 07/01/1639

F

Fagundes, Belchior Ferreira 24/02/1639

Fagundes, Gasper 16/11/1639

Faia, Juan de la 28/10/1639, 10/11/1639,
15/11/1639

Faille, Isac de la 11/04/1639
 Falcão, Franciso de Sousa 15/06/1639
 Falloo, Andries, *capitão/kapitein*
 30/05/1639, 06/06/1639, 08/06/1639,
 11/06/1639, 14/06/1639, 22/06/1639,
 02/07/1639, 16/07/1639, 17/08/1639,
 28/10/1639, 01/11/1639, 09/11/1639,
 17/11/1639
 Faria, Gaspar de 16/11/1639
 Farnington, Jan 15/06/1639, 01/09/1639
 Faya, Jan de la 14/07/1639
 Fedders, Claes, *marceneirol/schrijnwerker*
 01/01/1639
 Fereres, Helmich 21/07/1639
 Fermer, Jan 02/07/1639
 Fernandes, Domingos 26/02/1639,
 02/03/1639, 04/03/1639, 28/04/1639
 Fernandes, Francisco 23/06/1639
 Fernandes, Gonsalvo, *escabino*
 na Paraíba/schepen in Paraíba
 08/08/1639
 Fernandes, Manoel 16/11/1639
 Fernandes, Nicolaes 20/06/1639
 Fernandes, Simão 08/08/1639
 Ferreira, Antonio Gomes 29/10/1639
 Ferreira, Gaspar Dias 12/02/1639,
 24/02/1639, 12/04/1639, 22/06/1639,
 22/07/1639, 11/11/1639, 24/11/1639,
 26/11/1639
 Ferreira, Gonsalvo 28/10/1639
 Ferreira, Manoel Velho 13/07/1639
 Ferreira, Santos 28/10/1639
 Fide [sic], Antonio Vilela 08/09/1639
 Figueira, Gaspar Gonsalves 15/06/1639
 Fletscher, Jan *escabino*/schepen
 04/01/1639
 Fleuri, Jan 25/06/1639, 27/06/1639
 Flocerius, Jan 21/09/1639
 Fonseca, Francisco Mendes da
 08/09/1639
 Fonseca, Sebastiaen Lopes da 01/07/1639
 Forsterman, Albert 25/06/1639
 Francen, Menzo 18/06/1639

Frances, João Lorenzo 01/07/1639
 Frances, Joseph 01/11/1639, 13/12/1639
 Franco, Isaack 15/11/1639
 Francq, Pieter de Moor 28/06/1639,
 02/07/1639
 Frans., Cornelis, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Leeuwinne 11/12/1639
 Fredericksen, Cornelis 07/01/1639
 Fredricxs., Dirck 06/08/1639
 Freitas, Manoel de 30/03/1639
 Fremer, Jan 28/06/1639
 Frois, João de 24/03/1639
 Furtado, João de Mendonça 14/03/1639

G

G(h)ijsseling, Johan 04/03/1639,
 15/03/1639, 25/06/1639, 27/06/1639,
 28/06/1639, 14/07/1639, 07/10/1639,
 17/11/1639
 Gabaij, Davit 02/11/1639
 Gartzman, George 20/06/1639,
 08/09/1639
 Gedes, Gasper 28/10/1639
 Geeraerts, Samuel 18/06/1639
 Geltcrist, Willem 09/09/1639
 Gerrisz., Albert, *capitão do campol* jager
 op gevluchte slaven 01/08/1639,
 13/11/1639
 Gerritssen, Jan 04/03/1639
 Gillesz., Gilles 21/09/1639
 Ginter, Philips 28/06/1639
 Gissen, Thomas van 08/08/1639
 Glarsius, Gilles 25/06/1639, 27/06/1639
 Goes, Adriaen van der 02/08/1639
 Goes, Hans van 22/02/1639,
 10/06/1639, 06/10/1639, 28/10/1639
 Goliat, Cornelis Bastiaenssen 17/11/1639
 Gomes, Duarte 12/01/1639, 23/08/1639
 Gomes, Mathijas 12/02/1639,
 07/04/1639, 05/07/1639
 Gomes, Tome 01/07/1639
 Gonsalves, Francisco 29/01/1639
 Gonsalves, Gasper 16/11/1639

- Gonsalves, Salvador 12/03/1639,
18/06/1639, 06/08/1639, 27/08/1639
- Gonzales, Salvador 09/04/1639
- Govertsz., Christiaen, *comissário*/commies
10/06/1639, 21/07/1639, 11/10/1639,
22/10/1639, 14/11/1639
- Gracht, Dirck Dirxz. van der, *capitão do*
navio/kapitein van het schip Bontekoe
07/09/1639, 15/09/1639
- Graeff, Willem vander, *comissário*/
commies 01/01/1639, 13/07/1639,
08/09/1639
- Grand, Piere Le, *major*/majoor
07/05/1639, 20/05/1639, 28/06/1639,
01/07/1639, 03/09/1639, 15/10/1639
- Graswinckel, Hugo 09/02/1639,
20/06/1639
- Grevinck, Johan, *comissário*/commies
17/10/1639, 01/11/1639, 02/11/1639,
03/11/1639, 10/11/1639, 15/11/1639,
24/11/1639
- Grist, Willem Gille 21/07/1639
- Groot, Jacop de 28/01/1639
- Gruijter, Reijnier 28/07/1639
- Guarces[sic], Juan 26/06/1639
- Gulick, Philips 28/06/1639, 02/07/1639,
17/11/1639
- H
- Hack, Jaecques 29/04/1639, 07/06/1639,
22/06/1639, 30/06/1639, 24/11/1639
- Hack, Nicolaes 13/08/1639
- Hacker, Jan 25/06/1639, 28/06/1639
- Haen, Daniel de 04/01/1639,
12/01/1639, 15/01/1639, 26/01/1639,
31/01/1639, 04/02/1639, 26/05/1639,
21/07/1639, 25/08/1639, 08/12/1639
- Haen, Nicolas de 02/02/1639,
26/05/1639
- Halters, Samuel, *escabino. conselheiro*
Conselho de Justiça/schepen, lid Raad
van Justitie 09/02/1639, 12/02/1639,
24/02/1639, 18/03/1639, 28/03/1639,
22/06/1639, 23/06/1639, 12/08/1639,
24/08/1639, 08/09/1639, 26/10/1639,
28/10/1639, 22/11/1639
- Halterszoon, Samuel 28/10/1639
- Han, Jan 06/01/1639
- Han, Jan van 08/09/1639
- Harckema, Ludolph 28/07/1639,
17/11/1639
- Herckmans, Elias, *tesoureiro a partir del*
penningmeester vanaf 21/02/1639
21/02/1639, 05/03/1639, 15/03/1639,
17/03/1639, 02/04/1639, 04/04/1639,
13/04/1639, 19/04/1639, 20/05/1639,
21/05/1639, 26/05/1639, 27/05/1639,
28/05/1639, 30/05/1639, 06/06/1639,
07/06/1639, 08/06/1639, 10/06/1639,
20/06/1639, 07/07/1639, 11/07/1639,
14/07/1639, 15/07/1639, 16/07/1639,
19/07/1639, 21/07/1639, 22/07/1639,
26/07/1639, 27/07/1639, 10/08/1639,
16/08/1639, 17/10/1639, 25/10/1639,
31/10/1639, 01/11/1639, 02/11/1639,
09/11/1639, 15/11/1639, 16/11/1639,
24/11/1639, 28/11/1639, 29/11/1639,
01/12/1639, 07/12/1639, 16/12/1639,
17/12/1639
- Herckmans, Elias, *governador da Paraíba*
gouverneur van Paraíba 12/01/1639,
17/01/1639, 22/01/1639
- Hardt, Marten Meijnderts van de
16/07/1639, 02/08/1639, 17/10/1639,
25/10/1639
- Harmans., Barent 30/11/1639
- Harmanssen, Harman 20/06/1639,
10/12/1639
- Harmentsz., Otto 21/09/1639
- Hart, Jan 24/09/1639
- Harteca, Dirck 02/08/1639
- Hartman, Jan 25/06/1639, 27/06/1639
- Harweij, Robbert, *capitão*/kapitein
27/06/1639, 28/06/1639, 02/07/1639,
30/11/1639

Hecke, Pieter van 10/01/1639,
 02/03/1639, 28/03/1639, 04/04/1639,
 12/04/1639, 06/07/1639, 12/08/1639,
 16/08/1639, 01/11/1639, 02/11/1639,
 10/11/1639, 15/11/1639
 Heeden, Pieter van 14/06/1639,
 15/07/1639, 21/07/1639, 29/11/1639
 Heemstede, David Willemsz. van
 27/05/1639, 03/06/1639
 Heertjes, Heicke 17/11/1639
 Heijde, Pieter de 11/04/1639,
 19/04/1639, 11/05/1639, 23/09/1639,
 05/12/1639
 Heijn, Andries 21/04/1639
 Heijndricx, Sara 02/03/1639
 Heijns, Louijs 12/01/1639, 26/01/1639,
 24/06/1639, 06/07/1639
 Helmeriques, Harmen 16/08/1639
 Helt, Coenraet 12/04/1639
 Henderson, James, *major*/majoor
 25/06/1639, 28/06/1639
 Hendricx, Jannetgien 24/08/1639
 Hendricx, Michiel 02/03/1639,
 22/06/1639, 24/11/1639
 Hendricxz., Bouduijn 06/10/1639
 Hennore, François 28/06/1639
 Henriques, Bento 12/04/1639,
 06/05/1639, 09/05/1639, 10/05/1639,
 11/05/1639, 13/05/1639
 Henriques, Herman, *capitão indígenal*
 Indiaans kapitein 26/11/1639
 Henriques, Isack 31/03/1639
 Henriques, Jacob 31/03/1639
 Herweij, Robert, *capitão*/kapitein
 17/11/1639
 Hes, Jacob 27/05/1639, 19/10/1639
 Hesmet, Jacob, *capitão* do navio Moriaan
 02/12/1639
 Heusden, Casper van 16/02/1639,
 06/06/1639, 02/09/1639, 31/10/1639,
 14/11/1639, 15/11/1639, 23/11/1639
 Heusden, Lourens van 07/01/1639,
 21/09/1639, 10/11/1639

Hieck, Jop 17/11/1639
 Hiswich, Hendrick, *mestre padeirol*
 meesterbakker 24/11/1639
 Hoeck, Johan 26/06/1639
 Hogeveen, Sebastiaen 15/07/1639
 Holckers, Jan 09/08/1639
 Holl, Allaert 02/02/1639, 09/02/1639,
 30/09/1639, 08/12/1639, 16/12/1639
 Hondius, Hendrick, *comissário*/commies
 07/01/1639, 22/01/1639, 03/02/1639,
 17/02/1639, 04/03/1639, 01/04/1639,
 07/05/1639, 21/05/1639, 09/06/1639,
 11/07/1639, 06/08/1639, 20/08/1639,
 10/09/1639, 17/09/1639, 30/09/1639,
 17/10/1639, 29/10/1639, 05/11/1639,
 11/11/1639, 13/11/1639, 26/11/1639,
 30/11/1639, 10/12/1639, 16/12/1639
 Honnore, François 25/06/1639
 Hoogeveen, Sebastiaen 21/02/1639,
 28/02/1639
 Hoogstraaten, Diederick van, *official*
 officier 25/06/1639, 27/06/1639,
 15/11/1639, 17/11/1639, 30/11/1639,
 03/12/1639, 28/12/1639
 Hubertsz., Cornelis, *capitão da barcal*
 kapitein van de bark Tamarica
 10/11/1639
 Huijbertsz., Cornelis 19/03/1639
 Huijgen, Jacob 28/06/1639, 01/07/1639,
 13/09/1639
 Huijgen, Jan 07/07/1639

J

Jacobson, Cornelis 15/04/1639
 Jacobssen, Jan 25/08/1639, 25/10/1639
 James, Pieter 31/12/1639
 Jandui (Joan Duiwij), *chefe dos Tapuias*
 hoofd van de Tapuias 24/03/1639,
 13/11/1639, 26/11/1639
 Jans, Janneken 01/08/1639
 Jansen, Cornelis 18/06/1639, 16/07/1639
 Jansen, Estevaen 08/09/1639

- Janss., Aaron Osterouck, *capitão de navio*/
scheepskapitein 06/08/1639
- Janss., Barent 25/06/1639
- Janssen, Barent 11/02/1639, 26/04/1639,
27/06/1639
- Janssen, Claes 18/01/1639
- Janssen, Coenraedt 28/06/1639,
11/08/1639
- Janssen, Roelouff 26/01/1639
- Jansz., Huijchen 11/11/1639
- Jasper, Abraham 18/03/1639
- Jaspers, Jarck, *passador de gadol*/veedief
15/03/1639
- Jeveren, Gerrit Janssen van 25/06/1639
- Joachinsz., Jan, *comissário*/commies
28/10/1639, 29/10/1639, 31/10/1639,
09/11/1639, 11/11/1639, 15/11/1639
- Jochens, Hans 17/11/1639
- Jochensz., Dirck 31/01/1639,
06/06/1639
- Jochensz., Jan 23/04/1639, 20/06/1639,
23/06/1639, 10/12/1639
- Jol, Cornelis Cornelissen, *almirante*/
admiraal 08/01/1639, 24/01/1639,
14/06/1639
- Jonge, Dirck Cornelis de 19/02/1639
- Jongen, Samuel Bloumaert de
03/02/1639
- Jongeneel, Jan Cornelisz. 18/06/1639,
13/08/1639
- K**
- Keijser, Lucas de 19/07/1639
- Keijserkint, Reijer Gerrits 31/03/1639
- Keller, Sebastiaen, *tesoureiro*, *atél*
penningmeester tot 19/02/1639
14/01/1639, 15/01/1639, 17/01/1639,
02/02/1639, 12/02/1639, 15/02/1639,
18/02/1639, 23/02/1639, 16/03/1639,
17/03/1639, 26/03/1639, 13/04/1639,
19/04/1639, 21/04/1639, 15/07/1639
- Kessel, Davidt van 26/06/1639
- Kesslerus, Fridericus, *predicante*/predikant
28/04/1639, 06/05/1639, 16/07/1639,
10/10/1639, 23/12/1639
- Kien, Cornelis, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Witten Leeuw
08/12/1639
- Koijman, Joost 25/06/1639, 28/06/1639,
02/07/1639
- Koin, Hans van, *coronell*/kolonel
10/01/1639, 22/01/1639, 03/03/1639,
11/04/1639, 25/06/1639, 27/06/1639,
28/06/1639, 02/07/1639, 06/07/1639,
13/07/1639, 22/07/1639, 08/11/1639,
13/11/1639
- Koninkhuijzen, Casper 13/08/1639
- L**
- Lacida[sic], Diogo da 08/09/1639
- Lamars, Charles 13/08/1639
- Lambertsen, Willem 28/07/1639,
30/11/1639
- Lange, Cornelis de 15/06/1639
- Lanqueer, Steffen 12/01/1639
- Lantman, Jacob Pieters., *predicante*/
predikant 11/04/1639, 26/04/1639,
24/08/1639
- Leão, Estevão de Prado 01/07/1639
- Leeden, Lenert van 25/06/1639,
28/06/1639, 07/10/1639, 17/11/1639
- Leene, Jan van 10/05/1639
- Leeuwen, Adriaen, *capitão*/kapitein
10/01/1639, 17/01/1639, 11/02/1639
- Leij, Casper van der 22/06/1639,
25/07/1639, 24/11/1639
- Leite, Johan Dias 01/07/1639
- Lelij, Hendrick Adriaensz. 18/06/1639,
21/12/1639
- Lemos, Manoel de 28/10/1639
- Lempereur, Theodosius 04/01/1639,
15/01/1639, 31/01/1639, 02/02/1639,
21/04/1639, 22/04/1639, 29/06/1639,
21/07/1639, 25/08/1639, 06/09/1639,

17/10/1639, 31/10/1639, 02/11/1639,
24/11/1639, 26/11/1639, 29/11/1639
Libergen, Arnout van, *escolteto*/schout
in Paraiba 08/08/1639, 23/09/1639,
13/10/1639, 07/12/1639
Liebergen, Arnout van, *escolteto em*
Alagoas/schout in Alagoas 14/06/1639
Lima, Julien de 15/06/1639
Lima, Paulo Gomes de 12/05/1639
Linge, Paulus de, *conselho político*
politieke raad 06/12/1639,
07/12/1639, 21/12/1639
Linstenich, Jacobus, *comissário*/commies
22/01/1639, 03/02/1639, 05/03/1639,
28/04/1639, 11/05/1639, 12/05/1639,
03/06/1639, 06/08/1639, 05/10/1639,
17/10/1639, 21/10/1639, 22/10/1639,
07/11/1639, 29/11/1639, 30/11/1639
Listrij, Johannes 12/01/1639,
12/03/1639, 21/04/1639, 21/05/1639,
09/06/1639, 07/07/1639, 20/08/1639
Lobbrecht, Willem van, *engenheiro*/
ingenieur 12/04/1639
Looman, David, *superintendente de*
Índios/superintendent van de Indianen
06/01/1639
Loons, Harman de 10/12/1639
Lopes, Diego 20/07/1639, 07/11/1639
Louras, Diogo Dias 08/09/1639
Lucas, Henrick 02/07/1639
Lucasz., Jan 21/09/1639
Lucena, Marcus Pires de 01/07/1639
Lucifer, Cornelis 22/11/1639
Lucifer, Henrick Cornelisz. 21/10/1639,
24/11/1639
Luffel, Gillis van 24/02/1639,
19/04/1639, 11/05/1639, 27/07/1639
Luijlenborch, Jacob van, *capitão*/kapitein
08/06/1639
Lustelen, Gillis van 09/02/1639,
31/03/1639

M

Machado, Estevão 08/09/1639
Mackinje, Coenraet 23/04/1639,
28/04/1639
Malburch, Walvaven van 23/07/1639
Mandoel, Davidt, *comissário*/commies
21/06/1639
Mansvelt, Hendrick Fredreick, *major*/
majoor 12/03/1639, 20/05/1639,
18/06/1639, 25/06/1639, 27/06/1639,
15/08/1639 23/09/1639, 13/10/1639,
28/10/1639, 08/11/1639, 10/12/1639
Mantes, Antonio de 30/11/1639
Maranhão, Manoel G. 15/06/1639
Marcus, Hans 25/06/1639, 28/06/1639
Marcus, Manoel, *capitão da caravela*
kapitein van het karveel Nossa Sra. da
Conceição 27/06/1639
Marcus, Pedro 08/08/1639
Marechal, Josias 14/04/1639
Maris, João Carneiro de 12/08/1639,
08/12/1639, 16/12/1639
Marissen, Marten 09/11/1639
Marissinck, P. 17/10/1639
Martensteech, Cristiaen 26/07/1639
Maseda, Domingos de 01/07/1639
Maseuijr, Paulus, *comissário*/commies
06/01/1639, 11/02/1639, 12/02/1639,
16/09/1639, 10/12/1639
Massen, Mans 17/02/1639
Mast, Joost Janss., *capitão de navio*/
scheepskapitein 08/08/1639
Mathijas, Anthonij 04/01/1639
Mattos, Johan de 01/07/1639
Mavissinck [sic], Pedro 01/07/1639
Mazuer, Paulus 15/04/1639, 06/06/1639,
12/10/1639, 20/12/1639, 23/12/1639
Medes, Michiel Rodrigues 13/12/1639
Meevert, Marten van 14/07/1639,
28/07/1639, 05/12/1639
Melchor, Hans 17/08/1639

- Mellingen, Bartolomeu, *capitão*/kapitein
20/08/1639
- Mendes, Fernando 16/11/1639
- Mendes, Gerardo 18/06/1639
- Mendes, Michiel Rodrigues 25/08/1639,
02/11/1639
- Meulen, Arent Balthus van der
07/01/1639, 15/01/1639
- Meulen, Hendrick Balthazar van der
28/10/1639, 09/11/1639
- Mevert, Maerten van 28/04/1639,
11/10/1639
- Michiels, Jan, *proponentel*/proponent
26/04/1639
- Minden, Gerrits van 25/02/1639,
30/04/1639
- Moen, Cornelis Dircxsen 06/04/1639
- Moet, *comissário* 07/02/1639,
09/02/1639
- Moiserie, Philipe la 12/02/1639
- Molijn, Jacob du 15/07/1639,
20/07/1639
- Moucheron, Cosmo de 07/01/1639
- Monchi, Rene de 17/02/1639,
02/03/1639, 21/04/1639, 22/04/1639,
23/04/1639, 02/05/1639, 11/06/1639,
22/06/1639, 02/07/1639, 09/07/1639,
16/07/1639, 21/07/1639, 09/08/1639,
25/08/1639, 21/09/1639
- Monges Capuccinos*/Kapucijner
monniken 18/06/1639
- Monnis, Francisco Gomes 18/06/1639
- Monsij, Reijnier de 09/07/1639
- Monteiro, Francisco 23/06/1639
- Moocker, Pieter 10/11/1639
- Moor, Pieter de 25/06/1639
- Morthamer, Pieter, *conselheiro politico*,
diretor Angola/politieke raad, directeur
Angola 21/01/1639, 02/02/1639,
07/02/1639, 09/02/1639, 18/02/1639,
01/03/1639, 02/03/1639, 28/03/1639,
31/03/1639, 09/04/1639, 05/05/1639,
13/05/1639, 19/05/1639, 20/05/1639,
21/05/1639, 07/07/1639, 15/07/1639,
26/07/1639, 27/07/1639, 02/08/1639,
08/08/1639, 13/08/1639, 14/09/1639,
13/11/1639, 28/11/1639, 15/12/1639,
22/12/1639, 27/12/1639, 29/12/1639
- Motting, Fredrick 25/07/1639
- Mouls, Hans, *comissário*/commies
07/01/1639
- Muijssenburg, Jan, *capitão*/kapitein
22/02/1639
- Mulder, Dirck 22/01/1639
- Mulder, Jan 17/11/1639
- Munninchoven, Eduart 18/06/1639
- Mutz, Adriaen Jacobsz. 05/11/1639,
08/11/1639, 24/11/1639
- N
- Nagge, Coenraet 04/05/1639,
14/06/1639, 23/08/1639, 25/08/1639,
28/10/1639, 14/11/1639
- Nassau, Hans Ernst van, *conde*/graaf
28/06/1639, 02/07/1639, 01/12/1639
- Nassau-Siegen, Johan Mauritz van,
governador geral/gouverneur-generaal
10/01/1639, 12/01/1639, 18/01/1639,
22/01/1639, 29/01/1639, 01/02/1639,
03/02/1639, 15/02/1639, 18/02/1639,
24/02/1639, 03/03/1639, 14/03/1639,
07/04/1639, 12/04/1639, 21/04/1639,
26/04/1639, 06/05/1639, 07/05/1639,
09/05/1639, 11/05/1639, 12/05/1639,
13/05/1639, 16/05/1639, 20/05/1639,
27/05/1639, 03/06/1639, 15/06/1639,
25/06/1639, 27/06/1639, 28/06/1639,
02/07/1639, 10/07/1639, 15/07/1639,
23/07/1639, 26/07/1639, 28/07/1639,
03/08/1639, 06/08/1639, 03/09/1639,
12/09/1639, 14/09/1639, 03/10/1639,
13/10/1639, 14/10/1639, 28/10/1639,
11/11/1639, 14/11/1639, 30/11/1639,
05/12/1639, 07/12/1639, 23/12/1639,
28/12/1639
- Navarro, Aaron 02/02/1639

Navarro, João Leitão 08/09/1639
 Navarro, Moses 02/02/1639,
 11/08/1639, 23/09/1639, 17/11/1639
 Neff, Henrick Dominicq vande
 20/07/1639
 Neffen, Jan van 25/06/1639, 27/06/1639
 Negenthoen, Willem 02/02/1639,
 09/02/1639
 Negenthoon, Willem 14/01/1639
 Negentoon, Wilhelm 08/12/1639
 Negreiros, André Vidal de 13/10/1639
 Neve, Fruitus 25/06/1639
 Nickels, Johan 15/11/1639
 Nieukercken, Jan 25/06/1639
 Nieuwendael, David 02/03/1639,
 01/04/1639
 Noorthollant, Wabbe van 07/05/1639
 Nosivits, Wolff 28/06/1639, 02/07/1639
 Nunes, Cristovão, *capitão do navio*
kapitein van het schip St. João Batista
 02/12/1639
 Nunes, Domingos 16/11/1639
 Nunes, Gasper 28/10/1639
 Nunes, Louijs 02/03/1639

O

Oedens, Abel 26/04/1639
 Ogel, Dirck Janssen 11/02/1639,
 20/08/1639
 Ogel, Dirck Janssen, *capitão do navio*
kapitein van het schip Haerlem
 07/09/1639, 12/09/1639
 Oijens, Isaack 25/06/1639
 Oiteus, Frederick, *proponentel*proponent
 05/12/1639
 Olinck, Harman, *comissário*commies
 14/11/1639
 Olinda, Balthazar Leitão de 15/06/1639
 Oliveira, Gasper de 08/09/1639
 Oliveiros, Francisco Dias de 12/05/1639,
 01/07/1639
 Olpherdi [Olpherdi], Nuno 25/03/1639,
 15/06/1639, 18/06/1639, 05/07/1639,

13/07/1639, 14/07/1639, 15/07/1639,
 21/07/1639, 28/07/1639, 13/10/1639,
 16/11/1639
 Ool, Cornelis van 13/08/1639,
 17/08/1639, 17/10/1639
 Ool, Jan van 18/06/1639
 Ools, Willem 02/07/1639
 Orosco, Francisco Lopes de 26/06/1639
 Otto, Coenraet, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Ernestus 04/01/1638,
 11/02/1639
 Ouziel, Jacob, *comissário*commies
 14/11/1639

P

Pacheco, Isaack 01/11/1639
 Padmoer, Ritchard 09/11/1639,
 15/11/1639
Padres de São Bendo/Benedictijner paters
 03/12/1639
 Pais, Inacio 01/07/1639
 Paiva, Joan Francisco de 16/11/1639
 Palatio, Isaack 15/11/1639, 16/11/1639,
 23/11/1639
 Paraupaba, Antonio 02/02/1639
 Passos, Cosmo de Castro 22/06/1639
 Pedro, Antonio, *negro*/neger 27/08/1639
 Peijchos (Peixes?), Manoel de 28/05/1639
 Pereira, Francisco de Brito 22/06/1639
 Pereira, Manoel Pinto 13/07/1639
 Pereira, Rodrigo 28/10/1639
 Pereira, Salvador 15/06/1639
 Picard, Alexander, *sargento-major*/
sergeant-majoor 13/04/1639,
 25/06/1639, 10/07/1639, 08/08/1639,
 27/10/1639, 28/10/1639, 29/10/1639,
 01/11/1639, 02/11/1639, 08/11/1639,
 10/11/1639, 13/11/1639, 15/11/1639,
 24/11/1639
 Picot, Abraham 12/02/1639, 28/06/1639
 Pieters, Heertjen 05/04/1639
 Pieterssen, Jacques 28/02/1639
 Pietersz., Adriaen 21/09/1639

Pietersz., Bartel 29/10/1639
 Pietersz., Gijsbrecht 20/07/1639
 Pietersz., Matthijs 21/09/1639
 Pietersz., Paulus 20/08/1639
 Pietersz., Wiggert, *capitão*/kapitein
 17/09/1639
 Pimenta, João 01/07/1639
 Pimentel, Rodrigo de Barros 04/01/1639,
 15/06/1639
 Pina, Benjamin 11/08/1639, 09/09/1639
 Pinheiro, Manoel 08/09/1639
 Pinto, Domingos 08/08/1639
 Pinto, Francisco Gomes, *capitão do*
navio/kapitein van het schip Daniel
 08/12/1639
 Pinto, Jorge Homem 22/01/1639
 Pires, Bartholomeus 15/02/1639
 Pires, Marcos 01/07/1639
 Piron, Jan, *capitão*/kapitein 05/10/1639,
 30/11/1639
 Piso, William 06/07/1639
 Placquen, Guiliem 13/07/1639
 Poel, Cornelis van de 27/01/1639,
 06/07/1639
 Poits, Willem van 27/06/1639
 Polhemius, Johannes Theodorus,
predicante /predikant 24/03/1639,
 12/10/1639
 Pomp, Hugo 28/06/1639
 Post, Matheus 03/03/1639, 22/07/1639
 Pottij, Pieter (Pedro Poti) 06/02/1639,
 28/02/1639, 16/03/1639, 03/05/1639,
 23/08/1639
 Preston, Jan, *capitão*/kapitein
 22/03/1639, 14/06/1639, 08/11/1639
 Prevo, Glaude, *tenente*/luitenant
 16/09/1639
Principe de Orange/Prins van Oranje
 20/05/1639
 Propheet, Hans 05/10/1639, 06/10/1639
 Puten, Sijmon 07/01/1639

Q

Queiroga, Manoel de 15/06/1639

R

Ramos, Francisco, *capitão do campo*/jager
 op gevluchte slaven 11/04/1639
 Rasiere, Isacq de 06/04/1639,
 25/07/1639, 13/08/1639
 Raven, Adam 07/05/1639
 Rebelo, Miguel Gonsalves 16/11/1639
 Rego, Francisco de Barros 14/11/1639
 Rego, Gaspar Correia 13/07/1639
 Reijbach, Heijndrick 27/01/1639
 Reijniersz., Pieter 21/09/1639
 Reijno [sic], Gasper Correa 13/07/1639
 Rembach, Heijndrick 25/06/1639,
 27/06/1639, 02/07/1639
 Rijnenburch, Jurrican van 25/06/1639,
 27/06/1639
 Ritzma, Obbo 26/06/1639
 Roberan, Balthasar 28/02/1639
 Rocha, Francisco Soares 13/07/1639
 Rocha, Valentim da 16/11/1639
 Rodrigues, Francisco 10/12/1639
 Rodrigues, Gabriel 11/11/1639
 Roothaer, Maria 01/08/1639
 Rouge, Joan da, *capitão do matol*/jager op
 bosnegers 11/02/1639

S

Sá, Antonio Barbalho 28/10/1639
 Saa, Miguel Fernandes de 13/07/1639
 Salate, Francisco, *indigena*/indiaan
 29/11/1639
 Saletj, Francisco 28/02/1639, 05/05/1639
 Salomnsz., Gerrit 11/11/1639
 Salvador, Padre Manoel do 13/04/1639
 Sanihes[sic], Lopes 26/05/1639,
 28/05/1639
 Saraiva, Duarte 26/01/1639, 31/01/1639,
 14/03/1639, 03/05/1639, 16/05/1639,
 11/08/1639, 12/10/1639

- Schaep, Jan 22/06/1639
 Schaep, Pieter Hendrick 11/02/1639, 20/08/1639
 Schagen, Adriaen, *funcionário da secretária da CIO*/functionaris ter secretarie WIC 21/09/1639
 Schellinck, Barent, *comissário*/commies 15/06/1639
 Schellinger, Jan Cornelisz. 05/10/1639, 17/10/1639
 Schellinger, Meijndert Janss., *capitão do navio*/kapitein van het schip Liefde van Medenblick 06/12/1639
 Schellingh, Jan Overtsen van, *capitão do navio*/kapitein van het schip Jongenboer 24/12/1639
 Schilt, Henric 07/03/1639, 11/05/1639
 Schilt, Paulus Janssen van der 21/02/1639
 Scholtes, Jan Blaer 13/08/1639
 Schoppe, Sigismund von 11/04/1639
 Schot, Willem 02/03/1639
 Sebastiaenssen, Lourens, *condutor no iate*/stuurman op het jacht Doffer 06/01/1639
 Seijxos, Manoel de 26/05/1639
 Serqueira, Estevão Conheiro de 26/06/1639
 Serqueira, Vincente de 01/07/1639
 Serqueira(?), Manoel de Queiros 18/06/1639
 Serra, Antonio da 16/11/1639
 Seullijn, Pieter 13/01/1639, 26/06/1639, 13/08/1639, 22/09/1639
 Sigfrid, Johannes, *comissário*/commies 08/01/1639, 09/02/1639, 26/02/1639, 23/04/1639, 29/04/1639, 27/05/1639, 13/07/1639, 25/07/1639, 05/08/1639, 06/08/1639, 11/08/1639, 12/08/1639, 16/08/1639, 23/08/1639, 01/09/1639, 10/09/1639, 11/10/1639, 17/10/1639, 28/10/1639, 31/10/1639, 02/11/1639, 15/11/1639, 16/11/1639, 17/11/1639, 01/12/1639, 10/12/1639, 22/12/1639
 Signor, Jacob 15/11/1639
 Silva, Caspar da 26/01/1639, 09/02/1639, 10/03/1639, 07/04/1639, 26/05/1639, 20/06/1639, 22/06/1639, 23/06/1639, 25/10/1639
 Silva, Cosmo da 26/11/1639
 Silva, Francisco Rabello de 15/06/1639
 Silva, Pedro Francisco da 15/06/1639
 Silveira, Duarte Gomes da 17/01/1639, 27/05/1639
 Simonss., Andre 12/05/1639
 Siqueira, Vincente de 03/08/1639
 Sivertsen, Jan 09/02/1639
 Slonicki, Johannes 17/11/1639
 Smit, Ellert Gerritsz. 23/08/1639
 Smit, Wouter 28/05/1639, 09/07/1639, 16/07/1639
 Soares, Fenando 23/09/1639
 Soares, Gabriel, *senhor de engenho* eigenaar van suikermolen 08/08/1639, 23/09/1639, 13/10/1639
 Soares, Rafael 22/08/1639
 Soboel, Jacob 26/05/1639
 Soler, Joachin Vincent 27/01/1639, 26/03/1639, 26/04/1639, 16/05/1639, 10/10/1639
 Sonnewalt, Hans Marcus van 17/11/1639
 Sousa, Matheus de, *mestre carpinteiro* meestertimmerman 23/02/1639, 05/04/1639, 01/07/1639, 28/07/1639, 23/08/1639
 Sousa, Rui de 08/08/1639
 Souto, Joan do 18/06/1639
 Souza, Andre, *indígena*/Indiaan 06/02/1639, 16/08/1639, 21/10/1639, 24/11/1639, 28/11/1639
 Souza, Francisco de 01/07/1639
 Specht, Nicolas 02/05/1639
 Spreij, Jan 27/04/1639
 Stachouwer, Jacob 13/08/1639

Staes, Melchior Johannes 03/03/1639,
22/07/1639, 30/09/1639, 24/10/1639,
05/11/1639, 07/12/1639, 14/12/1639
Stalpaert, Cornelis 26/06/1639
Stalpaert, Jacop 15/01/1639
Stanten, Jacob 09/08/1639
Stapels, Jan van 08/06/1639
Stetten, Jodocus a 26/03/1639
Steur, Godefroij 25/06/1639, 28/06/1639
Stick, Jan 25/07/1639
Stockman, Jan van, *sargento/sergeant*
28/11/1639
Stockmans, Jan Pietersz. 02/03/1639,
17/03/1639, 13/04/1639, 28/04/1639,
19/05/1639, 06/06/1639, 23/06/1639,
28/10/1639, 31/10/1639, 10/11/1639,
11/11/1639
Stockom, Otto van 10/05/1639
Suerlandt, Harmen Janszon 25/06/1639
Sulphen, Jaspas van 10/06/1639,
18/06/1639
Sweers, Abraham 25/06/1639,
27/06/1639

T

Tabor, Aaron de 02/03/1639
Tabor, Abraham de 02/03/1639
Taborda, Manoel Golsaves 28/10/1639
Tack, Hubrecht 17/11/1639
Taemnan, Dirck Pietersz. 09/08/1639
Tant, Marten A. 08/06/1639
Tapper, Abraham 02/02/1639,
09/02/1639
Thenissen, Theunis 21/05/1639
Theunissen, Cornelis, *capitão do navio*/
kapitein van het schip de Vriessen
Jaeger 11/02/1639, 28/06/1639
Thijsz., Jacob 21/09/1639
Thomas, Alexander 25/06/1639,
27/06/1639
Thomassen, Huijbert 01/02/1639
Thomassen, Jan 02/03/1639

Thourlon, Charles de 03/08/1639,
14/10/1639
Tinoquo[sic], Joan Velho 16/11/1639
Tod, Thomas, *capitão de Índios Tupil*
kapitein van de Tupi Indianen
21/10/1639, 22/10/1639
Too, Thomas 16/08/1639
Tour, François de la 13/07/1639
Troll, Gilles 19/07/1639
Trompetter, Jems 15/01/1639

U

Uijlevoet, Paulus 25/06/1639,
02/07/1639

V

Vaas, Francisco 25/01/1639, 13/10/1639
Valcasar, Francisco Camelo de
18/06/1639
Valentijn, Abraham, *mestre escolar*
schoolmeester 04/01/1639
Valle, Fernando do 03/02/1639,
11/07/1639
Vaz, Francisco, *escabino na Paraíba*
schepen van Paraíba 08/08/1639,
22/08/1639
Vederfilt, Edwardt 14/07/1639
Veenen, Andries van 12/04/1639
Veeran, Jaques van der 18/06/1639
Velho, Simão 20/01/1639, 03/03/1639,
14/04/1639, 17/06/1639, 29/07/1639,
25/08/1639
Veloze, Manoel 15/06/1639
Velthoen, Jan 07/01/1639, 17/06/1639
Velthuijsen, Casper, *comissário*/commies
07/01/1639
Veltsusten, Johannes 11/11/1639
Vera, Pedro Lopes de 31/01/1639,
22/07/1639
Verinensen, Paulus 13/08/1639
Verpoorten, Willem 19/07/1639,
29/10/1639, 01/11/1639, 11/11/1639
Viat, Pierre 17/11/1639

- Vieira, Antonio 22/06/1639, 23/06/1639
 Vieira, João Fernandes 17/01/1639,
 22/06/1639, 11/07/1639, 13/08/1639,
 24/11/1639
 Vieira, João 24/03/1639, 10/08/1639,
 20/08/1639, 29/10/1639, 11/11/1639,
 15/11/1639
 Vieira, Sebastiaen 01/07/1639
 Vijth, Marcus Paulij 13/07/1639
 Vilarinho, Pero Ferreira 01/07/1639
 Vincentsz., Vincent 25/06/1639
 Vinck, Elias 13/01/1639, 24/01/1639,
 29/01/1639, 02/02/1639, 16/02/1639,
 25/02/1639, 26/02/1639, 28/02/1639,
 02/03/1639, 04/03/1639, 16/03/1639,
 08/04/1639, 13/04/1639, 30/04/1639,
 04/05/1639, 16/05/1639, 10/06/1639,
 24/06/1639, 02/07/1639, 04/07/1639,
 16/07/1639, 21/07/1639, 28/07/1639,
 08/09/1639, 15/10/1639, 01/11/1639
 Vinck, Jan, *comissário*/commies
 14/11/1639, 15/11/1639, 23/11/1639,
 24/11/1639, 29/11/1639, 30/12/1639
 Visscher, Jan Jacobssen 25/11/1639
 Vleroet, Paulus 28/06/1639
 Vogelius, Nicolaes, *predicant*/predikant
 05/12/1639
 Volcerius, Jan 28/10/1639
 Volcerius, Johannes, *comissário*/commies
 16/12/1639, 31/12/1639
 Voorden, Balthasaer van de, *tesoureiro*
a partir del penningmeester vanaf
 21/01/1639
 21/02/1639, 15/03/1639, 16/03/1639,
 17/03/1639, 13/04/1639, 18/04/1639,
 20/05/1639, 28/05/1639, 30/05/1639,
 06/06/1639, 08/06/1639, 10/06/1639,
 07/07/1639, 11/07/1639, 14/07/1639,
 15/07/1639, 16/07/1639, 19/07/1639,
 21/07/1639, 22/07/1639, 26/07/1639,
 27/07/1639, 29/07/1639, 08/08/1639,
 10/08/1639, 13/08/1639, 16/08/1639,
 17/10/1639, 25/10/1639, 31/10/1639,
 01/11/1639, 02/11/1639, 09/11/1639,
 15/11/1639, 16/11/1639, 24/11/1639,
 28/11/1639, 29/11/1639, 01/12/1639,
 07/12/1639, 16/12/1639, 17/12/1639
 Vos, Jacop 22/01/1639, 17/02/1639
 Vos, Jan 07/01/1639, 17/01/1639
 Vreden, Samuel van 23/12/1639
 Vries, Boudwijn Hendricxz. 15/07/1639
 Vries, David de 15/06/1639, 26/12/1639
 Vries, Davide de 15/06/1639
 Vries, Heijndrick de 23/02/1639,
 09/08/1639, 16/08/1639, 17/10/1639
 Vries, Heijndrick de, *capitão de*
Índios Tupi /kapitein van de Tupi
 Indianen 17/10/1639
- ## W
- Wachter, Sijmon 02/07/1639
 Wackemer, Louis 25/06/1639
 Wael, Jan de 25/06/1639, 17/11/1639
 Wallis, Thomas 02/09/1639, 28/10/1639,
 02/11/1639
 Warnsinck, Albert 16/11/1639
 Waterman, Michiel 08/09/1639
 Weijers, Jan 25/06/1639
 Werswijck, Wofert 25/06/1639,
 27/06/1639
 Wesel, Gerrit Hendrixs. van 19/05/1639
 Westwout, Jan Reijersz 09/11/1639
 Wielle, Johannes van de 01/03/1639
 Wijnandts, Jan 13/08/1639, 17/08/1639
 Wijnandts, Johan 26/06/1639,
 25/07/1639
 Wijntgens, Philips, *comissário na Paraíba*
commies in Paraíba 18/04/1639,
 06/06/1639, 16/07/1639, 03/09/1639,
 10/09/1639, 10/12/1639
 Willekens, Thilleman 02/07/1639
 Willems, Joucke 31/01/1639,
 02/02/1639
 Willemsz., Egbert 25/06/1639,
 17/11/1639

Willemsz., Jacob 28/06/1639,
02/07/1639
With, Gijsbert de 21/02/1639,
20/05/1639, 26/05/1639, 07/07/1639,
08/08/1639
Wouters, Bartelt, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Middelburg
08/12/1639

Y

Ynlick, Philips van 25/06/1639
Yperen, Nicolas van, *generall*/generaal
12/06/1639 02/07/1639, 29/08/1639
28/09/1639

Z

Zeeuw, Claes Jansen 04/12/1639

1640

A

Aaron, Navarro 27/01/1640
Abrahansz., Dirck 16/10/1640
Adriaensz., Willem 18/09/1640
Advocaet, *capitão*/kapitein 24/01/1640
Aecker, Malten 03/01/1640
Aernolt, Coenraet 04/12/1640
Afonso, Damião 19/01/1640
Alberti, Daniel 11/01/1640, 19/01/1640,
23/01/1640, 08/12/1640, 15/12/1640,
17/12/1640
Aldrichs, Jacob, *contador*/boekhouder
26/09/1640, 08/12/1640, 15/12/1640
Almeida, Manoel de 19/01/1640
Almeida, Paolo de 19/01/1640
Alphonso, Henrique 03/10/1640
Alto e Secreto Conselho/Hoge en Sectrete
raad 10/01/1640, 14/09/1640,
24/09/1640, 29/09/1640, 11/10/1640,
15/11/1640, 16/11/1640, 29/11/1640,
12/12/1640, 15/12/1640, 22/12/1640

Alves, Francisco 19/09/1640,
01/10/1640, 15/11/1640
Andries, Philips *comandant*/commandeur.
09/12/1640
Antoin, Cornelis 01/11/1640
Arancedo, Diogo Garcia 17/10/1640

B

Baijer (Baijert), Cornelis, major/*majoor*
17/09/1640, 19/09/1640, 03/10/1640,
17/12/1640
Barbalho, Luis 02/01/1640, 09/10/1640,
18/10/1640, 17/12/1640
Barbosa, Francisco, *capitão de brasileiros*/
kapitein van de Brazilianen [Indianen]
13/12/1640
Bardt, Hendrick, *comissário*/commies
12/11/1640
Barents, Brant, *capitão*/kapitein
03/10/1640
Baruch, Jacob 11/01/1640, 05/10/1640
Bas, Pieter Janssen, *diretor da capitania*
del/directeur van de capitania Itamaracá
13/09/1640, 02/11/1640, 04/12/1640
Batista, Jan 28/09/1640, 29/09/1640,
01/10/1640
Baut [Boudt], *capitão*/kapitein
19/01/1640
Beck, Mathias 05/01/1640, 16/12/1640
Becker, P. *conselheiro político*/politieke
raad 13/09/1640, 15/12/1640
Becx, Willem 09/10/1640, 09/12/1640,
16/12/1640
Belints, *capitão*/kapitein 03/10/1640
Beringel, Francisco 18/01/1640
Berry, Davidt de, *auditor*/auditeur
30/11/1640
Bijler, P. van 02/02/1640
Binck, Jan 17/09/1640
Biscareto, Dionisio, *predicant*/predikant
27/11/1640
Blaeu, *comissário*/commies 18/09/1640,
15/12/1640

- Blijdals, Joost 04/01/1640
 Blijenberch, Joost Jacobsen 26/01/1640
 Bloem, Jan 26/01/1640
 Bogaert, Jan, *capitão*/kapitein
 26/01/1640, 22/09/1640, 25/09/1640
 Boheem, Caspar 20/09/1640
 Bont, Emer de 18/09/1640
 Boogaert, Joost van den 01/10/1640,
 06/11/1640, 20/11/1640
 Bout, *capitão*/kapitein 18/09/1640 (Zie
 Baut)
 Brad..., William, *capitão de embarcação*
inglesa/kapitein van Engels schip
 13/01/1640
 Bras, Luis 03/10/1640
 Bremen, Ernst van, *commandantel*
commandeur 11/01/1640
 Broeck, Mathijs van den, *comissário*
commies 17/09/1640, 03/10/1640,
 08/10/1640, 16/10/1640
 Brum, Louis, *tenente do navio*/luitenant
 op het schip St. Poll 02/11/1640,
 03/11/1640
 Buitendijck, Hendrick, *comissário*
commies 22/10/1640
 Bullestraten, Adriaen van, *membro da*
Administração Superior/lid Hoge en
 Secrete Raad 06/11/1640, 26/11/1640,
 08/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640
 Burch, Dirck Codde van der, *alto*
conselheiro/lid Hoge Regering
 13/09/1640, 26/09/1640, 08/12/1640,
 17/12/1640, 20/12/1640
 Buves, Pierare 29/10/1640
- C
- Cabelijau, Abraham, *tesoureiro*/
 penningmeester 21/09/1640,
 16/11/1640
 Cadena, Jeronimo 19/01/1640
 Coeverden, Lubbert van 17/12/1640
Câmara de Amsterdã/Kamer Amsterdam
 01/10/1640, 21/10/1640, 22/10/1640,
 23/10/1640, 26/10/1640, 10/11/1640,
 24/11/1640, 01/12/1640, 08/12/1640,
 17/12/1640
Câmara de Groningen/Kamer Stad
 en Ommelanden 01/10/1640,
 26/10/1640, 10/11/1640, 12/11/1640,
 01/12/1640
Câmara da Holanda do Norte/Kamer
 Noorderkwartier 18/11/1640,
 08/12/1640
Câmara do Mosa/Kamer Maze
 30/01/1640, 21/10/1640, 22/10/1640,
 26/10/1640, 08/12/1640
Câmara da Zelândia/Kamer Zeeland
 10/01/1640, 04/10/1640, 14/11/1640,
 08/12/1640
 Camarão, D. Filipe Antonio 02/01/1640,
 15/01/1640
 Camelo, Francisco 19/01/1640
 Camp, Clement de 27/10/1640,
 05/12/1640
 Capel, *capitão*/kapitein 03/10/1640
 Carelsen, Carel, *confortador de doentes*
e professor/ziekentrooster en leraar
 23/11/1640, 17/12/1640
 Carneiro, Manoel Coresma 05/01/1640,
 19/01/1640
 Carpentier, *coronel da companhia*
dos burgueses/kolonel van de
 burgercompagnie 12/01/1640,
 03/10/1640
 Carvalho, Bernardin de 18/01/1640
 Cassume, *capitão*/kapitein 03/10/1640
 Castel, Hendrick 19/09/1640
 Cats, Jacob 29/10/1640
 Cavalcanti, N. 22/10/1640
 Ceullen [Ceulen], Mathias van
 17/01/1640, 13/09/1640, 14/09/1640,
 24/09/1640, 29/09/1640, 06/11/1640,
 08/12/1640
 Choppi, Johan de 02/11/1640
 Claesen, Elbert, alias Blaeuwenvoer
 05/12/1640

Clasen, Claes 01/02/1640
 Cloet, Jacob 07/01/1640
 Cock, capitão 03/10/1640
 Coets, Jacob 06/11/1640
 Coets, Pieter, *adjunto no conselho político*/assistent bij de Politieke Raad 15/10/1640
 Coetsz., Leonardo 20/12/1640
 Cohen, David 27/09/1640
Companhia das Índias Ocidentais
 Westindische Compagnie 15/11/1640, 16/11/1640
Companhia dos Burgueses
 burgercompagnie 12/01/1640
Conselho da Igreja Reformadal
 Gereformeerde Kerkeraad 02/10/1640, 17/10/1640, 02/11/1640, 07/11/1640, 17/11/1640, 23/11/1640, 27/11/1640, 09/12/1640 20/12/1640, 22/12/1640
Conselho dos XIX/Heren XIX 10/01/1640, 04/10/1640, 26/10/1640, 27/10/1640, 02/11/1640, 23/11/1640, 01/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640
Conselho Político/Politieke Raad 20/09/1640, 03/10/1640, 15/10/1640, 31/10/1640, 06/11/1640, 07/11/1640, 20/11/1640, 26/11/1640, 04/12/1640, 13/12/1640
 Cornelisen, Jan 15/10/1640
 Cornelissen, Leendert 14/11/1640
 Cornelissen, Lourens 01/12/1640
 Cornelissen, Willem, *almirante*/admiraal 04/01/1640, 09/01/1640, 10/01/1640, 11/01/1640, 12/01/1640, 14/01/1640, 15/12/1640
 Cornsz., Claes 03/01/1640, 27/01/1640
 Costa, Francisco da 18/10/1640
 Craij, *major*/majoor 15/01/1640

D

D'Olanda, Arnao 19/01/1640
 Daeij, *capitão*/kapitein 24/01/1640, 01/12/1640

Dautrij, Andries, *capitão*/kapitein 24/01/1640, 03/10/1640
 Denijs, Pieter 17/12/1640
 Dicx, Dircx. 11/10/1640
 Diemen, Abraham van, *cirurgiãol*/chirurgijn 27/09/1640
 Diemen, *comissário*/commies 03/10/1640, 20/12/1640
 Dijck, van 12/01/1640
 Dirck, *açougueiro*/slager 01/12/1640
 Dirksz., Claes 06/10/1640, 13/10/1640
 Dircxz., Cornelis 18/09/1640, 09/10/1640
 Dirxsz., Christofel 17/12/1640
 Dirxsz., Willem 21/10/1640, 29/12/1640
 Do(o)reslaer, David à, *predicante*/predikant 26/11/1640, 27/11/1640
 Dominicus, Henrick 22/12/1640
 Doncker, Willem 17/01/1640, 19/01/1640, 24/01/1640, 29/10/1640
 Doninger, Jochem 29/10/1640
 Doornick Petrus, *predicante*/predikant 22/12/1640
 Doorschott, Godefrij, *capitão*/kapitein 03/10/1640, 27/10/1640
 Dorrevelt, Pieter 23/10/1640
 Duercoop, Abraham 27/01/1640
 Duinckercker, Jacob 15/12/1640

E

Eduardus, Johannes, *predicante*/predikant 27/11/1640
 Eeckholt, Rabirius, *predicante*/predikant 20/12/1640
 Enocks, Jacob 02/02/1640
Escabinos da Cidade Maurícia/schepenen van Maurtisstad 18/01/1640, 26/01/1640, 18/10/1640, 31/10/1640, 10/11/1640
Escabinos de Olinda/schepenen van Olinda 10/01/1640
Estados Gerais/Staten-generaal 15/11/1640, 16/11/1640

F

Faria, Francisco de 17/12/1640
 Fernandes, Antonio 19/01/1640
 Ferreira, Gaspar Dias 03/10/1640,
 20/10/1640, 29/10/1640, 09/11/1640,
 16/11/1640, 11/12/1640
 Figueiredo, André Dias de 19/01/1640
 Filts, Monsier 29/10/1640
 Folkerus, Samuel, *predicante*/predikant
 22/12/1640
 France, Menso 19/01/1640
 Froe, Evert 05/12/1640

G

G(h)ijseling, Johan 12/01/1640,
 14/09/1640, 24/09/1640, 29/09/1640,
 03/10/1640
 Gago, Domingos 17/01/1640
 Gartsman, George, *sargento major*/
 sergeant-majoor 20/01/1640
 Gecrift, Dirck, *supervisor do trabalho*/
 werkbaas 17/10/1640
 Gerritsen, Jacob 06/01/1640, 16/01/1640
 Gerritsen, Willem, *supervisor do trabalho*/
 werkbaas 25/10/1640
 Gerritsz., Abraham 21/10/1640,
 25/10/1640
 Gerritsz., Hendrick 05/10/1640
 Gilkrist, Willen 02/11/1640, 07/11/1640
 Goes, Hans van der 19/10/1640
 Goes, Philips 04/12/1640
 Gonsalves, Manuel 31/10/1640,
 12/11/1640
 Gonsalvos, Salvador 18/09/1640,
 13/11/1640
 Govertsen, Cristiaen, *comissário*/commies
 01/12/1640
 Grandt, Pierre Le, *sargento major*/
 sergeant-majoor 21/01/1640,
 01/02/1640
 Graswinckel, Hugo 09/10/1640

Grevinck, Johan, *comissário*/commies
 17/09/1640, 08/10/1640, 27/11/1640
 Groenestijn, Reijnier van, *secretário*
do conselho político/secretaris van de
 Politieke Raad 06/11/1640, 08/12/1640

H

Hack, Jacques, *adjunto no conselho*
político/assistent bij de Politieke Raad
 05/01/1640, 15/10/1640, 29/10/1640,
 16/12/1640
 Haege, Gerrit van der 15/09/1640
 Haen, Daniel de 16/12/1640
 Halters, Samuel 26/11/1640
 Ham, van, *comandante*/commandeur
 14/11/1640
 Hamel, Hendrik 13/09/1640, 02/11/1640
 Hamel, Jacob 10/11/1640
 Harckmans, Elias, *conselheiro político*/
 politieke raad, 23/01/1640,
 05/10/1640, 15/10/1640, 16/11/1640,
 20/11/1640, 15/12/1640
 Hecke, Pieter van, *comissário*/commies
 24/09/1640, 03/10/1640, 22/10/1640,
 19/11/1640, 15/12/1640
 Heiden, Pieter ter, *engenheiro*/ingenieur
 01/10/1640
 Heijns, Luis 18/01/1640
 Henderixen, Barent 04/01/1640
 Henrixsz., Herman 31/10/1640
 Hermite, Jacques, *capitão do navio*/
 kapitein van het schip *St. Poll*
 03/11/1640, 06/11/1640
 Hermite, Johannis le 29/12/1640
 Hersele, Willem van 15/12/1640
 Heusden, Casper van 05/11/1640
 Heynes, Baptista 17/12/1640
 Hinderson[Henderson] James *tenente-*
coronel/luitenant kolonel 03/10/1640,
 01/12/1640, 09/12/1640
 Hol, Albert 05/12/1640, 09/12/1640
 Hondius, Hendrick, *comissário*/commies
 01/01/1640, 17/01/1640, 01/10/1640,

03/10/1640, 08/10/1640, 27/10/1640,
12/11/1640, 20/11/1640, 27/11/1640
Honton, Willem, *marinheiro*/matroos
29/12/1640
Hoochwijck, Bartholomeus 30/11/1640
Hoogstraten, Dirck van, *capitão*/kapitein
19/01/1640, 23/01/1640, 06/10/1640
Houtman, Dirck 20/12/1640
Huijgen, Jacob, *comandante*/commandeur
21/01/1640, 01/02/1640, 02/02/1640

J

Jacobsz., Adriaen 01/12/1640
Jacobsz., Claes 01/12/1640
Jacobsz., Jacob 29/12/1640
Jacobsz., Jan 27/01/1640
Jame, Pierre 25/01/1640
Janduij (Jandui), *líder dos tapuias*/hoofd
van de Tapuias 20/01/1640
Jansen, Jacob 24/11/1640
Jansen, Jan 26/01/1640
Jansen, Outgert 17/12/1640
Jansen, Pieter 17/12/1640
Jansen, Veghter 23/10/1640
Jansz., Albert 01/10/1640
Jansz., Cornelis 19/10/1640, 22/12/1640
Jansz., Roeloff 22/12/1640
Jeuriaenssen, Essel, *capitão de armas*/
capitein des armes =onderofficier voor
de wapenuitrusting 03/12/1640
Joachims, Jan, *comissário*/commies van
de Alagoas 19/09/1640, 12/12/1640,
17/12/1640
Jochums, Dirck, *capitão* /
kapitein 25/01/1640
Jol, Cornelis Cornelissen, *almirante*/
admiraal 22/12/1640, 31/12/1640
Jongeneel, Cornelis 19/01/1640
Juliaensz., Egbert 28/09/1640, 01/10/1640

K

Kartwijck, Robbert, *marceneiro*/
schrijnwerker 29/12/1640

Keerberch, Christiaan, *comissário*/
commies 16/10/1640
Kelderman, Pieter 17/12/1640
Kessler, Fredericus, *predicante*/predikant
17/10/1640, 02/11/1640, 09/12/1640,
20/12/1640, 22/12/1640
Kestel, Willem, *comissário*/commies
07/01/1640
Ketel, Nicolaus, *predicante*/predikant
22/10/1640, 02/11/1640, 04/12/1640
Kievit, *capitão*/kapitein 18/09/1640
Klinckernaer, Evert 01/12/1640
Kock, *capitão*/kapitein 09/11/1640
Kock, Laurens 18/09/1640
Koin, Hans van, *coronel*/kolonel
15/01/1640, 21/09/1640, 25/09/1640,
28/09/1640, 29/09/1640, 01/10/1640,
05/10/1640, 06/10/1640, 08/10/1640,
13/10/1640, 18/11/1640, 09/12/1640,
17/12/1640, 20/12/1640, 22/12/1640

L

Lambertsz., Willem, *capitão*/kapitein
12/12/1640
Lamont, Fredrick, *marinheiro*/matroos
29/12/1640
Legrands, Pierre, *sargento-major*/sergeant-
major 14/01/1640
Leite, João Dias 03/10/1640
Lemp(e)reur, Teodosius 05/01/1640,
16/12/1640
Lendenich, Joris 12/12/1640
Leonimis, Junior, *predicante*/
predikant 22/10/1640
Lichthart, Jan Cornelissen, *almirante*/
admiraal 22/12/1640, 31/12/1640
Lima, Jan de 03/10/1640
Linge, Paulus de 23/10/1640, 18/11/1640,
23/11/1640, 03/12/1640, 20/12/1640
Linstenich, Jacobus, *comissário*/commies
02/11/1640, 17/11/1640, 22/12/1640
Listrij, Johannes, *comandante dos*
brasileiros/commandant van de

Brasiliaenen [Indianen]/01/10/1640,
 06/10/1640, 09/10/1640, 18/10/1640,
 23/11/1640
 Luffel, Gilles van 28/11/1640
 Luijsen, Hans Willem 01/10/1640
 Luís XIII, *rei da França*/Koning van
 Frankrijk 22/12/1640
 M
 Machielsz., Jan, *proponente*/proponent
 22/10/1640
 Maeuw, Jacob, *comissário*/commies
 29/10/1640
 Manssen, Mans 25/01/1640
 Mansvelt, Hendrick, *sargento-major*/
 sergeant-majoor 01/01/1640,
 04/01/1640, 06/01/1640, 19/01/1640,
 19/10/1640, 14/11/1640, 20/11/1640,
 17/12/1640, 22/12/1640
 Mareschal, Josias 11/01/1640,
 19/01/1640, 04/12/1640
 Maurits, Gedeon, *comandante*/
 commandeur 14/11/1640, 17/11/1640
 Mazuer, Paulus, *comissário*/commies
 20/01/1640, 21/09/1640, 13/10/1640,
 22/10/1640
 Melling, *capitão*/kapitein 03/10/1640
 Mendes, João, *capitão de campo*/jager op
 gevluchte slaven 23/01/1640
 Mendes, Luis 19/01/1640
 Mendes, Miguel Rodrigues 05/01/1640
 Mendez, Ventura 19/01/1640
 Mendonce, Gaspar de 18/01/1640
 Mendonsa, Antonio Pinto de 19/01/1640
 Meulen, Arent Baltesen van der,
comissário/commies 07/01/1640
 Mevaert, Marten van 26/11/1640
 Meverts, Maerten van 27/01/1640
 Molcherijn, Juriaen 26/10/1640
 Molder, *capitão*/kapitein 03/10/1640
 Monchi, Rene de 21/09/1640, 09/10/1640
 Monros, Johannes, *sargento*/sergeant
 17/09/1640

Moocker, Guter de, *supervisor do trabalho*/
 werkbaas 19/10/1640
 Morris, Gedeon 23/11/1640, 01/12/1640
 Mortamer [Morthamer], Pieter,
conselheiro político/politieke raad
 12/01/1640, 15/10/1640, 17/10/1640,
 25/10/1640, 02/11/1640
 Moucheron, Hendrick van, *advogado*/
fiscal/advocaat-fiscaal 09/12/1640
 Moulin, du, *capitão*/kapitein 02/01/1640,
 17/09/1640
 Muller, *capitão*/kapitein 25/09/1640
 N
 Nassau, Hans Ernst, *commandante*/
 commandeur 23/10/1640, 18/11/1640
 Nassau-Siegen, Johan Maurits van,
governador geral/gouverneur-generaal
 12/01/1640, 16/01/1640, 13/09/1640,
 14/09/1640, 18/09/1640, 21/09/1640,
 22/09/1640, 25/09/1640, 11/10/1640,
 18/10/1640, 19/10/1640, 22/10/1640,
 02/11/1640, 06/11/1640, 15/11/1640,
 16/11/1640, 18/11/1640, 23/11/1640,
 26/11/1640, 27/11/1640, 01/12/1640,
 09/12/1640, 09/12/1640, 17/12/1640,
 22/12/1640
 Navarro, Moses 27/01/1640
 Negreiros, André Vidal de 11/01/1640,
 17/01/1640, 19/01/1640, 24/01/1640
 Neto, Moses 18/10/1640
 Neuwman, Julius 04/10/1640
 Nieulant, Cornelis, *conselheiro político*,
diretor Angola/politieke raad, directeur
 Angola 19/09/1640, 28/09/1640,
 17/12/1640, 20/12/1640
 Nunes, Domingos 17/01/1640
 O
 Offringa, Johannes, *predicante*/predikant
 22/12/1640
 Olfertsz., Dirksz. 17/12/1640
 Olfertsz., Jan 17/12/1640

Olinck, *comissário*/commies 13/12/1640
 Olpherdi, Nuno, *conselheiro político*
 politieke raad 02/01/1640, 26/09/1640,
 15/10/1640, 02/11/1640, 09/11/1640,
 08/12/1640, 22/12/1640
 Ongena, Petrus, *predicant*/predikant
 20/12/1640
 Ousten, Jan Cornelisz. 29/10/1640,
 31/10/1640

P

Pais, Miguel 19/01/1640
 Palatio, *monsenhor*/monseigneur
 30/01/1640
 Paul, Tomas 17/12/1640
 Paulusz., Paul 17/12/1640
 Paz, Samuel de 05/10/1640, 17/10/1640,
 12/11/1640
 Per[re], Adriaen van der 04/12/1640
 Pereira, Antonio 22/09/1640, 26/09/1640,
 20/10/1640
 Peres, Josep 03/01/1640
 Perre, Ariaan van de, *comissário*/commies
 16/10/1640
 Pestana, Manoel Correa 19/01/1640
 Piccardt, Alexander, *sargento-major*/
 segeant-majoor 24/01/1640
 Pietersz., Paulus 27/01/1640
 Pimenta, Juan 03/10/1640
 Pinto, Jorge Homem 19/01/1640
 Pistor, Frederich, *engenheiro*/ingenieur
 17/10/1640, 25/10/1640, 02/11/1640
 Plante, Dominicus, *predicant*/predikant
 22/10/1640, 17/11/1640, 09/12/1640
 Poel, Cornelis van der, *predicant*/
 predikant 26/01/1640, 22/10/1640,
 26/10/1640, 23/11/1640
 Puij, Jan 27/11/1640
 Points, van, *capitão*/kapitein 12/01/1640,
 19/09/1640, 03/10/1640
 Poorten, Johannes van der 04/10/1640
 Post, Pierre 29/10/1640
 Pots, Tomas 17/12/1640

Presis, *predicant*/predikant 09/12/1640
 Preston, *capitão*/kapitein 04/01/1640
Príncipe de Oranje/Prins van Oranje
 15/11/1640, 16/11/1640
 Probost, Claude, *capitão*/kapitein
 17/09/1640, 03/10/1640, 09/11/1640
 Put, Sijmon, *comissário*/commies
 07/01/1640

R

Ramos, Francisco, *capitão de campo* /jager
 op gevluchte slaven 23/01/1640
 Rasiere, Isacq de 19/01/1640
 Reiger, Johannis de 13/12/1640
 Reijntsz., Lenart 06/10/1640
 Rembach, Lourens van *capitão*/kapitein
 03/10/1640
 Remphu, *predicant*/predikant
 27/11/1640
 Reverche, Joachinnis 30/11/1640
 Revere, Antonij Marten 17/12/1640
 Richelieu, *cardeal*/kardinaal 02/11/1640
 Rodrigos, Miguel 31/01/1640
 Rodrigues, Jorge 19/01/1640
 Ruis, Antonio 12/12/1640

S

Sá, Manoel de 26/01/1640
 Salasa, João, *capitão de campo*/jager op
 gevluchte slaven 29/12/1640
 Sandelans, *capitão*/kapitein 09/12/1640
 Schaep, Pieter, *capitão*/kapitein
 25/01/1640, 26/01/1640
 Schaffer, Hans 04/12/1640
 Schellinger, Jacobsz. 04/12/1640
 Schorel, Paulus, *comissário*/commies
 08/10/1640, 05/11/1640, 04/12/1640
 Schout, Jan Sibrantsz. 27/10/1640
 Schouten, Jan, *comissário de polícia*
 commissaris van politie 08/12/1640
 Schuijt, Gerrit 06/10/1640
 Senior, Jacob 05/01/1640

Sigfridt, Johannes, *comissário*/commies
05/01/1640, 06/01/1640, 16/01/1640,
28/01/1640, 30/01/1640
Silva, Gaspar da 17/10/1640
Silveira, Duarte Gomes da 19/01/1640
Simon, Pierre, *comissário*/
commies 13/11/1640, 09/12/1640
Sitton, Willem, *condestávell*/constabel
29/12/1640
Slachter, Jacob de 22/09/1640
Smient, Elbert Gerritsz., *commandantel*/
commandeur 30/11/1640, 01/12/1640,
04/12/1640, 17/12/1640, 29/12/1640
Sneewins, Jan, *comissário*/commies
01/10/1640, 08/10/1640, 20/11/1640
Soler, Joachim Vicent, *predicantel*/
predikant 02/10/1640, 22/10/1640,
17/11/1640, 23/11/1640
Solis, Joseph de 26/10/1640
Sousa, Francisco de 09/10/1640
Souto, João de 19/01/1640
Spranger, Quijring, *comissário*/commies
21/09/1640, 03/10/1640, 08/10/1640,
19/10/1640, 10/11/1640, 03/12/1640
Steen, Balthasar van, *comissário*/commies
27/10/1640
Steenwinckel, Daniel van, *adjunto no*
Conselho Político /assistent van de
Politieke Raad 15/10/1640, 29/10/1640
Stort, Jacob 08/12/1640
Struijs, *conselheiro político*/politieke raad
02/11/1640, 16/11/1640, 20/11/1640
Stuwart, Jan 09/12/1640
Sweers, *tenente*/luitenant 19/11/1640
Swoll, Jansen van 27/01/1640

T

Taenman, Dirck 23/01/1640
Tapper, Abraham, *secretário do Conselho*
de Justiça/secretaris Raad van Justitie
02/11/1640, 06/11/1640, 08/12/1640
Tijselinck, Johan 13/09/1640
Tomassen, Pr. 10/10/1640

Tourlon, Charles de, *capitão da guarda*
de Nassau/kapitein van de garde van
Nassau 20/01/1640, 23/01/1640
Tresel, Samuel 04/10/1640
Tussouw, Aernout de, *capitão de armas*/
capitein des armes=onderofficier voor
de wapenuitrusting 04/12/1640

V

Valadares, Antonio Carreira 19/01/1640
Vallet, Laurens, *capitão*/kapitein
24/01/1640
Brande, Cornelis, van der *major*/majoor
02/01/1640, 28/09/1640
Vaz, Manoel 19/01/1640
Velho, Simão 26/01/1640, 06/10/1640
Vermeulen, monsieur 18/10/1640
Verpoorten, Jacob 19/01/1640
Verpoorten, Willem 22/10/1640
Verre, Michiel van der 01/11/1640
Vieira, João Fernandes 27/09/1640,
02/11/1640, 12/11/1640
Vleermuijs, Jacob de 04/01/1640
Volcerine, Johannes, *comissário*/commies
10/01/1640, 28/01/1640
Voorde, Balthasar van de, *director*/
directeur 09/11/1640
Vroo, Melis, *comissário*/commies
16/10/1640

W

Walbeeck, Johan van, *assessor do Alto e*
Secreto Conselho Político/assessor bij de
Hoge en Secrete Raad 24/09/1640,
20/12/1640
Waldeck, *capitão*/kapitein 03/10/1640,
03/12/1640
Waltermacker, *commandantel*/
commandeur 09/01/1640
Wedda, Albert Gerrits 17/09/1640
Wensels, Salomon 19/10/1640
Wielen, van der, *comissário*/commies
03/10/1640

Willemsz., Fredrick 26/10/1640
 Willemsz., Willem 20/12/1640
 Wischart, Jan 17/09/1640
 With, de, *diretor/directeur* 17/12/1640
 Witt, Gijsbert de 04/12/1640,
 09/12/1640
 De Witte, Gijsbert *conselheiro político*
 politieke raad 21/09/1640
 Wolpherts, Huijbert 10/01/1640

Z

Zwart, Hans 01/10/1640

1641

A

Abendona, Mordachai 30/09/1641
 Abrahamsen, Jacob, *capitão da barca*
 kapitein van de bark Schevelinge
 19/11/1641, 23/11/1641, 25/11/1641,
 12/12/1641, 19/12/1641
 Abrahamsz., Dirck 28/02/1641
 Abrahamsz., Jacob 16/04/1641,
 31/05/1641
 Achersloot, Adriaen Cornelissen,
comissário em Sergipe/commies in
 Sergipe 30/09/1641
 Adelborst, Johan Gras 27/08/1641
 Adolfsz., Pr., *cirurgião*/chirurgijn
 31/05/1641
 Adriaenz., Adriaen, *capitão do navio*
 kapitein van het schip St. Jacob
 22/11/1641
 Adriaenz., Claes, *barqueiro*/schipper
 29/03/1641
 Adriaenz., Daniel, *capitão do galeão*
 kapitein van het galjoen Bruijnvis
 23/04/1641
 Adriaenz., Pieter 31/05/1641
 Adriesz., Pieter 12/07/1641
Advogado Fiscal/advocaat-fiscaal
 (Hendrick de Moucheron)

03/01/1641, 23/01/1641, 28/01/1641,
 31/01/1641, 12/02/1641, 08/03/1641,
 08/04/1641, 23/04/1641, 23/05/1641,
 01/06/1641, 05/06/1641, 11/06/1641,
 13/06/1641, 22/06/1641, 28/06/1641,
 02/07/1641, 08/07/1641, 11/07/1641,
 17/07/1641, 22/07/1641, 23/07/1641,
 29/07/1641, 30/07/1641, 16/08/1641,
 27/08/1641, 08/09/1641, 16/09/1641,
 21/09/1641, 23/09/1641, 28/09/1641,
 01/10/1641, 04/10/1641, 10/10/1641,
 12/10/1641, 15/10/1641, 18/10/1641,
 23/10/1641, 31/10/1641, 02/11/1641,
 08/11/1641, 12/11/1641, 22/11/1641,
 26/11/1641, 30/11/1641, 06/12/1641,
 09/12/1641, 23/12/1641

Agenant, Harman 31/07/1641

Aijerschotel, Christoffel 04/06/1641

Al(d)richs, Jacob, *conselheiro político*
 politieke raad 04/02/1641,
 22/02/1641, 25/02/1641, 14/03/1641,
 27/03/1641, 29/05/1641, 05/06/1641,
 11/06/1641, 13/06/1641, 24/06/1641,
 25/06/1641, 05/07/1641, 20/07/1641,
 24/07/1641, 25/07/1641, 16/08/1641,
 07/09/1641, 13/09/1641, 19/09/1641,
 24/09/1641, 26/09/1641, 02/11/1641,
 07/11/1641, 15/11/1641, 28/11/1641,
 07/12/1641, 23/12/1641, 28/12/1641

Alberti, Daniel, *conselheiro político*
 politieke raad 27/02/1641,
 02/03/1641, 04/03/1641, 05/06/1641,
 11/06/1641, 24/06/1641, 25/06/1641,
 27/06/1641, 02/07/1641, 17/07/1641,
 18/07/1641, 29/07/1641, 15/08/1641,
 27/08/1641, 28/08/1641, 25/09/1641,
 01/10/1641, 15/10/1641, 31/10/1641,
 21/11/1641, 23/11/1641

Albertsz., Gerrit 28/02/1641

Albres, Christoph 25/01/1641

Aleij, Andries, *soldado*/soldaat
 28/02/1641

- Alferus, Mandu, *alferes indigena*/Indiaans
vaandrig 18/10/1641
- Almeida, Bartholomeu Lins de
20/06/1641, 24/06/1641, 31/10/1641
- Alphen, Paulus van, *auditor*/auditeur
06/02/1641, 21/05/1641, 24/05/1641
- Alto e Secreto Conselho/*Hoge en Secrete
Raad* 15/01/1641, 18/01/1641,
23/01/1641, 25/01/1641, 28/01/1641,
29/01/1641, 02/02/1641, 06/02/1641,
08/02/1641, 11/02/1641, 16/02/1641,
22/02/1641, 23/02/1641, 27/02/1641,
13/03/1641, 14/03/1641, 18/03/1641,
29/03/1641, 16/04/1641, 23/04/1641,
24/04/1641, 30/04/1641, 04/05/1641,
06/05/1641, 17/05/1641, 18/05/1641,
20/05/1641, 27/05/1641, 03/06/1641,
04/06/1641, 07/06/1641, 13/06/1641,
26/06/1641, 29/06/1641, 06/07/1641,
09/07/1641, 27/07/1641, 29/07/1641,
31/07/1641, 10/08/1641, 26/08/1641,
04/09/1641, 07/09/1641, 23/09/1641,
07/10/1641, 31/10/1641, 22/11/1641,
26/11/1641, 28/11/1641, 09/12/1641,
13/12/1641, 31/12/1641
- Alvares, Balthasar 31/01/1641,
20/03/1641
- Alvares, Christoffel 20/03/1641,
16/08/1641
- Alves, Ferdinando 31/05/1641
- Alves, Francisco 31/01/1641, 30/11/1641
- Alves, Sebastião 31/01/1641
- Amersfoort, Adriaen Jacobsz. van
29/04/1641
- Andael, Pedro 21/02/1641
- Andrade, Manuel da Cunha de
06/07/1641, 08/07/1641, 30/09/1641
- Andries, Jan 18/05/1641, 21/05/1641
- Andries, Philips 12/04/1641,
20/04/1641, 17/05/1641, 22/05/1641,
08/07/1641, 08/09/1641, 31/10/1641,
04/11/1641, 28/11/1641, 30/12/1641
- Andriesz., Elias, *cirurgião*/chirurgijn
17/10/1641
- Anjo, Francisco Fernandes 06/07/1641
- Antigo, Gaspar 30/06/1641
- Antonio, Gaspar 30/04/1641,
31/05/1641
- Arenos, Pedro, *sargento major*/sergeant-
majoor 25/01/1641
- Arits, Jan 14/06/1641
- Arnão, Manuel 19/06/1641, 24/06/1641
- Arragon, Jean 22/07/1641, 21/08/1641,
31/10/1641
- Astetten, Johannes 03/01/1641
- Aukema, Salomon, *comissário no navio*/
commies op het schip St.Lourens
25/04/1641
- Azevedo, D. Clara de 20/11/1641
- B
- Baart, Abraham 30/06/1641
- Bachiler, Samuel, *predicante*/predikant
31/10/41, 04/11/41, 22/11/1641
- Bachman, Hans Michel 19/06/1641
- Backer, Jan Jacobsz. 12/07/1641
- Backhuijs, Laurens Pietersz, *capitão
do navio*/kapitein van het schip St.
Lourens 30/04/1641, 08/10/1641
- Baers, Jacques de 01/10/1641
- Baert, Abraham 30/11/1641
- Baes, Hendrick Claesz. 16/12/1641
- Baijer, Cornelis, *major*/majoor
29/03/1641, 28/05/1641, 31/05/1641,
10/07/1641, 31/07/1641, 26/10/1641,
30/11/1641, 02/12/1641, 31/12/1641
- Bailliart, Cornelis 31/08/1641
- Ballin, Indich, *viúva de*/weduwe van
Adam Schaep 05/06/1641
- Bambach, Hendrick 30/09/1641
- Banchem, Bartholomeus van 14/06/1641
- Baninck, Harman 30/04/41, 04/05/1641
- Barbalho, Luis 07/03/1641, 04/05/1641,
17/06/1641, 01/08/1641, 05/08/1641

- Barbosa, Antonio da Silva, *senhor do engenho*/eigenaar van de suikermolen St. Bras 08/09/1641
- Barbosa, Maria 09/07/1641
- Bardewisch, Marten 30/06/1641, 30/09/1641, 31/10/1641
- Barentsz., Claes 30/04/1641, 31/12/1641
- Barentsz., Cristoffel, *comissário*/commies 25/11/1641
- Barle, Thomas 12/07/1641
- Barnick, Harman, *comissário no Cabo de Santo Agostinho*/commies van kaap St. Augustijn 29/03/1641, 02/09/1641
- Barquier, Dirck 31/10/1641
- Barreiros, Francisco 06/02/1641, 13/02/1641
- Barreto, João Pais 22/03/1641, 29/08/1641
- Barros, Gregorio de 24/06/1641, 05/09/1641
- Barros, Marcos de 21/06/1641
- Barros, Rodrigo de 17/02/1641
- Bas, Pieter Janssen 17/01/1641, 21/01/1641, 25/02/1641, 05/03/1641, 29/03/1641, 31/05/1641, 19/06/1641, 02/09/1641, 19/09/1641, 24/09/1641, 30/09/1641, 04/10/1641, 08/10/1641, 10/10/1641, 15/10/1641, 18/10/1641, 25/10/1641, 28/10/1641, 29/10/1641, 31/10/1641, 02/11/1641
- Bavingh, Hermen, *comissário em*/commies in Santo Anthonio do Cabo 20/02/1641, 23/04/1641, 30/06/1641, 08/07/1641, 11/09/1641, 31/10/1641, 30/11/1641
- Beck, Mathias 21/02/1641, 28/02/1641, 29/03/1641, 24/06/1641, 26/06/1641, 11/07/1641, 21/08/1641, 23/10/1641, 31/10/1641
- Becker, Adriaen, *conselheiro político e tesoureiro*/politieke raad en penningmeester 02/01/1641, 25/02/1641, 04/03/1641
- Becx, Willem, *senhor de engenho*/eigenaar van suikermolen 14/01/1641, 19/01/1641, 06/02/1641, 13/02/1641, 19/02/1641, 29/03/1641, 26/06/1641, 02/07/1641, 08/07/1641, 22/11/1641, 30/11/1641, 02/12/1641
- Beecq, Gerrit ter 30/09/1641, 31/10/1641
- Beem, Casper 21/02/1641
- Beijdaels, Joost 18/05/1641, 21/05/1641
- Beijer, Cornelis 30/09/1641
- Bel, Jeremias 28/02/1641
- Bel, Thomas 22/11/1641
- Bellan, Jacque de 29/03/1641
- Bellar, Jaques de 31/07/1641
- Benier, Mathijs 22/11/1641
- Berboom, Willem 29/03/1641
- Berckel, Lubbert van 30/06/1641
- Berge, Joan ter 26/06/1641, 29/06/1641, 02/07/1641, 11/09/1641, 23/09/1641
- Berge, Johannes ten, *escolteto*/schout 22/11/1641, 26/11/1641, 30/11/1641
- Bergerin, Jan 30/11/1641
- Bergh, Diderick ten 27/08/1641, 06/09/1641
- Bergh, Johannes van den 27/08/1641
- Bernardo, Paulo, *capitão indígenal*/Indiaans kapitein 22/01/1641
- Berrij, Davidt 08/04/1641
- Beuninck, Elto 24/04/1641
- Bevers, Aernout, *comissário*/commies 18/01/1641, 22/01/1641, 14/03/1641, 09/07/1641, 06/12/1641
- Bezerra, Manoel 07/11/1641
- Bigge, Marten Margies 30/11/1641
- Bijler, *comandante no Fort Ceulen*/commandant van fort Ceulen 26/06/1641
- Birve, Joannis, tenente 30/04/1641
- Biscaretto, Dionisius, *mestre escola*/schoolmeester 13/02/1641, 05/06/1641, 09/10/1641, 31/10/1641
- Biserra, Manuel Jacome 09/07/1641

- Bispo da Bahia 01/06/1641, 03/06/1641,
 26/06/1641, 10/08/1641, 19/08/1641,
 27/08/1641
 Bisschop, Bartholomeus 30/09/1641,
 31/10/1641
 Bitencour, Lourenço Ferreira
 08/07/1641, 06/08/1641
 Blaer, Jan, *capitão do campo* /jager
 op gevluchte slaven 25/02/1641,
 30/11/1641
 Blaer, Johan, *escolteto jubilado*/ontslagen
 schout 18/05/1641
 Blau, Jacob, *comissário demitido*/ontslagen
 commies 01/05/1641
 Blijsteijn, Abraham 30/04/1641
 Blonde, François 15/04/1641
 Bloockemaecker, Pieter 31/12/1641
 Bodale, Lowijs Maenes 31/10/1641
 Bode, Olof de 26/11/1641
 Bodtstam, Pr. Schimdt 31/05/1641
 Boeckhoelt, Alexander 04/10/1641,
 10/10/1641
 Boeckman, Willem 02/08/1641
 Boesschot, Christiaen van, *comissário*/
 commies 25/06/1641, 30/09/1641,
 31/10/1641
 Boetser, Dirck de 30/06/1641
 Boheen, Casper, *moradar em Porto Calvo*/
 inwoner van Porto Calvo 01/10/1641
 Boijs, Jan 16/07/1641
 Bollon, Jacob de 28/05/1641
 Bomaer, Mathias 06/02/1641
 Bommel, Daniel 30/11/1641
 Boogaert, Jan, *capitão do iate*/kapitein van
 het jacht Moriaen 31/05/1641
 Boogaert, Joost van den 23/01/1641,
 29/06/1641, 09/07/1641
 Booheen, Casper 20/06/1641
 Borch, Redwijn 03/10/1641
 Borie, Rui Calasa [sic] 09/07/1641
 Born, Hillebrandt 31/08/1641
 Borselen, Pieter van 31/08/1641,
 30/09/1641, 31/10/1641
 Bosch, Gerrit 30/09/1641
 Boschutt, Christiaen 28/02/1641
 Bosgors, Cornelis 26/11/1641
 Boudewijns, Jan 30/11/1641,
 31/12/1641
 Boudwin, Hendrick (*Bahia da Traição*/
 Baai van het veraad) 23/09/1641
 Bout, Eduart 31/01/1641
 Brabant, David 30/11/1641
 Braedele, Niclaes 31/01/1641,
 28/02/1641, 09/03/1641, 29/03/1641,
 30/04/1641, 31/05/1641, 03/06/1641,
 25/06/1641, 30/06/1641, 10/07/1641,
 24/07/1641, 31/07/1641, 31/08/1641,
 02/09/1641, 30/09/1641, 17/10/1641,
 31/10/1641, 30/11/1641, 31/12/1641
 Braems, Jan 30/06/1641
 Brandão, Luis 28/01/1641
 Brande, Cornelis van den, *major*/majoor
 31/10/1641
 Brandenburg, Jochem, *sargento*/
 sergeant 29/01/1641
 Brandewisch, Marten 31/05/1641,
 31/07/1641
 Brasken, Jacob, *médico*/arts 30/04/1641
 Brasser, Jacob 30/11/1641
 Breugel, Albert van, *contador geral*/
 boekhouder generaal 13/02/1641,
 22/02/1641, 28/02/1641, 29/03/1641,
 30/04/1641, 06/05/1641, 07/05/1641,
 18/05/1641, 31/05/1641, 08/06/1641,
 11/06/1641, 27/06/1641, 20/07/1641,
 31/08/1641, 11/09/1641, 07/10/1641,
 09/10/1641, 17/10/1641, 05/11/1641,
 08/11/1641, 14/11/1641, 18/11/1641,
 29/11/1641, 30/11/1641, 05/12/1641
 Brielen, Wolter, *alferes*/vaandrig
 31/05/1641
 Brito, Francisco de Longa 19/06/1641,
 24/06/1641
 Broeckman, Willem 31/12/1641

Broekhuijsen, Johannes van, *comissário em/commies in Pojuca* 08/09/1641, 30/09/1641, 30/11/1641
 Brombens, Hans Jacob, *sargento/sergeant* 29/01/1641
 Bronsma, Coenraet, *comissário do trem/commies van de trein* 10/10/1641, 31/10/1641
 Bruijn, Coert 21/02/1641
 Bruijn, Hans Leenard de 30/06/1641, 31/12/1641
 Bruijn, Pieter de, *visitador de doentes/ziekenbezoeker* 18/01/1641
 Bruijnes, Jan, *escrivão no hospitall*schrijver bij het hospitaal 17/07/1641
 Bruijsman, Pieter Jansen 07/09/1641, 30/09/1641
 Bucqueij, Johannes de 31/10/1641
 Buijtendijck, Hendrick, *comissário/commies* 22/01/1641, 31/01/1641, 29/03/1641
 Bulhões, Antonio 08/02/1641, 18/03/1641, 04/06/1641
 Bulhões, Luis Gomes de 28/11/1641
 Bullestrate, Adriaen van, *Alto e Secreto Conselheiro/lid Hoge en Secrete Raad* 05/01/1641, 14/01/1641, 09/02/1641, 13/02/1641, 29/03/1641, 25/04/1641, 11/05/1641, 13/05/1641, 07/06/1641, 31/08/1641, 24/09/1641, 23/10/1641, 13/12/1641, 14/12/1641, 31/12/1641
 Bullestrate, Joost van 21/08/1641, 30/11/1641
 Burch, Dirck Codde van der, *alto e secreto conselheiro/lid Hoge en Secrete Raad* 28/01/1641, 11/02/1641, 25/02/1641, 27/02/1641, 14/03/1641, 21/03/1641, 29/03/1641, 15/04/1641, 30/04/1641, 16/05/1641, 18/05/1641, 29/07/1641, 31/07/1641, 27/08/1641, 31/08/1641, 11/09/1641, 18/09/1641, 18/10/1641, 23/10/1641, 20/11/1641

Burch, Pieter van der 22/07/1641, 31/10/1641
 Buschot, Christiaen van, *comissário/commies* 31/08/1641
 Buter, Gerrit, *sargento/sergeant* 29/03/1641
 C
 Cabar, Abraham 02/07/1641
 Cabel, Claes Cornelisz 12/12/1641, 16/12/1641, 31/12/1641
 Cabel, Hendrick, *comissário/commies* 22/01/1641, 30/11/1641, 06/12/1641
 Cabel, Pieter Cornelissen 04/03/1641, 02/11/1641
 Cabeljauw, Abrahan François 21/01/1641, 18/03/1641, 20/03/1641, 03/04/1641, 03/06/1641, 27/07/1641, 31/07/1641, 31/12/1641
 Cabet, Hendrick 30/11/1641
 Cabo, Anthonio Vieira do 31/10/1641
 Cabral, Gonsalvo 19/06/1641
 Cabral, Manuel, *feitor da fazenda* opzichter van de fazenda Maniope 07/03/1641
 Cadarte[sic], Roberto 06/07/1641
 Caij, Claes Pietersz 12/12/1641, 16/12/1641
 Calce, Hector de la, *coronel napolitano/napolitaans kolonel* 11/07/1641, 24/07/1641, 25/07/1641, 31/07/1641, 02/08/1641, 05/08/1641, 06/08/1641, 10/08/1641, 15/08/1641, 02/09/1641, 23/12/1641
 Caldero, Rodrigo 22/11/1641, 25/11/1641
 Calft, Joris Andriesen 31/10/1641
 Calve, Johannes 30/06/1641, 30/09/1641, 31/10/1641, 31/12/1641
 Camarão, D. Antonio Felipe 07/03/1641, 17/05/1641, 31/10/1641
 Caminho, Pedro da Costa 22/11/1641

- Camp, Clement le 28/02/1641,
30/04/1641, 28/05/1641, 31/08/1641,
30/09/1641, 31/10/1641, 30/11/1641
- Campen, Egbert Jansz 31/10/1641
- Campen, Harmen Jelto van 25/11/1641
- Capel, capitão 11/04/1641
- Capelle, Fernando van de, *assistente no Congo*/assistent in Congo 25/04/1641
- Cardial Infante*/Kardinaal Infante
18/05/1641, 05/08/1641, 06/08/1641,
10/08/1641
- Cardinal, Jan 11/04/1641, 22/07/1641,
30/09/1641
- Cardorp, Jan 28/02/1641
- Cardoso, Antonio de Matos 17/06/1641
- Cardoso, Daniel 28/02/1641,
31/05/1641, 30/06/1641, 31/07/1641,
31/08/1641
- Cardoso, Diogo Fernandes 21/06/1641,
29/06/1641
- Cardoso, Manuel 30/06/1641,
31/08/1641
- Cardoso, Manuel Rodrigues 31/10/1641,
30/11/1641
- Cardoso, Pedro 29/03/1641, 30/09/1641
- Carilhos, Pedro 21/06/1641
- Carneiro, Gaspar da Fonseca 04/07/1641
- Carpentier, Johannes 19/06/1641,
24/06/1641
- Carpentier, Roelandt 23/07/1641
- Carpentier, Servaes, *senhor de engenhol*
eigenaar van suikermolen 14/01/1641,
08/02/1641, 20/02/1641, 29/03/1641,
19/06/1641, 05/07/1641, 05/08/1641,
21/08/1641
- Carstiaensen, Cornelis, *homem livre*/vrij
man 14/06/1641
- Carvalho, Antonio 21/11/1641
- Carvalho, Diogo 31/08/1641
- Carvalho, Manoel de 28/02/1641
- Carvalho, Simão 23/01/1641,
30/06/1641
- Cas, Isbrant Pietersen 12/12/1641,
16/12/1641
- Cassel, Hendrick, *capitão indigenal*
Indiaans kapitein 24/04/1641
- Castilior, Floris 09/10/1641
- Catt, Barent Hendricxsz. 21/02/1641
- Cavalcanti, Philippe 25/09/1641
- Ceulen, Bartholomeu van 17/01/1641,
18/01/1641, 05/03/1641, 13/04/1641,
23/04/1641, 27/05/1641, 03/06/1641,
06/06/1641, 25/07/1641, 15/08/1641,
21/08/1641, 11/09/1641, 24/10/1641,
27/11/1641, 13/12/1641, 14/12/1641
- Ceulen, Matthias van 08/01/1641
- Ceulen, Nicolas van 31/07/1641
- Chancoij, Charles de, *soldado*/soldaat
11/06/1641
- Chrispijns, Gommer 30/09/1641
- Claes, Janquaa[sic] 30/11/1641
- Claesen, Jacob, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Bruijnvis 06/12/1641
- Claesen, Jan, *fazedor de velas*
kaarsenmaker 26/11/1641
- Claessen, Andries 06/02/1641
- Claessen, Evert 29/01/1641
- Claessen, Pieter 31/01/1641,
29/03/1641, 31/07/1641
- Claesz, Hendrick, *capitão do navio*
kapitein van het schip Amsterdam
15/08/1641
- Claesz., Jeremias, *soldado*/soldaat
31/12/1641
- Claesz.[Clasen], Pieter, *barqueiro*/schipper
30/06/1641, 31/08/1641, 31/12/1641
- Cleeff, Dirck van Waes van 30/06/1641
- Cleijn Duijvel[sic], *negro fugitivo*,
transformando em capitão do campo/
gevluchte neger die tot slavenjager is
geworden 27/03/1641
- Cleijn, Adriaen Simonsz. 23/05/1641
- Clotendrijer, Jan Maersz., *capitão do navio*/kapitein van het schip Speeljacht
van Hoorn 10/04/1641

- Cock, Gaspar 09/09/1641
 Cock, Hendrick, *funcionário expulso*
 uitgewezen functionaris 15/04/1641
 Cock, Jan Clasen, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Leijden
 31/05/1641
 Cock, Johan, capitão 11/02/1641 (Zie
 Cock. Jan Clasen)
 Cocx, Gasper 17/05/1641
 Coelho, Leonard 30/09/1641
 Coets, Jacob 31/01/1641, 31/05/1641,
 04/06/1641, 24/06/1641, 30/06/1641,
 22/07/1641, 21/08/1641, 31/08/1641,
 23/09/1641
 Coets, Pieter 24/06/1641
 Covertsz., Pieter 25/11/1641
 Cohin, Moijzes 31/07/1641, 31/12/1641
 Coin, *capitão*/kapitein 30/05/1641
 Colve, Johannes 31/05/1641, 30/09/1641
 Comen, Jan, *sargento*/sergeant
 29/01/1641
Comissário geral/commies-generaal
 06/06/1641, 11/06/1641, 13/06/1641,
 29/06/1641, 03/07/1641, 04/07/1641
 Coninck, Samuel (Regius), *predicant*
 predikant 08/06/1641, 11/06/1641,
 22/07/1641, 06/08/1641, 14/10/1641,
 18/10/1641, 04/11/1641, 05/12/1641,
 12/12/1641
 Connigsloo, Pieter van 28/02/1641,
 30/11/1641, 31/12/1641
 Cons, Abraham 28/02/1641
Conselho Político/Politieke Raad
 19/01/1641, 23/01/1641, 12/02/1641,
 21/02/1641, 26/02/1641, 08/03/1641,
 24/04/1641, 27/05/1641, 05/06/1641,
 11/06/1641, 13/06/1641, 14/06/1641,
 17/06/1641, 29/06/1641, 30/06/1641,
 09/07/1641, 25/07/1641, 26/08/1641,
 27/08/1641, 05/09/1641, 06/09/1641,
 23/09/1641, 24/09/1641, 18/10/1641,
 23/10/1641, 30/10/1641, 08/11/1641,
 19/11/1641, 21/11/1641, 29/11/1641,
 07/12/1641, 09/12/1641, 24/12/1641
Contador Geral/Boekhouder-generaal
 24/01/1641, 05/06/1641
 Cooren, Jacob 13/02/1641
 Coree, Gasper, *tenente*/luitenant
 31/10/1641
 Cornelis, Jan 29/03/1641
 Cornelissen, Claes 29/03/1641
 Cornelissen, Gerrit 30/09/1641
 Cornelissen, Jacob 26/08/1641
 Cornelissen, Theunis, *soldado fugido*
 gedeserteerd soldaat 08/07/1641
 Cornelisz., Adriaen, *barqueiro*/schipper
 29/03/1641, 08/04/1641, 31/08/1641
 Cornelisz., Adrian, *comissário em*
 commies in Sergipe 19/07/1641,
 31/07/1641, 13/12/1641
 Cornelisz., Frans Bruijn 31/12/1641
 Cornelisz., Jacob, *funcionário expulso*
 uitgewezen functionaris 15/04/1641,
 25/11/1641
 Cornelisz., Laurens 16/07/1641
 Cornelisz., Theunis 31/08/1641
 Correia, João Peres 01/11/1641
 Correia, Simão 22/07/1641
 Corru, Gasper, *tenente indígena*/Indiaans
 luitenant 18/10/1641
 Costa, Abraham da 22/07/1641
 Costa, Domingo da, *alferes*/vaandrig l
 22/01/1641
 Costa, Duarte da, *capitão indígena*
 Isndiaans kapitein 18/02/1641
 Costa, Gabriel da 31/05/1641
 Costa, Gasper Francisco da 14/01/1641,
 22/01/1641, 18/02/1641, 19/02/1641,
 22/02/1641, 30/06/1641, 30/11/1641
 Costa, Halp Francisco da 31/12/1641
 Costa, Isaack da 22/07/1641
 Costa, Johan de la, *indígena*/Indiaan
 30/11/1641
 Costa, Joseph da 22/07/1641

Costa, Luis da, *sargento indígena*/Indiaans
sergeant 25/03/1641

Costa, Manuel da 04/09/1641

Couser, Estevão de 19/06/1641

Cousero, Manuel 30/06/1641

Crabbe, Claes Dircksz. 28/02/1641

Craij, Cornelis, *major*/majoor

13/02/1641, 24/02/1641, 07/03/1641,

12/04/1641, 24/04/1641, 10/06/1641,

13/09/1641, 21/09/1641

Craijensteijn, Gerrit 17/02/1641,

21/02/1641, 07/03/1641, 08/03/1641,

21/09/1641

Crasto, Cosmo de 24/06/1641

Crasto, Domingo Rodrigues de, *capitão*
do campol/jager op gevluchte slaven
31/05/1641

Crasto, Elias de 30/06/1641

Crasto, Jorge 20/11/1641

Crasto, Samuel de 30/06/1641

Crasto, Daniel 21/11/1641

Crasto, Elias de 30/11/1641

Crasto, Lois de, *capitão do campol*/jager
op gevluchte slaven 17/05/1641

Crijnsz., Jacob 28/11/1641

Crispijns, Gommer 31/10/1641

Croes, Caspar 28/05/1641, 30/11/1641

Crol, Gillis 04/06/1641, 21/08/1641,
01/10/1641, 16/12/1641

Cuijlenborgh, *capitão*/kapitein
08/05/1641

Cunha, Moises da 30/06/1641

Cunha, Paulo da 17/02/1641,
21/02/1641, 08/03/1641, 11/04/1641,
15/04/1641, 16/05/1641, 18/05/1641,
20/05/1641, 10/06/1641, 11/06/1641,
17/06/1641, 03/08/1641

Curiel, Moses 29/06/1641

D

D'Aultrij, Andries, *capitão*/kapitein
23/01/1641, 13/06/1641, 27/08/1641,
06/09/1641, 25/10/1641, 31/10/1641,
09/11/1641, 26/11/1641, 30/11/1641

D'Orta, Jacob, *tradutor*/tolk 23/11/1641

Daegremont, Anthoni 31/08/1641

Daems, Paulo Antonio, *escolteto em*
Maurícia/schout in Mauritsstad
22/02/1641, 03/04/1641, 04/04/1641,
16/05/1641, 05/06/1641, 09/07/1641,
29/07/1641, 21/08/1641, 23/09/1641,
18/11/1641, 26/11/1641, 29/11/1641,
30/11/1641

Daij, *major*/majoor 25/01/1641,
30/04/1641, 30/05/1641, 31/05/1641,
27/08/1641, 30/12/1641

Danij, Robbert 31/05/1641

Dansen, Simon 31/10/1641

Danser, Simon, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Waepen van Delft
02/01/1641

Dantes, Andre da Rocha 24/06/1641

Davidtsen, Daniel 26/11/1641

Davits, Thomas 17/06/1641

Denesen, Cristiaen 25/11/1641

Denijs, Alexander, *comissário em*/commies
in Igarasú 09/02/1641, 28/02/1641,
29/03/1641, 31/08/1641, 30/09/1641,
01/10/1641

Deremont, Anthonio 31/08/1641

Desoles, Joseph 28/02/1641

Dias, Andre, *sargento indígena*/Indiaans
sergeant 23/04/1641, 30/04/1641

Dias, Antonio 30/06/1641, 31/10/1641,
31/12/1641

Dias, Gaspar, *escabino*/schepen
04/01/1641

Dias, Simão, *capitão indígena*/Indiaans
kapitein 14/05/1641, 31/05/1641

Dicsz., Dirck, *mestre cervejeiro*/
meesterbierbrouwer 13/04/1641

- Diemen, Abraham, *comissário/commies* in Porto Calvo 23/09/1641, 30/09/1641
- Diemen, Adriaen van, *comissário eml* commies in Una 31/05/1641, 04/07/1641, 31/07/1641
- Diemen, Antonio van 27/08/1641
- Dinne, Abraham van 29/03/1641
- Dioos[sic], David 31/10/1641
- Dircksen, Allart, *sub piloto no navio* tweede stuurman op het schip Princesse 22/11/1641
- Dircksen, Christoffel 26/02/1641, 28/02/1641, 29/03/1641, 01/10/1641
- Dircksen, Sijvert 16/12/1641
- Dircksz., Claes 08/02/1641
- Dircksz., Dirck 21/08/1641
- Dircksz., Heije 04/07/1641
- Dircksz., Jacob 07/06/1641, 30/06/1641
- Do(o)reslaer, David à, *predicant* predikant 23/10/1641, 31/10/1641, 20/11/1641
- Dodeur, Gillis 31/01/1641, 19/11/1641, 21/11/1641
- Doewassou[sic], Jan 15/03/1641
- Dolenrie, Daniel, *capitão indígenal* Indiaans kapitein 18/02/1641
- Domingos, Gonsalvo 20/06/1641
- Doncente, Baltasar 30/11/1641
- Doncker, Adriaen 07/10/1641
- Doncker, Willem, *senhor de engenhol* eigenaar van suikermolen 17/04/1641, 04/05/1641, 04/06/1641, 07/06/1641, 17/06/1641, 23/09/1641, 30/09/1641
- Donser, Simon de, *capitão do navio* kapitein van het schip Wapen van Delft 11/09/1641
- Dontielean[sic], David 16/09/1641, 08/11/1641
- Doornick, Petrus, *predicant*/predikant 04/09/1641
- Doppensteijn, Jan 06/07/1641
- Dorado, Domingo 29/03/1641
- Dorp, Jancan 30/04/1641
- Dorrevelt, Jan 28/12/1641
- Dorsten, Jan van 25/11/1641
- Drillenborgh, Vincen Vincentsen van 30/09/1641
- Duerkoop, Abraham 25/07/1641, 07/08/1641, 16/08/1641, 30/09/1641, 20/11/1641, 21/11/1641, 25/11/1641, 30/12/1641
- Duijff, Alexander, *comissário/commies* 31/05/1641
- Duijnckercker, *capitão*/kapitein 22/01/1641
- Duijnckercker, Jacob 30/04/1641, 02/10/1641, 31/10/1641, 19/11/1641
- Duijnckercker, Pieter 30/11/1641
- Dulcken, Pieter 20/02/1641, 21/05/1641
- Duque de Bragança, rei D. João IV*/Hertog van Braganza, koning D. João IV 14/02/1641, 14/03/1641, 03/05/1641
- Duvoort[sic], Antonio 18/05/1641, 21/05/1641
- E
- Eduardus, Johannes, *predicant*/predikant 31/10/1641
- Eduart, Dirck 30/11/1641
- Eeckholt, Rabirius, *predicant*/predikant 23/04/1641
- Eerman, Jeurien 31/05/1641
- Eff, Claes 30/04/1641
- Egbertsz, Timon 16/07/1641
- Egbertsz., Druijn 21/05/1641
- Eldringh, Barent 31/07/1641, 31/08/1641, 30/09/1641, 31/10/1641
- Eleman, Marten 30/06/1641, 31/12/1641
- Elpingston, Willem 29/03/1641, 25/06/1641, 26/06/1641
- Elst, Adolff van, *capitão*/kapitein 25/10/1641
- Engelsen, Jan 27/08/1641

Entenich, Jurgen 28/02/1641,
29/03/1641, 30/04/1641, 31/05/1641,
30/06/1641
Ermans, Antoni 30/11/1641
Erstadt, Hans 31/10/1641
Everhart, Hendrick, *sargento* /sergeant
29/01/1641
Ewontsen, Ewont 07/03/1641

F

Fagundes, Francisco Barbosa 11/06/1641,
31/08/1641
Fagundes, Gaspar 21/06/1641,
29/06/1641, 09/07/1641
Fagundes, Matheus 24/04/1641
Fallo, André de, *capitão*/kapitein
01/02/1641, 28/02/1641, 27/03/1641,
19/04/1641, 27/08/1641, 06/09/1641,
03/10/1641, 02/12/1641
Faria, Gaspar de 21/06/1641
Farnigton, Jan 26/02/1641
Fellebier, Pieter 22/07/1641
Feltscher, Tomas 30/09/1641
Fenies, Jan de 30/11/1641
Fereira, Philips 26/06/1641
Fernandes, Hendrick, *tenente*/luitenant
22/01/1641
Fernandes, Joana 05/04/1641
Fernando, Gregorio 30/04/1641
Ferrão, Christovão 20/06/1641
Ferreira, Balthazar 22/01/1641
Ferreira, Belchior Leijte 06/02/1641,
13/02/1641, 24/09/1641
Ferreira, Domingo, *capitão indígena*/
Indiaanse kapitein 03/04/1641,
30/04/1641
Ferreira, Gaspar Dias 25/01/1641,
28/01/1641, 31/01/1641, 01/06/1641,
02/06/1641, 07/06/1641, 30/06/1641,
16/07/1641, 06/08/1641, 09/08/1641,
30/11/1641
Ferreira, Martin, *generall*/generaal
25/01/1641, 18/06/1641, 22/06/1641

Ferreira, Simon, *Vigário Geral*/Vicaris-
generaal 05/03/1641
Figueiredo, *Padre*/Pater Simão de
03/06/1641, 26/06/1641
Filgera, Gaspar Gonsalves 20/06/1641,
24/06/1641, 30/06/1641
Flinis, Jan de 30/09/1641
Flitscher, Jan 20/06/1641
Fonseca, Balthasar da 18/02/1641,
19/02/1641, 12/03/1641, 20/03/1641,
30/04/1641, 23/07/1641, 30/07/1641,
30/09/1641, 26/11/1641, 31/12/1641
Fonseca, Domingos Pinto 19/06/1641
Fontes, Simon Vaes de 21/11/1641
Fosse, Edmont de, *sub-secretário na*
Paraíba/tweede secretaris in Paraíba
18/11/1641, 04/12/1641, 10/12/1641
Foudaen, Isaacq 31/05/1641
Franca, Antonio Rodrigues, *tenente de*
Paulo da Cunha / luitenant van Paulo
da Cunha 03/08/1641
Franck, Claes Adriaensz. 30/04/1641
Franckfoort, Jan, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Samaritaeen
26/11/1641, 30/11/1641
Frans, Cornelis 18/05/1641, 21/05/1641
Fransen, Claes, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Drij Meerlen
19/08/1641
Fransen, Jacob 04/12/1641
Fransen, Pieter 31/08/1641
Fransz., Pieter, *consolador de doentes*/
ziekentrooster 31/05/1641
Fredricksz., Dirck 29/03/1641
Freitas, Pedro de 19/06/1641
Fronsendo, Clemente 02/09/1641
Furtado, João de Mendonsa 04/04/1641,
04/07/1641, 05/07/1641

G

G(h)ijseling, Johan 08/01/1641,
29/01/1641
Gabaij, Abraham 30/06/1641

- Gabilho, Daniel, *fugitivo da justiça*/voor de justitie gevluchte 13/12/1641, 16/12/1641
- Gabry, Daniel, *contador*/boekhouder 13/02/1641, 16/03/1641
- Galho, Jacomo de Pedro 23/11/1641
- Gama, Pedro Correa da, *tenente coronell* luitenant-kolonel 06/05/1641, 16/05/1641, 18/05/1641, 11/06/1641, 18/06/1641, 22/06/1641, 31/07/1641, 05/08/1641, 10/08/1641, 24/08/1641
- Gamba, Pedro de 31/08/1641
- Gandarou, Gregorio, *barqueiro*/schipper 31/07/1641
- Garstman, George 01/08/1641
- Gassercau, Pierre 31/05/1641
- Geerlofsen, Dirck 08/03/1641
- Geltkristf, Willem, *arrendatário* *manutenção forte* Bruijml/pachter van het onderhoud fort Bruin 04/09/1641
- Gerards, Samuel 17/06/1641
- Gerritsen, Jan 30/11/1641
- Gerritsz., Albert 31/08/1641, 30/11/1641
- Gesel, Wilhelmus van 10/08/1641
- Gessel, Simon 29/03/1641, 30/04/1641, 31/05/1641, 30/06/1641, 22/07/1641, 31/07/1641, 31/08/1641, 30/09/1641, 31/10/1641, 31/12/1641
- Gessel, Willem 29/03/1641, 30/04/1641, 31/05/1641, 12/07/1641, 31/07/1641, 31/08/1641, 30/09/1641, 31/10/1641, 31/12/1641
- Ghijsberts, Jan 30/06/1641
- Gijsbertsz., Gerrit 30/11/1641
- Gijsen, Joris vander 31/10/1641
- Gillis, Lucas 15/04/1641
- Gissen, Tomas van 30/09/1641
- Goes, Hans van der, *escobino em Mauricial* schepen in Mauritsstad 31/01/1641, 29/03/1641, 31/05/1641, 04/06/1641, 17/06/1641, 24/06/1641, 21/08/1641, 02/09/1641, 31/10/1641, 30/11/1641, 05/12/1641
- Gofftert, Hendrick 30/09/1641
- Goliath, Cornelis 28/02/1641
- Gomes, Antonio 30/06/1641, 24/09/1641
- Gomes, Duarte 29/11/1641
- Gomes, Jan 28/02/1641
- Gomes, Mathias 03/01/1641, 30/04/1641, 02/09/1641, 10/10/1641, 30/11/1641, 31/12/1641
- Gonsalves, Anthonio, *capitão de naviol* *scheepskapitein* 31/05/1641, 30/06/1641
- Gonsalves, Gaspar 31/05/1641
- Gonsalves, George 28/02/1641, 29/03/1641
- Gonsalves, Joris 31/08/1641, 31/10/1641
- Gonsalves, Pantaleão 31/05/1641
- Gonsalves, Salvador 31/07/1641
- Gonsalves, Simão 31/01/1641
- Gonsalvo, Jores 30/06/1641, 30/09/1641
- Gonsalvo, Salvador 18/01/1641, 31/01/1641, 28/02/1641, 29/03/1641, 30/04/1641, 31/05/1641, 30/06/1641, 30/09/1641, 31/10/1641, 30/11/1641
- Goosensz., Goosen 31/05/1641
- Gorcum, Jan van 21/02/1641
- Gossert, Hendrick 30/11/1641
- Gouderon, Gregorio 31/10/1641
- Gouterus, Jan, *dizimero de açúcar* *disimero der suijkeren*=inner van de suikertienden 02/10/1641
- Govertsz., Christiaen, *comissário*/commies 24/01/1641, 14/03/1641, 30/04/1641, 30/05/1641, 21/08/1641, 28/08/1641, 31/08/1641, 11/09/1641, 09/10/1641, 31/10/1641, 30/11/1641, 06/12/1641, 07/12/1641, 13/12/1641, 31/12/1641
- Gracht, Floris Jansen, *capitão do naviol* *kapitein van het schip* St. Pieter 07/09/1641
- Grand, Pierre le, *major*/majoor 28/02/1641, 15/03/1641, 29/03/1641,

- 11/04/1641, 30/05/1641, 30/06/1641,
14/10/1641, 04/11/1641
- Gras, Johan 29/01/1641
- Grasseus, Jan, *senhor do engenho*/eigenaar
suikermolen Taquare 04/05/1641,
31/05/1641
- Grassius, Johannes 03/05/1641
- Graswinckel, Hugo, *senhor de engenho*/
eigenaar suikermolen 14/01/1641,
19/01/1641, 21/02/1641, 29/03/1641,
26/06/1641, 21/08/1641, 22/11/1641,
30/11/1641
- Graswinckel, Isaacq 31/07/1641
- Grevingh, Johannes, *comissário*/commies
03/01/1641, 01/02/1641, 08/02/1641,
22/03/1641, 27/03/1641, 29/03/1641,
12/04/1641, 10/06/1641, 21/06/1641,
29/06/1641, 30/06/1641, 02/07/1641,
08/07/1641, 10/07/1641, 12/07/1641,
13/07/1641, 16/07/1641, 18/07/1641,
29/08/1641, 11/09/1641, 13/09/1641,
23/09/1641, 09/10/1641, 31/10/1641,
09/11/1641, 06/12/1641, 13/12/1641
- Grevingh, Pierre, *comissário no Cabo de*
Santo Agostinho/commies van kaap St.
Augustijn 03/05/1641, 25/06/1641,
24/10/1641
- Grol, Harmen Jansen van, *arrendatário*
travessa no Cabo Santo Agostinho/
pachter van het veer op Kaap St.
Augustijn 03/09/1641
- Grunaris, Sebastiaen de 02/06/1641
- Guadaron, Gregorius 30/06/1641
- Gufsert, Hendrick 29/03/1641
- Gurasse, João 19/06/1641
- Gurendael, Jan van 11/12/1641
- H
- Hack, Jacques 28/02/1641, 29/03/1641,
30/06/1641, 31/10/1641
- Haen, Daniel de 30/06/1641,
25/09/1641, 26/09/1641, 30/09/1641,
30/11/1641
- Haen, Nicolas de 30/06/1641
- Haerlem, Cornelis van 30/11/1641
- Haes, Soninus de, *comissário*/commies
10/12/1641
- Hagenaer, Harmen 02/09/1641
- Hagenan, Herman 30/04/1641
- Hairo, Jeronimo de 30/06/1641
- Halewijn, Jan, *conselheiro político*/
politieke raad 24/04/1641,
13/09/1641, 21/09/1641, 23/10/1641
- Halewijn, Jan, *diretor em Porto Calvo a*
partir del/directeur in Porto Calvo vanaf
03/05/1641
03/05/1641, 01/06/1641, 20/06/1641,
30/06/1641, 24/09/1641, 08/10/1641
- Halmberger, Dirck 31/10/1641
- Halters, Samuel 08/02/1641,
21/02/1641, 28/02/1641, 29/03/1641,
31/05/1641, 04/06/1641, 07/06/1641,
17/06/1641, 24/06/1641, 26/06/1641,
11/07/1641, 05/11/1641, 30/11/1641
- Ham, Hendrick van, *ex comandante do*
Ceará/ex-commandant van Ceará
20/02/1641, 21/02/1641, 25/02/1641,
28/02/1641, 26/06/1641
- Hamel, Henri(k), *alto e secreto conselheiro*/
lid Hoge en Secrete Raad 15/04/1641,
21/08/1641, 31/08/1641, 24/09/1641,
01/10/1641, 07/10/1641, 09/10/1641,
01/11/1641, 16/11/1641
- Hamel, Jacob 27/04/1641, 21/08/1641,
13/12/1641
- Hamel, Johan 29/01/1641
- Hanne, Jan van 30/06/1641
- Hanne, Johannes, *contador*/boekhouder
27/04/1641
- Hans, *major em*/majoor in Serinhaem
12/04/1641
- Harckmans, Elias 25/02/1641,
29/03/1641 29/05/1641, 02/07/1641,
09/07/1641, 18/07/1641, 29/07/1641,
26/08/1641, 28/08/1641, 11/09/1641,
02/10/1641, 17/10/1641, 06/11/1641

- Hardese, Daniel 30/06/1641
 Harmanssen, Willem 29/03/1641
 Harseel, Hendrick 16/08/1641
 Hartman, Jan Harmensen 30/11/1641
 Hartoch, Jacques de 29/01/1641
 Hartoch, Leendert Reijns 28/02/1641
 Haselbeeck, Johannes, *predicant*
 predikant 31/12/1641
 Hasenberch, Gerrit Jansz. 13/04/1641
 Haven, Jan van, *sargento*/sergeant
 29/01/1641
 Haze, Willem de 01/05/1641
 Hebron, Alexander 31/10/1641
 Hecken, Pieter van, *superintendente de*
açúcar/hoofdcommies van de suiker
 26/01/1641, 30/11/1641, 31/12/1641
 Heddertz., Herman, *funcionário do*
escritório geral/klerk op het generaal
 kantoor 06/05/1641, 01/10/1641,
 31/10/1641
 Heddese, Hessel 31/05/1641, 31/08/1641,
 30/11/1641, 23/12/1641
 Heddese, Harmen 26/08/1641
 Heden, Pieter van, *tesourero*/
 penningmeester 13/03/1641,
 14/03/1641, 04/05/1641, 17/05/1641
 Heeden, Pieter van 15/06/1641,
 30/06/1641, 02/07/1641, 06/07/1641,
 16/08/1641, 13/09/1641, 24/09/1641,
 18/11/1641, 29/11/1641
 Heij, Claes Pietersz. 30/06/1641
 Heijde, Barent Samuelsz. van der
 29/06/1641
 Heijden, Pieter de 17/05/1641,
 09/11/1641, 20/11/1641
 Heijl, Nicolaes 31/05/1641
 Heijns, Louis 24/01/1641, 12/02/1641,
 24/04/1641, 04/05/1641, 31/05/1641,
 31/08/1641
 Heijs, Andries 31/07/1641
 Heins, Lowens 30/11/1641
 Heldsman, Pieter, *cobrador*/deurwaarder
 25/04/1641
 Heler, Gilles van 18/09/1641
 Helft, Jacobus van der 26/02/1641
 Helleman, Jeronimus 27/08/1641,
 31/10/1641
 Helling, Jan, *soldado*/soldaat 01/10/1641
 Helmericx, Harman, *capitão dos Índios*/
 kapitein van de Indianen 29/03/1641
 Hendricksz., Adolff 31/07/1641
 Hendricksz., Boudewijn 30/06/1641
 Hendricksz., Gerrit 08/04/1641,
 03/06/1641
 Hendricksz., Michiel 23/01/1641,
 04/06/1641, 17/07/1641
 Hendricksz., Miguel 29/06/1641
 Hendrickx, Barent 21/02/1641
 Hernij, Gillis 30/09/1641, 14/12/1641
 Herri, Robbert, *sargento*/sergeant
 16/12/1641
 Herris, Eduart 27/08/1641
 Hertoch, Jacque de 17/05/1641,
 24/08/1641
 Herven, Jacob 23/05/1641
 Hessel, Jan, *capitão das armas*/capitein
des armes/onderofficier voor de
 wapenrusting 28/02/1641
 Hetmeijer, Otto 30/06/1641,
 31/07/1641
 Heusden, Gaspar van 04/07/1641,
 31/07/1641, 25/09/1641, 30/09/1641,
 23/10/1641
 Hiddese, Hessel, *contador da*
cozinha/boekhouder voor het
 keukendepartement 12/11/1641
 Hiddesz., Harmen, *comissário em*/
 commies in Igarasú 11/10/1641
 Hinderson, *tenente*/luitenant 25/01/1641,
 29/01/1641, 14/03/1641, 27/05/1641,
 30/05/1641, 31/05/1641, 30/06/1641,
 12/10/1641
 Hock, Hendrick, *funcionário jubulado*/
 ontslagen functionaris 10/12/1641
 Hoddersum, Harman, *comissário em*/
 commies in Igaracu 31/12/1641

Hoeck, Jan 19/06/1641, 24/06/1641
 Hoeck, Johannes 31/10/1641,
 30/11/1641
 Hoeck, Joost 28/02/1641
 Hoffert, Hendrick 31/05/1641
 Hoinckhuijsen, Caspar van, *escolteto*
em/schout in Igarasú 08/06/1641,
 25/06/1641, 26/06/1641, 06/07/1641,
 02/12/1641, 07/12/1641, 31/12/1641
 Holft, Andries, *homem livre/vrij* man
 01/02/1641
 Holl, Allart, *escolteto/schout* 28/11/1641
 Hollande, Arnout de 16/11/1641
 Holman, Christoffel 31/07/1641,
 31/08/1641, 31/10/1641
 Hondius, Hendrick 28/03/1641,
 06/12/1641
 Hoochstraten, Dirck van 30/04/1641,
 26/08/1641
 Hooff, Jan Jansz. 30/04/1641
 Hooren, Jacob 16/07/1641
 Hoorn, Jacob, *soldado/soldaat*
 08/06/1641
 Hop, Stoffel 31/07/1641
 Horff, Cornelis van, *alferes/vaandrig*
 30/04/1641
 Hos, Albart, *escolteto/schout em/schout* in
 Pojuca 30/08/1641
 Houck, Johan 23/09/1641
 Houten, Cornelis van, *comissário*
do açúcar/commies van de
 suiker 13/12/1641
 Houtman, Dirck 29/03/1641
 Houtman, Hendrick 30/04/1641
 Houwater, Ritschart, *soldado* 08/06/1641
 Huijgen, Jacob, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Moriaen 13/04/1641
 Huijgens, *capitão*/kapitein 28/08/1641

I

Ies, [Jes] Jan Claesz., *capitão do navio*/
 kapitein van het schip Cameel
 11/06/1641, 18/06/1641

Ijpelaer, Isaac Jansz 31/08/1641
 Indijck, Hendrick Gerrijtsz 04/01/1641,
 31/08/1641
 Ingels, Jan, *sargento/sergeant* 31/08/1641
 Israel, Davidt 28/02/1641, 31/07/1641,
 31/12/1641

J

Jackensen, Jan 26/08/1641
 Jacobs, Adam 31/12/1641
 Jacobsen, Isaac 31/10/1641
 Jacobsz., Arent, *generaal*/generaal
 02/03/1641, 08/03/1641
 Jacobsz., Bartholomeus 31/05/1641
 Jacobsz., Hendrick 26/02/1641,
 20/03/1641, 29/03/1641, 30/04/1641,
 31/05/1641, 30/06/1641, 31/07/1641,
 31/08/1641, 31/10/1641
 Jacobsz., Jan 06/02/1641
 Jacobsz., Michiel 31/08/1641
 Jacobsz., Roeloff 30/09/1641
 Jacoloodt, Jean 04/01/1641
 Jacomo, Francisco de Lira 04/06/1641
 Jacomo, Michiel 28/02/1641,
 29/03/1641
 Jacomo, Simão Fereira 31/07/1641
 Jaker, Jan Paulus 30/09/1641,
 30/11/1641
 Jamen, Pedro, *tenente*/luitenant
 31/08/1641
 James, Pierre 28/11/1641
 Jannich, Caspar, *condutor*/
 stuurman 31/05/1641
 Jans, Barler, *parteira*/vroedvrouw
 19/02/1641
 Jansen, Casper 31/10/1641
 Jansen, Coenraet 30/11/1641
 Jansen, Cristiaen 31/12/1641
 Jansen, Herman, *auditor*/auditeur
 03/01/1641
 Jansen, Jacob, *carpinteiro*/timmerman
 31/05/1641
 Jansen, Lambert 30/09/1641

- Jansen, Lourens 30/11/1641
 Jansen, Michiel, *alferes/vaandrig* 27/08/1641
 Jansen, Ocker 30/09/1641, 30/11/1641, 31/12/1641
 Jansen, Roeloff 02/09/1641
 Jansen, Sieclie 31/12/1641
 Jansen, Sijmon, *mestre do portol* havenmeester 15/01/1641
 Janssen, Anck, *mestre equipagem em*/equipagemeester in Olinda 15/03/1641
 Janssen, Barent 29/03/1641, 30/04/1641
 Janssen, Egbert 28/02/1641
 Janssen, Foppe 16/01/1641
 Janssen, Gillis 28/02/1641
 Janssen, Hermen 04/01/1641
 Janssen, Lourens, *capitão do navio* kapitein van het schip Nassau 29/03/1641
 Janssen, Magnus 28/02/1641
 Janssen, Michiel, *piloto*/stuurman 01/03/1641
 Jansz., Albert, *mestre do navio*/meester van het schip St. Jan 30/04/1641
 Jansz., Barent, *alferes e arrendatário da pescaria no forte Amalia* /vaandrig en pachter van de visvangst in fort Amalia 03/09/1641
 Jansz., Cornelis 30/09/1641
 Jansz., Jacob, *barqueiro* /schipper 31/05/1641, 31/08/1641, 31/10/1641
 Jansz., Jan 04/01/1641, 15/04/1641
 Jansz., Jan, *capitão do navio*/kapitein van het schip Leijderdorp 17/08/1641
 Jansz., Lambert 21/05/1641
 Jansz., Marcus, *mestre do navio* meester van het schip Groote Gerrit 30/04/1641
 Jansz., Math., *capitão do navio*/kapitein van het schip Leeuwinne 11/02/1641
 Jansz., Michiel 30/04/1641
 Jansz., Simon 15/04/1641, 30/04/1641, 31/12/1641
 Jaquen, Jaques Paul 27/08/1641
 Jehen, Guilelmo 18/03/1641, 12/11/1641
 Jeremias, Isaac 31/08/1641
 Jeuriaensen, Claes 30/11/1641
 Jeuriaensen, Dirck 04/07/1641
 Jeuriaensen, Jan 30/11/1641
 Jnantsz., Pieter 17/05/1641
 Jnckels, Dirck 28/02/1641
 Jndijck, Hendrick 24/06/1641, 25/06/1641, 31/10/1641, 31/12/1641
 Joanparte, Belchior 30/11/1641
 Jochemsen, Jan, *comissário em*/commies in Alagoas 27/08/1641, 02/09/1641, 09/09/1641, 06/12/1641
 Jochemsz., Albert, *capitão do navio* kapitein van het schip Orpheus 10/04/1641, 11/11/1641, 30/11/1641
 Jochemsz., Jan 22/01/1641, 16/05/1641
 Jode, Daniel de 23/10/1641
 Jol, Cornelis Cornelissen, *almirante* /admiraal 01/01/1641, 02/01/1641, 05/01/1641, 14/01/1641, 19/01/1641, 26/01/1641, 04/02/1641, 05/02/1641, 25/02/1641, 04/03/1641, 08/03/1641, 09/03/1641, 29/03/1641, 10/04/1641, 11/04/1641, 13/04/1641, 15/04/1641, 16/04/1641, 23/04/1641, 30/04/1641, 02/05/1641, 11/05/1641, 21/05/1641, 22/05/1641, 23/05/1641, 24/05/1641, 27/05/1641, 28/05/1641, 30/05/1641, 31/05/1641, 30/06/1641, 16/07/1641, 30/08/1641, 24/09/1641, 12/10/1641, 18/10/1641, 20/11/1641, 23/11/1641
 Jonge, Abraham de Raeff de, *escolteto em* /schout in Porto Calvo 04/10/1641
 Jonge, Albert van Breugel de 30/06/1641
 Jonge, Ana Soares de 27/02/1641
 Jonge, Laurens Cornelissen de 23/10/1641
 Jonge, Samuel Glonart de 29/01/1641

Jongeneel, Jan Cornelisz. 17/06/1641
 Jongh, Dirck Cornelissen de 22/02/1641
 Jores, Walich 02/09/1641, 30/09/1641

K

Kalckbrander, Mathijs, *capitão do navio*/
 kapitein van het schip Wapen van
 Dordrecht 14/09/1641
 Keerbergen, Christiaan, *comissário em*/
 commies in Porto Calvo 22/01/1641,
 28/02/1641, 27/08/1641, 31/08/1641,
 30/09/1641, 30/11/1641
 Keijser, Jan Jacobsz 26/11/1641
 Keijser, Lucas de 21/08/1641
 Kelderman, Pieter 31/05/1641
 Keller, Sebastiaen 15/02/1641,
 07/03/1641, 14/03/1641, 13/09/1641,
 24/09/1641, 07/11/1641, 28/11/1641
 Kemp, Thomas, *mestre escola*/
 schoolmeester 13/02/1641,
 05/06/1641
 Kerpjil, Limbert 19/02/1641
 Kerritsz., Johannes, *médico*/arts
 31/05/1641
 Kessel, Davidt van 23/01/1641,
 19/06/1641, 24/06/1641
 Kesslerus, Fridericus, *predicante*/predikant
 03/01/1641, 13/02/1641, 12/04/1641,
 23/04/1641, 05/06/1641, 20/06/1641,
 22/07/1641, 15/08/1641, 21/08/1641,
 04/09/1641, 11/09/1641, 13/09/1641,
 02/10/1641, 09/10/1641, 14/10/1641,
 31/10/1641, 04/11/1641, 22/11/1641,
 12/12/1641, 31/12/1641
 Ketel, Nicolaus, *predicante*/predikant
 05/06/1641, 06/08/1641, 16/08/1641,
 21/08/1641, 04/09/1641, 14/10/1641,
 18/10/1641, 23/10/1641, 31/10/1641,
 04/11/1641, 31/12/1641
 Ketiwich, Jacob 07/03/1641
 Kiens, Jacob, *auditor em*/auditeur in
 Alagoas 21/02/1641, 22/07/1641
 Kinser, Daniel de 31/01/1641
 Kleijn, Gerrit de 24/06/1641
 Klick, Jan Gerritsz 16/01/1641
 Knibbe, David, *comissário*/commies
 09/07/1641, 11/07/1641, 10/08/1641,
 09/10/1641, 30/10/1641, 31/10/1641,
 30/11/1641
 Koeck, Joost, *tenente*/luitenant
 29/01/1641, 27/08/1641
 Koets, Pieter 03/01/1641
 Koevoenen, Lubbert van 31/01/1641
 Koijs, Dirck Jacobsz. 31/05/1641,
 30/06/1641, 31/10/1641
 Koin, Hans van, *coronel*/kolonel
 07/01/1641, 10/01/1641, 24/01/1641,
 05/02/1641, 11/02/1641, 12/02/1641,
 15/02/1641, 29/03/1641, 23/04/1641,
 05/05/1641, 31/05/1641, 08/08/1641,
 10/08/1641, 08/09/1641, 19/09/1641,
 08/10/1641, 17/10/1641, 28/10/1641,
 29/10/1641
 Kol, Dirck Janssen 16/01/1641
 Konnick, Jan Jansen 31/05/1641
 Konst, Johannes, *porteiro no Recife*/portier
 in Recife 10/07/1641

L

L'Hermite, Johannes, *comissário na*/
 commies in Paraíba 07/03/1641
 Lamberts., Willem, *capitão*/kapitein
 16/05/1641
 Lambinon, Jean, *auditor*/auditeur
 23/07/1641, 30/09/1641
 Lanck, Barent Clasen, *capitão do navio*/
 kapitein van het schip Dolphijn
 05/09/1641
 Lanckhans, Michiel, *chefe da guarda*
civil/wachtmeester 29/01/1641,
 27/08/1641, 06/09/1641
 Lancquer, Estienne 15/06/1641,
 31/10/1641
 Lange, Cornelis de 13/02/1641,
 16/07/1641

- Langton, Jan, *tenente desertor/luitenant*
deserteur 18/02/1641
- Lassen, Thomas 31/10/1641
- Latseeur, Charles 31/10/1641
- Laursen, Jacob, *capitão do navio*
kapitein van het schip Casteel del Mina
07/09/1641, 31/10/1641
- Lauris, Jan, *capitão de navio, deportadol*
gedepoorteed scheepskapitein
23/04/1641
- Lee, Jacob van der 25/11/1641
- Leftingh, Eduard 30/09/1641,
31/12/1641
- Leijle, Gaspar 04/06/1641
- Leijns, Baptista 29/03/1641
- Leijs, Thomas 07/03/1641
- Leitão, Francisco 09/09/1641
- Leitão, Thomas 11/10/1641, 22/10/1641
- Leite, João Dias 26/06/1641
- Lempereur, Theodosius 03/04/1641,
03/06/1641, 05/07/1641, 05/09/1641
- Lendenij, Joris 31/10/1641
- Lendingh, Joris, *supervisor do trabalho*
werkbaas 31/05/1641, 14/06/1641,
30/09/1641, 31/10/1641
- Lenken, Jacob, *chefe da guarda civil*
wachtmeester 29/01/1641
- Leonde, François 23/04/1641
- Leoninus (jr), Cornelius, *predicantel*
predikant 04/11/1641
- Lesebuw, Jaques 31/10/1641
- Lessinck, Eduart 31/05/1641,
30/06/1641, 31/08/1641
- Lichten, Gerrit van 16/12/1641
- Lichthart, Jan Cornelissen, *almirantel*
admiraal 01/01/1641, 02/01/1641,
05/01/1641, 14/01/1641, 24/01/1641,
26/01/1641, 28/01/1641, 01/02/1641,
04/02/1641, 05/02/1641, 19/02/1641,
20/02/1641, 21/02/1641, 25/02/1641,
01/03/1641, 04/03/1641, 05/03/1641,
07/03/1641, 11/03/1641, 13/03/1641,
29/03/1641, 03/05/1641, 13/05/1641,
21/05/1641, 06/06/1641, 14/06/1641,
15/06/1641, 09/07/1641, 13/07/1641,
16/07/1641, 18/07/1641, 22/07/1641,
26/07/1641, 30/07/1641, 31/07/1641,
02/08/1641, 06/08/1641, 08/08/1641,
10/08/1641, 24/08/1641, 31/08/1641,
08/09/1641, 19/09/1641, 23/09/1641,
24/09/1641, 26/09/1641, 08/10/1641,
10/10/1641, 12/10/1641, 17/10/1641,
19/10/1641, 24/10/1641, 26/10/1641,
28/10/1641, 29/10/1641, 30/10/1641,
31/10/1641, 02/11/1641, 30/11/1641,
31/12/1641
- Lievenson, Lambert 10/07/1641
- Lijls, Thomas 31/08/1641
- Lindelij, Joris 24/08/1641
- Linder, Frans van der 13/02/1641,
16/03/1641, 31/07/1641
- Linge, Cornelis de 16/03/1641
- Linge, Paulus de, *diretor da Paraíbal*
directeur van Paraiba 10/01/1641,
17/01/1641, 22/01/1641, 13/02/1641,
25/02/1641, 26/02/1641, 28/02/1641,
01/03/1641, 16/03/1641, 29/03/1641,
02/04/1641, 08/04/1641, 12/04/1641,
27/04/1641, 29/04/1641, 21/05/1641,
23/05/1641, 05/06/1641, 10/06/1641,
17/06/1641, 21/06/1641, 11/07/1641,
25/07/1641, 05/08/1641, 10/08/1641,
15/08/1641, 19/08/1641, 04/09/1641,
07/09/1641, 08/09/1641, 16/09/1641,
23/09/1641, 30/09/1641, 02/10/1641,
22/10/1641, 15/11/1641, 16/11/1641,
18/11/1641, 25/11/1641, 30/11/1641,
02/12/1641, 09/12/1641, 11/12/1641,
23/12/1641, 31/12/1641
- Lins, Bartholomeus 21/02/1641
- Lins, Conrado 19/06/1641
- Lins, Sebastião da Cunha 17/06/1641,
24/06/1641
- Linsden, Hans Willem 29/06/1641
- Linstenich, Jacobus, *comissário*/commies
08/02/1641, 06/04/1641, 14/05/1641,

- 29/06/1641, 10/07/1641, 08/08/1641, 23/09/1641, 23/10/1641, 14/11/1641, 16/11/1641, 13/12/1641
- Lira, Gonsalvo Novo de, *escabino em* schepen in Igarasú 08/06/1641, 25/06/1641, 26/06/1641, 09/07/1641
- Lira, Miguel Jacomo de, *secretário da Câmara de*/secretaris van de Raad van Itamaracá 20/11/1641
- Listrij, Johannes, *escolteto em Goiana, comandante dos Indígenas*/schout in Goiaba, commandant van de Indianen 28/02/1641, 04/04/1641, 05/04/1641, 26/06/1641, 29/06/1641, 30/06/1641, 02/07/1641, 31/08/1641, 23/09/1641, 24/09/1641, 25/09/1641, 30/09/1641, 05/10/1641, 07/10/1641, 31/10/1641, 28/12/1641
- Lobbrecht, Willem van, *capitão*/kapitein 30/05/1641
- Loffing, Eduard 30/11/1641
- Lomen, Jacob Maes van 09/02/1641
- Loo, Pieter van Conicx 31/08/1641
- Loope, Jan 13/09/1641
- Loor, Maurits van, *comissário em*/commies in Angola 25/11/1641
- Loose, Aernout de 24/06/1641, 27/06/1641
- Lopes, Andre 02/09/1641
- Lopes, Antonio 28/02/1641
- Lopes, David 16/01/1641
- Lopes, Francisco Fernando 14/12/1641
- Louijsz., Hans Willem 16/01/1641, 23/01/1641, 02/03/1641
- Louman, Davidt 07/02/1641
- Louva[sic], Francisco de 19/06/1641
- Lubs, Thomas 29/03/1641
- Lucht, Hans, *homem livre*/vrij man 26/10/1641
- Luffel, Gillis van 17/06/1641, 24/06/1641, 21/08/1641, 31/08/1641, 18/10/1641, 24/10/1641, 31/10/1641, 05/11/1641, 05/12/1641
- Luijtenlager, Pieter, *soldado e depois funcionário no escritório geral*/soldaat en daarna klerk op het generaal kantoor 10/12/1641
- Luisen, Hans Willem 16/07/1641, 17/07/1641
- ## M
- Maciel, Gonsalvo Ortis 18/10/1641
- Magalhães, Manuel de 22/07/1641
- Mahon, Maurits 30/09/1641
- Maij, Antonio, *capitão indígena*/Indiaans kapitein 22/03/1641
- Maij, Claes Evertsz 31/08/1641
- Maij, Jacob 31/05/1641
- Manias, Isaack 27/11/1641
- Mannincksen, Jacob, *barqueiro*/schipper 01/06/1641
- Manricque, George Everhart 14/11/1641, 15/11/1641, 28/12/1641
- Mansvelt, Hendrick Frederick, *major*/majoor 21/01/1641, 23/02/1641, 07/03/1641, 11/04/1641, 30/04/1641, 31/05/1641
- Maranhão, João Gomes de 21/02/1641
- Marckgraef, Georg 16/07/1641, 21/09/1641, 27/11/1641
- Marcus, Cornelis 28/02/1641
- Mareschal, Toussant, *chefe da guarda civil*/wachtmeester 29/01/1641
- Mari, Anthonio, *capitão indígena*/Indiaans kapitein 29/03/1641
- Marinus, Marten 31/10/1641
- Marischal, Johannes, *escolteto na*/schout in Paraíba 29/06/1641, 04/09/1641, 30/09/1641
- Marissingh, Pieter, *escabino em*/schepen in Igarasú 01/06/1641, 08/06/1641, 22/06/1641, 24/06/1641, 25/06/1641, 26/06/1641, 29/06/1641, 05/07/1641, 06/07/1641, 09/07/1641, 20/07/1641, 31/08/1641, 07/12/1641, 10/12/1641, 16/12/1641, 23/12/1641, 31/12/1641

- Marques de Montalvão, *vice rei na Bahial*
onderkoning in Bahia 14/03/1641,
18/03/1641, 15/04/1641, 16/04/1641
- Marrie, Gabriel de St: 06/09/1641
- Mars, Bruijn Eijbertsz. 20/02/1641
- Marsegão, Domingos Olz 20/06/1641,
24/06/1641
- Martensen, Adriaen 04/12/1641
- Martin, Jan 31/12/1641
- Martines, Manuel 31/05/1641,
02/09/1641
- Martins, Domingos 21/06/1641,
29/06/1641, 31/10/1641
- Mas, Jan 31/12/1641
- Mast, Philips van der 21/05/1641
- Masuer, Paulus 17/01/1641, 26/04/1641,
15/11/1641, 28/11/1641, 06/12/1641,
28/12/1641
- Mathieu, Jacques 30/09/1641
- Meijndersz., Marten 31/07/1641,
31/12/1641
- Mello, Francisca de 08/09/1641
- Melo, Christoffel Gomes de 07/11/1641
- Melo, Francisca de, *mulata*/mulat
31/10/1641
- Mendez, Michiel Rodrigues 02/07/1641,
04/07/1641
- Mendonça, Antonio Pinto de 21/11/1641
- Mendonça, Domingo, *morador eml*
inwoner van Pojuca 05/04/1641
- Mendonça, Gaspar de 05/03/1641,
19/11/1641, 21/11/1641
- Menezes, Pedro Cesar de, *governador del*
gouverneur van São Paulo de Luanda
28/10/1641
- Mercador, Abraham 28/02/1641
- Mese, Jacques van der 17/06/1641,
20/06/1641, 24/06/1641, 26/09/1641,
11/10/1641, 22/10/1641
- Meslsack, Elias Andrea van, *cirurgião*
chirurgijn 07/08/1641
- Metcalf, Jan, *substituto del*/vervanger voor
Paulo Daens 04/04/1641
- Meulen, Hendrick Baltazar van der
30/06/1641, 30/09/1641, 08/10/1641,
10/10/1641
- Mevaert, Marten van, *arrendatário*
de gado/veepachter 31/01/1641,
11/04/1641
- Michelsz., Dirck 12/07/1641
- Michielsz., Jan, *proponente*/proponent
18/01/1641
- Michon, Sijmon 31/08/1641,
31/10/1641
- Mijs, Alexander der, *comissário eml*
commies in Igarassu 30/04/1641,
30/06/1641, 31/07/1641
- Miranda, Manuel de, *capitão do campol*
jager op gevluchte slaven 31/08/1641
- Misdorn, Matheus, *capitão indígenal*
Indiaans kapitein 22/01/1641,
31/05/1641
- Moef, *Capitão*/kapitein 30/05/1641
- Moen, Cornelis Dicksz., *mestre*
de equipagem/equipage-meester
31/01/1641, 08/03/1641, 09/03/1641,
15/03/1641, 29/03/1641, 30/03/1641,
30/04/1641, 31/05/1641, 07/06/1641,
14/06/1641, 15/06/1641, 30/06/1641,
31/07/1641, 31/10/1641, 01/11/1641,
04/11/1641, 14/11/1641, 26/11/1641,
28/11/1641, 29/11/1641, 30/11/1641,
06/12/1641, 10/12/1641, 13/12/1641,
31/12/1641
- Moker, Pieter de 31/01/1641
- Monchi, Rene de 28/02/1641,
28/05/1641, 31/07/1641, 02/09/1641,
31/10/1641, 30/11/1641, 10/12/1641,
16/12/1641, 19/12/1641
- Moniz, Francisco Gomes de 24/06/1641
- Mont, Severijn 30/06/1641
- Monte, Geraldo do 31/01/1641
- Montesino, Samuel 30/09/1641
- Moocker, Pieter 31/08/1641
- Morais, Abraham Gabaij de 30/06/1641,
14/11/1641

Morais, Fernão de, *secretário da balança em Paraíba*/secretaris van de waag in Paraíba 27/02/1641

Moreira, Gaspar Gonsalves 17/04/1641

Morel, Nathaniel 31/08/1641

Moreno, Manuel 31/07/1641

Moretta, Anthoni 23/10/1641

Morinnij, Antonio, *capitão indígena*/Indiaans kapitein 14/05/1641, 31/05/1641

Moris Guideon [Morris, Gedion], *comandante dol*/commandant van Ceará 29/01/1641, 20/02/1641, 15/03/1641, 07/05/1641, 30/05/1641, 10/08/1641, 23/08/1641, 02/09/1641, 18/09/1641, 23/09/1641, 25/11/1641, 28/11/1641, 19/12/1641

Morres, [Morris], Thomas, *tradutor e interprete* /tolk-vertaler 04/10/1641

Morris, Jan 31/07/1641

Morris, Johannes [Moorris, Joan] 31/05/1641

Mort, Gijsbert 30/11/1641

Mortamer, Pieter 04/05/1641, 27/05/1641, 29/05/1641, 31/05/1641, 11/10/1641, 12/10/1641

Motte, Jan de la 31/07/1641, 31/08/1641

Moucheron, Cosmo de 18/05/1641, 08/07/1641, 23/09/1641, 30/09/1641

Moucheron, Hendrick, *advogado fiscal*/advocaat-fiscaal 30/09/1641

Moura, D. Francisco de, *general de cavalaria*/generaal van de cavallerie 22/11/1641

Moura, Francisco de 24/09/1641

Moura, Manuel de Costa de 18/03/1641

Mouris, Johannes 03/07/1641

Mullen, Lodewijck van, *alferes/vaandrig* 30/04/1641

Musquito, João Barbosa de 11/10/1641

N

Nage, Coenraet, *soldado*/soldaat 25/11/1641

Nannings, Jacob 29/03/1641

Nassau-Siegen, Johan Mauritz van, *governador geral*/gouverneur-generaal 07/01/1641, 14/01/1641, 15/01/1641, 18/01/1641, 25/01/1641, 28/01/1641, 29/01/1641, 31/01/1641, 02/02/1641, 06/02/1641, 08/02/1641, 09/02/1641, 11/02/1641, 16/02/1641, 21/02/1641, 22/02/1641, 25/02/1641, 27/02/1641, 28/02/1641, 01/03/1641, 02/03/1641, 04/03/1641, 07/03/1641, 08/03/1641, 18/03/1641, 27/03/1641, 29/03/1641, 03/04/1641, 10/04/1641, 11/04/1641, 12/04/1641, 13/04/1641, 20/04/1641, 23/04/1641, 24/04/1641, 29/04/1641, 16/05/1641, 18/05/1641, 20/05/1641, 27/05/1641, 28/05/1641, 03/06/1641, 04/06/1641, 05/06/1641, 07/06/1641, 10/06/1641, 11/06/1641, 13/06/1641, 17/06/1641, 18/06/1641, 21/06/1641, 22/06/1641, 26/06/1641, 29/06/1641, 30/06/1641, 05/07/1641, 09/07/1641, 10/07/1641, 25/07/1641, 26/07/1641, 29/07/1641, 31/07/1641, 05/08/1641, 08/08/1641, 10/08/1641, 19/08/1641, 27/08/1641, 04/09/1641, 06/09/1641, 07/09/1641, 08/09/1641, 17/09/1641, 18/09/1641, 19/09/1641, 23/09/1641, 24/09/1641, 07/10/1641, 08/10/1641, 10/10/1641, 12/10/1641, 18/10/1641, 31/10/1641, 12/11/1641, 22/11/1641, 26/11/1641, 27/11/1641, 28/11/1641, 09/12/1641, 23/12/1641, 31/12/1641

Navarro, Aaron 18/02/1641, 31/10/1641

Navarro, Jacob 08/09/1641, 16/09/1641

Navarro, João Lustão 26/06/1641

Navarro, Moses 18/02/1641, 17/06/1641, 21/06/1641, 30/06/1641,

- 30/07/1641, 31/08/1641, 23/09/1641,
31/10/1641, 03/12/1641
Negemans, Gillies 11/02/1641,
02/09/1641
Negemias, Isaacq 31/05/1641,
30/06/1641
Negenton, Willem 21/08/1641
Negreiros, André Vidal de 25/02/1641,
17/06/1641
Netto, Anthonio 31/05/1641
Netto, Moses 14/01/1641, 28/02/1641,
30/06/1641, 31/07/1641
Nicolaes, Hans 17/06/1641, 21/06/1641
Nietgehad, Cornelis Cornelissen
30/09/1641
Nieuwland, Cornelis, *diretor na África*
directeur in Africa 27/05/1641,
29/05/1641, 31/05/1641, 11/10/1641,
12/10/1641, 30/11/1641
Nore, Thomas 29/03/1641
Novo, Gaspar Gonsalves de 21/06/1641
Nunes, *Padre*/Pater Antonio 08/09/1641
Nunes, Duarte 24/09/1641, 22/11/1641
Nunes, Gaspar 30/09/1641
- O
- Ockhuijsen, Michiel van 16/03/1641,
31/07/1641, 07/09/1641, 15/11/1641,
30/11/1641, 05/12/1641, 31/12/1641
Offringa, Johannes, *predicant*/predikant
31/10/1641, 22/11/1641
Olen, Cornelis van 17/06/1641
Olinck, Harman 28/02/1641,
30/04/1641, 01/05/1641, 25/11/1641
Oliveira, Antonio de 19/06/1641
Oliveira, Christovão Dias de 17/06/1641,
11/10/1641
Oliveira, Francisco de 06/06/1641
Oliveira, Manuel Fernandes de
25/04/1641
Ollofsz., Andries 04/03/1641
Olofs, Cornelis 31/10/1641
- Olpherdi, Nuno, *tesoureiro*/
penningmeester 11/02/1641,
26/02/1641, 28/02/1641, 02/03/1641,
10/08/1641, 27/08/1641, 30/09/1641
Oltman, Barent, *sargento*/sergeant
29/03/1641
Omfreij, David, *sargento*/sergeant
30/11/1641
Ongena, Petrus, *predicant*/predikant
26/10/1641
Ookhuisen, Michiel 13/02/1641
Ool, Cornelis van 31/10/1641
Ool, Jan van 31/10/1641
Optenbos, Jan 31/10/1641
Ortis, Gonsalvo 23/09/1641
Otsenborn, Davit 08/02/1641,
15/08/1641, 05/09/1641, 30/09/1641,
23/10/1641, 06/12/1641
Ottens, Pieter 31/08/1641
Oudeleeu, Claes Cornelissen 28/02/1641
Oudendorp, Nicolaes 15/10/1641
Ouman, Cornelis Hendriks 07/04/1641
Ouseel, Jacques, *comissário de mercadorias*
particulares/commies voor de
particuliere koopmanschappen
28/03/1641, 26/04/1641
Outman, Jan 12/07/1641
Outsteijn, Jan Cornelissen 19/01/1641,
25/01/1641
Overste, *tenent*/luitenant 27/05/1641,
29/05/1641
- P
- Padmos, Ridchart 28/02/1641
Paes, Manoel Dias 28/01/1641
Paes, Samuel de 31/01/1641
Paff, Pierre, *alferes/vaandrig* 31/12/1641
Paiva, João Fernandes de 21/06/1641,
29/06/1641
Parent, Jan 29/03/1641, 30/06/1641
Pas, Antonio Gonsalves de 22/11/1641
Pas, Samuel de 28/02/1641, 30/06/1641,
31/07/1641

- Paul, Tomas 08/07/1641
 Pauli, Coenraet 19/06/1641, 24/06/1641
 Pavez, Nicolaes, *capitão do navio francês*
 kapitein van het Franse schip Keijser
 19/09/1641
 Pegas, Manuel Neto 17/06/1641,
 24/06/1641
 Peijler, Jan Roches 28/02/1641
 Pels, Artus 30/06/1641, 31/07/1641,
 02/09/1641, 30/09/1641, 31/10/1641,
 30/11/1641, 31/12/1641
 Pelser, Bartholomeus 28/02/1641
 Penha, Simão Alves de la 15/06/1641
 Per[re], Adriaen van der, *commisario eml*
 commies in Serinhaém 04/01/1641,
 28/02/1641, 29/03/1641, 31/07/1641,
 30/04/1641, 31/05/1641, 04/10/1641,
 31/10/1641, 31/12/1641
 Pereira, Antonio 13/11/1641
 Pereira, Cosmo de Abreu 08/07/1641
 Pereira, Manuel 31/07/1641
 Pereira, Salvador 20/06/1641
 Peres, Jacob 30/11/1641
 Peres, Jacques 05/09/1641
 Peres, Moses 31/08/1641
 Perogalho, Jacome de 07/11/1641
 Pessoa, Maria 08/09/1641, 13/09/1641
 Philips, Andreas 24/09/1641
 Philips, Johannes 30/06/1641
 Philipsen, Sijmon 31/05/1641
 Philipz, Adam, *diretor em/directeur in*
 Porto Calvo 04/10/1641, 02/11/1641,
 30/11/1641
 Philts, A. 08/02/1641
 Piccart, Alexander, *major/majoor*
 25/11/1641
 Piccart, François 30/11/1641
 Pieck, Jan 21/08/1641
 Pieterssen, Pieter 31/01/1641
 Pietersz, Michiel 31/07/1641,
 30/09/1641
 Pietersz., Bottelier Jan 29/06/1641,
 08/07/1641
 Pietersz., Cornelis, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Matança
 27/03/1641
 Pietersz., Frans 29/03/1641
 Pietersz., Hendrick 28/02/1641
 Pietersz., Hercque, *barqueiro/schipper*
 31/05/1641, 30/06/1641, 31/12/1641
 Pietersz., Jacob, *comissário/commies*
 28/02/1641
 Pietersz., Laurens 10/07/1641
 Pietersz., Marten 29/06/1641
 Pietersz., Michiel 26/02/1641,
 31/05/1641, 19/08/1641
 Pietersz., Sacharias 31/05/1641
 Pimentel, Rodrigo de Barros 05/07/1641
 Pina, Benjamin de 19/02/1641,
 28/02/1641, 31/08/1641, 30/11/1641
 Pinto, Duarto[sic] Pereira de 26/02/1641,
 27/02/1641
 Pinto, Jorge Homem 30/09/1641
 Pinto, Manuel 21/06/1641
 Pinto, Pedro Vaaz, *escrivão/schrijver*
 22/11/1641, 25/11/1641
 Pinto, Ruis Vaz 19/06/1641, 24/06/1641
 Piso, Harmanus 15/10/1641
 Piso, Willem, *médicol/arts* 28/06/1641,
 07/08/1641, 18/10/1641, 25/11/1641
 Piston, *capitão/kapitein* 27/08/1641
 Pistor, Frederich, *engenheiro/ingenieur*
 29/01/1641, 14/06/1641, 19/08/1641,
 22/08/1641, 11/09/1641, 18/09/1641,
 07/10/1641, 26/10/1641, 31/10/1641,
 13/11/1641, 29/11/1641, 02/12/1641
 Pita, Valenti da Rocha 21/06/1641
 Pithon, *capitão/kapitein* 12/07/1641,
 06/09/1641
 Plaatens, Joris van 30/09/1641
 Pladre, Nicolaes 30/04/1641
 Plaet, Joris van de 30/09/1641
 Plante, Franciscus, *predicant/predikant*
 13/02/1641, 15/08/1641, 21/08/1641,
 13/09/1641, 02/10/1641, 09/10/1641,
 14/10/1641

- Pleijn, Sander van 't 29/03/1641
 Poel, Bartholomeus 30/06/1641
 Poel, Cornelis van der, *predicantel*
 predikant 05/03/1641, 31/07/1641,
 26/08/1641, 28/08/1641, 02/10/1641,
 26/10/1641, 31/10/1641, 04/11/1641,
 22/11/1641, 12/12/1641
 Poij, Jan Albertsz. 28/02/1641
 Points, Senecum van 31/07/1641
 Polhemius, Johannes Theodorus,
predicantel/predikant 31/10/1641,
 22/11/1641
 Polijs, Jan 12/07/1641
 Pool, Bartholomeus 28/02/1641
 Poorten, Willem van der 08/02/1641
 Post, Matheus, *contador*/boekhouder
 13/02/1641, 14/03/1641, 31/05/1641,
 07/11/1641, 09/11/1641, 25/11/1641,
 06/12/1641
 Post, Mathijs 06/12/1641
 Potman, Ritchart, *contratador de*
pau-brasil/contractant brasieelhout
 29/05/1641, 07/06/1641, 08/06/1641,
 02/07/1641, 08/07/1641
 Pounts, Anthoni, *dizimeiro de gadol*/inner
 van de tienden op het vee 09/10/1641
 Preston, Jan, *capitão* /kapitein 25/11/1641
 Pretorius, Jan, *mestrel*/meester 25/06/1641,
 26/06/1641
 Provo, Olaude 30/11/1641
 Puff, Willem Cornelissen 29/03/1641
- Q
- Quedanoos, Cristiaen 23/04/1641
- R
- Rabello, Francisco 20/06/1641
 Raison, Pierre 21/08/1641
 Rans[sic], Anthonio de 29/03/1641
 Rasiere, Isaack de, *senhor de engenhol*
 eigenaar suikermolen 24/01/1641,
 28/01/1641, 14/11/1641, 30/11/1641
 Rebello, Manuel Gomes 21/06/1641
 Regensdorp, Nicolaes, de Bremen
 25/11/1641
 Reijersz., Jan, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Steenhuijs van Hoorn
 08/04/1641, 29/10/1641, 11/11/1641
 Reijger, Jan, *comissário deportadol*
 gedeporteerd commies 23/04/1641
 Reijger, Johannes, *comissário de*
mercadorias particulares/commies van
 de particuliere koopmanschappen
 28/03/1641
 Reijnouts, Nicolaes 24/06/1641,
 27/06/1641
 Reijnsingh, Heijndrick 30/06/1641,
 30/11/1641
 Reinsingh, Harman 02/09/1641,
 30/09/1641
 Reinsingh, Hendrick 31/08/1641
 Reselingh, Hendrick 20/02/1641,
 21/05/1641
 Resio, Jacob 02/09/1641, 31/12/1641
 Resti, Jan de 30/09/1641
 Ribeiro, Antonio Marins 22/07/1641
 Ribeiro, Jochem, *barqueiro*/schipper
 30/06/1641
 Rijchare [Rijckaertsz??] *generall*/generaal
 07/09/1641
 Rijcken, Dirck, *cirugião*/chirurgijn
 31/12/1641
 Rijnback, Hendrick 13/12/1641
 Rijswercker, Jan 14/03/1641,
 16/07/1641, 16/08/1641
 Rijswijck, Huijbrecht van, *tenentel*
 luitenant 25/11/1641
 Ringen, Cornelis van, *capitão da flotilha*
 kapitein van het fluitschip Wilde Beer
 16/09/1641
 Ritsies, Michiel 31/05/1641
 Rocha, André da 20/06/1641
 Rocha, Domingo da 28/02/1641
 Rocha, Jeronimo da 23/09/1641
 Rocha, João Malgera de 25/06/1641,
 26/06/1641

Rocha, Manuel da 28/02/1641,
30/06/1641, 31/07/1641
Rocha, Pedro da 15/04/1641,
16/04/1641, 30/04/1641, 31/05/1641,
09/09/1641
Rodrigo, Michel 19/02/1641
Rodrigues, Francisco 31/01/1641,
30/06/1641
Rodrigues, Jacques 31/10/1641
Rodrigues, Matheus 31/01/1641
Rodrigues, Salvador 29/03/1641
Rodrigus, Salvador 31/12/1641
Roef, Abraham de 20/06/1641,
31/10/1641
Roes, Jacob de 25/06/1641, 26/06/1641
Rogelius, Dominus, *predicant*/predikant
02/11/1641
Rogge, Pieter 29/03/1641
Roi, Daniel van 31/07/1641
Rokussen, Jan 31/05/1641, 31/07/1641
Roleeu, Gerrit 24/01/1641
Romkes, Evert, *soldado*/soldaat
31/05/1641
Ron, Philips van, *arrendatário de*
transporte/pachter van het veer
24/04/1641
Roo, Philips de 31/05/1641
Rooij, Dirck Jacobsz. 06/05/1641
Rooleeuw, Evert 10/07/1641
Root, Cornelis Jansz. 07/04/1641
Ros, Daniel 14/06/1641
Rostijck, Jan 30/06/1641
Rouge, Amador de 31/12/1641
Rouge, Philips de 21/05/1641
Rouwelare, Jacob 26/02/1641
Ruijchaver, Jacob, *general no Castelo da*
Minal/generaal van het Casteel de Mina
20/11/1641, 31/12/1641
Ruijveer, Sijmon Cornelissen
04/03/1641, 30/06/1641
Ruts, Isaacq 31/05/1641

S

Saa, Leão Falcão de 20/06/1641
Saa, Migel Fernandes de 06/07/1641
Sacute, Jacob 29/06/1641
Saij, Simon 18/01/1641
Salette, Francisco, *capitão indigena*
Indiaans kapitein 14/05/1641
Salvador, *Padre*/Pater Manuel de
10/08/1641, 27/08/1641, 08/09/1641
Sancto, Jacob 29/03/1641
Sandelans, *capitão*/kapitein 27/02/1641
Santos, Manuel, *sargento indigena*
Indiaans sergeant 31/05/1641
Santvoort, Dirck Cornelis van
31/05/1641
Saraiva, Duarte 22/01/1641, 20/02/1641,
30/06/1641, 04/07/1641, 05/07/1641,
31/08/1641
Saraiva, Manuel 05/07/1641
Schaep, Hillebrant Woutersen
31/07/1641, 31/10/1641
Schaep, Jan 30/06/1641
Schaep, Jan Henricksen 31/08/1641
Schellinger, Cornelis Janssen 04/03/1641
Schellinger, Meijndert, *capitão do*
navio/kapitein van het schip Liefde
08/04/1641, 29/10/1641, 11/11/1641,
30/11/1641, 16/12/1641, 31/12/1641
Schelstraten, Gerrit van der 01/06/1641
Schilder, Michiel Pieterssen 20/03/1641,
29/03/1641, 30/04/1641, 30/06/1641,
31/08/1641, 31/10/1641, 30/11/1641,
31/12/1641
Schilt, Hendrick 30/06/1641
Schoonhoven, Hendrick 31/07/1641,
31/08/1641, 31/10/1641
Schoorl, Pauls van, *comissário em*
commies in St. Amaro 01/01/1641,
28/02/1641, 29/03/1641, 21/05/1641,
31/05/1641
Schoppe, Sigismund von 20/04/1641,
31/08/1641, 30/11/1641

- Schorel, Povel van, *comissário/commies*
31/01/1641, 25/11/1641
- Schot, Guillian [Schott, Wilhelm]
30/11/1641
- Schot, Jacob 30/06/1641 (Zie Schott)
- Schott, Jacob, *barqueiro/schipper*
29/03/1641
- Schouten, Jan 28/02/1641, 15/05/1641,
16/07/1641, 30/11/1641
- Schouten, Johan 31/10/1641
- Schrijder, Hans Coenraedt 27/08/1641
- Schum, Petrus (Transilvânia)
27/08/1641, 06/09/1641
- Schut, *capitão/kapitein* 30/05/1641
- Segers, Pieter, *comissário/commies*
07/04/1641
- Seijs, Bastiaen de, *alferes/vaandrig/*
vaandrig 22/01/1641
- Selffs, Hendrick Reijnsigh 31/07/1641
- Selffs, Pedro Fernando 30/09/1641
- Selon, Abraham 30/11/1641
- Senescal, Artus 16/01/1641, 28/02/1641,
29/03/1641
- Senior, Jacob 31/05/1641, 30/06/1641
- Sequeira, Estevão de Conseiro de
24/06/1641
- Sequeira, Manuel de Queiros
17/06/1641, 24/06/1641
- Serra, Antonio da 21/06/1641,
09/07/1641
- Sertor, Ambrosius 31/07/1641
- Seullin, Pieter 19/06/1641, 31/08/1641,
01/09/1641
- Siben, Jan 31/12/1641
- Sigero, Diego 19/06/1641
- Sigfridt, Johannes, *comissário geral na*
expedição ao Maranhão/commies-
generaal op expeditie naar Maranhao
12/09/1641, 30/09/1641, 01/10/1641,
30/11/1641, 06/12/1641
- Sijbrantsen, Jan, *escolteto/schout*
23/10/1641
- Sijmonsens, Claes 10/10/1641,
12/10/1641, 17/10/1641
- Sijmonsens, Cornelis 31/10/1641,
30/11/1641
- Sijmonsz., Cornelis, *barqueiro/schipper*
31/12/1641
- Silva, Gaspar Dias da 30/06/1641
- Silva, Gasper da 22/01/1641
- Silva, José da 27/02/1641, 31/10/1641
- Silva, Pedro Ferreira da 20/06/1641
- Silvames, Lubberts, *contador/boekhouder*
13/02/1641, 16/03/1641, 20/11/1641
- Simon, Piere, *comissário/commies*
18/01/1641, 22/01/1641, 28/02/1641,
29/03/1641, 30/04/1641, 03/05/1641,
31/05/1641, 30/06/1641, 02/09/1641,
08/09/1641, 06/12/1641
- Simonsen, Simon, *confortador de doentes/*
ziekentrooster 23/09/1641
- Simonsz., Jacob 04/01/1641
- Simonsz., Pieter, *comissário em/commies*
in Pojuca 31/05/1641
- Simpson, Jeuriaen 31/10/1641
- Slachter, Dirck de 29/03/1641,
31/05/1641, 30/06/1641, 31/07/1641,
30/09/1641, 31/10/1641, 31/12/1641
- Slangevanger, Pieter Hendricksen
31/05/1641, 31/07/1641, 31/08/1641,
13/09/1641, 10/10/1641, 17/10/1641,
31/10/1641
- Sleseher, Jan, *escabino/schepen*
21/02/1641, 24/06/1641
- Sluijter, David 30/09/1641
- Smidt, Roeloff Jansen 31/10/1641
- Smient, Elbert Gerritsz. 20/02/1641,
04/03/1641, 30/05/1641, 23/08/1641,
11/09/1641, 24/09/1641, 02/10/1641,
14/10/1641, 16/11/1641, 30/11/1641
- Smint, Wouter 19/09/1641
- Smit, Feijcken Pr. 31/05/1641
- Smit, Jacob Dircksz. 30/09/1641
- Smit, Walter 30/11/1641

- Smit, Wensel, *barqueiro*/schipper
30/06/1641, 12/07/1641, 31/07/1641,
31/10/1641
- Smitt, Jan Janssen, *visitador de doentes*/
ziekenbezoeker 13/02/1641
- Snewins, Johannes, *comissário eml*/
commies in Muribeca 29/03/1641,
30/04/1641, 31/05/1641, 28/06/1641,
30/06/1641, 26/07/1641, 07/08/1641,
06/12/1641
- Snewints, Issac, *comissário*/commies
31/01/1641
- Snewints, Jan, *comissário*/commies
18/01/1641, 26/01/1641, 28/02/1641
(Zie ook Snewins, Johannes)
- Soares, Ana, *moradora eml*/inwoonster van
Pojuca 27/02/1641
- Soares, Gabriel, *senhor de engenhol*/
eigenaar van suikermolen 08/02/1641,
22/07/1641
- Soler, Francisco, *capitão dos índios*/
kapitein van de Indianen 31/05/1641
- Soler, Vicente Jochaim, *predicantel*/
predikant 18/01/1641, 22/03/1641,
11/06/1641, 25/07/1641, 06/08/1641,
27/08/1641, 08/09/1641, 09/09/1641
- Solis, Josehp de 30/06/1641
- Solphier, Gaspar van 24/06/1641
- Sousa, André de, *capitão indígenal*/
Indiaans kapitein 17/06/1641
- Sousa, Francisco de 21/02/1641,
20/06/1641
- Sousa, Matheus de, *mestre carpinteiro*/
meestertimmerman 10/01/1641,
30/06/1641
- Sousa, Padre Matheus de 01/06/1641
- Spanger, Quiruijn[sic], *comissário eml*/
commies in Garasu 28/02/1641
- Sparre, Hendrick 27/08/1641
- Spijcker, Cornelis, *comissário*/commies
21/06/1641, 13/12/1641
- Sporon, Jeremias 21/08/1641,
31/12/1641
- St. Marie, Gabriel de 27/08/1641
- Stachouwer, Jacob 15/08/1641
- Stadt, Evert Hendricksz. 19/07/1641
- Staleijck, Albert Gerritsz., *feitor do*
engenhol/opzichter van de suikermolen
Velho 20/04/1641
- Stalpaerd, Cornelis 30/06/1641
- Steenhouwer, Mathijs Jochemsz.
31/05/1641
- Steenhouwer, Pieter Fermenoijs
30/06/1641
- Steenhuijs, Jan Rijersen 31/05/1641,
31/12/1641
- Steenwinckel, Daniel van 21/02/1641,
23/05/1641, 30/06/1641, 27/07/1641,
31/07/1641, 31/08/1641, 30/09/1641
- Steenwinckel, Guillaume van 21/08/1641
- Steenwinckel, Jacques van 31/10/1641
- Steffij, Abraham 31/05/1641
- Steijnboch, Emanuel 31/01/1641
- Ster, Adriaen van der 31/08/1641
- Stetten, Jodocus a, *predicante*/predikant
12/07/1641
- Stetten, Johannes a 12/07/1641
- Stevens, Jan 31/07/1641
- Stiffri, Abraham 29/03/1641,
30/09/1641, 31/12/1641
- Stoffelsz., Jan 07/05/1641
- Stremes, Marten 30/06/1641
- Strig, [Stricht, Abraham van] *comisario*
da artilharia/commies der artillerie
30/11/1641
- Stroonberch, Hans Hendrick 29/03/1641
- Struijs, Abraham 30/04/1641,
04/05/1641, 18/05/1641, 06/06/1641,
02/07/1641, 18/07/1641, 28/08/1641,
02/10/1641, 31/10/1641, 02/11/1641
- Struijs, Andries 15/10/1641
- Struijs, Hendrick Struijs, Hendrick,
conselheiro político/politieke raad
15/02/1641, 22/02/1641, 04/03/1641
- Stuילוigh, Cornelis, *notário*/notaris
07/12/1641

- Sucatto, Jacob 30/06/1641
 Swaenswijck, Nicolaes van 13/12/1641, 31/12/1641
 Swart, Andries Claessen 07/02/1641
 Sweers, Abraham, *tenente/luitenant* 29/03/1641, 27/08/1641, 06/09/1641
 Sweers, François, *comissário dos víveres/commies van de vivres* 13/12/1641
 Sweers, Isaack, *capitão/kapitein* 06/02/1641, 28/02/1641
 Switser, Jan, *capitão do navio/kapitein van het schip Flora* 21/02/1641, 31/12/1641
 Swol, Abraham van 31/10/1641
 Swol, Thomas Pael van, *soldado/soldaat* 30/06/1641
- T
- T'hoden, Jerck 30/09/1641
 Tack, Huijbert 30/06/1641, 27/08/1641
 Taide, Antonio de 01/07/1641
 Tapper, Abraham 21/08/1641
 Tapper, Abraham, *secretário do Conselho Político/secretaris van de Politieke Raad* 25/01/1641, 28/01/1641, 11/02/1641, 02/09/1641, 20/11/1641
 Tassel, Hendrick, *capitão indígenal* Indiaans kapitein 30/04/1641
 Tavaris, Cosmo de, *morador no/inwoner van Rio Grande* 26/06/1641
Tesoureiro/penningmeester 02/01/1641, 04/01/1641, 10/01/1641, 14/01/1641, 17/01/1641, 18/01/1641, 21/01/1641, 22/01/1641, 25/01/1641, 30/01/1641, 31/01/1641, 05/02/1641, 09/02/1641, 13/02/1641, 18/02/1641, 19/02/1641, 25/02/1641, 05/03/1641, 22/03/1641, 26/03/1641, 27/03/1641, 29/03/1641, 23/04/1641, 25/04/1641, 30/04/1641, 02/05/1641, 03/05/1641, 17/05/1641, 31/05/1641, 25/06/1641, 29/06/1641, 02/07/1641, 18/07/1641, 24/07/1641, 25/07/1641, 29/07/1641, 31/07/1641, 31/08/1641, 13/09/1641, 19/09/1641, 02/10/1641, 05/10/1641, 17/10/1641, 30/10/1641, 09/11/1641, 18/11/1641, 20/11/1641, 22/11/1641, 30/11/1641, 06/12/1641, 31/12/1641
 Texel, Adriaen van, *capitão do navio/kapitein van het schip St. Jacob* 06/03/1641
 Theunissen, Cornelis 24/01/1641
 Thiboel, Jacob 24/06/1641
 Thijsen, Claes a 31/10/1641
 Thomas, Jeurgen 30/06/1641
 Thomas, Pieter, *mestre do navio/meester van het schip Hoope* 30/04/1641
 Thomassen, Jan 13/12/1641
 Thomassen, Pieter, *capitão do navio/kapitein van het schip Geele Hoope* 07/03/1641, 29/03/1641
 Thomasz., Jan, *capitão/kapitein* 12/04/1641
 Thourlon, Charles de 04/04/1641, 04/06/1641
 Tijsen, Marten 30/06/1641, 30/11/1641, 11/12/1641, 31/12/1641
 Tinoquo[sic], João Velho 21/06/1641, 29/06/1641
 Toden, Coert 31/12/1641
 Tollenaer, [Tolner] Charles *membro conselho de Igreja Reformada, lid Gereformeerde Kerkeraad* 21/08/1641, 18/10/1641, 09/12/1641
 Tongeren, Willem van 31/12/1641
 Tongeren, Philips Ernst van 13/02/1641, 16/03/1641, 02/09/1641, 20/11/1641, 05/12/1641
 Tonisz., Theunis 31/01/1641
 Tonneman, Pieter 17/06/1641
 Torre, Pedro de la 30/06/1641
 Tour, [François] Francisco de la 06/07/1641
 Towaer, Abraham de 30/06/1641
 Trijtas, Pasquat de 30/11/1641
 Tulck, Philips 02/09/1641

U

Ursines, Michiel 30/06/1641,
28/08/1641

V

Vaalcx, Gilbert 31/10/1641
 Vale, Jeronimo Fernando 19/06/1641
 Vale, Luis Nunes do 31/05/1641
 Vanx, Gisbert du, *predicante* /predikant
 12/02/1641, 15/08/1641, 28/08/1641,
 31/10/1641
 Velcke, David 31/10/1641
 Velde, Jaques van der 31/10/1641
 Velho, David 31/12/1641
 Velho, Fernando 19/02/1641
 Velho, Simão 30/06/1641, 02/09/1641
 Velthuijsen, Casparus 31/08/1641,
 11/09/1641, 27/11/1641
 Velthuijsen, Jacob 20/06/1641,
 24/06/1641
 Velthusen, Caspar, *predicant* /predikant
 31/10/1641 (Zie Velthuisen, Casparus)
 Vene, Michiel vander 24/06/1641
 Venne, Cornelis van 22/02/1641,
 06/05/1641, 30/06/1641, 31/08/1641,
 30/09/1641
 Venne, Hendrick van de 30/11/1641
 Venne, Michiel van der 17/06/1641
 Vera, Antonio Gonsalves 21/06/1641
 Vera, Pedro Lopes de 09/07/1641,
 16/12/1641
 Verdion, Nicolaes 30/09/1641,
 30/11/1641
 Verdoren, Bastiaen, *funcionário jubilado* /
 ontslagen functionaris 31/07/1641,
 10/12/1641
 Verhagen, Adriaen 31/10/1641
 Verhagen, Jacob 30/06/1641
 Verhel, Abraham 30/09/1641
 Verleij, Abraham 31/01/1641,
 31/08/1641

Verpoorten, Willem 30/06/1641,
 27/07/1641, 29/07/1641, 28/08/1641,
 31/08/1641
 Verron, Cornelis, *comissário em* /commies
 in Muribeca 30/09/1641
 Verron, Jan, *comissário geral* /commies-
 generaal 01/05/1641, 07/05/1641,
 14/05/1641, 21/05/1641, 04/06/1641,
 17/06/1641, 30/06/1641, 02/07/1641,
 25/09/1641, 30/09/1641, 19/10/1641,
 21/10/1641, 16/11/1641, 21/11/1641,
 30/11/1641, 03/12/1641
 Versinnes, Michiel 31/08/1641
 Vervooren, Cornelis, *comissário em* /
 commies in Moribeca 31/07/1641,
 02/09/1641, 11/09/1641, 31/10/1641
 Veurberch, Fredrick 30/06/1641
 Vieira, Antonio 24/06/1641, 30/11/1641
 Vieira, Jan 30/06/1641
 Vieira, João Fernandes 17/01/1641,
 22/01/1641, 31/01/1641, 06/02/1641,
 18/03/1641, 16/05/1641, 23/05/1641,
 31/05/1641, 04/06/1641, 24/06/1641,
 31/07/1641, 14/09/1641, 01/10/1641,
 23/10/1641, 31/10/1641
 Vieira, Sebastião 26/06/1641
Vigário Geral da Paraíba /Vicaris-
 generaal van Paraíba (Gaspar Ferreira)
 06/08/1641, 27/08/1641, 04/09/1641,
 08/09/1641, 09/09/1641, 16/09/1641,
 18/09/1641
 Vila, Gaspar Gonsalves 04/07/1641,
 10/07/1641
 Vilhena, Padre Francisco de 06/05/1641,
 08/05/1641, 25/05/1641, 11/06/1641,
 18/06/1641, 02/09/1641, 06/09/1641
 Villa, Gonsalvo da 18/11/1641
 Vin, Hendrick Janssen van der
 26/01/1641
 Vincentsen [Vincentius], Jacobus,
comissário em /commies in Goiana
 05/07/1641, 06/12/1641

- Vinck, Elias, *comissário/commies*
22/01/1641, 28/02/1641, 25/03/1641,
29/03/1641, 13/04/1641, 10/06/1641,
21/06/1641, 30/06/1641, 02/07/1641,
21/08/1641, 31/08/1641, 06/12/1641
- Vincken, Fernando 06/01/1641
- Vitteus, Fredricus, *proponentel/proponent*
31/05/1641
- Vivres, Marten 31/12/1641
- Vlieger, Dirck Jansen 31/10/1641,
30/11/1641
- Voorde, Balthasar van der, *diretor eml*
directeur in Porto Calvo 13/02/1641,
17/02/1641, 21/02/1641, 08/03/1641,
24/04/1641, 03/05/1641, 18/05/1641,
24/06/1641, 25/06/1641, 02/07/1641,
17/07/1641, 18/07/1641, 20/07/1641,
25/09/1641, 12/10/1641, 15/10/1641
- Voort, Cornelis van der 28/06/1641
- Vos, Jan 30/11/1641
- Vos, Jan Jansen 30/11/1641
- Vos, Matheus 16/08/1641, 19/08/1641
- Vries, Abraham de 21/08/1641,
31/10/1641
- Vries, Boudwijn de 26/02/1641
- Vries, David de 20/06/1641, 24/06/1641
- W
- Wael, Jan de 27/08/1641
- Waerde, Abraham van der 23/05/1641
- Waerden, Volckert 31/05/1641
- Walbeeck, Johannes van, *asesor/assessor*
14/01/1641, 27/02/1641, 30/04/1641,
18/10/1641, 13/12/1641
- Waldeck, *capitão*/kapitein 30/05/1641
- Wallis, Thomas *comerciante*/koopman
30/11/1641
- Warloo, Charles 31/08/1641
- Warmelits, Hans 31/05/1641
- Warnaertsen, Jan, *arrendatário dos bens*
liquidos/pachter van de natte waren
31/01/1641, 22/07/1641, 23/07/1641
- Warnsinck, Albert 30/04/1641,
31/05/1641, 30/06/1641, 31/07/1641,
21/08/1641, 31/08/1641
- Weerden, Abraham van der 21/05/1641
- Weestijne [Woestijnne] Jan van de
31/07/1641
- Weijer, Hans 30/06/1641
- Welthuijsen, Johannes 21/08/1641
- Wessels, Evert 30/11/1641
- Wessen, Godefrid van 30/11/1641
- Westerman, Albert 27/08/1641
- Westingh, Eduard 30/09/1641
- Wevel, Isaac van 31/01/1641
- Wijnantsz., Jan 19/06/1641, 26/08/1641,
26/09/1641, 05/10/1641, 22/11/1641
- Wijntgiens [Wijntges] Balthasar,
conselho politico/politieke raad
21/08/1641, 25/11/1641, 06/12/1641
- Wilckes, Thieleman 08/03/1641
- Willekens, Thieleman 30/06/1641 (Zie
Wilckes)
- Willemsen, Claes 31/07/1641,
30/11/1641
- Willemsz., Abel 29/03/1641, 31/05/1641
- Willemsz., Davidt, *piloto do navio*
stuurman van het schip Leeuwinne
13/03/1641
- Willemsz., Daviet 24/04/1641 (Zie
Willemsz., Davidt)
- Willemsz., Gijsbert, *entalhador de cobre*/
koperslager 29/03/1641, 30/09/1641,
31/10/1641
- Willemsz., Hans 19/06/1641
- Willemsz., Pieter, *barqueiro*/schipper
31/08/1641, 30/11/1641
- Winnevelt, Nicasio, *senhor de engenhol*
eigenaar suikermolen 11/04/1641
- Wisschert, Hans 10/12/1641
- Wisz., Marten Barde 30/09/1641
- With, Gijsbert de 22/01/1641,
12/04/1641, 30/04/1641, 17/05/1641,
21/06/1641, 09/07/1641, 16/07/1641,

29/07/1641, 28/08/1641, 16/09/1641,
21/09/1641, 30/09/1641
Witt, Jacques de 01/02/1641
Wittoeum, Fredericum, *proponentel*
proponent 31/10/1641
Woestijne, Adriaen van der, *comissário no*
naviol/commies op het schip Zee[u]wse
Jager 07/05/1641

X

Ximenes, Pero 31/07/1641

Z

Zerquera[Serqueira], Vincente
26/06/1641
Zion, François Vaaz de 28/02/1641

1642

A

A[E]ijerschottel, Christoffel 06/06/1642
Abenaca, Joseph 31/03/1642
Abendona, Moises 01/03/1642,
05/08/1642, 06/08/1642
Abendona, Mordachai 06/08/1642
Aboaf, Abraham 31/03/1642,
31/05/1642
Abrahamsz., Dirck 22/09/1642
Abrahamsz., Jacob 14/08/1642,
02/09/1642, 04/09/1642, 06/10/1642,
02/12/1642
Achersloot, Adriaen Cornelisz, *comissário*
em/commies in Sergipe 31/07/1642,
07/08/1642
Adriaensen, Jacob, *marinheiro e chefe da*
guarda/matroos en hoofd van de wacht
08/03/1642
Adriaensz., Gerrit, *mestre do naviol*
meester van het schip Witte Hoop
31/07/1642
Adriaensz., Pieter 31/12/1642

Adriaensz., Willem, *comandante dos*
brasileiros/commandant van de
Brasileanen 21/10/1642

Advogado Fiscal/Advocaat-Fiscaal
30/01/1642, 03/02/1642, 07/02/1642,
14/02/1642, 18/02/1642, 19/02/1642,
22/02/1642, 24/02/1642, 03/03/1642,
04/03/1642, 06/03/1642, 07/03/1642,
10/03/1642, 13/03/1642, 02/04/1642,
05/04/1642, 14/04/1642, 16/04/1642,
05/05/1642, 14/05/1642, 20/05/1642,
28/05/1642, 31/05/1642, 16/06/1642,
19/06/1642, 01/07/1642, 11/07/1642,
12/07/1642, 15/07/1642, 23/07/1642,
05/08/1642, 10/08/1642, 19/08/1642,
20/08/1642, 21/08/1642, 04/09/1642,
17/09/1642, 22/09/1642, 22/09/1642,
27/09/1642, 06/10/1642, 07/10/1642,
10/10/1642, 10/11/1642, 22/11/1642,
25/11/1642, 08/12/1642, 09/12/1642,
11/12/1642, 19/12/1642, 30/12/1642

Aertsen, Jan, *cavalariaço*/stalknecht
08/03/1642

Aerts., Isaack, *sub contador*/
onderboekhouder 06/07/1642,
02/08/1642, 13/08/1642, 29/09/1642,
27/10/1642, 22/11/1642, 28/11/1642,
18/12/1642

Aerts., Nicolaes 03/11/1642

Aguiar, Manoel Pacheco de, *capitão*/
kapitein 26/09/1642, 29/09/1642,
01/10/1642, 08/10/1642, 10/10/1642,
13/10/1642, 14/10/1642, 21/10/1642

Al(d)richs, Jacob, *conselheiro político*/
politieke raad 03/01/1642,
09/01/1642, 31/01/1642, 20/02/1642,
03/03/1642, 07/03/1642, 03/04/1642,
20/05/1642, 10/08/1642, 20/08/1642,
04/09/1642, 04/09/1642, 15/09/1642,
18/09/1642, 22/09/1642, 01/10/1642,
02/12/1642, 09/12/1642

Alagoa, Jean Vieira de 30/04/1642,
29/06/1642

- Alberti, Daniel, *conselheiro político*
politieke raad 30/01/1642,
14/02/1642, 22/03/1642, 25/03/1642,
13/05/1642, 15/05/1642, 20/05/1642,
05/06/1642, 18/06/1642, 19/06/1642,
26/06/1642, 02/07/1642, 06/08/1642,
20/08/1642, 03/11/1642, 18/11/1642,
25/11/1642, 02/12/1642
- Albertsz., Dirck 15/10/1642
- Albertsz., Pieter, *capitão do galeão*
kapitein van het galjoen Croone van
Middelburgh 04/12/1642
- Albuquerque, d. Charherina de
15/07/1642
- Albuquerque, Francisco de Ataide
15/07/1642, 28/11/1642
- Albuquerque, Manuel Reis de
25/03/1642, 21/05/1642
- Almaris, Cristoffel, *mestre pedreiro*
meestermetselaar 01/11/1642
- Almeida, d. Adriana de 15/07/1642
- Almeida, Francisco Homem de
29/07/1642
- Alpherdij, Isaack 31/07/1642
- Alten, Willem 21/10/1642
- Alto e Secreto Conselho*/Hoge en Secrete
Raad 03/01/1642, 16/01/1642,
23/01/1642, 01/02/1642, 06/02/1642,
11/02/1642, 17/02/1642, 19/02/1642,
27/02/1642, 28/02/1642, 01/03/1642,
01/04/1642, 04/04/1642, 15/04/1642,
01/05/1642, 31/05/1642, 29/06/1642,
02/09/1642, 05/09/1642, 26/09/1642,
29/09/1642, 08/10/1642, 09/10/1642,
13/10/1642, 14/10/1642, 21/10/1642,
03/11/1642, 12/11/1642, 18/11/1642,
27/11/1642, 03/12/1642
- Alvares, Christoffel 30/08/1642,
21/10/1642
- Alveres, Catherina 27/08/1642
- Alveres, Manoel 01/11/1642
- Alves, Christoffel 06/02/1642,
31/03/1642, 31/05/1642, 16/06/1642
- Alves, Joseph 30/08/1642
- Ancker, Cornelis van 25/03/1642
- Andrade, Francisco Bringel de
06/06/1642, 27/06/1642
- Andrade, Manoel da Cunha de
29/03/1642, 05/04/1642, 14/04/1642,
28/06/1642
- Andries, Philips, *comandante em/*
commandant in Sergipe del Rei
07/02/1642, 13/03/1642, 27/03/1642,
10/05/1642, 31/05/1642 17/06/1642,
29/06/1642
- Andriessen, Jan, *cavaliário*/stalknecht
08/03/1642, 01/11/1642
- Andriesz., Sijmon 07/05/1642
- Angeram, Johan 15/09/1642
- Anjo, Francisco Fernandes 28/06/1642
- Anjo, Francisco Fez 16/06/1642
- Araujo, Amador de 22/07/1642,
23/07/1642, 08/10/1642
- Araujo, Diogo de 06/06/1642
- Araujo, Fernando de, *senhor de engenho*
eigenaar suikermolen 26/02/1642
- Arens, Pieter 31/12/1642
- Arentsen, Jacob, *marinheiro*/matroos
08/03/1642
- Arentsz., Isaack 24/07/1642
- Ariet, Andries, *arrendatário dos bens*
de consumo no Forte Bruin/pachter
consumptie van de natte waren op het
Fort Bruin 31/01/1642
- Arragon, Jean 05/04/1642, 21/05/1642,
30/10/1642, 01/11/1642
- Arregon, Jean, *diácono*/diaken
05/04/1642, 04/10/1642
- Arssa, Thomas de 01/03/1642
- Assene, Jacob de 15/07/1642
- Azevedo, Diogo de Aranha de
22/07/1642
- Azevedo, Domingos Rodriguez de
14/04/1642
- Azevedo, Francisco de 12/06/1642

Azevedo, Jan Baptista de, *capitão do navio*/kapitein van het schip Diemen
09/07/1642, 11/07/1642
Azevedo, Paulo de Araujo de 22/07/1642

B

Bachiler, Samuel, *predicante*/predikant
31/01/1642, 01/03/1642, 28/11/1642,
11/12/1642
Backer, Gerrit Jansen 25/03/1642
Baeckhout, Alexander 20/03/1642,
27/03/1642, 28/03/1642
Baert, Abraham 29/06/1642
Baes, Hendrick Claesz 17/02/1642
Baghman, Jan Migel 06/06/1642
Baijart [Baijer. Baljart], Cornelis, *major*/
majoor 05/09/1642, 06/02/1642,
31/05/1642, 06/06/1642, 19/09/1642,
30/09/1642, 01/11/1642, 05/11/1642,
24/12/1642, 31/12/1642
Balubeck, Jan, *capitão*/kapitein
05/04/1642, 10/10/1642
Banchom, Bartholomeus van 15/10/1642
Bandeniers, Jacob 30/04/1642
Bandwits, Marten 13/05/1642
Baptista, Joan 05/12/1642
Barbalho, Luis 07/05/1642, 19/09/1642,
03/12/1642
Barbosa, Antonio da Silva 15/07/1642
Barbosa, Francisco 31/05/1642
Barcleij, Jems 21/10/1642
Barcqs., Jonas 31/12/1642
Bardewits, Marten 31/07/1642,
06/11/1642, 06/12/1642, 31/12/1642
Bardinis, Jacob 15/07/1642, 22/07/1642
Barentsen, Jan, *costurador de livros*/
boekbinder 31/03/1642
Barentsz., Barent, *oleiro*/steenbakker
30/04/1642, 29/06/1642, 01/11/1642
Barentsz., Christofeel 16/04/1642
Barentsz., Claes, *barqueiro*/schipper
31/01/1642

Barentsz., Jan, *barqueiro*/schipper
31/03/1642, 30/09/1642
Barra, Domingos Fernandes da
23/06/1642
Barreiros, Francisco 15/04/1642,
12/06/1642
Barreto, Philippo Pais 23/07/1642
Barros, Gregorio de 23/01/1642
Barros, Manuel de, *chefe dos escravos na corte de Nassau*/hoofd van de slaven aan
het hof van Nassau 31/03/1642
Bart, Abraham 28/11/1642
Bartels, Adam 15/10/1642
Baruch, Isaack 05/12/1642
Bas, Pieter Janssen 31/01/1642,
08/03/1642, 20/05/1642, 25/07/1642,
16/09/1642, 30/09/1642, 02/10/1642,
26/12/1642, 27/12/1642
Basselaer, Francisco de Sousa
22/07/1642, 23/07/1642, 19/08/1642
Batista, João 30/07/1642
Batselaer, Equarift 30/05/1642,
20/08/1642
Batta[sic], Jan 01/03/1642
Batzeler, Encharitta 29/06/1642
Bave, Pieter Franz 31/07/1642
Bave, Pieter Jansz, *predicante francês* /
Frans predikant 04/10/1642
Bavingh, Harmen, *comissário em*/commies
in St. Antonio do Cabo 31/03/1642,
31/05/1642, 29/06/1642, 14/08/1642,
30/08/1642, 26/09/1642
Beck, Mathias 14/04/1642, 15/04/1642,
15/05/1642, 21/05/1642, 31/05/1642,
29/06/1642, 31/07/1642, 15/09/1642,
30/10/1642, 03/11/1642, 02/12/1642,
30/12/1642
Becker, Joannes, *cavaliço*/stalknecht
08/03/1642
Becks, Willem, *senhor de engenhol*/eigenaar
suikermolen 03/01/1642, 31/01/1642,
30/04/1642, 31/05/1642, 10/07/1642,
11/07/1642

- Beeck, Allart ter 30/08/1642
 Beecq, Gerrit ter 01/03/1642,
 31/03/1642, 29/06/1642, 30/08/1642
 Beesen, Dirck 31/07/1642
 Beex, Gerrit ter 31/05/1642
 Bel, Thomas 10/07/1642
 Belcazar, Francisco Camello de
 15/07/1642
 Bemert, Matthis 10/07/1642
 Benjamin, François 12/09/1642,
 04/10/1642
 Benscecom, Jacob van 09/10/1642
 Berge, Willem ten 27/12/1642
 Bergen, Joan ten, *escolteto no Rio Grande*
transferido para Paraibalschout in Rio
 Grande overgeplaatst naar Paraiba
 13/05/1642, 04/06/1642, 11/07/1642,
 02/12/1642
 Bergh, Johan ten 31/01/1642
 Bern, Harman 31/05/1642
 Bertuijn, Jan, *barqueiro*/schipper
 29/06/1642
 Beserra, Manoel Jacome 24/06/1642
 Beserra, Pedro Nunes 31/01/1642,
 01/03/1642
 Bevers, Arnout van, *comissário de*
mercadorias/commies van de
 koopmanschappen 18/04/1642
 Bezerra, Bento do Rego 10/06/1642
 Bezerra, Domingo, *tenente indígenal*
 Indiaans luitenant 14/01/1642
 Bijesart, Jan 30/08/1642
 Biscarecto, Dionisius 31/03/1642,
 13/11/1642, 18/11/1642, 22/11/1642,
 28/11/1642
 Bisschop, Bartolomeus 02/12/1642
 Bit, Antonij del 31/05/1642
 Bitancor, Lourenço Ferreira 21/03/1642,
 15/07/1642
 Bitenx, Jan 31/10/1642
 Blaer, Jan 31/03/1642, 16/06/1642
 Blaes, Marijns 19/08/1642
 Blampijn, Jean 28/11/1642
 Blanbeeck, Joan, *capitão*/kapitein
 12/12/1642, 27/12/1642
 Blanckpayn, Jan 31/12/1642
 Blancq, La, *capitão*/kapitein 27/08/1642,
 28/08/1642, 23/09/1642
 Blau, Jacob, *comissário demitido*/ontslagen
 commies 01/02/1642
 Blauwenhaen, Jan 27/12/1642
 Blienbergh, Jacob Jacobsz 31/03/1642,
 17/04/1642
 Blockemaecker, Pieter 31/07/1642
 Blocquer, Pieter Jansz, *mestre do navio*
meester van het schip Westfrieslandt
 28/11/1642
 Blonde, François, *corretor*/makelaar
 04/10/1642
 Bocera, Domingo 31/01/1642
 Boeckhoelt, Alexander 22/07/1642
 Boeschot, Christiaen van, *comissário*
no/commies op Cabo de Santo
 31/01/1642, 01/03/1642, 26/04/1642,
 02/05/1642, 30/12/1642
 Bogaert, Joost van den 15/10/1642
 Bolck, Andries 08/09/1642, 15/10/1642
 Bollan, Jaques de 06/03/1642,
 10/03/1642, 14/03/1642, 28/05/1642,
 31/05/1642, 24/06/1642, 28/06/1642,
 22/08/1642, 14/11/1642
 Bondwijns, François 21/05/1642
 Bonjour, Jean 08/03/1642
 Bonjour, Pieter, *capitão*/kapitein
 08/03/1642
 Bonte, Emor de, *barqueiro*/schipper
 31/03/1642, 31/05/1642, 31/07/1642
 Boode, Adolf Hendricks 31/03/1642
 Boode, Pieter Reijnants 31/07/1642,
 15/09/1642
 Boone, Hubrecht, *mestre do navio*
meester van het schip Ter Veere
 30/08/1642
 Boorne, Jan van 16/09/1642
 Borger, Claes 31/12/1642
 Borges, Antonij 30/04/1642

- Born, Hillebrant 30/08/1642
 Bortels, Adam 25/03/1642
 Borue, Johan van den, *tenente*/luitenant
 27/12/1642
 Bos, Gerrit 15/09/1642
 Bosch, Cornelis Pietersz, *capitão do*
navio/kapitein van het schip Prins van
 Portugal 20/10/1642, 18/11/1642
 Botelho, Manoel de Almeida 23/06/1642
 Bottelier, Lambert Jacobsz. 31/03/1642
 Boulan, Bernaert 03/09/1642
 Bradle, Nicolaes 31/01/1642,
 30/04/1642, 31/05/1642, 31/07/1642,
 30/09/1642, 28/11/1642
 Braems, Jan, *contador*/boekhouder
 29/06/1642, 28/11/1642
 Brandão, Diogo Dias 31/05/1642
 Brandão, Paulo 02/12/1642
 Brande, Cornelis van den, *major*/majoor
 08/09/1642
 Brantsma, Coenraet 22/03/1642
 Bremen, Ernst van, *major*/majoor
 23/09/1642, 05/11/1642
 Bremen, Henrick Zeecam van
 08/03/1642
 Brengel, Thomas van 30/08/1642
 Bresijs, Antonio de Oliveira 30/08/1642
 Breugel, Albert van, *contador geral*
 boekhouder-generaal 09/01/1642,
 14/01/1642, 29/01/1642, 04/02/1642,
 11/02/1642, 13/02/1642, 01/03/1642,
 06/03/1642, 08/03/1642, 03/04/1642,
 14/04/1642, 30/04/1642, 07/05/1642,
 13/05/1642, 31/05/1642, 29/06/1642,
 23/07/1642, 02/09/1642, 13/09/1642,
 10/10/1642, 27/10/1642
 Bringel, Francisco de 30/06/1642,
 29/10/1642, 13/12/1642
 Brito, Francisco de 17/09/1642
 Brito, Lucas de 26/02/1642
 Britto, Francisco de Longo 06/06/1642,
 27/06/1642
 Brochado, Gonsalo Dias 25/03/1642
 Broekhuijsen, Johannes, *comissário*
eml/commies in Una 31/01/1642,
 31/03/1642, 30/04/1642, 31/05/1642,
 31/07/1642, 14/08/1642, 11/09/1642,
 26/09/1642, 01/11/1642
 Broen, Hillebrant 29/06/1642
 Brouwer, Dirck Dirksz 28/11/1642
 Brouwer, Heyndrick, *diretor delegado da*
CIO/bewindhebber WIC/ 22/12/1642,
 25/12/1642, 27/12/1642, 30/12/1642
 Brouwer, Hendrick Bruijn, Francisco
 28/11/1642
 Bruijn, Frans 03/11/1642, 28/11/1642
 Bruijn, Hans Leonarts de 03/11/1642
 Bruijnen, Court, *capitão do galeão*
 kapitein van het galjoen Ouderkerck
 01/03/1642
 Buijl, Willem van 29/06/1642,
 08/07/1642, 27/08/1642
 Buijtendijck, Heijndrick, *comissário nol*
 commies in Rio Grande 31/05/1642,
 22/11/1642
 Bulhões, Antonio de 06/06/1642,
 27/06/1642
 Bullestrate, Adriaen van, *Alto e Secreto*
Conselheiro/Hoge en Secrete Raad
 02/01/1642, 24/01/1642, 29/01/1642,
 06/02/1642, 08/02/1642, 11/02/1642,
 17/02/1642, 13/03/1642, 14/03/1642,
 15/03/1642, 19/03/1642, 18/04/1642,
 31/05/1642, 10/11/1642, 12/11/1642,
 13/11/1642, 20/12/1642, 22/12/1642,
 24/12/1642, 30/12/1642
 Bullestrate, Joost van 29/06/1642,
 03/11/1642, 04/12/1642, 31/12/1642
 Burgh, Dirck Codde van der, *conselheiro*
político/politieke raad 07/01/1642,
 17/02/1642, 18/02/1642, 22/02/1642,
 12/03/1642, 08/05/1642, 15/05/1642,
 22/05/1642, 28/05/1642, 31/05/1642,
 26/06/1642, 05/08/1642, 12/08/1642,
 18/08/1642, 08/09/1642, 20/12/1642,
 22/12/1642, 24/12/1642, 30/12/1642

Burgh, Pieter van der, *barqueiro/schipper*
31/01/1642, 01/03/1642

Busecon, Jacob van 20/12/1642

C

Cabel, Claes 30/04/1642, 16/09/1642

Cabel, Hendrick, *comissário/commies*
18/01/1642, 21/08/1642

Cabeljau, Abrahan Francisco 31/03/1642,
07/04/1642, 30/04/1642, 20/05/1642,
06/06/1642, 15/09/1642, 03/11/1642,
18/11/1642, 02/12/1642

Cabo, Joachim, *cavalarço/stalknecht*
08/03/1642

Cadena, Jeronimo, *morador dalinwoner*
van Paraíba 04/03/1642, 06/03/1642,
30/04/1642

Caderte, Roberto 06/02/1642

Cadorte, Ribeto 16/06/1642

Caerelsen, Gerrijt, *alabardeiro/*
hellebaardier 08/03/1642

Calasa, Joan, *capitão de companhia*
kapitein van de compagnie 01/03/1642

Calce, Hector de la, *coronel napolitano*
Napolitaans kolonel 24/07/1642,
30/08/1642, 08/09/1642

Caldas, Gonsalvo Cabral de 06/06/1642

Caldeira, Rodrigo 12/06/1642

Calve, Johan 31/03/1642, 31/07/1642,
31/12/1642

Camello, François 04/03/1642,
06/03/1642

Camelo, João Dias 07/10/1642

Camillo, Francisco 25/03/1642

Camina, Francisco de Andrada
06/06/1642

Caminha, Manoel Cardoso 29/07/1642

Camp, Clemente le, *barqueiro/schipper*
01/03/1642, 07/05/1642, 31/05/1642,
01/11/1642

Campenn, Carel van 29/06/1642

Campens, Jan Jansz van 30/04/1642

Candelaer, Cornelis Jacobsz 12/08/1642

Canha, Francisco Soares 05/04/1642

Cannin, Johannes, *comissário no fortel*
commies op het fort Margarita
18/01/1642, 29/07/1642

Cardial Infante 08/09/1642

Cardin, Johan 31/03/1642

Cardinael, Jan 17/03/1642, 30/04/1642,
15/05/1642, 08/09/1642, 31/12/1642

Cardorp, Jan 31/01/1642

Cardoso, Anna 07/02/1642

Cardoso, Daniel 01/03/1642,
31/03/1642, 30/04/1642, 31/05/1642

Cardoso, David 30/08/1642

Caerlsen, Caerel, *mestre escola e*
confortador de doentes/schoolmeester
en ziekentrooster 20/03/1642,
19/08/1642

Carilho, Pedro 29/07/1642

Carnael, Jacques 14/08/1642

Carpentier, Jan de 06/06/1642

Carpentier, Jean de Oude 30/04/1642

Carpentier, Roelant 13/03/1642

Carpentier, Servas 30/04/1642,
06/06/1642, 15/07/1642, 07/10/1642

Carvalho, Bernadino de 30/06/1642

Carvalho, Domingos 12/06/1642

Carvalho, Rapael de 16/05/1642

Carvalho, Sebastião de 15/07/1642

Cassel, Hans Licht van 22/02/1642

Castanho, Gabriel 29/06/1642

Castella, Ventura Mendes de 15/07/1642,
22/07/1642

Cat, Pieter Claesz., *capitão do navio*
kapitein van het schip Bonte Lam
03/01/1642

Cavalcante, Antonio 06/06/1642,
27/06/1642

Cavalcante, Manuel 06/06/1642

Ceerbergen, Christiaen, *comissário em*
commies in Itamaracá 01/03/1642

Ceulen, Bartholomeus van 31/05/1642,
06/07/1642

Ceulen, Joan Nester van 31/05/1642

- Ceulen, Nicolaes van, *comissário dos víveres ems* /commies van de vivres in Itamaracá 30/01/1642, 31/01/1642, 08/09/1642, 22/09/1642, 12/12/1642
- Ceulen, Pieter van 20/03/1642
- Chaloepe, Swarte [Zwarte Sloep], *senhora de vida desonesta*/publieke vrouw 13/02/1642
- Chrijnspijs, Gomer 30/09/1642
- Christiansesz., Heyndrick, *capitão do navio*/kapitein van het schip Amsterdam 31/12/1642
- Christoffelsz., Jan, *capitão do navio*/kapitein van het schip Zeelandia 04/06/1642
- Claessen, Henric, *alabardeirol* hellebaardier 08/03/1642
- Claesz., Muijs 28/11/1642
- Claesz., Nicolas 22/07/1642
- Claesz., Pieter, *barqueirol*/schipper 31/01/1642, 01/11/1642
- Clasen, Hercke, *barqueirol*/schipper 31/03/1642
- Cleijn, Adriaen Sijmonsz 01/03/1642
- Clemens, Wilhem, *alabardeirol* hellebaardier 08/03/1642
- Clerck, Pieter Jacobsz 19/09/1642
- Cloet, Huijbrecht 15/07/1642, 31/07/1642
- Cloosterman, Cornelis 30/04/1642
- Cloot, Willem, *alabardeirol*/hellebaardier 08/03/1642
- Coch, Jean 31/05/1642
- Cock, Gaspar 30/01/1642
- Cock, Jan Claesz, *capitão do navio*/kapitein van het schip Leijden 19/08/1642, 20/08/1642
- Cock, Jan Clasen 02/03/1642, 31/03/1642, 30/04/1642, 16/12/1642
- Codde, Jean, *cirurgião*/chirurgijn 22/05/1642, 02/07/1642
- Coeff, Jan 31/01/1642
- Coel, Bartolomeus, *mestre escola de Latim*/rector Latijnse school 02/09/1642, 28/11/1642
- Coelho, Jeronimo 20/02/1642
- Coets, Jacob 01/03/1642, 25/03/1642, 21/05/1642, 27/06/1642, 29/06/1642, 15/07/1642, 30/08/1642, 29/10/1642, 03/11/1642, 30/10/1642, 04/11/1642
- Coeverden, Lubbert van 29/07/1642, 30/09/1642
- Cohen, Mosijs 31/07/1642
- Colassa, Belchior 11/02/1642
- Colins, Joan 01/11/1642
- Colve, Jan 01/03/1642, 30/04/1642
- Colve, Johannes 31/01/1642, 30/09/1642, 28/11/1642, 04/12/1642
- Comp, Clement de 07/04/1642
- Coninck, Samuel (Regius), *predicantel* predikant 23/01/1642, 11/02/1642, 13/02/1642, 20/02/1642, 01/03/1642, 13/03/1642, 20/03/1642, 27/03/1642, 01/04/1642, 04/04/1642, 10/04/1642, 05/05/1642, 07/05/1642, 12/05/1642, 13/06/1642, 30/07/1642, 02/08/1642, 05/08/1642, 19/08/1642, 20/08/1642, 25/08/1642, 15/09/1642, 02/10/1642, 13/11/1642, 27/11/1642
- Coningh, Matthijs, *cavaleriço*/stalknecht 08/03/1642
- Conselho da Igreja Reformada*
Gereformeerde Kerkeraad 12/11/1642, 26/11/1642, 08/12/1642, 11/12/1642, 30/12/1642
- Conselho de Finanças*/Raad van Financië 28/11/1642, 01/12/1642, 02/12/1642, 06/12/1642, 12/12/1642, 16/12/1642
- Conselho de Justiça, a partir de*/Raad van Justitie vanaf 8/07/1642 29/07/1642, 30/07/1642, 02/08/1642, 06/08/1642, 19/08/1642, 20/08/1642, 21/08/1642, 22/08/1642, 26/08/1642, 28/08/1642, 05/09/1642, 09/09/1642, 17/09/1642, 26/09/1642, 04/10/1642,

- 06/10/1642, 07/10/1642, 08/10/1642, 11/10/1642, 23/10/1642, 08/11/1642, 10/11/1642, 17/11/1642, 24/11/1642, 27/11/1642, 01/12/1642, 02/12/1642, 04/12/1642, 06/12/1642, 12/12/1642, 15/12/1642
Conselho Político/Politieke Raad
 03/01/1642, 16/01/1642, 17/01/1642, 11/02/1642, 13/02/1642, 14/02/1642, 19/02/1642, 05/03/1642, 10/03/1642, 28/03/1642, 02/04/1642, 05/05/1642, 13/05/1642, 15/07/1642, 22/07/1642, 28/07/1642
 Conter, Martines de 22/07/1642
 Coopslager, Gijsbert Willemsen 31/03/1642
 Cooren, Jacob 31/01/1642, 13/09/1642, 27/10/1642
 Cornelis, Anneken 30/08/1642
 Cornelis, Jacob 29/06/1642
 Cornelis, Lourens 31/12/1642
 Cornelissen, Adriaen, *comissário*/commies 26/09/1642, 30/09/1642
 Cornelissen, Claes, *capitão*/kapitein 17/12/1642
 Cornelissen, Dirck, *marinheiro*/matroos 08/03/1642
 Cornelisz., Adriaen, *comissário em*/commies in Muribeca 04/01/1642, 31/01/1642, 01/03/1642, 31/03/1642, 30/04/1642, 14/08/1642, 30/08/1642, 30/09/1642, 01/12/1642
 Cornelisz., Claes 30/08/1642
 Cornelisz., Claes, *barqueiro*/schipper 23/07/1642
 Cornelisz., Gerrit 31/05/1642
 Cornelisz., Jacob 30/08/1642
 Cornelisz., Lourens 31/05/1642
 Cornelisz., Sijmon, *fretador do navio*/bevrachter van het schip Witte Hoop 07/06/1642
 Cornelisz., Willem, *capitão do navio*/kapitein van het schip Blauwe Haen 31/12/1642
 Correa, Pedro, *sargento indígena*/Indiaans sergeant 31/01/1642
 Correa, Sijmão 12/06/1642
 Correro, Domingos da Coux Porto 03/09/1642
 Cortisien, Antonio da Costa 29/06/1642
 Costa, B. da 31/01/1642
 Costa, Diogo da 29/07/1642
 Costa, Gaspar Francisco da 31/01/1642, 31/07/1642, 05/12/1642
 Costa, Gonsalvo da 10/11/1642
 Costa, Isaacq 30/04/1642
 Costa, Jan de, *indígena*/Indiaan 31/01/1642
 Costa, Manuel Rodrigos da 25/03/1642
 Costa, Manuel Rois da 25/03/1642
 Costa, Pedro da 30/04/1642, 30/07/1642
 Cotton, Jean 21/10/1642
 Cousijn, Jaques, *tenente*/luitenant 06/01/1642
 Couto, Gonsalvo do 29/07/1642
 Couwenburgh, Daniel 29/06/1642
 Craij, Cornelis, *major*/majoor 19/02/1642, 03/09/1642, 14/10/1642, 05/11/1642, 08/12/1642, 16/12/1642, 29/12/1642
 Craijvanger, Gerrit 13/09/1642, 27/10/1642
 Crammers, Marten 30/08/1642
 Crassel, Jan 29/06/1642
 Crasto, Cosmo de 07/10/1642
 Crasto, Daniel de 01/03/1642, 31/12/1642
 Crastro, Ana de 05/04/1642
 Crastro, Antonio de 12/07/1642
 Croeger, *capitão do navio*/kapitein van het schip Orangenboom 29/12/1642, 30/12/1642
 Croeger, Hans, *tenente*/luitenant 18/09/1642

- Croijesteijn, Gerrijt van 31/03/1642,
05/04/1642, 23/07/1642
- Crol, Gerrit 01/11/1642
- Crol, Gillis 22/03/1642, 31/05/1642,
03/06/1642, 06/06/1642, 27/06/1642,
29/06/1642, 31/07/1642, 30/08/1642,
01/11/1642, 03/11/1642
- Cronsteven, Willem Dircksz., *capitão do navio*/kapitein van het schip Neptunos
03/09/1642, 18/11/1642
- Crus, João Babbista da 27/01/1642
- Cruz, Domingos Luis da 10/06/1642
- Cruz, Manuel Fernandes da 06/05/1642,
15/05/1642
- Cuijper, Sijnbrant Jansz 31/05/1642
- Cunha, Diogo Soares da 24/09/1642
- Cunha, Israel da 05/12/1642
- Cunha, Moses da 13/02/1642,
05/12/1642
- Cunha, Pedro da 23/07/1642
- D
- D'Aultrij, Andries, *capitão*/kapitein
12/03/1642
- Daele, Elias van 12/06/1642,
29/07/1642, 21/08/1642, 10/09/1642,
11/09/1642, 27/10/1642
- Daele, Jacques van 03/11/1642
- Daems, Paulo Antonio, *escolteto em Maurícia*/schout in Mauritsstad
27/01/1642, 30/01/1642, 13/02/1642,
05/03/1642, 06/03/1642, 30/04/1642,
06/06/1642, 19/06/1642, 23/06/1642,
26/06/1642, 29/06/1642, 29/09/1642
- Daij, *major*/majoor 03/04/1642,
08/05/1642
- Dalmeda, Bartholomeus Lijs 31/03/1642
- Daltre, Fernão de Mareis 29/07/1642
- Darget, Andries, *arrendatário do passo no forte Bruijn*/pachter van het veer bij de schans de Bruijn 21/01/1642
- Dariette[sic], Andries 30/08/1642
- Darragon, Jean 25/03/1642, 31/03/1642
- Davidts, Thomas 25/03/1642,
21/05/1642, 10/06/1642, 15/10/1642
- Davitsen, David 22/03/1642
- Deaij, Gijsbert 21/05/1642
- Delgado, Francisco Dias 22/07/1642,
07/10/1642
- Dengremont, Antonio 31/07/1642,
31/12/1642
- Denis, Manuel Gonsalves, *capitão do campo*/jager op gevluchte slaven
29/06/1642
- Dewijt, Antonio 29/06/1642
- Dias, Antonio, *capitão indigena*/Indiaans kapitein 14/01/1642, 31/01/1642,
28/11/1642
- Dias, Francisco, *tenente indigena*/Indiaans luitenant 14/01/1642
- Dias, Michiel, *tenente indigena*/Indiaans luitenant 14/01/1642
- Dias, Pasqual[sic] 31/01/1642
- Dias, Simão, *capitão indigena*/Indiaans kapitein 20/02/1642, 01/03/1642,
29/07/1642
- Dick, Charles van, *major*/majoor
05/11/1642
- Dicksz., Dirck 27/08/1642
- Dicksz., Hage, *mestre pedreiro*/meester metselaar 30/08/1642
- Didlof, Erasmus, *cavalição*/stalknecht
08/03/1642
- Diemen, Abraham van 01/11/1642,
02/12/1642, 31/12/1642
- Dieu, Daniel de 25/03/1642,
10/06/1642, 15/10/1642
- Dieven, Heijndrick Jansz van 12/05/1642
- Dimont, Marten 01/11/1642
- Dionijs, Gijsbert 25/03/1642,
15/04/1642, 31/07/1642
- Dircksen, Cornelis, *mestre do portol*/havenmeester 01/04/1642
- Dircksz., Hane 29/06/1642, 31/07/1642,
30/09/1642, 01/11/1642, 28/11/1642,
31/12/1642

Dirksz., Marnies 09/12/1642
 Do(o)reslaer, David à, *predicant*
 predikant 05/02/1642, 01/04/1642,
 10/04/1642, 11/07/1642, 12/07/1642,
 29/07/1642, 31/07/1642, 28/08/1642,
 25/11/1642, 26/11/1642, 28/11/1642,
 30/12/1642
 Dockes, Reijmier 16/12/1642
 Doeden, Roeloff, *sargento*/sergeant
 01/03/1642
 Domel, Dirck Jansen 01/03/1642
 Dominicus, Hendrick 11/03/1642,
 19/03/1642, 15/04/1642, 18/04/1642
 Doncker, William 17/03/1642
 Doornick, Petrus, *predicante*/predikant
 01/04/1642, 04/04/1642, 29/09/1642,
 09/10/1642, 15/10/1642, 01/11/1642,
 10/11/1642, 14/11/1642, 25/11/1642,
 26/11/1642, 28/11/1642, 09/12/1642,
 30/12/1642
 Dortmondt, Balthasar, *Conselheiro*
de finanças/Raad van Financiën
 21/11/1642
 Dourado, Gaspar Francisco 25/03/1642
 Doutreleau, Daniel 11/07/1642
 Douwaerts, Sara 13/02/1642
 Draat, Johannes van 27/10/1642
 Drago, Sijmon 31/05/1642
 Draver, Marten, *office boy no orfanato*
 loopjongen in het weeshuis
 04/01/1642
 Drawer, Mathijs 06/03/1642
 Drillenburgh, Vincente 06/06/1642
 Drossel, Jochem 28/08/1642
 Duercoop, Abraham, *cirurgião*/chirurgijn
 14/02/1642, 20/03/1642, 31/03/1642,
 02/04/1642, 19/04/1642, 12/05/1642,
 13/05/1642, 03/06/1642, 12/06/1642,
 13/06/1642, 02/07/1642
 Duercoop, Nicolas 15/10/1642
 Duijnckercker, Cornelis 21/05/1642
 Duijnckercker, Jan 15/10/1642

Duijnckercker, Pieter 25/03/1642,
 21/05/1642, 31/05/1642, 30/08/1642,
 31/12/1642
 Dulcken, Rokus van 29/06/1642
 Duque de Bamba 27/10/1642
 Dussen, Joan van der 27/10/1642

E

Eduardus, Johannes, *predicante*/predikant
 05/02/1642, 10/02/1642, 10/04/1642,
 11/07/1642, 21/11/1642, 28/11/1642
 Eduwart, Jan 21/10/1642
 Eedrincq, Berant 28/11/1642
 Egbertsz., Thijmen 31/03/1642
 Eijlers, Joan 28/11/1642
 Eijssens, Ipo 04/09/1642
 Eldrinck, Barent 29/06/1642
 Eleman, Maerten 03/11/1642
 Elpinton, Willem 28/06/1642,
 22/08/1642
 Els, Maerten van 05/11/1642,
 15/11/1642
 Engelsz., Jan, *sargento*/sergeant
 31/05/1642
 Engerant, Jan 31/12/1642
 Enochsz., Jacob, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Cabriet 31/05/1642,
 28/07/1642
 Enschwiller, Joannes 27/10/1642
 Errits, Jan 12/03/1642
 Estienne, Cardin 31/03/1642
 Everhart, Dirck 02/12/1642
 Evertesen, Maerten, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Haen
 20/09/1642
 Evertsz., Sijmon 31/07/1642

F

Facquelius, Jan van 18/08/1642
 Fagel, Hans 29/06/1642
 Faije, Johan de 09/10/1642
 Falcão, Francisco de Sousa 23/06/1642,
 28/06/1642

- Falcão, Leão 14/11/1642
 Falcão, Pero Marinho 22/07/1642,
 07/10/1642
 Falcão, Vasco Marinho 07/10/1642,
 14/11/1642
 Falcaster, Francisco Camille de
 30/04/1642
 Falo, Andries 28/03/1642
 Faria, Baltasar de 29/07/1642
 Faria, Francisco de 20/01/1642,
 21/05/1642, 12/08/1642, 30/08/1642,
 30/09/1642, 18/11/1642, 25/11/1642
 Faria, Gaspar de 29/07/1642
 Fernandes, Matheus 10/06/1642
 Fernando, Domingo, *tenente indígenal*
 Indiaans luitenant 31/03/1642,
 01/11/1642
 Ferreira, Belchior Leite 15/04/1642,
 12/06/1642
 Ferreira, d. Paula, *esposa de*/echtgenote
 van Baltasar da Rocha Pitta
 04/06/1642
 Ferreira, Domingo Velho 30/04/1642
 Ferreira, Domingos 02/12/1642
 Ferreira, Gaspar Dias 14/01/1642,
 19/02/1642, 07/03/1642, 13/03/1642,
 04/04/1642, 15/05/1642, 16/05/1642,
 06/06/1642, 11/07/1642, 31/07/1642,
 27/08/1642, 04/11/1642, 18/11/1642,
 09/12/1642, 19/12/1642
 Ferreira, Inácio 12/06/1642
 Ferro, George da Silva 25/03/1642,
 21/05/1642
 Ferro, João Ferreira 29/07/1642
 Feu, Charles de le 29/06/1642
 Fiderem, Jacob Barou 15/09/1642
 Fie, Joost dú 31/01/1642
 Figueiredo, Andre Dias de 10/06/1642,
 27/06/1642
 Figueiredo, Manoel de Rasendo
 29/07/1642
 Fletcher, Jan 28/06/1642
 Fletscher, Thomas 31/01/1642,
 21/05/1642
 Flijnes [Flines], Joan de 28/11/1642,
 31/12/1642
 Flines, Jan de 01/03/1642, 28/08/1642,
 03/11/1642 (Zie ook Flijnes)
 Florensz., Hener, *barqueiro/schipper*/
 schipper 31/05/1642
 Florij, Pierre Jan 27/12/1642
 Fonseca, Baltasar da 29/06/1642,
 30/08/1642
 Fonseca, Domingos Pinto da 06/06/1642
 Fonseca, João da 06/08/1642
 Fontes, Diogo Nunes 16/06/1642,
 28/06/1642
 Fosse, Edmont de 13/02/1642,
 05/08/1642
 Four, Marcus de, *mestre escola*/
 schoolmeester 27/03/1642
 Fox, Robbert 06/02/1642
 Fragoso, Manuel Pereira, *arrendatário da*
peixaria em/pachter van de visvangst in
 Madonella 06/03/1642, 20/12/1642
 Frances, João Lorenço 15/07/1642
 Frances, Joseph 31/03/1642, 31/12/1642
 Frances, Manuel da Costa 25/03/1642
 Francisco, Belchior de, *mestre escola*
indígenal/Indiaans schoolmeester
 12/07/1642
 Franckfoort, Jan, *mestre do navio*/meester
 van het schip Samaritan 31/01/1642,
 14/02/1642
 Franco, Manuel 25/03/1642
 Fransen, Clement, *confortador de doentes*/
 ziekentrooster 20/03/1642
 Fransen, Menso 25/03/1642,
 15/04/1642, 24/04/1642
 Fransz., Pieter, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Witte Volck 01/08/1642
 Frazara, Vasquo 12/06/1642
 Fredericksz., Cornelis 28/01/1642,
 25/08/1642

Fredericksz., Dirck 31/01/1642,
30/10/1642
Freitas, Pedro de 19/09/1642
Fresiere, François 31/10/1642
Froe, Evert 28/11/1642, 02/12/1642
Froger, Francisco de 31/07/1642
Froijer, Francisco 31/07/1642
Furtado, Tristão de Mendonça,
embaixador de Portugal gezant van
Portugal 04/07/1642, 29/09/1642

G

Gabilho, Daniel, *corretor judeu condenado à forca*/joods makelaar veroordeeld tot de galg 27/01/1642, 31/07/1642
Gaesel, Simon van 31/01/1642,
01/03/1642, 31/03/1642, 18/04/1642,
19/04/1642, 30/04/1642, 31/05/1642,
29/06/1642, 29/07/1642, 31/07/1642,
21/08/1642, 30/08/1642, 30/09/1642,
27/10/1642, 01/11/1642
Gaesel, Willem van 31/01/1642,
01/03/1642, 31/03/1642, 30/04/1642,
02/05/1642, 07/05/1642, 09/05/1642,
31/05/1642, 12/06/1642, 29/06/1642,
31/07/1642, 30/08/1642, 30/09/1642,
31/10/1642, 01/11/1642
Gaine, Noel de la 06/06/1642
Galiasse, Jacob 29/06/1642
Gallas, Jacob 31/01/1642, 29/06/1642,
30/08/1642
Galliard, Charel 06/06/1642
Gallart, Steven 03/11/1642
Gansepoel, Samuel van 30/09/1642,
03/11/1642, 28/11/1642, 31/12/1642
Ganvendeel, Jasper, *capitão do navio particular*/kapitein van het particuliere
schip Eendracht 08/11/1642,
14/12/1642, 17/12/1642, 30/12/1642
Garane, Noel de la 27/06/1642
Garbrantsz., Pieter, *capitão do navio*
kapitein van het schip Wapen van
Medemblick 14/04/1642
Garstman, George 12/06/1642,
08/09/1642
Geel, Pieter van, *comissário de equipagem*/
equipagemeester 06/07/1642,
12/07/1642, 15/07/1642, 30/07/1642,
01/11/1642, 15/11/1642, 28/11/1642,
18/12/1642, 29/12/1642, 31/12/1642,
31/12/1642
Geertsz., Frederick 31/05/1642
Geldorp, Pieter Jansz, *fiador de*/borg voor
Marten van Mevaert 09/07/1642,
27/10/1642, 20/12/1642
Gelekrijft, Willem 30/04/1642
Gerarts, Pieter, *supracargo navio*/
supracargo schip Salamander
01/04/1642
Gerarts, Samuel 25/03/1642,
27/06/1642, 09/10/1642, 15/10/1642
Gerraert, Samuel 21/05/1642,
10/06/1642
Gerritsz., Cristiaen 28/11/1642
Gerritsz., Hijge 23/07/1642
Gerritsz., Jan, *alabardeiro*/ hellebaardier
08/03/1642
Gijs, Joris van der 30/04/1642,
29/06/1642, 03/11/1642
Gillis, Pieter 01/11/1642
Gilsz., Thomas van 29/06/1642
Gissen, Joris van der 29/06/1642
Glover, Jan 31/12/1642
Goedenhuijsen, Samuel van 31/07/1642
Goes, Hans van der 23/01/1642,
31/01/1642, 22/03/1642, 31/03/1642,
27/06/1642, 30/08/1642, 03/11/1642,
27/11/1642, 15/12/1642
Goffert, Heijndrick 30/04/1642
Gomes, Diego 16/09/1642
Gomes, Duarte 31/01/1642, 25/03/1642
Gomes, Louis 01/03/1642, 29/09/1642,
30/09/1642, 02/10/1642
Gomes, Mathias 01/03/1642,
30/09/1642
Gomes, Pero 02/12/1642

Gonsalves, Casper 29/06/1642,
30/08/1642
Gonsalves, João de, *mestre escola indigenal*
Indiaans schoolmeester 12/07/1642
Gonsalves, Joris 31/05/1642
Gonsalves, Lucas 31/05/1642,
28/11/1642
Gonsalves, Manoel 28/11/1642
Gonsalves, Pantaleão 28/08/1642
Gonsalves, Rodrigo, *soldado/soldaat*
02/04/1642
Gonsalves, Salvador 31/12/1642
Gonsalvo, Domingo 31/05/1642
Gonsalvo, Jores 31/01/1642, 01/03/1642,
30/04/1642
Gonsalvo, Salvador 31/03/1642,
30/04/1642, 31/05/1642, 29/06/1642,
31/07/1642, 30/08/1642, 30/09/1642,
28/11/1642
Gonterins, Jan 31/07/1642, 15/10/1642
Goosz., Goos, *barqueiro/schipper*
31/12/1642
Gorcon, Jan van, *capitão da barcal*
kapitein van de bark Patientie
18/12/1642
Goterns, Jean 21/05/1642, 30/09/1642
Gouteris, Johannes, *arrendatário dos*
dízimos do açúcar/pachter van de
suikertienden 24/01/1642
Gouverts., Cristiaen, *ex comissário do*
açúcar/oud-commies van de suiker
02/01/1642, 31/01/1642, 01/03/1642,
11/03/1642, 30/04/1642, 31/07/1642,
15/08/1642, 21/08/1642, 22/09/1642,
12/11/1642
Graeff, Abraham vander 29/06/1642
Gras, Jan, *tenente*/luitenant 27/12/1642
Graswinckel, Hugo 30/04/1642,
31/05/1642, 11/07/1642
Graswinckel, Isack 15/05/1642,
30/08/1642, 03/11/1642
Gremont, Antonij den 03/11/1642

Grevingh, Johannes, *comissário*/commies
04/01/1642, 01/02/1642, 01/03/1642,
31/03/1642, 31/05/1642, 26/07/1642,
31/07/1642, 16/10/1642, 23/10/1642,
01/11/1642, 10/12/1642, 31/12/1642
Griek, Joan 30/08/1642
Groot, Jan Fransen 25/03/1642
Gruber, Theodonis 15/10/1642
Gulicker, Barent, *fidador* del/borg voor
Marten van Mevaert 09/07/1642
Guteris, Lourenço, *cobrador português*/
Portugees deurwaarder 06/05/1642
Guterus, Jan 25/03/1642

H

Hackerflot, Adriaen Cornelissen,
comissário em/commies in Sergipe
31/05/1642
Hacks, Jacques 14/04/1642, 31/05/1642,
30/06/1642, 31/07/1642
Haec, Nicolas 15/07/1642
Haecx, Heijndrick [Hendrick]
30/04/1642, 31/07/1642, 02/09/1642,
01/11/1642, 03/11/1642
Haelen, Evert van 21/05/1642
Haen, Daniel de 06/02/1642,
25/03/1642, 29/03/1642, 14/04/1642,
21/05/1642, 10/06/1642, 29/06/1642
Haen, Jan, *barqueiro/schipper*
31/07/1642
Haen, Nicolas de 29/06/1642,
15/10/1642
Haerde, Cornelis de, *marinheiro*/matroos
01/03/1642
Haerlem, Cornelis van 31/05/1642,
31/07/1642
Hag(h)en, Pieter van der, *Conselheiro*
de finanças/Raad van financiën
21/11/1642
Hageau, Harman 22/11/1642
Hagenent, Harmen, *alabardeiro*/
hellebaardier 08/03/1642
Hal, Acter 28/11/1642

- Halters, Samuel 23/01/1642,
07/04/1642, 12/05/1642, 21/05/1642,
27/06/1642, 02/09/1642, 04/09/1642,
29/09/1642, 18/11/1642, 27/12/1642
- Ham, Hendrick van 10/07/1642
- Ham, Henricques 12/06/1642
- Hame, Johan 27/12/1642
- Hamel, Hendrick, *Alto e Secreto*
Conselheiro/Lid van de Hoge en Secrete
Raad 01/03/1642, 04/03/1642,
10/04/1642, 31/05/1642, 03/06/1642,
29/06/1642, 01/07/1642, 03/11/1642,
30/12/1642
- Hamel, Jacob 10/07/1642, 15/07/1642,
15/09/1642, 05/12/1642
- Hamel, Jeremias, *confortador de doentes*/
ziekentrooster 20/03/1642
- Hamelet, Willem 30/09/1642
- Hammen, Joan van
- Hammen, Joan van, *contador geral a*
partir del/boekhouder-generaal vanaf
27/10/1642
- 01/03/1642, 26/09/1642, 27/10/1642,
05/11/1642
- Han, Hendrick van 27/12/1642
- Hane, Thomas ten 27/10/1642
- Hanne, Jan van de, *sub-contador*/
onderboekhouder 19/02/1642,
13/05/1642, 29/06/1642
- Hanne, Lancquer van 13/05/1642
- Hans, Hendrick van, *capitão*/kapitein
08/03/1642
- Harckmans, Elias, *Conselheiro Político*/
Politieke Raad 20/05/1642,
21/05/1642, 02/06/1642, 25/08/1642,
15/09/1642, 30/09/1642, 25/11/1642,
22/12/1642
- Harmans, Jan, *mestre carpinteiro*/
meestertimmerman 31/07/1642
- Harmansz., Harman 30/08/1642
- Harmensz., Jan, *barqueiro*/schipper
31/01/1642, 31/03/1642, 30/08/1642
- Harnart, Manoel 06/06/1642
- Haro, Jeronimo de 24/11/1642
- Hart, Marten Meijnderts van der
01/03/1642, 31/03/1642, 15/09/1642,
30/10/1642, 03/11/1642
- Hart, Marten van der 31/12/1642
- Hartel, Henric 16/06/1642
- Hartman, Christiaen 08/03/1642
- Hartman, Jan Harmansz 29/06/1642,
31/07/1642, 30/08/1642, 30/09/1642,
01/11/1642, 28/11/1642, 31/12/1642
- Hartogh, Cornelis, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Cabriet
02/08/1642, 30/08/1642
- Harwij, Robbert, *capitão*/kapitein
12/09/1642
- Haselbeeck, Johannes, *predicant*/
predicant 16/12/1642
- Hasenburgh, Gerrit Jansz, *notário em*/
notaris op São Thomé 14/02/1642
- Heck, Jan 16/06/1642, 22/07/1642,
04/11/1642
- Hecke, Pieter van, *comissário*/commies
28/11/1642
- Heddellen, Jacob, *barqueiro*/schipper
31/03/1642
- Heddersz., Harman 14/08/1642
- Heeden, Pieter van 31/01/1642,
01/02/1642, 03/03/1642, 31/03/1642,
30/04/1642, 07/05/1642, 13/05/1642,
31/07/1642, 30/08/1642, 12/09/1642,
15/09/1642, 22/09/1642
- Heer, Jan Gerritsz de 29/06/1642
- Heerbergen, Christiaen van, *comissário dos*
viveres em /commies voor de vivres in
Itamaracá 30/01/1642
- Heertsz., Reijmer 31/07/1642
- Heijden, Pieter ter 07/03/1642,
04/10/1642
- Heijdricksz., Adolf 10/10/1642
- Heijm, Andries 17/03/1642, 15/09/1642
- Heijms, [Batista?] 31/07/1642
- Heijndrick, Michiel 27/06/1642
- Heijndricksz., Christiaen 31/05/1642

- Heijndricksz., Jacob 31/12/1642
 Heijndricksz., Michiel 06/06/1642
 Heijndrickx, Michiel 30/04/1642
 Heijns, Baptista 01/03/1642,
 31/05/1642, 29/06/1642, 22/11/1642
 Heijns, Batten 30/04/1642
 Heijns, Reijnart, *visitador de doentes*
 ziekenbezoeker 23/01/1642
 Heijtmajer, Otto 03/02/1642,
 27/11/1642
 Helft, Jacob van der 03/11/1642
 Helleman, Jeronimus 02/01/1642,
 31/01/1642, 01/03/1642, 31/07/1642,
 01/11/1642
 Helman, Christoffel 26/02/1642
 Hendricksen, Hendrick 01/03/1642
 Hendricksz., Harman 29/06/1642
 Hendricksz., Heijndrick 30/04/1642,
 31/05/1642, 30/08/1642
 Hendricx, Michiel 31/03/1642
 Henricx, Wessel, *marinheiro*/matroos
 08/03/1642
 Henriques, David Coin 31/01/1642,
 01/03/1642
 Henriques, Duarte Dias 13/03/1642,
 19/03/1642
 Henriques, Isaac Coin 31/01/1642
 Henriques, Matheo 02/12/1642
 Herwij, Robbert, *capitão*/kapitein
 23/09/1642, 29/09/1642
 Heusden, Jasper van 31/03/1642,
 30/04/1642, 21/05/1642, 30/08/1642,
 15/09/1642
 Hich, Johan 07/10/1642
 Hick, Gerrit 31/05/1642
 Hinderson [Henderson], James, *tenente*
coronell/luitenant-kolonel 13/03/1642,
 08/05/1642, 03/09/1642, 24/10/1642,
 16/12/1642, 25/12/1642, 26/12/1642
 Hocinchtijnsz., Casper van 30/04/1642
 Hodderse, Harmen, *comissário eml*
commies in Igarau 01/03/1642,
 31/05/1642, 29/06/1642
 Hoeck, Jan, *escolteto nol*/schout in Rio
 Grande 27/06/1642
 Hoeck, Joanuls [Johannes], *escolteto eml*
 schout in Rio Grande 04/06/1642 (Zie
 Hoeck, Jan)
 Hoelen, Casper, *barqueiro*/schipper
 30/09/1642
 Hoen, Joan, *barqueiro*/schipper
 30/08/1642
 Hoewel, Willem de, *sargento*/sergeant
 01/03/1642
 Hoff, Joannij 30/08/1642
 Hoffer, Heijndrick 30/09/1642
 Hoffert, Bartholomeus 15/04/1642,
 24/04/1642
 Hoinckhuijsen, Caspar van, *escolteto*
eml/schout in Igarasú 13/02/1642,
 12/07/1642, 17/09/1642
 Hol, Alard, *escolteto*/schout 31/01/1642,
 13/03/1642, 25/03/1642, 28/06/1642,
 12/07/1642, 22/07/1642, 05/08/1642,
 30/08/1642, 24/09/1642
 Holfknecht, Hans 19/08/1642
 Holman, Christoffel 30/04/1642,
 29/06/1642
 Holtknecht, Hans 30/09/1642
 Honck, Jan 06/06/1642
 Hondius, Heijndrick 22/07/1642,
 23/07/1642, 23/10/1642
 Honigh, Marten 31/03/1642
 Hontelingh, Thomas 06/02/1642
 Hoochstrate, Dirck 17/07/1642,
 22/07/1642, 28/11/1642, 09/12/1642,
 31/12/1642
 Hoolij, Casper 01/11/1642
 Hoorn, Claes Willemsz. van 23/07/1642
 Hortelman, Matthis 29/06/1642
 Houcq, Jan van 11/07/1642
 Hous, Hendrick, *comandante da guardal*
 wachtcommandant 13/03/1642,
 17/10/1642
 Houte, Cornelis van, *comissário do açúcarl*
 commies van de suiker 04/02/1642,

- 06/02/1642, 11/02/1642, 19/02/1642, 11/03/1642, 31/03/1642, 01/05/1642, 09/05/1642, 14/05/1642, 15/05/1642, 31/05/1642, 29/06/1642, 09/07/1642, 22/08/1642, 30/08/1642, 06/10/1642, 01/11/1642, 04/11/1642, 21/11/1642, 28/11/1642, 30/12/1642, 31/12/1642
- Houtsager, Carsten Claesz 30/08/1642, 01/11/1642, 28/11/1642, 31/12/1642
- Houtsager, Christiaen Claesz 30/09/1642
- Houtsager, Joan Blancq 28/11/1642
- Houwer, Jan Sijbersz 30/08/1642
- Huijsden, Jasper van 03/11/1642
- Huischer, Jan 20/03/1642
- Hulsebos, Simon, *leitor*/lector 12/12/1642
- I
- Ijpelaer, Isaack 03/11/1642
- Indijck, Lubbartus, *supracargo navio*/supracargo op het schip Goeree 01/04/1642
- Ineincus, Isaack 28/11/1642
- Inve, François de 13/08/1642
- Isaax, Thomas 30/09/1642
- J
- Jacobsz., Hans 31/07/1642
- Jachans, Willem, *alferes*/vaandrig 24/01/1642
- Jacket, Jan Paul, *comissário em*/commies in Una 31/01/1642, 30/08/1642
- Jacob, Tilman 30/09/1642
- Jacobs, Heyndrick 28/11/1642
- Jacobs, Lijsbet 29/06/1642
- Jacobsen, Cornelis 12/03/1642
- Jacobsen, Floris, *marinheiro*/matroos 01/03/1642
- Jacobsz., Cornelis, *carpinteiro*/timmerman 13/08/1642, 21/08/1642
- Jacobsz., Hans 30/04/1642, 31/05/1642, 29/06/1642, 30/09/1642
- Jacobsz., Heijndrick 14/08/1642
- Jacobsz., Hendrick, *mestre pedreiro*/meester metselaar 07/01/1642, 21/01/1642, 31/01/1642
- Jacobsz., Simon, *capitão do navio*/kapitein van het schip Dolphijn 03/01/1642
- Jagers, Tielman 28/11/1642
- James, Pierre 17/02/1642, 20/02/1642, 05/04/1642
- Jandui, *cacique dos Tapuias*/hoofdman van de Tapuias 11/07/1642
- Janholt, Oswolt 31/03/1642
- Jansen, Broer, *marinheiro*/matroos 08/03/1642
- Jansen, Cornelis, *cavaliçol*/stalknecht 08/03/1642
- Jansen, Gerrit 27/02/1642
- Jansen, Gillis, *mestre do navio*/meester van het schip Witte Swane 01/03/1642
- Jansen, Hendrick 25/03/1642
- Jansen, Jan, *confortador de doentes*/ziekentrooster 20/03/1642
- Jansen, Meijnert, *barqueiro*/schipper 30/08/1642
- Jansen, Pieter 01/03/1642
- Jansen, Sijmon, *mestre do porto*/havenmeester 01/04/1642
- Jansz, Gilles, *capitão do navio*/kapitein van het schip Swaen 01/02/1642
- Jansz, Jan, *confortador de doentes*/ziekentrooster 12/12/1642
- Jansz, Sijmon, *barqueiro*/schipper 30/09/1642, 31/12/1642
- Jansz., Casper 01/11/1642
- Jansz., Cornelis 15/10/1642
- Jansz., Cristiaen 31/12/1642
- Jansz., Dirck, *açougueiro*/slager 03/01/1642
- Jansz., Frans 15/10/1642
- Jansz., Harman, *arrendatário da barca no Cabo Santo Agostinho*/pachter van het schip op Kaap St. Augustijn 14/04/1642

Jansz., Jan, *barqueiro*/schipper
31/01/1642
Jansz., Jaspar 21/02/1642
Jansz., Lambert 31/12/1642
Jansz., Laurens, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Nassau 07/02/1642
Jansz., Meijndert 31/01/1642,
31/05/1642
Jansz., Pieter, *mestre do navio*/meester van
het schip Goeree 30/04/1642
Jansz., Pieter, *sub mestre de equipagem*/
tweede equipagemeester 19/04/1642
Jeheu, Gullian 03/11/1642
Jes, Claes Claesz, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Hart
27/01/1642
Jnckels, Dirck 31/01/1642
Jndijck, Hendrick 30/01/1642
João, Manoel 02/12/1642
Jochemsz., Dirck, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Snoeck
07/10/1642
Jochemsz., Jan, *ex comissário em*/oud
commies in Moribeca 22/09/1642,
22/11/1642
Jochemsz., Jan, *soldado*/soldaat
03/02/1642
Jochemsz., Mathias, *pedreiro*/metselaar
31/05/1642, 29/06/1642, 31/07/1642,
30/08/1642
Johem, Guilhelms 01/07/1642
Jol, Cornelis Cornelissen, *almirante*/
admiraal 13/01/1642, 30/08/1642,
08/09/1642
Jol, Sijvert Cornelisz., *capitão do*
navio/kapitein van het schip Swol
27/01/1642
Jonge, Abraham de Roef de 23/07/1642
Jonge, Albrecht van Breugel de
12/03/1642, 29/06/1642
Jonge, Heindrick Hamel de 15/07/1642,
31/07/1642, 30/09/1642, 03/11/1642
Jonge, Jan de, *notário*/notaris 31/05/1642

Jonge, Lourens Cornelisen de
20/03/1642, 30/04/1642, 03/11/1642
Jonge, Pieter Tonneman de 15/10/1642
Jongenaël, Jan Cornelisen 03/03/1642,
25/03/1642, 21/05/1642, 10/06/1642
Jongernel, Lion 22/07/1642
Joode, Daniel de 01/03/1642
Joris, Jan, *sargento*/sergeant 01/03/1642

K

Kaeij, Claes Pietersen 31/03/1642
Kalckman, Jan Cornelisz., *piloto de navio*/
stuurman 10/01/1642
Keerbergen, Abraham van 15/10/1642,
01/11/1642
Keerbergen, Christiaen 31/03/1642,
14/04/1642, 30/04/1642, 28/05/1642,
31/05/1642, 31/07/1642, 14/08/1642,
30/08/1642, 18/09/1642, 01/11/1642,
10/11/1642
Keerboon, Willem 31/05/1642
Keesbergen, Harman van, *arrendatario*
de transporte/pachter van het veer
12/07/1642
Keijns, Jacob 31/03/1642
Keijser, Ares Jansz 19/02/1642
Keijser, Lucas de 21/05/1642,
22/05/1642, 31/05/1642, 03/11/1642
Kelderman, Pieter 29/06/1642,
14/08/1642, 30/08/1642, 26/09/1642,
10/10/1642
Keller, Sebastiaen 31/01/1642,
01/02/1642, 11/02/1642, 14/02/1642,
21/02/1642, 03/03/1642
Kemansz., Joan 01/11/1642
Kemp, Thomas, *predicante*/predikant
05/02/1642, 20/02/1642, 10/04/1642,
11/07/1642, 12/07/1642, 31/07/1642,
02/08/1642, 25/11/1642, 28/11/1642,
30/12/1642, 31/12/1642
Kerckhoff, Cornelis, *barqueiro*/schipper
30/09/1642, 31/12/1642

- Kessel, Davit van 21/05/1642,
06/06/1642, 27/06/1642
- Kesslerus, Fridericus, *predicante*/predikant
03/01/1642, 23/01/1642, 13/02/1642,
13/03/1642, 20/03/1642, 27/03/1642,
01/04/1642, 04/04/1642, 10/04/1642,
05/05/1642, 12/05/1642, 13/06/1642,
29/06/1642, 06/07/1642, 10/07/1642,
02/08/1642, 05/08/1642, 19/08/1642,
20/08/1642, 26/09/1642, 29/09/1642,
02/10/1642, 17/10/1642, 31/10/1642,
25/11/1642, 27/11/1642, 28/11/1642,
09/12/1642, 11/12/1642, 16/12/1642,
31/12/1642
- Ketel, Nicolaus, *predicante*/predikant
03/01/1642, 15/09/1642, 31/10/1642,
25/11/1642, 27/11/1642, 16/12/1642
- Ketelaer, Andries, *prateiro*/zilversmid
28/11/1642
- Kier, Heijndrick 03/09/1642,
18/09/1642
- Kievit, capitão 27/08/1642
- Kijnts, Jacob 02/12/1642
- Kinit, Samuel, *capitão*/kapitein
16/09/1642
- Kint, Jacob, *comandante dos Tapuias*/
commandant van de Tapuias
28/08/1642, 15/10/1642
- Knibbe, David, *comissário* /commies
31/01/1642, 01/03/1642, 26/03/1642,
31/03/1642, 04/04/1642, 30/04/1642,
31/05/1642, 10/07/1642, 31/07/1642,
30/08/1642, 21/11/1642, 28/11/1642,
02/12/1642
- Kock, Casper 26/02/1642
- Koin, Hans van, *coronel*/kolonel
21/01/1642, 17/03/1642, 18/03/1642,
19/03/1642, 30/04/1642, 31/05/1642,
20/08/1642, 23/09/1642
- Koin, Sedwijn van, *comandante dos*
militares/commandant van de
militairen 02/03/1642
- Kool, Bartolomeus, *professor de Latin*/
leraar Latijn 06/07/1642
- Krijger, Hans 27/12/1642
- Krijnsz., Jacob 31/10/1642
- Kuijscher, Jan de, *confortador de doentes*
enviado para/ziekentrooster gestuurd
naar São Thomé 17/04/1642
- L
- Lambersz., Davit, *capitão*/kapitein
12/12/1642
- Lambertsen, William, *capitão*/kapitein
29/03/1642
- Lambertsz., Bartholomeus 31/01/1642
- Lancquer, Steven 21/05/1642
- Langdon, Jems, *alferes*/vaandrig
16/09/1642
- Lanquer, Estiesne 25/03/1642
- Lantens, Cornelis van 15/10/1642
- Lassine, capitão 03/02/1642
- Leão, Simão de 25/03/1642
- Leeck, Arthus, *consolador de doentes*
e mestre escola/ziekentrooster
en schoolmeester 01/08/1642,
18/08/1642
- Leeu, Gijsbert de, *soldado*/soldaat
31/12/1642
- Leeuw, Cornelio de, [Cornelius Leoninus,
filho] *predicante*/predikant 01/05/1642,
07/05/1642, 12/05/1642, 14/05/1642,
28/11/1642
- Leffingh, Eduard 31/03/1642
- Leij, Casper van der 06/05/1642,
15/05/1642, 17/05/1642, 22/07/1642,
23/07/1642, 31/07/1642, 07/10/1642
- Leitão, Antonio Roiz 12/06/1642,
10/07/1642
- Leitão, Baltasar, *capitão indígena*/Indiaans
kapitein 14/01/1642
- Leitão, Francisco 19/02/1642,
12/06/1642
- Leite, João Dias 24/06/1642
- Leite, Thomas 30/07/1642

- Lems, Adriaen, *conselheiro de finanças*/
raad van financiën 04/09/1642,
22/09/1642, 01/10/1642, 17/11/1642,
02/12/1642
- Lendino, Joris 30/08/1642
- Lestingh, Eduart 31/01/1642
- Letão, Roque 29/07/1642
- Leijtse, Joffrouw *ama-de-leitel* min
13/02/1642
- Lherinte, Johannes, *comissário na* /
commies in Paraíba 14/01/1642,
21/01/1642, 24/01/1642
- Lichthart, Jan Cornelissen, *almirantel*
admiraal 21/01/1642, 31/01/1642,
06/02/1642, 17/03/1642, 21/03/1642,
25/03/1642, 29/03/1642, 05/04/1642,
07/04/1642, 18/04/1642, 31/05/1642,
12/06/1642, 16/06/1642, 24/06/1642,
04/07/1642, 09/07/1642, 14/07/1642,
30/07/1642, 02/08/1642, 02/08/1642,
12/08/1642, 20/08/1642, 25/08/1642,
10/09/1642, 06/10/1642, 09/10/1642,
29/10/1642, 31/10/1642, 04/11/1642,
28/11/1642, 01/12/1642, 04/12/1642,
08/12/1642, 09/12/1642, 10/12/1642,
17/12/1642, 19/12/1642, 29/12/1642,
30/12/1642
- Lijra, Gonsalvo Novo de 28/06/1642
- Lima, Bento da Costa de 15/07/1642
- Linden, François van der 11/09/1642
- Linden, Frans van der 28/08/1642,
30/09/1642
- Lindenau, Christopher, *capitão*/kapitein
08/03/1642, 29/06/1642, 29/09/1642,
30/09/1642, 01/11/1642
- Linge, Paulus de, *diretor da Paraíba*
directeur van 14/01/1642,
20/01/1642, 27/01/1642, 31/01/1642,
06/02/1642, 13/02/1642, 16/02/1642,
18/02/1642, 21/02/1642, 01/03/1642,
03/03/1642, 06/03/1642, 08/03/1642,
17/03/1642, 24/03/1642, 31/03/1642,
15/04/1642, 30/04/1642, 07/05/1642,
12/05/1642, 16/05/1642, 20/05/1642,
31/05/1642, 04/06/1642, 10/06/1642,
08/07/1642, 09/07/1642, 24/07/1642,
29/07/1642, 02/08/1642, 09/08/1642,
12/08/1642, 19/08/1642, 02/09/1642,
05/09/1642, 12/09/1642, 23/09/1642,
07/10/1642, 09/10/1642, 10/10/1642,
27/10/1642, 01/11/1642, 04/11/1642
- Linschoten, Balthasar van 08/03/1642
- Lintsenick, Jacobus van, *comissário*/
commies 20/01/1642, 03/02/1642,
13/02/1642, 29/03/1642, 01/04/1642,
06/06/1642, 12/08/1642, 12/12/1642
- Lip, Hans vander, *corneteiro*/kornetblazer
08/03/1642
- Listebon, Jan, *corneteiro*/kornetblazer
08/03/1642
- Listoen, Baltasar, *indígena*/Indiaan
31/01/1642
- Listrij, Johannes, *escolteto em Goiana*,
comandante dos brasileiros/schout
in Goiana en commandant van de
Brasileanen [Indianen] 21/01/1642,
17/02/1642, 20/02/1642, 21/02/1642,
01/03/1642, 08/03/1642, 10/04/1642,
26/04/1642, 02/06/1642, 06/06/1642,
08/07/1642, 02/08/1642, 05/08/1642,
28/08/1642, 30/08/1642, 01/09/1642,
18/09/1642, 27/09/1642, 30/09/1642,
08/10/1642, 10/10/1642, 15/10/1642,
21/10/1642, 01/11/1642, 10/11/1642
- Livens, Lambrecht 28/11/1642
- Lochem, Dirck Jansz, *confortador de*
doentes/ziekentrooster 06/07/1642
- Lodewichs, Philips 08/03/1642
- Lomes, Jacques 06/10/1642
- Lomes, Pieter 06/10/1642
- Looms, Pieter 27/10/1642, 20/12/1642
- Loopen, Jan, *tesourero*/penningmeester
18/01/1642, 21/02/1642, 08/03/1642,
12/03/1642
- Loose, A. de 15/10/1642
- Lopes, Domingos 02/12/1642

Lopes, Gil 16/06/1642
 Lopes, Jan 13/05/1642, 06/07/1642
 Lossingh, Edvardt 31/05/1642
 Louden, Isaack Poulán van, *tenentel*
luitenant 16/09/1642
 Lourens, Jacob, *sargento/sergeant*
 29/06/1642
 Lourez, Diogno Dias 12/06/1642
 Lucas, Jan 30/08/1642
 Lucena, Marcquos Perez de 22/08/1642
 Luffel, Gillis van 23/01/1642,
 15/09/1642, 03/11/1642, 18/11/1642,
 02/12/1642
 Luijtenbach, Cornelis 19/09/1642
 Luijtges, Jan 29/06/1642
 Luis, Sebastião da Cunha 27/06/1642
 Luisen, Hans Willem 06/06/1642
 Lunna, Julhão de 23/06/1642
 Lunnen, Heijndrick van 15/10/1642

M

Machado, Abraham de 31/05/1642
 Machado, Estevão 12/06/1642
 Machado, Sebastião 10/06/1642
 Mackerecke, Theunis Jansz 31/07/1642
 Macquenij, Coenraet Jansen 31/03/1642,
 30/08/1642
 Macquenij, Cornelis Jansen 30/04/1642
 Maerschál, Boodewijn, *confortador de*
doentes/ziekentrooster 30/04/1642
 Maertens, Isbrant 30/09/1642
 Maertsz., Abraham 21/05/1642
 Maessnoeck, Gerrit, *carpinteiro/*
timmerman 15/09/1642
 Magalhães, Manoel de 20/02/1642
 Maginso[sic], Manoel Gonsalves
 01/11/1642
 Maij, Cornelis 03/11/1642
 Maire, Jacob Le, *pensionário de*
Maurícia/pensionaris van Mauritsstad
 21/11/1642, 25/11/1642, 15/12/1642
 Malgalhais, Manoel de 23/06/1642
 Manra, Antonio Lopes de 15/07/1642

Manricque, George Everhart 11/02/1642,
 21/02/1642, 01/03/1642, 05/07/1642,
 06/11/1642, 01/12/1642
 Mant, Antonij de, *barqueiro/schipper*
 31/01/1642
 Marcado, Abraham de 31/01/1642
 Marcado, Jan 29/06/1642
 Marcus, Paul 01/11/1642
 Margits, Joris 10/06/1642, 30/07/1642,
 15/10/1642
 Maris, João Carneiro de, *senhor de*
engenhol/eigenaar van suikermolen
 08/02/1642, 17/02/1642, 29/06/1642,
 15/07/1642, 22/07/1642
 Marischal, Johannes, *escolteto na/schout*
in Paraíba 20/01/1642, 30/01/1642,
 25/03/1642, 01/04/1642, 12/05/1642,
 02/08/1642
 Marischal, Josias 30/08/1642
 Marques de Montalvão (Jorge
 de Mascarenhas) 27/04/1642,
 10/05/1642
 Marrisnigh, Pieter, *senhor de engenhol*
eigenaar van suikermolen 13/02/1642,
 30/04/1642, 19/05/1642, 12/07/1642,
 15/09/1642, 17/09/1642, 15/11/1642,
 05/12/1642
 Martensen, Cornelis 08/03/1642
 Martijn, Jan 16/09/1642
 Martijns, Manoel 31/01/1642
 Martim, Fernando 30/08/1642
 Martin, Bartram 01/08/1642
 Masagão, Domingos Gonsalves
 15/07/1642, 02/08/1642
 Mascado, Estevão 10/07/1642
 Massagão, Gasper Gonsalves 28/06/1642
 Masseel, Antonio de Oliveira 06/06/1642
 Masuer, Abraham 30/10/1642,
 05/12/1642
 Mataco, Jacob 01/03/1642
 Matijsz., Sybrant, *capitão da barca/*
kapitein van de bark Hoope
 04/12/1642

- Matthijssen, Berent 08/03/1642
 Mattos, João Tavares de 25/03/1642
 Matxvelt, Jan, *tenente indigena*/Indiaans
 luitenant 06/05/1642, 07/05/1642
 Mazagão, Manoel Gez 07/10/1642
 Meertsen, Jan 28/08/1642
 Meijdersz., Maerten 01/11/1642
 Meijernigh, Jan 31/01/1642
 Meijndersz, Mendert 01/11/1642
 Mekerem, Willem van 11/03/1642
 Mellingem, Abraham van 22/07/1642,
 30/08/1642, 02/09/1642, 12/09/1642
 Melo, Andreas Pereira de 26/02/1642,
 15/07/1642
 Mendes, Isaacq Franco 28/11/1642
 Mendes, Michiel Rodrigus 31/03/1642,
 30/04/1642
 Mendosa, Gasper de 30/08/1642
 Mendoza, Antonio Pinto de 15/07/1642,
 22/07/1642
 Menezes, Pedro Cesar de, *governador*
de/gouverneur van São Thomé
 29/09/1642
 Mercado, Luis de 30/09/1642
 Mert, Gisbert, *barqueiro*/schipper
 30/08/1642
 Mesquita, João Barbosa de 25/03/1642
 Mettingh, Frederick 06/06/1642
 Meulen, Heijndrick Baltasar van der
 01/11/1642
 Mevaert, Marten van, *arrendatário do*
gado/pachter van het vee 06/01/1642,
 09/07/1642
 Michielsens, Otto 01/03/1642
 Michielsz., Adriaen 16/12/1642
 Michielsz., Jan 29/01/1642
 Minchuijs, Jurgen, *cavaleriço*/stalknecht
 08/03/1642
 Minden, Jan Gerritsz van 21/10/1642
 Miranda, Antonio de 25/03/1642
 Mocker, Pieter, *arrendatário da reforma*
do forte Margarita /pachter van
 het onderhoud van fort Margareta
 06/02/1642
 Moen, Cornelis Dicksz., *mestre*
de equipagem/equipagemeester
 23/01/1642, 27/01/1642, 31/01/1642,
 14/02/1642, 01/03/1642, 31/03/1642,
 05/04/1642, 07/04/1642, 30/04/1642,
 31/05/1642, 29/06/1642, 31/07/1642,
 30/08/1642, 30/09/1642, 20/10/1642
 Moens, Barent Pietersz 21/02/1642
 Moer, Ghjsbrecht 30/04/1642
 Molijn, Jacques de 02/12/1642,
 03/12/1642, 06/12/1642, 08/12/1642,
 10/12/1642
 Molin, Jean do Toverio de 30/04/1642
 Molina, João Tenorio de 15/07/1642
 Monchi, Rene de 31/01/1642,
 01/03/1642, 31/07/1642, 15/09/1642,
 30/09/1642, 28/11/1642
 Monnickhouven, N., *predicante*/predikant
 28/11/1642
 Monteiro, Maria 11/02/1642
 Montenier, François, *notário*/notaris
 03/09/1642, 02/12/1642
 Montesinos, Samuel 21/05/1642,
 30/09/1642
 Mora, Alexander de 05/04/1642
 Morais, Abraham Gabaij de 31/07/1642,
 30/08/1642
 Morais, Francisco de, *cobrador*/
 deurwaarder 29/01/1642
 Morais, Paulo Pereira de 01/11/1642
 Moreel, Manuel 30/04/1642
 Moreel, Nathanel 31/01/1642,
 01/03/1642, 31/07/1642, 01/11/1642
 Moreira, Baltasar 30/04/1642
 Moreno, Baltasar Gonsalves 13/03/1642,
 19/03/1642
 Moreno, Mathias 22/02/1642
 Moreno, Natanel 08/10/1642
 Morim, Antonio de, *capitão indigena*/
 Indiaans kapitein 20/02/1642,
 01/03/1642

- Morris, Gideon 28/01/1642, 13/02/1642
10/11/1642, 02/12/1642, 27/12/1642
- Morris, Thomas, *notário*/notaris
13/05/1642, 10/07/1642
- Morthamer, Pieter, *diretor em*/directeur
in Luanda 21/03/1642, 16/04/1642,
20/05/1642, 02/06/1642, 24/10/1642,
27/10/1642, 28/10/1642, 17/11/1642,
25/11/1642, 28/11/1642, 08/12/1642,
09/12/1642, 10/12/1642, 11/12/1642,
12/12/1642, 31/12/1642
- Motta, Angela da 31/01/1642
- Motta, Francisco Nunes da 29/07/1642
- Motta, Luis da 30/04/1642
- Moucheron, Cosmo de 05/04/1642,
17/10/1642
- Moucheron, Edvart 10/06/1642
- Moucheron, Hendrick de 31/05/1642,
15/09/1642, 30/09/1642
- Moura, Francisco de 13/03/1642
- Moura, Pero Moreira de 25/03/1642
- Mourij, Baltasar, *indígena*
Indiaan 31/01/1642
- N**
- Naegel, Jan Willemsz 31/07/1642
- Naname, Joan 12/06/1642
- Nans, Anthonij de, *barqueiro*/schipper
30/09/1642
- Nassau-Siegen, Johan Mauritz van,
governador geral/gouverneur-generaal
03/01/1642, 16/01/1642, 17/01/1642,
23/01/1642, 27/01/1642, 29/01/1642,
31/01/1642, 06/02/1642, 11/02/1642,
17/02/1642, 19/02/1642, 20/02/1642,
27/02/1642, 28/02/1642, 01/03/1642,
08/03/1642, 19/03/1642, 20/03/1642,
29/03/1642, 01/04/1642, 03/04/1642,
04/04/1642, 15/04/1642, 26/04/1642,
27/04/1642, 05/05/1642, 09/05/1642,
10/05/1642, 15/05/1642, 22/05/1642,
28/05/1642, 31/05/1642, 02/06/1642,
05/06/1642, 25/06/1642, 29/06/1642,
02/07/1642, 10/07/1642, 15/07/1642,
05/08/1642, 06/08/1642, 19/08/1642,
28/08/1642, 30/08/1642, 01/09/1642,
02/09/1642, 03/09/1642, 05/09/1642,
08/09/1642, 10/09/1642, 15/09/1642,
16/09/1642, 18/09/1642, 26/09/1642,
29/09/1642, 30/09/1642, 08/10/1642,
09/10/1642, 13/10/1642, 14/10/1642,
15/10/1642, 17/10/1642, 21/10/1642,
27/10/1642, 30/10/1642, 03/11/1642,
05/11/1642, 08/11/1642, 10/11/1642,
12/11/1642, 17/11/1642, 18/11/1642,
22/11/1642, 27/11/1642, 28/11/1642,
03/12/1642, 06/12/1642, 10/12/1642,
31/12/1642
- Navarro, Aron 20/09/1642, 19/11/1642
- Navarro, João Leitão 12/06/1642
- Navarro, Moses 20/03/1642,
25/03/1642, 01/04/1642, 28/07/1642,
29/07/1642, 20/09/1642, 01/11/1642,
19/11/1642, 05/12/1642
- Negemans, Geleijn 04/10/1642
- Negenton, Willem 15/07/1642
- Negreiros, Andre Vidal de, *major*/majoor
18/09/1642, 26/09/1642, 29/09/1642,
01/10/1642, 08/10/1642, 10/10/1642,
13/10/1642, 14/10/1642, 21/10/1642
- Nese, Jacques van de 25/03/1642,
27/06/1642, 29/07/1642, 04/09/1642
- Nesemias, Moijses 29/06/1642,
30/08/1642
- Nesen, Jeronimo Correa van der
25/03/1642
- Netto, Moijses 31/05/1642, 30/07/1642,
01/11/1642
- Nicolaij, David 03/11/1642
- Niehof, Johan 04/02/1642
- Nieulandt, Cornelis, *diretor em*/directeur
in Luanda 16/04/1642, 02/06/1642,
29/06/1642, 27/11/1642
- Noge, Pieter, *cirurgião*/chirurgijn
26/11/1642
- Noorman, Wessel 15/10/1642

Nunes, Isaacq, *pintor*/schilder
31/12/1642

Nunes, Luis 30/04/1642, 31/05/1642

Nunes, Moses 28/01/1642, 01/03/1642,
30/04/1642, 05/12/1642

Nunes, Pedro Ribero 10/07/1642

O

Obbensz., Jan, *barqueiro*/schipper
31/05/1642

Obtenbos, Jan van 31/01/1642

Ockhuijsen, Michiel van 31/01/1642,
12/08/1642, 10/11/1642

Oijens, Johannes, *tenente*/luitenant
06/01/1642

Olanda, Arnão de 06/06/1642

Olferdi, Nuno, *presidente do Conselho*
Político/president van de politieke Raad
20/02/1642, 22/02/1642, 24/02/1642,
26/02/1642, 22/03/1642, 07/04/1642,
08/05/1642, 19/05/1642, 29/06/1642,
02/07/1642, 09/07/1642, 29/07/1642,
05/08/1642, 20/08/1642, 21/08/1642,
22/09/1642, 03/11/1642, 25/11/1642,
08/12/1642, 09/12/1642, 12/12/1642,
16/12/1642, 26/12/1642

Olinck, Harman 01/02/1642,
17/12/1642

Oliveira, Chrão[sic] Dias de 10/06/1642

Oliveira, Gonçalves Lopes de 15/04/1642

Oliveira, João de 20/03/1642,
31/05/1642

Olivera, Gonsalvo d', *senhor do engenho*
eigenaar van de suikermolen Cunhaú
27/12/1642, 30/12/1642

Omess, Eduwert 28/11/1642

Ongena, Petrus, *predicante*/predikant
03/01/1642, 22/08/1642

Ool, Cornelis van 25/03/1642

Ool, Jan van 03/03/1642, 25/03/1642,
21/05/1642, 10/06/1642, 27/06/1642,
30/09/1642, 15/10/1642, 22/11/1642

Oostendorp, Willem van 31/12/1642

Opelaer, Casper Jansz 31/07/1642

Optenbos, Joan van 31/05/1642

Osterman, Adolf Jansz 17/10/1642

Ostringa, Johannes, *predicante*/predikant
28/11/1642

Otmoet, Aldert 07/02/1642

Otsenborn, David 11/03/1642,
14/03/1642, 30/04/1642, 06/06/1642,
29/06/1642, 01/07/1642, 23/07/1642,
30/07/1642, 28/08/1642, 15/09/1642,
16/09/1642, 15/10/1642, 17/10/1642,
29/12/1642

Ouderman, Cornelis Hendrick
02/04/1642

Ouderman, Jan Cornelisz., *piloto*
promovido a capitão/stuurman
bevorderd tot kapitein 06/01/1642

Ouraen, Coeraen 01/11/1642

Ouseel, Jacques 27/10/1642

Overste, *diretor em*/directeur in Luanda
24/10/1642

P

Pacheco, Isaac 25/03/1642, 21/05/1642

Paff, Pieter, *alferes*/vaandrig 16/09/1642

Pais, Antonio, *senhor de engenho*/eigenaar
van suikermolen 20/02/1642

Pais, Philipp 22/07/1642

Paiva, Luis de 22/07/1642

Paiz, Padre Manuel 25/03/1642

Palints, *capitão*/kapitein 25/07/1642

Panwelsz., Jacob 31/05/1642,
03/11/1642

Parant, Jan 30/04/1642, 21/05/1642,
29/06/1642

Parede, Davit 30/07/1642

Parent, Jan 15/09/1642, 01/11/1642

Pas, Samuel de 31/07/1642

Passo, Antonij 31/12/1642

Passo, João Nunes do 25/03/1642,
21/05/1642

Paul, Thomas, *supervisor do trabalho*
werkbaas 31/01/1642, 12/03/1642

- Paulij, Coenraet 06/06/1642
 Paulusz., Paulus, *mestre do navio*/
 meester van het schip Connick Davidt
 30/04/1642, 29/06/1642
 Pauvelsz., Jacob 01/11/1642
 Pegos, Manuel Neto 10/06/1642
 Peixoto, Diogo 25/03/1642
 Pelnits, Hans Ernst van 30/08/1642
 Pels, Artus 31/01/1642, 01/03/1642,
 31/03/1642, 30/04/1642, 31/05/1642,
 29/06/1642, 31/07/1642, 28/08/1642,
 30/08/1642
 Pelser, Bartholomeus 29/07/1642
 Pelser, Marcus Poer en 22/03/1642
 Pereira, Francisco, *genro do governador del*/
 schoonzoon van de gouverneur van São
 Thomé 14/01/1642, 31/03/1642
 Pereira, Manoel Fernandes 29/07/1642
 Pereira, Manoel Velho 17/10/1642
 Pereira, Michael Gonsalves, *capitão*/
do campol/jager op gevluchte slaven
 20/02/1642
 Pereira, Simão Barbosa 15/07/1642
 Pereira, Thome 29/07/1642
 Pereira, Vincento de Sousa 12/06/1642
 Peres, Jacques 27/08/1642
 Peres, Moijses 30/08/1642
 Per[re], Adriaen van de, *comissário eml*/
 commies in Serinhaem 01/03/1642,
 30/04/1642, 31/05/1642, 29/06/1642,
 15/07/1642, 31/07/1642, 14/08/1642,
 30/08/1642, 01/11/1642, 04/11/1642,
 28/11/1642
 Petit, Bartolomeus 28/08/1642,
 28/11/1642
 Peu, Jean de 21/05/1642
 Peylder, Jan Rochesz 15/09/1642
 Philipz, Adam, *diretor eml*/directeur in
 Porto Calvo 02/01/1642, 31/01/1642,
 13/02/1642, 01/03/1642, 26/03/1642,
 31/03/1642, 07/04/1642, 30/04/1642,
 09/05/1642, 08/07/1642, 09/07/1642,
 31/07/1642, 30/09/1642, 05/11/1642,
 09/12/1642, 16/12/1642, 26/12/1642
 Picart, Alexander, *major*/majoor
 08/09/1642
 Piercon, Isaack, *alferes/vaandrig*
 27/12/1642
 Pieters, Hercque, *barqueiro*/schipper/
 schipper 31/03/1642
 Pieters, Samuel, *cuartel-mestre*/
 kwartiermeester 30/04/1642
 Pietersen, Cornelis, *capitão do navio*/
 kapitein van het schip Matança
 25/03/1642
 Pietersen, Michiel 12/03/1642
 Pietersz., Aris, *barqueiro*/schipper
 04/12/1642
 Pietersz., Broer 31/12/1642
 Pietersz., Harman, *oleiro*/steenbakker
 31/05/1642
 Pietersz., Heijndrick, *barqueiro*/schipper
 29/06/1642
 Pietersz., Michiel 30/01/1642,
 12/03/1642, 29/06/1642, 14/08/1642,
 30/09/1642
 Pietersz., Paulo 28/11/1642
 Pietersz., Pieter 31/01/1642, 01/03/1642
 Pietersz., Simon, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Waterhont 08/02/1642
 Pieterz, Frans, *comerciante livre*/vrij
 koopman 19/09/1642
 Pijloot, Pieter Jansz 31/07/1642
 Pimenta, Francisco Dias, *generall*/generaal
 08/09/1642
 Pimenta, João 24/06/1642, 28/06/1642
 Pina, Benjamin de 31/03/1642,
 30/07/1642, 30/09/1642, 28/11/1642,
 05/12/1642
 Pinheiro, Manoel 12/06/1642
 Pinto, Aires 25/03/1642
 Pinto, Antonio De Alvarez 23/06/1642,
 28/06/1642
 Pinto, Jorge Homem 03/03/1642,
 07/03/1642, 20/03/1642, 25/03/1642,

- 30/04/1642, 05/05/1642, 16/05/1642, 20/05/1642, 21/05/1642, 23/05/1642, 31/05/1642, 10/06/1642, 31/07/1642, 30/09/1642, 09/12/1642
- Pinto, Jorge Reis 21/05/1642
- Pinto, Ruis Vaz 06/06/1642, 27/06/1642
- Piron, Isaack, *alferes/vaandrig* 16/09/1642
- Piso, Willem, *médico/arts* 14/02/1642, 08/03/1642, 02/04/1642, 19/04/1642, 13/05/1642, 22/05/1642, 18/12/1642
- Pisoel, Pieter Jansz 29/07/1642
- Pistor, Frederich, *engenheir/ingenieur* 07/01/1642, 14/01/1642, 06/02/1642, 12/02/1642, 13/02/1642, 01/03/1642, 05/03/1642, 14/04/1642, 01/07/1642, 09/07/1642, 02/09/1642, 15/10/1642, 28/11/1642
- Pitta, Baltasar da Rocha 15/04/1642, 04/06/1642
- Pla, Daniel le 23/07/1642
- Plaet, Jores de 31/01/1642
- Plampijn, Joan 31/12/1642
- Plancker, Guilliame 28/06/1642
- Plancker, Willem 16/06/1642
- Planta, Sijmon Peronsau, *alferes/vaandrig* 30/08/1642
- Plante, Franciscus, *predicantelpredikant* 04/04/1642, 19/08/1642, 20/08/1642, 26/09/1642, 17/10/1642, 25/11/1642, 27/11/1642, 28/11/1642, 09/12/1642, 12/12/1642, 30/12/1642, 31/12/1642
- Ploos, Gerrijt 08/03/1642
- Poel, Cornelis van der, *predicantelpredikant* 13/02/1642, 01/04/1642, 01/05/1642, 07/05/1642, 09/10/1642
- Poel, Samuel van Gansen 15/09/1642
- Points, Sederum, *major inglês/Engels* majoor 05/11/1642
- Points, Willem, *tentente/luitenant* 10/05/1642, 02/08/1642, 09/08/1642, 02/09/1642, 12/09/1642
- Pol, Lucas, *capitão do navio/kapitein* van het schip Zeeu[w]sche Jager 08/10/1642, 24/10/1642
- Polemius, Theodorus 06/07/1642, 25/11/1642, 27/11/1642, 28/11/1642
- Poluits, *capitão/kapitein* 18/09/1642
- Pomer, Maerten, *alferes/vaandrig* 27/12/1642
- Ponto, Joseph do, *arrendatário de pescaria* *nol*pachter van de visvangst in Rio Grande 27/06/1642
- Poppe, Dirck 25/03/1642
- Porto, Jesu do 12/06/1642
- Post, Matheus, *sub-contador/*onderboekhouder 03/01/1642, 28/01/1642, 31/01/1642, 18/04/1642, 19/04/1642, 13/05/1642, 12/06/1642, 06/07/1642, 24/07/1642, 26/07/1642, 28/08/1642, 11/09/1642, 26/09/1642
- Pot, Barent, *barqueiro/schipper* 01/03/1642, 31/03/1642, 30/08/1642, 01/11/1642, 19/12/1642, 31/12/1642
- Potti, Pieter 25/03/1642, 02/08/1642, 28/08/1642
- Pours, Marcus de 29/07/1642
- Pouwelsen, Wilhem, *alabardeirol* hellebaardier 08/03/1642
- Preste, Guilliame J. 31/07/1642
- Pretorius, Jan 24/06/1642
- Pringli, Jorge 21/10/1642
- Put, Simon 25/03/1642
- Putte, Jan vande, *mestre do navio/meester* *van het schip* Hasewint 29/06/1642
- Q
- Quadenau, Christopher 08/03/1642
- Querido, Abraham 31/03/1642
- R
- Raab, Adam, *capitão* 30/08/1642
- Rabi, Jacob, *chefe dos Tapuias/chef* van de Tapuias 25/06/1642, 11/07/1642
- Raison, Pierre 07/01/1642, 30/10/1642

Rasiere, Isaac de 25/03/1642,
31/03/1642, 10/06/1642, 09/10/1642,
30/10/1642, 06/11/1642, 28/11/1642
Ravenswaj, Gerrit van 01/02/1642
Rebello, Manoel Gomes 29/07/1642
Rechteren, Jan van 17/03/1642
Reeck, Susanna de 30/04/1642
Regers, Melis 30/08/1642
Rego, Gaspar Correa 16/06/1642,
17/10/1642
Rego, Miguel Correa 16/06/1642
Rei do Congo 27/10/1642, 30/10/1642,
17/11/1642
Reijde, Roger 30/09/1642
Reijdesz., Jan 31/12/1642
Reijnborgh, Jorge 18/09/1642
Reijnonts, Pieter 31/05/1642,
31/12/1642
Rembach, Juriaen 27/12/1642
Ribeiro, Francisco 30/04/1642,
31/05/1642, 30/08/1642
Ribeiro, Manoel 11/12/1642
Richter, Wermer, *alabardeirol*
hellebaardier 08/03/1642
Ridder, Nicolaes de 30/06/1642
Rietvelt, capitão 27/08/1642
Rijnback, Hendrick 02/01/1642,
17/11/1642
Rijschoten, Claes van 31/01/1642,
30/09/1642
Rijswercker, Jan 25/03/1642,
26/03/1642, 21/11/1642
Riviere, La, *predicantelpredikant*
05/04/1642
Rocha, Domingo da 30/08/1642
Rocha, Pedro da 20/02/1642,
29/06/1642, 18/12/1642
Rocha, Thomas da 29/07/1642
Rodrigues, Francisco, *barqueiro/schipper*
30/08/1642
Rodrigues, Jeronimo 01/11/1642
Rodrigues, Manoel 01/03/1642,
29/06/1642, 29/07/1642

Rodrigues, Matheus, *barqueiro/schipper*
31/05/1642
Rodrigus, Antonio 23/07/1642
Rodrigus, Francisco 31/01/1642,
01/03/1642
Roef, Abraham de 02/12/1642
Roehons, Antonij de 07/10/1642
Roeloefs, Jan 29/06/1642, 30/09/1642
Roep, Dirck 30/09/1642
Roggeveen, Pieter Jansz 31/05/1642
Ronnema, Latrich van 18/09/1642
Rooleeu, Evert 18/11/1642, 02/12/1642
Rubee, Francisco 31/01/1642
Ruijchaver, Jacob, *general no Castelo da*
*Minal*generaal op het Kasteel de Mina
07/02/1642, 11/03/1642, 29/03/1642,
03/06/1642, 07/06/1642, 10/11/1642
Ruis, Pedro 30/04/1642, 05/12/1642
Runst, Joannes 15/10/1642
Runtfleisch, Joan, *contador*/boekhouder
27/10/1642

S

Sa, Manuel Ribeiro de 15/04/1642,
12/06/1642, 06/10/1642
Saa, Michiel Fernandes de 13/03/1642,
05/04/1642, 16/06/1642
Sacutto, Jacob 30/04/1642
Salettes, Francisco, *capitão indígenal*
Indiaanse kapitein 20/02/1642,
01/03/1642
Salom, Davit 13/08/1642
Sanders, Jochem 31/01/1642
Sandersen, Sander 02/05/1642
Sandersz., Sander, *comissário dos livros*
das guarnições/commies van de
garnizoensboeken 13/02/1642
Saraiva, Duarte 31/01/1642, 06/08/1642,
24/11/1642, 28/11/1642
Saraiva, Manoel 02/08/1642
Sarmiento, d. Alvaro de Lima, *governador*
delgouverneur van Havana 08/09/1642

- Schaep, Wouter Hillebrantsz., *capitão do navio*/kapitein van het schip Utrecht 27/01/1642
- Schaft, Philips, *capitão*/kapitein 27/08/1642, 28/08/1642
- Scheprechter, Heyndrick 28/11/1642
- Schetski, Christopher, *tenente*/luitenant 08/03/1642
- Schief, Jan Danelisz, *capitão*/kapitein 12/09/1642
- Schilder, Isaack Memmiers 31/12/1642
- Schilders, Michiel Pietersz. 31/03/1642, 30/04/1642, 31/07/1642, 30/08/1642
- Schilt, Hendrick 30/04/1642
- Schoppe, Sigismund von, *governador*/gouverneur 01/03/1642
- Schoren, Mattheus 27/10/1642
- Schot, Jan Andriesz., *barqueiro*/schipper 31/01/1642, 30/04/1642, 31/05/1642
- Schout, Claes Albertsz, *mestre do navio*/meester van het schip Houttuijn 31/12/1642
- Schouten, Jan 31/01/1642, 01/03/1642
- Sehem, Davit 29/06/1642
- Selon, Abraham 30/08/1642
- Seneschal, Artus 29/06/1642
- Senjor, Jacob 31/05/1642, 06/08/1642, 05/12/1642
- Sequeira, Manoel de Queiros, *escabino* na/schepen in Paraíba 16/01/1642, 15/04/1642, 16/05/1642, 22/11/1642
- Serqueira, Estevão Contjero [sic] de 06/06/1642
- Serqueira, Manuel de Queiros 04/06/1642, 27/06/1642, 24/11/1642
- Serqueira, Vincenzo 24/06/1642, 28/06/1642
- Serra, Antonio da 29/07/1642
- Seulijn, Pieter 09/04/1642, 06/05/1642, 31/05/1642, 12/06/1642, 29/06/1642, 12/07/1642, 23/07/1642, 31/07/1642, 28/11/1642
- Shijsz., Sijbrant, *barqueiro*/schipper 31/05/1642
- Sick, Jacob, *barqueiro*/schipper 31/01/1642
- Sieckoma, Reijmer, *tenente*/luitenant 18/09/1642
- Sijbrants, Salnigh 30/04/1642
- Sijmon, Pierre, *comissário*/commies 17/09/1642, 22/09/1642, 28/11/1642
- Sijmons., Cornelis 31/05/1642, 04/12/1642
- Sijmons., Floris 28/08/1642
- Sijmons., Sijmon 01/11/1642
- Silva, Antonio Telles da, *governador da*/gouverneur van Bahia 18/09/1642, 26/09/1642, 29/09/1642, 08/10/1642, 13/10/1642, 14/10/1642, 21/10/1642
- Silva, Domingo da 31/01/1642
- Silva, Duarte Gomes da 10/06/1642, 08/10/1642
- Silva, Francisco Rabelo da 23/06/1642
- Silva, Manuel da, *tenente indígena*/Indiaans luitenant 20/02/1642
- Silva, Pedro Perera da 23/06/1642
- Silvames, Lubbetns, *contador*/boekhouder 14/02/1642, 07/05/1642, 13/05/1642, 12/06/1642, 06/07/1642, 12/08/1642, 28/08/1642
- Sise, Balthasar da 31/05/1642
- Slaes, Melchior Tannes 30/08/1642
- Slecht, Sijmon Evertsz, *barqueiro*/schipper 31/03/1642, 28/11/1642, 19/12/1642, 31/12/1642
- Sluijter, capitão 18/02/1642, 22/02/1642, 24/10/1642
- Slyter, Willem, *tenente*/luitenant 16/09/1642, 12/12/1642
- Smient, Elbert 04/02/1642, 10/03/1642, 22/03/1642, 30/04/1642, 24/07/1642, 14/08/1642, 03/09/1642, 04/09/1642, 24/09/1642, 02/12/1642
- Smijt, Jan 10/10/1642
- Smint, Thomas 30/07/1642

- Smit, Jan Jansz, *confortador de doentes/*
ziekentrooster 30/12/1642
- Smit, Roelof 01/03/1642, 30/08/1642
- Smit, Walter, *supervisor do trabalho/*
werkbaas 27/09/1642
- Smit, Wouter 12/03/1642, 14/08/1642
- Sneewens, Joannis, *ex commissário em/oud*
commies in Muribeca 22/09/1642
- Snijder, Kills 30/10/1642
- Soares, Francisco 06/06/1642,
27/06/1642
- Soerro, Ophram 30/04/1642
- Soest, Pieter Kerckhof van, *cavaleriçol/*
stalknecht 08/03/1642
- Soler, Vincente Joachim, *predicantel*
predikant 05/04/1642, 23/07/1642,
19/08/1642, 20/08/1642, 30/08/1642,
29/09/1642, 21/11/1642, 24/11/1642
- Solomme, David de, *comissário/commies*
06/03/1642, 09/05/1642, 17/05/1642,
27/05/1642, 28/05/1642, 29/06/1642,
14/07/1642, 15/07/1642, 02/08/1642,
06/08/1642, 07/08/1642, 18/08/1642,
19/08/1642, 30/08/1642, 12/09/1642,
15/11/1642, 21/11/1642, 11/12/1642,
12/12/1642, 16/12/1642, 30/12/1642,
31/12/1642
- Solpher, Gasper van 21/05/1642
- Sonnius, Pieter, *comissário/commies*
02/05/1642, 31/10/1642
- Sonnius, Wouter, *comissário dos livros*
das guarnições/commies van de
garnizoensboeken 01/02/1642,
04/02/1642, 13/02/1642
- Sousa, Baltasar de 31/01/1642
- Sousa, Francisco de 24/06/1642
- Souseij, Carel 21/05/1642
- Spangier, Quirijn 29/03/1642
- Spangiert, Thomas 28/08/1642
- Sparrouw, Abigael 01/11/1642
- Speron, Jeremias 15/07/1642
- Spijcker, Cornelis 04/01/1642
- Spirnigh, Jacob 31/05/1642
- Springappel, François Crijnen
23/10/1642
- Springhuijs, Nicolas 02/12/1642
- Stachouwer, Cornelis, *cavaleriçol/*
stalknecht 08/03/1642
- Stachouwer, Jacob 30/06/1642
- Staets, Melchior Johannes 31/01/1642,
04/03/1642
- Steedts, Pieter 31/12/1642
- Steenbor, Emanuel van, *alferes/vaandrig*
30/08/1642
- Steenhouwer, Albert Dircksz 31/12/1642
- Steenhouwer, Jan Sieben 31/01/1642,
01/03/1642, 31/03/1642, 30/09/1642,
01/11/1642, 28/11/1642, 31/12/1642
- Steenhuijsen, Jan Reijersen, *capitão*
do navio/kapitein van het schip
Steenhuijsen 03/01/1642
- Steenwinckel, Daniel van 31/03/1642,
30/04/1642, 21/05/1642, 31/05/1642,
06/06/1642, 29/06/1642, 31/07/1642,
03/11/1642, 31/12/1642
- Stembor, Fredrich, *nobre/edelman*
08/03/1642
- Stetten, Jodocus à, *predicantel/predikant*
28/11/1642
- Steulingh, Cornelis Danckersz
09/09/1642
- Stevens, Eduart 30/10/1642
- Stiffrij, Abraham 31/03/1642,
14/04/1642
- Stipel, Gerrit Jansz 29/04/1642
- Strich, Abraham, *comissário de artilharia*
e do trem/commies van de artillerie
en de trein 01/04/1642, 30/08/1642,
14/11/1642, 15/11/1642, 31/12/1642
- Stricht, Dommicus van der 06/02/1642
- Strijger, Hamsz 15/10/1642
- Struijs, Abraham, *diretor no/directeur*
in São Francisco 05/09/0642,
02/01/1642, 31/01/1642, 07/02/1642,
22/02/1642, 24/02/1642, 04/09/1642
- Struijs, Cornelis 16/12/1642

- Struijs, Heijndrick 09/09/1642
 Stuard, Jan 30/04/1642
 Sudalera, David 31/01/1642
 Suerden, Pieter Geussen van 07/05/1642
 Suijder, Kiliaen 15/07/1642
 Sulpher, Casper van 29/07/1642
 Swaenswijck, Nicolaes van 02/01/1642
 Swart, Jacob Cornelisz 31/01/1642
 Sweers, François, *comissário dos víveres/*
commies van de vivres 04/01/1642,
 11/02/1642, 24/03/1642, 26/03/1642,
 02/04/1642, 14/05/1642, 17/05/1642,
 28/05/1642, 16/06/1642, 06/07/1642,
 10/09/1642, 17/10/1642
 Sweert, François, predicante/predikant
 28/11/1642
 Sweerts, Isaack, *comissário no/commies op*
Cabo Santo Agostinho 02/05/1642,
 29/06/1642, 09/07/1642, 14/07/1642,
 29/07/1642, 14/08/1642, 18/08/1642,
 30/08/1642, 24/09/1642, 30/09/1642,
 23/10/1642, 01/11/1642, 15/11/1642,
 17/11/1642, 27/11/1642, 28/11/1642,
 08/12/1642, 09/12/1642, 11/12/1642,
 16/12/1642, 17/12/1642, 31/12/1642
 Swertsz., Swert, *marcineiro/schrijnwerker*
 31/12/1642
 Switser, Jan, *mestre do navio/meester van*
het schip Flora 31/01/1642
 Swol, Abraham van 31/01/1642
 Swol, Pieter Jansz van 15/09/1642
- T
- Tannam, Dirck 19/09/1642
 Tapper, Abraham, *major/majoor*
 30/10/1642
 Taqur, Jan, *confortador de doentes/*
ziekentrooster 30/12/1642
 Tavorsie, Manoel 29/07/1642
 Teboel, Jacob 31/07/1642, 15/10/1642
 Tesoureiro/penningmeester 04/01/1642,
 31/01/1642, 01/02/1642, 08/02/1642,
 11/02/1642, 01/03/1642, 04/03/1642,
 12/03/1642, 24/03/1642, 08/05/1642,
 15/05/1642, 06/06/1642, 06/07/1642,
 22/08/1642, 04/09/1642, 18/09/1642,
 15/10/1642, 17/10/1642, 29/10/1642,
 03/11/1642, 28/11/1642, 09/12/1642
 Texeira, Jorge de Crasto 06/06/1642
 Texel, Adriaen van 31/03/1642
 Theunisz., Cornelis, *mestre de equipagem/*
equipagemeester 02/08/1642,
 22/09/1642, 03/11/1642
 Theunisz., Gerrit 13/02/1642
 Thijsen, Marten, *barqueiro/schipper*
 25/03/1642, 31/03/1642, 30/04/1642,
 21/05/1642, 31/05/1642, 30/08/1642,
 15/10/1642, 31/12/1642
 Thijsz., Claes, *capitão/kapitein*
 23/09/1642
 Thilon, Nicolaes 31/12/1642
 Thoden, Tjerck 31/01/1642, 01/03/1642
 31/03/1642
 Thomasen, Jan 27/02/1642
 Thourlon, Charles 06/06/1642
 Tieboel, Jacob 21/05/1642
 Tielemans, Pieter 21/05/1642
 Tijssen, Claes, *capitão/kapitein*
 18/11/1642, 04/12/1642
 Tincklagen, Jacob, *confortador de doentes/*
ziekentrooster 02/10/1642
 Tode, Tjarck 17/03/1642
 Tollenaer, Charles 03/01/1642,
 19/02/1642, 04/04/1642, 05/06/1642
 Tomeman, Pieter 25/03/1642,
 28/11/1642
 Tongeren, Ernst van 02/12/1642
 Tongeren, Philips Ernst van 01/03/1642,
 27/03/1642, 07/05/1642, 13/05/1642,
 06/07/1642, 28/08/1642, 30/08/1642
 Tongeren, Willem van 31/01/1642,
 01/02/1642, 04/02/1642, 14/02/1642,
 19/02/1642, 31/05/1642, 03/11/1642,
 02/12/1642
 Tongerlo, Arent van 04/04/1642

- Tonneman, Pieter 10/06/1642,
27/06/1642
- Topper, Abraham, *secretário*/secretaris
08/05/1642, 14/06/1642 (Zie Tapper,
Abraham)
- Torquinius, Henricus, *Conselheiro*
de finanças/Raad van financiën
21/11/1642
- Torres, David 28/01/1642, 01/03/1642,
31/03/1642, 30/04/1642, 21/05/1642,
29/06/1642, 30/07/1642, 30/08/1642,
05/12/1642
- Torres, João 30/07/1642
- Tour, Francisco de la 06/02/1642
- Toura, Salemon 31/01/1642
- Tours, Dijck le, *capitão*/kapitein
06/01/1642
- Tovar, Abraham de 01/03/1642
- Trelauns, Joannes 29/09/1642
- Tumissen, Thys 02/12/1642
- U
- Uijpegast, Hans 30/08/1642
- Uijttenhoven, Anthonij, *nobre*/edelman
08/03/1642
- Ursijns, Michiel 21/05/1642, 10/06/1642
- V
- Valck, Pieter Laurensz de 21/02/1642
- Valcxsz., Jacob 03/11/1642, 31/12/1642
- Valentijn, Abraham 28/08/1642
- Vandelman, Jan Cornelisen 25/03/1642
- Vandrin, Jan 25/11/1642
- Vanx, Gisbert de, *predicant*/predikant
13/03/1642, 10/04/1642, 11/07/1642,
29/07/1642, 31/07/1642, 01/08/1642,
02/08/1642, 05/08/1642, 23/09/1642,
26/09/1642, 29/09/1642, 01/10/1642,
12/11/1642, 28/11/1642
- Veene, Michiel van der 10/06/1642,
27/06/1642
- Velde, Jacques van de 13/05/1642,
13/06/1642, 15/09/1642
- Velden, Daniel van der, *barqueiro*/
schipper 01/03/1642
- Velho, Dadier 01/11/1642
- Velho, Salvador Perera 23/06/1642
- Velthuijsen, Caspar 28/01/1642,
01/02/1642
- Velthuijsen, Cornelis, *predicant*el
predikant 13/02/1642, 04/10/1642,
28/11/1642
- Velthuijsen, Jacob 28/06/1642
- Velthuijsen, Johannes 15/07/1642,
30/10/1642
- Venne, Cornelis van der 29/03/1642,
31/03/1642, 29/06/1642, 31/07/1642,
01/11/1642, 03/11/1642
- Venne, Michiel van der 29/07/1642
- Vera, Pedro Lopes de 31/01/1642
- Verdoen, Nicolaes 29/06/1642,
30/08/1642, 03/11/1642, 10/11/1642,
27/11/1642
- Verdoes, *capitão*/kapitein 03/02/1642,
24/02/1642
- Verells, Philippo 23/07/1642
- Veret, Thomas 22/03/1642
- Vergen, Frederick 30/08/1642
- Vermeulen, Paulus 30/04/1642,
22/07/1642, 23/07/1642
- Vermeulen, Pieter 31/12/1642
- Vernsingh, Albert 01/03/1642
- Verrij, Christofel 30/08/1642
- Verron, Jean, *alfandegário-mor* /
hoofdcommies van de 'recherche'=
hoofdbelastingcommies 13/05/1642,
30/09/1642
- Versimos, Michael 25/03/1642
- Vervooren, Cornelis 30/01/1642,
31/01/1642, 10/03/1642, 02/05/1642,
10/11/1642
- Vieira, Ambrosio 25/03/1642
- Vieira, Antonio Gonsalves 29/07/1642
- Vieira, Casper Antonio 29/06/1642
- Vieira, João Fernandes 20/02/1642,
01/03/1642, 08/03/1642, 31/03/1642,

- 21/05/1642, 31/05/1642, 13/06/1642,
27/06/1642, 29/06/1642, 30/06/1642,
20/09/1642, 30/09/1642, 18/11/1642,
28/11/1642, 13/12/1642
Vieira, Sebastião 24/06/1642
Vieira, Simão 16/06/1642
Viera, Antonio Gonsalves 22/07/1642
Vierbergen, Frederick 30/08/1642,
28/11/1642
Vierbergen, Gerrit Cornelissen
31/07/1642
Vierhuijssen, Berent 31/12/1642
Vijlet, Jan de 31/07/1642
Vila Real, Vincente Rodrigues de
14/04/1642, 30/04/1642
Vile, Otto ter 27/12/1642
Vilela, Antonio 12/06/1642
Viles, Hendrick 15/10/1642
Vilhena, Padre Francisco de 08/05/1642
Viller, Jan de, *sargento*/sergeant
08/09/1642
Vin, Heijndrick Jansz van de 28/11/1642
Vincente, Maria, *libertal*/vrijgelaten slavin
12/06/1642
Vincente, Salvador 29/06/1642
Vincentz., Jacobus, *comissário*/commies
22/09/1642
Vinck, Elias 06/03/1642, 03/06/1642,
12/06/1642, 15/07/1642
Vinckel, Fernando 29/06/1642
Vis, Balthasar de 01/03/1642
Visscher, Baltasar de, *alfandegário*-
mor/hoofdcommies van de
recherche=hoofdbelastingcommies
13/05/1642
Vogelius, Nicolas 28/11/1642,
16/12/1642, 18/12/1642
Volckersz., Siwert 30/04/1642
Voltreijn, Jean 31/12/1642
Voocht, Hans 28/03/1642
Vool, Joames 25/03/1642
Voorde, Baltasar van der, *conselheiro*
político/politieke raad 23/01/1642,
27/01/1642, 04/02/1642, 07/02/1642,
20/03/1642, 01/04/1642, 04/04/1642,
19/05/1642, 22/05/1642, 31/05/1642,
12/06/1642, 16/06/1642, 19/06/1642,
04/07/1642, 09/07/1642, 28/07/1642,
05/08/1642, 20/08/1642, 21/08/1642,
25/11/1642, 08/12/1642, 16/12/1642,
26/12/1642
Vos, Jan, *barqueiro*/schipper 31/01/1642,
01/03/1642
Vos, Jan, *contador*/boekhouder
31/10/1642
Vos, Matheus, *escabino em*/schepen in
Serinhaém 06/02/1642, 28/06/1642,
18/12/1642
Vosterm, Albert, *comandante de*
companhia/compagniescommandant
27/12/1642
Vries, Abraham de 10/04/1642,
15/04/1642, 24/04/1642, 30/04/1642,
21/05/1642, 31/05/1642, 08/07/1642,
31/07/1642, 01/11/1642, 03/11/1642
Vries, Davit de 28/06/1642, 23/07/1642,
07/10/1642
Vroom, Matheus den 04/04/1642
Vyerbergen, Frederick 03/11/1642
- ## W
- Wachter, Joannis 30/08/1642
Wacker, Bengé 30/08/1642
Waernaert, João 30/07/1642
Walbeeck, Johannes van, *asesor*/assessor/
27/01/1642, 03/02/1642, 07/02/1642,
15/09/1642
Waldeck, *capitão*/kapitein 29/09/1642
Waldron, Josephé 27/08/1642
Walle, Nicolas, *tenente*/luitenant
29/09/1642
Wallis, Thomas 31/07/1642
Warnarsz., Jan, *arrendatário dos bens*
líquidos/pachter van de natte waren
21/01/1642, 31/01/1642

- Warnsing, Albert 06/06/1642,
27/06/1642, 29/06/1642, 02/09/1642,
03/11/1642, 28/11/1642
- Warrissingh, Abraham 13/06/1642
- Watkins, Joan 31/12/1642
- Wedda, Alber Geritsz. 22/07/1642,
23/07/1642, 30/08/1642
- Weerden, Abraham van 13/02/1642
- Welthuijsen, Casper, *comissário*/commies
19/04/1642
- Wendelsz., Jan, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Groeningen 02/08/1642
- Wensels, Salomon 29/06/1642
- Wensels, Samuel 15/09/1642
- Wessen, Goedefrid van 01/03/1642,
11/03/1642, 31/03/1642, 31/05/1642,
31/07/1642, 30/08/1642, 15/09/1642,
30/09/1642
- Westervout, Bartholomeus 02/10/1642,
27/10/1642, 20/12/1642
- Westfrisijs, Jeannis 02/05/1642,
30/09/1642
- Westine, Jan vande, *alabardeiro*/
hellebaardier 08/03/1642
- Wichmans, Jan, *alabardeiro*/hellebaardier
08/03/1642
- Wies, Claes Jansen, *mestre do portol*
havenmeester 01/04/1642
- Wijnants, Joan 06/06/1642, 27/06/1642,
30/07/1642, 17/09/1642, 22/12/1642
- Wijngolt, Daniel, *alabardeiro*/
hellebaardier 08/03/1642
- Wijntgiens, Baltasar 27/02/1642,
30/10/1642
- Wilckens, Jan Pieters 30/04/1642
- Wilhelmsen, Wilhem, *corneteiro*/
kornetblazer 08/03/1642
- Willekens, Willem 14/04/1642,
22/08/1642
- Willems, Egbert 31/12/1642
- Willems, Elias 30/09/1642
- Willems, Thomas, *confortador de doentes*/
ziekentrooster 30/12/1642
- Willems, Willem 31/01/1642
- Willemsen, Crijn, *marinheiro*/matroos
08/03/1642
- Willemsen, Evert 01/03/1642
- Willemsen, Pieter, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Melckmeijt
03/01/1642
- Willemsz., Abel 29/06/1642
- Willemsz., Claes, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Speel Jacht
31/05/1642, 15/07/1642, 04/12/1642
- Willemsz., Gerbrant, *barqueiro*/schipper
31/01/1642
- Willemsz., Gerrit 30/08/1642,
31/12/1642
- Willemsz., Gisbert 29/06/1642
- Willemsz., Jan, *barqueiro*/schipper
29/06/1642
- Willemsz., Pieter, *barqueiro*/schipper
29/06/1642, 31/12/1642
- Willemsz., Richart 30/04/1642
- Willemsz., Thomas 23/01/1642
- Wiltshuijt, *comandante no*/commandant
aan de rio São Francisco 12/12/1642
- Wiltshut, Davit, *capitão*/kapitein
28/07/1642, 27/12/1642
- Wisschert, Hans, *contador*/boekhouder
01/02/1642, 14/02/1642, 02/09/1642,
18/11/1642
- Wit, Jaques de, *comissário no*/commies
aan de rio São Francisco 31/03/1642,
29/06/1642, 31/07/1642, 30/09/1642,
24/10/1642
- Witbergen, Henrick van 08/03/1642
- With, Antonij de 03/11/1642,
31/12/1642
- With, Gijsbert de 02/01/1642,
13/02/1642, 07/03/1642, 10/03/1642,
04/04/1642, 20/05/1642, 16/06/1642,
04/07/1642, 09/07/1642, 22/07/1642,
20/08/1642, 21/08/1642, 02/09/1642,
15/09/1642, 27/10/1642, 11/12/1642,
16/12/1642, 27/12/1642, 30/12/1642

With, Wilhelm de, *alabardeirol*
 hellebaardier 08/03/1642
 Witte, Anthonij de 20/08/1642
 Woutersz., Hillebrant 21/02/1642

Y

Yselsteijn, Eldert Dircksz van 31/05/1642

1643

A

Abenaca, Moses, *fugitivo*/gevluchte
 26/08/1643, 28/08/1643, 02/09/1643
 Abendana, Mordachaij 01/09/1643,
 16/12/1643, 31/12/1643
 Aboab, Abraham de Jeosna [Josua]
corretor jurado/beëdigd makelaar
 01/07/1643
 Aboaf, Abraham 06/05/1643 (Zie Aboab)
 Abrahamsz., Gasper 30/09/1643
 Abrahamsz., Jacob 13/01/1643,
 15/01/1643, 27/05/1643, 18/06/1643,
 03/07/1643, 21/07/1643
 Abreu, Antonij Pereira de 10/01/1643,
 16/03/1643, 02/06/1643, 25/06/1643
 Abreu, Lucas de 04/06/1643
 Adriaensz., Cornelis 31/03/1643,
 30/09/1643
 Adriaensz., Pieter, *barqueiro*/schipper
 31/01/1643, 28/02/1643, 30/05/1643
 Adryaensz., Jacob 30/06/1643
 Advocaet, Heijndrick, *capitão*/kapitein
 31/03/1643, 01/05/1643, 23/06/1643,
 01/08/1643, 01/10/1643
 Advogado Fiscal 02/01/1643,
 29/01/1643, 03/02/1643, 09/02/1643,
 16/02/1643, 25/02/1643, 14/03/1643,
 16/03/1643, 24/03/1643, 26/03/1643,
 27/03/1643, 31/03/1643, 24/04/1643,
 27/04/1643, 06/05/1643, 11/05/1643,
 20/05/1643, 04/06/1643, 22/06/1643,
 23/06/1643, 07/07/1643, 17/07/1643,

22/07/1643, 24/07/1643, 25/07/1643,
 05/08/1643, 14/08/1643, 14/09/1643,
 17/09/1643, 28/09/1643, 30/09/1643,
 06/10/1643, 15/10/1643, 16/10/1643,
 17/10/1643, 28/10/1643, 05/11/1643,
 06/11/1643, 09/11/1643, 11/11/1643,
 12/11/1643, 16/11/1643, 17/11/1643,
 21/11/1643, 02/12/1643, 08/12/1643,
 11/12/1643, 19/12/1643

Aertsz., Isaack, *contador*/boekhouder
 20/02/1643, 25/02/1643, 11/11/1643,
 19/11/1643, 19/12/1643
 Agenet, Harman 01/08/1643
 Aijerschottel, Christoffel 02/06/1643,
 25/06/1643, 26/10/1643, 27/10/1643
 Al(d)richs, Jacob, *membro do Conselho*
de Justiça/lid Raad van Justitie
 02/01/1643, 03/01/1643, 30/01/1643,
 30/03/1643, 23/10/1643
 Alavres, Belchior 25/02/1643
 Albersz., Paulus 31/01/1643
 Alberti, Daniel, *membro do Conselho*
de Justiça/lid Raad van Justitie
 02/01/1643, 03/01/1643, 30/01/1643,
 17/02/1643, 18/02/1643, 05/03/1643,
 12/03/1643, 16/03/1643, 09/04/1643,
 10/04/1643, 22/04/1643, 15/06/1643,
 01/07/1643, 29/07/1643, 21/08/1643,
 23/10/1643, 09/11/1643, 13/11/1643,
 23/11/1643
 Albuquerque, Alvdor Fregoso de
 22/06/1643
 Albuquerque, Francisco de Ataíde de
 16/04/1643
 Alias, Samuel 31/12/1643
 Altena, Steven, *alféres*/vaandrig
 01/06/1643
Alto e Secreto Conselho/Hoge en Secrete
 Raad 02/01/1643, 07/01/1643,
 21/01/1643, 31/01/1643, 02/02/1643,
 19/02/1643, 28/02/1643, 05/03/1643,
 09/03/1643, 10/03/1643, 12/03/1643,
 30/03/1643, 25/04/1643, 22/05/1643,

- 01/06/1643, 29/06/1643, 11/07/1643, 25/07/1643, 27/07/1643, 31/07/1643, 10/08/1643, 11/08/1643, 18/08/1643, 23/08/1643, 19/09/1643, 28/09/1643, 06/10/1643, 22/10/1643, 29/10/1643, 30/10/1643, 03/11/1643, 11/11/1643, 21/11/1643, 30/11/1643, 24/12/1643
- Alvares, Afonso 31/07/1643
- Alvares, Belchior 04/11/1643, 13/11/1643, 31/12/1643
- Alvares, Padre Pedro 07/12/1643
- Alveres, Ramu 01/06/1643
- Amem, Pieter S. 30/10/1643
- Ammelandt, Joan Donwensz 28/02/1643
- Amsterdam, Jan Claesz van, *sub escolteto em/onderschout* in St Antonio 04/08/1643
- Andrada, Francisco Berenger [Bringel] de 08/10/1643, 12/10/1643, 23/10/1643
- Andrade, Francisco de 25/06/1643 (Zie Andrada)
- Andries, Philips, *major/majoor* 17/01/1643, 28/01/1643, 02/02/1643, 26/02/1643, 05/03/1643, 06/03/1643, 16/04/1643, 15/05/1643, 30/05/1643, 30/06/1643, 28/09/1643, 05/11/1643, 16/11/1643
- Andriesz., Cornelis, *capitão do navio / kapitein* van het jacht Hasewint 20/06/1643
- Andriesz., Cornelis, *confortador de doentes/ ziekentrouster* 11/03/1643
- Anjo, Francisco Fernandes 25/06/1643
- Anthão, Davit 26/03/1643
- Antonij, Domingos 01/08/1643, 30/10/1643, 30/11/1643
- Antonissen, Frans Bruyn 30/04/1643
- Apricius, Johannes, *leitor/lector* 17/02/1643, 06/05/1643
- Araujo, Amador de 25/02/1643, 28/02/1643
- Arcado, Jan, *médico/arts* 30/06/1643
- Arciszewski, Christoffel, *coronel polonês/ Pools kolonel* 02/12/1643
- Arentsz., Isack, *contador/boekhouder* 20/05/1642, 24/03/1643, 15/04/1643
- Aresco, Francisco Lopes de, *senhor de engenho/eigenaar van suikermolen* 21/01/1643
- Ariet, Andries de, *arrendatário da balsa entre o Forte Bruim e a terra firmel* pachter van het veer tussen Fort Bruijn en het vasteland 30/04/1643
- Arragon, Jan 21/02/1643, 01/08/1643
- Astetten, Tedoore 30/06/1643
- Ataide, Antonio de 31/01/1643, 18/02/1643, 03/04/1643, 30/06/1643
- Ataide, Jeronimo de, *irmão del/broer* van Francisco de Ataide de Albuquerque 16/04/1643
- Avense, Pieer 31/03/1643
- Azevedo, Domingo Rodrigues de 09/04/1643
- Azevedo, Francisco de 06/04/1643, 17/06/1643, 08/12/1643
- Azevedo, Paulo Araújo de 02/06/1643
- B
- Bachman, Jan Michel 15/06/1643
- Baelde, Frans 01/08/1643
- Baff, Pieter Fransz 30/09/1643
- Baijert, Cornelis 31/01/1643, 31/03/1643, 30/04/1643, 01/08/1643, 13/08/1643, 01/09/1643, 17/10/1643, 30/10/1643, 05/11/1643, 10/11/1643, 30/11/1643, 31/12/1643
- Banck, Thomas 20/04/1643
- Banhos, Manoel da Silva, *contratador de pau-brasil/contractant Brazielhout* 05/06/1643
- Baracho, João Peçoa 19/06/1643
- Barbosa, Antonio da Silva 02/06/1643
- Barcquier, Casper 30/10/1643
- Bardewisch, Marten 31/01/1643

- Barentsz., Claes, *barqueiro*/schipper
28/02/1643
- Barentsz., Jan 03/11/1643, 04/11/1643
- Barentsz., Wouter 01/09/1643,
30/11/1643
- Baro, Roeloff 16/03/1643, 06/08/1643,
07/08/1643, 12/08/1643, 01/09/1643,
08/09/1643, 14/09/1643
- Barros, Domingos 06/04/1643
- Bartholomeu, Jeronimus, *arrendatário da
balsa do forte Amalia*/pachter van het
veer van fort Amalia 30/04/1643
- Barvelings, Lambert, *notário e procurador
na*/notaris en procureur in Paraiba
03/01/1643
- Bas, Pieter Janssen 17/03/1643,
24/03/1643, 31/03/1643, 09/04/1643,
11/04/1643, 20/04/1643, 30/04/1643,
15/05/1643, 01/06/1643, 18/06/1643,
30/06/1643, 01/09/1643, 02/09/1643,
04/09/1643, 24/09/1643, 30/09/1643,
23/10/1643, 30/10/1643, 09/11/1643
- Batzelaer, Samuel, *predicant*/predikant
01/05/1643, 08/06/1643, 11/06/1643,
30/06/1643, 27/10/1643
- Baultrij, Jan 01/08/1643
- Bavingh, Harman, *comissário*/commies
01/09/1643
- Beck, Mathias 31/01/1643, 02/06/1643,
25/06/1643
- Beck, William 22/10/1643
- Becker, Andriaen 01/09/1643
- Beeck, Beeck, Gerrit ter 31/03/1643,
30/05/1643, 01/08/1643, 30/10/1643,
31/12/1643
- Beeck, Aldert ter 31/03/1643,
30/06/1643, 30/09/1643
- Beijel, Dirck Pietersz 31/01/1643
- Benjamijn, François 31/01/1643,
30/05/1643, 20/08/1643
- Benoij, Jan 30/06/1643, 30/11/1643
- Berchem, Maerten van, *carpinteiro*/
timmerman 01/09/1643
- Berge, Johan ten, *escolteto*/schout
31/03/1643, 15/06/1643, 31/08/1643
- Betancor, Lourenço Ferreira 22/06/1643
- Bierboom, Willem 16/03/1643,
09/04/1643
- Bijl, Dirck Pietersz 30/06/1643
- Bijsarra, Manoel 30/05/1643
- Billivelt, Harman van 28/02/1643
- Bilt, Dirck Dircksz, *capitão do iatel*/
kapitein van het jacht Kat 30/04/1643
- Bingos, Bartholomeus 18/08/1643
- Biscareta, Dionisius, *proponentel*/
proponent 06/03/1643, 31/12/1643
- Bitsen, Jan 31/01/1643
- Blaubeeck, Jan, *capitão*/kapitein
28/01/1643
- Blijenburgh, Joost Jacobsz 09/04/1643
- Blonde, François 09/06/1643
- Bockgold, Herman van 31/01/1643
- Boeckholt, Alexander van 01/08/1643,
10/08/1643
- Boijen, Daniel van 30/09/1643
- Bollan, Jacques de, 20/05/1642,
22/01/1643, 24/04/1643, 27/04/1643,
07/05/1643, 25/06/1643, 04/11/1643
- Bommer, Matthias, *escabino nols*/schepen
in Rio Grande 22/10/1643
- Bonnema, Lateringh van, *tenente*/
luitenant 28/01/1643
- Bonte, Emor de 30/04/1643, 30/10/1643
- Boode, Jan Jansz de 01/08/1643
- Boone, Cornelis 29/06/1643,
08/07/1643, 03/11/1643, 04/11/1643
- Boudewijns, Michiel 31/03/1643
- Boulhões, Fernandes Rodrigus de,
secretário/secretaris 27/03/1643
- Braems, Jan, *costurador de livros*/
boekbinder 01/08/1643, 31/12/1643
- Bramsz., Jan 30/05/1643, 30/09/1643
- Brasilaj, Bras Hofe [sic] 30/04/1643
- Bremen, Willem Carstens van
01/08/1643

Breugel, Albert van 30/05/1643,
02/06/1643, 06/06/1643
Breugel, Albert van (*viúva del*weduwe
van) 04/05/1643
Breugel, Thomas van 21/12/1643
Britto, Francisco Lugo de 15/06/1643
Brochado, Gonsalvo Dias de 23/10/1643
Broeckhuijssen, Harman, *comissáriol*
commies 28/02/1643
Broeckhuijssen, Johannes, *comissáriol*
commies 31/03/1643, 30/05/1643,
01/08/1643, 01/09/1643
Brouwer, Hendrick 02/01/1643,
03/01/1643, 05/01/1643, 06/01/1643,
07/01/1643, 10/01/1643, 28/01/1643,
31/01/1643, 09/02/1643, 25/02/1643,
28/02/1643, 27/11/1643, 30/11/1643,
01/12/1643, 08/12/1643
Bruijn, Aert Jansz de, *capitão de armas*/
capitein des armes=onderofficier voor
de wapenuitrusting 31/03/1643,
06/05/1643, 01/08/1643
Bruijn, Casper 20/02/1643, 02/11/1643
Bruijn, Frens Anthousz 31/03/1643
Bruijn, Hans Lenaertsz le 01/08/1643,
31/12/1643
Bruijnen, Coert, *capitão do galeão*/
kapitein van het galjoen Ouderkerck
16/11/1643
Bruinvelt, Heijndrick 30/04/1643
Buirgrein, Johannes 30/10/1643
Bulhoões, Antonio de 25/06/1643,
11/11/1643
Bullestrate, Adrian van 31/01/1643,
24/02/1643, 02/03/1643, 16/03/1643,
25/03/1643, 01/05/1643, 07/05/1643,
20/05/1643, 21/05/1643, 22/06/1643,
24/06/1643, 30/06/1643, 10/09/1643,
19/09/1643, 12/10/1643, 16/10/1643,
23/11/1643, 27/11/1643, 07/12/1643,
08/12/1643, 15/12/1643
Bullestrate, Joost van 30/04/1643,
30/06/1643, 01/08/1643, 31/12/1643

Burgen, Claes, *barqueiro*/schipper
01/08/1643
Burgh, Dirck Codde van der, *conselheiro*
político/politieke raad 07/01/1643,
09/01/1643, 31/01/1643, 04/02/1643,
18/02/1643, 19/03/1643, 25/03/1643,
31/03/1643, 15/04/1643, 29/04/1643,
03/06/1643, 30/06/1643, 01/09/1643,
18/09/1643, 12/10/1643, 16/10/1643,
22/10/1643, 15/12/1643
Burgh, Pieter van der 30/04/1643

C

Cabel, Claes Cornelisz 30/04/1643
Cabel, Heijndrick 28/02/1643,
17/12/1643
Cabeljau, Abraham Francisco
31/01/1643, 26/03/1643, 06/05/1643,
02/06/1643, 01/07/1643, 01/08/1643
Cabrael, Jan Paijs 04/11/1643,
30/11/1643
Cabral, Philippe Pais 29/10/1643
Caij, Claes Pietersz 30/11/1643
Calce, Hector de la, *general napolitano*/
Napolitaans generaal 10/01/1643,
09/04/1643
Calcker, Jan Evertse van 31/03/1643
Caldas, Gonsalvo Cabral de 15/06/1643
Calvo, Joannes 28/02/1643
Camarão, D. Filipe Antonio 03/02/1643,
04/02/1643
Camerlingh, Cristoffel de 31/03/1643
Caminha, Gasper Alvares 02/12/1643
Caminho, Antonio Fernandes
12/02/1643, 18/02/1643, 14/03/1643,
01/08/1643
Caminho, Gasper 12/02/1643,
18/02/1643
Camp, Clement le 19/03/1643,
21/07/1643, 24/09/1643, 30/09/1643
Candia, Jan 31/01/1643
Cannello, Catharina, *viúva del*weduwe
van Jerônimo de Ataíde 16/04/1643

- Capitão Francisco, *indígena*/Indiaan
28/08/1643
- Cappijn, Joan 28/02/1643
- Cardinal, Jan 28/02/1643
- Cardoso, Antonio de Mattos 17/06/1643,
25/06/1643, 08/10/1643, 12/10/1643
- Cardoso, Daniel 28/01/1643
- Cardoso, Manoel Rodrigues 31/01/1643
- Carel, Hans, *sargento*/sergeant
28/02/1643
- Carels, Marten 31/01/1643, 30/04/1643
- Carloff, Heijndrick 01/09/1643
- Carpentier, Jan 09/12/1643
- Carpentier, Roelandt 22/06/1643,
25/06/1643
- Carpentier, Servaes 30/11/1643,
02/12/1643
- Carvalho, Jan, *superintendente do gadol*
hoofdcammies van het vee 07/07/1643
- Carvalho, Sebastião de 16/03/1643
- Carvalho, Sijmon 07/07/1643
- Casser, Tijmen Egbertsz, *mestre*
carpinteiro/meestertimmerman
02/10/1643
- Casteel, Jan van 31/12/1643
- Catteljou, Floris 30/10/1643
- Cattin, Jan 08/12/1643
- Cavalcante, Antonio 25/06/1643
- Cavalcante, Jeronimo 02/12/1643
- Ceulen, Bartolomeus van 31/03/1643,
02/06/1643, 25/06/1643, 29/07/1643,
19/11/1643, 25/11/1643
- Ceulen, Jaques Jaquesz van, *comerciante*
livre/vrij koopman 21/01/1643,
02/06/1643, 15/12/1643, 31/12/1643
- Ceulen, Nicolaes van, *comissário*/commies
28/10/1643, 25/11/1643
- Ceulen, Pieter Jacquesz van 30/09/1643
- Chilon, Nicolaes 31/01/1643
- Christoffel, Reijmer 30/10/1643
- Churgijn, Jan 11/12/1643
- Claessen, Albert, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Tempel Salomon
30/11/1643
- Claesz., Arent, *alfaiate*/kleermaker
31/01/1643
- Claesz., Arent, *barqueiro*/schipper
01/09/1643
- Claesz., Aris 31/01/1643
- Claesz., Carsten, *extrator de madeiral*
houtkapper/zager 31/01/1643,
28/02/1643, 31/03/1643, 30/04/1643,
30/06/1643
- Claesz., Dirck, *alfaiate*/kleermaker
31/12/1643
- Claesz., Jacob 31/01/1643, 01/08/1643,
30/10/1643
- Claesz., Jan, *almirante em*/admiraal op
São Tomé 18/02/1643
- Claesz., Jochem 30/05/1643, 01/08/1643
- Claesz., Pieter, *barqueiro*/schipper
31/01/1643, 30/04/1643, 30/10/1643,
30/11/1643
- Claetsz., Tijde 03/06/1643
- Clasz., Aris 31/01/1643
- Cleecq, Abraham de 17/04/1643
- Cleermaecker, Jan 30/10/1643
- Clement, Pierre (La Tour), *tenentel*
luitenant 06/02/1643
- Cock, Casper 30/11/1643
- Codde, Jan, *mestre barbeiro*
meesterbarbier 11/04/1643,
30/04/1643, 01/08/1643
- Coel, Bartholomeus, *mestre escola*
de Latim/rector Latijnse School
02/02/1643
- Coenden, Heijndrick 03/11/1643
- Coenders, Jan, *comandante em*
commandant op São Tomé
13/01/1643, 14/01/1643, 16/01/1643,
12/04/1643, 12/08/1643, 14/08/1643,
01/09/1643, 14/09/1643, 30/09/1643
- Coenz., Jan 30/04/1643
- Coers, Jacob 06/06/1643

- Coertsz., Jan 31/03/1643, 30/05/1643
 Coets, Jacob 31/01/1643, 28/02/1643, 27/04/1643, 07/05/1643, 01/07/1643, 01/09/1643
 Coets, Willem Harmansen 30/10/1643
 Coevoerden, Lubbert van 18/08/1643, 29/10/1643
 Coler, Theodosium 25/02/1643
 Colvo, Jean 30/10/1643
 Compas, Sijmon Jansz 30/10/1643
 Conde do Sonho 17/01/1643, 21/01/1643, 28/01/1643, 09/02/1643, 10/02/1643, 12/02/1643, 17/02/1643, 24/03/1643
 Conga, Andries Soares da 30/05/1643, 30/06/1643
 Conningloo[sic], Pieter van 30/05/1643
Conselho da Igreja Reformadal
 Gereformeerde Kerkeraad 30/01/1643, 27/02/1643, 11/03/1643, 19/03/1643, 14/09/1643, 14/10/1643, 12/11/1643, 11/12/1643
Conselho de Finanças/Raad van Financiën
 07/01/1643, 07/01/1643, 08/01/1643, 19/01/1643, 06/02/1643, 10/02/1643, 11/02/1643, 17/02/1643, 18/02/1643, 28/02/1643, 04/03/1643, 07/03/1643, 10/03/1643, 19/03/1643, 24/03/1643, 25/03/1643, 27/03/1643, 09/04/1643, 10/04/1643, 11/04/1643, 16/04/1643, 20/04/1643, 24/04/1643, 25/04/1643, 29/04/1643, 20/05/1643, 01/06/1643, 02/06/1643, 03/06/1643, 05/06/1643, 15/06/1643, 19/06/1643, 29/06/1643, 02/07/1643, 06/07/1643, 10/07/1643, 14/07/1643, 21/07/1643, 27/07/1643, 28/07/1643, 29/07/1643, 11/08/1643, 19/08/1643, 20/08/1643, 23/08/1643, 25/08/1643, 02/09/1643, 07/09/1643, 09/09/1643, 23/09/1643, 24/09/1643, 28/09/1643, 01/10/1643, 06/10/1643, 07/10/1643, 15/10/1643, 16/10/1643, 17/10/1643, 22/10/1643, 23/10/1643, 30/10/1643, 02/11/1643, 03/11/1643, 04/11/1643, 06/11/1643, 10/11/1643, 13/11/1643, 19/11/1643, 25/11/1643, 27/11/1643, 30/11/1643, 03/12/1643, 05/12/1643, 08/12/1643, 09/12/1643, 24/12/1643
Conselho de Justiça/Raad van Justitie
 03/01/1643, 05/01/1643, 08/01/1643, 10/01/1643, 17/01/1643, 24/01/1643, 29/01/1643, 11/02/1643, 25/02/1643, 04/03/1643, 07/03/1643, 09/03/1643, 30/03/1643, 11/04/1643, 22/04/1643, 25/04/1643, 27/04/1643, 30/04/1643, 01/06/1643, 04/06/1643, 15/06/1643, 22/06/1643, 23/06/1643, 04/07/1643, 07/07/1643, 11/07/1643, 14/07/1643, 25/07/1643, 03/08/1643, 24/08/1643, 05/09/1643, 14/09/1643, 05/10/1643, 07/10/1643, 08/10/1643, 13/10/1643, 15/10/1643, 23/10/1643, 24/10/1643, 29/10/1643, 29/10/1643, 30/10/1643, 03/11/1643, 07/11/1643, 09/11/1643, 13/11/1643, 14/11/1643, 17/11/1643, 19/11/1643, 21/11/1643, 28/11/1643, 05/12/1643, 09/12/1643, 19/12/1643, 22/12/1643
Conselho Político/Politieke Raad
 02/12/1643
 Conta, Diogo Soares da 09/04/1643
 Contises, Antonio da Costa 01/09/1643
 Contre, Martinus de, *senhor do engenhol* eigenaar van suikermolen Maratapasipe 17/03/1643, 09/04/1643
 Cooperslager, Gysbert Willemsz 01/08/1643
 Cooren, Jacob, *contador*/boekhouder 10/07/1643
 Cornelis, Adriaen 01/08/1643
 Cornelis, Jacob 30/09/1643
 Cornelis, Matthis, *capitão do navio* kapitein van het schip Wapen van Delft 20/02/1643, 28/02/1643

Cornelisz., Adriaen, *comissário*/commies
no Rio Grande 30/04/1643
 Cornelisz., Cornelis, *capitão do navio*
kapitein van het schip Swarten Arent
27/05/1643
 Cornelisz., Goedefroij, *confortador de*
doentes/ziekentrooster 17/02/1643,
31/03/1643
 Cornelisz., Jan 30/04/1643, 30/11/1643
 Cornelisz., Lourens 04/06/1643
 Cornelisz., Thijs, *capitão do navio*/
kapitein van het schip Wapen van
Dort 29/05/1643
 Correa, Gasper 23/10/1643
 Correia, João Peres 17/12/1643
 Costa, Casper Francisco da 31/01/1643,
12/02/1643, 28/02/1643, 30/03/1643,
01/08/1643, 04/11/1643
 Costa, Gonsalvo da 01/08/1643,
30/10/1643
 Costa, Isaack da 31/03/1643, 22/12/1643
 Costa, João da 28/02/1643
 Craij, major 03/02/1643, 09/02/1643,
26/02/1643, 28/02/1643, 14/07/1643,
04/11/1643, 05/11/1643, 30/11/1643
 Crasto, Abraham de 30/05/1643
 Crasto, Antonio de 09/04/1643
 Crasto, Cosmo de 01/07/1643
 Crasto, Elias de 26/03/1643
 Crasto, D. Miguel de, *embaixador do*
gezant van de Conde do Sonho
21/01/1643
 Crijnspijnsz., Elbert, *comissário*/commies
02/01/1643
 Crijvanger, *contador*/boekhouder
10/07/1643
 Crispijnsz., Gommert 11/12/1643
 Croeger, Cornelis, *capitão da flotilha*
kapitein van het fluitschip Orangien
Boom 09/12/1643
 Crol, Gillis 10/01/1643, 27/04/1643,
30/04/1643, 06/05/1643, 04/06/1643,
25/06/1643, 17/07/1643, 30/10/1643

Crop, Levert 31/03/1643
 Cruz, Manoel Fernandes 17/03/1643,
31/12/1643
 Cryspynsz., Elbert 27/11/1643,
30/11/1643, 01/12/1643, 07/12/1643,
14/12/1643, 29/12/1643
 Cuijper, Cornelis Gijsbersz 21/02/1643
 Cunha, Israel da 15/10/1643,
17/10/1643, 02/11/1643
 Cunha, Moses da 15/10/1643,
17/10/1643, 02/11/1643

D

D'Aultrij, Andries, *capitão*/kapitein
28/01/1643, 21/02/1643
 Daelen, Elias van 30/05/1643,
30/10/1643
 Daelen, Joanna van 01/09/1643
 Daems, Paulo Antonio, *escolteto*/schout
31/01/1643, 05/10/1643, 14/10/1643,
15/10/1643, 16/10/1643, 26/10/1643
 Danielsz., Jan 30/10/1643
 Dassime, Jacob 09/04/1643
 Davits, Josepho 01/06/1643
 Davits, Thomas 17/06/1643
 Deca, Leão Falcão 13/06/1643
 Denijs, João 20/07/1643
 Deonijs[sic], Gijsbert 05/11/1643
 Dergremont, Antonio 28/02/1643,
01/09/1643
 Dias, Domingos, *barqueiro*/schipper
30/10/1643
 Dias, Manoel 30/04/1643
 Dias, Manoel, *indígena* /Indiaan
30/09/1643
 Diegerand, Jan 28/02/1643
 Diemen, Abraham van, *comissário*/
commies 28/02/1643, 30/05/1643,
30/06/1643, 01/09/1643
 Dieu, Daniel de 31/08/1643
 Dijck, Charles van, *major*/majoor
26/06/1643, 01/10/1643

- Dijes (Dias?), Baltasar Fernandes
30/05/1643
- Dilder, Berent Jansz van 01/08/1643
- Dircksz., Albert 30/09/1643
- Dircksz., Dirck, *capitão do navio* /kapitein
van het schip Kat 12/04/1643
- Dircksz., Evert 31/01/1643
- Dircksz., Haije, *mestre pedreiro*/meester
metselaer 31/01/1643, 28/02/1643,
31/03/1643, 30/04/1643, 30/05/1643,
30/06/1643, 01/08/1643, 01/09/1643,
30/09/1643, 30/10/1643, 30/11/1643,
31/12/1643
- Dircksz., Lubbert, *capitão do navio*
kapitein van het schip Zeeu[w]se Brack
20/06/1643
- Dircksz., Marinus, *capitão de navio*
scheepskapitein 28/09/1643
- Dircksz., Dirck 09/12/1643
- Diretores XIX*/Heren Negentien
02/01/1643, 07/01/1643, 08/01/1643,
09/01/1643, 16/01/1643, 28/01/1643,
29/01/1643, 09/02/1643, 11/02/1643,
12/02/1643, 24/02/1643, 25/02/1643,
04/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643,
10/03/1643, 17/03/1643, 25/03/1643,
27/03/1643, 31/03/1643, 01/04/1643,
29/04/1643, 06/05/1643, 02/06/1643,
05/06/1643, 08/06/1643, 11/06/1643,
22/06/1643, 11/07/1643, 18/08/1643,
20/09/1643, 01/10/1643, 05/10/1643,
23/10/1643, 03/11/1643, 04/11/1643,
05/11/1643, 19/11/1643, 21/11/1643,
30/11/1643, 01/12/1643, 02/12/1643,
07/12/1643, 11/12/1643, 21/12/1643,
23/12/1643, 24/12/1643, 28/12/1643
- Do(o)reslaer, David à, *predicant*
predikant 20/01/1643, 02/03/1643,
15/06/1643
- Doliveira, Antonio Lopes 23/10/1643
- Dominius, Hendrick, *mestre de*
equipagem/equipagemeester em São
Tomé 13/01/1643, 16/01/1643
- Doornick, Petrus, *predicant*/predikant
02/01/1643, 08/01/1643, 23/01/1643,
02/02/1643, 03/02/1643, 16/02/1643,
25/02/1643, 27/02/1643, 28/02/1643,
02/03/1643, 03/03/1643, 31/03/1643
- Dort, Jacob van 30/09/1643
- Dortmond, Balthasar, *Conselheiro*
de Finanças/Raad van Financiën
09/01/1643, 15/01/1643, 30/01/1643,
06/02/1643, 26/03/1643, 06/04/1643,
08/04/1643, 14/04/1643, 20/04/1643,
20/05/1643, 01/06/1643, 02/06/1643,
29/06/1643, 08/07/1643, 09/07/1643,
03/08/1643, 17/08/1643, 21/08/1643,
09/10/1643, 28/10/1643, 30/11/1643,
15/12/1643
- Drago, Jacob 30/06/1643
- Drago, Sijmon 13/01/1643, 15/05/1643,
16/10/1643, 04/11/1643
- Drijllemburgh, Vincent 15/06/1643
- Duijnckerker, Pieter 31/12/1643
- Dulcken, Reckus van, *alfaiate*/kleermaker
31/01/1643
- Dussen, Arent van der, *contador*
boekhouder 13/01/1643, 20/04/1643,
14/09/1643, 19/10/1643, 30/10/1643,
17/12/1643
- Dussen, Johan van der 30/04/1643,
30/10/1643, 09/11/1643, 31/12/1643
- E
- Ecke, Pieter van 31/12/1643
- Eduardus, Johannes, *predicant*/predikant
20/01/1643, 24/02/1643, 03/03/1643
- Egbertsz., Thennis 04/09/1643
- Els, Maerten van, *major*/majoor
10/01/1643, 28/01/1643, 12/02/1643,
23/02/1643, 17/03/1643, 30/03/1643,
17/07/1643, 01/08/1643, 02/10/1643,
21/12/1643
- Engerant, Jan 31/01/1643, 28/02/1643
- Engremont, Anthonij d 31/03/1643
- Esel, Juriaen Tonder van 01/08/1643

Esiviare, Jacob 05/03/1643
 Estiene, Cardin 27/03/1643, 31/03/1643,
 09/04/1643, 15/05/1643, 14/09/1643,
 28/09/1643, 31/12/1643
 Eswyler, *contador*/boekhouder
 05/09/1643
 Everard, Dirck 27/10/1643
 Everard, Johannes 31/03/1643
 Eversz., Lucas 31/12/1643

F

Fagondes, Domingos 11/12/1643
 Faije, Jan de 31/01/1643, 31/03/1643
 Falcão, Francisco de Sousa 25/06/1643
 Fallo, Andries 10/11/1643
 Faria, Francisco 30/06/1643,
 21/09/1643, 14/10/1643, 30/10/1643,
 30/11/1643
 Fernandes, Cosmo 30/10/1643
 Fernandes, D. Antonio, *embaixador do*
Conde do Sonho/afgezant van de Graaf
 van Sonho 21/01/1643
 Fernandes, Francisco, *capitão de caravela*
portuguesa/kapitein van een Portugees
 karveel 21/11/1643, 02/12/1643
 Ferreira, François de Britto 09/04/1643
 Ferreira, Gaspar Dias 21/01/1643,
 12/02/1643, 16/02/1643, 30/03/1643,
 02/06/1643, 25/07/1643, 01/08/1643,
 30/09/1643, 17/10/1643
 Ferreira, Gaspar, *morador em*/inwoner van
 Goiana 02/12/1643
 Ferro, Jorge da Silva 31/07/1643
 Figeruda [sic], Emanuel de Rasendo de
 09/04/1643
 Figueiredo, Andre Dias 25/06/1643
 Fijster, Hijreninius 25/02/1643
 Filter, Jeronimo, *comissário no navio*
commies van het schip Neptunus
 09/01/1643, 28/02/1643
 Fletger, Thomas 01/06/1643
 Flijnen, Jan de 30/09/1643
 Flitscher, Jan 25/06/1643

Floris, Jan Mendes 30/10/1643
 Fluijt, Jan 30/04/1643
 Fonseca, Balthasaer de 12/02/1643,
 27/04/1643, 22/07/1643, 31/07/1643,
 19/12/1643
 Fonseca, Simão Della Valle 31/07/1643
 Fontes, Diogo Nunes 25/06/1643
 Foreest, Cornelis van, *escrivão*/schrijver
 15/01/1643
 Fosse, Edmont de 12/02/1643,
 17/02/1643, 06/03/1643
 Frances, João Lourenço 19/06/1643
 Frances, Joseph 02/09/1643, 30/09/1643
 Franso, Menso 05/11/1643
 Fransz., Claes, *capitão do navio*
kapitein van het schip Noorthollandt
 30/11/1643
 Fredericksz., Cornelis, *comissário*
commies 31/03/1643
 Freecken, Cornelis van 30/09/1643
 Freire, Domingos Velho 19/06/1643
 Freire, João 19/06/1643
 Freitas, Pascoal de 31/03/1643,
 01/08/1643
 Freitas, Pedro de 15/06/1643,
 25/06/1643
 Froo, Evert 21/02/1643, 28/02/1643,
 30/04/1643
 Frosfere, François de 01/06/1643

G

G(h)eel, Philips van, *assistente de*
comissário/assistent commies
 15/01/1643
 G(h)eel, Pieter van, *comissário*/commies
 15/01/1643, 31/01/1643, 28/02/1643,
 31/03/1643, 15/04/1643, 17/04/1643,
 30/04/1643, 30/05/1643, 16/09/1643,
 30/09/1643, 27/10/1643, 30/10/1643,
 12/11/1643, 30/11/1643, 01/12/1643,
 14/12/1643, 31/12/1643
 Gabaij, Jacob 28/02/1643
 Gaezel, Sijmon van 27/11/1643

Gales, Jacob 28/02/1643
 Gamarraís [Guimarães], Luis 31/07/1643
 Gansepaël, Samuel van 01/08/1643
 Ganweneel, Jasper, *mestre do navio*
 meester van het schip Eendracht
 31/01/1643
 Garassa, João 15/06/1643
 Garido, Padre Manoel 07/12/1643
 Garstman, George 12/02/1643,
 19/02/1643
 Genteris, Joan 25/06/1643
 George, Anthoin 27/08/1643
 Gerarts, Pieter 03/11/1643
 Gerarts, Samuel, *escabino*/schepen
 25/06/1643, 08/10/1643, 12/10/1643,
 08/12/1643
 Gerritsz., Frans 31/01/1643, 30/09/1643
 Gerritsz., Heijndrick 31/01/1643,
 30/04/1643
 Gerritsz., Jan 31/03/1643, 01/08/1643
 Gerver, Willem 31/03/1643
 Ges, Joris van den 31/03/1643
 Goedenhuijse, Samuel van 28/02/1643
 Goes, Hans van der, *escabino em*
Maurícia/schepen in Mauritsstad
 02/01/1643, 20/01/1643, 31/01/1643,
 24/02/1643, 28/02/1643, 03/03/1643,
 27/03/1643, 06/05/1643, 01/07/1643,
 11/11/1643
 Goesens, Goose 31/03/1643
 Goffert, Heijndrick 30/09/1643
 Gomes, Alonso 09/04/1643
 Gomes, Duarte 28/09/1643
 Gomes, Luys, *português morador em*
 Portugees inwoner van São Lourenço
 02/01/1643, 31/01/1643
 Gomes, Marcos 06/04/1643
 Gomes, Matheus 30/10/1643
 Gomes, Matias 28/02/1643
 Gomes, Supplias [sic] 14/10/1643
 Gonsalves, Andre 06/04/1643
 Gonsalves, Manoel 30/06/1643
 Gonsalves, Michiel 01/09/1643

Gonsalves, Salvador 31/01/1643,
 30/05/1643, 01/09/1643, 30/11/1643,
 31/12/1643
 Gonsalvo, Francisco, *barqueiro*/schipper
 30/09/1643
 Gonsalvo, Francisco, *indígena*/Indiaan
 30/09/1643
 Gonsalvo, Gasper 23/10/1643
 Goosz., Goos, *barqueiro*/schipper
 31/01/1643
 Goutenus, Jan, *escabino*/schepen
 17/06/1643
 Goverstsz., Christiaen, *comissário*
do açúcar/commies van de suiker
 09/01/1643, 31/01/1643, 30/10/1643,
 23/11/1643
 Govertsz., Casper 31/03/1643
 Graef, Floris Jansz van 01/08/1643
 Graine, Noel de la 15/06/1643
 Grande, Jean Tenu 27/08/1643
 Granweneel, Casper, *capitão de navio*
scheepskapitein 01/09/1643
 Graswinckel, Hugo 02/06/1643,
 01/07/1643, 15/12/1643
 Graswinckel, Isaacq 28/02/1643,
 31/03/1643, 30/05/1643, 01/08/1643
 Grevingh, Johannis 18/02/1643,
 12/03/1643, 20/04/1643, 30/04/1643,
 21/07/1643
 Groes, Jan Jansz 28/02/1643
 Groot, Jacob de 31/12/1643
 Groot, Jan Fransz 30/06/1643
 Gunero, Jan 01/09/1643

H

Haas, Willem de, *antigo comissário dos*
livros das guarnições/voormalig commies
 van de garnizoensboeken 08/01/1643
 Haave, Thomas ten, *comissário dos*
livros das guarnições/commies van de
 garnizoensboeken 08/01/1643
 Haecks, Heijndrick 30/05/1643

- Haen, Daniel de 09/04/1643,
30/04/1643, 22/06/1643
- Hag(g)en, Pieter van der, *Conselheiro de Finanças*/Raad van financiën
09/01/1643, 15/01/1643, 30/03/1643,
30/04/1643, 06/05/1643, 15/05/1643,
20/05/1643, 02/06/1643, 03/06/1643,
29/06/1643, 06/07/1643, 08/07/1643,
10/07/1643, 28/07/1643, 02/09/1643,
30/09/1643, 06/10/1643, 16/10/1643,
23/10/1643, 06/11/1643, 16/11/1643,
24/12/1643, 31/12/1643
- Hals, Michiel Jansz 01/08/1643
- Halshoorns, Heijndrick, *capitão do navio*/kapitein van het schip Elisabeth
27/03/1643
- Halters, Samuel 10/01/1643,
31/01/1643, 27/03/1643, 06/05/1643,
04/06/1643, 04/08/1643
- Ham, Hendrick van 20/07/1643
- Hambergh, Joriaen Jansz van 01/06/1643
- Hamel, Hendrick 25/02/1643,
25/03/1643, 30/04/1643, 01/06/1643,
08/07/1643, 01/08/1643, 20/08/1643,
01/09/1643, 02/09/1643, 10/09/1643,
12/10/1643, 16/10/1643, 22/10/1643,
26/10/1643, 27/10/1643, 22/12/1643
- Hamel, Johan, *alferes/vaandrig*/
vaandrig 28/01/1643
- Hamelet, Willem 01/08/1643,
01/09/1643
- Hamma, Dion, *alferes/vaandrig*
28/01/1643
- Hammen, Joan van, *contador*/boekhouder
28/02/1643, 03/03/1643, 24/03/1643,
06/06/1643, 05/11/1643
- Harckmans, Elias, *membro do Conselho de Justiça*/lid van de Raad van Justitie
02/01/1643, 03/01/1643, 27/11/1643,
30/11/1643, 01/12/1643, 03/12/1643,
29/12/1643
- Harmansz., Jan, *barqueiro*/schipper
30/05/1643
- Harmansz., J(I)clas 31/01/1643
- Harrijs, Dirck 03/11/1643
- Hart, Maerten Meyndersz van der
01/08/1643
- Hartman, Jean Harmansz 31/01/1643,
28/02/1643, 31/03/1643, 30/04/1643,
30/05/1643, 30/06/1643, 01/08/1643,
01/09/1643, 30/09/1643, 30/10/1643,
30/11/1643, 31/12/1643
- Harvij, Gillis 28/02/1643
- Hasselbeeck, Johannes 01/09/1643
- Hecke, Pieter van 17/06/1643,
30/06/1643
- Heeden, Pieter van 05/03/1643
- Heeff, Willem 01/09/1643
- Heijm, Andries 31/01/1643, 31/03/1643,
30/11/1643
- Heijm, Loys 28/02/1643, 30/04/1643
- Heijndricksz., Dirck 30/05/1643
- Heijndricksz., Michiel 25/06/1643
- Heijndrickx, Adolff, *cobrador*/
deurwaarder 30/11/1643
- Heijndrickx, Trintie 30/09/1643
- Heijnen, Dirck 17/11/1643
- Helft, Jacob van der 31/03/1643,
01/09/1643
- Helleman, Jeronimus, *comissário*/commies
28/02/1643, 31/03/1643, 01/09/1643
- Henderzee, Evert, *comissário*/commies
20/02/1643
- Henricqs, Moses Cohen 31/07/1643,
17/09/1643
- Henricques, Jacques 31/01/1643
- Hense, Maria, *viúva do capitão*/weduwe
van kapitein Waldeck 21/11/1643
- Heruij, Gillis 30/06/1643
- Hesbekim, Joannis, *predicant*/predikant
28/02/1643
- Heuricq, Jacob, *tradutor*/tolk 28/02/1643
- Heusden, Casper van 31/01/1643,
07/03/1643, 30/03/1643, 30/06/1643,
01/08/1643, 30/10/1643, 15/12/1643,
31/12/1643

- Heyndricksz., Michiel 31/01/1643
 Heyns, Baptiste, *sobrecarga no navio*
 supracargo van het schip Vlissingen
 07/01/1643
 Hick, Jan 22/06/1643
 Hick, Johan 25/06/1643
 Hinderson, James, *tenente coronell*
 luitenant-kolonel 28/01/1643,
 15/05/1643, 18/05/1643, 01/06/1643,
 01/08/1643
 Hock, Jan, *escolteto*/schout no Rio Grande
 15/06/1643
 Hoddersz., Harman, *comissário*/commies
 28/02/1643, 06/04/1643, 30/04/1643,
 01/08/1643, 01/09/1643, 14/12/1643
 Hoeck, Jan 15/06/1643
 Hoeck, Johannes, *escolteto*/schout no Rio
 Grande 22/10/1643
 Hoen, Jan, *barqueiro*/schipper
 31/01/1643, 28/02/1643, 01/09/1643,
 31/12/1643
 Hoes, Hendrick, *chefe da guardal*
 commandant van de wacht
 05/11/1643
 Hoffer, Bartolomeus 05/11/1643
 Hol, Allart 09/04/1643, 15/06/1643,
 10/08/1643
 Holingh, Casper 30/10/1643
 Honck, Jan, *escolteto*/schout no Rio
 Grande 14/01/1643, 19/02/1643
 Honckscoot, Johannes van 30/10/1643
 Hondius, Hendrick 10/08/1643
 Honninckhuijsen, Casper 09/04/1643
 Hoogstraaten, Diederick van,
comandantel/commandant 31/01/1643,
 17/09/1643
 Horosca, Francisco Lopes de 12/02/1643
 Hout[t]e[n], Cornelis van, *comissário*
do açúcar/commies van de suiker
 16/01/1643, 31/01/1643, 20/02/1643,
 28/02/1643, 06/03/1643, 11/03/1643,
 11/04/1643, 18/04/1643, 24/04/1643,
 30/04/1643, 30/05/1643, 19/06/1643,
 30/06/1643, 08/07/1643, 01/08/1643,
 04/08/1643, 09/10/1643, 22/10/1643,
 29/10/1643, 30/10/1643, 02/11/1643,
 04/11/1643, 30/11/1643
 Hout[t]e[n], Cornelis van, *tesoureiro*
a partir de/penningmeester vanaf
 29/10/1643 03/12/1643, 05/12/1643,
 15/12/1643, 21/12/1643, 24/12/1643,
 29/12/1643
 Houtsager, Dirck Josz 01/08/1643,
 01/09/1643
 Houtsager, Paulus Lijnnen 30/10/1643
 Huijenckercke, Gillis Pietersz van
 09/01/1643
 I
 Ijpelaer, Isaack 28/02/1643, 01/09/1643
 J
 Jacobs, Elisabeth, *viuva de*/weduwe van
 Coenraet Jansz Macquenij 04/06/1643
 Jacobsz., Adriaen 01/09/1643,
 30/09/1643
 Jacobsz., Andries, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Lam
 11/12/1643
 Jacobsz., Carsten 30/10/1643
 Jacobsz., Cornelis 16/03/1643,
 16/10/1643
 Jacobsz., Gabriel, *mestre do navio*
 meester van het schip Engel Gabriel
 30/06/1643, 01/09/1643
 Jacobsz., Hans 31/03/1643
 Jacobsz., Lambrecht 28/02/1643
 Jacome, Manoel 19/06/1643
 Jacquet, Jan Paul 08/07/1643,
 01/08/1643, 01/09/1643
 Jager, Bondewijn de 03/11/1643
 Jagers, Thielman 30/01/1643
 James, Pierre 09/04/1643, 06/05/1643,
 22/06/1643, 13/10/1643, 19/11/1643,
 09/12/1643, 22/12/1643
 Jansz., Abraham 31/12/1643

Jansz., Adolf 31/01/1643
 Jansz., Barent, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Roode Fortuijn
 30/04/1643
 Jansz., Cornelis 24/04/1643, 30/04/1643
 Jansz., Dirck, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Graff Heijndrick
 30/09/1643
 Jansz., Haerman, *auditor*/auditeur
 09/01/1643
 Jansz., Harman, *capitão do navio*/
 kapitein van het schip Noorthollant
 19/08/1643
 Jansz., Jacob, *barqueiro*/schipper
 30/05/1643
 Jansz., Jan 30/05/1643
 Jansz., Jan, *capitão do navio*/kapitein van
 het schip Zeeuse Brack 27/05/1643,
 20/06/1643
 Jansz., Jan, *constable*/constabel
 28/02/1643, 31/03/1643
 Jansz., Jan, *soldado*/soldaat 23/06/1643
 Jansz., Joris, *mestre do navio*/meester van
 het schip Soutelande 30/05/1643
 Jansz., Juriaen, *barqueiro*/schipper
 30/06/1643
 Jansz., Matheus, *almirante*/admiraal
 17/03/1643
 Jansz., Pieter, *carpinteiro de navio*/
 scheepstimmerman 30/11/1643
 Jansz., Pieter, *piloto*/stuurman
 09/04/1643
 Jansz., Roeloff, *ferreiro*/smid 28/02/1643,
 31/03/1643
 Jaquet, Jan Paul, *comissário*/commies
 28/02/1643
 Jehu, Guihelmo 02/06/1643, 01/07/1643
 João Fernandes Vieira 08/10/1643
 João, Jorge, *morador em*/inwoner van
 Olinda 24/12/1643
 Jochemsz., Jan, *carpinteiro*/timmerman
 01/09/1643

Jochemsz., Jan, *comissário*/commies
 28/02/1643
 Jol, Claes Cornelisz 27/05/1643
 Jol, Cornelis Cornelissen, *almirante*/
 admiraal 17/03/1643, 27/05/1643
 Jonas, Nicolas 28/02/1643
 Jonge, Heijndrick Hamel de 28/02/1643,
 30/04/1643, 30/09/1643, 30/10/1643
 Jonge, Jan de 09/11/1643
 Jonge, Lourens Cornelis de 30/10/1643
 Jongst, Philips Schaft, *capitão*/kapitein
 01/06/1643
 Joosten, Dirck 01/08/1643, 01/09/1643
 Jorissen, Walich 09/07/1643

K

Kaep, Pieter Willemsz 01/09/1643
 Kaij, Claes Pietersz 30/10/1643
 Kardorp, Johannes 08/07/1643,
 01/08/1643
 Keerbergen, Cristiaen, *comissário*/
 commies 28/02/1643, 31/03/1643,
 30/04/1643, 30/06/1643, 01/09/1643,
 19/11/1643
 Keesbergen, Herman Heyndricksz
 09/04/1643
 Kemp, Thomas, *predicante*/predikant
 29/04/1643, 15/06/1643
 Kerckhousen, Cornelis 30/05/1643,
 01/08/1643, 30/09/1643
 Kessel, David van 09/04/1643,
 15/06/1643
 Kesslerus, Fridericus, *predicante*/predikant
 23/01/1643, 02/02/1643, 09/02/1643,
 17/02/1643, 06/03/1643, 11/03/1643,
 19/03/1643, 14/09/1643
 Kester, *tenente*/luitenant 01/05/1643
 Ketelaer, Andries 31/03/1643
 Kettel, Nicolaus, *predicante*/predikant
 30/01/1643, 09/02/1643, 11/03/1643,
 05/08/1643
 Keyser, Lucas de 30/04/1643,
 17/07/1643

Kijnts, Roeff 09/11/1643
 Knibbe, David 17/07/1643, 22/07/1643,
 07/09/1643
 Kock, Jan Clasz, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Leijden 17/03/1643
 Koel [Coel], Bartholomeus, *mestre escola*
de Latim/ rector Latijnse School
 22/04/1643
 Koin, Hans van, *coronel*/kolonel
 31/01/1643
 Kom, *capitão*/kapitein 30/03/1643
 Kooper, Marcus Jansz, *capitão do navio*/
 kapitein van het schip Groote Gerrit
 23/05/1643, 01/06/1643, 05/06/1643,
 27/07/1643
 Krijnsz., Jacob 09/06/1643
 L
 L'heremite, Johannis 17/06/1643
 Laens, Adriaen van 04/08/1643
 Lamsz., Adriaen, *comerciante em*/
 koopman in Vlissigen 14/01/1643
 Lamsz., Cornelis, *comerciante em* Vlissigen
 14/01/1643
 Lanckhals, Hans, *tenente*/luitenant
 01/05/1643
 Lantenbogh, Cornelis, *arrendatário de*
bebidas na/pachter van de natte waren
 in Paraíba 03/02/1643
 Later, Antonio de 30/06/1643
 Ledenburgh, Willem, *apotecário*/
 apotheker 30/10/1643
 Leenderse, Cornelis 01/08/1643
 Leij, Gasper van der 23/03/1643,
 09/04/1643
 Leijs, Bartolomeus 30/05/1643
 Leitão, Agostinho 31/07/1643
 Leitão, Baltasar 31/07/1643
 Leitão, João Dias 19/06/1643
 Leitão, Thomé 17/06/1643, 25/06/1643
 Lempereur, Theodosius 09/04/1643,
 03/06/1643

Lems, Adriaen, *conselheiro de finanças*/
 raad van financiën 09/01/1643,
 30/01/1643, 08/04/1643, 30/04/1643,
 29/06/1643, 06/07/1643, 08/07/1643,
 03/08/1643, 17/08/1643, 16/09/1643,
 17/09/1643, 28/09/1643, 01/10/1643,
 08/10/1643, 05/12/1643, 15/12/1643
 Lenendense, Mels 01/09/1643
 Leno, Isaack, *negro quilombola capturado*/
 gevangen wegloper (neger) 28/02/1643
 Lerens, Estagie 30/05/1643
 Lerous, Alexander, *leitor*/lector
 15/06/1643
 Lichthart, Jan Cornelissen, *almirante*/
 admiraal 07/01/1643, 10/01/1643,
 15/01/1643, 27/01/1643, 29/01/1643,
 31/01/1643, 04/02/1643, 09/02/1643,
 26/02/1643, 28/02/1643, 20/03/1643,
 26/03/1643, 11/04/1643, 15/04/1643,
 17/04/1643, 30/04/1643, 27/05/1643,
 09/06/1643, 10/06/1643, 15/06/1643,
 20/06/1643, 14/07/1643, 21/07/1643,
 01/08/1643, 01/09/1643, 07/09/1643,
 01/10/1643, 02/10/1643, 03/11/1643,
 07/11/1643, 09/11/1643, 01/12/1643,
 05/12/1643, 07/12/1643, 28/12/1643
 Lieversz., Lambert 15/06/1643,
 25/06/1643
 Lijstrij, Johannes 31/01/1643,
 16/03/1643, 30/03/1643, 03/04/1643,
 18/04/1643, 18/05/1643, 30/05/1643,
 15/06/1643, 01/09/1643, 02/10/1643,
 04/11/1643, 07/11/1643
 Lima, Jullião de 13/06/1643
 Lindenou, Christoffel 31/01/1643,
 31/03/1643, 01/08/1643, 30/11/1643
 Linge, Paulus de 08/01/1643,
 16/03/1643, 19/03/1643, 14/04/1643,
 15/04/1643, 23/06/1643, 06/07/1643,
 15/07/1643, 23/10/1643, 03/11/1643,
 30/11/1643, 22/12/1643
 Lins, Bastiaen da Cunha 25/06/1643

Lintsinch, Jacob 31/01/1643,
01/08/1643, 01/09/1643, 11/11/1643,
03/12/1643, 08/12/1643
Lira, Gonsalvo Novo de 04/08/1643,
26/08/1643
Lobbertsz., Itu 31/12/1643
Lobo, Francisco Fernandes 30/05/1643
Lommel, Arnonet de, *contador*/
boekhouder 30/11/1643
Looms, Pieter, *contador*/boekhouder
20/05/1642, 09/06/1643
Lopes, Andre 31/01/1643
Lopes, Gil 22/06/1643
Lopes, Jan 24/02/1643, 05/03/1643,
05/09/1643
Lopes, Philippo 03/06/1643
Lourens, Jacob 30/04/1643
Loures, Diogo Dias 20/07/1643
Lovel, Martin Lopes 15/06/1643
Lucifer, Heijndrick, *capitão do iatel*
kapitein van het jacht Hasewint
01/08/1643
Lucifer, Pieter, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Leeuwinné van Zeelandt
14/07/1643, 01/09/1643
Luffel, Gillis van 02/01/1643,
30/04/1643, 02/06/1643, 01/07/1643
Luijsen, Hans Willem 15/06/1643
Luijtenslager, Pieter Gerritsz 24/07/1643
Luners, Theophilus, *leitor*/lector
15/06/1643
Luvins, Heijndrick 30/05/1643
Luytenbach, Cornelis 31/08/1643
Lynen, Paulus 30/11/1643

M

Machado, Estevão 19/02/1643
Mackenij, Coenraet Jansz 31/03/1643,
04/06/1643
Macque, Jacob 30/05/1643
Maertens, Jsbrant, *extrator de madeiral*
houtkapper/zager 31/01/1643,
01/08/1643

Maessen, Jacob, *barqueiro*/schipper
01/08/1643
Maij, Jacob, *advogado*/advocaat
28/09/1643, 30/10/1643, 31/12/1643
Maire, Jacob Le, *pensionário de*
Mauricial/pensionaris van Mauritsstad
20/01/1643, 22/01/1643, 16/03/1643,
27/03/1643, 31/03/1643, 22/04/1643,
27/04/1643, 06/05/1643, 09/07/1643,
11/07/1643, 14/07/1643, 25/07/1643,
03/08/1643, 28/09/1643, 05/10/1643,
15/10/1643
Malgero, João 19/06/1643
Manricque, Everaert, (*Viúva de*/weduwe
van) 05/12/1643
Manricque, Everaert, *comissário*/commies
09/07/1643, 27/11/1643, 30/11/1643
Marcus, Pieter Sijbrant, *extrator de*
madeiral/houtkapper, zager 30/09/1643
Margits, Joris 17/06/1643
Maris, Francisco Carneiro de 30/04/1643
Maris [Marij], João Carneiro de
02/12/1643
Marnink, *comissário*/commies 31/03/1643
Marrissingh, Pieter 28/02/1643,
09/04/1643, 28/09/1643, 30/11/1643
Martens, IJsbrant 28/02/1643,
01/09/1643
Martim, Fernando 28/02/1643
Martin, Abraham 30/06/1643
Martinnes, Manoel 31/12/1643
Masagão, Manoel Gonsalves 13/06/1643
Mashaer, Matthis 30/11/1643
Massuer, Cornelis, *marceneiro*/
schrijnwerker 31/01/1643
Masuer, Paulus 19/12/1643
Meijndersz., Maerten 10/02/1643,
28/02/1643, 31/03/1643, 30/04/1643
Melo, Adriana de 29/10/1643
Melo, João de Albuquerque de
10/04/1643
Mendes, Beatrix 23/10/1643
Mendes, Isaacq Franco 31/01/1643

- Mendes, Manoel 30/06/1643
 Mendes, Michiel Rodrigus 31/01/1643
 Mendes, Rodrigus 01/08/1643
 Mendoncha (Mendonça?), Jean Carneiro de 30/10/1643
 Mendonsa, Jan de, *senhor de engenhol* eigenaar suikermolen 14/08/1643 (Zie Mendoncha)
 Mendonsa, Jasper de 28/02/1643
 Mendonsa, João de, *senhor de engenhol* eigenaar suikermolen 20/04/1643 (Zie Mendonsa, Jan)
 Menezes, Pedro Cesar de, *governador de Angola*/gouverneur van Angola 23/05/1643, 27/06/1643, 27/07/1643, 18/08/1643
 Mercado, Luij de, *arrendatário de impostos*/pachter van de menzas (heffingen) 31/07/1643
 Meredith, Carolis, *médico*/arts 30/05/1643
 Mesgrieta, Isabella, *viúva de*/weduwe van Vincente Rodrigues Vila Real 09/04/1643
 Mesquita, João Barbosa de 17/06/1643
 Metting, Frederick 15/06/1643
 Michelsz., Dirck 14/10/1643
 Michiel, Hans Pieter 31/01/1643
 Michielsz., Adriaen, *antigo comissário de artilharia em*/oud commies van de artillerie op São Thomé 17/12/1643
 Middelborgh, Albert Jansz van, *capitão do navio*/kapitein van het schip Leeuwinne van Zeelandt 14/07/1643
 Middelburgh, Willem Willemsz van, *antigo capitão do navio*/voormalig kapitein van het schip Enckhuijssen 18/09/1643
 Minchoven, Duarte 29/10/1643
 Mineur, *capitão*/kapitein 10/11/1643
 Mocato, Jacob 28/02/1643, 31/03/1643, 30/04/1643, 01/09/1643, 30/10/1643
 Moen, Cornelis Dircksz 27/03/1643, 03/06/1643, 09/06/1643, 09/07/1643, 01/09/1643, 01/10/1643, 02/10/1643, 12/11/1643
 Moet, Elias, *comissário*/commies 25/02/1643, 20/05/1643, 30/06/1643
 Moira, Antonio Lopes 17/03/1643
 Mol, Jan 31/01/1643
 Molijn, Jacob du 31/01/1643, 11/02/1643, 17/02/1643, 20/02/1643, 21/02/1643, 23/02/1643, 28/02/1643, 10/03/1643, 25/03/1643
 Molijn, Jacques de 24/09/1643
 Mols, Hans 12/05/1643, 27/06/1643, 10/08/1643, 29/12/1643
 Mompaba, Joan Ribeiro de 06/02/1643, 29/10/1643
 Monchi, Rene de 28/02/1643, 02/06/1643, 01/08/1643, 24/09/1643
 Monnis, Jan 26/03/1643, 27/03/1643
 Montalvão, Marques de *vice rei na Bahial* onderkoning in Bahia 27/09/1643
 Monteiro, Fernando Beserra 01/08/1643, 13/08/1643
 Monwen, Joan 28/02/1643
 Morais, Antonio de Valcassen 17/06/1643
 Morais, Fernando de 17/06/1643
 Morais, Manuel de 07/12/1643
 Moreel, Natanel 31/01/1643, 01/09/1643
 Moreno, Antonio Rodrigus de, *senhor do engenhol*/eigenaar van de suikermolen Tapicuna 17/03/1643
 Moreno, Baltazar Gonsalves 30/04/1643
 Morris, Gedion, *comandante nol* commandant van Ceará 15/01/1643, 31/01/1643, 18/02/1643, 20/04/1643, 18/06/1643, 02/09/1643, 19/11/1643, 30/11/1643
 Morris, Jan 28/02/1643, 30/04/1643, 01/09/1643, 06/11/1643
 Morris, Johannes 30/11/1643

- Morris, Thomas 28/07/1643
 Morthamer, Pieter 31/01/1643,
 09/02/1643, 11/02/1643, 16/02/1643,
 17/02/1643, 20/02/1643, 21/02/1643,
 23/02/1643, 04/03/1643, 24/03/1643,
 30/03/1643, 24/09/1643
 Moucheron, *capitão*/kapitein 01/10/1643
 Moucheron, Heijndrick de 31/01/1643,
 25/06/1643, 15/07/1643, 06/08/1643,
 01/09/1643, 12/10/1643, 22/10/1643,
 11/11/1643, 26/11/1643
 Moura, Antonio Lopes de 17/07/1643
 Mouris, Jan 05/12/1643, 10/12/1643
 Mulder, *capitão*/kapitein 24/04/1643
 10/11/1643, 11/11/1643, 12/11/1643,
 16/11/1643, 17/11/1643, 18/11/1643,
 20/11/1643, 21/11/1643, 30/11/1643,
 08/12/1643, 11/12/1643, 24/12/1643,
 31/12/1643
 Navarro, Aaron 31/12/1643
 Navarro, Moses 01/08/1643,
 11/08/1643, 31/12/1643
 Negema, Geleijn 31/01/1643,
 31/03/1643
 Negentoon, Willem, *secretário*/secretaris
 17/03/1643, 19/03/1643, 26/03/1643,
 09/04/1643, 11/04/1643, 01/06/1643,
 04/06/1643
 Negrão, Francisco Fernandes, *capitão de*
 caravela portuguesa/kapitein van een
 Portugees karveel 01/10/1643
 Nemija, Sijmon 30/04/1643
 Nenenhont, Hans Cornelisz van
 01/08/1643
 Nese, Diogo Mendes van der 27/03/1643
 Nese, Jacques van der 27/03/1643,
 23/10/1643
 Nese, Sijmon van der, *menor de idade*
 minderjarige 27/03/1643
 Nicolaij, David 25/02/1643, 07/03/1643,
 30/04/1643, 01/08/1643, 31/12/1643
 Nieuhoff, Johannes 08/07/1643
 Nieulandt, Cornelis, *diretor em*/directeur
 in Luanda 28/01/1643, 29/01/1643,
 10/02/1643, 12/02/1643, 24/03/1643,
 23/04/1643, 12/05/1643, 10/08/1643,
 07/09/1643
 Nieuman, Erasmus 01/08/1643
 Nontersz., Bartel, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Walcheren
 09/10/1643
 Nooge, Pieter, *cirurgião na*/chirurgijn in
 Paraíba 30/06/1643
 Nunes, Andre Lopes 09/09/1643
 Nunes, Francisco Gomes 17/06/1643
 Nunes, Isaack 31/01/1643
 Nunes, Joan 31/07/1643

N

Nassau-Siegen, Johan Mauritz van,
governador geral/gouverneur-generaal
 12/01/1643, 20/01/1643, 21/01/1643,
 02/02/1643, 09/02/1643, 10/02/1643,
 17/02/1643, 18/02/1643, 19/02/1643,
 02/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643,
 09/03/1643, 10/03/1643, 12/03/1643,
 16/03/1643, 20/03/1643, 24/03/1643,
 25/03/1643, 10/04/1643, 14/04/1643,
 20/04/1643, 22/04/1643, 24/04/1643,
 27/04/1643, 30/04/1643, 04/05/1643,
 15/05/1643, 18/05/1643, 20/05/1643,
 22/05/1643, 23/05/1643, 02/06/1643,
 05/06/1643, 20/06/1643, 29/06/1643,
 30/06/1643, 01/07/1643, 10/07/1643,
 11/07/1643, 21/07/1643, 27/07/1643,
 28/07/1643, 01/08/1643, 05/08/1643,
 06/08/1643, 10/08/1643, 11/08/1643,
 18/08/1643, 23/08/1643, 24/08/1643,
 29/08/1643, 01/09/1643, 02/09/1643,
 04/09/1643, 18/09/1643, 19/09/1643,
 27/09/1643, 28/09/1643, 30/09/1643,
 01/10/1643, 02/10/1643, 06/10/1643,
 08/10/1643, 12/10/1643, 14/10/1643,
 15/10/1643, 16/10/1643, 22/10/1643,
 23/10/1643, 29/10/1643, 30/10/1643,
 03/11/1643, 05/11/1643, 09/11/1643,

Nunes, Moses 28/02/1643, 30/10/1643

O

Olanda, Augustina de 02/12/1643

Olanda, Baltasar Leitão da 13/06/1643,
25/06/1643

Olande, Arnout de 02/06/1643,
25/06/1643

Olferdi, Nuno, *conselheiro de justiça*/raad
van justitie 30/01/1643, 24/02/1643,
25/02/1643, 30/03/1643, 15/06/1643,
21/08/1643, 01/09/1643, 05/09/1643,
05/10/1643, 12/10/1643, 23/10/1643,
29/10/1643, 23/11/1643

Olij, Jasper, *barqueiro*/schipper
30/11/1643

Oliveira, Antonio de 25/02/1643

Oliveira, Christão Dias de 17/06/1643

Oliveira, Francisco de 19/06/1643

Oliveira, Francisco Dias de 25/06/1643

Oliveira, Gonsalvo de, *senhor do engenho*
eigenaar van de suikermolen Cunhau
15/07/1643

Oliveira, Moijses de 31/12/1643

Ongenade, Petrus, *predicant*/predikant
23/06/1643

Ool, Jan van, *escabino*/schepen
25/06/1643, 05/11/1643

Osseringa, Johannis, *predicante*/predikant
30/06/1643, 30/11/1643

Otsenborn, David 31/01/1643,
12/02/1643, 31/03/1643, 17/04/1643,
30/04/1643, 30/05/1643, 30/06/1643,
01/07/1643, 01/08/1643, 28/08/1643,
30/10/1643, 09/11/1643, 31/12/1643

Otsenborn, Willem van 31/01/1643

Oudeleeuw, Claes Cornelisz 30/05/1643

Oulwen, Jan 31/03/1643

P

Pacheco, Jacques 30/05/1643

Pacos, Cosmo de Crasto 02/06/1643

Padmoer, Ritchart 31/12/1643

Padre Vigário/Pater Vicaris 07/12/1643

Paepfeens, Catalijntis 30/09/1643

Paiva, Luis de 29/10/1643

Pannebacker, Casper Cock 30/01/1643,
09/04/1643

Parent, Jan 28/02/1643

Parets, Dirck 31/01/1643

Passos, João Nunes de 17/06/1643

Pauwelse, Jacob 31/03/1643, 01/09/1643

Pechoto, Diogo 31/07/1643

Pelnits, capitão 26/11/1643

Pelser, Bartholomeus de 06/07/1643

Penha, Simon Alvares de la, *procurador
do rei de Portugal*/gevolmachtigde van
de koning van Portugal 20/05/1642,
22/05/1643, 23/05/1643, 01/06/1643,
05/06/1643, 27/07/1643

Pereira, João Luis 10/07/1643

Pereira, Lucas, *capitão indígena*/Indiaans
kapitein 20/07/1643

Pereira, Manoel de Magalhães
13/06/1643

Pereira, Manoel, *arrendatário da fazenda*
pachter van de fazenda Madenella
01/06/1643

Pereira, Salvador 13/06/1643

Peres, Tome 01/08/1643

Perre, Adriaen van de, *comissário*/commies
31/03/1643, 30/05/1643, 22/06/1643,
29/06/1643, 08/07/1643, 27/11/1643,
30/11/1643

Perre, Catharina van de, *viúva del*
weduwe van Joost Jacobsz Blijenburgh
09/04/1643

Philtz, Andries 12/03/1643, 31/03/1643,
22/04/1643, 24/04/1643, 15/07/1643,
31/12/1643

Picet, Abraham 09/04/1643

Pick, Jan 30/06/1643

Pieters, Bastiaen 31/01/1643

Pietersz., Aris 30/05/1643

Pietersz., Claes 31/01/1643

Pietersz., Focque 30/09/1643

- Pietersz., Frans 30/10/1643
 Pietersz., Haerman, *sargento*/sergeant
 26/11/1643
 Pietersz., Harcke, *homem livre*/vrij man
 31/12/1643
 Pietersz., Michiel 30/01/1643,
 20/06/1643
 Pietersz., Pieter, *barqueiro*/schipper
 30/09/1643
 Pijna, Benjamin de, *dizimeiro*/inner van
 de tienden 08/04/1643, 30/05/1643,
 30/06/1643, 01/08/1643
 Pimentão, João 25/06/1643 áá
 Pimentel, Manoel Rodrigus 19/02/1643
 Pimentel, Rodrigo de Barros 01/08/1643
 Pinheiro, Joseph 20/07/1643
 Pinto, Antonio Alvares 25/06/1643
 Pinto, Jorge Homem 31/01/1643,
 17/06/1643, 15/07/1643, 21/07/1643,
 28/07/1643, 29/10/1643, 31/12/1643
 Pinto, Ruij Vaz 15/06/1643
 Pinto, Sijmon 11/12/1643
 Pires, Lourenço, *governador português de l*
Portugees gouverneur van São Thomé
 18/08/1643
 Piso, Willem, *médico*/arts 29/01/1643,
 03/06/1643, 15/07/1643, 01/08/1643
 Pistor, Frederih, *engenheiro*/ingenieur
 03/02/1643, 20/04/1643, 30/04/1643,
 06/05/1643, 30/05/1643, 21/07/1643,
 16/09/1643, 12/10/1643, 16/10/1643,
 04/11/1643
 Pitte, Jan van der, *capitão do iatel*/kapitein
 van het jacht Hasewint van Zeelant
 20/06/1643
 Pla, Daniel le, *escolteto*/schout em Porto
 Calvo 03/01/1643, 28/09/1643
 Plancker, Guiliame 25/06/1643
 Plante, Franciscus, *predicant*/predikant
 22/01/1643, 23/01/1643, 02/02/1643,
 11/02/1643, 17/02/1643, 27/02/1643,
 03/03/1643, 11/03/1643, 25/03/1643,
 22/04/1643, 20/05/1643, 04/06/1643,
 23/06/1643, 05/08/1643, 14/10/1643,
 11/12/1643
 Poel, Cornelis van der, *predicant*/predikant
 22/04/1643, 15/05/1643,
 20/05/1643, 22/06/1643, 30/10/1643
 Poenits, *comandante em*/commandant in
 St Antonio 15/07/1643
 Points, Sederum, *major inglês*/Engels
 majoor 02/01/1643, 08/01/1643,
 28/01/1643, 31/01/1643, 03/02/1643,
 16/02/1643, 25/02/1643, 26/02/1643,
 28/02/1643, 29/04/1643, 22/07/1643,
 26/08/1643, 19/10/1643, 27/10/1643,
 05/11/1643
 Pol, Lucas, *capitão do navio*/kapitein van
 het schip Zeeusche Jaeger 07/12/1643,
 09/12/1643, 14/12/1643, 31/12/1643
 Polemius, Theodorus, *predicant*/predikant
 30/01/1643, 31/01/1643,
 09/02/1643, 31/03/1643
 Pomp, Dirck Gerritsz, *capitão do iatel*
 kapitein van het jacht Enckhuijsen
 18/09/1643
 Poners, Jacques de 06/07/1643
 Post, Matheus, *sub-contador*/onderboekhouder
 03/03/1643, 28/10/1643, 05/11/1643
 Potmaer, Ritchart, *contratador de pau-brasil*/contractant brazielhout
 29/01/1643
 Pouwels, Jacob 31/01/1643, 31/12/1643
 Pretarius, Johannes, *cirurgião*/chirurgijn
 30/05/1643, 25/06/1643
 Pretorius, Johannes 19/06/1643
- Q
- Queiroga, Manoel Camillo de
 13/06/1643
 Queiros, Manuel de 02/04/1643
 Querido, Abraham 28/02/1643
- R
- Rabbi, Jacob 12/02/1643, 19/02/1643

Raeij, Jan 02/01/1643
 Reason, Pierre 07/05/1643
 Rasenbergh, Jan van, *comissário/commies*
 02/06/1643, 08/07/1643, 01/09/1643,
 04/09/1643, 30/10/1643, 31/12/1643
 Regio, Gasper Correa 27/01/1643,
 04/06/1643
Rei do Congo/Koning van Congo
 21/01/1643, 28/01/1643, 10/02/1643,
 12/02/1643, 17/02/1643, 28/02/1643,
 31/03/1643, 30/04/1643, 12/05/1643
 Reijnbach, Heijndrick 30/04/1643,
 30/05/1643, 01/08/1643
 Reijnents, Pieter 31/12/1643
 Reijntgiens, Sijbe 16/04/1643,
 24/04/1643, 30/04/1643
 Remieu, Jan 15/06/1643
 Revere, Hubrecht van 28/07/1643
 Ridder, Gillis de 31/01/1643
 Rieschoten, Claes van, *marinheiro*
 matroos 28/02/1643
 Rigaer, Davit 14/08/1643
 Rijswercker, Jan 25/02/1643, 30/06/1643
 Ringen, Cornelis van, *piloto*/stuurman
 30/09/1643
 Rios, Felix de los 01/09/1643
 Ritsema, Lambertus Alberti, *predicant*
 predikant 14/01/1643, 06/03/1643,
 11/03/1643, 19/03/1643, 04/06/1643,
 17/06/1643, 05/08/1643, 14/09/1643
 Rocha, Amador da 01/08/1643
 Rocha, Andre da 31/01/1643
 Rocha, Francisco da 31/01/1643
 Rocha, Jacob la 19/06/1643
 Rocha, Manuel da, *morador em*/inwoner
 van Olinda 24/12/1643
 Rockesz., Jan 01/08/1643
 Rodrigus, Anthonij 31/01/1643
 Rodrigus, Francisco, *barqueiro*/schipper
 30/10/1643
 Rodrigus, Francisco, *morador em*/inwober
 van Sergipe 24/09/1643
 Rodrigus, Ignatio 17/03/1643

Rodrigus, Matheo, *barqueiro*/schipper
 11/02/1643, 28/02/1643, 30/06/1643
 Roeloffsz, Jan 31/12/1643
 Roeloffsz., Jan 30/04/1643
 Roge, Jochem 30/10/1643
 Roggeveen, Jan Calsz, *capitão do navio*
 kapitein van het schip Getrouwen
 Herder 28/10/1643
 Rooleeuw, Evert 04/09/1643
 Rosa, Casper, *tenente*/luitenant
 26/02/1643
 Rosenbergh, Jan van 07/12/1643
 Rosendal, Pieter Boubonts van,
alfandegário/belastingcommies
 16/04/1643
 Rotterdam, Pieter, *escolteto*/schout
 em Alagoas e Rio São Francisco
 02/11/1643
 Rouge, Juliaen de 23/10/1643
 Ruijchaver, Jacob, *general no Castelo da*
Mina/generaal op het Kasteel van Mina
 13/01/1643, 29/01/1643, 07/02/1643,
 19/06/1643, 05/09/1643, 08/12/1643
 Ruijchueer, Sijmon Cornelisz,
arrendatário da balsa entre Recife e
Maurícia/pachter van het veer tussen
 Recife en Mauricia 30/04/1643,
 11/05/1643, 04/09/1643
 Runtflessch, Joan, *contador*/boekhouder
 19/01/1643

S

Sanchen, Edvardt 31/03/1643
 Sanches, Christoffo, *antigo cozinheiro*
do governador/voormalig kok van
 de gouverneur van São Thomé
 18/08/1643
 Saraiva, Duarte 28/02/1643, 30/05/1643,
 01/09/1643, 10/11/1643, 17/12/1643,
 31/12/1643
 Sargant, Nicolaes 22/06/1643
 Sarma, Jacob 31/01/1643

Savoiij, Johannes van 31/03/1643,
30/04/1643
Scherprechter, Heijndrick 30/04/1643
Schet, Willem 01/06/1643
Schilder, Jan Ouwen 30/04/1643
Schilder, Michiel Pietersz 30/04/1643,
01/09/1643, 30/10/1643
Scholtes, Antonio Dannes 01/08/1643
Schoon, Abraham 30/10/1643,
30/11/1643
Schoppe, Sigismund von 30/06/1643
Schorer, Geraert 10/02/1643
Schot, Jan 01/08/1643
Schot, Jan Anriesz 31/12/1643
Secuto, Jacob 31/01/1643
Senhor, Jacob 31/01/1643, 02/11/1643
Serqueira, Manoel de Queiros
25/06/1643, 29/10/1643
Serqueira, Vicente 19/06/1643,
25/06/1643
Servanto, Jan, *homem livre*/vrij man
02/09/1643
Seulin, Pieter, *senhor do engenhol*
eigenaar van de suikermolen Haerlem
31/03/1643, 10/04/1643, 15/06/1643,
25/06/1643, 01/09/1643, 17/09/1643
Sevegijnsz., Severijn 31/01/1643
Sickema, Reijnier, *tenente*/luitenant
28/01/1643
Sicques, Claes, *marceneiro*/schrijnwerker
31/01/1643
Sigfried, Johannis, *comissário*/commies
30/06/1643
Sijbrantsz., Haije, *pedreiro*/metselaar
08/01/1643
Sijmons., Jan 30/04/1643
Sijmons., Roelof 31/03/1643,
30/05/1643
Silva, Antonio Teles da, *governador*
da Bahial/gouverneur van Bahia
20/05/1642, 22/05/1643, 23/05/1643,
01/06/1643, 05/06/1643, 09/06/1643,
27/07/1643

Silva, Duarte Gomes da 23/10/1643
Silva, Pedro Ferreira da 13/06/1643
Sistro, Baltazar, *transportador*/carrier
30/04/1643, 01/08/1643
Slachter, Dirck Nicolas de 30/10/1643
Sluijter, *capitão*/kapitein 12/02/1643,
27/04/1643, 01/10/1643
Smassenoeck, Gerrit 30/05/1643
Sment, Elbert, *comandante*/commandant
29/01/1643
Smit, Gerrit Bos 26/03/1643
Smit, Jan Jansz, *supervisor*/opzichter
02/03/1643
Smit, Wensel, *tenente*/luitenant
17/09/1643
Soares, Andries 30/04/1643
Soares, Francisco 25/06/1643
Soler, Jan 17/09/1643
Soler, Vincente Joachim, *predicante*
predikant 25/02/1643, 06/03/1643,
25/03/1643, 22/04/1643, 20/05/1643,
02/06/1643, 15/06/1643, 22/06/1643,
05/08/1643, 14/09/1643, 12/10/1643,
29/10/1643, 10/11/1643, 12/11/1643,
11/12/1643
Solis, Jeseoph de 28/02/1643
Solomme, David de, *comissário*/commies
30/01/1643, 04/02/1643, 24/02/1643,
03/03/1643, 17/03/1643, 27/03/1643,
30/03/1643, 31/03/1643, 22/04/1643,
30/04/1643, 29/05/1643, 30/05/1643,
02/06/1643, 29/06/1643, 30/06/1643,
01/08/1643, 20/08/1643, 01/09/1643,
30/09/1643, 19/10/1643, 23/10/1643,
30/10/1643, 24/11/1643, 30/11/1643,
31/12/1643
Somerdijck, Jan Claesz van 28/02/1643
Sonho, Sebastião Manduba de,
embaixador do Conde do Sonho/afgezant
van de graaf van Sonho 21/01/1643
Sousa, Andries Dias de, *tenente indigenal*
Indiaans luitenant 22/12/1643

Spangiaert, Thomas, *arrendatário da balsa entre Antonio Vaz e Afogados*/ pachter van het veer tussen Antonio Vaz en Afogados 30/04/1643, 22/07/1643

Speelman, Cornelis 28/02/1643

Sprangor, Quirim 27/11/1643

Stalpaert, Cornelis 31/03/1643

Stalpaert, Cornelis (*viúva de*/weduwe van) 28/02/1643

Steenboren, Frederick van, *alferes*/vaandrig 28/01/1643

Steenhouwer, Albert Dircksz 30/09/1643

Steenhouwer, Jan Sieben 31/01/1643, 28/02/1643, 30/04/1643, 30/05/1643, 30/06/1643, 01/08/1643, 30/09/1643, 30/10/1643

Steenwinckel, Daniel van 01/09/1643, 30/10/1643, 10/11/1643, 13/11/1643

Steenwinckel, *Monsenhor*/monseigneur 24/03/1643

Steijn, Arent, *carpinteiro*/timmerman 01/09/1643

Stetten, Jodocus à, *predicant*/predikant 01/05/1643, 08/06/1643, 11/06/1643, 30/06/1643

Stiers, Heijthe 30/09/1643

Stockman, *comissário*/commies 20/02/1643, 30/06/1643

Stoffenus, Tobias, *comissário no navio*/commies van het schip Kat 17/03/1643

Strich, Abraham, *comissário de artilharia e do trem*/commies van de artillerie en de trein 06/01/1643, 31/01/1643, 28/02/1643, 31/03/1643, 15/04/1643, 17/04/1643, 30/04/1643, 30/05/1643, 29/06/1643, 07/07/1643, 01/08/1643, 16/09/1643, 02/10/1643, 30/10/1643, 19/11/1643, 24/11/1643, 30/11/1643, 31/12/1643

Struijs, Abraham 01/06/1643

Struijs, Cornelis 01/06/1643, 26/08/1643, 27/11/1643

Struijs, Hendrick 25/06/1643

Suarius, Everhardus, *sobracargo no navio*/supracargo van het schip Liefde 23/06/1643, 24/07/1643

Swart, Sijmon de, *negro*/neger 31/01/1643

Sweerts, François, *comissário dos víveres líquidos e secos*/commies van de natte en droge waren 21/07/1643, 01/08/1643, 17/08/1643, 01/09/1643, 16/09/1643, 30/09/1643, 24/11/1643, 30/11/1643, 05/12/1643, 09/12/1643, 31/12/1643

Sweerts, Isaack, *comissário no Cabo Santo Agostinho*/commies op kaap St. Augustijn 06/01/1643, 15/01/1643, 31/01/1643, 04/02/1643, 10/02/1643, 28/02/1643, 05/03/1643, 31/03/1643, 11/04/1643, 15/04/1643, 17/04/1643, 30/04/1643, 08/05/1643, 30/05/1643, 30/06/1643, 21/07/1643

Swol, Abraham van 14/12/1643

Sypelinger, Frans Pytersz 01/08/1643, 30/10/1643, 31/12/1643

T

Taneman, Dirck 05/08/1643

Tapper, Abraham 10/01/1643, 11/12/1643

Terrij, Christoffel, *barbeiro*/barbier 31/01/1643

Tesmer, Adam, *tenente*/luitenant 26/02/1643, 06/03/1643, 17/03/1643, 12/04/1643

Tesoureiro /Penningmeester (Henricus Torquinius) 06/01/1643, 16/01/1643, 17/01/1643, 19/01/1643, 31/01/1643, 04/02/1643, 06/02/1643, 10/02/1643, 17/02/1643, 18/02/1643, 21/02/1643, 24/02/1643, 26/02/1643, 28/02/1643, 05/03/1643, 06/04/1643, 10/04/1643, 23/04/1643, 29/04/1643, 30/04/1643,

- 08/05/1643, 13/05/1643, 30/05/1643,
09/06/1643, 26/06/1643, 03/07/1643,
09/07/1643, 07/08/1643, 08/08/1643,
24/08/1643, 22/10/1643
Teunissen, Abraham 30/09/1643,
30/10/1643, 30/11/1643
Texeira, Jorge de Crasto 15/06/1643,
25/06/1643
Thomas, Jan, *capturado*/gevangen
genomen 28/02/1643
Thourlon, Charles de 20/03/1643,
05/06/1643, 08/06/1643
Tieboel, Hendrick 31/01/1643
Tieboel, Jacob 17/06/1643
Tijssen, Maerten 16/03/1643,
26/03/1643, 27/03/1643, 31/03/1643
Tijssen, Sijbrant 31/01/1643
Tol, Antonio 28/02/1643
Tol, Huijbrecht 30/05/1643, 01/08/1643
Tongeren, Arnout van 17/03/1643
Tongeren, Philips Ernst van 30/11/1643
Tongeren, Willem van 31/01/1643,
28/02/1643, 31/03/1643, 01/07/1643,
30/09/1643
Tonneman, Pieter, *escabino*/schepen
25/06/1643
Torquinius, Henricus, *Conselheiro*
de Finanças/Raad van Financiën
09/01/1643, 13/01/1643, 20/01/1643,
06/02/1643, 17/02/1643, 08/04/1643,
03/06/1643, 04/06/1643, 29/06/1643,
17/07/1643, 28/09/1643, 30/09/1643,
01/10/1643, 09/10/1643, 16/10/1643,
17/10/1643, 27/10/1643, 29/10/1643,
30/10/1643, 06/11/1643, 30/11/1643,
21/12/1643
Torres, Daniel Alveres de 28/02/1643
Torres, João de 31/07/1643
Touloop, Jacob Jansz 28/02/1643
Tour, Francisco de la 22/06/1643
Tredo, Jacob, *barbeiro*/barbier
31/01/1643
Trijst, Gabriel van, *sobracargo no navio*/
supracargo van het schip Engel Gabriel
23/06/1643
Trist, Johan, *diretor em*/directeur op São
Thomé 12/05/1643, 02/06/1643
- U
- Urssius, Francisco 13/06/1643
- V
- Valckx, Jacob 30/09/1643, 31/12/1643
Vale, Gaspar do 17/06/1643, 25/06/1643
Validares, Antonio Correa de 17/06/1643
Vallo, Heronimo Fernandes de
15/06/1643
Vanx, Gisbert de, *predicante*/predikant
20/05/1642, 03/03/1643, 30/03/1643,
31/03/1643, 22/04/1643, 02/06/1643,
03/06/1643, 30/06/1643
Vaultrijn, Jan 30/11/1643
Velde, Jacques van de 31/03/1643,
30/04/1643, 30/05/1643, 01/08/1643,
30/09/1643, 31/12/1643
Velho, Sijmon Dias, *francês morador*
no/Fransman inwoner van Rio São
Francisco 04/11/1643
Velthuijsen, Cornelis, *predicante*/
predikant 03/03/1643
Velthuijsen, Jacob 30/05/1643,
25/06/1643
Velthuijsz., Casper 31/01/1643
Venant, Gilles 14/10/1643, 26/10/1643,
27/10/1643, 29/10/1643, 04/11/1643,
07/11/1643, 23/11/1643, 27/11/1643,
18/12/1643, 31/12/1643
Vendoes, *capitão reformado*/gereformeerd
kapitein 16/03/1643
Venetio, Francisco Rodrigus 28/02/1643
Venne, Cornelis van de 30/06/1643,
01/08/1643, 01/09/1643, 30/10/1643,
30/11/1643, 15/12/1643, 31/12/1643
Venne, Jan van der 29/06/1643

- Venne, Michiel van de, *escabino*/schepen
25/06/1643
- Venzeano, François Rodriguez
26/03/1643
- Vercruijsz., Bondewijn 01/08/1643
- Verdion, Nicolas 27/02/1643,
31/03/1643, 30/04/1643, 30/06/1643,
01/08/1643, 01/09/1643, 31/12/1643
- Verhelt, Jacob 30/09/1643
- Verlet, Abraham 04/02/1643
- Vermeulen, Pieter 31/01/1643
- Vervoon, Cornelis, *secretário* del/secretaris
van Lichthart 09/11/1643
- Vesterwout, Bartholomeus 09/06/1643
- Vieira, João Fernandes 31/01/1643,
31/03/1643, 09/04/1643, 30/04/1643,
01/07/1643, 22/12/1643
- Vieira, Padre Antonio 07/12/1643
- Vierbergen, Frederick 28/02/1643
- Vila Real, Vincente Rodrigues
09/04/1643
- Vill, Gasper de, *senhor do engenho*
eigenaar van de suikermolen Pendova
21/05/1643
- Villa Real, Sijmon Rodrigus de, *senhor
de engenho*/eigenaar van suikermolen
23/01/1643, 09/04/1643, 30/06/1643
- Villa, Gasper Gonsalves 26/03/1643,
01/08/1643
- Vinckenbergh, Jacob, *médico*/arts
03/06/1643
- Viskor, Claes Willemse 31/03/1643
- Visscher, Baltasar de, *alfandegário-
môr*/‘general van de recherche’=
hoofdbelastingcommies 01/09/1643,
27/09/1643
- Vlielandt, Jan Jansz van, *prisioneiro*
gevangene 27/03/1643
- Vogelius, Nicolas, *predicante*/predikant
31/01/1643, 11/03/1643, 27/10/1643
- Volbergen, Gerart, *conselheiro de finanças*
raad van financiën 09/01/1643,
15/05/1643, 29/06/1643, 08/07/1643,
25/07/1643, 31/07/1643, 21/08/1643,
28/09/1643, 30/09/1643, 06/10/1643,
03/11/1643
- Voorde, Baltasar van der 16/03/1643,
23/06/1643, 07/07/1643, 10/07/1643,
15/07/1643, 16/09/1643, 23/10/1643,
03/11/1643, 13/11/1643, 22/12/1643
- Vos, Jan Jansz 31/03/1643, 30/06/1643,
01/08/1643
- Vos, Jan, *barqueiro*/schipper 30/11/1643
- Vrenne, Ernst van, *major*/majoor
01/09/1643
- Vrient, Johannis de, *leitor*/lector
11/03/1643
- Vries, Abraham de 12/02/1643,
02/06/1643, 28/09/1643, 30/09/1643,
06/10/1643, 30/10/1643, 03/11/1643,
03/12/1643, 31/12/1643
- Vries, David de 31/01/1643, 28/02/1643,
25/06/1643
- Vries, Jacob de, *barqueiro*/schipper
30/05/1643
- Vysscher, Balasar de 31/01/1643
- W
- Walbeeck, Johan van, *assessor*/assessor
28/02/1643, 19/03/1643, 23/03/1643,
15/04/1643, 30/04/1643, 18/09/1643,
11/11/1643, 26/11/1643, 09/12/1643,
31/12/1643
- Waldeck, *capitão*/kapitein 07/01/1643,
30/06/1643, 01/10/1643, 02/10/1643
- Wallis, Thomas, *comerciante livre*/vrij
koopman 14/01/1643, 31/01/1643,
28/02/1643, 27/10/1643, 30/10/1643
- Warnaertsz., Jan, *arrendatário de impostos*
pachter van de ‘menzas’ (heffingen)
31/01/1643, 31/03/1643 31/07/1643,
05/08/1643
- Warnsingh, Albert 31/01/1643,
25/06/1643, 01/08/1643, 22/12/1643,
31/12/1643

Watquens, Joan 28/02/1643,
 31/03/1643, 30/05/1643, 30/10/1643
 Wedda, Albert Gerritsz 01/08/1643
 Werver, Valentijn 28/02/1643,
 10/06/1643
 Wessen, Godefroij van 28/02/1643,
 15/07/1643
 Wevel, Isaack, *sub escolteto eml*
 onderschout in Recife 14/01/1643
 Wichman, Jan 17/07/1643
 Wijn, Jan 01/08/1643, 30/11/1643
 Wijnants, Joan 29/01/1643, 16/02/1643,
 09/04/1643, 25/06/1643, 01/08/1643,
 04/09/1643, 30/09/1643
 Wijntgens, Baltasar (*viúva del* weduwe
 van) 06/03/1643, 17/03/1643
 Willekens, Tieleman 17/08/1643
 Willems, Soukie 30/09/1643
 Willemse, Davit 30/06/1643
 Willemse, Pieter, *barqueiro*/schipper
 01/08/1643
 Willemsz., Abel 28/02/1643
 Willemsz., Claes 31/01/1643,
 30/09/1643
 Willemsz., Davit, *comandante dos*
Brasileiros/commandant van de
 Brasileanen[Indianen] 09/06/1643
 Willemsz., Gijsbert, *entalhador de cobrel*
 koperslager 28/02/1643
 Willemsz., Jan, *barqueiro*/schipper
 01/09/1643, 30/11/1643
 Willemsz., Pieter 31/01/1643,
 28/02/1643, 01/08/1643
 Willemsz., Thomas 25/02/1643
 Wiltschut, *capitão*/kapitein 20/04/1643,
 18/06/1643
 Winckelaer, Daniel, *confortador de*
doentes/ziekentrooster 22/01/1643,
 11/02/1643
 Winnevelt, Nicasio 31/01/1643
 Wischert, Johannes, *comissário do trem*/
 commies van de trein 31/03/1643

Wisschart, Hans, *comissário dos livros do*
trem/commies van de treinsboeken
 19/12/1643
 With, Antonij de 01/08/1643
 With, Gijsbert de, *diretor no*/directeur in
 Rio Grande 08/01/1643, 14/01/1643,
 16/01/1643, 17/01/1643, 20/01/1643,
 21/01/1643, 23/01/1643, 03/02/1643,
 04/02/1643, 06/02/1643, 17/02/1643,
 19/02/1643, 23/02/1643, 20/03/1643,
 31/03/1643, 27/04/1643, 29/04/1643,
 27/05/1643, 17/06/1643, 26/06/1643,
 08/07/1643, 22/07/1643, 31/08/1643,
 01/09/1643, 02/09/1643, 29/09/1643,
 12/10/1643, 19/10/1643, 23/10/1643,
 13/11/1643, 26/11/1643, 05/12/1643,
 08/12/1643, 17/12/1643, 30/12/1643
 Woestuijn, Jan vander, *alfaiate del*
 kleermaker van Nassau 31/03/1643
 Wolfraet, Jacob 31/01/1643, 01/09/1643
 Wolfraets, Jan Daniels, *comandante de*
companhia/compagniescommandant
 14/01/1643, 12/04/1643, 12/08/1643,
 14/09/1643
 Woutersz., Barent 05/06/1643
 Woutersz., Meijndert 31/01/1643

1644

A

Aacken, Jan Jansz van 30/04/1644
 Aboat, Abraham de Sousa 30/11/1644
 Abondana, Mordachaj 30/11/1644
 Abraham, *negro fugido*/wegloper
 05/09/1644, 07/09/1644, 09/09/1644,
 27/09/1644
 Abrahams, Willem 30/04/1644
 Abrahamsz., Dirck 02/03/1644,
 28/10/1644
 Abreu, Anthonio de 08/07/1644,
 08/11/1644, 16/11/1644

- Abunim, Salomon 31/03/1644,
26/05/1644, 15/09/1644
- Admaensz., Aldert 13/01/1644
- Adriaensz., Albert 30/11/1644
- Adriaensz., Feb 31/03/1644, 31/08/1644
- Adriaensz., Gerrit, *antigo capitão do navio* oud-kapitein van het schip Witte Hoop 26/10/1644
- Advocaet, *capitão*/kapitein 08/04/1644,
25/04/1644, 10/05/1644, 14/11/1644,
Advogado Fiscall/Advocaat Fiscaal
12/01/1644, 13/01/1644, 29/01/1644,
02/02/1644, 10/02/1644, 19/02/1644,
01/03/1644, 05/03/1644, 09/03/1644,
15/03/1644, 21/03/1644, 25/04/1644,
10/05/1644, 08/06/1644, 13/06/1644,
25/06/1644, 30/06/1644, 07/07/1644,
14/07/1644, 15/07/1644, 19/07/1644,
15/08/1644, 13/09/1644, 17/09/1644,
22/09/1644, 26/09/1644, 28/09/1644,
17/10/1644, 24/10/1644, 31/10/1644,
03/11/1644, 08/11/1644, 10/11/1644,
12/11/1644, 15/11/1644, 17/11/1644,
19/11/1644, 23/11/1644, 01/12/1644,
06/12/1644, 08/12/1644, 23/12/1644,
30/12/1644, 31/12/1644
- Aertsz., Isaac 18/02/1644, 08/07/1644,
30/09/1644
- Aertsz., Nicolaes 22/08/1644,
30/09/1644, 30/11/1644, 14/12/1644
- Agenet, Harman 30/06/1644
- Aguirre, Thomas de, *ex provedor geral do rei da Espanha*/gewezen provedor van de koning van Spanje 17/02/1644,
19/02/1644, 09/04/1644
- Aijerschottel, Christoffel 25/04/1644,
29/06/1644, 01/07/1644, 14/07/1644,
17/07/1644, 12/08/1644, 30/11/1644
- Alagoa, João Vieira d 21/01/1644
- Albrechts, Jan, *pedreiro*/metselaar
31/10/1644
- Albuquerque, Mathias Jorge de
12/07/1644
- Albuquerque, Alvaro Fregoso de
18/06/1644
- Albuquerque, Paulo Leitão de
20/12/1644
- Aldewerelt, Pieter van 31/03/1644,
30/04/1644
- Aldrichs, Jacob 30/01/1644, 02/02/1644,
23/02/1644, 22/03/1644, 01/04/1644,
03/04/1644, 18/04/1644, 20/04/1644,
25/04/1644, 30/04/1644, 14/05/1644,
19/05/1644, 23/05/1644, 26/05/1644,
27/05/1644, 01/06/1644, 02/06/1644,
03/06/1644, 07/06/1644, 18/06/1644,
30/07/1644, 01/08/1644, 30/08/1644,
03/09/1644, 31/10/1644, 02/12/1644,
27/12/1644
- Almeida, Antonio de 17/07/1644
- Almeida, Francisco de 04/08/1644
- Almeida, Johan de [João de Almeida]
24/05/1644, 03/06/1644
- Almeida, Manoel de 22/06/1644
- Alpen, Paulus van, *notário*/notaris
29/08/1644, 21/09/1644
- Alto e Secreto Conselho*/Hoge en Secrete Raad 05/01/1644, 25/01/1644,
02/02/1644, 17/02/1644, 26/02/1644,
21/03/1644, 25/03/1644, 01/04/1644,
13/04/1644, 06/05/1644, 11/05/1644,
24/05/1644, 01/06/1644, 03/06/1644,
27/06/1644, 08/07/1644, 21/07/1644,
13/08/1644, 22/08/1644, 15/09/1644,
22/09/1644, 26/09/1644, 30/09/1644,
24/10/1644, 07/11/1644, 02/12/1644,
28/12/1644, 31/12/1644
- Alvares, Belchior 21/01/1644,
04/02/1644, 29/02/1644, 30/07/1644,
09/08/1644, 09/08/1644
- Alvares, Christoffel 21/03/1644,
26/11/1644
- Alvares, David 02/08/1644
- Alvares, Manoel 30/06/1644, 31/08/1644
- Alveres, Cosmo, *português condenado*
veroordeeld Portuguez 12/12/1644

Alveres, Manoel 31/03/1644, 30/11/1644
 Alves, Luis 30/06/1644
 Amelant, Johannes Donwesz 30/11/1644
 Amsterdam, Jacob Jansz van 01/12/1644
 Ancquer, Cornelis van den 03/12/1644,
 06/12/1644
 Andrada, Francisco Bringel de
 04/06/1644
 Andries, Philips, *major*/majoor
 08/04/1644, 15/04/1644, 25/04/1644,
 10/05/1644, 20/12/1644
 Andriesz., Jacob, *capitão do galeão*
 kapitein van het galjoen Tuijnsluijper
 21/07/1644
 Andriesz., Jan 30/09/1644, 14/12/1644
 Angilaer, Aron d 02/06/1644,
 07/06/1644
 Angran, Chales 30/05/1644
 Anjo, Francisco Fernandes 06/01/1644,
 22/02/1644, 03/03/1644, 21/06/1644,
 23/08/1644, 13/10/1644, 30/11/1644,
 31/12/1644
 Anthonijsz., Frans Bruijn 31/03/1644
 Antonio, Diogo 31/03/1644
 Antonio, Manoel 09/08/1644
 Antonio, Paulo, *morador em*/inwoner van
 Porto Calvo 29/02/1644
 Apricus, Johannes 01/12/1644
 Araujo, Amador de 05/03/1644,
 16/03/1644, 22/06/1644
 Araujo, Antonio de 07/11/1644
 Araujo, Balthasar de, *senhor do engenho*
 eigenaar van de suikermolen Salgado
 01/08/1644
 Araujo, Francisco Pinheiro de
 28/12/1644
 Araujo, Manuel Anthunis de 07/11/1644
 Araujo, Nicola, *capitão português*
 Portugees kapitein 27/08/1644,
 29/08/1644
 Arens, Albert 30/01/1644
 Arentsz., Isaack, *contador*/boekhouder
 16/06/1644

Ariette, Andries d' 30/01/1644
 Arragon, Jean, *diácono*/diaken
 21/05/1644
 Arragon, Jean, *morador nol*/inwoner van
 Recife 27/06/1644, 31/08/1644
 Arragon, Joan 06/06/1644, 21/08/1644
 Assine, Jacob de, *senhor do engenho*
 eigenaar van suikermolen Supapema
 24/11/1644
 Athayde, Antonio de 30/06/1644,
 31/08/1644, 30/09/1644, 30/11/1644,
 31/12/1644
 Azevedo, d. Anna de, *criança*/kind
 31/10/1644
 Azevedo, d. Isabelle de, *criança*/kind
 31/10/1644
 Azevedo, Diogo de Araújo Falcão de
 16/06/1644
 Azevedo, Domingos Carvalho de
 12/07/1644
 Azevedo, Paulo d'Araujo de 04/06/1644,
 30/06/1644, 01/07/1644, 15/07/1644,
 04/08/1644
 Azevedo, Pedro Cardoso de 07/10/1644

B

Babista, João 30/12/1644
 Bachman, Hans Miguel 04/06/1644
 Backer, Willem 05/03/1644
 Bagij, Drasimo, *sargento*/sergeant
 29/02/1644
 Baijart, Cornelis, *major*/majoor
 13/01/1644, 30/01/1644, 29/02/1644,
 08/04/1644, 25/04/1644, 10/05/1644,
 14/05/1644, 30/05/1644, 30/06/1644,
 31/08/1644, 27/09/1644, 24/11/1644,
 30/11/1644, 31/12/1644
 Baijens, Hans, *pedreiro*/metselaer
 31/10/1644
 Baltesz., Heyndrick 30/04/1644
 Banhos, Manoel da Silva 30/05/1644,
 31/08/1644, 30/09/1644, 31/10/1644

- Barateho, João Pessoa 13/06/1644,
22/06/1644
- Barbalho, Antonio 04/08/1644,
10/08/1644, 13/08/1644, 22/08/1644,
10/09/1644, 03/10/1644, 12/10/1644,
27/10/1644
- Barbosa, Antonio da Silva 31/12/1644
- Barcken, Jan 30/09/1644, 30/11/1644
- Barentsz., Jan 11/01/1644, 30/05/1644,
30/06/1644, 30/09/1644
- Baretos, Manoel, *padre*/pater 18/08/1644
- Barich, Isaack 30/05/1644, 28/07/1644
- Barich, Manuel 28/07/1644
- Baro, Manoel de 30/04/1644
- Baro, Roeloff 02/02/1644, 06/02/1644,
29/02/1644, 20/04/1644
- Barreta, Philippo Pais, *escabino eml*
schepen in Santo Antonio 13/04/1644
- Barreto, Bernardino Velho 08/07/1644
- Barros, Domingos 30/09/1644
- Barros, Francisco de 30/01/1644
- Barsier, Joan 31/03/1644
- Bartelsz., Bartel 31/03/1644
- Bartholomeusz., Jacob 30/11/1644
- Bartolomeus, Jeronimus 01/08/1644
- Bas, Pieter Janssen 02/02/1644,
10/02/1644, 11/02/1644, 02/03/1644,
04/03/1644, 09/03/1644, 08/04/1644,
20/06/1644, 30/06/1644, 12/08/1644,
19/08/1644, 10/09/1644, 10/10/1644,
22/10/1644, 28/12/1644, 29/12/1644
- Bastos, Francisco de, *morador nol*/inwoner
van Rio Grande 10/10/1644
- Batchiler, *predicant*/predikant
30/07/1644, 27/10/1644, 05/12/1644
- Batencour, Lourenço Ferreira 18/06/1644
- Batselaer, Francisco de Sousa 22/06/1644
- Batzelaer, Samuel, *predicant*/predikant
18/03/1644, 31/03/1644, 10/06/1644,
17/06/1644, 09/08/1644, 17/09/1644,
27/09/1644
- Bavinck, Harman, *antigo comissário*
eml/oud-commies in Santo Antonio
03/11/1644
- Beck, Mathias 29/02/1644, 02/03/1644,
31/03/1644, 13/04/1644, 25/04/1644,
13/05/1644, 06/06/1644, 30/06/1644,
01/07/1644, 17/09/1644, 26/09/1644,
26/11/1644, 05/12/1644, 14/12/1644
- Beck, Willem 11/06/1644, 30/06/1644,
10/10/1644
- Becker, Adriaen (*viúva del*/weduwe van)
31/03/1644
- Beeck, Allert ter 30/01/1644,
31/03/1644, 30/07/1644
- Beeck, Gerrit ter 30/01/1644,
29/02/1644, 31/03/1644, 30/04/1644,
11/07/1644, 30/07/1644, 30/09/1644
- Beerman, Johannes, *soldado*/soldaat
05/12/1644
- Bel, Thomas 11/06/1644, 22/06/1644
- Benheijer, Jan 30/04/1644
- Benjamin, Francisco 20/07/1644
- Benjamin, François, *arrendatário das obras*
em diversos fortes/pachter van het werk
in verschillende fortén 14/05/1644,
08/11/1644, 31/12/1644
- Benoch, Joan 30/05/1644
- Benoijs, Jacob 20/07/1644
- Benoijs, Jan 31/12/1644
- Benoit, François 17/10/1644
- Benout, Jean 25/03/1644, 30/04/1644,
30/06/1644, 31/08/1644, 31/10/1644
- Beserra, Anthoni 04/06/1644,
30/06/1644
- Beserra, Anthonio da Rocha 28/06/1644
- Beserra, João 07/07/1644
- Beserra, Manoel Jacome 13/06/1644
- Beserra, Manuel 30/01/1644
- Beserra, Philippo Barbalho 17/06/1644
- Beusencon, *contador*/boekhouder
08/01/1644
- Beveren, Huijbrecht van 14/10/1644

- Bezerra, Antonio Barbalho 31/10/1644,
30/11/1644
- Bezerra, João Velho, *alferes/vaandrig*
18/10/1644
- Bezerra, Luis Bras 18/04/1644
- Bien, François 30/04/1644
- Bijerdrager, Carsten Carstes 14/05/1644
- Bijlevelt, *tentente/luitenant* 25/04/1644,
10/05/1644
- Biscareta, Dionisius, *predicante/predikant*
29/06/1644, 27/10/1644, 01/12/1644
- Bisschop, Jacob 31/08/1644, 15/11/1644
- Bitencour, Lourenço Ferreira 06/01/1644
- Blaer, Joan, *supervisor dos capitães de*
campo/supervisor van de jagers
op gevluchte slaven 29/04/1644,
07/05/1644, 23/05/1644, 25/05/1644,
05/08/1644, 09/08/1644, 30/08/1644,
12/09/1644, 21/09/1644, 30/09/1644,
30/11/1644, 19/12/1644
- Blanbeek, *major/majoor* 08/01/1644,
12/01/1644, 26/01/1644, 08/04/1644,
25/04/1644, 20/12/1644
- Blaubeek, capitão 10/05/1644
- Blauwenhaen, *alferes/vaandrig*
25/04/1644, 10/05/1644
- Blijdaels, Joost 11/10/1644
- Blocker, Claes Pietersz, *capitão do*
navio/kapitein van het schip Groote
Cristoffel 31/10/1644
- Bober, Mattheus 08/01/1644
- Bogaert, Jan 17/07/1644
- Bohem, Gaspar 08/06/1644
- Bois, Jacques de 31/03/1644
- Bolck, Andries 11/01/1644
- Bollan, Jacques de 25/03/1644,
30/03/1644, 22/06/1644, 15/08/1644,
31/08/1644, 07/09/1644, 31/10/1644,
31/12/1644
- Bom, Jacob Jansz 01/12/1644
- Bomeman, *tenente/luitenant* 25/04/1644,
30/08/1644
- Bommer, Charles, *barbeiro/barbier*
30/07/1644
- Bonjour, *chefe da corte/hofmeester*
14/03/1644
- Bonjour, Jan 31/03/1644
- Bonjour, Pierre 30/04/1644, 03/12/1644
- Bonto, Emor de, *mestre de equipagem*
equipagemmeester 20/03/1644
- Boogaert, Jan, *capitão do navio/kapitein*
van het schip Arguim 16/04/1644
- Boone, Cornelis 31/03/1644,
30/04/1644, 01/06/1644, 10/09/1644
- Boot, Jan, *salteador perdoado*
gepardoneerd rover 08/11/1644
- Borges, Davit, *corretor/makelaar*
15/07/1644
- Borges, Elias 15/07/1644
- Borges, Manoel da Silva 30/07/1644
- Borges, Nicolaes, *capitão do campo/jager*
op gevluchte slaven 30/01/1644
- Born, Hillebrant 30/11/1644
- Borx, Abraham 30/06/1644
- Bosel, Cristiana, *viúva del/weduwe van*
Martin Poomaar 30/07/1644
- Botelho, George de Mota 15/04/1644
- Botelho, Manoel d'Almeida 08/06/1644
- Botschart, Wolphert 28/07/1644
- Boudewijns, Fernando 01/04/1644
- Boudewijns, Francisco 01/04/1644
- Boudewijns, Jan 27/10/1644
- Bouwensz., Bouwen 09/08/1644
- Braems, Jan, *costurador de livros*
boekbinder 30/04/1644, 31/08/1644,
31/10/1644, 31/12/1644
- Brandão, Davit 30/06/1644, 31/10/1644
- Brandt, Pieter 26/11/1644
- Brantsma, *tenente/luitenant* 25/04/1644,
10/05/1644
- Bras, Luis, *senhor do engenho/eigenaar*
van suikermolen S. Cosme e Damião
21/03/1644, 02/12/1644
- Bratson, Robbert, *confortador de doentes*
ziekentrooster 07/03/1644

- Bremer, Mathis (*viúva de*/weduwe van) 30/05/1644
- Bresse, Willem van 14/05/1644
- Breugel, Albert van 14/03/1644, 09/04/1644
- Breugel, Thomas van 13/01/1644, 30/01/1644, 29/02/1644, 27/05/1644, 30/05/1644, 30/06/1644, 30/07/1644, 31/08/1644, 30/09/1644, 31/10/1644, 18/11/1644, 30/11/1644, 13/12/1644, 31/12/1644
- Brichmons., Jan 30/05/1644
- Bringel, Francisco, *escabino em Mauricial* schepen in Mauritsstad 13/04/1644
- Britto, Francisco de Lugo 04/06/1644, 22/06/1644
- Britto, Francisco de, *senhor do engenhol* eigenaar van suikermolen Tabatinga 07/11/1644
- Britto, Matheus Correa de 07/07/1644
- Broeckhuijsen, Johannies 29/02/1644, 30/05/1644, 30/08/1644, 07/10/1644, 30/11/1644, 14/12/1644
- Brouwer, Hendrick 10/01/1644, 27/01/1644
- Bruijm, Casper 01/04/1644
- Bruijm, Frans 29/02/1644, 30/06/1644
- Bruijn, François 20/05/1644
- Bruijn, Hans Leonarts Le 30/01/1644, 31/03/1644, 01/04/1644, 30/04/1644, 31/08/1644, 30/09/1644
- Bruijnswick, *alferes*/svaandrig 25/04/1644, 10/05/1644
- Bruinsvelt, Heyndrick 30/05/1644
- Brunsveld, Hendrick 25/04/1644
- Buijn, Daniel de 07/07/1644
- Buijtendijck, Heijndrick, *antigo comissário* no/oud-commies in Rio Grande 23/09/1644
- Bulhões, Antonij de 04/06/1644, 21/10/1644
- Bullestrate, Adriaen van 29/01/1644, 05/02/1644, 12/02/1644, 17/02/1644, 23/02/1644, 01/03/1644, 02/03/1644, 05/03/1644, 16/03/1644, 31/03/1644, 18/04/1644, 11/05/1644, 14/05/1644, 19/05/1644, 26/05/1644, 30/05/1644, 01/06/1644, 02/06/1644, 09/06/1644, 13/06/1644, 30/06/1644, 07/07/1644, 20/08/1644, 25/08/1644, 27/08/1644, 30/08/1644, 27/09/1644, 31/10/1644, 30/11/1644
- Bullestrate, Joost van 23/02/1644, 29/02/1644, 30/06/1644, 31/08/1644, 31/10/1644
- Bumojt, Johannes 08/11/1644
- Burg, Paulus ter 20/05/1644
- Burgemeester, Heyndrick 30/05/1644
- Burger, Claes, *barqueiro*/schipper 31/12/1644
- Burges, Claes 30/01/1644
- Burgh, Dirck Codde van der, *conselheiro político*/politieke raad 25/01/1644, 25/04/1644, 30/05/1644, 10/06/1644, 13/06/1644, 01/07/1644, 17/07/1644, 11/08/1644, 20/08/1644, 25/08/1644, 27/08/1644, 17/09/1644, 07/10/1644, 08/10/1644, 10/10/1644, 15/10/1644, 22/10/1644, 31/10/1644, 30/11/1644, 28/12/1644
- Burgh, Pieter Codde van der 08/10/1644
- Burgh, Pieter van der 15/03/1644, 31/12/1644
- Byl, Dirck Pietersz 30/04/1644
- C
- Cabel, Heijndricx 28/04/1644
- Cabelliau, Abraham Francisco 31/03/1644, 20/04/1644, 30/06/1644, 30/07/1644, 21/10/1644
- Cabral, Luis de Mendonça 02/08/1644
- Cadena, Jeronimo 17/06/1644, 10/11/1644
- Calce, Hector de la, *coronel napolitano*/Napolitaans kolonel 17/02/1644, 26/02/1644, 09/04/1644

- Caldas, Gonsalvo Cabral de 04/06/1644,
 22/06/1644
 Caldas, Michiel de 30/11/1644
 Caldero, Rodrigus 11/06/1644
 Caminha, Francisco de Andrada
 04/06/1644, 30/06/1644, 08/07/1644
 Camp, Clement le 24/01/1644,
 25/01/1644
 Campen, Paulus Arentsz van 30/04/1644,
 30/06/1644, 31/10/1644
 Cardin, Robbert 28/06/1644
 Cardorp, Johannes 30/01/1644,
 29/02/1644, 05/03/1644, 31/03/1644,
 01/04/1644, 30/04/1644, 30/06/1644,
 30/08/1644
 Cardoso, Daniel 30/04/1644,
 30/06/1644, 25/07/1644, 30/11/1644
 Cardoso, Vasco Fernando 08/08/1644
 Carlingius, *predicant*/predikant
 13/05/1644, 19/05/1644
 Carneiro, João 30/06/1644
 Carneiro, Manoel 11/01/1644,
 29/02/1644
 Carpentier, *capitão*/kapitein 25/04/1644,
 10/05/1644
 Carpentier, Roeland 22/06/1644
 Carpentier, Servas 19/02/1644,
 03/08/1644
 Carpijn, Lambert (*viúva de*/weduwe van)
 03/09/1644
 Carvalho, Bernardin 04/06/1644,
 08/07/1644
 Carvalho, Fernando 30/11/1644
 Carvalho, Francisco 08/09/1644
 Carvalho, João Alveres 19/12/1644
 Carvalho, João Fernandes 28/06/1644,
 21/10/1644
 Carvalho, Sebastião 21/07/1644,
 30/12/1644
 Casant, Jan Jootsz van, *capitão do iatel*
 kapitein van het jacht Hasewint
 14/12/1644
 Caspin, Jan, *alferes*/vaandrig 25/04/1644
 Castanho, Gabriel 30/04/1644
 Casteel, Abraham 15/07/1644,
 28/09/1644
 Castro, Gaspar de 18/06/1644
 Catner, Hans, *alferes do capitão*
Harcckema/vaandrig van kapitein
 Harckema 23/11/1644
 Catuer, *alferes*/vaandrig 10/05/1644
 Cavalcanti, Anthoni 04/06/1644,
 30/06/1644, 22/09/1644, 16/11/1644
 Cavalcanti, Manoel 30/06/1644,
 10/11/1644
 Ceulen, Bartholomeus van 25/04/1644,
 06/06/1644, 28/09/1644
 Ceulen, Jacques Jacques van
 30/04/1644, 30/06/1644, 30/07/1644
 Ceulen, Nicolaes van 31/10/1644
 Claesz., Albert, *capitão do navio*/kapitein
 van het schip Tempel Salomon
 10/08/1644, 31/08/1644, 16/09/1644,
 31/10/1644
 Claesz., Dirck 08/06/1644, 22/06/1644,
 30/06/1644
 Claesz., Heijndrick 29/06/1644
 Claesz., Huijbrecht 30/06/1644
 Claesz., Jan, *capitão do navio*/kapitein van
 het schip Eijckenboom 12/08/1644
 Claesz., Jochem, *barqueiro*/schipper
 31/12/1644
 Claesz., Pieter, *barqueiro*/schipper
 30/01/1644
 Clasz., Jacob 25/04/1644
 Cloet, Huybrecht 10/09/1644,
 17/12/1644, 23/12/1644
 Cloet, Jacob 10/09/1644, 23/12/1644
 Cnoeck, Jan 30/05/1644
 Codde, Jan, *cirurgião*/chirurgijn
 30/01/1644, 29/02/1644, 04/06/1644,
 30/08/1644, 26/11/1644
 Coelho, Andries 26/11/1644
 Coenders, Jan, *capitão*/kapitein
 15/03/1644, 18/03/1644, 30/03/1644

- Coets, Jacob 31/03/1644, 25/04/1644, 09/05/1644, 04/06/1644, 30/06/1644, 26/09/1644, 12/12/1644
- Coets, Willem Harmansz 30/01/1644, 31/03/1644, 30/04/1644
- Coeverde, Lubbert van 29/02/1644, 30/05/1644, 03/06/1644, 22/06/1644, 28/06/1644, 31/10/1644
- Coijn, Moses 30/04/1644
- Coin, Abraham 31/10/1644
- Coin, Daniel van, *capitão*/kapitein 08/04/1644, 25/04/1644, 09/05/1644, 10/05/1644, 02/06/1644, 06/06/1644, 18/06/1644, 08/12/1644
- Colen, Smits 31/10/1644
- Colonel, Isaacq Saraiva 30/09/1644
- Colve, Johannes 30/01/1644, 30/04/1644
- Colven, Joan 31/03/1644
- Combra, João Baptista van, *negro do mato*/bosneger 23/09/1644
- Conde do Sonho 17/03/1644
- Connincxloo [sic], Pieter van 30/04/1644
- Conselho da Igreja Reformadal*
Gereformeerde Kerkeraad 28/01/1644, 20/09/1644
- Conselho de Finanças*/Raad van Financiën 04/01/1644, 05/01/1644, 11/01/1644, 14/01/1644, 25/01/1644, 29/01/1644, 01/02/1644, 03/02/1644, 04/02/1644, 05/02/1644, 18/02/1644, 27/02/1644, 01/03/1644, 02/03/1644, 09/03/1644, 10/03/1644, 14/03/1644, 17/03/1644, 18/03/1644, 21/03/1644, 22/03/1644, 23/03/1644, 24/03/1644, 25/03/1644, 29/03/1644, 03/04/1644, 04/04/1644, 08/04/1644, 12/04/1644, 14/04/1644, 18/04/1644, 22/04/1644, 26/04/1644, 11/05/1644, 25/05/1644, 26/05/1644, 27/05/1644, 01/06/1644, 02/06/1644, 06/06/1644, 07/06/1644, 09/06/1644, 13/06/1644, 18/06/1644, 24/06/1644, 27/06/1644, 29/06/1644, 01/07/1644, 08/07/1644, 01/08/1644, 31/08/1644, 09/09/1644, 15/09/1644, 22/09/1644, 28/09/1644, 05/11/1644, 10/11/1644, 15/11/1644, 17/11/1644, 21/11/1644, 30/11/1644, 02/12/1644, 05/12/1644, 23/12/1644, 30/12/1644
- Conselho de Justiça*/Raad van Justitie 27/01/1644, 28/01/1644, 30/01/1644, 02/02/1644, 10/02/1644, 22/02/1644, 27/02/1644, 02/03/1644, 03/03/1644, 05/03/1644, 08/03/1644, 09/03/1644, 15/03/1644, 19/03/1644, 21/03/1644, 23/03/1644, 30/03/1644, 08/04/1644, 18/04/1644, 20/04/1644, 21/04/1644, 25/04/1644, 26/04/1644, 27/04/1644, 06/05/1644, 11/05/1644, 14/05/1644, 28/05/1644, 30/05/1644, 04/06/1644, 06/06/1644, 13/06/1644, 18/06/1644, 25/06/1644, 16/07/1644, 17/07/1644, 19/07/1644, 23/07/1644, 30/07/1644, 04/08/1644, 09/08/1644, 11/08/1644, 12/08/1644, 13/08/1644, 19/08/1644, 22/08/1644, 27/08/1644, 03/09/1644, 05/09/1644, 16/09/1644, 17/09/1644, 21/09/1644, 24/09/1644, 30/09/1644, 15/10/1644, 22/10/1644, 27/10/1644, 31/10/1644, 05/11/1644, 08/11/1644, 09/11/1644, 10/11/1644, 12/11/1644, 16/11/1644, 24/11/1644, 25/11/1644, 03/12/1644, 10/12/1644, 12/12/1644, 15/12/1644, 17/12/1644, 23/12/1644, 30/12/1644
- Coppin, Jan, *alferes*/vaandrig 10/05/1644
- Corada[sic], Francisco 29/02/1644
- Corea, Simão Nunes 11/06/1644, 22/06/1644
- Cornelis, Jacob 31/03/1644, 30/06/1644
- Cornelis, Leendert, *capitão da barca*/kapitein van de bark Paraíba 15/03/1644
- Cornelissen, Gerrit 12/12/1644, 31/12/1644
- Cornelissen, Lourens 23/03/1644

- Cornelisz., Adriaen, *antigo comissário em*
oud-commies in Sergipe 04/10/1644,
19/10/1644, 17/11/1644
- Cornelisz., Bartolomeus, *capitão do*
navio/kapitein van het schip Loanda
01/12/1644
- Cornelisz., Evert 30/04/1644,
30/09/1644
- Cornelisz., Jan, *pedreiro*/metselaer
31/10/1644, 30/11/1644
- Cornises, Carel 01/08/1644
- Correa, Simão 07/07/1644
- Correia, Simão, *morador em*/inwoner van
Alagoas 21/01/1644
- Costa, Antonio da 30/04/1644,
30/07/1644, 31/08/1644
- Costa, Diogo da 30/05/1644
- Costa, Estevão Ferreira da 17/06/1644
- Costa, Francisco Carneiro da
28/06/1644, 04/08/1644
- Costa, Gaspar da 01/08/1644
- Costa, Gaspar Francisco da 20/05/1644,
24/05/1644, 02/06/1644, 30/06/1644,
01/08/1644, 20/09/1644, 31/10/1644,
08/12/1644, 31/12/1644
- Costa, Isaacq da 30/01/1644,
08/02/1644, 29/02/1644, 08/03/1644,
30/05/1644, 01/08/1644, 31/10/1644,
30/11/1644
- Costa, Isabel da, viúva de/weduwe van
Bento João 05/08/1644
- Costa, João de Arruda da 15/04/1644
- Costa, Manoel da 07/07/1644
- Costa, Sebastião da 09/08/1644
- Couck, Joos, *alferes*/vaandrig 25/04/1644
- Coutre, Martines de 05/03/1644
- Cra(e)ijvanger, Gerrit 08/01/1644,
14/03/1644, 09/04/1644, 29/06/1644,
09/09/1644, 27/10/1644, 03/12/1644
- Craij, *major*/majoor 18/04/1644,
28/07/1644
- Cralingium, *predicant*/predikant
10/02/1644, 21/05/1644, 17/06/1644,
- 01/07/1644, 20/07/1644, 25/07/1644,
27/07/1644, 30/07/1644, 09/08/1644,
13/09/1644, 17/09/1644, 27/09/1644,
27/10/1644, 05/12/1644
- Crasto, Daniel de 15/07/1644
- Crasto, Jorge 22/06/1644
- Crempen, Jan Pietersz van 30/09/1644
- Crijnen, Adriaen 20/07/1644
- Crimpen, Jan van 30/06/1644
- Croeger, Cornelis 30/01/1644,
30/04/1644
- Croeger, Hans, *tenent*/luitenant
25/04/1644, 02/06/1644, 09/06/1644,
18/06/1644, 07/10/1644, 27/12/1644
- Crol, Gillis 29/02/1644, 31/03/1644,
01/04/1644, 04/06/1644, 23/06/1644,
29/06/1644, 30/06/1644, 30/09/1644,
21/10/1644, 30/11/1644
- Croos, Willem, *capitão do iatel*
kapitein van het jacht Groote Gerrit
25/10/1644, 26/11/1644
- Cruz, João de Costa Santa 08/06/1644,
19/10/1644
- Cruz, Manoel Fernandes, *senhor do*
engenho/eigenaar van suikermolen
Tapicura 22/02/1644, 21/03/1644,
04/08/1644, 13/08/1644, 22/08/1644,
12/10/1644, 27/10/1644, 31/10/1644,
30/11/1644
- Cryspynsz., Elbert 04/01/1644,
05/01/1644, 08/01/1644, 12/01/1644
- Cunha, Isaack da 18/04/1644
- Cunha, Israel da 05/02/1644,
02/05/1644, 22/09/1644
- Cunha, Moses da 05/02/1644,
18/04/1644, 02/05/1644, 22/09/1644
- D
- D. João IV, *rei de Portugal* /Koning van
Portugal 27/08/1644, 28/09/1644,
03/10/1644
- D'Autrij, (*viúva de capitão*/weduwe van
kapitein) 08/04/1644

- D'avila, Diogo Thomas, *morador em*
inwoner van Olinda 08/07/1644
- D'olanda, Arnão 04/06/1644
- D'Ollande, Arnout, *escabino em*
Maurícia/schepen in Mauritsstad
13/04/1644
- D'Outreleau, Davit 06/12/1644
- Daelen, Elias van 26/02/1644,
26/04/1644
- Daelen, Heyndrick van 20/07/1644
- Daelen, Jacques van 01/04/1644
- Daems, Paulo Antonio, *escolteto*/schout
28/01/1644, 10/02/1644, 05/03/1644,
30/06/1644, 12/09/1644, 15/09/1644
- Daltro, Fernandes Morais 22/06/1644
- Dantes, Andre da Rocha 30/05/1644
- Davits, Thomas 17/06/1644, 05/10/1644
- Davitsz., Davit, *comissário*/commies
28/04/1644
- Davitsz., Michiel 01/12/1644
- De Vries, *capitão*/kapitein 18/02/1644
- Deca, Leão Falcão 08/06/1644
- Delft, Jan van 30/09/1644, 31/10/1644
- Delftshaven, Gerrit Jansz van 01/12/1644
- Delgado, Francisco Dias 16/06/1644,
22/06/1644
- Dengremont, Anthoni 01/04/1644,
30/04/1644, 31/10/1644
- Deniger, *tenente*/luitenant 25/04/1644,
10/05/1644, 09/09/1644
- Denis, Manoel Gonsalves, *capitão do*
campol/jager op gevluchte slaven
07/07/1644, 12/07/1644
- Dens, Jan Cornelis 30/04/1644
- Deusdará, Manoel Alvares 21/03/1644,
30/09/1644, 31/10/1644
- Dias, Baltasar 30/11/1644
- Dias, Christoffel, *senhor de engenhol*
eigenaar van suikermolen 12/07/1644
- Dias, Davit 30/06/1644, 30/07/1644
- Dias, Diogo, *barqueiro*/schipper
30/09/1644
- Dias, Domingos, *barqueiro*/schipper
30/05/1644
- Dias, Manoel 31/10/1644
- Diemen, Abraham van 30/01/1644,
23/02/1644, 19/05/1644, 30/05/1644,
09/09/1644, 11/10/1644, 19/10/1644
- Dieu, Daniel de, *arrendatário da balança*
na/pachter van de waag van Paraiba
25/10/1644, 03/12/1644, 06/12/1644
- Dionijs, Gijsbert 26/11/1644
- Dircksz., Fredrick, *piloto no navio*
stuurman van het schip Goude Leeu
26/11/1644
- Dircksz., Gillis, *soldado*/soldaat
30/01/1644
- Dircksz., Haije, *mestre pedreiro*/meester
metselaar 30/01/1644, 29/02/1644,
21/03/1644, 31/03/1644, 30/06/1644,
30/07/1644, 31/08/1644, 10/09/1644,
30/09/1644, 31/10/1644, 30/11/1644,
31/12/1644
- Dircksz., Lubbert, *capitão no iate*/kapitein
van het jacht Brack van Zeelant
20/03/1644
- Dircxz., Heijndrick, *piloto no navio*
stuurman van het jacht Goude Leeuw
26/11/1644
- Diretores XIX*/Heren Negentien
04/01/1644, 05/01/1644, 08/01/1644,
12/01/1644, 14/01/1644, 27/01/1644,
03/02/1644, 17/02/1644, 19/02/1644,
02/03/1644, 04/03/1644, 06/03/1644,
09/03/1644, 10/03/1644, 11/03/1644,
17/03/1644, 21/03/1644, 22/03/1644,
25/03/1644, 01/04/1644, 04/04/1644,
09/04/1644, 13/04/1644, 14/04/1644,
19/04/1644, 26/04/1644, 28/04/1644,
29/04/1644, 02/05/1644, 06/05/1644,
10/05/1644, 13/05/1644, 14/05/1644,
24/05/1644, 03/06/1644, 06/06/1644,
07/06/1644, 09/06/1644, 23/06/1644,
25/06/1644, 30/06/1644, 01/07/1644,
14/07/1644, 17/07/1644, 21/07/1644,

- 25/07/1644, 26/07/1644, 28/07/1644,
04/08/1644, 09/08/1644, 18/08/1644,
09/09/1644, 13/09/1644, 14/09/1644,
21/09/1644, 01/10/1644, 04/10/1644,
15/10/1644, 21/10/1644, 26/10/1644,
02/11/1644, 17/11/1644, 18/11/1644,
19/11/1644, 21/11/1644, 25/11/1644,
03/12/1644, 06/12/1644, 14/12/1644,
15/12/1644, 17/12/1644, 29/12/1644
- Dominicus, Heyndrick 25/11/1644
- Donble, Cornelis 31/10/1644
- Doncker, Adriaen 01/06/1644,
30/06/1644, 13/10/1644, 31/10/1644,
12/11/1644
- Doornick, Petrus, *predicant*/predikant
26/10/1644
- Dort, Pieter van 25/10/1644
- Dorta, Jacob 30/11/1644
- Dortmondt, Balthasar, *Conselheiro*
de finanças/Raad van Financiën
25/01/1644, 29/01/1644, 01/02/1644,
23/02/1644, 22/03/1644, 25/03/1644,
30/04/1644, 09/06/1644, 14/07/1644,
15/07/1644, 10/09/1644, 27/09/1644,
22/10/1644, 02/11/1644, 10/11/1644,
26/11/1644, 30/11/1644, 27/12/1644
- Drago, Jacob 30/05/1644
- Drago, Simão 31/10/1644
- Drillamus, *tenente*/luitenant 10/05/1644
- Drillenborgh, Vincent van 04/06/1644
- Duarte, Manoel 27/04/1644,
30/04/1644, 31/08/1644, 31/10/1644
- Ducalve, Jan, *salteador perdoado*/
gepardoneerd rover 08/11/1644
- Duijcker, Heijndrick 03/06/1644
- Duijnckercker, Pieter Jacobsz 30/04/1644
- Duijnckercker, Pieter Jacobsz (*Viúva del*
weduwe van) 03/08/1644, 20/09/1644
- Duijvi, Adriaen 30/11/1644
- Duque de Bamba 17/03/1644
- Durckerdam, Pieter Jansz van
20/06/1644
- Dussen, Arent van der, *contador*/
boekhouder 04/01/1644, 13/01/1644,
19/02/1644, 26/02/1644, 07/04/1644,
05/08/1644, 22/09/1644, 26/09/1644,
26/11/1644, 29/12/1644
- Dussen, Jan der 31/03/1644,
31/08/1644, 24/09/1644, 26/11/1644,
30/11/1644
- Duynckercker, Jan 14/12/1644
- Dijck, van *major*/majoor 30/01/1644,
15/03/1644
- E
- Edam, Pieter Gerritsz van 31/03/1644
- Egbertsz., Teunis 30/09/1644
- Eijsens, Nunno, *tenente*/luitenant
25/04/1644
- Eijswyler, Jacob 17/03/1644, 09/09/1644
- Eleman, Marten 31/08/1644
- Elpenton, Willem, *antigo escabino eml*
oud-schepen in Igarçu 24/03/1644
- Els, Jacob van der 01/04/1644
- Els, Maerten van, *major*/majoor
08/02/1644, 18/02/1644, 04/03/1644
- Enckhuijsen, Jan Pietersz van
31/03/1644
- Engelaer, Jan 08/04/1644
- Estados Gerais 11/03/1644, 17/03/1644,
01/04/1644, 06/05/1644, 23/06/1644
- Evens, Paulus 30/01/1644
- Everarts, Dirck 30/09/1644
- F
- Faija, Jan de la 08/09/1644
- Falcão, Francisco Camelo 30/11/1644
- Falcão, Pero Marinho 16/06/1644,
22/06/1644
- Falcão, Vasco Marinho 08/06/1644,
22/06/1644, 19/10/1644
- Fallo, Andries, *capitão*/kapitein
08/04/1644, 25/04/1644, 10/05/1644,
19/05/1644, 03/12/1644

- Faria, Francisco 30/04/1644,
21/06/1644, 05/12/1644
- Fayde, Antonio de 29/02/1644
- Fecken, Cornelis 31/12/1644
- Fecken, Olivier 31/12/1644
- Ferdinando, Paulo, *antigo capitão de aldeia*/oud dorpshoofd 05/08/1644
- Fereira, Bastião 07/07/1644
- Fernandes, Bartholomeus 31/10/1644
- Fernandes, Domiaen, *capitão do campol* jager op gevluchte slaven 07/07/1644, 12/07/1644
- Fernandes, Domingos, *capitão do campol* jager op gevluchte slaven 28/06/1644 (Zie Fernandes, Domiaen)
- Fernandes, Estevão, *morador em*/inwoner van Goiana 29/06/1644
- Fernandes, Francisco 29/02/1644
- Fernandes, Gasper 29/02/1644,
30/05/1644, 31/08/1644, 31/08/1644,
30/09/1644
- Fernandes, Manoel 08/12/1644
- Ferreira, Diogo Lopes 27/02/1644,
30/06/1644, 30/09/1644, 31/12/1644
- Ferreira, Gaspar Dias 13/01/1644,
26/02/1644, 09/03/1644, 11/04/1644,
27/04/1644, 30/07/1644, 31/08/1644,
30/09/1644, 29/12/1644
- Ferreira, João 30/05/1644, 31/12/1644
- Ferreira, Pero 21/01/1644
- Ferreira, Sijmon, *morador na*/inwoner van Rio São Francisco 01/03/1644, 24/05/1644
- Figeroa, Manoel de Rasendo 07/11/1644
- Figueiredo, Antonio 30/11/1644
- Figurera, Andre Dias de 12/07/1644
- Filgera, Gill Lopes, *escabino em*/schepen in Serinhaem 13/04/1644
- Fillion, Jan 30/04/1644
- Findão, Isaacq 30/11/1644
- Flamingh, *tenente* /luitenant 25/04/1644, 10/05/1644
- Flenningh, Jacob, *capitão*/kapitein 31/08/1644, 30/11/1644
- Flenningh, *tenente*/luitenant 25/08/1644
- Fletcher, Johan 22/06/1644, 19/07/1644, 19/10/1644
- Flijnes, Jean de 01/04/1644
- Florano, *advogado fiscal*/advocaat-fiscaal 20/07/1644
- Flori, Pierre Jean 12/01/1644,
10/02/1644, 25/04/1644
- Florij, Charles Cham 31/10/1644
- Florijck, *alferes/vaandrig* 25/04/1644
- Florn, Jan, *capitão*/kapitein 08/04/1644, 10/05/1644
- Fonseca, Baltasar de 21/03/1644,
08/04/1644, 25/05/1644, 26/05/1644,
27/05/1644, 30/05/1644, 01/06/1644,
02/06/1644, 27/06/1644, 31/10/1644,
30/11/1644
- Fontes, Diego Nunes, *escabino em* schepen in Serinhaem 06/01/1644, 08/02/1644, 13/04/1644, 21/07/1644, 08/09/1644
- Fosse, Edmont de 21/10/1644,
12/11/1644
- Fragoso, Manoel Pereira 22/02/1644
- Frances, João Lourenço 22/02/1644,
13/06/1644, 04/08/1644, 15/08/1644,
22/08/1644, 27/10/1644, 30/11/1644
- Frances, Joseph 30/04/1644, 01/08/1644
- Frances, Manoel da Costa 23/01/1644
- Frances, Manoel, *morador na*/inwoner van Paraíba 23/01/1644
- Franco, Isaack 30/11/1644
- Franco, Jacob 02/08/1644
- Franco, João, *morador em*/inwoner van Una 07/07/1644
- Francq, Jan Tome 31/03/1644,
30/04/1644
- Fredericksz., Dirck 04/02/1644,
25/04/1644, 12/07/1644
- Fredericksz., Pieter, *tenente*/luitenant 25/04/1644, 31/10/1644

Freitas, Pedro de 22/06/1644
 Freten, Casper de 30/04/1644
 Fretes, Baltasar de 31/03/1644
 Frets, Pasqual 30/05/1644
 Frizão, Vasco 11/06/1644
 Froe, Melis 04/01/1640, 15/09/1644,
 30/11/1644

G

G(h)ijsselin, Johan 25/01/1644
 Gaezel, Willem van 03/06/1644
 Gago, Moses Gomes 15/08/1644
 Gamares, Luis, *contratador dos dizimos na*
contractant van de tienden in Paraíba
 08/09/1644
 Ganzepoel, Samuel van 31/03/1644,
 01/04/1644, 28/09/1644
 Gardin, Marqus de 31/08/1644
 Garesses, João 04/06/1644
 Garstman, George 08/01/1644,
 11/06/1644, 14/11/1644
 Gartel, Jan Jacobsz 01/12/1644
 Gauterus, Johan 22/06/1644
 Gedes, Gaspar 07/07/1644
 Geel, Pieter van, *comissário/commies*
 12/01/1644, 25/01/1644, 30/01/1644,
 18/02/1644, 29/02/1644, 31/03/1644,
 20/04/1644, 30/04/1644, 30/05/1644,
 30/06/1644, 30/07/1644, 31/08/1644,
 15/09/1644, 27/09/1644, 30/11/1644,
 27/12/1644, 31/12/1644
 Gerarts, Samuel 17/06/1644, 22/06/1644
 Gerritsz., Barent 07/06/1644
 Gerritsz., Claes 26/11/1644, 31/12/1644
 Gerritsz., Evert, *barqueiro/schipper*
 30/06/1644
 Gerritsz., Jan, *barqueiro/schipper*
 31/12/1644
 Gerritsz., Ritsart, *capitão do navio*
kapitein van het schip Caritas
 08/03/1644
 Giffard, Nicolas 30/06/1644
 Gijssz., Joris van der 30/06/1644

Gillis, Nicolaes, *soldado/soldaat*
 08/12/1644
 Gissen, Joris van der 30/05/1644
 Gockinga, Eppo, *comissário*
commies 25/04/1644, 02/11/1644
 Goedenhuijse, Samuel van 21/03/1644,
 20/04/1644
 Goes, Hans van der 29/06/1644,
 30/06/1644, 31/08/1644, 22/12/1644
 Goffert, Heyndrick 31/12/1644
 Gomes, Duarte 10/08/1644, 13/08/1644
 Gomes, Jan, *barqueiro/schipper*
 31/08/1644
 Gomes, Johan 30/04/1644
 Gomes, Mattheus 30/04/1644,
 30/09/1644, 08/11/1644, 30/11/1644
 Gomes, Samuel 30/01/1644
 Gomes, Thome 19/02/1644
 Gonsalves, Caspar, *barqueiro/schipper*
 30/01/1644, 30/06/1644
 Gonsalves, João 10/09/1644
 Gonsalves, Salvador 30/01/1644,
 29/02/1644, 31/03/1644, 30/04/1644,
 30/05/1644, 30/07/1644, 31/08/1644,
 30/09/1644, 31/10/1644, 30/11/1644,
 31/12/1644
 Goverts, Cristiaen 14/12/1644,
 16/12/1644, 30/12/1644
 Govertsz., Gaspar 15/03/1644
 Graeff, Pieter de 31/03/1644
 Graine, Noel dela 04/06/1644,
 31/08/1644, 31/10/1644
 Grans, Noel de la 30/09/1644
 Grases, Luis 08/12/1644
 Graswinckel, Hugo 04/06/1644,
 06/06/1644, 31/08/1644
 Graswinckel, Isaack 31/03/1644,
 01/04/1644, 30/04/1644
 Greijn, Willem, *morador noli* inwoner van
 Recife 19/04/1644
 Grevingh, Johannes, *mordomo/dispensier*
 de Nassau 10/03/1644, 22/04/1644,
 26/04/1644, 10/05/1644, 06/12/1644

- Groenesteijn, Reijnier van 31/12/1644
 Groes, Jan Jansz 31/03/1644
 Grome, Philips 03/09/1644
 Groot, Jacob de 30/05/1644
 Guarido, *Padre*/Pater Belchior Manoel
 11/03/1644, 15/04/1644
 Guimarães, João Vieira 02/11/1644
 Guimarães, Luis, *antigo arrendatário dos*
*dízimos na*oud-pacher van de tienden
 in Paraíba 05/10/1644
 Gysen, Joris van der 31/03/1644,
 01/04/1644
- H
- Hack, Nicolaes 06/06/1644, 14/12/1644
 Haecx, Heijndrick 30/04/1644
 Haen, Daniel de 18/06/1644,
 04/08/1644, 29/08/1644, 02/09/1644,
 21/12/1644, 22/12/1644
 Haen, Nicolas de 18/06/1644
 Hag(g)en, Pieter van der, *conselheiro*
de finanças/raad van financiën
 04/01/1644, 05/01/1644, 14/01/1644,
 25/01/1644, 04/02/1644, 17/02/1644,
 23/02/1644, 28/04/1644, 02/06/1644,
 22/06/1644, 30/09/1644, 05/10/1644,
 02/11/1644, 10/11/1644, 23/11/1644,
 25/11/1644, 03/12/1644, 06/12/1644,
 15/12/1644
 Hagenau, Herman 28/06/1644,
 29/06/1644, 04/07/1644, 20/07/1644,
 10/12/1644
 Hagenet, Herman 30/04/1644,
 02/06/1644, 30/07/1644, 31/10/1644,
 31/12/1644
 Haglaet, Herman 08/11/1644
 Halters, Samuel 30/01/1644,
 01/04/1644, 30/05/1644, 04/06/1644,
 30/06/1644, 15/08/1644, 26/09/1644,
 15/12/1644
 Hamel, Hendrick 30/01/1644,
 01/04/1644, 08/04/1644, 25/04/1644,
 13/06/1644, 16/06/1644, 03/08/1644,
 24/09/1644, 27/09/1644, 30/09/1644,
 30/11/1644
 Hamel, Jacob 25/04/1644, 31/10/1644
 Hamel, *tenente*/luitenant 25/04/1644,
 10/05/1644
 Hamme, Heyndrick van 11/06/1644,
 22/06/1644
 Hamme, Johan van 09/04/1644,
 10/10/1644
 Hanme, Heijndrick van, *morador nol*
inwoner van Rio Grande 30/05/1644,
 09/08/1644, 21/09/1644
 Hans, Hendrick, *tenente coronel*/luitenant-
 kolonel 08/04/1644, 25/04/1644,
 10/05/1644, 12/05/1644, 14/05/1644,
 30/05/1644, 02/06/1644, 06/06/1644,
 07/06/1644, 08/06/1644, 28/06/1644,
 04/07/1644, 18/08/1644, 09/09/1644,
 13/10/1644, 14/11/1644, 21/11/1644,
 05/12/1644
 Harckema, *capitão*/kapitein 08/04/1644,
 18/04/1644, 25/04/1644, 10/05/1644,
 02/06/1644, 18/06/1644, 14/11/1644,
 16/11/1644, 23/11/1644
 Harckmans, Elias 04/01/1644,
 08/01/1644, 09/01/1644, 20/12/1644
 Hardt [Hart], Marten Meijndertsz
 van der 30/01/1644, 29/02/1644,
 31/03/1644, 30/04/1644, 29/08/1644,
 31/08/1644, 31/12/1644
 Harmans, Tryntien 29/02/1644
 Harmansz., Jan 31/12/1644
 Harmansz., Pieter 29/02/1644,
 30/06/1644, 30/09/1644, 31/10/1644,
 30/11/1644
 Haro, Jeronimo de 30/04/1644
 Hartman, Jan Harmansz 30/01/1644,
 29/02/1644, 30/05/1644
 Hartoch, Cornelis Reijndersen, *antigo*
*capitão do iatel*oud-kapitein van het
 jacht Cabriet 07/04/1644
 Hartsteijn, *alferes*/vaandrig 25/04/1644,
 10/05/1644

- Haselbeeck, Johannes 30/01/1644,
25/07/1644, 30/07/1644
- Heck, Jan, *capitão*/kapitein 08/06/1644,
22/06/1644
- Heck, Job 16/06/1644, 22/06/1644
- Hecke, Pieter, *antigo comissário do*
açúcar/oud-commissaris van de suiker
21/03/1644, 31/03/1644
- Heede, Pieter van 31/03/1644,
01/08/1644
- Heijde, Pieter ter (*viúva de*/weduwe van)
31/03/1644
- Heijm, Andries 01/04/1644
- Heijndrick, Adolf 30/11/1644
- Heijndricksz., Dirck, *mestre carpinteiro*
de navio/meesterscheepstimmerman
12/08/1644
- Heijndricksz., Michiel, *senhor do engenho*
eigenaar van suikermolen Goijana
22/06/1644, 21/07/1644
- Heijndricx, Michiel 30/07/1644
- Heijns, Babtista 17/03/1644
- Heijns, Luis 25/03/1644, 01/04/1644
- Heleman, Jeronimus 30/05/1644,
12/10/1644
- Helf, Jacob van der 30/05/1644
- Helleman, Jeronimus 07/07/1644,
03/11/1644
- Hellingh, Cornelis 22/06/1644
- Hemert, Jan Aertsz van, *comissário no*
navio/commies van het schip Loanda
01/12/1644
- Henderson, *tenente*/luitenant 09/04/1644
- Henrico, Jacob Cohen 31/10/1644
- Henricques, Jacob 27/09/1644
- Henriques, Abraham Bono 09/08/1644
- Henriques, Davit Cohem 31/12/1644
- Henriques, Moses Cohen 23/08/1644,
30/11/1644
- Herres, François, *carcereiro em Mauricial*
cipier in Mauritsstad 08/12/1644
- Heusden, Casper van 31/03/1644,
01/04/1644, 30/04/1644, 30/05/1644,
30/06/1644, 30/07/1644, 26/09/1644,
30/11/1644, 10/12/1644
- Heusden, Heyndrick van 30/04/1644,
30/05/1644
- Heusden, Laurens van 17/06/1644
- Heyde, Andre de 30/04/1644
- Heyndricksx, Adolff, *cobrador*/
deurwaarder 30/01/1644, 30/04/1644,
31/12/1644
- Heyndricksz., Hendrick 15/12/1644
- Heyndricksz., Michiel 04/06/1644
- Heyndricxz., Adriaen, *capitão do*
navio/kapitein van het schip Swaen
01/12/1644
- Heyndricxz., Johan, *constapel no iatel*
constabel op het jacht Groote Gerrit
26/11/1644
- Hick, Johan, *capitão*/kapitein
30/06/1644, 06/07/1644, 09/08/1644,
12/09/1644
- Hock, Jan, *escolteto*/schout no Rio Grande
18/02/1644
- Hoddersz., Harman, *comissário no*
commies in Rio São Francisco
04/02/1644, 17/03/1644, 07/10/1644
- Hoeck, Jan, *escolteto*/schout no Rio
Grande 30/07/1644, 16/09/1644,
20/09/1644, 10/10/1644, 18/10/1644,
19/10/1644, 25/10/1644, 31/10/1644,
18/11/1644, 02/12/1644, 05/12/1644,
28/12/1644
- Hoen, Jan, *barqueiro*/schipper
30/05/1644, 30/06/1644, 30/09/1644,
30/11/1644
- Hoffers, Bartholomeus 26/11/1644
- Hol, Allart 11/11/1644, 26/11/1644
- Holligh, Cornelis 04/06/1644
- Hondius, Heyndrick 22/06/1644,
05/10/1644
- Honicksz., Casper, *escolteto*/schout
07/11/1644
- Hoochkerck, Dirck Fredericksz
25/04/1644

Hoochstraten, Dirck, *capitão*/kapitein
08/04/1644, 25/04/1644, 10/05/1644,
11/11/1644

Hoogarden, Sijmon Jansz van, *piloto do iate*/stuurman van het jacht Nieuw Enchuijssen 22/09/1644

Hoorn, Dirck Jansz van 06/08/1644

Hoorn, Pieter Jansz van, *capitão do navio*/kapitein van het schip Swarte Arent 20/06/1644

Horaat, Manoel 04/06/1644

Horenaert, Manoel 22/06/1644

Hout[t]e[n], Cornelis van, *comissário do açúcar e tesoureiro*/commies van de suiker en penningmeester 04/01/1644, 15/01/1644, 30/01/1644, 01/04/1644, 22/04/1644, 03/06/1644

Huijquesloot, *tenente*/luitenant 25/04/1644

I

Ignácio de São Bento, *padrel*/pater 27/08/1644, 29/08/1644

Indijck, *contador*/boekhouder 08/01/1644, 26/11/1644

Isidoro, Jacob Baru 22/09/1644, 01/12/1644

J

Jabbão, Jacob 08/01/1644

Jachlus, *alferes* /vaandrig 25/04/1644, 10/05/1644

Jacob, Grietgien, *esposa de*rechtgenote van Hans Ditmaer 08/12/1644

Jacobs, Hans, *marceneiro*/schrijnwerker 30/06/1644

Jacobsz., Andries, *capitão no navio*/kapitein van het schip Lam 19/03/1644

Jacobsz., Cornelis 20/07/1644

Jacobsz., Cristiaen 21/05/1644

Jacobsz., Hans, *mestre pedreiro*/meester metselaar 30/07/1644

Jacobsz., Heyndrick 30/01/1644, 30/09/1644

Jacobsz., Jacob, *salteador* *perdoado*/gepardoneerd rover 08/11/1644

Jacquet, Jan Paul 31/03/1644, 30/05/1644, 18/06/1644

Jager, Boudewin 17/03/1644, 31/03/1644, 30/04/1644

James, Pierre 17/10/1644

James, Pierre (*viúva del*weduwe van) 18/04/1644

Jandui, *chefe dos Tapuias do*/hoofd van de Tapuias in Rio Grande 01/01/1644, 16/09/1644, 18/10/1644, 19/10/1644, 31/10/1644, 18/11/1644, 02/12/1644, 05/12/1644, 28/12/1644

Janjaert, Antoni 15/08/1644, 31/08/1644, 22/09/1644

Jans, Rutche 29/02/1644

Jansen, Marcus, *capitão do iate*/kapitein van het jacht Groote Gerrit 08/04/1644

Jansen, Paulus 30/06/1644

Jansz. Harman, *comissário em*/commies in Sergipe 17/09/1644

Jansz., Albert, *capitão do navio*/kapitein van het schip Leeuwinne 21/05/1644

Jansz., Cornelis, *carpinteiro livre*/vrij timmerman 21/06/1644

Jansz., Cornelis, *salteador* *perdoado*/gepardoneerd rover 08/11/1644

Jansz., Egbart 07/06/1644

Jansz., Eppe, *capitão do navio*/matroos op het schip Witte Hoop 25/10/1644

Jansz., Gijsbert, *ex capitão da barcal* oud-kapitein van het schip Tamaraca 22/06/1644

Jansz., Isaacq, *constapel no navio*/constabel op het schip Loanda 01/12/1644

Jansz., Jan, *antigo capitão dos indígenas*/oud-kapitein van de Indianen 25/01/1644

- Jansz., Jan, *barqueiro*/schipper
30/11/1644
- Jansz., Maeijken, *viúva do capitão*
weduwe van de kapitein Lanchals
30/01/1644
- Jansz., Marcus 11/02/1644
- Jansz., Michiel 07/06/1644
- Jansz., Oncke 16/11/1644
- Jansz., Willem, *antigo capitão dos*
indígenas/oud-kapitein van de Indianen
25/01/1644
- Jaspersz., Gillis 30/04/1644
- Jeheu, Guiliam 01/04/1644, 30/06/1644
- João, George 31/12/1644
- Jochemsz., Matthijs 30/06/1644
- Jochnissen, Jan, *comissário em*/commies in
Alagoas 24/10/1644
- Jol, Sijvert Cornelisz 09/08/1644
- Jonckhans, Coin 31/10/1644
- Jongbloot, Jacob, *antigo feitor no engenho*
oud-opzichter van de suikermolen São
Bras 30/06/1644
- Jonge, Heijndrick Hamel de 30/01/1644,
29/02/1644, 31/03/1644, 30/04/1644,
30/06/1644, 03/08/1644, 31/08/1644,
30/09/1644, 31/10/1644, 30/11/1644
- Jonge, Jan de, *notário*/notaris 01/04/1644
- Jonge, Michiel Ursunus de 12/07/1644
- Jonge, Sijmon van Gaesel de 31/10/1644
- Jongeneel, Jan Cornelis 07/04/1644,
26/04/1644, 15/08/1644, 22/08/1644,
30/11/1644, 31/12/1644
- Joode, Abraham de 25/08/1644
- Joosz., Dirck 30/04/1644
- Joris, Walich 30/01/1644, 31/10/1644
- Jurianesz., Michiel 15/08/1644,
16/09/1644, 28/12/1644
- Justa, Abraham 30/11/1644
- K
- Kamp, Jongen, *barqueiro*/schipper
30/01/1644
- Katema, Hans, *alferes*/vaandrig
25/04/1644
- Kaÿ, Cornelis Pietersz 01/04/1644
- Keldermans, Pieter 25/03/1644
- Kemp, Thomas, *predicant*/predikant
12/04/1644, 13/04/1644, 02/06/1644,
25/07/1644, 30/07/1644, 16/09/1644,
20/09/1644, 18/10/1644, 19/10/1644,
31/10/1644, 29/12/1644
- Kerbergen, Christiaen 31/03/1644,
30/04/1644, 30/05/1644, 29/06/1644,
09/09/1644
- Kerckhoven, Cornelis, *barqueiro*/schipper
31/08/1644
- Kessel, Davit van 04/06/1644,
20/12/1644
- Ketelaer, Andries 30/04/1644
- Ketteliu, Nicolas, *predicant*/predikant
17/03/1644, 08/04/1644, 13/05/1644,
19/05/1644, 21/05/1644, 17/06/1644,
30/07/1644, 13/09/1644, 31/10/1644
- Keyser, Lucas de 01/04/1644,
07/04/1644, 31/08/1644, 05/10/1644
- Kick, Gerrit 30/05/1644
- Kie, Antonio, *confortador de doentes*
ziekentrooster 07/03/1644
- Kint, Jacob 25/01/1644, 25/06/1644
- Klerck, Willem de 30/09/1644
- Knibbe, Davit 23/11/1644, 03/12/1644
- Knip, Jan Pietersz van 30/07/1644
- Koeck, Joos, *alferes*/vaandrig 10/05/1644
- Koin, Hans van, *coronel*/kolonel
13/01/1644
- Koster, Willem Meijer 30/07/1644
- Krop, Leendert 31/03/1644
- L
- L'esperance, Heijndrick Huijs
13/10/1644
- L'Herernite, Johannes 17/06/1644,
22/06/1644
- La Montingie, *tenente*/luitenant
25/04/1644, 10/05/1644

- La Motte, *alferes*/vaandrig 10/05/1644
 Labbertsen, Willem 08/04/1644,
 25/04/1644
 Labes, Theophilus 20/07/1644
 Lagrane, Noel 30/07/1644
 Lambertsz., Willem, *capitão*/kapitein
 10/05/1644, 24/05/1644
 Lange, Albert de 29/02/1644,
 31/03/1644, 25/08/1644, 31/08/1644,
 09/11/1644
 Lanquer, Estiene 03/12/1644
 Leeu, Cornelis de, *predicant*/predikant
 30/04/1644
 Leijden, Gerrit Jansz van 20/06/1644
 Leitão, Anthonij Rodrigus 11/06/1644,
 22/06/1644
 Leitão, Pedro da Rocha 22/09/1644
 Leitão, Roque 30/05/1644
 Leitão, Thomé, *morador na*/inwoner van
 Paraíba 22/06/1644, 04/08/1644
 Lemos, Diogo da Fonseca 10/11/1644,
 02/12/1644, 21/12/1644
 Lemos, Domingos de Fonseca, *senhor*
do engenho/eigenaar van suikermolen
 Abiai 12/08/1644
 Lems, Adriaen, *conselheiro de finanças*/
 raad van financiën 11/01/1644,
 25/01/1644, 23/02/1644, 23/03/1644,
 25/03/1644, 09/06/1644, 28/06/1644,
 18/10/1644, 02/11/1644, 10/11/1644,
 27/12/1644
 Lenij, Benjamin 30/06/1644
 Lenij, Manoel 30/06/1644
 Leon, Davit Juda 03/11/1644
 Leonius, Cornelis, *predicant*/predikant
 01/03/1644, 12/04/1644
 Ley, Gaspar van der 17/02/1644,
 29/02/1644, 22/06/1644, 10/11/1644
 Lichthart, Jan Cornelissen, *almirant*/
 admiraal 05/01/1644, 30/01/1644,
 01/03/1644, 08/03/1644, 14/03/1644,
 18/03/1644, 22/03/1644, 31/03/1644,
 07/04/1644, 08/04/1644, 25/04/1644,
 04/06/1644, 06/06/1644, 16/06/1644,
 21/08/1644, 29/08/1644, 08/09/1644,
 21/09/1644, 23/09/1644, 22/10/1644,
 31/10/1644, 19/12/1644, 27/12/1644,
 28/12/1644, 30/12/1644, 31/12/1644
 Lievens, Paulus 30/04/1644
 Lieversnz., Lieven 21/05/1644
 Lieversz., Lambert 22/06/1644
 Lijstrij, Johannes 22/02/1644,
 08/03/1644, 24/03/1644, 13/04/1644,
 01/06/1644, 21/06/1644, 29/06/1644,
 09/08/1644, 25/08/1644, 30/08/1644,
 31/08/1644, 09/09/1644, 31/10/1644,
 12/11/1644, 02/12/1644
 Limosijn, Pieter 11/06/1644
 Lindenau, *capitão*/kapitein 15/03/1644,
 18/03/1644
 Lindsij, Bartholomeus 30/06/1644
 Linge, Paulus de 23/01/1644,
 02/02/1644, 10/02/1644, 22/02/1644,
 02/03/1644, 04/03/1644, 22/03/1644,
 08/04/1644, 10/10/1644, 14/11/1644,
 06/12/1644, 27/12/1644, 29/12/1644
 Lins, Gaspar 28/06/1644
 Lins, Hans Willem 04/06/1644
 Lintsinich, Jacob 25/01/1644,
 07/07/1644, 08/07/1644, 21/09/1644
 Lion, Moses de 29/02/1644, 07/04/1644,
 30/04/1644, 30/05/1644, 11/10/1644,
 31/10/1644
 Lira, Gonsalvo Novo de 28/07/1644
 Lisboa, Sijmon Gomes de 31/10/1644
 Lobo, Martin Lopes 04/06/1644
 Lommel, Arnonet de, *contador*/
 boekhouder 08/01/1644, 31/03/1644
 Lonck, Pieter, *capitão do iate*/kapitein van
 het jacht Kat 15/08/1644
 Loogen, Gabriel 30/05/1644, 22/06/1644
 Loose, Arnolt de 21/04/1644,
 21/10/1644
 Lopen, Jan 14/10/1644
 Lopes, Andre 28/09/1644
 Lopes, Antonio 30/11/1644

- Lopes, Domingos 30/01/1644
 Lopes, Duarte 30/01/1644
 Lopes, Francisco 31/10/1644
 Lopes, Gil 06/01/1644, 22/06/1644
 Lopes, Jan 22/06/1644
 Lopes, Pedro, *capitão do campol* jager op
 gevluchte slaven 29/02/1644
 Lopes, Philipa, *viúva de* weduwe van
 Anthonio da Costa 17/07/1644
 Lopes, Ventura 08/06/1644
 Lourens, Diogo Dias 22/06/1644
 Lucifer, Adriaen Heijndricksz, *piloto*/
 stuurman 01/12/1644
 Luffel, Gillis van 25/04/1644,
 30/06/1644
 Luijtenbach, Cornelis, *arrendatário dos*
bens líquidos na pachter van de natte
 waren in Paraíba 11/01/1644
 Luis, Juan, *capitão do campol* jager op
 gevluchte slaven 29/02/1644
- M
- Machado, Estevão 22/06/1644
 Machado, Mattheus 30/08/1644
 Macharro, Eliam 31/10/1644
 Machorro, Mordachaij 31/10/1644,
 30/11/1644
 Macke, Jacob, *confortador de doentes*/
 ziekentrooster 07/03/1644
 Madeira, Amaro Lopes 10/11/1644
 Maerschallck, Davit Davitsz, *comissário*/
 commies 26/11/1644, 20/12/1644,
 21/12/1644
 Maes, Jan, *alferes*/vaandrig 10/05/1644,
 28/09/1644
 Magalhas, Manoel 07/07/1644
 Maij, Jacob Jansz 29/02/1644,
 30/05/1644, 30/09/1644, 17/10/1644,
 10/11/1644
 Maire, Jacob Le, *pensionário de*
Mauricial/pensionaris van Mauritsstad
 26/01/1644, 10/02/1644, 08/04/1644,
 13/04/1644, 27/04/1644, 23/06/1644,
 28/06/1644, 01/07/1644, 09/08/1644,
 05/09/1644, 10/09/1644, 25/10/1644,
 14/12/1644
 Mandaha[sic], Jean Cordero de
 08/04/1644, 20/06/1644
 Manricque, George 31/08/1644
 Marckshalck, Boudewin 03/02/1644,
 14/05/1644, 25/05/1644, 11/07/1644,
 12/07/1644, 30/07/1644, 09/09/1644,
 21/09/1644, 07/10/1644, 18/10/1644,
 20/10/1644, 01/11/1644
 Margits, Joris 14/12/1644
 Marinnis, Marten 30/04/1644
 Maris, João Carneiro de 22/02/1644,
 14/03/1644, 28/06/1644, 04/08/1644,
 07/09/1644
 Marischal, Josias (*viúva de* weduwe van)
 01/03/1644
 Marquet, Paulus 22/06/1644
 Marrisingh, Pieter 28/01/1644,
 01/04/1644, 13/06/1644, 22/06/1644,
 04/07/1644, 09/08/1644
 Martijn, Fernando 30/06/1644
 Martijn, François, *alfandegário* 'chercher'
 =belastingcommies 20/06/1644
 Martijn, Gregorio St 10/12/1644
 Martin, Fernando 30/11/1644
 Martins, Manoel 30/05/1644
 Martins, Simão 05/12/1644
 Masagão, Domingos Gonsalves
 08/06/1644, 15/08/1644
 Masuer, Abraham 25/04/1644
 Masuer, Paulus, *antigo comissário no* oud-
 commies in Rio Grande 28/10/1644,
 31/12/1644
 Matos, Lourenço, *negro do matol*/bosneger
 16/11/1644
 Matta, Joan Tavares de 22/02/1644
 Matta, Luis de 17/02/1644, 31/08/1644
 Mattos, João Tavares de, *senhor do*
engenho/eigenaar van suikermolen
 Abiai 10/11/1644
 Mattos, Luis de 30/11/1644

- Maxwell, John *fugitivo do/vluchteling* uit Maranhão 24/01/1644, 25/01/1644, 11/06/1644, 13/06/1644, 16/06/1644, 28/06/1644, 29/12/1644
- Mazo, D. Juan de, *capelão morl* hoofdkapelaan 17/02/1644
- Mede, Pieter Jansz van 30/09/1644
- Meijer, Thomas, *alferes/vaandrig* 25/04/1644, 10/05/1644
- Mekercke, Jan 28/04/1644
- Mellinghen, Abraham van 16/06/1644
- Mello, Manoel de 30/11/1644
- Melo, D. Francisco de Melo, *general espanhol*/Spaans generaal 17/02/1644
- Menaija, Maria, *viúva del*weduwe van Francisco Soares Cunha 15/01/1644
- Mendes, Antonio 02/12/1644
- Mendes, Francisco 11/06/1644, 22/06/1644
- Mendes, Isaack Franco 30/06/1644
- Mendes, Miguel Rois 14/03/1644
- Mendoca, Domingos de, *morador em Maurícial*/inwoner van Mauritsstad 30/09/1644
- Mendonça, Jan de 31/10/1644
- Mendonça, Gaspar de 31/12/1644
- Mendonça, João de 24/11/1644
- Meneses, Pedro Cesar de, *ex governador del*voormalig gouverneur van Luanda 05/01/1644, 07/01/1644, 12/01/1644, 17/03/1644
- Mengingts, Joris 17/06/1644
- Mercado, Abraham de 31/12/1644
- Mercket, Paulus 30/05/1644
- Merinho, Joan Mendes 19/03/1644
- Mesquita(?), Alvaro Teixeira de 02/12/1644
- Meter, Maerten, *soldado/soldaat* 25/06/1644
- Mettingh, Frederick 04/06/1644
- Meyndersz., Gerrit 30/01/1644
- Michielsz., Paulus 31/12/1644
- Michillet, Daniel 30/04/1644
- Michilsz., Dirck, *arrendatário dos impostos do gado*/pachter van de heffing op het vee 08/02/1644
- Mijnertsz., Gerrit 15/03/1644
- Mira, Francisco, *barqueiro*/schipper 20/10/1644
- Miranda, Antonio de Abreu de 04/02/1644
- Miranda, Leonardo de 30/01/1644
- Mocato, Jacob 30/06/1644, 30/09/1644, 30/11/1644, 31/12/1644
- Mocato, Ysaacq 30/06/1644
- Moen, Cornelis Dircksz., *mestre de equipagem*/equipagemeester 21/03/1644, 27/04/1644
- Molijn, Gabriel du 21/06/1644
- Molina, Joan Teijnero de 25/05/1644, 26/05/1644, 27/05/1644, 02/06/1644, 12/12/1644
- Mols, Hans 05/01/1644, 12/01/1644, 04/02/1644, 15/03/1644, 11/08/1644, 22/08/1644
- Mombabo, Jan Ribeiro de 02/12/1644
- Mombeca, Jean de Mendonça de 31/10/1644
- Monchi, Rene de 30/01/1644, 31/03/1644, 30/04/1644, 30/05/1644, 28/06/1644, 31/08/1644, 31/10/1644, 10/11/1644, 30/11/1644, 31/12/1644
- Monchi, *tenente*/luitenant 25/04/1644, 10/05/1644, 08/09/1644
- Monsheym, *capitão*/kapitein 12/01/1644, 13/01/1644, 29/01/1644, 18/03/1644, 01/04/1644
- Montero, Fernando Bezerra 20/12/1644
- Montezeno, Samuel 12/07/1644
- Mora, Cristoff, *capitão indígenal* Indiaans kapitein 26/08/1644
- Morais, Fernando de 31/10/1644
- Morais, Francisco de, *capitão do campol* jager op gevluchte slaven 07/07/1644, 12/07/1644
- Morais, João Carneiro de 16/06/1644

Morais, Manoel de 04/01/1644,
 21/01/1644, 13/04/1644, 21/06/1644,
 29/06/1644, 27/09/1644, 21/11/1644
 Moreel, Nathaniel 30/11/1644,
 31/12/1644
 Moris, Jan 01/04/1644
 Morris, Gedion 18/02/1644,
 20/03/1644, 30/06/1644
 Morris, Jan 30/06/1644, 19/07/1644,
 28/12/1644
 Morris, Johan 29/02/1644, 03/03/1644,
 04/03/1644, 30/04/1644
 Morris, Johannes 30/07/1644,
 31/12/1644
 Morthamer, Pieter 30/03/1644,
 26/04/1644
 Motta, Luis de 30/04/1644, 30/06/1644
 Motta, Vas dela, *alferes/vaandrig*
 25/04/1644
 Moucheron, *comandante*/commandant
 08/04/1644, 25/04/1644, 10/05/1644
 Moucheron, Hendrick de 26/02/1644,
 29/02/1644, 20/04/1644, 14/05/1644,
 19/05/1644, 24/05/1644, 30/05/1644,
 03/06/1644, 07/07/1644, 09/08/1644,
 12/09/1644, 28/09/1644, 19/10/1644,
 26/10/1644, 02/11/1644, 12/11/1644,
 05/12/1644, 08/12/1644, 20/12/1644
 Mouni, Jacques de 31/10/1644
 Moura, Manoel da Costa de, *secretário do*
orfanato de Maurícia/secretaris van het
 weeshuis van Mauritsstad 28/10/1644
 Mulder, Barent 03/09/1644
 Mulder, Jan, *comandante em*
commandant op São Thomé
 20/07/1644, 21/10/1644, 25/10/1644,
 20/11/1644, 27/12/1644
 Munninckhoven, Duarte 17/06/1644
 Musafia, Salomon 30/06/1644,
 31/08/1644
 Musquito, Diogo de 29/02/1644

N

Namens, Tijs 30/05/1644, 30/06/1644
 Naminck, Tijs, *mestre carpinteiro*/
meestertimmerman 30/07/1644,
 31/08/1644, 30/09/1644, 31/10/1644,
 30/11/1644, 31/12/1644
 Nanningh, Barent 30/06/1644
 Nassau-Siegen, Johan Mauritz van,
governador geral/gouverneur-generaal
 08/01/1644, 12/01/1644, 13/01/1644,
 24/01/1644, 25/01/1644, 26/01/1644,
 28/01/1644, 30/01/1644, 02/02/1644,
 03/02/1644, 04/02/1644, 17/02/1644,
 26/02/1644, 27/02/1644, 29/02/1644,
 01/03/1644, 04/03/1644, 05/03/1644,
 08/03/1644, 09/03/1644, 10/03/1644,
 21/03/1644, 25/03/1644, 31/03/1644,
 01/04/1644, 13/04/1644, 18/04/1644,
 20/04/1644, 22/04/1644, 25/04/1644,
 26/04/1644, 27/04/1644, 30/04/1644,
 04/05/1644, 06/05/1644, 09/05/1644,
 10/05/1644, 11/05/1644, 14/05/1644,
 26/05/1644, 30/05/1644, 02/06/1644,
 17/06/1644, 30/06/1644, 04/07/1644,
 07/07/1644, 30/07/1644, 05/08/1644,
 09/08/1644, 22/09/1644, 17/10/1644,
 31/10/1644, 18/11/1644, 25/11/1644,
 02/12/1644, 05/12/1644, 29/12/1644
 Navarro, Aron 21/01/1644, 24/03/1644,
 07/04/1644, 01/08/1644
 Navarro, Jacob 07/04/1644, 26/04/1644
 Navarro, João Destau 11/06/1644
 Navarro, Moses 07/04/1644, 01/08/1644
 Neese, Sijmon van der 27/04/1644
 Negreiros, André Vidal de 27/08/1644,
 29/08/1644, 27/09/1644, 03/10/1644,
 18/10/1644
 Netto, Manoel Rodrigues 30/08/1644
 Netto, Moijses 19/08/1644
 Neunes, Jacob 21/07/1644
 Nichels, Dirck 30/12/1644
 Nichels, Janne 13/09/1644

Nicolaij, Davit 30/01/1644, 08/02/1644,
23/02/1644, 01/04/1644, 30/04/1644,
20/05/1644, 30/07/1644, 31/10/1644
Nicolaij, Harman, *comerciante no navio*/
koopman op het schip Goude Leeu
26/11/1644
Nicolaij, Johan 31/03/1644
Niegas, Manoel Alves 18/06/1644,
22/06/1644
Nieuhoven, Jan Gerritsz van, *piloto*
do iate/stuurman van het jacht Kat
15/08/1644
Nieuwegen, Abraham Jansz van, *capitão*
do navio/kapitein van het schip Ley[d]
erdorp 07/06/1644
Nieuwlant, Cornelis, *diretor em*/directeur
in Angola 31/10/1644
Nieuwman, Julius 31/10/1644
Nigas, Antonio Correa 18/06/1644
Nimwegen, Jan Jansz van 15/03/1644
Noortwijck, Jan Jansz 30/04/1644
Noose, Adriaen 21/05/1644
Nova, Francisco 30/06/1644, 30/11/1644
Nova, Gaspar Gonsalves 30/05/1644
Nunes, Duarte 02/08/1644, 08/09/1644
Nunes, Isaacq 30/06/1644
Nuvel, Thomas, *feitor da plantação de*
indigo/opzichter van de indigoplantage
05/12/1644

O

Obbesz., Emme 30/04/1644
Ockhuijsz., Michiel van, *contador no*/
boekhouder in Maranhão 12/12/1644
Offeringa, Johannes, *predicante*/predikant
30/07/1644, 31/08/1644
Olanda, Baltasar de 22/06/1644
Oldenrinck, Andries 29/02/1644
Olferdi, Nuno 26/02/1644, 29/02/1644,
14/05/1644
Olink, Harman 28/04/1644
Oliveira, Antonio de 30/12/1644,
31/12/1644

Oliveira, d. Maria de 22/08/1644,
30/11/1644
Oliveira, Franciso de 22/06/1644
Oliveira, Gonsalvo de, *senhor do engenho*/
eigenaar van suikermolen Cunhaú
02/03/1644, 12/10/1644, 28/12/1644
Oliveira, Gonsalvo Lopes d' 17/06/1644,
22/06/1644
Oliveira, Moises de 30/07/1644
Onerseijl, Heijndrick Jndick 30/09/1644
Ongenade, Petrus, *predicante*/predikant
10/02/1644, 08/04/1644, 19/05/1644,
17/06/1644, 25/07/1644, 27/07/1644,
30/07/1644
Ool, Jan van 26/11/1644, 15/12/1644,
17/12/1644
Oosterman, Bastiaen 31/03/1644
Opje, Eduwart 16/06/1644, 30/06/1644
Ornudo[sic], Daniel de 09/08/1644
Ornudo[sic], Salomon de 02/08/1644,
09/08/1644
Otsenborn, Davit 31/03/1644,
20/04/1644, 02/05/1644, 30/06/1644,
21/07/1644
Oude, Michiel Ursunus de 12/07/1644
Oudendorp, Nicolaes Jansz, *tenent*/
luitenant 25/04/1644, 10/05/1644
Overste, Hans 27/09/1644, 31/10/1644

P

Paciotto, Diogo 26/11/1644
Padre Vigário Geral da Paraíba/Pater
Vicariss-generaal van Paraíba (Gasper
Ferreira) 11/03/1644, 15/04/1644,
15/10/1644, 24/11/1644
Pais, Francisco 30/01/1644
Pais, Philippo 22/06/1644
Panwelsz., Jacob 30/05/1644,
30/06/1644
Parent, Jan 05/11/1644
Parre, Adriaen van der 31/10/1644,
02/11/1644, 10/11/1644, 17/11/1644
Pasmoy, *tenente*/luitenant 25/04/1644

- Passo, João Nunes de 02/06/1644
 Passos, Cosmo de Crasto 04/06/1644
 04/08/1644, 30/11/1644
 Patene, Kene 11/06/1644
 Patijns, Antonio 25/10/1644
 Paul, Thomas, *arrendatário da manutenção do fortel* pachter van het onderhoud van het fort Mauritius 07/01/1644
 Pauli, Coenradus 04/06/1644
 Paulsz., Jacob 31/10/1644
 Pauwelsz., Jacob 15/08/1644,
 30/09/1644, 30/11/1644
 Paxman, *tenente*/luitenant 10/05/1644
 Peiva[Paiva], Sequeira 07/07/1644
 Pereira, Abraham 30/11/1644
 Pereira, Antonio 04/06/1644
 Pereira, Baltasar Alveres 31/08/1644
 Pereira, Cosmo d'Abreu 04/06/1644
 Pereira, Domingos, *negro do matol* bosneger 08/06/1644, 21/09/1644
 Pereira, Gregório de Barros 16/06/1644
 Pereira, Manoel 22/08/1644 *morador em* inwoner van Una 16/11/1644
 Pereira, Salvador 08/06/1644
 Pereira, Samuel 30/07/1644
 Peres, Antonio 23/08/1644
 Peres, Samuel 30/07/1644
 Persoon, Michiel 10/12/1644
 Pesnebos[sic], Ravelo 12/09/1644
 Petit, Lourenço 10/11/1644
 Phebus, Isaacq 30/05/1644
 Philtz, Andries 28/01/1644, 02/02/1644,
 02/03/1644
 Pietersen, Henricque, *barqueiro*/schipper 31/08/1644
 Pietersz., Claes, *carpinteiro*/timmerman 31/08/1644
 Pietersz., Cornelis 30/07/1644
 Pietersz., Dirck 31/03/1644, 31/10/1644
 Pietersz., Feycko 30/04/1644
 Pietersz., Frans 30/09/1644
 Pietersz., Gerrit 30/05/1644
 Pietersz., Hans 30/07/1644
 Pietersz., Harcq, *barqueiro*/schipper 30/06/1644, 31/10/1644
 Pietersz., Heijndrick 26/11/1644
 Pietersz., Heyndrick 30/04/1644,
 20/07/1644
 Pietersz., Jan 30/07/1644, 31/08/1644,
 30/09/1644
 Pietersz., Jan, *constapel no navio* constabel op het schip Goude Leeuw 26/11/1644
 Pietersz., Matheo 30/06/1644
 Pietersz., Michiel 21/03/1644,
 25/03/1644, 30/05/1644, 10/09/1644
 Pijloot, Pieter, *negro fugido*/wegloper 31/03/1644, 20/04/1644
 Pijn, Thomas, *tenente*/luitenant 25/04/1644
 Pijna, Benjamin de 30/01/1644,
 29/02/1644, 14/03/1644, 30/06/1644,
 19/07/1644
 Piloot, Pieter 07/11/1644
 Pimenta, João 22/06/1644, 19/08/1644
 Pimentel, Manoel Roiz 14/11/1644,
 16/11/1644
 Pimentel, Rodrigo de Barros 08/06/1644,
 19/10/1644
 Pimpe, Jan de, *barqueiro*/schipper 30/06/1644
 Pinheiro, Manoel 11/06/1644
 Pinto, Andre Jorge 31/10/1644
 Pinto, Antonio Alvares 19/10/1644
 Pinto, Domingos 07/07/1644
 Pinto, Jorge Homem 13/01/1644,
 22/02/1644, 23/02/1644, 26/02/1644,
 01/03/1644, 08/03/1644, 09/03/1644,
 13/04/1644, 20/04/1644, 02/05/1644,
 30/05/1644, 01/06/1644, 02/09/1644,
 12/10/1644, 25/10/1644, 03/11/1644,
 05/11/1644, 07/11/1644, 09/11/1644,
 10/11/1644, 21/12/1644, 22/12/1644,
 23/12/1644
 Pinto, Jorge Rodrigues, *morador na* inwoner van Paraíba 04/08/1644

Piso, Willem 27/04/1644, 04/06/1644
 Pistor, capitão 08/04/1644, 25/04/1644,
 10/05/1644
 Pistor, Frederih, *engenheiro/ingenieur*
 07/01/1644, 14/03/1644, 21/03/1644,
 19/04/1644, 12/05/1644, 02/06/1644,
 24/06/1644, 20/07/1644, 27/09/1644,
 18/10/1644
 Pita, Valenti da Rocha 30/05/1644
 Plaeten, Joris van der 30/09/1644,
 30/11/1644
 Plaetman, Abraham 09/09/1644
 Plancker, Guilleamme de, *escabino em/*
schen in Serinhaem 13/04/1644
 Plante, Franciscus, *predicant*/predikant
 28/01/1644, 02/02/1644, 10/02/1644,
 07/03/1644
 Poel, Cornelis van der 13/01/1644,
 25/01/1644, 12/04/1644, 02/06/1644,
 20/07/1644, 25/07/1644, 27/07/1644,
 30/07/1644, 16/09/1644, 17/09/1644,
 20/09/1644, 18/10/1644, 19/10/1644,
 31/10/1644, 20/12/1644, 29/12/1644
 Points, Sederum, *major inglês*/Engels
 majoor 08/02/1644, 09/03/1644,
 15/03/1644, 18/03/1644, 25/03/1644,
 15/04/1644
 Poix, Jean d' 29/02/1644
 Polemius, Theodorus, *predicant*
 predikant 30/07/1644
 Pomp, Dirck Gerritsz 15/08/1644
 Porto, Joseph de 11/06/1644
 Post, Matheus, *contador e notário*
boekhouder en notaris 11/02/1644,
 24/03/1644, 09/04/1644, 22/06/1644
 Poulus, Willem, *sargento*/sergeant
 31/03/1644
 Powelsz., Jacob 01/04/1644
 Pratto, Steven de 30/01/1644
 Preedom, Joost Clas 14/05/1644
 Pretonius, Johannes 22/06/1644
Príncipe de Orange/Prins van Oranje
 17/02/1644

Provo, Glaude, *capitão*/kapitein
 15/03/1644, 08/04/1644, 25/04/1644,
 10/05/1644, 10/09/1644, 12/10/1644,
 31/10/1644
 Pruijen, Arnout de 30/01/1644
 Puij, Thomas 28/07/1644
 Putt, Sijmon 17/06/1644, 22/06/1644,
 29/12/1644, 31/12/1644
 Pyloot, Pieter 29/02/1644

Q

Queros, Manoel de 11/07/1644

R

Raatsvelt, Johan van, *conselheiro de justiça*
raad van justitie 13/04/1644
 Raben, *capitão*/kapitein 08/04/1644,
 25/04/1644, 10/05/1644, 21/07/1644
 Rabi, Jacob 01/01/1644
 Raep, Pieter Willemsz 01/04/1644,
 30/04/1644
 Raep, Willem 23/03/1644
 Raison, Pierre 25/04/1644
 Ramos, Francisco, *capitão do campol*
jager op gevluchte slaven 07/07/1644,
 12/07/1644, 17/11/1644
 Rasenbergh, Jan van 30/09/1644,
 31/12/1644
 Rasenbergh, Johannes van 29/02/1644,
 08/03/1644, 01/04/1644, 30/04/1644,
 30/07/1644
 Rasiere, Isaack de 26/02/1644,
 17/06/1644
 Ratelman, Jan de, *capitão de navio*
scheepskapitein 30/06/1644
 Rebello, Rodrigo 15/04/1644
 Rebelo, Manoel Gomes 30/05/1644,
 22/06/1644
 Recarde, Matheus, *português*/Portugees
 06/12/1644
 Redinckhoven, Heijndrick van, *diretor*
em/directeur in Angola 04/10/1644
 Rego, Gaspar Correa 12/07/1644

- Rei do Congo*/Koning van Congo
 17/03/1644, 27/04/1644
 Reimbach, Heyndrick 30/07/1644
 Reinbach, *tenente*/luitenant 10/05/1644
 Rembach, Heyndrick 29/02/1644,
 25/04/1644, 24/10/1644, 06/12/1644,
 08/12/1644, 14/12/1644
 Reswijck, Thomas 31/10/1644
 Retent, Thomas 30/01/1644
 Ribeiro, Anthonio Martin, *senhor de*
engenh/eigenaar van suikermolen
 07/03/1644, 07/09/1644
 Ribeiro, Francisco 12/09/1644,
 15/09/1644
 Rijswercker, Jan 02/03/1644,
 04/07/1644, 28/10/1644
 Rintsleesch, Johannes 30/06/1644,
 07/10/1644
 Rista, Baltasar de 30/11/1644
 Ritsarsz., Ritsart, *antigo comissário em*/
 voormalig commies in Alagoas
 08/10/1644
 Robbertsz., Willem, *alferes*/vaandrig
 25/04/1644
 Robijn, Jan, *agricultor em*/planter in St
 Christoffel 28/06/1644
 Roca, Pedro, *português retirado na Bahial*
 Portugees naar Bahia teruggekeerd
 12/07/1644
 Rocha, Gonsalvo da 30/11/1644
 Rocha, Hijronimo da 22/06/1644,
 20/09/1644
 Rocha, Jacques la 22/06/1644
 Rocha, Manoel da 31/12/1644
 Rocha, Pedro da, *barqueiro*/schipper
 31/12/1644
 Rodrigues, Antonio 30/01/1644
 Rodrigus, Abraham 29/02/1644
 Rodrigus, Bartolomeus 31/10/1644
 Rodrigus, Diogo, *português vindo*
da África/Portugees uit Afrika
 gekomen 11/07/1644
 Rodrigus, Domingos, *negro fugido*/
 wegloper 09/08/1644
 Rodrigus, Francisco 30/04/1644,
 30/06/1644, 31/08/1644
 Rodrigus, Matias 08/12/1644
 Roeff, Abraham de 31/03/1644
 Roelantsz., Heijndrick 20/06/1644
 Roeloffsz., Gerrit, *capitão do navio*/
 kapitein van het schip Hasewint
 02/03/1644, 31/12/1644
 Roeloffsz., Jan 31/12/1644
 Roepers, Paulus 01/04/1644
 Roerse, Willem, *alferes*/vaandrig
 25/04/1644
 Roij, Philips de, *arrendário da ponte dos*/
 pachter van de brug van de Afogados
 10/12/1644
 Rokesz., Jan 05/08/1644
 Rolper, Marcus Jansz 25/10/1644
 Ronaen, Jacob 22/06/1644
 Rookensz, Jan 30/04/1644
 Rooleeuw, Evert 26/07/1644,
 01/10/1644
 Roosz., *tenente*/luitenant 25/04/1644,
 10/05/1644
 Rotcha, Pieter da, *barqueiro*/schipper
 30/07/1644
 Rotsa, Jacques de la 13/06/1644
 Rotterdam, Pieter, *escolteto no*/schout in
 Rio São Francisco 18/05/1644
 Rowaen, Jacob 11/06/1644
 Ruijchaver, Jacob, *general no Castelo da*
Minal/generaal op het Kasteel de Mina
 12/06/1644, 24/06/1644, 26/08/1644
 Ruijchveer, Cornelis 01/06/1644
 Ruijl, Willem van 09/04/1644
 Ruijter, Claes, *mestre dos negócios no navio*
dinamarquês, meester van de negotie
 van het Deense schip Goude Sonne
 29/03/1644
 Runtflessch, Joan 30/09/1644,
 27/10/1644, 16/11/1644

Ruoge, Willem, *soldado/soldaat*
08/12/1644

S

Saa, Migel Fiz de 18/06/1644,
22/06/1644

Salon, Esaias 30/11/1644

Samselon, Jan Jacobsz 30/05/1644,
30/06/1644

San Michiel, Anthonij Fernandes
30/06/1644

Sanches, Cristoffel, *antigo cozinheiro*
do Governador delvoormalig kok
van de gouverneur van São Thomé
25/11/1644

Sandes, Gonsalvo de 31/03/1644

Saraiva, Duarte 01/08/1644, 02/08/1644,
09/08/1644, 31/08/1644, 27/09/1644,
31/12/1644

Saraiva, Isaack 30/06/1644, 01/08/1644

Saraiva, Michiel, *padre/pater* 18/08/1644

Sartor, Ambrosius 15/07/1644

Schaft, *capitão*/kapitein 08/04/1644,
25/04/1644, 10/05/1644, 02/06/1644,
17/07/1644, 28/07/1644

Schellinckwou, Jacob Jansz van
20/06/1644

Scherprechter, Heyndrick de 29/02/1644,
30/06/1644

Schieman, Claes Claesz 01/12/1644

Schiff, Pieter 16/06/1644

Schilder, Michiel Pietersz 26/02/1644,
30/09/1644, 31/10/1644, 30/11/1644,
31/12/1644

Schilt, Hendrick 05/03/1644

Schoenmaecker, Johan 11/06/1644,
22/06/1644

Schoorn, Gerrit 31/10/1644, 31/12/1644

Schoors, Abraham 31/03/1644,
30/05/1644, 30/07/1644, 31/08/1644

Schoppe, Sigismund von 12/07/1644,
12/11/1644

Schore, Gerrit 30/01/1644

Schot, *capitão*/kapitein 25/04/1644

Schott, Jan 30/09/1644

Schout, *tenente*/luitenant 10/05/1644

Schrijver, Daniel 06/08/1644

Schut, Gerrit, *capitão*/kapitein
13/07/1644, 14/07/1644, 15/07/1644

Sebelle, Josias 12/10/1644

Semendes, Francisco de Britto
13/06/1644

Senhor, Mordachaij 31/03/1644

Sequera, Manoel 19/12/1644

Sequera, Vincente 22/06/1644

Serqueira, Manoel de Queiros, *escabino*
nalschepen in Paraíba 13/02/1644,
26/02/1644

Serra, Antonio da 30/05/1644,
18/08/1644

Servanto, Jan 31/10/1644

Seuleman, Gerrit Cornelis 30/01/1644

Seulin, Pieter 22/06/1644, 30/06/1644,
10/12/1644

Sickema, *capitão*/kapitein 18/04/1644

Sigfried, Johannis, *comissário*
commies 18/02/1644, 07/04/1644

Sijmão, Bartholomeus, *morador em*
inwoner van Porto Calvo 06/07/1644,
19/07/1644

Sijplinger, Frans Pietersz 31/12/1644

Silva, Antonio Telles da, *governador*
da Bahial/gouverneur van Bahia
05/01/1644, 07/01/1644, 28/09/1644,
03/10/1644

Silva, Covis Alves da 30/01/1644

Silva, Davit da 01/08/1644

Silva, Diogo da 30/11/1644

Silva, Fernando Martin da 30/11/1644

Silva, Jacob da 31/03/1644, 30/06/1644

Silva, João Batista da 31/10/1644

Silva, Josep Alvares da 28/09/1644

Silva, Luis Alveres da 31/08/1644,
31/10/1644

Silva, Manoel Barbosa da 02/06/1644

- Silva, Manoel da 30/05/1644,
12/07/1644
- Silva, Pedro Ferreira da 30/05/1644,
30/09/1644, 31/10/1644, 31/12/1644
- Silva, Pero Ferreira 08/06/1644
- Silveira, João de 06/08/1644
- Siment, Elbert 30/04/1644
- Siplingh, Frans Pietersz 30/11/1644
- Siqueros, Domingos Lopes de
05/01/1644, 04/02/1644
- Sista, Baltazar de 31/10/1644,
31/12/1644
- Slachter, Dirck Clasz 29/02/1644,
31/03/1644, 30/04/1644
- Slachter, Dirck Jochemsz 29/02/1644
- Slachter, Dirck Michielsz 30/07/1644,
30/09/1644, 30/11/1644
- Slachter, Dirck Niclaes 31/12/1644
- Slachter, Hendrick Clasz 30/04/1644
- Slachter, Nicolaes 30/06/1644
- Slecht, Jan, *barqueiro*/schipper
30/09/1644
- Slecht, Sijmon 21/09/1644, 30/09/1644,
30/11/1644
- Slosmiskij, *alferes*/vaandrig 25/04/1644,
10/05/1644
- Slotaijke, Johannes, *alferes*/vaandrig
31/10/1644
- Sluijter, *capitão*/kapitein 08/04/1644,
25/04/1644, 10/05/1644, 02/06/1644,
17/07/1644, 30/07/1644
- Smanij, *alferes*/vaandrig 25/04/1644
- Smit, *alferes*/vaandrig 10/05/1644
- Smit, Roeloff Jansz 29/02/1644,
30/04/1644, 30/11/1644
- Smit, Wensel, *tenente*/luitenant
25/04/1644
- Smit, Wouter 31/03/1644
- Snelleman, Gerrit Cornelisz 22/08/1644,
13/10/1644
- Soares, Andre 30/01/1644
- Soares, Diogo 05/08/1644
- Soares, Domingos Botellio 29/06/1644
- Soares, Francisco 04/06/1644,
22/06/1644
- Soares, Gabriel 26/02/1644, 10/09/1644
- Soares, Gaspar 30/11/1644
- Soares, João 02/06/1644
- Soler, Jean, *escabino em*/schepen in Potegi,
Rio Grande 08/01/1644, 11/06/1644,
22/06/1644, 14/11/1644, 15/11/1644
- Soler, Vincente Joachim, *predicant*
predikant 28/01/1644, 02/02/1644,
10/02/1644, 07/03/1644, 08/04/1644,
13/05/1644, 20/07/1644
- Solis, Benjamin de 30/11/1644
- Solis, Salomon de 30/11/1644
- Solomme, David de, *comissário*/commies
25/01/1644, 30/01/1644, 29/02/1644,
31/03/1644, 20/04/1644, 30/04/1644,
30/05/1644, 30/06/1644, 04/07/1644,
13/07/1644, 16/07/1644, 30/07/1644,
31/08/1644, 30/09/1644, 31/10/1644,
02/11/1644, 19/11/1644, 30/11/1644,
27/12/1644, 31/12/1644
- Sommers, Willem, *soldado*/soldaat
08/12/1644
- Sousa, Andre Dias de, *tenente indigenal*
Indiaans luitenant 29/02/1644
- Sousa, Gomar de 31/10/1644
- Sousa, Manoel de, *trabalhador no engenho*
de/arbeider van de suikermolen
Amador de Araújo 16/03/1644
- Sousa, Paulo de Almeida de, *senhor do*
engenho/eigenaar van de suikermolen
Gagoaribe 10/11/1644
- Soutto, João de 17/06/1644, 22/06/1644
- Sovor, Abraham de 30/11/1644
- Spijron, Jeronimmus 31/03/1644
- Sporen, Jeremias 25/04/1644
- Spranger, Quirin 23/02/1644,
14/03/1644
- Sprenwers, Lambrecht 31/12/1644
- Sprewens, Geurtien 30/04/1644
- Sprewens, Lambert 30/04/1644,
30/09/1644

Sprinckappel, Francisco 25/04/1644
 St. Maria, *alferes/vaandrig* 10/05/1644
 Steenberge, Nicolaes 31/03/1644
 Steenbergen, Herman 31/12/1644
 Steenborn, Fredrick van, *alferes/vaandrig* 25/04/1644
 Steenhouwer, Abraham Theunis 31/03/1644, 30/04/1644
 Steenhouwer, Jan Syben 31/10/1644, 30/11/1644
 Steenhouwer, Pieter de 29/02/1644
 Steenwinckel, Daniel van 30/01/1644, 01/04/1644, 25/04/1644, 31/08/1644, 31/12/1644
 Stetten, Jodocus à, *predicant*/predikant 25/01/1644, 28/01/1644, 30/04/1644, 10/06/1644, 17/06/1644, 25/07/1644, 30/07/1644, 17/10/1644
 Stevens, Edvard 25/04/1644, 30/04/1644
 Strich, Abraham, *comissário de artilharia e do trem*/commies van de artillerie en de trein 04/01/1644, 05/01/1644, 25/01/1644, 30/01/1644, 29/02/1644, 22/03/1644, 25/03/1644, 31/03/1644, 30/04/1644, 25/05/1644, 30/05/1644, 30/06/1644, 30/06/1644, 19/07/1644, 25/07/1644, 30/07/1644, 25/08/1644, 10/09/1644, 27/09/1644, 30/09/1644, 24/10/1644, 30/11/1644, 31/12/1644
 Stricht, Dominicus van der 20/07/1644
 Struijs, Leonart (*viúva* del/weduwe van) 31/03/1644
 Stuijversant, Pieter 11/06/1644
 Suellemans, Cornelis 03/09/1644
 Suijder, Jan Pietersz 30/01/1644
 Suijder, Killiaen 30/09/1644
 Swart, Pietr Pietersz, *barqueiro*/schipper 30/04/1644, 30/06/1644
 Sweeerts, Isaacq, *antigo comissário no Cabo de Santo Agostinho*/voormalig commies op Kaap St. Augustijn 24/10/1644
 Sweert, Heijndrick Gerritsz 30/11/1644

Sweerts, François, *comissário dos víveres líquidos e secos*/commies van de natte en droge waren 04/01/1644, 12/01/1644, 21/01/1644, 29/01/1644, 30/01/1644, 04/02/1644, 08/02/1644, 11/02/1644, 15/02/1644, 18/02/1644, 23/02/1644, 26/02/1644, 27/02/1644, 29/02/1644, 24/03/1644, 30/03/1644, 31/03/1644, 22/04/1644, 30/04/1644, 19/05/1644, 30/05/1644, 16/06/1644, 30/06/1644, 13/07/1644, 30/07/1644, 12/08/1644, 15/08/1644, 31/08/1644, 14/09/1644, 17/09/1644, 27/09/1644, 30/09/1644, 07/10/1644, 31/10/1644, 21/11/1644, 30/11/1644, 30/12/1644
 Sweerts, Paulus de 31/03/1644, 30/04/1644, 30/07/1644
 Swolle, Dirck Jansz van 25/10/1644
 Syben, Jan 31/03/1644, 30/04/1644

T

Tabora, Pedro de, *capitão do campo*/jager op gevluchte slaven 10/08/1644
 Tacke, Jan, *confortador de doentes*/ziekentrooster 08/04/1644, 10/06/1644
 Tapper, Abraham 14/03/1644, 23/03/1644, 24/03/1644, 25/04/1644, 21/07/1644, 03/08/1644, 06/12/1644
 Tarde, Antonio de 30/06/1644
 Tavera, Lourens Pires de, *governador português* del/Portugees gouverneur van São Thomé 20/07/1644
 Tavera, Antonio, *capitão do campo*/jager op gevluchte slaven 25/05/1644
 Te Verkiesz., *alferes/vaandrig* 10/05/1644
 Teixeira, Manoel, *português retirado na Bahía*/Portugees naar Bahia teruggekeerd 12/07/1644
 Tekelenburgh, *alferes/vaandrig* 25/04/1644, 10/05/1644
 Telles, Davit Aranj 30/05/1644

Ten Berge, *tenente*/luitenant 25/04/1644,
10/05/1644
Teniussen, Abraham 30/07/1644,
31/10/1644
Ter Wiele, *alferes*/vaandrig 25/04/1644,
10/05/1644
Tesoureiro 23/02/1644, 02/03/1644,
22/03/1644, 25/03/1644, 01/04/1644,
25/05/1644, 26/05/1644, 27/05/1644,
07/06/1644, 18/06/1644, 03/09/1644,
08/09/1644
Thennissen, Anthonij 31/03/1644
Theunissen, Abraham 31/08/1644
Thim, *capitão*/kapitein 22/08/1644
Thomas, Alexander, *tenente*/luitenant
25/04/1644, 07/10/1644
Thomasen, Frans 31/03/1644
Thooden, Tjarck 29/02/1644,
31/03/1644, 30/05/1644
Tieboel, Heyndrick 30/04/1644
Tieboel, Jacob 17/06/1644
Tinoco, João Velho 30/05/1644,
22/06/1644
Tiplinger, Frans Pietersz 31/10/1644
Tjarck, Roeloff 30/04/1644
Tol, Anthoni, *antigo comissário eml*
voormalig commies in Alagoas
07/10/1644
Tomas, Ritchard 31/10/1644
Tomeman, Pieter 14/12/1644,
23/12/1644
Tongeren, Willem van 30/01/1644,
31/03/1644, 01/04/1644, 28/04/1644,
30/04/1644, 30/06/1644, 05/09/1644,
26/09/1644
Tonneman, Pieter 17/06/1644
Torquinius, Henricus, *Conselheiro*
de Finanças/raad van financiën
04/01/1644, 15/01/1644, 25/01/1644,
29/01/1644, 17/02/1644, 01/03/1644,
05/03/1644, 09/03/1644, 25/03/1644,
25/04/1644, 26/04/1644, 07/06/1644,
09/06/1644, 25/06/1644, 30/06/1644

Torre, Pedro de la 30/09/1644
Torres, Davit 31/08/1644
Torres, Domingos Antunes de, *capitão*
do campol/jager van gevluchte slaven
07/07/1644
Torres, João de 02/08/1644
Toures, Diogo Dias 11/06/1644
Trelanus, *tenente*/luitenant. 25/04/1644

U

Ursinus, Francisco 30/01/1644,
08/06/1644
Ursinus, François 22/06/1644,
17/12/1644
Ursinus, Michiel, *morador nal*/inwoner
van Paraíba 23/01/1644, 12/07/1644

V

Valcacer, Francisco Camello de
13/10/1644
Valcx, Jacob 31/03/1644, 01/04/1644
Vale, Fernando do 01/08/1644
Vale, Gaspar do 22/06/1644
Vale, Jeronimo Fernando 04/06/1644
Valent, Pedro 05/10/1644
Valverde, Abraham 31/12/1644
Valverde, Jacob 31/12/1644
Vanedrin, Jan 04/03/1644
Varckens, Pieter 28/12/1644
Varella, João, *capitão do campol*/jager op
gevluchte slaven 10/08/1644
Vasconcelos, Baltasar Leitão de
02/08/1644
Vasconcelos, Luis Mendes de 17/06/1644
Vasconcelos, Maria de Olanda de
28/06/1644
Vaultrin, Jean 01/04/1644, 30/05/1644,
31/08/1644, 11/10/1644, 30/11/1644
Vaz, Gonsalvo Diogo 17/07/1644
Veau, Marijn du 30/01/1644
Vega, Manoel Alvares 06/01/1644
Velckerts, Gerrit 30/11/1644

- Velde, Jacques van de 30/01/1644,
08/02/1644, 01/04/1644, 30/06/1644,
26/09/1644, 15/12/1644
- Velho, Domingo, *negro do mato*/bosneger
16/11/1644
- Velho, Manoel 26/11/1644
- Vellesimo, Josua de 07/10/1644
- Velt, Abel Willemsz de 29/02/1644
- Velthuijsen, Jacob 19/10/1644
- Velthuijsen, Johannes 25/04/1644,
22/06/1644, 25/07/1644, 30/07/1644,
02/08/1644, 22/08/1644, 30/09/1644
- Venant, Gillis 05/01/1644, 25/03/1644,
11/06/1644, 13/06/1644, 16/06/1644,
28/06/1644, 09/07/1644, 14/07/1644,
17/07/1644, 12/08/1644, 05/12/1644
- Vendion, Nicolas 29/02/1644
- Venetiano, Francisco Rodrigus
27/04/1644
- Venne, Cornelis van der 30/01/1644,
31/03/1644, 01/04/1644, 30/06/1644,
30/09/1644, 05/12/1644
- Venne, Michiel van der 30/09/1644,
30/11/1644
- Ventris, Jan 31/10/1644
- Vera, Antonio Lopes de 30/05/1644
- Vera, Pedro Lopes de 26/02/1644,
30/05/1644, 10/12/1644
- Vercruijsen, Bondewijn 31/03/1644,
30/05/1644
- Verdior, Nicolaes 31/03/1644,
30/04/1644, 30/06/1644, 31/10/1644
- Verhagen, Pieter 12/12/1644
- Vermeulen, Paulus 22/06/1644
- Verpoorten, Lourens 12/10/1644
- Verterman, *capitão*/kapitein 10/05/1644
- Vervoorn, Cornelis, *antigo comissário*
em/voormalig commies in Moribeca
23/09/1644
- Verwe, Jan 04/05/1644
- Vickels, Jan, *viúva*/weduwe 30/05/1644
- Vieira, Anthonio 16/06/1644,
22/06/1644
- Vieira, Gaspar d'Almeida *vigário em*/
vicaris in São Lourenço de Moribeca
24/11/1644
- Vieira, João Fernandes 13/01/1644,
21/01/1644, 22/02/1644, 30/06/1644,
05/12/1644, 09/12/1644
- Vieira, Jorge, *criança*/kind 31/10/1644
- Vieira, Pierre Lopes de 08/12/1644
- Vieira, Simão 31/10/1644
- Vilar, Antonio Pereira 07/09/1644
- Vilar, Francisco Pereira 14/03/1644,
20/12/1644
- Vilas, Gasper Gonsalves 27/04/1644,
21/10/1644
- Vinck, Adriaen 29/02/1644
- Vinck, Elias, *antigo comissário*/voormalig
commies 09/09/1644
- Vinckel, Fernando, *controlador dos*
impostos do vinho e da cerveja/
controleur van de accijnzen op wijn en
bier 05/12/1644
- Vinckenborge, *médico*/arts 27/04/1644
- Visscher, Baltasar, *alfandegário-*
mor/general van de
Recherche=hoofdbelastingcommies
28/04/1644, 12/05/1644, 20/06/1644,
15/11/1644, 31/12/1644
- Viverser, Nicolaes 31/03/1644
- Vogel, Hans, *tenente*/luitenant
20/12/1644, 27/12/1644
- Vogel, tenente 25/04/1644, 10/05/1644
- Vogelius, Nicolaes, *predicante*/predikant
29/02/1644, 08/04/1644, 20/06/1644,
30/07/1644, 26/10/1644
- Volbergen, Gerart, *conselheiro de finanças*/
raad van financiën 04/01/1644,
11/01/1644, 25/01/1644, 04/02/1644,
17/02/1644, 04/03/1644, 12/05/1644,
02/06/1644, 09/06/1644, 30/08/1644,
30/09/1644, 05/11/1644, 27/12/1644
- Volckersz., Gerrit 30/06/1644,
20/07/1644, 30/07/1644, 08/12/1644

- Volgelius, Nicolaes 30/09/1644,
14/11/1644
- Volsterman, *capitão*/kapitein 12/01/1644,
26/01/1644
- Voorde, Balthazar van der 02/03/1644,
25/04/1644, 14/05/1644, 13/06/1644,
01/07/1644, 14/07/1644, 30/09/1644,
27/12/1644
- Vos, Jan Jansz, *barqueiro*/schipper
29/02/1644, 30/04/1644, 30/05/1644,
30/07/1644, 31/10/1644, 31/12/1644
- Vosterman, *capitão*/kapitein 25/04/1644,
02/06/1644, 18/06/1644, 17/07/1644
- Vrichmonsz, Jan 30/04/1644
- Vries, Abraham de 29/02/1644,
30/05/1644, 04/06/1644, 21/07/1644,
29/08/1644, 30/08/1644, 31/08/1644,
17/09/1644, 21/09/1644, 22/09/1644,
24/09/1644, 26/09/1644, 26/11/1644,
06/12/1644
- Vries, Davit, *senhor de engenho*/eigenaar
van suikermolen 02/03/1644,
07/07/1644, 19/10/1644
- Vries, Maerten Bartelsz de 26/02/1644
- Vrolkijck, *alfêres*/vaandrig 10/05/1644
- Vuijl, Jacob Jansz de 10/12/1644
- Vyerbergen, Frederick 01/04/1644
- W
- Wael, Jan de, *tenente*/luitenant
25/04/1644, 10/05/1644
- Walbeeck, Elisabeth van 31/08/1644
- Walbeeck, Johannes van, *assessor*/assessor
22/03/1644, 20/04/1644, 30/04/1644,
24/05/1644, 30/05/1644, 19/08/1644,
10/10/1644, 31/10/1644, 30/11/1644
- Walle, Thomas van de 31/03/1644,
01/04/1644, 09/06/1644, 24/06/1644
- Wallis, Thomas 31/08/1644, 31/10/1644,
30/11/1644
- Walsingan, Carel, *cabo*/korporaal
13/09/1644
- Warnaentsz., Jan, *contratador dos bens
líquidos*/contractant van de natte waren
29/01/1644, 01/02/1644, 01/08/1644,
15/11/1644
- Warnarsz., Jan 28/07/1644
- Warneri, Petrus, *confortador de doentes*/
ziekentrooster 07/03/1644
- Warresingh, Albert 29/02/1644,
30/04/1644, 04/06/1644, 30/07/1644,
30/09/1644
- Warresingh, *comissário*/commies
12/01/1644, 10/02/1644
- Wassingh, Charles 29/02/1644
- Waterhaelder, Pieter Jansz 30/05/1644
- Waterman, Michiel 10/10/1644
- Watson, Dirck Jansz, *confortador de
doentes*/ziekentrooster 07/03/1644
- Wedda, Albert Gerritsz, *escabino eml*/
schepen in Santo Antonio 13/04/1644,
22/06/1644, 09/08/1644, 30/11/1644
- Weijde, Johannes ter 15/08/1644,
25/08/1644, 22/09/1644
- Welsingh, Gerrit, *supra cargo no navio*/
supracargo van het schip Groote Gerrit
26/11/1644
- Wensel, Evert 30/09/1644
- Wermleth, *alfêres*/vaandrig 10/05/1644
- Wesingh, Gerrit 08/04/1644
- Wesselsz., Evert 31/12/1644
- Wessem, Goedfroij van 23/03/1644,
01/04/1644
- Westervout, Bartholomeus 18/02/1644,
08/07/1644, 24/10/1644
- Westfrisius, Johannes, *notário*/notaris
14/01/1644, 08/02/1644
- Wiervrij, Cristiaen 28/09/1644
- Wijnants, Jan 04/06/1644, 22/06/1644,
01/09/1644, 30/09/1644, 01/10/1644,
31/12/1644
- Wijntgens, Philips 18/02/1644,
23/02/1644, 05/10/1644
- Wilckens, Jan Pietersz 30/01/1644

Willemsz., Claes, *barqueiro*/schipper
23/03/1644, 30/09/1644

Willemsz., Cornelis, *piloto mor no navio*/
eerste stuurman op het schip Goude
Leeu 26/11/1644

Willemsz., Gijsbert 31/03/1644

Willemsz., Gijsbert, *cortador de cobrel*/
koperslager 30/04/1644

Willemsz., Jan, *barqueiro*/schipper
31/08/1644

Willemsz., Jan, *capitão do navio*/kapitein
van het schip Witte Hoop 25/10/1644

Willesom, Willem 20/07/1644

Wiltschut, *comandante no*/commandant
van Maranhão 20/03/1644,
10/12/1644

Wingis, Philips, *antigo comissário em*/
voormalig commies in Itamaracá
05/10/1644

Winnigh, Casar 28/12/1644

Wintgens, Baltasar (*viúva de*/weduwe
van) 31/03/1644

Wintiens, Philips, *antigo comissário dos*/
viveres/voormalig commies van de
vivres 02/06/1644

Wiscamer, Andries 30/07/1644

Wisschert, Hans 04/01/1644,
11/01/1644

Wit, Jacques de, *antigo comissário no*/
voormalig commies in Rio São
Francisco 17/11/1644

With, Antonio de 01/04/1644

With, Ghijsbert de, *diretor na*/directeur
in Paraíba e Rio Grande 11/01/1644,
25/01/1644, 01/02/1644, 11/02/1644,
23/02/1644, 21/03/1644, 21/04/1644,
25/04/1644, 26/04/1644, 14/05/1644,
13/06/1644, 17/06/1644, 04/07/1644,
11/07/1644, 09/08/1644, 15/08/1644,
31/08/1644, 12/09/1644, 15/10/1644,
06/12/1644, 27/12/1644

Witkerrel, Thomas, *extrator de madeiral*/
houtkapper/zager 30/01/1644

Wolf, Jan de 07/04/1644

Wolf, Sijmon 30/06/1644

Wolfraet, Jacob 15/03/1644,
30/04/1644, 30/05/1644, 30/06/1644

Wosterman, *capitão*/kapitein 08/04/1644

Woutersz., Adriaen 08/04/1644

Y

Ypelaer, Ysaack 01/04/1644, 30/04/1644,
31/08/1644, 31/10/1644

Z

Ziericksee, Jan Jopsz van 11/01/1644

REGISTER VAN SCHEPEN / ÍNDICE DE NAVIOS E EMBARCAÇÕES

De cursief gedrukte data geven aan dat het schip met slaven aankwam van de Afrikaanse kust.

Vaak is het mogelijk extra informatie te geven over het vaartuig, namelijk aan welke Kamer van de Compagnie het was verbonden, wat voor type vaartuig het was, bootje, fluit, galjoen of jacht. Aan de andere kant waren er meerdere schepen met dezelfde naam en is het niet altijd te onderscheiden of het verschillende vaartuigen zijn.

Tot slot, door de hoeveelheid informatie is het behoorlijk moeilijk de variatie in de schrijfwijze van de namen van schepen weer te geven. Er is hier gekozen voor één schrijfwijze. Dat betekent niet dat er geen variaties voorkomen.

As datas em *em itálico* indicam que o navio chegou da costa da África trazendo escravos.

Muitas vezes foi possível fornecer alguma informação adicional sobre a embarcação, a saber, a qual Câmara da Companhia estava ligada. Por outro lado, vários navios tinham o mesmo nome e nem sempre é diferenciável que são embarcações diferentes.

Por fim, pelo volume de informações, é bastante difícil fornecer a variação na grafia dos nomes dos navios. Optou-se aqui por uma única grafia. Isso não quer dizer, que uma ou outra variação não tenham sido mencionada.

1635

A

Adam & Eva 02/04/1635, 24/04/1635,
18/05/1635
Alckmaer 30/08/1635, 22/09/1635,
23/09/1635
Angola 17/07/1635

B

Bontecraij 07/04/1635, 13/04/1635,
03/05/1635, 05/05/1635, 19/05/1635,
27/05/1635, 03/06/1635, 06/06/1635,
12/07/1635, 14/07/1635, 21/07/1635,
25/07/1635, 30/07/1635, 06/08/1635,
07/08/1635, 18/08/1635, 29/08/1635,
02/09/1635, 30/09/1635, 03/10/1635,
12/10/1635, 18/10/1635, 20/10/1635,
30/10/1635, 31/10/1635, 13/11/1635,
20/11/1635, 04/12/1635, 08/12/1635,
12/12/1635, 19/12/1635, 22/12/1635

C

Caes 10/10/1635
Caeuw 23/12/1635
Cambo 08/10/1635
C[h]a[e]mphaen 14/05/1635,
22/05/1635, 29/06/1635, 01/07/1635,
17/07/1635, 19/07/1635, 25/07/1635,
30/07/1635, 02/08/1635, 06/08/1635,
09/08/1635, 10/08/1635, 16/08/1635,
22/08/1635
Canarien [Canarij] Vogel 14/05/1635,
22/05/1635, 28/07/1635, 17/08/1635,
22/08/1635, 23/09/1635, 05/10/1635,
07/10/1635, 08/10/1635, 11/10/1635,
06/12/1635, 17/12/1635, 20/12/1635,
31/12/1635
Casteel Ceulen op Rio Grande
24/05/1635
Caumbe 28/09/1635

Ceulen 28/03/1635, 30/03/1635,
31/03/1635, 02/04/1635, 03/04/1635,
13/04/1635, 15/04/1635, 02/06/1635,
06/06/1635, 17/06/1635, 24/06/1635,
08/07/1635, 12/07/1635, 02/08/1635,
13/08/1635, 26/08/1635, 15/12/1635,
20/12/1635, 30/12/1635
Con[n]inck van Sweden 04/05/1635,
06/05/1635, 11/05/1635, 20/06/1635,
12/07/1635

D

Deventer 02/04/1635, 16/08/1635,
25/08/1635
Doffer 27/10/1635, 29/10/1635,
20/11/1635, 26/11/1635, 03/12/1635,
16/12/1635, 21/12/1635
Domburch 26/06/1635, 12/07/1635
Dordrecht 21/04/1635, 07/11/1635
Dort 20/06/1635
Duijff 14/10/1635, 18/10/1635,
07/11/1635, 23/12/1635
Duijsentbeen 04/04/1635, 06/04/1635,
07/04/1635, 08/04/1635, 13/04/1635,
26/04/1635, 28/04/1635, 03/07/1635

E

Enchkuijsen 21/04/1635, 02/08/1635,
28/08/1635, 28/11/1635, 23/12/1635
Erasmus 27/05/1635, 20/07/1635,
09/08/1635, 10/08/1635, 13/08/1635,
05/10/1635
Ernestus 16/06/1635, 20/07/1635,
21/07/1635, 22/07/1635, 09/08/1635,
13/08/1635

F

Fama 08/04/1635, 30/04/1635,
19/05/1635, 02/08/1635, 16/08/1635,
10/09/1635, 18/09/1635, 15/11/1635,
27/11/1635
Fortuijn 21/05/1635

G

Geele Son 12/07/1635
 Goeree 27/11/1635, 15/12/1635
 Goude Haese 30/04/1635
 Goude Leeuw 25/08/1635
 Gout Leeuw 15/08/1635
 Gout Vinck 01/04/1635, 22/04/1635,
 01/05/1635, 18/05/1635, 23/05/1635,
 24/05/1635, 29/07/1635, 01/08/1635,
 06/08/1635, 25/09/1635, 30/09/1635,
 07/10/1635, 05/11/1635, 19/11/1635,
 25/11/1635 02/12/1635, 06/12/1635,
 17/12/1635, 22/12/1635
 Graeff Evenst 11/05/1635
 Gro[e]ningen 30/04/1635, 01/05/1635,
 30/09/1635, 15/10/1635, 17/10/1635,
 21/12/1635, 25/12/1635
 Gijsseling 05/04/1635, 08/04/1635,
 16/04/1635, 23/04/1635, 07/05/1635,
 29/05/1635, 02/06/1635, 14/06/1635,
 28/06/1635, 03/07/1635

H

Haentge 27/11/1635, 28/11/1635,
 21/12/1635, 27/12/1635, 29/12/1635
 Haes 11/08/1635, 05/09/1635,
 07/09/1635, 30/09/1635, 05/11/1635
 Hercules 22/08/1635, 01/10/1635,
 05/10/1635, 08/10/1635, 11/10/1635,
 14/10/1635, 18/10/1635, 19/10/1635,
 27/10/1635, 21/11/1635
 Hinneken 03/12/1635, 10/12/1635,
 29/12/1635
 Hoop[e] 03/05/1635, 11/05/1635,
 18/05/1635
 Huijs Nassauw 06/12/1635, 20/12/1635

K

Kemphaen 21/11/1635, 26/11/1635,
 27/11/1635, 24/12/1635, 29/12/1635

L

't Lant van Beloften 19/06/1635,
 10/07/1635
 Le[e]uwerck 07/04/1635, 23/05/1635,
 24/05/1635, 27/05/1635, 28/07/1635,
 03/08/1635, 10/08/1635, 22/08/1635,
 31/08/1635, 05/10/1635, 16/10/1635,
 18/10/1635
 Leeu 16/06/1635
 Leeuwin[n]e 14/05/1635, 23/07/1635
 06/08/1635, 14/08/1635, 07/11/1635,
 29/11/1635, 01/12/1635, 15/12/1635
 Lichthart 28/03/1635, 30/03/1635,
 31/03/1635, 02/04/1635, 03/04/1635,
 04/04/1635, 19/04/1635, 21/04/1635,
 03/06/1635, 11/06/1635, 05/07/1635,
 15/07/1635, 18/07/1635, 24/07/1635,
 21/08/1635, 31/08/1635, 12/09/1635,
 15/10/1635, 09/11/1635, 10/12/1635,
 13/12/1635, 27/12/1635, 29/12/1635
 Liefde 27/04/1635

M

Maecht van Dordt[t] 16/08/1635,
 10/09/1635, 18/09/1635, 27/11/1635
 Mauritius 21/04/1635, 29/05/1635,
 11/06/1635, 22/07/1635, 26/11/1635,
 07/12/1635, 29/12/1635
 Medenbli[j]ck 24/07/1635, 10/08/1635
 Meermin[n]e 13/04/1635, 08/06/1635,
 11/06/1635, 30/06/1635, 04/07/1635,
 17/07/1635, 06/12/1635, 29/12/1635
 Meerminne van Amsterdam 16/06/1635
 Meermin[n]e van S[Z]eelandt
 20/08/1635, 16/10/1635, 20/10/1635,
 12/11/1635, 28/11/1635
 Mercurius 21/04/1635, 22/07/1635,
 13/08/1635
 Middelburch 16/06/1635
 Mouriaen 14/06/1635, 28/06/1635,
 06/08/1635, 03/10/1635, 12/10/1635,
 11/11/1635, 19/11/1635, 20/11/1635,
 26/11/1635

N

Nassau[w] 07/10/1635, 29/10/1635,
21/11/1635
Noorts[ch]e Clip 21/07/1635,
30/08/1635, 06/09/1635, 10/10/1635,
30/10/1635
Nossa S[ra] d[o] Carmo 15/04/1635,
30/06/1635
Nra Sra Rosario 25/05/1635

O

Orangien Boom 29/06/1635
Oranje[n]boom 12/10/1635,
20/10/1635, 09/11/1635, 11/12/1635
Outvlissingen 01/12/1635, 09/12/1635,
12/12/1635
Overijssel 11/05/1635, 10/08/1635,
05/09/1635, 07/09/1635, 30/09/1635,
01/10/1635, 05/10/1635, 07/10/1635,
08/10/1635, 11/10/1635, 28/11/1635,
07/12/1635

P

Pas[s]moij 20/07/1635, 01/08/1635,
06/08/1635, 31/08/1635, 08/10/1635,
12/10/1635, 27/10/1635, 14/11/1635
Pernambuco 27/05/1635, 04/06/1635,
28/07/1635, 15/08/1635, 25/08/1635
Phesant 17/10/1635, 07/11/1635,
19/12/1635
Prins Wilhelm 04/06/1635

R

Raeven 27/04/1635
Roode Cameel 11/05/1635
Rose van Zeelant 31/10/1635,
16/12/1635

S

Salamander 02/04/1635, 10/04/1635,
21/04/1635, 24/04/1635, 11/05/1635,
02/08/1635, 16/08/1635, 10/09/1635,
18/09/1635, 15/11/1635, 27/11/1635
Salm van der Lieffde 18/05/1635
Schoppe 02/04/1635, 25/05/1635,
30/05/1635, 03/07/1635, 17/07/1635
S[Z]eeridder 17/10/1635
Sonne 26/06/1635
Sonnebloen 27/04/1635, 11/05/1635
Southberch 31/05/1635, 26/06/1635,
12/07/1635
Speel Jacht 08/08/1635, 12/10/1635,
17/10/1635, 19/10/1635, 14/11/1635
Sperwer 20/04/1635, 26/04/1635,
08/05/1635, 12/05/1635, 27/06/1635,
30/06/1635, 26/11/1635
Sperwer van Delft 24/11/1635,
22/12/1635
Sperwer van S[Z]eeland 01/05/1635,
18/09/1635, 14/10/1635, 21/11/1635,
26/11/1635, 28/11/1635, 07/12/1635,
10/12/1635
Spitsbergen 07/12/1635, 09/12/1635
Spreeu[w] 04/04/1635, 22/04/1635,
10/08/1635, 04/11/1635, 27/11/1635
Spreeu[w] van Amsterdam 28/04/1635,
03/05/1635, 17/06/1635, 20/07/1635,
22/07/1635, 04/08/1635, 19/08/1635,
26/08/1635, 13/09/1635, 28/09/1635,
05/10/1635, 08/11/1635, 23/11/1635,
25/11/1635, 22/12/1635, 26/12/1635
Spreeu[w] van S[Z]eelant 08/04/1635,
01/05/1635, 18/05/1635,
28/07/1635, 01/08/1635, 10/09/1635,
21/11/1635, 26/11/1635, 16/12/1635
St Bento 31/05/1635
St Jacob 24/04/1635, 18/05/1635
St Martha 12/04/1635, 16/04/1635,
24/04/1635, 18/05/1635
St. Clara 08/10/1635, 07/11/1635

Suijt Sterre 01/04/1635, 14/06/1635,
24/06/1635, 17/07/1635

Swaen 01/06/1635, 20/07/1635,
21/07/1635, 22/07/1635, 13/08/1635
Swol 20/06/1635

T

Tamaraca 22/07/1635, 11/10/1635,
12/10/1635, 31/10/1635

Tertho[ol]en 11/08/1635, 05/10/1635,
05/11/1635, 26/11/1635, 27/11/1635

Terveerde 29/03/1635, 11/04/1635

Tijger 12/10/1635, 28/11/1635,
11/12/1635

Tijger, Zelândia, 21/06/1635

Tijger van Seelant 11/06/1635

Tortelduijff 02/06/1635, 13/06/1635,
06/08/1635, 24/09/1635, 07/10/1635,
24/12/1635

V

Vledermuijs 29/03/1635, 03/04/1635
08/04/1635, 13/04/1635, 24/04/1635,
03/05/1635, 29/06/1635, 01/07/1635,
12/07/1635, 15/07/1635

Vliegende Hert 01/12/1635, 21/12/1635

Vliegende Hert van Zeelandt 03/12/1635

Vliegende Sperwer van Delft 16/08/1635

Vliegende Sperwer 12/06/1635,
20/06/1635, 06/08/1635, 07/11/1635

Vliegende Sperwer van Delft 06/09/1635,
15/10/1635, 29/10/1635

Vliegende Spreeuw 30/08/1635

Vriesche Jager 05/04/1635, 31/05/1635,
26/06/1635, 12/07/1635

W

Waepen van Hoorn 27/03/1635,
29/03/1635

Walcheren 28/03/1635, 06/04/1635,
06/05/1635, 24/05/1635, 02/08/1635,
14/08/1635, 16/08/1635, 04/09/1635,

10/09/1635, 18/09/1635, 14/11/1635,
27/11/1635

Wapen van Delft 01/08/1635,
25/08/1635, 04/09/1635

Wapen van Medeblijck 24/06/1635,
20/07/1635, 05/11/1635, 08/11/1635

Wassende Maen 02/09/1635,
22/09/1635, 03/10/1635

West Vrieslandt 16/08/1635, 30/09/1635

Winhont 06/05/1635, 26/06/1635,
30/07/1635, 21/11/1635,
27/11/1635, 15/12/1635, 21/12/1635

Winhont van Hoorn 02/04/1635,
03/04/1635, 19/06/1635, 20/06/1635,
02/08/1635, 06/08/1635, 11/08/1635,
18/09/1635, 15/10/1635, 29/10/1635,
31/10/1635, 26/11/1635

Z

Zeendder 07/11/1635

Zeeridder 15/12/1635, 29/12/1635

Zeerob 11/09/1635, 03/11/1635

1636

A

Amersfoort 09/04/1636

Amsterdam 27/01/1636, 29/02/1636,
08/05/1636, 02/07/1636

B

Baerleus 24/03/1636

Blaeu Leeuw 16/07/1636

Bontecoe 11/01/1636, 14/01/1636

Bontecraij 08/01/1636, 08/02/1636,
22/02/1636

Brack 01/04/1636, 03/04/1636,
30/07/1636

Brack van Groeningen 14/07/1636,
25/07/1636, 28/07/1636

C

Caeuve 07/01/1636, 19/01/1636,
01/02/1636, 05/02/1636, 24/04/1636,
07/07/1636
Campen 11/04/1636, 01/05/1636
Canarij Vogel 17/01/1636, 10/04/1636,
09/05/1636, 20/07/1636
Cemphaen 21/03/1636, 29/04/1636
Ceulen 03/01/1636, 05/02/1636,
13/02/1636, 14/02/1636, 20/02/1636,
29/02/1636, 05/03/1636, 23/03/1636,
27/03/1636, 02/04/1636, 13/04/1636,
17/04/1636, 26/04/1636, 27/04/1636
Crabbe 27/03/1636

D

Doffer 03/01/1636, 18/01/1636,
24/01/1636, 27/01/1636, 01/02/1636,
14/02/1636, 22/02/1636, 26/02/1636,
15/03/1636, 21/03/1636, 26/03/1636,
11/04/1636, 25/04/1636, 29/04/1636,
04/05/1636
Dolphijn 10/07/1636, 18/07/1636
Domburch 15/04/1636
Dordrecht 12/02/1636, 13/03/1636,
12/08/1636
Dordt 05/02/1636, 08/02/1636,
13/02/1636, 17/07/1636
Duijff 12/02/1636, 04/03/1636,
06/03/1636, 14/03/1636, 18/03/1636,
31/03/1636, 09/04/1636, 29/04/1636,
04/05/1636

E

Enckhuijsen 08/02/1636, 11/02/1636,
22/02/1636
Engel 15/07/1636, 22/07/1636,
25/07/1636
Engel Gabriel 10/07/1636, 21/08/1636

F

Fama 05/02/1636, 08/02/1636,
12/02/1636, 13/02/1636, 07/03/1636,
12/03/1636, 01/05/1636, 13/06/1636,
29/08/1636

G

Goere[e] 07/01/1636, 19/01/1636,
18/04/1636, 18/07/1636
Goude Leeuw 08/05/1636
Goutvinck 03/01/1636, 19/01/1636,
28/01/1636, 10/02/1636, 14/02/1636,
27/02/1636, 29/02/1636, 21/03/1636,
09/04/1636

H

Haen 01/05/1636, 24/02/1636,
26/02/1636, 27/02/1636, 20/03/1636,
09/04/1636, 11/04/1636, 29/04/1636,
07/05/1636
Haentgen 21/01/1636, 25/01/1636,
11/02/1636
Haerlem 26/03/1636, 26/04/1636,
08/05/1636
Haes[z] 20/01/1636, 05/06/1636
Hollantsche Tuijn 12/02/1636,
07/03/1636, 12/03/1636, 24/04/1636,
08/05/1636
Hoop 03/01/1636, 05/06/1636

L

Landt van Beloft 22/03/1636
Leeuwerick 08/02/1636, 14/02/1636,
22/02/1636, 26/02/1636, 17/04/1636,
09/05/1636
Leeuwin 03/02/1636
Leeuwin van Zelandt 19/01/1636,
17/07/1636
Leeuwinne 06/02/1636, 08/02/1636,
12/02/1636, 22/02/1636, 14/03/1636,
17/04/1636

Lichthart 18/01/1636, 22/02/1636,
06/03/1636, 17/03/1636, 01/04/1636,
10/04/1636, 21/04/1636, 25/04/1636,
29/04/1636, 07/05/1636, 09/05/1636
Liefde 21/03/1636, 03/04/1636

M

Macht van Dort 07/03/1636,
12/03/1636, 06/05/1636, 21/05/1636,
23/05/1636, 28/07/1636
Mauritius 03/01/1636, 08/02/1636,
22/02/1636, 06/03/1636
Meerminne 19/01/1636, 22/01/1636,
06/02/1636, 15/03/1636, 01/05/1636
Meerminne van Zeelandt 09/03/1636
Moriaen 05/01/1636, 16/01/1636,
08/02/1636, 22/02/1636

N

Nassauw 08/05/1636

O

Orangenboom 30/01/1636, 08/02/1636
Out Vlissingen 19/01/1636, 31/01/1636,
04/02/1636, 05/02/1636, 07/03/1636,
07/03/1636, 01/04/1636, 15/04/1636,
18/04/1636, 29/04/1636
Overijssel 12/01/1636, 19/01/1636,
05/02/1636, 08/02/1636, 12/02/1636,
13/02/1636, 07/03/1636, 12/03/1636,
20/03/1636, 01/05/1636, 17/07/1636,
28/07/1636, 12/08/1636

P

Pasmoi 08/02/1636, 22/02/1636
Phesant 07/01/1636, 26/01/1636,
27/01/1636, 13/02/1636, 01/03/1636,
05/03/1636, 26/03/1636, 10/04/1636,
24/04/1636, 14/07/1636

R

Rauw 22/07/1636

S

Salamander 19/01/1636, 05/02/1636,
08/02/1636, 12/02/1636, 13/02/1636,
07/03/1636, 12/03/1636, 26/04/1636,
08/05/1636, 28/06/1636, 17/07/1636,
22/07/1636, 28/07/1636, 01/09/1636,
03/09/1636
Sampson 22/07/1636, 25/07/1636
Sampson van Amsterdam 08/04/1636,
16/05/1636
Samson 16/07/1636
Sonne 15/04/1636
Soutberch 19/05/1636, 22/07/1636
Speljacht 08/02/1636, 22/02/1636
Sperwer 14/03/1636, 27/04/1636,
29/04/1636
Spitsbergen 24/01/1636, 08/02/1636,
22/02/1636
Spreeuw 10/01/1636, 07/04/1636,
15/04/1636, 17/04/1636
Spreeuw van Amsterdam 09/01/1636,
22/02/1636, 09/05/1636
Spreeuw van Zeelandt 02/01/1636,
09/05/1636
Spreeuw van Seelandt 21/03/1636
St. Michiel 26/04/1636, 04/05/1636,
15/07/1636, 22/07/1636, 25/07/1636
Sta Clara 02/01/1636, 14/01/1636,
08/02/1636, 22/02/1636

T

T[h]ertholen 19/01/1636, 05/02/1636,
08/02/1636, 12/02/1636, 13/02/1636,
07/03/1636, 12/03/1636, 26/03/1636,
03/04/1636, 26/04/1636, 05/05/1636
Tamaraca 08/02/1636
Tholen 13/02/1636, 17/07/1636,
22/07/1636, 28/07/1636, 01/09/1636,
03/09/1636
Tijger 08/02/1636, 22/02/1636
Tortelduijff 01/01/1636, 11/04/1636
Trompet 21/03/1636
Trompetter 27/07/1636

V

Vledermuijs 11/04/1636, 26/04/1636,
29/04/1636, 04/07/1636, 07/07/1636,
14/07/1636, 15/07/1636
Vliegende Hert 11/04/1636
Vliegende Hondt 21/01/1636
Vlissingen 06/02/1636

W

Walcheren 19/01/1636, 05/02/1636,
08/02/1636, 12/02/1636, 13/02/1636,
07/03/1636, 12/03/1636, 01/05/1636
Wapen van Delft 06/03/1636,
03/04/1636, 02/07/1636
Wapen van Medenblijck 19/01/1636,
26/01/1636, 05/02/1636, 20/03/1636,
29/03/1636, 29/04/1636, 17/07/1636,
25/07/1636
Winthondt van Amsterdam 15/04/1636
Winthont van Hoorn 07/01/1636,
18/01/1636, 20/01/1636, 26/02/1636,
05/03/1636
Witten valck 29/04/1636, 22/07/1636

Z

Zeelandt 15/04/1636
Zeerridder 28/07/1636
Zeerridder van Zeelandt 21/03/1636,
29/03/1636
Zeerobbe 08/02/1636, 22/02/1636,
06/03/1636, 11/05/1636

1637

A

Abrahams Offerhande 09/9/1637,
24/09/1637, 12/10/1637
Adam en Eva 18/02/1637, 04/07/1637,
01/08/1637
Aeolus 04/07/1637
Alckmaer 24/02/1637, 04/03/1637

Amersfoort 08/06/1637, 04/07/1637,
30/10/1637, 19/11/1637
Amsterdam 19/02/1637, 04/03/1637,
02/04/1637, 30/04/1637, 01/05/1637,
11/06/1637, 04/07/1637, 14/09/1637,
25/09/1637, 28/09/1637, 30/09/1637,
01/10/1637, 02/10/1637, 11/12/1637
Arccke Noe 02/04/1637, 24/04/1637

B

Bayeux 30/03/1637
Blaenwe Haan 03/03/1637
Blauwe Leeuw 16/04/1637, 23/04/1637,
07/05/1637, 08/05/1637, 01/06/1637,
18/06/1637, 07/08/1637, 17/09/1637,
28/12/1637
Bontecoe 07/03/1637, 25/04/1637,
30/04/1637, 04/07/1637
Bontecraij 03/09/1637
Boutecoed 05/04/1637, 06/04/1637
Brack 24/04/1637, 31/08/1637,
02/10/1637, 05/10/1637, 14/10/1637,
17/10/1637, 18/10/1637, 22/12/1637,
28/12/1637
Brant van Troijen 10/10/1637
Bruijnvisch 08/09/1637

C

Caauw 02/03/1637
Caen 04/11/1637
Caeuw 28/09/1637
Cajute 07/10/1637
Cameel 19/02/1637, 23/02/1637,
06/03/1637, 09/03/1637, 13/03/1637,
18/03/1637, 19/03/1637, 28/03/1637
Camo 04/07/1637
Campen 14/03/1637, 11/04/1637,
25/04/1637, 04/07/1637, 20/07/1637,
25/09/1637, 12/10/1637, 04/11/1637
Camphaen 17/10/1637
Canarij Vogel 10/04/1637, 16/04/1637,
07/05/1637, 15/06/1637, 07/08/1637,
19/09/1637, 12/10/1637, 10/11/1637

Cat 04/07/1637

Ceulen 18/04/1637, 28/04/1637,

18/08/1637, 28/08/1637

Coninck David 29/11/1637

Coninck van Sweeden 04/04/1637

Crabbe 11/05/1637, 01/07/1637

D

David 25/11/1637, 16/12/1637

Delft 12/03/1637

Deventer 25/04/1637, 04/07/1637,

11/08/1637

Diemen 28/12/1637

Doffer 02/03/1637, 16/04/1637,

23/09/1637, 28/09/1637, 15/10/1637,

04/11/1637, 07/11/1637

Dolphijn 04/11/1637

Domburch 06/02/1637, 05/04/1637,

07/04/1637, 09/04/1637, 20/04/1637,

25/04/1637, 14/07/1637, 30/09/1637,

02/10/1637, 14/10/1637, 04/11/1637

Dordrecht 23/04/1637

Dort 09/03/1637, 30/04/1637,

01/05/1637

Duijff 02/03/1637, 15/04/1637,

23/06/1637, 12/08/1637, 15/10/1637

Duijsent Been 16/12/1637

E

Eendracht 13/03/1637, 24/06/1637,

18/09/1637, 30/09/1637, 06/10/1637,

13/10/1637, 04/11/1637, 18/11/1637

Eendracht van Hoorn 09/03/1637

Eenhoorn 20/04/1637, 06/05/1637,

18/06/1637, 03/07/1637, 08/07/1637,

25/09/1637, 12/10/1637, 07/12/1637,

11/12/1637

Elburgh 09/04/1637

Enckhuijsen 30/04/1637

Eolus 24/04/1637, 19/05/1637

Erasmus 26/03/1637

F

Faem 23/02/1637, 28/02/1637,

15/04/1637, 20/04/1637, 21/04/1637,

22/04/1637, 25/04/1637, 30/04/1637,

06/05/1637, 04/07/1637, 06/08/1637,

30/09/1637

Fleesmuijs 24/12/1637

Fortuijn 04/07/1637

Friesschenjager 05/10/1637

G

Galjoet 07/11/1637

Geunieerde Provincien 06/03/1637

Goeree 12/03/1637, 14/03/1637,

18/03/1637, 20/03/1637, 25/03/1637,

02/04/1637, 11/04/1637, 04/07/1637,

25/11/1637, 16/12/1637, 28/12/1637,

31/12/1637

Gelderland/Gelderlandt 25/04/1637,

04/07/1637

Goude Leeuw 09/03/1637, 14/03/1637,

24/03/1637, 02/04/1637, 16/04/1637,

04/07/1637, 06/07/1637

Goudesonne 10/03/1637, 08/06/1637,

04/07/1637, 09/11/1637

Goutvinck 20/06/1637

Graef Ernestus 24/09/1637

Granpaert 22/05/1637, 04/07/1637,

13/10/1637

Griffoen 25/04/1637, 04/07/1637

Griffoen van Amsterdam 19/05/1637

Groenewijff, 04/05/1637, 08/05/1637,

08/06/1637, 06/11/1637, 24/11/1637,

27/11/1637

Groeningen 22/04/1637, 10/09/1637

Guerre 14/12/1637

H

Haen 28/04/1637, 12/09/1637,

28/09/1637, 25/10/1637

Haentje 15/08/1637, 04/11/1637

Haerlem 20/04/1637, 29/05/1637,
11/06/1637, 06/07/1637, 14/07/1637,
03/09/1637

Halve 26/10/1637

Halve Maen 04/07/1637

Harculus 09/03/1637

Haring 16/04/1637, 25/04/1637,
04/07/1637

Hart 20/04/1637, 22/07/1637,
28/09/1637, 02/10/1637, 13/10/1637,
12/11/1637, 14/11/1637, 20/11/1637

Henne 28/04/1637, 04/07/1637,
28/09/1637

Hennetgen 10/03/1637

Hollandia 30/04/1637

Hollantsche Thuijn 05/04/1637,
06/04/1637, 07/04/1637, 12/05/1637,
07/08/1637, 11/08/1637, 14/09/1637,
15/10/1637, 19/11/1637, 27/11/1637

Hoop 23/02/1637, 18/03/1637,
19/03/1637, 28/03/1637, 29/03/1637,
20/04/1637, 22/04/1637, 28/05/1637,
02/06/1637, 08/06/1637, 04/07/1637,
07/08/1637, 15/09/1637, 12/10/1637,
04/11/1637, 28/12/1637

Huijbert Meijnerdt 08/06/1637

Huijs Nassau 09/09/1637

Huis van Seght 25/09/1637

Hujs Nassau 09/06/1637

I

Ilha de Ferdinando Noronha 04/07/1637

J

Jager 06/03/1637

K

Keetman 04/07/1637

Keijserinne 23/07/1637

Kemphaen 14/03/1637, 20/03/1637,
25/03/1637, 02/04/1637, 11/04/1637,
05/10/1637, 14/10/1637

Kemphaen 14/03/1637

Koninck David 12/12/1637

L

Lam 07/11/1637, 11/12/1637

Leeu van Groeningen 04/11/1637

Leeuwerck 14/03/1637, 25/03/1637,
17/09/1637

Leeuwinne 10/03/1637, 16/12/1637,
28/12/1637

Lichthart 21/04/1637, 04/07/1637

Liefde 30/06/1637, 04/07/1637,
04/11/1637, 18/11/1637, 25/11/1637,
07/12/1637, 16/12/1637

M

Maecht van Dordrecht 06/10/1637

Maecht van Dort 30/04/1637

Maen 02/06/1637, 24/11/1637,
27/11/1637, 03/12/1637

Mane 03/06/1637, 25/10/1637

Mauritius 12/05/1637

Meddenblijk 14/03/1637, 18/03/1637,
29/05/1637, 04/07/1637

Meerminne 13/03/1637, 17/03/1637,
22/04/1637, 04/07/1637

Mercurius 24/03/1637, 02/04/1637,
25/04/1637

Middelburgh 02/04/1637, 23/04/1637,
30/04/1637, 04/07/1637, 15/10/1637

Monickendam 20/02/1637, 02/03/1637,
07/03/1637, 20/04/1637, 25/04/1637,
30/04/1637, 04/07/1637, 16/07/1637,
08/08/1637, 30/09/1637, 03/10/1637,
06/10/1637, 14/10/1637, 15/10/1637,
28/12/1637

Mooriaen 02/03/1637, 11/03/1637,
22/04/1637, 15/10/1637 24/10/1637,
11/11/1637, 14/11/1637, 19/11/1637,
24/11/1637, 07/12/1637, 08/12/1637

Mouthaen 03/09/1637, 09/09/1637,

28/09/1637, 21/10/1637, 04/11/1637

Muijen 17/04/1637

N

Nassau 23/04/1637, 24/04/1637,
20/06/1637, 10/08/1637, 06/10/1637,
24/10/1637, 12/11/1637, 08/12/1637
Negerprijs 07/03/1637
Neptunus 30/04/1637, 04/05/1637,
08/06/1637, 24/06/1637, 26/10/1637,
28/10/1637, 04/11/1637, 16/11/1637,
19/11/1637, 09/12/1637
Nossa Senhora 25/02/1637
Nossa Senhora da Candelaria 07/07/1637
Nossa Senhora da Natividade
03/07/1637, 06/07/1637
Nossa Sr. do Livramento 09/11/1637

O

Orange 25/05/1637, 06/08/1637,
08/09/1637, 14/10/1637, 19/11/1637,
28/12/1637
Oranjenboom 09/03/1637, 30/04/1637,
25/11/1637, 29/11/1637
Otter 25/04/1637, 04/07/1637
Oud Vlissinge 14/03/1637
Ouden St. Jan 21/04/1637
Ouderkerck 04/07/1637, 12/11/1637,
02/12/1637
Out Vlissinge 02/04/1637, 18/06/1637
Ouwerkerck 20/11/1637
Overijssel 04/07/1637, 25/11/1637

P

Paradijs 28/07/1637
Paradijs Vogel 02/03/1637, 04/03/1637,
10/11/1637
Pater 29/07/1637
Patrijsvogel 06/05/1637
Pelgrom 07/09/1637, 08/09/1637,
09/09/1637
Pernambuco 28/02/1637, 02/04/1637,
16/04/1637, 21/10/1637, 02/11/1637,
07/11/1637, 03/12/1637

Phaisant 30/03/1637, 14/10/1637,
15/10/1637, 04/11/1637
Phoenix 26/10/1637
Pijnappel 23/02/1637, 07/03/1637,
13/03/1637, 17/03/1637, 18/03/1637,
25/11/1637
Prijs 20/04/1637
Prins Hendrick 06/06/1637

R

Regard 09/11/1637, 11/11/1637,
14/11/1637
Regeboog 11/03/1637, 14/03/1637,
18/06/1637, 03/07/1637, 04/07/1637,
22/07/1637, 26/11/1637
Reijberin 29/07/1637
Roode Leeu 24/04/1637, 04/07/1637
Rotterdam 08/06/1637, 26/10/1637,
19/11/1637

S

Salamander 10/10/1637
Salm 02/03/1637, 17/03/1637,
24/03/1637
Sampson 02/03/1637, 31/08/1637,
14/09/1637, 15/10/1637, 18/11/1637
Santa Clara 18/03/1637
Santa Maria 11/08/1637
Schoppe 29/05/1637, 18/08/1637,
07/09/1637, 08/09/1637, 12/09/1637,
28/12/1637
Seelandt 05/04/1637, 06/04/1637,
08/04/1637
Seerider 19/03/1637, 21/04/1637,
25/04/1637, 04/07/1637, 04/11/1637
Seerobbe 23/02/1637, 18/03/1637,
25/04/1637, 30/04/1637, 04/07/1637,
25/11/1637, 09/12/1637
Semken 07/09/1637
Sonne 02/04/1637, 24/10/1637,
04/11/1637, 19/11/1637
Sonnebloen 28/03/1637, 04/07/1637

Soutberch 07/03/1637, 02/04/1637,
 16/04/1637, 24/04/1637, 04/07/1637,
 06/07/1637, 10/07/1637, 03/09/1637,
 24/10/1637
 Speeljacht 02/04/1637, 08/04/1637
 Sperwer 30/04/1637, 23/06/1637,
 28/09/1637, 04/11/1637
 Spreeu 06/03/1637, 10/03/1637,
 04/07/1637, 07/09/1637, 04/11/1637
 St. Christoffel 28/07/1637, 10/11/1637
 St. Clara 23/02/1637, 12/03/1637,
 28/03/1637, 23/04/1637, 30/04/1637
 St. Francisco 28/12/1637
 St. Have 14/08/1637
 St. Helena 02/04/1637, 05/04/1637,
 08/04/1637
 St. Jacob 04/07/1637
 St. Jan 23/02/1637, 28/02/1637,
 18/03/1637, 28/03/1637, 02/04/1637,
 05/08/1637
 St. Marcus 21/12/1637
 St. Marten 26/05/1637, 07/07/1637
 St. Pieter 23/02/1637, 20/04/1637,
 22/04/1637, 28/04/1637, 04/07/1637,
 09/07/1637, 12/12/1637
 St. Thomé 18/10/1637
 Struijsvogel 07/09/1637
 Svelck 08/04/1637
 Swaen 04/07/1637
 Swaertn Winthond 04/07/1637
 Swaertvager 06/08/1637
 Swarten Arent 04/07/1637
 Swartre Leeuw 25/04/1637

T

Tertolen 04/07/1637
 Tijger 06/03/1637, 04/07/1637,
 24/07/1637, 05/08/1637, 04/11/1637,
 19/11/1637, 01/12/1637, 19/12/1637,
 21/12/1637, 23/12/1637
 Trommel 16/04/1637
 Tÿger van Vlyssingen 27/02/1637

V

Vaertuijch 12/12/1637
 Veer 21/04/1637, 04/07/1637
 Vereenigde Provintien 04/07/1637
 Veren Blaes 12/12/1637
 Vergulde Son 14/03/1637
 Vleermuijs 28/09/1637, 02/10/1637,
 04/11/1637, 11/12/1637
 Vliegende Sparwer 20/05/1637
 Vogel 07/11/1637
 Vogel Struijs 11/05/1637, 08/08/1637,
 04/11/1637, 10/11/1637
 Vos 30/04/1637
 Vrieschen Jager 02/03/1637, 24/03/1637,
 15/04/1637, 30/04/1637, 14/10/1637,
 04/11/1637

W

Walcheren 20/03/1637, 25/03/1637,
 04/07/1637, 05/08/1637
 Walcheren Seer 18/03/1637
 Wapen van Amsterdam 22/05/1637
 Wapen van Delft 14/03/1637,
 18/03/1637, 20/03/1637, 25/03/1637,
 22/05/1637, 04/07/1637, 14/09/1637
 Wapen van Hoorn 01/05/1637
 Wapen van Medemblik 12/03/1637,
 20/03/1637, 25/03/1637, 29/07/1637
 Wapen van Schoon 19/05/1637
 Wassende Maen 30/04/1637,
 04/06/1637, 04/07/1637, 30/10/1637
 Waterhond 23/02/1637, 25/11/1637,
 12/12/1637
 Westfriesland[t] 11/04/1637, 29/05/1637
 Westwouderkerck 23/02/1637,
 20/04/1637, 02/06/1637, 13/11/1637
 Willeboort 09/09/1637
 Winthond[t] 02/03/1637, 24/03/1637,
 20/06/1637, 04/07/1637
 Witte Duijff 30/04/1637
 Wolff 09/06/1637, 20/06/1637,
 30/06/1637

Z

Zee 28/03/1637
 Zeelandt 07/04/1637, 30/09/1637,
 06/10/1637, 12/10/1637, 13/10/1637,
 28/12/1637
 Zeeuschen Jager 04/07/1637
 Zelandia 02/04/1637
 Zuijdstarre 04/07/1637
 Zutphen 24/04/1637, 25/04/1637,
 30/04/1637, 04/07/1637, 30/09/1637,
 03/10/1637, 06/10/1637, 15/10/1637,
 28/12/1637

1638

A

Alkmaer 26/08/1638, 02/09/1638,
 13/09/1638, 18/09/1638, 21/09/1638,
 25/09/1638, 29/09/1638, 30/09/1638,
 04/10/1638, 08/10/1638, 11/10/1638,
 18/10/1638, 09/11/1638
 Amersfoort 08/01/1638, 27/01/1638,
 10/02/1638, 18/02/1638, 21/03/1638
 Amsterdam 01/01/1636, 29/01/1638,
 17/03/1638, 26/03/1638, 01/04/1638,
 22/04/1638, 28/05/1638, 11/08/1638,
 15/10/1638, 08/12/1638

B

Barque Longe 24/11/1638, 09/12/1638,
 15/12/1638
 Befaeemde Susanne 08/06/1638,
 10/06/1638, 12/06/1638, 26/06/1638,
 30/06/1638, 06/07/1638, 10/07/1638,
 26/08/1638, 30/09/1638
 Blaueuwe Leeuw 22/01/1638,
 29/01/1638, 03/04/1638, 22/04/1638,
 23/05/1638, 08/06/1638
 Blaue Duijff 03/02/1638, 04/02/1638,
 11/02/1638
 Bontekoe 04/12/1638

Brack 02/01/1638, 06/01/1638,
 07/01/1638, 18/01/1638, 21/01/1638,
 10/02/1638, 30/03/1638, 22/06/1638,
 30/08/1638, 02/09/1638, 25/10/1638,
 26/10/1638, 04/11/1638, 08/12/1638,
 27/12/1638
 Brack van Groeningen 22/01/1638,
 10/02/1638, 14/02/1638, 12/07/1638,
 02/09/1638, 11/10/1638
 Brack van Zeelant 05/06/1638,
 19/06/1638, 27/12/1638
 Brand van Troijen 05/02/1638,
 09/03/1638, 27/03/1638, 07/04/1638,
 07/06/1638, 23/09/1638, 07/10/1638

C

Caau 23/03/1638, 12/06/1638,
 20/07/1638, 21/07/1638, 23/07/1638,
 26/07/1638
 Campen 02/03/1638, 09/04/1638,
 19/04/1638, 23/05/1638, 08/06/1638
 Canarie Vogel 02/03/1638, 22/03/1638,
 22/06/1638, 27/12/1638
 Catte 27/12/1638
 Ceulen 06/04/1638, 27/11/1638
 Coninck Salomon 05/02/1638
 Coninck van Sweden 29/05/1638
 Conninck David 12/01/1638
 Crabbe 01/03/1638, 17/03/1638,
 27/03/1638, 07/04/1638, 07/06/1638,
 11/08/1638, 23/09/1638, 07/10/1638

D

Diemen 02/01/1638, 31/03/1638,
 09/04/1638, 27/07/1638, 26/10/1638,
 17/12/1638
 Dienen 05/09/1638, 10/09/1638,
 25/10/1638
 Doffer 23/01/1638, 29/01/1638,
 01/03/1638, 02/08/1638, 04/08/1638,
 07/08/1638, 08/12/1638, 31/12/1638
 Domborgh 17/02/1638, 23/05/1638,
 08/06/1638

Dondercuijl 22/01/1638, 25/01/1638
 Duijff 06/02/1638, 17/02/1638,
 04/06/1638, 27/07/1638, 02/08/1638,
 20/09/1638, 23/09/1638, 22/10/1638,
 12/11/1638, 08/12/1638, 31/12/1638
 Duijsent Been 06/02/1638

E

Edan 09/09/1638, 21/09/1638,
 25/10/1638
 Eendracht 25/05/1638, 01/06/1638,
 22/06/1638, 11/08/1638, 17/08/1638,
 21/09/1638
 Eendracht van Amsterdam 21/07/1638,
 03/08/1638
 Eendracht van Dordrecht 02/08/1638
 Eendracht van Zeelant 26/12/1638
 Eenhoorn 12/01/1638, 22/03/1638,
 09/06/1638, 21/06/1638, 23/06/1638,
 24/06/1638, 24/08/1638
 Ernestus 26/02/1638, 22/06/1638

F

Faem 27/12/1638, 31/12/1638
 Faeme van Amsterdam 27/12/1638

G

Goeree 08/01/1638, 20/01/1638,
 01/04/1638, 12/05/1638, 15/05/1638,
 03/06/1638, 22/06/1638, 27/12/1638,
 31/12/1638
 Goiana 06/02/1638, 16/02/1638,
 01/03/1638, 04/03/1638, 17/03/1638,
 06/04/1638, 02/06/1638, 04/06/1638,
 22/06/1638
 Goude Leeuw 07/01/1638, 30/01/1638,
 02/02/1638, 09/04/1638, 19/04/1638,
 14/07/1638, 30/07/1638
 Graeff Ernst 02/07/1638, 27/12/1638
 Grauwpaert 05/02/1638
 Griffioen 05/02/1638, 06/02/1638,
 25/05/1638
 Groene wijff 21/09/1638, 12/10/1638

H

Haantge 18/02/1638
 Hart 04/02/1638, 12/02/1638,
 30/07/1638
 Hart van Seelant 03/08/1638
 Hollantsche Thuijn 03/04/1638,
 22/04/1638, 23/05/1638, 08/06/1638
 Hoope 18/01/1638, 20/01/1638,
 11/02/1638, 05/06/1638, 22/06/1638,
 03/08/1638, 27/12/1638, 31/12/1638
 Hoope van Groeningen 03/10/1638,
 23/10/1638
 Hoope van Zeelant 27/12/1638
 Houthuijn 08/06/1638, 13/06/1638,
 30/06/1638

J

Joseph 14/07/1638
 Jupiter 05/10/1638, 24/11/1638

K

Keijserinne 09/05/1638, 25/05/1638,
 09/07/1638, 30/07/1638

L

Le bon Jesus, renomeado Olinda
 01/04/1638, 15/04/1638, 24/07/1638
 Leeuw van Amsterdam 03/04/1638
 Leeuwerk 12/02/1638, 24/09/1638,
 12/10/1638, 18/10/1638, 20/10/1638,
 16/11/1638
 Leeuwin 14/09/1638, 16/09/1638
 Leeuwinne 07/01/1638, 21/01/1638,
 20/06/1638, 21/09/1638, 11/11/1638,
 24/11/1638
 Leeuwinne van Zeelandt 11/01/1636
 Longua 01/10/1638

M

Macht van Enchuijsen 02/11/1638,
 10/11/1638, 16/11/1638, 13/12/1638,
 15/12/1638

Mauritius 12/06/1638
 Mercurius 06/02/1638, 12/02/1638,
 30/03/1638, 22/06/1638, 27/12/1638
 Middelburgh 17/02/1638, 03/04/1638,
 22/04/1638, 23/05/1638, 08/06/1638
 Monickendam 29/01/1638, 15/06/1638,
 16/06/1638, 19/06/1638, 12/07/1638,
 20/09/1638, 21/09/1638, 31/12/1638
 Morgen Sterre 21/07/1638
 Moriaen 28/01/1638, 02/10/1638

N

Nassau 28/01/1638, 14/06/1638,
 22/06/1638, 09/07/1638
 Nassau, Câmara Amsterdam, 02/11/1638
 Nasirius 17/03/1638
 Nossa Sra dos Librementos 25/05/1638
 Nossa Sra. da Luz 15/06/1638,
 21/06/1638, 23/06/1638

O

Oliepot 21/07/1638, 11/08/1638
 Olinda 16/07/1638, 22/07/1638,
 26/11/1638, 29/11/1638
 Oranje 25/03/1638, 01/04/1638,
 09/04/1638, 29/04/1638, 05/06/1638,
 22/06/1638, 27/12/1638
 Oranjenboom 12/01/1638, 21/01/1638,
 03/08/1638
 Otten 16/02/1638
 Ouderkerck 27/04/1638, 06/09/1638,
 09/09/1638, 10/09/1638, 15/09/1638,
 12/11/1638, 08/12/1638, 10/12/1638
 Overijssel 12/05/1638, 14/05/1638,
 22/06/1638, 27/12/1638, 29/12/1638,
 31/12/1638

P

Phaisant 17/03/1638, 12/07/1638
 Pijnappel 11/01/1638, 16/01/1638,
 18/02/1638, 04/03/1638, 21/03/1638
 Post 05/10/1638

Postpaerd 04/02/1638, 22/06/1638,
 18/11/1638, 27/12/1638

R

Regenbooge 21/01/1638, 01/02/1638,
 17/02/1638, 23/04/1638, 23/05/1638,
 08/06/1638
 Reus 07/10/1638, 18/11/1638
 Rotterdam 02/03/1638, 22/06/1638,
 27/12/1638

S

Salamander 02/03/1638, 05/06/1638,
 19/06/1638, 22/06/1638, 24/07/1638,
 22/10/1638, 27/12/1638
 Samson 24/02/1638, 27/02/1638,
 06/04/1638, 06/05/1638, 11/05/1638,
 16/07/1638, 20/07/1638, 23/07/1638,
 26/11/1638
 Schilt 20/11/1638
 Schoppe 12/01/1638, 15/04/1638,
 07/07/1638, 12/07/1638, 14/07/1638,
 24/07/1638, 27/07/1638, 21/09/1638,
 16/11/1638, 26/11/1638, 29/11/1638
 Seeland 17/02/1638, 08/06/1638,
 09/09/1638
 Sijara 17/01/1638, 18/01/1638,
 22/01/1638, 06/02/1638, 10/02/1638,
 03/03/1638, 29/09/1638, 30/09/1638,
 11/10/1638, 22/10/1638, 23/10/1638,
 23/11/1638, 27/12/1638
 Smient 06/04/1638, 06/05/1638,
 11/05/1638, 21/10/1638, 22/10/1638,
 18/11/1638, 24/11/1638
 Sonne 08/01/1638, 05/03/1638,
 06/03/1638, 21/03/1638
 Soutberg 08/06/1638, 01/09/1638,
 04/09/1638, 08/09/1638, 13/09/1638,
 21/09/1638, 16/11/1638
 Soutcas 05/02/1638, 09/03/1638,
 27/03/1638, 07/04/1638, 07/06/1638,
 24/09/1638, 07/10/1638

Speeljacht 03/02/1638, 04/02/1638,
03/03/1638, 27/03/1638, 07/04/1638,
07/06/1638, 30/07/1638

Spreeuw 11/01/1636

Spreeuw van Zeelant 24/11/1638

St Joseph 28/06/1638, 24/07/1638

St. Michiel 22/09/1638, 23/10/1638,
13/12/1638

St. Antonio 01/09/1638, 04/09/1638,
08/09/1638, 13/09/1638

St. Francisco 09/04/1638

St. Michiel 15/12/1638

Sta Clara 26/03/1638

Swaen 03/08/1638

Swart 13/01/1638

Swarten Beer 09/05/1638, 25/05/1638,
03/06/1638, 12/07/1638, 30/07/1638

Swol 08/06/1638, 19/06/1638,
22/06/1638, 30/12/1638

Swolle 27/12/1638

T

Tamaraca 10/07/1638, 07/08/1638,
05/09/1638, 18/10/1638, 08/12/1638,
10/12/1638

Tertholen 02/03/1638, 03/03/1638,
04/03/1638, 03/04/1638, 07/04/1638,
12/06/1638, 22/06/1638, 27/12/1638

Tijger 22/01/1638, 29/01/1638,
12/02/1638, 23/02/1638, 30/03/1638,
10/05/1638, 06/07/1638, 08/07/1638,
30/07/1638

Tijger van Mase 12/07/1638

Trouwe 11/11/1638, 23/12/1638

V

Vlaermuijs 06/02/1638, 08/02/1638,
20/06/1638

Vogel Struijs 29/01/1638, 06/02/1638,
01/03/1638

Vrissche Jager 15/02/1638, 16/02/1638,
20/06/1638, 12/07/1638, 02/08/1638,

11/08/1638, 02/09/1638, 09/09/1638,
21/09/1638, 21/10/1638, 23/10/1638,
23/11/1638

W

Wapen van Edam 06/09/1638

Wapen van Rotterdam 28/05/1638

Wapen van Rotterdam, iate 29/05/1638

Westwouder kerk 22/02/1638,
17/03/1638, 27/03/1638, 07/04/1638,
07/08/1638, 14/08/1638, 23/09/1638,
07/10/1638

Wimnende 22/03/1638

Winthont 28/10/1638

Witte Leeuw 02/03/1638, 03/03/1638,
04/03/1638, 05/03/1638, 03/04/1638,
07/04/1638, 12/06/1638, 16/06/1638,
19/06/1638, 20/09/1638, 25/09/1638,
07/10/1638

Z

Zeerobbe 16/01/1638, 21/03/1638

Zeland 22/01/1638, 25/01/1638,
22/04/1638, 23/05/1638

Zelandia 18/02/1638, 03/04/1638

Zutphen 22/01/1638, 25/01/1638,
29/01/1638, 10/02/1638, 15/06/1638,
16/06/1638, 19/06/1638, 12/07/1638,
22/07/1638, 21/09/1638, 04/11/1638,
23/11/1638, 31/12/1638

1639

A

Aaron 10/05/1639, 21/05/1639,
01/07/1639, 23/08/1639, 24/08/1639,
29/08/1639, 30/08/1639, 07/10/1639,
02/11/1639

Adam en Eva 24/01/1639, 09/02/1639,
15/02/1639, 01/03/1639, 08/03/1639,
11/03/1639

Alckmaer 06/02/1639, 14/02/1639,
10/05/1639, 01/07/1639, 10/08/1639,
17/09/1639, 19/11/1639, 01/12/1639,
31/12/1639
Amsterdam 28/01/1639, 05/02/1639,
17/02/1639, 23/04/1639, 31/10/1639,
10/12/1639
Arent 24/03/1639, 06/04/1639,
26/05/1639, 26/05/1639, 03/06/1639
Aron 20/03/1639, 24/03/1639

B

Barcque Longe 25/01/1639, 31/01/1639,
21/02/1639, 25/02/1639, 17/03/1639,
27/04/1639
Befaeemde Susana 28/02/1639,
11/04/1639, 27/04/1639
Befaeemde Susana, Camera Groeningen,
20/03/1639, 24/03/1639, 18/12/1639
Blauwen Engel 29/06/1639, 13/07/1639,
14/07/1639, 06/08/1639, 17/08/1639
Bonteckoe 07/01/1639, 13/01/1639,
19/01/1639, 07/10/1639, 02/11/1639
Bonteckoe van Eenkhuijsen 07/09/1639,
08/09/1639, 15/09/1639
Brack 18/01/1639
Brack van Groningen 18/01/1639,
19/02/1639, 26/04/1639, 10/05/1639,
23/08/1639, 19/11/1639
Brack van Groningen 02/02/1639,
20/10/1639, 31/12/1639
Brack van Zeelant 24/01/1639,
03/04/1639, 13/09/1639, 31/12/1639
Bracq 31/01/1639, 06/02/1639
Bruijnvisch 28/09/1639, 11/10/1639,
12/10/1639
Bul 06/02/1639, 24/03/1639

C

Campen 18/06/1639, 12/07/1639,
16/07/1639, 13/09/1639, 28/11/1639,
31/12/1639
Caravelle 10/05/1639

Casteel del Mina 20/03/1639,
18/04/1639, 23/05/1639, 17/06/1639
Ceullen 30/11/1639
Charitas 12/06/1639, 11/10/1639
Charitas, Câmara Amsterdam,
08/12/1639
Christoffel 01/07/1639
Daniel 08/12/1639

D

De Bril 26/05/1639, 03/06/1639
Deserie 10/05/1639
Diemen 20/01/1639, 21/01/1639,
31/01/1639, 02/02/1639, 20/07/1639,
21/07/1639
Doffer 07/01/1639, 10/01/1639,
09/02/1639, 19/02/1639, 01/04/1639,
04/06/1639, 27/07/1639, 07/10/1639
Doffer 06/01/1639
Dolfijn 20/03/1639, 18/04/1639,
23/05/1639, 17/06/1639
Dondercuijl 11/02/1639
Duijff 22/01/1639, 17/02/1639,
25/02/1639, 02/05/1639, 04/05/1639,
09/06/1639, 14/11/1639
Duijff 19/01/1639

E

Eendracht 26/01/1639, 01/03/1639,
14/03/1639, 17/03/1639, 27/04/1639,
02/07/1639, 11/07/1639, 12/07/1639,
13/11/1639, 31/12/1639
Eendracht van Amsterdam 14/07/1639,
06/08/1639, 29/08/1639
Eendracht van Zeelant 03/01/1639
Eendracht vander veer 11/02/1639
Engel 07/05/1639, 20/06/1639,
19/07/1639, 02/08/1639
Erasmus 15/11/1639, 16/11/1639,
23/11/1639
Ernestus 04/01/1639, 06/01/1639,
24/01/1639, 06/04/1639, 13/04/1639,
23/05/1639, 14/06/1639, 17/06/1639

F

Faeme 04/01/1639, 22/01/1639,
06/02/1639, 11/02/1639, 26/04/1639,
10/05/1639, 01/07/1639, 04/08/1639,
06/08/1639, 08/08/1639, 12/08/1639,
13/08/1639, 23/08/1639, 31/12/1639
Faisant 06/02/1639, 07/02/1639,
16/02/1639, 10/05/1639, 28/09/1639,
16/12/1639, 28/12/1639, 31/12/1639
Fortuijn 04/01/1639

G

Geele Zonne 24/03/1639, 06/04/1639,
10/05/1639, 04/08/1639, 06/08/1639,
12/08/1639, 13/08/1639, 23/08/1639,
31/12/1639
Goere 17/01/1639, 22/01/1639,
26/01/1639, 21/02/1639, 15/03/1639
Goeree 24/03/1639, 06/04/1639,
23/04/1639, 26/05/1639, 02/06/1639
Goijana 14/06/1639
Goude Son 21/01/1639, 24/03/1639,
06/04/1639, 10/05/1639, 04/08/1639,
23/08/1639, 27/08/1639, 31/12/1639
Graeff Ernest 27/01/1639
Gruwenhengst 04/12/1639,
14/12/1639, 22/12/1639, 31/12/1639
Groenwijff 06/02/1639, 11/02/1639,
10/03/1639, 17/03/1639, 27/04/1639
Groot Postpaert 22/02/1639,
10/03/1639, 17/03/1639
Grooten Christoffel 20/03/1639,
10/05/1639, 04/08/1639, 06/08/1639,
11/08/1639, 13/08/1639, 23/08/1639,
31/12/1639
Groothoorn 11/04/1639, 10/05/1639,
01/07/1639, 05/08/1639, 23/08/1639,
08/12/1639, 11/12/1639, 12/12/1639,
31/12/1639

H

Haerlem 20/03/1639, 10/05/1639,
01/07/1639, 12/07/1639, 07/09/1639,
12/09/1639, 31/12/1639
Haes 12/11/1639, 13/11/1639,
24/11/1639, 31/12/1639
Hennetge 05/07/1639, 20/07/1639,
28/07/1639
Hof van Hollant, VOC, 28/10/1639,
11/11/1639
Hollantsche Tuijn 20/12/1639
Hoop, 22/10/1639, 30/11/1639
Hoop van Groeningen 24/03/1639
Hoop van Middelburch 05/11/1639
Hoop van Zeeland 24/03/1639,
31/12/1639
Hoope 06/02/1639, 27/04/1639,
04/06/1639, 10/06/1639, 30/06/1639,
10/07/1639, 18/07/1639, 13/11/1639
Hoope van Groningen 11/02/1639
Hoope van Zeeland 25/01/1639
Huijs Nassauw 04/01/1639

J

Jongenboer 07/12/1639, 20/12/1639,
24/12/1639
Jupiter 25/01/1639, 17/02/1639,
08/03/1639
Jupiter, Câmara Amsterdam, 06/12/1639,
10/12/1639, 11/12/1639, 12/12/1639,
14/12/1639, 31/12/1639

K

Koij 28/11/1639

L

Leeuwerck 06/02/1639, 07/02/1639,
03/04/1639, 10/05/1639, 28/06/1639,
29/06/1639, 04/07/1639, 31/12/1639
Leeuwinne 25/01/1639, 06/02/1639,
17/02/1639, 08/03/1639, 24/03/1639,
06/04/1639, 26/05/1639, 03/06/1639

Leeuwinne , Câmara Amsterdam,
11/12/1639, 12/12/1639, 13/12/1639
Liefde van Medenblick 06/12/1639,
11/12/1639, 12/12/1639, 14/12/1639,
31/12/1639

M

Maeght van Eenckhuijsen 12/06/1639,
11/10/1639, 19/10/1639, 25/10/1639,
02/11/1639, 31/12/1639
Matanca 30/07/1639, 08/08/1639,
23/08/1639, 01/12/1639, 31/12/1639
Mercurius 08/01/1639, 10/06/1639,
17/07/1639, 06/08/1639
Middelburg 08/12/1639, 11/12/1639,
12/12/1639, 31/12/1639
Monickendam 18/01/1639, 06/02/1639,
07/02/1639, 11/02/1639, 21/02/1639,
23/08/1639
Moriean 06/02/1639, 07/02/1639,
26/03/1639, 10/05/1639, 20/05/1639,
21/05/1639, 27/05/1639, 03/06/1639,
04/06/1639, 19/10/1639, 02/12/1639,
31/12/1639

N

Nassau 13/01/1639, 19/01/1639,
05/04/1639, 06/04/1639, 14/04/1639,
23/05/1639, 10/06/1639, 17/06/1639
Nossa Sra. da Conceição 27/06/1639,
29/06/1639, 01/08/1639
Nossa Sra. da Libertação 28/09/1639

O

Olinda 11/02/1639, 04/05/1639
Ouderkercke, galiote 31/01/1639,
03/02/1639, 16/02/1639, 19/02/1639,
28/03/1639, 04/06/1639, 06/06/1639,
11/06/1639, 27/07/1639, 15/08/1639,
10/09/1639
Ouwerkerck 06/02/1639
Overijssel 07/01/1639, 17/01/1639,
26/01/1639, 26/03/1639, 26/04/1639,

01/07/1639, 06/08/1639, 29/08/1639,
07/10/1639, 25/10/1639, 02/11/1639

P

Postpaert 27/04/1639
Prinçes van Hoorn 20/03/1639
Princesse 18/04/1639, 23/05/1639,
17/06/1639
Prins 25/10/1639, 05/11/1639,
08/11/1639, 13/11/1639, 24/11/1639,
30/11/1639, 31/12/1639
Prins Henrick 06/10/1639, 28/10/1639,
13/11/1639, 30/11/1639, 31/12/1639

R

Regenboog 10/05/1639, 14/06/1639,
12/07/1639, 18/07/1639, 13/09/1639,
31/12/1639
Regenboog, Câmara Zelandia,
08/06/1639
Robbe 05/04/1639, 06/04/1639,
14/04/1639, 23/04/1639, 16/05/1639,
26/05/1639, 03/06/1639

S

Saeijer 26/10/1639, 28/10/1639,
11/11/1639, 13/11/1639, 30/11/1639,
31/12/1639
Sampson 08/12/1639, 20/12/1639,
31/12/1639
Samson 13/04/1639, 15/04/1639,
16/09/1639, 13/11/1639, 30/11/1639,
31/12/1639
Schaep 15/10/1639
Schoor 23/08/1639
Schoppe 11/12/1639, 06/02/1639,
07/02/1639, 15/03/1639, 10/05/1639,
27/06/1639, 29/06/1639, 29/07/1639,
08/08/1639, 27/08/1639, 28/09/1639,
22/10/1639, 31/12/1639
Siara 10/01/1639, 11/01/1639,
22/01/1639, 01/02/1639, 09/02/1639,
26/05/1639, 04/06/1639, 18/07/1639,

23/08/1639, 13/11/1639, 14/11/1639,
19/11/1639, 31/12/1639
Sonne 27/01/1639, 02/02/1639,
06/02/1639, 07/02/1639, 13/09/1639
Sonne van Amsterdam 01/07/1639
Sonne van Zeelandt 01/07/1639
Soutberch 06/02/1639, 07/02/1639,
12/03/1639, 26/04/1639, 10/05/1639,
01/07/1639, 04/08/1639, 23/08/1639,
31/12/1639
Soutkas 13/11/1639, 16/11/1639,
21/12/1639
Spreeu van Zeelant 19/11/1639
Spreeuw 14/03/1639, 28/06/1639,
29/06/1639, 04/07/1639, 23/08/1639,
27/08/1639, 15/10/1639, 25/11/1639,
13/12/1639, 31/12/1639
St. Anthonio e St. Pedro, 23/02/1639,
01/03/1639, 05/08/1639
St. Anthonio 24/01/1639
St. Antonio 19/11/1639
St. Jacob 05/10/1639, 07/10/1639,
17/10/1639, 27/10/1639, 02/11/1639
St. Jan 10/05/1639, 08/06/1639,
10/06/1639, 17/07/1639, 19/07/1639,
06/08/1639
St. João Batista 02/12/1639
St. Michiel 10/06/1639, 19/07/1639,
06/08/1639, 17/08/1639
St. Miguel 26/04/1639, 29/04/1639,
05/05/1639
St. Pieter 12/06/1639, 14/06/1639,
21/06/1639, 04/07/1639, 12/07/1639,
29/08/1639, 08/09/1639, 21/09/1639,
03/10/1639, 06/10/1639, 11/10/1639
Stijgerschinijt 19/07/1639
Stockvisen 07/01/1639, 13/01/1639,
19/01/1639, 13/11/1639, 30/11/1639,
11/12/1639, 31/12/1639
Swaen 22/02/1639, 23/02/1639,
24/03/1639, 28/03/1639, 06/04/1639,
26/04/1639, 10/05/1639, 01/07/1639,

04/08/1639, 27/08/1639, 13/09/1639,
03/10/1639, 31/12/1639
Swaen van Delft 05/08/1639,
23/08/1639

T

Tamarica 06/01/1639, 09/02/1639,
17/03/1639, 29/03/1639, 18/04/1639,
04/05/1639, 12/05/1639, 06/06/1639,
15/06/1639, 06/08/1639, 20/08/1639,
10/09/1639, 03/10/1639, 10/11/1639,
28/11/1639
Terthoolen 21/10/1639, 13/11/1639,
14/11/1639, 22/11/1639, 24/11/1639
Thoolen 25/10/1639, 31/12/1639
Trouw 07/01/1639, 12/01/1639,
05/02/1639, 17/02/1639, 08/03/1639

V

Vlaermuijs 10/05/1639, 30/11/1639,
31/12/1639
Vliegende duifvel 24/12/1639
Vriessen Jaeger 04/01/1639, 07/01/1639

W

Walcheren 25/01/1639, 05/04/1639,
06/04/1639, 14/04/1639, 27/04/1639,
06/05/1639, 26/05/1639, 03/06/1639
Wapen van Edam 16/05/1639
Westwouderkerck 09/11/1639,
11/11/1639, 13/11/1639, 23/11/1639,
30/11/1639, 31/12/1639
Witte Leeu 12/11/1639, 13/11/1639,
22/11/1639, 24/11/1639
Witten Leeuw 08/12/1639, 14/12/1639,
20/12/1639, 31/12/1639

Z

Zael 05/12/1639, 11/12/1639,
12/12/1639, 14/12/1639, 31/12/1639
Zeelandt 14/06/1639
Zeerobbe 25/02/1639, 10/03/1639,
28/03/1639, 27/04/1639

Zutphen 01/01/1639, 18/01/1639,
19/02/1639

1640

A

Alckmaar 22/12/1640, 31/12/1640
Amilia 14/11/1640
Amsterdam 20/01/1640, 30/01/1640
Amstelveen 29/12/1640
Arent 10/11/1640
Aron 26/10/1640, 01/11/1640,
03/11/1640

B

Befaaamde Susana 21/10/1640,
08/12/1640
Bontekoe 01/10/1640, 10/11/1640,
01/12/1640, 04/12/1640
Brack van Zeelant 09/01/1640,
01/02/1640, 09/12/1640
Brandaries 06/10/1640, 13/10/1640,
22/12/1640
Bruijnvisch 26/11/1640, 08/12/1640,
20/12/1640
Bul 31/12/1640

C

Caienes 06/10/1640
Cattebou 22/12/1640, 31/12/1640
Cleinhoorn 23/10/1640
Coninck Davit 17/12/1640
Coubbe 22/12/1640
Crabbe 06/10/1640, 13/10/1640

D

Diemen 21/01/1640, 12/10/1640,
14/11/1640
Doffer 04/01/1640, 05/01/1640

E

Eendracht 16/01/1640, 19/01/1640

Enckhuisen 01/10/1640
Engel Gabriel 01/12/1640
Ernestus 22/12/1640

F

Faem 24/09/1640
Fortuijn 05/11/1640

G

Geele Hoope 10/10/1640
Goudesterre 20/12/1640
Graeff Maurits 08/12/1640
Grauwenhengst 03/02/1640
Grooten Cristoffel 03/02/1640

H

Haese 22/12/1640
Harinck 05/10/1640, 10/10/1640,
13/10/1640, 22/10/1640, 26/10/1640
Hartoch 06/10/1640, 13/10/1640
Hazewint 20/12/1640
Hertoch 22/12/1640
Hoop van Zeeland 05/12/1640
Hoope 03/02/1640, 14/11/1640,
01/12/1640, 22/12/1640
Hoorn 26/10/1640
Huis van Schagen 07/10/1640,
08/12/1640

J

Jupiter 03/02/1640

K

Keijserin 22/12/1640, 31/12/1640

L

Leeuwerick 03/01/1640, 07/01/1640,
09/01/1640
Leeuwinne 04/01/1640, 10/11/1640
Liefde 18/11/1640
Liefde van Medemblik 03/02/1640

M

Maegt van Dort 18/09/1640
 Maegt van Enkhuizen 22/12/1640
 Mauritius 21/10/1640
 Morgenstarre 18/11/1640, 08/12/1640,
 17/12/1640
 Moriantje 14/09/1640, 22/09/1640,
 25/09/1640

N

Nassau 22/12/1640
 Nossa Senhora de Oliveira 03/01/1640

O

Oudekerck 25/01/1640, 30/01/1640,
 01/02/1640

P

Phaisant 25/01/1640, 26/01/1640,
 30/01/1640, 02/02/1640
 Postpaert 10/01/1640, 01/10/1640,
 08/12/1640, 17/12/1640, 20/12/1640
 Prins Maurits 29/10/1640
 Prins Hendrik 03/02/1640
 Roode Leeuw 26/10/1640

S

Sael 03/02/1640
 Saijer 03/02/1640
 Samaritaen 20/12/1640
 Sampson 03/01/1640, 07/01/1640,
 09/01/1640, 02/02/1640, 03/02/1640
 Schoppe 03/01/1640, 09/01/1640,
 25/01/1640, 26/01/1640, 27/01/1640,
 30/01/1640, 02/02/1640
 Snoeck 10/11/1640
 Soutcas 10/11/1640
 Spreuw 09/10/1640
 Society, T(h)e 13/01/1640
 St. Jacob 19/10/1640, 21/10/1640,
 23/10/1640, 08/12/1640, 20/12/1640
 St. Jan Batista 22/12/1640

St. Lourens 08/10/1640
 St. Poll 02/11/1640
 Stockvis 03/02/1640, 10/11/1640
 Swaen 04/10/1640, 05/10/1640,
 02/11/1640, 16/11/1640

T

Tamarica 06/10/1640, 08/10/1640
 Tijger 22/12/1640
 Tuijnsluijper 01/12/1640

V

Veele Hoop 23/10/1640
 Vleermuijs 04/01/1640, 09/01/1640

W

Wapen van Delft 25/01/1640,
 22/12/1640, 27/12/1640, 31/12/1640
 Wapen van Engelandt 24/11/1640,
 28/11/1640, 07/12/1640
 Westwouderkerck 30/01/1640,
 03/02/1640
 Witte Leeuw 17/12/1640
 Witteneenhoorn 26/10/1640

Z

Zeeridder 01/10/1640, 26/10/1640,
 31/10/1640, 27/11/1640, 01/12/1640

1641

A

Alckmaer 04/01/1641
 Amersfoort 29/04/1641, 30/04/1641,
 10/05/1641, 11/05/1641, 13/05/1641,
 05/07/1641, 11/07/1641, 17/07/1641,
 09/08/1641, 10/08/1641, 19/08/1641
 Amsterdam 11/02/1641, 15/02/1641,
 19/02/1641, 06/03/1641, 11/03/1641,
 20/03/1641, 26/03/1641, 29/03/1641,
 12/04/1641, 23/04/1641, 09/05/1641,
 27/05/1641, 30/05/1641

Amsterdam, barca 29/03/1641,
20/06/1641, 10/08/1641
Amsterdam, galião 29/03/1641,
24/04/1641, 23/09/1641
Amstelveen 30/05/1641, 31/05/1641,
08/08/1641, 10/08/1641, 09/09/1641,
25/10/1641

B

Befaemde Susanna 11/11/1641,
12/12/1641
Blaeuwen Engel 04/01/1641
Bontekoe 22/01/1641, 29/03/1641,
12/04/1641, 16/04/1641, 25/04/1641,
29/04/1641, 30/04/1641, 15/05/1641,
10/08/1641, 23/11/1641
Bontemantel 09/02/1641
Brack 20/02/1641, 07/03/1641,
10/08/1641, 09/09/1641, 25/10/1641,
30/11/1641
Brand van Troijen 03/10/1641,
05/11/1641
Brandaris 19/01/1641, 22/01/1641
Bruijnvis 05/01/1641, 17/01/1641,
06/02/1641, 19/02/1641, 25/02/1641,
18/03/1641, 20/03/1641, 29/03/1641,
24/04/1641, 30/04/1641, 29/05/1641,
07/06/1641, 17/06/1641, 08/08/1641,
10/08/1641, 21/08/1641, 22/08/1641,
09/09/1641, 25/10/1641, 06/12/1641
Bruijnvis, Câmara Amsterdam,
12/11/1641
Bruijsman 07/09/1641, 09/09/1641,
25/10/1641
Burgh 29/08/1641, 09/09/1641,
16/09/1641, 12/10/1641, 25/10/1641

C

Cameel 01/05/1641, 11/06/1641,
18/06/1641, 05/07/1641, 11/07/1641,
17/07/1641, 10/08/1641

Campan 05/01/1641, 29/04/1641,
30/04/1641, 02/05/1641, 11/05/1641,
13/05/1641
Casteel del Mina 01/08/1641,
10/08/1641, 07/09/1641, 09/09/1641,
25/10/1641
Charitas 30/04/1641, 28/05/1641,
30/05/1641
Coin 12/02/1641, 29/03/1641,
30/05/1641
Connick Davidt 01/02/1641,
19/02/1641, 11/03/1641, 29/03/1641,
24/04/1641, 30/05/1641, 18/10/1641,
31/10/1641, 01/11/1641, 04/11/1641,
23/11/1641, 03/12/1641, 30/12/1641
Crabbe 19/01/1641, 22/01/1641,
05/02/1641, 29/03/1641

D

Diemen 21/02/1641, 29/03/1641
Dolphijn 10/02/1641, 20/02/1641,
24/06/1641, 29/06/1641, 16/07/1641,
18/07/1641, 19/07/1641, 10/08/1641,
29/08/1641, 07/09/1641, 09/09/1641,
09/10/1641, 29/10/1641, 16/11/1641,
23/11/1641
Dolphijn, Câmara Amsterdam,
06/08/1641
Dolphijn, Câmara do Mosa, 20/11/1641
Dolphijn van Hoorn 07/03/1641
Dolphijn 09/09/1641, 08/10/1641,
12/10/1641, 25/10/1641
Drije Meerlen 09/07/1641, 09/08/1641,
10/08/1641, 19/08/1641

E

Eendracht 11/01/1641, 11/02/1641,
15/02/1641, 29/03/1641, 30/05/1641
Eendracht, Câmara do Mosa, 23/09/1641
Elisabeth 12/11/1641, 06/12/1641
Emilia 20/01/1641, 07/03/1641

Enckhuijsen 15/02/1641, 08/03/1641,
09/03/1641, 29/03/1641, 23/05/1641,
30/05/1641

Erasmus 25/11/1641

Ernestus 05/01/1641, 07/03/1641,
11/07/1641, 17/07/1641, 09/08/1641,
10/08/1641

F

Flora 16/01/1641, 19/02/1641,
21/02/1641, 04/03/1641, 07/03/1641,
19/08/1641, 20/08/1641, 19/09/1641,
23/09/1641, 14/10/1641, 09/12/1641

Fortuijn 11/01/1641, 09/02/1641,
29/03/1641, 29/04/1641, 08/07/1641,
10/07/1641, 13/07/1641, 10/08/1641

Franckfort 05/01/1641

G

Geelehoop 07/01/1641, 07/03/1641,
31/05/1641

Gloeijende Oven 11/01/1641

Goerre 19/02/1641, 21/02/1641,
07/03/1641, 19/08/1641, 20/08/1641,
26/11/1641

Goud Sterre 05/01/1641, 20/01/1641,
21/03/1641, 29/03/1641, 05/05/1641,
06/05/1641, 08/06/1641, 05/07/1641,
08/07/1641, 13/07/1641, 17/07/1641,
22/07/1641, 23/07/1641, 10/08/1641,
17/08/1641

Graef Hendrick 29/11/1641

Graeff Ernst 22/02/1641, 19/08/1641,
25/11/1641

Groeningen 11/02/1641, 14/02/1641,
06/03/1641, 20/06/1641, 24/07/1641,
08/08/1641, 10/08/1641, 30/08/1641,
03/09/1641

Groenwijff 01/05/1641, 30/05/1641

Groot Gerrit 11/02/1641, 15/02/1641,
29/03/1641, 30/04/1641, 30/05/1641

Groote Jens 29/03/1641

Groot Hooren 08/01/1641

H

Haen 20/02/1641

Haerlem 24/01/1641, 26/01/1641,
28/01/1641, 08/04/1641

Halve Mane 29/07/1641, 10/08/1641

Harnick 29/01/1641, 05/02/1641,
29/03/1641, 29/05/1641, 08/07/1641

Hart 12/12/1641, 13/12/1641

Hartoch 05/01/1641, 20/01/1641

Hazewint 20/02/1641, 15/03/1641,
29/03/1641, 30/05/1641

Henne 24/12/1641

Hennetge 26/03/1641, 29/03/1641,
12/04/1641, 23/04/1641, 09/05/1641,
30/05/1641

Hollandia 01/05/1641, 15/06/1641,
22/06/1641, 01/08/1641, 10/08/1641,
26/08/1641, 09/09/1641, 16/09/1641,
22/10/1641, 24/10/1641, 25/10/1641

Hoope 30/04/1641, 20/05/1641,
31/05/1641

Hoope, Câmara Amsterdam, 13/07/1641

Houtthuijn 07/03/1641, 29/03/1641,
29/04/1641, 08/07/1641, 10/07/1641,
13/07/1641, 10/08/1641

Houtthuijn van Amsterdam 10/02/1641

Huijs van Schagen 10/01/1641,
11/01/1641

J

Jager 06/03/1641, 29/03/1641,
08/04/1641, 13/04/1641, 30/11/1641

Jonge Crabbe 08/02/1641

Jonge Prins 12/11/1641, 22/11/1641,
12/12/1641

Juffrou Elisabeth 11/01/1641

K

Keijser 19/09/1641, 18/10/1641

Koin 15/02/1641, 08/03/1641,
12/03/1641

L

Leeuwinne 11/02/1641, 02/03/1641,
08/03/1641, 09/03/1641, 22/03/1641,
29/03/1641, 28/05/1641, 30/05/1641

Leijden 07/04/1641, 08/04/1641,
11/04/1641, 22/04/1641, 27/04/1641,
28/05/1641, 30/05/1641

Leijerdorp 31/01/1641, 12/02/1641,
07/03/1641, 10/08/1641, 17/08/1641,
09/09/1641, 25/10/1641, 31/10/1641

Liefde 16/01/1641, 04/03/1641,
09/04/1641, 10/04/1641, 30/05/1641,
10/08/1641, 08/10/1641, 09/10/1641,
12/10/1641, 28/10/1641, 29/10/1641,
05/11/1641, 16/11/1641, 16/12/1641,
18/12/1641, 21/12/1641

Liefde, Câmara Amsterdam, 15/11/1641

Liefde, Câmara Zelandia, 08/07/1641

Lieffde, Camera do Mosa, 09/02/1641,
29/03/1641

Lillo 30/09/1641

M

Matança 15/02/1641, 08/03/1641,
09/03/1641, 27/03/1641, 29/03/1641,
31/05/1641, 04/06/1641, 10/08/1641,
03/09/1641, 07/09/1641

Mauritius 02/02/1641, 10/02/1641,
19/02/1641, 06/03/1641, 07/03/1641,
11/03/1641, 20/06/1641, 24/07/1641,
08/08/1641, 10/08/1641, 30/08/1641,
03/09/1641

Meerkotte 19/11/1641

Melckmeijsgen 15/11/1641

Mercurius van Enckhuisen 04/01/1641

Middelburch 05/01/1641, 01/03/1641,
05/03/1641, 07/03/1641, 17/06/1641,
05/08/1641, 06/08/1641, 10/08/1641,
26/08/1641, 23/11/1641, 02/12/1641,
09/12/1641, 11/12/1641

Moriaen 12/03/1641, 13/04/1641,
14/04/1641, 01/05/1641, 18/05/1641,
27/05/1641, 30/05/1641

N

Nassauw 05/01/1641, 13/02/1641,
02/03/1641, 20/03/1641

Nassauw 29/03/1641, 10/08/1641,
13/09/1641, 25/10/1641

Nossa Sa. do Carmo 19/08/1641

O

Oijebaer 16/01/1641, 26/01/1641

Orpheus 13/02/1641, 29/03/1641,
10/04/1641, 15/04/1641, 30/05/1641,
11/10/1641, 12/10/1641, 21/10/1641,
05/11/1641, 13/11/1641

Oudeberck 29/03/1641, 10/08/1641,
04/09/1641

Ouderkerck 15/02/1641, 21/02/1641,
29/03/1641, 18/09/1641, 26/09/1641,
04/11/1641

Overijssel 15/02/1641, 08/03/1641,
09/03/1641, 29/03/1641, 30/04/1641,
30/05/1641

P

Patientie 06/05/1641, 07/05/1641,
15/05/1641, 10/08/1641, 18/09/1641,
17/10/1641

Prijs 09/09/1641

Princesse 11/07/1641, 10/08/1641,
23/09/1641, 12/10/1641, 01/11/1641,
19/11/1641, 22/11/1641, 26/11/1641,
03/12/1641

Princesse Amilia 17/06/1641,
02/12/1641

Princesse van Amsterdam 14/10/1641

Princesse van Zeelant 10/08/1641

Propheet David 18/01/1641

Propheet Samuel 30/08/1641,
14/10/1641, 17/10/1641

R

Regenbooch 05/01/1641, 29/03/1641
 Reijger 13/11/1641, 23/11/1641,
 03/12/1641
 Rijswijck 20/02/1641, 21/02/1641,
 29/03/1641, 18/05/1641, 10/08/1641,
 04/09/1641, 06/11/1641

S

Saijer 01/03/1641, 04/03/1641,
 29/03/1641, 30/03/1641, 08/04/1641,
 29/04/1641, 18/07/1641, 10/08/1641,
 21/08/1641
 Salamander 20/01/1641, 07/03/1641,
 17/06/1641, 10/08/1641, 23/09/1641,
 23/11/1641, 02/12/1641, 09/12/1641
 Samaritaen 14/01/1641, 12/02/1641,
 19/02/1641, 21/02/1641, 07/03/1641,
 19/08/1641, 20/08/1641, 26/11/1641
 Sampson, Câmara Amsterdam,
 14/02/1641, 29/03/1641, 23/04/1641,
 25/11/1641
 Santvoort 19/02/1641, 20/02/1641,
 15/03/1641, 18/03/1641, 20/03/1641,
 29/03/1641, 24/04/1641, 29/05/1641,
 07/06/1641, 08/08/1641, 10/08/1641,
 09/09/1641, 25/10/1641
 Schelvis 30/05/1641
 Schevelingen 23/11/1641, 12/12/1641,
 19/12/1641, 24/12/1641
 Scheveningen 16/04/1641, 07/05/1641,
 15/05/1641, 30/05/1641, 10/08/1641
 Schildt Padde 19/09/1641, 24/10/1641
 Scholvis 09/02/1641, 29/03/1641
 Siara 10/08/1641
 Slooterdijck 02/02/1641, 19/02/1641,
 21/02/1641, 07/03/1641, 19/08/1641,
 20/08/1641, 26/11/1641, 01/12/1641,
 02/12/1641, 03/12/1641, 09/12/1641,
 16/12/1641, 20/12/1641, 23/12/1641
 Snoeck 06/02/1641, 02/03/1641
 Soutberch 08/01/1641, 25/11/1641

Souteland 30/04/1641, 30/05/1641
 Soutkas 05/01/1641
 Soutvoortt 08/02/1641
 Speeljacht 29/03/1641
 Speeljacht van Hoorn 10/04/1641,
 29/04/1641
 Spiritu Sancto 12/10/1641, 30/11/1641
 Spreeuw 23/11/1641
 St. Jacob 11/01/1641, 22/02/1641,
 06/03/1641, 26/03/1641, 29/03/1641,
 30/05/1641, 18/10/1641, 09/12/1641,
 31/12/1641
 St. Jacob, Câmara Amsterdam,
 15/11/1641, 22/11/1641
 St. Jacob, Câmara do Mosa, 12/11/1641
 St. João Batista 15/02/1641, 29/03/1641,
 30/11/1641, 13/12/1641, 17/12/1641
 St. Lourens 29/03/1641, 08/04/1641,
 13/04/1641, 25/04/1641, 29/04/1641,
 30/04/1641, 10/08/1641, 26/08/1641,
 23/09/1641, 02/10/1641, 08/10/1641,
 29/10/1641
 St. Matheus 08/07/1641
 St. Mathias 17/02/1641, 10/07/1641,
 13/07/1641, 10/08/1641
 St. Nicolaes 03/05/1641, 13/05/1641
 St. Pieter 22/07/1641, 10/08/1641,
 07/09/1641, 09/09/1641, 25/10/1641
 St. Pieter, Câmara do Mosa, Rotterdam,
 28/08/1641
 Starre 15/11/1641
 Steenhuijs 28/10/1641, 05/11/1641
 Steenhuijs van Hoorn, Zelândia,
 09/02/1641, 29/03/1641, 08/04/1641,
 10/04/1641, 20/05/1641, 30/05/1641
 Stoockvis 02/03/1641
 Swaen 29/06/1641, 11/07/1641,
 09/08/1641
 Swane 12/05/1641, 17/06/1641,
 10/08/1641, 19/08/1641, 20/11/1641
 Swarte Beer 04/01/1641
 Swarten Arent 08/03/1641, 29/03/1641,
 30/06/1641, 03/07/1641, 12/07/1641,

19/07/1641, 25/07/1641, 26/07/1641,
10/08/1641
Swol 02/02/1641, 10/02/1641,
11/02/1641, 20/02/1641, 26/02/1641,
07/03/1641, 29/03/1641, 13/04/1641,
15/04/1641, 23/04/1641, 30/05/1641

T

Tertoolen 05/01/1641, 22/01/1641
Tholen 29/03/1641, 30/03/1641,
27/04/1641
Thuijn Sluiper 29/01/1641, 13/02/1641,
21/02/1641, 15/03/1641, 29/03/1641,
01/05/1641, 29/05/1641, 07/06/1641,
10/08/1641, 24/08/1641, 18/09/1641,
08/11/1641, 11/11/1641
Tijger 30/01/1641, 19/08/1641,
09/09/1641, 25/10/1641
Tijger van Rotterdam 05/01/1641,
07/02/1641

U

Utrecht 05/01/1641, 22/01/1641,
01/03/1641, 04/03/1641, 05/03/1641,
07/03/1641, 10/08/1641, 23/09/1641,
09/12/1641

V

Vervulde Bijl 30/04/1641
Vlissingen 08/01/1641

W

Waeckende Boij 30/09/1641
Walcheren 20/11/1641
Wapen van Amsterdam 30/04/1641
Wapen van Delft 02/01/1641,
22/01/1641, 27/08/1641, 04/09/1641,
09/09/1641, 11/09/1641, 16/09/1641,
23/09/1641
Wapen van Dordrecht 14/09/1641,
01/11/1641, 19/11/1641, 25/11/1641,
26/11/1641, 03/12/1641, 10/12/1641

Wapen van Dorth 09/02/1641,
14/10/1641
Waterhont 01/05/1641, 11/06/1641,
13/06/1641, 14/06/1641, 17/06/1641,
02/07/1641, 08/07/1641, 30/12/1641,
31/12/1641

Weselken 30/11/1641

Wilde Beer 16/09/1641, 25/10/1641

Witte Leeuw 05/01/1641, 22/01/1641,
09/02/1641, 01/03/1641, 04/03/1641,
07/03/1641, 17/06/1641, 05/08/1641,
06/08/1641, 10/08/1641, 26/08/1641

Witte Valck 24/06/1641, 29/06/1641,
04/07/1641, 06/07/1641

Z

Zeepaert 16/04/1641
Zeeridder 25/01/1641, 29/03/1641
Zeerobbe 17/11/1641
Zeeu[w]se Jager 01/05/1641, 07/05/1641

1642

A

A[E]milia 23/01/1642
Abrahams Offerhande 28/06/1642,
07/08/1642, 22/12/1642
Amilia 20/01/1642
Amstelveen 06/02/1642, 25/09/1642
Amsterdam 13/01/1642, 13/02/1642,
17/02/1642, 17/03/1642, 18/03/1642,
20/03/1642, 25/03/1642, 17/04/1642,
18/04/1642, 25/08/1642, 23/09/1642,
28/11/1642, 12/12/1642 22/12/1642,
29/12/1642

B

Beer van de Kuste 29/03/1642
Blauwe Boer 28/06/1642, 04/07/1642
Blauwen Haen, Câmara Amsterdam,
09/05/1642, 12/05/1642, 19/05/1642,
07/06/1642, 25/08/1642, 09/10/1642,

13/10/1642, 15/10/1642, 16/10/1642,
24/10/1642, 12/11/1642, 09/12/1642,
12/12/1642, 14/12/1642, 26/12/1642
Bonte Lam 03/01/1642
Bontelam van Amsterdam 29/10/1642,
30/10/1642
Borgh't 06/02/1642, 23/05/1642
Borgh't van Amsterdam 27/03/1642
Brack 22/04/1642, 25/08/1642,
09/10/1642, 12/11/1642, 28/11/1642
Brandaris 07/01/1642
Bruijnvis 11/02/1642, 13/02/1642,
20/02/1642, 01/03/1642, 25/08/1642
Burch't 17/03/1642, 21/03/1642,
27/03/1642, 05/04/1642, 26/04/1642,
02/06/1642, 05/06/1642, 14/06/1642,
17/06/1642

C

Cabriel 30/07/1642
Cabriet 09/04/1642, 14/05/1642,
31/05/1642, 16/06/1642, 12/07/1642,
14/07/1642, 28/07/1642, 02/08/1642,
12/08/1642, 20/08/1642, 19/09/1642,
09/10/1642, 28/11/1642
Conninck David 31/01/1642,
14/03/1642, 04/04/1642, 05/04/1642,
07/04/1642, 10/04/1642, 14/04/1642,
15/05/1642, 07/06/1642, 27/06/1642,
05/07/1642, 08/07/1642
Conninck David, Câmara Amsterdam,
03/07/1642
Crabbe 07/01/1642
Croone van Middleburgh 04/12/1642

D

Deventer 25/08/1642, 12/09/1642
Diemen 02/04/1642, 17/04/1642,
18/04/1642, 15/05/1642, 03/06/1642,
24/06/1642, 11/07/1642
Dolphijn 03/01/1642, 25/03/1642,
10/10/1642, 31/10/1642, 28/11/1642,
26/12/1642

Dolphijn van Hoorn 09/05/1642,
12/11/1642
E
Eendracht 28/06/1642, 01/07/1642,
04/07/1642, 21/07/1642, 22/12/1642,
26/12/1642, 29/12/1642, 30/12/1642
Eendracht 14/12/1642
Eendracht 08/11/1642, 17/11/1642,
09/12/1642, 17/12/1642, 18/12/1642
Elias 21/11/1642, 01/12/1642,
19/12/1642
Elisabeth 11/02/1642, 13/02/1642,
20/02/1642, 01/03/1642
Enckhuijsen 25/03/1642, 01/04/1642
Erasmus, Câmara do Mosa, 17/04/1642,
20/04/1642, 07/06/1642, 25/08/1642,
11/09/1642
Ernestus 23/08/1642

F

Flora 14/01/1642, 27/01/1642,
31/01/1642, 01/02/1642, 01/03/1642
Fortuijn 05/09/1642

G

Geele Hoope 01/03/1642
Ghulde Rhee 21/12/1642, 24/12/1642,
30/12/1642
Gloijende Oven 28/07/1642,
29/07/1642, 18/08/1642, 27/08/1642
Goeree 01/01/1642, 17/02/1642,
01/03/1642, 03/03/1642, 01/04/1642,
17/11/1642
Goutelande 13/01/1642
Graeff Hendrick 17/02/1642,
17/03/1642, 18/03/1642
Groene Wif 02/03/1642, 07/06/1642,
23/08/1642, 26/08/1642
Groeningen 02/08/1642, 12/08/1642,
25/08/1642, 12/09/1642
Groere 18/02/1642
Groningen 04/04/1642, 08/05/1642,
07/06/1642

Groote Gerrit 27/11/1642, 28/11/1642,
05/12/1642, 11/12/1642
Grooten Christoffel 07/01/1642

H

Haen 07/06/1642, 01/07/1642,
21/07/1642, 20/09/1642, 28/11/1642,
10/12/1642, 22/12/1642, 24/12/1642
Haerlem 10/01/1642, 20/08/1642,
25/08/1642, 09/10/1642, 19/12/1642
Haerlem, Câmara Amsterdam,
03/07/1642, 04/10/1642
Harnick 22/04/1642, 12/11/1642
Hart 27/01/1642, 04/02/1642,
17/02/1642, 17/03/1642, 18/03/1642,
16/12/1642, 17/12/1642
Hasewint 31/03/1642, 25/08/1642,
18/09/1642, 09/10/1642, 28/11/1642,
11/12/1642
Hercules 30/09/1642
Hinde 24/03/1642
Hinderson 01/07/1642, 21/07/1642,
20/08/1642
Hollandia 06/02/1642, 17/03/1642,
20/03/1642, 21/03/1642, 04/04/1642
Hoope 07/01/1642, 01/12/1642,
04/12/1642
Houttuijn 19/10/1642, 08/12/1642

J

Jems 08/12/1642, 15/12/1642
Jonathan van de Maaze 29/10/1642,
30/10/1642

L

Lam 01/12/1642, 04/12/1642
Leeuwinne 07/01/1642, 04/10/1642,
09/10/1642, 31/10/1642, 10/11/1642
Leeuwinne, Câmara Zeelandia,
07/06/1642, 11/06/1642, 13/06/1642,
23/06/1642, 24/06/1642, 25/08/1642
Leijden 08/08/1642, 25/08/1642,
06/10/1642, 09/10/1642, 12/11/1642

Leijderdorp 08/01/1642, 11/01/1642,
13/01/1642, 17/01/1642, 10/02/1642,
28/07/1642, 20/08/1642, 25/08/1642,
08/09/1642

Liefde van Zeelant 25/11/1642

Loanda 01/07/1642, 04/07/1642,
21/07/1642, 25/08/1642, 09/09/1642,
09/10/1642, 23/10/1642, 31/10/1642,
10/11/1642, 20/11/1642

M

Matança 11/03/1642, 20/03/1642,
24/03/1642, 25/03/1642, 19/05/1642,
04/06/1642, 11/06/1642, 12/11/1642,
20/11/1642, 27/11/1642, 28/11/1642

Matance 10/11/1642

Mauritius 24/10/1642, 07/11/1642,
12/11/1642, 19/11/1642, 11/12/1642

Melckmeijsgiens 19/10/1642,
20/10/1642

Melckmeijt 03/01/1642, 28/11/1642

Middelburgh 14/01/1642, 27/01/1642,
01/02/1642, 11/02/1642, 19/02/1642,
01/03/1642

Morgen Starre 12/03/1642

Moriaen 02/03/1642, 04/04/1642,
03/06/1642

N

Nantes 07/12/1642

Nassau 07/02/1642, 12/02/1642,
29/03/1642, 19/05/1642, 03/06/1642,
04/06/1642, 18/06/1642

Neptunus, Câmara Holanda do Norte,
02/07/1642, 04/07/1642, 03/09/1642,
18/11/1642, 22/11/1642, 11/12/1642

Nieu Deventer 12/06/1642, 13/06/1642,
23/06/1642, 08/07/1642, 07/10/1642

Noorthollant 23/12/1642

Nossa Senhora da Conceção 01/03/1642

Nossa Senhora do Carmo 31/01/1642,
01/03/1642

O

Oijevaer, Câmara Amsterdam,
19/04/1642
Olam 13/11/1642
Olifant 11/12/1642, 15/12/1642
Olinda (antiga barca Speel Jacht)
04/12/1642
Ommelandia, Câmara Holanda do Norte,
12/06/1642, 13/06/1642, 23/06/1642,
25/08/1642, 12/11/1642, 18/11/1642,
22/11/1642, 27/11/1642, 09/12/1642,
19/12/1642
Orangienboom, Câmara do Mosa,
05/11/1642, 28/11/1642, 26/12/1642,
29/12/1642, 30/12/1642
Ouderkerck 19/02/1642, 01/03/1642
Overijssel 23/02/1642, 24/02/1642,
04/04/1642

P

Patientie 18/12/1642
Porto Calvo, (antiga barca Wapen van
Haerlem) 04/12/1642, 12/12/1642
Princesse, Câmara Amsterdam,
24/10/1642, 07/11/1642, 12/11/1642
Princesse Amilia 17/02/1642,
18/02/1642
Prins 28/01/1642, 14/02/1642
Prins van Portugal 20/07/1642,
20/10/1642, 25/11/1642, 12/12/1642,
18/12/1642
Propheet Samuel, Câmara da Groninga,
04/11/1642

R

Reciff, (antiga barca Hoope) 04/12/1642
Reconvre 04/11/1642
Regenboge 12/11/1642
Reijger 10/05/1642, 04/07/1642,
24/07/1642
Rio Grande 04/12/1642, 12/12/1642

S

Saijer 28/07/1642, 29/07/1642,
01/08/1642, 16/08/1642, 25/08/1642,
26/08/1642, 09/10/1642, 28/11/1642
Salamander 06/01/1642, 10/01/1642,
27/01/1642, 17/02/1642, 18/02/1642,
24/02/1642, 03/03/1642, 05/03/1642,
01/04/1642
Samaritaen 17/02/1642, 01/03/1642,
17/03/1642, 18/03/1642, 05/04/1642,
17/11/1642
Samaritan 31/01/1642, 14/02/1642
Santa Catarina 09/10/1642
Santvoort 25/08/1642
Scheveninge 19/05/1642, 28/05/1642,
25/06/1642
Schilpat 30/04/1642, 28/11/1642
Sloterdijck 01/03/1642, 17/11/1642
Snoeck, Câmara Amsterdam,
22/04/1642, 07/06/1642, 23/08/1642,
25/08/1642, 11/09/1642, 18/09/1642,
19/09/1642, 06/10/1642, 07/10/1642,
25/10/1642, 26/10/1642
Soute Lande 04/04/1642
St. Jacobs 11/01/1642, 01/02/1642,
16/02/1642, 18/02/1642, 24/02/1642,
03/03/1642, 05/03/1642, 17/03/1642
St. João Batista 07/01/1642, 17/02/1642
St. Lourens 12/11/1642, 11/12/1642
St. Pieter, Câmara do Mosa, 17/04/1642
Steenhuijsen 03/01/1642
Stockvis 07/01/1642
Swaen 01/02/1642, 09/10/1642,
12/11/1642, 18/11/1642, 19/12/1642
Swaen, Câmara do Mosa, 12/08/1642,
13/08/1642, 25/08/1642
Swarten Arent 12/03/1642, 04/04/1642
Swarten Beer 31/03/1642, 04/04/1642
Swol 13/01/1642, 23/01/1642,
27/01/1642, 12/02/1642, 11/03/1642,
19/03/1642, 29/03/1642, 10/04/1642

T

Tamaracá, (antiga barca Perquite)
04/12/1642, 12/12/1642
Tertolen 05/09/0642
Terveer, Câmara Zelandia, 29/04/1642,
19/05/1642, 08/08/1642, 25/08/1642,
09/10/1642, 12/11/1642
Tijger 07/01/1642, 17/03/1642,
21/03/1642
Tijger van de Maase 05/06/1642,
07/06/1642

U

Utrecht 14/01/1642, 27/01/1642,
01/02/1642, 13/02/1642, 19/02/1642,
21/02/1642, 01/03/1642, 21/11/1642,
28/11/1642, 01/12/1642

V

Veere 19/12/1642
Vleermuijs, Câmara de Enkhuisen,
04/09/1642, 16/10/1642, 24/10/1642,
28/11/1642, 10/12/1642, 12/12/1642
Vlissingen, Câmara Zeelandia,
04/09/1642, 09/10/1642, 28/11/1642,
26/12/1642, 29/12/1642
Vollenhoven 08/02/1642

W

Walcheren 30/09/1642
Wapen van Delft 12/11/1642
Wapen van Delft, Câmara do Mosa,
23/12/1642
Wapen van Medenblick 06/01/1642,
19/03/1642, 14/04/1642, 15/04/1642,
26/04/1642, 29/04/1642, 25/11/1642
Waterhondt 14/01/1642, 08/02/1642,
20/03/1642, 24/03/1642
Westvreslandt van Hoorn 29/10/1642,
30/10/1642
Westvrieslandt 06/11/1642
Westwoudekerck 07/06/1642

Wilde Boer 06/02/1642, 14/02/1642,
17/03/1642
Wilde Boer 04/12/1642
Winckel 28/06/1642
Witte Hoop, Câmara Amsterdam,
21/05/1642, 07/06/1642, 24/06/1642,
06/07/1642, 11/07/1642
Witte Swane 01/03/1642
Witte volck, Câmara Amsterdam,
03/07/1642, 11/07/1642
Witten Haen, Amsterdam, para a VOC,
27/08/1642

Z

Zeelandia 18/02/1642, 11/03/1642,
04/06/1642, 12/11/1642
Zeerobbe 11/02/1642, 13/02/1642,
14/02/1642, 17/02/1642, 19/02/1642,
20/02/1642, 01/03/1642
Zeeusche Jager 08/10/1642, 10/10/1642,
21/10/1642, 22/10/1642, 10/11/1642,
20/11/1642
Zelandia 20/03/1642

1643

A

Amsterdam 06/01/1643, 27/11/1643,
30/11/1643, 19/12/1643
Amsterdam 30/11/1643, 07/12/1643
Amstelveen 09/02/1643, 15/04/1643
Argijn, Câmara Zelandia, 19/01/1643,
27/01/1643, 04/02/1643, 09/04/1643

B

Befaeemde Susanne 26/10/1643
Benção de Deus 22/05/1643,
23/05/1643, 01/06/1643
Blauw Boer 01/09/1643
Bordeaux 17/06/1643
Brack van Amsterdam 21/07/1643

Brack, iate 06/01/1643, 09/01/1643,
16/01/1643, 21/01/1643, 09/02/1643,
10/02/1643, *12/05/1643*, 27/05/1643,
28/05/1643, 01/06/1643, 02/06/1643,
17/07/1643, 24/07/1643, 10/08/1643,
14/08/1643, *31/12/1643*

Breda, Câmara da Zeelandia,
03/03/1643, 26/03/1643

Brouwer, Câmara Holanda do Norte,
11/04/1643, 04/05/1643, 17/05/1643

Bruijvis *12/05/1643*, 27/05/1643,
28/05/1643, 29/05/1643, 08/06/1643,
16/07/1643, 03/08/1643, 13/08/1643,
18/08/1643, 21/08/1643, 26/08/1643

Burgh *12/03/1643*, 23/03/1643,
24/03/1643, 27/03/1643

C

Cameel *12/02/1643*, 25/02/1643,
02/03/1643, 05/03/1643, 06/03/1643,
13/03/1643

Coanca[sic] 27/06/1643, 29/06/1643

Connick Davit 08/07/1643

D

Deventer 11/05/1643

Diemen 30/03/1643, 25/07/1643

Dogboodt 27/03/1643, 11/04/1643,
15/04/1643, 17/04/1643, 23/04/1643,
27/04/1643, 28/10/1643

E

Eendracht 03/01/1643, 05/01/1643,
06/01/1643, 07/01/1643, 09/01/1643,
08/10/1643, 29/12/1643

Eendracht van Enchuijsen 08/07/1643

Eendracht van Noorderquartier
30/11/1643

Eendracht van Zeelant 02/01/1643

Elias 27/03/1643, 15/04/1643,
21/04/1643, 29/05/1643, 18/08/1643,
21/08/1643, 02/09/1643

Elisabeth, Camera do Mosa, 20/03/1643,
26/03/1643, 27/03/1643, 31/03/1643

Emilia 10/02/1643

Enchuijssen 16/11/1643, 30/11/1643

Engel Gabriel 16/05/1643, 02/06/1643,
09/06/1643, 23/06/1643, 24/06/1643,
03/08/1643, 13/08/1643, 18/08/1643,
21/08/1643, 26/08/1643

G

Gabriel, 02/01/1643, 06/01/1643,
10/01/1643, 16/01/1643, 27/01/1643

Getrouwen Herder 28/10/1643

Ghulde Rhee 02/01/1643, 05/01/1643,
10/01/1643, 16/01/1643, 28/01/1643,
29/01/1643

Goude Leeuw 16/02/1643, 04/03/1643,
08/06/1643

Graef Heijndrick van Groningen
10/07/1643, 15/07/1643, 23/07/1643,
30/11/1643

Groeningen 08/06/1643, 09/06/1643

Groote Gerrit 09/02/1643, 10/02/1643,
12/02/1643, 22/05/1643, 23/05/1643,
24/12/1643

Gulde, Goude, Leeuw, Câmara da
Groninga, 13/01/1643, 14/01/1643,
15/01/1643

H

Haerlem 15/01/1643, 12/02/1643,
04/03/1643

Haes 07/11/1643

Hart 15/01/1643, 06/02/1643

Hase 30/09/1643, 04/11/1643

Hasewint 06/01/1643, 09/01/1643,
09/02/1643, 10/02/1643, 28/02/1643,
20/06/1643, 29/06/1643, 26/10/1643,
27/10/1643, 03/11/1643

Hollandia 06/07/1643, 14/08/1643,
08/10/1643, 27/10/1643, 30/11/1643,
01/12/1643, 03/12/1643, 05/12/1643,

08/12/1643, 09/12/1643, 11/12/1643,
15/12/1643, 16/12/1643, 21/12/1643,
29/12/1643

Hoope 17/07/1643, 18/07/1643,
13/08/1643, 09/09/1643, 12/09/1643

K

Kasteel de Myna, Câmara Amsterdam,
17/02/1643, 24/03/1643, 26/03/1643

Katte 07/02/1643, 09/02/1643,
12/02/1643, 20/02/1643, 06/03/1643,
17/03/1643, 12/08/1643

L

Lam 14/01/1643

Leeuwinne 26/06/1643, 03/07/1643,
24/07/1643, 03/08/1643, 02/09/1643,
05/09/1643, 08/09/1643

Leeuwinne van Zeelandt 27/08/1643,
28/08/1643, 12/09/1643

Leyden 28/02/1643, 02/03/1643

Liefde, Câmara do Mosa, 09/05/1643,
08/06/1643, 09/06/1643, 23/06/1643,
18/08/1643, 21/08/1643

Liefde, Câmara Groeningen, 22/08/1643,
26/08/1643

Loanda 17/03/1643

M

Macht van Enchuijssen 26/10/1643

Mauritius 23/02/1643, 02/03/1643,
03/03/1643

Melckmeijt 06/01/1643, 15/01/1643,
06/02/1643

Moriaen 07/09/1643, 08/09/1643,
18/09/1643, 19/09/1643, 20/09/1643,
22/09/1643, 14/10/1643

N

Nassau 13/01/1643, 15/01/1643,
16/01/1643, 26/01/1643, 06/02/1643

Neptunus 09/01/1643, 02/03/1643,
03/03/1643, 26/03/1643

Nieu Enchuijssen 04/09/1643,
07/09/1643, 18/09/1643, 27/10/1643,
13/11/1643, 08/12/1643, 09/12/1643

Noorthollant 12/08/1643, 13/08/1643,
14/08/1643, 17/08/1643, 18/08/1643,
21/08/1643, 25/08/1643, 26/08/1643,
02/09/1643, 13/11/1643, 27/11/1643

Noorthollant, Câmara Holanda do
Norte, 01/11/1643, 02/11/1643
Nossa Senhora da Conceção 30/09/1643
Nossa Senhora do Carmo 28/02/1643,
01/09/1643, 30/09/1643

O

Olinda, barca 21/08/1643, 02/11/1643

Ommelandia 02/03/1643

Orangien Boom 09/12/1643

P

Paraíba 04/02/1643, 21/08/1643

Poortier van Hoorn 24/12/1643

Posthoorn 07/10/1643

Princes Emilia, Câmara Zelandia,
22/01/1643, 20/03/1643, 15/04/1643,
08/06/1643

Princesse 16/02/1643, 02/03/1643,
04/03/1643

Prins van Portugal 02/01/1643,
06/01/1643, 03/03/1643, 27/03/1643

R

Recife, barca 31/03/1643

Regenbooge 23/04/1643, 29/04/1643,
04/05/1643

Roode Fortuijn 06/04/1643

Roofortuijn, Câmara Amsterdam,
05/03/1643

Ruijter 04/07/1643

S

Saijer 06/01/1643, 28/02/1643,
04/03/1643
Schiltpadt 26/10/1643, 27/10/1643
Sergipe 11/03/1643, 09/04/1643,
17/04/1643, 26/10/1643, 27/10/1643
Sloterdijck 28/02/1643
Snoeck 11/05/1643, 08/06/1643
Soetelande 28/02/1643
Soutelande, Câmara Zeelândia,
20/05/1642, 10/04/1643, 11/04/1643
Speeljacht 08/12/1643
Spreeuw 15/04/1643, 17/04/1643,
27/04/1643
Swaen 02/03/1643, 03/03/1643,
05/03/1643, 26/03/1643
Swarten Arent 11/05/1643, 27/05/1643,
28/05/1643, 29/05/1643, 09/06/1643,
10/06/1643, 20/06/1643, 24/07/1643,
27/08/1643, 28/08/1643, 02/09/1643,
05/09/1643, 08/09/1643, 12/09/1643

T

Tempel Salomon 27/11/1643
Terveere 14/01/1643, 02/03/1643
Thuijnsluijper 26/03/1643
Tuijnsluiper 26/10/1643
Twee Pelgrims 07/12/1643

U

Utrecht 02/01/1643, 06/01/1643,
10/01/1643, 16/01/1643, 27/01/1643,
07/11/1643, 09/11/1643, 20/11/1643,
30/11/1643

V

Vergulde Valck 30/11/1643
Vleermuijs 20/03/1643, 12/06/1643,
21/08/1643, 26/10/1643
Vleermuijs 27/01/1643
Vlissingen 06/01/1643, 07/01/1643

W

Walcheren 02/01/1643, 07/10/1643,
08/10/1643, 14/10/1643, 16/10/1643,
17/10/1643, 19/10/1643, 20/10/1643,
24/10/1643, 05/11/1643, 30/11/1643
Wapen van Delft 15/01/1643,
06/02/1643, 20/02/1643
Wapen van Dordrecht 17/01/1643,
26/01/1643, 28/02/1643, 04/04/1643,
09/04/1643
Wapen van Dort 29/05/1643
Wapen van Medenblicq 15/01/1643,
20/02/1643, 02/03/1643
Winthont 27/03/1643
Wittehoop, Câmara Amsterdam,
09/05/1643

Z

Zeeusche Jaeger 14/11/1643,
27/11/1643, 30/11/1643, 07/12/1643,
21/12/1643, 24/12/1643, 28/12/1643,
29/12/1643
Zeeuse Brack 20/06/1643
Zeeuse Lewinne 19/06/1643

1644

A

Amsterdam, Câmara Amsterdam,
13/01/1644, 27/02/1644

B

Blauwe Boer 27/02/1644
Blauwen Haen 11/06/1644, 10/12/1644
Brack 05/01/1644, 04/02/1644,
15/03/1644, 20/07/1644, 02/08/1644,
05/08/1644, 11/08/1644, 19/12/1644,
28/12/1644
Brack van Zeelant 20/03/1644
Burgh 27/04/1644

C

C[h]aritas 11/01/1644, 22/01/1644,
08/03/1644, 14/03/1644, 01/04/1644,
24/06/1644

D

Deventer 27/01/1644, 03/02/1644,
10/02/1644, 17/02/1644, 27/02/1644,
02/03/1644, 12/04/1644

Dolphijn 05/01/1644, 11/01/1644,
11/06/1644, 16/06/1644, 28/06/1644,
05/08/1644, 25/08/1644, 26/08/1644

E

Eendracht 05/01/1644, 27/02/1644

Eendracht, Câmara Amsterdam,
13/01/1644

Eendracht, Câmara Holanda do Norte,
13/01/1644

Eendracht van Enckhuijssen 27/02/1644

Eijckenboom 27/07/1644, 12/08/1644,
15/08/1644, 29/08/1644, 01/09/1644,
26/09/1644, 28/09/1644, 07/10/1644,
12/10/1644

Elisabeth 20/04/1644

Enckhuisen 20/07/1644, 29/07/1644,
10/12/1644, 22/12/1644, 27/12/1644

Erasmus, Câmara do Mosa, 14/06/1644,
04/07/1644, 01/09/1644, 14/09/1644,
23/09/1644, 28/09/1644, 12/10/1644

G

Getrouwen Harder 14/11/1644,
15/11/1644, 19/11/1644

Goede Harder 13/01/1644, 17/12/1644,
19/12/1644, 30/12/1644

Goeree 06/06/1644

Goude Leeuw 22/08/1644, 29/08/1644

Goude Sonne 29/03/1644

Graeff Heijndrick, Câmara de Groningen,
13/01/1644, 27/02/1644

Groote Cristofeel, Câmara Amsterdam,
12/10/1644, 13/10/1644

Groote Gerrit 12/01/1644, 03/03/1644,
29/03/1644, 01/04/1644, 24/06/1644,
21/10/1644, 24/10/1644, 09/11/1644,
21/11/1644, 26/11/1644, 10/12/1644,
13/12/1644

H

Hasewint 18/02/1644, 29/02/1644,
02/03/1644, 08/03/1644, 09/03/1644,
14/03/1644, 08/12/1644, 10/12/1644

Hercules 21/11/1644

Hollandia 11/01/1644, 13/01/1644,
21/01/1644, 22/01/1644, 30/01/1644,
19/06/1644, 04/07/1644, 05/07/1644,
21/07/1644, 23/07/1644

Huis te Menwe, Câmara Dordrecht,
02/01/1644, 17/03/1644, 22/04/1644,
25/05/1644, 04/06/1644, 09/06/1644,
04/07/1644, 15/07/1644

K

Kat 11/06/1644, 05/08/1644

L

Lant van Beloften 20/11/1644

Leeuwinne 22/04/1644, 30/05/1644,
25/08/1644, 26/08/1644

Ley[d]erdp 01/04/1644, 05/04/1644,
07/06/1644, 08/09/1644, 21/09/1644

Lieffde, Câmara Zeelandia, 14/03/1644,
15/03/1644, 19/03/1644, 31/03/1644,
04/04/1644, 05/04/1644, 19/04/1644

Loanda 20/11/1644, 01/12/1644,
07/12/1644, 10/12/1644

M

Maeht van Enckuijsen 20/05/1644

Margriete 16/06/1644

Mauritia 08/03/1644

Mauritius 21/03/1644, 25/05/1644,
04/06/1644, 06/06/1644, 09/06/1644,
04/07/1644, 15/07/1644

Melckmeijt 06/03/1644, 21/03/1644,
29/03/1644, 30/03/1644, 18/04/1644

N

Neptunus 11/06/1644
 Nieuw Enchuijssen 05/08/1644,
 31/08/1644, 22/09/1644, 01/10/1644

O

Orangien Boom 05/01/1644,
 27/02/1644
 Orangien Boom, Camera do Mosa,
 13/01/1644
 Overijssel 08/07/1644, 13/07/1644,
 29/07/1644, 05/08/1644, 31/08/1644

P

Paraíba 08/02/1644
 Parkiet 11/06/1644
 Poortier, Câmara Holanda do Norte,
 13/01/1644, 27/02/1644
 Princes, Câmara Amsterdam, 16/12/1644
 Prinsesse 08/03/1644, 12/04/1644,
 13/04/1644

R

Rampeerden 27/04/1644
 Regenboogh 13/07/1644, 17/07/1644

S

Saijer 17/11/1644
 Samaritaen 06/06/1644
 Schiltpadde 26/01/1644, 17/03/1644
 Sergipe del Reij 28/12/1644
 Sevenstarre 11/06/1644
 Soutelande 12/04/1644, 13/04/1644
 Spreeuw 12/12/1644
 St Christoffel 18/11/1644, 26/11/1644
 Swaen, Câmara de Delft, 04/10/1644,
 05/10/1644, 07/10/1644, 10/10/1644,
 17/10/1644, 20/10/1644, 01/12/1644,
 05/12/1644
 Swarte Arent 12/06/1644, 16/06/1644,
 20/06/1644, 05/07/1644
 Swol 11/06/1644

T

Tamaraca 18/06/1644
 Tempel van Salomon 27/07/1644,
 10/08/1644, 15/08/1644, 01/09/1644,
 12/10/1644
 Ter Verre 11/04/1644, 13/04/1644,
 25/05/1644, 09/06/1644, 12/07/1644,
 26/09/1644
 Tijger, Câmara Zeelândia, 14/02/1644,
 25/02/1644
 Tuinsluijper 18/06/1644

U

Utrecht 13/01/1644, 27/02/1644

V

Vleermuijs 26/01/1644, 28/09/1644
 Vlissingen 10/01/1644, 11/01/1644,
 12/01/1644, 01/03/1644, 07/03/1644,
 08/03/1644, 15/03/1644, 07/05/1644,
 09/06/1644

W

Walcheren 28/01/1644, 23/02/1644,
 26/02/1644, 27/02/1644, 07/03/1644,
 12/04/1644
 Walcheren, Câmara da Zeelandia,
 13/01/1644, 03/02/1644
 Witte Hoop 15/10/1644, 17/10/1644,
 20/10/1644, 24/10/1644
 Witte Leeu 21/11/1644

Z

Zeelandia 31/01/1644, 03/02/1644,
 15/02/1644, 27/02/1644, 19/03/1644,
 07/05/1644, 07/12/1644
 Zeeuse Jager 04/01/1644, 05/01/1644,
 11/01/1644, 12/01/1644
 Zoutelande 09/03/1644, 15/03/1644

THEMA'S/TEMAS

Economie/Economia

Suiker/Açúcar

Omvat de suikereconomie. Hieronder valt: de productie en handel van de suiker, suiker als betalingsmiddel, heffingen en verpachting met betrekking tot suiker.

Diz respeito à economia açucareira. Por exemplo, produção e comércio do açúcar; uso do açúcar como moeda, impostos e arrendamentos relacionados ao açúcar.

Brazielhout/Pau-brasil

Omvat het kappen en de handel van braziel of Brazilië hout, het gebruik van braziel als betaalmiddel, verpachting van brazielconcessies.

Diz respeito à extração e comércio do pau-brasil, uso de pau-brasil como moeda, arrendamentos.

Meel/Farinha

Omvat de productie, kopen en distributie van maniok meel in de kolonie.

Diz respeito à produção, compra, distribuição e uso de farinha de mandioca na colônia.

Veeteelt/Pecuária

Fokken van vee, veevervoer, vleeshandel.

Criação de gado, captura de gado livre, transporte de gado e comércio de carne.

Visserij/Pesca

Vissen, verhandelen en verpachten met betrekking tot de rivier- en zeevisserij. Wanneer er sprake is van zoutproductie met betrekking tot de visserij, dan is dit hier vermeld. Zoutproductie voor andere doeleinden valt onder onder “binnenlandse productie”

Produção, comércio, arrendamentos ligados à pesca, marítima e fluvial. Quando houver produção de sal exclusivamente ligada à pesca, optou-se por pesca. Caso seja referente apenas à produção de sal, entra em “produção interna”.

Binnenlandse handel/Comércio interno

Handel binnen de kolonie, verkopen van de lading van scheepsvracht, verkopen van goederen uit de pakhuizen.

Venda e compra de mercadorias dentro da colônia; venda de carga de navio fretado; venda de bens dos armazéns.

Handel met Afrika/*Comércio com a África*

Dit heeft betrekking op de handel met Afrika, uitgezonderd slavenhandel. Hieronder valt het aankomen van goud uit Guinee, het sturen van handelswaren voor de algemene handel in Afrika.

Cobre o comércio com a África que não seja tráfico negreiro. Chegada de ouro da Guiné e envio de produtos para o comércio em geral.

Slavenhandel/*Tráfico negreiro*

Het beschrijft de slavenhandel, oftewel, het kopen, verkopen en vervoer van slaven. Het beschrijft niet de sociale interactie tussen Afrikanen en blanken noch de gewoonten van de slaven.

Diz respeito ao tráfico, ou seja, venda, compra e transporte de escravos. Não inclui interação social com escravos nem costumes dos mesmos.

Binnenlandse productie/*Produção interna*

De produkten die geproduceerd zijn binnen de kolonie, welke niet aan bod komen in de bovengenoemde onderwerpen. Zoals, zoutproductie, houtskool, tabak, fruit, aardewerk enz.

Produção na colônia de tudo o que não se encaixa nos assuntos acima; por exemplo, sal não ligado à pesca, extração de madeira para produção de carvão, cerâmica, tabaco, frutas para consumo, etc.

Gebrek aan muntgeld/*Falta de moedas*

Het beschrijft het te kort aan muntgeld in de kolonie en de maatregelen daar tegen.

Cobre a falta na colônia, da chamada “moeda de contato” ou seja, dinheiro vivo; e as medidas usadas para tentar remediar tal situação.

Bevoorrading/*Abastecimento*

Het sturen van vivres en bestaansmiddelen naar bepaalde gewesten of naar schepen.

Envio de víveres e bens para suprir determinada região ou navio.

Mijnexploitatie/*Mineração*

Ontginning van mijnen.

Cobre tentativas de extração de minérios.

Economische beleid/*Política econômica*

Economische maatregelen voor betere economische onstandigheden in de kolonie, zoals vastleggen van prijzen, bepalen van de rente, valuta enz.

Medidas econômicas para o melhor andamento da economia da colônia, como fixação de preços, valor dos juros, câmbio de moedas, etc.

Administratie/Administração

Administratie/Administração

Algemeen onderwerp, met betrekking tot administratieve zaken die niet aan bod komen in de andere onderwerpen. Met name, bepalen welke schepen naar het vaderland moeten vertrekken, schrijven van documenten, versturen van documentatie tussen verschillende raden, dienstregeling van het generaal kantoor van de compagnie, invoeren van veranderingen in het bestuur van de kolonie, dienstregeling van “capitão do campo”,¹ inspectie van landgoederen en plantages, contracteren van schippers voor binnenlands transport, regels voor het ontvangen en opstellen van ordonantien, regels voor het leveren van benodigdheden voor kapiteins van schepen, standardiseren van maten en gewichten.

Tema mais geral, indica atividades administrativas não cobertas pelos outros assuntos, como, por exemplo, determinação de quais navios partiriam para a Pátria, confecção de documentos, envio de documentos de um Conselho para o outro, estabelecimento do horário de funcionamento do escritório geral, implementação de mudanças ordenadas pelos Diretores XIX, organização dos capitães do campo, inspeção de propriedades e plantações, contrato de transporte interno por barqueiros, normas para o recebimento e confecção de “ordonnatien”, normas para o fornecimento de suprimentos para capitães de navios, normatização de pesos e medidas, para dar alguns exemplos.

Politiek/Política

Verkiezing, aanstelling van leden van de Politieke Raad en Schepenen, ontvangen van mondeling of schriftelijke petitie van inwoners of schepenen, ontvangen van klachten van inwoners.

Eleições, nomeação de membros do Conselho Político e das Câmaras dos escabinos, recebimentos de petições—orais ou escritas—de moradores ou dos escabinos, apresentação de queixas dos moradores.

Justitie/Justiça

Wetsvoorstellen voor bestraffing van misdrijven, van zware tot lichte delicten. Hieronder valt ook het voltrekken van vonnissen, het beginnen van civiele processen, uitvoering van rechtzaken, jurisdictie problemen.

Criação de leis para punição de crimes, dos mais graves aos menores. Aplicação de sentenças, instalação de processos civis, condução de processos, questões jurisdicionais.

Heffingen/Impostos

Vaststellen van en vereisten voor heffingen.

Criação e cobrança de impostos.

¹ Er is geen vertaling voor capitão do campo. Capitão do Campo waren mensen belast met het vinden van ontsnapte slaven.

Salaris/Salário

Hieronder valt het melden van het bedrag van de geldelijke beloning voor een functie of voor medewerkers van de Compagnie. Bijvoorbeeld, het salaris van een timmerman in 1635 was 15 Guldens per maand. Het beschrijft niet de betaling van personeel of van de militairen.

Utilizado para indicar quando está presente na ata o valor do salário de uma função ou funcionário da Companhia. Exemplo, o salário de um marceneiro em 1635 era de 15 Florins ao mês. Não se refere ao pagamento de salários ou soldos.

Boekhouding/Contabilidade

Dit omvat de betaling en de ontvangst van geld door de administratie van de WIC; betaling van de burger die geen medewerker van de Compagnie is, maar had wel de Compagnie gediend.

Cobre todo tipo de pagamento e recebimento de dinheiro pela administração da CIO; pagamento de civis não-funcionários da Companhia que prestaram algum tipo de serviço.

Personeelsadministratie/Administração de Pessoal

Hieronder valt de het werven van mensen, het verlof geven aan mensen om naar het vaderland te vertrekken; het bepalen van proeftijden voor nieuwe medewerkers; afkeuring van personeel dat niet aan de vereisten voldoet, enz. Het omvat ook testamenten, beheer van erfgoederen, assistentie verlenen aan weduwen en wezen.

Diz respeito à contratação de pessoas fora do serviço da CIO, pessoas que foram licenciadas para voltarem à Pátria, períodos de teste para observação das capacidades de um contratado, repreensões ao comportamento de funcionários, etc. Engloba também testamentos, administração de bens de pessoas falecidas, assistência a viúvas e órfãos.

Overplaatsen van personeel/Remanejamento de pessoal

Het omvat het overplaatsen van personeel van de ene functie naar een andere. Bijvoorbeeld iemand die commissaris in Muribeca was en als commies naar Rio Grande werd verplaatst; of een stuurman die schipper wordt. Met andere woorden, van functieverandering van personeel binnen de Compagnie.

Tema relacionado à transferência de pessoal de uma função para outra. Exemplo: pessoa que era comissário na Muribeca e que passou a ser auxiliar administrativo no Rio Grande, piloto de navio que passou a ser capitão. Em outras palavras, é referente ao pessoal da CIO que mudou de cargo dentro da Companhia.

Gebrek aan middelen/Falta de recursos

Wanneer is er sprake van gebrek aan goederen en mensen. Het omvat ook het melden gebrek aan mensen om een bepaalde functie te vervullen. Het omvat ook de moeilijke toestand van de kolonie, oftewel de algemene armoede.

Quando houver referência à falta ou escassez de bens ou pessoas. Muitas vezes há menção à falta de pessoas para exercer determinada função, entra nessa situação. Cobre também a situação difícil da colônia, ou seja, a pobreza geral.

Scheepsonderhoud/Manutenção de navios

Het onderhoud en het herstellen van schepen. Het omvat ook het beladen van schepen met handelsgoederen en de voorziening van de bemanning.

Conservação e reparos de navios. Abrange também o carregamento de mercadorias para transporte e o envio de provisões para abastecimento interno da embarcação.

Verpachtingen/Arrendamentos

Het verpachten van heffingen en tollën

Arrendamentos de impostos, de pedágio em caminhos terrestres e fluviais.

Correspondentie/Correspondência

Dit omvat het schrijven, verzenden en ontvangen van brieven.

Diz respeito à escrita, envio e recebimento de cartas.

Stedelijke problemen/Questões urbanas

Gebrek aan woningen, schoonmaken van de stad, bouw of reconstructie van delen van steden of gehele steden en de brandweer. De burgerwacht is niet inbegrepen.

Cobre problemas nas cidades, a saber, falta de casas, limpeza urbana, construção ou reconstrução de partes ou de cidades inteiras e brigada de incêndio. Não cobre a guarda civil.

Infrastructuur/Infraestrutura

Het omvat het bouwen en onderhouden van bruggen, wegen, veren enz.

Cobre a construção de pontes, de caminhos, passos, ou a condição dos mesmos.

Magazijnen/Armazéns

Dit omvat de staat en de inspectie van de magazijnen.

Referência ao estado dos armazéns, inspeção aos armazéns.

Bevrachtingen/Fretamentos

Hieronder valt het bevrachten van schepen voor een bepaalde doel.

Cobre fretamentos de navios para os mais devidos fins.

Schuldvordering/Cobrança de dívidas

Het beschrijft het melden van het invorderen van schulden en personen die zijn opgeroepen om met hun debiteuren te onderhandelen.

Toda vez que dívidas forem cobradas, pessoas chamadas para negociarem suas dívidas.

Diplomatiet/Diplomacia

Diplomatieke betrekkingen met Portugal of Bahia, gevangenen ruil, paspoorten geven aan degenen die het Nederlandse gebied wilden verlaten.

Relações diplomáticas com Portugal ou com a Bahia, troca de prisioneiros, concessão de passaportes para deixarem o território holandês.

Afrika/África

Algemeen onderwerp. Hieronder valt de administratie van de bezittingen in Afrika, het beheer van het personeel dat Brazilië verlaat om in Afrika te dienen, het sturen van troepen, de handel met Afrika, de toestand van de bezittingen in Afrika.

Assunto mais geral, cobrindo a administração das possessões na África, administração de pessoal que deixa o Brasil para servir na África, envio de tropas, comércio com a África, condições das possessões africanas.

Chili/Chile

Voorbereidingen van de reis van Hendrick Brouwer naar Chili en de maatregelen om het bezit daar te bevoorraden. Het omvat ook het terugkeren van schepen en personen die bij de expeditie waren betrokken.

Preparativos para a expedição ao Chile de Hendrick Brouwer e as medidas tomadas para suprir a possessão estabelecida lá e a volta de navios e pessoas envolvidos nessa expedição.

Maatschappij/Sociedade

Sociale verhoudingen/Interação social

Het omvat de wisselwerking tussen mensen, het omgaan met andere mensen.

Abrange a interação das pessoas, o convívio entre elas.

Religieuze zaken/Assuntos religiosos

Hieronder valt alle soort zaken met betrekking tot religie; vrijheid van religie en het omgaan met verschillende religies.

Cobre situações ligadas às diferentes religiões.

Indianen/Indígenas

Breed onderwerp. Hieronder valt alles met betrekking tot de Indianen van hun interactie met andere culturen tot aan betaling van gages, enz.

Tema amplo, abrangendo tudo o que diz respeito aos indígenas, desde interação com outras culturas, até o pagamento de soldos.

Slavernij/Escravidão

Verhouding tussen vrije mensen en slaven; bescherming van de slaven; voedselvoorziening van net uit Afrika gekomen slaven, het vrijkopen van slaven voor huwelijk, het schenken van vrijheid wegens goede diensten aan de Compagnie; weggelopen slaven en het vervolgen van weglopers.

Interação de livres com escravos, proteção aos escravos, fornecimento de alimentação a escravos recém chegados da África, compra de liberdade de escravos para casamento, concessão de liberdade por bons serviços, escravos fugidos, perseguição de fugidos e salteadores etc.

Prijzen [beloningen]/Prêmios [recompensas]

Het toekennen van prijzen voor goede diensten, de vangst van weggelopen slaven, en voor de buit van een in beslaggenomen schip.

Recebimento de prêmios por bons serviços, receber pagamento por entrega de escravos fugidos capturados, distribuição da carga de navio capturado.

Militaire Zaken/ Assuntos militares**Militaire organisatie/ Organização militar**

Dit omvat de militaire organisatie van de kolonie, met name de verdeling van de troepen, dienstregeling, enz.

Cobre a organização militar da colônia, a saber, distribuição de tropas, organização de atividades militares, etc.

Missies/Expedições

Beschrijft het sturen van troepen voor een specifiek missie, zoals het aanvallen van een gewest of achtervolgen van de vijand, sturen van schepen voor rooftochten, sturen van troepen om weggelopen slaven te zoeken.

Utilizado quando há menção ao envio de tropas para determinado fim, como a invasão de uma região ou a perseguição de inimigos, envio de navios para incursões predatórias, envio de grupos para perseguição de negros quilombolas ou arruaceiros no mato.

Gevechten en schermutselingen/ Batalhas e escaramuças

Dit beschrijft het melden van gevechten met de Portugezen, bijvoorbeeld het melden van schotenwisselingen, gewonden en gesneuvelden.

Somente quanto houver menção de confronto direto com o inimigo, descrevendo por exemplo, a ocorrência de tiros, ou de feridos e mortos.

Onderhoud van forten/ Manutenção de fortificações

Het onderhouden, bouwen en renoveren van forten.

Conservação, construção e reforma de fortificações.

Krijgsvolk administratie/ Administração de pessoal militar

Het verhogen in rang, vrijstellen en overplaatsen van krijgsvolk.

Promoção, dispensa e remanejamento de militares.

Militaire justitie/ Justiça militar

Rechtspraak over militairen.

Punição de militares.

Militaire logistiek/Logística militar

Sturen van suppleties, ammunitie en artillerie.

Envio de suprimentos, munição e artilharia.

Soldij/Soldos

Betaling van de militairen in geld of spetie. Hieronder is begrepen de cost en lening geld.

Pagamento de militares em espécie ou em dinheiro, incluindo o que chamavam na época de “Cost” e “lening geld”.

Oorlogsbuit/Espólios

Melding over oorlogsbuit afkomstig van veroveringen te land of ter zee.

Bens oriundos de conquistas militares navais e terrestres.

Inlichting/Inteligência

Beschrijft gebeurtenissen en militaire toestand van de Nederlanders en van de Portugezen.

Descrição de eventos e condição militar tanto dos holandeses quanto dos portugueses.

Rantsoen/Ração

Wanneer wordt beschreven waaruit het rantsoen van de soldaten bestaat.

Quando há descrição em que consiste a ração dos soldados.

Guerrilla/Guerrilha

Beschrijft guerrilla aanvallen in WIC gebied.

Penetração de guerrilhas na colônia da CIO.

Portugese revolte/Revolta portuguesa

Dit omvat de Portugese Revolte in Brazilië en in Afrika.

Cobre revoltas dos portugueses, no Brasil e na África.

Dagelijkse leven/Vida Cotidiana**Scheepsverkeer/Movimentação de navios**

Aankomen en vertrekken van schepen.

Chegada e partida de navios.

Menselijk verkeer/Circulação de pessoas

Vertrekken en aankomen van mensen.

Deslocamento de pessoas.

Gekwetsten en ziekten/*Ferimentos e doenças*

Beschrijft diverse mensen met aandoeningen en de behandelwijze.

Engloba a existência de doentes e todo o necessário para tratamento dos mesmos.

Burgerwacht/*Guarda civil*

Beschrijft de oprichting, organisatie en beheer van de burgerwacht.

Refere-se à criação, organização e manutenção de uma guarda civil.

Illegale praktijken/*Atividades ilícitas*

Omvat allerlei onwettige praktijken, van dronkenschap tot moord.

Toda e qualquer atividade que seja contra a lei, de uma simples bebedeira a assassinatos.

Feesten/*Celebrações*

Openbare feesten

Comemorações públicas.

Bezetten van landgoed/*Ocupação de propriedade*

Bezetten van landgoederen, suikermolens, velden, of pottetbakerij, visserij enz.

Ocupação de propriedades, sejam engenhos, plantações ou apenas um pedaço de terra para a construção de olaria, peixaria, por exemplo.

Openbare veiling/*Leilões públicos*

Omvat de openbare velingen van slaven, waarden, pachten enz.

Engloba leilões públicos de escravos, de mercadorias, de arrendamentos, etc.

Taal/*Idioma*

Meldingen over in welke taal documenten geschreven moeten worden, Portugees of Nederlands.

Quando há menção de qual idioma, português, holandês será usado para tal documento.

Geografische kenmerken/*Acidentes geográficos*

Namen van rivieren, bergen, gewesten.

Nomes de rios, montanhas, lugares.

AUTEURS

Dr. Raymond Buve is Prof. Emeritus Geschiedenis Latijns Amerika, Opleiding Talen en Culturen van Latijns Amerika, Universiteit Leiden. Hij is gastdocent bij het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen 'Clingendael' en tevens gastdocent aan de Universidad Iberoamericana, Mexico Stad en aan de Universidade de São Paulo, Brazilië. Hij heeft gepubliceerd over koloniaal Suriname in de achttiende eeuw en over Mexico in de negentiende eeuw en tijdens de Mexicaanse revolutie op regionaal niveau. Hij werkt tevens aan vergelijkende studies over moderniseringsprocessen in Mexico en Brazilië in de negentiende eeuw.

Dr. Benjamin N. Teensma is emeritus Wetenschappelijk Hoofdmedewerker Portugees aan de opleiding Talen en Culturen Van Latijns Amerika, Universiteit Leiden. Zijn voornaamste onderzoeksgebieden zijn de Geschiedenis van de Sefardische Joden te Amsterdam, de Portugese expansie in Azië en de Geschiedenis van de W.I.C. in Nederlands Brazilië. Op zijn naam staan talrijke publicaties van becommentarieerde oude handschriften die met deze specialisatiegebieden te maken hebben. Teensma is sinds 1997 corresponderend lid van de Academia Portuguesa da História en sinds 2002 van het Instituto Arqueológico, Histórico e Geográfico Pernambucano te Recife.

Drs. M. (Martijn) Storms (Arnhem, 1978) studeerde sociale geografie aan de Universiteit Utrecht, met als specialisatie GIS en cartografie. Hij is conservator kaarten en atlassen van de Universiteitsbibliotheek Leiden. Daarnaast werkt hij als redacteur voor uitgeverij HES & De Graaf en is hij redactielid van *Caert-Thresoor*, het Nederlandstalige tijdschrift voor de geschiedenis van de cartografie. In zijn onderzoek heeft hij zich met name beziggehouden met handgetekende kaartboeken van grondbezit. In 2008 organiseerde hij samen met Raymond Buve een tentoonstelling over de Nederlandse cartografie van Latijns Amerika.

Lucia Werneck Xavier is onderzoekster van *Projeto Resgate* in Nederland. Zij is master Maatschappij Geschiedenis. Haar onderzoeksgebieden zijn "Social History", "Microhistory", Culturele Geschiedenis, Nederlandse Brazilië, Koloniale Brazilië en Nederlandse en Portugese Paleografie.

Dr. Marianne L. Wiesebron werkt als universitair hoofddocent bij Opleiding Talen en Culturen van Latijns Amerika, Universiteit Leiden. Zij doceert geschiedenis van

AUTORES

Dr. Raymond Buve é Prof. Emérito em História da América Latina, cadeira de Línguas e Culturas da América Latina, Universidade de Leiden; É docente convidado do Instituto Neerlandês para Relações Internacionais “Clingendael”, na Haia, também docente convidado da Universidade Ibero-americana, Cidade do México e da Universidade de São Paulo, Brasil. Publicou obra sobre o Suriname colonial, em especial no século dezessete e sobre o México no século dezenove, a nível regional. Ele tem muitas publicações sobre a Revolução Mexicana. Trabalha, ainda, em diversos estudos sobre processos de modernização no México e no Brasil, no século dezenove.

Dr. Benjamin N. Teensma é investigador emérito da secção de Português do Departamento de Línguas e Culturas da América Latina da Universidade de Leiden. Os seus interesses de investigação incluem a história dos judeus sefarditas em Amesterdão, a história da expansão portuguesa na Ásia e a história da presença da Companhia das Índias Ocidentais Holandesa (W.I.C.) no Brasil holandês. É da sua autoria uma variedade de publicações e comentários a manuscritos respeitantes às suas áreas de investigação. Desde 1997, Teensma é membro por correspondência da *Academia Portuguesa da História* e desde 2002 do *Instituto Arqueológico, Histórico e Geográfico Pernambucano* no Recife.-

Dr. M. (Martijn) Storms (Arnhem, 1978), se formou em Geografia Social na Universidade de Utrecht, com especialização em SIG [Sistemas de Informação Geográfica] e cartografia. É conservador de mapas e atlas da Biblioteca da Universidade de Leiden. Simultaneamente é redator da editora HES & De Graaf e membro da redação de *Caert-Thresoor*, revista neerlandesa de história da cartografia. Na sua investigação ocupa-se de coleções de mapas manuscritos terrestres. Em 2008 organizou com Raymond Buve uma exposição sobre a Cartografia Holandesa da América Latina.

Lucia Werneck Xavier é pesquisadora do *Projeto Resgate* neerlandês. É mestre em História Social. Suas áreas de pesquisa são História Social, Microhistória, História Cultural, Brasil Holandês, Brasil Colonial e Paleografia Holandesa e Portuguesa

Dr. Marianne L. Wiesebron trabalha como chefe docente universitário na Cadeira Línguas e Culturas da América Latina, Universidade de Leiden. Leciona história da América Latina sendo especializada em questões do Brasil. Além das linhas gerais de sua pesquisa, inicialmente sobre evolução política do Brasil no século dezenove e início do

Latijns Amerika en is gespecialiseerd op Brazilië. Zij heeft naast de hoofdlijnen van haar onderzoek, eerst betreffende politieke ontwikkelingen in Brazilië in de negentiende eeuw en begin twintigste eeuw, later over meer recente ontwikkelingen in Latijns Amerika, ook gepubliceerd over Nederlands Brazilië. Zij coördineert beide projecten, zowel *De Nederlandse erfenis in Brazilië: Handreiking aan Braziliaanse wetenschappers. Brazilië in de Nederlandse Archieven (1624-1654)*, als het *Projeto Resgate*, waarvoor zij door de Braziliaanse autoriteiten is aangewezen.

século vinte, depois sobre os recentes desenvolvimentos na América Latina, publicou também sobre o Brasil neerlandês. Ela coordena ambos os projetos, tanto *Constructing a bridge between the Netherlands and Brazil*, quanto o *Projeto Resgate*, para o qual foi indicada pelas autoridades brasileiras.

KAARTEN/MAPAS

